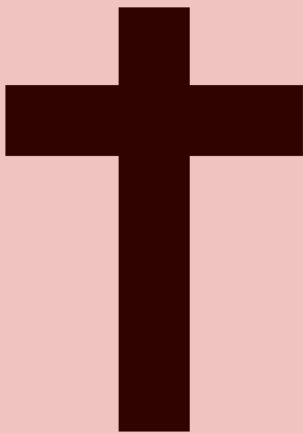

Kwaromp Kwapwe
Kare Kar

The New Testament in the Karkar-Yuri Language of Papua New
Guinea

Kwaromp Kwapwe Kare Kar
The New Testament in the Karkar-Yuri Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Karkar-Yuri long Niugini

Copyright © 1994 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Karkar-Yuri

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-01-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023
7103f8db-88c2-5fec-8ac4-0edfac04e885

Contents

Matyu	1
Mak	83
Luk	134
Jon	222
Aposel	283
Rom	361
1 Korin	399
2 Korin	435
Galesia	460
Efesus	473
Filipai	486
Kolosi	495
1 Tesalonika	504
2 Tesalonika	512
1 Timoti	517
2 Timoti	528
Taitus	536
Filemon	541
Hibru	544
Jems	573
1 Pita	583
2 Pita	594
1 Jon	601
2 Jon	610
3 Jon	612
Jut	614
Érik Yéncép	617
Bible reading	658

Matyu Kumwimp Kwapwe Kare Kar Mekia Akwapnámp Kar

Matyu te ankwap e Livaino. Mao te Rom Gavmanén téreteria takis sámp konámp aropono. Aenámpan wakmwaek Jisaso man wumwirianánko, Jisasomp arop yakámpon.

Jisas narek pok tenánko, wakmwaek 35 yopwar niamp arake fek, Matyu námokuráp arop fi Juda firampor máma buk kumwi námpon. Juda firao Kraiss koroepa king yak naenámp ke wae wonae fik námprá nínik napan maok, Matyu 'Jisas te Mesaia támao, tá Judamp Kingono'rá yéncépria kumwi námpon. Mao takrá yéncép námpté, wokwaek profet fákáreao sériap kar sámp, 'Oukoumwan te wae kare korop námprá érik farákáp námpon. Tá Kwaro náráp firáp taokeyak naenámp firan kápae kare wounápnámp kar farákáp námpon.

Jisas Kraiss yakámp fi mekámpp appeyaenáppomp e

¹ Mámá te Jisas Kraiss yakámp fi mekámpp appeyaenáppono: Manénkir yakámp te Abraham. Tá am feknámp koroepa Devit. Tá am fekampao Jisas Kraiss koropámpon.

² Abraham te Aisakomp naropwar.

Tá Aisak te Jekopomp naropwar.

Jekop te Juda mwearoamp naropwar.

³ Tá Juda te Peres, Seramp naropwar. Am tárápyaramp éntupwar te Tamar.

Peres te Hesronomp naropwar.

Hesron te Ramomp naropwar.

⁴ Ram te Aminadapomp naropwar.

Aminadap te Nasonomp naropwar.

Nason te Salmonomp naropwar.

⁵ Salmon te Boasomp naropwar. Boasomp éntupwar te Rahap.

Boas te Obetomp naropwar. Obetomp éntupwar te Rut.

Obet te Jesimp naropwar.

⁶ Jesi te King Devitomp naropwar.

Devit te Solomonomp naropwar. Maomp éntupwar te wokwaek Yuraiamp yupu yakámp.

⁷ Solomon te Rehoboamomp naropwar.

Rehoboam te Abaijamp naropwar.

Abaija te Asamp naropwar.

⁸ Asa te Jehosafatomp naropwar.

Jehosafat te Jehoramomp naropwar.

Jehoram te Úsaiamp naropwar.

⁹ Usaia te Jotamomp naropwar.

Jotam te Ahasomp naropwar.

Ahas te Heseкаиamp naropwar.

¹⁰ Heseкаиia te Manasamp naropwar.

Manasa te Amonomp naropwar.

Amon te Josaiamp naropwar.

11 Josaia te Jehoiakin ntia maomp mwearoamp naropwar. Am ke fek táman Babilon mekamp ami koropea Israel fi éréképá tukupea Babilon mek fápákamánki kákapono.

12 Tukupea am Babilon mek yakápap fekamp Jehoiakin Sealtielomp naropwar.

Sealtiel te Serubabelomp naropwar.

13 Serubabel te Abiutomp naropwar.

Abiut te Elaiakimomp naropwar.

Elaiakim te Asoromp naropwar.

14 Asor te Sadokomp naropwar.

Sadok te Akimomp naropwar.

Akim te Eliutomp naropwar.

15 Eliut te Eleasaromp naropwar.

Eleasar te Matanomp naropwar.

Matan te Jekopomp naropwar.

16 Jekop te Josepomp naropwar.

Josep te Mariamp poumarop.

Maria te Jisas sámpámpono. Man te 'Krais'rá sér i konapono.

17 Am te am kear ponankor Abraham feknámpia koropea King Devit yakámp fek te ankár fére-sámpramp kearono. Tá King Devit yakámp feknámpia ponankor koropea Israel fi Babilon mek tukupea fákápá yakáp nap te, ankár fére-sámpramp kearono. Tá Babilon mek fákápá yakáp nap te, ankár koropea Krais yakámp fek te, ankár fére-sámpramp kearono.

Josepo enselén nkemp kar

Luk 2:1-7

18 Maria Jisasén sámpámp kar te ará: Man Josepo sámp naenámpria kar yoroiajon. Aenapan maok, oukoumwan Josepént yak mo nángo, Yiki Kor Spirit yare mek ék nángo, Maria táráp yakánko nkeapon. ✧

19 Maomp kar yoroinap arop Josep te, yae-párák yakeanámp yupu sámp nae ri námp kwamp, pwar naeria. Aenámpao maok, Maria pwarápaé antánoria, man yopor mo, sánánkar porokwe fek pwar naeria ninik.

20 Josepo takrá ninikia kumuruk amprá yém nkenko maok, Kwaromp enselo Josepén sérrá, "Josep, Devitomp ou fekamp táráp e! Amo apápriaka amo sámp nanap yupu Marian pwar kwapono. Amo wawae! Am táráp Mariamp yare mek yak námp te Yiki Kor Spiritao sánk námpono.

21 Mao poumou-táráp sámp naenámp. Am táráp sámpéanánko, amo maomp e 'Jisas' ri papampo. Am te arak naenámp: Koumteouráp aropamp kwatae ninik tirá épériaka am fárákan warko érékép naenámp." Enselo makrá sérimpono. ✧

22 Manénkir kar Kwaro náráp profetéén ninik sánkánko, profet wawiaka arakrá sér,

23 "Wawenke! Yupu oukoumwan énkirao, táráp yare yakea, poumou-táráp sámp naenámpono. Aenánko maomp e te 'Imanuelono'rá sér mwanapono." Am e fi te arakrianono: Kwaro nomont yak námpon. ✧

24 Josepo am yém nkea pwarará fárámprá Kwar Tokwaeramp enselo man séri námpaok yupu wae fwap sámp.

25 Aempao maok, mao te mént yárák mo, akwapea Maria poumou-táráp sámpá yakánko, maomp e 'Jisas' ri papámp.

2

Ankwap fi mekamp mérnep aropao koropea Jisasén nkeap kar

¹ Herot king yakámp ke fek, Maria distrik Judia mekamp taun Betlehem mek Jisasén tankámp. Wae tank nángo, wakmwaek ankwap fi mekamp térmeramp paokop yurukuprá mér i konap arop fárákáp yámar aoknámp mwaeknámp taun tokwae Jerusalem mek aokapono. Aokea maok, arakrá sér,

² “Táráp yink mapek sámpnap Juda firamp king te maok yakáne? Mao koropnámp ke fek yámar aoknámp mwaeknámp térme tokwae wourékam aok námpnon. Aenángo yino man lotu mwaria korop námpnon.”

³ King Heroto am kar wawiaka apápiaka kour me woukoup. Jerusalem mekamp kounteouráp aropao kor apápria kour me woukouriap.

⁴ Heroto pris tokwae fákáre, tá Israel mekamp lo yénkrá farákáp konap arop makiaka ponankor koupoukarea fákeyakrá turunkup, “Krais te mam némpouk korop naenámpnon?”

⁵ Aeránko maok, am fárákapano man sérrá, “Judia mekamp taun Betlehem mek korop naenámpnon. Profet wokwaek kar kumwimp kar makrá sénámpnon, ✧

⁶ Judamp apár mekamp Betlehem e!

Juda mekamp am meknámp arop tokwae koropnap taunrént amo te e tokwaeráp karenono.

Nánkáráp wakmwaek amo feknámp arop tokwae koropeaka onómp Israel fi taokeyaknámp arop yak naenámpnon.” ✧

⁷ Aerapo maok, Herot kánánkámp am koropnap mérnep aropan wumwiria fákeyakrá am fákáreran turunkrá, “Makár am térme tokwae korop námpnon?”

⁸ Aeria maok, am fárákapan, yumo Betlehem mek tukupenkria tirá kérépria maok, sérrá, “Yumo tukupeaka am táráp fwapnae karia oupouroukia nke kipo. Táte yumo nkea nap kwamp te, yumo koropea onan sénapo, ono kuri akwapeaka man lotu nanámpnon.”

⁹ Aeránko maok, kingomp kar wawiaka man pwarará wae tukup. Tukup napo, am térme tokwae manénkir yámar aoknámp mwaeknámp aokánko nkeap támao, mekia akwap nángo, wakmwaek tukup napo, táráp tanknámp nap fununként yámar mek yakámp.

¹⁰ Am fárákapano térme nkeaka warákára wae.

¹¹ Aea maok, nap mek yinkea, táráp ntiaka éntupwar Marian nkea maok, kwaráp torokomprá apárok me pékéria, am tárápan lotu. Aeria maok, am fákárerano paus aokor-aokoria maok, man mani tokwae fekamp ankank néncap te gol, paura nánákáre yankap konap, sanda kwapwe kare, makia néncapono. ✧

¹² Takia napo maok, Kwaro am fárákapano yémén sérrá, “Yumo te warko Herotonámpok tukup kwapono.” Makrá sérámpantá maok, am fákárerano ankwap mwae-porok námokuráp némpouk tukupapono.

Josepo táráp kounte éréképea Isip mek akwapámp kar

¹³ Takia tukupapo maok, wakmwaek Kwaromp ensel kumuruk yémén Josepén sérrá, “Herot te am táráp oupouroukia porokwap pap naereane. Amo fárámpará táráp kounte éréképra Isip mek farákapea akwapae. Amo Isip mek yak napo, nánkár ono warko amwan sénanko, korop nanámpnon.”

¹⁴ Kwaro aerá séránko maok, Josepo ankár am kumuruk táman fárámprá táráp sérar éréképea Isip mek akwapá yakrá akwapea, Heroto wae sumpwi.

¹⁵ Am ke fekimp te Tokwae Karao profetomp top kor fek sérimp kar mént pwi námpono. Mao sérrá,
“Onomp poumou-táráp Isip mek yak námpan wumwi nanko, korop naenámp.” ✧

Heroto séránko kápae kare tárápu fupukrá kákap kar

¹⁶ Heroto am yámar aoknám mwaekamp mér tokwaeráp aropan, yumo Judamp kingén lotuia pwararea, warko koropea onan sér kipria yépék. Yépékrá yak nángo, námwan yankar séri nap wae méria yonkwae pwarámp. Mao am yámar aoknám mwaekamp mér i konap aropan térme nkea sériap ke táman nínik. Aeria, arop ankwap fárákap Betlehem mek tirá kérépria maok sérrá, “Yumo tukupeaka Betlehem mek, tá am fekmwaek némp wonae fik yak námpan oupouroukrá, poumou-tárápu ponankor oukoumwan yinink yopwar monap fupukrá kákenke.”

¹⁷ Am tak nap te, Kwaro profet Jeremaian sánkámp karao kare korop námpono. Am te arakrá sérimpon:

¹⁸ “Wa napo, Rama mek éménka waeria yonkwae fi. Am te Resel náráp tárápuantá ém nángo, koumteouráp arop fárákap man yonkwae porokwe pap mwanap pourou mono. Waeman maomp tárápu te ankwap yiki yak mono, ponankor kar fupukrá kák napono.” ✧

Josepo táráp koumte éréképea arákarrá koropámp kar

¹⁹ Wakmwaek Herot wae sumpwi tenánko maok, Kwaromp enselo kumuruk Josepén Isip mek yém sérrá,

²⁰ “Am arop fákare táráp porokwap pap mwaria nap te wae surumpwi tenape. Amo fárámprá waráp táráp koumte éréképea warko arákarrá Israel fi mek akwapampo.”

²¹ Aenko maok, Josep wae fárámprá táráp koumte éréképra Israel fi mek tukupapono.

²² Josep Isip meknám koropánko maok, arakrá sér, “Arkelaus te maomp naropwar Heroto apár Judia mek king yakámp éri mek warko mao king yakáne.” Makrá sérapo maok, Josep apápiaka ampok akwap mo. Aenko maok, Kwaro kumuruk Josepén yém sénámpantá maok, warko am feknám distrik Galili mek akwapeaka, am mekampung taun Nasaret mek yak.

²³ Tá taknám, profeto sériap kar mént pwi námpono. Mao sérrá, ‘Man te Nasaret mekampung aroprá mwanap’rá sérimpono. ✧

3

Ént mek nérrá kák konámp Jono farákápámp kar

¹ Warko wakmwaek arop ént mek nérrá kák naenámp Jon koropea distrik Judia mek arop yak mo apár mek yakrá koumteouráp aropan kar farákápria arakrá sér,

2 “Yumo kwatae ninik te ankár younkwe mwaek sirarrá Kwaronámpok koropenke! Kwaro náráp firáp taokeyak naenámp te waeman wonae fik korop námpon.” ✧

3 Am Jon te wokwaek Kwaro profet Aisaian ninik sánkánko sérimp arop támaono. Mao arakrá sér,
 “Arop yak mo apár meknámp arop ankárankao wunwia sérrá,
 ‘Tokwae Karao korop naenámp mwae nánapria fwapokwapenke!
 Mao korop naenámp mwae kup korokorenámp ékékérrá párakopenke!’ ”

4 Mao te waempyam kamel pwae fek yoroi napan yirimpea amore mek let fákap te konámpono. Aeria mao te yao pwae mekamp tákár ntia éntu éntan saráp fárimpon.

5-6 Am ke fek táman kápae kare arop Jerusalem mekamp, tá kápae kare Judia mekamp, tá ént Jordan fik mwaekamp Jononámpok koropea náráp kwatae ninik farákáprá sénapo, Jono am arop farákapan ént Jordan mek nérrá kákámpon.

7 Aeria Jono nke nánko, kápae kare Farisi fákáre ntia Sadyusi fákáre ént mek nér mwaria korop napo maok, mao am farákapan sérrá, “Yumo kwatae kare arop yumo te tákam-ti kwatae niampon! Yumo yiráp kwatae ninik taki fákeyakápria ént mek néria napo, Kwaro yumwan yopor mo naenámpria nape?”

8 Táte yumo yae-párak kare paokop nap fek kwatae ninik younkwe mwaek sirarrá Kwaronámpok korop nap érik yénképano. ✧

9 Tá yumoku kok sérarrá, ‘Yino Abrahamomp ou fekamp tárápuara, yinan Kwar te yopor mo, fwap naenámp’ an mpwe kwaponno. Aerá sénapan maok, ono yumwan sénampon: Kwaro yumwan wampwe kwaeri pwarará, fwap mapekamp mámá yumwi kápae karean Abrahamomp tárápu yororá kák naenámpno. ✧

10 Ankomwar wae yao karámp naenámp nánapi yak námpono. Yao ponankor kwapwe kare ki tank mo i konámp te, kar-tokoepa yaomwi mek épér mwanaponno.

11 Ono yumwan ént fek nérrá kák namp te, yumo wae kwatae ninik younkwe sinapan yénkép námpon. Aeno arop wakmwaek korop naenámp te, yumwan Yiki Kor Spirit ntia yaomwi fek nérrá kák naenámpno. Maomp kárakáre te onomp kárakáreran kámákár akwap námpon. Ono te apárok kánanke kare nampara, maomp su samp nanamp* pourou mo nampon. ✧

12 Mao námokuráp sabol yaek sayakrá wit yorokwaerá narek épér nánko, ouwirao tiri amwar poporokomprá, námokuráp wit kare wit koupoukour konap nap mek kákea pwarará, tiri te ankár torokwar mo i konámp yaomwi mek yank naenámpno.”

*Jisas Jonomp yaeknámp ént mek anámpámp kar
 Mak 1:9-11; Luk 3:21-22; Jon 1:32-34*

✧ 3:2: Ais 40:3 ✧ 3:8: Ap 26:20 ✧ 3:9: Jo 8:33-40; Ro 4:11-12 ✧ 3:11: ‘Su samp nanamp’: Arop tokwaeramp pukamp su fekamp paok aokoropea sámpnámp tére kwatae te, maomp kwaporok tére konámp aropao saráp i konámpono. Jonomp ninik te ‘Jisas te Kwar Tokwae nánpara, námo take pourouráp tére konámp aropamp yae ankore mek yak namp’rá sénámpon. ✧ 3:11: Jo 1:33; Ap 1:5

¹³ Aenánko am ke fek táman Jisas apár Galili pwarará ént Jordan mek akwap. Mao Jononámpok akwapea maomp yaeknámp ént mek anámp naeria.

¹⁴ Aenánko maok, nopok Jono man taokarrá sérrá, “Nopok amo maok onan ént mek anámpá papae. Amo te mokopia ononampok korop naponono?”

¹⁵ Tá nopok Jisaso man sérrá, “Fwapono. Amo ono sénampaok napo, Kwaro arop warko érékép naenámp nínik ponankor pwi yakano.” Aeránko maok, Jono wae Jisaso sénampaok.

¹⁶ Jisas wae ént mek anámpea koupour kar forokor tará aokrá kárak fek fokopeyakrá yámar mek nke nánko, yámar mek fákárámp akwap nánko, Kwaromp Yiki Kor Spirit ant yuri niamp arákarea ékia Jisasomp pourouk tank.

¹⁷ Aenánko yámar meknámp arop kar niampao wumwiria sérrá, “Támáte onomp tárápono. Ono man warákár tokwaeria ono man nke namp te, kwapwe kare námpono.” ✧

4

Satano Jisasén poupwekámp kar

¹ Am ke fek táman Satano Jisasén poupwekápanoria, Yiki Kor Spiritao Jisasén warámpea arop yak mo apár mek sakwapá pwar. ✧

² Aenánko Jisas fir fár monámp yae te, yiawor fére-sámpramp yámar ntia kumur yakria, mao mwae touwe tokwae.

³ Aenánko man poupwekámp naenámp arop wae koropea sérrá, “Amo Kwaromp tárápao nap kwamp te, má tankápnámp yumwi má sénapo, pan arákár nánko fárae.”

⁴ Aenánko maok, nopok Jisaso man sérrá, “Kwaromp Buk fek te arakrá sénámpon, ‘Fir támao mwar te aropan yiki yak sánk mono. Arop Kwaromp Kar sámp námpao maok, yiki yak sámp konámpon.’ ” ✧

⁵ Aerá sénánko, Satano warko Jisasén warámpá akwapea Kwaromp yiki kor taun tokwae Jerusalem mekamp lotu nap tokwae yumuntuk narekamp wi fek páte yakrá

⁶ man sérrá, “Amo Kwaromp Tárápao nap kwamp te, amo apárok far-kirékapae. Kwaromp Buk fek arakrá sénámpon: ‘Mao náráp ensel fárákapan sénánko, amwan yaewourria, mao fwap amwan náráp yaek sampiká apárok pap napo, amwan yumwirao pu kwae mek párákap mo, fwapono.’ ” ✧

⁷ Nopok Jisaso man sérrá, “Kwaromp Buk fek ankwap kar sénámpon: ‘Amo waráp Kwar Tokwae Karan poupwekápi kwapono.’ ” ✧

⁸ Tá warko Satano Jisasén warámpá pokea narek faonkwe tokwae fek yakria, apár fi tokwae ponankor ntia am mek yakápnámp ankank ponankor yénkria sérrá,

⁹ “Amo onan kwaráp torokomprá me kor woukouprá lotu napo te, mamá kápae kare ankank máte amwan sánk nanámpon.”

¹⁰ Aerá sénánko, nopok Jisaso man sérrá, “Satan, amo nkwampok akwapae! Kwaromp Buk fek sérrá, ‘Amo ankár waráp Kwar Tokwae Kar ankárankan saráp loturia ankár maomp térean saráp téreampo’ rá sénámpon.” ✧

¹¹ Aeránko maok, Satan wae Jisasén pwarará akwap nánko, ensel fárákap koropea Jisasén yaewourriapon. ✧

✧ 3:17: Mt 12:18; 17:5 ✧ 4:1: Hi 2:18; 4:15 ✧ 4:4: Lo 8:5 ✧ 4:6: Sng 91:11-12 ✧ 4:7: Lo 6:16

✧ 4:10: Lo 6:13 ✧ 4:11: Hi 1:14

*Jisaso distrik Galili mek térerá akwapámp kar**Mak 1:14-15; Luk 4:14-15*

¹² Am ke fek Jisaso wa nángo, 'Jonén kalabus mek fákapá pap nap'rá sénapantá, mao distrik Galili mek akwap.

¹³ Akwapea taun Nasaret mekia akwapeaka Kaperneam mek yak. Am Kaperneam te ént aokore fek apár Sebulun ntia Naptali fi yaknám mwaek yak námpon.

¹⁴ Mao tak nám te waeman Aisaia wokwaek sérinám kar méntér pwi námpon. Mao sérrá,

¹⁵ "Sebulun fi ntia Naptali fi mwaek ént aokore fek akwapnám mwaek akwapea Jordan mek ankwap arop fárákapan distrik Galili mek kounteouráp arop kirikip mek tankápria wae tokwae nke naponu.

¹⁶ Am kounteouráp arop fárákap sumpwi mwanap kirikip tokwae mek tankáp napu, am fárákaponapok wae tokwae korop námpon." ✧

¹⁷ Am ke feknám pia Jisas wae kar fárákapria mao sérrá, "Yumo kwatae ninik wae pwareнке! Kwaro maomp firáp taokeyaknám te wae wonae fik korop námpon."

*Jisaso arop yaworaopwe éréképámp kar**Mak 1:16-20; Luk 5:1-11*

¹⁸ Jisaso ént Galili aokore firi akwaprá nke nángo maok, Saimon Pita ntia Andru mwear ént aokore mek umben sirarrá yak. Am arop yawor te takrá éntékam ti ko am fek mani sámp koneponu.

¹⁹ Jisaso am arop yaworan sérrá, "Yumo onomp wakmwaek koropenke! Ono yumwan Kwaronám pok arop éréképá korop nenep yéncép nae."

²⁰ Aeránko maok, am arop yawor koupour kar umben fekamp tére pwarará Jisasomp wakmwaek akwapeponu.

²¹ Takia akwaprá ankwap ke fek nke nángo, Sebedimp táráp Jems ntia maomp nánae Jon, tá maomp naropwar Sebedi makia bot mek yakáprá náráp umben me aomoprá fwapokwaprá yakáp. Aenapo Jisaso am arop yaworan wumwi nángo,

²² am arop yawor náráp bot ntia naropwar pwarará Jisasomp wakmwaek akwapeponu.

*Jisas Kwaromp kar fárákapria kápae kare aropamp pourou fwapo-kwapimp kar**Mak 3:7-8; Luk 6:17-19*

²³ Mao akwapea Galili mekamp kápae kare némpouk mwaek yákrá kounteouráp aropan lotu nap mek kar yéncrá fárákap. Mao Kwaro náráp firáp taokeyak naenám Kwapwe Kare Kar fárákapria, arop fárákapamp pouroukamp nkwaekwe make touwe fwapokwaprá kákámpon.

²⁴ Mao takrá térenám kar sérarrá tukupea apár Siria mek mwaekamp ponankor némpouk. Aenapo maok, am mekamp kápae kare arop nkwaekwe make touwe sámpnap arop, tá pourou mek touwe tokwae sámp nap arop, tá kwatae-aropao pourou mek noumpoukoup nám, tá arop apárok piká

párákaprá kour me woukoupá wae konap arop, tá kour ponankor surumpwinámp arop fárákap, am ponankor Jisasomp wonae fik éréképá korop napo, Jisaso am fárákapan fwapokwaprá kákámpono.

²⁵ Aenánko kápae kare koumteouráp arop Galili mekamp, tá Dekapolis mek mwaekamp, tá Jerusalem mekamp, Judia mek mwaekamp, Jordán ankwapmwaek fik mwaekamp, am fárákap nke mwaria Jisasomp wakmwaek tukupapon.

5

Jisaso faonkwe wi feknámp farákámp kar

¹ Jisaso am kápae kare koumteouráp arop táman nkea ankwap faonkwe fek poká tank nángo, mao éréképá yárák i konámp arop fárákap maonámpok korop.

² Aenapo, Jisaso am fárákapan arakrá sér,

Kwaro ourour nénk naenámp kar

³ “Am arop fárákap, Kwaromp ninikan mér mwanámp pwi moianrá ninik napan te, Kwaro ourour nénk naenámp. Mao te Kwaro náráp firáp taokeyak naenámp mek yakáp mwanapon.

⁴ Tá arop fárákap éménkrá yakáp napan te, Kwaro ourour nénk naenámp. Am ourour te ará: Mao fwap am fárákapamp ninik kwapwe karerá kák naenámp. ✧

⁵ Arop fárákap námokuráp e anámprá sánánkar yakáp i konapan te, mao ourour nénk naenámp. Am ourour te ará: Mao ‘Am fárákapan kápae kare ankank nénk nanámp’rá sérinámp ti mwanapon. ✧

⁶ Arop fárákap Kwaromp ninikaok akwap nae kar kikiankria fir fánae kar námp niámp, tá éntan níkip námp niámp námp te, Kwaro ourour nénk naenámp. Am ourour te ará: Mao am fárákapamp ninik mek pwirá kák naerámpon.

⁷ Tá arop fárákap arop ankwap fárákapan aropomp napan te, Kwaro ourour nénk naenámp. Am ourour te ará: Mao nopok am fárákapan aropomp naerámpon. ✧

⁸ Arop fárákap maomp ninik yiki kukarrá yakáp napan te, Kwaro ourour nénk naenámp. Am ourour te ará: Am fárákap fwap man nke mwanapon. ✧

⁹ Arop fárákap arop ankwapao yoporrá yorowar napo, taki kwaponoria yonkwae porokwe pap napan te, Kwaro ourour nénk naenámp. Am ourour te ará: Mao am fárákapan ‘Yumo te onomp tárápuno’rá sénaenámp.

¹⁰ Arop fárákap yae-párak kare ninikaok tukup nap fek, aropao touwe kwatae sánk napo te, Kwaro am fárákapan ourour nénk naenámp. Am ourour te ará: Am fárákap te Kwaro náráp firáp taokeyaknámp mek yakáp mwanapon. ✧

¹¹ Táte arop fárákapao yumwan nke napo, yumo ononampaok napo, am fek yumwan wouroump kar sérarrá yumwan sámpá yampourourá, nkwakwe make kwatae kar kwekarrá sérar napo te, Kwaro yumwan ourour nénk naenámp. ✧

¹² Yumo fwapono, yonkwae kárámprá warákarrá yakáp kip. Yumo nopok sámp mwanap ankank tokwae te yámar mek tank námp. Yumwan am tak

nap te, wokwaek profet fákáreran mékir sámpá yampourouiap táman napon.”
✧

Jisasomp firáp arop oukwe ntia wae niamp'rá sénámp kar

Mak 9:50; Luk 14:34-35

13 Tá Jisaso ankwap kar arakrá sér, “Yumo onan éntér papnap arop fárákap yumo te oukwerao napanámp niampon. Aeno táte oukwe nape konámp pwar nángo te, nomo mokopianánko am oukwe warko nape naenámp? Taknámp oukwe te warko nape naenámp pourou mo námpara, arop fárákapao apárok wakár-sitenapo, arop am fek pumpur i konapono.

14 Yumo te apárokamp wae niampon. Némp narek faonkwe wi fek yak námp te, am fekamp yaomwi wae te mek wouroumpyak mo i konámp. ✧

15 Tá arop lam pounkouroupea te, tap woukwapá pap mo i konapon. Ankár narek kákáner fek páte napo, am nap mek yakánpap arop fárákapao wae sámk konámp. ✧

16 Táte taknámp yiráp waerao kor koumteouráp arop nke nap fek wae kwapwe nángo, am fárákapao yumo kwapwe kare nínik nap nkea am fárákap fwap yámar mek yaknámp yiráp Naropwaromp e narek sampok mwanapono.” ✧

Kwaromp lo kar

17 Tá Jisaso ankwap kar arakrá sér, “Yumo te ono lo ntia profet fákáreramp kar sámp-sinaeria ék nampam mpwe kwapono. Ono te am táman tirá épér mono. Ono korop namp te pwi kare pap nanampria korop nampono. ✧

18 Ono yumwan kare kar sénampon: Nánkáráp mokopia yámar ntia apár pwar námpon kor, lo kar ankwap kánanke moyak mono. Ankár lo te taki yakrá akwapea am kápae kare ankank loao sénámp korop naerámp. ✧

19 Aeno táte arop lo kar ankwapmwaek kánanke wae sir konámpao, arop ankwapan kor, take pourouráp nínik fek yénk námp te, maomp e te Kwaromp firáp arop yakáp nap mek te kánanke kwarok námpon. Aeno arop lo karwaokria, koumteouráp arop kor ‘Mántwaoken’ ria farákáp námp te, maomp e te Kwaromp firáp arop yakáp nap mek tokwae kari yak námpon. ✧

20 Ono waeman yumwan sénampon: Yiráp Kwaromp karwaok nínik kwapwe, lo yénk i konap arop ntia Farisi fákáreao i konap nínikan kámákár akwap mo námp te, yumo Kwaromp firáp mek yakáp mwanap pourou mo karenono.” ✧

Arop ankwapént kar fwapokwap i konap kar

21 Tá Jisaso ankwap kar arakrá sér, “Am lo kar wokwaek yiráp appeyaenáp sámpap te yumo wae wawi napono. Am te arakrá sénámp: Amo arop sámp-wouroump kwapono. Tá arop ankwapao arop sámp-wouroump námp te, mao te ankár kot naenámp. ✧

22 Aeno ono yumwan sénampon: Arop náráp ankwapnápén yoporianámp te, mao te kot naenámp. Tá arop ankwap náráp ankwapnápén wouroump kar sénámp arop te, mao te Juda Kaunsil fákáre ou mek kot naenámp. Tá arop ankwap ankwapao pwarápae tokwae sámp naenámp kar sénámp te, Kwaro man yaomwi mek sinaenámp. ✧

✧ 5:12: Je 1:2 ✧ 5:14: Jo 8:12 ✧ 5:15: Mk 4:21 ✧ 5:16: Jo 3:21; Ef 5:8-9; 1 Pi 2:12 ✧ 5:17: Ro 3:13 ✧ 5:18: Lu 21:33 ✧ 5:19: Je 2:10 ✧ 5:20: Mt 23:3; 2 Ti 3:5 ✧ 5:21: Kis 20:13 ✧ 5:22: Je 3:6; 1 Jo 3:15

23 Ae naenámpara, amo waráp ofa lotu nap tokwae mek Kwarén sánk naeria sakwap napao, amo waráp ankwapnáp amo maninapan ninik tokwaenámp ninik nap kwamp te,

24 amo ankár waráp ofa alta wonae fik pátará, manénkir akwapea waráp ankwapnápént amo aminap kar fwapokwapampo. Amo fwapokwapia pwarará maok, amo warko akwapea waráp ofa Kwarén sánkampo. ✧

25 Táte arop ankwapao amwan kot naerianánko te, yumo oukoumwan mwaeak akwap nep fek táman amo koupour méntér kar fwapokwapampo. Takria amwan am aropao kot i konámp aropamp yaek pap nánko, kot i konámp aropao amwan plismanomp yaek pap nánko, amwan plismano yae-souwe fákapea kalabus nap mek papantáno.

26 Ono amwan kare sénampon: Amo ankank ponankor manénkir nopok sánk moia te, amo kalabus nap te pwar akwap mono.”

*‘Poumarop ankwapamp yupu nkea kikianki kwapono’rá sénámp kar
Mak 10:11-12; Luk 16:18*

27 Tá Jisaso ankwap kar sérrá, “Ankwapamp yupurént, poumaropént kokopori kwapono’rá sénámp te wae wawi napon. ✧

28 Táte ono yumwan sénampon: Arop ankwapao yupu ankwapan yi fek saráp nkea, man kikiank námp te, waeman maomp ninik mek te wae méntér kokopor námpon.

29 Takria te, waráp yirao amwan kwatae ninik mek sámpá akwap nánko te, amo ankár am yi wurukupea sirampo. Yae-párak am taknám pourou ankwapmwaek moyak nánko, amo fwap waráp pourou ponankor yaomwi mek pik mo naenámpon.

30 Táte amo waráp yae-párak mwaek yae koranánko, kwatae ninik mek piká párakap nap kwamp te, amo ankár am yae kor karámp-tákapea sirampo. Am pourou ankwapmwaek ták-sirarea napo maok, fwap waráp pourou ponankor yaomwi mek pik mo naenámpon.”

‘Arop yupu pwar kwapono’rá sénámp kar

31 Tá Jisaso ankwap kar arakrá sér, “Wokwae te arakrá sér i konapono: ‘Arop ankwap náráp yupu pwar naerámp kwamp te, ankár am yupu pwar konap pepa kumwia man sánkea pwar naenámpon.’ ✧

32 Aenámpan maok, ono yumwan sénampon: Aropao náráp yupu arop ankwapént kokopor mo námpan kwaporok pwar nánko, akwapá ankwap nap mek tank námp te, am arop támao nánko, am yupu poumou nap mek tank naenámp lo kwe-pwararea kokopor námpon. Tá taknám, arop ankwap poumaropao pwate nánko yaknám yupu sámp námp te, mao kor poumou nap mek tanknám loan kwe-pwararea kokopor námpon.”

‘Narekamp ankankráp’rá séri kwapono

33 Jisaso ankwap kar arakrá sér, “Tá ankwap kar appeyaenáp fákáreráo sámpap yumo wokwae wawi nap te ará: ‘Amo ankwap ankankan “Kare kar narekamp ankankráp tak nanamp”rá sénap kwamp te, kwekária pwar kwapono. Amo ankár Kwar Tokwae nke námp fek am sérinaoak taknám karampo.’ ✧

³⁴ Aean maok, ono yumwan sénampon: Yumo 'Narekamp ankankráp'rá séri kwapono. Ankár mo karonó. Yumo kar ankwap fou e séria 'Yámar me' séria, am fek fou e séri kwapono. Am te Kwaro am fek tank námp támaono.

³⁵ Yumo 'Mámá apár' séria, am fek fou e séri kwapono. Am te Kwaro tankria am fek pu pátea tank námp támaono. Tá yumo 'Taun Jerusalem' séria, am fek fou e séri kwapono. Am Jerusalem te King Tokwaeramp taun nono.

³⁶ Tá amo waráp yepe kor séria am fek fou e séri kwapono. Am te amo me pwae ankwap wupwi pap, tá yákáre pap nanap pourou mono.

³⁷ Aeno am take pourouráp kar farákáp nap te, Satano nénk námpon. Yumo ankár 'Yeno'rá sér, tá 'Mono'rá sénap te, wae támaono." ✧

*'Yumwan napo te, nopoki kwapono'rá sénámp kar
Luk 6:27-31*

³⁸ Tá Jisaso ankwap kar arakrá sér, "Wokwaek arop farákapao arakrá sérap yumo wae wawiapon: 'Arop ankwapao waráp yi porokwapá koraokop nángo te, nopok kor am aropamp yi porokwapá koraokopampo. Tá arop ankwapao waráp yu kor porokwapá kirikip napo te, nopok kor am aropamp yu kor porokwapá kirikipampo.' ✧

³⁹ Aerá séri napan maok, oukoumwan te ono yumwan sénampon: Arop yumwan kwatae sokoro napo te, nopoki kwapono. Arop ankwap waráp wapa kor fek porokwap nángo te, amo ankár sámp-arákarrá ankwapmwaek wapa kor sánkampo. ✧

⁴⁰ Táte arop ankwap amwan kotria waráp siot sámp naeria nángo te, amo waráp saketan kor man sánkampo. ✧

⁴¹ Táte ami mekamp arop ankwapao amwan, náráp kápae sámpea, mwae kup ankárkamp kilomita fek akwapaeria kárákáre nángo te, amo ankár méntér akwapea mwae kup anánk kilomita fek yarakampo.

⁴² Táte arop ankwap amwan 'Ankank sápa'e'rá sénánko te, amo ankár man sánkampo. Táte arop ankwap 'Amwan nánkár nopok sánk nanampan sápa'e'rá sénánko te, man monoria younkwe sánk kwapono."

Yopor aropan nouroup i konap kar

⁴³ Tá Jisaso ankwap kar arakrá sér, "Wokwaek arop farákapao arakrá sérap te yumo wae wawiapon: 'Amo ankár waráp nouroupén saráp warákária waráp yopor aropan te kokwarokampo.' ✧

⁴⁴ Aerá sériapan maok, oukoumwan te ono yumwan sénampon: Yumo ankár yiráp yopor aropan kor nouroupria, yumo ankár am arop farákap yumwan sámpá yampourou nap 'Man yaewourampo' ria Kwarén sér kipo. ✧

⁴⁵ Takria maok, yumo te yiráp yámar mek yaknámp Naropwaromp tárápu kare yakáp mwanapon. Mao te kwatae aropan kor yaewour, tá kwapwe kare aropan kor yaewourria yámar yokwap naenámpria narek pap námpon. Tá yae-párak karenap aropan kor yaewour, tá yae-párak monap aropan kor yaewourria warákam sámp-kérép konámpon. ✧

46 Táte yumo arop yumwan nouroup napan saráp nouroup nap te, yumo am fek nopok apae sámp mwanapon? Takis sámp konap arop fárakapao kor * waeman tak i konapon.

47 Táte yumo yiráp ankwapyaeenápen saráp ‘Gude’rá sénap te, yumo apae ankank fek arop ankwap fárakapamp ninik kwapwe kámákár tukup napon? Kwarén mér monap arop fárakapao kor waeman tak i konapon.

48 Yumo ankár yámar mek yaknámp yiráp Naropwar yae-párak kare yak námpnámp taknámp yumo kor yiráp ninik mek yae-párak kare yakáp kipo.” *

6

Arop ankwapan yaewour i konap ninik

1 Tá Jisaso ankwap kar arakrá sér, “Yumo mér kipo: Yumo aropao ‘Náráp kwapwe kare ninik nkeanápono’ ria, mao érik nke nap fek saráp arop yaewouri kwapono. Yumo takria te, yiráp yámar mek yaknámp Naropwaromp yaekamp nopok sámp mono. *

2 Táte amo ankank monámp aropan ankank sánk naeria te, am ‘Námo ankank nénk namp koropá nkeanápono’ ria karmékir sérarrá yáaki kwapono. Am te kwekár i konap aropao lotu nap mek mwaeek, tá mwae kupuk mwaeek takrá paokop i konap niampono. Am fárakap tak nap te arop fárakapao náráp kwapwe kare ninik nkea náráp e sakap mwanapria napon. Ono yumwan kare kar sénampon: Taknap arop fárakap te waeman nopok kor sámp nap támaono. Kwaro man ankwap mént tapokwap mono. *

3 Táte amo ankank monap arop fárakapan yaewour nae nap kwamp te, waráp yae-mánkwán mwaeekamp yae te yae-párak mwaeekamp yaerao sánk námp te mér naeane.

4 Tak napo maok, waráp aropomprá tére nap sánánkar mek yak naenámpo. Waráp Naropwar te ankank mek yak námp nke konámpara, mao fwap nopok amwan sánk naenámpo.” *

Kwarén kar toropwap mwanap kar Luk 11:2-4

5 Tá Jisaso ankwap kar arakrá sér, “Yumo Kwarén kar toropwap mwaria te kwekár arop fárakapao i konapnámpi kwapono. Am fárakap te aropao ‘Námwan nkeanápono’ ria lotu nap mek, tá arop koupoukour konap nap mek yakáprá Kwarén kar toropwap mwar kar kikiank i konapon. Ono yumwan kare kar sénampono: Am arop fárakap oukoumwan waeman nopok sámp napon. *

6 Aeno amo waráp Naropwar Kwarén kar toropwap naeria te, amo ankár waráp nap aokore mek youmpea ménki kéri pwatea waráp Naropwar mek yaknámp man kar toropwapampo. Waráp Naropwar te ankank mek yak námp nkea mér námpara, amwan fwap nopok sánk naenámpo.

7 Nánkár yumo kar toropwapria te kwaporok kápaee kare kar mwar tokwaeri kwekár kwarén lotu i konap arop fárakapao i konap niamp fek séri kwapono. Am fárakap te ‘Yino kápaee kare kar sénánko maok, Kwaro yinan fwap am ankank sámp naenámp’rá ninikria ni konapon.

* **5:46:** ‘Takis sámp konap arop’rá sénámp te, Juda arop fárakap Rom firamp nikaokria am fek mani sámprá, tá náráp arop firamp yaekamp takis sámp napao maok, ankwampmwaeek te námoku mwanámpria sámp konapon. Am fárakapan te Juda firao ‘Kwatae ninikráp arop’rá sér i konapon. * **5:48:** Lu 6:36; 1 Pi 1:15-16 * **6:1:** Mt 23:5 * **6:2:** Mt 25:37-40 * **6:4:** Kl 3:23-24 * **6:5:** Mt 23:5; Mk 11:25; Lu 18:10-14

8 Yumo te am fárakapao i konap ninikaok tukup kwapono. Yumo oukoumwan Kwarén sér mo nap fek, yumo monap kápae kare ankank te mao wae méri yak námpon. ✧

9 Yumo ankár arakrá kar toropwap kip:
‘Yámar mek yak konámp yinomp Naropwar e!
Waráp e te ankár yiki kare yakano.

10 Tá waráp firáp taokeyaknap ke ankár koropano.
Waráp térenap arop yámar mek
waráp ninikaok tukup napnámp taknámp,
yino kor ponankor apárok mapek
ankár waráp ninikaok tukup mwanámpono.

11 Amo yinan mámá yae fek
fir fár mwanámp pwi naenámp sámpampo.

12 Yino yinan aropao kwatae napo,
maomp kwataenap ninik ník mó,
pwar námpnámp taknámp,
amo kor yino amwan kwatae ninik námp ník mó pwarampo. ✧

13 Amo yinan mokop nap nke naerianámp
ankank kwatae mek párakop kwapono.
Amo yinan Satanomp kwataenámp ankank mekamp
éréképra fwapnae mwae párakopampo.’ ✧

14 Yumo wawenk! Yumo arop ankwap fárakapao yumwan napo te, yumo am fárakapamp kwataenap ninik ník mó pwar kip. Yumo tak napo maok, yumo yiráp yámar mek yaknámp Naropwarén kwatae niniki napan kor, mao am tirá épéria ník mó pwar naenámp.

15 Aeno táte yumo arop ankwap fárakapao yumwan napo, maomp kwatae ninik ník mó pwar mó napo te, yiráp Naropwaro kor yumo man kwatae ninik nap tirá épéria ník mó pwar mó naerámpono.” ✧

Kwarén sér mwanap ke fek fir wuri konap kar

16 Tá Jisaso ankwap kar arakrá sér, “Yumo Kwarén fwapnae karia sér mwaria fir wuri nap kwamp te, kwekár aropao i konap niampia paokopi kwapono. Am fárakap te ‘Nomwan arop fárakapao “Fir wuri napon”rá wuri nkea méranápono’ ria éntupia me pwae fárakap moitea paokop i konapono. Ono yumwan kare kar sénampon: Am taknap arop fárakap te aropao waeman oukoumwan am aropamp é sámpea narek sampok napo, nánkár Kwaro maomp e narek sampok mono. ✧

17 Aeno yumo Kwarén sér mwaria fir wuri nap kwamp te, yumo ankár warákárnámp aropamp yimetáp niamp fek paokop kip.

18 Yumo tak napo maok, arop fárakapao kor yumo fir wuri nap am wuri nke mó mwanapón. Yiráp Naropwar mek yak námp mao mwar fwap mér námpara, ankank mek yak námpan nkea nopok sánk naenámpnon.”

‘Ankank kénki kwapono’rá sénámp kar

Luk 11:34-36; 12:33-34; 16:13

19 Tá Jisaso ankwap kar sérrá, “Yumo mámá apárok mapek yiráp kwapwe kare ankank kénkrá kákrá yakápi kwapono. Mámá apár mek te sáráao

fánánko, tá sorok woukouria turupwi konámpono. Tá arop ankwap fárákap nap far párampea ankank oukun ti konapono. ✨

²⁰ Aeno yumo yumokuráp ankank kwapwe kénkrá kák mwaria te, yámar mek maok kénkrá kák kipo. Yámar mek te sárár ntia sorokao ankank fépéránko, turupwi mo, tá oukun aropao kor nap far párampeaka, oukun ti mo, fwaponno.

²¹ Am waráp kwapwe kare ankank yaknám némpouk te, waráp ninikao kor am némpouk yak naenámpon.” ✨

Arop pourou mek wae pouri yak naenám kar

Luk 11:34-36

²² Tá Jisaso ankwap kar arakrá sér, “Yi te pourou mekamp lam niampon. Táte waráp yi kwapwe kare nám te, waráp pourou ponankor wakor wae niampon.

²³ Aeno táte waráp yi kwatae nám te waráp pourou ponankor kirikip námpon. Aenámpara, táte waráp pourou mek yaknám lam kirikip nánko te, am kirikip akwapea tokwae kar naenámpon.”

‘Arop ankárankao mani térerént Kwaromp tére naenám mono’rá sénám kar

Luk 12:22-31

²⁴ Tá Jisaso ankwap kar arakrá sér, “Arop ankárankampao anánkaopwe arop tokwaeramp tére naenám mono. Mao am takria te, ankwap arop tokwaeran kokwarokria, ankwapan saráp warákár naerámpon. Tá ankwapamp karwaokria ankwapan younkwe sánk naeria námpon. Yumo te Kwaromp yae ankore mek yakáprá, maniamp yae ankore mek méntér yakáp mwanap pourou mono.

²⁵ Aenámpara, ono yumwan sér rae: Yiráp pourouan ninik tokwaeria ‘Nomo fir te apae fár mwareano, maokamp ént fár mwareano?’rá séri kwaponno. Tá yiráp pourouk waempyam yirir mwanapan ninik tokwaeria ‘Maokamp waempyam sámpea yirir mwareano?’rá séri kwaponno. Yiráp yiki yakáp nap te waeman firan kámákár akwap, tá yiráp pourouao kor waempyaman kámákár akwap námpon. ✨

²⁶ Yumo antan nkenke. Mao te yopwar mek fir yoro moria, fir nap mek tirá koupoukour mo i konapono. Ae konapan maok, yiráp Naropwar yámar mek yak nám mao támao am antan fir nénk konámpono. Aeno arop yumo te tokwae karara, Kwaro yumwan waeman mér námpon. ✨

²⁷ Tá yumo mekamp te wa taknám ninik tokwae fek fwap námokuráp yiki yak naenám ankwap ke kirimprá pap naenámpon? Am te tak mwanap pourou mono.

²⁸ Yumo apaeritea waempyam ankankantá ninik tokwae rap? Yumo yao fu émémi ‘Mokope pourouráp yakáp nap’rá nkenke! Mao te térea waerá waempyam wour mo i konapono.

²⁹ Aeno ono yumwan sénámpon: Wokwaek Solomono kápae kare mopor kákámpan maok, maomp mopor te am yao fu kwapwe kare niamp take mono. ✨

³⁰ Yao fu oukoumwan yopwar mek yakeanámp te, oumpouran arop fárákapao am fárákapea yaomwi mek sir mwanapono. Am yao fu mwar wuriman, Kwaro mopor kwapwe pap konámpon. Aeno yumo koumteouráp arop

✨ 6:19: Je 5:1-6; 1 Ti 6:9-10 ✨ 6:21: Lu 18:22; Kl 3:1-2 ✨ 6:25: Fl 4:6; Hi 13:5; 1 Pi 5:7 ✨ 6:26: Lu 12:6-7 ✨ 6:29: 1 Kin 10:23

yiráp mér te kánanke kwarokono. Yumo fwapia mérenke: Yumo yiráp yirir i konap ankank mo námpan kor, Kwaro fwap yumwan taokeyak naenámpon.

³¹ Yumo te ninik tokwaeria arakrá séri kwapono, 'Nomo fir apae fár mwareano, ént apae fár mwareano, waempyam yirir mwareano?'rá niniki kwapono.

³² Am te Kwarén mér monap arop fárakapao yonkwae sékérá kápae kare ankankantá takrá oupourouk i konapono. Aeno yiráp Naropwar yámar mek yak námpan te yumo ankár am kápae kare ankank fwap takrá ti mwanapria méri yak námpan.

³³ Aenámpan maok, Kwaro náráp firáp taokeyak konámp ntia maomp yae-párak kare ninik te manmékir oupouroukia nke kipo. Yumo tak napo maok, nánkár mao fwap yumwan am kápae kare ankankan kor nénk nae-námpon. ✧

³⁴ Aenámpara, yumo oumpouran mank te ninik tokwae kwapono. Oumpouran mank te nánkár oumpouran táman ninik mwanapono. Yumo oukoumwan mómá yae fekamp yumonapok koropnámpan ninik tokwae te mómá yae fek saráp támaono."

7

'Arop ankwap fárakapan yurukupi kwapono'rá sénámp kar

¹ Tá Jisaso ankwap kar arakrá sér, "Yumo te arop ankwapao kwatae ninik námpan yurukupia man 'Mao te kwataenámp' ria wouroumprá séri kwapono. Yumo takia napo te, yumwan kor Kwaro yurukupia 'Kwataenap arop'rá sénaeane. ✧

² Yumo mokope pourouráp ninik fek arop ankwapan yurukupia yoporia napo te, Kwaro kor yumwan take pourouráp fek yurukupia yopor naeane. Yumo aropan mokope pourouráp ninik feki nap te, ankár take pourouráp ninik puri fek Kwaro yumwan yurukup naenámpon.

³ Amo mokopia waráp ankwapnápomp yi mekamp tiri kánanke nke napao maok, amokuráp yi mek yaknámpan yao kárakére nik mo rape?

⁴ Amo mokopia fwap waráp yi mek yao kárakére yak nángo, waráp ankwapnápén sérrá, 'Ono waráp yi mekamp tiri sámp-sinae'rá sénanapon?

⁵ Amo tak nap te, amo kwekár i konap aropono! Manénkir te amo ankár waráp yi mek yaknámpan yao kárakére tokwae sámp-sirampo. Takitea maok, amo wakmwaek fwap énounkoup karia waráp ankwapnápomp yi mekamp tiri kánanke sámp-sinanapon.

⁶ Yumo yiki kwapwenámpan ankank te asan sámk kwapono. Tá yumo yiráp anani kor kwapwe kouan sámk kwapono. Takria mao am anani kor pumpuri fápákárápria tákakarrá yumwan youroukweantáno."

Kwaro nomo sénámp karan wawia yaewour naenámp ninik

Luk 11:9-13

⁷ Tá Jisaso ankwap kar arakrá sér, "Yumo ankank moria Kwarén kar sénapo, mao yumwan am monap ankank fwap sámk nae-námpan. Yumo ankár ankank sámp mwaria, térerá oupouroukia maok, yumo fwap nke mwanapon. Yumo ankár ménki fek poporokwap napo, Kwaro yumwan ménki kik-pwar naenámpon. ✧

⁸ Am te apae riteanápe, kápae kare arop wa mokop Kwarén kar toropwap nap te, wae fwap ankank ti konapon. Arop ankank sámp naeria oupourouk

námp te, fwap am ankank nke konámpon. Arop ménki fek poporokwap nángo te, Kwaro man ménki kik-pwar nae-námpon. ✧

⁹Táte arop ankwapamp tárápao naropwarén 'Pan sápa'e'rá sénánko te, fwap yumwi sánk naenámp nie? Mono.

¹⁰Táte tárápao naropwarén sérrá, 'Éntékam sápa'e'rá sénánko te, tákam-ti sánk naenámp nie? Am táman kor mono!

¹¹Ae konapara, táte yumo kwatae ninikráp arop fárákap wuriman yiráp tárápan kwapwe kare ankank kwaporok sánk napara, am táman mér kipo: Yiráp Naropwar yámar mek yak námp te fwap man kar toropwapnap aropan kwapwe kare ankank nénk naenámp. ✧

¹²'Arop námwan yaewouranápono' ria ninik i konámpon taknámpon, yumo kuri arop ankwapan kor tak kipo. Mámá te Kwaromp lo kar fi kor, tá profet fákáreao sériap kar fi támaono." ✧

'Yiki yakáp mwanap mek youmpnámpon ménki kánanke'rá sénámpon kar

Luk 13:22-24

¹³Tá Jisaso ankwap kar sérrá, "Yumo te ankár kánanke kwarok ménki páraok tukup kipo. Aeno yaomwi mek pik mwanap mwaek akwapnámpon mwaek kup te yinkae tokwaeno. Aenángo kápa'e kare koumteouráp arop am mwaek tukup napon.

¹⁴Aeno yiki yakáp mwanap mwaek akwapnámpon ménki te kánanke kwarokia mwaek koukounkour napon. Aenángo, ankákárank koumteouráp aropao mwar am mwaek kup oupouroungia nke konapon." ✧

Nomo ankár kwekár profetén mér mwanámpon kar

Luk 6:43-45; 13:24-27

¹⁵Tá Jisaso ankwap kar arakrá sér, "Yumo te kwekár profetén mér kip. Am fárákap te sipsip yipi yiriria yumonapok korop napao maok, mek te yao pwae mekemp as kwatae kare niampono. ✧

¹⁶Aenapara, yumo fwap maonap ninikan nkea, mao te profet kare ni mo nierá yurukup mwanapon. Arop te fwap wain ki wiráp paok arák fekamp kánánkap mwanap nie? Ae te arop fwap kwantae ki káre apwar pwae fek tank nángo kánánkap konap nie? Am te mono. ✧

¹⁷Tá taknámpon kwapwe kare yao te kwapwe kare ki tank konámpon. Tá kwatae yao te ki kwatae tank konámpon.

¹⁸Kwapwe kare yao te kwatae yao ki tank mo i konámpon. Tá kwatae yao te kwapwe kare yao ki tank mo i konámpon.

¹⁹Kápa'e kare yao kwapwe kare ki tank mo i konámpon te, arop fárákapao karrá tokopea yaomwi mek yank i konapon. ✧

²⁰Ae konapara, yumo te kwekár profet fákáre mao námokunap ninik aran yumo fwap mér mwanapon.

²¹Yumo sérrá, 'Náráp Tokwae Kar, náráp Tokwae Kar!'rá sér i konap koumteouráp arop, Kwaro náráp firáp taokeyaknámpon mek te ponankor tukup mwanámpan mpwe ninik mwanape. Onomp Naropwar yámar mek yaknámpon maomp ninikaok tukupnap arop fárákapao mwar, Kwaro náráp firáp taokeyaknámpon mek tukupá yakáp mwanapon. ✧

²²Nánkár am Kwaro aropan yurukupnámpon yae fek kápa'e kare arop onan sérrá, "Tokwae Kar, Tokwae Kar, yino waráp e fek profet tére námpon. Tá

✧ 7:8: Je 1:5; 1 Jo 5:14-15 ✧ 7:11: Je 1:17 ✧ 7:12: Lu 6:31; Ro 13:8-10 ✧ 7:14: Jo 10:9; Ap 14:22

✧ 7:15: Ap 20:29; 2 Pi 2:1 ✧ 7:16: Je 3:12 ✧ 7:19: Jo 15:6 ✧ 7:21: Lu 6:46; Je 1:22,25

waráp e fek yino kwatae arop yéféperá kérépámpon. Tá waráp e fek yino kápae kare kárakáre tokwae yororoimpon.'

²³ Aerá sénapo, ono am ke fek am fárakapan érik arakrá sénanampon: 'Ono yumwan kánanke mér mo nampon. Yumo te kwatae ninik i konap aropono. Onomp wonae fik te yakápi kwapono.' * ✨

Nap ti konap anánkaopwe ninikan sénámp kar

Luk 6:47-49

²⁴ Tá Jisas warko ankwap kar sérrá, "Arop ono sénamp kar má wawia mántwaok námp te, arop ankwap ninik kwapwerápao nap tiria oumpwar fik mek yumwi épéria fampá pwate nángo, nap kárakáre yak námp niampon.

²⁵ Aenánko warákam ékria éntenk tokwae korop, tá kárakáre kor ouwi koropria am nap panánkár nángo, am nap tukur mo, fwap yak konámpon. Am te apae riteanápe, am oumpwar waeman kwar mek yak nángo, yumwi fémpéri tenapo, waeman am fek kárakáre yak námp.

²⁶ Aeno arop ono farákápnamp kar máná wawia mántwaok mo námp te, épéperép arop ankwapao ént woupwi mek oup mek nap oumpwar yoroia tinámp niampon.

²⁷ Takianánko te, warákam ékia éntenk korop nángo, kárakáre kor ouwi koropria am nap panánkár nángo te, am nap tukur pik naerámpon. Waeman kare kar tukur pikia kwatae akwap naenámpon."

²⁸ Jisas am kar farákápá pwaránko, kápae kare koumteouráp arop fárakap wawia kokorokoria ninik tokwae.

²⁹ Am te apae riteanápe, lo kar yénkrá farákáp konap arop fárakapao farákáp konap niamp mono, ankár mér tokwaeráp aropamp kar kárakáre niamp fek am fárakapan yénkrá farákáp námpono. ✨

8

Jisas lepra touweráp arop fwapi papámp kar

¹ Jisas wae am kar farákáprá yaknám am faonkwek pwarará pikánko, kápae kare koumteouráp arop maomp wakmwaek tukup.

² Aenapo, oukoumwan arop ankárankamp lepra touwe kwataerápao * ko-ropea Jisasén nkea kwaráp torokomprá me kor woukoupria sérrá, "Tokwae Kar, amo fwap tak naeria nap kwamp te, onan fwapi papae."

³ Aeránko maok, Jisaso maonámpok nárakarrá maomp pourouk yae papria sérrá, "Onomp ninik te amo oukoumwan fwapi yak nanapono." Aeránko maok, ankár am ke fek táman maomp pouroukamp lepra touwe wae moyak nángo, am aropamp pourou wae kwapwe kare.

⁴ Aenánko Jisas man sérrá, "Amo te máná ankank waráp pourouk korop námp máte, arop ankwapan séri kwapono. Amo akwapea waráp pourou prisén yénképria Moseso wokwaek sérimpnám taknám Kwarén ofa sánkampo. Aenapo maok, arop fárakap waráp touwe wae fwapnám mér mwanapon." ✨

✨ **7:23:** 2 Ti 2:19 ✨ **7:29:** Lu 4:32; Jo 7:46 * **8:2:** 'Lepra touweráp arop'rá sénámp te, Juda fi te lepra touwe sámpnám aropan te Kwaro nke námp fek oum námponoria panek far-pwate napo, yak konámpono. Aeno am arop yiki kukur námp kwamp te, náráp pourou sakwapea pris fákárean yénképea maok, fwap aropamp wonae fik korop konámpono. "Juda Tére konap Ninik" Buk 2 fekamp kware 68 fek nkeae. ✨ **8:4:** Wkp 14:1-4; Mk 7:36

Jisas ami fákáreamp Keptenomp tére arop fwapi papámp kar

Luk 7:1-10

⁵ Jisas wae Kaperneam mek akwap nánko maok, Rom mekamp arop 100 soldia poukwapnám koropea Jisasén námwan aropomp naenámp kar fek arakrá turunk,

⁶ “Tokwae Kar e! Onomp tére konám arop mao touwe sámpea nap mek amp námpono. Maomp kour te sumpwi yak nánko, am kour touweantá arokwap námpon.”

⁷ Aeránko maok Jisaso man sérrá, “Ono akwapea man fwapi pap nanampono.”

⁸⁻⁹ Tá nopok kepteno Jisasén sérrá, “Tokwae Kar e, ono apae kwapwe kare aropao nanko, onomp nap mek akwap nanapanápe? Amo párak kar fek saráp sénapo, onomp tére arop warko fwapano. Ono kuri ankwap poukeyakáp konap arop fárakapamp yae ankore mek yak nampono. Aenamp pan maok, ono kuri soldia ankwap fákáre onomp yae ankore mek yakáp napon. Aenapo, ono ankwapan sérrá, ‘Amo koropae’ ranko te, mao korop konámpon. Tá ono onomp tére konám aropan sérrá, ‘Amo arakrá térae’rá sénanko te, mao takrá tére konámpon.”

¹⁰ Jisas am aropamp kar wawia nínik tokwaeria maomp wakmwaek tukupnap arop fárakapan sérrá, “Ono yumwan kare kar sénampon: Ono Israel fi mekamp arop ankwap make pourouráp mér nap te nke moi nampono. ✧

¹¹ Ono yumwan sénampon: Kápae kare ankwap firáp arop yámar aoknám mwaeknám, tá yámar porokornám mwaeknám korop nap, am fárakap te fwap Abraham, Aisak, Jekop, méntér Kwaro náráp firáp taokeyak nám mek fir fár mwanapon. ✧

¹² Aeno koumteouráp arop Kwaro maompor náráp firáp taokeyak naenámp nánapi námpan maok, am fárakap am mek tukup mo napo, Kwaro am fárakapan panek kirikip mek tirá kérép nánko, tukupea yakápria touweantá apánki tikirá you kor kikimpia wae mwanapon.” ✧

¹³ Aeria Jisas keptenén sérrá, “Amo akwapeae! Onomp nínik te am ankank amo onan mér napnám taknám korop naenámpon.”

Aeránko maok am ke fek táman keptenomp tére arop warko touwe fwapimpon.

Jisaso Pitamp yupuamp éntupwarén fwapi papámp kar

Mak 1:29-34; Luk 4:38-41

¹⁴ Takia pwarará, Jisas Pitamp nap mek akwapea nke nánko maok, Pitamp yupuamp éntupwar touwe sámpea nap mek ampi yak.

¹⁵ Aenángo, Jisas maomp yaek toupoukour nánko, am touwe waeman worokor akwap. Aenángo, mao fárámpea Jisasompor fir yankapámp.

Jisas kápae kare koumteouráp aropan fwapokwaprá kákámp kar

¹⁶ Takia pwaránko, kumur mek kápae kare koumteouráp arop pourouk kwatae-arop woukouri yakápnám arop éréképea, Jisaso-námpok korop. Aenapo, mao sénánko, am kwatae-arop fákáre wae arop pouroukamp worop akwapránk. Tá kápae kare touwenap aropan kor wae fwapokwaprá kákámp pwar.

¹⁷ Am tak nám te, wokwaek Kwaro profet Aisaian nínik sánk nánko, sérimp kar niamp méntér pwi námpon. Mao arakrá sér: “Mao námoku

nomp pouroukamp touwe ponankor te námokuráp pourouk kákea ti-akwap tenámpon.”

Arop Jisasomp wakmwaek tukup mwaria napan sénámp kar
Luk 9:57-62

18 Jisas nke nánko, kápae kare koumteouráp arop fárákap koropá man ikirapo, Jisas námoku éréképá yarak i konámp arop fárákapán sérrá, “Nomo bot mek kounkouria ént aokore tápamprá nkwanwaek fi mwaek tukup mwaro.”

19 Aeria tukup mwaria napo maok, lo yénkrá farákáp konámp arop ankáránkamp koropea Jisasén sérrá, “Tisa, amo apae némpouk akwap nap te, ono fwap amont akwap nanampon.”

20 Aeránko Jisas nopok man sérrá, “Mwaep te némp mek yak námpono. Tá ant fákáre te wokwae námokuráp taok mek yak námpon. Aeno Aropamp Táráp te mao yépe kor norokor naenámp nap te yak mo kareno.” ✧

21 Aeránko táte mao éréképá yarak i konámp arop ankáránkamp Jisasén sérrá, “Tokwae Kar e, onomp naropwar yépékrá yakea sumpwi nánko maok, pátea korop nanamp te fwap nie?”

22 Táte Jisas nopok man sérrá, “Wampweno, sumpwi arop fákáre námokuráp arop yákáre sámp-farákár mwanaponno. Amo te onomp wakmwaek koropae.”

Jisas séránko ouwi tokwae pwararámp kar
Mak 4:35-41; Luk 8:22-25

23 Jisas wae bot mek korokwap nánko, maomp éréképá yarak i konámp arop fárákapao kor énéni kounkouria ént pirékarrá tukup napo,

24 ouwi tokwae koropria ént surukupa waeria bot mek kwampá pik naeria wae nánko, Jisas te ampi yak.

25 Aenáno, am arop fárákap tukupea Jisasén kéménkia sérrá, “Tokwae Kar e! Amo yinan yaewourae! Nomo ponankor ént mek pik mwanámp pourouiane!”

26 Aerapo maok, nopok Jisas am fárákapán sérrá, “Yumo apaerá apáp rape? Yumo te fwapia mér mo naponno!” Aerá séria pwarará, fárámprá ouwi ntia ént surukupan yopor nánko, ouwi ntia ént ounk wae moyak. ✧

27 Aenáno am mao éréképá yarak i konámp arop fárákap am táman nkea, ninik tokwaeria sérarrá, “Mámáte mokope pourouráp aropono? Ouwi ntia ént maomp kar wa námp tene!”

Jisas arop anánkaopweamp pouroukamp kwatae-arop yéréperá kérépámp kar
Mak 5:1-20; Luk 8:26-39

28 Jisas wae akwapea ént aokore nkwanwaek fi mwaek Gadara fiamp apár mek. Aenáno maok, kwatae-arop noumpoukoupá yaknám arop anánkaopwe koropea Jisasén mwaeak kikíp. Am arop yawor te arop kák nap fek mwaek yakria yopora wae nepara, aropao kor apápria am arop yawor yaknep mwaek te paokop mo i konaponno.

29 Am arop yawor Jisasén tékén sérrá, “Kwaromp Táráp e! Amo yinan apae nae nape? Kot nanap ke oukoumwan sik námp te, amo mapek koropea yinan touwe sáp nae nape?” ✧

30 Aenepo am fek ankwap kou kápae kare panek tae morok fépérrá yakáp.

³¹ Aenapo am kwatae-arop fákáre támao námwan aropomp naenámp kar fek Jisasén tékén sérrá, “Amo yinan yérépe nae nap kwamp te, kou kápae kare ará yakáp nap maomp pourou mek tirá kérépae.”

³² Aerapo maok, Jisaso am kwatae-arop fárákapan sérrá, “Yumo am mek tukupenke!” Aeránko, am kwatae-arop fákáre am arop anánkaopwean pwaráap kouamp pourou mek tukup. Aenapo am kou kápae kare te am kwatae-arop woukouria foporakoránka waeria, ént aokore yaknámp furuk pikrínkia ént aokore mek ént fépéria am mek surumpwi.

³³ Aenapo am kou wun i konap arop fákáre ek pirikimpea taun mek tukupea am kou surumpwimp kar fárákáp. Aeria am kwatae-arop noumpoukounpámp arop yaworan Jisaso yaewourimp kar táman kor fárákáp.

³⁴ Aenapo, am mekamp kápae kare koumteouráp arop koropea Jisasén kikip. Am fárákáp man nkea apáp tokwaeriaka kar kárákáre fek sérrá, ‘Yinomp apár mek mamek te pwarará ankwapmwaek akwapae’ ria waeapon.”

9

Jisaso pu kor yae kor yoronkwae tankámp arop fwapi papámp kar

¹ Jisas bot ankwap mek korokwaprá ént aokore nkwanwaek fi mwaek arákarrá námoku yak konámp taun Kaperneam mek akwap.

² Aenáno arop fárákapaop pu kor yae kor yoronkwae tanknámp arop sunkwiar mek papea sankorop. Aenapo, Jisas am fárákapamp méran nkea am pu yae yoronkwae tanknámp aropan sérrá, “Táráp e! Fwapon, amo warákárampo. Ono waráp kwatae ninik wae tirá épéri pwar nampono.” ✧

³ Aeránko maok, lo yénkrá fárákáp konap arop fárákapaop wawia, námokuráp ninik mek mwar arakrá ninik, “Mámá arop máte Kwarén wouroump sénámpwae!”

⁴ Aerá ninikapo maok, Jisas am arop fárákapamp ninik mek wae méria sérrá, “Yumo apaeritea yiráp ninik mek kwatae ninik sámp rape?”

⁵⁻⁶ Onomp ninik te Aropamp Táráp te mámá apár mekamp aropamp kwatae ninik tirá épér naenámp kárákáreao yak námpan ‘Yumo mérenk’ ria nampon. Ono ‘Waráp kwatae ninik tirá épér namprá sénanko, yumo kar karean sénamprá mér mono. Aeno táte ono ‘Amo fárámpea akwapae’rá sénanko, yumo mao nánko nkeaka ‘Karenó’rá sér mwanapon.’ Aerá séria maok, am pu yae yoronkwae tanknámp aropan sérrá, “Amo fárámprá amo am fek yunkupá ampínáp ankank sámpea amokuráp nap mek akwapae.” ✧

⁷ Aeránko maok, am arop wae fárámprá námokuráp nap mek akwap.

⁸ Aenáno maok, koumteouráp arop fárákáp am táman nkea apáp tirink. Aeria maok, am fárákáp Kwaromp e sakapria maomp kárákáre fek arop fárákáp takrá tére napan, ‘Aesio’rá sériapon.

Jisaso Matyun wumwiria warámpámp kar

Mak 2:13-17; Luk 5:27-32

⁹ Jisas takia pwarará akwapea nke nánko maok, arop ankwap takis sámp konap nap mek tank. Maomp e te Matyu. Aenáno, Jisas man sérrá, “Onon-ampaok koropae.” Aerá sénanko, mao wae fárámprá Jisasomp wakmwaek akwap.

¹⁰ Jisas akwapea Matyump nap mek tankrá fánánko maok, takis sámp konap arop fákáre ntia aropao ‘Kwatae ninikráp arop’rá sér i konap fákáre

méntér tankáprá fépér. Maomp éréképá yáarak i konámp arop fárákapao kor énéni tankáp.

11 Aenapo, Farisi fákáre táman nkea Jisas éréképá yáarak i konámp arop fárákapan sérrá, “Yiráp tisa te apaeritea takis sámp konap arop ntia kwatae ninikráp aropént tankrá fánámpon?” ✨

12 Jisas am kar wawia am fárákapan nopok kar pwarokwaprá sérrá, “Arop fárákap touwe fwapnap apaeritea doktanámpok tukup mwanapon? Touwe nap arop fárákapao saráp doktanámpok tukup konapon.

13 Yumo tukupea Kwaromp Buk fek yaknámp kar nkea mér sámpenke: ‘Ono te ofa sámp napan warákár mono. Arop aropompan ono warákár nampon.’ Ono ék namp te, námo yae-párak kare ninikrápao namprá niniknap aropan te érékép mono. Arop, námo kwatae ninikrápao namprá niniknap arop fárákapan wumwia érékép naeria ék nampon.” ✨

Jisas fir wuri konapan sénámp kar

Mak 2:18-22; Luk 5:33-39

14 Am ke fek táman Jon éréképá yáarak i konámp arop fárákap koropea Jisasén sérrá, “Apaeritea yino ntia Farisi fákáre ará Kwarén kar toropwap mwaria fir wuri nángo, waráp éréképá yáarak i konap arop fákáre fir wuri mo napon?” ✨

15 Aerapo maok, Jisaso nopok am fárákapan kar pwarokwaprá sérrá, “Táte yupu wourékam sámpnám arop oukoumwan náráp nouroup arop fárákapént yak námp fek te mokopia yonkwae touwe mwanapanáp? Nánkár wakmwaek am yupuráp aropan sámpá tukup tenapo, náráp nouroup aropént yak mo nángo maok, am ke fek táman am fárákapao fir wuri mwanapon.” ✨

16 Arop ankwap waempyam fákáre wourékam sámpea épi fek paprá * aomp mo i konámpon. Táte mao tak nángo te, am waempyam me fek paprá aompinámp támao nénérep nángo, ankár porok waempyam épi am pearákár tokwae naerámpon.

17 Tá arop ankwap wain ént wourékam sámpea meme yipi fekamp botol épi mek kér mo i konapon. Táte tak napo te, meme yipi fápákáráp nángo, wain apárok kwarákár nángo, am meme yipiao kor kwatae akwap naenámpon. Aeno ankár wain ént wourékam te ankár meme yipi wourékam fekamp botol mek kéria napo, anánkaopwe énénkér fwap yak konepon.” ✨

Jairusomp yupu-táráp ntia touwenámp yupuamp kar

Mak 5:21-43; Luk 8:40-56

18 Jisas oukoumwan am kar farákáprá yak nángo, lotu nap taokeyaknámp arop ankwap koropea Jisasomp wonae fik kwaráp torokompria sérrá, “Onomp yupu-táráp wae oukoumwan sumpwi námpono. Aenámpan amo koropea maomp pourouk waráp yae pap napo, mao warko fárámpea yiki yakano.”

19 Aeránko maok, Jisas fárámprá maomp wakmwaek akwap nángo, mao éréképá yáarak i konámp arop fárákapao kor méntér tukup.

20 Aenapo maok, yupu ankárankamp yaknámp, mao te kápae kare por e-furuk pikria ankár taki yak námp te akwapea éntér-sámpramp yopwar.

✨ 9:11: Lu 15:2; 19:7 ✨ 9:13: Mt 12:7; 1 Ti 1:15 ✨ 9:14: Lu 18:11-12 ✨ 9:15: Jo 3:29 * 9:16: ‘Épi ankank’rá sénámp te, Mosesomp loaok saráp tukup napan sénámpon. ‘Wourékam ankank’rá sénámp te, oukoumwan Jisaso farákápnám ninikan sénámpon. ✨ 9:17: 1 Ko 10:21; 2 Ko 6:16

Aenámpao am yupu koropea Jisasomp wonae fik younkwe mwaek yakria maomp waempyam fu fek sámp. ✧

²¹ Mao te, námo maomp waempyam fek yae pap nanko te, ono e-furuk pik namp wae fwap nae namponria ninikia yae pap.

²² Aenámpan maok, Jisas wae sámp-arákarrá man nkea sérrá, “Táráp e, amo oukoumwan te yonkwaek kakére fek akwapampo. Amokuráp mérao amwan wae fwapi pap námpon.” Aeránko maok, am ke fek táman am yupu wae fwap. ✧

²³ Takia pwarará, Jisas wae akwapea lotu taokeyaknámp aropamp nap mekria nke nánko maok, arop poum-ke mek wur fokoprá youenka wae.

²⁴ Aenapo Jisas am fárákapan sérrá, “Yumo senke! Yupu-táráp te sumpwi mono, párák amp námpono.” Aeránko maok, táte am fárákapao, waeman sumpwi yak námp teria amomoránk. ✧

²⁵ Aenapo, am fárákapan ek tirá kérépá pwarará, Jisas mwar nap mek youmpea am yupu-táráp yákáre táman yaek sámp nánko, mao wae fárámp.

²⁶ Am takianánko, am kar te am apár mekamp kápae kare némpouk mwaek sérará paokopiapon.

Jisaso yi néneráp arop anánkaopwe ntia top kour aompi yaknámp arop fwapokwapim kar

²⁷ Jisas wae takia am némp pwarará akwap. Aenángo maok, yi néneráp arop anánkaopwe maomp wakmwaek akwaprá arakrá wumwi, “Devitomp ou fekamp arop e! Amo yinan aropompae!” ✧

²⁸⁻²⁹ Aerepo maok, Jisas wae nap mek akwap nánko, am yi néneráp arop yawor maonámpok korop. Aenepo, Jisaso am arop yaworan sérrá, “Ae te yumo fwap ono yumwan fwapi pap nanamp am wae mér nep nie?” Táte am arop yaworao nopok sérrá, “Tokwae Kar e, yeno. Yino wae mér nempon.” Aerepo, Jisas wae am arop yaworamp yi mek yae papria sérrá, “Yumo onan mér nepon. Am tak nep támao yumo warko fwap nepon.” ✧

³⁰ Aeránko am arop yaworamp yi wae firikír. Aenángo Jisas am arop yaworan kar kárákáre arakrá sér, “Yumo mér kar kipo. Takria yumo arop ankwapan farákáp nepo, wawia mérantáno.”

³¹ Aerá sérimpan maok, am arop yawor ek akwaprá Jisas fwaprá káknámp kar am farákáp nepo, am fekamp kápae kare némpouk mwaekamp arop wawiapono.

³² Manénkir am arop yawor wae akwap neria nepo, arop ankwap fárákapao kwatae-aropao top kor aompi papnámp arop Jisaso-námpok warámpá korop.

³³ Aenapo, Jisas am kwatae-arop yérépea kérép nánko, am top kor aompi yaknámp arop wae fwap kar sér. Aenángo kounteouráp arop ninik tokwaeria sérrá, “Wokwae te mámake pourouráp ankank Israel fi mek korop moimpon.” ✧

³⁴ Aerapo maok, Farisi fákáre sérrá, “Mao te kwatae-arop taokeyak-námp aropamp kárákáre fek kwatae-arop yéréperá kérép konámpon.” ✧

Jisaso kounteouráp aropan aropomprá sérimp kar

³⁵ Jisaso kápae kare taun tá némp kánanke-táráp am mekmwaek yákrá kounteouráp aropan maomp lotu nap mek kar yénkrá farákápámpono. Mao

✧ 9:20: Mt 14:36; Mk 5:25; Lu 8:43 ✧ 9:22: Mk 10:52; Lu 17:19 ✧ 9:24: Jo 11:11 ✧ 9:27: Mt 1:1

✧ 9:28-29: Mt 8:13; 15:28 ✧ 9:33: Mt 12:22 ✧ 9:34: Mt 12:24; Mk 3:22

te Kwaro náráp firáp taokeyak naenámp Kwapwe Kare Kar farákápría kápae kare aropamp pouroukamp nkwakwe make touwe fwapokwaprá kákámpon.

³⁶ Mao kápae kare koumteouráp aropan nkea yonkwae touwe tokwae. Am te apae riteanápe am arop fárákapamp ninik te éperépiá kwatae kare yakáp napon. Am fárákap te sipsipao taokeyak naenámp arop mo nánko, námoku mwar yakáp nap niampi yakáp napon. ✧

³⁷ Aenapo maok, Jisas námoku éréképá yarak i konámp arop fárákapan wounáp kar sérrá, “Fir te yopwar mek kápae kare nounoumouri námpan maok, am mek tére nae-námp kápae kare tére arop mo námpon. ✧

³⁸ Aenámpara yumo ankár am yopwar naropwarén kar toropwap napo, mao tére arop sámp-kérép nánko, akwapea maomp fir tirá koupoukour nae-námpon.”

10

Éntér-sámpramp arop aposel yakápnámp kar

¹ Jisas náráp éréképá yarak i konámp éntér-sámpramp arop fákáreran koropenkria éréképá tankrá am fárákapao touwenap arop fwapokwaprá kákria arop pouroukamp kwatae-arop yéréperá kérép mwanap kárákáre nénkámpon. ✧

² Am éntér-sámpramp aposel * fákáreramp e te ará: Ankwap te Saimon, maomp ankwap e te Pita, maomp nánae te Andru. Ankwap te Jems Sebedimp táráp ntia maomp nánae Jon.

³ Ankwap te Filip, ankwap te Bartolomyu, tá ankwap te Tomas, ankwap te wokwaek takis sámpámp Matyu, ankwap te Alfiusomp namoráp Jems, ankwap te Tadius.

⁴ Ankwap te Saimon Selot, ankwap te Jisasén outiri naenámp arop Judas Iskariot.

Jisaso náráp éntér-sámpramp aposel fákáreran tére nénkea tirá kérépámp kar *Mak 6:7-13; Luk 9:1-6*

⁵ Jisaso am éntér-sámpramp arop fárákap tirá kérép naeria am fárákapan kar arakrá sér, “Yumo te ankwap fi aropaonapok tukup kwaponono. Tá yumo Samaria mekamp némp-némp tukup kwaponono.

⁶ Yumo te ankár Israél fi mekamp sipsip wae moyakáp nap niamp námpara, am mek tukup kipo. ✧

⁷ Yumo tukupea kar arakrá farákáp kip: ‘Kwaro yámar mekamp náráp firáp taokeyak naenámp te wae wonae fik korop námpon!’

⁸ Yumo tukupea touwenap arop fwapokwaprá kákrá, sumpwinap arop kékéménkrá kákrá, lepra touwe sámpnap arop fwapokwaprá kákria, kwatae-arop arop pourouk woukouri yakápnap yéréperá kérép kipo. Ankank yumo sámp nap te kwaporok sámp napara, yumo kor am ankank kwaporok nénk kipo.

⁹ Nánkár yumo tukupria te, yiráp yam kánanke mek golráp mani, silva, tá mani kaparáp, máma ankank kékéria tukup kwaponono.

✧ **9:36:** Mt 14:14; Mk 6:34 ✧ **9:37:** Lu 10:2; Jo 4:35 ✧ **10:1:** Mk 6:7; Lu 9:1 * **10:2:** ‘Aposel’rá sénámp kar fi te ‘Arop ankwapao sámp-kérépnámp arop’ támaono. Am fákáre te Jisaso man náráp kar arop ankwap fárákaponapok farákápenkria tirá kérép nánko, tukupea farákáp naponono. Jisas éréképá yaráknámp arop fárákapan, tá Pol ntia Barnabasén kor ‘Aposel’rá sénapon. (Aposel 14:14 fek nkeae.) ✧ **10:6:** Jer 50:6; Mt 15:24

¹⁰Nánkár yumo paokop nap te yumo yam, waempyam ankwap, tá su, mear yaopwae ará te ti-samp kwapono. Arop tére nâmp te fwap am tére nâmp fek tapék nopok ankank sâmp naenámpnon. ✧

¹¹Táte yumo ankwap taun mek, tá némpouk tukupria te, yumo ankár fwapia nkea mér kip. Am némpoukâmp arop kwapwe kare yae-párak arop yak nánko te, yumo ankár méntér saráp yakápia nánkár wakmwae am némp pwarará tukup kip.

¹²Táte yumo ankwap nap mek tukup nap kwamp te, yumo am nap mekâmp koumteouráp aropan ankár arakrá sér kipo: 'Kwaromp yonkwae porokwe yumont yakano.'

¹³Aerá sénapo, am nap mekâmp koumteouráp arop yumwan warákárria érékép napo te, yumo sénap kar kwapwe fwap am fárákan yaeour naenámpnon. Aeno táte maó yumwan warákárria érékép mo napo te, yumo sénap kar kwapwe warko yumwan mwar yaewour naenámpnon.

¹⁴Táte arop ankwap yumwan warákárria éréképea yiráp kar wa mo napo te, yumo ankár am némpráp, am nap mek te ankár fori pwararea warko tukup kwapono. ✧

¹⁵Ono yumwan kare kar sénampon: Nánkárâp Kwaro koumteouráp aropan kot naenámp fek, Sodom ntia Gomora mek sánkâmp touwe kwatae kámá-pwarará yoporop touwe tokwae am némpao sâmp mwanapon." ✧

*'Nkwakwe make touwe korop naenámp'rá sénâmp kar
Mak 13:9-13; Luk 21:12-17*

¹⁶"Yumo wawenk! Ono yumwan yao pwae mekâmp as niamp ou mek sipsip niamp tirá kérép nampono. Aenampara, yumo ankár tákamao i konâmpnámp yonkwae kour fek tére kipo. Yumo ankár ant yuri i konâmp ninikaokria yumo sánánkar porokwe fek yakáp kipo. ✧

¹⁷Yumo arop fárákan fwapia mér kipo. Yumwan nárâp kaunsilo nke nâmp fek éréképá tukupá kot mwarea napon. Tá yumwan lotu nap mek ti fákeyakáprá yumwan fupuk mwarea napon.

¹⁸Yumo ononampaok napara, yumwan Gavman ntia king fákáreaonapok éréképea tukup mwarea napon. Aenapo, yumo am fárákan kar farákápria ankwap fi aropan kor farákâp mwanapon. ✧

¹⁹Yumwan érékép tukupea kot napo te, apápi kwapono. Yumo takria, 'Yino am fárákan te apaerá sér mwareano'rá ninik mwanape. Tá 'Yino yinan turunk napo te, apae kar nopok sér mwareano'rá ninik mwanape. Yumwan am ke fek táman yumo kar farákâp mwanap kar Kwaro yiráp ninik mek pap naenámpnon.

²⁰Apae yumoku am kar farákâp mwanapanápe, yiráp Naropwaromp Yiki Kor Spiritao yiráp top korént puiyakria am kar farákâp naenámpnon. ✧

²¹Arop fárâp nárâp ankwapyaenápen kot nánko, tirá wour mwarea napon. Naropwaro nárâp tárâpan tak nánko, tá tárâpuao kuri nárâp éntupwar naropwarén yoporria tirá wour mwarea napon.

²²Waeman kápae kare arop yumwan kokwarok mwarea napon. Am te apae riteanápe, yumo waeman onomp firáp yakáp napantá napon. Aeno arop ankár mér kárakáre fek yakrá akwapea pwarnâmp yae fek nánko te, Kwaro man fwap warko warâmp naenámpnon. ✧

23 Táte yumwan ankwap taun mekamp yéřepe napo te, yumo ankár pírikimpea ankwap taun mek tukup kipo. Ono yumwan kare kar sénampono: Yumo oukoumwan Israel firamp taun mekamp tére pwar mo napo, Aropamp Táráp waeman ék naeria námpon.

24 Skul táráp te náráp tisan kámákár akwap mono. Táte tére konámp aropao kor náráp arop tokwaeran kámákarrá nareki yak mono. ✧

25 Skul táráp akwapea maomp tisa yaknám niampnám te wae fwap pwi námpono. Táte tére konámp aropao kor akwapea náráp arop tokwae yaknám niampnám te wae fwap pwi námpono. Am arop fárákapao nap naropwarén e tokoprá 'Belsebul'rá sénapara, mámá nap mek énéni yakápnap arop fárákapao kor kwatae e takrá tokoprá kák mwanapon." ✧

Arop ankár Kwarén saráp apáp naenám kar

Luk 12:1-9

26 Warko Jisas ankwap kar arakrá sér, "Aropao yumwan kwatae pap mwaria napo te, yumo apápi kwapono. Kápae kare ankank mek oupouroupá yak nám te, nánkáráp érik korop naerámpon. Tá kápae kare kar mek yak nám te, nánkár arop ponankor fwap mér mwanapon. ✧

27 Ono kar yumwan kumuruk farákáp namp te, yumo ankár wae fek farákáp kipo. Tá kar yumo sánánkar woupwi fek wa nap te, yumo ankár koupoukarrá tankáp konap mwaek fokopeyakrá, am kar farákáp kipo.

28 Yumo te arop pourouan saráp tirá wouria yiráp waempén te kwatae pap mo mwanap arop táman apápi kwapono. Táte mono. Yumo ankár arop pourou ntia waemp yaomwi mek sámp-sinaenám Kwar táman saráp apáp kipo. ✧

29 Arop ant kánanke anánkaopwe mani kánanke 2 toea fek sámp konapono. Aeno táte yiráp Naropwar monorianánko te, am ant kánanke te ankwap apárok piká párákap mono.

30 Aeno yumwan te mao waeman yiráp me korokamp me pwae wuriman wae kouroumpea pwi pwate námpon.

31 Aenámpara yumo te apápi kwapono. Yumo te waeman Kwaro nke nám fek am ant kápae kare kánanke-táráp kámá-pwar napara, mao amwan fwap taokeyak kor naenámpon." ✧

Jisasomp e érik sér mwanap kar

32 Jisas warko ankwap kar arakrá sér, "Arop kounteouráp aropao nke nap fek onomp e érik farákarrá sénám te, ono kuri am aropamp e onomp yámar mek yaknám Naropwaro nke nám fek maomp e érik farákarrá sénanampon.

33 Aeno aropao kounteouráp aropao nke nap fek 'Ono te Jisasomp firáp mono'rá sérianám te, nopok ono kor onomp yámar mek yaknám Naropwaro nke nám fek am aropan 'Mao te onomp firáp mono'rá sénae rampon.'" ✧

Jisasén saráp nínik mwanap kar

Luk 12:49-53; 14:25-27

34 Jisas warko ankwap kar arakrá sér, "Yumo te ono apárokamp yorowaran poporokwerá kák naeria ék nampan mpwe níniki kwapono. Ono apae apárokamp yorowaran poporokwerá kák naeria ék nampanápe, mono. Ono te bainatan sámpea ék nampono.

³⁵ Ono éknamp fi te arop náráp naropwarén yorowar nánko, tá yupua kor náráp éntupwarén nánko, tá yupua kor náráp yupu táparápén yorowar, mak mwanapon.

³⁶ Námoku ankáránkamp nap mekamp arop kok yorowar mwanapon.

³⁷ Arop náráp éntupwar naropwarén saráp ninik tokwaeria, mao onan ninik tokwae mo námp te, mao te onomp nouroup yak naenámp pourou mono. Arop náráp poumou-táráp, tá yupu-tárápan saráp ninik tokwaeria onan ninik tokwae mo námp te, támao kor onomp nouroup yak naenámp pourou mono.

³⁸ Tá arop ono touwe sámp nampaokria, onomp wakmwaek korop mo námp te, mao te onomp nouroup yak naenámp pourou mono.

³⁹ Arop námoku támao yiki yak kare sámp naenámp te, maomp yiki yak te waeman akwapá moyak naenámp. Aeno arop onan ninikia námokuráp yiki yak wampwe pwar námp te, mao fwap yiki yak kare sámp naenámp!” ✧

Arop yaewouri námp fek nopok sámp naenámp kar

Mak 9:41; Jon 13:20

⁴⁰ Jisas warko ankwap kar arakrá sér, “Arop yumwan éréképea yaewour nap te, onan kor warámpea yaewour napon. Tá arop onan warámpea yaewour nap te, onan sámp-kérép nánko ono ék namp Kwarén kor warámpea yaewour napon.” ✧

⁴¹ Arop námo profetén yaewour naerá ninikia profetén warákárria náráp nap mek warámpá akwap námp te, am profet sámp konámpnámp taknámp nopok sámp naenámp. Tá arop, ono yae-párák kare arop warákárria onomp nap mek warámpá akwap naerá ninikianámp te, am yae-párák kare aropao sámp námpnámp taknámp nopok kor am ankank kwapwe sámp naenámp.

⁴² Aropao ono éréképá tanknamp arop ou mekamp e moráp arop ankwapan nkea, mao te Jisasomp wakmwaek akwapnámp aropara, yaewour naerá ninikia man ént yink-sánkeanámp te, ono yumwan kare kar sénampon: Am taki námp te kwaporok mono, ankár nopok kor sámp naenámp.” ✧

11

Jono náráp éréképá yarak i konámp arop fárákap Jisasnámpok tirá kérépámp kar

¹ Jisas námoku éréképá yarak i konámp éntér-sámpramp arop fárákapan am tére mwanap kar farákáp. Takia kar wae pwarará, am némp pwarará am mwaekamp némpouk mwaek akwaprá koumteouráp arop fárákapan Kwaromp kar yénkrá farákáprá yarak.

² Jono man fákapea páte napo yakria, Kraiso kápae kare térerá yaraknámp kar wa. Aeria maok, Jon námoku éréképá yarak i konámp arop fárákapan, Jisasén turunkenkria tirá kérép.

³ Aenánko maok, am fárákap tukupea Jisasén turunkrá, “Amo te am korop naenámpria yépeknámp arop támao ni, yino nánkár ankwapan yépekrá yakáp mwanámp nie?” ✧

⁴ Tá nopok Jisas am fárákapan arakrá sér, “Yumo tukupea kápae kare ankank yumo wawi nap, tá yumo yi fek nke nap, am táman Jonén sér kipo:

⁵ Yi néneráp arop fárákap warko fwap nke, tá pu kwataeráp arop fárákap wae paokop, tá pourouk lepra touwe sámpnap arop wae pourou yiki

kwapwe, tá woupwi kérnáp arop fárákáp warko fwap kar wa, tá sumpwináp arop fárákápao kor warko fárámp, tá ankank moráp arop fárákápao kor wae Kwapwe Kare Kar wa naponó. ✧

6 Aeno táte arop ankwap mao onan mérámp pwar mo námp te, Kwaro man ourour sánk naenámpón.”

7 Am Jonomp éréképá yárak i konámp arop fárákáp wae tukup tenapo, Jisaso Jon táman koumteouráp arop fárákápan sérrá, “Wokwaek yumo arop yak mo apár mek te apae ankankan nke mwaria tukupapon? Ae te yumo ént woupwi mekám kaeak ankáránk ouwirao nángo, nárákár akwapá koropá námp táman nke mwaria tukupap nie? Am te mono!

8 Yumo apae ankank nke mwaria tukupapon? Ae te arop ankwap kwapwe kare waempyam moporia yak nángo, táman nke mwaria tukupap nie? Táman kuri mono! Arop fárákáp waempyam kwapwe moporia nap te kingomp nap mek yakáp i konapono.

9 Aeno yumo te apaen nke mwaria tukupapon? Profet ankárankan nke mwaria tukupap nie? Ye. Tá kare, ono yumwan sénampon: Mámá yaknámp profet máte kápae kare ankwap profetén kámákár akwapea arop tokwae námpón.

10 Am arop táman Kwaro maomp Buk fek arakrá sénampon: ‘Wawenke!

Onomp kar farákáp naenámp arop sámp-kérép nanko, amwan manénkir meki akwap naenámpón.

Mao amo akwap nanap mwae kup nánapia pwar naenámpón!’ ✧

11 Ono yumwan kare kar sénampon: Arop ént mek nérrá kák-námp Jon te apárokamp ponankor arop fárákápan kámákár akwap námpón. Aenámpán maok, arop Kwaro náráp firáp taokeyaknámp mek arop apárok kar kánanke kwarok yak námpao maok, Jonén kámákár akwap námpón.

12 Arop ént mek nérrá kák konámp Jon yakámp ke feknámpia koropea oukoumwan námp te, arop yoporráp kárákáre kor arop fárákápao Kwaro náráp firáp taokeyak námp te yorowarrá apárok anámpá pap mwaria wae napon.

13 Ponankor profet fákáre ntia Mosesomp loao kor Kwaromp kar farákáprá koropea Jon koropámp ke fek naenámp karan sériapon.

14 Aeno táte yumo wa mwaria te yumo wawenke! Jon te Elaija am arop korop naenámp támaono. ✧

15 Aenámpara, woupwiráp arop te ankar mámá kar má wa kuno.

16 Oukoumwan mámá ke fekamp koumteouráp aropan te ono waniamprá sénanampono? Am fárákáp te tárápu anánk fákáre koropea némpouk tankáprá ankwap fákáreao ankwap fárákápan sér i konap niamp námpón.

17 Mao sérrá, ‘Yino yumwan wur fokop námpán maok, yumo tár pounk mo. Tá yino yonkwae touwe mwanap tár sámp námpán maok, yumo te éménk mo i konapon.’

18 Tá taknámp Jon koropea fir tokwae fár mo, wain ént fár mo námpón. Aenángo arop fárákápao man sérrá, ‘Kwatae-arop maomp pourouk woukoupeyak námp’rá sénapon. ✧

19 Aeno Aropamp Táráp ékia mao fir fárrá, wain ént fár, mak nángo, arop fárákápao man sérrá, ‘Yumo nkenke! Mao te fir fár tokwae konámp arop, tá

wain ént fár tokwae konámp aropono. Mao te takis sámp konap arop ntia kwatae ninikráp aropamp nouroupono.' Aenámpan maok, mao tére námpao Kwaromp mér yénkép námp te kare kar ankankono." ✧

Kwatae ninik pwar monap arop firan aropompnámp kar

Luk 10:13-16

¹⁰ Ankwap némpouk mwaek Jisas kápae kare kárakáre tokwae yénkép námpan maok, am fárakap te kwatae ninik younkwek sir mono. Aenapantá, am ke fek táman Jisaso am fárakapan yoporimpono.

²¹ Takria arakrá sér, "Yumo taun Korasin mekamp arop fárakap, yumo te koupoutáráp nape! Tá yumo taun Betsaida mekamp arop fárakap, yumo te koupoutáráp nape! Arop ankwap ankwap fi mekamp taun Taia ntia Saidon mek ono yiráp taun mek yénképnamp kárakáre niamp yénképankoria te, am fárakap Taia ntia Saidon fi yonkwae touweria képer i konap waempyam képeria yaomwi éntu mek yakápria kwatae ninik waeman younkwe mwaek sir mwarapono.

²² Aeno ono yumwan sénampon: Kwaro kounteouráp aropan yurukupia touwe kwatae nénk naenámp yae fek te taun Taia ntia Saidon firao sámp mwanap touwe te, yumo sámp mwanap touwe tokwae niamp take mono. ✧

²³ Tá Kaperneam mekamp arop fákáre, yumwan te arop ankwap fákáreao kakapea yámar mek sampok mwanap nie? Mono. Yumo ankár yaomwi mek pik mwarea napono. Táte arop ankwapao taun Sodom mek ono yumwan mapek kárakáre yénkép namp niamp take pourouráp yénképankoria te, am Sodom oukoumwan fwap makánko yak naempon. ✧

²⁴ Aeno ono amwan sénampon: Kwaro kounteouráp aropan yurukup naenámp yae fek te amo sámp nanap touwe tokwae te Sodom mek sámpap touwean kámákár akwap námp sámp nanapon." ✧

Jisasonámpok tukupea anepér sámp mwanap kar

Luk 10:21-22

²⁵ Am ke fek táman Jisas Kwarén arakrá sér, "Ayao, amo yámar mek ntia apár taokeyak konap Tokwae Karono. Amo mámá ankank mér tokwaeria ninik kour kwapwenap arop fárakapan te mek wouroumpria, amo tárápunámp yakápnap aropan saráp yénkép nap táman, ono amwan 'Aesio'rá sénampono. ✧

²⁶ Ayao, am te kareno. Waráp ninik te taki yak námpono!"

²⁷ Jisaso am taun mekamp aropan warko ankwap kar sérrá, "Onomp Naropwaro onomp yaek ponankor ankank káká pwate námpon. Arop ankárankamp Kwaromp Tárápan mér mono. Naropwar Kwar námoku saráp mérámpono. Tá arop ankwap Naropwarén mér mono. Kwaromp Tárápa saráp mérámpono. Aenámpara, Kwaromp Tárápa am fárakapan náráp Naropwar Kwar yénkép nánko, am fárakapao saráp Naropwar Kwarén mér napon. ✧

²⁸ Yumo arop fárakap tére tokwaea wae, tá ankank kakap napo, kápae nánko te, yumo ponankor ononampok korop napo, ono yumwan anepér nénk nanampon.

²⁹ Ono yumwan sánknamp am yaopwae kápae yiráp yápare mek porokop tenamp te, * yumo fwap samp mwanapon. Tá ono yumwan sampenkria sánknamp ankank te kápae mono. Am te apae riteanápe ono te onokump ninik te apárok anámpea aropan sánánkar porokwe fek i konampono. Aenampara, yumo fwap anepér sámp mwanapon.

³⁰ Mámá yaopwae ono yiráp yápare mek pap namp te, yumwan kokwae sánk mono. Tá ankank ono yumwan sampenkria nénk namp te kápae mo, kakére fwapono.” ✧

12

'Sabat yae fek tére kwaponon'rá sénap kar

¹ Wakmwaek ankwap Sabat yae fek Jisas witráp yopwar mekmwaek náráp éréképá yarak i konámp arop éréképea akwap. Aenáno am fárákapao yae porokwe náno, wit kánánkáprá yipi kokwarrá fépérrá tukup. ✧

² Aenapo, Farisi fákáre am táman nkea Jisasén sérrá, “Amo nkea! Waráp éréképá yarak i konap arop fárákap nko, Sabat yae fek lo kákánk konap ankank te tak napon.”

³ Aerá sénapo maok, Jisas nopok am fárákapan sérrá, “Ae te yumo Devitoimp kar Kwaromp Buk fek yak námp te nke mák napon? Ono sénamp te am ke fek Devit ntia maomp arop fárákap yae porokwe náno,

⁴ Kwaromp lotu nap mek yinkea Kwarén ofa sánknamp pan fáriapono. Am pan te fouara, arop fár mono. Pris fákáreao saráp fári konapan niapon. ✧

⁵ Ae te yumo am kar lo fek yak námp kor nke mori kwaponon? Pris fákáre Sabat yae fek lotu nap tokwae mek lo kwe-pwararea tére napan maok, am fek te kwatae ninik yak mono. ✧

⁶ Ono yumwan sénampon, mapek yak námp te támao lotu nap tokwaeran kwe-pwar námpon.

⁷ Kwaro sérrá, ‘Ono te ofa fek warákár mono. Ono te ankwapan aropompan saráp warákár nampon.’ Aeno táte yumo am mek yaknámp kar fwapia mér nap kwamp te, arop kwatae ninik mo, fwapnap aropan, kwatae ninik naprá yurukup mo mwanaponon. ✧

⁸ Am te apae riteanápe, Aropamp Táráp mao námoku Sabat yaeran kor poukwap konámponon.”

Jisas Sabat yae fek arop yae kwataenámp fwapi papámp kar

Mak 3:1-6; Luk 6:6-11

⁹ Takia Jisas am fek pwarará akwapea, ankwap taun mekia am fárákapamp lotu nap mek akwap.

¹⁰ Aenáno maok, am mek yaknámp arop ankárankamp maomp yae te yonkwae yak. Aenáno maok, arop ankwap fárákap Jisasén kot mwanámpria, mokopon nke mwar ritea man turunkrá, “Ae te nomo fwap Sabat yae fek touwenámp arop fwapi pap mwanámp ni mo nie?”

¹¹ Aerapo maok, nopok Jisaso am fárákapan sérrá, “Yumo ou mekamp arop ankwap náráp sipsip Sabat yae fek apár me mek piká yak náno te, mao fwap náráp sipsip warko ka-pap konámp te yumo wae mér napon.

* **11:29:** ‘Yaopwae yápare mek porokop’ te bulmakaump yápare mek porokop tenapo, éréképea akwap náno, ankore mekamp plau yaopwaerao kwar mek yokoroprá akwap konámpan sénámpon. “Juda Tére konap Ninik” kware 7 fek nkeampo. ✧ **11:30:** 1 Jo 5:3 ✧ **12:1:** Lo 23:25 ✧ **12:4:** 1 Sml 21:1-6 ✧ **12:5:** Nam 28:9-10 ✧ **12:7:** Hos 6:6; Mt 9:13

¹² Aeno arop te sipsipan kámákár akwap námpon. Aenámpara, nomo fwap Sabat yae fek arop ankwapan yaewour mwanámpon.”

¹³ Aerá séria pwarará am aropan sérrá, “Waráp yae kor ékékérae.” Aeránko maok, am arop wae náráp yae kor ékékér nánko, maomp yae kor wae kwapwe karia ankwapmwaek yae kor niampi yak.

¹⁴ Aenángo, Farisi fákáre am nkea, lotu nap pwarará tukupea koupoukarrá tankáprá Jisasén sámp-wouroump mwaria kar sérar.

Jisas te Kwaromp tére arop kareno'rá sénámp kar

¹⁵ Jisaso am Farisi fákáre námwan kwatae pap mwarianap ninik wae méria am taun pwarará akwap. Aenángo kápae kare koumteouráp arop maomp wakmwaek tukup napo, mao touwenap arop ponankor fwapokwaprá kák.

¹⁶ Aeria maok, am fárákapán sérrá, “Yumo onan, mao tére námponorá arop ankwap fárákapao wa nap fek érik séri kwapono.”

¹⁷ Aenángo maok, am kar te wokwaek Kwaro profet Aisaiamp táp feknámp sérimp kar wae méntér pwi námpono. Aisaia arakrá sér,

¹⁸ “Mámáte onomp tére aropan ono wae nánapi pwara nampon.

Ono man warákár tokwaeria ono te man yonkwae kárámp nampon.

Onomp Spirit maomp pourou mek pap nanko mao yae-párák kare ninik fekamp kar

ankwap fi mekamp arop fárákapán farákáp naenámpon. ✧

¹⁹ Mao te arop yopor kar sér mo, kar tokwae tékén sér mo.

Mao koupoukour konap mwaek érik fokopeyakrá wumwi kar fek kar farákáp mono. ✧

²⁰ Kaeak nunuri yak námp te, am te ponankor tákár mono.

Táte kárákáre monámp lam mekamp wik yurunk kánanke kwarok námp te

ponankor torokwari pap mono. *

Mao fwap térerá yakrá kwapea yae-párák kare ninik pwi yak námp naenámpon.

²¹ Táte kápae kare ankwap fi mekamp arop man méria, man yépékrá yakáp mwanapon.” ✧

Jisas te Belsebulomp kárákáre fek tére námp'rá sénap kar

Mak 3:20-30; Luk 11:14-23

²² Am ke fek táman arop fárákapao arop ankáránkamp kwatae-arop noumpoukoupá yak námp Jisasnámпок warámpá korop. Mao te yi ntia top kour aompi yak. Aenángo Jisas man fwapi pap nánko, mao wae kar séria yi fwap nke.

²³ Aenángo kápae kare koumteouráp arop nkea kokorokoria sérrá, “Ae te mámá arop te Devitomp fekamp táráp ni mo nie?” ✧

✧ **12:18:** Mt 3:17 ✧ **12:19:** 2 Ti 2:24 * **12:20:** Mao te aropan porokwe fek i konámpan wounáp kar takrá sénámpono. ✧ **12:21:** Ais 42:1-4 ✧ **12:23:** Jo 7:31

24 Aenapan maok, tá Farisi fákáre am wawia sérrá, “Am arop te Belsebul kwatae-arop fákáre taokeyak námp maomp kárákáre fek kwatae-arop yéérépá kérép námpono.” ✧

25 Aerapan maok, Jisas am fárákapamp ninik mek wae méria am fárákapan sérrá, “Ankáránkamp firáp arop taokeyakáp nap mekamp kuk pirékarea yorowar napo te, am fi te mokopia kárákáre yak naenámpo? Wae-man kwatae akwap naenámpo. Táte ankáránkamp ném poukamp arop, tá ankáránkamp nap mekamp arop kuk pirékarea yorowar nánko te, am ném ntia am nap mekamp arop te fwapi yakáp mono.

26 Aeno táte Satan kok námoku yorowar nánko te, am Satanomp fi te waeman pipirikiri akwap naenámpo. Aenámpara, mao náráp firáp taokeyak konámp te mokopia kárákáre yak naenámpánáp?

27 Táte kare, Belsebul onan yaewour nánko, ono kwatae-arop yéérépá kérép nampan nánko te, wa yiráp arop fárákapan yaewouránko kwatae-arop yéérépá kérép konapon? Aenámpara yumokunap fi támao maok warko yumwan yurukup námpon.

28 Aeno táte yumo nke napo, Kwaromp Yiki Kor Spiritao onan yaewouránko, ono kwatae-arop yéérépá kérép nánko te, yumo táman nkea, Kwaro náráp firáp taokeyak naenámp te yumo nke nap fek wae ék nám, ará mér kipo. ✧

29 Mokopia aropao ankwap kárákáre kor aropamp nap mek akwapea maomp ankank ti naenámpo? Mao tak naeria te, manénkir akwapea am kárákáre kor arop sámpea, paok fek yarokwapea pátea maok, mao fwap nap mek papará am mek tankápnámp ankank fwap ti naenámpo. ✧

30 Táte arop onomp nouroup mo nám te onomp yopor aropono. Arop onont ankára mek kounteouráp aropan koupoukour mo nám te, mao am fárákanan ti-yéérépe nánko, pirikimp konapon.

31 Aeria ono yumwan sénamp, ‘Kwar te kounteouráp arop fárákapao kwatae ninik ntia man wouroump sénap fwap tirá épér naenámpo. Aeno arop Kwaromp Yiki Kor Spiritan wouroump sénap fekamp kwatae ninik te tirá épér mono. ✧

32 Arop fárákapao Aropamp Tárápan kar kwatae sénap fekamp kwatae ninik te fwap tirá épér i konámpo. Aeno Kwaromp Yiki Kor Spiritan kar kwatae sénap te, Kwaro am fekamp kwatae ninik tirá épér mo nánko, oukoumwan taki yak, nánkár kor ankár taki yak naenámpo.”

Aropamp ninik mek yak nám maomp karao érik yénképnámp kar

33 Tá Jiso warko ankwap kar arakrá sér, “Kwapwe kare yao te kirao kor kwapwe kare ki tank námpon. Táte kwatae yao te, kirao kor kwatae ki tank námpon. Arop fárákap, kwapwe kare yao ni, kwatae yao nierá mér mwaria te kiran saráp nkea mér i konapon.

34 Yumo kwatae kare arop tákam-ti kwatae niamp te, yumo mokopia kwapwe kare karan sér mwanapon? Arop ninik mek kwatae nkwakwe make ninik yak nám te, am támao maomp táp meknámp am takeniamp kar sérar i konámpo. ✧

35 Kwapwe kare arop te maomp ninik mek kápae kare kwapwe kare ninik mwar yak námpara, maomp táp meknámp kor kwapwe kare ninik fekamp

karan saráp sérar i konámpon. Arop kwatae te maomp ninik mek kápae kare ninik kwatae yak námpara, am kwatae ninik táman saráp sérar i konámpon.

³⁶ Aeno ono yumwan sénampon: Kwaro arop kot naenámp yae tokwae fek te, koumteouráp aropan yumo ponankor kar kwatae-námp nik mo, kwaporok sérar i konap, am fek yurukup nae-námpon.

³⁷ Amoku waráp sénap kar táman Kwaro yurukupia, amwan ‘Kwapwe kare arop’rá sér, tá ‘Amo kwatae arop’rá sénaenámpon.’

Jisas kárákáre yénképano’ ria sériap kar

Mak 8:11-12; Luk 11:29-32

³⁸ Aenáno am ke fek táman lo yénkrá farákáp konap arop ntia Farisi fákáre Jisasén sérrá, “Tisa, yino amo Kwaromp kárákáre yénkép napo, nke mwaro.”

³⁹ Tá nopok Jisas am fárakapamp kar pwarokwaprá arakrá sér, “Mámá ke fekamp koumteouráp arop fákáre te Kwarén pwarnap koumteouráp arop kwataerao ‘Kwaromp kárákáre nke mwar’rá sénapon. Táte ono am fárakapan Kwaromp kárákáre fwap yénkép nanampan maok, am fek te profet Jonanimp Kwaromp kárákáreran saráp yénkép nanampono.

⁴⁰ Wokwaek kar Jona te éntékam tokwaeramp yare mek yámar yinink, kumur yininki yakámpon. Aeno Aropamp Tárápao kor kwar mek yámar yinink, kumur yininki yak naenámpon. ✱

⁴¹ Wokwaek kar Ninive mekamp arop fákáre waeman Jona Kwaromp kar farákáp nánko wawia kwatae ninik pwar napon. Aeno mapek yaknám arop ankwap te Jonan kámákár akwap námpan maok, yumo maomp kar younkwek sinapon. Aenapara, nánkár Kwaro koumteouráp arop fárakapan yurukup námpek, Ninive mekamp arop fákáre Kwaro arop ponankor yurukup námpek fek foukouri yakáprá yumoinap kwatae ninik érik farákáp mwanapon. ✱

⁴² Wokwaek kar yae-mánkwan mwaek panek yaknám kwin te apár faek karaok yak námpao maok, Solomono kwapwe kare yonkwae kour kar farákáp nánko, wa naeria koropámpon. Aeno mapek yaknám arop ankwap te, Solomonén kámákár akwap námpan maok, yumo maomp kar younkwek sinapon. Aenapara, nánkár Kwaro koumteouráp aropan yurukup námpek fek yae-mánkwan mwaek panek yaknám kwin am mek fokopeyakria, mámá ke fekamp koumteouráp aropamp kwatae ninik érik sérar naenámpon.” ✱

Kwatae-arop warko arákarrá koropnám kar

Luk 11:24-26

⁴³ Jisaso warko ankwap kar arakrá sér, “Aeno táte kwatae-arop arop ankwapan pwarará te, akwapea ént yak monám apár mekmwaek yarak. Yárakria, am mek anepér sámp naenámp nap oupourouk námppao maok, mao nke mono.

⁴⁴ Aeria maok, mao sérrá, ‘Wampweno. Ono manénkir yakea koropnamp nap mek akwap nae’ ria koroepa nke nánko, am nap te tiri farákápea fwapokwapia pwate napo, am nap te kwaporok yak.

⁴⁵ Aenáno te, mao warko akwapea ankwap fákánek kwatae-arop maomp kwatae ninikan kámákár námpek éréképá koroepa am nap mek tukupea yakáp. Wokwaek am arop te maomp pourouk kwatae-arop yak nánko, kwatae yakámpao maok, oukoumwan te warko ankár porok kwatae kare

yak námpon. Tá taknámp oukoumwan mámá ke fekamp koumteouráp arop fárákapao kor, takeniamp arop yakáp mwarea napon.” ✧

*Jisasomp éntupwar ntia nánaeounáp fákáre koropnap kar
Mak 3:31-35; Luk 8:19-21*

⁴⁶ Jisas koumteouráp aropan am kar fárákáprá yak nánko, maomp éntupwar ntia nánaeounáp koroepa oumpwik furuk yakápria Jisasént kar sér mwaria. ✧

⁴⁷ Aenapo, arop ankwapao Jisasén sérrá, “Amo wawae! Waráp éntupwar ntia waráp nánaeounáp mámá amont kar sér mwaria koropá ek yakáp nape.”

⁴⁸ Táte Jisaso nopok am aropamp kar pwarokwaprá arakrá sér, “Onomp éntupwar te wanono? Onomp nánae te wanono?”

⁴⁹ Aeria námoku éréképá yarak i konámp arop fárákapan yae kurépi fokoprá arakrá sér, “Amo nkeae! Onomp éntupwar ntia onomp nánaeou te mámá fárákaponu.

⁵⁰ Arop onomp yámar mek yaknámp Naropwaromp ninikaok akwap námp te, támao maok onomp nánae, onomp antáp, onomp éntupwarono.” ✧

13

Arop yopwar mek ankankou yirínámp wounáp kar

¹ Am yámaroak táman Jisas am nap pwarará akwapea ekria maok, ént aokore tokwae woupwi fek tank.

² Aenáno, kápae kare koumteouráp arop koroepa am fek koupoukour. Aenapo, mao am feknámp bot mek korokwapea tank nánko, koumteouráp arop ponankor ént woupwi mek fokouri yakáp.

³ Aenapo Jisas am fárákapan kápae kare wounáp kar fárákáp. Aeria sérrá, “Yumo wawenke! Arop ankárakamp akwapea yopwar mek ankankou yirir námpono.

⁴ Mao yirir nánko maok, ankankou ankwapmwaek mwae kupuk piká tankáp nánko, antao koroepa fépér.

⁵ Tá ankwapmwaek péri kor yárakár námp fek pik nánko, kwar tokwae mo námp fek piká tankáp. Aeria kwar mek pik mo nánko, am ankankou wae koupour kar páre námpao maok,

⁶ yámar narek aokrá yokwap nánko, kwar kánanke kwarokia am arák yonkwaeria ankankou yákáre námpon.

⁷ Tá ankwapmwaek wiráp paok wi forokoraenámp mek piká tankáp nánko, am wiráp paok wi támao woukoupria oupoupouri yak.

⁸ Aeno ankankou ankwapmwaek kwar émi kwapwe mek piká tankáp námp te, waeman fwap párea, warko ki kwapwe tankáp i konámpon. Aeria ankwap 100 ki tankáp, ankwap 60 ki tankáp, ankwap 30 ki tankáp i konámpono.

⁹ Arop woupwirápao námp kwamp te, mámá kar ankár wa kuno.”

*Jisas wounáprá sér i konámp kar fi
Mak 4:10-17; Luk 8:9-10*

¹⁰ Jisas am kar fárákápea pwar nánko, maomp éréképá yarak i konámp arop fárákap koroepa Jisasén turunkrá, “Amo apaeritea am fárákapan wounáp kar fárákáp naponu?”

11 Tá nopok Jisaso am fárákapan arakrá sér, “Kwaro náráp firáp taokeyak naenámp kar fi mek wouroumpetak námp, Kwaro yumwan wae yénkép námpono. Aeno māmá arop fárákapan te mono. ✧

12 Táte arop Kwaromp kar kárákáre fek niki samp nánko te, Kwaro man warko ankwap ninik kwapwe méntér tapokwaprá kápae kare sánk naenámp. Aeno táte arop kar wawia niki-samp mo námp te, Kwaro am ninik kánanke kwarok yak námpan maomp yaekamp pwarokwap naerámpon. ✧

13 Am taki yak námp táman, ono am fárákapan wounáp kar sénampon: Am fárákapao am ankank énounkoup napao maok, am fárákap te ankank ankwap wuri nke mono. Mao te kar wa mwaria woupwi pap napao maok, mao te wawia mér sámp mono.

14 Am koumteouráp arop fárákapao mwanapan, profet Aisaia sérimp kar te wae érik korop námpon. Mao sérrá, ‘Yumo waeman kar wa napao maok, am kar fi te mér mo mwarea napon. Yumo wae énounkoup napao maok, ankank ankwap wuri nke mo mwarea napon.

15 Am koumteouráp arop fárákapamp ninik te kárákáre yak námpon.

Aeria am fárákapao kar wawantá woupwi kákaria yi wouri yakáp napon. Aenapara, am fárákap te ankank ankwap nkeria, maomp woupwi kar wawia maomp ninik mek kar fi mérantánoria napara, mao warko arákarea ononampok korop napo, am fárákapan fwapokwaprá kákantáno.’ ✧

16 Aeno yiráp yi fwap ankank nke, tá yiráp woupwi fwap kar wawi konapara, Kwaro yumwan ourour sánk naenámp.

17 Ono yumwan kare kar sénampon, wokwaek kápae kare profet fákáre ntia yae-párak kare arop fárákap oukoumwan yumo nkenap ankank má nke mwar karapao maok, nke moiápon. Tá oukoumwan yumo wanap kar má wa mwar karapao maok, wa moiápon.” ✧

Ankankou fek wounápnámp kar fi

Mak 4:13-20

18 Jisaso am fárákapan sérrá, “Yumo am ankankou yopwar mek yirir i konap fekamp wounáp kar fi wawenk.

19 Arop Kwaro náráp firáp taokeyak naenámp karan wa námpao maok, am kar fi fwapia mér mo nap te, mwaeak piká tanknámp ankankou niampon. Satano koupour kar koroprá am kar Kwaro arop ninik mek ankank ounámp yimp námp te, mao ti-akwap konámpono.

20 Ankankou ankwapmwaek ankore mek péri kor yárakárnámp kwar yumuntuk piká tank námp te arop koupour kar kar wawia sámpea warákár.

21 Aenapao maok, am kar te arák kwar mek pik mono. Am te kánanke kwarok ke fek saráp yak nánko maok, mao Kwarén mérámp táman ankwapao námwan kar kwatae sérrá, nkwakwe make sokoro napo, maomp mér námp te koupour kar kwatae akwap konámpon. ✧

✧ 13:11: 1 Ko 2:10 ✧ 13:12: Mt 25:29; Lu 8:18 ✧ 13:15: Ais 6:9-10; Jo 12:40 ✧ 13:17: 1 Pi 1:10-12

✧ 13:21: Kl 2:7

22 Tá ankankou ankwap wiráp paok wi fi mek piká tank námp te, arop wae kar sámp námpao maok, apárokamp ankankantá ninik tokwaerá kápae kare mani kénk naerianámp ninikao Kwaromp kar oupouroupa pap nánko, mao te ki tank mo námpon. ✧

23 Aeno am ankankou kwapwe kare kwar mek piká tank námp niamp te, arop kar wawia am kar fi mér námpono. Aenángo mao fwap ki 100, 60, 30 arakrá tankáp konámpono.”

Yopwar mekamp apwar pwae kwataeran wounápnámp kar

24 Warko Jisas ankwap wounáp kar arakrá sér, “Yámar mekamp Kwaro náráp firáp taokeyak konámp te, arop ankwapao wit ou yopwar mek yirir i konámp niampon.

25 Aenámpao maok, am kounteouráp arop pampi yakáp napo, kumuruk maomp yopor arop kánánkámp koropea kwatae apwar pwae ki wit fi mek yiriria pwarará akwap te.

26 Wakmwaek am wit párea wae ki tank naeria nánko, nke napo, am apwar pwae kwataeao kor mént forokor.

27 Aenángo, am yopwar mek tére konap arop tukupea yopwar naropwarén sérrá, ‘Arop Tokwae, yino nik námp te, amo waráp yopwar mek te ankankou kwapwe mwar yoroi napono. Mokopia apwar pwae kwatae am mek yakáp námpono?’

28 Aerapo maok, mao am fárákan sérá, ‘Yopor arop ankáránkampao am apwar pwae kwatae sira námpon.’ Aeránko, am tére aropao sérrá, ‘Ae te amo nik nap te, yino tukupea am apwar pwae kwatae moroprá koupoukour mwanámp nie?’

29 Aerapo maok, nopok mao am fárákan sérá, ‘Mono! Yumo takria apwar pwae kwatae moroprá wit méntér morop mwanape.

30 Énénkér taki yakea nepo, nánkár wit moropnap ke fek yumo apwar pwae kwataeran mékir moroprá pupuria yaomwi mek yanki pwatea, wakmwaek wit koupoukarea onomp fir kák konamp nap mek kák mwanapono.’ ✧

Mastet ki ntia yisan wounápnámp kar

Mak 4:30-32; Luk 13:18-21

31 Tá warko Jisas am fárákan wounáp kar arakrá sér: “Kwaro náráp firáp taokeyak konámp te, arop ankáránkao mastet ou sámpea yopwar mek yoroinámp niampon.

32 Am mastet ou te ankwap ankankou niamp tokwae mono. Am te kánanke kwarok kareno. Aenámpao maok, nánkár wakmwaek akwapea tokwaeria te ankwap pourouráp yopwar mekamp fíran kámákár akwap námpon. Akwapea yao niamp nánko, antao kor fwap koropea am yowe mek tankáp i konámpon.”

33 Tá warko Jisas ankwap wounáp kar arakrá sér, “Kwaro náráp firáp taokeyak konámp te yis niampon. Yupu ankáránkampao am yis sámpea plaua dis mek yokwapea méntér arákareanángo, yámpea tokwae kar i konámp niampono.”

Jisas wounáp kar mwar farákápnámp kar

Mak 4:33-34

³⁴ Am kápae kare kar Jisaso kounteouráp aropan farákáp námp te wounáp kar mwar farákáp námpono. Mao te am fárákapan érik farákarrá kar ankwap sér mono. Ankár wounáp kar mwar farákáp námpono.

³⁵ Aenámpan am te wokwaek profet ankwapao sérimp kar méntér pwi námpono. Wokwaek mao sérrá,
 “Ono am fárákapan kar farákáp nanamp te wounáp kar fek sénanampon.
 Ono am arop fárákapan wokwaek Kwaro máamá apár yoro námp feknámpia mek wouroumpea yakrá koroepa oukouwman námpan sénanampon.” ✧

Apwar pwae kwataeran wounápnámp kar fi

³⁶ Takia pwarará Jisas kounteouráp aropan párakoprá wae nap mek akwap. Aenángo maomp éréképá yarak i konámp arop fárákap koroepa man sérrá, “Amo yinan am apwar pwae kwatae yopwar mek forokornámp wounáp kar fi farákápae.”

³⁷ Tá nopok Jisaso am fárákapan arakrá sér, “Arop kwapwe kare ankankou yoro námp te Aropamp Tárápono.

³⁸ Yopwar te máamá apárono. Kwapwe kare ankankou te Kwaro náráp firáp taokeyak-námp mekamp kounteouráp aropono. Apwar pwae kwatae te Satanomp kounteouráp aropono. ✧

³⁹ Am apwar pwae ou kwatae yirir námp te Satan nono. Am fir yápaenámp ke te máamá apár pwar naenámp yaenono. Yopwar mek tére konap arop te ensel fákáreno.

⁴⁰ Am apwar pwae kwatae koupoukarea yaomwi mek yankap nap te taknámp nánkár máamá apár pwarnámp yae fek tak mwanapon.

⁴¹ Aropamp Táráp mao náráp ensel fákáre tirá kérép nánko, náráp firáp taokeyaknámp mekamp arop fárákapan mérnáp kwatae pap konámp ankank, ntia kápae kare kwatae niniknap arop fárákapan fárarámp rá párakop mwanapon.

⁴² Am fárákapan tia yaomwi tokwae mek épéri tenapo, am yaomwi mek yakáprá éménka waeria yu kikimpia wae mwanapon.

⁴³ Am ke fek táman yae-párák kare kounteouráp arop fárákap te náráp Naropwaro maomp firáp taokeyaknámp mek yakáprá yámarnámp wae tákapá yakáp mwanapon. Arop woupwirápao námp kwamp te, ankár máamá kar má wa kuno.” ✧ ✧

Arop mani bokis kwar mek tank nánko nkenámp wounáp kar

⁴⁴ Tá Jisaso warko arakrá sér, “Kwaro yámar mekamp náráp firáp taokeyak námp te make niampn: Maniráp bokis yopwar mek manénkir kwar mek wouroump tenapo, arop ankwapao akwapá kwar yokoroepa nkeaka warko oupouri pwar. Aetea mao warákár karia akwapá námokuráp ankank ponankor koupoukarea arop nénkria, am fek mani sámpea warko am mani fek yopwar am sámp námp niampn.”

Anani kor kwapwe niampn wounáprá sénámp kar

45 Tá ankwap wounáp kar arakrá sér: “Kwaro yámar mekamp náráp firáp taokeyak konámp te, arop ankwap solwara mekamp anani kor émi kwapwe kare * bisnis téreria am fek mani sámp.

46 Ae konámpao, mao nke nángo, anani kor ankwap ankárank kwapwe kare kare nángo, mao akwapea námokuráp ankank ponankor nénkria mani tia, am mani fek am anani kor kwapwe námoku naenámp sámp nám niampon.”

Umbenan wounápnámp kar

47 Jisaso ankwap wounáp kar arakrá sér: “Kwaro yámar mekamp náráp firáp taokeyak konámp te arop ankwap ént aokore mek umben sirarea kápae kare nkwakwe make éntékam ti.

48 Am umben mek te top pwarámpeyak nángo, forokwapea sakwap paprá tankáprá, baket mek éntékam am kwapwe karenámp kákrá, kwatae éntékam épér i konap niampono.

49 Nánkár máma apár pwarnámp yae fek taknámp mwanapon. Ensel fákáre ékia yae-párak kare arop ou mek kwatae ninikráp arop yakáp napan farámprá párapok mwanapon.

50 Wa farákapan tia yaomwi tokwae mek épér tenapo, am farákap yaomwi tokwae mek yakáprá éménka waeria yu kikimpia wae mwanapon.”

Manénkirkamp kare kar ntia wourékam kare kar

51 Jisaso námoku éréképá yarak i konámp arop farákapan turunkrá, “Yumo te máma kar fi ponankor wae mér nap nie?” Aeránko maok, nopok am farákapao Jisasén sérrá, “Yeno.”

52 Aerapo Jisaso am farákapan sérrá, “Wokwaekamp lo mérap arop farákap te Kwarén méria náráp firáp wourékam taokeyak konámp mek korop napao maok, am farákap te arak napon: Nap naropwaro náráp nap mekamp maniráp ankank wourékam épérént ankár mek tapokwapea tia érik ti-mank námp niampon.”

Nasaret mekamp arop farákap Jisasén younkwe sámkap kar

Mak 6:1-6; Luk 4:16-30

53 Jisas am wounáp kar farákápea pwarará am némp pwarará akwap.

54 Mao akwapea námokuráp taun mekria am fekamp koumteouráp arop am farákapan námokuráp lotu nap mek Jisaso kar farákáp. Aenángo am farákap wawia kokorokoria sérrá, “Am máma mér ntia Kwaromp kárakáre yénkép nám máte maokamp sámpea námpon? ✧

55 Máma arop te kamdamp tárápono. Maria te maomp éntupwarono. Jems, Josep, Saimon, Judas, am farákap te maomp nánaeounápono. ✧

56 Maomp antáponáp fákáre te nomont yakáp napon. Maomp mér ponankor te maokamp sámp námpono?”

57 Aeria am farákap Jisasén kokwarok. Aenapan maok, Jisas am farákapan sérrá, “Profet te kápae kare némpouk e yak námpono. Aenámpan maok, mao námokuráp némpouk, tá námokuráp nap kare mek te e yak mono.”

58 Aenámpara, Jisaso am taun mek Kwaromp kárakáre kápae kare yénkép mono. Waeman mér mo napantá námpon.

* **13:45:** ‘Solwara mekamp anani kor émi’rá sénámp te, solwara mek kour mekampao yumwi fek kárakap yak nángo, sámpea am fek mani tokwae ti konapon. Koumteouráp arop te am ankank táman kikiank kare konapon. ✧ **13:54:** Jo 7:15 ✧ **13:55:** Jo 6:42

14

Arop ént mek nérrá kák konámp Jon sumpwinámp kar

¹ Am ke fek Galili taokeyak konámp Gavman Heroto Jisas térenámp kar korop nángo wa.

² Mao náráp tere aropan sérrá, “Am arop te arop ént mek nérrá kák konámp Jono warko apár me meknámp fárámp námpono. Aenámpara, maomp yaek-námp Kwaromp kárákare tokwae korop námpon.”

³⁻⁴ Am te arakimp: Wokwaek Heroto náráp nánae Filipomp yupu Herodiasén pwarokwap nángo, Jono Herotén sérrá, “Amo sámpnap yupu Herodias am te pwi yak mo námpon.” Aeránko maok, Heroto Jonén sámpea sen fek yarokwapea kalabus nap mek páte napo yakámpon. ✧

⁵ Mao Jonén sámp-wouroump naerianámpao maok, koumteouráp arop fárákap te, Jon te profetonoria ninik nap ara, mao am fárákapan apáприя man sumpwi pap mo, párák kalabus mek páte nángo yak.

⁶ Aenámpan maok, ankwap yae fek Heroto námwan éntupwaro sámpámp yaeran níkia fir kékérouria arop éréképeanánko, koupoukarrá fépér. Aenángo, am ke fek am Herodiasomp namom éнки am arop ou mek kaerá yarak nángo, Herot nkea warákár tokwae.

⁷ Aeria maok, man kar papria sérrá, “Kare kar yámar mek yak námpráp amo námwan sápaeria sénap ankank te ankár sénap táman sánk nanampono.”

⁸ Aeránko maok, maomp éntupwar Herodiaso Jonén yonkwae pwarámpámp kwamp sumpwianoria man ninik sánkria sérrá, “Amo Herotén sénapo, arop ént mek nér i konámp Jonomp me kor karámp-fárákapea plet mek papea sánk naenámpono.”

⁹ Aerá sénánko maok, king te, mokop tak naeria ninik tokwae. Aenámpao maok, kápae kare arop fákare koupoukarrá tankáprá fánap, mao wa nap fek fou e séri tenámp kwamp maok, ‘Sánken’rá sérimpon.

¹⁰ Mao arop ankárank sámp-kérép nángo, kalabus nap mek akwapea Jonomp yápare kor karámp-fárákap.

¹¹ Takia am yépe kor plet mek papea sankoropá am yupu-tarápan sánk. Aenángo mao sámpá akwapea éntupwarén sánk.

¹² Aenapo maok, Jono éréképá yarak i konámp arop fárákap koropea maomp yákare samp-tukupea apár me mek papea pwarará, am fárákap tukupea Jisasén sériapono.

Jisas 5,000 aropan fir wunimp kar *Mak 6:30-44; Luk 9:10-17; Jon 6:1-15*

¹³ Jisas Jon sumpwimp am kar wawia am yaknámp némp pwarará bot sámpea arop yak mo apár mek námoku mwar ampok akwap naeria akwap. Aenángo maok, koumteouráp arop mao akwap nám wawia am yakápnap némp pwarará, Jisas akwap tenámp mwaek apáraok tukup.

¹⁴ Wakmwaek Jisas akwapea ankwapmwaek woupwi fek nke nángo, kápae kare koumteouráp arop ou má néntépa yakáp. Aenapo, Jisas am fárákapan yonkwae touweria maomp pouroukamp touwe fwapokwaprá kák. ✧

¹⁵ Tá wae kumur mek maomp éréképá yarak i konámp arop fárákap maonámpok koropea Jisasén sérrá, “Mámá ke mek te arop yakáp mo napo, wae kumur naeria námpono. Amo mámá koumteouráp arop wae tirá kérép

napo, wonae fik mwaekamp némpouk tukupanápono. Aeria námokuráp mani fek fir tirá fáranápono.”

¹⁶ Aerapo maok, nopok Jisaso sérrá, “Apaeritea tukup mwanapono? Yumo támao fir nénkenke.”

¹⁷ Tá nopok am fárákapaó sérrá, “Yino te mapek fir tank mono. Pan yankapramp éntik, tá éntékam anánkaopwe arakia támao saráp tank námpono.”

¹⁸ Aerapo maok, Jisas am fárákapan sérrá, “Am fir onomp wonae fik mapek ti-koropenke.”

¹⁹ Aeria maok, kounteouráp arop fárákapan sérrá, “Apwar pwae fek tankápenke.” Aeria maok, mao am pan éntik, tá éntékam anánkaopwe takia yaek tia fákeyakrá yámar mek tokóre yakrá Kwarén ‘Aesio’rá sér. Aea pwarará, am pan fápákaria, mao námoku éréképá yáarak i konámp arop fárákapamp yaek nénk nánko, mao am kounteouráp arop táman nénk.

²⁰ Aenapo, am arop fárákap ponankor fépéria wae yare. Aenapo, fir ankwapmwaek tankáp nánko, koupoukarea éntér-sámpramp basket mek kákapo, top-popwarámpimpon.

²¹ Am arop fárákap te 5,000 niamp arakerao fáriapon. Am te kounteou tárápu te kouroump mono. ✧

Jisaso ént yumunturik koropámp kar

Mak 6:45-52; Jon 6:16-21

²² Jisaso námoku éréképá yáarak i konámp arop fárákapan sérrá, “Yumo manénkir bot mek kounkouria ént aokore ankwapmwaek fi mwaek tukupenke.” Aeria maok, námoku mwar kounteouráp arop fárákap tirá kérép naeria.

²³ Mao kounteouráp arop tirá kérépá pwarará, námoku mwar narek faonkwe wi fek Kwarén kar toropwap naeria. Wae kumur nánko, mao námoku mwar am faonkwe wi fek yak.

²⁴ Bot waeman akwapea ént aokore tokwae kuk nánko, ouwi bot me kour mwaeknám koropea bot panánkár. ✧

²⁵ Aenánko, wae wakor naenám fápaé nánko, Jisas námoku ént yumunturik koropea am fárákapamp wonae fik.

²⁶ Aenánko, am fárákap mao ént yumunturik koropnám nkea, kour me woukouria sérrá, “Námwan nkote! Ént arop kwataerao korop ri kane!” Aeria apápria fépénénka wae. ✧

²⁷ Aenapo, Jisas am fárákapan koupour kar sérrá, “Yumo sánánkar kárákáre fek yakápenke! Máte ono támao korop nampono. Yumo apápi kwaponon!”

²⁸ Aeránko maok, tá Pita maomp kar pwarokwaprá arakrá sér, “Tokwae Kar e! Amo nap kwamp te, amo onan sénapo, ono kor ént yumunturik amonapok korop nae.”

²⁹ Aeránko maok, Jisaso man sérrá, “Amo koropae!” Aeránko, Pita wae bot pwarará ént yumunturik Jisasnámпок akwap.

³⁰ Aenámpaó maok, ouwi tokwaeran nkea apápria wae, ént mek pikria Jisasén sérrá, “Tokwae Kar, amo onan yaewourae!”

³¹ Aeránko Jisaso koupour kar yae paprá Pitan yae tokoropea sérrá, “Amo te mér tokwae mono. Amo apaeritea anánkaopwe ninik sámp napon?”

³² Aeria Jisas ntia Pita wae bot mek korokwap nepo, ouwi tokwae wae pwar.

³³ Aenánko bot mek tankápnap arop fárakap man loturia sérrá, “Kare kar, amo te Kwaromp Tárápono!” ✧

Jisaso Genesaret mek kápae kare touwenap arop fwapokwaprá kákámp kar Mak 6:53-56

³⁴ Mao wae am ént aokore kuk meknámp pirékarrá tukupea nkwamwaek fik apár Genesaret mek.

³⁵ Aenapo am mekamp kounteouráp arop Jisasén wuri nkea maok, am fek wonae fik mwaekamp kápae kare némpouk kar sámp-kérép napo, am fárakapao kápae kare touwenap arop Jisasnámpok éréképá korop.

³⁶ Aeria am fárakapao Jisasén sérrá, “Amo taki yakrá, waráp pourou yénképá yak napo, am arop fárakapao waráp waempyam fu fek toupoukour napo, am fárakapamp touwe wae fwap naenámpo.” Takrá séri pwarará maok, maomp pouroukamp waempyam fek yae papnap arop fárakapamp touwe warko wae fwap námpo. ✧

15

Kwaromp lo appeyaenámpo loan kwe-pwarnámp kar

¹ Am ke fek Farisi fákáre ntia lo mérnámp arop fárakap Jerusalem meknámp Jisasnámpok koroepa sérrá,

² “Apaeritea amo éréképá yarak i konap arop fárakap nomp appeyaenápo nomwan sápap lo kar ták-sinapono. Am fárakap fár mwarianap ke fek te yae yárár i konapaok mo nap tene.”

³ Nopok Jisaso am fárakapamp kar pwarokwaprá arakrá sér, “Apaeritea yumo Kwaromp lo kwe-pwarará, yiráp tékénouamp loaok saráp tukup napon?”

⁴ Am te Kwaro sérrá, ‘Amo ankár waráp éntupwar naropwaromp kar-waokampo.’ Tá ‘Arop náráp éntupwar naropwarén kar kwatae séria te, am arop ankár sumpwi naenámpo.’ ✧

⁵ Aeno yumo te arop fárakapan ‘Arakenk’rá sér i konapon: ‘Yumo mani ankank yiráp éntupwar naropwarén yaewour mwanapan kor, am anánkwapan sérrá, “Ono wae am ankank te Kwarén sánk nanampria nánapi páte nampara, yumwan nénk mono”rá fwap sénanapono.’ Yumo aerá sér i konapono.

⁶ Am taknap ninik támao yumo Kwaromp kar apárok sámp-anámprá yiráp tékénou káknámp loan saráp narek samp-tukup napon.

⁷ Yumo te kwekár i konap aropono! Profet Aisaia te waeman yumwan táman kare sénámpo:

⁸ ‘Am arop fárakap te náráp kar mwar onomp e sakap napon.

Aeno maomp ninik te onan panek yakáp napon.

⁹ Am fárakap aropamp lo karan saráp farákápria sérrá,

“Máte Kwaromp karono.”

Aenapara,

am fárakap te onan kwaporok mwar lotu napon.” ✧

Ankank arop ninik mek oui pap konámp kar Mak 7:14-23

10 Aerá séria maok, Jisas koumteouráp aropan koropenkrá wumwiria maok sérrá, “Yumo te fwapi wawia ninik kourenke.

11 Ankank táp mek pik námp te arop ninik mek kwatae pap mo i konámpono. Aeno ankank arop ninik mek yak námpao maomp táp meknámp ek oukur korop námp te, am támao arop ninik mek kwatae pap námpon.” ✧

12 Am ke fek táman Jisas éréképá yáarak i konámp arop fárakap koroepa Jisasén sérrá, “Ae te amo Farisi fákáre waráp kar wawia kokwarok nap te wae mér rape?”

13 Aerapo maok, nopok Jisas arakrá sér, “Onomp yámar mekamp Naropwar te mao wae yopwarrápono. Kápae kare ankank mao námoku yoro moi tari námpan te, am ponankor fi make mokwap naenámpon.

14 Yumo am Farisi fákáre námoku mwar taki yakápanápon pwarenke! Am fárakap te yi wuri yakáp napao ankwap yi wuri yakápnap arop fárakapan mwae kup yénkép mwaria napon. Aenapan maok, yi wurumpi yaknámp arop ankwap yi wurumpi yaknámp aropan mwae kup yénképria te, énénkér apár me mek pik nerea nepon.” ✧

15 Táte Pita Jisasomp kar pwarokwaprá arakrá sér, “Amo am arop ninik mek oumi papnámp kar fi wounáp nap yinan érik fárakarrá sénapo, yino wa mwaro.”

16 Jisas nopok sérrá, “Yumo kuri oukoumwan éperép rape?”

17 Ae te kápae kare ankank táp mek pikianánko, yare mek tankea tukwi mwae-párak akwapea tukwi nap mek pik námp te mér mák rape?”

18 Aeno ankank táp meknámp ek oukur korop námpao maok, am te ninik meknámp korop námpon. Aenámpara, am támao maok arop ninik oumi pap konámpon.

19 Ankank ninik meknámp koropánk i konámp te arakono: Ninik kwatae- nap, táte arop sámp-wouroump mwanap ninik, tá poumou nap mekamp yupu kokopor mwanap ninik, tá pwarápaé sánk konámp kokopor ninik, tá oukun i konap ninik, tá arop kot nap fek kwekárá sér i konap ninik, wouroump sokwak i konap ninik. ✧

20 Ará ankank támao maok, arop ninik mek oumi pap konámpon. Aeno arop manénkir yae yárar moi yakrá fir fárámp te aropamp ninik mek oumi pap mono.”

*Ankwap fi mekamp yupu Jisasén mér karimp kar
Mak 7:24-30*

21 Jisas am némp pwarará ankwap fi arop yakápnap taun Tair ntia Saidon mekmwaek akwap.

22 Aenáno Kenan fi mekamp yupu ampok yak námpao maonámpok koroepa Jisasén téken arakrá sér, “Tokwae Kar, Devitomp ou fekamp táráp e! Amo ankár onan aropompaé! Kwatae-arop onomp yupu-tárápamp pourouk woukoupea kwatae papáne!”

23 Aeránko maok, Jisas te am yupuan kar pwarokwaprá sér mono. Mao éréképá yáarak i konámp arop fárakapao koroepa Jisasén sérrá, “Mámá yupu má nomp wakmwaek wumwirá koropáne. Amo sámp-kérép napo akwapano.”

24 Aerapo maok, tá nopok Jisaso sérrá, “Kwaro onan ankwap firan yae-wouraeria sámp-kérép mo. Israel fi mekamp sipsip moyakáp napantá Kwaro onan sámp-kérép námpono.”

²⁵ Aeránko maok, am yupu koropea Jisasomp wonae fik kwaráp torokom-prá me kor woukoupria sérrá, “Tokwae Kar, amo onan yaewourae!”

²⁶ Tá nopok Jisaso maomp kar pwarokwaprá wounáprá sér, “Takria nomo tárápuamp fir sámpea asan * sánkantáno.”

²⁷ Aeránko maok nopok yupuao sérrá, “Tokwae kar e! Amo te waeman kare kar sénapon. Aeno nap mek yakánpap as te naropwaro fánámp fir tiri párapok pikrink nángo, fwap am tirá fári konapono.”

²⁸ Mao aerá séránko maok, Jisaso am yupuamp kar pwarokwaprá arakrá sér, “Waráp mér te tokwae kar námpara, amo sámp naeria kíkiank nap take pourouráp amo fwap sámp nanapon.” Aeránko maok, am ke fek táman maomp yupu-táráp wae fwapimpono. ✧

Jisas kápae kare touwenap arop fwapokwaprá kákámp kar

²⁹ Oukoumwan Jisas am némp pwarará Galili ént aokore wonae fik akwap. Aea mao pokea narek faonkwek tank.

³⁰ Aenánko, kápae kare koumteouráp arop fárakap koropea maomp wonae fik koupoukour. Am fárakapao pu kwataenap arop, yi néneráp arop, kour korokorenámp arop, tá top kor aompi yaknámp arop, tá kápae kare ankwap touwenap aropan kor éréképá koropea Jisasomp pu wonae fik kák. Aenapo, mao am arop fwapokwaprá kák.

³¹ Aenánko am arop fárakap táman nkea kokorokoria sérrá, “Wakwe! Am top kor aompiyaknámp arop kar sénámpwae! Kour korokorenámp arop warko fwap námpwae! Tá pu kwataeráp arop fwap yarak námpwae! Tá yi néneráp arop fwap nke námpwae!” Aeria maok, am fárakap Israel firamp Kwaromp e sakapiapon.

Jisas 4,000 arop fir nénkámp kar

Mak 8:1-10

³² Takia pwarará Jisas námoku éréképá yarak i konámp arop fárakapan wumwi nángo, korop napo sérrá, “Ono máma arop fárakapantá yonkwae touwe nampono. Mao onont wae yinink yae yakápi napao fir mo námpono. Ono te yae porokwe make tirá kérép mono. Takria arop ankwap yae porokweraoia mwaeakopoporokweantáno.” ✧

³³ Tá nopok mao éréképá yarak i konámp arop fárakapao sérrá, “Máte arop yak mo apárono. Nomo maokamp kápae kare pan máma arop ou tokwae má pwi naenámpono?”

³⁴ Tá nopok Jisaso am fárakapan sérrá, “Yumo pan apaekamp tankáne?” Nopok am fárakapao sérrá, “Yinomp pan te fákánek tank námpono. Tá ankákárank éntékam kánanke tankáp námpono.”

³⁵ Aerapo maok, tá Jisaso am koumteouráp aropan sérrá, “Yumo apárok tankápenke.”

³⁶ Mao am pan fákánek sámp, éntékam ankákárank tia Kwarén ‘Aesio’rá séri pwarará, fápákaria mao éréképá yarak i konámp arop fárakapamp yaek nénk. Aenánko, am koumteouráp aropan nénk napo,

³⁷ wae ponankor féperia pwi. Aenapo maok, tá oukoumwan ankwapmwaek tankáp nángo, Jisasomp arop fákáre am fir koupoukarea fákánek basket mek kák napo, top koupour yak.

* **15:26:** 24 ntia 26: “Tárápu’ ntia ‘sipsip’rá sénámp te, Israel firan sénámpon. ‘As’rá sénámp te, ankwap fi aropan sénámpon. ✧ **15:28:** Mt 8:10,13 ✧ **15:32:** Mt 14:14

³⁸ Am fáráp arop te 4,000 niamp arake. Aenámpan maok, yupu ntia táráp te kouroump mono.

³⁹ Takia Jisaso am kounteouráp arop fárákap tirá kérépea pwarará, bot mek korokwaprá apár Magadan mekmwaek akwapámpon.

16

Jisasén 'Kwaromp kárákáre yéknép napo nke mwar'rá sériap kar

¹ Farisi fákáre ntia Sadyusi fákáre koropea Jisasén mokoponrá nke mwaria man sérrá, “Amo ankár yámar mekamp Kwaromp kárákáre yéknép napo, yino nke mwaro.” ✧

² Aeapan maok, nopok Jisas am fárákapán sérrá, “Kumur mek yumo nke napo, yámar noumouri nánko, nkea sérrá, ‘Oukoumwan te yámar kwapwe naeane.’

³ Tá kounounek yumo arakrá sér i konapon: ‘Yámar mek támáre nánko, oukoumwan te ouwi warákam korop naeane.’ Tá kare! Yumo waeman take pourouráp ankank nkea yae-párak yámar mek yurukup i konapan maok, yumo oukoumwan mámá ke fek koropánknámp ankank fwapia yurukup mo napon.

⁴ Yumo te Kwarén pwarnap kounteouráp arop kwataerao ‘Kwaromp kárákáre nke mwar'rá sénapon. Aenapan maok, ono yumwan Kwaromp kárákáre ankwap ankáránk yéknép mono. Yumo Jonanimp kárákáre aran saráp nke mwanapono.” Aerá séria Jisas wae am fárákapán pwarará akwap. ✧

Yisan wounáprá sénámp kar

Mak 8:14-21

⁵ Jisaso éréképá yarak i konámp arop fárákap wae ént aokore tokwae tápampea tukupea nkwanwaek fik napao maok, am fárákap te pan sámp mo, ník mo pwarará tukup.

⁶ Aenapo maok, Jisaso am fárákapán sérrá, “Yumo fwapia taokeyakápria yumo Farisi fákáre ntia Sadyusi fákáreramp yisan mér kar kipo. ✧

⁷ Aenánko, am arop fákáre námoku támá téréménkrá arakrá sérarrá, “Am te nomo pan sámp mo, yaenémipi korop námpan sénámpon.”

⁸ Jisas wae am fárákapamp kar wawia sérrá, “Yumo te yiráp mér kánanke kare námpono. Yumo apaeritea yumoku sérarrá, ‘Yino pan mo námprá sérarapon?’

⁹ Ae te yumo oukoumwan mér mo nap nie? Ae te yumo 5,000 aropao pan éntik fépéria napo te, apaekamp basket mek tirá kákapon? ✧

¹⁰ Ae te yumo pan fákáne 4,000 aropao fépéria napo, ankwapmwaek tankáp nánko te, apaekamp basket mekia kákapon? ✧

¹¹ Ae te mokopono? Yumwan ono ‘Pan sámpenk'rá sér moi namp te, yumo mér mo napon? Ono sérrá: Yumo ankár Farisi fákáre ntia Sadyusi fákáreramp yis te yumo ankár fwapia mér kar kipo.”

¹² Aeránko maok, am fárákapao wae mér, Jisas te ankár ‘Pan mekamp yisan mér kar kip'rá sér mono, ‘Am fárákap ankár Farisi fákáre ntia Sadyusi fákáreao yénkrá farákáp konap karan mér kar kip'rá sénámponrá ninikiapon.

Pita Jisasén 'Krais'rá sérimp kar

Mak 8:27-30; Luk 9:18-20

13 Jisas akwapea taun Sisaria Filipai mekmwaeakria maok, mao námoku éréképá yáarak i konámp arop fárákapan turunkrá, “Koumteouráp arop fárákapan te Aropamp Táráp onan te wanonorá sénapon?”

14 Aerá turunkánko maok, am fárákapano sérrá, “Amwan te ankwap fárákapano ‘Arop ént mek énéer i konámp Jon’rá sér. Ankwap fárákapano ‘Mao te Elaija’rá sér. Ankwap fárákapano ‘Mao te Jeremia’ tá ‘Ankwap profet’rá sénapon.’” ✧

15 Aerapo maok, tá Jisaso am fárákapan sérrá, “Yumoku kare te onan te ‘Wa’rá sénapon?”

16 Aeránko maok, Saimon Pita maomp kar pwarokwaprá arakrá sér, “Amo te Kraiss, * amo yiki yak konámp Kwaromp Tárápono.” ✧

17 Aeránko maok, Jisas maomp kar pwarokwaprá arakrá sér, “Jonomp táráp Saimon, Kwaro amwan ourour sánk nánko, amo waeman kare sénapon! Apárokamp arop ankwapao am kar amwan yénkép mono. Onomp Naropwar yámar mek yak námp mao támao amwan yénkép námpono. ✧

18 Ono amwan sérrá: Amo te Pita. Amo te yumwino. Ono am yumwi yumuntuk onomp sios am fek yoro nanampono. Aenanko sumpwiramp kárákáre te am siosén apárok tirá épér mono. Ono amwan Kwaro náráp firáp taokeyak konámp némpoukamp ménki fekamp ki sánk nanampono. ✧

19 Apae ankank amo apárok mapek taokor napo te, Kwaro kor yámar mek taokor naenámp. Tá apae ankank apárok mapek aokorop pwar napo te, Kwaro kor yámar mek aokorop pwar naenámp.” ✧

20 Aeria maok, Jisaso námoku éréképá yáarak i konámp arop fárákapan kar kárákáre fek ‘Yumo arop ankwapan “Mao te Kraiss támaono”rá séri kwapono’rá sérimpon.

Jisas ‘Námo sumpwia fárámp nanámp’rá sérimpon

Mak 8:31-38; Luk 9:21-27; Jon 12:23-26

21 Takia pwarará am ke fek táman Jisaso mao éréképá yáarak i konámp arop fárákapan sérrá, “Ono ankár Jerusalem mek akwap nanampon. Aenanko, lotu taokeyakáp konap arop ntia pris tokwae fákáre, tá lo yénkrá farákáp konap arop mao onan touwe tokwae sámp napo, sámp nanampon. Takia am fárákapano onan faropea pap napo, péri me mek páte napo, yininki yakea nanko, Kwaro onan warko fárámpá pap naenámp.”

22 Aeránko Pita man warámpá akwapea mwar fek yoporrá sér, “Tokwae Kar, amo te tak mo karenono. Amo am sénap kar te waráp pourouk koropantáno.”

23 Aeránko maok, Jisaso sámp-arákarrá Pitan nkea sérrá, “Satan, amo nkwapok akwapae! Amo onómp mwae kup taokor kwapono. Amo te Kwaromp ninikaok mono, aropamp ninikaok saráp napon.”

24 Aeri pwarará Jisas náráp éréképá yáarak i konámp arop fárákapan sérrá, “Arop onomp wakmwaek korop naenámp kwamp te, ankár námokuráp ninik te wampwe pwarará, ono touwe sámp nampaokria maok, onomp wakmwaek korop naenámp. ✧

25 Arop námokuráp yiki yak námp sámp-fákeyak naerianámp te, maomp yiki yak te akwapá moyak naenámp. Aeno táte arop ankwap onan ninikria

✧ 16:14: Mk 6:14-15 * 16:16: “Juda Tére konap Ninik” Buk 2 fekamp kware 68 fek nkeae.

✧ 16:16: Jo 6:69 ✧ 16:17: Mt 17:5 ✧ 16:18: 1 Ko 3:11; Ap 4:10-12; Ef 2:20 ✧ 16:19: Jo 20:23

✧ 16:24: Lu 14:27

náráp yiki yak wampwe pwar námp te, mao fwap námokuráp yiki yaká yak sámp naenámpon.

²⁶ Táte arop ankwap apárokamp kápae kare ankankan saráp sámprá yak námpao maok, mao yiki yaká yak naenámp mo nángo te, am kápae kare ankank te mokopia man yaewour naenámpon? Arop te apae ankank man sánk nángo, warko náráp yiki yak naenámp am fek yamokwapea sámp naenámpon?

²⁷ Ono makrá sénamp te, Aropamp Táráp maomp Naropwaromp wae tokwae ntia maomp ensel fákáre méntia ék naenámpon. Am ke fek mao ponankor koumteouráp aropaoinap ankank yurukupia nopok take pourouráp nénk nae-námpon. ✧

²⁸ Ono yumwan kare kar sénampon: Mámá yakápnap arop ankwap fárákap oukoumwan sumpwi mo, yakápria, manénkir Aropamp Táráp † king yoroia ék námp ankár nke mwanapon.” ✧

17

Jisasomp pourou mek wae tokwae nkeap kar

¹ Takia tokwampok yae akwap tenánko, Jisaso Pita, Jems, maomp ankwapnáp Jon, makia éréképea ankwap faonkwe tokwae narek karaok pokea, mao námoku mwar yakáp.

² Aeapo maok, am fárákapao nke nap fek Jisasomp pourou mwar pourourápi akwap. Maomp yimetáp te yámarao tákapnám wae tokwae niamp, tá maomp waempyamráp ankank te wupwi kor kareria, wae tákapa wae. ✧

³ Aenánko, wokwaek kar yakep arop yawor Moses ntia Elaija * am fek koropea méntér yakria Jisasént kar sénepo, am arop yaworan kor wae nke.

⁴ Aeria maok, Pita am táman nkea Jisasén sérrá, “Tokwae Kar e! Nomo mapek yakáp mwanámp te kwapwe kareno. Amo ‘Takaerá sénapo te, ono fwap sákae yininkaopwe mapek woukour nanampono. Ankwap waráp por, ankwap Mosesomp; ankwap Elaijampor.”

⁵ Oukoumwan takrá sérrá yak nángo, am fek táman wae tákap-nám kouwwe wupwi ékia am fárákapan oupouroup. Aenánko am meknám arop kar niampao am yininkaopwean sérrá, “Mámáte onomp Tarápono. Ono man warákár tokwaeria ono man yonkwae kárámp nampono. Yumo ankár maomp kar wa kipo.” ✧

⁶ Aeránko, am arop yininkaopwe am kar wawia me kor woukourrá apárok yimetáp kákrá apáp tirinka waeapon.

⁷ Aenapo Jisaso am fárákapamp wonae fik koropea maomp pourouk yae papria sérrá, “Yumo apápi kwapono. Ferámpenke!”

⁸ Aeránko ferámprá narek nke napo maok, arop ankwap te yak mono. Jisas mwar yak nángo nke.

⁹ Takia maok, mao wae faonkwek pwarará émpi fek pikria Jisaso am fárákapan kar kárákare sérrá, “Yumo arop ankwapan yumo nkenap ankank

✧ **16:27:** Mt 25:31; 26:64; Mk 8:38; Lu 9:26; Ro 2:6; 1 Pi 1:17; Yé 22:12 † **16:28:** “Juda Tére konap Ninik” Buk 2 fekamp kware 84 fekamp kar nkeae. ✧ **16:28:** Mk 9:1; Lu 9:27 ✧ **17:2:** 2 Pi 1:16-18

* **17:3:** ‘Moses ntia Elaija’: Moses te lo farákápnám arop. Elaija te Kraiss korop naenámpan profet kar sérariap ou mekamp profetono. Jisas te lo kar ntia profet fákáreráo sériap kar táman wae pwi pap námpo. ✧ **17:5:** Mt 3:17

mámáte séri kwapono. Ankár yakrá akwapea Aropamp Táráp apár me meknámp Kwaro warko fárámpá pap-námp ke fek naenámpon.”

¹⁰ Aeránko maok, mao éréképá yárák i konámp arop fárákap man turunkrá, “Mokopia lo yénkrá farákap konap arop fárákap sérrá, ‘Elaijamékir warko korop nánko, Kraís waknwaek korop naenámp’rá sénapon?” ✧

¹¹ Tá nopok Jisaso sérrá, “Am te kare, Elaija ankár koropea kápae kare ankank fwapokwap naenámpon.

¹² Ae naenámpan maok, ono yumwan sénampon, Elaija te wae korop námpan maok, arop fárákapao man wuri nke moiaka námoku man nkwakwe make naponon. Aropamp Tárápan kor sámpea takia pap mwanaponon.” ✧

¹³ Jisas takrá sénánko, mao éréképá yárák i konámp arop fárákap wae méria, mao te arop ént mek nér i konámp Jonén sérianrá ninikiapon. ✧

Jisaso kwatae-arop woukoupeyaknámp táráp fwapi papámp kar
Mak 9:14-29; Luk 9:37-45

¹⁴ Wae tukupea koumteouráp arop ou yakáp nap fek napo maok, arop ankárankamp koropea Jisasomp wonae fik kwaráp torokomprá arakrá sér,

¹⁵ “Tokwae Kar e! Amo onomp poumou-táráp má aropompae! Mao te mánmánria maomp pourou te kwatae kare yak námpon. Kápae kare por yaomwi mek piká párákap, tá kápae kare por ént mek piká párákap.

¹⁶ Mak i konámpan waráp éréképá yárák i konap arop fárákapaonapok warámpá akwap nanko, am fárákap te fwapi pap mwanap pourou mo naponon.”

¹⁷ Aeránko maok, nopok Jisaso arakrá sér, “Yumo koumteouráp arop yumo Kwarén mér moria, onomp kar younkwe mwae sinap te, ono apaekampor yumont yak nanko, yumo onan wanonorá mér mwanapon? Apaekampor yiráp kápae sámprá yumwan yaewour saráp yak nanampon? Yumo am táráp mampok warámp-sankoropenke.”

¹⁸ Aeria maok, am kwatae-aropan yoporánko, am tárápan pwarará worokor akwap nánko maok, oukoumwan táman am táráp wae kwapwe kare.

¹⁹ Aenko mao éréképá yárák i konámp arop fárákap koropea Jisasén turunkrá, “Yino te mokopia kwatae-arop yéréperá kérép mwanámp pourou mo námpon?”

²⁰ Táte Jisas am fárákapan sérrá, “Yiráp mér te kánanke kwarok námpara, yumo te pwi mono. Ono yumwan kare sénampon: Yiráp mér mastet ki kánanke niampao kuri, yumo fwap mámá faonkwe man sérrá, ‘Amo fárámpea ankwapmwae akwapae’ napo te, mao ampok akwap naenámpon. Yumo tére ankwap yumwan pwi mo naenámp te yak mono. ✧

²¹ Take pourouráp kwatae-arop yérépe mwanap mwae kup te ankwap yak mono, Kwarén sér mwarea nap fek fir wuri mwanap mwar yak námpon.”

Jisas námoku sumpwi naenámp ankwap por sérimp kar
Mak 9:30-32; Luk 9:44-45

²² Jisas énéнки Galili mek tukupria maok, mao éréképá yárák i konámp arop fárákapan sérrá, “Aropao Aropamp Tárápan ankwap fárákapamp yaek pap mwanapon.

²³ Aenapo am fárákapao faropea péri me mek páte napo, yinink yae yakea warko fárámp nae-námpon.” Aeránko maok, mao éréképá yárák i konámp arop fárákap am kar wawia yonkwae touweria ninik tokwae. ✧

Jisaso lotu nap tokwae mek takis mani sirarámp kar

²⁴ Wakmwae am fárákap tukupea Kaperneam mek napo maok, lotu nap tokwae mekamp takis sámp konap arop fárákap koropea Pitan arakrá sér, “Yiráp tisa te lotu nap tokwae mek takis sir ko-námpon nie?” ✧

²⁵ Aerapo maok, Pita sérrá, “Yeno. Wae sir ko-námpono.” Aeria mao wae nap mek youmpea Jisasén am táman sénaeria námpao maok, Jisaso manénkir Pitan wounáprá turunkrá, “Saimon, amo nik nap te apaeno? Apárokamp king fákare takis sámp nap te, ankwap fi aropao nap fekamp sámp konap ni, námokuráp firáp aropao nap fekamp sámp konap nie?”

²⁶ Aerá turunk nánko maok, nopok Pita sérrá, “Ankwap fi aropao nap fekamp sámp konapono.” Aenánko nopok Jisaso man sérrá, “Takistanáko te námokuráp fi arop te takis sir mono. Apárokamp kingao tak i konapao maok, nomo Kwarompara, lotu takis sánk mono.

²⁷ Aeno lotu nap tokwae mekamp takis ti konap arop nomwan yoporantáno. Amo akwapea ént aokore mek wouk-sirarea éntékam manénkir érékép nap maomp top kor kununkwapea am mekamp mani náparamp sámpae! Amo am mani sámpea am fárákapan sánk napo, nomo énékér nomp takis pwi naenámpon.”

18

‘Kwaro maomp firáp taokeyaknámp mek wa tokwae kari yak námpono’rá sénámp kar

¹ Am ke fek Jisas éréképá yárák i konámp arop fárákap Jisasnámpok koropea sérrá, “Kwaromp firáp taokeyaknámp mek te wa narek tokwae kari yak námpon?” ✧

² Aerapo maok, Jisaso táráp kánanke ankwap koropae ránko koropea am fárákapamp amore mek fokopeyak nánko yénkép.

³ Aeria mao sérrá, “Ono yumwan kare kar sénampon: Táte yumo épér morok táráp kánanke niamp arákár moria te, Kwaro náráp firáp taokeyaknámp mek te yoump me karenó. ✧

⁴ Arop námoku te wampwe pwarará, épér morok tárápao yak konámp niamp námpao maok, am arop te Kwaro náráp firáp taokeyaknámp mekamp arop ponankor kámákár akwap námpon. ✧

⁵ Táte arop ankwap onan ninikria mámake pourouráp táráp kánankeran warákárria warámp námpon te, mao onan kor warákárria warámp námpon.” ✧

Arop ankwapamp mér nám kwatae pap konámp kar

Mak 9:42-47; Luk 17:1-2

⁶ Jisaso warko arakrá sér, “Aeno táte arop ankwapao táráp kánanke onan mér námpan maoianánko am táráp onan mér nám pwar námpon te, wae manénkir arop fárákapao am aropamp yápare kor fek yumwi tokwae tokoropea man ént you tokwae mek sitenapo, tak moano mpupo.

⁷ Apárokamp arop fárákap arop ankwapan yampourou napo, mao kwatae ninik nap te am yampourounap arop fárákap te koupoutáráp nape. Tá

✧ 17:23: Mt 16:21 ✧ 17:24: Kis 30:13 ✧ 18:1: Lu 22:24 ✧ 18:3: Mt 19:14 ✧ 18:4: Mk 10:43-44

✧ 18:5: Jo 13:20

kare, kwatae ninik te waeman korop námpan maok, am kwatae ninik sámpá koropá papnám aropao maok koupouteane.

⁸ Táte waráp yae kor, tá waráp pu kor támao amwan kwatae ninik mwaek sakwap naerianánko te, amo ankár am waráp pu kor ni, yae kor nie, am karámp-tákapea sirampo. Amo takria maok, yae kor ankárank mwaek ni, pu kor ankárank mwaek nie, am fek fwap yiki yak nanapon. Takria amo pu kor ntia yae kor énénkér mwaek yak napo, amwan torokwar mo i konám yaozwi mek sirantáno.

⁹ Táte waráp yirao amwan kwatae ninik mwaek sakwap nánko te, wampweno. Amo am yi ankwapmwaek wur-sirarea ankárank mwaek yi fek saráp yiki yak sámpá yak nanapono. Takria amo énénkér mwaek yi sámpá yak napo, amwan ponankor yaozwi tokwae mek sirantáno.

¹⁰ Yumo fwapia mér kip: Takria yumo mekamp ankwap ankárankampao am kánanke-táráp tárápu te kánanke kwataerao námpwe mwanap. Mono. Ono yumwan arakrá sénampon: Yámar mek te am fárákapan taokeyakáp konap ensel fákáre * te onomp Naropwar yámar mek yak námp, maomp yimetáp te wae nke konapon. ✧

¹¹ Am te apae riteanápe, Aropamp Táráp te arop fárákap moyakáp napan warko érékép naeria ék námpon.” ✧

Sipsip moyak konám wounáp kar

¹² Tá Jisaso warko arakrá sér, “Yumo te mokoprá ninik rape? Arop ankárankampao 100 sipsip wunianánko, táte sipsip ankwap ankárank moyak nánko te, mao te akwapea oupouroung mo naenám nie? Mono. Am 99 sipsip faonkwek yakáp napo pwarará ankárankamp moyak námp táman oupouroung i konámpon.

¹³ Ono yumwan kare kar sénampon: Mao am sipsip akwapea oupouroungia warámpria te, am sipsip ankárankan warákár námp te am 99 fwap yakáp nap táman warákár konám kámákár akwap námpon.

¹⁴ Aeno taknám yiráp Naropwar yámar mek yak námp, mao kuri mómá tárápu kánanke-táráp má ankwap moyak te ‘Mono’ ria námpon.”

Arop ankwap kwatae ninik napo man fwapokwap mwanap kar

¹⁵ Tá Jisaso warko arakrá sér, “Táte waráp ankwapnápo amwan kwatae niniki tenánko te, amo akwapea méntér yumoku mwar tankria maomp kwatae ninik érik yénképampo. Táte mao waráp kar wa námp te, amo am aropan warko warámp napo, yumo énénkér ankárankamp ninik fek yak nepono. ✧

¹⁶ Tá mao waráp kar wa mo nánko te, amo ankár arop ankárank, anánkaopwe arake éréképá akwapea waráp ninik sénapo, nopok am aropao sénámp kar anánk, yinínkaopwe arakerao wa mwanapon. ✧

¹⁷ Aeno táte mao am fárákapamp kar wa mo nánko te, amo ankár sios fákárean sérampo. Táte mao siosomp karan kor wa mo nánko te, mao te waeman Kwarén mér monám arop ntia takis sámp konám arop niamprá ninikampo.

¹⁸ Ono yumwan kare kar sénampon: Ankank ponankor yumo apárok mapek taokor napo te, am táman Kwaro yámar mek taokor naenámpon. Tá

* **18:10:** ‘Taokeyakáp konap ensel’rá sénámp te, Juda firamp ninik te arop ponankor te ankárank ensel man taokeyakáprá, Kwaromp wonae fik akwap-korop konámprá mér napon. ✧ **18:10:** Lu 15:1-7 ✧ **18:11:** Lu 19:10 ✧ **18:15:** Lu 17:3; Ga 6:1 ✧ **18:16:** Jo 8:17

ankank ponankor yumo apárok mapek aokorop pwar napo te, táman Kwaro kor yámar mek am aokorop pwar naenámpon. ✨

¹⁹ Ono warko yumwan sénampon: Táte yumo má apárok yakáp nap fekamp anánkaopwerao ankárankamp ankank sámp neria, ankárankamp ninik fek kar toropwar nepo te, onomp Naropwar yámar mek yak námp fwap am anánkaopwerao am ankank nénk naenámpon. ✨

²⁰ Ye. Táte arop anánkaopwe yinínkaopwe arakerao onan ninikia ankwap fek koupoukour napo te, onoku am fárákapamp ou mek yak nanampon.”

Tére arop maomp ankank kwaporok sámp nap nik mo pwar monámp kar Luk 17:3-4

²¹ Am ke fek táman Pita koropea Jisasén turunkrá, “Tokwae Kar, apaekampor onomp ankwapnápo onan nánko, ono maomp kwatae ninik nik mo pwar nanampon? Ae te fákánek por nie?”

²² Tá nopok Jisaso man arakrá sér, “Ono amwan ‘Fákánek por wae támaono’rá sér mono. Ono sérrá, ‘Fákánek fère-sámpramp fákánek por’rá sénampon.

²³ Aeno, Kwaromp firáp taokeyak konámp te, king ankwapao náráp tére aropao, ankank nánkár nopok sánk mwanámpria kwaporok tia napo, am tére aropan kwaporok tinap ankank fwapokwap námp niámpono.

²⁴ Mao am téreria am nopok sánk mwanámpria, kwaporok sámpnámp arop warámpá tukup napo, am arop te 10 milion kina kwaporok sámp námp, mao te nopok sánk mono.

²⁵ Aenámpao maok, am nopok sánk naenámp mo nánko, kingo arop fárákapán sérrá, ‘Am arop ntia maomp yupu, maomp tárápu, maomp kápae kare ankank arop ankwapan sánkea, am fekamp mani mao kwaporok sámpnámp ankank fek nopok sankoropenke.’

²⁶ Aeránko maok, táte am maomp tére konámp aropao koropea kingomp wonae fik kwaráp torokomprá man arakrá sér, ‘Amo onan aropompria kánámpár yépékae. Nánkáráp waráp ankank kwaporok sámp nampara, ponankor nopok sánk nanampono.’

²⁷ Tá maomp arop tokwae am tére konámp aropamp kar wawia man aropompria maok, mao kwaporok sámpnámp ankankan kor ‘Nopok sámp kwapono, wampweno’rá sér.

²⁸ Takia pwar nánko, am tére arop ek akwapea nke nánko, mao énékér tére konep arop ankwap maomp 10 kina ‘Nopok sánk nanamp’ ria kwaporok sámpámp arop korop. Aenángo mao náráp énékér tére konep arop táman sámpea, oumpour kor fek sámpá fákapá fákeyakrá yopor tokwaeria sérrá, ‘Amo onomp 10 kina koupour nopok sápa!’

²⁹ Aeránko maok, am méntér tére konep arop támao man sérrá, ‘Amo onan aropompria kánámpár yépékae! Nánkár fwap nopok sánk nanampon.’

³⁰ Aerámpán maok, tá nopok mao monoria man sámp-akwapea kalabus mek pap nánko, yakea fwap am K10 nopok sánk naenámp am fek akwapanoria.

³¹ Aenángo maok, tá méntér tére konap arop fárákap mao taknámp táman kokwarokria tukupea arop tokwaeran sér.

³² Aenapo arop tokwaerao am tére aropan sérrá, ‘Amo te kwatae kare tére aropono. Manénkir amo onan “Námwan aropompae” ria ém napo, amo am kwaporok tinap ankank “Nopok sámp kwapono” ri pwara nampon.

33 Ono amwan aropompi namp te, amo apaerá waráp méntér tére konep aropan aropomp moi napon?"

34 Aeria maomp arop tokwae am te yonkwae pwarámpea man kalabus nap taokeyak konap arop fárakapamp yaek pap nánko, mao man touwe kwatae sánk napo, mao kwaporok sámnpamp ankank warko nopok sánk naenámp, am fek akwapea pwar naenámp.

35 Táte yiráp ankwapnápo yumwan napo kor, yumo yiráp ninik meknámp kar maonap kwatae ninik ník mo, pwar mo napo te, onomp Naropwar yámar mék yak námp mao kuri yumwan ankár taknámp naerámpon." ✧

19

Jisaso 'Poumou nap mekamp yupu pwar kwaponó'rá sénámp kar

1 Jisaso am kar fárakápea pwarará, mao distrik Galili pwararea, distrik Judia mek ént Jordan tápampá nkwanwaek fi mwae akwap.

2 Aenángo kápae kare arop fákáre maomp wakmwae tukup napo, am arop fárakapamp touwe am fek fwapokwaprá párapok.

3 Aenángo Farisi fákáre koropea Jisasén mokoepen nke mwar ritea arakrá sér, "Ae te nomo nomp lo fek fwap nkwakwe make ankank fek poumou nap mekamp yupu pwar mwanámp nie?"

4 Tá nopok Jisaso am fárakapan sérrá, "Ae te yumo lo fek yaknámp kar am te nke mori kwapon? Am te arakrá sénámp: 'Wokwaek kar Kwaro kápae kare ankank yoromp fek, mao poumarop ntia yupu yoroi námpon.' ✧

5 Aeria Kwaro sérrá, 'Arop náráp éntupwar naropwar pwararea yupunt koup námp te, am anánkwap waeman ankáránkamp pouroui yak nepon.' ✧

6 Aerá sénámpara, am anánkwap te warko anánkaopwe mono. Am anánkwap te waeman ankáránkamp pourou támaonono. Aenámpara, ankank Kwaro koumpea pwate námp te, arop te poporori kwapono."

7 Aeránko maok, Farisi fákáreao man sérrá, "Ae te Moseso nomwan lo sáприя sérrá, 'Arop fwap pas kumwia am yupuan sánkrá am yupu pwarampo.' Aerá sérimp te mokopono?" ✧

8 Táte Jisaso am fárakapan sérrá, "Kwaro, yupu pwar kwaponoria am lo pap námpan maok, yumoku támao, yupu pwar mwarrá kárakáre napantá, Moseso yumwan, yumoku takenkria pwara námpon. Aeno wokwaek kar te am ninik yak mono.

9 Ono yumwan arakrá sér rae: Táte yupu ankwap aropént kokopor mo námpan maok, am poumaropao man pwarará, ankwap yupu sám námp te, mao te náráp yupuan kwatae ninikria kokopor námpon."

10 Aeránko maok, Jisaso éréképá yarak i konámp arop fárakapao man sérrá, "Táte arop yupurént yakáp i konap ninik takanángo te, poumarop yupu sám te wampweno."

11 Aerapo maok, nopok Jisaso am fárakapan arakrá sér, "Kápae kare koumteouráp arop yumo sénap ninik am te ampaok mwanap pourou mono. Kwaro kárakáre sánknámp ankwap fárakapao saráp tak napon.

12 Aeno yumo wawenk! Nkwakwe make arop fárakap yupu ti mono. Mapekamp ankwap fárakap éntupwaro fárakap námp feknámpia kwaporok taki yakáp napon. Tá ankwap fárakap kémpiarák fár-pwate napo, yupu sám mwanap pourou mo nánko, kwaporok yakáp napon. Tá ankwap fárakap

Kwaro náráp firáp taokeyak konámp táman ninikria námoku támao, yupu ti monorá séria kwaporok yakáp napon. Arop mamá kar fwap sámp naenámp kwamp te, sámpea ninik naenámpon.”

*Jisaso tárápu kánanke-tárápan ourour nénkámp kar
Mak 10:13-16; Luk 18:15-17*

¹³ Jisas am kar farákáp nángo, am ke fek táman arop farákapao tárápu kánanke-táráp maonámpok éréképá korop. Am farákapamp ninik te, Jisas am tárápuan yae papria ourour nénkanoria. Aenapo maok, tá Jisas éréképá yarak i konámp arop farákapao am arop farákapan yopor.

¹⁴ Aenapo Jisasó sérrá, “Yumo yopori kwapono. Am tárápu numwar ononampok koropanápono. Kwaro náráp firáp taokeyak konámp te mámake pourouráp arop farákap-ampono.” ✧

¹⁵ Aerá séria maok, mao am tárápuamp pourouk yae papea pwarará wakmwaek am apár pwarará akwap.

*Ankank tokwaeráp arop tár-ménkiraomip kar
Mak 10:17-31; Luk 18:18-30*

¹⁶ Aenángo maok, arop ankáránkamp koropea, Jisasén sérrá, “Tisa, ono te ankár mokopia kwapwe kare ninikria ono yiki yaká yak nanamp sámp nanampon?”

¹⁷ Táte Jisasó am aropan sérrá, “Amo onan apaeritea kwapwe kare ninikan turunk rap? Kwar ankáránkamp mwar kwapwe kareno. Táte amo yiki yak sámp naeria te amo ankár lo ponankor mántwaokampo.”

¹⁸ Aeránko nopok am aropao sérrá, “Mokope lonono?” Tá Jisasó man sérrá, “Ará lo aráne: Amo arop sámp-wouroump kwapono. Yupuráp arop, poumouráp yupu, amo kokopori kwapono. Amo okuni kwapono. Aropan kot napo, amo ‘Maoinámp’ ria kwekár kar ankwap séri kwapono.

¹⁹ Amo ankár waráp éntupwar naropwaromp yae ankore mek yakria, maomp karwaokampo. Amo ankár waráp pourouan aropomp i konapnámp taknámp, waráp nouroupén aropompampo.”

²⁰ Aeránko maok, tá am arop tár-ménki támao sérrá, “Am lo ponankor te ono wae mántwaok i konampono. Aeno ono apae ankankan mo nampon?”

²¹ Aeránko maok, Jisasó man sérrá, “Amo ankár kwapwe kare nae nap kwamp te, amo waráp kápae kare ankank aropan nénke, am fekamp maní sámpea ankank monap arop farákapan nénkampo. Amo takria maok, yámar mekamp kwapwe kare ankank sámp nanapono. Aenanapara, amo te onomp wakmwaek koropae.”

²² Tá nopok am arop tár-ménki am kar wawia, ae te mokop nanamponorá ninik tokwaeria Jisasén pwarará akwap. Am te apae riteanápe, náráp ankank tokwaeran arop nénk te monoria námpon.

²³ Aenángo maok, Jisasó mao éréképá yarak i konámp arop farákapan sérrá, “Ono yumwan kare kar sénampon: Kápae kare ankankráp arop te Kwaro náráp firáp taokeyak naenámp mek yink naenámp te kour-sir kare námpon.

²⁴ Ono yumwan warko sé-nampon: Kamel te ankank aomp i konap nil me mek yoump naenámp wuriman kour-sir námpono. Aeno ankank tokwaeráp aropao Kwaro náráp firáp taokeyak konámp mek yoump naenámp te kour-sir kare námpon.”

25 Aeránko, maomp éréképá yárák i konámp arop fákáre am kar wawia kokorokoria sérrá, “Takanánko te, wa mokop am mek yoump naenámp pwi námpon?”

26 Tá Jisaso am fárákapan younkoupia sérrá, “Arop fárákap te pwi mono. Aeno Kwaro mwar fwap kápae kare ankank pwi námpon.”

27 Aerá sénánko maok, tá Pita maomp kar pwarokwaprá arakrá sér, “Amo nkeae. Yino waeman yinomp ankank ponankor pwararea waráp wakmwaek tukup námpon. Aeno yino apae ankank sámp mwanámpon?” ✧

28 Aeránko maok, Jisas am fárákapan sérrá, “Ono yumwan kare kar sénampon: Nánkár wakmwaek ankank ponankor wourékam yoro námp fek te, Aropamp Táráp e tokwae sámpea, sia King fek tank nánko, am ke fek táman, yumo arop fárákap onan éntér papá paokop nap, yumo kuri éntér-sámpramp sia fek tankápria éntér-sámpramp Israel fi taokeyakáp mwanapon. ✧

29 Apae apae arop ononampaokria, náráp nap, náráp ankwapnáp, náráp antáp, náráp naropwar, náráp éntupwar, tárápu, yopwar, mao ará ankank pwar námp te, Kwaro nopok kápae kare ankank sánk nánko, am fárákap yiki yaká yakáp mwanapon.

30 Aeno kápae kare arop mekia tukup nap te, warko wakmwaek kar yakáp mwarea napon. Táte nopok kápae kare arop oukoumwan wakmwaek kar tukup nap te, ér-pwarará mekia tukup mwarea napon.”

20

Wain yopwaran wounápnám kar

1 Tá Jisaso warko ankwap wounáp kar arakrá sér, “Yámar mekamp Kwaromp firáp taokeyak námp te, arop ankwap apár tokwae nánkáráp námp niamong. Aeria koumounek kar wakor ék námp fek, mao wain yopwar mek tére mwanap arop érékép naeria akwap.

2 Mao am fárákap wae fwap ankárank yae fek térea sámp konap mani sámp mwanapria sénánko, ‘Yeno’ ria sénapo, mao am fárákapan, náráp wain yopwar mek térenkria tirá kérép-ámpon.

3 Tá warko sarakok ke nánko, mao akwapea nke nánko, arop ankwap fárákap koupoukour konap fek kwaporok yakáp.

4 Aenapo mao am fárákapan sérrá, ‘Yumo kuri tukupea onomp wain yopwar mek térea napo, yumwan fwap mani yae-párak nénk nanampono.’

5 Aerá sénánko, am fárákap wae tére mwaria tukup. Tá éntér-sámpramp ke fek, tá yinink ke fek mao warko akwaprá takrá arop tirá kérép.

6 Kumur mek yámar éntik ke niamp arake fek akwapea warko arop ankwap fárákap yakáp napo nkea sérrá, ‘Yumo te apaeritea mapek kwaporok yakáp rape?’

7 Tá nopok am fárákapan sérrá, ‘Yinan tére sáp naenámp arop mo námpantá yakáp námpono.’ Tá mao sérrá, ‘Yumo kuri onomp wain yopwar mek tukupá térenke.’

8 Wae kumur nánko, am wain yopwar naropwar tére taokeyak konámp aropan sérrá, ‘Amo tére konap arop fárákapan wumwiria nopok mani nénkae. Amo wakmwaek kar koropea térenap arop feknámpia nénkrá akwapea manmékir koropá tére nap fek pwarampo.’

⁹ Aeránko maok, arop fárakap kumur mek éntik ke nángo koropá tére nap am fárakap ankárank yae fek térea sámp konap mani ti.

¹⁰ Aenapo, manmékir kar koropá tére nap te, nomo wae mani tokwae sámp mwanámpan mpwe ninik. Aenapan maok, am fárakapao kuri ankár take pourouráp ankárank yae fek térea sámp konap mani ti.

¹¹ Mao am mani tia yopwar naropwarén kar yorowarrá sérrá,

¹² 'Mámá arop fárakap wakmwaek kar koropea ankárankamp ke fek saráp tére nap te, amo yino sámpnám niamp puri fek nénk napono. Aeno yino te manénkir kar koumounek-námpia tére tokwae nángo, yinan yámar tákapa wae námpono.'

¹³ Aerapo maok, nopok yopwar naropwaro am ou mekamp arop ankárankan kar pwarokwaprá arakrá sér; 'Onomp nouroup e, ono amwan te kwatae moi nampono. Ae te nomo ankárank yae fek térea sámp konap mani sámp nanaprá kar pap moi nám nie?

¹⁴ Amo waráp mani sámpea akwapae. Ono mani amwan sánk namp te, onoku ninikia man kor ankár take pourouráp puri fek mámá arop fárakap wakmwaek kar koropá tére napao maok, sánk nampono.

¹⁵ Am te onokump ankankono. Ae te ono onoku ninik nampaok takrá nénk naeria namp te fwap takrá nénk nanamp nie? Ono waeman kwapwe kare ninik fek nénk namp te, amo apaeritea kokwarok rape?'

¹⁶ Aeno táte taknám wakmwaek kar yakápnap fárakap te meki tukup napan kár-pwarará mekok tukup mwanapono. Tá nopok arop meki tukup nap te wakmwaek kar yakáp mwanapon."

Jisaso yininkan sérrá, 'Sumpwia fárámp nanamp' rimp kar

Mak 10:32-34; Luk 18:31-34

¹⁷ Jisaso Jerusalem mek akwapria mao éréképá yarak i konámp éntér-sámpramp arop fárakap mwar éréképea akwap. Aeria mwaeaoak Jisaso am fárakapan arakrá sér,

¹⁸ "Yumo wawenke: Oukoumwan nomo Jerusalem mek tukup námpon. Am mekamp arop fárakap Aropamp Táráp pris tokwae fákáre ntia lo yénkrá farákáp konap arop fárakapamp yae pap mwanapon. Aenapo, am fárakap kotria man sámp-wouroump mwanap kar pap mwanapon. ✧

¹⁹ Tá man ankwap fi arop fárakapamp yae sánk napo, am fárakapao man wouroump kar séria man tárapore kákákia yaopwae porokopramp fek pukup mwanapon. Tákia napo, mao sumpwia péri me mek yininki yakea, warko fárámp naenámpon."

Jems ntia Jon 'Arop tokwae yak nene' ria ninikep kar

Mak 10:35-45

²⁰ Am ke fek táman Sebedimp tárápyramp éntupwar am náráp tárápyarént akwapea Jisasomp wonae fik kwaráp torokomprá ankwap ankank turunk naeria.

²¹ Aenángo Jisaso man sérrá, "Amo apaeran kikiank rape?" Mao Jisasén sérrá, "Amo sénapo, amo king yak nap fek, onomp tárápyar máte waráp wonae fik, ankwap waráp yae-párák mwaek tank nángo, ankwap waráp yae-mánkwan mwaeikia tank nenepon."

²² Aerá sénánko maok, Jisas maomp kar pwarokwaprá arakrá sér, "Yumo te am ankank yumo mér mo napan turunk napon. Ae te ono touwe sámp namp

niamp kap te yumo fwap sámp nenep nie?" Aeránko maok, nopok am arop yaworao sérrá, "Yino fwaponon." ✧

²³ Tá Jisas am arop yaworan sérrá, "Tá kare, yumo ono touwe sámp nanamp kap mekamp fánenepono. Aeno wa mokop onomp yae-párak mwaek tank naenámp, wa mokop onomp yae-mánkwan mwaek tank naenámp, am te onomp ankank mono. Am népe te am arop fárakampor onomp Naropwaro nánapi páte námpon."

²⁴ Aeránko maok, fére-sámpramp arop fárakap am kar wawia am mwearan yopor.

²⁵ Aenapo, Jisas am fárakapan wumwiria koropenk ritea sérrá, "Yumo wae mérapono: Ankwap firamp king fákáre te am fárakapan poukwap konapono. Te arop nununkwiao kor kounteouráp arop fárakap náráp karwaokenkria kárakárea wae konapon.

²⁶ Aeno take pourouráp ninik te yumo ou mek yak naeane. Mono. Arop yumo ou mek tokwae kar yak naeria námp kwamp te, ankár yiráp tére arop yak kun.

²⁷ Tá arop yépe sirarea meki akwap naerámp kwamp te, ankár wakmwaek kar yaknámp kwaporok tére konámp arop niampi yak kuno. ✧

²⁸ Tá taknámp Aropamp Táráp te arop fárakapao námwan yaewouranáponoria ék mono. Mao ék námp te námoku wampwe pwarará arop fárakapan yaewourrá, sumpwia warko yamokwap nanampria ninámpon."

Jisaso arop yawor yi fwapi papámp kar
Mak 10:46-52; Luk 18:35-43

²⁹ Mao wae takia Jeriko pwarará tukup napo, kápae kare kounteouráp arop Jisasomp wakmwaek tukup.

³⁰ Aenapo, yi néneráp arop yawor mwaeak wonae fik tank. Am arop yawor Jisas mwae-párak mwaek koropnámp kar wawia tékén arakrá wumwi, "Tokwae Kar, Devitomp ou fekamp Táráp* e! Amo yinan aropompae!" ✧

³¹ Aerepo maok, kounteouráp arop fárakap am arop yaworan kar kárakáre fek taokor. Aenapan maok, am arop yawor te wa mono, ankár tékén arakrá sér, "Tokwae Kar, Devitomp ou fekamp Táráp e! Amo yinan aropompae!"

³² Aerepo maok, Jisaso fokopeyakra am arop yaworan wumwiria korop nepo sérrá, "Yumo ník nep te, ono yumwan apae aeria nepe?"

³³ Aeránko am arop yaworao man sérrá, "Tokwae Kar e, amo yinomp yi firékarrá papae!"

³⁴ Aerepo maok, Jisaso yonkwae touweria maok, am arop yaworam yi mek yae pap nánko, oukouwman táman am arop yawor te yi wae fwap nke. Aeria maok, am arop yawor Jisasén éntér paprá akwap.

21

Jisaso King niampia Jerusalem mek akwapámp kar

✧ **20:22:** Mt 26:39; Mk 14:36; Jo 18:11 ✧ **20:27:** Lu 22:27; Fl 2:7 * **20:30:** 'Devitomp ou fekamp Táráp'rá sénámp te, Juda fákáre Kraís te Devit yaknámp fi mekamp korop naenámporia yépék napara, am yi néneráp arop yawor Jisasén wuri nkea mér nep kwamp, 'Devitomp ou fekamp Táráp'rá sénepon. Tá "Juda Tére konap Ninik" Buk 2 fekamp kware 84 fek nkeae. ✧ **20:30:** Mt 9:27

¹ Am fárákap wae tukupea Jerusalem mek wonae fik, Oliv Faonkwekamp némp Betfage wonae fik yakáp. Aeria maok, Jisas éréképá yárák i konámp arop anánkaopwe tirá kérépria maok,

² am arop yaworan sérrá, “Yumo am némpouk akwapea koupour kar nke nepo, donki éntupwar koumte paok fek tokoroepa pwatenap, yumo am aokorop pwararea ononampok éréképá koropenke.

³ Aenepo, yumwan arop ankwapao kar sénapo te, yumo ankár arakrá sér kipo, “Tokwae Karao am donki fek tére nae-námpono.” Aerá sénepo, mao am donki anánkaopwe koupour kar tirá kérép naenámpono.”

⁴ Am ankank korop námpan te wokwaek profeto sérimp kar méntér pwi námpono:

⁵ “Yumo Saion * mekamp koumteouráp aropan arakrá sérenke:
Yumo nkenke,
yiráp king yumonapok korop námpono.

Mao te porokwe kare fek ninik i konámpao,
mao donki fek narek tankea korop námpono.

Mao te donki oukoumwan anképe
yumuntuk tank námpono.” *

⁶ Am arop yawor wae akwapea Jisaso séri námpaok mántwaok.

⁷ Am arop yawor donki morok koumte Jisasnámpok éréképá koropria maok, am arop yawor náráp waempyam woroepa narek donki fek kák nepo, Jisaso am fek tank.

⁸ Aenepo, koumteouráp arop ankwap fárákap náráp waempyam tirá Jisas akwap naenám mwaeaoak yunk napo, tá ankwap fárákap yao yowe tokoprá mwaeaoak yunkrá tukup.

⁹ Tá kápae kare koumteouráp arop fárákap manmékir meki tukup nap, tá Jisasomp wakmwaek tukupnap arop fárákap, makia mao wumwi karan arakrá sér,

“Devito yakámp fi mekamp Táráp māmá warákárenkel
Kwar Tokwae Karao námokuráp e fek koropnámpan aropan
warákár tokwae námpono.
Narek karaokamp Kwaromp e sakap mwaro.” *

¹⁰ Jisaso donkimp pourouk tankea Jerusalem mek akwap nángo, am taun tokwae mekamp koumteouráp arop kokorokoria sérrá, “Mámá arop te wanono?”

¹¹ Tá méntér koropnap koumteouráp arop fárákapao sérrá, “Máte distrik Galili mek Nasaret mekamp profet Jisasono.”

Lotu nap tokwae mek ankank nonopoknap arop fárákapapan Jisaso yérépemp kar

Mak 11:15-19; Luk 19:45-48; Jon 2:13-17

¹² Takia pwarará, Jisas lotu nap tokwae mek yompea nke nángo, arop ponankor am mek ankank nonopokrá yakáp. Aenapo, mao am fárákapapan yéréperá kérép. Tá ankwap firamp mani tia lotu nap tokwaeramp mani nopok nénknep kákánarráp, ntia sia arop fárákapao am fek tankrá ant nénkrá, maknap ponankor apárok wakárarrá souroumpour.

* **21:5:** ‘Saion’rá sénámp te, taun tokwae Jerusalem yaknámpan faonkweran sénámpon. Tá ankwap ninik te Kwaromp koumteouráp arop yakáp mwanap némp yámar mek yak námpan wounáp námpon.

☆ **21:5:** Sek 9:9 ☆ **21:9:** Sng 118:26

13 Aeria am fárákapan sérrá, “Kwaromp buk fek te arakrá sénámpono, ‘Onomp nap te “Kar toropwap i konap naponon”rá sér mwanaponon.’ Aeno yumo am nap te mákiaka arop fupukrá ankank pouroukoup konap aropao mek wouroumpá yakáp konap apár me niampi pap nape.” ✧

14 Jisas takia pwarará am lotu nap tokwae mek yak nánko, arop ankwap fárákap yi kwataeráp, tá pu kwataenámp maonámpok korop napo, fwapok-waprá párakopámpono.

15 Aenko maok, pris tokwae fákáre ntia lo yénkrá fárákáp konap arop fákáre Jisas yéncépnámp kárákáre táman nkeria wa napo, tárápu kánanke-táráp lotu nap tokwae mek wumwinkrá arakrá sér, “Devit yakámp fi mekamp Táráp warákár mware!” Aenapo, am fárákap kokwarokia,

16 Jisasén sérrá, “Ae te amo am tárápu amwan sénap kar wae wa rape?”

Tá Jisas am fárákapan sérrá, “Yeno, ono wae wa nampono. Aeno yumo Kwaromp kar Buk fek yak námp te, yumo nkea fárákáp moi napon? Am te arakrá sénámpon: ‘Kwar e! tárápu kánanke-táráp, tá táráp yink éntupwaromp mom fek yak námp maomp top kor kununk-pwar napo, waráp e sakanápono.’” ✧

17 Aeria mao am fárákapan pwarará taun tokwae Jerusalem younkwek akwapea némp Betani mek am kumuruk am mek ampimpono.

Jisas sénánko yao fik yákárenámp kar

Mak 11:12-14,20-24

18 Tá warko koumounek kar Jisas taun tokwae mek arákarrá mwae-páraok akwapria maok, yae porokwe.

19 Aenánko maok, mao yao fik am akwapnámp mwae fik yak nánko, wonae fik akwapea nke námpao maok, yao ki tank mo, pwae mwar yak. Aenánko mao am yao fikan sérrá, “Amo te warko ki tank mo kareno.” Aerá sénánko maok, koupour kar am yao fik wae yákáre.

20 Aenánko, mao éréképá yarak i konámp arop fárákap am táman nkea kokorokoria sérrá, “Mokopia am yao fik koupour kar yákáre námpon?”

21 Tá nopok Jisas am fárákapan arakrá sér, “Ono yumwan kare kar sénampon: Yumo mér kareria anánk nínik sámp moria te, yumo fwap ono yao fikani nampnámp taknámp mwanapon. Aeria yumo am táman saráp mono. Táte yumo máamá faonkweran sérrá, ‘Amo fárámpea solwara mek férékapae.’ Aerá sénapo te fwap tak naenámpon.” ✧

22 Táte yumo méria kar toropwapria te, yumo am ankank sámp mwaria kar toropwap nap, am ankank fwap yumo sámp mwanapon.” ✧

Jisasén ‘Amwan wa kárákáre sánk námpon’rá turunkiap kar

Mak 11:27-33; Luk 20:1-8

23 Jisas lotu nap tokwae mek youmpea koumteouráp aropan kar fárákáp. Aenánko pris tokwae fákáre ntia Juda fi taokeyakáp konap arop fákáre maonámpok koropea man kokwarokria turunkrá, “Amo te wa kárákáre sánkeanánko, mokoep kárákáre fek am tére tére napon?” ✧

24 Tá nopok Jisas am fárákapan arakrá sér, “Ono kuri ono yumwan ankárankamp ankank turunk nae. Táte yumo am kar onan fárákarrá sénapo te, ono kuri yumwan mokoep kárákáre fek am tére namprá sénanampon.

25 Jono ént mek nérrá kákámp te, Kwaromp ankank ni, aropamp ankank nie?"

Am fárákap námoku kok sérarrá, "Táte nomo 'Am te Kwaromp ankankono'rá sénánko te, nomwan 'Ae te yumo apaerá maomp kar mér morap?'rá sérántáno?"

26 Táte nomo 'Aropamp ankankono'rá sér mwanámp te, waeman kounteouráp arop Jon te profetonorá ninik napantá apápreato?" ✧

27 Aeria maok, Jisasén sérrá, "Yino te mér mo námpono."

Táte Jisas am fárákan s'érrá, "Ono kuri am kárákáre maokamp sámpeaka am fek tére namp te yumwan sér mono."

Tárápyar anánkaopweran wounáprá sénámp kar

28 Jisaso aerá séria pwarará, am pris tokwae fákáre ntia lotu taokeyakáp konap arop fákáranar turunkrá, "Yumo te mokoprá ninik rape? Arop ankáránkamp táráp anánkaopwerápao naropwaro akwapea nae-tárápan sérrá, 'Oukoumwan amo te onomp wain yopwar mek akwapá téreae!'"

29 Aeránko am tárápao 'Ono te mono'rá sénámpao maok, warko ninikia térerá akwap.

30 Tá warko naropwar akwapea nánae-tárápan manénkir nae-tárápan séri námpnámp taknámp sénánko, wao sérrá, 'Fwap tak nanampono'rá sénámpao maok, akwapá tére mo.

31 Am tárápyar te wa mokop naropwaromp ninikaok námpon?"

Tá am fárákapao sérrá, "Nae-tárápao námpon."

Jisas am fárákan s'érrá, "Ono yumwan kare kar sénampon: Takis sámp konap arop ntia kokopor yupu yumwan kár-pwarará Kwaromp firáp taokeyak konámp mek yink napon.

32 Am te apae riteanápe, Jon te yumonapok koropea yumwan yae-párak kare paokop mwanap ninik yénkép námpan maok, yumo man mér moiapon. Aeno takis sámp konap arop fárákap ntia kokopor kounteou fárákap te waeman méri napon. Am tak nap yumo wae nke napao maok, yumo ankwap ninik sámpea man mér moiapon." ✧

Kwataenap arop fárákap wain yopwar taokeyakáp nap wounáp kar

Mak 12:1-12; Luk 20:9-19

33 Tá Jisas am fárákan warko arakrá sér, "Yumo ankwap wounáp kar wawenke. Arop ankáránkamp apár tokwaerápao mao wain yopwar yimpea yumwi fek farmaea pwar. Takia yopwar mek wain ént pumpurékamp mwanap yumwi yukuria yoroi pwarará, taokeyak konámp aropampor nap tia pwar. Takia am yopwar arop ankwap fárákapamp yaek sánká pwarará, arakrá sér, 'Yumo onomp wainráp yopwar taokeyakáprá térerá yakápenke.' Aerá séria pwarará, mao akwapea panek ankwap némpouk yak.

34 Takia wakmwae wae wain ki koupoukour mwanap ke fek náráp tére arop wain yopwar mek, ampok wain ki ankwapmwae ti-koropenkria tirá kérép.

35 Aenánko, am yopwar mek tére konap arop fárákap am tére arop éréképea ankwapan párak porokwap, tá ankwapan yákáre porokwap pap, ankwapan yumwi fek arokopá sumpwi pap.

36 Aenapo, am yopwar naropwar warko tére arop ankwapmwae tirá kérép. Am manénkir tirá kérépámp kámá-pwarará náre tae morok tirá kérép

nánko, am yopwar mek térenap arop am fárákapan kor wae manmékiri napnámptaknámpt.

³⁷ Tá wakmwaek mao námokuráp táráp sámp-kérépria am naropwar arakrá sér, ‘Am tére arop fárákapté wae fwap onokump tárápamp kar wa mwanapon.’

³⁸ Aenámpnan maok, am yopwar mek térenap fárákapté am tárápan nkea námoku kok sérarrá, ‘Má yopwar máte am aropamp naropwaro man wakmwaek sánkantá. Nomo koupour man sámp-wouroumpea nomo maomp yopwar ponankor sámp mwanámpon.’

³⁹ Aeria maok, man sámpá tukupea yopwar aop fek faropea pap napon. ✧

⁴⁰ Aeno yumo te apaerá ninik rap? Wakmwaek wain yopwar naropwar koropria te, am yopwar mek térenap arop fárákapan te mokop naenámpnon?”

⁴¹ Am Juda taokeyakápnap arop fárákapté Jisasén sérrá, “Mao te koropria am yopwar mek térenap arop kwataeran momwarrá tirá wour naenámpnon. Aeria am wain yopwar ki sámp konap ke fek wain ki sánk mwanap arop ankwap firan sánk naenámpnon.”

⁴² Jisas am fárákapté sérrá, “Karenó. Ae te yumo Kwaromp Buk fek kar ará yaknámpté mér mák napon?”

‘Mamá yumwi nap ti konap arop fárákapté far-sitenap te,

fwap nap woupwiramp yumwi kwapwe yak naenámpnon.

Tokwae Karao am ankank nánapinámp tére yino nke nánko, kwapwe kare kare námpono.’ ✧

⁴³ Aenámpnara, ono yumwan sénámpon: Kwaro náráp firáp taokeyak konámpté yiráp yaekamp pwarokwapea ankwap fi arop yaonámpté ki tanknámpté fárákapté sánk naenámpnon.

⁴⁴ Arop máamá yumwi yumuntuk piká párákapté nánko te, am aropamp pourou te fápákárápi akwap naerámpon. Táte máamá yumwi arop ankwapamp pourouk piká párákapté te, am aropan fwerápea tiri oui pap naerámpon.”

⁴⁵ Pris tokwae fákáre ntia Farisi fákáre Jisas wounáp kar sénámpté am wawia am fárákapté wae mér, am wounáp kar te nomwan sénámponrá ninik.

⁴⁶ Aeria maok, am fárákapté wae Jisasén sámp mwaria napao, koumteouráp aropao Jisasén waeman méria, mao te profetonorá ninik napantá, am fárákapté apáp.

22

Yupu warámpria fir kékérou i konap wounáp kar

¹ Jisasó am Juda taokeyakápnap konap arop fárákapté wounáp kar ankwap arakrá sér,

² “Kwaro náráp firáp taokeyak námpté te kingao i konámpté niampon. Maomp namoráp yupu sámp naerianánko, toupour tokwae.

³ Mao tak naeria te manénkir am toupour fek apaé aropan koropenkri-anámpan saráp wumwiria pwatea, wae am toupour naenámppté yae fek mao náráp tére arop tirá kérépnánko, tukupá éréképn mwaria. Aenapan maok, am fárákapté monoria korop mo.

⁴ Aenapo warko tére arop ankwap fárákap am manénkir séri tarinámp arop fárákapan éréképenkria tirá kérépria maok sérrá, ‘Yumo tukupea sérrá, “King wae náráp fir nánapi námpono. Yumo wawenk! Wae náráp bulmakau ntia pourouráp nape fir mao fwapria nánapia kák námpono. Kápae kare ankank te wae nánapi pwarono. Yumo am yupu warámpnám toupour fek koropenke.”

⁵ Aeránko maok, am tére arop fákáre tukupea am kingo sérinám kar takrá sénapo maok, tá am fárákapao maomp kar wa mo, pwarará turukump. Ankwap náráp yopwar mek akwap nánko, ankwap náráp bisnis tére mek akwap.

⁶ Tá ankwap fárákapao am kingomp tére arop tia fupuka waeria tirá wouri pwar.

⁷ Aenapo maok, king yonkwae pwarámpea maomp soldia fákáre tirá kérép nánko, tukupea am tére aropan tirá wourinap arop fárákapan ponankor yénképi pwarará, taun méntér yaomwi poupounki pwar.

⁸ Aeria king warko náráp tére arop fárákapan sérrá, ‘Yupu warámp namp fekamp toupour te wae nánapi yak námpan maok, arop fárákap ono koropenkrá sérinám arop fárákap te korop mwanap pwi mo, kwatae kare nape.

⁹ Aenámpara, yumo ankár taun mekamp mwae kiri poro mekmwaek tukupea arop ponankor yumo nke nap kwamp te man sénapo, onomp fir toupour fek koropanápono.’

¹⁰ Mao aerá sénánko, am tére arop fákáre wae turukumpia paokoprá am taun mekamp kápae kare arop nkea kikipia maok, am arop fárákap te ankwap arop fwapnae, ankwap te arop kwataenámp takia éréképá koropea am yupu warámpnám toupour fek koupoukarea nap fákeyak.

¹¹ Koumteouráp arop ponankor wae fir fár mwaria tankáp napo maok, King námoku nke naeria nap mek yoump. Mao youmpea nke nánko maok, arop ankwap te yupu warámprá fir fánap ke fek yirimp konap waempyam * yirimp moitea tank.

¹² Aenángo maok, Kingo man sérrá, ‘Nouroup e, amo apaeritea yupu warámpnap yae fek yirimp konap waempyam yirimp moitea mamek mank napon?’ Aenángo maok, am arop te waeman kar tákap mo tank.

¹³ Aenángo maok, kingo náráp tére arop fárákapan arakrá sér, ‘Yumo mámá aropan pu yae fek yarokwapea ek sitenapo, kirikip tokwae mek yakano. Aeria am kirikip tokwae mek apánka waeria you kikimpia waeano.’”

¹⁴ Jisaso am wounáp kar séri pwarará, arakrá sér, “Yeno, Kwar te kápae kare arop fárákapan takrá wumwi námpan maok, am ou mek te ankákárank arop fárákapan saráp náráponoria nánkáráp nánko, mao náráp firáp taokeyaknám mek korop napono.”

Jisasén Sisarén takis sánk mwanap turunkiap kar

¹⁵ Farisi fákáre te, nomo Jisasén poupwekáp nánko, apae mokope kar nopok séran wawia man kot mwanámpria tukupea námoku kok kar sérar.

¹⁶ Aeria maok, am Farisi fákáreráo éréképá paokop i konap arop fákáre ntia Herotomp arop fárákap Jisasonámpok tirá kérép napo, am fárákap tukupea Jisasén sérrá, “Tisa, yino wae mér námpono, amo te kare kar sér i konap aropono. Am kare kar sér i konap fek tapek maok, koumteouráp aropan Kwaro i konámp ninik yénkrá farákáp konaponno. Amo te amwan aropao

* **22:11:** Yupu warámpnap fir poukwapnám arop te arop ponankor korop napan waempyam nénk konámpno.

ninik mwanapan apáp mo i konapono. Amo te waeman ankárankamp pourouráp ninik fek ponankor aropan ninik i konapono.

17 Ae konapara, amo ankár yinan sérae: Amo nik nap te apaeno? Mosesomp loao nomwan ‘Fwap King Sisarén takis sánk mwanámpono’rá sénámp ni mo nie?”

18 Aerapo maok, Jisas am fárákapamp poupwekáp ninik wae mérámp kwamp sérrá, “Yumo te kwekár i konap aropono. Yumo apaeritea onan poupwekáp rape?”

19 Yumo onan takis mani náparamp yénképenke!” Aeránko am fárákap wae mani sankoropá man yénkép.

20 Aenapo, mao am fárákapan turunkrá, “Am mani fek yaknámp arop wunéri ntia am e te wampono?”

21 Aeránko, nopok am fárákapao sérrá, “Sisarompono.” Aerapo, Jisas am fárákapan sérrá, “Takanánko te, Sisaromp ankank te Sisarén sánk kip. Kwaromp ankank te yumo ankár Kwarén sánk kip.” ✧

22 Aerá sénánko, am fárákap am kar wawia kokorokoria Jisasén pwarará wae tukup.

‘Sumpwinap arop te ferámpá mák mwanapon?’rá turunkiap kar

Mak 12:18-27; Luk 20:27-40

23 Am yae fek táman Sadyusi ankwap fárákap Jisasnámpok korop. Am fárákap te ‘Surumpwinap arop fárákap te warko fárámp mono’rá sér i konapara, am Sadyusi fákáre Jisasén turunk, ✧

24 “Tisa, Moseso wokwaek sérimp kar amo wae mérapono: ‘Arop ankwap táráp sámp moria sumpwi nánko te, maomp nánaerao maomp yupu kae sámpeanáno, naeramp weri mek yak naenámp tárápu fékér naenámp.’ ✧

25 Aerá sénámp te, wokwaek yino ou mek arop fákánek mwearo yakápiapono. Aeria maok, nae-tárápao yupu sámpea yakria sumpwi nánko, maomp fekamp táráp yak mo. Aenánko, maomp nánaerao am yupu sámp.

26 Tá am nánaerao kor sumpwi nánko te, maomp nánaerao sámp. Ankár takrá akwapea fákánek mwearo ponankor pwar.

27 Takia am ponankor surumpwi pwar napo, yupuao kor wae sumpwi.

28 Aenámp te amo yinan sérae: Nánkáráp surumpwinap arop ferámp nap fek te, waomp yupu yak naenámp. Amo wae mér naponno, am fákánek mwearo te ankárankamp yupu támao tankrá akwap námpono.”

29 Tá nopok Jisas am fárákapamp kar pwarokwaprá arakrá sér, “Yumo te Kwaromp Buk fekamp kar ntia Kwaromp kárakáreran kor mér moria yumo épépérep kar sérapon.

30 Nánkáráp sumpwi arop warko ferámp nap fek te kounteou te poumou nap mek tankáp mono. Waeman yámar mekamp ensel fákárerao yakáp nap niamp pourouráp yakáp mwanapon.”

31 Aeria Jisas ankwap kar sérrá, “Am sumpwinap arop ferámp mwanap kar te ono yumwan turunk nae nae: Ae te Kwaro yumwan mámá kar arakrá sénámp te nke mori kwapono?”

32 ‘Ono te Abraham, Aisak, Jekop, maomp Kwarono.’ Mámá Kwar te sumpwinap aropamp Kwar mono. Mámá Kwar te yiki yakápnap aropamp Kwarono. Am te apaé riteanápe, nomp wokwaekamp appeyaenáp Kwarént yiki yakáp naponno.” ✧

³³ Jisas am kar séri pwaránko maok, kounteouráp arop fárákáp maomp kar wawia kokorokoriapono.

Kwaromp manénkir yaknám̄p lo kar

Mak 12:28-34; Luk 10:25-28

³⁴ Am Jisas sénám̄p kar támao Sadyusi fákáreamp kar taokarea pap nánko, Farisi fákáre am kar wawia koropea Jisasomp wonae fik koupoukour.

³⁵ Aenapo am ou mek lo mérám̄p arop ankáránkamp Jisasén mokoponrá nke nae ritea turunk,

³⁶ “Tisa, apae lorao ankwap loran kámákarea tokwae kar nám̄pon?”

³⁷ Tá Jisas nopok man sérrá, “Am te ará: ‘Tokwae Kar te waráp Kwarono. Amo waráp yonkwae kare ponankor, waráp waemp ponankor, waráp nínik ponankor, nouroup karampo.’” ✧

³⁸ Mámá lo te mao támao tokwae karia kámákár akwap nám̄pon.

³⁹ Lo anánk te ankár take pourouráp aráno: ‘Amo ankár waráp firáp aropam aropomp nap te, amoku waráp pourouran aropomp i konapnám̄p taknám̄pampo.’

⁴⁰ Mámá anánkaopwe lo te ponankor lo kar ntia profet fákáreramp kar am fi fek tukuri yak nám̄p támaono.” ✧

Jisaso Farisi fákáreran ‘Krais te wanono’rá turunkimp kar

Mak 12:35-37; Luk 20:41-44

⁴¹ Farisi fákáre oukoumwan koupoukour yakáp napo, Jisaso am fárákapan turunk,

⁴² “Yumo Kraisén te mokoprá nínik rape? Mao te wa yaknám̄p fi mekampono?” Tá am fárákapao sérrá, “Devitomp fi mekampono.”

⁴³ Mao am fárákapan sérrá, “Takanánko te, apaeritea Yiki Kor Spiritao Devitén sérimpon? Mao arakrá sér:

⁴⁴ “Tokwae Karao onomp Tokwae Karan arakrá sér,

“Amo onomp yae-párák mwae tankrá akwapea

nánkár ono waráp yopor arop fákáre

waráp pu ankore mek kák tenanko,

yakáp mwanapono.” ✧

⁴⁵ Devito takrá sérimpan maok, ono yiráp kar wa nae: Devit nám̄poku man “Tokwae Kar’rá sénám̄p te mokopia mao Devitomp fi mekampono?”

⁴⁶ Aerá sénánko maok, am fárákáp te ankwap ankáránkampao Jisasomp kar pwarokwaprá sér mwarap pourou mono. Aeria maok, ankár am yae feknám̄pia akwap nám̄p te waeman apápia wakmwae Jisasén ankwap ankank turunk mo, wae pwar.

23

Lo méria farákáp konap ntia Farisi fákárerao i konap kar

¹ Wakmwae Jisas nám̄poku éréképá yárák i konám̄p arop fárákáp ntia kounteouráp aropam kar arakrá farákáp,

² “Lo méráp arop fárákáp ntia Farisi fákáre yumwan Mosesomp wokwae kamp lo karan farákáp naponno.

³ Aenapara, am yumwan sánknep kar ponankor yumo ankár wawia mántwaok kípó. Aeno mao i konap nínik te yumo mántwaoki kwapono. Mao

yumwan 'Am karwaokenk'rá farákáp napao maok, mao kare námoku te mántwaok mo i konapon.

⁴ Am farákáp te kápae kare lo kánanke-táráp kák napo, koumteouráp arop farákáp kéré tokwaeani kwapnámp am kápae sámpea ninik tokwae napan maok, am farákáp námoku te yaewourrá ankwapmwaek kánanke sámp mo i konapono.

⁵ Kápae kare ankank tére mwaria nap te aropao námwan nkeanáponoria kwekárá paokop i konapono. Ye, am farákáp te Kwaromp kar kukumwinap yae sarak tokwae yiriri pwatea, waempyam fu fek mopor kwapwe kákea kápéria paokop i konapono. ✧

⁶ Tá toupour fek ankár arop tokwae tankáp konap sia fek tankáp mwar kar, tá lotu nap mek arop nke mwanap fek tankáp mwar kar i konapono.

⁷ Táte námwan arop ou mek 'Gude'rá séria, e 'Tisa'rá sérenk kar i konapono.

⁸ Aeno arop farákáp yumwan 'Tisa'rá sér mwanape, mono. Ankárankamp támao maok yiráp tisa nángo, yumo ponankor te mwearoi yakáp napon.

⁹ Yumo máma apárok mapek te arop ankwapan 'Yiráp naropwar'rá séri kwapono. Ankárankamp kare yámar mek yak námpao maok, yiráp Naropwarono.

¹⁰ Yumo arop ankwapan 'Arop taokeyaknámp arop'rá séri kwapono. Yiráp arop taokeyak konámp arop te Kraiss ankárankampono.

¹¹ Yiráp arop tokwae te ankár yiráp tére arop yak kuno. ✧

¹² Arop, námo tokwae kar namponoria námokuráp e narek sampok nángo te, Kwaro man apárok sámp-anámp naerámpon. Aeno arop námokuráp e apárok sámp-anámp nángo te, Kwaro maomp e narek sampok naenámpon." ✧

Jisaso tisa fákáreaan Kwatae ninik nap'rá sérimp kar

Luk 11:39-42,44,52

¹³ Jisaso warko sérrá, "Yumo lo yénkrá farákáp konap arop farákáp ntia Farisi fákárea, yumo te kwekár i konap aropono! Yumo te fwapia mér kipo: Yumwan touwe kwatae korop naeane. Yumo te koumteouráp aropao Kwaromp firáp taokeyak konámp mek yink mwanap ménki te yumo támao nánánkári fákeyakáp napon. Yumoku kor am mek yink mo napara, koumteouráp arop am mek yink mwaria napo, am farákapan mwae kup kákar napon."

¹⁴ Tá Jisas warko sérrá, "Yumo lo yénkrá farákáp konap arop fákárea ntia Farisi fákárea, yumo te kwekár i konap aropono. Yumo te fwapia mér kipo: Yumwan touwe kwatae korop naeane! Yumo te kae koumteouran poupwéwékária, maomp nap pouroukoup konapono. Yumo te am yiráp kwatae ninik oupoupourrá paokoprá arop nke nap fek Kwarén kar toropwap éri konapono. Ae konapara, nopok am fek touwe kwatae sámp mwanapono.

¹⁵ Yumo lo yénkrá farákáp konap arop farákáp ntia Farisi fákárea, yumo te kwekár i konap aropono. Yumo te fwapia mér kipo: Yumwan touwe kwatae korop naeane. Yumo te solwara mekmwaek, tá kápae kare apárok yiráp wakmwaek paokop mwanap arop oupourounkrá paokoprá érékép konapono. Takia napo, am arop farákáp yiráp arop yakápria waeman yumo niamp yaomwi mek pik mwanap arop yakáp napon. Yumo am farákapan mákia yumonap kwatae ninik kámákarea kwatae kare kák nape.

16 Yumo arop ankwap fárákapan mwae kup yénkép mwaria nap te yi wurumpi yakáp naponon! Yumo mér kip. Yumwan touwe kwatae korop naeane. Yumo arakrá sér i konaponon: ‘Arop lotu nap tokwaeramp e séria fou sénap te kánankeno. Aeno arop am lotu nap tokwae mekamp gol e séria fou e sénapo maok, ankár am séri námpaok tak naenámpon.’

17 Aerá sénapan maok, yumo épépérépia yiráp yi te wuri yak námpono. Apae ankankao tokwae kar námpon? Ae te golao tokwae kar ni, lotu nap tokwae am mek tanknám gol yiki kukarrá papnám, am támao tokwae kar nie?

18 Tá yumo sérrá, ‘Arop alta séria fou e sénám te kánankeno, aeno táte ofa séria fou e sénap te mao ankár am séri námpaok tak naenámpon.’

19 Aerá sénapan maok, yumo te yi wuri yakáp naponon. Apae ankankao tokwae karonon? Ae te ofa támao tokwae kar ni, alta ofa yiki kukarrá pap konám am támao tokwae kar nie?

20 Arop alta séria fou e sénám te, waeman am alta ntia ankank ponankor alta yumuntut tank nám fek fou e sénámpono.

21 Arop lotu nap tokwae séria fou e sénám te, waeman lotu nap ntia Kwaro námoku lotu nap mek yak nám fek táman fou e sén-ámpon.

22 Tá arop yámar mek séria fou e sénám te waeman Kwaromp sia ntia am arop am sia fek tank nám fek táman fou e sénámpon. ✧

23 Yumo lo yénkrá farákáp konap arop ntia Farisi, yumo te kwekár i konap aroponon. Yumo te fwapia mér kipo: Yumwan touwe kwatae korop naeane. Yumo te fir mek sirarrá fépér i konap nánákare konám ankank táman tia fére-sámpramp fi pir-pwararea Kwarén ankárank fi sánk konaponon. Aeno yumo tokwae kar lo yénk i konap ninik ponankor mántwaok mo, pwar naponon. Am te yae-párak kare ninikria arop yurukup, tá aropomp i konap ninik, tá Kwarén mér i konap ninik te pwar naponon. Kwarén fére-sámpramp aopwe pirékarea sánk konap lo te pwar kwaponon. Aeno mamá tokwae kar lo fekamp ankank máte yumo ankár kare kar mént tére kipo.

24 Yumo arop mwae kup yénkép mwaria nap te, yumo yi néneráp niamp nape! Yumo te ampwae kánankeran saráp yiráp fir mek koropantá yérépe naponon. Kamel tokwae te yumo méntér fária nonkorop napon.

25 Yumo lo yénkrá farákáp konap arop fárákáp tá yumo Farisi, yumo te kwekár i konap aroponon! Yumo te fwapia mér kipo: Yumwan touwe kwatae korop naeane. Yumo kap ntia plet younkwe mwae saráp yárar i konaponon. Aeno mek te ankank pouroukoup konap ninik ntia yumokuráp pourou fekamp ninikaok paokop napon.

26 Farisi yumo te yi néneráponon. Manénkir te yumo ankár kap éntér mekmékir yáraria yiki kwapwe nánko maok, younkwe mwae kuri yiki kwapwe naenámpon.

27 Yumo lo mérap arop fárákáp tá yumo Farisi, yumo mér kipo: Yumwan touwe kwatae korop naeane. Yumo te kwekár i konap aroponon! Yumo te arop papnap apár merao yumuntut mopor kwapwe yak nánko, mek arop kour ntia kápae kare ankank kwatae top pwarámpeyak nám niamponon.

28 Yumo kuri taknám pi yakáp naponon. Arop fárákapao yiráp pourouan nke napo, yae-párak kare arop niamponon. Aeno yiráp ninik mek te kwekár i konap ninik ntia lo ták-sir konap ninikao yiráp ninik mek top pwarámpeyak námpon.” ✧

Jisaso tisa fákárean 'Nopok touwe sámp mwanap'rá sénámp kar

²⁹ Jisaso warko ankwap kar arakrá sér, “Yumo lo yénkrá farákáp konap arop farákáp, tá yumo Farisi yumo te kwekár i konap aropono! Yumo mér kipo: Yumwan touwe kwatae korop naeane. Yumo te profet fákáreran kákap fekmwaek nap yumwi fek térerá, tá yae-párak kare arop farákapamp kwar yu fek mopor kwapwe kák konapono.

³⁰ Aeria yumo sérrá, ‘Yino wokwaek appenápo yakápap ke fek yakápámpanria te, yino am profet fákáre tirá wour mo mwarámpono.’

³¹ Aerá sénapan maok, yumo am takrá sénap kar támao yénképrá: Yumo te profet fákáreran tirá wouriap arop farákapamp tárápono. ✧

³² Yumo koupour tukupea yiráp appeyaenápoínap kwatae ninik pwi papenke!

³³ Yumo te fou-tákam kwataeno! Yumo mokopia pirikimpá tukup mwanapanáp? Kwaro yumwan waeman kotianánko, yaomwi mek tukup mwanapono. ✧

³⁴ Aenapono yumo wawenke! Nánkár ono onomp profet ankwap farákáp, tá ninik kourráp, tá lo yénkrá farákáp konap arop yumonapok tirá kérép nanko, yumonapok tukup napo, yumo ankwap farákáp tirá wourrá, tá ankwap farákapan yaopwae porokopramp fek pukuprá, tá ankwap farákapan yiráp lotu nap mek fupukrá, mak mwanape. Aeria yumo am farákapan ankwap taun mekamp yérépea ankwap taun mek kérép mwanape. ✧

³⁵ Tak napo, yae-párak kare arop farákáp apárok yakápnap arop farákapao man tirá wour nap te, waeman yumo támaoi naponno. Am farákapao, yae-párak kare arop farákáp Abel feknámpia tukupea Sekaraia Berekaímp táráp am te yumo lotu nap ntia ama mek faropea pap nap te, am te yiráp kwatae ninik fek támaono. ✧

³⁶ Ono yumwan kare kar sénampon: Am fek nopok touwe kwatae te oukoumwan yumo máma kear fek yakápnap koumteouráp aropao sámp mwanapon.” Jisaso arakrá sérimpon.

Jisas Jerusaleman yonkwae touwemp kar

Luk 13:34-35

³⁷ Jisaso Jerusaleman yonkwae touweria sérrá, “Jerusalem e! Amo te profet fákáreran tirá wour i konapono! Yumo te Kwaro yumonapok tirá kérépnámp tére aropan yumwi fek yénképrá kák konapono. Kápae kare ke fek ono koumteouráp arop yumwan kakaruk éntupwaro i konámpnámp yowe pwae mek wouri fákeyak nae rampan maok, yumo monorá napon. ✧

³⁸ Yumo wawenke! Oukoumwan yiráp némp te kwaporok yak naenámpono.

³⁹ Ono yumwan arakrá sénampon: Yumo te warko onan nke mono, yakrá akwapea nánkáráp yumo sérrá, ‘Kwar Tokwae námokuráp e fek koropnámp arop táman warákár tokwae námpono'rá sér mwanapon.” ✧

24

Jisaso lotu nap tokwae 'Kwatae akwap naean'rá sénámp kar

¹ Jisas lotu nap tokwae pwarará akwap nánko, mao éréképa yarak i konámp arop farákáp koropea Jisasén, ‘Nko lotu nap tokwae mekamp nap-nap nkeae' ria yénkép.

² Aenapan maok, nopok mao am fárákapan arakrá sér, “Yumo am táman nkea ninik tokwae rape? Aenapao maok, yumwan kare kar sénampon: Nánkár te yumwi ankwap, ankwap yumwi yumuntuk tank mono. Ponankor mént woré pámp rá épér napo, apárok pikrínk naenámpon.” ✧

Jisas ‘Kápaé kare touwe kwatae korop naean’rá sénámp kar

Mak 13:3-20; Luk 21:7-24

³ Jisas akwapea Oliv faonkwek tank nánko, mao éréképá yarak i konámp arop fárákap námoku saráp Jisasnámпок koroepa sérrá, “Amo yinan sérae: Mokope ke fek am ankank fopwar naenámpon? Apae manénkir yénkép nánko, yino amo arákarrá ék napo, má má apár pwar naenámp ke mér mwanámpon.”

⁴ Nopok Jisas am fárákapan arakrá sér, “Takria arop ankárankampao yumwan kwekárantáno mér kip.

⁵ Kápaé kare arop koroprá onomp e séria sérrá, ‘Ono támao ono Kraiso nae’rá sérantáno. Arop fákáre kápaé kare koutmeouráp aropan kwekár mwanape. ✧

⁶ Yumo panek mwaekamp, wonae fik mwaekamp yorowarnap kar wa mwanapon. Yumo am kar korop nánko waria te yumo mér kip. Yumo táman korokop kwapono. Am ankank te kare korop naenámpan maok, pwarnámp yae kare te oukouwman sikono.

⁷ Ankwap fi aropao ankwap fi aropént yorowar. Tá ankwap kingomp fírao ankwap kingomp fíran yorowar mwanapon. Tá ankwapmwaek kírikirikamp arop fárákap yae porokwe tokwae korop nánko, tá némp yérur tokwae korop naenámpon.

⁸ Am kápaé kare ankank korop naenámp te, yupuao táráp sámp naeria manénkir touwe tokwae arokwap konámp niamp kápaé kare apárok korop naenámpon.

⁹ Am ke fek te yumwan tia touwe nénkria yumwan tirá wour mwanape. Tá kápaé kare koutmeouráp arop fárákap yumwan kokwarok kare mwanape. Am te apae riteanápe, yumo onomp arop fárákap yakáp napara, yumwan tak mwarea napon. ✧

¹⁰ Am ke fek te kápaé kare koutmeouráp arop Kwarén mér nap pwarará, mao náráp ankwapyaenápén yopor aropamp yae papria, námoku kuri náráp ankwapyaenápén yopor mwarea napon.

¹¹ Tá kápaé kare kwekár profet koroprá kápaé kare koutmeouráp aropan kwekár sérar mwanape. ✧

¹² Kápaé kare kwatae ninik tokwae kari akwap nánko, arop yonkwae touwe i konap ninik te wae pwar mwarea napon.

¹³ Aeno koutmeouráp arop kárakáre yakáprá tukupea pwarnámp yae fek napo te, Kwaro man fwap warko érékép naenámpon.

¹⁴ Tá arop fárákap am Kwaro náráp firáp taokeyaknám Kwapwe Kare Kar kápaé kare apárok mwaek farákáp napo, ponankor koutmeouráp arop fwap wawia napo, wakmwaek pwarnámp yae korop naenámpon.” ✧

Kwatae kare ankank korop naenámp kar

Mak 13:14-23; Luk 17:23-24

¹⁵ Tá Jisaso ankwap kar arakrá sér. “Tá yumo nke napo, am kwatae kare ankank wokwaek profet Danielo sérimp, am ankank lotu nap tokwae mek

✧ 24:2: Lu 19:44 ✧ 24:5: Mt 24:23-24; 1 Jo 2:18 ✧ 24:9: Mt 10:22; Jo 16:2 ✧ 24:11: 1 Jo 4:1

✧ 24:14: Mt 28:19

koropea fokopeyakea oumi pap naerámpon. (Arop mámá kar te nkea fwapia niki samp kuño.) ✧

¹⁶ Tá am ke fek te koumteouráp arop fárakap Judia mek yakáp nap te fwap yakáp mwaria te, pírikimpea faonkwek tukup mwanaponu.

¹⁷ Arop náráp kaerik tank námp te warko nap mek youmpea náráp ankank sámp mono.

¹⁸ Tá arop yopwar mek yak námp te arákárrá akwapea náráp nap mek amp waempyam sámp mono.

¹⁹ Táte koumteou tárápu yakáp nap, tá táráp yink yaek fákeyakáprá mom wun nap, am fárakap te koupoutáráp nape! Mao te tére tokwae mwanape.

²⁰ Komontok korop námp fek, tá lotunap ke fek am ankank koropantánoria, yumo ankár Kwarén kar toropwap kipo.

²¹ Am ke fek te kápae tokwae koropnámp kenono. Wokwae Kwaro apár wourékam yoroimp ke fek te take pourouráp korop moimpono, tá wakmwaek kor take korop mono. ✧

²² Táte Kwaro am ke amor mek ták-pwar mo nánkoria te, koumteouráp arop ponankor moyakáp mwarapon. Aeno Kwaro koumteouráp arop fárakapan námoku nánkáráp tarinámp ninikria maok, am ke amor mek ták-pwar námpon.

²³ Am ke fek arop ankwapao yumwan sérrá, 'Yumo nkenke, Krai te mapek yak námpon.' Tá 'Nkwampok yak námpon.' Aerá sénapo te, yumo, kare karan mpweria méri kwapono.

²⁴ Waeman ankwap fárakap yankarrá arakrá sér mwanape, 'Ono te Kraisono.' Ankwapao sérrá, 'Ono profetono.' Makrá poupwekáp sérar mwanape. Tá kárakáre tokwae momwar pourouráp téreria, am fek Kwaro nánkáráp tenámp koumteouráp aropamp ninik sámpá yampourou mwanape. ✧

²⁵ Yumo wawenk! Ono tak mwanap kar táman yumwan 'Oukoumwan mérenk' ria séri pwar nampon.

²⁶ Aeria am fárakapao yumwan sérrá, 'Nkenke! Mao arop yak mo apár mek yak námp'rá sénapo te, yumo ampok tukup kwapono. Táte am fárakapao sérrá, 'Yumo nkenke! Mao te mámá nap mek yak námp'rá sénapo te, am kar wawia méri kwapono.

²⁷ Mékér wae tokwae yámaraoknámp mwaeknámpia, ponankor wae tákaprá akwapea yámar porokor námp mek i konámp te, nánkár wakmwaek Aropamp Táráp arákarrá ék námp fek kor taknámp naenámpon.

²⁸ Apae ankank mákare nánko, ampwae yákare koropea koupoukour konapon. Taknámp niamp Aropamp Táráp yámar meknámp ék námp fek, arop ponankor am fek koupoukour mwanapon."

Aropamp Táráp nánkár ék naenámp kar

Mak 13:24-27; Luk 21:25-28

²⁹ Jisaso warko ankwap kar sérrá, "Am kápae tokwae koropnámp ke pwar nánko, koupour kar yámar kirikip nánko, yunkao kor wae mo nánko, yámar mekamp térme mukarea apárok ékrink naenámpono. Tá yámar mekamp kárakáre kor ankankao kor wuwia wae naenámpon. ✧

³⁰ Aenángo, am ke fek táman Aropamp Táráp korop naenámp yarápae yámar mek érik farákár nánko, kápae kare némpoukamp arop am nkea náráp pourouantá éménk mwanapon. Tá am fárakap Aropamp Táráp yámar mek

narek karaok kouwme yumuntuknámp kárákáre tokwae ntia wae tokwae fek ék nánko nke mwanapon. ✧

³¹ Tá mao náráp ensel fákáre kárákáre fek wur fokopnámp wa nap fek tirá kérép nánko, mao apár yarápae pwar námp fek tukupea, Kwaro nánkáráp tarinámp kouwteouráp arop éréképá koropea, ankár mek koupoukour mwanapon.” ✧

Yao fikan nkea mér i konap wounáp kar

Mak 13:28-31; Luk 21:29-33

³² Jisaso warko ankwap kar sérrá, “Yumo te fwap yao fikan nkea mér mwanapono. Am yao yowe ént fékiria pwae pére nánko te, yumo wae méria ‘Oukouwman te yámar kwapwe naenámp ke’rá sér i konapono.

³³ Táte taknámp am ankank ponankor koropánk námp nkea, yumo fwap mér mwanapono: Aropamp Táráp korop naenámp yae wae wonae fik koropea ménki fek yak námpom.

³⁴ Ono yumwan kare kar sénampon: Mámá kear mekamp kouwteouráp arop fárákap oukouwman sumpwi mo napo, am ankank ponankor korop naenámpom.

³⁵ Yámar mek ntia apár te akwapá pwar naenámpom. Aeno onomp kar te pwar mo kareno.”

Jisas ék naenámp yae te mér mo kareno’rá sénámp kar

Mak 13:32-37; Luk 17:26-30,34-36

³⁶ Jisaso warko sérrá, “Aeno arop ankárankamp am yae ntia am ke te mér mo kareno. Yámar mekamp ensel fákáreao kor mér mo, Kwaromp Tárápao kor mér mono. Kwar Naropwar námoku saráp méri yak námpom. ✧

³⁷ Wokwaek Noa yakámp ke fek nínikiapnámp taknámp oukouwman Aropamp Táráp arákarrá ék naenámp fek kor taknámp mwarea napon. ✧

³⁸ Oukouwman éntenk tokwae korop monámp ke fek te, fir fépérrá ént fépérrá, kouwteou tirá takrá tukupea, Noa sip mek papárámp ke fekiapono.

³⁹ Am fárákap te náráp pourouk sámp mwarap te ník moitea yakáprá takrá tukupapo, éntenk tokwae koropria kouwteouráp arop ponankor éntao timpono. Tá taknámp Aropamp Táráp ék naenámp ke fek kor tak mwarea napon. ✧

⁴⁰ Arop anánkaopwe yopwar mek tére nep te Kwaro ankwap ankárankamp warámpria, ankwap pwar naenámpom.

⁴¹ Tá yupu anánkaopwe ni yaprá yak nep te, Kwaro ankárankamp warámpria, ankwap te am fek pwar nánko yak naerámpom.

⁴² Ae naerámpara, yumo ankár fwapia mér kipo: Yumo te mokope ke fek yiráp Tokwae Kar ék naenámpaoean mér mono. ✧

⁴³ Yumo ará ankankan nínik kipo: Arop nap naropwaro mokope ke fek arop koropea náráp nap mekamp ankank oukun naenámpaoeanria kumuruk amp mono, ankár yérék nánko, oukun arop te maomp nap mekamp ankank oukun mo, fwapono. ✧

⁴⁴ Ae konámpara, yumo kor ankár nánapi yakáp kip. Aropamp Táráp yumo oukouwman ék mo naenámpan mpweria ník mo pwar napo, am ke fek táman ék naenámpom.”

✧ 24:30: Mt 26:64; Yé 1:7 ✧ 24:31: 1 Ko 15:52; 1 Te 4:16 ✧ 24:36: Ap 1:7; 1 Te 5:1-2 ✧ 24:37: Stt 6:5-8 ✧ 24:39: Stt 7:6-23 ✧ 24:42: Mt 25:13 ✧ 24:43: Yé 3:3

Kwapwe kare tére arop ntia kwatae tére aropan wounáprá sénámp kar

Luk 12:41-48

⁴⁵ Jisaso ankwap wounáprá kar arakrá sér, “Apae tére arop kwapwe kare ninikria, maomp tére yae-párak taokeyak konámpon? Am ankank naropwar man ankwap tére aropan taokeyakria, man fir nénk naenámp ke fek nénk konámpon.

⁴⁶ Aetenánko, wakmwaek am ankank naropwar arákarrá koropea am tére arop wae námoku séri pwate akwapnámp ninikaok téreanámp nke nángo, pwi yak nángo te, am tére arop támao fwap warákár tokwae konámpon.

⁴⁷ Ono yumwan kare kar sénampon: Am aropan te waeman náráp ankank taokeyak naenámp arop tokwae yoroi pap naenámp. ✧

⁴⁸ Aeno am tére arop kwataeria námoku támao ninikrá, ‘Onomp arop tokwae te koupour korop mono.’

⁴⁹ Aeria am énéngi tére konap aropan fupukrá yárákrá, fir fárrá mánmán ént fépér i konap aropént ént fárrá mánmánrá yárák.

⁵⁰ Aenánko, maomp arop tokwae am tére arop te korop mo naenámpan mpweria am tére aropao kor oukoumwan apae yae fek, apaekamp ke nángo, korop naenámpaoenrá mér mo.

⁵¹ Aenánko am arop tokwae te koropea am tére aropan fukia man sámpea kwekár ninikaok i konap arop fárákapént páte nángo, am mek apánka waeria you kikimpia wae mwanapon.”

25

Fére-sámpramp énkénki koumteouramp wounáprá kar

¹ Tá Jisaso wounáprá kar ankwap arakrá sér, “Nánkár am ke fek te Kwaro náráp firáp taokeyak naenámp te fére-sámpramp énkénki koumteou niampon. Arop ankáránkamp oukoumwan táman yupu sámp naeria koropnámp yae fek, am énkénki koumteou náráp lam tia man mwaeao k yépékia warámpá korop mwaria tukup. ✧

² Aenapo maok, ankwap éntik te yonkwae kour mo, aeno ankwap éntik te fwap yonkwae kourráp.

³ Aeria yonkwae kour monap koumteou te lam ti-korop napao maok, wel te méntér ti-korop mo.

⁴ Aeno yonkwae kourráp koumteou te wae botol mek wel kéria náráp lamént tia korop.

⁵ Aenapo maok, am yupu wourékam sámp naenámp arop te koupour korop mo nángo, am koumteou ponankor ouwipi nángo, pampi yakáp.

⁶ Aenapo akwapea kumur kupuk ‘Yupu sámp naenámp arop wae koropán’rá wumwi kar sérrá, ‘Yumo tukupea man mwaeao kikipia warámpá koropenke!’

⁷ Aerapo maok, am énkénki koumteou ponankor fápáramprá náráp lam nánap.

⁸ Tá yonkwae kour moráp koumteou náráp lam wel mo nángo, yonkwae kournap koumteouran sérrá, ‘Yumo yinan wel ankwapmwaek sápenke. Yinomp lam torokwar naeria waeane!’

⁹ Aerapo maok, yonkwae kourráp koumteou nopok sérrá, ‘Mono! Mámá wel te yinan kor pwi mo, tá yumwan kor pwi mono. Fwapono, yumo tukupea yumoku mwanap stua mekamp wel mani fek sámpenke.’

10 Aerá sérapo maok, am fárákap wae wel sámp mwaria stua mek tukup te. Aenapo maok, am yonkwae kouria nánapi yakápnap kounteou am yupu wourékam sámp naenámp aropént yinkea, nap mek fépérrá tankápria ménki kéri pwate.

11 Aenapo am ankwap éntik énkénki kounteou wakmwaek arári koropea sérrá, 'Tokwae Kar e, amo yinan ménki kik-pwarae!'

12 Aerapo maok, táte am aropao nopok sérrá, 'Yumo apae kounteou nape? Ono yumwan mér mo rae!' * ✧

13 Jisas takrá séri pwarará, arakrá sér, "Yumo fwapia mér kip. Yumo am Aropamp Táráp ék naenámp yae ntia ke te mér mono." * ✧

Tére arop yininkaopweran wounápnámp kar

Luk 19:11-27

14 Jisaso warko arakrá sér, "Tá ankwap te, Kwaro náráp firáp taokeyak naenámp te arop ankárankamp tokwae panek ankwap némpouk akwap naeria, náráp tére konap aropan wumwiria, náráp ankank ponankor am fárákapamp yae nénk námp niampnon.

15 Mao am tére arop ankárankaomp tére mwanap kárákare ninikria take pourouráp puri fek 'Náráp mani fákeyakáprá, am fek térenk' ria nénkria, ankwap aropan K5,000 sánk, tá ankwapan K2,000 sánk, tá ankwapan K1,000 sánk. Taki pwarará mao wae akwap. * ✧

16 Mao wae akwap tenánko, am K5,000 sámpnámp arop koupour kar térea kámákarrá warko K5,000 sámp.

17 Tá am K2,000 sámpnámp arop mao kuri térea warko kámákarrá ankwap K2,000 sámp.

18 Aeno arop K1,000 sámp námp te sámpá akwapea apár me yokoropea náráp arop tokwaeramp mani te mek wouroumptea yak.

19 Aenapo, wae kápae kare ke akwap tenánko, wakmwaek am tére arop fárákapamp arop tokwae wae arákarrá korop. Wae koropea, náráp mani nénk tarinámp am arop fárákapan yurukup naeria.

20 Aenángo maok, tá arop K5,000 sámp námp sankoropea sánkria sérrá, 'Arop Tokwae, amo onan K5,000 sápnapan ono am fek térea, warko ankwap K5,000 sámp nam má nkeae.'

21 Aeránko maok, am arop tokwaerao sérrá, 'Amo te kwapwe kare tére aropono! Amo tére kwapwe kareria tére taokeyak kwapwe napon. Amo kánanke kwarok ankank fwap taokeyak napara, onomp ninik te amo fwap kápae kare ankank taokeyak nanapon. Amo koropea onont warákárae.' * ✧

22 Arop ankwap K2,000 sámp námp mao kuri koropea sérrá, 'Arop Tokwae, amo onan K2,000 sápnapon. Amo nkeae. Ono am fek térea warko K2,000 ankwap sámp nampono.'

23 Aeránko maomp arop tokwaerao man sérrá, 'Amo te tére nap pwar moria, yae-párák kare térea napon. Amo kánanke kwarok ankank yae-párák taokeyak napara, amo fwap tokwae kar ankank poukwap nanaprá ninik nampon. Amo koropea onont warákárae.'

24 Tá K1,000 sámpnámp arop mao kuri koropea sérrá, 'Arop Tokwae, ono wae mérampono, amo te tére poukwapá yakrá fopwaoka wae, tá amo te arop ankwapao yoroinap yopwar mekamp firan kor ti konapon. Tá ankwap aropao kwar mek ankankou yiriri tenap fekamp fir ti konapon.

25 Ae konapantá ono táman apápria waráp K1,000 má kwar mek wouroump tari nampono. Waráp mani má nkeae.'

26 Táte arop tokwaerao maomp kar pwarokwaprá sér, 'Amo te kwatae kare tére aropono! Amo te kokwae kare aropono! Ono ankwapao yopwar yoroinap fir ti konamp, tá ankwapao kwar mek ankankou yiriri tenap mekamp fir ti konamp, amo táman mérapono.

27 Takria te amo apaeritea onomp mani beng mek pap moi napono? Ono koropea onomp K1,000 sámpria am fek kámákár námp méntér sám nae mpupo.'

28 Aeria am arop tokwaerao am fek yakápnap arop fárákapan sérrá, 'Ae te yumo K1,000 am pwarokwapea K10,000 sámpnámp aropan sánkenke.

29 Am te apae riteanápe, aropao ponankor ankank ankwap fwapi taokeyak nángo te, warko ankwap ankank man nénk mwanapono. Aeno táte arop ankwap ankank mo námp te, mao fákeyaknámp kánanke kwarok ankank akwapá moyak naenámpon. ✧

30 Am tére arop kwatae te ek kirikip mek far-sitenapo, am mek apánka waeria yu kikimpia arokwapano.' "

Aropamp Táráp ponankor arop firan yurukup naenámp kar

31 Tá Jísaso ankwap wounáp kar sérrá, "Nánkár wakmwaek Aropamp Táráp King yakea náráp ponankor ensel fákáre méntér arákarrá éknámp ke fek, mao kingo tank konámp sia king fek tank naenámpon. ✧

32 Tá ponankor arop fi mao nke námp fek wonae fik koupoukour mwanapon. Aenapo, am arop fi kuk pirékarea anánk fi pwar naenámpono. Sipsip taokeyaknámp aropao sipsip pirékarrá ankwap mwaek pwar, meme pirékarrá ankwap mwaek pwar konámp niamp naenámpon.

33 Mao te sipsip tirá yae-párák mwaek kák, meme tirá yae-mánkwan mwaek kák naenámpon.

34 Takria kingo yae-párák mwaek yakápnap arop fárákapan arakrá sér, 'Yumwan te onomp Naropwar Kwaro warákár námpono. Yumo onomp Naropwaro náráp firáp taokeyak naenámp oukoumwan apár wourékam yoro námp fek yiráp por nánapi páte námp am sámpenke. ✧

35 Am te apae riteanápe, wokwaek ono yae-porokwe nanko, yumo onan fir sápono. Tá ono ént níkip nanko, yumo onan ént sápono. Ono ankwap némpouknámp korop nanko, onan yiráp nap mek warámp-sira napono.

36 Ono waempyam mo nanko, yumo onan waempyam sápono. Ono touwe nanko, yumo onan taokeyakápi napono. Ono kalabus mek yak nanko, yumo onan koropá nkeapono.'

37 Aeránko, tá yae-párák kare arop fárákap nopok maomp kar pwarokwaprá arakrá sér mwanapon: 'Tokwae Kar, mae ke fek amo yae-porokwe napo, yino amwan fir sánkámpon? Tá Mae ke fek amwan ént níkip nángo, yino ént sánkámpon?

38 Tá mae ke fek amo ankwap némpouknámp korop napo, yino amwan nap mek warámp-sirarimpon. Tá mae ke fek amo waempyam mo napo, yino amwan waempyam sánkámpon?

39 Mae ke fek yino amo touwe napo koropá amwan nke námpon, tá mae ke fek amo kalabus mek yakapo, koropá amont kar táráparimpon?'

⁴⁰ Nopok kingo man kar pwarokwaprá arakrá sénaenampon, ‘Ono yumwan kare kar sénampon: Yumo máma kápae kare ankank onomp mapekamp e tokwae monámpanáe ankwapan takrá téré nap te, onan kor tak napon.’ ✧

⁴¹ Aeria mao am yae-mánkwán mwaeak yakápnáp arop fárákapan arakrá sénaenampon, ‘Yumo te moyakáp mwanap arop fárákaponó. Yumo onan pwarará, yumo te onomp Naropwaro Satan ntia maomp ensel fákárerampor nánapi pwatenámpan torokwar mo i konámpan yaomwi mek pikenke.

⁴² Am te apae riteanápe, wokwaeak ono yae-porokwe nanko, yumo onan fir sápan moi naponó. Ono ént níkip nanko, yumo ént sápan moi naponó.

⁴³ Ono ankwap némpouknámpan korop nanko, yumo onan yiráp nap mek warámpan moi naponó. Ono waempyam mo nanko, onan waempyam sápan moi naponó. Ono touwe nanko, tá ono kalabus mek yak nanko, yumo onan koropá nke moi naponó.’

⁴⁴ Aerá sénánko, am fárákapan kor nopok man sérrá, ‘Tokwae Kar, mae ke fek yino nke nánko, amo yae-porokwe napo, tá ént níkip nánko, tá amo ankwap némpouknámpan korop napo, tá amo waempyam mo napo, tá amo touwe sápan napo, tá amo kalabus nap mek yak napo, amwan yaewour moi námpono?’

⁴⁵ Tá nopok mao arakrá sénaenampon: ‘Ono yumwan kare kar sénampon: Yumo mapekamp e moráp arop ankwapan tak moi nap te, yumo onan kor tak moi naponó.’

⁴⁶ Aenapara, am fi arop te tukupea touwe kwatae sámpea arokwamánkrá ankár yakápá yakáp mwanapon. Aeno yae-párak kare arop te yiki yak sámpea yakápá yakáp mwanapon.”

26

Taokeyakáp konap arop Jisasén farop mwaria kar papap kar

¹ Jisas am kar ponankor fárákápea pwarará, am ke fek táman mao éréképá yárik i konámpan arop fárákapan sérrá,

² “Yumo wae mérapon, Pasova fir fár mwanámpan yae te anánk yae mwar tank námpon. Aeno tá wakmwaeak Aropamp Táráp yopor aropamp yaek pap napo, am fárákapan yaopwae porokopramp fek pukup mwanapon.” ✧

³ Am ke fek táman Prís Tokwae fákáre ntia Israel fi taokeyakáp konap arop, pris taokeyak konámpan arop tokwae Kaiafasomp nap mek koupoukour.

⁴ Aeria am fárákapan Jisasén sámpá farop mwanámpan e-poup kar sérarrá tankáp.

⁵ Aeria sérrá, “Mono. Nomo kápae kare arop koupoukarrá Kwarén lotunap yae fek am ankank tak nánko, koumteouráp arop fárákapan nomwan yorowarantáno.”

Yupu ankwap Jisasomp me korok sanda kwarákarimp kar

Mak 14:3-9; Jon 12:1-8

⁶ Jisas Betani mek wokwaeak lepra touwe sámpápan arop Saimonomp nap mek yak.

⁷ Aenánko yupu ankárankamp mao botol kwapwe kare yumwi fekamp am mek sanda kwapwe top pwarámpeyak námpan sankorop. Am sanda te mani tokwae fekampono. Jisaso fir fárrá tank nánko, am yupuao nárápan sanda sankoropea maomp me korok kwarákár.

⁸ Aenánko, mao éréképá yáarak i konámp arop fákáre nkea kokwarokria sérrá, “Apaeritea mámá sanda kwaporok akwap námpono?”

⁹ Nomo am sanda arop sánkria am fek nomo mani tokwae sámpea ankank monap arop fárákapan nénk mwar mpupo.”

¹⁰ Jisas maomp kar wae méria man sérrá, “Yumo apaeritea mámá yupuamp ninik mek kápae sánk rape? Mao te onan kwapwe kare ninik fek námpono.

¹¹ Kápae kare por ankank monap arop fárákap te yumont yakáp mwanapon. Aeno ono te yumont kápae kare por yak mono.

¹² Mámá yupu am sanda onomp pourouk kwarákárámp te onan apár me mek pap mwanapan nánap námpono. ✧

¹³ Ono yumwan kare kar sénampon: Ponankor kápae kare apár mekmwaek mámá Kwapwe Kare Kar farákápria am mámá yupuraoinámp karan kor méntér farákáp napo, arop fárákap am táman ninik mwanapon.”

Judas 'Jisasén faropenk' ria arop outirimp kar

Mak 14:10-11; Luk 22:3-6

¹⁴ Am ke fek táman éntér-sámpramp arop ou mekamp arop ankáránkamp, maomp e te Judas Iskariot, mao pris tokwae fákáreaonapok akwapea sérrá,

¹⁵ “Yumo onan apae ankank sáp napo, ono yiráp yaek Jisas pap nanampono?” Aeránko maok, am fárákapao man 30 mani silva sánk.

¹⁶ Tak napo maok, am ke fek táman mao, moko ke fek am fárákapamp yaek Jisas sánk nanampaoeaná mwaie oupourouk.

Jisas Pasova fir fárimp kar

Mak 14:22-26; Luk 22:7-13

¹⁷ Yis Moráp Pan Fépér mwarap Yae manénkir ankáránkamp yae korop námp fek, Jisaso éréképá yáarak i konámp arop fárákap koropea Jisasén turunkrá, “Amo ninik nap te yino maok Pasova fir nánapiánánko, amo Pasova fánanapono.” ✧

¹⁸ Tá mao sérrá, “Yumo taun mek tukupea ono méramp arop ankáránkamp sérrá, ‘Jisaso sérrá, “Ono nanamp ke te wae wonae fik námpono. Ono onomp éréképá yáarak i konámp arop fárákapént waráp nap mek Pasova fir fánae.” ’”

¹⁹ Aerá séránko maok, am arop fárákap wae Jisaso sérimpaok takia Pasova fir nánapi pwar.

²⁰ Tá wae kumur mek am éntér-sámpramp arop fárákap éréképea méntér tankáprá fépér.

²¹ Am fárákap fépérrá tankápria Jisaso sérrá, “Ono yumwan kare kar sénampon: Yumo ou mekamp arop ankáránkamp onan yopor aropamp yaek pap naerámpon.”

²² Arop ponankor am kar wawia yonkwae touweria maok, ankákáránkrá turunkupria sérrá, “Tokwae Kar e, ae te onoi kano?” Aerá sérar.

²³ Aenapo mao nopok arakrá sér, “Am arop dis mek tanknámp sup mek onont pan anámp námp te mao onanenkria outiri naenámp arop támaono. ✧

²⁴ Tá kare Aropamp Táráp te waeman Kwaromp Buk fek sénámpaok touwe sámp naenámp. Aeno am arop Aropamp Tárápan yopor aropamp yaek pap námpao maok, koupouteane! Éntupwaro man fárákap te wampwe mpupo! Mao tak námp fek waeman touwe kwatae sámp nae-rámpon.”

²⁵ Aeránko Judas man yopor aropamp yaek sánk naenámp mao arakrá turunk, “Tisa, ae te onoi kano?” Tá Jisas man sérrá, “Wae amoku sénap támaono.”

Jisaso pan ntia wain ént nénkámp kar

Mak 14:22-26; Luk 22:14-20; 1 Korin 11:23-25

²⁶ Mao fêpérrá tankáp napo, Jisas pan sámpea Kwarén ‘Aesio’rá séria, mao am pan fárákapea éréképá yarak i konámp arop fárákapan nénk. Aeria mao sérrá, “Máte onomp pourouno. Yumo sámpea fárenke.” ✱

²⁷ Tá wain énráp kapan kor Kwarén ‘Aesio’rá séria am fárákapan nénkria sérrá, “Yumo ponankor mámá fárenke.

²⁸ Am te onomp yiri fek kontrak yoro nampono. Ono kápae kare aropamp kwatae ninik yárari akwapanoria kwarákár na-nampono. ✱

²⁹ Ono yumwan sénampon: Ono wain ént te warko fár mono, ankár akwapea Kwaro náráp firáp taokeyak konámp korop nánko, am mek yumont wain ént wourékam fánanampono.”

³⁰ Takia pwarará tár ankárankamp sámpea wae ek tukupea Oliv Faonkwek tukup.

Jisaso Pitan ‘Amo námwan pwar nanap’rá sérímp kar

Mak 14:27-31; Luk 22:31-34; Jon 13:36-38

³¹ Jisas am fárákapan sérrá, “Yiráp onan mérnep te mámá kumuruk kwatae akwap naerámpon. Kwaromp Buk fek sérrá, ‘Ono sipsip taokeyak konámp arop farop nanko, sipsip fákáre pirikimpea tukup mwanapon.’ ✱

³² Aeno wakmwaek ono warko fárámpea Galili mek yumwan mekia akwap nanampon.” ✱

³³ Tá Pita nopok man arakrá sér, “Táte kápae kare aropamp mér kwatae akwap námpon kor, onomp mér mwar kwatae akwap mo karenol!”

³⁴ Jisas man sérrá, “Ono amwan kare kar sénampon: Mámá kumuruk kakaruk oukoumwan fárámp mo nánko, amo yinink por sérrá, ‘Námo man te mér mono’rá sénaerapon.’ ✱

³⁵ Nopok Pita man sérrá, “Wampweno! Ono fwap amont sumpwi nanampono. Ono amwan ‘Mér mono’rá sér te mo karonol!” Ponankor mao éréképá yarak i konámp arop fárákapaok kor ankár takrá sér.

Jisaso Getsemani yopwar mek Kwarén kar toropwapímp kar

Mak 14:32-42; Luk 22:39-46

³⁶ Takia pwarará, Jisas am fárákapént Getsemani yopwar mek tukup. Tukupea mao éréképá yarak i konámp arop fárákapan sérrá, “Yumo mapek yakápenke. Ono nkwapek youmpea kar toropwap nae.”

³⁷ Aeria maok, mao Pita ntia Sebedímp namoráp yaworan mwar éréképea akwap. Oukoumwan te maomp ninik kápae nánko, yonkwae touwe tokwaerao man oupouroup.

³⁸ Aenánko am fárákapan sérrá, “Ono wae sumpwi nanamp wonae fek nánko, ono yonkwae touwe tokwae rae. Yumo mapek yakáprá onont yérékrá yakápenke.” ✱

³⁹ Aeria yoump tae morokria yimetáp mwaeknámp apárok woukouprá arakrá kar toropwap, “Onomp Ayao! Amo fwap tak naeria te, ono touwe

✱ 26:26: Jo 6:54-56 ✱ 26:28: Kis 24:8; 1 Ko 10:16 ✱ 26:31: Jo 16:32; Sek 13:7 ✱ 26:32: Mt 28:7

✱ 26:34: Mt 26:69-75 ✱ 26:38: Jo 12:27

tokwae sámp nanamp kap má sámp-sinanapon. Aeno amo onomp ninikaoki kwapono, wampweno. Amo ankár waráp ninikaok sarámpampo.” ✧

40 Aeria pwarará akwapea mao éréképá yarak i konámp arop yininkaopwean nke nánko, mao pampi yakáp. Aenapo, mao Pitan sérrá, “Yumo te mokopono? Yumo onont ankárankamp ke fek yépék mwanap pourou mo nie?”

41 Yumo te ankár yérékrá kar toropwapenke! Takria yumo kwatae ninik fek tukupantáno. Tá kare, yiráp ninik te, fwap tak nae ninik napan maok, yiráp pourou te kárákáre mo námpon.”

42 Aeria maok, mao warko anánkan youmpea arakrá kar toropwap, “Onomp Ayao! Amo fwap mámá touwe sámp nanamp kap onan kárákár pik naenámp pourou mo nánko te, amo waráp ninikaok nanapon.” ✧

43 Tá warko youmpea nke nánko, am arop yininkaopwe ouwipi kápae nánko pampi yakáp.

44 Mao am fárákapan pwarará warko yininkan youmpea am manénkir kar toropwapi námp táman warko takrá sér.

45 Warko mankea am arop fárákapan sérrá, “Yumo te oukoumwan pampria anepér rape? Yumo nkenke! Aropamp Tárápan kwatae ninikráp aropamp yaek pap naenámp ke te wokwae koropáne.

46 Yumo ferámp napo, nomo wae tukup mware. Arop onan yopor aropamp yaek sánk naerianámp wokwae wonae fik koropáne.”

*Judas Jisasén yopor aropamp yaek papnámp kar
Mak 14:43-50; Luk 22:47-53; Jon 18:3-11*

47-48 Jisas oukoumwan kar sérrá yak nánko, Judas am éntér-sámpramp arop ou mekamp wae korop. Pris tokwae fákáre ntia Israel fi taokeyakáp konap aropao tirá kérépnap arop ou tokwae Judasént bainatráp yao ke tia korop. Aeria Judas am fárákapan sérrá, “Yumo nke napo, ono akwaprá man koupwiyakrá aop mukur námp te, am arop te Jisas támaono. Yumo ankár sámp kipo.”

49 Aerá séri pwarará, koupour kar Jisasnámpok koropria sérrá, “Kumuruk, Tisa.” Aeria mao wae man koupwiyakrá aop mukur.

50 Aenángo Jisas man sérrá, “Onomp nouroup e, amo am naeria korop nap te koupour takae!” Aeránko maok, arop fárákap wae koroprá paokoprá Jisasomp pourouk yae paprá wae sámp.

51 Aenapo maok, arop ankárankamp Jisasént yak námpao náráp bainat ak-sámprá pris taokeyaknámp aropamp tére aropan woupwi kor porokwapá aop-sir. ✧

52 Aenángo Jisas man sérrá, “Bainat warko am mek norokorae! Arop ponankor bainat fek yorowaria te, ponankor bainat fek surumpwi mwarea naponno.

53 Amo te mér mori kwapono? Ono yorowar naeria te ono fwap onomp Naropwarén turunk nanko, mao fwap onan kápae kare ensel fákáre éntér-sámpramp fi ami kámákár akwap námp sámp naenámpo.

54 Aeno táte ono tak nanko te, Kwaromp Buk fek sérrá, ‘Ankank ankár taknámp korop naenámpri námp támao korop námpon.’ ”

⁵⁵ Am ke fek táman Jisas am arop fákáreran sérrá, “Yumo onan sámp mwaria korop nap te, oukunrá yorowarinámp aropan sámp mwaria ni konap niamp bainatráp yao ke tia korop napwae! Ono kumur méntép lotu nap tokwae mek tankrá kourteouráp aropan kar farákápamp fek te, yumo onan sámp moiapono.

⁵⁶ Aeapan maok, máma ankank ponankor yumo onan napan maok, profet fákárerao kumwiap kar méntér pwi námpon.”

Tá mao éréképa yarak i konámp arop fárákap te waeman Jisasén pwarará pirikimpá tukup. ✧

Jisasén kotiap kar

Mak 14:53-65; Luk 22:54-55,63-71; Jon 18:12-14,19-24

⁵⁷ Lo yénkrá farákáp konap arop fárákap ntia arop taokeyakáp konap arop, pris taokeyaknám arop Kaiafasomp nap mek koupoukour yakáp. Aenapo arop fárákap Jisasén sámpea am nap mek warámpá tukup.

⁵⁸ Aenapo, Pita maomp wakmwaek akwap námpao maok, akwapea panek tae morok yak. Mao am Kaiafasomp nap yári tenap mek youmpea plisman fákárerént tank. Mao te Jisasén apae mokop naprá nke nae ritea yépékrá tank.

⁵⁹ Pris tokwae fákáre ntia Kaunsil * fákáre arop ‘Jisas te arak nám’ ria yankar sénánko, am fek Jisasén farop mwaria ‘Am tak naenámp arop te maeno?’rá turunkup.

⁶⁰ Kápae kare arop koropea yankar sérar. Aenapan maok, am kot wanap arop fárákap te am fek Jisasén farop mwanap ankank te nke mo kare. Aenapo wakmwaek arop anánkaopwe korop.

⁶¹ Am anánkaopwerao sérrá, “Máma arop te sérrá, ‘Ono fwap Kwaromp lotu nap tokwae párampea yinink yae fek saráp warko ti pwar nanamp’rá séri námpono.’” ✧

⁶² Tá pris taokeyak konámp aropao fokopeyakrá Jisasén sér, “Amo te mae kar pwarokwaprá sénape? Máma kar amo taki naprá sénap máte moko-pono?”

⁶³ Aerámpan maok, Jisas te kar sér mo. Aenánko mao warko sérrá, “Ono amwan yiki yak konámp Kwaromp e fek turunk nampono: Amo oukoumwan narekamp fou e sérae! Amo te Kraiss, Kwaromp Táráp ni mo nie?” ✧

⁶⁴ Nopok Jisas man sérrá, “Amo sénap támaono. Aeno ono yumwan sénampon: ‘Aropamp Táráp kápae kare kárákáreráp Kwaromp yae-párak mwaek yámar mek tankea wakmwaek kourmwe yumuntukia ék nánko, nke mwanapon.’” ✧

⁶⁵ Jisas aerá sénánko, pris taokeyak konámp arop am kar wawia námokuráp waempyam pearákapria sérrá, “Mao te Kwarén wouroumprá sénámpono! Nomo apaera arop ankwapamp kar wa mwaria wumwi mwanámpanáp? Mao waeman Kwarén wouroump sénánko, oukoumwan táman yumo wae wawi napono.

⁶⁶ Aeno yiráp ninik te mokop rape?” Tá nopok am fárákápao sérrá, “Mao te waeman kwatae ninik námpono. Ankár sumpwi naenámpono.” ✧

⁶⁷ Aeránko oukoumwan arop fárákápao Jisasomp yimetápok atopia man porokwap. Tá ankwap fárákápao man yae kwae fek taraporeria

✧ **26:56:** Mt 26:31; Jo 16:32 * **26:59:** ‘Kaunsil’: 14:55 ntia 15:1 fek kor yak námpon. “Juda Tére konap Ninik” Buk 2 fekamp kware 55 fek nkeae. ✧ **26:61:** Jo 2:19-21 ✧ **26:63:** Ais 53:7 ✧ **26:64:** Dan 7:13; Mt 24:30 ✧ **26:66:** Wkp 24:16; Jo 10:33; 19:7

⁶⁸ sérrá, “Amo Kraisao nap kwamp te, amoku ninikia profet kar fek sérae, amwan te wa porokwapáne?” ✧

Pita Jisasén mér mo nampon'rá sérimp kar
Mak 14:66-72; Luk 22:54-62; Jon 18:15-18,25-27

⁶⁹ Pita am nap topok yár ménki porok youmpea tank. Aenánko am mek tére konámp yupu maomp wonae fik koropea sérrá, “Amo kuri amo Galili mekamp Jisasént yakapono.”

⁷⁰ Táte Pita kápae kare arop wa nap fek sérrá, “Mono! Ono te amo sénap kar am te mér mo nampono.”

⁷¹ Aeria mao yár ménki wonae fik akwap naeria nánko, am mek tére konámp yupu ankwap man nkea wonae fik yakápnap kounteouráp aropan arakrá sér, “Mámá arop máte wokwaek Nasaret mekamp Jisasént yakámp aropono.”

⁷² Tá Pita monoria warko arakrá sér, “Kare kar narekampráp, ono am arop te mér mo nampono.”

⁷³ Aeránko maok, wakmwaek tae morok arop ankwap fárakap am fek yakáp nap koropea Pitan sérrá, “Kare karonono, amo te am fi mekamp aropono. Waráp kar te am fi mekamp aropamp kar niamp sénapono.”

⁷⁴ Oukoumwan te Pita ankár kar kárakáre fek arakrá sér, “Kare kar narekampráp, ono am arop te mér mo nampono.” Takrá séri pwar nánko wae kakaruk aráp.

⁷⁵ Aenánko Pita warko námwan Jisaso sérimp kar ninik. Mao sérrá, “Kakaruk oukoumwan aráp mo nánko amo yinink por onan 'Mér mo namp'rá sénanapono.” Aerimpan ninikia Pita wae yár younkwek oukur akwapea éma waempon.

27

Jisasén warámpea Pailatonámpok tukupap kar

¹ Wae takrá yakáp napo akwapea wakor nánko, pris tokwae ponankor, tá Israel fi taokeyakáp i konap arop fárakap takia Jisasén farop mwanap kar sérar.

² Takia pwarará, am fárakapao Jisasomp yae yawor sen fek yarokwapea Gavman Tokwae Pailatonámpok sámpá tukup.

Judas sumpwimp kar
Aposel 1:18-19

³ Oukoumwan te am Jisasén arop outirinámp arop Judas te mao nke nánko, Jisasén kotria man sumpwi pap mwanap niamp. Aenapantá mao warko ankwap ninik sámpea am 30 mani silva am pris tokwae fákáre ntia arop taokeyakáp i konap aropaonapok arákarrá sámpá akwap. ✧

⁴ Aeria sérrá, “Ono kwatae niniki tenae! Ono kwapwe kare aropan yopor aropamp yaek páte nanko, mao sumpwi naenámp niampáne.” Aeránko maok, am fárakapao sérrá, “Am te yinomp ankank mono. Amoku waráp ankankono.”

⁵ Aerapo maok, Judas am mani silva lotu nap tokwae mek sirarrá pwarará akwapea námoku paok fek oumpour kor fek tokoropea sumpwi yak.

⁶ Pris tokwae fákáre am mani silva am sámpea sérrá, “Mámáte arop sumpwi pap nap fekamp manino. Nomo lotu nap tokwae mekamp manint pap mwareano.”

⁷ Aeria maok, námoku kar papea fákeyakáprá, am mani fek apár kwar fekamp sospen yoro i konámp aropamp apár sámp. Aeria am arop fárakapamp ninik te “Am apár mek panekamp arop koropá yakria sumpwi nángo, am mek pap mwanámponi!”

⁸ Aeria maok, am apár e tákaprá ‘Yíriráp Apár’ ri papapon. Tá am e te oukoumwan taki yak námpon.

⁹⁻¹⁰ Aenámpan am te wokwae Kwaro Profet Jeremaiamp top korént purá sérimp kar te oukoumwan take pourouráp wae korop námpon. Mao sérrá, “Arop fárakapao am 30 mani silva sámpea napo, Israel fákáreráo am aropan nopok sánk mwanámpría séri tari napan, am mani fek kwar fekamp sospen yoro i konámp aropamp apár sámp mwanapon. Tokwae Karáo onan arakrá sérimp niampon.” ✱

Pailato Jisasén turunkimp kar
Mak 15:1-5; Luk 23:1-5; Jon 18:28-38

¹¹ Jisasén santukupea Gavman Tokwaerao nke námp fek pwate napo, fokopeyak. Aenángo Gavman Tokwaerao man turunkrá, “Amo te Juda firamp king nie?” Tá Jisas sérrá, “Amoku támao takrá sénapono.”

¹² Pris tokwae fákáre ntia arop taokeyakáp konap arop wae man nkwakwe make kar fek kot. Aenapan maok, Jisas te nopok kar ankwap pwarokwaprá sér mo. ✱

¹³ Aenángo Pailato man sérrá, “Arop ponankor amwan kotria má sérarnap kar te wa mák rape?”

¹⁴ Tá Jisas nopok Pailatomp kar pwarokwaprá sér mo. Aenámpantá maok, Gavman Tokwae te ninik tokwae.

Pailato ‘Taken’rá sénánko, Jisasén yaopwae porokopramp fek pukupap kar
Mak 15:6-15; Luk 23:13-25; Jon 18:39-19:16

¹⁵ Yopwar méntép am anepérnap yae fek Gavman Tokwaerao kalabus nap mekamp arop ankáránkamp sámp-kérép konámpon. Ae konámpara, kounteouráp aropao námoku arop ankáránkamp sámp-kérépaeria maomp e sénapo, Pailato am arop táman mwar sámp-kérép konámpono.

¹⁶ Arop ankáránkamp maomp e te Barabas, arop ponankor, kwatae kare aroprá ninik i konap yak námpono. Jisasén kot nap ke fek Barabasén kalabus nap mek páte napo yak.

¹⁷ Kounteouráp arop koupoukarrá yakáp napo, oukoumwan Pailato am fárakapan turunkrá, “Yumo ninik nap te, ono kalabus mekamp wan yumon-apok sámp-kérép nanampono? Ono Barabasén sámp-kérép nanamp ni, Jisas ‘Krais’rá sér i konap man sámp-kérép nanamp nie?”

¹⁸ Mao te wae mér, am Juda taokeyakápnap arop fárakap te arop fárakap Jisasén warákarrá man éntér paprá tukup napo, am táman kokwarokria man kot napon. ✱

¹⁹ Pailato arop yurukup i konámp sia fek tank nángo, maomp yupuao kar arakrá sámp-kérép, “Amo te am yae-párak kare aropan te nkwak maki kwapono. Ono kumuruk man yém nkea pwatea yonkwae sakáp tokwae nampono.”

²⁰ Pris tokwae fákáre ntia arop taokeyakáp konap arop fárakap kounteouráp aropamp ninik mek koupoump napo, am fárakapao ankár Pailatén wumwirá, ‘Barabasén te sámp-kérépae! Jisasén te faropanápono’ ria wae.

21 Tá Pailato warko turunkrá, “Yumo ñik nap te, mámá arop yawor te maeran sámp-kérép nanampono?” Am fárakapao sérrá, “Barabasén sámp-kérépael!” ✧

22 Pailato am fárakapan sérrá, “Ae te ‘Jisas Krais’rá sér i konap man te mokop nanampono? Aeránko am fárakap ponankor sérrá, “Yaopwae porokopramp fek pukupenke!”

23 Tá Pailato sérrá, “Apae riteanono? Apae kwatae ankanki námpono?” Aeránko am fárakap tékén kárakáre fek sérrá, “Yaopwae porokopramp fek pukupenke!”

24 Oukoumwan te Pailat ñinik nánko maomp kar te ankore mek yak nánko, arop fárakapao kar yorowar tokwae napanatá, mao ént yínkipea arop fárakapao nke nap fek yae yáraría pwarará sérrá, “Máte onomp kwatae ñinik mono. Táte mámá arop sumpwi námp te yumoku naponu.”

25 Tá koumteouráp arop ponankor nopok sérrá, “Am te yinokunámp ankankono. Kotria te, yinoku, tá yinomp tárápuamp pourouk korop naenámpono!”

26 Aenapantá Pailat Barabasén am fárakapaonapok sámp-kérép. Tá Jisasén maomp soldia fákáreráo ain tákáre tokoropramp paok fek Jisasomp younkwe mwæk porokwap. Takia sámpá tukupea yaopwae porokopramp fek pukup mwaria.

*Soldia fákáre Jisasén wouroumprá sériap kar
Mak 15:16-20; Jon 19:1-3*

27 Gavman Tokwaeramp soldia fákáre Jisasén porokwapea pwarará Gavman Tokwaeramp nap mek warámpá yínkea soldia ponankor man íkir yakáp.

28 Aeria man wouroumpria maok, námokuráp waempyam koupour kar worokwapea sirrá paokoprá, kingo yirimp konámp niamp waempyam noumouri sámpa Jisasomp pourouk yirímpea pwar.

29 Tá wiráp paok wi moukoupea kingomp kump niampia maomp me korok yirimp. Tá kingo sámpá tank konámp niamp yaopwae sámpa maomp yae-párak mwækamp yaek sánk. Aeria maomp wonae fik kwaráp torokomprá kar wouroumprá séria arakrá sér, “Yo...! Juda firamp king e!”

30 Aeria man atopia maomp yaekamp yaopwae pwarokwaprá Jisasén me korok wiráp paok wi yirimp tenap yumuntuk purá porokwap. ✧

31 Man wouroumprá séria pwarará, am waempyam noumouri worokwapea paprá námokuráp waempyam warko yirimpá pwar. Takia pwarará, waeman yaopwae porokopramp fek pukup mwaria sámpá tukup.

*Soldia fákáre Jisasén yaopwae porokopramp fek pukupap kar
Mak 15:21-32; Luk 23:26-43; Jon 19:17-24*

32 Mao tukupria mwaeak Sairini mekamp arop ankárank maomp e te Saimon, man Jisasén pukup mwanap yaopwae Jisas námoku samp námp, má sampaeria wae napo, mao am kake samp.

33 Wae tukupea apár e Golgota fek am e fi te ará, “Arop Me Kor Yaknámp Apár.”

34 Aeria am fárakapao wain ént more konámp marasin méntér ouroukoupramp, touwe anámp tae morokanoria Jisasén sánk. Aenapo, mao kánanke mí námpao maok, fár mo. ✧

³⁵ Am fárakapao wae Jisasén yaopwae porokopramp fek nil fek pukupá pwarará, maomp waempyam ankank te wa mokop sámp naenámpaoenrá nke mwaria, satu pilairá tankáp. ✧

³⁶ Am fárakap am fek tankáprá yépékrá tankáp.

³⁷ Narek Jisas yépe kor páte yak námp fek kar Jisasén kotinap am arakrá kumwi: Mámáte Jisas Juda firamp Kingono.

³⁸ Wonae fik Jisasén pukup tenap fek yorowaria ankank pouroukoup nep arop anánkaopwe, ankwap Jisasomp yae-párak mwaek, ankwap yae-mánkwan mwaekia pukupá pwar. ✧

³⁹ Aetenapo, koumteouráp arop fárakap am mwaek tukupá koroprá te, Jisasén narek pukup tenap táman nke ko me kor párámpárrá kar wouroumprá sér.

⁴⁰ Aeria sérrá, “Amo te ‘Lotu nap tokwae párámpa yinink yae fek saráp ti nanamp’ ri napara, amo amoku yaewourae! Amo Kwaromp Táráp kareao nap kwamp te, yaopwae porokopramp pwarará apárok ékae!” ✧

⁴¹ Pris tokwae fákáre ntia lo yénkrá farákáp konap arop fárakap, tá arop taokeyakáp konap arop fárakapao kor narek Jisasén nkea arakrá wouroumprá sér,

⁴² “Mao te arop ankwapan yaewour i konámpao maok, námoku kare te yaewour naenámp pourou mono. ‘Námo Israel firamp King’rá sér i konámpara, yaopwae porokopramp pwarará apárok ék nánko, yino táman nkea mér mwaro.

⁴³ Mao Kwaromp Tárápria námwan fwap mao yaewour naenámp mérámpara, Kwaro man warákár námp kwamp te, mao fwap oukoumwan yaewourano.” ✧

⁴⁴ Loan yorowaria ankank pouroukoupnep arop yawor Jisasomp wonae fek pukup tenap arop mao kuri ankár taknámp wouroumprá sér.

Jisas sumpwimp kar

Mak 15:33-41; Luk 23:44-49; Jon 19:28-30

⁴⁵ Yámar kuk nánko kirikip tokwae ponankor apár oupouroupa yakra akwapea kumur mwaek yámar yinink ke nánko,

⁴⁶ tá yámar yinink ke námp fek táman Jisaso Kwarén tékén arakrá wumwi, “Eli, Eli, lama sabaktani?” Am kar fi te arakrá sér, “Onomp Kwar e! Onomp Kwar e! Amo onan apaerá pwarape?” ✧

⁴⁷ Táte, arop ankwap fárakap wonae fik foukouri yakáp nap, am kar wawia sérrá, “Mámá arop te Elaijan wumwi námpono.”

⁴⁸ Aeria arop ankárankamp koupour kar akwapea yir niamp ankank sámpea top i konámp wain ént mek anámpea yaopwae fek paprá yarokwapea narek Jisasén fáranoria maomp táp mek sánk. ✧

⁴⁹ Aenánko maok, ankwap fárakapao sérrá, “Sikono! Nánkár Elaija koropea man yaewour te mokopon nke mwaro!”

⁵⁰ Aenapo maok, Jisas warko tékén wumwiria maomp waemp sámp-kéréprá sumpwi.

⁵¹ Am ke fek táman waempyam tokwaeri lotu nap tokwae fek tokorop tenap nareknám pia pearákarrá pikia ankorek fu fek por-pwararea anánk mwaek peari yak. Aenánko némp yérur tokwaeria péri tokoprá pikrink.

✧ 27:35: Sng 22:18 ✧ 27:38: Ais 53:12 ✧ 27:40: Sng 22:7; Jo 2:19 ✧ 27:43: Sng 22:8; Jo 5:18

✧ 27:46: Sng 22:1 ✧ 27:48: Jo 20:28-29

⁵² Aenánko Kwaromp firáp kápaé kare koumteouráp arop wokwaek surumpwiapo, apár me mek kákap, am apár me kikiríp akwapránk nánko, warko fápárámp. ✧

⁵³ Am fárákap apár me pwarará wakmwaek Jisas warko fárámp nánko, am fárákap yiki kor taun Jerusalem mek yink napo, kápaé kare arop am fárákapan nkeapono.

⁵⁴ Kepten ntia soldia fákáre mént yakáprá Jisasén yépekrá yakápap fárákap am némp yérur nánko, koropnám ankank táman nkea apáp tirínka wae. Aeria am fárákapao sérrá, “Námwan kare karonó! Mámá arop te Kwaromp Tárápono!”

⁵⁵ Kápaé kare koumteou wokwaek Jisasomp wakmwaek paokop i konap Galili meknám man yaewour mwaria korop nap, am koumteou fárákap panek tae morok yakáprá tokor yakáp. ✧

⁵⁶ Ankwap am ou mekamp te Makdala mekamp Maria, ankwap te Jems ntia Josepomp éntupwar Maria, ankwap te Sebedimp tárápyaramp éntupwar.

Jisasomp yákáre péri kor me mek papap kar

Mak 15:42-47; Luk 23:50-56; Jon 19:38-42

⁵⁷ Takia kumur mek Arimatea mekamp mani tokwaeráp arop maomp e te Josep, mao korop. Mao kuri Jisasén mérnám arop támaono.

⁵⁸ Mao akwapea Pailatén turunkia Jisasomp yákáre sámp naerianánko maok, Pailato soldia fákáreran sénánko, am yákáre sámpea Josepén sánk. ✧

⁵⁹ Josep am yákáre sámpea yiki kare wupwi kor waempyam fek papea yarokwap.

⁶⁰ Yarokwapea sakwapea péri kor me wourékam mao námokuráp por fourrá youmpnám mek pap. Aea maok, péri kor worare tokwae sámp-farfarrá koropea me fek kéri pwar. Mao taki pwarará, wae akwap. ✧

⁶¹ Aenánko Makdala mekamp Maria ntia ankwap Maria am yupuyarao mwar yakria am péri kor me yak nám fek tankrá tokor tank.

Soldia fákáre Jisasén pap nap fek yépekrá yakápiap kar

⁶² Pampia koumounek am sabat yae fek táman pris tokwae fákáre ntia Farisi fákáre tukupea Pailatonámpok koupoukour.

⁶³ Am fárákapao sérrá, “Arop Tokwae, yino am yankar sérar i konám arop oukoumwan yiki yakámp fek sérimp kar níkriano. Mao sérrá, ‘Nánkár wakmwaek yinink yaek yakea warko fárámp nanamp’rá sérimpon. ✧

⁶⁴ Takria maomp éréképá yarak i konám arop fárákap kánánkámp koropea yákáre sámpá tukup tea koumteouráp aropan kwekárá sérrá, ‘Mao warko fárámp námpono’rá sérantáno. Aenapo am oukoumwan kwekárá sénap kar am wokwaekamp kwekárá sér i konapan kámákár akwapantáno. Aeantáno, amo soldian sénapo, péri ménki fek kárákáre fek kéri pwate napo, yinink yae fek am fek yérékrá yakáp mwanapon.”

⁶⁵ Tá am fárákapan Pailato sérrá, “Takanánko te, yumo tukupea taokeyakáp mwanap arop éréképenke. Aeria yumo tukupea am yákáre papramp péri kor me táp kárákáre fek kéri pwarenke.”

⁶⁶ Aeránko maok, am fárákap tukupea péri kor me topok kéria pwarará, am mek yoump tenapo nke mwanapria péri kor me táp fek táraoki pwarará, soldia ankwap fárákap am fek yérék mwanap káká pwar.

✧ 27:52: Kis 26:31-33; Hi 10:19-20 ✧ 27:55: Lu 8:2-3 ✧ 27:58: Lo 21:22-23 ✧ 27:60: Ais 53:9

✧ 27:63: Mt 16:21; Jo 2:19-20

28

Jisas warko fárámpámp kar

¹ Sabat yae akwapá pwar nánko, yae ankáránk Sande fek yámar aok naenámp wonae fik nánko, Makdala mekamp Maria ntia ankwap Maria am Jisasén papnap péri kor me nke neria korop.

² Aenepo koupour kar némp yérur tokwae nánko, Tokwae Karamp ensel yámar mek pwarará, ékia péri me táp fek oupouroupa yaknámp yumwi worare tokwae sámp-farfarrá akwapria am yumwi worare yumuntuk tank.

³ Maomp yimetáp te mékér wae niamp nánko, maomp waempyam te yámar mekamp kouwme waentar niampono.

⁴ Aenángo soldia fákáre am táman nkea apáp tirinkrá kour me woukouria, ke sorokwamprá wae surumpwi yakáp nap niamp pourouráp.

⁵ Aenapo maok, ensel am yupuyaran sérrá, “Yumo te apápi kepono? Ono wae mér, yumo te am Jisas, arop fárákapao yaopwae porokopramp fek pukupap táman oupourounkrá korop nepono.

⁶ Mao te mapek yak mono. Mao wokwaek sérimpnámp taknámp wae fárámp teane. Yumo koropea mao ampinámp népe nkenke. ✧

⁷ Yumo koupour akwapea maomp éréképá yárák i konámp arop fárákapan sér kipo: ‘Mao te wae péri me meknámp fárámp tenámpono. Mao te yumwan mekia akwapea Galili mek nánko, yumo man ampok nke mwanapon.’” Aerá séria yupuyaran sérrá, “Kwaro onan, am kar séraerá sámp-kérépnámp fi támaono.” ✧

⁸ Tá am yupuyar te apáp nepao maok, warákár tokwaeria koupour kar péri kor me pwarará, mao éréképá yárák i konámp arop fárákapan séneria fárakoprá akwap.

⁹ Tá Jisas am yupuyaran mwaeak kikipia sérrá, “Koumounek, yupuyar e!” Aeránko, am yupuyar akwapea maomp wonae fikria puk sámpria man lotu.

¹⁰ Aenepo, Jisas am yupuyaran arakrá sér, “Yumo te apápi kepono. Yumo akwapea onomp ankwapyae fákáreran, ‘Mao te “Galili mek tukupea onan ampok nke mwanapono” ’rá sér kipo.” ✧

Soldia fákáreramp kar

¹¹ Am yupuyar oukoumwan akwap nepo, péri kor me tápok yérékiap soldia fárákap taun mek tukupea pris tokwae fákáreran am ankank korop námp am sérar.

¹² Aenapo, pris tokwae fákáre ntia taokeyakáp konap arop fárákap námoku kar papea fákeyakáprá séraria, am soldia fákáreran mani tokwae nénkea,

¹³ sérrá, “Yumo ankár ‘Yino pampi tenánko, maomp éréképá yárák i konámp arop fárákapan kumuruk koropea maomp yákáre sámpá tukup tenap’rá sérar kipo. ✧

¹⁴ Táte Gavman Tokwae yumo am péri kor fwapia taokeyakáp monap kar māmá wa nánko te, yino fwap man ankwap kar sénánko, yumo te fwaponon.”

¹⁵ Aeria am soldia fákáre pris tokwaerao sénapaokria ‘Jisasomp firáp aropao maomp yákáre sámpá tukup tenap’rá sérará, tukupea napo, oukoumwan kor am kar Judia fi mek taki yak námpon.

Jisaso náráp éréképá yárák i konámp arop fárákapan ‘Tére kip’rá sérimp kar Mak 16:14-18; Luk 24:36-49; Jon 20:19-23; Aposel 1:6-8

¹⁶ Am mom-sámpramp arop tukupea Galili mek Jisas “Tukup kip’rá sérimp faonkwek tukup.

¹⁷ Aeria maok, am fárakapao am fek Jisasén nkea man lotu. Aeapao maok, ankwap fárakap te oukounwan, mao te kare Jisas támaoiane? rá ninik.

¹⁸ Tá Jisas am fárakapamp wonae fik koroepa sérrá, “Kwaro onan mámá apár mek yaknám ankank ntia yámar mekamp ankank ponankor taokeyak nanamp kárakáre tokwae sáp námpono.

¹⁹ Aenámpara, yumo te ankár tukupea kápae kare arop fi onomp firáp arop arárrá kák kipo. Aeria yumo am fárakapan onomp Naropwaromp e fek, tá onomp e fek, tá Yiki Kor Spiritamp e fek ént mek nérrá kák kipo.

²⁰ Tá yumo ankár am fárakapan ono yumwan farákápnamp kar am mántwaokanáponrá farákáp kipo. Yumo fwapia wawenk: Ono fwap ponankor ke fek yumont yakrá akwapea am yae pwar námp fek nanampono.”

Mako Kumwimp Kwapwe Kare Kar Mekia Akwapnámp Kar

Makomp e te Jon Mak. Mao te Jisaso éréképá yárák i konámp éntér-sámpramp arop ankwap mono. Maomp taun kare te Jérusalem.

Pol ntia Barnabas yárákria kounteouráp aropan Jisasomp kar farákáp nepo, Mak am arop yaworan yaewourimpon.

Jisaso pok tenánko, wakmwaek 35 yopwar niamp arake fek, Mak te Rom aropan Jisaso kwapwe kare yárákimpan mérenkria māmá kar má kumwimpon.

Rom mekamp arop fárákáp te kárákáre kor ankank kwapweantá kíkiank napo, Mako man sérrá, ‘Jisas te Kwaromp kárákáre yénképnámp ankank yorororia, kárákáre fek tére námpon’rá kumwimpon.

Ént mek nérrá kák konámp Jono farákápámp kar

1 Mámá kar māmáte Kwaromp Táráp Jisas Kraisoimp Kwapwe Kare Karono.

2 Mámá manénkir korop námp máte profet Aisaia wokwaek kumwimp niamp. Kwaro arakrá sér:

“Wawenke! Ono onomp kar farákáp naenámp arop ankárankamp sámp-kérép nanko, manénkir mao akwapeaka waráp por mwae kup yoroano.

3 Arop yak mo apár meknámp kar ankwap tékén arakrá sér:

“Tokwae Karampor mwae kup yoroenke!

Mao akwap naenámp mwae kup fwapokwapenke!” * ✧

4 Kwaro séri námpnámp taknámp Jon ént mek éné i konámp arop mao te arop yak monámp apár mek akwapea maok, mao kounteouráp aropan kar farákápria sérrá, “Yumo te yiráp kwatae ninik pwararea ént mek nér napo maok, Kwaro yiráp am ninik kwatae tirá épér naenámpon.” ✧

5 Aeránko maok, apár Judia mekamp kounteouráp arop ponankor; tá Jerusalem mekamp kounteouráp arop ponankor Jononámpok tukupea náráp kwatae ninik am farákáp napo maok, Jono am fárákapan ént Jordan mek nérrá kák.

6 Jon te kamel pwae fek yoroinap waempyam yirimpea maok, fir yipi fekamp sépér fákáp. Aea maok, mao te tákár ntia yao pwae mekamp éntu éntan fárimpon.

7 Aeria maok, mao kar arakrá farákáp: “Arop ankárank onomp wakmwaek korop námp te maomp kárákáre onomp kárákáreran kwe-pwar námpon. Ono te apárok kánanke kare yak nampara, ono maomp wonae fik kwaráp torokompria maomp su fekamp paok aokorop nanamp * pourou mono.

8 Ono te yumwan ént fek nérrá kák nampono. Mao te yumwan Yiki Kor Spirit fek nérrá kák naenámpon.” ✧

✧ 1:3: Ais 40:3; Mal 3:1; Lu 7:27

✧ 1:4: Lu 1:77; Ap 13:34

* 1:7: Matyu 11:3 fekamp kar fi

nkeampo. ✧ 1:8: Ap 1:5

Jono Jisasén ént mek anámpámp kar
Matyu 3:13-17; 4:1-11; Luk 3:21-22; 4:1-13

⁹ Am ke fek táman maok, Jisas apár Galili mekamp Nasaret meknámp korop nánko, Jono man ént Jordan mek anámpámp.

¹⁰ Aeanánko maok, ént meknámp forokor tará aokrá kárak fek fokop nánko, koupour kar narek yámar me kikir akwap nánko, nke nánko maok, Yiki Kor Spirit ant yuri niampao maonámpok ék. ✧

¹¹ Aenko maok, yámar meknámp arop kar niamp wumwiria sérrá, “Amo te onokump táráp kare ara, ono amwan warákár tokwae nampon. Amo kwapwe kare ninik nap te, ono yonkwae kárámp nampono.” ✧

Satano Jisasén poupwékámp kar

¹² Aenko am ke fek táman, Yiki Kor Spiritao Jisasén kwar saráp mek sámp-kérép.

¹³ Aenko maok, mao am kwar saráp mek am mek 40 yámar yakánko maok, tá Satano koropea man poupwékámp. Mao yao pwae mekamp firént yakánko maok, ensel fákáre man yaewouriaon. ✧

Jisaso Galili meknámpia térerá akwapámp kar
Matyu 4:13-22; Luk 5:1-11

¹⁴ King Herot Jonén fákápá papánko maok, Jisas distrik Galili mek koro-peaka Kwaromp Kwapwe Kare Kar farákáprá yárakimp.

¹⁵ Mao sérrá, “Kwaro sérimp ke te oukoumwan te wae korop námpon. Kwaromp firáp taokeyak naenámp te wae wonae fik korop námpon. Yumo kwatae ninik pwarará Kwapwe Kare Kar má wawiaka, karenorá mérenke!” ✧

Jisaso arop yiworaopweran sérianánko, énéni tukupap kar
Matyu 4:18-22

¹⁶ Jisaso ént aokore Galili firi pokria nke nánko maok, Saimon ntiaka Andru mwearao ént aokore mek umben sirarrá yak. Am arop yawor te éntékam tirá am fek mani sámp konepon.

¹⁷ Aepo maok, Jisas am arop yaworan sérrá, “Yumo te onomp wakmwaek koropenke! Ono yumwan Kwaronámpok arop éréképá korop konap yénkép nampono.”

¹⁸ Aeránko maok, am arop yaworao kor koupour kar umben fekamp tére pwarará maomp wakmwaek akwap. ✧

¹⁹ Takia tukup tae morokria nke nánko maok, Sebedimp tárápyar Jems ntiaka Jon mwearao kor bot mek yakrá umben aompoprá fwapokwaprá yak.

²⁰ Aepo maok, Jisaso wumwi nánko, am arop yaworao kor naropwar Sebedi ntiá tére konap arop mént bot mek yakáp napo maok pwarará, am arop yawor Jisasén éntér paprá akwap.

Jisaso arop ankwapamp pouroukamp kwatae-arop yérépemp kar
Luk 4:31-37

²¹ Aea maok, am fárákapao taun Kaperneam mek tukupea maok, Sabat yae fek juda firamp lotu nap mek youmpea maok, Jisas koumteouráp aropan kar farákáp.

²² Aenko maok, am fárákapao kor maomp kar wariaka kokorokor. Mao te Kwaromp lo yénkrá farákáp konap arop fárákapamp kar farákáp niamp mono,

ankár mér tokwaeráp aropamp kar kárakáre niamp fek am fárakapan yénkrá farákáp námpon. ✧

²³ Am ke fek táman am fárakapamp lotu nap mek koropnám arop ankwap, maomp pourouk kwatae-aropao noumpoukoupá yaknám Jisasén tékén wumwi kar fek sérrá,

²⁴ “Nasaret mekamp Jisas, amo yinan te apae naeria nape? Ae te amo yinan kwatae pap naeria korop rape? Ono te wae mér nampon: Amo te Kwaromp yiki karé aropono.” ✧

²⁵ Aeránko maok, Jisas am kwatae-aropan yoporia sérrá, “Amo kari kwapono. Am arop pwarará akwapae!”

²⁶ Aeránko maok, am kwatae-arop am aropamp pourouk noumpoukoupá yakeanám te pu yae youria fépén tokwaea pwarará worokor pik.

²⁷ Aenánko maok, koumteouráp arop ponankor kour me woukouria maok, am fárakapao námoku támao sérarrá, “Máte apaenono? Máte kar wourékamono! Mámá arop máte kárakáre kourono! Aenámpara, mao am kwatae-aropan kar sénánko, am fárakapao maomp kar wawi konapono!”

²⁸ Aenánko maok, maoinám kar Galili mekamp arop fi am ponankor am kar koupour yárák nánko wawia pwi napon.

Jisaso Pitamp yupuramp éntupwar touwe fwapi papám kar

Matyu 8:14-17; Luk 4:38-41

²⁹ Am fákáreao lotu nap meknám youmpea ek tukup. Tukupea maok, koupour Saimon ntiaka Andrump nap mek yoump. Tá Jems ntiaka Jon méntér akwap.

³⁰ Aeapo maok, Saimonomp yupuramp éntupwar kákánar fek pourou touwe fokornám touwe sámpea amp. Aenko maok, koupour Jisasén ‘Touwean’rá sér.

³¹ Aeapo maok, Jisaso maonámpok youmpea man yaek sámpea papánko maok, am pourou touwe fokornám touwe am worokor pikánko maok, mao fárámpea am fárakapao fár mwanap fir yankapámpon.

Jisaso kápae kare touwenap arop fwaprá kákámp kar

Matyu 8:16-17; Luk 4:40-41

³² Takia maok, kumuran yámar porokor nánko, † ankwap fárakap touwenap arop éréképeaka maonámpok korop. Aeria maok, koumteouráp aropan kwatae-arop noumpoukoupea yaknám fárakapan kor éréképá korop. ✧

³³ Aeria maok, am taun mekamp koumteouráp arop ponankor koropeaka am nap topok koupoukour.

³⁴ Aeapo maok, Jisaso koumteouráp arop kápae kare nkwakwe make touwe sámpea yakáp napan fwapokwap. Aeria maok, am fárakapamp pouroukamp kwatae-arop kápae kare yéréperá kérép. Aemantá maok, am kwatae-aropao kor mao te wanonorá mérapantá maok, mao am fárakapan ‘Kar sérari kwapono’ ria maok, fou e séri pwar. ✧

Jisas apár Galili mek térerá yáráknám kar

Luk 4:42-44

✧ **1:22:** Mt 7:28 ✧ **1:24:** Mk 5:7; Jo 6:69 † **1:32:** Yámar porokor námpek fek, Sabat yae pwar námpara, (Ves 21 fek nkeae.) koumteouráp arop fwap panek mwaeak paokop mwanapon. Ae mwanapara, arop ankwap fárakap náráp touwenap arop fákáreran éréképea Jisasnámpok tukup napon. “Juda Tére konap Ninik” Buk 2 fekamp kware 72 fek nkeae. ✧ **1:32:** Mt 4:24 ✧ **1:34:** Mk 3:11-12; Ap 16:17-18

³⁵ Koumounek kar oukoumwan kirikip yak námp mek, Jisas fárámpeaka oukur tará apárok arop yak mo nap fek akwapea námoku mwar am fek yakrá Kwarén kar toropwap. ✧

³⁶ Aenánko maok, tá wakmwaek Saimon ntia maomp ankwapyaenáp farákap tukupea Jisasén nke.

³⁷ Am fárákap man nkea maok, sérrá, “Ponankor koumteouráp arop amwan oupourouk nape.”

³⁸ Aerapo maok, mao am fárákapan sérrá, “Ae te wampweno. Nomo wonae fik mwaekamp némp-némp paokoprá tukup mwaro. Ono am fárákapan kor kar farákáp nanampria am táman ono korop nampono.”

³⁹ Aea maok, mao am apár Galili mekamp ponankor némpoukmwaek yárakria maok, am arop firamp lotu nap mek am fárákapan kar farákáprá yarak. Aeria maok, kwatae-arop yéréperá kérépámp. ✧

Jisas lepra touweráp aropan fwapi papámp kar

Matyu 8:1-4; Luk 5:12-16

⁴⁰ Aenko maok, lepra arop ankárakamp maonámpok koroepa maok, kwaráp torokompria man koupoute kar sérrá, “Jisas, amo tak naeria nap kwamp te, onan fwapi pap napo, onomp pourou fwap yiki kukur naenámpon.”

⁴¹ Aeránko maok, Jisaso man aropompria maok, maonámpok nárakarrá maomp pourouk yae papria sérrá, “Onomp ninik te waráp touwe wae pwar nánko, amo fwapi yakae.”

⁴² Aeránko maok, am fek táman am lepra touwe wae pwar nánko, mao wae kwapwe kare yak.

⁴³⁻⁴⁴ Jisaso man kar kárakáre fek arakrá sér, “Amo te mámara ankank waráp pourouk korop námp máte, arop ankwapan séri kwapono. Amo akwapea prisén waráp pourou yénképria maok, Moseso sérimpnámp waráp lepra touwe fwapnámp ofa sánkampo. Aenapo maok, arop nkea waráp touwe wae pwar námp mér mwanapono.” Aerá séria pwarará, man sámp-kérép. ✧

⁴⁵ Aerá séránko, akwapámpao maok, koumteouráp aropan am kar farákápria maok, kápae kare némpoukmwaek farákáp. Aemantá maok, Jisaso kor, taun mek akwap nanko, koumteouráp arop kápae kare námwan koropá ikirantánoria akwap mo. Mao te ankár am arop yak mo nap fek am fek saráp yak nánko maok, koumteouráp arop némp-némp ponankor maonámpok korop. ✧

2

Jisaso arop ankwap pu yae surumpwi tanknámp fwapi papámp kar

¹ Aea maok, ankwap kumuruk Jisas warko taun Kaperneam mek arákarrá akwapeaka, nap mek yak. Aenánko maok, koumteouráp aropao, mao nap mek yakánrá sénap kar wa.

² Aeria maok, kápae kare koumteouráp arop koroepa nap mek néntépapo, am nap te wae fákapanko maok, táte ménki fek mwaek kor népe yak mo. Aenánko maok, mao am fárákapan kar farákáp.

³ Aenánko maok, arop ankwap maomp kour ponankor surumpwi yaknámp, arop yiaworaopwerao sunkwiar mek papea Jisasnámpok sankorop.

⁴ Sankoroepa maok, nkeapo am fek te koumteouráp arop néntépa waeapo maok, am Jisasomp wonae fik sayink mwanap pourou mo. Aenámpantá maok, am arop kakapea nap yumuntuk pokea maok, nap oupouroup tenap ankank keakapea am meknámp am arop sunkwiar paok fek tokoroepa, yaek fákeyakáprá ér-popwarrá pikia Jisasomp wonae fik pap.

⁵ Aenapo, Jisaso am fárakapao man mérnep nkea maok, am touwenámp arop táman sérrá, “Táráp e! Ono waráp kwatae ninik te wae sámp-sinámpo.” ✧

⁶ Aeránko maok, am nap mek tankápnep Kwaromp lo yénkrá farákáp konap arop ankwap fárakáp náráp ninik mek arakrá ninik,

⁷ “Am arop te apaeritea takrá séri námpon? Mao am kar sénámp te Kwarén ér-pwar námp nie? Arop ankwap ankáránkampao kwatae ninik tirá épér naenámp pourou mono. Am te Kwar ankáránkao saráp maok tak i konámpono.” ✧

⁸ Aerapo maok, Jisas koupour kar am fárakapamp ninik wae méria maok, arakrá turunk, “Apaeritea yumo takrá ninik naponono?”

⁹ Ono mokope kar fwap pwi yaknámp sénanampon? Ae te ono sérrá, ‘Ono waráp kwatae ninik sámp-sítenámp’rá sénámp támao fwap pwi yak námp ni? Tá ono sérrá, ‘Amo fárámp’rá waráp am fek ampínep ankank sámpea akwapae’rá sénámp támao fwap pwi yak námp nie?’

¹⁰ Aeno ono ník námp te yumo ankár arakrá mérenkria nampon: Aropamp Táráp Kwaro man, mámá apár fek takaeria kárákáre sánkeanánko, am fek mao fwap aropamp kwatae ninik tirá épér naenámpo.” Aerá séri pwarará maok, am kour surumpwi yaknámp aropan sérrá,

¹¹ “Ono anwan sér rae: Amo fárámpea waráp ampínep ankank sámpea amokuráp nap mek akwapae!”

¹² Aeránko maok, mao fárámp’rá am koumteouráp aropao nke nap fek koupour náráp amp i konámp ankank sámpea akwap. Aenángo maok, arop ponankor kokorokoria maok, Kwaromp e sakapria arakrá sér, “Wokwaek kar yino te make ankank nke moimpon!” ✧

Jisaso Livain warámpámp kar

Matyu 9:9-13; Luk 5:27-32

¹³ Takia pwarará, Jisaso warko ént aokore yaknámp mwaeak akwap nángo maok, koumteouráp arop kápae kare maonámpok korop napo maok, mao Kwaromp kar am fárakapan farákáp.

¹⁴ Aea maok, mao akwapea nke nángo, Alfiusomp táráp Livai takis sámp konap nap mek tank. Tank nángo maok, Jisaso man sérrá, “Onomp wakmwaeak koropae.” Aeránko maok, mao kor fárámp’rá maomp wakmwaeak akwap.

¹⁵ Wakmwaeak Jisaso námoku éréképá yarak i konámp arop fákárerént Livámp nap mek tankáprá fépér. Aenapo maok, kápae kare takis sámp konap arop, tá aropao ‘Kwatae ninikráp arop’rá sér i konap am arop fárakap Jisas apaeán nke mwaria maomp wakmwaeak paokop nap, am ankwap fárakap énéngi tankáprá fépér.

¹⁶ Tá lo yénkrá farákáp konap Farisi fákáreráo nkeapo maok, Jisaso takis sámp konap arop, tá kwatae ninikráp arop makia mént tankáprá fépérapo maok, am fárakapao Jisas éréképea yárákinámp fákárerán sérrá, “Mao te

apaeritea am takis sámp konap arop ntia kwatae ninikráp aropént tankrá fánámpon?” ✧

¹⁷ Aerapo maok, Jisas wawia mao am fárákapan sérrá, “Touwe fwapnap arop te doktanámpok tukup mo i konapon. Touwenap aropao saráp doktanámpok tukup konapono. Taknámp ono ék namp te, námo yae-párák kare ninikrápao namprá niniknap aropan te mono. Arop námo kwatae ninikrápao namprá niniknap aropan wumwia érékép naeria ék nampono.” ✧

Fir wuri konap kar
Matyu 9:14-17; Luk 5:33-39

¹⁸ Ankwap ke fek Jono éréképá yárák i konámp arop, tá Farisi fákáreao kor Kwarén kar toropwap mwaria fir wuri napo maok, ankwap fárákárap koropea Jisasén arakrá turunk, “Jono éréképá yárák i konámp arop fákáre ntia Farisi fákáreao kor Kwarén kar toropwap mwaria te fir wuri konapono. Aeno amo éréképá yárák i konap arop fákáreao fir wuri mo i konap te apaeritea napon?”

¹⁹ Aerapo maok, Jisaso am fárákapan wounáp kar sérrá, “Arop ankárankamp yupu sámp naerianámp oukoumwan yak námp fek te, maomp nouroup fwap fir wuri konap nie? Mono! Am arop yupu sámp naerianámp oukoumwan am nouroup aropént yak námp fek te fir wuri mo i konapono.” ✧

²⁰ Aeno nánkár wakmwaek am yupu sámp naerianámp aropan sámpá tukup tenapo maok, maomp nouroup arop yonkwae touweria fir wuri mwanapono.

²¹ Arop te wourékam waempyam fákáre sámpeaka waempyam épi me fek paprá aomp mo i konámpon. Táte mao tak nánko te, am waempyam wourékam támao épi waempyaman níkir nánko, warko pearákár tokwae naerámpon.

²² Arop te meme yipi fekamp botol épi mek te wain wourékam * kér mo i konapono. Aeno am mek kérapo te, wainao am meme yipi fekamp botol am te fápárákápi papria wain ént kwarákár naeria námpon. Aeria am wain ntia meme yipi fekamp botol épi te énénkér kwatae akwap neria nepon. Aeno arop te ankár wain wourékam te meme yipi wourékam fekamp botol mek kér i konapono.” ✧

Sabat yae fek tére mo i konap kar
Matyu 12:1-8; Luk 6:1-5

²³ Ankwap Sabat fek Jisas ntiaka mént paokop i konap arop wit yoroi tenap yopwaraok tukup. Fukupea maok, Jisasomp fákáre am wit ankwapmwaek fár mwanámpria kánánkápapo maok, ✧

²⁴ tá Farisi fákáreao Jisasén sérrá, “Wae! Am te Sabat yae fek kákánk i konap te apaerá tére napon?”

²⁵ Aerapo maok, Jisas am fárákapan sérrá, “Ae te yumo wokwaek Devitoimp kar buk fek yak námp te nke mori kwapono? Ono sénamp te am ke fek Devit ntia maomp arop fárákárap ankank mo nánko yae-porokwe napono.

²⁶ Abiatar pris taokeyak konámp arop yaknám ke fek, Devito Kwaromp Nap mek youmpea, pan Kwaro éntér sinámp mwaek am fek páte nap fária maok, náráp mént koropnap aropan kor ankwapmwaek nénkámpon. Am pan te fouara, pris fákáreao saráp fépér i konapan nimpon.” ✧

✧ **2:16:** Mt 11:19; Lu 15:1-2 ✧ **2:17:** Lu 19:10; 1 Ti 1:15 ✧ **2:19:** Jo 3:29 * **2:22:** Matyu 9:16 fekamp kar fi nkeae. ✧ **2:22:** Mt 9:16-17; Lu 5:36-39; 1 Ko 10:21; 2 Ko 6:16 ✧ **2:23:** Lo 23:25

✧ **2:26:** 1 Sml 21:1-6

²⁷ Jisaso am fárákapan ankwap kar sérrá, “Kwar te, Sabat yaeran yaewour naenámpria arop yoro mono. Sabat yae te arop anepér mwanap yaewour naenámpria pap námpon. ✧

²⁸ Aenámpara, Aropamp Táráp te mao námoku Sabat yaeran kor poukwap námpon.”

3

Sabat yae fek Jisaso yae yonkwaenámp arop fwapi papámp kar

¹ Jisaso warko lotu nap mek yoump nánko maok, arop ankárank yae yonkwae yak námpon am mek yak.

² Aenángo maok, am Farisi fárákap támao Jisasén, mao te Mosesomp lo ták-pwararea Sabat yae fek am arop fwapi pap te mokopean nkea man kot mwaria yépékrá yakáp. ✧

³ Aeapo maok, mao am yae ankwapmwaek yonkwae yaknámpon aropan sérrá, “Amo koropae!” Aenángo am arop te koropea kuk fokopeyak.

⁴ Aenko maok, mao am fákáreran sér, “Lo te nomo tére mo i konámpon sabat yae fek ‘Apaenk’rá sénámpon? Ae te nomo arop ankwapan yaewour mwanámpon ni, ankwapan kwatae pap mwanámpon nie? Ae te nomo te arop yaewour nánko yiki yak naenámp ni, porokwapá pap mwanámpon nie?” Aerá sénángo maok, am fárákapao kor kar sér mo.

⁵ Aeapo maok, Jisaso fokopeyakrá énonkouprá yakea am fárákap te aropan yonkwae touwe mono, loan saráp ninik kárákáre napo, am táman nkea yopor yonkwae pwarámpao maok, yonkwae touwe méntér. Aeria maok, Jisaso am yae yonkwaenámp aropan sérrá, “Waráp yae kor ékékéreae.” Aeránko maok, mao yae ékékéránko maok, maomp yae warko fwap. ✧

⁶ Aenángo maok, táte Farisi fákáre koupour ferámprá lotu nap pwarará tukupea Herotomp arop fákárerént tapokwapea Jisasén farop mwanámpria kor sérar. ✧

Kápae kare kourteouráp arop ént aokore fik kourpoukourap kar

⁷ Jisas námoku éréképá yarak i konámpon aropént am taun pwarará ént aokore Galili fik tukupapo maok, kourteouráp aropao kor méntér tukup.

⁸ Am arop fi te distrik Galili mekamp, tá distrik Judia mekamp, tá taun Jerusalem mekamp, distrik Idumea mekamp, ént Jordan nkwanwaek fi mwaekamp, tá taun Tair ntiaka Saidon mek mwaekamp arop fi kápae kare támao Jisaso térenámpon kar wawia maok, maonámpon korop.

⁹ Aeapo maok, Jisaso námoku éréképá yarak i konámpon aropan sérrá, “Arop kápae kare koropea onan ikir mwanape. Ae mwarea napara, yumo onompor bot sankoropea wonae fik nánapi fákeyakáp napo, ono am mek korokwap nanampono.”

¹⁰ Am te wokwaek kápae kare kourteouráp aropan touwe fwapokwaprá kák tenámpaná maok, kápae kare arop fi námwan fwapi papanoria maomp pourouk yae pap mwaria koropea maomp wonae fik kourpoukour.

¹¹ Aenapo maok, am arop pourouk woukouri yakápnámpon kwatae-arop fárákap man nkeria te, kwaráp torokomprá tékén wumwi kar fek ‘Amo te Kwaromp Táráp’rá sér i konapono.

¹² Aenapo, mao am fárákapan ‘Námo te wanonorá séri kwapono’ ria tae fek sér.

Jisaso éntér-sámpramp arop 'Aposel' yoroi káknámp kar

Matyu 10:1-4; Luk 6:12-16

¹³ Jisaso am arop ou pwarará námoku mwar faonkwek pokea maok, arop ankwap fárákap maonámpok korop mwanap sénaeria, ponankor wumwi nángo, korop.

¹⁴ Am arop ou mekamp éntér-sámpramp arop nánkárápea 'Aposel'rá sérianánko, am fárákap méntér yakáp napo, mao te am fárákapan Kwaromp kar fárákápenkria tirá kérép,

¹⁵ tá Kwatae-arop tirá kérép mwanap kárákáre nénk nanampria námpon. ✧

¹⁶ Am éntér-sámpramp aropamp e te ará: Saimonén ankwap e 'Pita'rá sér. ✧

¹⁷ Tá Sebedimp táráp Jems ntia maomp nánae Jonén man kor ankwap e 'Boanerges' ri pap. Am e fi te 'Oukuréao párákapnámp niamp arop'rá sénapon. ✧

¹⁸ Tá Andru ntia Filip, tá Bartolomyu, tá Matyu, tá Tomas ntia Jems Alfusomp táráp, tá Tadius, tá Saimon te Selot pati * mekamp,

¹⁹ tá Judas Iskariot mao te nánkár Jisasénenkria outiri naenámp aropono.

Jisas Belsebulént tére námp'rá sénap kar

Matyu 12:22-37; Luk 11:14-23

²⁰ Jisaso akwapea nap mekánko maok, tá kápae kare koumteouráp arop koropea warko koupoukourapo maok, táte Jisas ntia mao éréképá yaráknámp fárákap mao tankáprá fár mwanap ke te yak mo. ✧

²¹ Aenko maok, táte námokuráp kar nánaeounáp Jisas takrá tére námp wawia maok, mao te épépépéri kanrá warámp mwaria korop. ✧

²² Lo mérnáp arop Jerusalem meknámp korop. Koropea maok, arakrá sér, "Belsebul Jisasént yak námpon." Tá "Mao te kwatae-arop poukwap konámp Belsebulomp kárákáre fek am kwatae-arop fákáre yéréperá kérép námpon." ✧

²³ Jisaso am fákáreran wonae fik koropenkria maok, mao am fárákapan wounáp kar arakrá sér, "Satan te mokopia Satan yéréperá kérép naenámpnon?"

²⁴ Arop ankárankamp firao kuk pirékarea nonopok yorowar nep te, am arop fi fwapi kárákáre yak naenámp pourou mono.

²⁵ Tá ankárankamp nap mekamp aropao yorowaria te, am nap mekamp arop te fwapi tankáp mono.

²⁶ Tá Satan poukeyak námp mekamp ankwap-ankwap fákáre nonopok yorowaria te, am fi pipirikir tukup napo te, mao kor kárákáre yak mono, pwar naerámpon.

²⁷ Arop ankárankao kárákáre kor aropamp nap mek ankank pourouk-oup naeria te, kwaporok yoump mo i konámp nie? Mao te am taenámp aropanénkir sámpea yarokwapea pátea maok, am aropamp nap mekamp ankank ponankor ti konámpon. ✧

²⁸ Ono te yumwan waeman kare sér rae: Kwar te koumteouráp aropamp ponankor kwatae ninik ntia ponankor wouroump kar sér i konap te fwapi tirá épér naenámpnon.

²⁹ Aeno aropao Yiki Kor Spiritan wouroump sénámp te, Kwar te maomp am wouroump sérinámp kwatae ninik te sámp-sir mono. Oukoumwan, tá nánkár wakmwaek kor am ninik kwatae te ankár taki yaká yak naerámpon."

✧ 3:15: Lu 9:1 ✧ 3:16: Jo 1:42 ✧ 3:17: Lu 9:54 * 3:18: 'Selot pati' arop fárákap te Rom firao Juda firan poukwap te monoria kákánk i konap arop fárákapono. ✧ 3:20: Mk 6:31 ✧ 3:21: Jo 10:20

✧ 3:22: Mt 9:34 ✧ 3:27: 1 Jo 3:8

³⁰ (Am fárakapao ‘Kwatae-arop man noumpoukoupeyak námp’rá sénapantá, Jisaso makrá sénámpono.) ✧

Jisasomp éntupwar ntia nánaeounáp koropnap kar
Matyu 12:46-50; Luk 8:19-21

³¹ Am ke fek táman, Jisasomp éntupwar ntia nánaeounáp Jisasnámпок korop. Koropea ek yakáprá ‘Mao mankanó’rá sér. ✧

³² Aeapo maok, koumteouráp arop kápae kare man ko-sitea tankáprá maok, man arakrá sér, “Amo wawae! Waráp éntupwar ntia waráp nánaeounáp ek yakáprá amwan wumwi nape.”

³³ Aenapo maok, mao am kar pwarokwaprá arakrá sér, “Wa onomp éntupwar ntia onomp nánaeono?”

³⁴ Aeria maok, koumteouráp arop tankáp nap táman yénkrá sérrá maok, “Nkenke! Onomp éntupwar ntiaka onomp nánaeou tárápu te mámánono.

³⁵ Apae koumteouráp aropao Kwaromp ninikaok yáarak námp te, mao támao maok onomp nánae, tá onomp antáp, tá onomp éntupwarono.” ✧

4

Ankankou épérnap wounáp kar

¹ Jisaso warko ént aokore Galili fik akwapea koumteouráp aropan Kwaromp kar yénkrá farákáp. Aeria maok, koumteouráp arop kápae kare koropea koupoukour napantá maok, mao ént mek tanknám bot mek pokea tank. Aenáno, ponankor koumteouráp arop am ént fik táman néntép.

² Aeria maok, mao am fárakapan kápae kare wounáp kar farákápría am fárakapan arakrá sér,

³ “Ono kar sénae. Yumo wawenke. Arop ankárankao akwapeaka yopwaraok ankankou yirir.

⁴ Am te épér nánko maok, ou ankwapmwaek pikia mwaeaoк tankáp. Aenámp te, antao koropea fépér.

⁵ Tá ankwapmwaek yumwi tokwae ankore mek yak nánko, kwar worare fek yumuntuk yak námp mek piká tank. Aenámp te, am te wae koupour páre kwapwe námpao maok,

⁶ arák yumwi fek tikipeyak nánko, yámar yokwapria, am ankankou páre yonkwae pap nánko, yákáre námpono.

⁷ Tá ankankou ankwapmwaek paok wi ou mek piká tank nánko maok, am paok wi páre támao am páreran woukoupea pap. Aenáno maok, yao ki tank mo.

⁸ Aeno ankankou ankwapmwaek kwar émi kwapwe kare mek pik námp te, kwapwe kare párea tokwaeria maok, wae ki tankria maok, ankwap aopwe 30 tank, táte ankwap aopwe 60 tank, tá ankwap aopwe 100 tank.”

⁹ Makrá séri pwarará, Jisaso am fárakapan sérrá, “Arop woupwiráp te má kar má fwapia wa kuno.”

Jisaso wounáprá sénámp kar fi
Matyu 13:10-17; Luk 8:9-10

¹⁰ Wakmwaek Jisas námoku nápar yak. Aenko maok, am arop éntér-sámpramp, tá ankwap fárakap Jisasént yakáp napao kor man wounáp kar táman turunk.

¹¹ Tá mao am fárákapán sérrá, “Kwar te maomp fákáreran taokeyaknámpamp mek-wouroumpéyaknámp kar fi kor yumwan wae yéńkép námpono. Aeno am arop kwaporok yakáp nap te, wounáp karan saráp wawi konapono. ✧

¹² Aenapara,
‘Am te wae énounkoupapan maok,
am ankank te ankwap wuri nke mo,
tá kar te wa napan maok,
am fi te fwapia mér mono.
Aenapara, am fárákapao Kwaronámpok tukup napo,
Mao am fárákapamp kwatae ninik
tirá épérantáno.’ ✧

*Am ankankou wounáprá sénámp kar fi
Matyu 13:18-23; Luk 8:9-15*

¹³ Tá Jisaso am fárákapán sérrá, “Yumo máma wounáp kar te mér mo nap nie? Ae te yumo ponankor ankwap wounáp kar mokopia mér mwanapon?”

¹⁴ Am arop ankankou yoro námp te Kwaromp karan yoro námpon.

¹⁵ Tá kar mwaeak piká párákap námp te, kounteouráp aropao kar wa napan maok, am ke fek táman Satan koroprá am Kwaromp kar am fárákapamp ninik mek yak námp ti-akwap konámpan sénámpon.

¹⁶ Tá kounteouráp arop ankwap fárákap am te ankankou apár yumwi kor táránkápnámp mek pik námp niamp námp te, am fárákapao kar wawia koupour sámpría maok, am táman warákár.

¹⁷ Aenapao maok, am fárákapao Kwaromp kar te ninik mek sámpá yak mo. Aenapo, arák mek pik monámp taknámp, wakmwaeak arop ankwap fárákapao Kwaromp kar sámpá anámp rá paprá, am kounteouráp aropan nkwakwe make kar sénapo, am fárákapao koupour Kwaromp kar pwar napon. ✧

¹⁸ Tá kounteouráp arop ankwap fárákap te ankankou paok wi mek kuk piká tank námp niamp taknámp, am fárákap te kar wa napao maok,

¹⁹ tá apárokamp ankankan ninik kápae kare, mani tokwaeantá ninikrá paokopria maok, tá nkwakwe make ankankantá kikiankrá paokoprá, mak napo maok, am ankankao Kwaromp kar oupourí pap. Taknámp arop te maomp ninik mek te ki tank mono. ✧

²⁰ Aeno ankankou ankwapmwaeak kwar émi kwapwe mek piká tankria páreanámp te, ki tankria ankwap 30 tank, ankwap 60 tank, ankwap 100 tank. Aenámp te, kounteouráp arop ankwap fárákap kar wawia sámpea niki paokop napan sénámpon.”

*Lam pounkouroupea pap konap wounáp kar
Luk 8:16-18*

²¹ Jisaso ankwap kar am fárákapán sérrá, “Ae te arop lam sámpea korop námp te, baket mek pap konámp nie? Tá kákánar ankore mek pap konámp nie? Mono. Mao te narek kákánar fek pap konámpono.

²² Ponankor ankank mek wouroumpéyak námp, tá oupouroupá pwate nap te, nánkár wakmwaeak érik korop naeria námpon.

²³ Arop woupwiráp te máma kar máma wa kipo.”

²⁴ Mao am fárákapán warko ankwap kar arakrá sér, “Kar yumo wa nap te fwapiaka ninik kour kipo. Yumo arop ankwapan mokoep puri fek néńk nap

te, Kwaro yumwan take pourouráp sánkria kánámpár ankwap yumuntuk kák naenámpón.

²⁵ Táte arop Kwaromp kar kárákáre fek niki-samp nángo, Kwaro man warko ninik kwapwe méntér tapokwap naenámpón. Aeno arop am kar sámp-fákeyak mo nángo te, maomp mér kánanke te Kwaro maomp yaekamp pwarokwap naerámpon.”

Ankankou forokor konámp wounáp kar

²⁶ Jisaso warko sérrá, “Kwaro náráp firan taokeyak konámp te arop ankárank ankankou kwar mek épéri pwatea,

²⁷ kumur méntép am arop kumuruk amp i ko, wae fek fárámprá, námokuráp térerá yarak. Aenámpao maok, am ankankou te mokopia párea akwapea tokwae kar naenámpaoaná mér mono.

²⁸ Kwar támao arákan wouri sánk nángo, párea téképea, wakmwaek ki tank konámpon. Manénkir te páre pokea, pwae fukarea, tá wakmwaek aopwe tokwaeria me ku mek ki tanka wae konámpon.

²⁹ Tá am ki yápaé nángo, fékéer mwanap ke korop nángo. am arop akwapea fékéer i konámpon.” ✧

Mastet ouramp wounáp kar

Matyu 13:31-32,34; Luk 13:18-19

³⁰ Jisaso warko arakrá sér, “Nomo Kwaro náráp firáp taokeyak námp te apae niamprá sér mwanámpon? Nomo mokope pourouráp wounáp kar sér mwanámpon?

³¹ Kwaro náráp firáp taokeyak námp te mastet ki kánanke niampon. Am te ankwap yao ki niamp mono. Kánanke kare námpono. Aropao am mastet ki kwar mek yoro i konápon.

³² Arop fárákapao yimp tenapo, pérea pokea tokwae karria te, yopwar mekamp ankankan kámákár akwapria yowe tokwaeri akwapránk. Aenángo, ant fákáre fwap am yao yowe néntékép mek koropá taok naenámpón.”

Jisas wounáp kar fek sénámp kar

Matyu 13:34-35

³³ Jisaso kounteuráp aropan kápae kare wounáp kar farákáp námp te, am arop fákáreramp ninik mwanap puri fek farákáp námpon.

³⁴ Am kar kounteuráp aropan farákápámp te érik farákáp mono. Wounáp karan saráp farákáp námpon. Aeria maok, námoku éréképá yarak i konámp arop fárákapao mwar yakáp nap fek saráp am kar fi kor érik farákáp konámpono. ✧

Jisaso sénánko ouwi tokwae pwaranámp kar

Matyu 8:23-27; Luk 8:22-25

³⁵ Takia pwarará am makár táman kumur mek, Jisas mao éréképá yarak i konámp arop fárákapán arakrá sér, “Nomo te ént aokore fik nkamwaek fimwaek yink mwaro.”

³⁶ Aerá séria pwarará maok, kounteuráp arop kápae kare am fek yakáp napo pwarará, Jisaso éréképá yarak i konámp arop fárákap Jisas am mek tank námp am bot mek kunkuria man warámpea tukup. Aenapo maok, tá ankwap fárákap bot tiaka wakmwaek tukup.

37-38 Aenapo maok, Jisas bot mek weaok mwaek tankria maok, pilo fek me tankoritea amp. Aenánko maok, ouwi tokwae koropria ént bot mek kupur naeria wae. Aenánko maok, am fákáreráo man sérrá, “Tisa, nomo te wae ént mek mek pik mwanámp niamp námp te, amo yonkwae touwe mo rape?”

39 Aerapo maok, Jisas fárámprá ouwi ntia éntan yopor, “Wae támaono, pwarae!” Aeránko maok, ouwi wae pwaránko, ént wae fwap porokwe fek yak.

40 Aenánko maok, wokwae námoku éréképá yárák i konámp fákárerán sérrá, “Yumo te apaeritea apáp napon? Apaeritea onan mér mo napon?” ✧

41 Aeránko korokoprá paokopria maok, námoku támao sérarrá, “Mámá arop máte wa nángo, ouwi ntia éntan sénánko, maomp kar wa námpon?” ✧

5

Jisaso arop ankárankampamp pourouk kwatae-aropan yérépemp kar

1 Am fárakapao ént aokore Galili nkwanwae fimwae Gerasa firamp apár mek tukup.

2 Tukupria maok, am bot pwarará tukup napo maok, arop ankárank kwatae-arop maomp pourouk woukoupeyáknámp arop koropea maok, Jisasén kikip. Am arop te arop kák konap fek mwaek yárákia korop. ✧

3-4 Am arop te man paok fek yarokwapá pap napo kor, fápárákápi sir akwap konámpon. Kápae kare por pu ntiaka yaek sen fek fáká ko pap napo maok, mao te kárákáre korara, pu fákápnámp am sen ntiaka yae-souwe fápárákápi sir konámpono. Ae konámpara, arop man sérémékér mwanap pourou mo napo, arop kák konap péri me fek mwaek amprá yárák i konámpono.

5 Wae fek, tá kumuruk kor ankár arop kák konap fek, tá you tokwae mek saráp apánkrá yárákrá yumwi fek námokuráp pourouk pipirá yárák i konámpon.

6 Ae konámpao nke nángo, Jisas oukoumwan panek korop nángo, mao fárakoprá koropea Jisasomp wonae fik kwaráp torokomp.

7-8 Jisaso am kwatae-aropan sérrá, “Amo mámá aropamp pourouk woukoupeyak nap worok pikae!” Aeránko maok, am kwatae-aropao apápria tékén fépéna waeria maok, “Jisas, Kárákáre Tokwaeráp Kwaromp Táráp e! Amo te onan apae naeria nape? Ono amwan Kwaromp e fek kare kar sér rae: Amo onan kwatae pap kwapono.” ✧

9 Aenánko maok, Jisaso man turunkrá, “Ae te waráp e te apaeno?” Makránko maok, mao man sérrá, “Yino te kápae kare ara, onomp e te ‘Ami’ no.”

10 Aea maok, apáp tirínkria Jisaso námwan aropomp naenámp kar fek sérrá, “Amo te yinan mámá apár má pwarará tukupenkria yérépe kwapono.”

11 Am ke fek kou kápae kare am faonkwe fi mekmwaek táman yakáprá am fek apwar pwae fépérrá yakáp.

12 Aeapo maok, am kwatae-arop fákáre támao Jisasén kar tae fek sérrá, “Ae te amo yinan tirá kérép napo, tukupea kou fákáreamp pourouk woukouri yakáp mwaro.”

13 Aerapo maok, Jisaso am kwatae-arop fákáre táman ‘Takenkrá sénánko maok, am kwatae-arop fákáre támao kor am arop pwatará tukupea, kouamp pourouk woukour. Aenapo maok, am kou fákáreráo kor mánmánria foporaorrá tukupea, yínkri furuk mek am mek pik napo maok, am kou te

2,000ao am ént aokore mek am mek ponankor pikiaka ént fépéria nékér popwarámpia, ponankor surumpwi pwar.

¹⁴ Aeapo maok, kou wun i konap arop te nkea pirikimpá tukupea maok, taun mek, tá taun wonae fikamp aropan am kar farákápapo maok, kounteouráp arop am ankank nke mwaria korop.

¹⁵ Am fárákapao Jisasnámpek koropea nke napo maok, am kwatae-arop woukoupeyakámp arop te maomp ninik wae fwapria maok, oukoumwan waempyam kámpea tank. Aenko maok, kounteouráp arop te táman nkeaka apáp tirink.

¹⁶ Am arop fárákapao am arop pourouk kwatae-arop yakámp, oukoumwan fwap tank námp, táte kou fákáreaoi nap nkenap arop fárákap támao am koropnap arop fárákapan am kar farákáp.

¹⁷ Aeapo maok, kounteouráp aropao Jisasén tékén sérrá, “Amo mapek te yak kwapono! Amo ankár ankwap apárok akwapae!”

¹⁸ Aerapo maok, Jisas bot mek koropwap nánko maok, am kwatae-arop maomp pourouk woukoupeyakámp aropao kor kárákáre fek Jisasén sérrá, “Ono te ankár amont akwap nae kar nampono?”

¹⁹ Aeránko maok, Jisaso monoria man sérrá, “Amo te amokuráp némpouk akwapea waráp némpouk aropan Tokwae Karao amwan aropompria yaewourinámp kar farákápae.”

²⁰ Aeránko maok, am aropao akwapea distrik Dekapolis mekamp némpouk mwaek námwan yaewourimp kar farákáp nánko maok, tá am kounteouráp arop ponankor wawia maok, ninik tokwae.

*Jairusomp yupu-táráp ntia touwenámp yupuamp kar
Matyu 9:18-26; Luk 8:40-56*

²¹ Jisas bot meknámp warko ént aokore tápampea nkwaemwaek fimwaek akwap nánko maok, táte kápae kare kounteouráp arop koropea Jisasomp wonae fik ént aokore fik am fek néntépapo maok,

²² lotu nap taokeyak konámp arop Jairuso Jisasén nkea maok, koropea maomp wonae fik pumpuri yak námp fek kwaráp torokomp.

²³ Kwaráp torokomprá me kor woukoupria, námwan aropompae karria arakrá sér, “Onomp yupu-táráp sumpwi naeane. Amo koropea maomp pourouk yae pap napo, touwe fwap nánko, yiki yak naenámpono.” ☆

²⁴ Aeránko maok, Jisaso kor mént akwap.

Aenko maok, táte kápae kare kounteouráp arop maomp wakmwaek tukupea maok, man kuk sir.

²⁵ Aeapo maok, yupu ankárankao e furuk pikia taki yaknámp mwar akwapea éntér-sámpramp yopwar.

²⁶ Am yupu te dokta fákáreaonapok akwap saráp yakria, mani ponankor nénk saráp yak námpao maok, maomp touwe te pwar mono, warko ankár porok taki yak.

²⁷⁻²⁸ Am yupu te Jisas térenámp kar wawia námp kwamp maok, koropea am kounteouráp arop tukupnap ou mekia Jisasomp wakmwaek korop. Mao ninikrá, “Ono maomp waempyam fek saráp yae sámpria te warko fwap nanampon.” Aeriaka Jisasomp waempyam fek yae sámpr. ☆

²⁹ Aenko maok, e furuk pikia taki yaknámp wae koupour kar fárákár nánko maok, námoku wae fwap námp mér.

30 Aenko maok, Jisaso náráp kárákáre ankwapmwaek worokor pik námp méria maok, arákarrá arakrá sér, “Wa onomp waempyam fek yae sámp námpono?” ✧

31 Aenko maok, námoku éréképá yárak i konámp arop fárákapao man sérrá, “Ae! Amo nkeae! Koumteouráp arop kápae kare māmá amwan kuk-sirarrá néntép nap máte, warko apaerá amo, onomp waempyam fek te wa toupoukouraná turunk rape?”

32 Aerá sérapo maok, Jisaso kor, wa onan toupoukareanria am mek oupourouk.

33 Aenko maok, am yupurao kor maomp pourouk koropnámp ankank te wae méria maok, apáprá kour me woukoupria maok, koropea Jisasomp wonae fik kwaráp torokompria maok, am ankank ponankor man érik farákáp.

34 Aenko maok, Jisaso man sérrá, “Táráp e! Amoku mér napara, am fek waráp touwe wae fwap námpono. Amo yonkwae kakére fek akwapae. Waráp touwe te wae pwar námpono.” ✧

35 Jisaso makrá sérrá yakánko maok, arop ankwap fárákap lotu nap taokeyak konámp aropamp nap meknámp koropea maok, naropwarén sérrá, “Waráp táráp te waeman sumpwi yak námp te. Apaerá warko tisan tére tokwae sánk nae rape?”

36 Aerapo maok, Jisaso kor am fárákapao sérap kar am te wampwe pwarará lotu nap taokeyaknámp aropan sérrá, “Amo te apápi kwapono. Ankár mérampo.”

37 Aerá sériaka pwarará maok, am mént yakápnep fárákapán ‘Mampok korop kwapono’ ria séria pwarará maok, tá Pita, Jems, Jon Jemsomp nánae makia am yininkaopwe támao saráp mént énénti tukup.

38 Tukupeaka lotu nap taokeyak konámp aropamp nap ménki fekría Jisaso nke nántko maok, arop kápae kare koropá nouroumpria maok, éménkrá kar ounka wae.

39 Aenapo maok, mao am mek youmpea turunkrá, “Yumo te apaerá éménkrá kara wae rape? Mámá táráp máte sumpwi mono, párák amp námpono.” ✧

40 Aeránko maok, am fákáreráo, waeman sumpwi yak námp teria amoránk. Tá mao am koumteouráp aropan tirá apárok kérépea pwarará maok, naropwar ntia éntupwarén saráp warámpea, tá námoku éréképá yárak i konámp arop yininkaopwean saráp éréképea am fárákapao saráp táráp ampnámp aokóre mek yink.

41-42 (Am tárápamp yopwar te éntér-sámpramp yopwarono.) Am fárákap yinkea maok, Jisaso man yae topwe fek sámpriaka am yupu-tárápan námokuráp kar fek sérrá, “Talíta kum!” Am kar te arakrá sénámpon: “Yupu-táráp kánanke, ono amwan sér rae: Amo fárámpae!” Aeránko maok, am yupu-tárápa kor wae fárámpeaka yárak. Aenko maok, man nkea kokorokor. ✧

43 Aeapo maok, Jisaso kar kárákáre fek sér, “Yumo te arop ankwapan māmá ankank korop námp kar te séri kwapono.” Aeria maok, tá am anánkwapan sérrá, “Yumo am yupu-tárápan fir sánkenke!”

6

Nasaret mekamp arop Jisasén younkwe sinap kar

¹ Jisas am némp pwarará námokuráp taun mek akwap. Aenánko maok, mént paokop i konap arop te énéni tukup.

² Tukupea maok, Sabat yae fek mao lotu nap mek Kwaromp kar kounteouráp aropan yénkrá farákápánko maok, táte am kápae kare kounteouráp aropao kor am kar wawia kokorokoria maok, arakrá sér, “Nomwan má arop te má ankank ponankor te maokamp sámp námpon? Man sánknap yonkwae kour máte tokwae kar námpon! Máte mokopia mwar pourouráp kárákáre yororo námpon? ✧

³ Má arop máte kamda tére konámp nomo wae mérámpon. Máte Mariamp táráp, tá maomp nánaeounáp te Joses, tá Judas, tá Saimon. Tá maomp antáponáp te nomont mapek yakáp naponono.” Am fárákapano makrá séria maok, kokwarok napon. ✧

⁴ Aerapo maok, Jisaso am fákáreran sérrá, “Profet te maomp e te kápae kare némpouk yak konámpono. Aeno námokuráp némpouk, tá námokuráp fi arop ou mek, tá námokuráp nap mek e yak mono.”

⁵ Tá am náráp taun mek te kárákáre yororo naenámp pourou mono. Tá ankákárank touwenap aropan saráp yae papria fwapokwaprá kák námpon.

⁶ Tá mao maomp taun mekamp kounteouráp arop man mér mo napanáta ninik tokwae námpon.

Jisaso námoku éréképa yarak i konámp aropan tére nénkámp kar Matyu 10:5-15; Luk 9:1-6

Aeria maok, am taun pwarará ankwap némpouk mwaek kounteouráp aropan Kwaromp kar farákáprá yarak.

⁷ Takria maok, mao éréképea yaraknám éntér-sámpramp arop fárákapan térenkria anánánkrá tirá kérép naeria, koropenkrá wumwi. Aea maok, am arop fákárean arop pourou mek woukournám kwatae-arop yéréperá kérép mwanap kárákáre nénk.

⁸⁻⁹ Aeria maok, am fárákapan sérrá, “Yumo tukupria te, mámara ankank mént sámepea tukup kwaponó: Pan, tá yam, tá mani ti-tukup kwaponó. Tá waempyam anánkaopwe ti-tukup kwaponó. Ankárankan mwar sámepea maok, su mwar yiriria, mear yaopwaeran saráp tia paokop kip.” ✧

¹⁰ Aeritea maok, mao am fárákapan sérrá, “Yumo tukupeaka ankwap némpouk napo, aropao yumwan warákárria nap mek érékép nánko te, am nap ankárank mek saráp yakáprá tukupea, wae am némp pwarará tukup mwanap ke fek maok, am nap pwarará tukup kipo.

¹¹ Táte ankwap némpouk aropao yumwan éréképea pokea nap mek kák moia, yiráp kar wa mo napo te, yumo ankár am némp pwarará tukupria, yiráp pukamp woup am fek poporokompia pwar * napo maok, am támao yénképrá, ‘Yumoku nap kwataeno.’ ” ✧

¹² Aerá séria pwar nánko, am fárákapan tukupea maok, arakrá sér, “Yumo kwatae ninik nap te ankár younkwe mwaek pwar kipo!”

¹³ Aerá séria maok, táte kwatae-arop yéréperá kérépria maok, touwenap aropamp pourouk wel kokorarrá fwapokwaprá kák. ✧

✧ 6:2: Jo 7:15 ✧ 6:3: Jo 6:42 ✧ 6:8-9: Lu 10:1 ✧ 6:11: Matyu 10:14 fekamp kar fi fek nkeae.

✧ 6:11: Ap 13:51; 18:6 ✧ 6:13: Je 5:14

*Heroto Jisasén arop ént mek nér i konámp Jon támao námpwe ninikimp kar
Matyu 14:1-12; Luk 9:7-9*

¹⁴ Kápae kare apárok te Jisaso tére nánko, maomp e tokwae kari yak nánko, Heroto am kar wa. Aenánko maok, koumteouráp arop ankwap fárakapao arakrá sér, “Ént mek nér i konámp arop Jon te warko apár me meknámp fárámp námpon. Aenámpara, mao wae kárákáre yoro naenámp kárákáre tokwaerápono.”

¹⁵ Tá ankwap fárakapao sérrá, “Mono! Táte Elaijanono.” Tá ankwap fárakapao sérrá, “Mao te wokwaekamp profet niampono.” ✧

¹⁶ Mak rapo maok, king Heroto am kar wawiaka maok, arakrá sér, “Am te ono wokwaek séranko, yápare kor karámp-fárakapap arop ént mek nér i konámp Jon támao oukoumwan warko fárámp námpon.”

¹⁷⁻¹⁸ Manénkir te Heroto maomp nánae Filipomp yupu Herodias sámpánko, Jono Herotén sérrá, “Amo amokuráp nánaeramp yupu sámp nap am te pwi yak mo námpono!” Aeránko maok, Heroto arop fárakap tirá kérép nánko, tukupea Jonén sámpea kalabus nap mek pap.

¹⁹ Am yupu Herodias támao Jonén sámp-wouroump nae karámpao maok, mao tak naenámp pourou mono.

²⁰ Am te apaeria námpanápe, Heroto wae mér, Jon te kwapwe kareria Kwaro nke námp fek yae-párak kare aropara, Heroto Jonén apáp námpono. Aeria maok, Herot Jonén taokeyakria maok, maomp kar wawia maok, kápae kare ninik tokwae námpao maok, ‘Maomp kar wa nae kar’rá warákár konámpon.

²¹ Wakmwaek Herodiaso Jonén sámp-wouroump nanampria mwae oupourouk. Heroto námwan éntupwaro fárakapánámp yae ninikrá fir nánapria maok, maomp Gavman taokeyakáp konap arop, tá ami taokeyakáp konap arop, tá Galili mekamp arop éréképá tankáp konap arop, makia am fárakapan wunwi.

²² Aeanánko, mao tankáprá fépérapo maok, táte Herodiasomp yupu-táráp éнки mankea kaerá wouk nánko maok, am fárakapao man warákárria maok, kingo am yupu-táráp énkiran arakrá sér, “Amo am kwapwe kare kae nap te am fek apae sámp naeria nap onan sénapo te, fwap sánk nanampono.”

²³ Aeria maok, Heroto man sérrá, “Ono te narekampráp amwan waeman kare kar sér rae: Amo te apae ankankan sámp naeria sénap te, ono amwan sánk nanampono. Amo onan, waráp apár fi taokeyak nap kuk fár-pwararea ankwapmwaek sápaeria nap kwamp te, onan sénapo sánk nanampono.”

²⁴ Aeránko maok, am yupu-tárápao ek youmpea éntupwarén turunkrá, “Ono te apae ankank ‘Sápae’rá sénanampono?” Aeránko maok, éntupwaro sérrá, “Ae te amo sérrá, ‘Arop ént mek nér i konámp Jonomp me kor karámp fárakapea sápaer’rá sérampo.”

²⁵ Aeránko maok, am yupu-táráp éнки warko tákarákarrá koupour koropea kingén sérrá, “Oukoumwan koupour kar amo arop ént mek nér i konámp Jonomp me kor plet mek papea sápaer.”

²⁶ Aerá séránko maok, king te, mokop tak naeria yonkwae touwe námpao maok, warko am arop fákárerént fépérrá tankria fou e séri tenámp kwamp, am yupu-tárápamp kar ták-pwar moimpon.

²⁷ Aeria maok, mao soldia ankwap sámp-kérépria sérrá, “Amo akwapea kalabus nap mek Jonomp yápare kor kar-fárákapea me kor sankoropae.” Mao akwapea Jonomp me kor karámp-fárákapea maok,

²⁸ plet mek papea sankoropá am yupu-táráp énkiran sánkánko maok, tá mao sámprá éntupwarén sánk.

²⁹ Aeapo maok, Jonomp éréképá yárák i konámp aropao am kar wawia maok, koroepa Jonomp yákáre sámpá tukupea péri me mek papapono.

Jisaso 5,000 aropan fir nénkámp kar

Matyu 14:13-21; Luk 9:10-17; Jon 6:1-15

³⁰ Jisaso mént paokop i konap aropan tirá kérépánko, tukupap, wae paokopia arári koroepa Jisasnámok. Aeria maok, am térerá paokopiap kar, tá kar ponankor kounteouráp aropan farákápap man farákáprá sér. ✧

³¹ Aeapo maok, kápae kare kounteouráp arop te Jisasnámok tukupá koropá saráp yakápapo maok, mént paokop i konap fákáreao kor tankrá fir fír mwarap ke te yak mo. Aenapo maok, Jisaso am fárákapan sérrá, “Nomo te tukupea arop yak monap ke fek nomoku mwar anepérrá tankáp mwaro.”

³² Aea maok, bot sámpea arop yak monap apárok tukupea maok, am fárákapao saráp yakáp mwanámpan mpwe.

³³ Tak mwaria napo maok, kápae kare kounteouráp arop Jisasomp fárákapan nkeaka wuri nke. Aeapara maok, kápae kare taun mek mwaekamp arop ponankor Jisas akwap naenámp mek apár mwaek manénkir mekia tukup.

³⁴ Jisaso youmpea ént woupwi mekria kápae kare am kounteouráp aropan nke nánko maok, am fárákap te sipsipao taokeyak naenámp mo nánko, námoku yakáp nap niamp napo, yonkwae touwe námpono. Aeria maok, am ke feknám pia mao kápae kare kar yénkrá farákáp. ✧

³⁵⁻³⁶ Aenángo, wakmwaek yámar pik naeria nánko maok, Jisaso éréképá yárák i konámp arop fárákapao koroepa Jisasén sérrá, “Mámá apár te arop yakáp mo napo, yámar porokor naereane. Amo mámá kounteouráp arop tirá kérép napo tukupea maok, am apár mwaek paokopria am némpoukamp námoku fár mwanap fir tianápono.”

³⁷ Aerapo maok, Jisaso am fárákapamp kar pwarokwaprá sér, “Yumoku man fir nénkenke.” Aeránko maok, am fákáreráo sérrá, “Waráp ninik te yinan ‘200 kina santukupea am fek pan tia am fárákapan nénkenk’ ria nape?”

³⁸ Aerapo maok, Jisaso sérrá, “Yiráp pan te apaeekamp tankánrá tukupá nkenke.” Aeránko maok, nkeaka, “Yino te pan éntik, tá éntékam anánkaopwe mwar tank námpono.”

³⁹ Aerapo maok, am fárákapan sérrá, “Yumo sénapo, kounteouráp arop apár pwaek kwapwe fek mapek ankwap fárákap ankwap fek, ankwap fárákap ankwap fekrá tankápanápono.”

⁴⁰ Aeránko maok, am fárákap apárok néntépria maok, ankwap fi tankápap 100 arop, ankwap fi tankápap 50 arop, takrá tankáprá tukupea pwar.

⁴¹ Aeapo, Jisaso pan éntik sámpea maok, éntékam anánkaopwe sámpea sampeyákrá narek yámar mek tokoreyákrá ‘Aesio’rá séria maok, pan fékéria námoku éréképá yárák i konámp aropan kounteouráp aropan nénkanáponoria maomp yaek nénk. Tá éntékam anánkaopwean kor taknám tokopea nénk.

⁴² Nénkea napo maok, fépéria wae pwi.

⁴³ Aenánko maok, pan ntia éntékam ankwapmwaek tankánko tia éntér-sámpramp basket mek kák.

⁴⁴ Am pan fépériap te poumou mwar kouroump nap te 5,000. ✱

*Jisaso ént yumunturik akwapámp kar
Matyu 14:22-23; Jon 6:16-21*

⁴⁵ Jisaso námoku éréképá yarak i konámp arop fákárean sérrá, ‘Yumonkir ént aokore nkwaemwaek fik koupour bot mekia Betsaida mek tukupen’ ria manékir tirá kérép. Námoku te kounteouráp arop tirá kérép naeria yak.

⁴⁶ Takia maok, am kounteouráp arop tirá kérépea pwatea maok, mao námoku faonkwek pokeaka Kwarén kar toropwap. ✱

⁴⁷ Kirikip naerianánko, bot ént aokore mek kuk yakánko maok, Jisas námoku nápar ént woupwi fik yak.

⁴⁸ Aeriaka nke nánko maok, bot me kor mwaekamp ouwi koropria bot panánkár nánko kárakáre fek ént pirékarrá tukup. Pirékarrá tukup napo, wae wakor worae nánko maok, Jisaso ént aokore yumunturi-aok akwapá párákaprá, am fárákapan kámá-pwarará akwap naeria.

⁴⁹ Aenámpan maok, mao éréképá yarak i konámp arop fákáre Jisas ént yumunturiaok korop námp nkea am fárákap te ént aropao námpwe. Aeria maok, am fárákapao apápria apánki tikia wae. ✱

⁵⁰ Ponankor man nkeaka apápa waeapo maok, Jisaso koupour am fárákapan arakrá sér, “Máte ono nae. Yumo kárakáre fek yakápenke. Apápi kwapono.”

⁵¹ Aeria maok, mao bot mek pokrá am fárákapént bot mek tank nánko maok, ouwi wae pwar. Aenánko maok, am fárákapao kokorokoria ninik tokwae.

⁵² Am te apae riteanápe, Jisaso arop fákáreran pan nénkámp te, am fi kor fwapi mér mwanap pourou mo, oukouwán épérépi yakáp naponono. ✱

*Jisaso Genesaret mekamp touwenap arop fwapokwaprá kákámp kar
Matyu 14:34-36*

⁵³ Jisas ntia am fákáre ént aokore tápampá tukupea nkwaemwaek fimwaek Genesaret apár mek tukupeaka woupwi mek bot tokoropá pwar.

⁵⁴ Am fárákap bot wae pwarará tukup napo maok, táte arop fákárerao wae Jisasén koupour wuri nke.

⁵⁵ Aeria maok, am arop fákárerao am mwaekamp ponankor némpouk mwaek paokoprá am arop fákáreran ‘Jisas koropán’rá sérarapo maok, am arop fákáre wae wawia maok, touwenap arop tirá sunkwiar mek kákrá koupoumpea maok, maonámpok ti-tukup.

⁵⁶ Tukupea maonámpokapo maok, tá némp-némp ponankor, taun mekamp arop ponankor Jisaso am mekmwaek yarak. Aenánko maok, touwenap arop ti-koroprá apárok kákria maok, Jisasén tae fek sérrá, “Amo yinan takenkria napo, touwenap aropao waráp waempyam fu fek saráp yae sámpea maok, am fárákapamp touwe warko fwap mwanaponono.” Tá ponankor kounteouráp arop takria maomp pourou wae fwap napon. ✱

7

Kwaromp lao tékénouamp karan kámákár akwapnámp kar

1 Farisi fákáre te lo yénkrá farákáp konap arop farákapént tapokwapea Jerusalem meknámp Jisasén nke mwaria korop.

2 Aeaka nkeapo maok, Jisaso éréképá yárak i konámp arop fákárerao Farisi fákáreramp loaok yárar konapnámp yae yárar moi yakáprá fépér.

3 (Am te Farisi ntiaka Juda fi ponankor te náráp wokwaekamp appeyaenápo i konap ninikaokria ént mek yae yáraria saráp fári konapono. Moia nap te, fár mono.)

4 Maket mek tukupea koropnap ke fek kor oukoumwan éntup moria te, fár mo i konapono. Náráp wokwaekamp appeyaenápo i konapaokria ankwap ankank, kap, sospen, tá dis, tá fári konap kákánaran kor yárar i konapono.)

5 Aeria maok, Farisi fákáre, tá lo yénkrá farákáp konap arop makia am farákápao Jisasén turunkrá, “Apaeritea amo éréképá yárak i konap arop fákáre te nomp tékénouamp loaok tukup mo napon? Am farákápamp yae yárar moriaka mént fánapo, Kwaro nke námp fek oum námp tane.”

6 Aerapo Jisaso am farákapan sérrá, “Profet Aisaia kumwimp te, yumo kwekár mwanap arop, yumo mwanapan kare kar séri tenámpon. Mao Kwaro sénámp karan arakrá kumwi námpono:

‘Am fi arop te kar mwar onomp e sakap napono.

Aeno maomp ninik te onan te mwar panekí yakáp napono.

7 Am fi te aropamp lo kar táman

farákáprá paokopria maok,

“Máte Kwaromp karon?”rá sénapono.

Aenapara maok, onan lotu nap te,

kwaporok táman lotu napon.’ * ✧

8 Aerá séria maok, Jisaso am fek warko sérrá, “Yumo te Kwaromp lo wae pwararea aropamp ninikan saráp sámpea kárákáre napono.”

9 Aeria maok, am farákapan sérrá, “Yumo te mér kare aropao námp rape? Yumo te Kwaromp lo kwe-pwarará yiráp tékénouamp loaok saráp tukup napon.

10 Moseso wokwaek sérrá, ‘Amo te ankár warko éntupwar naropwaromp yae ankore mek yakria, maomp karwaokampo. Aeno arop naropwarén wouroump, tá éntupwarén kor wouroump, maknámp te, mao ankár sumpwi naenámpono.’ ✧

11 Aerá sérimpan maok, nopok yumo arop ankwapan arakrá sér i konapono: ‘Amo éntupwar naropwarén sánk nanapan maok, am anánkwapan sérrá, “Mámá mani te Kwarén sánk nanamp”rá séria páte nap kwamp te,

12 éntupwar naropwarén yaewour nanap loan wampweno’rá sér i konapono.

13 Takria maok, yumo te yiráp wokwaekamp tékénouamp loaokria, Kwaromp kar anámpá pap napon. Tá yumo ankwap nkwakwe make kápae kare ninikaok takrá paokop i konapono.”

*Ankank aropamp ninik mek oumi pap konámp kar
Matyu 15:10-20*

14 Jisaso koumteouráp aropan warko koropenkrá wumwiria am farákapan arakrá sér, “Yumo ponankor onomp kar má wawia ninik kipo.

15 Ekamp firan sámpea fánap te, am támao te am aropan oumi pap mono. Aeno aropamp ninik meknámp ek korop námp, am támao maok am aropan oumi pap námpon. ✱

16 (Arop woupwiráp te mámá kar má wa kipo!)

17 Jisas aerá séri pwarará am koumteouráp arop pwarará nap mek yoump. Námoku éréképa yarak i konámp arop fákáreao am wounáp kar fi am turunk.

18 Aeapo maok, mao am fárákan arakrá sér, “Yumo kuri ninik yak mo nie? Kápae kare ankank ek yak námpao arop yare mek pik námp te, Kwaro nke námp fek am aropan oumi pap mo i konámp te, yumo am te mér mo nie?

19 Am te apae riteanápe, am ankank te aropamp ninik mek pik mono. Am te yare mek pikianánko tukwi konapono.” (Am ankank Jisaso sénámp te fári konap ankank ponankor te Kwaro nke námp fek yiki kukur kwapwe námpan séri námpon.)

20 Aeritea maok, mao arakrá sér, “Aropamp ninik mek yak námpao ek korop námp te, am támao man oumi pap námpon.

21 Am ninik mek yak námpao érik korop konámp ankank te ará: Kwatae mwaek ninik i konap ninik, kokopor i konap ninik, oukun i konap ninik, arop tirá wour i konap ninik, yupuráp aropao kokopor i konap ninik,

22 kikiank i konap ninik, nkwakwe make kwatae ninik, yankar i konap ninik, yupu faperá kwekár i konap ninik, kokwarok i konap ninik, arop wouroumprá sér i konap, ‘Ono nkwak i mak i konamp’rá sér i konap ninik, fwapia ninik mo épépérép i konap ninik.

23 Mámá ninik kwatae má ponankor arop ninik mek yakea ek korop námp te, támao Kwaro nke námp fek am aropan oumi pap námpon.” ✱

Ankwap fi Fonisia mekamp yupuaeim kar Matyu 15:21-28

24 Jisas apár Galili meknámp akwapea Tair taun ntia Saidon wonae fik maok, arop ankárankampamp nap mek youmpea maok, arop námwan nkeantánoria kánánkámp am mek tank naeria. Aenámpan mao mek tank naenámpon pourou mono.

25-26 Ankwap fi kantri Siria mekamp Fonisia fi mekamp yupu ankárank Jisas koropá tank námp wa. Maomp yupu-táráp ankárank maomp pourouk kwatae-arop woukoupá yak nánko maok, koupour koropea Jisasomp wonae fik kwaráp torokompria Jisasén námwan aropomp naenámpon kar fek sérrá, “Amo onomp tárápamp pourouk kamp kwatae-arop yak námp yérépe napo worokor akwapano.” ✱

27 Aeránko maok, Jisaso Juda firan ninikrá wounáp kar arakrá sérrá, “Nomo ankár manénkir te tárápuan fir nénk mwanámpon. Takria nomo tárápuamp fir sámpea asan * nénk mwareano.”

28 Aeránko maok, yupurao man kar pwarokwaprá arakrá sér, “Tokwae Kar e! Tá karean maok, as kákánar ankore mek yakria tárápamp yaekamp fir kánanke párapop pikrink nánko, tirá fári konámpon.”

29 Aeránko maok, Jisaso man sérrá, “Ae te amo takrá sénapara, amo warko arákarrá akwapea. Waráp tárápamp pourouk kamp kwatae-arop te wae worokor pik tenámpon.”

✱ 7:15: Mt 12:34 ✱ 7:23: Ro 1:29-31; Ga 5:19-21 ✱ 7:25-26: Mk 9:17-19 * 7:27: Matyu 15:24 fekamp kar fi fek nkeae.

³⁰ Aeránko maok, am yupu arákarrá akwapea námokuráp nap mek nke nánko maok, kwatae-arop worokor pik tenánko maok, yupu-tárápao népek kwapwe kare amp. ✧

Woupwi ntia top kor kéri yaknám aropamp kar

³¹ Jisas taun Tair mekmwaeknám taun Saidon mekmwaeknám akwapea maok, am feknám Dekapolis † mekmwaekia maok, warko ént aokore Galili mek akwap.

³² Jisas ént aokore Galili fik akwapeaka am fekánko maok, tá arop ankárank woupwi kérrá, tá sérékam kárakapeyak nánko, kar fwapia sér mo i konám. Man warám-p-sankoropnap aropao Jisasén námwan aropomp naenám kar fek sérrá, “Amo am aropamp pourouk yae papae!” ✧

³³ Aerá sérápo maok, Jisaso am arop warámpea kountouráp arop am fek párapop tará maok, námoku mwar arop warámpea akwap. Táte Jisaso am aropamp woupwi mek yae kurépi fek noropea maok, tá yae kurépi fek atop féki papea sérékam fek pap.

³⁴ Aetea maok, táte yámar mek tokoreyakrá, yonkwae touweria maok, nékér ak-sirarrá námokuráp kar fek arakrá sér, “Efata!” Am takrá sénám kar fi te ‘Amo kikir akwapea!’ rá sénámpon.

³⁵ Aenánko maok, am aropamp woupwi koupour kar kikir akwapea maok, sérékamao kuri kárakap yakám te wae fwapánko maok, am aropao kor kar yae-párak kare sér.

³⁶ Aenka maok, Jisaso am fárákapan, mámá aropan koropnám ankank máte ankwanap séri kwaponoria taokarrá pwara námpan maok, am fárákap te maomp kar wa mono. Ankár kárakáreria am kar farákápaono.

³⁷ Aenapo, kountouráp arop am kar wawia kokorokoria maok, arakrá sér, “Kápaé kare ankank mao tere nám te ankár yae-párak námpono. Mao nánko, woupwi kérap arop oukoumwan te kar wa, tá top kor kéri yaknám arop warko kar fwapnae sérar napono!”

8

Jisaso 4,000 aropan fir nénkám kar

¹ Wakmwaek am ke fek táman kápaé kare kountouráp arop ou tokwae warko koropea koupoukour. Aeapo maok, fár mwarap fir wae pwar nánko, Jisaso námoku éréképá yarak i konám aropan wumwi nánko maok, korop napo am fárákapan arakrá sér,

² “Ono mámá arop fárákap onont yinink yae yakápia napo, fir wae mo nánko, aropomp nampono.

³ Táte mao yae-porokwe yakápia napo, ono warko námokuráp némpouk tirá kérép te mono. Am te apaeriaka ankwap fárákapaop kor panek tukup mwanapara, tukupria mwaeakopoporokweria némpouk tankáp mwanape.”

⁴ Aeránko maok, mao éréképá yarak i konám arop fákáreráo nopok man arakrá sér, “Mapek arop mo nám te, pan te maokamp sámpea am kountouráp aropan nénk nánko, pwi naenámpono?”

⁵ Aerápo Jisaso am fárákapan turunkrá, “Ae te yiráp pan te apaekamp tank námpono?” Aeránko maok, am fárákapaop sérrá, “Fákáne k tank námpono.”

✧ 7:30: Jo 4:50-51 † 7:31: ‘Dekapolis’ te Grik kar fek ‘Fére-sámpramp taun’rá sénámpon. ✧ 7:32: Mk 5:23

⁶ Aerá sérapo maok, mao koumteouráp aropan sérrá, “Yumo apárok tankápenke.” Aeritea maok, mao am pan fákánek sámpea, Kwarén ‘Aesio’rá séria maok, fékériaka námoku éréképá yarak i konámp arop fákáreran nénk nánko, mao am tia koumteouráp aropan nénk.

⁷ Aetea maok, éntékam kánanke táráp ankákáránk tankáp nánko, am táman kor Jisasó Kwarén ‘Aesio’rá séria maok, námoku éréképá yarak i konámp arop fákáre táman sérrá, “Máman kor taknámp nénkenke.”

⁸ Aeránko maok, am fákáreran fir nénkapo maok, fépéria wae pwiapo maok, fir ankwapmwaek tankáp nánko, Jisasomp arop fákáre am ponankor popokiaka fákánek basket mek kák napo, top koupour yak.

⁹ Am koumteouráp arop te 4,000 niamp arakeno. Takia Jisasó am fárákapan tirá kérépá pwarará maok,

¹⁰ Mo náráp éréképá yarak i konámp arop fárákapént koupour kar bot mek kounkouria maok, distrik Dalmanuta mek tukup. ✧

*Jisasén ‘Kárákáre yénképae’rá sériap kar
Matyu 16:1-4*

¹¹ Aenapo maok, Farisi fákáre koropea Jisasént kar yorowarria maok, am fárákapao “Mao ankár Kwaromp térean tére námponoria yénképnámp kárákáre yoro nánko, nke mwaro.” Am fárákap takrá sénap te, man mokopon nke mwar ritea napon. ✧

¹² Tak napo maok, Jisasó am fárákapamp ninikan kokwaeria tékén nékér aksirarrá maok, sérrá, “Mámá ke fekamp koumteouráp arop te apaeria kárákáre nke mwarria wumwi napon? Ono te yumwan waeman kare kar sér rae: Ono am fárákapan te kárákáre yénkép mo kareno!”

¹³ Aerá séria maok, am fárákapan pwarará náráp arop fákárerént warko bot mek korokwaprá ént aokore nkamwaek fimwaek tukup.

Farisi fákáre ntia Herotomp yisan wounápnámp kar

¹⁴ Jisas éréképá yarak i konámp arop fárákap te pan sámmp mwarap te ník mo pwarará, yaenémpi bot mek tankáp napo, pan ankáránkamp mwar bot mek tank.

¹⁵ Aenapo maok, am fárákapan kar kárákáre fek arakrá sér, “Yumo fwapia mér kipo. Yumo te Farisi fákáre ntia Herotomp yis fwapia ninik kipo.”

¹⁶ Aeránko maok, am fárákap námoku támao “Am takrá sénámp te, apaeritea námpanápe, nomo pan mo námpaná nampon.”

¹⁷ Aerapo maok, Jisas wae maomp ninik méria am fárákapan sérrá, “Apaeritea yumoku kok ‘Pan moian’rá sérar rape? Ae te yumo oukoumwan ninik mo rape? Ae te yiráp kae mek te fákárámp mo nie?”

¹⁸ Yumo waeman yi-ráp te, mokopia ankank nke mo napon? Yumo waeman woupwiráp te, mokopia kar wa mo napon? Yumo onoi namp wae ník mo pwar nap nie?

¹⁹ Ae te ono arop ou 5,000 aropampor pan éntik fékéria nanko te, yumo te am pan ankwapmwaek tank námp te apaekamp basket mek kák naponon?” Aeránko maok, am fárákapao sérrá, “Éntér-sámpramp basket mek kák námpon.”

²⁰ “Táte ono 4,000 arop ouampor pan fákánek fékéria nanko te, yumo am pan ankwapmwaek tank námp te, yumo apaekamp basket mek kák naponon?” Aeránko maok, am fárákapao sérrá, “Fákánek basket mek kák námponon.”

21 Aerapo maok, mao am fárákapan sérrá, “Tak napara, ankank tank mo nánko te, ono fwap sánk nanamp te yumo mér mori kwapon?”

Betsaida mek arop yi fwapi papámp kar

22 Jisas mao tukupea Betsaida mek napo, arop ankwap fákárerao yi wurumpi yaknámp arop warámp-sankoroepa Jisasén námwan aropomp naenámp kar fek sérrá, “Amo mámá aropamp pourouk yae papae.”

23 Aerapo, Jisas am yi wurumpi yaknámp aropamp yaek sámpea némp yarápae fek warámpá akwapeaka, yae kurépi fek atop fékia maomp yi mek papria maok, man turunkrá, “Amo te ankank nke rape mo nie?”

24 Aeránko maok, am aropao énounkoupia maok sérrá, “Ono arop ankwap fárákap wae nke namp te, yao niamp paokop naponono.”

25 Aeránko maok, Jisas warko maomp yi mek ankwap por yae pap. Aenko maok, am arop yi tae fek firékarea nke nánko maok, táte kápae kare ankank wae érik karaok yakáp.

26 Aenko maok, Jisas am aropan námokuráp nap mek sámp-kérépria sérrá, “Amo te warko némpouk mwaeak akwapea am kar sérari kwaponono.”

Pita Jisasén te ‘Amo Krais’rá sénámp kar

Matyu 16:13-20; Luk 9:18-20

27 Jisas námoku éréképá yarak i konámp arop éréképea maok, taun Sisaria Filipai wonae fikamp némp-némp kánanke mek tukupea mwaeakria maok, am fárákapan arakrá turunk, “Am kounteouráp arop te onan te waweanrá sénaponono?”

28 Aeránko maok, am fákárerao man sérrá, “Ankwap fárákapao sérrá, ‘Máte arop ént mek nér i konámp Jon’rá sér i konapon. Tá ankwap fákárerao ‘Elaija’rá sér i konapon. Tá ankwap fákárerao sérrá, ‘Profet ankwaponono’rá sér i konaponono.”

29 Aerá sérapo maok, táte Jisaso man turunkrá, “Ae te yumoku kare te onan te wará sér i konapon?” Aeránko maok, Pita maomp kar pwarokwaprá arakrá sér, “Amo te Kraisono.” * ☆

30 Aeránko maok, mao sérrá, “Ae te arop ankwap wa nap fek yumo am kar takrá séri kwaponono.”

Jisaso ‘Sumpwia warko fárámp nanamp’rá sénámp kar

Matyu 16:21-28; Luk 9:21-27; Jon 12:23-26

31 Aeria maok, am fek arakrá sér, “Aropamp Táráp te ankár touwe tokwae sámp naenámp. Tak naenámp te, Juda fi taokeyakáp i konap arop, tá pris fákáre, tá lo yénkrá farákáp konap arop am fákáre támao man younkwe sirarrá man sámp-wouroump mwanapon. Takia napo, yininki yakea warko fárámp naenámp.”

32 Mao am kar érik am fárákapan farákápánko maok, tá Pita Jisasén warámpea youmpea ankwap fek yakrá man ‘Taki kwaponono’rá yopor.

33 Aeránko maok, Jisaso warko arákarrá námoku éréképá yarak i konámp fákáreran énounkoupia maok, tá Pitan arakrá yopor, “Satan, seae! Onan taokor kwaponono. Amo te Kwaromp ninikaok mono, aropamp ninikaokria sénaponono.”

34 Jisaso kounteouráp arop ntia námoku éréképá yarak i konámp aropan ‘Yumo koropenk’rá wumwia maok, am fárákapan sérrá, “Arop ankárankamp

* 8:29: ‘Krais’rá sénap e fi te “Juda Tére konap Ninik” Buk 2 kware 68 fek nkeae. ☆ 8:29: Jo 6:69

onomp wakmwaek korop naenámp kwamp te, mao námokuráp ninikan wampwe pwarareaka, mao te ono nampnámp maknámp touwe sámpea, onoinampaok korop kun.

³⁵ Arop námokuráp ninik fek yárák námp te, mao te sumpwi naeria námpon. Aeno arop onan ninikria, onomp Kwapwe Kare Kar ponankor sámpea farákáp námp te, arop am fek man sámp-wouroump nap te, mao fwap yiki yak sámp naenámpono.

³⁶ Aeno arop ankárankao apárokamp ankankan ninik tokwaeria térerá yárákianámp te, sumpwi nánko te, am ankank ponankor támao man mokopi-aka yaewour naenámpon?

³⁷ Ae te am arop te apae arean fek yamokwapea warko yiki yak sámp naenámpon?

³⁸ Aeno arop ankwap Kwarén younkwe sánkea kwatae ninik fek paokop-nap arop ou mek yakria, ‘Ono Jisasomp’rá séria, onomp kar farákáp naenámp pwarápaeanámp te, tá nánkár wakmwaek kor, Aropamp Táráp maomp yiki kor enselént, tá Naropwaroump wae tokwae mént ék námp fek te, am aropan kor ‘Ono amwan mér moi namp’rá sénaenámpon.’ ✧

9

¹ Jisaso sérrá, “Ono yumwan waeman kare kar sér rae: Yumo mámá yakápnap arop ankwap fárákap te, oukoumwan sumpwi mo, yakáприя, Kwaroump firáp taokeyak naenámp, maomp kárákárerént korop nánko, nke mwarea napon.”

*Jisasomp pourouk wae pouri yakánko nkeap kar
Matyu 17:1-13; Luk 9:28-36*

² Takia tokwampok yae akwap tenánko, wakmwaek Jisaso Pita, Jems, Jon man éréképea, mao saráp pokea faonkwe wi fek narek karaok poká yakáприя maok, Jisasomp pourou te am yinínkaopweao tokore yakápapo, ankwap pourou arákár. ✧

³ Aeria maok, maomp waempyam ankank te wupwi pouri akwap nánko maok, apárokamp arop waempyam take pourouráp wupwi kukarrá pap mo i konapono.

⁴ Aenka maok, wokwaek kar yakep arop yawor Elaija ntiaka Moses * kwaporok am fek Jisasént fokopeyakepo maok, am fárákapao nkeapo maok, am arop yaworao Jisasént kar sérrá yak.

⁵ Tá Pita am táman nkea maok, Jisasén arakrá sér, “Tisa, nomo te mapek yakáp mwanámp te kwapwe kareno. Aenámpara, yino mapek sákae yinínkaopwe tiria maok, ankwap waráp por, ankwap Mosesompor, ankwap Elaijampor.”

⁶ Am fárákap apáp tirinkria maok, Pita am sénaenámp kar mér moria sérimpon.

⁷ Aerá séránko maok, am fárákapamp pourouk koumwe oupouroupanko maok, am koumwe meknámp arop kar arakrá sér, “Támáte onomp tárápono. Ono man warákár nampono. Yumo ankár maomp kar wa kipo.” ✧

⁸ Aeránko maok, koupour énoukoup napo maok, arop ankwap yak mo. Jisas ankárank mwar am fárákapént yakánko nke.

✧ 8:38: Mt 10:33 ✧ 9:2: Mk 5:37 * 9:4: ‘Elaija ntiaka Moses’: Matyu 17:3 fekamp kar fi fek nkeae. ✧ 9:7: Mt 3:17; 2 Pi 1:16-18

⁹ Takia am faonkwek wae pwarará pikapo maok, am yininkaopwe-ran toropwapria fou e sérrá, “Yumo nkenap ankank māmá te arop sérari kwapon. Nánkár Aropamp Táráp apár me meknámp warko fárámpeanánko, am kar wakmwaek fwap farákáp mwanapon.”

¹⁰ Aeránko maok, am fárákapao námoku am kar wawia niki-samp paokopria maok, “Mámá kar ‘Apár me meknámp warko fárámp’rá sénámp te apae ankankono?”

¹¹ Aeria maok, man turunk, “Ae te apaeritea lo mér i konap aropao sérrá, ‘Elaijamékir warko korop nánko, Kraís wakmwaek korop naenámpo’n’rá sénapon?”

¹² Aerá sérapo maok, tá Jisaso am fárákapan arakrá sér, “Táte kare, Elaija manénkir koropeaka ankank ponankor fwapokwap naenámpo. Aeno ankwap kar Kwaromp Buk fek yaknámp arakrá sénámpo: ‘Aropamp Táráp mao touwe tokwae sámp, tá arop fárákap maomp kar ták-sir mwanap’rá sérimp te mokopono? ✧

¹³ Aeno ono yumwan sénámp te Elaija wae korop námpon. Aenáno maok, aropao námokuráp ninikaok tukupriaka man nkwakwe make sokoro napon. Am te wae Kwaromp Buk fek sénámp niamp napon.”

Jisaso kwatae-arop woukoupeyaknámp táráp fwapi papámp kar Matyu 17:14-21; Luk 9:37-43

¹⁴ Am fárákapao ékiaka nkeapo maok, kápae kare koumteouráp arop néntépa waeapo maok, Jisaso éréképá yárák i konámp arop fárákap yakáp napo, lo yénkrá farákáp konap arop fárákap mént kar yorowar.

¹⁵ Am koumteouráp arop ponankor nkeapo, Jisaso korop nánko maok, kokorokoria maonámpok foporakorrá tukupea, fwaprá kar korop naponoria warákarea warámp.

¹⁶ Aerapo maok, mao námoku éréképá yárák i konámp arop fákáreran sérrá, “Yumo am fárákapént kar yorowar nap te apaerani napon?”

¹⁷ Aeránko maok, am koumteouráp arop ou mekámp arop ankárankao kar pwarokwaprá sérrá, “Tisa, onomp poumou-táráp ankárankan top kor kéri yaknámp kwatae-arop woukoupeyak námp amonapok warámp-sankorop nampono.

¹⁸ Ankár maomp pourouk woukoupeyakra kárakáreria maok, man apárok sámp-yankop nánko, maomp táp meknámp aroponk koropánkria yu kákánákia maok, tá pourou tae pári yak konámpo. Aenámpantá, ono amo éréképá yárák i konap arop fárákapan turunkrá, ‘Yumo te onomp tárápamp pouroukamp kwatae-aropan yérépenk’ ria sénanko, am fárákap te yérépe mwanap pourou mono.”

¹⁹ Jisaso am kar wawia maok, ponankor koumteouráp aropan sérrá, “Yumo te Kwarén mér monap arop fino. Ono apaekampor yumont yak nanko, yumo onan wanonorá wuri nkea mér mwanapon? Yumwan apaekampor yiráp kápae sámprá yumwan yaewour saráp nanampon?” Aerá séri pwarará maok, naropwarén sérrá, “Waráp táráp mampok warámp-sankoropae.”

²⁰ Aeránko maok, am fárákapao am táráp maonámpok warámp-sankorop napo maok, am kwatae-arop Jisasén nkea maok, am tárápan sámpá fopwaokánko, am táráp te kour me woukoupea maok, apárok sikiripea arokwapria maok, táp meknámp aroponk korop.

✧ 9:12: Ais 53:3; Mal 4:5

21 Aenko maok, Jisaso naropwarén turunkrá, “Mokope ke fek am yak námpon?” Makrá séránko maok, naropwaro sérrá, “Wokwaek ankár épér morok kánanke fekampao yak námpon.

22 Kápae kare por am kwatae-aropao am tárápan sumpwi pap nae yonkwaerá, maomp pourouk woukoupeyak nángo, mao yaomwi mek pik, tá ént mek pik konámpon. Aeno amo fwap tak nae rap kwamp te, yinan aropompria yaewourampo.”

23 Aeránko maok, Jisaso sérrá, “Amoku támao Kwarén méria te, amo fwap kápae kare ankank tére nanapon.” ✧

24 Aeránko maok, naropwaro sérrá, “Ono te wae amo tak nanaprá mér nampao maok, onomp mér fae tákárenono. Amo onan yaewourae.” ✧

25 Jisaso nke nángo, am kounteouráp arop wonae fik foporakorrá korop. Aenapo, mao am tárápamp pourouk woukoupeyaknám kwatae-arop táman arakrá yopor, “Amo top kor kér, woupwi kériramp kwatae-arop e! Amo am tárápamp pourouk pwarará ankár worokor pikae! Warko maomp pourou mek akwap kwapono.”

26 Aeránko maok, am kwatae-arop apánka waeria maok, am tárápan sámpea fopwaokria maok, wae sumpwi yak nám piampi yak. Aenko maok, arop kápae kare nkea sérrá, “Mao te wae sumpwi yakáne!”

27 Aerapo maok, Jisaso man yaek sámpea kakapánko maok, mao fárámpeyak.

28 Takia maok, Jisaso nap mek youmpánko maok, námoku éréképá yarak i konám arop námoku mwar mént yakápia man turunk, “Ae te apaeritea yino am kwatae-arop yépe mwanám pourou mo námpon?”

29 Aerapo maok, mao am fárákapan sérrá, “Kwarén sénap fek saráp, kwatae-arop yépe mwanapon. Ankwap mwae kup yak mono.”

Jisaso ‘Sumpwia fárámp nanamp’rá ankwap por sénámp kar

Matyu 17:22-23; Luk 9:44-45

30-31 Jisas ntia mao éréképá yarak i konám arop fárákapan am némp pwarará tukupea distrik Galili mek amore mek, arop námo yak namp mérantánoria kánánkám am mek yak. Am te apaeritea náráp éréképá yarak i konám aropan saráp kar yénkrá farákápan naeria. Aeria maok, am fárákapan sérrá, “Nánkár Aropamp Tárápan arop fárákapan yaek pap napo, faropea sumpwi páte napo, yininki yakeaka warko fárámp naenámpo.” ✧

32 Aeránko maok, am fárákapan am kar fi fwapia mér moap kwamp, apápria man turunk mono. ✧

‘Wa nareki yak námpono’rá turunknap kar

Matyu 18:1-5; Luk 9:46-48

33-34 Takia pwarará, Jisas mao taun Kaperneam mek tukupria, mwaeoak mao éréképá yarak i konám arop fárákapan námo ou mek arop éréképá yak naenámp arop tokwae te wanonorá kánánkám sérarrá turunkuprá tukup. Takrá tukupea Kaperneam mekia am fárákapan yinkea nap mek napo maok, Jisaso man turunkrá, “Yumo mwaeoak sérarinap kar te apaeran sérari napon?” Aeránko pwaráperia maok, maomp kar pwarokwaprá sér mo.

35 Aeapo maok, tankria am éntér-sámpramp aropan koropenkria sérrá, “Arop ankwap yépe kor yoroia meki akwap naeria nám kwamp te, mao ankár wakmwaek kar yakria, ponankor aropan yaewour naenámp tére arop yak naenámpo.” ✧

³⁶ Aeritea maok, Jisaso épér morok táráp kánanke warámpea kuk papria yae yukup mek yiríp fákeyakrá am fárákapan sérrá,

³⁷ “Arop onan ninikia mámake pourouráp táráp kánankeran warákárria warámp nám̄p te, onan kor warákárria warámp nám̄pon. Tá arop onan warákárria warámp nám̄p te, mao te onan saráp mono. Onan sámp-kérép nánko ék namp, onomp Naropwarén kor warákárria warámp nám̄pon.” ✧

*‘Arop nomwan yopor mo nám̄p te, nomp nouroupono’rá sénámp kar
Luk 9:49-50*

³⁸ Tá Jono Jisasén arakrá sér, “Tisa, yino nke nánko, arop ankárankao waráp e sériaka kwatae-arop yéréperá kérép nám̄pao, mao te nomonám̄pao yárok mo nám̄pantá, yino man takrá tére kwaponorá taokor nám̄pono.” ✧

³⁹ Aerá séránko maok, Jisaso man sérrá, “Yumo te man taokor kwapono. Arop ankárankao onomp e sériaka kárakáre yoroia te, mao te koupour onan kwatae kar sér mono.

⁴⁰ Tá arop nomwan yopor mo nám̄p te, nomp nouroupono. ✧

⁴¹ Aeno arop ankárankao yumwan nkea, ono te Kraisomp arop fákáre yae-wour naerá ninikia, yumwan kap mek ént yink-sánk nám̄p te, ono yumwan waeman kare kar sénampon: Mao nopok ankank kwapwe sámp naenám̄p te kwaporok pwar naenám̄p pourou mono.”

*Arop ankwapamp ninik kwataerao arop ninik épérepí pap konám̄p kar
Matyu 18:6-9; Luk 17:1-2*

⁴² Jisaso warko arakrá sér, “Táte am arop épér morok táráp make niampao onan mér nánko, maomp ninik épérepí pap nánko, mao onan younkwek pwar nám̄p te, am arop te manénkir yápare kor fek yumwi tokoroepa solwara mek sitenapo, mao tak moan mpupo.

⁴³ Aeno waráp yaerao amwan kwatae ninik mwaek sámpá akwap nánko te, amo am yae ankwap mwaekamp karámp-tákapea sirampo. Aeriaka maok, amo yae-párak yiki yak sámp nanapon. Takria amo yae énékér sámpá yakria, amo torokwar mo i konám̄p yaomwi mek pik nanape.

⁴⁴ (Am némp te sáráp kánanke arop pourou mek fánám̄p te sumpwi mo, tá pourou wouroukournám̄p yaomwírao kor torokwar mo i konám̄pon.)

⁴⁵ Aeno waráp pu korao amwan kwatae ninik mwaek sámpá akwap nánko te, amo am pu kor karámp-tákapea sirampo. Aeria amo ankárank mwaek yi fek saráp yakria saráp yiki yak sámp nanapon. Tá amo pu énékér sámpá yak napo te, amwan yaomwi mek sir mwanape.

⁴⁶ (Am némp te sáráp arop pourou mek fánám̄p te, sumpwi mo i konám̄pon. Tá pourou wouroukournám̄p yaomwírao kor torokwar mo i konám̄pon.)

⁴⁷ Tá waráp yírao amwan kwatae ninik mwaek sámpá akwap nánko te, amo ankár wurukupea sirampo. Aeria amo ankárank mwaek yi fek saráp yakria maok, Kwaro náráp firáp taokeyaknám̄p mek yoump nanapon. Tá amo yi anánkaopwe sámpá yak napo te amwan yaomwi mek sir mwanape.

⁴⁸ Am némp te sáráp arop pourou mek fánám̄p te, sumpwi mo i konám̄pon. Tá pourou wouroukournám̄p yaomwírao kor torokwar mo i konám̄pon.

⁴⁹ Oukwe ofa mek yiríp i konap te ofa yiki kukur naenám̄pria ni konapon. Tá taknám̄p, yaomwírao aropamp ninik mekamp kwatae ninikan kor wourékimpria ninik yiki kukarrá kák naenám̄pon.

50 Oukwe te yae-párák kare ankankono. Aeno maomp nape konámp akwapá moyak nánko te, yumo fwap mokopia napo, am oukwe warko nape naenámpono? Táte taknámp oukwe nape niamp yiráp ninik mek yak nánko maok, yumo fwap yiráp ankwapnápént yonkwae porokwe kwapwerá tankápria warákár mwanapono.” ✧

10

Jisaso yupu pwar konap ninikan sénámp kar

1 Jisaso distrik Galili meknámp distrik Judia mek koropea ént Jordan mek nkamwaek fimwaek tápamprá yoump nánko, táte kápae kare kourap aróp koropeaka warko maomp wonae fik kourap maok, mao námoku i konámp ninikaok am fárákapan Kwaromp kar farákáp.

2 Aenko maok, Farisi fákáre koropea man mokopon nke mwar ritea turunkrá, “Nomp lo te yupu pwar mwanámp te ‘Fwapono’rá sénámp ni mo nie?”

3 Aerapo maok, Jisaso am fárákamp kar pwarokwaprá arakrá sér, “Moses te Juda fi yumwan apae lo sánkámpon?”

4 Aeránko maok, am fárákapao sérrá, “Moses te ‘Arop yupu pwar námp kwamp te, pas kumwiaka yupuan sánkria, pwar mwanap te fwapono’rá sérimpono.” ✧

5 Aerapo maok, tá Jisaso am fárákamp kar pwarokwaprá arakrá sér, “Táte yumo Juda fi yumokunap ninikaokrá paokop napantá am lo kumwimpono.

6 Táte me kourap sik te Kwaro ankank ponankor yoroia, tá poumou ntia yupu yoroimpon. Kwaromp Buk fek makrá sénámpon.” ✧

7 Kwaro sérrá, ‘Arop yupu sámpria éntupwar naropwar pwarará maomp yupunt kourap námp te, am anánkwap te waeman ankáránkamp pourounono.

8 Am anánkwap te warko anánkaopwe mono.’ Waeman ankáránkamp pourou niamp kare yak nepono.” ✧

9 Aenámpara, Kwaro fekarea fákápá pwatanámp yupu anánkwap te aropo poporori kwapono.”

10 Wakmwaek Jisaso éréképá yarak i konámp aróp fákáreráo tukupea nap mek yupu pwar konap kar warko turunk.

11 Mao am fárákapan sérrá, “Arop ankáránkao yupu pwarará ankwap yupu sámp námp te, náráp yupuan kwatae ninikria, mao ankwap yupurént kokopor námpono.” ✧

12 Tá yupurao poumarop pwarará akwapea ankwap nap mek tank námp te, náráp poumaropan kwatae ninikria ankwapént kokopor námpono.”

Jisaso tárápuan ourour wor-pwararimp kar

Matyu 19:13-15; Luk 18:15-17

13 Kourap aróp fárákap Jisaso ‘Náráp tárápuan yae papria ourour sánkano’ ria maonámpok éréképá korop. Aeapo maok, Jisaso éréképá yarak i konámp aróp fárákap nkea am aróp fárákapan yopor.

14 Jisaso takapo nkea maok, náráp fárákapan yoporiarakrá sér, “Tárápu te numwar ononampok koropanápono, pwareнке. Kwaro náráp firáp taokeyak námp mek te máma tárápu kánanke-táráp niampi yakápnap aróp fárákapao maok, am mek yakáp mwanapono.

✧ 9:50: Lu 14:34; Kl 4:6; 1 Te 5:13 ✧ 10:4: Lo 24:1-4 ✧ 10:6: Stt 1:27 ✧ 10:8: Stt 2:22-24; Ef 5:31

✧ 10:11: 1 Ko 7:10-11

15 Ono yumwan waeman kare kar sér rae: Táte arop ankwap mámake tárápu kánanke-tárápao Kwaro náráp firáp taokeyak námp mek yink konap ni-amp tak mo námp te, mao te am mek yoump naenámp pourou mo karenono.”

16 Aerá séria pwarará tárápu ankákárankrá yae yukup mek fákeyakrá me korok yae paprá ourour nénk.

*Ankank tokwaeráp arop Jisasén turunknámp kar
Matyu 19:16-26; Luk 18:18-27*

17 Jisaso takia pwarará fárámp rá akwap naerianánko maok, arop ankárankao fárakoprá koropea kwaráp torokompria man arakrá turunk, “Kwapwe kare tisa, ono te mokopiaka yiki yaká yak sámp nanampon?”

18 Aeránko maok, nopok Jisaso sérrá, “Amo te apaeria onan ‘Kwapwe kare’rá sénapon? Kwar ankárankampao saráp kwapwe kareno.

19 Lo kar te amo wae mér napon: ‘Yumo arop tirá wouri kwapon. Yumo ankwapamp koumteou poumou tárápunt kokopori kwapon. Yumo oukuni kwapon. Yumo arop ankwap kwekárá koti kwapon. Yumo arop ankwapamp ankank kíkiankiaka pouroukoup kwapon. Yumo te ankár yiráp éntupwar naropwaromp yae ankore mekria maomp karwaok saráp kipo.’” *

20 Aeránko maok, am aropao Jisasén sérrá, “Tisa, ono te wokwaek épér mo feknámpia koropea, oukoumwan namp te waeman am loaok saráp yak nampon.”

21 Aeránko maok, Jisaso man énounkoupia warákár tokwaeria man sérrá, “Amo ankárankamp ankank te oukoumwan pwi mo napon. Amo akwapea waráp ankank ponankor aropan nénkea maok, am fekamp mani tia amo ankár ankank moráp aropan nénkampo. Amo takria maok, yámar mekamp kwapwe kare ankank sámp nanapono. Amo takia pwarará, ononampaok koropampo.” *

22 Aeránko maok, am arop am kar wawia yépe kákárápea ninik kápaeria maok, Jisasén pwarará námokuráp némpouk arákarrá akwap. Am te apae riteanápe náráp ankank kápaeran aropan nénk te monoria námpon. *

23 Jisaso námoku éréképá yárák i konámp arop fákáreran énounkoupia sérrá, “Arop fárákap kápae kare ankankráp te Kwaro náráp firáp taokeyak námp mek yoump naenámp te kour sir kare námpon.”

24 Aeránko maok, námoku éréképá yárák i konámp arop fárákap maomp am kar wawia maok, kokorokor. Aeapo maok, Jisaso warko sérrá, “Tárápu! Ankank tokwaeráp arop Kwaro náráp firáp taokeyaknámp mek yoump naenámp te kour-sir kare yak námpon.

25 Kamel* tokwaerao nil me kánanke mek yoump naerianánko, fákap nánko, kounkou i konámpnámp taknámp, ankank kápaeráp aropao kor Kwaro náráp firáp taokeyaknámp mek yoump naenámp te kour-sir tak námpon.”

26 Aeránko maok, námoku éréképá yárák i konámp arop fárákap támao kokorokoria maok, námoku támao sérarrá, “Ae te takanángo te, wa mokop am mek yoump naenámp pwi námpon?”

27 Jisas am fárákapan énounkoup karia maok, sérrá, “Arop námoku te am tak mwanap pourou mono. Kwaro mwar kápae kare ankank fwap tak naenámp pwi námpon.” *

* 10:15: Mt 18:2-3 * 10:19: Kis 20:12-17 * 10:21: Mk 8:24 * 10:22: Mk 4:18-19 * 10:25: ‘Kamel’: “Juda Tére konap Ninik” kware 46-47 fek nkeae. * 10:27: Lu 1:37

²⁸ Aeránko maok, Pita Jisasén kar ankáránkamp arakrá sérrá, “Amo nkeae! Yino te kápae kare ankank te ponankor pwarará waráp wakmwaek korop námpon.” ✧

²⁹ Tá Jisaso sérrá, “Ono waeman yumwan kare kar sér rae: Arop ponankor onan, tá Kwaromp Kwapwe Kare Karan ninikria, náráp nap, ankwapnáp, antáp, éntupwar, naropwar, náráp tárápu, náráp yopwaran kor kwaporok pwareanámpon te,

³⁰ nopok fwap warko 100 por sámp naenámpon. Oukoumwan mámara ke fek yakáp nap fek Kwaro fwap kápae kare ankank ponankor nénk nánko, manénkir ti-fákeyakápi napan kámákár akwap naenámpon. Am fárákap fwap kápae kare nap sámp, kápae kare ankwapnáp, antápnáp, éntupwar, tárápu, tá kápae kare yopwaran kor sámp mwanapon. Tá arop ankwap fárákapao nkwaekwe make ninik kwatae nénkea napan kor, nánkár wakmwaek kor mao te yiki yakáp mwanap sámp mwanapon.

³¹ Kápae kare arop fárákap oukoumwan mekia tukup nap te, nánkár te wakmwaek kar yakáp mwarea napon. Tá kápae kare arop fárákap oukoumwan wakmwaek kar yakáp nap te, am fárákap nánkár mekia tukup mwarea napon.”

Jisaso yinink por ‘Sumpwiaka warko fárámp nanamp’rá sénámp kar Matyu 20:17-19; Luk 18:31-34

³² Jisaso mao Jerusalem mek tukup mwaria mwaeakouk tukupria, Jisaso mekia akwap. Aenko mao éréképá yarak i konámpon arop fárákapao ninika waeapo maok, koumteouráp aropao maomp wakmwaek tukupria maok, apáp tirink. Tá Jisaso námoku éréképá yarak i konámpon arop éntér-sámpramp warko éréképea maok, am fárákapan ‘Námwan mwanap’ ria farákápria arakrá sér, ✧

³³ “Yumo wawenk! Oukoumwan te nomo Jerusalem mek tukupeanánko, arop ankáránkao Aropamp Táráp warámp-santukupea pris tokwae ntia lo yénkrá farákápi konap aropaonapok mwanapon. Aenapo, am fárákapao man kotia maok, faropea sumpwi pap mwanap kar papea ankwap firamp yaek pwar mwanapon.

³⁴ Aenapo maok, am arop fárákap man wouroump-séria, tá man atoprá, man faropea sumpwi páte napo maok, yininki yakea warko fárámp naenámpon.”

Jems ntiaka Jon ‘Arop tokwae yak nene’rá niniknep kar Matyu 20:20-28

³⁵ Sebedimp namoráp yawor Jems ntiaka Jon koropea Jisasén sérrá, “Tisa, yino amwan apae ankank sápaeria sénenko, yinan sápi te mokop nanaprá turunk reno.”

³⁶ Aerepo maok, mao am arop yaworan sérrá, “Yumwan te apae nanampon?”

³⁷ Am arop yaworao man sérrá, “Nánkár wakmwaek amo wae apár ponankoramp King Tokwae yaknap ke fek, amo yinan waráp sia king fek ankwap yae-párak mwaek tank naenámpon, tá ankwap yae-mánkwan mwaek tank naenámpon yororoi kákampo.”

38 Aerá sénépan maok, Jisaso am arop yaworan sérrá, “Yumo te am onan turunknep kar fwapia mér mo nepon.” Aeritea maok, Jisaso am arop yaworan wounáp kar kánanke arakrá turunk, “Ae te ono oukoumwan am mek fánaerianamp kap mek te yumo fwap am mek fánenep nie? Ono oukoumwan sumpwi naeria namp te, yumo fwap taknám sumpwi nenep nie?” ✨

39 Aeránko maok, am arop yaworao man sérrá, “Yino te fwap tak nenempon.”

Aerepo maok, Jisas am arop yaworan sérrá, “Tá kare, ono oukoumwan fánanamp kap te yumo kor fánenep. Tá ono oukoumwan sumpwi naeria namp te yumo kor tak nenep.” ✨

40 Aeno arop onomp yae-párak mwaek tank naenámp, tá yae-mánkwan mwaek tank naenámp te, am te apae ono nánapnamp ankankanápe mono. Am sia te Kwar námoku nánapi pwatanám arop fárakapampono.”

41 Aeránko maok, ankwap fárakap fére-sámprampao am turunknep kar wawia maok, Jems ntia Jonén yopor.

42 Jisaso am fárakapan koropenk ritea maok, sérrá, “Yumo te wae mér napon: Ankwap fi arop te arop poukeyakápria, náráp firan fopwaoka wae konapon. Tá arop tokwae kar yakáp nap te koumteouráp arop fárakap ankár ‘Náráp karwaokenk’ ria kárakárea wae konapon.

43 Aeno am ninik te yumo ou mek yak naeane, mono. Yumo ou mek arop tokwae yak naeria nám kwamp te, mao te ankár ponankor aropamp tére arop yak kuno. ✨

44 Arop meki akwapnám arop tokwae yak naerám kwamp te, mao ankár wakmwaek kar yaknám ponankor aropamp kwaporok tére konám arop niampi yak kuno.

45 Am te apae riteanápe, Aropamp Tárápao kor arop fárakapao náráp téreria námwan yaewour mwanapria korop mono. Mao korop nám te am fárakapan yaewouria maok, tá námokuráp pourouran faropanáponoria aropan sánkea maok, am fek táman kápae kare koumteouráp arop warko yamokwap nanampria námpon.” ✨

Jisas Bartimeusomp yi fwapi papám kar

Matyu 20:29-34; Luk 18:35-42

46 Jisas ntia am fárakap tukupea taun Jeriko mekia maok, Jeriko pwarará tukupapo maok, Jisaso éréképá yarak i konám arop, tá koumteouráp arop ou tokwae énéki am fárakapént tukup. Aeapo maok, Timeusomp táráp Bartimeus, yi aompi yak nánko, mwae fik tankria koumteouráp arop tukup napo, am feknám ‘Mani ankank sápenk’ ria sér i konám.

47 Mao wa nánko, Nasaret mekamp Jisas koropánko maok, man kárakárea fek wumwi, “Jisas, Devitomp ou fekamp Táráp †! Amo onan aropompae!” ✨

48 Aeránko maok, arop fárakapao man ‘Kar sér pwarae’ ria yopor. Aenapan maok, mao ankár tékén arakrá sér, “Devitomp ou fekamp Táráp †! Amo ankár onan aropompae!”

49 Aeránko maok, Jisas fokopeyará sérrá, ‘Man wumwi napo koropano’ránko maok, am fárakapao am yi wurumpi yaknám aropan wumwiria maok, man sérrá, “Jisas amwan wumwiane. Amo warákarrá fárámpae.”

✨ 10:38: Mk 14:36 ✨ 10:39: Ap 12:2; Yé 1:9 ✨ 10:43: Mk 9:35 ✨ 10:45: 1 Ti 2:5-6 † 10:47: Matyu 20:30 fekamp kar fi fek nkeae. ✨ 10:47: Mt 9:27

⁵⁰ Aerapo maok, mao náráp waempyam sirarrá koupour fárámp rá Jisasnám pok akwap. Aenáno Jisaso man arakrá turunk, “Amo te ono amwan te apae aeria nape?”

⁵¹ Aeránko maok, am yi wurumpi yaknám p arop támao sérrá, “Tisa, ono te yi nke nae rae.”

⁵² Aeránko maok, Jisaso man sérrá, “Fwaponu. Amo wae akwapae. Waráp mér nap támao amwan fwapi pap námpon.” Aeránko maok, táte mao wae fwap nkeria maok, Jisasén éntér paprá mwae-páraok akwap. ✧

11

Jisaso King niampia Jerusalem mek akwapámp kar

Matyu 21:1-11; Luk 19:28-40; Jon 12:12-19

¹⁻³ Mao wae tukupea Jerusalem mek mwariaka némp Betfage ntiaka Betani mek wonae fik Oliv faonkwekria Jisaso éréképá yárák i konám p arop yaworan sérrá, “Yumomékir am nomo nkenám némpouk am fek akwapenke. Yumo akwapea am némpoukria koupour kar nke nepo, arop donki soup arop oukoumwan am fek tank moianám tokorop tenapan, aokorop-pwararea sankorop kipo. Aenepo, yumwan arop ankárankao ‘Am apae nenepo?’ ria turunk náno te, yumo arakrá sér kipo: ‘Tokwae Karao am fek tére naenámpo. Mao téreaka pwarará koupour kar warko sámp-kérép naenámpo.’ ” Aerá séria pwarará maok, Jisas am arop yaworan sámp-kérép.

⁴ Aeria maok, am arop yaworao akwapea nke nepo, am donki soup ankárankamp nap ménki fek wonae fik apárok mwae fik tokorop tenapo maok, am táman aokorop.

⁵ Aenepo maok, arop ankwap fárákap wonae fik yakápia am arop yaworan arakrá turunk, “Yumo te apae neria am donki soup aokorop repe?”

⁶ Aerapo maok, am arop yaworao am fárákapan Jisas manénkir sérinám kar sérepe maok, am fárákapao kor “Takenke.”

⁷ Aerapo maok, am arop yaworao donki soup warámpea Jisasonám pok koropea maok, námokuráp waempyam am donki paonkore kor fek yunkupá pwarepe maok, Jisaso am fek tank.

⁸ Aenáno maok, arop kápae karerao kor, Jisas tanknám donki am fek pumpurékamprá akwapanoria mwaeao náráp waempyam ankank woroprá yunk. Tá ankwap fárákapao yopwar mek mwae kamp yao yowe karámp-tokoprá mwaeao yunk.

⁹ Aenapo, koumteouráp arop ankwap fárákap mekia tukup nap, tá ankwap fárákap wakmwaek éntér káki tukup nap, mao ponankor fáparakrá tékén arakrá sér,

“Nomo Kwarén warákár mwaro!

Am arop Kwaro námokuráp e fek sámp-kérépeanám aropara,

man ourour sánkano.

¹⁰ Nomp ounáp Devit

kápae kare aropan taokeyaknám taknám

oukoumwan kor mómá arop nomwan taokeyak naenámpo.

Ae naenámpara,

nomo Kwaromp e narek karaok sampok mwaro.” ✧

¹¹ Tá Jisaso akwapea Jerusalem mekria maok, lotu nap tokwae mek youmpea ankank ponankor énoukourá yárák. Takia pwarará maok, yámar

porokor naeria námpantá mao náráp éréképá yárák i konámp éntér-sámpramp arop fárákapént Betani mek arári tukup.

*Jisaso yao fikan 'Tank kwapono'rá sérimp kar
Matyu 21:18-19*

¹² Wokwae ankwap kumuruk Betani meknámp Jerusalem mek aok mwaria maok, Jisas mwae aok yae-porokwe náńko maok,

¹³ nke náńko, yao fik* panek tae morok yakánko pwae kápaé kare. Aemantá maok, mao akwapea wonae fik am fek ki tank mákeanrá oupourounk námpan maok, ki ankárak tank mo kare, pwae mwar yak. Am te apaeria námpanápe, oukoumwan tank konámp ke mono.

¹⁴ Aenáńko maok, Jisaso am yaoan arakrá sér, “Amo warko ki tank napo, arop fárákap am ki fár mo kareno.” Aerá séránko, mao éréképá yárák i konámp arop fárákap am takrá sénámp kar wae wa. ✧

*Jisaso lotu nap tokwae mek arop bisnis tére napo yérépemp kar
Matyu 21:12-17; Luk 19:45-48; Jon 2:13-17*

¹⁵ Jisas ntia mao éréképá yárák i konámp arop fárákap tukupea Jerusalem mek, tá Jisas lotu nap tokwae mek youmprá maok, am mek bisnis térenap arop fárákap ek yéréperá kérép. Aeria ankwap firamp mani tia lotu nap tokwaeramp mani nopok nénknap kákánarrápan, tá am arop fárákap am fek tankáprá, ant mani fek nénknap sia méntér wakárarrá souroumpour.

¹⁶ Aeria maok, mao arop ponankoran ‘Yumo nkwakwe make ankank tiaka lotu nap yár meaok paokopi kwapono'rá sér.

¹⁷ Aeritea maok, mao am fárákapan yénkrá farákáprá sérrá, “Kwaromp Buk fek kar arakrá sénámpo: ‘Onomp nap máte “Kápaé kare arop fi onan kar toropwap i konap nap”rá sér mwanapono.’ Aeno yumo mákiaka arop fupukrá ankank pouroukoup mwanap aropao, mek wouroumpyekáp konap apár niampi pap nape.” ✧

¹⁸ Pris tokwae fákáre ntia Kwaromp lo yénkrá farákáp konap arop fákáre am kar wawia Jisasén farop mwanap mwae kup oupourounk. Am tak nap te apae riteanápe koumteouráp arop ponankor Jisasomp kar wa napo, kwapwe kare námpantá, táman kokorokoria napon. ✧

¹⁹ Aeapo maok, kumuran Jisas námoku éréképá yárák i konámp arop fákárent Jerusalem pwarará Betani mek tukupapono.

*Kwarén mér kare námp fek kar toropwapria ankank sám naenámp kar
Matyu 21:20-22*

²⁰ Wakmwae ankwap yae fek koumounek kar Jisas ntia mao éréképá yárák i konámp arop fárákap tukupria am yao fik nkeapo maok, wae yákáre yak. Tá maomp pwae ntia arák te wae yoronkwae yak. ✧

²¹ Aenko maok, Pita am yao fikan Jisaso sérimpan nínikia sérrá, “Tisa, amo yipirman máma yao fikan ‘Kwatae akwapano'rá séri nap te, oukoumwan wae yákáre yakáne!”

²² Aeránko maok, Jisaso am fárákapamp kar pwarokwaprá sérrá, “Yumo ankár Kwarén mér kárakáre kipo.

²³ Ono yumwan kare kar sér rae: Arop anánk nínik yak moria, námo am ankank fwap nke nanamponorá mér kare námp te, am arop te fwap máma

* **11:13:** ‘Yao fik’: “Juda Tére konap Nínik” kware 36-37 fekamp kar ntia wunéri nkeae. ✧ **11:14:** Mk 11:20 ✧ **11:17:** Ais 56:7 ✧ **11:18:** Mk 14:1 ✧ **11:20:** Mk 11:14

faonkweran sérrá, ‘Amo fárámprá solwara mek far-kirékapae’rá sénánko te, mao te fwap am ninik námp niámp take pourouráp sámp naenámpon. ✧

²⁴ Ae naenámpara, yumo ankank sámp mwaría, fwap sámp mwanámpon ninikria, Kwarén kar toropwap nap te, yumo waeman sénap niámp take pourouráp sámp mwanámpon.” ✧

²⁵ Yumo Kwarén kar toropwap nae nap kwamp te, arop ankwapao yumwan kwatae ninikianánko, yumo mao amwan kwatae niniki námp ninik nap kwamp te, yumo maomp kwatae ninik nik mo pwar kipo. Am takia pwarapo, yiráp Naropwar Kwar yámar mek yak námp waráp ninik kwataeran kor nik mo pwar naenámpon. ✧

²⁶ Aeno yumo am aropao yumwaninámp kwatae ninik nik mo pwar moia napo te, Naropwar Kwar yámar mek yak námp mao te yiráp kwatae ninikan kor sámp-sir mo naerámpon.

*Jisasén ‘Amwan wa kárákáre sánk námpono?’rá turunknap kar
Matyu 21:23-27; Luk 20:1-8*

²⁷ Jisasomp fákáre warko tukupea Jerusalem mek napo maok, Jisaso akwapea lotu nap tokwae yár mek yarak nánko maok, pris tokwae fákáre, tá lo yénkrá farákáp konap arop, tá Juda fi taokeyakáp i konap arop makia maonámpok korop.

²⁸ Aeria maok, mao lotu nap tokwae mek bisnis térenap arop yéréperá kérépámpan ninikrá man turunkrá, “Amwan te wa kárákáre sánkrá, takrá téreaerianánko tére napon? Amo am kárákáre te maokamp sámpea, am fek tére napon?” ✧

²⁹ Jisaso am arop fákáreran sérrá, “Ono kor yumwan ankwap ankank ankárank turunk nae nae. Táte yumo ono turunknamp kar pwarokwaprá sénapo maok, nopok ono kor am kárákáre wa sámp námp yumwan fwap sénanampon.

³⁰ Wokwae Jono arop ént mek nérrá kák námp te yumo ninik nap te, am te Kwaromp ankank ni, aropamp ankank nie? Yumo onan sérenke.”

³¹ Aeránko maok, am fárákápao námoku kok sérarrá maok, arakrá sér, “Táte nomo ‘Kwaromp ankank’rá sénánko te, nomwan ‘Ae te yumo apaerá man mér mo napono?’rá sénaeane.

³² Táte nomo ‘Aropamp ankankono’rá sénánko te am kar te pwi mono.” Am takrá sénap te apae riteanápe waeman arop ponankor ‘Jon te profet kare’rá sénapantá, apápria napono. ✧

³³ Ae nap kwamp maok, Jisasomp kar pwarokwaprá sérrá maok, “Mono. Yino te mér mono.” Aerá sérapo maok, Jisaso kor am fárákapan sérrá, “Ono kor am kárákáre maokamp sámpeaka am fek tére namp te yumwan sér mono.”

12

Kwataenap arop wain yopwar taokeyakápnap wounáp kar

¹ Jisaso Juda fi mekamp arop nununkwiramp ninikan wounáprá arakrá sér, “Arop ankárankao wainampor yopwar yimpea, farmaea pwar. Aea maok, yumwi youkoupea wain ki sokwap mwanap tang yoroí pwar. Tá am yopwarantá yérék naenámp aropampor nap tia pwar. Aea maok, am

yopwar te am mek térerá mani sámp mwarianap aropamp yaek pwarará, mao námoku te akwapea panek ankwap némpouk yak.

² Akwapá yakea maok, wae wain ki yápaenámp ke fek wain ki, námwan ankwapmwaek sápanáponoria náráp tére arop am wain yopwar taokeyakánpap aropaonapok sámp-kérép nánko, akwap.

³ Akwapea maok, am yopwar taokeyakánpap arop fárákapaonapok nánko maok, am fárákapao man sámpá fukia kwaporok yérépe sámp-kérép.

⁴ Aeapo maok, tá am yopwar naropwar tére konámp arop ankwap sámp-kérép nánko, akwap nánko, man me korok porokwapea pwarápaé sánk.

⁵ Aeapo warko ankwap tére arop sámp-kérépánko maok, man kor fukia sumpwi pap. Aeapo, warko kápae kare tére arop tirá kérép námpan maok, am arop fárákapao ankwap fárákap párák fupukria, ankwap fárákap wae fupukrá yákáre kák.

⁶ Takia pwar napo maok, arop ankáránk kare mwar yak. Am arop te mao warákár kare konámp námokuráp tárápono. Aenámpan maok, wakmwaek kar am táráp sámp-kérép naeria sérrá, ‘Am fárákap te fwap onomp tárápamp kar wa mwanaponó.’ Aeria sámp-kérép nánko, am yopwar taokeyakánpap aropaonapok akwap.

⁷ Aenámpan maok, am yopwar mek térenap arop fárákapao man nkeaka námoku ou mek kar arakrá sérarapon, ‘Mámá arop máte naropwaromp weri mek yakria ankank ponankor wakmwaek ti naeria námpono. Nomo koupour man kor sámp-wouroump mwaro. Nomoku má yopwar má ankár sámp mwanámpono.’

⁸ Aeria maok, man sámpá fukia maomp yákáre te yopwar farmae younkwek sitenaponó.” ✧

⁹ Am wounáp kar séria pwarará, Jisas koumteouráp aropan turunkrá, “Am yopwar naropwar koropea te apae naenámpón? Mao koropea te, am yopwar mek térenap arop fárákapan tirá wouria pwarará, am yopwar arop ankwap fárákapan sánk nae-námpon.

¹⁰ Ae te yumo Kwaromp kumwi kánanke te nkea farákáp moi napon? Am te arakrá sénámpon: ‘Am yumwi te térenap aropao kwataenoria pap napon.

Aeno oukoumwan te, mao nap sámp-fákeyak konámp nap kouprér niampon.

¹¹ Tokwae Karao námokuiánánko, mámá ankank korop námpe te, yino nke nánko, am te kwapwe kare námpon.” ✧

¹² Aenángo, am arop nununkwi fákáre Jisaso am wounáp kar sénámpe te, waeman yinan táman sénámponrá mér. Aeria maok, Jisasén sámp mwaria napao maok, koumteouráp aropan apáp ap kwamp maok, pwarará tukupap.

Jisasén ‘Sisarén takis sánk mwanámp ni mo nie?’rá turunknap kar Matyu 22:15-22; Luk 20:20-26

¹³⁻¹⁴ Aeria maok, Farisi ankwap fárákap, tá Herotént yakáp konap arop ankwap fárákap tukupea maok, Jisasén, mokoprá séran wawia man kot mwar ritea poupwékáprá sérrá, “Tisa, yino te wae mérono, amo te aropan apáp mo, ankár kare kar saráp sér i konaponó. Amo te ankáránkamp pourouráp

ninik fek ponankor aropan tére konapon. Aeno amo nik nap te mokopono? Mosesomp loao nomwan 'Fwap Sisarén takis sánk mwanapono'rá sénámp ni mo nie?"

¹⁵ Aenapan maok, Jisaso te am fárakapamp poupwekáp ninik te wae mérámp kwamp maok, am fárakapan sér, "Ae te yumo te onan apaerá kwekár napon? Mani náparamp sankorop napo, ono nke nae."

¹⁶ Aeránko, am fárakapao mani náparamp sankoroepa sánkapa, mao am fárakapan turunk, "Mámá wunéri tá e máte wampono?" Aeránko maok, am fákáreao sérrá, "Am te Sisarompono."

¹⁷ Tá nopok Jisaso am fárakapamp kar pwarokwaprá sér "Tá Sisaromp te Sisar námokuráp sánk kip, tá Kwaromp te Kwar námokuráp sánk kip." Aeránko maok, am fárakapao maomp kar wawia kokorokor. ✧

*Jisasén arop sumpwiaka warko fárámp konap turunknap kar
Matyu 22:23-33; Luk 20:27-40*

¹⁸ Warko Sadyusi ankwap fárakapao, arop sumpwi nap te warko fárámp monorá mér i konap kwamp, koroepa Jisasén arakrá turunk, ✧

¹⁹ "Tisa, Moseso kar ankwap kumwia nomwan arakrá sér, 'Arop ankárankao táráp mo námpao sumpwi nánko, tá yupu mwar yak nánko te, nánaerao sámpeanánko, am yupu tárápu tianánko, naerao yaknámperi mek yak nánko, am fi tomoro mo naenámpon.' ✧

²⁰ Amo am kar fwap mérapo te, yino amwan ankwap kar turunk mwaro: Tá fákánek mwearo yakáp nap kwamp te, nae-tárápao yupu sámpea táráp sámp moitea sumpwi nánko,

²¹ tá warko nánaerao sámp. Sámpea tanknám, táráp sámp moia sumpwi nánko, warko am nánaerao kor taknám tak.

²² Takrá akwapea am fákánek mwearo am ponankor am yupu sámpea táráp sámp moiaka, ponankor faokaria napo te, wakmwaek yupurao kor taknám sumpwi.

²³ Amo te wae mér, am fákánek aropamp yupu te am ankárankamp támaono. Tá nánkár wakmwaek kor sumpwinap arop fárámpnap ke fek am yupu te wamp yupu yak naenámpon?"

²⁴ Aerapo maok, Jisaso am fákáreao sérrá, "Yumo te Kwaromp Buk fekamp kar fwapia mér mo napon. Tá Kwaromp kárákáreao kor taknám fwapia mér moria maok, yumo épérép kar sérarapon.

²⁵ Nánkár sumpwinap arop apár me meknám warko ferámpnap ke fek te yupu sámp mono. Kwaromp yámar mekamp ensel fákáreao yakáp napnám taknám yakáp mwanapon.

²⁶ Aeno mámá sumpwinap arop warko ferámp mwanap kar te, yumo Mosesomp buk fekamp kar yao kánanke mek yaomwirao yurunk námpao maok, yao fár mo námp te yumo nkerá farákáp moi napon? Am farákápnám kar te Kwaro Mosesén sérrá, 'Ono te waráp wokwaekamp appeyaenáp Abraham, Aisak, Jekop, maomp Kwarono.' ✧

²⁷ Kwar te sumpwinap aropamp Kwaranápe mono. Am Kwar te yiki yakápnap aropamp Kwarono. Aenámpan maok, yumo te épérép kare kar sénapon!"

*Kwaromp lo mek tokwae kari yaknám loan sénámp kar
Matyu 22:34-40; Luk 10:25-28*

28 Lo yénkrá farákáp konámp arop ankárank koropea wa nángo, am arop farákapao Jisasént kar yorowarrá yakáp. Aenapo Jisas nopok yae-párak kare kar fek am fákáreran sérámpantá maok, mao Jisasén turunk, “Apae lorao tokwae kari yakria ponankor loan kámákár akwap námpon?”

29 Aeránko Jisaso am kar pwarokwaprá arakrá sér, “Lo tokwae kari yak nám te aránon: ‘Israel, yumo wawenk. Tokwae Kar te nomp Kwar Tokwae ankárankamp támaono. ✧

30 Yumo ankár yiráp yonkwae kare ponankor, yiráp waemp ponankor, yiráp ninik ponankor, tá yiráp kárakáre ponankor fek Kwarén warákár tokwae kipo.’

31 Lo anánk te ará: ‘Amo ankár waráp firáp aropan warákár nap te, amokuráp pourouran warákár konapnámp taknámpampo: Lo ankwap te am anánkaopwe man kámákár akwap mono.’ ✧

32 Aeránko maok, am lo mérnámp arop Jisasén sérrá, “Tisa, amo sénap kar te kwapwe kareno. Tá amo kare sénapon, Tokwae Kar ankárankampao saráp Kwarono. Ankwap kwar yak mono.

33 Aeno nomo te ankár nomp yonkwae kare ponankor, nomp ninik ponankor, tá nomp kárakáre ponankor fek man warákár kare mwanámpon. Tá nomo ankár námoku warákár konámpnámp taknámp arop ankwap farákapan kor taknámp rá warákár mwanámpon. Am lo anánkaopwe támao ampaok nángo te, am ninik támao ponankor ofa yaomwi mek yankap, tá ponankor nkwakwe make ofaran kámákár akwap námpon.” ✧

34 Jisas am kar wa nángo maok, arop mér kwapwenámp aropamp kar niamp nángo maok, Jisaso man arakrá sér, “Amo te Kwaro náráp firáp taokeyak nám mek te panek yak mo napon.” Aeránko maok, arop ponankor te apápria, Jisasén kar ankwap turunk mono.

*Krais te wanono’rá turunknámp kar
Matyu 22:41-46; Luk 20:41-44*

35 Jisaso lotu nap tokwae mek yakriaka koumteouráp aropan kar yénkrá farákáp. Aeriaka mao arakrá turunk, “Lo yénkrá farákáp konap arop te mokopia ‘Krais te Devitomp táráp’rá sénapon?”

36 Tá wokwae kar Yiki Kor Spiritao Devitén ninik sánk nángo, Devit námoku sérrá:

“Tokwae Karao onomp Tokwae Karan arakrá sér,
“Amo onomp yae-párak mwaek tankrá akwapea napo,
waráp yopor arop waráp yae ankore mek kák tenanko,
yakáp mwanapon.” ✧

37 Devit námoku am aropan ‘Náráp Tokwae Kar’rá sénámp te, mokopia am arop warko Devitomp fi mekamp yak naenámp?” (Jisaso am kar séránko maok, kápae kare koumteouráp arop maomp kar wawia warákár.)

*Lo mérnámp aropamp ninik kwatae
Matyu 23:1-12; Luk 11:43; 20:45-47*

38 Tá Jisaso am farákapan kar yénkrá farákápria arakrá sér, “Yumo te lo mérnámp arop farákapan fwapiaka mér kip. Am farákap te waempyam éri kápéria paokop mwar kar i konaponono. Tá koupoukour nap fek koumteouráp aropao, námwan ‘Gude’rá sérenk kar i konaponono.

✧ 12:29: Lo 6:4-5 ✧ 12:31: Wkp 19:18; Ro 13:9-10; Ga 5:14 ✧ 12:33: Hos 6:6 ✧ 12:36: Sng 110:1; Ap 2:34-35

³⁹ Am fárákap te lotu nap mek arop nke nap fek mekok tankáp mwar kar i konapon. Aeria maok, fir tokwae fánap fek kor mér arop tank konap sia fek tankáp mwar kar i konapon.

⁴⁰ Am fárákap te kae koumteouran poupwekáprá tukupea, wakmwaek maomp ankank ti konapono. Am nínik yak námpan maok, kwekárá kar toropwap éri konapono. Nánkár kot mwanap ke fek am fárákap touwe tokwae kwatae sámp mwanapon.”

Ankank moráp yupurao Kwarén ofa sánkámp kar

Luk 21:1-4

⁴¹ Jisaso ankwap ke fek lotu nap tokwae mek koropea mani kák konap bokis tokwae páte nap fek am wonae fik tankrá nke nángo maok, koumteouráp arop am mek mani sir. Mani kápae kareráp aropao bokis mek mani kápae kare épér.

⁴² Táte ankank moráp kae yupu ankwap koropea mani kánanke wan toea niamp anánkamp am mek sir.

⁴³ Aenko Jisaso námoku éréképá yarak i konámp arop fárákapan koropenk ritea maok, am fárákapan sérrá, “Ono waeman yumwan kare kar sér rae: Mámá ankank moráp kae yupu máte mao mani tokwaeráp koumteouráp arop sinap mani kámákarea yoporop mani tokwae sinámp. ✧

⁴⁴ Mámá ponankor koumteouráp arop te mani kápae kare tank nángo, aopwek kánanke ankwapmwaek saráp bokis mek sinapono. Aeno táte am yupu te mani mo námpara, fir sámpá fáanaámpao kor tank mono, am kánanke táman mwar ponankor sirari námpon.”

13

Lotu nap tokwae nánkár kwatae akwap naean'rá sénámp kar

¹ Jisaso lotu nap tokwae pwarará akwap nángo maok, mao éréképá yarak i konámp arop ankwap ankárankao sérrá, “Tisa, am yumwi nununkwi kwapwe nkeae. Tá nap kokwapwe nko nkeae.”

² Tá Jisas maomp kar pwarokwaprá arakrá sér, “Amo nap nununkwi kwapwe táman nke rape? Nánkár wakmwaek te, arop fárákapao, yumwi ankwap yumuntut taki tankanoria pwar mono. Arop fárákapao am te ponankor momontokoria apárok sir mwanapon.” ✧

Kápae kare touwe korop naean'rá sénámp kar

Matyu 24:3-14; Luk 21:7-19

³ Jisaso Oliv faonkwek tankria nke nángo, lotu nap tokwae nkwampok yak. Tá Pita, Jems, Jon, Andru, am yiaworaopwerao saráp tukupea man turunkrá,

⁴ “Amo yinan sérae: Mam ke fek am ankank korop naenámpon? Apaeraomékir korop nángo, nkeae am ankank korop naenámp te wae wonae fikeanrá mér mwanámpon?”

⁵ Aerá turunkapo maok, Jisaso am fárákapan sérrá, “Yumo te fwapia mér kip! Takria arop ankárank yumwan kwekár naeane.

⁶ Kápae kare aropao koropeaka onomp eran ‘Ono támao nae.’ Makrá sér mwanape. Aeriaka kápae kare koumteouráp aropan kwekár mwanape. ✧

⁷ Nánkár yumo wa napo, ‘Yorowar koropán’rá sér, tá panekamp yorowar kar sérará korop. Aenapo kor, táman wawia korokop kwapono. Am

ankank te waeman korop naenámpan maok, má apár pwar naenámp yae te oukoumwan sikono.

⁸ Arop ankwap firao ankwap-ankwap firént yorowar. Tá ankwap kingomp firao ankwap kingomp firént yorowar mwanap. Ankwap apárok némp yérur korop nánko, táte ankwap apárok yae-porokwe tokwae korop naenámpon. Am ankank koropánk námp te yupurao táráp fárákáp naeria manénkir touwe sámp konámp niamp take koropánk naenámpon.

⁹ Am ke fek te yumoku támao fwapia mér kip. Yumwan ankwap fárákápao náráp lotu nap mekamp kaunsilonámpok santukupá kot mwanape. Aeria maok, yumwan lotu nap mek porokwap mwanap. Yumo onont paokop napara, arop yumwan éréképá tukupea gavman fákáre, tá king fákáre nke nap fek párakop napo te, yumo te onomp kar am fárákapan fwap fárákáp mwanapon.

¹⁰ Nánkár ponankor arop fi ankár Kwapwe Kare Kar farákáp napo, wawia napo, apár pwar naenámpon. ✧

¹¹ Yumwan sámpá yarokwapea santukupea kot napo, yumo apápría, yino apae kar sér mwareanrá níniki kwaponó. Ponankor kar te Kwaro yumwan nénk nánko, am ke fek táman yumo ankár farákáp mwanaponó. Am te apae riteanápe yumoku saráp kar farákáp mono. Yiki Kor Spiritao am kar yumwan sánk naenámpon.

¹² Tá arop náráp nánaeran arop outiri nánko, man foupouri pap. Tá naropwaryaenápo kuri náráp tárápuan taknámp mwanapon. Tá táráp ankwapao kor éntupwar naropwarén yoporia arop outiri napo, foupouri pap mwanapon.

¹³ Tá yumo onont paokop napara, arop ponankor te yumwan kokwarok mwarea napon. Aeno aropao kárákáre yakrá akwapea, pwarnámp yae feknámp te Kwaro man warko warámp naenámpon.” ✧ ✧

*Kwatae kare ankank wakmwaek korop naenámp kar
Matyu 24:15-28; Luk 17:23-24*

¹⁴ Jisaso warko sérrá, “Yumo nke napo, kwatae kare ankank Kwaromp yiki kor taun mek fokopeyak naeane. (Arop máma kar nkerá farákáp námp kwamp te, ankár fwapia níniki kuno.) Am ke fek te koumteouráp arop Judia apár mek yakáp nap te ankár pírikimpea faonkwek pok mwanapon. ✧

¹⁵ Táte arop naepik yakeanámp te warko nap mek youmpeaka náráp ankank sámp mono.

¹⁶ Tá arop yopwar mek yak námp te, arákarrá akwapea náráp nap mekamp waempyam sámp mono.

¹⁷ Am ke fek te koumteou arop yareráp, tá yupu-táráp mom wurump nap te koupoutáráp nape! Mao te pírikimpea foporakorrá tukup mwanap kour-sir naponó.

¹⁸ Yumo te am kwatae ankank te námpare korop konámp ke fek kopantáno, Kwarén kar toropwap kipo.

¹⁹ Am ke fek te yoporop touwe tokwae kar korop naenámpon. Wokwaek Kwaro kápae kare ankank yoro námp fekia koropea, oukoumwan námp te take pourouráp touwe tokwae korop moimpon. Tá nánkár wakmwaek kor warko take pourouráp touwe tokwae korop mo naenámpon. ✧

²⁰ Táte Tokwae Karao am touwe tokwae korop naenámp ke fek fae ták-pwar moianámp te, kounteouráp arop ponankor wour mwanapono. Ae mwanapan maok, mao námoku nánkárápnámp aropan ninik námp kwamp, am ke fae ták-pwara námpon.

²¹ Am ke fek arop ankárakao yumwan sérrá, ‘Yumo nkenke! Krai máyakáne!’ Tá ankwapao sérrá, ‘Yumo nkenke! Nkoyakáne!’ Aerá sénánko te, yumo te maomp kar wawi kwapono.

²² Aeno arop ankwap fárakapao koropea yumwan kwekárá sérrá, ‘Ono te Kraisono.’ Tá ankwap kar sérrá, ‘Ono profetono.’ Aeriaka kárakáre yororoiaaka ankwap pourouráp ankankan kor tére mwanape. Ono waeman kare kar sér rae: Kounteouráp arop Kwaro náráponoria nánkáráp námp te, am taknap arop fárakap támao fwap man poupwekáp mwarea napon. ✧

²³ Ae mwarea napara, yumo te fwapia mér kip. Ono waeman yumwan kápae kare ankank korop naenámp séri nampono.”

*Nánkár wakmwaek Aropamp Táráp kare korop naenámp kar
Matyu 24:29-31; Luk 21:25-30*

²⁴ Jisaso warko sérrá, “Nánkár am touwe tokwae am akwap tenánko, yámar kirikip nánko, yunk warko yokor mo.

²⁵ Tá yámar mekamp térme ponankor mukarrá ékrink naenámp. Yámar mekamp kárakáre kor ankankao kor wuwia wae naenámp. ✧

²⁶ Aenánko, am ke fek táman Aropamp Táráp kouwme mek tankria kárakáre tokwae ntia maomp wae mént ék nánko, arop nke mwanapon. ✧

²⁷ Am ke fek táman mao ensel fákáre tirá kérép nánko, ékiaka apár yarápae pwar námp fek tukupea, Kwaro nánkárápnámp arop fárakap koupoukarea, ponankor am fi érékép mwanapon.” ✧

*‘Yao fikan nkea mér kip’rá sénámp kar
Matyu 24:32-35; Luk 21:30-33*

²⁸ Jisaso warko sérrá, “Yumo te yao fikan nkea mér sámp mwanapon. Maomp yowe kor ént féki yak námp te, pwae wourékam arokwe nánko, am te kwapwe naenámp kenono.

²⁹ Taknámp nánkár wakmwaek kor yumo nke napo, am ankank kwatae koropánk nánko te, yumo am táman mér kip. Aropamp Táráp korop naenámp yae wae wonae fik ménki fek yak námpon.

³⁰ Ono waeman yumwan kare kar sénampon: Mámá kear mekamp kounteouráp arop oukoumwan sumpwi mo, yiki yakápria, mámá ankank ponankor korop nánko, nke mwanapon. *

³¹ Tá yámar ntiaka apár máte akwapá pwar naenámp. Aeno onomp kar máte pwar mono.”

*‘Arop ankwap am ankank korop naenámp yae mér mono’rá sénámp kar
Matyu 24:36-44; Luk 21:34-38*

³² Jisaso warko arakrá sér, “Tá arop ankwap am ankank korop naenámp ke ntia yae te mér mono. Onomp Naropwar námoku saráp am mér námpon. ✧

³³ Yumo te fwapia mér fek yérékrá yakáp kip. Am te apae riteanápe, am te mae ke fek korop naenámpaoean yumo mér mono. ✧

✧ 13:22: 2 Te 2:9; Yé 13:13 ✧ 13:25: 2 Pi 3:10; Yé 6:12-13 ✧ 13:26: Mt 26:64 ✧ 13:27: 1 Te 4:16-17

* 13:30: Mámá yére 30 fek yaknámp kar te yére 24-27 fek pwarnámp karan sénámp. ✧ 13:32: Ap

1:7 ✧ 13:33: Mt 25:13

³⁴ Am te arak námpon: Arop ankárankao náráp nap pwatea akwap naeria, maomp tére konap arop ankákárankan arakrá kar toropwap: Náráp nap mekamp ankank má fwapia taokeyakáp kipria maok, arop ménki fek taokeyak konámp aropan, 'Amo yérékrá yakamp'rá séritea akwap konámp niampon.

³⁵ Mak ri konámpnám taknámp fwapia yérékrá yakáp kip: Yumo te mér mo mam ke fek am nap nouroup korop naenámp te, kumuran korop ni, táte kumuruk korop ni, tá kom fárámp nánko korop ni, tá koumounek kar korop nié, am te yumo mér mono.

³⁶ Takria mao koupour koropria yumo pamp nap nkeantáno. ✧

³⁷ Mámá kar ono yumwan farákáp namp máte koumteouráp arop ponankoran sénampono: Yumo fwapia yérékria yakáp kip."

14

Jisasén farop mwaria kar papnap kar

¹ Wakmwaek anánki yakea maok, Pasova Yae Tokwae ntiaka Pan Yis Moráp Fári konap Yae korop naenámp yae tank nánko maok, pris tokwae fákáre, táte lo yénkrá farákáp konap arop fákáreráo sérrá, "Nomo te mokopi-aka Jisasén poupwékápia kánánkámp sámpeaka foupouri pap mwaro?" ✧

² Am fárákapao sérrá, "Nomo lotu i konap yae tokwae fek te am ankank tak mono. Takria koumteouráp arop nkea kokorokorra nomwan yorowar mwanape.

Yupurao Jisasomp me korok sanda kwarákarimp kar *Matyu 26:6-13; Jon 12:1-8*

³ Am ke fek te Jisaso Betani mek akwapea, wokwae lepra touwe sámpá yakámp arop Saimonomp nap mek tank. Mao fánaeria tank nánko maok, yupu ankáránk korop. Mao te yumwi fekamp botol kwapwe kare am te nánákáre kwapwe konámp sanda mani tokwae fekamp, am botol nás kor ták-pwararea maok, Jisasomp me korok am sanda kwarákár.

⁴ Aenánko maok, arop ankwap fárákap yakáp nap man nkea kokwarokria maok, námoku kok arakrá sérar, "Apaeritea mao am sanda kwaporok kwarákarrá pwar námpon?"

⁵ Tá nomo arop sánk nánko sámpriaka 300 mani silva sáp napo, tá ankank monap aropan sánk mwanámp tene!" Makrá séria maok, am yupuran yopor.

⁶ Aerapo maok, Jisas am fárákapao sérrá, "Yumo am yupu numwar takano pwareнке. Apaerá yumo man ninik kápae sánk rape? Mao te onan kwapwe kare ninik námpon.

⁷ Nánkár am ankank monap arop fárákap te yumont kápae kare por yakáp napo, yumo am fárákapao yaewour saráp yakáp mwaria te tak mwanapon. Aeno ono te yumont kápae kare por yak mono.

⁸ Ankank mámá yupuaoi námp te fwap tak naenámp pwi nánko námpon. Ono oukoumwan sumpwi mó nanko, mao onomp pourouk sanda kwarákárámp te onomp pourou apár me mek pap mwanap nánap námpon. ✧

⁹ Ono yumwan waeman kare sénampon: Ponankor apár mekmwaek tukuprá Kwapwe Kare Kar farákápria mámá yupuaoinámp ankank máman kor méntér sérar napo, arop fárákap man ninik mwanapon."

*Judas pris tokwae fákárean 'Jisas yiráp yaek pap nanae'rá sérimp kar
Matyu 26:14-16; Luk 22:3-6; Jon 11:45-54*

¹⁰ Am ke fek mént paokop i konap arop éntér-sámpramp ou mekamp Judas Iskariot mao pris tokwae fákáreanapok Jisasén am fárakapamp yaek pap naenámp kar akwapá sérar.

¹¹ Aenko am fárakapao am wawia maok, warákáránkria maok, am fárakapao man sérrá, “Amwan mani ankwapmwaek sánk mwanámpon.” Aerapo maok, Judaso am aropamp yaek sánk naenámp mwae kup oupourounkimpon.

*Jisaso námoku éréképá yarak i konámp arop fákárerént Pasova fáriap kar
Matyu 26:17-25; Luk 22:7-13*

¹² Yis Moráp Pan Fépér i konap Yae ankárank korop nánko, Kwaro Israel firan yaewouránko fwapi yakápiap ke ninikrá fári konap sipsip morok faopornap ke. Aenángo maok, námoku éréképá yarak i konámp arop fákáreao Jisasén turunkrá, “Amo ninik nap te, yino te maok tukupea am Pasova fir nánap mwanámpon?” ✧

¹³ Aerapo maok, Jisaso námoku éréképá yarak i konámp arop anánkaopweran tirá kérépria arakrá sér, “Yumo akwapea Jerusalem mek nepo, arop ankárank sospen mek ént yinkipea koropea * mwaeaox yumwan kikip nánko te, yumo man éntér papea akwap kipo.

¹⁴ Aenepo maok, akwapea nap mek yoump nánko, yumo nap naropwarén turunkrá arakrá sér kip: “Tisa sérrá, “Onoko éréképá yarak i konámp fákárerént Pasova fánanamp nap aokore te maen?”rá séri námpo.’

¹⁵ Aerá sénepo maok, yumwan nap aokore tokwae narekamp yénkép nánko maok, am mek te tankáp i konap ankank wae nánapi tank námpon. Yumo am mek fir nánap kipo.”

¹⁶ Aeránko maok, am arop yaworao akwapea am taun mek Jisaso sérimpaok nkea maok, am mek fir nánap.

¹⁷ Kumuran Jisas námoku éréképá yarak i konámp arop éréképea mént korop.

¹⁸ Aeaka am fárakap fépérrá tankáprá maok, Jisaso sérrá, “Ono te yumwan waeman kare kar sénampon: Yumo ou mekamp arop ankárankamp onan yopor aropamp yaek pap naerámpon.” ✧

¹⁹ Aeránko maok, am námoku éréképá yarak i konámp arop fárakap támao yonkwae touweria maok, man ankákárankrá turunkup, ‘Ae te amo onan séri kwapon’rá sér.

²⁰ Aerapo maok, Jisaso am fárakapan sérrá, “Am arop te yumo éntér-sámpramp ou mekamp ankárankamp pan sámpea onont dis mekamp sup mek anámpea fánámp támaono.

²¹ Kare, Aropamp Táráp te Kwaromp Buk fek sénámp niamp ankár takrá sumpwi naenámp. Aeno am arop Aropamp Tárápan yopor aropamp yaek papnám aropao maok koupouteane! Man éntupwaro fárakap te wampwe mpupo!”

*Jisas Komunion sám mwanap yénképámp kar
Matyu 26:26-30; Luk 22:14-20; 1 Korin 11:23-25*

✧ **14:12:** Kis 12:6,14-20 * **14:13:** Arop ankárank sospen mek ént yinkipea korop nám te, sospen mek ént yinkipá me korok papá samp te koumteouramp térean maok, youén Jisas sérinám kar arop yaworao wuri nke nenapan ninámpon. ✧ **14:18:** Sng 41:9

22 Am fárakapao fir fépérrá tankápapo maok, Jisaso pan ankárank sámpea Kwarén ‘Aesio’rá séria maok, fékéria am fárakapan nénkria sérrá, “Máte onomp pourouno. Má sámpea fárenke.”

23 Aeaka warko wain éntúp kap sámpria Kwarén ‘Aesio’rá séria maok, am fárakapan nénkria maok,

24 am fárakapan sérrá, “Máte onomp yiri yumont kontrak wourékam yoro nampon. Ono kápae kare koumteouráp aropan yaewourria kwarákár nanampon. ✧

25 Ono yumwan waeman kare kar sér rae: Ono te warko wain fár morá akwapea, Kwaro náráp firáp taokeyaknám mek wourékam wain ént fánanampon.”

26 Takia pwarará, am fárakapao tár kar ankárank sámpea pwarará maok, taun pwarará Oliv faonkwek pok.

Jisaso Pitan ‘Námwan pwar nanap’rá sérimp kar

Matyu 26:31-35; Luk 22:31-34; Jon 6:36-38

27 Jisaso am fárakapan sérrá, “Yumo ponankor te onan mérnáp pwararea pírikimp mwarea naponno. Kwaromp Buk fek am táman sérrá, ‘Ono sip-sip taokeyak konám arop porokwap pap nanko, maomp sipsip pírikimp mwanapon.’ ✧

28 Aeno ono te warko fárámpea yiki yakria, ononkir yumwan mekia Galili mek akwap nanampon.” ✧

29 Pita sérrá, “Arop ankwap fárakap amwan pwarará pírikimp napo kor, wampweno. Ono mwar amwan pwar nanamp mono.”

30 Tá Jisaso man sérrá, “Ono amwan kare sér rae: Oukoumwan kumuruk kakaruk oukoumwan anánk por aráp mo nánko, amo yinink por ‘Ono te man mér mono’rá sénanapon.” ✧

31 Aerámpan maok, Pita ankár kar kárákare fek sérrá, “Wampweno! Ono ankár amont sumpwi naeria te, ono amwan ‘Mér mo namp’rá sér mo kareno!” Tá mént paokop i konap arop ponankor takrá sérar.

Jisaso Getsemani yopwar mek Kwarén kar toropwapimp kar

Matyu 26:36-46; Luk 22:39-46

32 Aea maok, am fárakapao tukupea oliv pékri Getsemani mekria maok, Jisaso námoku éréképea yára kinám arop fárakapan sérrá, “Yumo mapek yakápenke. Ono akwapea Kwarén kar toropwap nae.”

33 Aeritea maok, Pita, Jems, Jon man éréképea am yininkaopwe támao mént tukup. Aeapo maok, Jisaso náráp pourouk korop naenám touwe tokwae wakmwaek sámp naenámpan yonkwae sakápria yonkwae touwea wae.

34 Aeria maok, mao am fárakapan sérrá, “Ono yonkwae touwea waeria, wae sumpwi nanamp pourouiane. Yumo mapek yakáprá yérékenke.” ✧

35 Aeria mao yoump tae morokria mao éntér mwae knám apárok piká párákapea Kwarén kar toropwapria sérrá, “Amo onan korop naenám ankank kwatae kwe-pwar nanap mwae kup yak nánko te, fwap kwe-pwar nanapon.” ✧

36 Aeritea maok, mao sérrá, “Ayao! Amo te ponankor ankank fwap tére nanaponno. Aeno ono ník namp te, ono sámp nanamp touwe sámp-siraeria nampan maok, wampweno. Amo ankár amokuráp ninikaokampo.” ✧

✧ 14:24: Kis 24:8; 1 Ko 10:6; Jo 6:54-56 ✧ 14:27: Jo 16:32; Sek 13:7 ✧ 14:28: Mk 16:7 ✧ 14:30: Mk 14:66-72 ✧ 14:34: Jo 12:27 ✧ 14:35: Hi 5:7-8 ✧ 14:36: Jo 6:38

37 Takia maok, warko akwapea am yininkaopwean nke nánko, pampí yakáp. Aenapo, mao Pitan arakrá turunk, “Saimon, amo te amp rape? Amo ankárankamp ke fek saráp yérékrá yak nanap pourou mo nie?

38 Yumo ankár yérékria Kwarén kar toropwaprá yakápenke. Yumo am ankank korop nánko, pírikím mwanape. Nínik te wae am tére naeria warákár námpan maok, pouroura kárakáre mono.”

39 Warko akwapea manénkiri námpnámp taknámp Kwarén kar toropwap.

40 Aea maok, warko arákarrá koropea námoku éréképá yarak i konámp arop fárákapan nke nánko maok, pampí yakáp. Am te apae riteanápe, am fárákapamp yi te ouwipi kápae. Aeapara, mao am fárákapan kékéménk námpek te, am kar pwarokwaprá sér mwanap te mér mo napara, sér moiapon.

41 Jisas warko yininkan akwapeaka koropea am fárákapan sérrá, “Yumo te oukouwman pampria anepér rape? Wae támaono. Fápárampea nkenke! Oukouwman te Aropamp Tárápan kwatae nínikráp aropamp yaek sánk mwanap ke wae koropáne.

42 Yumo fárámp napo tukup mwaro. Nkenke! Onan outirinámp arop wae koropáne.”

*Judas wae Jisásén yopor aropamp yaek papnámp kar
Matyu 26:47-56; Luk 22:47-53; Jon 18:3-11*

43 Jisas kar sérrá yak nánko maok, táte am éréképá yarak i konámp arop éntér-sámpramp arop ou mekamp ankwap ankárankamp Judaso korop. Aenánko, pris tokwae fákáre, tá lo yénkrá farákáp konap arop, tá Juda taokeyakápnap arop fárákapaó tirá kérépnap arop kápae kare, bainatráp yaopwae tia Judasén éntér kákrá korop.

44 Manénkír am outirinámp arop am arop fárákapan arakrá sér: “Nánkár ono akwapea nouroupria aop mukur namp te, am arop te Jisas támaonon. Yumo man sámpea maok, fwapia taokeyakea sámpá tukup kip.”

45 Aeritea maok, Judas koupour kar akwapea Jisasonámpokria te, ‘Tisa’rá séria man koupwiyakrá aop mukur.

46 Aenánko maok, am fárákáp wae Jisasomp pourouk yae paprá sámp.

47 Aeapo maok, arop ankwap ankárank bainat sámprá pris taokeyak konámp aropamp tére aropan woupwi kor karámpá aop-sir.

48 Jisaso am fárákapan sérrá, “Yumo onan sámp mwaria korop nap te, oukunria yorowar i konámp aropan sámp mwaria ni konap niamp bainat, yaopwae makia tia korop rape? ✧

49 Wokwaek ono yumwan lotu nap mek kar farákáp saráp yak konamp fek onan sámp mwarap tane apaeapon? Yumo mámara nap te wokwaek Kwaromp Buk fek kumwiap karao kare koropanoria napon.”

50 Aerá séránko maok, Jisasént paokop i konap arop fákáre man pwarará pírikimpea tukup. ✧

Arop tár-ménki ankárank farákapa akwapámp kar

51 Arop tár-ménki ankárank Jisasomp wakmwae koropámp, mao te waempyam wupwi kor mwar woukwapeanápao, am fárákapaó man sámpria maok, waempyam fek saráp sámp napo maok,

52 mao waempyam wor-sírrá pourou mwar farákapa akwap.

Jisasén sámpea kaunsilo nke námp fek kotiap kar

Matyu 26:57-68; Luk 22:54-55,63-71; Jon 18:12-14,19-24

⁵³ Am fárákapaó Jisasén sámpea pris taokeyak konámp aropamp nap mek santukup. Tá pris tokwae ponankor, Juda taokeyakáp konap arop, lo yénkrá farákáp konap arop makia koupoukour yakáp.

⁵⁴ Pita te Jisasomp wakmwaek akwap námpao maok, mao panek tae morok yak. Mao pris taokeyak konámp aropamp naepik yár éntér mek lotu nap tokwae taokeyakáprá yérék i konap plisman fákárerént yaomwi fek pourou yirínkrá yak.

⁵⁵ Pris tokwae fákáre ntia kaunsil † fákáre ponankor, arop ankwap fárákapan ‘Koroepa Jisasoínámp kar farákápenk’ ria wumwi. Aenapan maok, am fárákap te maoinámp kwatae ninik nkea am fek sumpwi pap mwaria oupouroukapao maok, mao am fek sumpwi naenámp kwatae ninik nke mono.

⁵⁶ Aeapo maok, táte kápae kare arop man kwekárá sérapan maok, am fárákapamp kar te ankárankamp pourouráp mo.

⁵⁷ Aeapo ankwap fárákap yakápia ‘Jisaso araki námpono’rá kwekária sér,

⁵⁸ “Yino wa nángo, mao sérrá, ‘Ono lotu nap tokwae aropao ti nap te, ono párampeaka yinínk kumur fek ono ankwap pourouráp nap ti nanaman maok, arop yae kor fek ti mono’rá sérimpon.” ✧

⁵⁹ Tá am kar sérar napao kor ankár épépérepí akwapria ankárankamp pourouráp moimpon.

⁶⁰ Aeapo maok, pris taokeyak konámp arop kaunsil fákáreamp yik fokopeyakrá Jisasén arakrá turunk, “Amo te kar pwarokwaprá sénanap kar mo nie? Amwan máma kar sérarap te mokopono?”

⁶¹ Aeránko maok, Jisaso kor man kar tákaprá sér mo.

Aenko maok, pris taokeyak konámp arop man warko turunkrá, “Amo te arop ponankor lotu i konap Kwaromp Táráp Kraís támao ni mo nie?” ✧

⁶² Jisaso sérrá, “Am te ono támaono. Nánkár Aropamp Táráp ponankor kárákáre tokwaeráp Kwaromp yae-párak mwaek tankea yámar mekamp kouwme yumuntuk ék nángo nke mwanapon.” ✧

⁶³ Aeránko maok, pris taokeyak konámp arop am kar wawia korokopria yopor yonkwae pwarámpria, námokuráp pouroukump waempyam pearákapria maok, sérrá, “Nomo wae táman wa námp te, warko apaerá arop ankwap wumwi mwanámpo?”

⁶⁴ Yumo wae wa napo, mao Kwarén wouroump sénámpo. Yumo nomo man te mokop mwanámp rá ninik rape?” Aeránko maok, am arop fárákapaó ponankor sérrá, “Mao te kwatae niniki tenámpara, ankár sumpwiano.” ✧

⁶⁵ Aerapo maok, arop ankwap fárákapaó man atapria maok, táte waempyam sámprá yimetápok woukoupea fákeyakáprá man porokwapria sérrá, “Amo oukoumwan profet kar fek sérae: Oukoumwan amwan te wa porokwapriane?” Aeria maok, lotu nap taokeyakáprá yérék i konap plisman fákáre yae faeran sámprá tárapore. ✧

Pita Jisasén mér mo námp’rá sénámp kar

Matyu 26:69-75; Luk 22:54-62; Jon 18:15-18,25-27

† 14:55: ‘Kaunsil’: “Juda Tére konap Ninik” Buk 2 fek kware 55 fek nkeae. ✧ 14:58: Jo 2:19-21

✧ 14:61: Ais 53:7; Mk 15:5 ✧ 14:62: Dan 7:13; Mk 13:26 ✧ 14:64: Wkp 24:16; Jo 19:7 ✧ 14:65:

Ais 53:5

⁶⁶ Pita te ek yár éntér mek yakánko maok, tá pris taokeyak konámp aropamp tére konámp yupu ankárank koropea

⁶⁷ nke nángo maok, Pita yaomwi fek tank. Aenánko maok, yupurao man tokor kari yakrá arakrá sér, “Amo kor wae Nasaret mekamp Jisasént yak konapon.”

⁶⁸ Aerámpan maok, Pita monoria arakrá sér, “Mono! Ono te amo sénap kar am te mér mo kare nampon!” Makri pwarará oukur tará ek youmprá nap ménki fek nángo maok, kakaruk ankárank aráp.

⁶⁹ Aenko am tére konámp yupurao kor warko man nkea maok, wonae fik am fek yakápap arop fárákapan sérrá, “Mámá arop máte wae am fi támaonono.”

⁷⁰ Tá Pita warko sérrá, “Mono!”

Aeránko maok, wakmwaek arop ankwap fárákap wonae fik am fek yakáp napao sérrá, “Wi! Amo te waeman am fi támaono. Waráp kar te Galili mekamp aropamp kar niamp napon.”

⁷¹ Tá Pita kar arakrá sér, “Ono te yumwan waeman narekampráp kare kar sér rae: Ono am yumo sénap arop te mér mo nampon. Táte ono kwekár sénanko te, Kwaro onan kwatae pap naenámpon.”

⁷² Takrá séri pwar nángo maok, koupour kar kakaruk anánk por aráp. Aenánko maok, Pita warko Jisaso sérimp kar ník: “Nánkár kakaruk oukoumwan anánk por fárámp mo námp fek, amo yinink por ‘Ono te man mér mono’rá sénanapon.” Aeria maok, Pita aropompria éma waempon. ✧

15

Jisásén Pailatonámpok warámpá tukupap kar

¹ Koumounek kar pris tokwae fákáre ntia Juda taokeyak konap arop fákáre, tá lo yénkrá farákáp konap arop fákáre, tá ponankor kaunsil fákáre makia maok, koupoukarrá am mwanap kar pap. Takia pwarará, wakmwaek Jisásén sámpea yaek sen fek yarokwapea santukupea, Rom mekamp arop érékép-tank konámp gavman Pailatonámpok santukup.

² Aeapo maok, Pailato man turunkrá, “Amo Juda firamp king nie?” Aerá séránko maok, Jisaso maomp kar pwarokwaprá maok, “Wae amoku sénap támaono.”

³ Aeránko maok, pris tokwae fákáreao Jisas tak moimp karan kwekárá nkwakwe make kar farákáp.

⁴ Aeapo maok, Pailato man warko turunkria maok, “Amo wa napo, amwan kápae kare kar sénap máte, nopok kor ankwap kar sér mo nie?”

⁵ Aeránko maok, Jisaso kor ankwap kar pwarokwaprá sér mo nángo maok, Pailat nínik tokwae. ✧

Pailato ‘Taken’rá sénánko Jisásén yaopwae porokopramp fek pukupap kar Matyu 27:15-26; Luk 23:13-25; Jon 18:39-19:16

⁶ Yopwar méntép Pasova fári konap yae fek Pailato fákápá yaknám arop ankárank aokorop pwar konámp. Am te koumteouráp aropao arop ankárank fákápá yak nám maomp e sénapo, Pailato am arop aokorop-pwar konámpon.

⁷ Am ke fek te arop ankwap gavmanén yorowaria arop sumpwi yénpépa napo, gavman am fárákap fápákamánkia kák tenapo, yakáp napon. Am ou mék arop ankárankamp maomp e te Barabas.

⁸ Aeria maok, am koumteouráp aropao kor Pailatén 'Wokwaek i konámpnám taknám, arop kalabus mekamp ankáránk sámp-kérépae'rá sér.

⁹ Aerapo maok, Pailato nopok am fárákapan arakrá turunk, "Yumo te ono yumo Judamp king, man sámp-kérépenkria nape?" Am takrá turunk nám te apae riteanape, Pailato wae mér,

¹⁰ pris tokwae fákáreao Jisasén párák kokwarokria warámpá korop tenapantá. ✧

¹¹ Aenámpan maok, pris tokwae fákáre koumteouráp aropan, takrá sérenkria fopwaoka wae napo maok, am fárákapan Pailatén 'Amo Jisasén te sámp-kérép kwapono. Barabasén sámp-kérépae'ria wae.

¹² Aerapo maok, Pailato warko turunkrá, "Yiráp ninik te mámara arop yumo 'Judamp king' ri konap man te mokopaeria nape?"

¹³ Aeránko maok, táte am fárákapan warko sérrá, "Yaopwae porokopramp fek pukupenke!"

¹⁴ Aerapo maok, Pailato am fárákapan sérrá, "Apae riteanono? Mao te apae kwatae niniki námpon?" Aerá turunkámpan maok, am fárákapan ankár kárákárea waeria sérrá, "Yaopwae porokopramp fek pukupenke!" ✧

¹⁵ Aerapo, Pailato am koumteouráp aropao warákáranáponoria Barabasén am arop fákáreaonapok sámp-kérép. Aeria mao sénánko, soldia Jisasén wip ain fekamp nil tokoropeyak nám fek am fek porokwapá pwarará maok, yaopwae porokopramp fek pukupenkria soldiam yaek sánk.

*Soldia fákáreao Jisasén amomoria wouroumprá sénap kar
Matyu 27:27-31; Jon 19:1-3*

¹⁶ Aenko am soldia fákáreao Jisasén warámp santukupea Rom mekamp kiap tokwaeramp nap népikria maok, soldia ponankor 'Koropenk' ria wunwi.

¹⁷ Am fárákapan maomp waempyam worokwapea papria maok, kingo yirimp konám niamp waempyam noumouri fek Jisasomp pourouk yirimp. Tá wiráp paok wi moukoupea kingo yirimp konám kumpan wounáprá maomp me korok yirimpá pwar.

¹⁸ Am soldia fákáreao wouroumpria sérrá, "Yo...! Juda firamp king e!"

¹⁹ Aeria maok, am fákáreao man yaopwae fek me korok fuk. Tá am fárákapan man atopria táman e tokwae sánk námria wouroumprá maomp wonae fik kwaráp torokomp. ✧ ✧

²⁰ Am fákáreao man wouroumpea pwarará, maomp pouroukampa waempyam noumouri worokwapea paprá, tá námokuráp waempyam am yirimpea maok, man yaopwae porokopramp fek pukup mwaria taun younkwek santukup.

*Jisasén yaopwae porokopramp fek pukupap kar
Matyu 27:32-44; Luk 23:26-43; Jon 19:17-24*

²¹ Aleksander ntiaka Rufusomp naropwar Saimon Sairini meknám koro-peaka, taun mek akwap naerianánko maok, táte am fákáreao man, Jisasomp yaopwae porokopramp sámpaeria kárákáre.

²² Am fárákapan Jisasén santukupea faonkwek Golgota mek. Am faonkwe e fi te 'Arop Me Kor Yaknám Apár'rá sér i konapon.

²³ Arop ankwapao Jisasén wain ntiaka touwe nâmpare yak naenámp marasin mént ouroukoupea sánk mwaria napo maok, Jiaso fár mo.

²⁴ Am soldia fákáreao Jisasén yaopwae porokopramp fek pukupia pwa-tea maok, yakáprá satu pilairiaka, wa mokop kárákáreaa am waempyam ankank tianrá nke mwaria. ✧

²⁵ Man yaopwae porokopramp fek kounounek sáarakok ke nâmp fek puku-papono.

²⁶ Aetea maok, narek me kor yarápae fek arop am fek kotia pukupnap kar kumwiria maok, arakrá sér: Juda Firamp Kingono.

²⁷ Aetea arop yorowaria ankank pouroukoupnep arop anánkaopwe wonae fik am fek ankwapan yae-párák mwaek, ankwapan yae-mánkwan mwaekia pukupapono.

²⁸ Aeapara Kwaromp Buk fekamp kar ankárankamp yak nâmp máte ouk-oumwan te kare karono. Am kar te arakrá sénâmpón: ‘Aropao man kwatae ninikinâmp aropént koumpá pwar napon.’ ✧

²⁹ Aetea maok, koumteouráp arop fákáreao mwaeao tukup koroprá man wouroump-sérria maok, “Amo, lotu nap tokwae soumpouriaka yinink yae fek warko ti nanamp ri konap aropao nap.

³⁰ Oukoumwan te amoku támao yaewouria yaopwae porokopramp pwarará ékae!” ✧

³¹ Tá pris tokwae fákáre, lo yénkrá farákáp konap arop fákáreao kor man wouroump. Námoku támao sérarrá arakrá sér, “Mao te wokwae fikamp aropan yaewouri nâmpao maok, námoku te yaewour naenámp pourou mono.

³² Mao te Krai, Israel firamp kingao nâmp kwamp te, yaopwae poroko-pramp am pwarará ék nánko, nomo man nkeaka man te Krai karenorá mér mwaro.” Tá arop yawor Jisasént yaopwae porokopramp fek pukup napao kor man wouroumpepono.

Jisas wae sumpwimp kar

Matyu 27:45-56; Luk 23:44-49; Jon 19:28-30

³³ Yámar kukkwaraokánko, kumur niamp kirikip tokwae kar apár pon-ankor oupouroupeyará akwapea 3 kilok.

³⁴ Aenko am ke fek táman Jisas tékén arakrá wumwi, “Eloi, Eloi, lama sabaktani?” Makrá sérimp te arak: “Onomp Kwar e, onomp Kwar e, amo onan apaerá pwararape?” ✧

³⁵ Aeránko arop ankwap fárákap wonae fik am fek yakáp nap wawia maok, sérrá, “Wawenke! Mao te Elaijan wumwi námpon.”

³⁶ Aerapo maok, arop ankwap ankárankamp fárakoprá akwapea yao yir niamp fek top i konámp wain ént mek anámpeaka Jiaso fáranoria yaopwae fek norokarea sánk. Aeria maok, am aropao sérrá, “Nomo yépékrá yakáp mwaro. Elaija te koropea aokoropea sámpék ni mokopon nke mwaro.” ✧

³⁷ Aeapo maok, Jiaso tékén fépéna waeria maok, wae worokor.

³⁸ Aenángo maok, Jisas worokorámp ke fek te, waempyam tokwae lotu nap tokwae mekamp aokore kuk mek ménki fek nánkáráp tariap te nareknámpiaka pearákarrá ékia fu fek por-pwar nánko maok, am waempyam anánk mwaek peari yak. ✧

39 Tá soldia fi éréképá yak konámp kepteno Jisas yakámp fek wonae fik fokopeyakea Jisas worokor námp nkea arakrá sér, “Kare karono. Mámá arop máte Kwaromp Tárápono!”

40 Koumteou ankwap fárákapao kor panek tae morok yakáprá maok, yérépékrá yakáp. Ankwap ankáránk maomp e te Magdala mekamp Maria, ankwap te Maria, nánae Jems ntiaka Josesomp éntupwar, tá ankwap te Salome.

41 Am koumteou te Jisas wokwaek Galili mek yakámp ke fek maomp wakmwaek tukuprá man yaewouria pono. Tá Jisas Jerusalem mek koropánko, koumteou kápae kare mént tapokwapea koropap fek, mao kuri am fek yakápiapon.

Jisasomp yákáre péri kor me mek papap kar
Matyu 27:57-61; Luk 23:50-56; Jon 19:38-42

42-43 Kumuran taun Arimatea mekamp Josep korop. Mao te Kaunsil ankwap koumteouráp arop nke nap fek e kwapweráp arop, tá mao kor Kwaro náráp firáp taokeyak naenámp keantá yépékrá yak konámp. Oumpouran te anepér i konap yae ara, oukoumwan te ankank nánapnap yaenon. Aeria maok, Josep te Pailatén nkea apáp mono, youmpea maok, man sérrá, “Ono te Jisasomp yákáre sámpá akwapá pap nae rae.”

44 Aeránko maok, Pailato ninik tokwaeria maok, man sérrá, “Mao te wae sumpwi námp nie?” Aeria maok, keptenén koropae ritea man turunkrá, “Jisas te wae sumpwi námp nie?”

45 Mao wae keptenomp kar wawia, Josepén sérrá, “Amo akwapea am yákáre sámpae.”

46 Aeránko maok, Josepo akwapeaka waempyam wupwi mani fek sámpea maok, tá akwapea narekamp Jisasomp yákáre sámpá ékia am waempyam wupwi fek papea yarokwap. Aea sakwapea péri me wokwaek yoroiap me mek papria maok, Josepo péri kárakére tokwae fáparákarrá youmpea péri me táp fek woukoupá pwar.

47 Aenko Makedala mekamp Maria ntiaka Josesomp éntupwar Maria am anánkaopwerao Jisasén pap nap wae nkea méri pwarará akwap.

16

Jisas fárámpámp kar

1 Anepér i konap Sabat yae pwar* nánko maok, Makedala mekamp Maria ntiaka Jemsomp éntupwar Maria, tá Salome, makia am fárákapao welráp nánákáre konámp ankank mani fek tia Jisasomp yákáre koupour mákáréantá forokwapá pap mwanámpria nánapia pátea pamp.

2 Pampia maok, koumounek kar Sande fek am ankank tiaka péri kor me fek tukup.

3 Tukupria maok, námoku am fárákap támao sérarrá tukuprá, “Wa mokop nomwan yaewouria am péri kor me táp fekamp péri kárakére tokwae kikipia far-farrá akwap naenámpon?”

* 16:1: ‘Anepér i konap yae pwar’rá sénámp te, Sarere fek yámar porokor námp fek am lotunap yae pwar nánko, am ke fek táman koumteouráp arop fwap paokopria stua mekamp ankank ti mwanapono. “Juda Tére konap Ninik” Buk 2 fek kware 72 fek nkeae.

⁴ Aeritea am fárakapao nkeapo maok, am péri kor me táp fekamp te yak mo. Am me táp fekamp ér-sayoumpea aop mwaek pwate. Am péri kor worare te yoporop tokwae kar.

⁵ Aenko am fárakapao péri kor me mek yinkea nkeapo maok, arop tár-ménki waemyam wupwi éri yirimpea, yae-párák mwaek tankánko maok, am fárakapao nkerá paokoprá kokorokor.

⁶ Aeapo maok, mao am fárakapan sérrá, “Yumo te kokorokori kwapon! Ono wae mérampon, yumo te Nasaret mekamp Jisasén yaopwae porokopramp fek pukup nap táman oupourounkrá korop napon. Mao te wae fárámp tenámpon. Mao te mapek yak mono. Man papap yowae má nkenke.

⁷ Yumo tukupeaka maomp arop fákáreran séraria maok, Pitan kor sér kip, ‘Jisas te wae manénkir Galili mek mekia akwap naenámpon. Aenánko, yumo te mao wokwaeek yumwan sérimpnámp taknámp ampok man nke mwanapon.” ✧

⁸ Aeránko maok, am kounteouao kor péri kor me meknámp ek ouroumpá mankrá apápria kour me woukour riaka pirikimpea tukupria maok, arop ankárankan kar sér mo.

Makdala mekamp Maria Jisasén nkemp kar
Matyu 28:9-10; Jon 20:11-18

⁹ Jisas yae ankárank Sande fek kountounek kar fárámpámpon. Aea maok, manénkir te, mao akwapea Makdala mekamp Marian kikipimpon. Am yupu te wokwaeek kar kwatae-arop fákánekao maomp pourouk woukouri yakápánko, Jisaso yéréperá kérépámp yupunono. ✧

¹⁰ Maria akwapea am Jisasént wokwaeek paokopiap arop fákáreran sénaeria nke nánko maok, am arop fárakapao kor Jisasén yonkwae touweria maok, éménkrá yakáp.

¹¹ Yakápapo maok, am fárakapan sérrá, “Ono nke nanko, Jisas te yiki yak námpono!” Aerá séránko maok, am fárakap wa napao maok, kare karonorá ninik mo.

Mént paokopiap arop anánkaopweao Jisasén mwaeao nkenep kar
Luk 24:13-35

¹² Nánkár wakmwaek Jisasént paokopiap arop anánkaopwerao taun pwarará akwapepo maok, Jisas arop ankwap niampia akwapea am arop yaworan mwaeao kikip.

¹³ Aenko maok, am arop yaworao kor akwapea Jisasént paokop i konap arop ankwap fárakapan am kar fárakapepo maok, am fárakapao kor am arop yaworamp kar wawia karenorá mér mo.

Jisaso mao éréképá yarakimp aropan ‘Tére kip’ ria sérimp kar
Matyu 28:16-20; Luk 24:36-49; Jon 20:19-23; Aposel 1:6-8

¹⁴ Wakmwaek Jisasént paokop i konap mom-sámprampao tankáprá fépérapo maok, Jisaso maonapok akwap. Am fárakap te kounteouráp aropao ‘Jisas te warko fárámp nánko nke námpono’rá sénapan maok, mao te karenorá ninikia mér mo. Aenapantá maok, Jisaso am fárakapan yoporimpon.

¹⁵ Aeria maok, mao am fárakapan arakrá sér, “Yumo tukupea apár-apár ponankor Kwaromp Kwapwe Kare Kar ponankor aropan farákáp kipo.

¹⁶ Aenapo, arop Kwarén mériaka, ént mek anámp námp te, Kwaro man warko warámp naerámpon. Aeno arop man mér mo námp te, kotia yaomwi mek pik naerámpon. ✧

¹⁷ Kwar te arop man mér nánko te, maomp kárakáre am aropamp yaek puiyakrá náráp kárakáre yororo naenámp. Tá maomp e fek kwatae-arop yéréperá kérép, tá ankwap-ankwap wourékam kar farákáp mwanapon.

¹⁸ Am fárakapao fou-tákam fwap yae fek sámp mwarea napon. Tá arop sumpwi pap konap fou fánapao kor, sumpwi mo, fwapono. Tá am fárakap touwenap aropan kor pourouk yae pap napo, am touwe fwap naeria námpon.” ✧

Kwaro Jisasén yámar mek sámpá pokámp kar

Luk 24:50-53; Aposel 1:9-11

¹⁹ Jisas Tokwae Karao Kwaromp kar am fárakapan farákápea pwar nánko, Kwaro yámar mek man sámpea pok. Aenánko mao Kwaromp yae-párak mwaek tank námpono. ✧

²⁰ Aenko mént paokopiap aropao tukupea, ponankor apár mek Kwaromp kar farákáp. Aenapo, Tokwae Kar am fárakapént téreteria, mao farákápnap kar kare karonorá yéknépnámp kárakáre yororoimpono. ✧

✧ 16:16: Ap 2:38; 16:31-33 ✧ 16:18: Lu 10:19; Ap 2:4; 8:7; 28:3-6 ✧ 16:19: Ap 2:33-34; Ef 1:20

✧ 16:20: Ap 14:3; Hi 2:3-4

Luko Kumwimp Kwapwe Kare Kar Mekia Akwapnámp Kar

Luk te Jisasomp éntér-sámpramp arop ou mekamp arop mo, tá Juda fi mekamp arop mono. Mao te Grik fi mekamp mér tokwaeráp doktanono.

Jisas narek pok tenánko, wakmwaek 30 yopwar niamp arake fek, Luk máamá buk kumwimpon. Kounteouráp arop Jisaso térerá yarákánko nkeapao maok, Lukén kar farákápapo, Luk te kápae kare kar sámprá mér sámpá akwapea kumwimpon.

Mao te ankwap fi aropao mér sámpanáponoria má kar kumwia, mér tokwaeráp arop Tiofilusonámpok kérépámpon. Mao Jisas te arop kare yakria yae-párak kare niniként kápae kare aropan yaewour, tá mao Kwaro ninik námp kápae kare yénkrá farákámpan sénámpon.

¹⁻³ Tiofilus, arop taokeyak konap arop tokwae e! Kwaro nkwakwe make ankank yino yakáp námp mekmékir térempan, arop ankwap fárakápapo am ankankan wokwaekia koropea oukoumwan nkeaka, arop kápae kareran Kwaromp Kar érik farákápriaka yinan kor am ankankan farákáp napon. Aero, kápae kare aropao am fek ninik tokwaeaka, ono kumwi naerá ninikia, am ankank ponankor kumwi napao maok, oukoumwan pwi kari yak mono. Aenámpantá, ono wokwaek, am ankank kápae kare fi kare mokoponrá mér naeria fwapnae karia turunkwapia, oukoumwan ono fwapokwapia kumwi namp te wokwaek kar koropámp niamp pourourápono. Aempan ono má kar waráp por kumwi nampono.

⁴ Amo máamá kar nkea amwan wokwaek farákápap kar, am te kare karonorá mér nanapon.

Enselo Sekaraian 'Jon korop naenámp'rá sénámp kar

⁵ Heroto apár Judiamp king yakámp fek, pris yakámp arop e te Sekaraia. Mao te ounáp Abaija fekamp pris fi yak námpono. Maomp yupu te pris taokeyaknámp arop Aron yakámp fi mekamp. Maomp e te Elisabet.

⁶ Am anánkwap te Kwaro nkemp fek te yae-párak kare yak. Aeria maok, Kwar Tokwaeramp ponankor loaok, tá Kwaromp ponankor karwaok yarak nepara, mao nke námp fek kwatae ninik nep yak mono.

⁷ Aenámpao maok, Elisabet te mapo yakámpara, am anánkwap te táráp sámp mo, yakeaka wae tékéno.

⁸ Pris tére konap arop fákáre koropea maok, Sekaraia kor Kwaro nke námp fek pris tére.

⁹ Am fárakap wa mokop Kwaromp Nap Aokore Yiki Kor mek tére naenámpaoean nke mwaria satu pilai. Takria maok, Sekaraian 'Oukoumwan te amo tére nanap kenono'rá sérapo maok, Sekaraia wae lotu nap tokwae Aokore Yiki Kor mek youmpea, am aokore mek Kwar Tokwaerampor paura nánákáre yankap naeria. ✧

¹⁰ Paura nánákáre yankap naenámp ke fek kápae kare arop koropea apárok néntépa yakápria Kwarén kar toropwaprá yakápapo maok, Sekaraia paura nánákáre alta fek yankap naeria youmpea nke nánko maok,

11 alta yak nâmp fek Kwar Tokwaeramp ensel yae-párak mwaek am fek fokopeyakánko,

12 nkea korokopea apápimp.

13 Aenáko maok, enselo Sekaraian sérrá, “Sekaraia, amo apápi kwaponó. Kwar te amo táráp sápaeria toropwappap kar te wae wawi námpono. Waráp yupu Elisabet te poumou-táráp sámpeanáko maok, amo maomp e tákapria te ‘Jon’ ri papampo.

14 Nánkár am táráp tankeanáko, amoku kor yonkwae kárámpriaka warákár napo maok, fikamp arop kápae kare am korop nâmp táman nkeaka warákár mwanapon.

15 Mao oukoumwan éntupwaromp yare mek yak nâmp fek Yiki Kor Spiritao maomp pourouk woukoupá yak naenámpón. Am feknámpia ankár takrá akwapea, mao Kwaro nke nâmp fek Kwaromp arop tokwae kwapwe yak naenámpara, wain ént ntia mánmán ént ankwap fár mo. ✧

16 Mao Kwaromp kar farákáp nánko, Israel fi mekamp arop kápae kare wawiaka warko náráp Kwar Tokwaeraonámpok arári korop mwanaponó.

17 Mao te Elaijamp ninik ntia kárákáre niamp sámpeaka Tokwae Kar wakmwaek korop naenámp fek mekia akwap naenámpón. ‘Naropwaryaenáp ntia tárápu nonopok ankáránkamp ninik fek yakáp kip’rá sénaenámpón. Tá mao kar ták-sir konap aropamp ninik fwapokwap nánko, yae-párak kare aropamp ninik kwapwe sámp mwanapon. Takria mao arop fárákapan nánaprá párapop nánko, am fárákap Tokwae Karao korop naenámp nánaprá yakáp mwanapon.” Am enselo arakrá sérimpon. ✧

18 Sekaraia enselén turunkrá, “Ono wae mér pourou, onomp yupurao kor waeman énénkér mér pourou nemp tane, ono te mokopia am kar karenórá mér nanampon?”

19 Aeránko maok, enselo sérrá, “Ono Kwarént yak konamp Gebrielono. Kwar námoku onan amwan, má kar kwapwe farákápaeria sámp-kérép nánko, ono ékiaka sénampono.

20 Aeno amo onomp kar wawia ‘Karenó’rá sér mo napo te, waráp top kor kéri yak nánko, amo te kar sér mono, akwapeaka ono má sénamp ankank koropnâmp ke fek warko waráp top kor fwap naenámpón. Ono sénamp kar máte kare kar tak naenámpan sénampono.”

21 Koumteouráp arop Sekaraian yépekrá yakáprá ninikrá, “Máte apae ankank korop nánko, mao Nap Aokore Yiki Kor mek youmpea am mek youpoukwap yakreane?”

22 Makrá yakáp napo, Sekaraia am meknámp mank nánko, nkeapo maok, kar sér mo, yae fek saráp yénkánko, nkea méria maok, “Mao te Nap Aokore Yiki Kor mek mwar pourouráp ankank nkea karane! Top kor kéri yak námpono!”

23 Wakmwaek Sekaraia pris tére térea pwarará námokuráp némpouk akwap.

24 Aenko maok, maomp yupu Elisabet te wae táráp yororia maok, éntik yunk te érik yárák mo, nap mek saráp yakrá ninikia arakrá sér,

25 “Ono wokwae te mapo yak nanko, onan sérar napo, pwarápaie tokwaeampan maok, Kwar Tokwaerao onan aropompria yaewourianánko, ono táráp yak namp te koumteouráp aropao nke nap fek te, ono pwarápaie yak mono.”

Enselo Marian 'Amo Jisas sámp nanapono' rimp kar

²⁶ Elisabet táráp yak námp tokwampok yunk akwap tenánko, Kwaro ensel Gebriélén, apár Galili mekamp taun Nasaret mek akwapaeria sámp-kérép.

²⁷ Mao yupu éнки ankárankan kar farákáp naeria akwap. Am yupu e te Maria. Mao Josepomp nap mek tank naenámpria kar yoroi tariap. Am Josep te King Devit yakámp fi mekampono. ✧

²⁸ Gebrielo maonámpok akwapea sérrá, “Ae! Maria! Tokwae Karao amwan nkea warákárriaka, amont yak námpono.”

²⁹ Maria am kar wará yárákrá ninik tokwae. Aeriaka, “Onan te apaerá sériane? Am te mokop naenámp karaniane?”

³⁰ Aeránko maok, enselo sérrá, “Maria, amo te apápi kwapono. Kwaromp ninik te amwan warákár námpon.

³¹ Amo wawae! Amo wakmwaek te poumou-táráp yakeaka tank nanapono. Amo maomp e tákaptia te ‘Jisas’ ri papampo. ✧

³² Mao te arop éréképea tank naenámpon.

Aeriaka man ninikria sérarrá:

‘Mao te yámar mekamp

Kwar Kárákáre Koramp Tárápono’rá sér mwanapon.

Aenapo maok,

Kwar Tokwaerao man maomp ounáp

Deviténimpnámptaknámpt

Israelomp king yoroi pap naenámpon.

³³ Mao te king yakriaka,

Jekop yakámp fi éréképea yaká yakria maok,

Am king yak námp te pwar mo,

Ankár yaká yak naenámpon.” ✧

³⁴ Maria enselén sérrá, “Am te mokopia nanampono? Ono oukoumwan poumou nap mek tank mo namp tene.”

³⁵ Aeránko maok, enselo maomp kar pwarokwaprá sérrá,

“Yiki Kor Spiritao amonapok koroepanánko,

yámar mekamp Kwaromp kárákáre tokwaerao

waráp pourouk woukoupá yak naenámpon.

Aenánko maok, wakmwaek amo am táráp tank napo,

Man am fákárárao ninikria sérrá,

‘Kwar Kárákáre Koramp Tárápono’rá sér mwanapon.” ✧

³⁶ Ono amwan ankwap kar sénamp te wawae: Waráp ankwapwaráp Elisabeto kor wae mér pourou námpao maok, mao kor poumou-táráp yare mek yak námpono. Wokwaek kar aropao man sérarrá, ‘Mao te táráp sámp mo, mapo yak námpono’ riapan maok, oukoumwan te wae táráp yare mek yak nánko, tokwampok yunki yak námpono.

³⁷ Kwaro nkwaekwe make ankank yoro naenámp te, man kour-sinaenámp kánanke yak mono.

³⁸ Enselo am séria pwaránko maok, Maria enselén sérrá, “Ono te Tokwae Karamp tére konamp yupu ara, mao amo onan sénapnámptaknámpt tak naeria te fwap tak naenámpon.” Aerá séránko maok, enselo wae man pwarará akwapámpon.

Maria akwapeaka Elisabetén nkemp kar

³⁹ Aenko maok, am ke fek táman Maria koupour taun Nasaret meknámp fárámprá apár Judia mek akwapea faonkwekemp némpouk

⁴⁰ Sekaraiamp nap mek youmpea Elisabetén 'Gude' nánko maok,

⁴¹ Elisabet te am kar wa nánko maok, táráp Elisabetomp yare mek kukur. Aenko maok, Yiki Kor Spiritao Elisabetomp ninik mek tokwae yakánko maok,

⁴² Elisabeto Marian tae fek sérrá, "Kwaro ankwap kounteouan yaewour nánko warákár konap te, oukoumwan amwan sánknámp warákár tokwae támao kámákár akwap námpono. Waráp yare mek yaknámp tárápao kor ourour tokwaerápono.

⁴³ Ono te apae kwapwe nanko, onomp Kwar Tokwaeramp éntupwar koroepa onan nkeriane?

⁴⁴ Ono waráp kar wa nanko, onomp yare mek yaknámp táráp warákárria kukur námpon.

⁴⁵ Kwaro amwan sérinámp kar wawia kare korop naenámpria mér napara, warákárampo." Elisabet Marian arakrá sérimpon.

Maria Kwaromp e sakapnámp tár kar

⁴⁶⁻⁴⁸ Aeránko maok, Maria sérrá,

"Ono te párák Kwaromp tére konamp yupu kwataerao maok,

mao námoku onan ninikia aropomp námpantá, ono te Tokwae Karan aesiorá fáparáka waeaka, onan warámpnámp Kwarén yonkwae kárámpria warákár nampon. Takia nanko maok,

arop ponankor oukoumwanian akwapea nánkáráp kor Kwaro onan warákár tokwae sápnámp táman sérar mwanapon. ✧ ✧

⁴⁹ Yiki kor kwapweráp Kwar Kárákáre Tokwaerao onan yaewour tokwae kwapwe námpon.

⁵⁰ Mao éréképeanámp arop te ankár maomp karwaok tukupea napo, maomp tárápuaok kor takrá tukupeaka, appeyaenápo kor ankár takrá tukup napo, Kwaromp aropomp am fárákapént yak naenámpno. ✧

⁵¹ Arop, yino wae mér námpria námokuráp ninik fek paokopiap aropan te Kwaro náráp kárákáre tokwae fek am fárákapan yéréperá kérép konámpono.

⁵² Mao kárákáre kor king fárákapan apárok néri kákrá, párák yakápnáp aropan kingén námp niamp yae-páráki kák námpon. ✧

⁵³ Aea fákeyakrá yae-porokwenap aropan kwapwe kare ankank nénkria, ankank tokwaeráp arop fárákapan kwaporok tirá kérépámpon. ✧

✧ 1:46-48: 1 Sml 2:1; Ais 61:10 ✧ 1:46-48: Lu 11:27 ✧ 1:50: Sng 103:17 ✧ 1:52: 1 Sml 2:7

✧ 1:53: Sng 107:9

54-55 Mao nomp ouyaenápen sérímpnám̄p koropea náráp tére konap arop Israelén yaewouriaka, mao Abrahamén níkiaka aropompi nám̄p te, koropea maomp appeyaenáp fárákapan kor ankár taki yak nám̄pon.” ✨

56 Maria arakrá séri pwarará Elisabetént yinink yunk niamp arake fek yakeaka, wakmwaek warko náráp taun mek arákarrá akwapám̄p.

Elisabeto Jon sámpám̄p kar

57 Elisabet táráp tank naenámp ke korop nánko maok, mao wae poumou-tárápi tank.

58 Aenángo maok, Elisabetomp némpoukamp, maomp firáp arop, Tokwae Karao man aropompnám̄p kar wawia am fárákapao mént énéngi warákáránk.

59 Takia maok, yukupuk yae fek táman maok, am arop fárákapao am tárápan yipi fárákap * mwaria, maomp naropwar e ‘Sekaraia’ ri pap mwaria koropapon.

60 Aeapo maok, am tárápamp éntupwaro sérrá, “Mono. Yumo man te ‘Jon’ ri papenke.” ✨

61 Aeránko man sérrá, “Mo. Waráp firáp arop te am eráp arop yak mono.”

62 Aea maok, takrá tukupea e mér mwaria naropwarén turunkria yae fek saráp yéngép.

63 Aeapo maok, maomp top kor oukoumwan kéri yak nánko, yae fek saráp yéngéprá, ‘Yao kárakére sápenk’ ria maok, am fek kumwiria arakrá sér, “Maomp e te Jon nono.” Aeránko maok, am fárákapao ninik tokwae.

64 Aeapo maok, oukoumwan kar táman Sekaraia warko kar séria maok, Kwaromp e sakapám̄pon.

65 Aenko maok, maomp népekamp arop nkerá kokorokor. Aeria maok, am kar te apár Judia mek you mekmwaekamp némp-némp akwapám̄pon.

66 Ae naenko, arop ponankor am kar waria ninik tokwaeaka arakrá sér, “Wakmwaek am táráp te mokope arop yak naenámpo?” Am fárákap te wae mér, Tokwae Karamp kárakáre te mént yak nám̄pono.

Sekaraia Kwaromp e sakapnám̄p tár kar

67 Aerapo maok, Yiki Kor Spiritao ékia maomp naropwar Sekaraiaimp pourouk woukoupeyakánko maok, Sekaraia profet kar fek sérrá,

68 “Nomo Israelomp Kwar Tokwaeramp e sámpea sakap mwaro.

Am te apaeria námpanápe mao náráp fi koumteouráp arop nomwan koropea yaewour riaka nomwan warko éréképea fwapia kák nám̄pon.

69 Kwaromp tére arop Devit yakám̄p fi mek kárakáre kor arop ankáránkamp nomwan warko éréképanoria pap nám̄pon.

70 Kwaromp e tokwaeráp profet fákárerao maomp kar wariaka am táman sérrá:

71 ‘Mao te nomwan younkwe sirarrá yopornap arop fákáreramp yaekamp

✨ 1:54-55: Stt 17:7; Ais 41:8-10; Mai 7:20 * 1:59: ‘Yipi fárákapnám̄p’an “Juda Tére konap Ninik” Buk 2 kware 65 fekamp kar nkeae. ✨ 1:60: Stt 17:12; Lu 1:13

warko érékép naenámpono.' ✧

⁷² Am takámp te, Kwar te
nomp ouyaenápén aropompiaka yaewourimpon.
Mao wokwaek kar 'Yiráp por tak nanamp'rá
sérimp kontrak kárakáre te
oukoumwan niki-samp yak námpon.

⁷³ Mao nomp ounáp Abrahamén kare kar sérimp te,
oukoumwan kor wokwaek sérimpnámptaknámpt
kare kar nomwan yaewour naenámpono. ✧

⁷⁴ Mao te nomwan yopor aropamp yae kwae mekamp
érékép námpara,
nomo te apáp mono,
ankár man loturá yakáp mwanámpono.

⁷⁵ Nomo yiki yakápnámpt ke fek ponankor
mao nke námpt fek, yiki kare ninik fek
yae-párak kare térerá paokop mwanámpon.”
Sekaraia Kwarén warákarea pwarará náráp tárápan sérrá,
⁷⁶ “Onomp táráp e! Wakmwaek te arop ponankor amwan
'Narek Kari Yaknámpt Kwaromp profet'rá sér mwanapon.
Amo mekia akwapria Tokwae Karamp mwae nánap nanapon. ✧

⁷⁷ Amo maomp koumteouráp arop fárakapan
'Kwaro yiráp kwatae ninik tirá épéria,
warko érékép naenámp'rá farákáp nanapon.

⁷⁸ Kwaro nomwan yonkwae touweriaka
porokwe kare fek i konámpon:
Mao te yámar mekamp wakor wae
nomonámptok sámp-kérép nánko,
⁷⁹ nomo kirikip mek yakáприя
sumpwi mwaria waenámp arop fárakáp
nomwan wae sápnámpon.
Mao nomwan mwae yénkép nánko,
nomo yae-párak yonkwae porokwe ninikaok
tukup mwanámpon.” ✧

Sekaraia te am karan arakrá farákápámpon.

⁸⁰ Wakmwaek am táráp tékéприя maok, maomp waemp wae kárakáreria
ninik kour sámpea mao te apár mwar mek yakea, wakmwaek Israel fi nke
mwanap fek érik korop naenámpono. ✧

2

Maria Jisas tankámp kar

¹ Maria mao táráp tank naenámp ke fek maok, Rom mekamp King Sisar
Ogastus lo papea sérrá, “Ono koumteouráp arop ponankor e ti nanampono.”

² Mámá te manénkir kar oukoumwan e ti mo fek tiapono. Am ke fek te
Kwirinius apár tokwae Siria mek kiap tokwae yoroi yakámp.

³ Aemantá maok, koumteouráp arop ponankor námokuráp némpouk e
tianoria tukup.

✧ **1:71:** Sng 106:10 ✧ **1:73:** Stt 17:7; 22:16-17 ✧ **1:76:** Ais 40:3; Mt 3:3; 11:10 ✧ **1:79:** Ais 60:1-2;
9:2; Mt 4:16; Jo 8:12 ✧ **1:80:** Mt 3:1-6

⁴ Josep te Devit yakámp fi mekampao námp kwamp maok, mao Galili mekamp mao yaknámp am taun Nasaret pwarará, Devitomp némpouk apár Judia mekamp taun Betlehem mek akwapámp.

⁵ Mao te náráp yupu Maria arop yarerápan, nomp e tianoria warámpea akwap. ✱

⁶⁻⁷ Am anánkwap am fek yakepo maok, Maria táráp tank naerianámp ke fek maok, Betlehem mek koropea nke nepo, arop néntép konap nap kápae te wae aropao pwi yak. Aemantá maok, Josep ntia Maria nap oupourounkrá akwapeaka bulmakauamp nap mek am mek yak. Aenepo maok, Maria táráp tank naenámp ke fek maok, nae-táráp poumou-táráp tankea, waempyam fek yarokwapea bulmakau maonk pwae fári konap bokis mek am mek papámpon.

Ensel fákáre sipsip taokeyakáp konap arop fárákapan sériap kar

⁸ Am taun Betlehem yarápae fek aop mwaek sipsip wun i konap aropao náráp sipsipantá kumuruk yérékrá yakápap.

⁹ Aenapo maok, Tokwae Karamp wae tokwae tákapá yak naenko maok, am fek táman Tokwae Karamp wae tokwae tákapá yak naenko maok, am aropao apáp tirink.

¹⁰ Aeapo maok, am enselo am fárákapan sérrá, “Yumo te apápi kwaponono. Wawenke! Ono yumwan kar kwapwe kare farákáprá korop nampono. Am tak namp te, arop ponankor warákár mwanaponono.

¹¹ Mámá yae fek táman Devitomp taun mek yupu ankárank táráp sámp námponono. Mao te yumwan warko érékép naenámp aroponono. Mao te Kraís Tokwae Karono.

¹² Yumo te aran nkeaka mér kipo: Táráp waempyam mek papea yarokwapea bulmakauamp maonk pwae fári konap bokis mek páte nángo amp námp aráne!”

¹³ Enselo makrá séránko maok, koupour kar yámar mekamp ensel fopwakwap fopwakwap koropeaka, am enselént yakápría maok, Kwaromp e sakapria sérrá,

¹⁴ “Yámar mek tokwae narek karaok yaknámp Kwaromp e narek sampok mwaro!

Kwaro warákárnámp apárokamp arop ankwap fárákapan man yonkwae porokwe sánk naenámpon.”

Sipsip wun i konap arop Jisasén nkeap kar

¹⁵ Am ensel fákáreao am fárákapan pwarará warko yámar mek pokapo maok, sipsip wun i konap arop fárákapao arakrá sér, “Oukoumwan nomo Betlehem mek tukupea, Kwaro nomwan wae yénképnámp ankankan nke mwaro.”

¹⁶ Aeria maok, koupour tukupea nkeapo, Maria ntiaka Josep yakepo maok, táráp te bulmakau apwar pwae fépér i konap bokis mek amp.

¹⁷ Aenángo, am fárákapao am táráp nkeaka maok, enselo am tárápao naenámp tére sérinámp karan am mwaek yakápnap aropan farákápapono.

¹⁸ Aeapo maok, arop ponankor am sipsip wun i konap aropamp kar waria maok, kókorokoriap.

¹⁹ Aeno Maria námoku te am kar ankár ponankor ninik mek tia niki-samp yakámpon.

²⁰ Táte sipsip wunnap arop fárákap te am kápae kare ankank enselo séránko wawia nkeap táman, Kwarén warákáriaka náráp sipsip yakápnap mwaek arári tukupria Kwaromp e sakaprá tukupapon.

Jisasomp e ták-papap kar

²¹ Manénkir éntupwar oukoumwan arop yoro mo nánko, enselo Jisasomp e ták-papámpon. Aempan maok, wakmwaek éntupwaro am táráp tankeaka yukupuki yakeanánko maok, am tárápamp yipi fárákapea maok, man 'Jisas' ri papapon.

Simeon ntiaka Ana lotu nap tokwae mek Jisásén nkep kar

²²⁻²⁴ Me koum sik Kwaro Mosesén kar sánkámp te ará, “Éntupwaryaenáp poumou-táráp nae-táráp sámp napo te, éntupwar naropwaro am táráp Kwarén sánk kipo.” Kwaromp Kar ankwap arakrá sér, “Yumo táráp tankea nap kwamp te, ant anánkaopwe Kwarén sánk mwanapono. Am mo nánko te, ant morok wourékam kánanke anánkaopwe sánk mwanapono.” Am loao sénámpnám taknám, éntupwar ntiá táráp wae éntupia, am anánkwapao am lo karwaokrá Jerusalem mek akwapea táráp Kwarén sánkria, ant ofa sánkep. ✧

²⁵ Jerusalem mek yaknám arop mér, maomp e te Simeon. Am arop te yae-párak kateria Kwarén lotu i konám. Aeria Israel firan warko érékép naenám arop korop naeanrá yépekrá yak. Aenánko man te Yiki Kor Spiritao oupouroupá yakámpono.

²⁶ Am Yiki Kor Spiritao am aropan wokwae kar sérrá, “Amo te oukoumwan sumpwi mo, yiki yakria Kraiséén nke nanapono.”

²⁷ Táte Jisasomp éntupwar naropwar man sámpá koropea loao sénámpnám taknám Kwarén sánk neria Lotu Nap Tokwae mek koropepo maok, am Simeonén Kwaromp Yiki Kor Spiritao séránko, mao kor lotu nap tokwae mek youmpám.

²⁸ Aeria maok, Simeono Jisas kakapea yaek sampeyakrá Kwaromp e sakapria sérrá,

²⁹⁻³² “Tokwae Kar e! Amo onan wokwae sériapan am arop amo apárokamp arop érékép naenám pia sámp-kérép napo, ono wae nke nampono.

Amo am arop te kápae kare arop fi nke nap fek wae nánapi pwar naponno. Am arop te wae tokwae kwapwé ara, mao te apárokamp arop ankwap fi ponankoran yokoránko,

am arop fi ponankor Kwaromp ninik mér mwanapon.

Táte waráp wae waráp Israel firént yak nánko,

arop ankwap firao nke nap fek

kwapwé kare naenámpon.

Makiaka ono waráp tére konamp arop fwap oukoumwan yonkwae porokwe fek sumpwi nanampono.” ✧ ✧

³³ Jisasomp éntupwar naropwar Simeon sénám kar táman ninik tokwae nepo maok,

³⁴⁻³⁵ Simeono am anánkwapan Kwar ourour sánkanoria Kwarén sériaka, Jisasomp éntupwar Marian arakrá sér,

“Ae! Amo wawae.

Kwaro mámá táráp nánapia sámp-kérép námp te,
arop Israel ankwap fárákap maomp kar ták-sinap
kwatae tukup napo,
ankwap fárákap maomp kar wawia warákár nap te,
am fárákapan kor éréképeanánko,
yae-párák yakáp mwanapria ninámpon.
Mao te érik fokopeyará yéncép nánko maok,
kápaé kare aropamp ninik mek yaknám
kwatae ninik érik farákár naenámpon.
Amwan kor oumpnám párákap nánko,
yonkwae touwea wae nanapono.” ✧

³⁶ Simeone am kar séria pwaránko maok, profet yupu ankwap yak nám, maomp e te Ana. Mao te Asa yakámp fi mekamp, Fanuelomp namom. Wokwaek te poumou nap mek tankea yakámp yopwar te fákáneq yopwar.

³⁷ Wakmwaek poumarop sumpwi tenánko maok, kae yakrá koropea oukoumwan mao yaknám yopwar ponankor te 84 yopwar. Aenámpara, wae mér kare. Mao te ankwap ninikaok mono, ankár, Kwarén yae-párák kar toropwap nanampria fir wuriria kápaé kare por lotu nap tokwae mek akwap ko, kar toropwap i konámpono. Aeria maok, Kwaromp tére nám te ankár kumur yámar méntép tére saráp yak konámpono. ✧

³⁸ Mao kor am ke fek Jisasomp wonae fik korop riaka, Kwarén ‘Aesio’rá sérimpono. Mao te Kwaro Jerusalem mekamp arop fárákapan warko érékép naenámpría yépékra yakápnap arop fárákapan am tárápao korop námpan farákápámpono.

Josep Nasaret mek arákarrá akwapámp kar

³⁹ Aenánko maok, am anánkwapao Kwaro sérimp karwaok lotu nap tokwae mek takrá térea pwarará, warko distrik Galili mekamp taun Nasaret mek akwap. ✧

⁴⁰ Aeanepo maok, am táráp wae téképria kárakáre sámpria maok, yonkwae kour kwapwe nánko, Kwaro man niki yakrá yaewourrá yakámpon.

Jisas wae éri tae morokria Kwaromp lotu nap tokwae mek akwapámp kar

⁴¹ Jisasomp éntupwar naropwar te yopwar méntép Kwarén loturia Pasova

* Yae Tokwae nke neria Jerusalem mek akwap konep. ✧

⁴² Jisas wae éntér-sámpramp yopwar yak nánko maok, am anánkwap wokwaek i konepnám taknám, akwapriaka Jisasén warámpea Jerusalem mek akwapepono.

⁴³ Tá wakmwaek Pasova Yae wae ponankor pwaránko maok, wae anánkwap náráp nouroup fárákapént némpouk arákarrá akwap nepo maok, Jisas te oukoumwan Jerusalem mek yak. Tá éntupwar naropwar te Jisas Jerusalem mek yak nám mér mo.

⁴⁴ Anánkwapamp ninik te, Jisas wae náráp nouroup ankwap fárákapént akwap námpan mpwe. Aeria maok, am anánkwap te wae ankáránkamp yámar akwapea, kumuránko náráp nouroup arop ou mek Jisas yak mákeanria oupourouk.

✧ 2:34-35: Ais 8:14; 1 Ko 1:23; 1 Pi 2:6-8 ✧ 2:37: 1 Ti 5:5 ✧ 2:39: Mt 2:23 * 2:41: ‘Pasova’: Matyu 26:17 fekamp kar fi fek nkeae. ✧ 2:41: Kis 12:1-14,24-27

⁴⁵ Am anánkwapao oupourounkepo maok, Jisasén nke mono. Aeria maok, am anánkwap warko Jerusalem mek man oupourounkrá akwap.

⁴⁶ Jisasén oupourounkep te yininki yakea maok, wakmwae nkepo, Jisas lotu nap tokwae mek yak. Mao te tisa fákáre ou mek kuk mek tankrá, am fárákapamp kar wará turunkuprá tank.

⁴⁷ Aenánko maok, arop ponankor Jisaso ninik kour fek am arop fárákapamp kar pwarokwaprá sénámp kar wariaka kokorokor.

⁴⁸ Am anánkwap wae akwapea Jisasén nkeaka korokop. Tá éntupwaro man sérrá, “Táráp e! Amo apaeritea yinan tak rape? Waráp éntupwar naropwar yino amwan yonkwae sakáp tokwaeria amwan oupourounk nempono.”

⁴⁹ Nopok mao éntupwar naropwarén sérrá, “Yumo apaerá onan oupourounk repe? Ono te ankár onomp Naropwaromp nap mek yak nanámp te, yumo mér mák nepono?”

⁵⁰ Aerá sénámpan maok, am anánkwap te mao sénámp kar fi am te mér mono.

⁵¹ Táte wae mao náráp éntupwar naropwarént warko arákarrá, Nasaret mek tukupea kápae kare por mao te éntupwar naropwaromp karwaokrá yak námpon. Aenánko, éntupwar te Jisas sérarnámp kápae kare kar te ninik mek sámpea niki-sampeyak.

⁵² Táte Jisaso wae tékép nánko maok, maomp yonkwae kour te kwapwe kare kare. Aenánko maok, Kwar Tokwaerao nkea warákár tokwae, tá aropao kor nkea, man warákár tokwae.

3

Ént mek éné i konámp Jono farákápnámp kar

¹ Taiberius 15 yopwar fek Sisar yak nánko, Pontius Pailat Judia distrik mek Gavman Tokwae yak. Am ke fek te Herot distrik Galili poukeyakánko, maomp naenáp Filip distrik Ituria, Trakonitis poukeyak, tá Lisaniás distrik Abilene poukeyakámpono.

² Táte Anas ntia Kaiafas pris taokeyakep arop yak. Aeapo maok, am ke fek Jon Sekaraiamp táráp arop yak mo apár mek akwapá yak nánko, Kwaro náráp kar man sánk.

³ Aenánko maok, Jon ént Jordan mekamp apár mek am mwaek yákrá kourteouráp aropan ‘Yumo te yiráp kwatae ninik pwarará ént mek nér napo, Kwaro yiráp kwatae ninik tirá épérano’ ria kar farákáp. ✧

⁴ Profet Aisaia kumwinámp buk fek am kar yak námp te ará: “Arop yak mo apár meknámp arop ankárankao wumwirá, ‘Kwar Tokwae korop naenámp mwae nánapia fwapokwapenke.

⁵ Apár wi yakápnámp tokoprá, faonkwe furuk popomprá, kápae kare mwae kup korokorenámp ékékérrá yumwia waenámp tirá épéria fwapi pwarenke.

⁶ Aeria maok, Kwaro nomwan érékép naeria tére námp ponankor arop fwap nke mwanapon.’” ✧

⁷ Aeránko maok, kápae kare kourteouráp arop, Jono ént mek nérrá kákanoria korop napo maok, mao sérrá, “Yumo fou-tákam niamp aropono!

Yumo yiráp kwatae ninik taki fákeyakápria ént mek néria napo, Kwaro yumwan yopor mo naenámpria nape?

8 Yumo yae-párak kare paokop nap fek kwatae ninik younkwe mwaek sirarrá Kwaronámpok korop nap érik yénképano. Tá yumoku kok sérarrá, ‘Yino Abrahamomp ou fekamp tárápu ara, yinan Kwar te yopor mo, fwap naenámpan mpwe’ kwapon. Aerá sénapan ono yumwan sérrá: Kwar yumwan wampwe kwaeri pwarará, fwap mámá yumwi kápae karean Abrahamomp tárápu arárrria kák naenámpo. ✧

9 Ankomwar wae yao karámp naenámp nánapi yak námpono. Yao ponankor kwapwe kare ki tank mo i konámp te, kar-tokoepa yaomwi mek épér mwanámpo.” ✧

10 Aerá séránko maok, arop ponankor man turunkrá, “Ae te yino mokop mwanámpo?”

11 Aerapo maok, nopok Jono am fárákapan sérrá, “Arop siot anánkaopwe námp kwamp te, arop ankwapao mo nánko te ankwap man sánkano. Táte arop ankwapao fir mo nánko, yumo fir tank nánko te man sánk kipo.”

12 Takis sámp konap arop ankwap fárákapano kuri ént mek nér mwaria koropea maok, Jonén sérrá, “Tisa, yino te mokop mwanámpo?” ✧

13 Tá Jono am fárákapan nopok sérrá, “Yumo takis mani sámp mwaria te, ankar gavmano sérinámp kare fek saráp sámp kipo. Yumo yiráp ninik fek am kámákarrá sámp kwapono.”

14 Soldia ankwap fákáreráo kor man turunkrá, “Yino te apae mokop mwanámpo?” Jono nopok am fárákapan sérrá, “Yumo aropan fupukrá maomp yaekamp mani pouroukoupria, aropan kwekárá kotu kwapon. Yumoku yiráp tére fekamp mani sámp nap te, wae támaonoria warákár kipo.”

15 Aeránko maok, koumteouráp aropao maomp yonkwae kour kwapwe nkea maok, ninik tokwaeria sérrá, “Jon máte Krais támaoi kane?”

16 Aerapo maok, Jono wawia nopok kar pwarokwaprá sérrá, “Ono yumwan ént kar fek ént mek nérrá kák nampono. Nánkár wakmwaek arop ankwap korop námpao maok, maomp kárákáre te onomp kárákáreran kámákár akwap námpono. Ono te apárok kánanke kare nampara, maomp pukamp su fekamp paok aokorop nanamp pwi mo nampono. Mao te yumwan Yiki Kor Spirit ntiaka yaomwi fek nérrá kák naenámpo. ✧

17 Mao námokuráp sabol yaek sayakrá, wit yorokwaerá narek épérrá tiri poporokomprá, wit kare wit koupoukour konap nap mek kákea pwarará, tiri te ankar torokwar mo i konámp yaomwi mek yank naenámpo.”

18 Jon kápae kare karan kor koumteouráp arop méranáponoria farákápria maok, Kwaromp Kwapwe Kare Kar farákápámpo.

Jono Herotomp kwatae ninik érik sérimp kar

19 Aeria maok, táte Jono arop poukeyak konámp arop tokwae Herotén yoporimp te maomp nánaeramp yupu Herodias námoku sámpea yakria maok, ankwap kápae kare kwatae ninik nánko, man yopori námpono. ✧

20 Táte Herot kwatae ninik ankwap yumuntuk pap námp te, Jonén kalabus mek pap námp aránon. ✧

Jono Jisasén ént mek anámpá papámp kar

✧ 3:8: Ap 26:20; Jo 8:39 ✧ 3:9: Mt 7:15-20 ✧ 3:12: Lu 7:29 ✧ 3:16: Jo 3:28; Ap 1:5; 13:25
✧ 3:19: Mt 3:11-12; Mk 1:7-8; Jo 1:24-34 ✧ 3:20: Mt 14:3-4; Mk 6:17-18

²¹ Heroto Jonén oukoumwan fákapá pap monámp fek, koumteouráp arop Jon ént mek nérrá kákámp fek Jisaso kor koropea ént mek anámp. Ént mek anámpea pwatea, Kwarén kar toropwaprá yak nánko maok, yámar me fákárámp akwap.

²² Aenánko maok, am meknámp Yiki Kor Spirit ék. Aropao am nke napo maok, ant yuriamp pourou niampao Jisasomp pourouk éká tank. Aenánko maok, yámar meknámp arop kar niamp wumwiria sérrá, “Amo te onokump tárápono. Amo kwapwe kare nap te, ono amwan warákár tokwaeria yonkwae kárámp nampono.” ✧

Jisasomp appeyaenáp fákárerámp e
Matyu 1:1-17

²³ Jisaso wae 30 yopwaría tére naerianánko maok, koumteouráp aropamp ninik te, mao te Josepomp tárápan mpweapon:

Josep am te Helimp táráp.

²⁴ Héli te Matatomp táráp.

Matat te Livaiamp táráp.

Livai te Melkimp táráp.

Melki te Janaiamp táráp.

Janai te Josepomp táráp.

²⁵ Josep te Matatiasomp táráp.

Matatias te Amosomp táráp.

Amos te Nahumomp táráp.

Nahum te Eslimp táráp.

Eslí te Nagaiamp táráp.

²⁶ Nagai te Matomp táráp.

Mat te Matatiasomp táráp.

Matatias te Semenomp táráp.

Semen te Josekomp táráp.

Josek te Jodamp táráp.

²⁷ Joda te Joananomp táráp.

Joanan te Resamp táráp.

Resa te Serubabelomp táráp.

Serubabel te Sialtielomp táráp.

Sialtiel te Nerimp táráp.

²⁸ Neri te Melkimp táráp.

Melki te Adimp táráp.

Adi te Kosamomp táráp.

Kosam te Elmadamomp táráp.

Elmadam te Éromp táráp.

²⁹ Ér te Josuamp táráp.

Josua te Elieseromp táráp.

Elieser te Jorimomp táráp.

Jorim te Matatomp táráp.

Matat te Livaiamp táráp.

³⁰ Livai te Simeonomp táráp.

Simeon te Judamp táráp.

Juda te Josepomp táráp.

✧ 3:22: Mt 17:5; Lu 9:35; Jo 1:32-34

Josep te Jonamomp táráp.
 Jonam te Eliakimomp táráp.
³¹ Eliakim te Meleamp táráp.
 Melea te Menamp táráp.
 Mena te Matatamp táráp.
 Matata te Natanomp táráp.
 Natan te Devitomp táráp.
³² Devit te Jesimp táráp.
 Jesi te Obetomp táráp.
 Obet te Boasomp táráp.
 Boas te Salmonomp táráp.
 Salmon te Nasonomp táráp.
³³ Nason te Aminadapomp táráp.
 Aminadap te Atminomp táráp.
 Atmin te Arnimp táráp.
 Arni te Hesronomp táráp.
 Hesron te Peresomp táráp.
 Peres te Judamp táráp.
³⁴ Juda te Jekopomp táráp.
 Jekop te Aisakomp táráp.
 Aisak te Abrahamomp táráp.
 Abraham te Teramp táráp.
 Tera te Nahoromp táráp.
³⁵ Nahor te Serukomp táráp.
 Seruk te Reump táráp.
 Reu te Pelekomp táráp.
 Pelek te Eberomp táráp.
 Eber te Selamp táráp.
³⁶ Sela te Kainanomp táráp.
 Kainan te Arpaksatomp táráp.
 Arpaksat te Siemomp táráp.
 Siem te Noamp táráp.
 Noa te Lamekomp táráp.
³⁷ Lamek te Metuselamp táráp.
 Metusela te Inokomp táráp.
 Inok te Jaretomp táráp.
 Jaret te Mahalalelomp táráp.
 Mahalalel te Kainanomp táráp.
³⁸ Kainan te Enosomp táráp.
 Enos te Setomp táráp.
 Set te Adamomp táráp.
 Adam te Kwaromp táráp.

4

Satano Jisasén poupwekápimp kar

¹⁻² Yiki Kor Spirit Jisasén oupouroupá yakánko maok, Jisas ént Jordan pwarará arákarrá akwap. Aenko Yiki Kor Spiritao man warámpea kwar saráp

mek sakwapá pwar. Aetenánko maok, mao am kwar saráp mek yiawor fére-sámpramp kumur yakriaka, fir fár mo, akwapea am ke fek nánko, mao yae-porokwe tokwae.

³ Aenánko maok, Satano man poupwekáprá sérrá, “Amo Kwaromp Tárápao nap kwamp te, amo yumwi man sénapo, pan arákareanánko, fárae.”

⁴ Nopok Jisas maomp kar pwarokwaprá sérrá, “Kwaromp Buk fek te arakrá sénámpon: ‘Fir támao mwar te aropan yiki yak sánk mono.’ ” ✧

⁵ Tá Satano warko Jisasén faonkwe tokwae fek warámpá pokea, mámá apár mekamp taun tokwae ponankor yéncépria maok,

⁶ Satano Jisasén sérrá, “Mámá kápae kare kárákáre ntiaka ponankor ankank máte onompono. Ono arop ankwapan sánk naeria te, fwap sánk nanampon. Oukoumwan te amwan sánk nae. ” ✧

⁷ Tá amo onomp puk mapek Kwaráp torokomprá me woukoupria onan lotu napo te, mámá ankank ponankor warápono.”

⁸ Jisas nopok maomp kar pwarokwaprá sérrá, “Kwaromp Buk fek te arakrá sénámpon:

‘Amo te waráp Kwar Tokwae Kar ankáránkampan saráp lotuampon.

Tá amo maomp térean saráp téreampo.’ ” ✧

⁹ Tá warko Satano Jisasén warámpá akwapea Jerusalem mekamp lotu nap tokwae yumuntuk narekamp wi fek páteyákrá, man sérrá, “Amo Kwaromp Tárápao nap kwamp te, mapeknámp apárok nkwampok far-kirékapae.

¹⁰ Kwaromp Buk fek arakrá sénámpon:

‘Mao náráp ensel fákáreran sénánko, amwan yaewourria fwap taokeyak mwanapono.’

¹¹ Tá

‘Amwan mao náráp yaek sampiká apárok pap napo, amwan yumwirao waráp pu kwae mek párákap mo, fwapono.’ ” ✧

¹² Nopok Jisas kar pwarokwaprá sérrá, “Kwaromp Buk fekamp kar te arakrá sénámpono: ‘Amo waráp Kwar Tokwaeran poupwekápi kwapono.’ ” ✧

¹³ Satan am poupwekáp námp takia Jisasén pwarará, nánkáráp ankwap fek nke nanampria yépékrá yak. ✧

*Jisas distrik Galili mek tére sámpámp kar
Matyu 4:12-17,23-24; Mak 1:14-15,39*

¹⁴ Jisaso Yiki Kor Spiritamp kárákáre fek Galili mek arákarrá akwap. Aenánko mao tére námp te am mekamp némpoukamp arop wae wa napono.

¹⁵ Mao te kápae kare por lotu nap mek koumteouráp aropan kar farákáp nánko, am arop ponankor maomp e sakap.

*Nasaret mekamp arop fárákap Jisasén younkwe sɪrarap kar
Matyu 13:53-58; Mak 6:1-6*

¹⁶ Jisas wokwaek épér mo fek yakea téképámp taun Nasaret mek akwapea, Juda firamp anepér i konap yae Sabat méntép tak i konámpara, am yae fek lotu nap mek Kwaromp Kar buk fekamp nkerá farákáp naeria youmpea fokopeyak.

¹⁷ Aenánko maok, lotu taokeyak konámp aropao man profet Aisaiamp buk sánk nánko, sámpea buk aok-pwararea, am mek kumwi oupouroukia nke nánko maok, kar arakrá sénámp yak:

¹⁸ “Kwaromp Spirit onan oupouroupa yak námp te, mao onan, Kwapwe Kare Kar ankank monap aropan farákáp nanaponoria nánap námpon.

Mao onan sámp-kérép nánko, ék namp te, kar arakrá farákápaeria námpon:

‘Yumo fákapá yakápnap arop aokor pwarará tukupenke!

Yumo yi wouroumpyekápnap arop warko yi firékarrá nkenke.’

Mao onan sámp-kérép nánko, ono ék namp te,

tirá néri fákeyakáp nap mekamp aropan

fwapi pwarará,

¹⁹ Kwar Tokwae

náráp arop érékép naenámp ke kwapweran

érik farákápra séraeria ninámpon.” ✧

²⁰ Jisaso buk koumoumpéa warko lotu taokeyak konámp aropamp yaek sánká pwatea, mekok am fek tank nánko, am lotu nap mek tankápnap koumteouráp arop te Jisasén saráp tokor tankáp.

²¹ Aenapo maok, mao wae am fárákan Kwaromp kar arakrá farákápra, “Oukoumwan te Kwaromp kar kumwi tari nap wae kare kar korop nánko, yumo wae am kar wa naponó.”

²² Am lotu nap mekamp arop maomp kar wawia kwapwe kare warákarría ninik tokwaeria sérrá, “Nomo te wae mér, mámara arop te Josepomp táráp te, mokopia take pourouráp kar kárakáre kwapwe farákáp námpon?”

²³ Aerá sérápo maok, nopok Jisas kar pwarokwaprá sérrá, “Kare karonó, yumo wae onan kar arakrá sér mwanaponó: ‘Dokta, amo ankár waráp pourouanmékir fwapokwapae! Amo Kaperneam mek térenap kar te yino wae wawi námpono. Amo ankár waráp némpouk mapek kuri taknámp téreampo.’

²⁴ Aerá sér mwanapan maok, ono yumwan kare kar sér rae: Arop fárákap námokuráp némpouk kamp profetomp kar te wa mo i konaponó.

²⁵ Yumo wae mér naponó, profet Elaija yakámp ke fek kápae kare kae koumteou Israel yaknámp fi mek yakápapo maok, Kwaro yámar me kéri fákeyak nánko, warákam ék mo námp te yinink yopwaría tokwampok yunki yak nánko, apár ponankor mek mwae touwe tokwae koropámpon.

²⁶ Takámp fek te Kwaro Elaijan te Israel fi mekamp kae yupu ankáranan yaewouraeria sámp-kérép mono. Mao te taun tokwae Saidon yak námp fek némp Sarefat mekamp kae yupuanámpok saráp sámp-kérépámpon. ✧

²⁷ Tá taknámp profet Elisa yak námp fek kápae kare Israel fi mekamp lepraráp arop yakáp napao maok, am ou mek Israel fi mekamp arop ankárankampamp touwe fwap mono. Siria fi mekamp arop Naman ankárankao mwar maomp touwe fwapi námpon.” ✧

²⁸ Aerá séri pwar nánko maok, lotu nap mek tankápnap arop ponankor am kar wawiaka yonkwae pwarámp tokwaeria,

²⁹ Jisasén panánkár santukupea taun younkwe mwaek. Am fárákapamp taun te faonkwek yak námpara, Jisasén warámpá tukupea am taun yarápae feknámp Jisasén furuk far-sir mwaria napan maok,

³⁰ tá Jisas am arop ou mek amore mek akwapá párákaprá akwap te.

Jisas arop ankárankaomp pouroukamp kwatae-arop yérépenámp kar Mak 1:21-28

³¹ Jisas apár Galili mekamp taun Kaperneam mek akwapea yae Sabat fek koumteouráp aropan kar yénkrá farákáp.

³² Aenko maok, am fárákap maomp kar wanap te, mér tokwaeráp aropamp kar kárákáre niamp nánko, wawia kokorokori napon.

³³ Arop ankárankamp kwatae-arop oupouroupa yaknámp am lotu nap mek yak námpao, Jisasén tékén wumwia waerá sér,

³⁴ “Wi! Nasaret mekamp Jisas e! Amo yinan apae naeria nape? Ae te amo yinan tirá wour naeria koropri kwaponó. Ono amwan wae mérampono: Amo te Kwaronámpoknámp koropnap yae-párak yiki kare aropono.” ✧

³⁵ Aerámpan maok, Jisaso am kwatae-aropan yoporá, “Amo te kar pwarará am arop pwar-akwapae!” Aeránko am kwatae-arop am aropan arop ou mek apárok sirarrá, wae worokor akwapriaka, am aropan kwatae pap mo, fwap.

³⁶ Tá ponankor arop kokorokoria námoku kok téréménkrá sérarrá, “Maomp kar máte mokopia kárákáre námpono? Mao kwatae-aropan kar sénánko, woropá tukup nap te, am aropamp kar te kárákáre tokwaeráp aropamp kar niamp námpono.”

³⁷ Aenángo maok, Jisas am térenámp kar te am mwaekamp némpouk ponankor akwap nánko, kápae kare arop wawi naponó.

Jisaso Pitamp yupuamp éntupwarén fwapi papámp kar Matyu 8:14-15; Mak 1:29-34

³⁸ Jisas fárámprá am lotu nap pwarará Saimonomp nap mek akwap. Saimonomp yupuamp éntupwar te pourou touwe fokornámp touwe sámpea amp nánko, man koropea yaewouraeria am arop fárákapao Jisasén sér.

³⁹ Aerapo maok, Jisaso akwapea am yupuamp wonae fik fokopeyákrá pourou mek touwe fokornámp touwe táman yoporánko, am touwe wae worokor akwap. Aenángo, am yupu wae touwe fwapria fárámprá am arop fárákapao fár mwanap fir yankapámpono.

Jisaso kápae kare aropan fwapokwapinámp kar Matyu 8:16-17; Mak 1:29-31

⁴⁰ Sabat yae yámar worae nánko, arop fárákapao náráp nouroup arop kápae kare touwe arokwanánk nap Jisasnámpok éréképa korop. Mao am fárákapan ankákárankrá pourouk yae paprá touwe fwapokwaprá párákopámpono.

⁴¹ Táte kwatae-arop fákáreao kor kápae kare koumteouráp aropan pwarará worop-akwapránkrá Jisasén arakrá wumwirá sér i konaponó, “Amo te Kwaromp Tárápono.” Am kwatae-arop fákáre te Jisas te Kraís támaonoria mérapara, Jisas te am fárákapan te kar séri kwaponorá taokari námpono. ✧

Jisas taun ankwap mekmwaek yárakrá kar farákápámp kar Mak 1:35-39

⁴² Jisas koumounek kar fárámprá am yak námp pwarará, arop yak mo apár mek akwapea Kwarén kar toropwap. Aenánko maok, koumteouráp aropao man oupouroukia maonámpok tukupea, yinan pwarrá akwap kwaponorá taokor mwaria.

⁴³ Aenapo maok, Jisas am fárákapan sérrá, “Ono te ankár ankwap taun mek kuri akwaprá Kwaro maomp firáp taokeyak naenámp Kwapwe Kare Kar farákáp nanampono. Kwaro onan tak tére nanapria sámp-kérép nánko, ono ék nampono.”

⁴⁴ Aeria maok, Galili mekamp lotu nap mekmwaek kar farákáprá yáraki námpono.

5

Jisaso sénánko, Pita kápae kare éntékam sámpámp kar

¹ Ankwap ke fek Jisas ént aokore Genesaret fik fokopeyak nánko, kápae kare koumteouráp arop maomp kar wa mwaria koropá koupoukarea fákappéri yakáp.

² Aeapo, Jisas nke nánko, bot kánanke anánkaopwe ént aokore fik tank. Éntékam ti konap arop fárákapao bot am fek pátea éntékam sámp konap umben yérerrá yakáp napo,

³ Jisas Saimonomp bot mek korokwapea, man sérrá, “Amo bot ént mek kuk tae morok panánkár sakwapea.” Pita tak nánko maok, Jisas bot mek am mek tankrá koumteouráp aropan kar farákáp.

⁴ Mao kar farákápea pwarará, Saimonén sérrá, “Bot sámpea ént pirékarrá sakwapea ént pe kukria umben am mek sirarea éntékam tiae.”

⁵ Aeránko maok, nopok Saimono sérrá, “Arop Tokwae, yino wae kumuruk éntékam sámp mwanámpan mpwerá sir saráp yakáp nánko, moi námpan maok, oukoumwan te amo sénapara, sir nki mwaro.”

⁶ Aeria sirarea maok, kápae kare éntékam tiap te, éntékam ti konap yam fárákár naenámp niamp kare. ✧

⁷ Aenka maok, mao énéni tére konap arop bot ankwap mek yakáp napo, am fárákapan ‘Koroepa yinan yaewourenk’ ria wumwi. Aeapo, am fárákap koroepa éntékam am tirá bot anánkaopwe mek kák napo, bot anánkaopwe te kápaeria ént mek pik naenámp niamp pourouráp.

⁸ Aenánko, Saimon Pita am táman nkea Jisasomp puk wonae fik kwaráp torokomprá me kor woukoupria sérrá, “Tokwae Kar e! Ono te kwatae ninikráp aropao nampono. Onan pwarará akwapea!”

⁹ Pita am takrá sénámp te am kápae kare éntékam tinap táman korokop nánko, méntér yakápnap aropao kuri kokorokor nap kwamp naponno.

¹⁰ Sebedimp tárápyrao kor, Jems ntia Jon Pitant énéni tére konap, am arop yaworao kuri nkea korokop. Tá Jisas Saimonén sérrá, “Amo apápi kwaponno. Amo éntékam érékép konap mér napara, nánkár wakmwaek amo fwap ononampok koumteouráp arop érékép-korop nanapon.”

¹¹ Aeránko maok, bot am pirékarrá tukupea fik papá pwarará maok, tá mao térenap ankank wae párakoprá Jisasomp wakmwaek tukup.

Jisas arop ankwapamp lepra touwe fwapi papámp kar Matyu 8:1-4; Mak 1:40-45

¹² Ankwap ke fek Jisaso ankwap taun mek yak nánko, am taun mek te lepra touwe kwataeráp arop yak. Mao Jisasén nkea maomp wonae fik apárok me kor woukoupria Jisaso námwan aropomp naenámp kar sérrá, “Amo onan fwapi pap nae nap kwamp te, tak napo, onomp pourou Kwaro nke námamp fek yiki kukur nae.”

¹³ Aeránko maok, Jisas maonámpok nárákarrá maomp pourouk yae papria sérrá, “Onomp ninik te, amo yiki kukuraeria nampon.” Aeránko, ankár am ke fek táman maomp touwe wae pwar.

¹⁴ Tá Jisaso man kar kárákáre fek sérrá, “Amo arop ankwapan séri kwapono, mono. Amo akwapea prisén waráp pourou yénpéria, Moses sérimpnámp taknámp Kwarén ofa sánkampo. Aenapo, arop fárákáap wae nkea, waráp touwe te wokwae pwar námprá mér mwanapon.” ☆

¹⁵ Aerámpan maok, Jisas am térenámp kar te kápae kare némpouk akwapránk nánko, wawia pwi. Aeria maok, kápae kare arop Jisasomp kar wariaka, tá Jisaso náráp touwe fwapokwapanoria korop.

¹⁶ Jisas am tére naerianámp fek te Kwaromp kárákáre sámp naeria, arop yakáp mo nap ke mek akwap ko Kwarén kar toropwap i konámpono. ☆

*Jisas pu yae kwataenámp aropan fwapi papámp kar
Matyu 9:1-8; Mak 2:1-12*

¹⁷ Ankwap kumuruk Jisaso kar yénkrá farákáprá yak. Aenko maok, Farisi ankwap fárákáap, tá lo méria farákáap konap tisa fákáre makia distrik Galili ntiaka Judia mekámp taun ponankor, am mekámp taun tokwae Jerusalem meknámp koropea, Jisasomp kar wará tankáp. Jisas touwenap arop fwapokwaprá párakopanoria Kwaromp kárákáre maomp pourouk oupouroupeyak námpono.

¹⁸ Aenángo maok, arop ankáránkamp maomp kour ponankor surumpwia tank nánko, arop ankwap fárákáapao sunkwiar mek papea sámpea koropea nap mek sayinkea Jisasomp wonae fik pap mwaria.

¹⁹ Aenapan maok, kápae kare koumteouráp arop nap mek am mek yinkea fákeyakáp napo, maomwaeknámp sayink mwaria mwae oupourouk napo, mo. Aeria maok, narek pokea nap oupourouk tenap ankank keakapea am meknámp am arop sunkwiar fek paok tokoropea, yaek fákeyakáprá érpopwarrá pikia Jisasomp wonae fik am néntépá yakápnap koumteouráp arop ou mek pap.

²⁰ Aeapo maok, Jisas am fárákáapamp méran nkeaka am touwenámp aropan sérrá, “Onomp nourouk e! Ono waráp kwatae ninik te wae sámp-sinampono.” ☆

²¹ Aeránko maok, lo yénkrá farákáap konap arop fákáre nti Farisi fákáreao am kar wawia námoku támoo ninikrá, “Máte apae aroapo námamp kwamp, Kwarén takrá kar wouroumprá sériane? Arop ankáránkamp kwatae ninik tirá épér naenámp te yak mono. Am te Kwaromp tére mwarono.”

²² Tá Jisas am fárákáapamp ninik mek wae mérria, nopok kar pwarokwaprá sérrá, “Yumo apaeritea yiráp ninik mek poup takrá sérar rape?”

²³ Ae te ono am aropan sérrá, ‘Waráp kwatae ninik te wae pwarámpono’rá sénanko te, yumo wae ‘Kare karonó’rá mér mwanap ni, ono ‘Fárámprá akwapae’rá sénanko, mao wae fárámprá akwap nánko, yumo nkea ono sénamp kar ‘Karenó’rá mér mwanap nie?’

24 Aeno onomp ninik te, yumo arakrá mérenkria nae: Aropamp Tárápan Kwaro, mámá apár mek takaeria kárakáre sánkeanánko, aropamp kwatae ninikan fwap tirá épér naenámpo.” Aerá séria maok, am kour ponankor surumpwi yaknámp aropan sérrá, “Ono amwan waeman sénampono: Amo fárámprá waráp amp i konap ankank sámpea amokuráp nap mek akwapae.”

25 Aeránko maok, ankár oukoumwan táman koumteouráp aropao nke nap fek, mao námoku am fek ampinámp ankank sámprá námokuráp nap mek akwapria Kwaromp e sakapria warákár.

26 Aenángo, arop ponankor am nkea kokorokoria kor me woukourria Kwaromp e sakapria sérrá, “Nomo oukoumwan te mwar pourouráp ankank nkeriano!”

*Jisaso Livain námonampaok koropaeria wumwinámp kar
Matyu 9:9-13; Mak 2:13-17*

27 Warko wakmwaeek Jisas am nap pwarará akwapria nke nánko, arop ankwap takis sámp konap nap mek tank. Maomp e te Livai. Aenko Jisas man sérrá, “Amo onomp wakmwaeek koropae!”

28 Tá Livai maomp ankank ponankor am fek pwarará fárámprá ankár Jisasomp wakmwaeek akwap.

29 Tá Livai Jisasomp fir tokwae nánap nánko, kápae kare takis sámp konap arop, tá ankwap kápae kare aropao kor méntér fépérrá tankápapo maok,

30 Farisi fákáre, tá námokuráp lo yénkrá farákáp konap arop fákáre, makia Jisaso éréképá yarak i konámp arop fákárean sérrá, “Yumo apaerá takis sámp konap arop ntia ankwap kwatae ninikráp aropént pápárárrri tankáp napon?”

31 Tá nopok Jisas maomp kar pwarokwaprá wounáprá arakrá sér, “Arop fárákáp touwe mo, fwapnap te doktanámpok tukup mo i konapono. Touwepnap aropao saráp doktanámpok tukup konapono.

32 Tá taknámp ono ék namp te, arop, námo yae-párak kare ninikrápao namprá niniknap aropan te mono. Arop, námo kwatae ninikrápao namponorá niniknap arop táman yaewour nanko, maomp kwatae ninik pwaranoria ék nampon.”

*Wokwaekamp lo ntia wourékam loan sénámp kar
Matyu 9:14-17; Mak 2:18-22*

33 Ankwap ke fek, arop ankwap fárákapao Jisasén sérrá, “Jon éréképea yarak i konámp arop fárákáp te kápae kare por Kwarén kar toropwap mwaria fir wuri yakáp i konapono. Tá Farisi fákáreao éréképá paokop i konap arop fákáreao kor tak i konapon. Aeno amo éréképá yarak i konap arop fákáre máte firráp ént fépér i konapon.”

34 Tá nopok Jisas am fárákapan námokuráp pourouan wounáprá sérrá, “Ae te yiráp nouroup arop ankwap ankárank yupu sámp naerianámp arop oukoumwan yumont yak námp fek te, arop ankwapao fwap yumwan fir fár mwanap taokor naenámp nie? Mono.

35 Tá nánkár wakmwaeek aropao am yupu sámp naerianámp arop warámprá tukup tenapo, náráp nouroup aropént yak mo nánko, am ke fek maok mao fwap fir wuri konapono.”

36 Jisaso námokuráp kar Juda firamp niniként tapokwap mo námpam am fárákapan wounáprá sérimp: “Arop ankwap waempyam épi me aomp naeria te, wourékam waempyam fárákapea épi waempyam fek pap mo i konámpono.

Tá arop ankwapao tak nánko te wourékam waempyam popor soumpour námpon. Tá wourékam waempyam te épi waempyamént ankár pourouráp kárákáre mono.

³⁷ Tá arop ankwap épi meme yipi mek wain ént wourékam kér mo i konámpono. Tá arop ankwap tak nám p te, wain ént wourékamao épi meme yipi fár-pwaránko, wain ént apárok kwarokor pik nánko, meme yipirao kuri kwatae akwap naenámpono.

³⁸ Aeno arop ankár meme yipi wourékam mek wain ént wourékam kér naenámpon.

³⁹ Tá arop épi wain ént fárianámp te warko wourékam wain ént fánaerá níkip mono. ‘Ént wain épi te kwapwe kare ara, wae támaono’rá sér i konámpon.’

6

Sabat yae fek tére mo i konap kar

¹ Jisas ankwap Sabat yae fek mao éréképá yáarak i konámp arop éréképea witráp yopwar meao tukupria maok, am arop fárakapao mwae touwe nánko, wit kánánkáprá yae fek kokwarrá fépérrá tukup. ✧

² Aenapo maok, tá Farisi fákáreao sérrá, “Sabat yae fek lo kákánk i konap ankank te, yumo apaerá tak rape?” ✧

³ Jisas maomp kar pwarokwaprá sérrá, “Wokwaek Devit ntia maomp arop fárakapaoi nap kar buk fek yak nám p te yumo nke mori kwapono?”

⁴ Am ke fek Devit ntia maomp arop fárakap mwae touweria, Devit Kwaromp nap mek youmpea Kwarén sánknap pan aropao fár mono, pris fákáreao saráp fári konap pan wuriman mao fária, náráp arop fárakapan nénkánko fáriapono.” ✧

⁵ Aerá séria maok, warko Jisas am fárakapan sérrá, “Aropamp Táráp te Sabat yae poukwap námpara, mao námoku ‘Apae kip’rá fwap sénaenámpono.”

Jisas Sabat fek arop yae fwapi papámp kar

Matyu 12:9-14; Mak 3:1-6

⁶ Jisas ankwap Sabat fek lotu nap mek akwapea koumteouráp aropan kar yénkrá farákáp. Aenko maok, arop ankwap yae-párak mwae yae yonkwae yak nám p am arop ou mek yak.

⁷ Aenánko maok, lo yénkrá farákáp konap arop fákáre ntia Farisi fákáre Jisas Sabat fek arop yae fwapi pap te mokopon nke mwar ritea sánánkar yépékrá tankápria, man kot mwanap mwae oupourounk. ✧

⁸ Tá Jisas am fárakapamp nínik mek wae méritea am yae yonkwae yaknám p aropan sérrá, “Amo fárámp rá kuk mapek fokopeyakael!” Aeránko maok, am arop fárámpea koroepa fokopeyak.

⁹ Tá Jisas am fárakapan sérrá, “Ono yumwan turunk rae: Lo te Sabat fek nomwan ‘Apaenk’rá sénámpon? Ae te Sabat fek arop ankwapan yaewour mwanám p ni, ankwapan kwatae pap mwanám p nie? Ae te nomo aropan yaewourianánko yiki yak naenám p ni, porokwapá pap mwanám p nie?” ✧

¹⁰ Aeria am mek tankápnap aropan énoukoup rá akwapria am yae kwataeráp aropan sérrá, “Waráp yae kor ékékérae.” Aerá séránko maok, am arop wae takánko, maomp yae kor wae warko kwapwe kare.

11 Tá am fárákap am nkea, yonkwae pwarámp tokwaeria námoku kok sérarrá, “Jisasén te apae mokop mwanámpon?” ✧

Jisas 'Éntér-sámpramp arop éréképá yárák nanamp' ria nánkárápámp kar Matyu 10:1-4; Mak 3:13-19

12 Am ke fek Jisas Kwarén kar toropwap naeria faonkwek akwap. Am kumruk ponankor mao Kwarén kar toropwaprá yakámp te akwapea wakor.

13 Koumounek yámar aok nánko éréképá yárák i konámp aropan ‘Koropenk’ ria wumwi. Aenánko, am fárákap wae korop napo maok, náráp tére mwanap arop éntér-sámpramp farákápea pwarará, mao am fárákapan ‘Aposel’ e ✧ tokoprá kák.

14 Arop ankwapamp e te Saimon (Jisas man ankwap e takaprá ‘Pita’rá sér) ntia maomp nánaenáp Andru. Ankwap te Jems, tá maomp nánaenáp Jon. Ankwap te Filip, ankwap te Bartolomyu,

15 ankwap te Matyu, ankwap te Tomas, ankwap te Alfiusomp táráp Jems, tá Saimon, Selot Pati † mekamp arop,

16 tá Jemsomp táráp Judas, tá Judas Iskariot, wakmwae Jisasén outiri naenámp arop. ✧

Jisas kápe kare arop fwapokwaprá kákámp kar Matyu 4:23-25

17 Jisas faonkwek pwarará, maomp éréképá yárák i konámp aropént pikia apár émpi fek náráp éréképá yárák i konámp kápe kare aropént yakápapo, kápe kare arop distrik Judia mek, ntia taun Jerusalem mekamp koumteouráp arop, tá solwara fikamp taun Tair ntia Saidon mekamp arop féarákapao kuri yakáp.

18 Am arop fárákap te Jisasomp kar waria, tá Jisas náráp touwe fwapokwanoria koropap. Tá kápe kare arop kwatae-aropao maomp pourou sokoro napo, Jisas am kwatae-arop yérépeanoria korop. Aenapo, Jisas am koropnap aropan ponankor fwapokwapimpono.

19 Jisasomp pourou meknámp kárakáre akwapria arop ponankoramp touwe fwapokwaprá kák námpara, kápe kare koumteouráp arop párák Jisasomp pourouk pap mwaria maonámpok tukup napon. ✧

Ém naenámp ntia warákár naenámp kar Matyu 5:1-12

20 Jisaso náráp éréképea yáraknámp aropan énounkoupia sérrá, “Yumo ankank monap arop fárákap, Kwaro yumwan ourour sánk naenámp. Am ourour te ará: Kwaro náráp firáp taokeyak námp te yirápono. ✧

21 Yumo yae-porokwenap arop, Kwaro yumwan ourour sánk naenámp. Am ourour te ará: Nánkár wakmwae yumo fwap fária yare mwarea napon. Yumo arop oukoumwan éménkrá yakáp nap te, Kwaro yumwan ourour sánk naenámp. Am ourour te ará: Nánkár wakmwae yumo fwap amoránk mwarea napon. ✧

22 Yumo Aropamp Tárápamp weaok tukup napo, yumwan arop nkea kokwarokrá yumwan younkwe sánkria yumwan wouroumpará, ‘Yumo te

✧ 6:11: Lu 11:53-54 * 6:13: ‘Aposel’rá sénap fek te Matyu 10:2 fekamp kar fi fek nkeae. † 6:15: ‘Selot Pati’ fek Mak 3:18 fekamp kar fi fek nkeae. ✧ 6:16: Jo 6:70-71 ✧ 6:19: Lu 8:46 ✧ 6:20: Ais 66:2 ✧ 6:21: Ais 61:3; Yé 7:16-17

kwatae mwaek paokopnap arop'rá sérar napo, Kwaro yumwan ourour sánk naenámpon.

²³ Am arop fárakap yumwan tak napo te, yumo fwaponno warákárriaka yonkwae kárámp kip. Am te apaeria námpanáp, yumo nopok sámp mwanap ankank tokwae te yámar mek tank námpon. Wokwae maomp appeyaenápo kor profet fákáreran takiap táman naponno. ✱

²⁴ Aeno yumo ankank kápaeráp arop, yumo te mér kip: Oukoumwan te yumo yonkwae kárámpnap kwapwe kare ankank wae sámp napon.

²⁵ Tá yumo arop oukoumwan fir tokwae fépérrá yare nap te, yumo te mér kip: Wakmwaek te yumo mwaek touwe mwanapon. ✱

Tá yumo arop oukoumwan amomoránk nap te, yumo te mér kip: Wakmwaek te yumo éménkrá émti pik mwanapon.

²⁶ Tá kápae kare arop yiráp e sámpá sakap napo te, yumo am wa nap kwamp te mér kip: Wokwae maomp appeyaenápo kuri kwekár sérar i konap profetomp eran kor takrá sámpá sakapiapon."

Yopornap aropan nouroup mwanap kar
Matyu 5:38-48

²⁷ Tá Jisaso ankwap kar yénkrá sérrá, "Yumo onomp kar wanap arop yumwan sér rae: Yumo te ankár yumwan yopornap aropan nouroup kip. Arop yumwan yopor napo te, yumo man yaewour kip.

²⁸ Tá arop yumwan sámpá yampourou napo te, nopok yumo man kwapwe kare kar sériaka, yaewour kip. Yumwan touwe sánk napo te, yumo 'Am fárákapan yaewourampo'rá Kwarén sér kip. ✱

²⁹ Tá arop ankwapao amwan wupra kor fek porokwap nángo te, warko ankwap mwaek wupra kor sámp-arákarrá, maonámp mwaek sánkampo. Tá aropao waráp saket worokwap naerianánko te, waráp siot méntér worokwapantánoria taokor kwaponno.

³⁰ Tá arop ankwapao, námwan ankank sápaé nángo te, ankár man sánkamp. Arop waráp ankank pwarokwap nángo te, 'Am ankank arákarrá sápaé' ria kárákáre fek séri kwaponno.

³¹ Arop námwan yaewouranáponoria ninik i konapnámp taknámp, yumo kuri arop ankwapan tak kip.

³² Táte yumo arop yumwan warákár konap aropan warákár nap te, waeman nopok sámp nap wae támaono. Kwaromp firáp monap aropao kuri námwan warákár konap aropan nopok warákár konaponno.

³³ Yumwan yaewour i konap aropan saráp yaewourap te, am fek waeman nopok sámp nap wae támaono. Kwaromp firáp monap aropao kuri tak i konaponno.

³⁴ Tá yumo arop nopok kuri sámp naenámp ninikria ankank sánk nap te, waeman nopok sámp nap wae támaono. Tá Kwaromp firáp monap aropao kuri takrá ankank nonopok i konaponno. ✱

³⁵ Ae konapara, yumo ankwap ninik sámpenke. Yumwan yopornap aropan nouroupria, man yaewour kip. Yumo ankár ankank monap aropan ankank nénkria, nopok kuri sámp naenámpnonoria niniki kwaponno. Yumo am tak nap te, nánkár wakmwaek ankank tokwae sámpria, narekamp Kwar Tokwaeramp tárápu yakáp mwanapon. Mao te námwan 'Aesio'rá sér monap aropan aropompria, kwatae ninikráp aropan kuri aropomp i konámpon.

36 Yiráp Naropwaro ponankor aropan yonkwae touwe konámpnámptaknámpt, yumo kuri am fárákapan yonkwae touwe kip.” ✧

*‘Yumo arop ankwapan koti kwapono’rá sénámpt kar
Matyu 7:1-5*

37 Tá Jisaso ankwap kar arakrá sér, “Yumo te arop ankwapao kwatae ninik námpan yurukupia ‘Mao te kwatae námpt’ ria wouroumprá séri kwapono. Nopok Kwaro yumwan kuri yurukupia ‘Kwatae nap’rá sénaeane. Tá yumo arop kwatae ninik námpan yumo man, yaomwi mek pik nanaponoria far-pwar kwapono. Yumo tak napo te, Kwaro yumwan kor yaomwi mek far-pwar naeane. Yumo yumwan kwatae nap arop ankwap fárákaptamp kwatae ninik wampwenoria pwar napo maok, nopok Kwaro yiráp kwatae ninik tirá épér naenámpon.” ✧

38 Tá yumo ankwap aropan ankár ankank nénk napo, nopok yumwan kor Kwaro ankank nénk naenámpon. Mao nopok kámákarrá kápae kare nénkria top-pwarámpea panánkarrá warko top kare fek tankrá top koupouriaka kwarákár námpt yumwan nénk naenámpon. Yumo arop mokope puri fek nénk nap te, Kwaro nopok yumwan take pourouráp nénk naenámpon.” ✧

39 Aerá séria pwarará maok, Jisaso arop fárákapan wounáp kar ankwapan kor farákáp: “Ae te yi néneráp arop te arop ankwap yi nénenámpan fwap mwae kup yénképrá akwap naenámpt nie? Mono. Takria te am yawor énénkér me mek pik nenepe.

40 Tá oukoumwan skulnámpt arop te maomp tisan kámákár akwap mo i konámpono. Nánkárapt skulia pwatea maok, táte wae maomp tisa niamp take popwar yak konámpon.” ✧

41 Táte Jisas wounáp kar ankwap arakrá sér: “Amo apaeritea waráp ankwapwarápomp yi mek tiri kánanke tank námpt táman énounkoupria amokuráp yi mek tanknámpt yao kárakére tokwae nke mo rape?

42 Amo mokopia waráp ankwapnápén sérrá, ‘Onomp nouroup o! Ono waráp yi mek tiri kánanke tank námpt sámp-sinae’rá sénapan maok, amokuráp yi mek yao kárakére tokwae tank námpt te nke mo rape? Amo tak nap te, yiráp kar te yiráp niniként ankár pourouráp mono! Manmékir te amokuráp yi mekamp yao kárakére tokwae tank námpt am sámpae sitea maok, amo fwap énounkoup karia waráp nouroupomp yi mekamp tiri kánanke sámpsinanapon.”

*‘Kwatae yao te ki kwatae tank námpt’rá sénámpt kar
Matyu 7:16-20; 12:33-35*

43 Jisas warko wounáp kar ankwap arakrá sér, “Kwapwe kare yao te kwatae yao ki tank mo i konámpono. Tá taknámpt kwatae yao te kwapwe kare yao ki tank mo i konámpon.

44 Arop am yao ki tank námpt táman wuri nkea maok, aráte am yao fekamponorá ninik i konapon. Arop kwantaeki kánánkapea fár mwaria te, wiráp paok aopwe fekamp tukupá kánánkapea fár mo i konapon. Tá wain ki te yao pwae mekamp wiráp yao yowe fek tank mo i konámpono.

45 Táte taknámpt kwapwe kare arop te maomp ninik mek kápae kare kwapwe kare ninik mwari yak námpara, maomp táp meknámpt kor kwapwe kare ninik fekamp karan saráp sér i konámpon. Aeno kwataenámpt arop te maomp ninik mek kápae kare kwatae ninik mwari yak námpara, am fekamp

kar kwataeran saráp sérar i konámpon. Apae ninik maomp ninik mek top koupouri yak námp te, am táman top korao érik sér i konámpono.” ✧

*Nap ti konap wounáp kar
Matyu 7:24-27*

⁴⁶ Jisas sérrá, “Yumo apaerá onan ‘Tokwae Kar! Tokwae Kar!’rá sénapao, yumo onomp karwaok mo rape?” ✧

⁴⁷ Táte arop ankárankamp ononampok koropea onomp kar wawia mántwaok námp te, maonámpan táman yumo nkea ninikenkria yénkép nanampon.

⁴⁸ Am aropamp ninik te ninik kwapweráp arop ankwapao nap ti naerianámpan. Manénkir te apár me yokoroprá pikia mek karaok oumpwar sirarea oumpwar fi mek yumwi épéria fampea kárakáre pwate nánko, nap am fek yak. Aenángo, wakmwaek warákam námp fek ént ntenk tokwae koropria nap tuk-sinaerianánko, nap fwap tukur mo, kárakáre yak konámpon. Am te apaeritea námpanápe, am aropao nap kwapwe kare ti tenámpana námpon.

⁴⁹ Aeno arop onomp kar wawia mántwaok mo námp te, arop ankwap ninik kwapwe mo námpano, nap ti naerianámpan. Mao oumpwar fi mek te yumwi fémpér mo yakrá, kwar mwar fémpéri tenánko, wakmwaek warákam nánko éntenk tokwae koropria am nap tuk-sinánko, nap panánkár nánko, kwatae akwap konámpano.”

7

Jisas ami keptenomp tére arop fwapi papámp kar

¹ Jisas kounteouráp aropan am kar farákápea pwarará maok, akwapea Kaperneam mek.

² Aenko maok, Rom fi mekamp kepten 100 soldia éréképá yak námp, mao náráp tére arop ankárankamp man táman warákár konámpano maok, mao touwe tokwae sámpea waeman sumpwi naenámp niamp pourou.

³ Aenángo maok, kepten Jisas yakámp kar wawia, mao Juda fi taokeyakáp konap arop Jisasnámpanok tirá kérépria sérrá, “Yumo tukupea Jisasén sénapo, koropea náráp tére arop fwapi papano.”

⁴ Aeránko maok, wae tukupea Jisasnámpanokria maok, man aropamp naenámp kar fek sérrá, “Am arop te kwapwe kare aropono. Amo fwap man yaewour nanap pwi námpano.”

⁵ Mao te Juda fi nomwan warákárriaka yaewour i konámpano. Mao námoku yinomp lotu nap ti námpano.”

⁶ Tá wae Jisas am farákápént akwap. Akwapea wonae fik keptenomp nap-topokánko maok, am kepteno náráp arop ankwap farákáp tirá kérépanko koropea Jisasén sérrá, “Tokwae Kar e! Mokop korop nanapanáp, wampweno. Aeria apae ono kwapwe kare aropao nanko, onomp nap mek korop nanapanápe.”

⁷ Táte ono kuri kwapwe kare aropao amwan kuri koropá nke nanapanápe. Amo kar fek saráp sénapo, onomp tére arop wae touwe fwap naenámpno.

⁸ Am te apae riteanápe, ono kuri onan tére sápan konámpano aropamp yae ankore mek yak konampono. Táte ono kuri onomp soldia onomp yae ankore mek

yakáp napara, tá ono ankwapan ‘Amo akwapaerá sénanko te, mao akwap námpon. Tá ono ankwapan ‘Amo koropae’rá sénanko te, mao korop námpon. Tá onomp tére aropan sérrá, ‘Amo ará téreae’rá nanko te, mao takrá tére konámpon.”

⁹ Aerá sénánko Jisas am kar wawia mao am aropan ninik tokwaea sámp-arákarrá kápae kare koumteouráp arop maomp wakmwae korop napan sérrá, “Ono yumwan sénampon: Ono Israel fi mek te mámake Kwarén mér kárákárenámp arop nke moi nampono.”

¹⁰ Táte am arop fárákap kepteno tirá kérépánko, koropap arop wae nap mek ti-arári tukupea nkeapo maok, keptenomp tére arop maomp touwe wae fwap. ✧

Jisas Nain mekamp sumpwinámp tár-ménki kéménkia papnámp kar

¹¹ Takia pwarará, warko wakmwae Jisas taun Nain mek akwap. Aenánko mao éréképá yárák i konámp arop fárákap, táte kápae kare koumteouráp arop mákia Jisasént tukup.

¹² Jisas akwapea taun ménki tokwae fek nánko maok, arop tár-ménki sumpwi námp sunkwiar mek papea sámpá korop. Aenapo am sumpwinámp aropamp éntupwar te táráp ankwap sámp mono, am ankárankamp támao mwar, táte maomp poumaropao kuri wae sumpwi te. Tá am taun mekamp koumteouráp aropao kuri am yupunt korop.

¹³ Aenapo maok, Tokwae Karao am yupu nkea man aropomp tokwaeria am yupuan sérrá, “Amo émi kwaponno.”

¹⁴ Aerá séria maok, Jisas námoku wonae fik akwapea arop ampnámp sunkwiar fek yae pap nánko, am arop sámpnap arop am fek foukouri yakáp. Aenapo Jisaso sérrá, “Arop tár-ménki, ono amwan sénampono: Amo fárámpae.”

¹⁵ Aenánko maok, am arop sumpwi yak námp te wae fárámpea tankrá kar sénánko maok, Jisas am arop wae náráp éntupwarént pwar. ✧

¹⁶ Aenánko maok, koumteouráp arop ponankor apáp tirinkria Kwaromp e sakapria sérrá, “Profet tokwae kar ankárank wae nomp amore mek korop námpono.” Aeria maok, warko am fárákapao sérrá, “Kwaro náráp koumteouráp arop yaewour nanampria wae korop námpono.” ✧

¹⁷ Aeria maok, arop fárákap Judia mekamp némpouk mwaek, tá kápae kare némpouk mwaek paokoprá Jisas am térenámp kar farákáp napon.

Jono éréképá yárák i konámp arop yawor Jisasnámpok akwapep kar Matyu 11:1-19

¹⁸ Aenapo maok, Jono éréképá yárák i konámp aropao am kar wawia Jonén sér. Aenapo, Jon éréképá yárák i konámp arop anánkaopwe wumwiria

¹⁹ Jisasnámpok tirá kérépria maok sérrá, “Arakrá turunk kipo: ‘Amo te am korop naenámpria yépeknámp arop támao ni, yino nánkár ankwap yépék mwanámp nie?’ ”

²⁰ Aeránko am arop yawor wae akwapea Jisasnámpokria man sérrá, “Yinan arop ént mek nér i konámp Jono tirá kérép nánko, amonapok korop nempono. Mao te arakrá séri námpon: ‘Amo te yino korop naenámpria yépeknámp arop támao ni, yino nánkár ankwap yépék mwanámp nie?’ ”

²¹ Am ke fek te Jisas kápae kare koumteouráp aropamp nkwakwe make touwe fwaprá kák, tá kápae kare kwatae-arop pouroukamp yérépera kérép, tá kápae kare yi néneráp aropamp yi fwaprá kákámpono.

22 Ae námp fek Jisas am arop yaworan nopok kar pwarokwaprá arakrá sér, “Yumo akwapea Jonén kápae kare ankank yumo nkeria wawi nep táman farákáp kipo. Yi néneráp arop fárákap warko fwap nke, tá pu kor kwataeráp arop warko ferámpea paokop. Lepranap aropamp pourou yipi warko yiki kwapwe napon. Táte woupwi kéri yaknám arop warko fwap woupwi wa napon. Tá sumpwinap arop warko ferám napon. Ankank moráp arop fárákap Kwaromp Kwapwe Kare Kar wa napon. ✧

23 Arop onan mér námpeo, maomp mér kwatae akwap mo námp te, mao fwap warákarrá yak naenámpo.”

24 Tá am arop yawor Jonén kar sámpá akwap nep wae akwap tenepo maok, Jisas kounteouráp aropan Jon yáraknám kar farákápria sérrá, “Yumo wokwaek kwar saráp mek tukupap te, apae ankank nke mwaria tukupapon? Ae te yumo ouwirao nárakapá nár-pwatenám kaeak nke mwaria tukupap nie? Mono.

25 Yumo apae ankank tukupá nkeapon? Ae te arop ankárankamp waempyam kwapwe kare yirimpea yak námpan nke mwaria tukupap nie? Táte mono. Kápae kare arop waempyam kwapwe yiriria pourou yipi fek saráp ankank tinap arop kingomp nap mek tankáp i konapon.

26 Aeno yumo te mokope ankankan tukupá nkeapon? Yumo te profet ankárankan tukupá nkeap nie? Táte yeno. Ono yumwan sénampon: Mao te profetao maok, ponankor akwap profetén kámákár akwapnám arop tokwaeno.

27 Am arop táman Kwaro náráp Buk fek ono tere namp máman méntér wounáprá sérrá,

‘Yumo wawenke!

Ono arop sámp-kérép nanko,

onomp kar sámpea manmékir amwan mekia akwaprá

mao waráp mwae kup yororá akwap naenámpo.” ✧

28 Ono yumwan sénampon: Jon te apárokamp ponankor aropan kámákár akwap námpan maok, arop Kwaromp fi mek kánanke kare yak námpan te Jonén kámákár akwap námpan.”

29 Tá kounteouráp arop ntia takis sámp konap aropao kuri am kar wawia sérrá, “Kareno! Kwaromp ninik te yae-párakono.” Am takrá sénap arop fárákap te Jonomp yaek ént mek nériapao sénapon.

30 Táte Farisi fákáre ntia lo mérnep arop fákáre te Kwaro kwapwe kare mwae kup yéknép námpan younkwe sinap te, Jonomp yaek ént mek nér moi napara napon. ✧

31 Tá Jisas sérrá, “Mámá ke fekamp kounteouráp arop te mokope pourouráp aropono?

32 Am fárákap te némpouk tankáprá sokwaknap tárápu niampon. Tárápu kánanke-tárápao némpouk amore mek tankáprá sokwaknap tárápuan arakrá wumwi,

‘Yino sére porokwap nánko,

yumo apaerá tár sámp mo rape?

Tá yino yonkwae touwe mwanap tár sámp nánko

yumo apaerá ém mo rape?’

33 Ae konapnámp taknámp arop ént mek nér i konámp Jon mao koropea pan ntiaka wain ént fár mo nángo, yumo am táman warákár moria sérrá, 'Kwatae-arop maomp pourouk woukoupeyak námp'rá sériapon.

34 Aenap támao, oukoumwan kor Aropamp Táráp koropea, pan ntiaka wain ént fánánko, yumo am táman kor warákár moria sérrá, 'Nkenk! Mao te firráp wain ént kápae fári konámp aropono. Mao te takis sámp konap arop ntiaka kwatae ninikráp arop fárákapamp nouroupono.' Aerá sér i konapon. ✧

35 Aeno arop Kwaromp yonkwae kour sámp nap te, maomp paokop te nomwan yéngéprá am yonkwae kour te kare karonó." Jisas arakrá farákápámpón.

Kwatae ninikráp yupu ankáránkampao Jisasomp puk wel kwarákarámp kar

36 Ankwap fek, arop Farisi ankwapan Jisasén 'Námont koropea fir fárae' ria wumwi nángo, Jisas akwapea am Farisimp nap mek fár mwaria tank.

37 Aenánko maok, kokopor i konámp yupu ankáránkamp am taun mek yak námpao 'Jisas Farisimp nap mek koropá fánan'rá séráp kar wa. Aeria maok, am yupu yumwi kwapwe fek yoroinap botol sanda sámpea korop.

38 Mao koropea Jisasomp younkwek puyar mwaek wonae fik fokopeyakra, émrá yak. Aenánko, Jisasomp puk émti pik. Aenánko, námoku náráp me pwae sámpea am fek torokorra aop mukur i konap niampria Jisasomp puk takria am sanda kwarákarámpóno.

39 Takánko maok, am Farisi Jisasén koropaerá wumwi rimp támao am táman nkea, arakrá ninik, "Táte mámá arop profet kareao námp kwamp te, mámá yupu maomp puk sanda kwarákar námp nkea, mao i konámp ankank wae méria, am yupu te kwatae ninikráp yupunoria mér naeria námpon."

40 Farisi takrá ninik nángo maok, Jisas maomp ninikan pwarokwaprá sérrá, "Saimon, ono amwan ankwap kar sénae." Aeránko nopok Saimono sérrá, "Tisa, amo sénaenap kar sérae."

41 Táte Jisaso wounáprá arakrá sér, "Arop yawor akwapea, arop ankwapan turunk nepo, ankwapan K100 sánk, ankwapan K10 sánk,

42 Maki tenánko, wakmwaek am arop yawor nopok sánk nenep pourou mo nángo te, am mani sánknámp aropao wampwenori pwar. Aenánko te am arop yawor te wa mani sánknámp aropan warákár tokwae námpono?"

43 Táte Saimono nopok kar pwarokwaprá sérrá, "Ono nik namp te, mani tokwae sámp námpao, nopok sánk monámp aropao námpono." Táte Jisas sérrá, "Waráp kar te yae-párák támaono."

44 Aeria maok, am yupu yaknámp mwaek sámp-arákkarrá, Saimonén yéngéprá sérrá, "Amo mámá yupu mapek nkeae. Ono waráp nap mek korop namp te, amo waráp tére konap aropan sénapo, onomp pu yárár moi námpono. Aeno mámá yupu mao náráp émti ti fek onomp pu kor yáraria, náráp me pwae fek féki torokor námpono. ✧

45 Arop nap mek korop napo, aop mukur i konap te amo onan tak moi naponno. Aeno mámá yupu te ono oukoumwan nap mek korop namp feknámpia koropea oukoumwan onomp puk aop mukur i konapnámp tak námpono.

46 Amo te onomp me korok wel kwarákar mo napo maok, mámá yupu te onomp puk sanda kwarokor námpono.

⁴⁷ Aenámpantá, ono amwan sér rae: Mao te kápae kare kwatae ninikianánko, ono maomp kwatae ninik tirá épéri nampara, mao onan warákár tokwae námpon. Aeno arop kwatae ninik ankwap yininkianánko, Kwaro maomp kwatae ninik tirá épérianámp te, maomp warákár te kánankeno.”

⁴⁸ Aerá séria pwarará, Jisaso am yupuan sérrá, “Ono waráp kwatae ninik wae tirá épéri pwar nampono.”

⁴⁹ Aerá séránko maok, táte am énéni tankáprá fépérnap aropao námoku kok arakrá sérar, “Mamá arop máte wa námp kwamp, nkwakwe make téreria kwatae ninikan kor tirá épér námpono?”

⁵⁰ Táte Jisaso am yupuran sérrá, “Waráp onan mérnep támao amwan fwapi pap námpono. Amo am mér napara, akwapea yonkwae porokwe fek yakampo.” ✧

8

Koumteou ankwap fárakap Jisasomp wakmwaek paokopiap kar

¹ Tá wakmwaek ankwap fek Jisas némp-némp yárakrá, Kwaromp firáp yakáp mwanap Kwapwe Kare Kar koumteouráp aropan farákáprá yarak nángo, mao éréképá yarak i konámp éntér-sámpramp arop énéni paokop.

² Tá koumteou ankwap fárakap wokwaek kwatae-arop pouroukamp yéréperá kérépria maomp touwe fwaprá kákámp, am fárakapao kuri Jisasént énéni tukup. Ankwap te, taun Makdala mekamp Maria wokwaek Jisaso fákánek kwatae-arop maomp pouroukamp tirá épérimp,

³ Tá King Herotomp nap taokeyak konámp arop Kusamp yupu Joana, tá Susana, tá kápae kare ankwap koumteou kor méntér tukup. Tá am koumteou fárakap te Jisaso ntia mao éréképea yarak i konámp arop fárakapan námokuráp ankank fek yaewour mwaria mént paokopiapon. ✧

Arop yopwar mek ankankou yoronámp wounáp kar

Matyu 13:1-9; Mak 4:1-9

⁴ Ankwap ke fek ponankor taun mekmwaekamp kápae kare arop koropea Jisasomp wonae fik koupoukour napo, mao am fárakapan wounáp kar arakrá farákáp:

⁵ “Arop ankwap akwapea yopwar mek ankankou yoro. Mao ankankou yirirá yak nángo maok, ankankou ankwapmwaek te mwaek kupuk piká tankáp nángo, aropao pumpurékamprá tukup napo, antao koropá fánámpono.

⁶ Tá ankankou ankwap yumwi kor námp fek piká tankáprá térér námpao maok, ént féki mo nángo, am ankankou ponankor yárakáre námpon.

⁷ Tá ankankou ankwap wiráp paok wí ou mek pikia tankápria térér námpao maok, wiráp paok méntérria am támao oupoupourámpon.

⁸ Táte ankankou ankwapmwaek kwar kwapwe mek piká tankáp námp te fwap péreaka pokea yánk kápae kare tankria, 100-100rá tankáp i konámpon.”

Jisaso aerá séri pwarará maok, am fárakapan sérrá, “Arop woupwiráp te ankár am kar wa kuno.”

Jisaso wounáp kar sér i konámp ninik

Matyu 13:10-18; Mak 4:10-20

⁹ Takrá séria pwar nángo, mao éréképá yarak i konámp arop fárakapao wounáp fi kor mér mwaria Jisasén turunk.

¹⁰ Aenapo, nopok Jisaso sérrá, “Am Kwaromp firáp yakáp mwanap kar mek wouroumpeyak námp te Kwaro námoku yumwan wae yénkép námpono. Aeno arop ankwap fárákapao maok wounáp karan saráp wa napono. Aenapara, mao te yiran nke napao maok, am ankank te wuri nke mo mwanapon. Tá arop fárákap kar wa napao maok, fi kor mér mo mwarea napon.” ✧

Ankankou yirir nap wounáp kar fi kor

Matyu 13:18-23

¹¹ Jisaso warko arakrá sér: “Am wounáp kar fi kor te ará: Am ankankou te Kwaromp karono.” ✧

¹² ‘Ankankou ankwapmwaek mwae kupuk piká tankáp námp’rá sénámp te, arop kar wa napan maok, wakmwaek Satan te, am arop fárákap Kwarén mér napo, mao am arop fárákap éréképántánoria koropea arop ninik mekamp kar pouroukouprá épér i konámpon.

¹³ ‘Ankankou ankwapmwaek yumwi kor fek piká tankáp námp’rá sénámp te, táte arop kar wawia sámpea warákár napao maok, arák kwar mek pik mono. Kánanke kwarok ke fek saráp Kwarén méria, nkwaekwe make ankank korop nánko, ti-arári tukup napon.

¹⁴ Táte ‘Ankankou ankwapmwaek wiráp paok ou mek piká tankáp námp’rá sénámp te, arop kar wawia tukup napao maok, ninik tokwaerá apárokamp maniráp ankank sámprá apárokamp ankanan warákárnap ninikao tokwae karia oupoupouránko, yao ki tank námp niamp pourou mo mwanapon.” ✧

¹⁵ Aeno ‘Am ankankou kwar kwapwe mek pikia tankáp námp’rá sénámp te, arop kar wawia, niki-samp napon. Am fárákapamp ninik yae-párak kateria kwapwe kare nánko, kárákáre yakáp napo, maomp ninik mek te yopwar mekamp firao kare yak námp niampi yak naenámpon.” ✧

Lam pounkouroupea pap konap wounáp kar

Mak 4:21-25

¹⁶ Jisaso warko ankwap wounáp kar arakrá sér, “Arop lam pounkouroupea nap te tap woukwapá pap, tá kákánar ankore mek pap mo i konapono. Ankár narek kákánar fek páte napo, am nap mek youmpnap arop fárákapao am wae nke mwanapono.

¹⁷ Am wae yokor nánko te, kápae kare ankank mek wouri yakáp námp te nánkár wakmwaek érik korop naenámpon. Tá kápae kare ankank aropao mek oupoupouria kák tenap te, nánkár wakmwaek am ankank érik farákár nánko, arop fárákapao wae nkea mér mwanapon.

¹⁸ Yumo Kwaromp kar wa nap te fwapia mér karrá wa kip. Arop Kwaromp kar kárákáre fek niki-samp nánko te, Kwaro man ankwap ninik kwapwe méntér tapokwap naenámpon. Aeno tá arop kar wawia niki-samp nampan mpwe námpao mo námp te, Kwaro am ninik kánankeran maomp yaekamp pwarokwap naerámpon.” ✧

Jisasomp éntupwar ntiaka nánaeounáp koropap kar

Matyu 12:46-50; Mak 3:31-35

¹⁹ Jisaso takrá kar farákápamp ke fek maomp éntupwar nti nánaeounáp man nke mwaria korop napao maok, kápae kare koumteouráp arop Jisasomp wonae fik koupoukarea yakáp napo, mao Jisasomp wonae fik tukup mwanap pourou mo.

²⁰ Aenapo maok, arop ankwap fárakapao Jisasén sérrá, “Waráp éntupwar ntia nánaeounáp amwan nke mwaria koropea ek yakáp nape.”

²¹ Táte Jisas am fárakapamp kar pwarokwaprá sérrá, “Koumteouráp arop fárakap Kwaromp kar wawia ampaok nap támao maok, onomp éntupwar ntia onomp nánaeounápono.” ✧

*Jisas ouwi tokwae taok-pwararimp kar
Matyu 8:23-27; Mak 4:35-41*

²² Ankwap ke fek, Jisaso náráp éréképá yarak i konámp arop fárakapént bot mek kounkouria sérrá, “Nomo ént aokore tokwae tápampea nkwamwae fik tukup mwaro.” Aeria maok, wae ént pirékarrá tukup napo,

²³ bot wae ént kuk akwap nángo, Jisas te ampi yak. Aenánko maok, am ént aokore mek ouwi tokwae koropria ént surukup tokwaeria, bot mek ént koupour nángo, am arop fárakap ént mek pik mwanap niamp pourouráp.

²⁴ Aenánko maok, am fárakapao tukupea Jisasén kéménkia sérrá, “Arop Tokwae, Arop Tokwae! Nomo oukoumwan ént mek pik mwanámp niampáne!” Aeapo Jisaso fárámpea fokopeyákrá am ouwiran taokoránko, ouwi ntia ént tokwae anakop námp wae pwarareaka, ént ounk wae pwar.

²⁵ Aenánko maok, Jisas námoku éréképá yarak i konámp arop fárakapan turunkrá, “Yiráp onan mér nap te maok yak námpono?” Aeránko, am fárakap te apápria ninik tokwaeria maok, námoku támao sérarrá, “Mámá arop máte waweane? Mao ouwi ntia éntan sénánko, ankár mao sénámpaok námp ta!” ✧

Jisaso arop ankwapamp pouroukamp kwatae-aropan yéréperá kérépámp kar

Matyu 8:28-34; Mak 5:1-20

²⁶ Am fárakap apár Galili pwarará warko bot mek ént pirékarrá tukupea nkwamwae fik apár Gerasa mek korop.

²⁷⁻²⁹ Jisas bot pwarará apárok kirékaprá pok nángo, am némpoukamp arop ankwap ankárank maonámpok korop. Kápae kare por kwatae-arop fákáreráo maomp pourouk woukouri yakáprá man fákápá fákeyakáp napo, arop kápae kare por man poukeyakáprá sen fek yarokwap ko paprá yae-souwe fákápá paprá. Mak napo kuri, am te ankár fápákárápi ko sirarrá akwap konámp. Ankár wokwaek karia koropea oukoumwan námp te, waempyam kámp mono. Pourou mwar yakrá, nap mek amp mono. Ankár am kwatae-arop támao man sámpea arop yak mo apár mek yérépe napo, arop kák konap apár me kwar yu fi mwaek yarak i konámpon.

Mao Jisasén nkeria fépéna waeria, Jisasomp puk wonae fik kwaráp torokompria tékén wumwia waeria sérrá, “Jisas, narekamp Kwar Tokwae Karamp Táráp e! Amo onan apae nanape? Ono amwan kárákáre fek sér rae: Amo onan touwe kwatae sámp kwapono.” Am te apaeria námpanápe, Jisaso am kwatae-aropan Érik mankael’rá yopor. ✧

³⁰ Jisaso man turunkrá, “Waráp e te apaeno?” Tá mao sérrá, “Onomp e te ‘Ami’ no.” Am e sénámp fi te kápae kare kwatae-arop fárakap maomp pourou mek woukouri yakáp napara, takrá sénámpon.

³¹ Aeria maok, am kwatae-arop fákáreráo náráp pourouantá yonkwae touwe tokwaeria Jisasén tékén sérrá, “Amo yinan nánkárap touwe sámp mwanámp me tokwae éri mek yéréperá kérép kwapon.”

³² Aerá sérapo, kou kápae kare wonae fik faonkwe yipiri fek fépérrá yakáp. Aenapo maok, am kwatae-arop fárákapao Jisasén aropomp naenámp kar fek tékén sérrá, “Yinan te kouramp pourou mek tirá kérépae!” Aerapo maok, Jisas wae, ampaok tukupenkria pwar.

³³ Aenko maok, am kwatae-arop fárákap am arop pwarará tukupea kouamp pourou mek woukourapo, am kou kápae kare te épépéripia piriimpria fákáre tokwae mek ént aokore mek pikrinkria ént fépérrá nékér popwarámpria surumpwi yakáp.

³⁴ Tá kou wun i konap arop fárákap am táman nkea piriimpá tukupea, taun mekamp koumteouráp aropan am karan farákáprá sériaka, am mwae kirkiri kouráp sipsiprap wunnap arop fárákapan am kar farákáprá sérar.

³⁵ Koumteouráp arop am kar wawia tukupea ankank nke mwaria Jisasnampok tukup. Mao tukupea nke napo maok, am kwatae-arop noumpoukoupá yaknámp aropan nke napo, kwatae-arop fákáre wae man pwar-tukup tenapo, mao ninik fwapnae sámpea waempyam yirimpea Jisasomp pu páte yak námp fek wonae fik tank. Aenánko, am koumteouráp arop am táman nkea apáp tirink.

³⁶ Jisaso am kwatae-arop yaknámprap aropan fwapi pap námp nkenap arop fákáre am koropnap arop fárákapan farákáprá sér.

³⁷ Apár Gerasa mekmwaekamp arop ponankor Jisasomp kárákáre tokwae nkea apáp tirinkria, Jisasén sérrá, “Amo wae yinan pwarará akwapae!” Aerapo maok, Jisas wae éréképá yarak i konámp arop fárákapént bot mek korokwapea wae arári tukup mwaria.

³⁸⁻³⁹ Aenapan maok, am arop kwatae-arop fárákap wae woropá tukup tenap mao Jisasén kárákáre fek sérrá, “Ono te ankár amont akwap nae kar nampono.” Aeránko maok, tá nopok Jisas man sérrá, “Mono. Amoku waráp némpouk arákarrá akwapea Kwaro amwan yaewourinámp kar waráp némpoukamp aropan farákápaerá séria sám-p-kérépámpou. Aenko maok, am arop akwapea am némpoukamp ponankor koumteouráp aropan Jisas námwani námp farákáprá sérimpon.

*Jairusomp yupu-táráp ntia touwenámp yupuamp kar
Matyu 9:18-26; Mak 5:21-43*

⁴⁰ Mamwaek fikamp kápae kare koumteouráp arop Jisasén yépékrá yakáp napo, Jisas wae mao éréképá yaráknámp aropént bot mekia arári korop napo, am koumteouráp arop mao korop napan warákáránkrá yakáp.

⁴¹ Aenapo maok, tá arop ankwap maomp e te Jairus, mao te lotu nap taokeyak konámp arop, mao koroepa Jisasomp wonae fik pu pumpuri yak námp fek kwaráp torokompria woukoupria, námwan aropompae karría arakrá sér, “Amo onomp nap mek koropae.”

⁴² Am taknámp fi te ará: Mao te táráp ankwap sám mono, am yupu-táráp ankárankamp támao mwar, maomp yopwar te éntér-sámpramp yopwar niamp arakenámpao, mao wae sumpwi naeria wae nánko námpono.

Táte Jisas wae ampok akwap naeria akwap nánko, arop ou kápae kare man ikrea tukup.

⁴³ Tá am ou mek yupu ankárankamp yak námp, mao te e furuk pik námp ankár taki yakrá akwapea éntér-sámpramp yopwar. Ae námp kwamp maok, námwan fwapi pap mwanapan mpwerá kápae kare mani sinámpan maok, dokta fárákap man fwapi pap mwanap pourou mono.

44 Am taknámp yupu koropea Jisasomp wonae fik younkwe mwaeknámp Jisasomp waempyam fu fek yae pap nánko, maomp e furuk piknámp am wae koupour kar pwar.

45 Tak nánko, Jisas turunkrá, 'Onomp pourouk yae pap námp te wawean?'rángo, arop ponankor sérarrá, "Ono te mono." Táte Pita sérrá, "Arop Tokwae, arop ou tokwae kar amwan ikarea kimpá yakáprá waráp pourouk touroupoukour naponó."

46 Táte Jisas sérrá, "Arop ankwap onomp pourouk yae pap námpono. Ono wae mér, onomp kárakáre ankwapmwaek maonámpok akwap námpon." ✧

47 Aeránko am yupu wae méria, ami námp te mek wouroump naenámp pourou mo námpantá maok, mao kour me woukoupria koropea Jisasomp wonae fik apárok kwaráp torokomprá kounteouráp aropao nke nap fek Jisasomp pourouk yae papnámp fi kare séria, tá 'Onomp touwe te oukoumwan waeman koupour pwar námpon'rá sénámpon.

48 Aeránko, Jisas am yupuan sérrá, "Táráp e! Amo onan mér nap támao amwan fwapi pap námpono. Amo akwapea yonkwae kakére fek yakampo."

49 Jisas oukoumwan am kar sérrá yak nánko, arop ankwap Jairusomp nap meknámp koropea man sérrá, "Waráp táráp te wae sumpwi tankáne. Tisan youpoukwap tere tokwae sánk kwaponó, wampweno."

50 Aerámpan maok, Jisas am kar wawia Jairusén sérrá, "Amo apápi kwaponó. Amo ankár Kwarén mérampo. Waráp táráp te warko fwap naenámpón."

51 Tá Jisas wae akwapea Jairusomp nap mekia maok, kounteouráp arop fárákanap "Táráp sumpwi tanknámp nap aokore mek yink kwaponó" ria taokor. Aea maok, Jisas námoku mwar Pita, Jon, Jems, am tárápamp éntupwar naropwar, makia man mwar éréképea am nap aokore mek yink mwarea.

52 Aenapo maok, kápae kare arop am tárápantá yonkwae touwerá éménkrá yakáp napo, Jisaso am fárákanap sérrá, "Yumo éménki kwaponó. Mao te sumpwi mono, párák amp námpono."

53 Aeránko, arop fárákapao am kar wawia amomoránk. Am tak nap te, wae sumpwi tenámponoria.

54 Aenapo maok, Jisas wae youmpea am yupu-tárápamp yaek sámpea kéménkrá arakrá sér, "Táráp e! Amo fárámpael!"

55 Aeránko, am tárápamp waemp arákarrá koropá noumpoukoup nánko, am táráp koupour kar fárámp. Aenánko, Jisaso éntupwar naropwarén sérrá, "Man fir sánkenke."

56 Tá am tárápamp éntupwar naropwar te am nkea kour me woukoup tokwae nepo maok, Jisas am anánkwapan kar kárakáre fek sérrá, "Mámáninamp ankank mámáte arop ankwapan séri kepono." ✧

9

Jisaso mao éréképá yáraknámp éntér-sámpramp aropan aposel tere nénkámp kar

1 Ankwap ke fek Jisas náráp éréképá yárak i konámp éntér-sámpramp arop fárákanap wumwia koupoukarea fákeyakrá man tere mwanap arop yororoia kák. Aeria maok, kwatae-arop yérépera kérépria touwenap arop fwapokwaprá kák mwanap kárakáre nénk.

² Aeria Jisas am fárákapan, ‘Kwaro náráp firáp taokeyaknámp kar tukupá farákápria, touwenap arop fwapokwaprá kákrá,

³ Makenk’ ria tirá kérép naeria sérrá, “Yumo paokopria ankank mént ti-paokop i konap te taki kwapono. Am ankank te ará: Mear yaopwae, yam, fir, mani, siot ankwap. Aráte ti-tukup kwapono.

⁴ Yumo tukupea ankwap taun mek napo, arop ankwapao yumwan nkea warákárria náráp nap mek érékép nángo te, yumo ankár maomp nap mek saráp yakáprá tukupea am taun pwarará tukupnap ke fek kipo.

⁵ Aeno táte yumo ankwap taun mek tukup napo, arop ankwapao yumwan warákárria náráp nap mek érékép mo napo te, yumo ankár am taun pwarará yiráp su fekamp woup poporokompia pwar napo maok, am támao yénképrá, yumoku nap támaono.”

⁶ Jisaso aerá farákápá pwaránko maok, am fárákap wae tukupea kápae kare némpouk mwaek Kwaromp kar farákáprá am némpouk mwaekamp touwenap arop fárákap fwapokwaprá kákapon.

King Herot Jisas te wanonorá mér naenámp kar

⁷ Apár Galili taokeyak konámp King Heroto Jisas kápae kare ankank térenámp kar wawia ninik tokwae. Am te apae riteanápe, ankwap fárákapao sérrá, “Arop ént mek nérrá kák konámp Jono apár me meknámp warko fárámpea námpon.”

⁸ Tá ankwap fárákapao sérrá, “Profet Elaija warko korop námpon.” Tá ankwap fárákapao sérrá, “Wokwaek kar profet ankwapao sumpwianámp támao warko fárámpea námpon.” ✧

⁹ Aerapo maok, King Herot támao sérrá, “Jon te ono wokwaek sénanko, yápare kor fár-sirari naponon. Aeno ono oukoumwan wa nanko, nkwakwe make tére námprá sénap arop te wanono?” Aeria maok, mao Jisasén nke naeria námpon. ✧

Jisaso 5,000 aropan fir wunimp kar

Matyu 16:13-28; Mak 8:27-38; Jon 12:23-26

¹⁰ Jisas tirá kérép nángo térerá tukupnap arop fárákap am wae Jisasnámpok arári koropea am térenap kar man farákáprá sér. Aenapo maok, Jisaso ankwap arop fárákap am fek pwarará éréképá yarak i konámp arop mwar éréképea taun Betsaida mwaek kirikiri ampok tukupea anepéranáponoria éréképá akwap.

¹¹ Aenángo maok, tá koumteouráp arop fárákap mao tukup nap te wae méria, maomp weaok mwaek tukup. Aenapo maok, Jisaso am fárákapan nkea koropenkria warákárria maok, mao am fárákapan Kwaro maomp firáp taokeyak konámp kar farákápria, touwenap arop fárákap fwapokwaprá kák.

¹² Takrá akwapea kumur mwaek nángo maok, éréképea yarak i konámp arop éntér-sámp ramp támao koropea Jisasén sérrá, “Mámá arop fárákap má tirá kérép napo, tukupea arop yakápnep némpouk mwaek fir oupourounkrá fépéria pampanápono. Nomo mapek yakáp námp te arop yakáp monap apárono.”

¹³ Aerapo maok, Jisas am fárákapamp kar pwarokwaprá sérrá, “Yumoku támao am fárákapan fir nénkenke.” Tá am fárákapao sérrá, “Yino te fir kápae kare tank mono. Pan éntik ntia éntékam anánkaopwe, ará mwar tankáp námpon. Ae

te waráp ninik te yino tukupea mani fek fir ti-koropeanánko má kápae kare arop ponankor fár mwanap nie?"

¹⁴ (Mámá arop ou te 5,000 niamp arakeno.)

Jisas am fárákapan sérrá, "Mámá aropan sénapo, ntik fére-sámpramprá koupoukarrá tankápanápono."

¹⁵ Aeránko maok, mao éréképá yarak i konámp arop fárákapao am arop ouan takrá koupoukarrá pwar napo, tankáp.

¹⁶ Aenapo Jisaso pan éntik ntia éntékam anánkaopwe sámpea yámar mek tokoreyará Kwarén 'Aesio'rá sér. Aea pwarará, am pan fékér, éntékam tokop, makia mao éréképá yarak i konámp arop fárákapamp yaek nénk nánko, mao am kounteouráp aropan nénk.

¹⁷ Aenapo, am kounteouráp arop ponankor fíran fépéria wae pwi. Aenapo maok, ankwapmwaek oukoumwan tankáp nánko, mao éréképá yarak i konámp arop fárákapao warko popokrá tia éntér-sámpramp basket mek kéria top popwarámpi kák.

Pita Jisasén 'Amo te Kraís támaono'rá sérimp kar

¹⁸ Ankwap ke fek Jisas námoku mwar Kwarén kar toropwap nánko, mao éréképá yarak i konámp arop fárákapao maonámpok korop. Aenapo, Jisaso am fárákapan turunkrá, "Kounteouráp arop fárákap onan te 'Wanono'rá sénaponono?"

¹⁹ Aeránko mao éréképá yarak i konámp arop fárákapao nopok man sérrá, "Ankwap fárákapao sérrá, 'Amo te arop ént mek nér i konámp Jon nono.' Tá ankwap fárákap sérrá, 'Amo te wokwaek yakámp profet Elaijanono.' Tá ankwap fárákapao sérrá, 'Amo wokwaek yakea sumpwíap profeto fárámpea korop napon.'" ✧

²⁰ Táte warko am fárákapan turunkrá, "Yumo kareao te onan te 'Wano'rá sénapon?" Pita maomp kar pwarokwaprá sérrá, "Amo te Kwaro sámp-kérépnámp Kraisono." ✧

Jisaso 'Námo sumpwía fárámp nanamp'rá sénámp kar

²¹ Pita takrá séránko maok, Jisas am fárákapan 'Am kar ankwap aropan takrá séri kwaponono'rá kar kárákáre fek taokarrá pwar.

²² Tá mao sérrá, "Aropamp Táráp te ankár kápae kare touwe tokwae sámp nánko, arop taokeyakáp konap arop ntia pris tokwae fákáre, tá lo yénkrá farákáp konap arop fárákap, makia man younkwe sínapo, arop fárákapao man faropea pap napo, sumpwía yinink yae yakeaka warko fárámp naenámpnon."

²³ Aerá séria pwarará, mao éréképá yarak i konámp arop fárákapan ponankor sérrá, "Táte arop ankwap onont korop naeria námp kwamp te, náráp pourou te ankár wampwe pwarará, ono nampnámp mao kuri ankár kumur méntép 'Touwe tokwae sámprá, fwap sumpwí nanamp'rá ninik námpao maok, fwap onan éntér pap naenámpnono.'" ✧

²⁴ Aeno táte arop ankwap námokuráp ninikaok saráp yakria Kwaromp ninik wampwéri pwar námp te, mao te yiki yaká yak sámp mono. Aeno arop ankwap ononampaok námpam am fek man sámp-wouroump nap te, mao te yae-párák yiki yak naenámpnon.

²⁵ Tá arop ankwap apárokamp ankankan saráp tére kárákárerá yárakianánko, maomp waemp yaomwi mek pik nánko, am kápae kare ankankao te mokopia maomp waempén yaewour naenámpon?

²⁶ Táte arop ankwapao onomp e ntia onomp karan arop wa nap fek sénaenámp pwarápaenámp te, nánkár wakmwaek Aropamp Táráp king yakea námokuráp wae tokwaerént Naropwaromp yiki kor ensel fárákapamp wae tárapokwampia éknámp ke fek nopok am aropamp eran kor érik sér mo naenámpono. ✱

²⁷ Ono yumwan kare kar sénampono: Arop ankwap fárákap máyakáp nap oukouwán sumpwi mo, yiki yakápria, Kwaromp firáp taokeyak konámp nke mwanápono.”

Jisasomp pourouk wae tokwae nkeap kar

Matyu 17:1-13; Mak 9:2-13

²⁸ Jisas am kar farákáprá séri pwatea, yukupuk yae niamp arake akwap tenánko, wakmwaek Jisaso Pita warámp, Jon warámp, Jems warámp, makia Kwarén kar toropwap naeria faonkwek pok.

²⁹ Mao kar toropwaprá yak nánko maok, ankár am ke fek táman, maomp yimetáp te mwar pourouráp akwap nánko, maomp waempyamao kuri mékér wae niampria wae tákapa wae.

³⁰ Aenángo arop yawor wokwaek yakep Moses ntia Elaija * kwaporok koupour kar méntér fokopeyará kar sér.

³¹ Am arop yawor te Kwaromp wae tokwaerént fokouri yakrá Kwaro Jisas Jerusalem mek sumpwi naenámpria nánapi pwatari námp, am kar táman Jisasént sérarrá yakáp. ✱

³² Pita mao ouwipi nánko, pamp mwaria napan maok, Jisasomp wae ntiaka am arop anánkaopwe fokouri yak nep táman nkeria maok, warko ouwipi mámaránk.

³³ Am arop yawor Jisasén wae pwarará akwap neria nepo, Pita Jisasén sérrá, “Arop Tokwae, nomo mapek yakáp mwanámp te kwapwe kareno. Yino fwap sákae yininkaopwe, ankwap waráp por, ankwap Mosesomp, ankwap Elaijamp, makia ti mwanámpon.” Pita am takrá sénámp te, am fi mér moria, kwaporok sénámpon.

³⁴ Pita takrá sérrá yak nánko, kouwme tokwae ékia oupouroup nánko, am arop yininkaopwe apáp tirink.

³⁵ Aenapo maok, am kouwme meknámp arop karao arakrá sér, “Támáte onomp Tárápono. Ono wae mao tére naenámpria nánapi pwate nampono. Yumo ankár maomp kar wa kipo.” ✱ ✱

³⁶ Am kar takrá séri pwaránko, nke napo maok, Jisas námoku mwar yak. Takia am faonkwek pwarará, warko pikianap ke fek te, arop yininkaopwe am nkenap ankank arop ankwapan sér mono. Mek wouroump taeriapono.

Jisas kwatae-arop woukoupeyaknámp táráp fwapi papnámp kar

³⁷ Pampia ankwap kumuruk am faonkwek pwarará pik napo, ankwap arop ou kápae kare koropá Jisasén mwaeak kikip.

³⁸ Aenapo, am mekamp arop ankárankampao námwan aropomp naenámp kar fek wumwiria sérrá, “Arop Tokwae, ono amwan kare kar sénampono, amo koroepa onomp táráp nkeae. Ono te má táráp ankárank támao mwarono.

✱ 9:26: Lu 12:9 * 9:30: ‘Moses ntia Elaija’: Matyu 17:3 fekamp kar fi fek nkeae. ✱ 9:31: Lu 13:33 ✱ 9:35: 2 Pi 1:17-18 ✱ 9:35: Mt 12:17-18; Lu 3:22

³⁹ Aenampan, kwatae-aropao ankár kar koropá noumpoukoup nánko, táráp apánka wae nánko, man sámpá fopwaoka waeria maomp pourou mek sámpá yampourouria koupour worokor pik mo, kápae kare por taki yak nánko, am tárápamp táp meknámp atop wupwi korop konámpon.

⁴⁰ Ae konámpaná ono amo éréképá yáarak i konap arop fárákapan, onomp tárápamp pouroukamp kwatae-arop wor-pwarenk kar nanko, mao tak mwanap pourou mono.”

⁴¹ Aeránko maok, nopok Jisaso maomp kar pwarokwaprá sérrá, “Yumo máamá ke fekamp koumteouráp arop yumo te mér mo karria, kwatae ninik fek yakáp napon! Aenapantá ono yumwan sér rae: Ono apaekampor yiráp kápae sámpá yumwan yaewour saráp yak nanampon?” Aerá séri pwarará maok, naropwarén sérrá, “Waráp táráp mampok warámp-sankoropae.”

⁴² Aeránko, am táráp oukoumwan mwaeak mank nánko, am kwatae-arop támao am táráp apárok sámpea sinánko, pu yae yurá arokwapa wae. Aenánko maok, Jisaso am kwatae-arop táman yoporia pwarará, am táráp fwapi papea sámpá naropwarén sánk.

⁴³ Aenko maok, kápae kare koumteouráp arop am Kwaromp kárakáre tokwae nkea kokorokoránka waeapon.

Jisaso sumpwi naemp ankwap por sénámp kar

Matyu 17:22-23; Mak 9:14-29

Aeria maok, am koumteouráp arop fárákap te Jisas tére námp táman ninik tokwae napo, Jisaso námoku éréképá yáarak i konámpon arop fárákapan sérrá,

⁴⁴ “Yumo ankár fwapia woupwi pátea máamá kar wawenke! Nánkár wakmwaek tae morok, arop fárákapao Aropamp Tárápan kárakáre sámpá yakápnap aropamp yaek sánk mwanapon.” ✧

⁴⁵ Aeránko maok, mao éréképá yáraknámpon arop fárákap te mao sénámp kar fi te mér mo. Am sénámp kar fi te mek wouroumpyak námpara, mér mwanap pourou moriaka, am kar fi turunk mwanapan kor wampweri pwararapon.

‘Wa arop tokwae yak kun’rá turunknap kar

Matyu 18:1-5; Mak 9:33-41; Jon 13:20

⁴⁶ Táte Jisaso éréképá yáarak i konámpon arop fárákapan námoku támao, ‘Nomo ou mek mamek te wa mokop arop tokwae kar yoroia nareki yak kun’rá téréménkiapon. ✧

⁴⁷ Aeapo maok, Jisaso am fárákapan ninik mek yaknámpon ninikan wae méria maok, mao táráp kánanke warámpea náráp wonae fik páte yakrá,

⁴⁸ am fárákapan sérrá, “Arop onan ninikria mámake tárápan warákárria warámp námpon te, onan kuri warákárria warámp námpon. Tá arop onan warákárria warámp námpon te, onan sámp-kérép nánko ék namp Kwarén kor warákárria warámp námpon. Arop ankwapao mao námoku te wampweri pwarará yumwan ponankor yaewour námpon te, am arop támao maok Kwaro nke námpon fek nareki yak námpon.”

‘Arop yumwan yopor mo nap te, yiráp nouroupon’rá sénámp kar

Mak 9:38-40

⁴⁹ Jisas takrá séri pwaránko, Jono man sérrá, “Arop Tokwae, yino nke nánko, arop ankwap waráp e fek arop pouroukamp kwatae-arop fákáreran yérépera kérép námpon maok, mao te nomont waráp wakmwaek yáarak mo námpaná, yino man taokoranámpon.”

⁵⁰ Aeránko maok, nopok Jisaso man sérrá, “Yumo man taokor kwaponono. Arop yumwan yopor mo námp te yumonap mwaek yaknámp arop támaono.”

Samaria fákáre Jisasén monorap kar

⁵¹ Kwaro Jisasén warámpea yámar mek pok naenámp yae wae fae nángo, Jisas wae ninik sámpea Jerusalem mek akwap naeria ninik kárákarea wae námpono. ✧

⁵² Aeria maok, apár Galili pwarará arop ankwap manmékir ankank nánap mwanapria tirá kérép nángo, am fárákap tukupea Samaria mekamp némp ankwap mek.

⁵³ Aenapan maok, am némpouk arop fárákapao Jisas mao Jerusalem mek tukup mwaria napantá, am fárákap te, náráp nap mek korop te monoria wae.

⁵⁴ Tak napo maok, Jisas éréképá yárák i konámp arop yawor Jems ntia Jon am wawia Jisasén sérrá, “Tokwae Kar e! Yino Kwarén sénánko, yámar mekamp yaomwi tokwae sámp-kérép nángo ékia mámara arop ponankor wu-rukumpi pwar naenámp te mokopono?”

⁵⁵ Aerepo maok, tá Jisaso sámp-arákarrá am arop yaworan yopor.

⁵⁶ Aeria maok, Jisas maomp am fákáre éréképá tukupea ankwap némpouk pampiapon.

Jisonámpaok mwanap niníkan sénámp kar

Matyu 8:18-22

⁵⁷ Jisas náráp arop fárákap éréképea tukupá mwaeak napo maok, arop ankwapao man sérrá, “Amo apae némpouk akwap nap te, ono fwap amont akwap nanampon.”

⁵⁸ Aeránko maok, táte Jisaso man sérrá, “Mwaep te me mek pamp i konapono. Tá ant te taok mek pamp i konapono. Aeno Aropamp Táráp te mao akwapea yépe kour norokarea amp naenámp nap te yak mono.”

⁵⁹ Aeria maok, arop ankwapan sérrá, “Amo te ononampaok koropae.” Aeránko, tá am aropao sérrá, “Ae te onomp naropwarén yépéka sumpwi nángo pátea korop nae.” ✧

⁶⁰ Tá Jisaso man sérrá, “Wampweno. Arop sumpwi te námoku surumpwi mwanap aropao yokoroepa papanápono. Aeno amo te akwapea Kwaro maomp firáp taokeyak konámp fárákápea.”

⁶¹ Arop ankwapao Jisasén sérrá, “Tokwae Kar e! Ono te amonapok korop naenampan, ono akwapea onomp nouroup arop fárákap yae kouroup-wiyakea pwatea korop nanamp te mokopono?”

⁶² Tá Jisaso nopok man sérrá, “Arop Kwaromp tére naerianámpao, pwatarinámp ankank fek warko ninik námp te, mao te Kwaromp tére naenámp pourou mono.” ✧

10

Jisaso 72 arop fárákan ténkria tirá kérépámp kar

¹ Wakmwaek Tokwae Karao 72 arop ankwap fárákap téreanáponoria, wakmwaek námoku yárákrá akwap nanamprianámp némpouk mwaek anánánkrá manénkir tukupenkria tirá kérép. ✧

² Aeria mao arop Kwaronámpok korop mwanapan niníkria am fárákan wounáprá sérrá, “Yopwar mekamp fir kápe kare wae noumouri yak námpan

maok, am fir tére mwanap arop te kápae kare mo napon. Aenapara, yumo ankár yopwar Naropwarén sénapo, mao fwap am fir tére mwanap arop tirá kérép nánko, tukupea náráp fir tirá koupoukour mwanapon. ✧

³ Yumo tukupea! Yao pwae mekamp as niamp arop ou mek yumwan sipsip moroknám tirá kérép nampon.

⁴ Mani yam, ankank kér i konap yam, su, yumo mámá ankank tia tukup kwapon. Yumo mwaeaoak arop kikipria te, man ‘Gude’rá séria am fek yakáprá kar séri kwapon.

⁵ Yumo ankwap nap mek tukup nap kwamp te, manénkir yumo ankár arakrá sér kip: ‘Ono ninik namp te, Kwaro mámá nap mekamp kountouráp arop yumwan yonkwae porokwe sánkanoria nampon.’

⁶ Aerá sénapo, am nap mek yonkwae porokwenám arop yak mo nánko te, yumo am fárákan sénap yonkwae porokwe kar am te yumokuráp ninik mek arákarrá korop naenámpon. Aeno táte yonkwae porokwenám arop yak nánko te, am yumo sénap yonkwae porokwe kar maomp ninik mek akwapá yak naenámpon.

⁷ Tak nánko te, yumo ankár am nap mek saráp yakáp kip. Aeria maok, yumwan firráp ént nénk napo te, ankár táman fépér kip. Am te apae riteanápe, térenap aropara, nopok kuri fwap sámp mwanapon. Yumo te kápae kare nap mek paokopi kwapon. ✧

⁸ Yumo tukupea ankwap taun mek napo, yumwan nkea, fwaprá korop naponoria, nap mek éréképá tukupea, yumwan fir nénk napo te, táman fépér kip.

⁹ Takria maok, yumo ankár am taun mekamp touwenap arop fwapok-waprá kákria maok, yumo ankár kar arakrá fárakáp kip: ‘Kwaro náráp firáp taokeyak konám yumonapok korop naenám ke te wae wonae fik námpon.’

¹⁰ Aeno yumo ankwap taun mek napo, yumwan, fwaprá korop naponorá sér moria, náráp nap mek éréképá tukup mo napo te, yumo am taun mekamp mwaeaoak am fek yakáprá sérrá,

¹¹ Yiráp mámá taun mekamp woup kwar yinomp su fek kárakapá yak námpe te yumokunapok arákarrá poporokompi pwar námpon. Aeno yumo fwapia ninik kipo: Kwaro náráp firáp taokeyak konám korop naenám ke te wae wonae fik námpono’rá sér kip.” ✧ ✧

¹² Jisas am fárákan arakrá toropwapia pwarará, warko ankwap kar sérrá, “Ono yumwan sénampono: Pwar naenám yae fek te Sodom mekamp aropao kwatae kareapo, Sodom mek kwatae kare ankank tokwae korop naenámpan maok, am Kwarén younkwe sinap aropamp taun mek korop naenám touwe te yoporop tokwae kar korop naenámpon.” ✧

Kwarén younkwe sinap taun mek touwe kwatae korop naenám kar Matyu 11:20-24

¹³ Jisas am fek warko sérrá, “Yumo Korasin mekamp arop, koupoutáráp nape! Yumo Betsaida mekamp arop, koupoutáráp nape! Arop ankwap taun Taia ntiaka Saidon mek akwapea ono yumo ou mek yoro namp niamp Kwaromp kárakáre yoro nánko nkeria te, am taun Tair ntiaka Saidon mekamp arop wae kwatae ninik pwarará, yonkwae touweria yirir i konap waempyam yiriria, yaomwi ntu mek tankápria Kwaronámpok tukup mwara-pono. ✧

14 Nánkáráp Kwaro kounteouráp aropan énoukoupia Tair ntia Saidon mek sánkámp touwe kwatae te tokwae karan maok, yumwan sánk naenámp touwe kwatae te yoporop tokwae karonó.

15 Tá yumo Kaperneam mekamp arop yumoku támao ‘Yino te kwapwe kare ritea yámar mek pok mwanámp’ ritea nape? Mono. Yumo te waeman yaomwiráp me tokwae mek pik mwanapono.” ✧

16 Aerá séria pwarará maok, warko mao am éréképá yárák i konámp arop fárákapan sérrá, “Arop yiráp kar wa námp te, mao onomp karan kuri wa námpon. Tá arop yumwan younkwe sinámp te, mao onan kuri younkwe sinámpon. Tá arop onan younkwe sinámp te, onan sámp-kérép nánko ék namp Kwarén kor man younkwe sinámpon.” ✧

72 arop fárákáp tukupá térerá paokopia arári koropap kar

17 Wakmwaek 72 arop fárákáp arári koropea warákáránkria Jisasén sérrá, “Yinomp Arop Tokwae, yino waráp e fek sénánko, am kwatae-arop fárákáp yino sénámpaoki naponó.”

18 Tá Jisas am fárákapan sérrá, “Ono nke nanko, yumo tak nap fek Satan yámar meknámp mékér wae niampao éká párákáp námpon.” ✧

19 Yumo wawenke! Ono yumwan wae kárákáre nénk nampara, yumo fwap fou-tákam ntia kao pumpuri anámpria, yumo yiráp yopor arop Satanómp yorowar kárákáre fwap kwe-pwar mwanapono. Yumwan touwe sánk naenámp ankank ankwap yak mono. ✧

20 Aeno kwatae-arop yiráp karwaok tukup nap táman saráp warákár tokwae kwapono. Yumo warákár tokwae mwanap te, Kwaro yámar mek yiráp e kukumwía páte námpan warákár mwanapon.” ✧

Jisas warákárria Kwarén ‘Aesio’rá sérimp kar Matyu 11:25-27; 13:16-17

21 Jisaso am arop fárákapao farákápnap kar am wawia, Yiki Kor Spirit man warákár sánk nánko, warákárria náráp Naropwarén sérrá, “Onomp Naropwar e! Amo yámar ntia apár ponankor taokeyak naponó! Amo am ankank mér tokwaerápia ninik kour kwapwenap aropan yénkép mono. Párák némpoukamp aropan saráp yénkép nap táman ono amwan ‘Aesio’rá sér rae. Yeno, Ayao, amo amokuráp ninikaokria tak naponó.” ✧

22 Aerá séria pwarará, warko am arop fárákapan sérrá, “Onomp Naropwar onomp yaek kápae kare ankank ponankor pap námpon. Arop ankárankamp Kwaromp Tárápan mér kari yak mono. Naropwaro saráp námokuráp Tárápan mér kari yak námpon. Tá arop ankwap Naropwarén mér kari yak mono. Táráp námoku ntia Tárápao náráp Naropwar yénképnámp arop fárákáp támao saráp Naropwarén mér kari yakáp napon.” ✧

23 Jisas takrá séri pwaránko maok, mao éréképá yárák i konámp éntér-sámpramp arop fárákapao mwar Jisasént yakáp napo, am fárákapaonapok sámp-arákarrá am fárákapan nkeria maok, arakrá sér, “Yumo nkenap ankank máma arop ankwap fárákapao nke nap te, fwaprá kar nke napara, warákár mwanapon.”

24 Ono yumwan sénampono: Wokwaek kar kápae kare profet ntia kápae kare king oukoumwan yumwan nkenap ankank má nke mwanámpria yépékapao

✧ 10:15: Ais 14:13-15 ✧ 10:16: Jo 5:23 ✧ 10:18: Ais 14:12; Yé 12:8-9 ✧ 10:19: Sng 91:13

✧ 10:20: Yé 3:5 ✧ 10:21: Lu 8:9-10 ✧ 10:22: Jo 3:35

maok, nke moiapon. Tá am fárákápao oukoumwan yumo wanap kar má wa mwanámpría yépékapao maok, oukoumwan wa moiapon.” ✧

Apár Samaria mekamp arop Juda mekamp arop ankárankan yaewournámp kar

²⁵ Ankwap ke fek lo kar méri yaknámp arop ankwap Jisasomp wonae fik koropea, Jisas te mokoprá séran wa nae ritea Jisasén turunkrá, “Tisa, apae mokopía yiki yak kwapwe sámpea yaká yak nanampon?” ✧

²⁶ Tá Jisaso man sérrá, “Lo fek te apae kar yak námpon? Amo te mokoprá farákáp napon?”

²⁷ Tá mao maomp kar pwarokwaprá sérrá, “Waráp Kwar Tokwae Karan te amo ankár waráp yonkwae kare ponankor, waráp waemp ponankor, waráp pourou ponankor, waráp ninik ponankor warákárampo. Tá amo ankár waráp firáp aropan warákár nap te amoku waráp pourouran warákár konapnámp taknámpampo.” ✧

²⁸ Tá Jisaso man sérrá, “Yeno. Am támaono! Amo yae-párák kare sénapon. Amo takria maok, amo yiki yak sámpea yaká yak nanapon.” ✧

²⁹ Táte am lo mérnámp aropao ninikrá, námo wae méri yak nampan turunkria, pwarápaé sápnámpwaeeria maok, warko Jisasén turunkrá, “Onomp firáp arop te wan sénapon?” Tá nopok Jisaso wounáp kar man arakrá sér,

³⁰ “Arop ankárankampao Jerusalem meknámp Jeriko mek pik naeria nánko, oukun arop fárákápao mwaeao k yéréreki yakápía man sámpá tankáprá fukia sirarrá, kwapwe kare ankank pourouk yakáp námp woropea tukup. Aetnapo, am arop mwaeao k taki tankrá, wae sumpwi naenámp pourouráp.

³¹ Tá am ke fek pris tére konámp arop ankárankamp am mwae páraok pikia akwaprá am aropan nke námpao maok, kámá-pwarará mwae firi warákarrá akwap.

³² Tá taknámp, Livai ankwapao kuri koropeaka am arop tank námp fek námpao, am aropan nkea kámá-pwarará mwae firi warákarrá akwap.

³³ Aenepan maok, apár Samaria mekamp arop ankárankamp am mwae-páraok koropea am arop tank námp fekria, mao am aropan nkea maok, man aropomp kare. ✧

³⁴ Mao am aropamp wonae fik akwapea am fukinap toupou mek wel ntia wain kwarákarea, am ankáráp foupouia pwar. Aea maok, am arop kakapea námokuráp donkimp pourouk papea sámpá akwapea arop néntép konap nap mek paprá taoke-samp amp.

³⁵ Ampia koumounek mao am nap naropwarén mani silva anánkaopwe sánkria maok, man sérrá, ‘Amo mámara arop má fwapi taokeyakampo. Tá waráp mani ankwapmwaeek maomp pourou fek pwaránko te, nánkár ono arákarrá korop namp fek am nopok amwan sánk nanampon.’ ”

³⁶ Jisaso am wounáp kar farákápria maok, am lo mérnámp aropan turunkrá sér, “Amo má kar wawia mokoprá ninik rap? Mámara yininkaopwe arop te wa mokop arop oukun aropao fuki sirarinap aropan maomp firápan i konapnámp taknámp námpon?”

³⁷ Tá am lo mérnámp aropao man sérrá, “Am arop man aropompia man yaewourámp te támaono.” Jisaso man sérrá, “Amo akwapea amo kuri am táman taknámpampo.”

Marta ntia Mariaoinep kar

³⁸ Tá Jisas ntia mao éréképá yarak i konámp arop fárákap énéni takrá tukupea mwaeao napo maok, tá Jisas ankwap némp kánanke mek akwap nángo, yupu ankwap, maomp e te Marta, mao Jisasén warámpea náráp nap mek akwap. ✧

³⁹ Martamp nánae te Maria. Jisas Tokwae Karao narek tank nángo, Maria koroepa maomp wonae fik pu páte tank námp fek tankrá mao sénámp kar wará tank.

⁴⁰ Marta te námoku fir yankaprá, kápae kare ankank nánaprá, mao te námwan yaewour mo námprá ninika wae. Aeria maok, Marta akwapea Jisasén sérrá, “Tokwae Kar e! Onomp nánae te onan pwate nángo, onoku nápar fir nánaprá tére nampono. Amo am te ninik mo rape? Amo man sénapo, mao koroepa onan yaewourano.”

⁴¹ Táte Jisas nopok man kar pwarokwaprá sérrá, “Marta kwae! Amo te kápae kare ankankan ninik tokwae napon.

⁴² Amo te ankár ankárankamp ankankan saráp ninikae. Mámá ankank Maria sámp naerianámp te kwapwe kare ankankara, nomo te maomp yaekamp pwarokwapá pap mono.” ✧

11

Kwarén kar toropwap mwanap ninikan sénámp kar

¹ Ankwap kumuruk Jisaso akwapea ankwap fek yakrá Kwarén kar toropwap. Mao kar toropwapia pwaránko, wakmwaek mao éréképá yarak i konámp arop ankwapao man sérrá, “Tokwae Kar e, amo yinan Kwarén kar toropwap i konap ninik yénkrá farákápae. Arop ént mek nér i konámp Jono mao éréképea yarak i konámp arop fárákapan yénkrá fárákapámpnám yinan kor takae.”

² Tá mao am fárákapan sérrá, “Nánkár yumo Kwarén kar toropwap mwaria te yumo arakrá sér kipo:

‘Ayao! Yino ninik námp te, arop ponankor waráp e te yiki karenorá ninikanápono.

Tá waráp firáp taokeyak nanap ke ankár koropano.

³ Fir kumur méntép fár mwanámp puri fek ti-sámpmo.

⁴ Amo yinomp kwatae ninik nik mo, pwarampo.

Am te apae riteanápe,

Arop fárákap yinan napo, yino maomp kwatae ninik mo pwar konámpono.

Amo yinan mokop nap nke naerianámp ankank mek kwatae mwae párapkop kwaponó.’”

⁵ Tá mao am fárákapan sérrá, “Táte yumo ou mekamp arop ankárankao maomp nouroup arop ankwap yak nángo, kumur kupuk mao akwapea am nouroupén sérrá, ‘Nouroup o! Amo onan pan yininkaopwe sápael

⁶ Onomp nouroup ankwap kumuruk korop nángo, man sánk nanamp fir tank mono.’

⁷ Tá am nap mekamp arop maomp kar far-pwarará sérrá, ‘Wae ménki kéri yak nángo, tárápu tia amp rae. Ono fárámpea amwan ankank sánk nanamp pourou moiane. Onan kéménki kwaponó.’ Ae te mokop nae-námpono?

⁸ Ono yumwan sénampono: Am nap naropwaro náráp nouroupén ninikria am fek man ankank sánk mono. Mao wumwinámp kar wa te ankár kokwae kareria maok, mao fárámpea mao monámp ankank am ponankor nénk naenámpon. ✧

⁹ Ono yumwan sérrá: Yumo ankank moria Kwarén sénapo te, am monap ankank fwap yumwan nénk naenámpon. Yumo ankár am monap ankank oupouroukria maok, yumo fwap nke mwanapon. Yumo ankár ménki fek poporokwap napo, Kwaro yumwan ménki kik-pwar naenámpon.

¹⁰ Am te apae riteanápe, arop, námo am ankank sámp naeria Kwarén sénámp te, ankár am táman sámp konámpon. Arop, ankank sámp nae níkia oupourouk námp te waeman táman nke konámpon. Arop, námwan ménki kik-pwaraeria poporokwap nángo te, Kwaro man ménki kik-pwar naenámpon.

¹¹ Táte yumo ou mekamp arop ankwapamp tárápao náráp naropwarén ‘Námwan éntékam sápaerá sénánko te, am naropwar te fwap am sénámp pwarará, tákam-ti sánk naenámp nie? Mono.

¹² Táte tárápao naropwarén sérrá, ‘Námwan kae sápaerá sénánko te, am pwarará kao kwatae sánk naenámp nie? Am támao kuri mono.

¹³ Yumo apárokamp kwatae ninikráp arop wuriman, yiráp tárápan kwapwe kare ankank kwaporok sánk konaponon. Taknámp, yumo fwapia mér kar mwanapon: Yámar mek yaknámp yiráp Naropwar te námwan sápaeria kar toropwapnámp aropan Yiki Kor Spirit man sánk naenámpon.” ✧

*‘Jisas te Satanént tére námp’rá sériap kar
Matyu 12:22-37; Mak 3:20-27*

¹⁴ Arop ankwap kwatae-aropao maomp top kor me kéri fákeyak nángo, Jisaso am kwatae-aropan yéréperá kérép nángo maok, am top kor me kéri yaknámp arop wae fwap kar sér. Aenángo maok, kounteouráp arop am táman nkea korokop.

¹⁵ Aenapan maok, arop ankwap fárákapao sérrá, “Mao te kwatae-arop poukeyak konámp Satanomp kárakáre fek kwatae-arop yéréperá kérép námpon.” ✧

¹⁶ Tá arop ankwap fárákapao, mao te mokoponrá nke mwar ritea am fárákapao man sérrá, “Amo kárakáre ankwap yoro napo, yino nkeaka Kwaromp kárakáre amont yak námpan mér mwanámpon.” ✧

¹⁷ Aenapo maok, Jisaso am fárákapamp ninik wae méria, mao am fárákanp sérrá, “Táte arop maomp fi taokeyak námp kuk pírékarea yorowar nángo te, am fi te kwatae akwap naenámpon. Táte ankárank fi mwearoak kuk pírékarea yorowar nap te, am mwearo fwapi kénki yakáp mono.

¹⁸ Tá taknámp Satanomp fi kuk pírékarea yorowarria te, mokopia ankank poukwap mwanap kárakáre sámp mwanapon? Aeno yumo mokopia ‘Satanomp kárakáre fek kwatae-arop yéréperá kérép námpono’rá sénapon.

¹⁹ Tá kare Satan onan yaewour nángo, ono kwatae-arop yéréperá kérép nanko te, wa yiráp arop fákáreran yaewouria kwatae-arop fákáre yéréperá kérép naenámpon? Aenámpara, yumoku yiráp arop fákárerao yiráp kar yurukup napo te, pwi yak mo naeria námpon.

²⁰ Aeno táte Kwaro onan kárákáre sáp nánko, ono kwatae-arop yéérépá kérép nanko, Kwaro náráp firáp taokeyak konámp te wae yiráp wonae fik korop námp mér mwanapon.

²¹ Táte kárákáre kor arop ankwap oump ankank tia náráp nap-topok arop koropantá yérék nánko te, maomp nap mekamp ankank fwap tankáp naenámpono.

²² Aeno táte arop ankwap kárákáre kor karerao * koropea am aropan yorowaria kwe-pwararea maomp yaekamp am fek yorowar naenámp ninik kárákáre sámp konámp oumpráp ankank pouroukoupea ti-akwapea arop ankwap fárákapan nénk naenámpon. ✧

²³ Arop onomp nouroup mo námp te, mao te onomp yopor aropono. Arop onan yaewourria koumteouráp aropan ankára mek tirá koupoukour mo námp te, am fárákapan ti-yéérépe nánko pirikimp konapon.”

*Kwatae-arop warko arákarrá koropnámp kar
Matyu 12:43-45*

²⁴ Jisaso ankwap kar sérrá, “Táte kwatae-arop arop pourouk woukoupeyak námpao worékár akwapea, mao kwar saráp mek yárákrá, am mek anepér naenámp apár oupourouk nánko, yak mo nánko te, warko mao sérrá, ‘Ono am wokwaek yakamp nap mek arákarrá akwap nae!’

²⁵ Aeria maok, akwapeaka am nap nke nánko, am nap tiri farákápea, ankank fwapokwapia pwate.

²⁶ Aenáno maok, mao warko akwapea, fákánek kwatae-arop fárákap maomp kwatae ninik kámákár námp éréképá koropea am nap mek yakáp. Aenapo, wokwaek am arop maomp pourou kwatae-arop yakánko, kwatae yakámpao maok, oukoumwan te warko ankár porok kwatae kare arop yak námpon.”

Warákár tokwae konap kar

²⁷ Kápae kare koumteouráp arop yakápapo, Jisas má kar farákápámpon. Aenko yupu ankwap am ou mek yakámpao Jisasén arakrá sér, “Am yupu wokwaek amwan fárákapea amwan mom wurumpámp, mao maok warákár naenámpon.”

²⁸ Tá Jisaso sérrá, “Mo, arop fárákap Kwaromp kar wawia mántwaok nap te, am fárákapao saráp fwap warákár mwanapon.” ✧

*Jisasén ‘Kárákáre yoroae’rá sénapo yoporimp kar
Matyu 12:38-42; Mak 8:11-12*

²⁹ Kápae kare koumteouráp arop fárákap koropea koupoukour yakápapo, Jisaso am fárákapan sérrá, “Mámá ke fekamp arop fárákap te kwatae ninikráp arop fárákapono. Am arop fárákapao sérrá, ‘Krais támaonorá yénképnámp kárákáre yoro napo, nke mwaro.’ Aerapan maok, ono am fárákapan am yénkép mono. Profet Jona yénképámp ankankan saráp yénkép nanampono.

³⁰ Jona éntékamamp yare mek yininki yakea érik korop nánko, Ninive mekamp arop fárákapan Kwaro man sámp-kérép námpan yénkép námpon. Táte taknámp, Aropamp Tárápao kor apár me mek yininki yakeaka fárámp nanko, mámá ke fekamp arop fárákapan Kwaro onan sámp-kérép námp yénkép nae námpon.

* **11:22:** Mámá wounáp kar fi te ará: ‘Kárákáre kor arop’rá sénámp te, Satan nono. ‘Kárákáre kor kare arop’rá sénámp te, Jisasono. ✧ **11:22:** Kl 2:15 ✧ **11:28:** Lu 8:21; Yé 1:3

³¹ Wakmwaek Kwaro arop fárákapan yurukupnámpe ke fek, Siba fi mekamp kwino mǎmá ke fekamp arop fárákapént fokopeyakria, mǎmá ke fekamp arop fárákapamp kwatae ninik érik farákáp naenámpón. Am te apaeria námpanápe, am kwín te maomp apár panek faek karaok yak nám-pao koropea King Solomono farákápámp ninik kour wawi námpono. Aeno mapek yaknámpe arop ankárankampamp ninik kour te Solomonomp ninik kour kámákár akwap námpon. ✧

³² Taknámpe wakmwaek Kwaro arop fárákapan yurukup naenámp ke fek Ninive mekamp arop fárákap foukouri yakápria oukoumwan má ke fek yakápnep arop fárákapamp kwatae ninik érik farákáp mwanapon. Am te apaeritea námpanápe, am Ninive mekamp arop fárákap Jona Kwaromp kar farákáp nángo, wawia kwatae ninik pwarará, Kwaronámpeok tukupapono. Aeapara, oukoumwan mapek yaknámpe arop ankárankampamp farákápámp kar te Jona farákápámp karan kámákár akwap námpon.” ✧

*Arop pouroukamp waeran sénámpe kar
Matyu 5:15-16; 6:22-23*

³³ Tá Jisaso warko ankwap kar arakrá sér, “Arop lam pounkouroupea nap te mek pap mo, tap woukwapá pap mo i konámpon. Narek kákánar fek páte napo, arop am nap mek koropria kor, am lam wae táman nke mwanapria. ✧

³⁴ Waráp yi te waráp pouroukamp lamono. Waráp yi kwapwe kare nángo te, waráp pourou mek kuri wae kwapwe námpon. Aeno waráp yi kwatae nángo te, waráp pourou mek ponankor kirikip námpon.

³⁵ Aenámpara, amo fwapia mérampo: Takria waráp pourou mek kirikip koropantáno. Waerao saráp yak naenámpón.

³⁶ Waráp pourou mek ponankor wae kwapwe yak nángo, ankwapmwaek kirikipi kirikip mo nángo te, waráp pourou mek ankar wae pouri yakria, lam waerao amwan tákapnámpe niamp naenámpóno.”

*Jisaso Farisi fákáre ntia tisa fárákapamp kwatae ninikan sérímp kar
Matyu 23:1-36*

³⁷ Jisaso am kar farákáprá séri pwaránko, Farisi ankwapao, námont koropea fáraeria wumwi. Aenángo Jisas wae maomp nap mek akwapea fánaeria tank. ✧

³⁸ Tá Farisi tankrá nke nángo maok, Jisas te Juda firao i konap ninikaok yae yárar moi tetankrá fir fánánko maok, am Farisi te, Jisas máte apaereaneria ninika wae. ✧

³⁹ Aenámpan maok, Jisas man sérrá, “Yumo Farisi yumo te kap ntia plet younkwe mwae saráp yárar napon. Aeno mek te kikiank ninik tá nkwakwe make kwatae ninikao top pwarámpá yak námpono.

⁴⁰ Yumo te épépérep aropono! Kwar te ankank pu-pwae saráp yororia mek kuri yoro moi námpe nie?

⁴¹ Aeno ankank yiráp ninik mek yak námpan, ankank monap arop fárákapan yaewouranorá nénk kipo. Tak napo maok, yumo térenap ankank te fwap yiki kukur yak naenámpón.

⁴² Aeno yumo Farisi, yumo te fwapia mér kip! Yumo te fir mek sirarrá fépér i konap nánákare konámpe ankank tia fére-sámpramp fi papea, Kwarén ankárankamp fi sánk konapan maok, yumo ankwapan yae-párak kare ninik i konap ntia Kwarén warákár konap ninik te pwar napon. Aeno yumo te

anánkaopwe ninik méntér téreria ankwap lo pwar mo napo maok, am te yae-párák naenámpon.

⁴³ Yumo Farisi, yumo te fwapia mér kip! Yumo te lotu nap mek, arop námwan nke nap fek tankáp mwar kar, tá yumwan koumteouráp aropao koupoukourap mek, ‘Gude’rá séranáponorá kíkiank i konapono.

⁴⁴ Yumo fwapia mér kip! Yumo te arop yákáre apár me mek papea oupouri pwatea napo, arop fárákáp mér moria, am yumuntukaok paokop i konapono.”

⁴⁵ Táte lo méri yakápnámp arop ankwapao man sérrá, “Tisa, amo takrá sénáp te, amo yinan kor kar kárákáre fek wouroumprá sénapon!”

⁴⁶ Tá Jisas sérrá, “Yumo lo méri yakáp nap arop fárákáp, yumo kor fwapia mér kip! Yumo kápae kare lo kánanke-táráp kák napo, koumteouráp arop ampaokrá paokopria, am lo kápae táman mokopi mokop mwarria kounkour napon. Aenapao maok, yumoku te am fárákapan kánanke yae paprá yaewour mó kar napono.

⁴⁷ Yumo fwapia mér kip! Wokwaek yiráp appeyaenápo profet fárákapan yénképrá kák tenapo, yumo am apár me kwar yu fek sank moporrá párapop napon.

⁴⁸ Yumo am taknap ninik te arop fárákapan yénképrá: Profet fákáreran yénképrá kákáp te, fwaprá kari naponorá ninik napon. Am te apae riteanápe, mao profet fákáreran yénképrá kák tenapo, yumo maomp kwar yu fek sank moporrá paokop napon.

⁴⁹ Aenapantá yonkwae kour kwapweráp Kwaro wokwaek arakrá sér: ‘Ono profet ntia aposel fákáre tirá kérép nanko, arop fárákapao ankwap fárákapan sámpá yampourourá, ankwapmwaek yénképrá kák mwanap’ rimpon.

⁵⁰⁻⁵¹ Wokwaek Kwaro apár yoro námp fek, Abel feknámpia, profet fákáreran yénképrá kákrá koroepa, Sekaraia Kwarén ofa sánk konap alta ntia lotu nap tokwae yak nánko, amore mek sumpwi námp. Aeno mómá ke fekamp aropan te Kwaro nopok touwe kwatae sánk naenámp. Ye, ono yumwan sénampono: Takiap fekamp touwe te, oukounwan mómá ke fekamp arop fárákapao am fek touwe kwatae sámp mwanapon. ✧

⁵² Yumo lo méri yakápnap arop fárákáp, yumo fwapia mér kipo! Yumoku támao Kwarén mér kokwaeria, arop ankwap fárákáp am mér sámp mwaria napo, yumo mwae kéri fákeyakáp napon.”

⁵³ Jisas takrá séria, am nap pwarará, ek akwap nánko, lo yénkrá fárákáp konap arop fákáre ntia Farisi fárákáp yonkwae popwarámpria téréménka waerá, Jisas te apaerá séran wa mwarria kápae kare nkwakwe make kar man turunkup.

⁵⁴ Am fárákáp te, man kot mwanámp karan séri kanrá am mao sénámp kar wará yépkékrá yakápiapon. ✧

12

‘Farisimp kwekár ninikan mér kip’rá sénámp kar

¹ Kápae kare fopkwap arop koupoukareaka, fákappéri yakápria, ankwap fárákapamp pu topwe fek pumpur mwanap niámp pourouráp. Am ke fek táman maok, Jisas námoku éréképá yárákimp aropan sérrá, “Yumo Farisi fákáreramp yis fwapnae karia mér kipo. Ono te aran sénampono: Arop nke

nap fek te kwapwe kare paokop napao maok, maomp ninik mek te kwatae ninik yak námpono. ✧

² Kápae kare ankank mek wouroumpeyak námp te, nánkár wakmwaek érik yak naerámpon. Tá kápae kare kánánkámp sérarap karao kor arop ponankor am kar mér mwarea napon.

³ Ae mwarea napara, kápae kare kar yumo kumuruk sérar nap te, kápae kare arop yámaraoak wa mwanapon. Tá ankwap karan kor yumo nap mek ankwap aropan kánánkámp sánánkar séri napan kor, am kar nánkár némp kupuk fokoheyakáprá érik sérar mwarea napon.”

*Kwar ankárankan saráp apáp mwanámp kar
Matyu 10:28-31*

⁴ Jisaso warko ankwap kar sérrá, “Ononamp fákáre, ono yumwan arakrá sér rae: Arop pourouran saráp sámp-wouroumpria, waempén kwatae pap mwanap pourou monámp arop táman apápi kwapono.

⁵ Aeno ono yumwan, wan apáp kiprá érik sénae nae: Yumo ankár Kwarén apáp kipo. Kwar te arop porokwap pap námp kwamp te, am arop yaomwi mek sinaenámp kárakáre fákeyak námpon. Aenámpara, ono yumwan waeman kar sénampon: Yumo ankár Kwarén apáp kipo. ✧

⁶ Yumo te waeman mér napon: Arop ant kánanke éntik sámp nap te 2 toea fek sámp konap wuriman, Kwar te am ant kánanke te ník mo mono. Waeman méri yak námpon. Aenámpara, yiráp me korkamp me pwaeran kor ponankor kouroumpea mér kare námpon.

⁷ Aeno arop yumo te Kwaro nke námp fek am ant kánankeran kámákár tukup napara, apápi kwapon.” ✧

*Jisasomp e sér mwanap kar
Matyu 10:19-20,32-33; 12:32*

⁸ Jisaso warko ankwap kar sérrá, “Ono yumwan sénampon: Arop koumteouráp aropan sérrá, ‘Námo te onan maomp firáp yak nampono’rá sénánko te, Aropamp Tárápao kor Kwaromp ensel fákáreran ‘Mamá arop te náráp firáp aropono’rá sénaenámpon.

⁹ Aeno arop koumteouráp aropan ‘Námo te onan maomp firáp mekamp arop mono’rá sérianámp te, Kwaromp Tárápao kor Kwaromp ensel fákáre wa nap fek ‘Mao te onomp mono’rá sénaenámpon. ✧

¹⁰ Arop ankwapao Aropamp Tárápan wouroump nánko te, tá fwap Kwaro maomp am kwatae ninik sámp-sinaenámpon. Aeno Yiki Kor Spiritan wouroump nánko te, Kwar te am maomp am kwatae ninik te sámp-sir mono. ✧

¹¹ Nánkár yumwan éréképea tukupeaka lotu nap mek, tá Gavman, tá arop taokeyakáp konap nke nap fek yumwan kot naenánko, yumo apápriaka, yino te apae mokoep kar pwarokwaprá sér mwarea noria apápi kwapono.

¹² Nánkár taknap ke fek táman, yumwan Yiki Kor Spiritao, ará kar arakrá sérenkria yénkép nánko, fwap sér mwanapon.” ✧

Ankankráp aropamp wounáp kar

¹³ Kápae kare arop néntépria maok, ankwap ankárankao Jisasén sérrá, “Tisa, onomp naropwar sumpwi nánko, onomp ankank onomp naerao sarápnámp, amo akwapea sénapo, onan ankwapmwaek pirékarea sápano.”

✧ 12:1: Mt 16:12 ✧ 12:5: Jer 4:12 ✧ 12:7: Lu 12:24 ✧ 12:9: Lu 9:26 ✧ 12:10: Mt 12:23-25,28,31

✧ 12:12: Lu 21:12-15

¹⁴ Aeránko maok, Jisaso am aropan sérrá, “Wi! Onan te wa yiráp ankank yurukup nanamp arop yoroi páte nánko, ono yiráp ankank pírékarea nénk nanampanápe?”

¹⁵ Aeria maok, Jisas kounteouráp aropan arakrá sér, “Yumo fwapnae karia mér kipo: Yumo takria nkwakwe make ankank sámp mwaria kikiánk mwanape. Arop kápae kare ankank tinámpao maok, mao te am ankank fek yiki yak sámp naenámp pourou mono.” ✧

¹⁶ Aeritea maok, Jisas am fárákapan wounáprá sérrá, “Maniráp arop ankwapamp yopwarkamp fir kápae kare tankáp nánko maok,

¹⁷ am maniráp aropao ninikrá, ‘Ae te kák nanamp nap pwi mo námp te, mokop nae?’

¹⁸ Arak nanampon: Mámá nap warko pápárámpia fákeyakrá, tokwae nununkwi tiria maok, onomp witráp kápae kare ankank kwapwe kare mámá am nap mek kák nanampon.

¹⁹ Ono te onoku támao arakrá sér: Ono oukoumwan te kápae kare ankank kwapwe kare nampara, fwap kápae kare yopwar fek yak nanampon. Oukoumwan te ono anepéri yakrá, fir kwapwe fárrá yakrá warákár nanampon.’ ✧

²⁰ Aenámpan maok, Kwaro man arakrá sér, ‘Amo te épérép kare aropono. Amo oukoumwan kumuruk saráp sumpwi nanape. Amo am ankank koupoukareaka kák tenap te, wa sámp naenámpo?’ ” ✧

²¹ Jisaso mámá wounáp kar séria pwarará maok, arakrá sér, “Mámake pourouráp ankank te kápae kare ankank koupoukournámp aropamp pourouk korop naenámp. Aenámpan maok, Kwaro nke námp fek te ankank moráp arop yak námpo.” ✧

*Ankank mo nánko, ninik tokwae konapan sénámp kar
Matyu 6:25-34*

²² Aeria maok, Jisaso námoku éréképea yaráknámp aropan sérrá, “Yumo te yiráp pourouantá apápriaka, arakrá sér mwanape: ‘Nomo te apae fir sámpea fár mwareano?’ ria ninika wae, tá ‘Maokamp waempyam sámpea yirir mwareano?’ ria ninik tokwae kwapon.

²³ Yiráp yiki yakáp nap te waeman firan kámákár akwap, tá yiráp pourouao kor waempyaman kámákár akwap námpo.

²⁴ Yumo te antan ninik kipo. Ant te yopwar yoroitea fir tirá koupoukour mo i konámp. Tá fir tirá kák konap ap nap sámpá yak mo i konámpan maok, Kwar támao man fir nénk konámpo. Aeno arop yumo te tokwae kar ankankara, Kwaro yumwan waeman mér námpo. ✧

²⁵ Tá yumo ou mekamp arop ankwapao námoku fwapi yak naenámpan ninik tokwaeria te, am ninik tokwae námp fek tapek mao yiki yak naenámp ke warko ér-sakwaprá pap naenámp nie? Tak naenámp pourou mo kareno.

²⁶ Aeno yumoku mwar am ankank kánanke tak mwanap pourou mo námp te, apaerá ankwap ankankantá ninik kápae napon?

²⁷ Yumo te yao fuan mokoprá yakreanrá fwapia nke kipo. Mao te waempyam yoro mo i konámpo. Aeno ono yumwan sénae namp te, wokwaek kar king Solomono kor kápae kare kwapwe kare ankank moporimp te, am yao fu émi niamp kwapwe kare takeniamp mono. ✧

28 Kare karonu, yopwaraok apwar oukoumwan yak námp te, tá oumpouran moropea yaomwi mek yank i konapono. Take pourouráp apwar pwae kánanke kwatae wuriman, Kwaro fupu kwapwe kák tenámpono. Taknámp táman fwapia mér kip: Kwar te arop yumwan te fwap waempyam ankank nénk naenámpon. Ae naenámpan maok, yiráp Kwarén mér nap te kánanke kwarok námpo.

29 Mao yumwan taokeyak námpara, yumo te, apae fir, apae ént fár mware-anorá ninika wae kwapono.

30 Mámá apárokamp arop fi ponankor Kwarén mér monap aropao saráp maok, am ankankantá ninik tokwae konapon. Aeno yiráp Naropwar yumo arake ankank fwap ti mwanapria méri yak námpon.

31 Aenámpara, yumo te ankár kwapwe kare Kwaro ninik námpaok saráp ninika waerá paokop napo, yumwan kor am ankank nénkano mpupo.

*Yámar mekamp ankank kwapwe
Matyu 6:19-21*

32 Onomp sipsip ankwap yinink e! Yumo apápi kwapono. Yiráp Naropwar Kwaro yumwan náráp firáp taokeyakáp mwanap sánk nanampria warákár námpon. ✧

33 Yumo te yiráp ankank ponankor arop, mani fek sámpenkria sánkria maok, am mani sámpea maok, mani monap aropan yaewouria am mani sánk kip. Yumo tak napo maok, yiráp yámar mekamp paus mek top koupour naenámpon. Tá yámar mekamp yiráp waempén yaewour i konámp kwapwe kare ankankan saráp koupoukour kip. Am yámar mekamp ankank pwar mo i konámp, tá oukun i konámp arop te wonae fik korop mono. Tá oumpwe te am ankank fépér mo i konámpono.

34 Yumo má kar man ninik kipo: Am yiráp kwapwe kare ankank tankápnámp némpouk te, am némpouk táman yiráp ninikao kuri yak naenámpon.”

*Térenap arop nánapi i konap kar
Matyu 24:42-44*

35 Jisaso ankwap kar arakrá sér, “Yumo te ankár waempyam fae tákáre fek kápéria, yumuntuk sépér fápákamprá, yaomwi poupoukia nánapi yakáp kipo.

36 Yumo te yiráp arop tokwae yupu warámp riaka, fir fáriaka pwarará koroprá ménki kik-pwarenk ránko, koupour kikíp mwanámria yépék i konapnámp taknámp kipo. ✧

37 Am arop tokwaerao koropea náráp tére konap aropan nke nánko, pamp mo, yiki tankáp nap kwamp te, warákár konapono. Ono yumwan waeman kare kar sér rae: Nánkár arop tokwae námoku koropea tére arop arákarea tére konap aropan, yumo tankápenk ritea, námoku fir yankapea nénk naenámpon.

38 Mao kumur kupuk korop kuni, wakor naenámp ke fek korop kuni, mao koropria nke nánko, am náráp tére konap aropao kor pampi yakáp mo nap kwamp, am tére arop fwap warákár mwanapon.

39 Yumo te arak i konap aran fwapiaka ninikrá mér kip: Nap naropwaro oukun arop koropea náráp nap mekamp ankank oukun-tiantánoria námp kwamp te, am arop numwar koropea nap kik-pwarará yinkanáponoria pwar mo i konámpono.

40 Yumo kor ankár nánapi yakáp kip. Aropamp Táráp yumo, oukoumwan korop mo naenámpan mpwe napo, am ke fek táman korop naenámpon.”

Kwapwe kare tére arop ntia kwatae tére aropamp wounáp kar Matyu 24:45-51

41 Aerá séránko maok, Pita Jisasén turunkrá, “Tokwae Kar e! Amo am wounáp kar sénap tane, yinan saráp sér rape, arop ponankoran sér rape?”

42 Aeránko maok, Jiaso Pitamp kar pwarokwaprá maok arakrá sér, “Tére taokeyak konámp arop te mokopia ninik kwapwe sámpea yae-párak náráp tére tére kour naenámpon? Arop tokwaerao take pourouráp tére poukwapnámp arop yoroi páte nánko, náráp tére arop poukeyakria, am fárákapan fir nénk naenámp ke fek nénk konámpon.

43 Take pourouráp tére arop te fwap warákár kare naenámpon: Nánkár maomp arop tokwae arákarrá koropria mao náráp térerá yak námp nke naenámpon.

44 Ono yumwan waeman kare kar sér rae: Am arop tokwae náráp tére aropan náráp ankank ponankor poukwap naenámpria pap naenámpon. ✧

45 Aeno am tére aropao ninikrá, náráp arop tokwae te koupour korop naenámp pourou monoria maok, tére konap arop ankwapan porokwap, am térenap yupuran kor porokwapria maok, fir fárrá, mánmán ént fária épépéréprá yárakria,

46 maomp arop tokwae korop naenámp méria nánap mo nánko, am ke fek táman maomp arop tokwae korop naerámpon. Aeria am arop tokwae te am tére aropan fukia kwatae paprá maok, man kar ták-sir konap aropént páte nánko yak naenámpon.

47 Tére konap aropao náráp arop tokwaeramp ninik te wae mér námpao maok, mao ankank nánapia náráp arop tokwaeramp ninikaok mo námp te, maomp arop tokwaerao man tékén porokwap naerámpono. ✧

48 Aeno térenámp aropao náráp arop tokwaeramp ninik mér moria maomp ninikaok mo námp te, maomp arop tokwaerao kor man paok ke fek sánánkar tae morok fek porokwap naenámpono. Kwaro arop ankárankan ourour tokwae sánk nánko te, nopok kuri am fek fwapi tére kuno. Táte koumteouráp arop fárákapao arop ankárankampan ‘Námwan taokeyak naenámp tére sánktea, am tére fek fwapia yinan taokeyakae’ ria sérara wae konapon.”

Jisas koumteouráp aropan kuk pir-pwar naeria éknámp kar

49 Jiaso warko ankwap kar arakrá sér, “Ono ékamp te yaomwi apárok kosinanko, yaomwi koupour yurunkano karria ék nampon.

50 Onan mwar pourouráp touwe tokwaerao oupouroupp námp, sumpwi nanampara, oukoumwan am sámp mo namp kwamp ninik tokwae nampon.

51 Ae te yumo ninik nap te, ono ék namp te, yorowari kwaponoriaka taokor naeria má apár mek ék namp nie? Tak te mono. Ono yumwan sénæ: Ono ék namp te koumteouráp aropan kuk pir-pwar naeria ék nampon.

52 Oukoumwan, tá nánkár wakmwaek kor éntupwar naropwar maomp tárápu nonopok yorowaria, ankwap yininkaopwe yakriaka, ankwap anánkaopweran kar sér, tá ankwap anánkaopwe yakriaka nopok am yininkaopweran kor kar yorowar mwanapon.

⁵³ Tá ankwap te, naropwaro náráp tárápan yorowar nánko, nopok poumou-táráp náráp naropwarén yorowar naerámpon. Tá éntupwaro náráp yupu-tárápan yorowar nánko, nopok yupu-tárápao kor náráp éntupwarén yorowar naerámpon. Tá éntupwaro tárápamp yupuan yorowar nánko, nopok am tárápamp yupuao kor náráp táparápén yorowar naerámpon.”

Ankank koropnámp fi kor mér monap kar
Matyu 16:2-3

⁵⁴ Jisaso koumteouráp arop ouan arakrá sér, “Yumo te warákam ék naenámp yámar wae wuri nkea, ‘Warákam ék naeane.’ Makrá sénapo, tá wae kare warákam ék konámpon.

⁵⁵ Tá ankwap te, ouwi korop nánko nkea méria, ‘Máte wae noump ouwirao korop námpono’rá sénapo, am te wae kare noump tank konámpon.

⁵⁶ Yumo kwekár i konap arop wuriman, yumo apárok mapek korop konámp ankank, tá yámar mek korop konámp ankank yae-párák yurukup i konap te, apaeritea oukoumwan mámara ke fek korop naenámp ankank nke napao, yumo warko fwapia mér moitea épéréprá paokop napon?”

Arop man kot naenámp mént fwapokwap nenep kar
Matyu 5:25-26

⁵⁷ Jisaso warko arakrá sér, “Ae te apaeritea yumo fwapia ninikia kwapwe kare ninik fek apae-apae ankank yae-páráknámp yurukup mo napon?”

⁵⁸ Amwan arop ankwapao kot naeria warámpea akwap nánko te, amo oukoumwan mwaeak akwap nep fek tapek kar fwapokwap kipo. Takria amwan kot wa i konámp aropamp wonae fikeanámp, mao amwan plisman-omp yaek pap nánko, plismano amwan kalabus nap mek papantáno.

⁵⁹ Ono amwan waeman kar sénampon: Amo te koupour akwap mono, ankár kalabus mek yakrá akwapea, amwan sérinap mani ponankor sánkea maok, pwar nanapon.”

13

‘Kwatae ninik pwar monap arop te yaomwi mek pik mwanap’rá sénámp kar

¹ Jisaso am kar fárákápea pwar nánko maok, am ke fek táman arop ankwap fárákápao yakápia Jisasén sérrá, “Galili mekamp aropan Pailatomp soldia fákáreráo lotu nap tokwae mek faoporapo, am fárákápamp yiri Kwarén ofa sánknáp nape firamp yiri yumuntuk kwarákari námpon.”

² Aerapo maok, Jisaso am fárákápamp kar pwarokwaprá sérrá, “Yumo ninik nap te, am Galili mekamp arop fárákápamp kwatae ninikáo saráp tokwaeria Galili mekamp ankwap fárákápamp kwatae ninikan kámákár akwap námpan mpwe ninik rape?”

³ Ono yumwan waeman kare kar ‘Mono’rá sénampon. Aeno yumo kwatae ninik pwar moria te, take pourouráp ankank yumwan ponankor taknámp mwarea napon.

⁴ Wokwaek kar Siloam mekamp pouri nap tukur pikria, 18 arop paokimp te, yumo ninik nap te, am fárákápoinap kwatae ninik te Jerusalem mek yakápnáp arop fárákápamp kwatae ninikan kámákár akwap námpan mpwe ninik rape?”

5 Ono yumwan waeman kare kar ‘Mono’rá sénampon. Aeno yumo kor kwatae ninik pwar moria te, take pourouráp ankank yumwan ponankor korop naenámpon.” ✧

Yao fik tank mo i konámp kar

6 Jisaso wounáp kar sérrá, “Arop ankwapao yao fik wain yopwaraok yimptea yakrá tank naenámpan mpwerá korop ko nke námpan maok, am te ki tank mono.

7 Aenámpantá maok, am yopwar mekamp tére aropan sérrá, ‘Amo wawae! Ono yinink yopwar fek ki tank naenámpan mpwerá korop ko, nke nanko, tank mo námpono. Aenámpara, amo ankár am yao karápa! Wain yak naenámp fek fápárákápáne!’

8 Aeránko maok, am térenámp aropao kor am yopwar naropwarén sérrá, ‘Wampweno. Nánkár ono má yopwar fek saráp fi akárápria kwar kwapwe karenámp fi mek kák nanko, ki tank mákean nke nae.

9 Nánkáráp ankwap yopwar fek warko tank moian nkea, mo nánko maok, “Karámpae”rá sérampo.”

Sabat yae fek Jisaso yupu ankáránk fwapi papámp kar

10 Sabat yae fek lotu nap mek Jisaso kounteouráp aropan kar farákáp.

11 Aenáńko maok, yupu ankárankan kwatae-aropao man touwe sánkńko maok, maomp paonkore kor te ankár woukoupea yarak námp te akwapea 18 yopwar fek yak.

12 Aenáńko, Jisaso man nkea, koropae ritea, man sérrá, “Waráp touwe te amwan oukoumwan sámp-fákeyak mono. Wae pwar námpon.”

13 Aeria pwarará maok, maomp pourouk yae papáńko maok, am yupurao náráp paonkore kor kwapwe kare naenko maok, Kwarén fápárák tokwaerika warákarimpon.

14 Aenámpan maok, am lotu nap taokeyak konámp aropao Jisaso Sabat yae fek yupuramp pouroukamp touwe fwapi papámpantá, nkeaka yopor yonkwae pwarámpria maok, kounteouráp aropan sérrá, “Loao sérrá, ‘Yumo tokwampok yae fek saráp tére kip.’ Aenámpara, yumwan aropao yiráp touwe fwapi papanáponoria te, tokwampok yae fek saráp korop kipo. Aeno Sabat yae fek te korop kwapono.”

15 Aeránko maok, nopok Jisaso maomp kar pwarokwaprá sérrá, “Yumo te kwekár i konap aropono! Yiráp kar te yiráp niniként ankár pourouráp mono! Sabat yae fek te yumo ponankor yiráp bulmakauramp nap mek tukupea yiráp bulmakauráp donki aokor-aokoria man ént fánanáponoria éréképa tukup konapon.

16 Aeno má yupu máte Abrahamomp tárápan maok, Satano maomp pourouk 18 yopwar fek yarokwapá fákeyak námpono. Táte ono am man woukoupeyákńámp ankank fwap Sabat yae fek wor-pwar nanamp te moko-pono?” ✧

17 Makrá sénńńko maok, am Jisasén yorowar kar séráp arop fákáre am te pwarápe tokwae sámpapo maok, táte nopok kounteouráp arop ponankor mao térenámp ankank te kwapwe kare námpan tá warákár tokwaeapon.

Mastet ki ntia yisan wounápnámp kar

Matyu 13:31-33; Mak 4:30-32

18 Jisaso warko sérrá, “Kwaro náráp firan taokeyak konámp te mokoepé ankankono? Ae te ono apae ankankan, arake niamprá wounámp nanampon?”

19 Am te ará: Arop ankárankao firan nape sánk konámp mastet fu kánanke kwarok yopwaraok sitenánko maok, forokareaka yao karnámp téképea tokwae kar nángo, ant am yowe fek taok i konámpono. Tá taknámp, Kwaromp firao kor kápae kare forokor naenámpon.”

20 Jisaso warko ankwap kar arakrá sér, “Ono Kwaro náráp firáp taokeyak námp te mokoepé wounámp kar sénanampon?”

21 Am te yis niampon. Yupu ankwap plaua tokwae mek yis kánanke kwarok yok-sirarea mént arákareanánko, am plaua ponankor yámpea tokwae kar i konámp niamp takeno.”

Ménki kánanke kwarok

22 Jisaso taun mekmwaek, némpouk mwaek yárákrá koumteouráp aropan kar yénkrá farákáprá yárakia Jerusalem mek akwapnámp mwae-párak akwap.

23 Aenánko maok, arop ankárankao Jisásén turunkrá, “Tokwae Kar e, Kwar te ankákárank aropan saráp érékép naenám nie?” Aeránko maok, Jisaso am fárákapan sérrá,

24 “Yumo te ankár ménki kánanke mek yink mwaria, kárákáre kar kip. Ono yumwan sénamp te: Arop kápae kare am ménki kánanke mek yink mwaria napan maok, am fárákap te pwi mo napon.

25 Nánkár wakmwaek nap naropworo nap ménki kéri tenánko, yumo te koropea ek yakáprá, ménki fek poporokwapria sérrá, ‘Arop Tokwae, amo yinan ménki kik-pwarae’rá sénapo, nopok mao yiráp kar pwarokwaprá yumwan sérrá, ‘Ono yumwan mér mo namp te, yumo te maokampono?’ ✧

26 Aeránko maok, yumo nopok man arakrá sér, ‘Yino waeman amont fépér, tá amo wae yinomp némpouk yakria, yinan kar farákáp, mak i konap tene.’

27 Makrá sénapo, mao kor nopok yumwan sérrá, ‘Ono te yumwan fwapia mér mo nampono. Yumo mam némpouk amp aropao nape? Yumo te kwatae nínik i konap arop fárákapon! Yumo ponankor onan pwarará tukupenke!’

28 Yumo te nánkár Abraham, Aisak, Jekop, profet ponankor Kwaromp firáp taokeyak námp mek yakáp napo nke mwanapan maok, yumoku támaoia, yumwan ek pwate napo, am mek yakáprá apánki tikirá you kikimpia wae mwanapon. ✧

29 Aenapo, tá ankwap fi mek amp arop, yámar piknámp mek amp arop, fwe yawor mek amp arop má ponankor Kwaromp firáp taokeyak námp mek koupoukarea tankápria fir fépér mwanapon.

30 Yumo wawenk! Arop ankwap fárákap oukoumwan wakmwaek kar kánanke kwatae yakáp nap te, manénkir am mek yink mwarea napon. Tá arop ankwap fárákap oukoumwan manénkir yink mwarianap arop tokwae yakáp nap te, nopok wakmwaek kar kánanke kwatae yakáp mwarea napon.”

Jisaso Jerusalem yonkwae touwemp kar Matyu 23:37-39

31 Am takámp ke fek táman Farisi mek amp arop ankwap fárákap koropeaka Jisásén sérrá, “Amo te mapek yak kwapono. Ankwap fek akwapae. Heroto amwan sámp-wouroump nanampri námpon.”

³² Aeránko maok, Jisaso sérrá, “Yumo tukupea am yao pwae mekamp as kwatae táman arakrá sér kipo: ‘Ono oukoumwan, tá oumpouran arapek kwatae-arop yéréperá kérépria, touwenap arop fwapokwaprá kákea maok, yinink yae arapek onomp tére wae pwar nanampon.’

³³ Aeno oukoumwan, tá oumpouran, tá ankwap makáran arapek maok, ono ankár akwap nanampon. Am te apae riteanápe: Profet te ankwap némpouk yak náńko, man sámp-wouroump mono. Man te ankár Jerusalem mek maok sámp-wouroump mwanapon.”

³⁴ Aeria maok, sérrá, “Jerusalem, Jerusalem e! Amo te profet fákáreran tirá wouriaka, Kwaro amonapok tirá kérépnámp aropan kor mént yumwi fek yéńképrá kák konapono. Kápae kare por ono te waráp tárápuan kakaruk éntupwaro náráp morokan i konámpnámp yowe pwae ankore mek wouri fákeyak nae rampan maok, yumoku monorá napon. ✧

³⁵ Yumo wawenke! Kwar te yumwan pwate náńko, yiráp némp máte kwaporok yak naeria námpón. Ono yumwan waeman kar sénampon: Yumo warko onan nke mo yakrá tukupea yumo sérrá, ‘Am arop te Kwaro nínik námp fek korop námpara, Kwaro man ‘Yae-párák kareano’rá sér mwarea napon.”

14

Jisaso arop ankárank pu yae yámpánko fwapi papámp kar

¹ Ankwap Sabat yae fek Jisaso akwapea Farisi mekamp arop tokwaeramp nap mek fárrá tankánko maok, ankwap fákárerao man, mokopon nke mwarria yépekrá tankáp.

² Aenapo maok, pu yae yárámpámp arop ankwap Jisasomp wonae fik tank.

³ Aenánko Jisaso am aropan nkea maok, lo mérnep arop fákáre ntia Farisi fákáreran arakrá turunk, “Nomo te Sabat yae fek te touwenap arop te fwapokwaprá kák mwanámp ni mo nie?” ✧

⁴ Aerá turunkánko maok, am fárákapao kor kar tákaprá sér moapantá maok, námoku man warámpea maomp touwe wor-sirarea sámp-kérépánko, akwap.

⁵ Aenánko maok, mao arakrá sér, “Ae te yumo ankwapao yiráp táráp, tá bulmakau Sabat yae fek ént me mek pik náńko te, yumo kor man koupour warámp mo i konap nie?”

⁶ Aerá séránko maok, am fárákap te nopok maomp kar pwarokwaprá sér mwarap pourou mono.

Arop námokuráp pourou apárok sámp-anámp naenámpan sénámp kar

⁷ Jisaso nke náńko, arop fir fár mwarria korop nap te ankár am fir kéréounámp aropao yak námp fek saráp tankáp napantá maok, wounáp kar arakrá sér,

⁸ “Arop ankárankao yupu warámpnámp fir kéréouria amwan wumwi náńko, akwap nap kwamp te, am yupu warámpnámp aropao tank námp fek te akwapá tank kwapono.

⁹ Takria amwan ‘Má sia pwar napo, náráp nouroup mapek tankano’rá sénánko, amo pwarápae tokwae sámpea younkwe mwae akwapá tank nanape.

¹⁰ Aeantara, amwan arop ankwapao fár mwarria wumwi náńko, akwap nap kwamp te kánánkar akwapea, faek karaok tank napo, náńkár námoku sérrá, ‘Wonae fik mapek koropea napo, tankar’rá sénaenámpón. Amwan

takrá sénéanko maok, amont fánap arop ponankor nke nap fek amo e tokwae sámp nanapon.

11 Arop, námo tokwaerao nampria námokuráp e narek sampok námp te, Kwaro man apárok sámp-anámp naeria námpon. Aeno arop, námo te kánanke kwatae namponoria apárok sámp-anámp námp te, Kwaro maomp e narek sampok nae-námpon.” ✧ ✧

Fir kérouria ‘Mokope pourouráp aropan wumwi kip’rá sénéamp kar

12 Jisaso am fir kérounám aropan sérrá, “Amo fir koropá fárenkria wumwi nap kwamp te, waráp nouroupén saráp wumwi, tá yumoku mwearoan saráp wumwi, tá yumoku-pwaeráp aropan saráp wumwi, tá amokuráp ankárankamp némpoukampi mani kápaenap arop, aran saráp wumwi kwapono. Takria nánkár wakmwaek amwan kuri ‘Koropá fárae’rá wumwi, tá waráp fir am nopok sánkantáno.

13 Mono. Táte amo fir kékérou nap kwamp te, ankank moráp arop, tá pourou kwataenám arop, tá pu kwataenám arop, tá yi kwataenám arop, aran wumwiampo.

14 Am take pourouráp arop fárakap te amwan fir nopok sánk mwanap pourou mo napara, amo fwap warákár nanapono. Am te apaeritea námpanápe, nánkár yae-párak kare arop sumpwinap ferámpnap ke fek, amwan Kwaro nopok sánk naenámpon.” ✧

Toupour tokwaeran wounáp kar

Matyu 22:1-10

15 Am fépérrá tankáp nap mekamp arop ankwap am kar wawia maok, Jisasén sérrá, “Arop Kwaro náráp firáp taokeyak námp mek tankrá fánámp te, mao te fwap warákár naenámpon.” ✧

16 Aeránko maok, Jisaso wounáprá man sérrá, “Arop ankárankao, náráp toupour fek korop kipria arop kápae kare sérari pwate.

17 Tá wae am tupur naenám yae korop nánko maok, náráp tére aropan, akwapea éréképa koropaeria sámp-kérépánko maok, mao akwapea sérrá, ‘Fir wae ponankor nánapia páteane. Yumo koropenke!’

18 Aerá séránko maok, am ponankor arop fárakap sérrá, ‘Yino te tukup mono.’ Ankwap ankárankao sérrá, ‘Ono te oukoumwan yopwar yoro nanamp apár ankwapao námpan sámp nampara, akwapá énounkoup nae rae. Aenampara, ono te korop nanamp pourou mono.’

19 Aeránko, arop ankwapao kor sérrá, ‘Onomp téreampor bulmakau fére-sámpramp sámpea nampan, am fárakap tére te mokop naprá akwapá nke naenampara, ono korop nanamp pourou mono.’

20 Aeránko ankwapao kor taknám sérrá, ‘Ono te oukoumwan kar yupu sámpea nampara, ono korop nanamp pourou mono.’ ✧

21 Aerapo maok, am tére konám aropao kor warko arákarrá akwapea naropwarén sérrá, ‘ “Korop mono”rá sénéap’rá sénéanko maok, tá am naropwaro kor youpoukwapia am aropan sérrá, ‘Amo warko koupour akwapea am taun mekamp mwae kup tokwae páraok, tá mwae kánanke-tarápaok yárákrá ankank moráp arop fárakap, tá pourou kwataenap arop fárakap, tá yi kwataenap arop fárakap, tá pu kwataenap arop fárakap, aran amo onomp nap mek éréképa koropae.’

²² Aeránko maok, warko akwapea am arop éréképa koropea pwatea maok, naropwarén sérrá, ‘Ono te wae amo sénapaok kákea nanko, sia ankwampwaeek pwi mono, kwaporok tank námpono.’

²³ Aeránko maok, naropwaro kor warko sérrá, ‘Ae te warko arákarrá akwapea mwae kupuk mwaek, tá yopwar mek mwaekamp yár firi yákrria koumteouráp arop nke nap kwamp te, am fárákan ankar kar kárákáre fek sénapo, onomp fir koropá fáranápono. Onomp ninik te onomp nap ankar aropao pwianoria nampon.’

²⁴ Aerítep maok, am arop fárákan sérrá, ‘Ono manénkir wumwirinamp arop fárákap te onomp fir máte kánanke sámpá fár mwanap pourou mo karane.’”

*Arop ankar fwapi niniki pwatea Jisasonámpaok naenámp kar
Matyu 10:37-38*

²⁵ Kápaé kare koumteouráp arop Jisasént tukup napo, Jisaso arákarrá am fárákan sérrá,

²⁶ “Arop ononampok korop námpao maok, náráp éntupwar naropwar, námokuráp yupu, námokuráp táráp, náráp ankwapnáp, náráp antáp, tá námokuráp pourou kare, aran saráp ninik tokwaeria, onan ninik námp kánanke kwarok námp te, kumtiráp kar onomp firáp arop yak naenámp pourou mo kareno. ✧

²⁷ Arop ono touwe sámp nampaok moria, onomp wakmwaek korop mo námp te, mao te onomp firáp yak naenámp pourou mono. ✧

²⁸ Arop nap tokwaeri ti naeria te, am arop te nap ti naenámp ankank ponankor yurukuprá ninikia pwatea maok, am nap fwap ti-pwar konámpono.

²⁹ Aeno fwapia ninik moi yákrá, oumpwar yímptea am nap tia pwar mo nángo te, kápaé kare arop am nap nkeaka man wouroump mwanapon.

³⁰ Aeria maok, sérrá, ‘Mao te nap ti námpao maok, ponankor tia fákáp naenámp pourou mo námp’rá sér mwarea napon.

³¹ Táte king ankwap akwapea ankwap Kingént yorowar naeria te, sánánkar tankrá fwapia ninikia pwatea ni konámpono. Ae te mao wae 10 tausen soldia nángo, ankwap king 20 tausen soldiant korop kan. Aeria te méria pwatea maok, mao, fwap ankwap king yérépea tirá kérép nanampaoeani, mo nierá ninik i konámpono.

³² Mao ninik nángo, pwi mo nángo te, arop oukoumwan yorowar korop mo, panek yak námp fek, arop ankwap fárákap tirá kérép nángo, tukupea wampwenoria taokor konapon.

³³ Ae konapnám maknám, yiráp ou mekamp arop ankwapao námokuráp ankankan kor ponankor kwaporok younkwe mwaek pwar mo námp te, am arop te ankar kumtiráp kar onomp firáp yak mo kareno.” ✧

*Oukwe nape mo i konám kar
Matyu 5:13; Mak 9:50*

³⁴ Jisaso warko ankwap kar sérrá, “Oukwe te kwapwe kareao maok, akwapea námpareria, nape konám pwar nángo te, nomo apae mokopianánko warko nape naenámpo?

³⁵ Am take pourouráp oukwe te waeman kwatae námpara, warko aropan yaewour mono. Aenámpara, kwatae sir konámpon. Arop yumo te woup-wirápara, má kar má fwapia wa kip.”

15

Sipsip moyak nánko, warko warámpnám wounáp kar

¹ Takis sámp konap arop fárakap, ntia Juda firao ‘Kwatae ninikráp’rá sér i konap arop fárakapao Jisasonámpok koroepa Jisas farákápnám karan wará tankáp.

² Aenapo maok, Farisi mekamp arop fárakap ntiaka lo yénkrá farákáp konap arop fárakapao kánánkámp sérarrá, ‘Nko arop nko kwatae ninikráp arop fárakapan nouroupriaka mént fárrá yarak námpwae!’ ria sérar. ✧

³ Aenapo maok, Jisaso am fárakapan wounáp kar sérrá,

⁴ “Yumo ankwap ankárankao sipsip 100 wun nánko, ankwap ankárank moyak nánko te, am naropwaro 99 sipsip fépérrá yakáp napo, pwarará akwapea, am ankwap ankárank moyak námp oupourouunk i konámpono.

⁵ Oupourouunkrá akwapea kakapea yápare mek porokopea korop riaka warákárrá korop naerámpon.

⁶ Koroepa némpoukria maok, námokuráp némpoukamp arop ntiaka mao nouroupnám aropan koropá koupoukouroukia wumwi. Aenánko maok, koroepa koupoukourapo maok, am fárakapan sérrá, ‘Onomp sipsip ankárank moyak nánko, oupourouunkia warko warámpea korop namp má, yumo kuri onont warákárenke!’ ”

⁷ Tá Jisaso arakrá sér, “Ono yumwan waeman kar sénampon: Yámar mekamp arop te yae-párak yakápnap 99 aropan warákár napan maok, arop ankwap kwatae ninik pwararea Kwaronámpok korop nánko te, yámar mek te yoporop warákár tokwae korop naerámpon.” ✧

Mani moyak nánko, oupourouunkia nkenám wounáp kar

⁸ Jisaso warko wounáp kar arakrá sér, “Yupu ankárankao mani meráp fére-sámpramp sámpá yak nánko, fére náparamp firikir pik tenánko te, apae naenámpon? Mao te lam poukouroupea samp yakrá, pwar pikantánoria sánánkar nap mekamp tiri farákáprá oupourouunkrá akwapea sámp naerámpon.

⁹ Mao am mani wae sámpea te, námokuráp némpoukamp arop ntia mao nouroupnám aropan wumwi nánko, koroepa koupoukour. Aenapo maok, mao am fárakapan sérrá, ‘Onomp mani moyak námpan maok, warko oupourouunkia sámp nampono! Yumo onont warákárenke!’

¹⁰ Ono yumwan waeman kar sénampon: Arop ankwap kwatae niniki námpao Kwaronámpok arákárrá korop nánko te, ensel fákáre ou mek take pourouráp warákár tokwae korop konámpon.”

Nánae-táráp naropwaronámpok arákárrá koropnám wounáp kar

¹¹ Jisaso wounáp kar ankwap sérrá, “Arop ankárankamp poumou-táráp anánkaopwérápao maok,

¹² nánae-tárápao naropwarén arakrá sér, ‘Amo yinan nánkár wakmwaek ankank pirékarea ti-sáp nanampri nap te onomp wae oukoumwan sápa.’ Aerá séránko maok, naropwaro kor náráp tárápyarampor am ankank pirékarea nánae-tárápamp wae sánk.

¹³ Yaeamp mono, am nánae-tárápao kor náráp ankank koupoukarea sámp-samprá akwapea, tokwae panek ankwap némpouk yak. Yakria maok, maomp mani te kwaporok nkwakwe make sokororá yarak námp fek épéria pwar. ✧

14 Takia maok, maomp mani ponankor pwatenámp ke fek te, am apárok yae-porokwe tokwae korop naenko, maomp yae kwae mek te ankank kánanke ankwap ankárank tank mo kare.

15 Aempantá maok, akwapea arop ankwapan 'Ono tére nae'rá sénánko maok, am aropao man, náráp kou * taokeyakrá wunaeria sámp-kérép. Aenánko maok, taokeyakánko, yae-porokwea wae naenko maok, kouan fir nénkria,

16 kouao fánámp fekamp yipi kwatae táman make tirá fánaeria. Aenámpan maok, arop ankwap ankárankampao man fir ankwap sánk mono. ✧

17 Aeapo maok, tá námoku kwatae yárákinámp táman warko ninik tokwaerá tankea maok, 'Onomp naropwaromp térenap arop mao saráp kápae kare fir kwapwe fánapo, ono mapek yakriaka, yae-porokwe tokwae nampon.

18 Wampwe kwae! Ono fárámprá warko onomp naropwaronámpok arákarrá akwap nae. Ono akwapea te man arakrá sénanampon: "Ayao! Ono te Kwarén, tá amwan kor kwatae niniki nampon.

19 Oukoumwan te ono apae kwapwe kare nampan, amo onan 'Waráp táráp'rá sénanapanápe. Wampwe kwae! 'Waráp tére arop'rá sérael!'

20 Aerá sénanamponorá ninikia pwarará maok, mao wae fárámprá náráp naropwaronámpok arákarrá akwap. Oukoumwan panek korop nángo naropwaro nkeaka, náráp tárápria yonkwae touweriaka fárakoprá akwapea tarápan sámp-kánánkaprá koupwiyakea kákámánkar.

21 Aenánko maok, namorápo man sérrá, 'Ayao! Ono te Kwarén, tá amwan kor kwatae niniki nampono. Ono apae yae-páráki nampan, amo onan 'Náráp tárápono'rá sénanapanápe!'

22 Aeránko maok, naropwaro kor náráp tére aropan wumwiria sérrá, 'Yumo onomp waempyam tokwaeri kwapwe ará koupour sámpá koropea yirimpá pwarenke. Tá ring ará sámpea yae topwe fek yirimpénke! Tá su sámprá puk yirimpénke!

23 Tá bulmakau soup tokwae ará yankopea yankap napo, nomo fépérrá warákár mwaro.

24 Am te apae riteanápe, mámá táráp te waeman sumpwi tenámpan mpwe yonkwae nampan maok, oukoumwan yiki yak námpon. Waeman moyak te rámpwe nampan maok, nomo warko warámp námpon.' Aeria maok, am fir tokwae kékérouará fépéria warákáránk. ✧

25 Aenapo maok, am ke fek táman, nae-táráp yopwar mek yakeanampao koropea nap top fekria maok, wa nángo, tár sámprá, musik porokwaprá, kepárapo, wa.

26 Aeria maok, tére konámp aropan koropae ritea, man turunkrá, 'Máte apae rape?'

27 Makrá turunkánko maok, am tére konámp aropao kor sérrá, 'Máte waráp nánae warko arákarrá koropeanánko, naropwaro bulmakau soup sámpea fir kéroú námpon. Am te apae riteanápe, mao kwapwe kare yakea korop nángo, warákár námpon.'

28 Aeránko wawia maok, am nae-tárápao kor kokwarokia, am mek yoump mo naenko maok, naropwaro kor mankrá, 'Amo te apaeritea nap, mankae'rá séránko maok, ✧

* 15:15: 'Kou'an sénámp te "Juda Tére konap Ninik" Buk 2 fekamp kar fi fek nkeae. ✧ 15:16: Snd 23:21 ✧ 15:24: Kl 2:13 ✧ 15:28: Jo 3:10; 4:1

²⁹ namorápo kor naropwaromp kar pwarokwaprá sérrá, 'Kápaé kare yopwar ono waráp kar ták-pwar mo, ankár tére konap arop niamp térerá yarak namp fek, amo onan meme soup ankárank takeniamp sáp napo onomp nouroupént kor fépériaka warákár tak mwanámpan amo mo kari napon.'

³⁰ Aeno waráp táráp am te kokopor kounteou fek ankank ponankor épéri pwateaka, warko arákarré korop námp táman, amo warákárria bulmakau soup kwapwe am sámp napon.'

³¹ Aeránko maok, tá nopok naropwaro kor nae-tárápamp kar pwarokwaprá sérrá, 'Nomo te waeman énékér némpouk yak nempara, kápaé kare ankank máte ankár ponankor warápono.'

³² Aeno waráp nánae máte waeman sumpwi yak námpao maok, oukoumwan warko yiki yak námpono. Mao te waeman moyak námpan maok, nomo warko nkea warámp námpon. Aenámpara, nomo kékérouár fépérrá warákár mwaro.'

16

Ankank taokeyak konámp aropao kwekár ninik fek térenámp kar

¹ Jisaso námoku éréképea yarak i konámp aropan sérrá, "Maniráp aropamp ankank taokeyak konámp arop yak nángo maok, arop ankwap fárákap koropea am maniráp aropan sérrá, 'Waráp ankank poukeyak konámp arop te fwapia tére mo, waráp ankank te kwaporok épér námpono.'

² Aerapo maok, am maniráp aropao kor náráp ankank taokeyak konámp aropan koropae ritea sérrá, 'Ono amonap karan arop fárákapao sénapan wa námp te mokopono? Amo akwapea onomp ankank amo taokeyak nap ponankor kukumwiampo. Amo warko onomp ankank taokeyak mono.'

³ Aeránko maok, am ankank taokeyak konámp aropao wawia, námokuráp ninik mek ninikrá, 'Awi! Onan poukeyak konámp arop onan wae pwar naeria sénámp te mokop nanampono? Ono te kwar fipimp nanamp te kárákáre mo nampono. Tá ono arop ankwapan maniráp ankank mámánk nanamp te pwarápaé nampon.'

⁴ Aeno oukoumwan te ono wae mér nampon: Onan poukeyaknám naropwar onan "Tére pwarará akwapae"rá sénámpara, oukoumwan te, aropao onan warámpea náráp nap mek tukup mwanap mwae kup mér nampon.'

⁵ Aeritea maok, náráp térenámp naropwaromp ankank kwaporok tinap aropan koropenk ritea manénkir koropámpan turunkrá, 'Am arop te amwan apaekamp ankank sánkámpon?'rá turunk.'

⁶ Aenko mao sérrá, 'Mao te 100 dram wel sánkámpono'rá sénánko maok, man sérrá, 'Amo koupour am arop sánknám tiket sámpea nopok sánk nanap némpi 50 dram kumwia papae.'

⁷ Tá wakmwaek ankwap korop nángo, man turunkrá, 'Amo kor apaekamp kwaporok sámp napono?' Aenánko, mao kar pwarokwaprá sérrá, 'Ono kor 100 wit bek sámp nampono.' 'Ae te koupour tiket sámpea nopok sánk nanap némpi 80 bek mwar kumwiae.'

⁸ Tá wakmwaek man poukeyaknám naropwaro mao térenámp wawia, mao náráp ankank taokeyak konámp arop kwekár i konámpan man sérrá, 'Amo ninik kour kwapwe tenape!' Am te apaeritea námpanápe, wakmwaek námwan yaewour naenámp ankankan ninikia námpono. Arop fárákap apárokamp ninikaok tére nap te nkwakwe make tére mwanap mwae kup mér

kareria arop fárakap wae fekamp ninikaok paokop napan kámákár tukup napon.

⁹ Ono yumwan sérrá: Apárokamp mani kwatae fek mapekamp aropan nouroupria nénk napo, yiráp nouroup yakáp mwanapon. Nánkár wakmwaek am mani pwar nángo, yakápi yakáp mwanap nap mek éréképá tukup mwanapon. ✧

¹⁰ Arop ankwap kánanke kwarok ankank yae-párak kare taokeyak konámp te, tá ankank tokwae karan kor fwap taokeyak naenámp. Tá arop kánanke kwarok térean poupwekáp fek tére námp te, tá tokwae kar térean kor poupwekáp fek tére naeria námp. ✧

¹¹ Yumo apárokamp mani kwataeran kor fwapia taokeyak mo napo te, wa yumwan yámar mekampung yak konámp ankank sánk nángo taokeyak mwanapon?

¹² Yumo ankwapamp ankankan fwapnae karia taokeyak mo napo te, Kwaro yumokuráp por nánapnámp ankankan kor yumwan wa sánk naenámp?

¹³ Tére konámp arop ankárankamp te taokeyak konámp arop anánkaopweramp tére naenámp pourou mono. Mao takria te, ankwapan kokwaeria, ankwapan saráp warákár naenámp. Tá ankwapamp karwaokria, ankwapan younkwe sinaeria námp. Yumo te Kwaromp yae ankore mek yakáprá, maniamp yae ankore mek méntér yakáp mwanap pourou mono.” ✧

Lo ntiaka Kwaromp firáp aropamp kar

Matyu 11:12-13

¹⁴ Farísi fákáre te maniran kikiankrá paokop nar kwamp maok, Jisaso farákápámp kar má wawia man wouroump napon.

¹⁵ Aenapan maok, Jisaso am fárakapan sérrá, “Yumo te, arop fárakapao yumwan ‘Yae-párak kare arop’rá séranáponoria napon. Aeno Kwaro yiráp ninik mek mek yaknámp ankank te wae mér námp. Aropao tokwae karonoria niniknámp ankank te, Kwaro nke námp fek te kánanke kwataeno. ✧

¹⁶ Lo kar ntiaka profet fákáreramp kar te wokwaekamp karao koropea Jon yakámp ke fek námp. Aenámpan maok, warko Jon yak námp fekampao koropea Kwaro náráp firáp taokeyak naenámp Kwapwe Kare Kar némp-némp ponankor akwap námp. Aenángo, ponankor arop fárakap am náráp firáp taokeyak námp mek yink mwaria kárákárea wae napon.

¹⁷ Yámar ntiaka apár te moyak naenámp. Aeno Kwaromp loamp kar te ankwap kánanke moyak mono.” ✧

Yupu sámpea pwar konap kar

Matyu 5:31-32; 19:9; Mak 10:11-12

¹⁸ Jisaso sérrá, “Arop wa mokop yupu sámpeaka warko pwarará, ankwap yupu sám námp te, mao te náráp yupuan kwatae ninikria kokopor námp. Tá taknámp arop ankwapao poumaropao pwate nángo yaknámp am yupu sám námp te, támao kuri poumou nap mek tanknámp loan kwe-pwararea kokopor námp.” ✧

Maniráp arop ntiaka Lasarusomp kar

✧ 16:9: Lu 12:33 ✧ 16:10: Mt 25:21 ✧ 16:13: Mt 6:24 ✧ 16:15: Lu 18:9-15; Mt 23:27-28

✧ 16:17: Mt 5:18 ✧ 16:18: 1 Ko 7:10-11

19 Jisaso ankwap kar sérrá, “Wokwaek maniráp arop ankáránk yakria maok, mao te kápae kare por ankár kwapwe kare waempyam yirimpria maok, tá waempyam noumouri kwapwe fek am yumuntuk pourouk woukwap konámpon. Tá mao te kumur méntép fir kwapwe fári konámpono.

20-21 Aenáńko maomp ménki fek ankank moráp Lasarus am fek amp. Maomp ninik te maniráp aropao fir fánánko, kánanke-táráp kákánar ankore mek pikrink námp tirá fánaeria. Aenáńko maok, man te ankárápa waerá yiri sárár nánko maok, as fákáreráo korop ko maomp ankáráp mek mukur saráp yakáp.

22 Nánkár wakmwaek am ankank moráp arop am sumpwi nánko maok, ensel fákáreráo sámpá tukupea Abrahamo fir tokwae kéroú námp fek tank námp fek mént páte. Aenáńko maok, tá maniráp aropao kor wakmwaek sumpwinko man apár me mek pap.

23 Mao te waempomp némpouk yakria touwe tokwae sámprá yak. Aeria maok, narek nke nánko maok, Abraham tokwae panek kar yak nánko maok, Lasarus kor méntér yak.

24 Aenáńko maok, maniráp aropao arakrá wumwi, ‘Ayao Abraham e! Amo onan aropompria Lasarusén sénapo, mao yae kurépi fek ént mek anámpea sankorepa onomp sérékam fek pap nánko, námpare tae morokano. Ono mámá yaomwi mek yak nanko, onan te touwe kwatae kareane!’

25 Aeránko maok, Abrahamo sérrá, ‘Táráp e! Amo wokwaek apárok yakap ankank aran ninikampo. Amo oukoumwan yiki yakap fek te, kápae kare ankank kwapwe kare tiapo, Lasarus máte kwatae yakámpon. Aempan oukoumwan te mámá némpouk te kwapwe kare yak nánko, nopok amo touwe kwatae sámp napon.

26 Tá ankwap te, yumo tampok yak, yino mampok yak nánko, kuk mek te Kwar námoku yinkri furu tokwae páte námpara, arop mapek yakáp nap te mokopia tampok tukup mwanapanápe. Tá arop tampok yakáp nap mokopia mampok korop mwanapanápe.’

27 Aeránko maok, maniráp aropao kor sérrá, ‘Ayao, ae te takanáńko te, ono amwan sénanko, amo Lasarusén sámp-kérép napo, onomp naropwaromp nap mek akwapano.

28 Onomp nánaeou te éntikono. Mao akwapea kárákáre kor kar farákáp nánko, am fárákáp náráp ninik fwapokwapanápono. Takria mao kor mámá touwe tokwae kwatae sámp mwanap némpouk koropantáno.’

29 Aerámpan maok, tá warko Abrahamo sérrá, ‘Moses ntiaka profet fákáreramp kar wae tank námpon. Aenámpara, am fárákáp am kar táman woupwi pátea wa mwanaponó.’

30 Aeránko maok, warko maniráp aropao kor sérrá, ‘Ayao Abraham, am támao pwi mono. Ankár sumpwianámp aropao warko apár me meknámp fárámpea akwapea sénánko te, fwap wawia kwatae ninik pwar mwanaponó.’

31 Aeránko maok, Abrahamo kor warko man sérrá, ‘Ae te Moses ntiaka profet fákáreramp kar wa mo napo te, sumpwianámp arop ankáránk warko arákarrá aokea sénámpan kor, maomp kar wawia mér mwanap pourou mono.’” ✧

17

Kwatae ninikao mérnáp kwatae pap konámp kar

¹ Jisaso námoku éréképá yáraknám̄p arop fárákapan sérrá, “Arop am fek kwatae ninik sám̄p mwanap nkwakwe make ankank koropánk naerianám̄pon. Aenám̄pan maok, am aropan kwatae ninik sánknám̄p arop támao maok, koupouteane! Mao te touwe tokwae sám̄p naenám̄pono.

² Táte arop ankwapao mámakeniam̄p táráp maorianánko, am táráp kwatae ninik fek akwap nángo te, wae manénkir arop fárákapaok am aropamp yápare kor fek yumwi tokwae tokoroepa man ént you tokwae mek sitenapo, tak moan mpupo.

³ Yumo kor yumoku támao fwapnae karia mér kip! Waráp ankwapwaráp kwatae ninik nángo te, amo ‘Am te kwataeno. Pwarae’rá sénapo, ‘Kare tak nampono’ ria pwar nángo te, amo kor maomp kwatae ninik warko niki kwapono. ✧

⁴ Táte mao ankárankamp yámaraok mwar amwan fákánek por kwatae ninik nám̄pao fákánek por amonapok koroepa sérrá, ‘Ono yonkwae touwe nampono’rá sénánko te, amo am aropan sérrá, ‘Ono amoinap kwatae ninik wae nik mo, pwar namp’rá séramp.”

Kwarén mérn̄ap ninikan sénám̄p kar

⁵ Jisaso, kar farákápenkria tirá kérépnám̄p arop fárákapaok Jisasén kar toropwará sérrá, “Amo yinomp Kwarén mér nám̄p yaewour napo, tokwae karano.” ✧

⁶ Jisaso sérrá, “Yiráp mér te sapok fu kánanke kwarok niampao maok, yumo fwap máma yaoan sérrá, ‘Amo arák make mokwapea akwapea ént mek warko yakae’rá sénapo te, fwap yiráp karwaok tak naenám̄pon.” ✧

Kwaporok tére konám̄p aropamp tére

⁷ Jisaso warko ankwap kar sérrá, “Táte yumo ou mekamp arop ankwapao náráp tére konám̄p aropan ‘Amo akwapá yopwar mek téreae’rá sér, tá ‘Sipsip taokeyakae’rá sénánko, mao akwapá térea arákarrá korop nángo te, tá maomp arop tokwae te man sérrá, ‘Amo koupour koroepa tankrá fárae’rá sénaenám̄p nie?’

⁸ Mono. Man sérrá, ‘Amo onomp fir yankapea manénkir waempyam kámpea onomp fir yorokwaerá kákea sankorop sápa. Ono manénkir fária, ént fária nanko maok, amo wakmwaek firráp ént fárae’rá sénaeria nám̄pon.

⁹ Ae te am arop tokwae náráp tére arop náráp kar wawia mántwaok nángo te, man ‘Aesio’rá sénaenám̄p nie?

¹⁰ Tá taknám̄p, yumo kuri Kwaro yumwan sérinám̄p tére ponankor térea pwar nap kwamp te, yumo ankár arakrá sér kip: ‘Yino te kwatae tére aropo. Ankank yino tére nám̄p te yinomp tére támaono.’”

Jisaso fére-sám̄pramp aropamp lepra touwe fwapokwapimp kar

¹¹ Jisaso Jerusalem mek akwapnám̄p mwae-páraok akwapea, apár Galili kár-pwarará akwapea apár Samaria kuk mek.

¹²⁻¹³ Mao akwapea ankwap némp wonae fik nángo maok, lepra touweráp arop fére-sám̄prampao koroepa, mwaeaoak am fek kikip. Kikipia paneknám̄p nkea fougouri yakáprá Jisasén tékén wumwia sérrá, ‘Jisas, Arop Tokwae, amo yinan aropmpae.’ ✧

14 Aerá sérapo maok, am fárákan nkea sérrá, “Yumo tukupea pris fákáreran yiráp pourou yénkenke!” Aeránko am fárákap mwaeok tukupea nke napo, náráp pourou wae yiki kukur kwapwe. ✧

15 Aenko maok, am ou mekamp arop ankwap ankárankamp námokuráp pourouk nke nángo, wae kwapwe nángo maok, mao arákarrá akwapria tékén Kwaromp e narek sampokrá e sakap.

16 Mao akwapea Jisasonámpokria maok, kwaráp torokomprá, apárok Jisaso pu páte námp fek me kor woukouprá, man ‘Aesio’rá sér. Am arop te Juda mono. Mwar ankwap fi arop Samaria mekampaoimpono.

17 Jisaso man nkeaka sérrá, “Ono ninik namp te fére-sámpramp ponankor yiki kukur napan mpwe nampan maok, fére ankárankao warko arákarrá korop nángo, sarakok te maok yakáp nape?”

18 Ae te arop ankwap arákarrá koropea Kwarén ‘Aesio’rá séria maomp e sakap naenámp yak mo nie? Mámá ankwap fi mekamp arop ankárank mao saráp nie?” ✧

19 Aeria maok, Jisaso am aropan sérrá, “Wae amo onan mér napara, waráp pouroukamp touwe fwap námpono. Amo fárámprá akwapae.”

Kwaro náráp aropan taokeyak naenámp korop naenámp yae Matyu 24:23-28,36-41

20 Farisi fákáreráo Jisasén “Makár Kwaro náráp arop fi taokeyak naenámp yae korop naenámpnonria turunkapo maok, Jisaso kor am fárákapamp kar pwarokwaprá sérrá, “Kwaro náráp arop fi taokeyak naenámp yae korop nángo te, arop yi fek te nke mwanap pourou mono. ✧

21 Am te arop fárákapao yi fek nkea ‘Máyaknámp nkenk!’rá sér, tá ‘Arapok yakán’rá sér mwanap pourou mono. Yumo wawenk: Kwaro náráp firáp taokeyak námp te yumo ou mek yak námpon.”

22 Aeritea maok, Jisas námoku éréképá yaráknámp arop fárákan kor sérrá, “Nánkár wakmwae kor yumo Aropamp Tárápan kápae kare yae fek nke moria kor, ankárank kumur fek nke mwar kar napao maok, yumo te nke mo karenono.

23 Nánkár yumwan aropao sérrá, ‘Arapok yak námp nkenke!’, tá ‘Mapék máyak námp nkenke!’ Aerá sénapan maok, mao sénapaok tukup kwaponno. ✧

24 Yumo te wae mérono: Mékér wae tákap námp fek te, yámar mek ponankor wae tákap konámpono. Ae konámp te, Aropamp Táráp ék naenámp ke fek kor taknámp nángo, arop fi ponankor nke mwanaponno.

25 Aeno mao te ankár manénkir touwe tokwae sámp nanko maok, mámá ke fekamp arop fákáre man younkwe sánk mwanapon.

26 Wokwae Noa yakámp fekiapnámp taknámp, Aropamp Táráp ék naenámp fek kor taknámp mwanapon.

27 Noa yakámp fek kor ankár fir fépérrá, ént fépérrá koumteou tirirá, makrá yakáprá tukupea Noa sip mek youmpámp ke fekiapon. Aenko ént tokwae nákreaka arop ponankor oupoupourimpon.

28 Tá Loto yakámp ke fek kor take, fir fépérrá, ént fépérrá, mani fek ankank tirá, nénkrá, yopwar yororá, nap térerá yakápiapon.

29 Aeapo Loto kor taun Sodom pwarará akwap nángo maok, am yámaroak táman yaomwi ntia yumwi salfa kéntia waenámpao, yámar meknámp warákamnámp ékria arop ponankor wourékimpimpon.

³⁰ Nánkár Aropamp Táráp wakmwaek érik korop naenámp ke fek kor, take ninik fek yakáp mwanapon.

³¹ Am yae fek táman arop ankwap kaerik yak námp te, warko nap mek youmpea náráp ankank ti mono. Tá arop ankwap yopwaraok akwapá yakeanámpao, warko arákarrá koropea náráp nap mekamp ankank ti mono.

³² Yumo Lotomp yupuranimpan ninikenke. ✧

³³ Aeno táte arop ankwap námokuráp pourouan saráp niki-samp námp te, maomp pourou te kwatae akwap naerámpon. Aeno arop námokuráp pourou wampwe pwar námpao maok, mao yae-párák yiki yak kwapwe sámp naenámppon.

³⁴ Ono yumwan sénampon: Arop anánkaopwe kumuruk nap mek amp nepo, am ke fek Aropamp Táráp korop nángo te, am mekamp ankwap ankáránkamp mwar warámpria, ankwap ankáránk pwar naerámpon.

³⁵ Tá yupu anánkaopwerao kor ni yaprá yak nep te, Aropamp Tárápao ankáránk mwar warámpriaka, ankwap pwar naerámpon.

³⁶ Poumarop yaworao kor yopwaraok tére nepo, Aropamp Tárápao ankwap warámpriaka, ankwap pwar naerámpon.”

³⁷ Jisaso makrá farákápánko maok, mao námoku éréképá yárákimp aropao má kar wawia turunkrá, “Tokwae Kar e! Amo má sérannap ankank te maok korop naenámpmon?” Aerá turunkapo maok, Jisaso am fárákapan sérrá, “Apae ankank mákáre nánko, ampaé yákáre koropea koupoukour konapon. Taknámp ono ék namp fek, kápae kare arop fi nke mwanapon.”

18

Yupurao jasén ‘Námwan yaewourae’ ria sér saráp yaknámp wounáp kar

¹ Jisaso námoku éréképá yárák i konámp arop fárákapan ‘Kokwae kwapono. Kwarén ankár kar toropwap saráp yak kip’ riaka farákáprá sérimp wounáp kar te, ✧

² arakrá sérimpon: “Ankwap taun mek kot wawi konámp arop ankáránk yak. Am arop te Kwarén apáp mo, tá aropan kor ninik tokwae mo i konámpao maok,

³ kae yupu ankáránkao am taun mek am mek yak námpao korop ko, am kot wawi konámp aropan sérrá, ‘Onan aropao kar yorowar nape. Amo onan yaewourrá kotae.’

⁴ Manénkir te am kot i konámp arop te, am yupuran yaewour monoria ninikimpao maok, warko wakmwaek ninikia, ‘Ono Kwarén apáp moria aropan kor ninik tokwae mo nampon.

⁵ Aeno kae yupu máte ankár korop ko onan sér saráp yak nánko, mákia ono kokwae nanae. Wampwe. Man yaewour nae.’” ✧

⁶ Jisaso sérrá, “Yumo te mámá kwatae kot wawi konámp aropamp kar wae wa naponu.

⁷ Ae te Kwar te mokop námpon? Mao náráponoria nánkárápnámp arop fákáre, yinan yaewouraeria kar tae fek kumur yámar méntép kar toropwap saráp yakáp napo te, Kwar te wa kéréprá yaewour mo naenámp nie?

⁸ Ono yumwan waeman kare kar sér rae: Mao te koupour kar wará yaewour i konámp Kwarono. Aeno nánkár Aropamp Táráp ék námp ke fek,

mao koumteouráp arop apárok yakáp nap te, Kwarén mérrá yakápi nap ni mo nierá nke naenámpon.” ✧

Farisi ntiaka takis sámp konámp aropamp wounáp kar

⁹ Arop ankwap fárakapao ninikrá, yino mwar yae-párak kare nánko, arop ankwap fárakap te yino niamp mono, apárok kánanke kwatae naponorá ninik. Am taknap arop fákáre táman Jisaso wounáp kar arakrá sér,

¹⁰ “Farisi mekamp arop ntiaka takis sámp konámp arop, makiaka am anánkaopwerao Lotu nap tokwae mek Kwarén kar toropwap neria akwapea yakria maok,

¹¹ am Farisi mekamp arop fokopeyakrá námokuráp ninik mek poup Kwarén sérrá, ‘Ono ankwap arop fárakap niamp mo nampara, amwan aesio rae. Arop ankwap fárakap te poupwekápria nkwakwe make ankank puri fek nénk mo i konap. Tá nkwakwe make kwatae ninik i konapono. Tá poumou nap mekamp yupu kokopor i konapono. Tá ono te mamá takis sámp konámp arop niamp take mono.

¹² Ono te Sarere méntép anánk kumur fek fir sámp moria, kápae kare ankank sámp namp te fére-sámpramp fi pirékarea maok, ono amwan ankwap fi sánk konampono.’ ✧

¹³ Aeno takis sámp konámp arop te panek fokopeyakria yámar mek nke te mo, me pakáráprá námokuráp éntér kor fek porokwaprá sérrá, ‘Kwar e! Ono te kwatae ninikráp aropono. Amo onan aropompae.’ ” Takrá séri pwarará maok, Jisaso am fárakapan sérrá,

¹⁴ “Ono yumwan kare kar sér rae: Nopok takis sámp konámp arop námokuráp nap mek arákarrá akwap námp, mao saráp Kwaro nke námp fek te yae-párak kare aropono. Aeno am arop ankwap te mono. Am te apae riteanápe, arop, námo tokwae kar namponoria warákarrá námokuráp e narek sampok nánko te, Kwaro man apárok sámp-anámp naerámpon. Aeno arop námoku apárok sámp-anámp nánko te, Kwaro maomp e narek sampok naenámpon.” ✧

Jisaso épér morok tárápuran ourour wor-pwararimp kar

Matyu 19:13-15; Mak 10:13-16

¹⁵ Koumteouráp aropao náráp tárápuan, Jisaso yae paprá ourour nénkanoria éréképá korop. Aeapan maok, mao éréképá yarakimp arop fárakapao nkeaka am koumteouráp aropan yopor.

¹⁶ Aenapo maok, Jisaso am tárápu kánanke-tárápan, wonae fik koropenkria érékép fákeyakrá am fárakapan sérrá, “Yumo épér morok tárápu ononampok korop mwaria napo taokor kwapono. Numwar koropanápono. Kwaromp firáp taokeyak námp te, mámake pourouráp épér morok tárápu niamp arop fárakapampono.

¹⁷ Ono yumwan waeman kare kar sér rae: Épér morok tárápao ankank sánk napo, koupour sámprá warákár konámpnámptaknámpt, Kwaromp firáp taokeyak námp koupour sámp moianámpt te, am mek yink mwanap pourou mo karenono.”

Arop taokeyak konámp aropao ankank kápaenámp kar

Matyu 19:16-30; Mak 10:17-31

18 Juda mekamp arop ankárank arop taokeyak konámpao Jisasén turunkrá, “Tisa kwapwe kare e! Ono te mokopia fwap yiki yak sámpea yiki yaká yak nanampono?”

19 Tá Jisaso man sérrá, “Amo onan apaerá ‘Kwapwe kare’rá sér rape? Kwar ankárankao saráp kwapwe kareno.”

20 Aerá séri pwatea maok, man sérrá, “Amo te lo waeman mér napon: Yupuráp arop, poumouráp yupu, yumo te kokopori kwapon. Amo arop sámp-wouroump kwapon. Amo oukuni kwapon. Amo arop ankwapan kwekári kwapon. Amo te ankár waráp éntupwar naropwaromp yae ankore mek yakria, maomp karwaokampo.” ✧

21 Aeránko maok, arop taokeyak konámp aropao kor sérrá, “Am lo te ono wae épér feknámpia ankár ponankor mántwaokrá koropea oukoumwan nampon.”

22 Makrá séránko maok, Jisaso am kar wawia man sérrá, “Amo ankwap ankárank aran mo napono. Waráp ankank kápae karenámp támá arop mani fek ti napo, am mani sámpeaka ankank monap aropan nénkampo! Amo takria maok, yámar mekamp kwapwe kare ankank sámp nanapon. Takia maok, amo onomp wakmwaek koropae.” ✧

23 Makránko maok, am aropao kor am kar wará yárákrá, náráp ankankantá ninik tokwae.

24 Jisaso am arop náráp ankankantá ninik tokwae nánko nkea maok sérrá, “Arop fárákap kápae kare ankankráp te Kwaro náráp firáp taokeyaknámpe mek yink mwanap te kour-sir kare námpon.”

25 Kamel te aomp i konap nil me mek yoump naerianámp wuriman kour-sir námpono. Aeno ankank tokwaeráp aropao Kwaro náráp firáp taokeyak námpe mek yoump naenámp te kour-sir kare námpon.”

26 Aeránko maok, am arop fárákap am kar wawia sérrá, “Takanánko te, wa mokop am mek yoump naenámp pwi námpon?”

27 Aerá sérápo maok, Jisas warko sérrá, “Aropao tére mwanap pourou námámp ankank te Kwaro fwap tére naenámp.”

28 Aeránko maok, Pita arakrá sér, “Ae te yino yinomp némp ntia yinomp ankank wae pwarará waráp wakmwaek korop námpe te mokopono?”

29 Aerá sénánko maok, Jisaso am fárákan arakrá sér, “Ono waeman yumwan kare kar sér rae: Arop ponankor Kwaro náráp firáp taokeyak naenámpnan ninikia náráp nap, náráp yupu, náráp ankwapnáp, náráp éntupwar naropwar, náráp tárápu, makia ará wampwe pwar námpe te,

30 Kwaro am fárákap manénkir ti-fákeyakápnar ankankan oukoumwan má apár mek yakáp nap fek kámá-pwarará, kápae kare nénk naenámpno. Tá nánkár wakmwaek korop naenámp ke fek kuri yaká yakáp mwanap yiki yak kwapwe sámp mwanapon.”

Jisas námoku sumpwia fárámp naenámpnan warko yininkan sérímp kar Matyu 20:17-19; Mak 10:32-34

31 Jisaso námoku éréképea yarak i konámp arop éntér-sámpramp mwar éréképea kánánkámpe am fárákan saráp arakrá sér, “Yumo wawenk. Oukoumwan te nomo Jerusalem mek tukup mwanámpono. Wokwaek kar profet fákárerápo Aropamp Tárámp pourouk korop naenámp ankankan kumwiap kar te oukoumwan te wae kare korop naenámpno.

³² Man te arop ankwap firamp yaek sánk napo, man wouroumprá amomoránkriaka atatóp mwanapon.

³³ Aeria maok, man tárapore kákákia sumpwi pap mwanapon. Ae mwana-pan maok, yininki yakea warko fárámp naenámpón.”

³⁴ Aerámpan maok, námoku éréképá yáraknámp arop fárákap te am kar fi te mek wouroumpyak námpara, fwapia mér mo, épérépiapon.

*Jisaso yi wurumpeyáknámp arop fwapi papámp kar
Matyu 20:29-34; Mak 10:46-52*

³⁵ Jisaso akwapea, Jeriko mek wonae fikánko maok, yi wurumpi yaknámp arop ankárankao mwae fik tankrá kounteouráp aropan ‘Mani sápenk’ ria fépénra tank.

³⁶ Aenámpao mao wa nánko, kounteouráp arop kápae kare man kámákáprá tukup napo maok, mao arakrá turunkrá, “Máte apaen nape?”

³⁷ Aeránko maok, man sérrá, “Máte Nasaret mekamp Jisaso korop námpan nape.” ☆

³⁸ Mak rapo maok, mao wará yárakrá, náráp yi am fwapi papanoriakámp kwamp, Jisasén tae fek wumwirá, “Jisas! Devitomp ou fekamp Táráp * e! Amo onan aropompae!” ☆

³⁹ Mao makrá wumwirá sénánko maok, manénkir mekia tukupap aropao man yoporrá sérrá, “Amo te kar pwarae!” Aerapan maok, am arop te ankár tékén arakrá wumwia wae, “Devitomp ou fekamp Táráp, amo onan aropompae!”

⁴⁰ Aeránko Jisaso mankea fokopeyákrá am arop fárákapan sérrá, ‘Yumo wonae fik mampok warámp samankenkrá séránko, mao kor mankea wonae fikánko maok, Jisaso man turunkrá,

⁴¹ “Amo te ono amwan apaeria nape?” Aerá turunkánko maok, am aropao kor sérrá, “Tokwae Kar e! Ono te yi nke nae rae.”

⁴² Aeránko Jisaso man sérrá, “Waráp yi te wae fwapano. Waráp onan mér nap fek tapek amo warko fwap napon.”

⁴³ Aeránko maomp yi wae fwapánko, fwap nkemp kwamp maok, Jisasomp wakmwaek akwapria maok, warákárrá, ‘Aesio! Onomp Kwar!’ ria Kwaromp e sakaprá akwap. Tá ponankor kounteouráp aropao kor am táman nkea Kwarén warákárrá maomp e sakapiapon.

19

Sakiusomp Kar

¹⁻³ Jisaso akwapea Jeriko mekia akwap naeria. Aenángo maok, arop ankwap Jeriko mek yak námp, maomp e te Sakius. Mao te takis sámp konap aropan taokeyak konámp maniráp aropono. Mao Jisaso korop námp wawia, Jisas te mokope aroponoria nkea mér naeria. Aenámpan maok, mao te arop pu fae ara, arop kápae kareao nánánkárapo maok, Jisasén nke naenámp pourou mono.

⁴ Ae námp kwamp maok, am fek pwarará, Jisas maomwaeknámp akwap naerámponoria, fárakop akwapea maok, yao mek poká tank.

☆ 18:37: Mt 2:23 * 18:38: ‘Devitomp ou fekamp Táráp’rá sénámp fian “Juda Tére konap Ninik” Buk 2 kware 84 fek nkeae. ☆ 18:38: Mt 1:1

⁵ Yao mek poká tankánko maok, Jisas akwapea am fekria mao narek am yao mek nkea maok, Sakiusén arakrá sér, “Sakius, amo koupour ékae. Ono oukoumwan te waráp nap mek akwap nanampon.”

⁶ Aerámpantá maok, mao koupour ékrá warákár karia Jisasén warámpea náráp nap mek akwap.

⁷ Aenánko maok, arop ponankor man nkeaka kánánkámp sérarrá, “Wi! Mao te kwatae ninikráp arop ankwapamp nap mek akwap námpwae!”

⁸ Tá Sakiuso fokopeyakrá Jisasén sérrá, “Tokwae Kar e! Oukoumwan te onomp ankank ponankor kuk pir-pwararea te, ankank monap aropan ankwapmwaek nénk nanampon. Ankwap te, ono kwekáriaka takis fekamp mani ono ankwapmwaek oukuni namp fek yiawor por nénk nanampono.”

⁹ Aeránko maok, Jisaso sérrá, “Oukoumwan Kwaro má nap mekamp arop ponankor érékép námpon. Aeno mamá arop te Abrahamo Kwarén mérimp niamp námpara, Abrahamomp ounáp támaono. ✧

¹⁰ Aropamp Táráp te arop fárákáp moyakáp napan oupouroukrrá warko érékép naeria námpon.” ✧

*Tére konap arop fére-sámprampao mani sámnpap wounáp kar
Matyu 25:14-30*

¹¹ Makránko maok, am fárákapano Jisasomp am kar wawia ninikrá wae Jerusalem mek akwap naenámp fápa námpara, mao te akwapá Jerusalem mekria oukoumwan king yak naenámpan sérámpwe ninik napan maok,

¹² Jisaso am fárákapan wounáp kar ankwap arakrá sér, “Arop tokwae ankwap te panekamp apár fi mek akwapeanáko, man king yoroí páte napo, námokuráp némpouk arákarrá koropea námokuráp fi arop poukeyak naenámpon.

¹³ Mao wae akwap naerianámp ke fek, náráp tére konap arop fére-sámpramp koropenk ritea maok, mani sámpea 20 kina-20 kinará nénkria maok, am fárákapan sérrá, ‘Má mani fek mapek bisnis térerá yakáp napo, ono warko koropria nke nanampon.’

¹⁴ Mak ritea akwap tenánko maok, námokuráp némpouk aropao mao king yak naenámp te warákár mo nap kwamp, am fekamp arop fárákáp wakmwaek tirá kérép napo Sisaronámpok tukupea ‘Am arop te yinomp king yak te mono’rá sér.

¹⁵ Aenapan maok, wae king yoroia páte napo, mao wae king yakria warko koropea némpouk. Aeria maok, arop fárákapan sérrá, ‘Onomp térenap aropan sénapo, koropea napo, mani profit apaekamp sám naprá wawia mér nae.’

¹⁶ Aeránko maok, ankwapaomékir mekia koropea am mani nénknámp naropwarén sérrá, ‘Amo onan sánpap 20 kina te ono am fek téreaka kámákkarrá 200 kina sámnpampono.’

¹⁷ Makránko maok, am kingo kor man sérrá, ‘Amo te kwapwe kare téreriaka kánanke kwarok ankankan kor yae-párak taokeyakrá tére kwapwe napara, ono amwan fére-sámpramp taun taokeyakaeria e tokwae sánk nanampono.’

¹⁸ Aeránko, ankwap ankárak wakmwaek koropea taknámp sérrá, ‘Amo onan sánpap mani 20 kina te ono am fek téreaka kámákkarrá 100 kina sámnpampono.’

¹⁹ Aeránko maok, kingo man sérrá, ‘Amo te éntik taun taokeyakae.’

20-21 Tá ankwap wakmwaek koroepa sérrá, ‘Amo te kárákárea waera yárokria, arop ankwapao pátenámp ankankan kor sámp, tá ankwapao yimp tenámp ankankan kor mokwap konapantá, amwan nkea apáp namp kwamp, waráp 20 kina mani má waempyam fákáre mek paprá yarokwapea má sampeyak nampon.’

22 Aeránko maok, kingo am tére konámp aropan sérrá, ‘Amo tak nap te kokwae kare aropono! Amo onan nke napo, ono te kárákáre kor arop, arop ankwapao pátenap ankank ono sámp, ankwapao yoroi tenap fir ono mokwap namp nke konap mér napono.

23 Amo te onomp mani beng mek páte napo, bengao ankwap mént tapokwapea páte nángo, koroepa sámp nae mpupo.’

24 Aeria maok, arop ankwap fárákap wonae fik am fek foukouri yakáp napan sérrá, ‘Yumo maomp yaekamp 20 kina pwarokwapeaka 200 kina sámpá yaknámp arop táman sánkenke.’ ✧

25 Aerá séránko maok, am arop fárákapao kor man sérrá, ‘Arop Tokwae, mao te wae 200 kina samp yak námpono.’

26 Aerapo maok, kingo sérrá, ‘Arop ponankor ankank sámpá yak kourapo te, tá ono warko ankwap mént nénk nanampon. Aeno arop ankwapao ankank fwapia sámpá yak mo, kánanke kwarok mwar sámpá yak nángo te, ono fwap maomp yaekamp warko pwarokwap nanampon.

27 Aeno arop onan ‘King yakria yinan taokeyak mono’ ria paokopnap arop fárákap te yumo am arop éréképá koroepa onoku nke namp fek mapek faoporia kákenke.’ ”

*Jisas king niampia Jerusalem mek pokámp kar
Matyu 21:1-11; Mak 11:1-11; Jon 12:12-19*

28 Jisaso am kar séria pwarará maok, Jerusalem mek akwapnámp mwae párák mekia pok.

29 Betfage ntia Betani te Oliv Faonkwek am mek yaknep némpouk pok naeria wonae fik am fek námoku éréképá yárokimp arop yaworanmékir tirá kérépria

30 sérrá, “Yumokir pokea némpouk nke nepo, donki soup ankárank oukoumwan arop am fek tank moinap nap-topok tokorop tenap yak nángo te, táman aokorop-pwarareaka warámpea koropenke.

31 Tá arop yumwan nkea ‘Yumo te apae neria donki aokorop-pwar rep?’ rá turunk napo te, yumo nopok pwarokwaprá sérrá, ‘Yinomp Arop Tokwaerao mént tére naenámpono’rá sér kip.”

32 Aerá séria pwarará maok, am arop yaworan tirá kérépánko, am arop yawor kor akwapea Jisaso sérimpaok am donki wae nke.

33 Am arop yaworao am donki soupamp pouroukamp paok aokorop-pwarepo maok, am donkiramp naropwar nkeaka, am arop yaworan túrunkrá, “Yumo te apae neria am donki soup aokorop-pwar repe?”

34 Aerapo, arop yaworao sérrá, “Yinomp Tokwae Karao am fek tére naenámpo.”

35 Aea maok, am arop yaworao donki am warámpea koroepa Jisas yak námp fekia maok, náráp waempyamráp donkiramp paonkore kor fek kákea pwarepo maok, Jisas kor donkiramp pourouk am waempyam yumuntut tank.

✧ 19:24: Lu 16:10-11

36-37 Aeria maok, am Oliv Faonkwek am mwaek pikánko, kounteouráp aropao nkeaka, Jisas ampaok akwapanoria náráp waempyam mwaeao k yunkrá tukup. Aenapo maok, Jisaso am yumuntukaok akwap naenáno maok, maomp wakmwaek tukupnap arop kápae karerao kor Kwaromp kárakáre manénkir yénk nánko, nke konap mént ninikia maok, Kwarén warákára waeria maok, Kwaromp e narek sampok.

38 Aeria maok, tékén wumwi kar fek sérarrá, “Kwar Tokwae námoku sámp-kérépnámp King táman ourour tokwae sánkano! Yonkwae porokwe kwapwe yámar mek yak námpono. Nomo Kwaromp eran saráp sámpea narek karaok samp yakáp mwaro!” ✧

39 Aerapo, Farisi ankwap fárakap am kounteouráp arop ou mek yakápria Jisasén sérrá, “Tisa! Amo te waráp arop fákáre te yoporaé! Am fárakap take pourouráp kar sér te mono.” ✧

40 Tá Jisaso am fárakapamp kar pwarokwaprá arakrá sér, “Ono yumwan sénampono: Ae te mámá arop fárakap kar tákap mo napo te, yumwiraó námoku Kwaromp e sakaprá warákár mwanaponó.”

Jisaso Jerusalemantá émimp kar

41 Jisas akwapea taun Jerusalem mek wonae fikria Jerusalem nkeaka, Jerusalemantá émria

42 sérrá, “Jerusalem e! Onomp ninik te, mámá yae fek ankank amwan yae-párak yaewour nanko yonkwae porokwe fek yak nanap méraeria nampon. Aeno am ankank te mek wouroumpyek nánko, amo oukounwan nke mo napon.” ✧

43 Amo wawae: Wakmwaek ankwap ke korop naenámp te, amwan yorowar naenámp arop koropea amwan saokor-yakáprá, yár firi ponankor íkir-yakáp mwanape.

44 Waráp tárápu am mek yakáp napan kor méntér kwatae pap mwarea napon. Amo te Kwaro koropeaka amwan yaewour naenámp ke te wuri nke moi napara, yumwi ankwap ankárankao kor ankwap yumuntuk tank mo, waeman ponankor souroumpouri sir mwanapon.”

Jisaso lotu nap tokwae mek mani térenap aropan yéréperá kérépámp kar Matyu 21:12-17; Mak 11:15-19; Jon 2:13-17

45 Jisaso Jerusalem mek pokeaka lotu nap tokwae mek youmpea nke nánko, arop ofa sánk mwanapria sipsipráp antráp ti-koroprá lotu nap tokwae mek nénkrá mani ti. Aenapo, yéréperá kérépria,

46 am fárakapan sérrá maok, “Kwaro náráp Buk fek sérrá, ‘Onomp nap te Kwarén kar toropwap mwanap nap yak námpon’rá sénámpon. Aenámpan maok, yumo mákia arop fupukrá ankank pouroukoup konap aropao mek wouroumpá yakáp konap me niampi pap nape!”

47 Jisaso am lotu nap tokwae mek kounteouráp aropan kumur-kumur Kwaromp kar farákáp saráp yak námpantá, pris tokwae fákáre, tá lo yénkrá farákáp konap arop, tá arop taokeyakáp konap arop fárakap, makia Jisasén aape fek sámp-wouroump mwarrá mwae kup oupourouk.

⁴⁸ Aeapan maok, koumteouráp arop ponankor kárákáre fek Jisasomp kar wa napantá maok, am arop taokeyakáp konap arop fárákápao man mwanap mwae kup nke mo nap kwamp, wampwe kwaeria pwarariapon. ✧

20

Arop fárákáp Jisasén 'Wa kárákáre sánk námpono?'rá turunknap kar

¹ Ankwap kumuruk Jisaso lotu nap tokwae mek koumteouráp aropan Kwaromp Kwapwe Kare Kar yénkrá fárákáp. Aenánko maok, pris tokwae, tá lo yénkrá fárákáp konap arop fárákáp ntia arop taokeyakáp konap arop makia Jisasnámok korop.

² Koropea maok, Jisasén turunkrá, “Amo e tokwae maokamp sámpea am tére tére napon? Amwan te wa am tére tére nanap kárákáre sánk tenánko, tére napon? Yinan sérae.”

³ Aerapo maok, Jisaso nopok am fárákápamp kar pwarokwaprá sérrá, “Ono kuri yumwan ankáránkamp ankank turunk nae nae. Yumo onan sér kipo.

⁴ Jono arop ént mek néri námpt te, yumo ninik nap te, am te Kwaromp ankank ni, aropamp ankank nie?”

⁵ Aeránko maok, am arop fákáreráo kor námoku téréménkrá sérarrá, “Nomo ‘Kwaromp ankankono’rá sénánko te, námwan ‘Ae te yumo apaerá Jono sérinámpt kar mér mo napono?’rá sérantáno.

⁶ Tá nomo ‘Aropamp ankankono’rá sénánko te, am arop fárákápao Jon te profetonorá mér kárákáre napara, nomwan yumwi fek yérenkép mwanape.”

⁷ Aerá séria pwarará maok, warko Jisasén sérrá, “Yino te Jon arop ént mek néri námpt te mér moreano. Am te maokamp sámpea niane.”

⁸ Aerapo maok, Jisaso am fárákápan sérrá, “Ono kor am kárákáre maokamp sámpeaka am fek tére namp te ono yumwan sér mono.”

Juda fian taokeyak konap aropamp wounáp kar

Matyu 21:33-46; Mak 12:1-12

⁹ Jisaso koumteouráp aropan wounáp kar arakrá sér, “Arop ankáránkao wain yopwar yimpea pwarará maok, am mek térerá mani sámpt mwarianap aropamp yaek pwarará, mao námoku te akwapea ankwap némpouk tokwaeri ke fek yak.

¹⁰ Aea maok, am wain ki yápea nánko kánánkáp konap ke fek maok, am yopwar mek térenap arop náráp por wain ki ankwapmwae sánkanáponoria, náráp tére konap arop sámpt-kérép. Aenámpan maok, am mek térenap arop fárákápao man fukia yérépea kwaporok sámpt-kérép.

¹¹ Tá yopwar naropwar warko tére arop ankwap maonapok sámpt-kérép. Aenámpan maok, man kor pwarápea sánkria fukia yérépe napo, yaenémpti arákarrá akwap.

¹² Tá warko tére arop yinínkan sámpt-kérépánko, man kor taknámpt fukia ek yérépe.

¹³ Aeapantá maok, warko am yopwar naropwaro kor, ae te mokop naeria maok, ‘Onomp poumou-táráp ankáránk ono warákár tokwae namp man sámpt-kérép nanko te, fwap maomp kar wa te mokop mwanape?’

¹⁴ Aeriaka man sámpt-kérépánko maok, akwapánko, am yopwaraok téreap aropao kor am tárápan nkea námoku kok sérarrá, ‘Nko arop korop námpt nkote waeman naropwaromp weri mek yakria, nánkár wakmwae náráp ankank

waeman ponankor sám̄p naerianám̄pon. Nomo koupour man sám̄pea faropea papria maok, nomoku má yopwar má sám̄p mwanám̄pono.'

¹⁵ Aeria maok, am aropan sám̄pea kakaprá yár younkwek sirarrá maok, faropea pap.

Aenapo yumo nik nap te, am yopwar naropwar te am arop fárákapan te mokop naenám̄pon?

¹⁶ Mao te koropea am yopwar taokeyakáprá térenap aropan te tirá wouria pwarará, am wain yopwar te ankwap fi aropan sánk naenám̄pon." Aerá séránko, am arop ponankor am kar wawia maok, "Wi! Mao tak te mono."

¹⁷ Aerapo maok, Jisaso yopwar naropwaromp tárápan far-pwarapan ninikia warko am fárákapan tokore yakrá sérrá maok, "Kwaromp Buk fek yaknám̄p kar arakrá sér, 'Mámá yumwi te térenap aropao kwataenoria sitenapan maok, oukoumwan te am fek nap kárakáre yak naenám̄p yumwi kwapwe yak nám̄pon.' ✧

¹⁸ Arop ponankor am yumwi yumuntuk sikirip nap te, kour ták-ták-faokoria tank naenám̄pon. Tá am yumwiao arop pourouk piká párákapea anám̄pria te, kour ponankor sokwapá pap naerám̄pon." ✧

¹⁹ Jisas arakrá séránko maok, lo yénkrá farákáp konap arop fákáre, tá pris tokwae fákáreráo kor Jisaso wounáp kar sérám̄p am wae wawia méria maok, námoku ninikrá, máte waeman yinan sénám̄p karenoria fápárám̄prá man wae sám̄p mwaria. Aenapan maok, warko maomp kar wanap aropan apápia pwararapono. ✧

Jisasén 'Nomo fwap Sisarén takis sánk mwanám̄p ni mo nie?'rá turunkiap kar

Matyu 22:15-22; Mak 12:13-17

²⁰ Am arop fárákapan Jisas te mokop kunria yépékrá paokopap kwamp, arop ankwap fárákapan, tukupea páráknám̄p paokoprá Jisas térenám̄p yurukupenkria tirá kérép. Aenapo am fárákap kwekárá, Jisasomp kar wa mwar kar nap niamprá paokop. Am fárákap Jisas te mokoepé kar séran wawia man kotia gavman tokwaeramp yaek pap napo, man kot naenám̄pria poupwekáp kar sérar napon.

²¹ Am fárákapan Jisasén turunkrá, "Amo tisa yakrá térieriaka arop kar farákáp nap te yae-párak kare nánko, yino wae wawia mér nám̄pon. Amo te waeman ankárankamp pourouráp ninik fek ponankor aropan ninik i konapono. Amo te Kwaromp ninik námpaok koumteouráp aropan kare kar kar yénkrá farákáp konapono.

²² Amo tak napantá, yino amwan turunkriano: Amo te mokoprá ninik rap? Mosesomp loao nomwan 'Fwap King Sisarén takis sánk mwanám̄pono'rá sénám̄p ni mo nie?'

²³ Aerapo, Jisas am fárákapan poupwekáp ninik te wae mér nám̄p kwamp maok, am fárákapan sérrá,

²⁴ "Ae te yumo onan mani náparamp sankoropea onan yénképenk. Am mani fek yaknám̄p arop wunéri ntia e te wampono?" Aeránko maok, am fárákapan sérrá, "Am te Sisarompono."

²⁵ Aerapo maok, Jisaso sérrá, "Sisarompao nánko te, yumo te Sisarén sánk. Tá Kwaromp ankank te, yumo ankár Kwarén sánk kip."

²⁶ Jisaso am kar pwarokwaprá sérámp kar wawia ninik tokwaeria maok, apae maomp kar te kwataenámpan arop nke nap fek man war-santukupea kot mwanámpanápe wampwe kwaeria kar tákap mo, pwar.

*Sumpwi arop ferámp mwanap Jisasén turunkiap kar
Matyu 22:23-33; Mak 12:18-27*

²⁷ Sadyusi fákáreramp ninik te, arop wae sumpwianámp te warko fárámp naenámp pourou mono. Aerá niniknap Sadyusi ankwap fárákap Jisasnámpok korop.

²⁸ Aea maok, am fárákapao Jisasén sérrá, “Tisa, wokwaek kar Moses kumwiaka nomwan sérrá, ‘Arop ankwapao yupu sámpeaka táráp sámp moiteaka sumpwi nángo te, warko nánaerao am yupu sámpeanángo, tárápu tianánko te, am sumpwinámp naeramp weri mek yakáp mwanapon.’” ✧

²⁹ Ae te fákánek mwearoao naeraomékir yupu sámpea táráp sámp moi yakrá, sumpwi.

³⁰ Tá warko maomp nánaerao sámpeaka sumpwi.

³¹ Táte yininkao kor warko am yupu sámp. Am fákánek mwearo te takrá tukupea ponankor tárápu yak mo nángo, surumpwi tenapo,

³² am yupurao kor wakmwaek sumpwi.

³³ Am fákánek mwearoao am yupu mao sámpá, mao sámpá-rá tukupea nap te, nánkár wakmwaek sumpwianap arop ferámpeanap ke fek te, mao wamp yupu kare yak naenámpon?”

³⁴ Aerapo Jisaso am fárákapán sérrá, “Oukoumwan apárok yiki yakápnap ke fek te, poumarop fwap yupu sámpá, yupurao kor fwap poumou nap mek tank naenámpon.

³⁵ Aeno nánkár wakmwaek Kwaro fwap ferámpea kák naenámp pwinámp arop fárákap te yámar mek yiki yakáp nap fek te, yupu sámp mono.

³⁶ Am fákáre te Kwaro apár me mekamp ferámpea kák nángo, Kwaromp tárápu yakáp napara, warko sumpwi mono. Ensel fákárerao yakáp napnámp taknámp yakáp mwanapono.

³⁷ Moseso kor, sumpwinap arop te warko ferámp mwanaprá nomwan farákápámpon. Wokwaek kar yao yiki kánanke mek yaomwi yurunk tank námp fek, Kwaro Mosesén sérrá, ‘Kwar Tokwae te Abraham, Aisak, Jekopomp Kwarono.’ ✧

³⁸ Tá taknámp, Kwar te apae sumpwinap aropamp Kwaranápe, yiki yakápnap arop fárákapamp Kwarono. Pourou te sumpwi napao maok, Kwaro nke námp fek te ponankor yiki yakáp naponon.”

³⁹ Makrá séránko maok, lo kar yénkrá farákáp konap arop ankwap fárákapao wawiaka sérrá, “Tisa! Amo sénap kar te kwapwe kare námpono.”

⁴⁰ Aeriaka pwarará maok, warko turunk mwarea kapao pwarápe nap kwamp apápria pwararapono.

*Jisaso Farisi fákáreran ‘Krais te wanono’rá turunkimp kar
Matyu 22:41-46; Mak 12:35-37*

⁴¹ Aeapo maok, Jisaso Farisi fákáreran sérrá, “Ae te mokopiaka ‘Krais te Devito yakámp fi mekamp aropono’rá sénapono?”

⁴² Devit námoku wokwaek kar Buk Song fek kumwiriaka sérrá, “Tokwae Karao onomp Tokwae Karan sérrá, “Amo te onomp yae-párak mwaek tankea napo,

43 nánkár wakmwaek amwan yorowar i konap aropan waráp yae ankore mek párapok tenanko, yakáp mwanapon.” * ✧

44 Devit námoku Kraiséen ‘Onomp Tokwae Kar’rá sénámpao maok, mao te mokopia warko Devitomp ounáp yak námpono?”

Lo kar mérnáp aropamp nínik

Matyu 23:1-12; Mak 12:38-40; Luk 11:43

45 Arop ponankor oukoumwan am fek yakrá Jisas sérámp kar wará yakápapo maok, tá warko Jisaso námoku éréképá yárákimp arop fárákapan sérrá,

46 “Yumo te kar yénkrá farákáp konap arop fárákapan fwapnae karia mér kip: Am fárákap te youén táman, arop námwan nkeanáponoria waempyam éri kare fek kékéri pwateaka paokopria, arop koupoukour nap mek tukup napo, námwan kápae kare aropao warákárria me pakáráprá ‘Gude’rá séranápon kar i konapono. Tá ankwap te, arop námwan nkeanáponoria tukupea lotu nap mek mekok tankápria, ankwap te, fir kékéroo nap fek arop tokwaeramp wonae fikamp sia fek tukupea tankáp konapon.

47 Tá am fárákap kae koumteouan poupwekáprá maomp nap mekamp ankank ponankor ti konapono. Tá ankwap te, náráp am nínik oupoupourrá, arop námwan nkeanáponoria yoporop kar éri fek Kwarén kar toropwáprá paokop i konapon. Ae konapan maok, nánkár kotnap ke fek te am fárákap te yoporop touwe tokwae sámp mwanapon.”

21

Ankank moráp yupu Kwarén ofa sánkámp kar

1 Jisaso lotu nap tokwae mek yakrá énounkouprá yakria nke nánko maok, mani tokwaeráp arop fárákapao náráp ofa mani lotu nap tokwae mekamp bokis mek épér.

2 Aenapo maok, Jisaso nke nánko, kae yupu ankwap mani mo námpao maok, mani kánanke anánkamp támao mwaran sankoroepa bokis mek sir.

3 Aenánko maok, Jisaso sérrá, “Ono yumwan kare sénampon: Mámá mani monámp kae yupu mani tokwae kar sirarea arop ankwap fárákapao sinapan kwe-pwarámpo. * ✧

4 Am kápae kare arop fárákap te mani kápae kare ankwapmwaek tank nánko, ankwapmwaek mwar Kwarén sánk naponno. Aeno mámá kae yupu te fir sámpá fánaenámp te ankwap tank mo karenámpao maok, ankár ponankor sinámpo.”

Pwar naenámp ke fek ankank korop naenámp kar

Matyu 10:17-22; 24:1-14; Mak 13:1-13

5 Arop ankwap fárákap lotu nap tokwae táman sérarrá: “Arop fárákapao kwapwe kare yumwi, tá nkwaekwe make ankank koumteouráp aropao Kwarén kwaporok nénk nap tia am nap moporia pwate napon.” Aerapo maok, nopok Jisaso sérrá,

6 “Mámá ankank yumo oukoumwan nke nap te nánkáráp ankwap ke fek te am nap mekamp yumwi ankwap yumwi yumuntuk te tank mono. Am te ponankor aropao momontokoria apárok sir mwanapon.” * ✧

⁷ Aeránko maok, am arop fárakapao Jisasén turunkrá, “Tisa, moko ke fek am ankank korop naenámpon? Apae ankank manékir korop nánko, yino táman méria, am ankank korop naenámp ke te wae wonae fekánéria ninik mwanámpon?”

⁸ Jisaso sérrá, “Yumo fwapia mér kip. Takria yumwan kápae kare aropao poupwekáp mwanape. Am te apae riteanápe ‘Námo te am arop támaono’rá séria, ‘Pwarnámp ke oukoumwan wae wonae fik korop námpono’rá sénapo te, yumo táman wawia maomp weaok mwaek tukup kwapon.

⁹ Tá nánkár wakmwaek yumo yorowarnap purunk, tá yorowar tokwaenap kar waria te, yumo apáp tirinkria kour me woukouri kwapon. Am ankank te wae manmékir korop námpao maok, pwar naenámp yae te oukoumwan tamak korop mono.”

¹⁰ Tá mao warko sérrá, “Arop ankwap firao ankwap fi aropan yorowar, tá ankwap kingomp fákáreráo ankwap kingomp fákáreran yorowar mwanapon.

¹¹ Táte némp yérur tokwae korop. Tá kápae kare apárok yae-porokwe tokwae korop, touwe tokwae korop naerámpon. Aeria yumo nke napo, yámar mek nkwakwe make mwar pourouráp ankank koropánkria yumwan apáp tokwae sánk naeane.

¹² Aeno manékir te am ankank oukoumwan korop mo nánko, yumo Kwaromp firáp yakáp napara, yumwan ti-fápákampria ti-yampourou mwanape. Yumwan lotu nap mek kotia kalabus nap mek kák mwanape. Tá king ntia gavmanomp yi mek éréképá tukupea kot mwanape.

¹³ Yumwan am tak nap te yumo fwap Kwaromp Kar fárakáp mwanap mwae kup támaono.

¹⁴ Aenámpara, yumo, am fárakapan nopok kar sér mwanámp nánap mwarrá niniki kwapon.

¹⁵ Waeman fwap onoku yiráp táp mek kar papria yumwan yonkwae kour nénk nanampon. Aenanko kápae kare arop yumwan yoporap te, ono yumwan sánknamp karan ták-pwar mo, sámp-anámp mo mwanapon. ✧

¹⁶ Yiráp éntupwar naropwar, naeounáp, ankárank fi arop, nouroup fárakap, mao kuri yumwan yopor aropamp yaek pap mwarea napon. Aenapo, ankwap fárakap yumo ou mekamp tirá wour mwarea napon.

¹⁷ Am tak nap te, yumo Kwaromp firáp yakáp napara, arop ponankor yumwan kokwarokria napon.

¹⁸ Táte yiráp me korokamp me pwae ankwap ankárankamp kwaporok moyak mono.

¹⁹ Aenámpara, yumo kárakáre fek fokopeyakápria, yumokuráp yiki yakáp yakáp mwanap sámp mwanapon.”

*Jisaso ‘Jerusalem kwatae pap mwanap’rá sénámp kar
Matyu 24:16-21; Mak 13:14-19*

²⁰ Tá Jisas ankwap kar sérrá, “Aeno táte nánkár yumo nke napo, ami fákáre koropea Jerusalem sámp-saokor napo te, yumo táman mér kip: Taun souroumpour mwanap ke te wae wonae fik námpon. ✧

²¹ Am ke fek te arop fárakap apár Judia mek yakáp nap te ankár pirikimpea you mek pok mwarea napon. Tá arop fárakap Jerusalem mek yakáp nap ankár am taun pwararea ankwapok pirikimpá tukup mwarea napon. Tá arop ankwap fárakap némp kánanke-táráp fekmwaek yakáp nap Jerusalem mek te tukup mo kareno.

22 Am ke te Kwaro sokoronap arop fárákan nopok touwe kwatae sánknámp kenon. Aenámpara, am kar ponankor te Kwaromp buk fek yak námp kare kar korop naenámpon. ✧

23 Koumteou tárápu yakáp nap, tá wae yaek fákeyakáprá mom wunnap koumteou am ke fek te koupoutáráp nape! Am apár mek te touwe tokwae korop nángo, Kwaromp yonkwae pwarámp te waeman am mekamp koumteouráp aropan sámp naenámpon.

24 Ankwap fárákap bainat fek faoporrá épérrá, ankwap fárákap fápákamánkia ankwap-fi ankwap-fi mekmwae ti-tukup mwarea napon. Takria ankwap fi arop fárákapao Jerusalem poukeyakáprá tukupea Kwaro ‘Wae támaono’rá sénámp fek pwar mwanapon.’ ✧

*‘Wakmwaek Aropamp Táráp ék naenámp’rá sénámp kar
Matyu 24:29-36; Mak 13:24-33*

25 Tá Jisas warko ankwap kar sérrá, “Pwarnámp yae korop naeria nángo, yámar, yunk, térmeamp pourouk nkwakwe make ankank koropánk nángo, solwara tokwae souroukoupriaka purunk tokwae nángo, apárokamp arop fi ponankor nkea yonkwae touwe foforia apáp tirínka wae mwanapono.

26 Am ankank apárok korop naerianánko, kápae kare koumteouráp arop ninikria apáp tirínkia yi mánmán mwanape. Am te apae riteanápe, yámar mekamp térmeráp ankank sámpá wuwi naenámpon. ✧

27 Am ankank koroepa pwaránko, Aropamp Táráp koumwe meknámp kárakáre tokwae ntia wae tokwae méntér ék nángo, nke mwanapon. ✧

28 Am ankank fi yokorrá korop nángo, am ke fek táman yumo ankár fokopeyákrá narek tokoreyákámp mwanapon: Kwaro yumwan warko éréképea yámar mek pok naenámp ke te wae wonae fik korop námpon.”

*Yao fikan wounápnámp kar
Matyu 24:32-35*

29 Tá warko am fárákan wounáp kar arakrá sér, “Yumo yao fikráp ankwap yao aran nkenke.

30 Táte yumo nke napo, pwae páre nángo te, ‘Oukoumwan te yámar kwapwe naenámpono’rá sér i konapon.

31 Táte taknámp, yumo nke napo, yámar mek am ankank koropánk nángo te, yumo wae mér mwanapono: Kwaromp firáp taokeyaknámp ke te wae wonae fik korop námpon.

32 Ono yumwan kare kar sénampon: Mámá kear mekamp koumteouráp arop fárákap oukoumwan sumpwi mo, yakáp napo, am kápae kare ankank korop naenámpon.

33 Yámar me ntia apár te akwapea pwar naenámpon. Aeno onomp kar te akwápá moyak mono.”

Jisaso éréképá yárai i konámp arop fárákan ‘mér kip’rá sénámp kar

34 “Aeno yumo fwapia mér kip. Yumo takria fir kápae ntia mánmán ént fépérrá mánmánrá paokop mwanape. Yumo takria pouroukamp ankankan saráp ninik tokwae mwanape. Take ninik támao yumwan oupoupouri fákeyak nángo te, am Arop Tokwae koropnámp yae te koupour kar koropria,

³⁵ aopwerao kouan porokwap konámp niamp naenámpnon. Am yae te kápae kare apárok yakápnap arop fi ponankoran korop naenámpnon.

³⁶ Ae naenámpara, yumo te ankár fwapia mér kare fek yakáp kip. Yumo ankár Kwarén kar toropwap saráp yakáp napo, yumwan kárákáre sánk naenámpnon. Aeria maok, yumwan nkwakwe make touwe kwatae korop námpon kor; yumo fwap kwe-pwararea Aropamp Táráp yumwan yurukup naenámp fek yumo pwarápa mo, fwap fokoheyakáp mwanapon.” Jisas aera séri pwara námpon. ✧

³⁷ Am yinink kumuri yak námp fek te, Jisas kounteouráp aropan lotu nap tokwae mek kar yénkrá farákáp ko, kumuruk Oliv Faonkwekemp némpouk akwapá amp i konámpono.

³⁸ Aenángo kápae kare kounteouráp arop te kounteounek kar maomp kar wa mwaria lotu nap tokwae mek korop konapono.

22

Judasó Jisasén outirimp kar

¹ Yis Moráp Pan Fárrá Lotu i konap Pasova Yae wae wonae fik nánko, ✧

² pris tokwae fákáre ntia lo kar yénkrá farákáp konap arop farákáp mao Jisasén farop mwaria napao maok, kounteouráp arop farákápao nkeantánia apáprá kánánkámp mokopia farop mwanámpra mwae kup oupourouk.

³ Satano akwapea Judas, akwap e Iskariot, maomp ninik mek noumpouk-oup. Am Judas te Jisas éréképá yarak i konámp éntér-sámpramp arop farákáp ou mekamp. ✧

⁴ Mao akwapea, pris tokwae fákáre ntia lotu nap tokwae taokeyakáp konap soldia fákáre méntér tankrá, Jisasén am arop farákápamp yaek sánk naenámpnan sérarrá am naenámp mwae kup oupourouk.

⁵ Aenángo maok, am arop farákápao warákáránkia maok, ‘Fwap amwan mani sánk mwanámp’rá sér.

⁶ Aenapo maok, Judas am farákápamp kar wawia ‘Fwapono’rá séria maok, mao, arop nke mo nap ke fek am farákápamp yaek Jisas sám-p-sánk nanámpra mwae yororia yépék.

Pita ntia Jon Pasova fir nánapnep kar

Matyu 26:17-25; Mak 14:12-16

⁷ Yis Moráp Pan Fári konap Yae wae korop. Am yae fek te sipsip morok, am Pasova fár mwanámpra yénkép i konapon.

⁸ Aenámpantá Jisaso Pita ntia Jonén tirá kéréprá, “Yumo akwapea Pasova fir nánapia nepo, nomo fár mwanámpon.”

⁹ Aeránko maok, am arop yaworao Jisasén turunkrá, “Amo nik nap te, yino maok nánap nenempon?”

¹⁰ Mao am arop yaworan sérrá, “Yumo wawenke! Yumo Jerusalem mek akwap nepo, arop akwap sospen mek ént yinkipea férek papea * samprá akwap námp yumwan mwaeakó kikip naenámpnon. Aenángo, yumo mao akwapnámp nap mek am mek maomp wakmwaeak akwap kip.

¹¹ Aeria yumo ankár am nap naropwarén sérrá, ‘Amwan yinomp Tisa sérrá, “Námo náráp éréképá yarak i konámp arop farákápént Pasova fir fánanamp nap aokore te maok yak námpon?” ’

✧ 21:36: Ro 13:10-14 ✧ 22:1: Kis 12:21-27 ✧ 22:3: Jo 13:2 * 22:10: Mk 14:13 fekamp kar fi fek nkeae.

12 Aerá turunk nepo, mao yumwan narekamp aokore tokwae kákánarráp tankáp i konap fae ankank tankáp námpráp yénkép nángo, yumo am mek Pasova fir nánapi kip.”

13 Am arop yawor akwapea, waeman Jisaso séri námpaok taknámpia maok, wae Pasova fir nánapi pwar.

Jisaso éréképea yáarak i konámp aropan pan ntia wain nénknámp kar Matyu 26:26-30; Mak 14:17-26; 1 Korin 11:23-25

14 Am fár mwanap ke korop nángo, Jisas náráp éréképea yáarak i konámp aposelént fár mwaria tankáp.

15 Aeria mao am fárákapan sérrá, “Ono nánkár wakmwaek te touwe tokwae sámp nanampara, manmékir yumont máma Yae Tokwae fek Pasova fir fánaeria warákár tokwae nampon.”

16 Ono yumwan sér rae: Ono te warko Pasova fir fár mono akwapea Kwaro náráp firáp taokeyak naenámp ke fek am Pasova fánámp fi kare érik koropnámp ke fek fánanampon.”

17 Aeria maok, mao wainráp kap sámpea Kwarén kar fáparákia am fárákapan sérrá, “Yumo má sámpea ou fáparákaprá fárenke.

18 Ono yumwan sénampon: Ono te oukoumwanian nánkáráp kor wain ént fár mono, akwapea Kwaro náráp firáp taokeyak naenámp ke korop námp fek fánanampon.”

19 Aeria maok, warko mao pan sámpea fákeyakrá Kwarén kar fáparákia pwarará, fopwaria am fárákapan nénkria maok, sérrá, “Máma te onomp pourounono. Ono yumwan yaewour naenámpria nénk nampon. Kápae kare por yumo takria onan ninik kip.”

20 Pasova fir ponankor fépéria pwarapo, tá taknámp ankwap wainráp kapan kor takrá sér, “Máma wain te onokump yiri fek kontrak wourékam papea pwar namp wounápono. Aeriaka am yiri te yiráp por kwarákárria yumwan yamokwap námpon. ✧

21 Aeno yumo nkenke: Am arop onan yopor aropamp yaek pap naerianámp te onont máma kákánar fek fárrá tank námpon. ✧

22 Aenámpan maok, Aropamp Táráp te fwap Kwaro nánapi tenámpaok akwap naenámp. Aeno man yopor aropamp yaek sánknámp aropao maok, mao te koupouteane!” ✧

23 Mao aerá sénánko maok, am arop fárákap námoku kok turunkuprá, ‘Ae te wa mokop tak kun?’rá sérar.

‘Wa mokop tokwae karonó’rá sérarnap kar

24 Táte warko Jisaso éréképea yáarak i konámp arop fárákap námoku ou mek táman kar yorowarrá, ‘Wa mokop nomp tokwae kar yak naenámp?’rá sérar.

25 Aerapo maok, Jisaso am fárákapan sérrá, “Máma apárokamp king tokwae te kárákáre tokwae napara, arop poukeyak nángo, arop fárákapao, mao te arop yaewour kwapwe konámp námpia ninik mwanapria napon.

26 Aeno yumo te takrá niniki kwaponno. Yumo ou mek arop tokwae kar yak naerianámp te, ankár nánae karao wakmwaek yak konámp niamp kuno. Tá yumwan taokeyaknámp arop te ankár yaewour naenámp tére arop niampi yak naenámp. ✧

27 Ae te wa tokwae karonu? Arop tankrá fir fánámp ni, nopok tére arop fir nánapi sankoropá sánknámp arop nie? Am arop tankrá fir fánámp támao maok, tokwae karonu. Aeno ono yumo ou mek yak namp te, tére arop arákarea yumwan yaewour nampon. ✨ ✨

28 Ono wokwae k nkwakwe make touwe sámp nampon kor, yumo onan pwarará pirikimpá tukup mono. Waeman onont yakápi napon.

29 Onomp Naropwaro maomp firáp poukwapá yak nanamp kárakáre sámp námpan, tá taknámp ono am kárakáre yumwan nénk nampon.

30 Ono am Kwaromp firáp taokeyak namp mek te yumo fwap onomp kákánar fek fir fépérrá ént fépér mwanapon. Yumo fwap kingomp sia fek tankápria éntér-sámpramp Israel fi mekamp kounteouráp arop fárákapan yurukup mwanap arop fárákap yakáp mwanapon.” ✨ ✨

*Jisaso ‘Pita námwan younkwe sinaean’rá sénámp kar
Matyu 26:31-35; Mak 14:27-31; Jon 13:36-38*

31 Jisaso am kar séria pwarará, Pitan sérrá, “Saimon, Saimon, wawae! Kwaro takanorianánko, Satano, wa mokop Kwarént kumpeyak nánko, wa mokop Kwarén pwaran nke nae ritea yumwan yampourou naeria waeane.
✨

32 Aenámpan maok, ono wae amwan yaewourria Kwarén sénanko, amo onan mérap te onan ankár pwarará akwap mono. Warko wakmwaek arákarrá ononampok koropria waráp ankwapyaenápen kárakáre sánk nanapon.” ✨

33 Aeránko, nopok Pita man sérrá, “Tokwae Kar, ono te waeman amwan fákapia te, onan méntér fákap mwanapria nánap nampon. Tá ono waeman amont sumpwi nanampria nánap nampon.”

34 Aeránko nopok Jisaso Pitan sérrá, “Pita, ono amwan sénampon: Mámá kumuruk oukoumwan mámá kakaruk fárámp mo námp fek, amo yinink por onan te ‘Mér mo nampono’rá sénae rapon.”

Jisas náráp éréképá yárák i konámp arop fárákapan ‘Mér kip’rá sénámp kar

35 Tá warko Jisaso am fárákapan sérrá, “Wokwae ono yumwan tirá kérépanko tukupap fek te paus mani, brasbel, su, aráte ti-tukup moiapon. Am ke fek te yumo ankank ankwap moiap ni, fwap nie?” Aeránko maok, nopok am fárákapao sérrá, “Mono.” ✨

36 Aerapo maok, Jisaso am fárákapan sérrá, “Oukoumwan te arop maomp paus mani tank nánko te, sámp, brasbelan kor tak. Táte arop bainat mo námp kwamp te, náráp waempyam aropan sánkria am fekamp mani sámpea bainat ankáránk sámp kun.

37 Am te apae riteanápe, Kwaromp Buk fek profet kar arakrá sér, ‘Kwatae ninikráp arop ou mek tapokwapá kouroump napon.’ Ono yumwan sénampon: Kwaromp Buk fekamp onan sénámp profet kar waeman ankár korop naenámpn.” ✨

38 Aeránko nopok am fárákapao sérrá, “Tokwae Kar, amo nkeae! Yino wae bainat anánkaopwe tank námpon.” Jisaso am fárákapan sérrá, “Aenángo te wae támaono.”

✨ 22:27: Mt 20:25-28 ✨ 22:27: Jo 13:12-15 ✨ 22:30: Mt 19:28 ✨ 22:30: 2 Ti 2:12 ✨ 22:31: Jop 1:6-12; 2:1-6; Amo 9:9; 2 Ko 2:11; 1 Pi 5:8 ✨ 22:32: Jo 17:9,11,15; 21:15-17 ✨ 22:35: Lu 9:3 ✨ 22:37: Ais 53:12; Lu 22:32-33

*Jisaso Oliv Faonkwek kar toropwapimp kar
Matyu 26:36-46; Mak 14:32-42*

³⁹ Takia pwarará, Jisas Jerusalem taun pwarará Oliv Faonkwek wokwaek i konámpnâmp taknâmp nárâp éréképá yárák i konámp arop fárâkap éréképea akwap.

⁴⁰ Akwapea am fekria am fárâkapan sérrá, “Yumwan Satano poupwekápantáno. Kwarén sénapo, ankár yumwan yaewour naenámpôn.”

⁴¹ Aeria maok, mao am fárâkapan am fek párapokprá panek tae morok 30 mita fek akwapea kwarâp torokomprá Kwarén arakrá sér,

⁴² “Ayao, amo fwap tak naeria te amo onan touwe sâp mwanap má sâmpsinanapon. Aenanapan maok, onomp ninikaoki kwapono. Mono. Amo ankár amokurâp ninikaokampo.”

⁴³ Aerá sénánko maok, yámar mekamp ensel ankárankamp maonâmpok koroepa man kárâkáre sánk.

⁴⁴ Jisaso am touwe sâmp naenámp táman yonkwae sakâp tokwaeria kárâkáre fek Kwarén kar toropwap. Aenángo maok, maomp pouroukamp fápáre te yiri niampria apárok firikip pikrínk.

⁴⁵ Mao Kwarén séria pwarará fokopeyakea maok, akwapea éréképá yárák i konámp arop fárâkapan nke nánko, am fárâkap te ankank kwatae Jisasomp pourouk korop naenámp táman yonkwae touwe tokwaeria kour porokwe nánko, pampi yakâp.

⁴⁶ Aenapo, Jisaso am fárâkapan sérrá, “Apaerá pamp rape? Yumo fárámpea Kwarén sérenke. Takria Satanomp ninik koroepa yumwan sâmp nánko, kwatae ninik fek tukup mwanape.”

*Judas Jisasén yopor aropamp yaek papnâmp kar
Matyu 26:47-56; Mak 14:43-50; Jon 18:2-11*

⁴⁷ Jisaso oukoumwan am kar takrá sérrá yak nánko, kápae kare arop ou wae korop. Aenapo am arop Judas, mao te am éntér-sâmp ramp éréképá yárák i konámp ou mekampao maok, mao mekia am fárâkapan mwae yénképrá korop. Mao koroepa Jisasomp wonae fikria man koupwiyakrá aop mukur naeria.

⁴⁸ Aenángo maok, Jisaso man sérrá, “Judas, amo Aropamp Tárâp kwekárrá koupwiyakrá aop mukuria yopor aropamp yaek sánk nae rape?”

⁴⁹ Am éréképá yárák i konámp arop fárâkap Jisasént yakápi napao, Jisasén sérrá, “Amo ninik nap te, yino má arop fárâkapan bainat fek faoporrá épér mwanâmp nie?”

⁵⁰ Takria maok, arop ankárankamp am ou mekampao bainat ér-sâmp rá pris taokeyak konámp aropamp tére konámp aropan karâmp-sirrampweria yaepárâk mwaekamp woupwi kor mwar aop-sinángo piká párákap.

⁵¹ Aenángo, Jisaso nkea sérrá, “Amo nopok i konap ninik te ankár pwarae!” Aeria maok, Jisaso warko am aropamp woupwi kor sâmp rá kirimpá pwar nánko, warko wae kwapwe kare yak.

⁵² Aenángo, Jisaso pris tokwae fákáre ntia lotu nap tokwae taokeyakâp konap soldia fákáre ntia Juda fi taokeyakâp konap arop fárâkap man sâmp mwaria korop nap táman sérrá, “Yumo bainatrâp yaopwae tia yorowarinâmp aropan sâmp mwaria korop konap niamp korop rape?”

⁵³ Kápae kare kumur ono yumont lotu nap tokwae mek yak namp fek te, yumo onan sâmp moiapono. Aeno oukoumwan má má ke fek yirâp keráo

korop námpon. Oukoumwan mámá fae tákáre ke fek kirikipamp kárákáreao kwe-pwar námpon.” ✱

Pita ‘Jisasén mér mono’rá sénámp kar

Matyu 26:57-58,69-75; Mak 14:53-54,66-72; Jon 18:15-18,25-27

⁵⁴ Aerá séri pwaránko, Jisasén wae sámpea tukup. Man warámp-santukupea pris taokeyak konámp aropamp nap mek napo, Pita te am fárákapamp wakmwae kwarok-te kwarok-te akwapea panék tae morok yak.

⁵⁵ Arop ankwap fárákapao pris taokeyak konámp aropamp nap yaknám yár mek yaomwi yankia pwatea am fek tankáp napo, Pita akwapea méntér yaomwi fek tank.

⁵⁶ Aenáno, pris taokeyak konámp aropamp tére konámp yupu Pitan énoukoupia am arop fárákapán sérrá, “Mámá aropao kor Jisasént yak námpono.”

⁵⁷ Aeránko maok, nopok Pita sérrá, “Mono! Ono am arop te mér mo námpono.”

⁵⁸ Aeritea tank tae morok nánko maok, tá warko arop ankwap ankáránkampao man nkea sérrá, “Amo kuri amo maomp firáp arop támaono.” Aerámpán maok, Pita nopok sérrá, “Ono maomp firáp arop te mono.”

⁵⁹ Tá wakmwae ankáránkamp ke akwap tenánko, arop ankwap am tankápnap arop fárákapán tékén sérrá, “Kare karonó. Mámá aropao kor méntér yak námpon. Mao te Galili mekamp aropono.”

⁶⁰ Aeránko maok, Pita nopok man sérrá, “Ono amo sénap kar am te mér mo námpono.” Aeránko maok, am ke fek táman kakaruk fárámp.

⁶¹ Aenáno maok, Jisaso kotrá yak námp feknám mankrá sámp-arákarrá Pitan tokoreyak nánko, Pita warko wokwae Jisas sérimp kar am ninik. Wokwae mao sérrá, ‘Mámá kumuruk oukoumwan kakaruk fárámp mo nánko, amo yinink por sérrá, “Ono Jisas te mér mo námpono”rá sénanap’ rimp kar warko ninik. ✱

⁶² Aeria mao yár ménki porok oukur akwapea yár younkwek yákrá yonkwae touwe tokwaeria éma wae.

Rom mekamp soldia fákáre Jisasén wouroumprá amomoránkria porokwap-nap kar

Matyu 26:57-58; Mak 14:55-64; Jon 18:12-14,19-24

⁶³ Aenko maok, Jisasén sámpá tukupap, soldia fákáre † man wouroump séria man yae fek fukiapon.

⁶⁴ Am fárákap te Jisasomp yimetápok waempyam woukoupea pwarará, porokwaprá man arakrá turunk, “Amoku méria profet kar fek sérae: Amwan te wa porokwapán?”

⁶⁵ Ankár takrá tukuprá kápae kare ankwap wouroump kar sérariapon.

Jisasén Kaunsilo nke námp fek kotiap kar

Matyu 26:59-66

⁶⁶ Tá warko wakmwae yámar aok nánko, Juda fi taokeyakáp konap arop ntia pris tokwae fákáre ntia lo yénkrá farákáp konap arop fákáre koupoukour napo, arop ankwap fárákapao Jisasén warámpea am Kaunsil ‡ fákáreaonapok tukup napon. Aenapo maok, am Kaunsil fákáre Jisasén turunkrá,

✱ 22:53: Lu 19:47-48 ✱ 22:61: Lu 22:34 † 22:63: ‘Rom mekamp soldia fákáre’rá sénámp te ‘Juda Tére konap Ninik’ Buk 2 kware 73 fek nkeampo. ‡ 22:66: ‘Kaunsil’: ‘Juda Tére konap Ninik’ Buk 2 fekamp kware 55 fek nkeae.

⁶⁷ “Amo yinan sérae: Amo te Kraiss ni mo nie?” Aerapo maok, nopok Jisaso am fárákapán sérrá, “Ono yumwan sénánko te, yumo mér mo mwarea napon.
✧

⁶⁸ Tá ono yumwan ankwap kar turunk nánko te, yumo onomp kar pwarokwaprá sér mono.

⁶⁹ Táte oukoumwanía nánkárap wakmwaek Aropamp Táráp Kárákáre Tokwaeráp Kwaromp yae-párák mwaek tank naenámpón.” ✧

⁷⁰ Aeránko maok, am fárákap ponankor Jisásén sérrá, “Ae te tak napara, amoku támao amo Kwaromp Táráp nie?” Tá nopok mao am fárákapán sérrá, “Yumoku támao takrá sénápon.”

⁷¹ Aeránko maok, am fárákapao sérrá, “Nomo apaerá ankwapamp kar wa mwaria yépék mwanámpánáp? Waeman námokuráp táp meknámp mámá kar sénánko, nomo wa námpono.”

23

Jisásén Pailato nke námp fek santukupá kotiap kar

¹ Aeria maok, ponankor ferámprá Pailatonámpok Jisas warámpá tukup.

² Warámpá tukupea man kotria sérrá, “Yino nke nánko, mámá arop te Juda fi yino i konámp ninik sámpá yampourou námpono. Tá mao sérrá, ‘Ono támao ono Kraiss, ono Kingono’rá sér i konámpóno. Tá yino Sisarén takis sánk mwarianánko te, mao taokor konámpóno.” ✧

³ Aerapo maok, Pailato Jisásén turunkrá, “Amo te Juda fákáreramp king nie?” Aeránko, mao nopok Pailatomp kar pwarokwaprá sérrá, “Amoku támao amo takrá sér rape.”

⁴ Aeránko maok, Pailato pris tokwae ntia koumteouráp aropan sérrá, “Ono te mámá aropan am fek kot mwanap ankank te nke mo námpono.”

⁵ Aeránko, tá nopok am fárákapao kar kárákáre fek sérrá, “Mao mámá Judia apár mekmwaekamp arop fárákapán kar yénkrá farákáp nánko, arop ponankor Gavmanomp kar ták-sir mwanap ninik yak námpono. Mao am tak námp te apár Galili meknámpia koropea mapek námpono.”

Jisásén Heroto nkemp fek kotiap kar

⁶ Pailato am kar wawia am fárákapán turunkrá, “Mámá arop te Galili mekamp nie?”

⁷ Aeránko maok, sérrá, ‘Jisas te Heroto poukwapnámp apár mekampono’rá sérapo maok, Pailato Jisásén Herotonámpok sámp-kérép. Am ke fek te Heroto kor Jerusalem mek yak.

⁸ Aenánko maok, Heroto Jisásén nkea mao warákár tokwae. Wae manmékir Jisas térenámp kar wawia mao man nkeaka, Kwaromp kárákáre yénkép nánko, man nke nae karrá yakámpón. ✧

⁹ Aeria maok, Heroto man kápae kare ankank turunkupánko maok, Jisas te nopok maomp kar ankwap pwarokwaprá sér mo.

¹⁰ Pris tokwae fákáre ntia lo mérnáp tisa fákáre koropea wonae fik yakáprá Jisásén tékén sérarrá, kotiapono.

¹¹ Tá Herot ntia maomp soldia fákáre, mao te kingonorá Jisásén wouroumpá amomoránkiapono. Aea maok, Heroto séránko kingo yirimp konámp niamp waempyam kwapwe kare sámpea maomp pourouk yirimpea Pailatonámpok arákarrá sámp-kérépapon.

¹² Wokwaek te Herot ntia Pailat te nonopok yoporipao maok, oukoumwan am ke fek te nonopok nouroup nepono.

Pailato 'Jisasén soldia fákáreramp yaek sánkámp kar Matyu 27:15-26; Mak 15:6-15; Jon 19:1-16

¹³ Tá Pailato warko pris tokwae fákáre ntia Kaunsil fákáre, tá arop ponankor wumwi nángo, koropeaka koupoukour.

¹⁴ Aenapo, mao am fárákapan sérrá, “Yumo ononampok mámá arop warámpá koropea sérrá, ‘Mao aropamp ninik sámpá yampourou námp'rá sénapan maok, yumoku kareao wa nap fek turunki nampono. Yumo wawenk: Ono mámá aropan am fek kotnap ankank te nke mo kar nampon.

¹⁵ Heroto kor nke moria warko nomonámpok arákarrá sámp-kérép námpon. Nomo mámá aropan sumpwi pap mwanámp fi te yak mo kare námpono.

¹⁶ Aenámpara, ono soldia fákáreran sénanko, ain tákäre tokoropramp paok fek táraporea sámp-kérépanápono.”

¹⁷ (Juda fi te arak i konapono: Kápae kare por mao lotu i konap Pasova Yae korop námp fek te Pailato fákápá yaknámp arop aokorop-pwarará, amwar sámp-kérép nángo, akwap konámpono.)

¹⁸ Táte koumteouráp arop fárákapan ponankor tékén sérrá, “Am arop te sumpwi papria, Barabasén yinonámpok sámp-kérépae.”

¹⁹ (Am Barabas te taun mek Gavmanén yorowaria arop ankwapan sámp-wouroumpeanánko, am fek man sámpea fákápá pap napon.)

²⁰ Warko Pailato 'Jisasén aokorop-pwarará sámp-kérép nae'rá sénánko maok,

²¹ tá am fárákapan tékén wumwi kar fek sérrá, “Yaopwae porokopramp fek pukupenke! Yaopwae porokopramp fek pukupenke!”

²² Táte warko Pailato am fárákapan yininkan sérrá, “Am te apae riteanono? Am arop te apae ankanki námpono? Ono te mao am fek fwap sumpwi naenámp ankank te kánanke nke mo nampono. Aenámpara, ono sénanko, ain tákäre tokoropramp paok fek fukia sámp-kérépanápono.”

²³ Aenángo maok, am fárákapan 'Jisasén yaopwae porokopramp fek pukupenk' ria tékén wumwi kar fek séra waeria, Pailatomp kar te ankár apárok sámp-anámp.

²⁴ Aenapantá maok, Pailato wampweria am fárákapan sénapaokria ‘Tak-enk'rá sérimpono.

²⁵ Koumteouráp arop fárákapan am fákápá yaknámp arop, warko warámp mwarria wumwi nap te Pailato am Gavmanén yorowaria arop ankwapan porokwapea sumpwi papámpan man sámp-kérép. Táte am koumteouráp arop fárákapan karwaokria Jisasén soldia fákáreramp yaek sánkámpono.

Rom mekamp soldia fákáre Jisasén yaopwae porokopramp fek arápap kar Matyu 27:32-44; Mak 15:31-32; Jon 19:17-24

²⁶ Aenko, am Rom mekamp soldia fákáre wae Pailatomp nap pwarará Jisasén warámpá tukup. Takria mwaeao nke napo, arop Sairini mekamp Saimon Jerusalem mek akwap naeria korop. Aenángo, man sámpea fákeyakáprá sérrá, ‘Jisasén am fek pukup mwanap yaopwae mao námoku samp námp mámá amo man yaewourrá sampae' ria fopwaok. Aenapo, mao am yaopwae kakapea Jisasén éntér papea akwap.

27 Tak napo, kápae kare kourteouráp arop maomp wakmwaek tukup napo, kourteou ankwap fárakap Jisasén yonkwae touwea waeria éménkrá tukup.

28 Aenapo maok, Jisaso sámp-arákarrá am kourteouran sérrá, “Jerusalem mekam kourteou, yumo te onantá éménki kwapono. Yumokuráp pourou ntia yiráp tárápuantá éménki kipo.

29 Am te apae riteanápe, nánkár wakmwaek ankwap ke fek kápae kwatae korop naenámpono. Am ke fek kourteou mapo yakáp nap, tá táráp samp monap, tá táráp mom wurump monap, am fárakap fwap warákár mwanapono.

30 Am ke fek táman touwe tokwae kwatae kare korop nánko, kourpour sumpwi mwarria am arop fárakapao péri wi tokwaeran sérrá, ‘Yumo yinan oupouroupa yakápenke!’ Tá faonkwe kánanke-tárápan sérrá, ‘Yumo koropea yinan nánánkárenke!’ ✧

31 Oukourmwan yao yiki yak námp niamp yae-párak kare aropan touwe kwatae sánk napanánko te, nánkár wakmwaek am fárakap támao yao yákare niamp arop kwataerara, touwe kwatae tokwae yármare kar sámp mwanapono.”

32 Táte arop anánkaopwe kwatae ninik nepo, am yaworan kor Jisasént yaopwae porokopramp fek pukupia sumpwi pap mwarria éréképa tukup.

33 Wae tukupea apár faonkwe ‘Arop Me Kor Yaknámp Apár’rá séri konap fek tukupea, Jisasén yaopwae porokopramp fek paprá nil pukupá pwar. Aeria, tá am kwatae ninikinep arop yaworan kor takia Jisasomp wonae fik ankwapan yae-párak mwaek, ankwapan yae-mánkwan mwaekia pukupá pwar.

34 Tak napo maok, Jisaso náráp naropwarén sérrá, “Ayao! Amo am fárakapamp kwatae ninik tirá épérampo. Mao am taknap kwatae ninik te mér moria naponu.” Táte soldia fákare Jisaso yirimp konámp waempyam ankank ti mwarria satu pilaiapono. ✧

35 Aenapo, kourteouráp arop am fek yakápra tokoreyakáp napo, Kaunsil fákare Jisasén wouroumprá sérrá, “Mao te arop ankwap fárakapan yaewour i konámpono. Táte kare, Kraiso námp kwamp te, fwap mao námoku támao yaewourano.” ✧

36 Soldia fákáreráo kor man wouroump kar séria top i konámp wain ént táp mek sánk mwarria, wonae fik korop.

37 Tá am fárakapao sérrá, “Táte kare amo Juda fákareamp Kingao nap kwamp te, fwapono, amoku waráp pourou yaewourae.” ✧

38 Táte Jisas me kor páte yaknámp yarápae fek yaopwae kárakere fek kumwiria sérrá, “Mamá te Juda firamp Kingono.”

39 Táte am kwatae ninikinep arop yawor pukup tenap ankwap ankárankao Jisasén wouroumprá sérrá, “Amo te Krai nie? Amo takanáno te, amoku kare yaewourria, yinan mént yaewourae.”

40-41 Aeránko maok, táte ankwapao am kar wawia am aropan yoporrá sérrá, “Nomo touwe tokwae mao sámpnám niamp take pourouráp sámp nempán maok, am te nomo kwatae niniki nemp fek sámp nempóno. Aeno mámá arop te kwatae ninik moi námpán, kwaporok touwe kwatae sánk naponu. Amo te man wouroumpria te, Kwarén apáp mák naponu?”

⁴² Takria maok, mao Jisasén sérrá, “Jisas e, amo nánkár wakmwaek King yakria, waráp firáp arop taokeyaknap ke fek onan kor ninikampo.”

⁴³ Aeránko maok, Jiaso man sérrá, “Ono amwan kare kar sénampono: Amo te waeman oukoumwan táman onont kwapwe kare némp yámar mek yak nanapono.”

Jisas wae sumpwimp kar

Matyu 27:45-56; Mak 15:33-41; Jon 19:28-30

⁴⁴ Oukoumwan yámar kuk nánko, yámar néntéképria kirikip tokwaerao apár oupouroupea yakrá akwapea kumur mek yámar yinink ke fek. ✧

⁴⁵ Aenánko, lotu nap tokwae mek Aokore Yiki Kwapwe Kare ménki fek nánkáráp tenapo yak konámp waempyam tokwae am te kuk paerákarea anánk mwaeak peari yak. ✧

⁴⁶ Aenánko, Jiaso tékén Kwarén sérrá, “Ayao, amo onomp waemp taokeyakaeria waráp yae sánk rae.” Aerá séria maok, mao wae sumpwi. ✧

⁴⁷ Aenánko maok, soldia fákáreramp kepten am táman nkea Kwaromp e narek sampokrá sérrá, “Kare karon! Mámá arop máte yae-párak kare aropono!”

⁴⁸ Táte kápae kare koumteouráp arop koropea tokoreyakáp napo, am ankank korop nánko nkea, apae mao yae-párak kare arop sumpwi papeanoria námokuráp éntér kor fek yae porokwapea ninik tokwaerá náráp nap mekmwaek turukump.

⁴⁹ Tá Jisasomp nouroup ankwap fárakap ntia koumteou ankwap fárakap apár Galili meknámp fárámpea Jisasomp wakmwaek koropap, mao kor panek tae morok yakáprá, am kápae kare ankank Jisas sumpwi námp fek koropánk námp am nke napono.

Jisasomp yákáre péri kor me mek papap kar

Matyu 27:57-61; Mak 15:42-47; Jon 19:38-42

⁵⁰⁻⁵¹ Juda apár mekamp taun Arimatea mekamp arop, maomp e te Josep, mao te kwapwe kare yae-párak kareria, Kwaro náráp firáp éréképea taokeyak naenám ke korop naenámpría yépékrá yak konámpon. Mao te Kaunsil fákáre mekamp Kaunsil ankwapao maok, manénkir Jisasén farop mwaria Kaunsil kar sérarap fek te, mao am arop fárakapamp ninik napént takenkrá ninik moimpon.

⁵² Am arop te Pailatonámpok akwapea, man ‘Jisasomp yákáre sámp nae’ ria sénánko Pailato ‘Take’rá sér.

⁵³ Aenánko maok, mao Jisasomp yákáre yaopwae porokopramp fekamp worokwapá sékia waempyam wupwi fek woukoupea sakwapea arop pap mwanámpría péri kor me wourékam wokwae yoroia pwtariap mek am mek pap.

⁵⁴ Am yae Fraide te Sabat yae fekamp ankank nánap i konap yae nánko, am Sabat ke wae wonae fik korop námpono.

⁵⁵ Am apár Galili meknámp fárámpea Jisasént koropnap koumteou, mao kor Josepomp wakmwaek tukupea am péri kor me nkeria, mao Jisasomp yákáre mokopia papán nke mwaria tukupapono.

⁵⁶ Nkea pwarará, wae námokuráp nap mek arária tukupea, Jisasomp yákáre forokwap mwanámpría nánákáre kwapwe konámp marasinráp, wel nánapia papá pwarará, loao sénámpnám taknám, Sabat yae fek anepériapono.

24

Jisas péri kor me meknámp warko fárámpámp kar

1 Sande fek koumounek kar am koumteou nánákáre i konámp wel ankank nánapi pátariap am tia péri kor me mek tukup.

2 Tukupea nke napo maok, péri worare tokwae arárákkarrá koropea me fek nánkáráp tariap te am fek yak mono.

3 Aenánko, am koumteou te me mek yinkea nke napo maok, Jisas Tokwae Karamp yákáre te am mek tank mo.

4 Aenánko, am koumteou, máte mokopia Jisasomp yákáre tank mo námponoria ninik tokwae. Takria nke napo maok, arop anánkaopwe Jisasén papap fek wonae fik fokopeyak nepo, maomp pouroukamp waempyam te wae tákapa wae.

5 Aenánko, am koumteou te apáp tirinkia me kor woukourrá apárok tokoreyakáp. Aenapo maok, am ensel yaworao am fárákan serra, “Yumo apaeritea sumpwi pátenap meknámp fárámpea yiki yaknámp aropan oupourouk rape? Mao te mamek tank mono. Wae fárámp teane!

6 Yumo ankár wokwaek Galili mek yakámp fek yumwan sérimp kar táman warko ninik kipo.

7 Mao yumwan arakrá sérimpon: ‘Arop fárákapao Aropamp Tárápan kwatae ninikráp aropamp yaek sánkea napo, man yaopwae porokopramp fek pukupia sumpwi pap napo, apár me mek yininki yakeaka, warko fárámp naenámp’rá séri námpono.’ ✧

8 Aerá sénépo maok, tá am koumteou fárákap wae Jisaso wokwaek sérimp kar am ninikria,

9 wae am péri kor me pwarará arári tukupea Jisaso éréképea yarak i konámp mom-sámpramp arop fárákap ntia arop ankwap fárákan am kápae kare ankank nke nap táman farákáprá sériapono.

10 Am koumteou fárákap te Makdala mekamp Maria, tá Joana, tá Jemsomp éntupwar Maria mao yakáp napo, tá koumteou ankwap fárákapao kor méntér yakápria aposel fákáreran am kar farákárapono. ✧

11 Aeapan maok, am aposel fákáreramp ninik te, am koumteou te náráp yi fek nke mono, kwaporok amorikamp karan sénapan mpweria am fárákapamp kar wawia karenoria ninik moiapono.

12 Aenapo, Pita fárámprá fárakop akwapea péri kor me mek woukoupeyakrá nke nángo, Jisasén woukoupá papap waempyam mwar tank nángo nkea pwarará, warko námokuráp nap mek arákarrá akwapria, am te mokopi námponorá ninik tokwaerá akwap.

Arop anánkaopwerao Jisasén Emeus mek akwapnámp mwaeoak nkep kar Mak 16:12-13

13 Am makár táman Jisaso éréképá yarak i konámp ou mekamp arop anánkaopwe némp kánanke Emeus mek akwap neria akwap. Jerusalem pwarará Emeus mek tukup konap te 11 kilomitanono.

14 Am arop yawor akwaprá námoku támao am Jerusalem mek koropnámp ankank táman sérarrá,

15 námoku támao turunkrá akwap nepo maok, Jisas námoku kareao am arop yaworan kikipia énéni tapokwapea tukup.

16 Aenapo maok, am arop yawor te Jisasén te nke nepao maok, man wuri nke mono.

17 Aenepo maok, Jisaso am arop yaworan turunkrá, “Yumo te apae karan sérarrá akwap repe?” Aerá sénánko, am arop yawor te fokopeyakra yonkwae touweria maok,

18 Kliopas maomp kar pwarokwaprá sérrá, “Kápaé kare némpouk mwaekamp arop oukoumwan Jerusalem mek yakápria am ankank ponankor mérapono. Ae te amo ankárankampao am ke fek Jerusalem mek koropnámp ankank mér mori kwapono?”

19 Aerá séránko maok, Jisas am arop yaworan turunkrá, “Am te apae ankankono?” Aenánko nopok am arop yaworao man sérrá, “Mámá Nasaret mekamp Jisaséninap ankank mátane. Mao te profetao, Kwaro nke námp fek, tá arop fárakapao nke nap fek tére kárakáreria, kar kárakáre farákáp konámpono.

20 Nomp pris tokwae fákáre ntia Juda taokeyakáp konap arop fákárerao Gavmanomp yaek pap napo, Gavmano ‘Man yaopwae porokopramp fek kupupenk’rá sénapo, taki naponu. ✧

21 Aenapan maok, wokwae te yino arakrá méri námpono: Am arop te Israel firan warko yamokwap naeria námpon. Tá ankwap kar te ará: Am ankank koropnámp yae te wae yinink yae akwap tenámpono. ✧

22 Oukoumwan yinomp ou mekamp koumteou yinan korokopá pap naponu. Am te ará: Mao koumounek kar tukupea péri kor me mek nke napo,

23 Jisasomp yákáre tank mo nánko, arári koropea sérrá, ‘Yino ensel nke nánko, mao sérrá, “Jisas yiki yak námpono.”’ ✧

24 Aenapo, arop ankwap farákáp yino ou mekamp tukupea péri kor me mek nke napo, am koumteou séri nap ankár take pourouráp nke naponu. Aenapan maok, mao karean te nke mói naponu.”

25 Táte Jisas am arop yaworan sérrá, “Yiráp ninik te épérépria profet fákáreramp kar koupour kar mér mo neponu.

26 Am te arakrá sériapono: ‘Krais te ankár manénkir touwe sámpea, wakmwaek pokea Kwarént wae tokwae kwapwe fek tank naenámp’ riapon.”

27 Aerá séria maok, Moseso kumwinámp kar feknámpia akwapea, profet fákárerao kumwiap kar am arop yaworao wanep fek farákápria maok, Kwaromp Buk fek Jisas námoku karean sénámp kar fi am ponankor farákápámpono. ✧

28 Takrá tukupea, am arop yaworao akwap nerianep némp wonae fikria, Jisas te wae némp kámá-pwarará kánámpár akwap naeria námp niamp.

29 Aenámpantá maok, am arop yaworao Jisasén sérrá, “Wae yámar porokor nánko, kirikíp naereane! Amo yinont mapek yakae.” Aerepo maok, Jisaso wae am arop yaworént nap mek akwap.

30 Tá wakmwaek tankápra fáneria nepo, Jisas méntér tankria pan sámpea Kwarén ‘Aesio’rá séria pwarará, fékéria arop yaworan nénk.

31 Aenánko am arop yawor wae Jisasén wuri nkeria, mér nepo, Jisas kwaporok am fek moyak nánko, am arop yawor te warko man nke mo. ✧

32 Aeria maok, námoku támao sérrá, “Wi! Nomo mwaeao korop námp fek nomwan kar farákápria, Kwaromp Buk fek yaknámp ninik fi kor farákápra

✧ 24:20: Ap 13:27 ✧ 24:21: Lu 1:68; 2:25; Ap 1:6 ✧ 24:23: Lu 24:1-11 ✧ 24:27: Ais 53:12; Sng 22:1,7-8,16-18; 69:21 ✧ 24:31: Lu 24:16

sénánko, am ke fek táman nomp ninik mek párákap nánko, nomo korokopria nomp ninik érik farákára námpono.”

³³ Am arop yawor takrá séri pwarará, am kumur mek táman fárámprá Jerusalem mek arákarrá akwapea Jisas éréképea yarak i konámp mom-sámpramp arop ntia maomp nouroup ankwap fárákap koupoukour tankáp napo, am mek akwap.

³⁴ Aenepo maok, am fárákapao sérrá, “Wae kare kar Jisas Tokwae Kar te warko fárámpeanánko, Saimono man wae nke námpono!”

³⁵ Aerapo maok, tá am arop yaworao kar mao mwaeao nkenep kar am farákáp. Aeria maok, am arop yaworao sérrá, “Mao te pan fékéria yinan tisáp nánko, yino wae wuri nke nempon.”

Jisaso éréképá yarak i konámp arop man nkeap kar

Matyu 28:16-20; Mak 16:14-18; Jon 20:19-23; Aposel 1:6-8

³⁶ Oukoumwan táman am kar sérarrá tankáp napo, Jisas námoku kwaporok kuk fokopoyak.

³⁷ Aenánko maok, am arop fárákap nkerá paokoprá, waemp ritea kokorokoria apáp tirink.

³⁸ Aenapo maok, Jisaso am fárákapan yoporrá, “Yumo apaeritea kokorokoria ninik tokwae rape?”

³⁹ Yumo onomp pu yae má nkenke. Ono kare támao nampono. Yumo onomp pourouk sámpá nkenke. Waemp te ononampnám maknám émiráp kour yak mono.”

⁴⁰ Aerá séri pwarará, am fárákapan náráp pu kor yae kor yéncánko,

⁴¹ am fárákap nkea warákáránk napao maok, oukoumwan fwapia méréria ninik tokwae. Aenapo, Jisaso am fárákapan sérrá, “Ae te fir tank mákáne?”

⁴² Aeránko éntékam tákáre yankapramp sánk napo,

⁴³ mao sámpea am fárákapao nke nap fek fár.

⁴⁴ Aeria am fárákapan sérrá, “Ono wokwaek oukoumwan yumont yakamp fek ono yumwan wae sériamp támaono: ‘Kápaé kare ankank wokwaek onan korop naenámpan Moseso kumwimp lo, tá profet fákárrerao kumwiap kar, tá Buk Song fek kumwiap kar am te waeman ankár take pourouráp korop naenámp’rá sériampon.”

⁴⁵ Aerá sériaka, am fárákapao Kwaromp Buk fek yaknám kar ninik sámpanáponoria ✧

⁴⁶ arakrá sér, “Kwaromp Buk fek arakrá sénámpon: ‘Krais te ankár touwe sámpea yinink kumur fek warko ankár apár me meknám fárám naenámpon.

⁴⁷⁻⁴⁸ Aeanánko, maomp e fek arop fárákapao kápaé kare arop firan kar farákáp napo, arop fárákap kwatae ninik pwarará, Kwaronámpok korop napo, mao am fárákapamp kwatae ninik tirá épér naenámpon. Onomp tére, onomp yarak ponankor yumo yumokuráp yi fek nkea, yumokuráp woupwi fek wawi napara, yumo ankár Jerusalem meknám pia, ankwap némpouk mwaek am kar ponankor farákáprá paokop kipo.

⁴⁹ Yumo wawenke: Yumwan onomp Naropwaro ‘Yiki Kor Spirit sámp-kérép nanamp’rá sérimp te, ono wae oukoumwan yumonapok sámp-kérép nanampono. Aeno yumo ankár Jerusalem mek yakáprá yépék napo, am yámar mekamp kárakáre yiráp pourouk ékia woukoup naenámpon.” ✧

Kwaro Jisasén warko warámpea yámar mek pokámp kar

Mak 16:19-20; Aposel 1:9-11

⁵⁰ Jisaso am fárákan takrá séri pwarará, éréképá akwapea, némp kánanke Betani mekria maok, am fárákapao yakápnap mwaek yae nareki fákeyakrá am fárákan ourour nénk.

⁵¹ Am ourour nénkrá yak nánko, Kwaro Jisasén wae warámpea yámar mek pok nánko, Jisas wae am fárákan pwar.

⁵² Aenánko, am fárákap kwaráp torokomprá man lotu. Takia pwarará, wae warákáránkia Jerusalem mek arári tukupapono. ✧

⁵³ Tá kápae kare por lotu nap tokwae mek yakáprá, Kwaromp e sakapi-pono.

Jono Kumwimp Kwapwe Kare Kar Mekia Akwapnámp Kar

Jon te Jisaso éréképá yárákimp éntér-sámpramp arop ou mekamp ankwapono.

Jon námoku kumwinámp buk fek te námokuráp e érik sér mono, 'Arop ankáránkamp Jisaso man warákár karenámp arop'rá sénámpon. Mao kumwimp buk ankwap te, yinínkaopwe pas ntia Wakmwaek Korop naenámp Ankank Yénképnámp Kar kumwimpono.

Matyu, Mak, Luk, mámá fákáeraomékir buk kumwia napo, Jon te wakmwaek kumwimpon. Jisas narek pok tenánko, wakmwaek 60 yopwar niamp arake fek, Jono kumwimp buk te mámá apár mekamp kounteouráp arop mér mwanapria nimpon. Jisaso térenámp ankank ponankor farákáp mono, ankwapmwaek saráp farákáp námpon. Jisas farákápnámp kápae kare karan farákáp námpon.

Kar yiki yak konámpao arop arákáranámp kar

¹ Me koun sik kar, Kwaro ponankor ankank oukoumwan yoro momp fek, Kar yakámpono. Karao Kwarént yak, tá Kar námoku kare támao Kwarono. ✧

² Me koun sik Kar te Kwarént yakámpono.

³ Am Kar fek táman ankank ponankor forokorimpon. Ankank ankwap ankwap mwae kup fek forokor mono. Ponankor ankank te am Kar támao nánko forokorimpon. ✧

⁴ Yiki yak am Kar mek yak námpon. Am yiki yak te kounteouráp aropamp ninik mek wae sankoropnámp yiki yakono. ✧

⁵ Am wae te kirikip mek wae puri akwap konámpara, kirikip te am waeran oupouroupea torokwari pap mono.

⁶ Kwaro arop ankáránk sámpramp-kérépámp, am aropamp e te Jon. Mao te karan farákáprá koropámpon.

⁷ Mao te am waeramp kar táman farákáp nánko, kounteouráp arop ponankor maomp kar wawia méranáponoria farákápámpon.

⁸ Jon námoku te am wae támao mono. Mao te párák am waeramp karan farákáprá koropámpon.

⁹ Am wae te wae karerao maok, arop ponankoran wae sánk naeria oukoumwan te apárok ék námpon. ✧

¹⁰ Oukoumwan te am Kar apárok yak námpon. Kwaro am fek apár yoroimpan maok, apárokamp kounteouráp arop farákáp te man mér mo napon. ✧

¹¹ Námokuráp apár fi mek ék námpan maok, mao námokuráp arop fi te man wuri nke mo napon.

¹² Aeno ankwap kounteouráp arop farákáp man warámp nap te, am farákáp man wae méria napon. Am taknap fákáreran te Kwaro kárakáre nénk nánko, am farákáp te fwap Kwaromp tárápu yakáp mwanapon. ✧

¹³ Am arop Kwaromp tárápu yakáp nap te, naropwar ntia éntupwaromp yiri fekamp mo, tá aropamp pourou fek mwaeekamp mo, tá aropamp ninik fekamp mono. Kwaro námoku yoroianánko, maomp tárápu yakáp napon. ✧

✧ **1:1:** 1 Jo 1:1-2; Yé 19:13 ✧ **1:3:** Kl 1:16-17; Hi 1:2 ✧ **1:4:** Jo 5:26 ✧ **1:9:** Jo 8:12 ✧ **1:10:** Jo 17:25 ✧ **1:12:** Ga 3:26; Kl 2:6 ✧ **1:13:** Jo 3:3-6; 1 Pi 1:23

14 Aeria maok, Karao arop arákarea maok, yino ou mek yak námpon. Aenáno, yino maomp wae ntia kárákare tokwae te wae nke námpon. Am wae tokwae am Táráp ankáránkampamp Kwaro sámp-kérép nánko ék nám, maompono. Aeria maok, aropomp ntia kare kar ninik te maomp ninik mek saráp top-pwarámpeyak námpon. ✧

15 Jono koumteouráp aropan wumwiria arakrá sér, “Mámá arop te ono yumwan wokwae sériamp arop támaono. Ono yumwan sérrá: Arop onomp wakmwaek korop nám te, onomp Tokwae Karono. Am te apae riteanápe, ono oukoumwan korop mo nanko, mao te wokwae kar yakámpon.”

16 Aropomp te am aropan top-pwarámpeyak nánko, am aropomp fek tapek nomwan ponankor kwapwe karerá kák konámpono. ✧

17 Tá kare, Kwaro nompor lo Mosesomp yaek sánkámpon. Aeno Jisas Kraisomp yaekamp te nomo aropomp ntia kare kar ninikan sámp námpon.

18 Arop ankwap Kwarén te nke mo kareno. Am Kwaromp Táráp ankáránk mao námoku saráp Naropwaromp wonae fik kar yakeakámpao am ankáránk támao nomwan Kwar yénkép námpon. ✧

*Ént mek nér i konámp Jono farákápámp kar
Matyu 3:1-12; Mak 1:1-8; Luk 3:1-18*

19 Juda poukeyak konap fákáreao pris fákare ntiaka Livai fákare Jerusalem meknám tirá kérép napo, koroepa Jonén turunk, “Amo kare te wa nape?”

20 Aerapo maok, Jon te mek wouroump mono, érik arakrá sér, “Ono te Kraiss támao mono.”

21 Aeránko maok man turunkrá, “Ae te amo Elaija nie?” Tá mao sérrá, “Mono.” “Ae te amo yino yépekrá yakápnám profet nie?” Tá nopok mao sérrá, “Mono.” ✧

22 Aeránko maok, am fárákapao man warko turunkrá, “Amo te wa kareao nape? Yino te yinan sámp-kérépnep arop fárákapan amo nopok sénep kar tukupea sér mwanámpono. Amoku kare te apaerá sér rape?”

23 Aerapo maok, Jono sérrá, “Ono te am arop profet Aisaia sérrá, ‘Arop kar ankáránkamp arop yak mo apár meknám wumwiria sérrá, “Tokwae Karao korop naenámp mwae kup fwapokwapenk”rá sénaenámp’ rimp arop támaono.” ✧

24 Am arop fárákap Farisi fákáreao tirá kérépapo koropap támao Jonén warko turunkrá,

25 “Amo te Kraiss mo, amo te Ilaija mo, amo te am profet mo nap kwamp te, apaerá mámá koumteouráp aropan ént mek nérrá kák napon?”

26-27 Jono nopok am fárákapamp kar pwarokwaprá arakrá sér, “Ono te arop fárákapan ént fek nérrá kák konampon. Aeno yumo ou mek yaknám arop ankwap ankáránk yumo te man mér mo napon. Am arop te onomp wakmwaek korop námpon. Ono te apárok kánanke kare nampara, maomp pukamp su fekamp paok aokorop * nanamp pwi mo nampono.” ✧

28 Jono am kar sérimp te, ént Jordan mek nkamwaek fimwaekamp némp Betani mek yakrá am kar sérria koumteouráp aropan ént mek nérrá kákámpono.

Jisas te Kwaromp Sipsip Morok'rá sénámp kar

✧ **1:14:** Lu 9:32,35; Fl 2:7; Hi 2:14 ✧ **1:16:** Ef 3:19 ✧ **1:18:** Mt 11:27; Jo 6:46 ✧ **1:21:** Lo 18:15-18; Ap 3:22 ✧ **1:23:** Ais 40:3 ✧ **1:26-27:** Matyu 3:11 fekamp kar fi fek nkeae. ✧ **1:26-27:** Jo 1:33

²⁹ Ankwap kumuruk, Jono nke náńko, Jisas maonámpok koropáńko maok, “Nkenke! Nkote Kwaromp Sipsip Morokono. Mao te apárokamp kounteouráp arop ponankoramp kwatae nínik tirá épér naenámpon. ✱

³⁰ Am arop te ono wokwaek sérrá, ‘Arop onomp wakmwaek korop námp te, onomp Tokwae Karono’rá sériamp támaono. Am te apae riteanápe, mao te ono oukoumwan korop mo nanko, mao te manénkir me koun sik yakámpon.

³¹ Onoku karerao kor, mao te wanonóra mér moiampman maok, párák koropea Israel fi mekamp kounteouráp aropan am arop mér mwanapria ént mek nérrá kák nampon.”

³² Aeritea maok, Jon Jisasén nke námpan sérrá, “Ono wae Yiki Kor Spiritao yámar meknámp ant yuri niampao ékiaka maomp pourouk narek tank náńko nke nampon.

³³ Ono kareao kor manénkir te man mér moi nampan maok, Kwaro onan manénkir sámp-kérép náńko, koropea am kounteouráp aropan ént mek nérrá kák nampono. Wokwaek mao onan arakrá sér, ‘Amo nke napo, Yiki Kor Spirit ékiaka arop ankárankampamp pourouk tank námp te, am arop támao kounteouráp arop fákáreran Yiki Kor Spirit fek nérrá kák naenámpon.’ ✱

³⁴ Aenáńko onoku wae nke nampan arakrá farákáp nampon: Mao te Kwaromp Tárańpono.”

Jisao mént paokop mwanap arop yiawor éréképámp kar

³⁵ Jono wakmwaek ankwap yae fek am ént mek nér i konap fek mao éréképá yarak i konámp arop anánkaopwerént yak.

³⁶ Aeria mao nke náńko maok, Jisaso am fek koropá párákaprá akwap. Aenáńko maok, Jono sérrá, “Nkenke! Nkote Kwaromp Sipsip Morokono!” ✱

³⁷ Aeráńko maok, am anánkaopwerao am kar wawia maok, Jisasomp wakmwaek akwapepon.

³⁸ Jisas arákarrá nke náńko maok, am arop yawor maomp wakmwaek akwapepo maok, Jisaso am arop yaworan arakrá turunk, “Yumo te apae ankankan oupourouk repe?” Tá am arop yaworao man sérrá, “Rabai, amo mae nap mek yak napono?” (Am ‘Rabai’ e fi te ‘Tis’ nono.)

³⁹ Jisaso am arop yaworan sérrá, “Yumo koropá nkenke.” Am ke te oukoumwan yiawor ke námpantá nimpon. Aeráńko maok, am arop yawor akwapea mao yaknámp nap nkeaka maok, mént yakrá akwapea kumuran.

⁴⁰ Am arop yawor Jonomp kar wawia, Jisasomp wakmwaek akwapep ankwap te Saimon Pitamp nánae Andru.

⁴¹ Mao akwapea náráp naenáp Saimonén oupouroukia sérrá, “Yino te wae Mesaian nke námpono.” (Am ‘Mesaia’rá sénap ankwap e te ‘Krais’ ono.) †

⁴² Andru man warámpea akwapea Jisasnámpok náńko maok, Jisaso man nkeaka sérrá, “Amo te Saimon, Jonomp tárápono. Náńkár wakmwaek waráp e te ‘Sifas’ ri pap mwanapono.” (Am takrá sénap te Grik kar fek te ‘Pit’ nono. Am ‘Pita’rá sénap fi te ‘Yumwi’rá sénapon.) ✱

Jisaso Filip niataka Natanielén wumwiria éréképámp kar

⁴³ Wakmwaek ankwap kumuruk Jisas Galili mek akwap naeriaka Filiponámpok akwapea nkeaka sérrá maok, “Amo onomp wakmwaek kopae!”

✱ 1:29: Ais 53:6-7; 1 Pi 1:18-19 ✱ 1:33: Mt 3:16 ✱ 1:36: Jo 1:29 † 1:41: ‘Mesaia’ te Hibru kar fekamp e, tá ‘Krais’ te Grik kar fekamp enono. “Juda Tére konap Nínik” Buk 2 fekamp kware 68 fek nkeae. ✱ 1:42: Mt 16:18

⁴⁴ Filip te Betsaida mekampono. Am taun te Andru ntia Pitamp taun nono.

⁴⁵ Filipo akwapea Natanielén oupouroukia maok, man sérrá, “Am arop te wokwaek kar Moseso kumwimp lo, tá profetao kor am kar man kumwimp te, am arop te yino wae nke námpono. Mao te Josepomp táráp, Nasaret mekamp Jisasono.” Aeránko maok, Natanielo man sérrá, “Ae te kwapwe kare ankank fwap Nasaret meknámp korop námp nie?” ✧

⁴⁶ Aeránko maok, Filipo man sérrá, “Amo koroepa nkeae.” ✧

⁴⁷ Natanielo Jisasnámпок korop nánko maok, Jisas man nkeaka arakrá sér, “Yumo nkenke! Mámá arop mámate Israel mekamp arop karenono. Mao te kwekár kar, tá kwekár ninik kánanke yak mo karenono.”

⁴⁸ Tá Natanielo Jisásén arakrá turunk, “Amo mokopiaka onan mér napon?” Makránko Jisaso maomp kar pwarokwaprá arakrá sér, “Manénkir Filip amwan oukoumwan wumwi mo nángo, amo yao fik † pékri fek tankapo, ono am ke fek táman amwan nke nampon.”

⁴⁹ Aeránko maok, Natanielo maomp kar pwarokwaprá arakrá sér, “Tisa, amo te Kwaromp Táráp, Israelomp Kingono!” ✧

⁵⁰ Aeránko Jisaso sérrá, “Ono amwan sénamp te amwan ono yao fik pékri fek nke namp fi kor fek táman amo mér napon? Am te kánankenono. Amo nánkár wakmwaek máman kámákár akwapnámp ankank tokwae nke nanapon.”

⁵¹ Mak ritea maok, warko man sérrá, “Ono waeman kare kar yumwan sér rae: Nánkár wakmwaek te yumo nke napo, yámar me kikir akwap nángo maok, Kwaromp ensel fákáreráo Arop Tárápamp pourou mwaek éká poká napo, nke mwarea napon.” ✧

2

Jisaso ént karan wain arákarea papámp kar

¹ Jisaso Filip ntia Natanielén éréképámp yae anánki yak nánko, arop ankárank distrik Galili mekamp taun Kana mek yupu sámp naerianánko maok, toupour. Tá Jisasomp éntupwar am yupu sámp naerianámp toupour fek am mek yakánko maok,

² am fárákapao Jisásén kor wumwiria maok, mao éréképá yáarak i konámp arop fárákapán kor ‘Koropen’rá sér.

³ Am toupour fek fánap wain ént pwaránko maok, Jisasomp éntupwaro man sérrá, “Mámá arop fárákap te wain ént mo nape.”

⁴ Jisaso man sérrá, “Ayae, amo apaeritea onan turunk rape? Ono nanamp yae te oukoumwan sikono.” ✧

⁵ Aeránko maok, éntupwaro tére konap aropan sérrá, “Mao yumwan apae kar sénánko te, yumo ankár mao sénámpaok kipo.”

⁶ Am nap mek te Juda firao námoku i konap ninikaok yae yárár i konap éntáp kwar fekamp sospen éri tokwae tokwampok tankáp. Am sospen ankákárank mek te 100 lita ént fwap tank naenámpon.

⁷ Jisaso am tére konap aropan sérrá, “Sospen mek ént kokorarenke.” Aeránko maok, am fárákapao am mek kokorarea top-pwarámprá kák.

⁸ Tá mao am fárákapán sérrá, ‘Fir poukwapnámp aropaonámпок santukupen’rángo, santukupap.

✧ **1:45:** Lo 18:18; Ais 7:14 ✧ **1:46:** Jo 7:41-52 † **1:48:** ‘Yao fik’rá sénámp te, kwantae ki niamp tank konámpon. ✧ **1:49:** Mt 14:33; 16:16; Jo 12:13 ✧ **1:51:** Stt 28:12 ✧ **2:4:** Jo 7:30

⁹ Fir poukwapnám aropao am ént fári nki nánko maok, wae wain kare nánko maok, mao te am maokamp sámp naprá mér mo. (Aeno am térenap aropao saráp ént yinkip nap te wae mér.) Aeapo maok, táte fir poukwapnám aropao am yupu sámpám aropan wumwiria maok,

¹⁰ man arakrá sér, “Arop ponankor wain kwapwe kareanénkir nénk napo, féperia napo maok, wakmwaek am fárakap kápae kare féperia pwarnap ke fek maok, táte warko wain kwatae taenám wakmwaek nénk konapon! Ae konapan maok, amo kwapwe kare wain te pátea oukoumwan táman sankorop napon.”

¹¹ Am kárakáre te Jisaso manénkir arop fárakapao nke nap fek Kwaromp kárakáre te aránorá yénképnám ankankono. Am yoroimp te Galili apár mekamp taun Kana mek yoroimpon. Aeria maok, am fek táman mént paokopap arop fákáre man mériapon. ✧

¹² Takia pwarará maok, Jisaso náráp éntupwar warám, tá náráp nánaeounáp tarápu érékép, tá náráp éréképea yáarak i konám arop fákáre érékép, makia pikia taun Kaperneam mek ankwap yinink yae yakápiap.

Jisaso lotu nap tokwae mek bisnis térenap aropan yéreprá kérépám kar Matyu 21:12-17; Mak 11:15-17; Luk 19:45-46

¹³ Juda frimp Pasova yae wae fae nánko maok, Jisaso Jerusalem mek poka maok, ✧

¹⁴ Lotu nap tokwae yár mek nke nánko maok, arop bulmakau, sipsip, ant, arapek bisnis térerá yakáp. Tá mao nke nánko, arop ankwap fárakap ankwap frimp mani tia lotu nap tokwaeramp mani nonopokrá yakáp.

¹⁵ Jisaso paok sámpea mwepia am fek arop fárakapént maomp sipsip, bulmakau méntér yéreprá kérép nánko, am lotu nap pwarará pírikimprá tukup. Tá arop nonopoknap mani wakárria kákánar méntér wakár-sir.

¹⁶ Aeria maok, arop ant nénk napan kor sérrá, “Yumo yiráp ant tia tuku-penke! Yumo te onomp naropwaromp nap te mákiaka stua niamp arákarrá pap nape!”

¹⁷ Mao éréképá yáarak i konám arop fákáreao Jisaso taknám nkea kar ankwap Buk fek yaknám am ninik. Am kar te arakrá sénámpon: “Ono waráp napan warákár tokwae nampara, am nap fwapi yakanoria tére kárakáre nampon.” ✧

¹⁸ Juda taokeyakáp konap fárakap am Jisasonám ninik nkea maok, man arakrá turunk, “Ae te amwan takaeria sánknám kárakáre yinan yénkép naeria te, apae kárakáre yoro nanapon?”

¹⁹ Aerapo maok, Jisaso am fárakapamp kar pwarokwaprá arakrá sér, “Yumo námá lotu nap tokwae párampea napo, ono warko yinink yae fek saráp ti nanampono.” ✧

²⁰ Aeránko maok, am fárakapao sérrá, “Apae! Am lotu nap tokwae te 46 yopwar fek ti nap te, amo fwap yinink yae fek saráp ti nanap nie?”

²¹ Aeno am lotu nap tokwae Jisaso sénám te námokuráp pourouan sérimpon.

²² Am tak rimp te nánkár wakmwaek Kwaro man apár me mekamp yininki yakeanánko, fárámpá papám fek maok, mao éréképá yáarak i konám arop fárakapao am sérimp kar ninikiapon. Tá Kwaromp Buk fek yaknám kar ntia

Jisaso sérimp karan kor mér napon. Aea maok, Jisas sérimp kar, tá Kwaro sérimp kumwian kor mériapon. ✧

Jisas arop ponankoramp ninik méri yaknám kar

²³ Jisaso Jerusalem mek Pasova yae fek yakánko maok, kápae kare kountouráp arop koropea mao nkwakwe make kárákáre yoro nángo nke. Aeria maok, am fárákápe wae mao te Kraisonorá mér.

²⁴ Aeapao maok, Jisas te am fárákapan, wae kare naponorá ninik mono.

²⁵ Am te apae riteanápe, mao te ponankor aropamp ninik mek te wae méri yak námpon. Mao te apae ninik fae tákáre nángo, arop ankwapao man ninik sánk mwanapanápe, mono. Mao námoku waeman aropamp ninik mér kare yak námpon.

3

Jisas ntia Nikodemus kar sérep kar

¹ Arop ankárank maomp e te Nikodemus mao te Farisi fákáre mekampao, Juda fi taokeyak konám arop. ✧

² Am aropao Jisasnámпок kumuruk koropea maok, man sérrá, “Rabai, yino te wae mérono: Kwaro amwan te tisa niamp sámp-kérép námpono. Táte Kwaro arop ankwap méntér yak mo nángo te, am arop mokopia mámara amo yoro i konap kárákáre má yoro naenámpanáp mono.”

³ Aeránko maok, Jisaso maomp kar pwarokwaprá sérrá, “Ono amwan kare kar sénampon: Arop warko wourékam yoro mo nám p te, Kwaro náráp firáp taokeyak nám mek te nke naenámp pourou mono.” ✧

⁴ Aeránko maok, Nikodemuso man sérrá, “Ae te arop wae méri yak nám p te mokopiaka warko wourékam yoro naenámpmon? Ae te fwap warko éntupwaromp yare mek youmpeánángo, éntupwarko warko fárákápe naenámp nie? Tak naenámp pourou mono.”

⁵ Aeránko maok, Jisaso maomp kar pwarokwaprá sérrá, “Ono wae amwan kare kar sér rae: Arop ént fek, tá Yiki Kor Spirit fek wourékam yoro mo nám p te, Kwaro náráp firáp taokeyak nám mek te yoump naenámp pourou mono. ✧

⁶ Ankank pourourao sámp nám p oupourounki pap nám p te pourouampono. Táte ankank Yiki Kor Spiritao yoro nám p te, am te Spiritampono. ✧

⁷ Ono amwan sénamp kar táman korokop kwapono. Yumo ankár warko wourékam yoro kipo.

⁸ Ouwi te námoku akwap naerianám paok akwap konámpon. Amo te párák minkan wa napan maok, am te maoknám koropea, maok akwaprianrá mér mono. Tá Yiki Kor Spiritao arop wourékam yoro i konám p te takeno.”

⁹ Aeránko maok, Nikodemuso maomp kar pwarokwaprá arakrá sér, “Am ankank amo sénap te mokopia korop naenámpmon?”

¹⁰ Aeránko maok, Jisaso maomp kar pwarokwaprá arakrá sér, “Amo Israel firamp tisa te, mokopia am ankank épérép rape?”

¹¹ Ono waeman amwan kare kar sér rae: Yino sénám p te yino wae mérnám p ankankan sénámpon. Tá yino nkenám p ankank te yino wae farákáp námpon. Aeno yumo yino farákáp nám p kar te younkwek sir konapon.

12 Ono manénkir yumwan apárokamp ankank sénanko, yumo mér mo napon. Táte taknámp ono yumwan yámar mekamp ankankan sénanko te, yumo mokopia mér mwanapon?

13 Arop ankwap yámar mek pok moi námpon. Aropamp Táráp yámar me pwararea apárok ékámp te, mao ankáránkampao mwar pok naenámpon.

14 Wokwaek kar Moseso apár mwar mek bras fek tákam wunéri yoroia narek yaopwae fek arápámp niamp, Aropamp Tárápan kor arop fárákapao narek aráp mwanapon. ✧

15 Aenapo maok, arop ponankor man nkea mér nap te, yae-párak kare yakápria, yiki yak kwapwe sámpea yaká yakáp mwanapon.

16 Kwar te Táráp ankáránkamp kare mwar yak námpon. Aenámpan maok, Kwaro ponankor koumteouráp aropan yonkwae touwe tokwae námp kwamp maok, am Táráp ankáránkamp am arop fákáreran sánk námpon. Mao taki námp te, ponankor koumteouráp arop man méria, am fárákap yaomwi mek pik mono, ankár yiki yak kwapwe sámpea yakápi yakáp mwanapria ninámpon. ✧

17 Kwaro Táráp mámá apár mek sám-p-kérép námp te, mámá apár mekamp aropao i konap apárokamp koumteouráp aropamp ninik yurukup naenámpra te mono. Mao sám-p-kérép nánko ék námp te, am fárákan warko érékép naenámpra ninámpon. ✧

18 Arop am Kwaromp Tárápan mér námp te, mao kot mo, fwapon. Aeno arop man mér moianám te, waeman kot naenám arop yak námpon. Am te apae riteanápe, mao am Kwaromp Táráp ankáránkamp táman mér moianámpara námpon. ✧

19 Am kot mwanap fi te aránono: Wae kwapwe te waeman apárok ék námpan maok, arop fárákap te kirikipan warákárria am waeran warákár mo i konapon. Am te apae riteanápe, am fárákap te kwatae ninik i konap aropara napon. ✧

20 Arop ponankor kwatae ninik i konap te, am fárákap te waeran yopor napon. Maomp ninik érik farákár te monoria napara, wae fek korop mo i konapon.

21 Aeno arop kare kar ninik fek tére konám arop te, mao fwap wae fek korop nánko, arop fárákap maomp tére nkea mériaka sérrá, ‘Maomp tére te Kwaromp kárakáre fek tére námpono’rá sér i konapon.’

Jono ‘Jisas te wanono’rá érik sérimp kar

22 Takia pwarará wakmwae Jisas ntia mao éréképá yarak i konám arop fárákap Jerusalem pwarará, apár Judia mekmwae tukup. Tukupea maok, am mek am fákárerént yakria maok, am mekamp koumteouráp aropan ént mek énérrá kákámp.

23 Jono kor koumteouráp aropan ént Aion mek Salem wonae fik yak nánko maok, am fek te kápae kare ént yak nánko maok, koumteouráp arop koropapo, am fákáreran ént mek nérrá kákámpon.

24 Heroto Jonén oukoumwan kalabusia pap mo námp fekimpon. ✧

25 Aenko maok, Jono éréképá yarak i konám arop fárákap, tá Juda mekamp arop ankárak makia Juda firao Kwaro nke námp fek yiki kukur mwaria yaeráp ankank yárar i konap ninikan nonopok kar yorowar.

✧ 3:14: Nam 21:9; Jo 12:32 ✧ 3:16: Ro 5:8; 1 Jo 4:9-10 ✧ 3:17: Lu 19:10; Jo 12:47 ✧ 3:18: Jo 3:36

✧ 3:19: Jo 1:5 ✧ 3:24: Mt 14:3-4

²⁶ Aeria maok, Jonént paokop i konap arop Jononámpok tukupea man sérrá, “Tisa, wokwaek kar arop amont Jordan mek nkwaemwaek fimwaek fokopeyakánko, amo maomp kar kwapwe farákápap, am arop te oukoumwan koumteouráp arop farákap ént mek nérrá kák nánko, ponankor maonámpok tukup nape.” ✧

²⁷ Aerapo maok, Jono am fákáreran kar pwarokwaprá arakrá sér, “Yámar mekamp Kwaro arop ankwapan tére sánk mo nánko te, am arop te sámp mono.” ✧

²⁸ Yumwan te wae ono wokwaek am kar séranko, wawiapon. Ono te Kraissámp mono. Ono te am aropao akwap naenámp fek, mao onan, mekia akwapaeria sámp-kérépnámp apono.

²⁹ Ono te am aropao yupu sámpanoria yaewour i konámp arop niamp takeno. Táte arop ankwapao yupu sámp námp te, am yupu te ankár mao sámp námp. Tá maomp nouroup te párák fokopeyakrá maomp karan wonae fik woupwi pátea wawia warákár konámp. Táte taknámp onomp ninik mek te warákár tokwae nampon.

³⁰ Maomp e te ankár tokwae kari akwap nánko, onomp e te ankár kánanke kwaroki akwap naenámp.”

³¹ Arop nareknámp ék námp te ponankor ankankan nareki yak námp. Aeno arop máma apár meknámp korop námp te, am arop te apárokampon. Aenámpara, mao te apárokampon ninikan téreria, máma apár mekamp ankankan saráp sérar i konámp. Aeno arop yámar meknámp ék námp te, ponankor ankankan poukwapea nareki yak námp. ✧

³² Mao te ankank wae nke, tá wawianámp farákápnámp konámp. Ae konámpa maok, arop ankwap ankárankamp am kar farákápnámp sámpea, am kar niki-sámp yarak mo námp.

³³ Arop am kar wawia niki-sámp yarak námp te, am támao yéneprá: Kwar te kare kar sér i konámpria am karan mér kare námp.

³⁴ Am te apae riteanápe, am arop Kwaro sámp-kérép nánko koropeanámp, mao Kwaromp karan farákápnámp. Kwar te man Yiki Kor Spirit aopwekrá nénk mo i konámpo. ✧

³⁵ Naropwaro náráp Tárápan warákár námp te ankank ponankor náráp Tárámp yaek sánk nánko, taokeyak naenámp. ✧

³⁶ Arop Kwaromp Tárápan mériaka ‘Kareno’rá sénámp te, mao te yae-párak yiki yaká yak naenámp. Aeno arop Kwaromp Tárámp kar wawia mántwaok yarak moi námp te, mao te yiki yak naenámp sámp mono, Kwaromp yonkwae pwarámp te maomp pourouk yak námp. ✧

4

Jisao Samaria mekamp yupurént kar sérimp kar

¹ Am ke fek maok, Farisi fákárerao wa napo, Jisao kápa kare arop éréképa ént mek nérrá kák nánko, am arop farákápnámp Jisao éréképa yarak naenámp arop yakápnámp, am farákápnámp te Jono éréképa yaraknámp arop farákápnámp kámákar akwap námp.

² Aerá sénapan maok, Jisas námoku te ént mek nérrá kák mo i konámpo. Námoku éréképa yarak i konámp arop fákárerao arop ént mek nérrá kák napon.

✧ 3:26: Jo 1:26-34 ✧ 3:27: Jo 19:11 ✧ 3:31: Jo 8:23 ✧ 3:34: Jo 1:32-34 ✧ 3:35: Mt 11:27; Jo 5:20 ✧ 3:36: Jo 3:16-18; 1 Jo 5:12

³ Am Farisi fákáre támao am kar wae méria maok, Jisas am kar wawia méria maok, Judia apárok pwarará námoku éréképá yarak i konámp aropan éréképea Galili apár mek akwap.

⁴ Tá am mwae kup mao akwap naerianámp te Samaria mekmwaek akwapeyak námpon.

⁵ Aea maok, mao wae akwapeaka apár Samaria mek taun Sikar mek am apár te wokwaek kar Jekopo náráp táráp Josepén sánkámp fek wonae fik am fek. ✧

⁶ Jisas koropea Jekopo wokwaek éntampor ént me tokwaeri yokoropámp fek, am fek nánko maok, yámar kuk nánko kokwae nánko, am ént me-tápok am fek tank.

⁷ Aenáno maok, Samaria mekampung yupu ankárank ént yinkip naeria kopánko maok, Jisaso man sérrá, “Onan ént yink-sáp napo, fánae.”

⁸ (Mént paokop i konap arop fákáre te fir ti mwaria taun mek tukup tenapon.)

⁹ Am Samaria mekampung yupu támao Jisasén sérrá, “Amo mwar Juda fi, tá ono mwar Samaria mekampung yupu te, amo mokopia onan ‘Ént sáp napo fánae’rá sénapon?” (Am yupu takrá sénámp te Samaria fi te ankwap fi ara, Juda fi mént tárápar mo i konapan sénámp.) ✧

¹⁰ Aeránko maok, Jisaso nopok am yupuan arakrá sér, “Táte amo Kwaro kwaporok nénk konámp ankank mérria, tá amwan ‘Ént sápaé fánae’rá sénámp aropan mérria man sénapo te, mao fwap amwan yiki yak sánk konámp ént sánk naenámpon.”

¹¹ Aeránko maok, yupurao man sérrá, “Arop Tokwae, amo te baket mo, tá ént me te tokwaeri. Aenámp te, amo am yiki yak sánk konámp ént te maokampung yinkip nanapon?” ✧

¹² Yinomp appe Jekopo am ént me te yinan sáp námpon. Am ént me te námoku, náráp tárápu, tá bulmakau, sipsip, makia fáriapono. Ae te amo Jekopén kwe-pwar nap nie?”

¹³ Aeránko maok, Jisaso maomp kar pwarokwaprá sérrá, “Arop ponankor máma ént má fánapo te, maomp oumpour kor te warko káke naenámpon.

¹⁴ Aeno arop ankárankao ono sánk nae namp ént fánámp te, ankwap ke fek warko oumpour kor káke mono. Am ént ono sánk nae namp te ankár ént me meknámp oukur námpnám taknámp, ninik mek kor taknámpi yakria maok, yiki yak naenámp sánk nánko, kwapwe kare yaká yak naenámpon.” ✧

¹⁵ Aeránko maok, yupurao sérrá, “Arop Tokwae, amo onan am ént sápaé. Aenapo nánkár wakmwaek te ono ént nikip mo nánko, ono máma ént yinkip mo, tá ono warko mapek ént yinkiprá korop mo nanampono.”

¹⁶ Aeránko maok, Jisaso man sérrá, “Amo akwapea waráp poumaropan séria maok, warko arákarrá mapek koropae.” Aeránko maok, yupurao maomp kar pwarokwaprá sérrá, “Ono te poumarop mono.”

¹⁷ Jisaso man sérrá, “Amo ‘Ono te poumarop mono’rá sénap te, amo te kare kar sénapon. Wokwaek amo mént yakap poumarop te éntikan maok,

¹⁸ tá oukoumwan amo mént yaknap arop te waráp poumarop mono. Aenámpara, waráp kar am te kare karonó.”

¹⁹ Aeránko maok, yupurao man sérrá, “Arop Tokwae, oukoumwan ono wae mér nampono, amo te profet ankwapono.

20 Yinomp appeyaenáp mámá faonkwe mapek koupoukarea, lotu i konapan maok, yumo Juda firao Kwarén lotu i konap némp te ankár Jerusalem mek sarápono.” ✧

21 Aeránko maok, Jisaso man sérrá, “Yupu, amo te onomp kar man wawia mérae. Nánkár wakmwaek koropnámpe ke fek Naropwar Kwarén yumo mámá faonkwek mapek lotu mo, tá Jerusalem mek kuri man lotu mono.

22 Samaria yumo te mér monap ankankan lotu napon. Aeno Juda yino te ankank wae mér námpan lotu i konámpon. Am te apae riteanápe, Kwaro arop fi ponankor warko érékép naenámp tére te Juda fi yinanmékir tére námpono.

23 Aeno am korop naenámp yae te oukoumwan te wae korop námpon. Tá arop ponankor lotu kare mwaria nap kwamp te, Kwar Naropwarén Yiki Kor Spiritamp kárákáre fek, tá kare kar ninik fek lotu mwanapon. Naropwar te take pourouráp lotunap arop fárákapan warákár tokwae námpon. ✧

24 Kwar te Spiritara, arop man loturia te, ankár Yiki Kor Spiritamp kárákáre fek, tá ankár kare kar ninik fek lotu mwanapon.” ✧

25 Aeránko maok, yupurao man sérrá, “Ono wae mér nampon, Mesaia ék naenámp. ‘Mao te Kwaro Nánapinámp Arop Kraisono’rá sér i konapon. Nánkár mao ékria te nomwan kápae kare ankank sénaenámpo.”

26 Aeránko maok, Jisaso man sérrá, “Am te Ono Taki Yak konamp má támao, amont kar sénampono.”

27 Aerá séránko maok, mént paokop i konap arop fákáre warko arári koroepa, man nkeapo maok, yupu ankáránként kar sérrá yak. Aenáno maok, am fárákapan nkea pwarápaeria ninik tokwae. Aenapao maok, ankwap ankáránkampao Jisasén ‘Amo apae sámp nae rap?’, tá ‘Apaeritea amo am yupurént kar sénap?’rá turunk mono.

28 Tá am yupurao náráp baket am fek pátará maok, warko taun mek arákarrá akwap. Mao akwapea koumteouráp aropan sérrá,

29 “Yumo arop ankáránkamp koropá nkenke. Mao te ono wokwaek kar yárákinamp ankank érik farákáp námpon. Am te Kwaro sámp-kérép nanamprinámp Krai támaoi kane.”

30 Aeránko maok, am fárákapan taun pwarará Jisasnámpe korop.

31 Am ke fek táman, mént paokop i konap arop fákáreráo Jisasén sérrá, “Tisa, amo wae fárae.”

32 Aerapo maok, mao am fárákapan sérrá, “Ono fir wae tank námpono. Am fir te yumo mér mono.”

33 Aeránko maok, mént paokop i konap arop fákáreráo námoku sérarrá, “Ae te arop ankwapao man fir sankoropá sánk kare nape?”

34 Aerapo maok, Jisaso am fárákapan sérrá, “Onomp fir te aránono: Ono ankár Kwaromp ninikaok tére nanampon. Mao onan sámp-kérép nánko ék namp te, ono ankár maomp tére ponankor térea pwar nanampon.” ✧

35 Jisaso námoku éréképá yarak i konámpe aropan sérrá, “Yumo kor tak tére mwanaponoria arakrá sér, ‘Fir kare naenámp yunk te yiawor yunk fek kare nánko mokwap konámpono.’ Aeno ono yumwan sénamp te: Yopwar mek fwapia énoukoupia fir wae kare námpe nke kipo. ✧

36 Arop yopwar mekamp fir toupour námpe te nopok am fek sámpria maok, fir kare námpe ti námpe niamp koumteouráp arop kápae kare tia yiki yakáp

námp mek éréképá koropea párapop naenámpon. Aenáno yoro i konámp arop ntia toupour i konámp arop, am arop yawor te énékér warákár konepon.

37 Aenepara, mámá kar te kare karon: ‘Arop ankwap ankárankao yopwar yimp tenánko, arop ankwapao am fir ti konámpon.’

38 Ono te yumo wokwaek am mek tére moinap yopwar mekamp firan tukupá tienkria tirá kérépampon. Arop ankwap fárakapao am yopwar yoroia napo, yumo maomp tére kárakáre fek yaknámpan firan yumo párap tukupá ti napon.”

39 Am taun mekamp Samaria arop kápae kare am yupuramp kar wawia Jisasén mériapon. Am te apae riteanápe am yupurao sérrá, ‘Kápae kare ankank ono wokwaeki namp te, mao érik farákápan námp’rá sénánko naponon.

40 Tá Samaria fákáreráo Jisasnámpan koropea man sérrá, “Amo te yinont mapek yakea.”

41 Aerá sénapantá maok, am fek anánki yakánko maok, kápae kare arop Jisasomp kar námokuráp woupwi fek wawia maok, mériapon.

42 Aeria maok, am fárakapao am yupuran sérrá, “Yino te amo sénap karan saráp wawia am aropan mér mono. Yinoku kareao kor mao námoku sénámpan kar wawia, am arop te apárokamp arop ponankor warko éréképan naenámp arop támaonará mér námpan.” ✧

Jisaso Kingomp tére konámp aropamp táráp fwapi papámp kar

43 Am fek anánki yakea maok, Jisas am feknámpan distrik Galili mek akwap.

44 (Jisas námoku kar farákápan maok, sérrá, “Profet te námokuráp némpouk te e yak mono.”)

45 Ae konapan maok, warko Galili mek akwapánko maok, manénkir yae tokwae fek Jerusalem mek nkwakwe make kárakáre yororo náno nkeap kwamp maok, mao koropánko man nkea warákariapon.

46 Jisaso warko akwapea Galili mekamp taun Kana mek. Am taun mek te manénkir éntan wain ént arákarea papámpan. Am ke fek táman Kingomp ofisa am taun mek korop náno, maomp poumou-táráp Kaperneam mek touwe sámpá yak. ✧

47 Am aropao wa náno, Jisas Judia meknámpan Galili mek koropeanrá sér. Aenapo maok, mao akwapea Jisasén sérrá, “Onomp táráp touwe sámpea sumpwi naeria waeane! Koropea fwapi papae.”

48 Tá Jisaso man sérrá, “Ono nkwakwe make kárakáre yoro nanko, nke moria te, yumo onan mér mo mwarea napon.” ✧

49 Aenáno maok, Kingomp ofisa man sérrá, “Arop Tokwae, amo koupour koropae! Takria onomp táráp sumpwiantáno!”

50 Tá Jisaso man sérrá, “Amo akwapea. Waráp táráp wae fwapi yiki yak námpan.” Aeránko maok, am aropao Jisasomp kar wawia kare námponará ninikia akwap. ✧

51 Mao oukoumwan Kaperneam mek akwap mono, oukoumwan mwaeao náno maok, maomp tére konap aropao koropea mwaeao kikipia man sérrá, “Waráp táráp te wae fwapi tank námpanon.”

52 Aerapo maok, mao am fárakapan turunkrá, “Mae ke fek fwapi námpanon?” Aeránko am fárakapao man sérrá, “Yipirman yámar ankárank ke náno, pourou touwe fopokor námp te wae worokor pik námpanon.”

⁵³ Aerapo maok, naropwaro kor yipirman take ke fek táman Jisaso ‘Waráp táráp yiki yak námpono’rá sérimp ninikia mér. Aenánko maok, maomp firáp aropao kor ponankor mériapon. ✧

⁵⁴ Jisaso Judia meknámp koropea Galili mekia maok, mámá kárakáre yoro námp te anánkan yoro námpon. ✧

5

Jisaso ént Betesda aokore fek arop ankárank fwapi papámp kar

¹ Taki pwatea maok, Juda lotu i konap Yae Tokwae korop námp fek, Jisaso Jerusalem mek akwap.

² Jerusalem mek sipsip mank konap ménki tokwae yak námp fek ént aokore am fek yak. Am ént aokoreamp e te Hibru kar fek te ‘Betesda’rá sér i konapon. Am ént aokore fik, tankáp mwanap naepik éntik yoroia pwate nap yak námpon.

³ Am kaerik am fek te kápae kare touwenap arop am fek tankáp konap te yi néneráp arop, tá pu kwataenámp arop, tá kour surumpwi yakápnap arop fárakap am fek tankáprá ént meknámp purumpur aokanoria yépékrá tankáp i konapono.

⁴ Ankwap ke fek Tokwae Karamp enselo ént aokore mek am mek pikia anakop nángo, am ént purumpur aokea pwaránko maok, tá arop am mek manéngkir mekia pik nángo te maomp touwerao kor warko fwap i konámpon.

⁵ Arop ankárankamp ént aokore fik am fek tank námp te maomp touwe te 38 yopwar yakámp.

⁶ Jisaso am arop ampánko, man nkea maok, maomp touwe te wokwaek karkampao yak námpría wae mérámp kwamp, Jisaso man sérrá, “Ae te amo te waráp pourou te fwapanoria nape?”

⁷ Aeránko maok, am touwenámp arop támao Jisasomp kar pwarokwaprá sérrá maok, “Arop Tokwae, ént purumpurnámp ke fek te, onan sámpeaka ént aokore mek pap naenámp arop te mono. Onoku pik nae nanko maok, arop ankwapao onan kámá-pwarará námomékir mekia pik konámpon.”

⁸ Aeránko maok, Jisaso man sérrá, “Amo fárámprá waráp am fek amp i konap ankank sámprá akwapae.” ✧

⁹ Aeránko maok, am aropamp pourou koupour kar wae kwapwe kare. Aenánko maok, táte am arop náráp am fek amp i konámp ankank sámpea akwapámp. Am yae te Sabat yae fekara,

¹⁰ Juda taokeyakáp konap arop fákáre am fwapinámp arop táman sérrá, “Oukoumwan te Sabat yae fekara, amo te waráp amp i konap ankank sámpea akwap kwapono. Am te founo.” ✧

¹¹ Aerapo maok, mao am fárákapan sérrá, “Onan fwapi papnámp aropao onan, ‘Waráp am fek amp i konap ankank sámpea akwapae’rá séri námpon.”

¹² Am fárákapao man turunkrá, “Amwan te apae aropao sérrá, ‘Waráp am fek amp i konap ankank sámpea akwapae’ ri námpon?”

¹³ Aerapo maok, kápae kare koumteouráp arop am fek néntápapo, Jisaso wae akwap tenámpara, am touwe fwapinámp aropao kor mao te wanonórá fwapia mér mono.

¹⁴ Wakmwaek Jisaso lotu nap tokwae mek man nkea maok, man sérrá, “Amo wawae! Oukoumwan te amo wae fwap napon. Warko amo kwatae

niniki kwapono. Takria waráp pourou warko touwe tokwae kar kopantáno.” ✧

¹⁵ Aeránko maok, am aropao akwapea Juda taokeyakáp konap arop fákárean sérrá, “Onan touwe fwapi papnám̄p arop te Jisas támaono.”

¹⁶ Aerámpantá maok, am fákáreráo am feknám̄pia Jisasén yoporrá pokopi-apon. Am te apae riteanápe, Sabat yae fek takrá tére nám̄pantá niapon.

¹⁷ Aeapo maok, Jisaso nopok am fárákapan sérrá, “Onomp Naropwar te kápaē kare por kumur méntép térerá koropea oukoumwan nám̄pon. Tá ono kor tére konám̄pon.”

¹⁸ Aerámpantá maok, am fákáreráo wawia yonkwae pwarám̄pea Jisasén sámp-wouroump mwaria wae. Aeria mao arakrá sér, “Mao te Sabat yae anepér i konap lo mwar oupoukour akwap mono. Mao sérrá, ‘Kwar te náráp Naropwar kare’rá sénám̄pon. Am kar mao takrá sénám̄p te nám̄oku támao Kwar niamp yak nám̄pon!” ✧

Kwaromp Táráp tére naenám̄p kárákáre yaknám̄p kar

¹⁹ Jisaso am fárákapan nopok sérrá, “Ono waeman yumwan kare kar sénám̄pon: Táráp nám̄oku mwar te nám̄okuráp ninik fek saráp ankwap ankank tére naenám̄p pourou mono. Mao tére nám̄p ankank te Naropwaro nánko nkea pwatea maok, kápaē kare ankank Naropwaro tére nám̄p te, Tárápao kor mántwaok tére nám̄pon.” ✧

²⁰ Am te apae riteanápe, Naropwaro náráp Tárápan warákárria man ponankor ankank yénkép nám̄pon. Tá yumo korokop tokwae mwanap ankwap tére tokwae kar, mámá oukoumwan tére nám̄pan kámákár akwap nám̄p yénkép naerám̄pon.

²¹ Naropwaro sumpwinap arop kéménkia paprá yiki yak nénk konám̄pono. Tá taknám̄p Tárápao kor nám̄oku warákárnám̄p ninik fek aropan yiki yak nénk naerám̄pon. ✧

²² Naropwar te arop ankwapan yurukuprá kot mo i konám̄pono. Kot mwanap tére te wae ponankor Tárápan sánk tenám̄pon. ✧

²³ Aenámpara, arop ponankor Naropwaromp eran sakap konapnám̄p taknám̄p, Tárápamp eran kor sakap mwanapono. Arop Tárápamp e sakap mo i konám̄p te, Tárápan sámp-kérép nánko éknám̄p Naropwaromp eran kor sakap mono. ✧

²⁴ Ono wae yumwan kare kar sér rae: Arop onomp kar wawia onan sámp-kérép nánko éknám̄p Naropwar man mér nám̄p te, mao te fwap yiki yaká yak naenám̄pon. Am arop man kot mo, tá sumpwi konap pwararea oukoumwan te wae yiki yak nám̄pono. ✧

²⁵ Ono yumwan kare kar sér rae: Am korop naenám̄p yae te oukoumwan te wae korop nám̄pon. Aenámpara am arop fákáre oukoumwan sumpwi nap niamp yakáp nap, Kwaromp Tárápamp kar wa mwanapon. Tá am wanap arop fárákap te yiki yakáp sámp mwanapon.

²⁶ Naropwar te nám̄oku yiki yak fi korara, Tárápan kárákáre sánk nánko, mao kuri yiki yak fi korrápono.

²⁷ Mao te Aropamp Tárápara, Naropwaro man koumteouráp aropamp ninik yurukuprá kot naenám̄p kárákáre sánk nám̄pon.

28 Yumo te am ono má sénamp kar táman ninik tokwae kwapono. Am ke korop naerianámp te, apár me mek yakápnap ponankor kounteouráp arop te Tárápamp kar wawia.

29 apár me pwarará érik ouroumpá korop mwarea napon. Takia maok, arop fárákap kwapwe kare niniki nap te warko ferámpea yiki yakáp mwanapon. Aeno kwatae ninikinap arop fárákap te warko ferámpea tukupá kotia napo, kotao sérrá, ‘Ponankor yaomwi mek pikenk’rá sénaenámpon.’ ✧

Arop ankwap fárákap ‘Jisas te wano’rá sériap kar

30 Jisaso warko sérrá, “Ono te onokump ninik fek ankwap ankank tére nanamp pourou mono. Ono te Naropwaro sénámp karwaok sarápria kounteouráp aropamp ninik yurukup nampono. Tá ono kot namp yae-párák námp te, apae riteanápe, ono te onokump ninikaok mono. Onan sámp-kérép nánko ék namp Naropwaromp ninikaok saráp nampara námpon. ✧

31 Táte onoku mwar saráp téreria, onokump ninik fek kar farákáp nanko te, onomp kar te arop fárákápao karenoria fwapia mér mono.

32 Aeno arop ankwapao fokopeyakria onomp kar farákáp nánko te, ono wae am onomp kar farákáp námp te karenorá mér nampon. ✧

33 Yumo Jononámpok arop tirá kérép napo, tutuwa na napo, mao onomp ninik ntia tére nanampan ‘Am te kare karonó’rá sérimpon. ✧

34 Ono te arop ankwapao onomp kar, tá onomp tére ‘Karenorá sérenk’rá ninik mono. Aeno onomp ninik te, Kwaro yumwan warko éréképanoria maok, ono má kar farákáp nampon.

35 Jon te lam wae niampi yakria arop yumwan ponankor wae sánkámpon. Tá fae tákáre ke fek yumo am wae táman warákár napao maok, warko pwarari napon.

36 Aeno ankank Jonén kámákár akwap námp te mao oukounwan ono tére nanamp máman farákáprá sérimpono. Am te am tére ponankor onomp Naropwaro onan, térea pwaraeria sámp námp támaono. Ono am tére nanko, aropan onomp Naropwaro onan sámp-kérép nánko ono ék namp yéncép námpon. ✧

37 Tá onomp Naropwaro onan sámp-kérép nánko ono ék namp te, mao námoku kor onan yumwan yéncép námpon. Aenámpan maok, yumo te maomp kar te kánanke wa mo kar, tá yumo maomp yimetáp nke mo kare napon. ✧

38 Yumo te am arop Naropwaro sámp-kérép nánko ék námp maomp kar wawia, mér mo napara, maomp karaok kor yiráp ninik mek tank mo námpon.

39 Yiráp ninik te yumo Kwaromp Buk fekamp kar nkerá farákápria am kar ponankor yurukup napo, am támao yumwan yiki yaká yakáp mwanap sánk naenámpria ninik napao maok, am Kwaromp Buk fek kor onan yéncép konámpan, ✧

40 yumo te ononampok koropea yiki yak sámp te monoria napon.

41 Ono te aropao onan e tokwae sápanáponoria máma kar sér mono.

42 Aeno ono te yumwan wae mér nampon, yumo te Kwarén te ankár warákár mo kare napon.

43 Onomp Naropwaro onan apárok ékaeria sámp-kérép nánko ék nampan maok, yumo onomp kar sámp mo napon. Aeno arop ankárankao námokuráp

ninik fek koropea sénámp karan maok, yumo koupour kar maomp kar sámp konapon.

⁴⁴ Yumo te yumokuráp arop fíro e tokwae sánk napo, sámp mwar kar i konapono. Ae konapan maok, yumo tére kwapwe napo, Kwaro warákárria e tokwae sánk naenámpan maok, yumo kokwae napon. Yumo tak nap te mokopia onan mér mwanapon?

⁴⁵ Yíráp ninik te ono onomp Naropwaro nke námp fek yumwan kot naenámpan mpwe ninik mwanape. Mono. Yumwan mao kot naenámp arop te Moses támaono. Am arop te yumwan yaewour naenámprá niniknap aropono.

⁴⁶ Táte yumo Mosesomp kar mér nap kwamp te, yumo onomp karan kor wawia mér mwanapon. Am te apae riteanápe, mao kumwinámp kar te yumwan onan érik yénkép námpon. ✧

⁴⁷ Aeno táte yumo mao kumwinámp kar karenorá mér moia te, mokopia onomp karan kor karenorá mér mwanapon?" ✧

6

Jisaso 5000 aropan fir nénkámp kar

¹ Am kar wae pwaránko maok, Jisaso ént aokore Galili mek nkamwaek fimwaek yoump. (Am ént aokore ankwap e te Taiberias.)

² Aenángo maok, mao touwenap arop fwapokwaprá kák námpantá maok, kápae kare kounteouráp arop maonámpok tukup.

³ Jisas faonkwek pokea námoku éréképá yarak i konámp aropént tank.

⁴ Am ke te Juda firamp Pasova fári konap yae tokwae wae fae námpono.

⁵ Jisaso nke nángo maok, kápae kare kounteouráp arop maonámpok kopapo maok, Filipén turunkrá, “Nomo te maokamp pan sámpeanánko am kounteouráp arop fár mwanapon?”

⁶ Mao am takrá sénámp te Filipén mokopon nke nae ritea námpon. Aeno mao námoku te am tére nanamprianámp te wae mér námpon.

⁷ Aenángo maok, Filipino maomp kar pwarokwaprá arakrá sér, “Táte nomo 200 mani silva fek pan sámpeanánko te, kounteouráp arop fárákap ponankor kánanke-táráp karrá fár mwanapan kor take pwi mo naeria námpon.”

⁸ Aenángo méntér paokop i konap arop, Saimon Pitamp nánae Andru man sérrá,

⁹ “Máyaknámp táráp ankárankampao mwar bali fekamp pan éntik, tá éntékam anánkaopwe tank námpon. Aenámpan maok, kounteouráp arop te ou tokwae námpara, má pan ntia éntékam te mokopia pwi naenámpané?”

¹⁰ Aeránko maok, Jisaso sérrá, “Kounteouráp aropan sénapo tankápanápono.” (Kápae kare apwar pwae kwapwe yak námpono.) Tá am arop tankáp napo, kouroump nap te 5000 niamp arake.

¹¹ Am fárákapao tankápapo maok, Jisaso pan sámpea maok, Kwarén ‘Aesio’rá séria maok, táte am kounteouráp arop fárákapan nénkea maok, tá éntékam anánkaopweran kor tak. Mao am fárákapan nénk nángo maok, am fárákapao fépéria napo pwi.

¹² Fépéria pwi napo maok, Jisaso námoku éréképá yarak i konámp aropan sérrá, “Yumo fir ankwapmwaek tankápnámp popokenke. Takria fir ankwapmwaek kwaporok pwarantáno.”

¹³ Aeránko maok, arop fépéria pwar napo, am bali fekamp pan éntik fekamp ankwapmwaek oukoumwan tankáp námp koupoukarea éntér-sámpramp basket mek kákapono.

¹⁴ Koumteouráp arop fákárerao Jisas am ankank yoroimpan nkeaka sérrá, “Kare korono. Máte profet Kwaro ‘Apárok sámp-kérép nanamp’rá sérimp támaonol!” ✧

¹⁵ Aerapo maok, Jisaso am kar wawia mér, am fárákap te koropea námwan sérémékéri fákeyakrá ‘Náráp king yakae’rá sér mwaria napon. Aeria maok, mao am némp pwarará faonkwek arákarrá pokámpon. ✧

*Jisaso ént aokore mek ént yumunturik akwapámp kar
Matyu 14:22-33; Mak 6:45-52*

¹⁶ Kumuran Jisasént paokop i konap arop fákárerao ént aokore mek tukupea maok,

¹⁷ am fákárerao bot ankáránk sámpea bot meknámp ént aokore tépériaka Kaperneam mek tupup mwaria mwaeak tupup. Aeapo maok, wae kumuri yak nángo maok, Jisas te am fárákapaonapok oukoumwan akwap mo. ✧

¹⁸ Am fárákapaok bot mek tankápapo maok, kárákáre kor ouwi koropria, am ouwi támao ént panánkarrá sankorop.

¹⁹ Aenánko, am fárákapaok ént arákaprá tukupea, éntik, tá tokwampok kilomita fekria maok, am fárákapaok nke napo, Jisas wae ént yumunturik koropeaka bot yak námp fek wonae fik. Aenánko, am fákáre te apáp tirink napo maok,

²⁰ Jisaso am fárákapan sérrá, “Máte ono korop rae. Yumo te apápi kwapono.”

²¹ Aeránko maok, am fárákapaok warákáránkia, Jisasén bot mek warámp-sinapo maok, koupour kar am bot wae am tupup mwaria nap mek akwapámpon.

Koumteouráp aropao Jisasén oupourounkrá tukupea nkeap kar

²² Wakmwaek ankwap kumuruk maok, am koumteouráp arop ént aokore mek nkwapmwaek fimwaek yakáp. Am fárákap te wae mér, yipirman te bot ankwap tank moimpon. Ankáránkamp bot mwar tank nángo, Jisas te am mek korokwap mono. Mao éréképá yarak i konámp arop fákáre mwar am mek kounkouria tupupapon.

²³ Aenapo maok, Taiberias mekamp bot ankwap fárákap Tokwae Karao pan Kwarén ‘Aesio’rá séria nénkánko fáriap némpouk am fek korop.

²⁴ Tá koumteouráp arop fárákapaok kor nkeapo maok, Jisas ntia mao éréképá yarak i konámp arop fárákap yakáp mo. Aenapantá maok, am fárákapaok bot ankwap mek kounkouria tukupea Kaperneam mek Jisasén oupourounkiap.

Jisas te yiki yak sánk konámp pan’rá sénámp kar

²⁵ Am koumteouráp arop fárákap wae tukupea Jisasnámpek ént aokore ankwapmwaek fikria maok, man arakrá turunk, “Tisa, amo mapek te makár korop napon?”

²⁶ Mak rapo maok, Jisaso am fákáreramp kar pwarokwaprá sérrá, “Ono yumwan kare kar sénampon: Yumo te ono yumwan yénkép nanko nkenap kárákárerao yénkép naenámp fi mér mwaria onan oupourounkrá korop mono. Yumo te am pan ono yumwan fékérrá nénk nanko, fépéria yare tokwae nap am fi fek táman yumo onan oupourounk napon.

27 Yumo te kwatae akwap konámp fir táman sámp mwaria tére kwaponó. Yumo te ankár yaká yak konámp firan sámp mwaria tére kipo. Take pourouráp fir te Aropamp Tárápaó yumwan nénk naenámpón. Naropwar Kwaro tak naenámpria wae kárákáre man sánk tenámpón.” ✧

28 Aeránko maok, am fárákapaó man sérrá, “Ae te yino mokopiaka Kwaro warákárnámp tére tére mwanámpón?”

29 Aerá sérapo maok, Jisaso am fárákapamp kar pwarokwaprá sérrá, “Yumo Kwaro warákárnámp tére mwanap te aránono: Yumo ankár am arop Kwaro sámp-kérépánko ék námpán mér kipo.” ✧

30 Aeránko maok, am fárákapaó am kar wawia man arakrá turunk, “Ae te amo apae nkwaekwe make kárákáre yoro napo, yino táman nkea waráp kar te karenoriaka mér mwanámpón?”

31 Wokwaek kar yinomp ounáp fákáre kwar saráp mek mana fáriapon. Am te Kwaromp Buk fekamp karao sérrá, ‘Am pan te yámar mekampan am fárákapan nénkánko fáriapon’rá sénámpón.” ✧

32 Aerapo maok, Jisaso am fárákapan sérrá, “Ono te waeman yumwan kare kar sér rae: Am pan Moseso yumwan nénkámp te yámar mekamp mono. Onomp Naropwar te yámar mekamp pan kareran yumwan nénk konámpóno.

33 Am pan Kwaro nénk námp te, yámar mek pwarará ékia apárokamp koumteouráp aropan yiki yak mwanap nénk konámpón.”

34 Aeránko maok, am fárákapaó man sérrá, “Arop Tokwae, amo te ankár am pan ti-sáp saráp yakampo!”

35 Aerapo maok, Jisaso am fárákapan sérrá, “Onoku karerao yiki yak nénk konámp pan nono. Arop ononampok korop námp te yae-porokwe mono. Tá arop onan mér námp te mao te étantá oumpour kour káke mono.” ✧

36 Ono yumwan wae séri nampono, yumo onan wae nke napao maok, yumo onan mér mo napon.

37 Ponankor koumteouráp aropan onomp Naropwaro onomp yaek sáp námp te, am fárákap te ononampok korop mwanapon. Tá arop ononampok korop námp te, ono te man yérépe nanamp pourou mo kareno. Ono yámar me pwarará ék namp te onokump ninikaok yarak naeria mono.” ✧

38 Ono te onan sámp-kérépnámp Naropwaromp ninikaok naeria ék nampon.

39 Mao onan manénkir sámp-kérép nángo éknamp ninik te aránono: Mao onan sápnámp koumteouráp arop fárákap te ankwap ankáránkamp pwar mono, nánkár wakmwaek pwarnámp yae fek te ono ankár ponankor kékéménkrá kák nanampon.” ✧

40 Onomp Naropwaromp ninik te aránono: Arop ponankor Tárápan nkea méria maok, yiki yakáp mwanap sámpea yae-párak kare yaká yakáp mwanapon. Tá nánkár pwarnámp yae fek ono am fárákapan kékéménkrá kák nanampon.” ✧

41 Tá Juda fi Jisaso ‘Ono támao am yámar me pwarará éknamp pan nono’rá sénámp kar wawia námoku kok téreménkrá kara wae.

42 Aeria maok, am fárákapaó sérrá, “Mámá arop máte Jisas Josepomp tárápono. Nomo maomp éntupwar naropwar te wae mér námpóno. Am te mokopia oukoumwan mao sérrá, ‘Ono te yámar me pwarará ék namp’rá sénámpón?’”

✧ 6:27: Jo 6:48-51 ✧ 6:29: 1 Jo 3:23 ✧ 6:31: Kis 16:4,14-15 ✧ 6:35: Jo 4:14 ✧ 6:37: Jo 17:6-8

✧ 6:39: Jo 10:28-29; 17:12 ✧ 6:40: Jo 11:25-26

43 Makrá sénapo maok, Jisaso am fákáreramp kar pwarokwaprá arakrá sér, “Yumo te yumoku ou mek yumoku támao téréménka wae kwapono.

44 Arop ankárankao námokuráp ninik fek te ononampok korop naenámp pourou mo kareno. Onomp Naropwaro onan manénkir sámp-kérépánko ékamp te, támao am aropamp ninik mek farop-sirarea ononampok warámpá korop naenámp. Aenángo maok, ono man am yae pwar námp fek apár me mekamp fárámpá pap nanampon.

45 Profet fákáreao kumwiap kar Kwaromp Buk fek yak námpao sérrá, ‘Kwaro ponankor kounteouráp arop kar yénkrá farákáp naenámp. Kwaro am tak nángo, kounteouráp arop ponankor onomp Naropwaromp kar wawia man mér sámpea, ononampok korop konapono. ✧

46 Arop ankwap ankárank te onomp Naropwarén te nke moi námpon. Am arop Kwarént yakea éknámp aropao saráp Naropwarén nke námpon. ✧

47 Ono waeman yumwan kare kar sér rae: Arop onan mér námp te yiki yak naenámp kwapwe sámp naenámp. ✧

48 Onoku támao yiki yak nénk konámp pan nono. ✧

49 Wokwaek kar kwar saráp mek yiráp wokwaekamp appeyaenápén pourouan yaewourimp pan mana fépériapao maok, am fárákap te wae surumpwiapon.

50 Aeno am pan yámar me pwararea ék námp te, kounteouráp arop fépéria nap te surumpwi mono.

51 Ono te am yiki yak konámp panao yámar me pwararea ék nampon. Táte arop ankárankao am pan fáriánámp te, mao te yiki yaká yak naenámp. Am pan ono man sánk nanamp te, am te onokump pourounono. Ono apárokamp kounteouráp aropan nénk nanko te, am fárákap te yiki yakáp mwanapon.”

52 Aeránko maok, Juda fákáre am kar wawia námoku kok kákkarria maok, arakrá sér, “Mamá arop te mokopiaka námokuráp émi nomwan ti-sáp nángo, nomo fár mwanámp?”

53 Aerapo maok, Jisaso am fárákapán sérrá, “Ono te yumwan waeman kare kar sér rae: Yumo Aropamp Tárápamp émi fár mo, tá yumo maomp yiri fár moia te, yumo te yiki yakáp te sámp mono.

54 Arop onomp émi fánámp, tá onomp yiri fánámp, mao te yae-párak kare yiki yaká yak nángo, ono man am yae pwar nángo kéménki pap nanampon.

55 Am te apae riteanápe, onomp émi, tá onomp yiri te fépér mwanap ankank kare támaono.

56 Arop onomp émi fánámp, tá onomp yiri fánámp te, mao onont yak nángo, ono mént yak nanampon. ✧

57 Onomp Naropwaro yiki yak námpao onan sámp-kérépánko, ono ékamp te, ono onomp Naropwaromp kárakáre fek yiki yak nampono. Aenampara, arop onan fánámp te, mao te onomp kárakáre fek yiki yak sámp naenámp.

58 Am pan támao yámar me pwararea ékampon. Am pan te yiráp ounápo fária wakmwaek faokariap pan niamp te mono. Arop mamá pan fánámp te ankár yiki yaká yak naenámp.”

59 Jisaso Kaperneam mekamp lotu nap mek yakria kounteouráp aropan kar yénkrá farákápra am fárákapán mamá kar sérimpon.

Jisas te yiki yak sampnámp kar

⁶⁰ Námoku éréképá yárák i konámp arop kápae karerao am kar wawia maok, am ou mekamp kápae kare arop fárákap arakrá sér, “Am kar mér mwanámp pourou mo námp te, wa mokop fwap wa naenámpnon?”

⁶¹ Am fárákapao man te sér moapo maok, Jisas námoku wae mérámp kwamp maok, námoku éréképá yárák i konámp aropao námoku kok sérarapo maok, Jisas am fárákapán sérrá, “Má kar te yumo wa napo, yiráp mér kwatae pap námp nie?”

⁶² Ae te yumo am kar sámp moiaka nánkár nke napo, Aropamp Táráp wokwaek yakámp némpouk narek pok nángo te, yumo te mokop mwanapon?”

⁶³ Yiki Kor Spirit námoku maok aropan yiki yak sánk konámpnon. Arop námoku arop ankwapan yiki yak sánk naenámp pourou mo kareno. Má kar ono yumwan sánk namp, mao te Kwaromp yiki yak sánk konámp Spiritamp ankankono. ✧

⁶⁴ Aeno yumo ankwap fákáre te oukoumwan onan mér mo napon.” (Wokwaek kar arop man mér mo mwanap te, Jisas manénkir méri tenámpnon. Tá am arop námwan yopor aropamp yaek sánk naenámp aropan kor wae méri tenámpnon.)

⁶⁵ Aeapantá maok, mao sérrá, “Am táman ono manénkir yumwan sériamp te, onomp Naropwaro aropan kárákáre sánk mo nángo te, ononampok korop naenámp pourou mono.” ✧

⁶⁶ Jisaso am kar farákápea pwaránko maok, Jisasént paokop i konap kápae kare arop fárákap méntér paokop mo, Jisasén pwarará warko arári tukup.

⁶⁷ Aeapo maok, Jisaso námoku éréképea yárák i konámp arop éntér-sámpraman turunkrá, “Ae te yumo kor wae onan pwatea tukup mwaria nape?”

⁶⁸ Aeránko maok, Saimon Pita maomp kar pwarokwaprá arakrá sér, “Tokwae Kar e! Yino te wanámpok tukup mwanámpnon? Waráp kar te yiki yak kwapwe sánk konámpnon.

⁶⁹ Yino wae wawia méria maok, amo te Kwaro námoku nánapia sámp-kérép nángo ék nap yiki kor kare arop támao naprá mér kare námpon.” ✧

⁷⁰ Aerapo maok, Jisaso am fárákapamp kar pwarokwaprá sérrá, “Ono wae éntér-sámpramp yumwan onomponoria nánkáráp nampon. Aenampan maok, yumo ou mekamp arop ankárankamp maomp ninik mek te kwatae-aropono.”

⁷¹ (Má sénámp kar máte Saimon Iskariotomp táráp Judas am arop te Jisasént paokop i konap éntér-sámprampao maok, ankwap ankárankao nánkár wakmwaek Jisasén man farop mwanap aropamp yaek sánk naenámpnon.)

7

Jisasomp nánaeounáp Jisasén mér moiap kar

¹ Am kar pwaránko maok, Jisas Galili mekmwaek akwap. Juda firao man farop mwariakapantá maok, Judia mekmwaek akwap moimpon. ✧

² Juda firao sákáe kánanke mek yakápiap ninikrá lotu i konap yae wae fae nángo, ✧

³ Jisasomp nánaeounápo man sérrá, “Amo te mamá apár pwarará Judia mek akwapea napo maok, amo éréképá yarak i konap arop fárakap waráp mwar pourouráp térenap nke mwanapon.

⁴ Arop ankárank, arop námwan méranoria te kánánkámp tére mo i konámpon. Aeno amo am tére nap kwamp te, ankár kounteouráp aropao nke nap fek érik fokopeyakrá téreamp.”

⁵ Maomp nánaeounápo kor man fwapia mér moria man makrá sér. ✧

⁶ Aerapo maok, Jisaso am fárakapan sérrá, “Ono érik tére nanamp yae te oukouwman sikono. Mámá ponankor yae te yirápono.

⁷ Kwaromp kar wa monap fákáre te yumwan tirá wour mono. Onan maok am nkwakwe make ninik kwatae ti-yakáp napo, am táman érik sérar nanko, am fek onan yopor napono. ✧

⁸ Yumoku maok am lotu i konap Yae Tokwae tukupea nkenke! Ono te onomp yae oukouwman sik námpara, akwap mono.”

⁹ Mao am fárakapan makrá séritea maok, Galili mek yépékrá yak.

Jisaso sákae kánanke mek yakápiap niniknap yaeran nkemp kar

¹⁰ Tá Jisasomp nánaeounáp fákáre am Yae Tokwae nke mwaria tukupapo maok, Jisaso kor wakmwaek akwapámpao maok, mao te érik akwap mono, akwapea meaok yarakimp.

¹¹ Aenko Juda firan taokeyakáp konap arop fákáre man am Yae Tokwae fek am fek oupourounkrá paokopria maok, sérrá, “Am arop te maok yakáne?”

¹² Aerapo maok, kounteouráp arop fákáreao kánánkámp téréménkrá sérarrá maok, “Am arop te yae-párak kare aropono.” Aerapo ankwap fárakapao sérrá, “Mono. Mao te kápae kare aropan kwekarrá sér i konámpono.”

¹³ Aeria maok, Juda taokeyakáp konap arop fákáreran apáp napara, arop ankwap ankárank érik sér mono. ✧

¹⁴ Am lotu i konap ke fek amore mek Jisas akwapea lotu nap tokwae mek kounteouráp aropan kar yénkrá farákápámp.

¹⁵ Aenánko maok, Juda firan taokeyakáp konap arop fákáre am kar wawia ninik tokwaeria maok, arakrá sér, “Mámá arop máte skul moi námpe te, maokamp mamá mér sámp námpon?” ✧

¹⁶ Aerapo maok, Jisaso am fárakapamp kar pwarokwaprá sérrá, “Mámá kar ono yumwan sánk námpe te onokump mono, onan sámp-kérép nánko éknamp Kwaromp karonó. ✧

¹⁷ Aeno arop ankárankamp Kwaromp karwaok akwap naeria te, mao te ono farákápnamp kar fi máte fwapia méria maok, am kar te Kwaro sénámpaoeane, tá ono onokump ninik fek farákáp nampaoeanierá mér naenámpon.

¹⁸ Arop námokuráp ninik fek kar farákáp námpe te, ankwapao náráp e narek sampokanoria ni konámpon. Aeno arop mao sámp-kérépnám aropamp e narek sampok námpe te, mao te kwekár mono. Yae-párak kare aropono.

¹⁹ Wokwaek kar Moseso yumwan lo kar sánkámpan maok, yumo te ankwap ankárank am lo karaok tukup moiapon. Ae nap tane yumo te apaerá onan sámp-wouroump mwaria nape?”

²⁰ Aeránko maok, am fárakapao man kar pwarokwaprá sérrá, “Amwan te kwatae-arop woukoupeyakri kane! Amwan te wa sámp-wouroump naeriane?” ✧

²¹ Aerapo maok, Jisaso kar pwarokwaprá sérrá, “Ono manénkir Kwaromp kárákáre yénképnámp tére nanko, yumo ponankor nkea ninik tokwaeapon.

²² Moseso yumwan manénkir ‘Yipi fékérenk’ ria sérimp te (Am ninik te kareran maok, Mosesoimpanápe, yiráp ouyaenápoimpan maok) yumo Sabat fek kor fwap poumou-táráp yipi fárákáap konapon. ✧

²³ Yumo te Mosesomp lo táman ninikia mántwaok tukupria maok, tárápamp yipi Sabat yae fek fárákáap konapan maok, tá ono Sabat yae fek arop ankwap pourou fwapi pap nanko te, yumo apaerá onan kokwarok napon? ✧

²⁴ Yumo te ankank ponankor yi fek saráp yurukupi kwapon. Ankár yae-párák kare ninik fek yurukupi kip.” ✧

Jisasén Kraís támao nierá niniknap kar

²⁵ Jerusalem mekamp koumteouráp arop ankwap fárákáapao sérrá, “Má arop máte Juda taokeyakáp konap arop man sámp-wouroump mwaria nap támao nie?

²⁶ Ae te nkenke! Mao te kar érik fárákáap nánko, man te kar sér mo i konapon. Ae te arop fárákáapao kor, máte Kraís támaonorá ninik nap nie?

²⁷ Kraís koropeanámp ke fek nomo te mao maoknámp koropeanrá mér mono. Aeno nomo te máma aropamp némp te wae mér námpon.” ✧

²⁸ Jisaso lotu nap tokwae mek yakria koumteouráp aropan kar yénkrá fárákáapria maok, tékén arakrá sér, “Yiráp ninik te yumo onan wae méria, tá onomp némp kareran kor, wae mér námpria nape? Aeno ono te onokump ninik fek korop mono. Onomp Naropwaro onan sámp-kérép nánko maok, ono ék namp, maomp ninik te kare karan maok, yumo man te mér mo napon.

²⁹ Ono man te wae mér nampon. Am te apae riteanápe, ono manénkir mént yakampan, mao onan sámp-kérép nánko ék nampon.” ✧

³⁰ Aerámpantá maok, arop ankwap fárákáap am kar wawia man fákapea pap mwariakapan maok, mao sumpwi naenámp yae te oukoumwan sik námpantá maok, man sámp mo, pwarariapon. ✧

³¹ Aeno kápae kare koumteouráp arop man mér napao am mér monap aropan sérrá, “Ae te Kraiso máma arop térenámp man kwe-pwar naenámp ninik rapie?” ✧

Jisasén tukupá sámpenkria plisman fákáre tirá kérépap kar

³² Farisi ankwap fárákáapao wawapo maok, arop fákáreráo ‘Jisas te nkwa mak námp’rá kar sérarapo maok, táte am fákáre ntia pris tokwae fákáre, Jisasén fákapenkria lotu nap tokwae taokeyakáp konap plisman fákáre tirá kérép.

³³ Aeapo maok, Jisaso sérrá, “Ono te yumont tokwae yak mono. Ono warko arákarrá onan sámp-kérépnámp Naropwaronámpok pok nanampon.

³⁴ Aenanampan maok, ono akwapea yaknamp némp te, yumo am fek tukup mwanap pourou mo napara, yumo onan oupourouk napao maok, nke mono.” ✧

³⁵ Aeránko maok, Juda fi taokeyakáp konap aropao námoku kok sérarrá, “Mao te maok akwap nánko, nomo man nke mo mwanámpon? Ae te nomp ankwap fákáre Grik fi mek yakáp nap fek akwapeaka kar fárákáap naeri kan?

✧ 7:22: Wkp 12:3 ✧ 7:23: Jo 5:8-10,16 ✧ 7:24: Jo 8:15 ✧ 7:27: Jo 7:41-42 ✧ 7:29: Mt 11:27

✧ 7:30: Jo 8:20; 13:1 ✧ 7:31: Jo 2:23; 11:45 ✧ 7:34: Jo 8:21

³⁶ Mao sérrá, ‘Yumo onan nke mwaria oupourouk napao maok, onan nke mono.’ Tá ankwap kar sérrá, ‘Yumo te ono akwapea yaknamp némpouk te tukup mono.’ Makrá séri námp te apae kar fino?”

Yiki yak sánk konámp ént

³⁷ Am sákae kánanke mek yakápiap ninikrá lotunap yae akwapea, ankwap Sarere fek nap te, am yae te tokwae karono. Am yae wae pwar naeria nángo maok, Jisaso fokopeyakrá tékén sérrá, “Arop ankárank éntantá oumpour kor káke námp kwamp te, ononampok koropeaka fánaenámpon.

³⁸ Am te Kwaromp Buk fekamp karao arakrá sénámp, ‘Arop onan mér námp te yiki yak naenám sánk konámp ént kup tokwae maomp ninik mek pe yakria kwarákarea akwap naenámpon.’” ✧

³⁹ Am sénámp te, ‘Arop námwan mér napan Yiki Kor Spirit sámp mwanapon’rá sérimp. Am ke fek te Jisas oukoumwan yámar mek pok mo námpara, Yiki Kor Spirit oukoumwan ék moimpon. ✧

Koumteouráp arop anánk mwaek pírikiranap kar

⁴⁰ Arop ankwap fárákapaó Jisas sénámp kar wawia sérrá, “Kare karono, am arop am te Kwaro sámp-kérép naenámpra yépekrá yakápnámp profet támaono.” ✧

⁴¹ Ankwap fárákapaó sérrá, “Mao te Kraís támaono.” Aerapo, ankwap fárákapaó sérrá, “Mono. Am Kraís te Galili meknámp korop mono.

⁴² Kwaromp Buk fekamp karao sérrá, ‘Kraís te Devít yakámp fi meknámp taun Betlehem mek korop naenámpon. Am taun te Devít yakámp némpo.’” ✧

⁴³ Am fákárrerao Jisasén ninikria séraria maok, anánk fi pírpwar. ✧

⁴⁴ Ankwap fákárrerao fákápá pap mwaria napan maok, arop ankwap ankárankapao man sámp mono.

Juda taokeyakáp konap arop fákáre Jisasén mér moiap kar

⁴⁵ Am lotu nap taokeyakáp konap soldia fákáre warko arári tukupapo, pris tokwae fákáre ntia Farisi fákárrerao man turunkrá, “Yumo te apae riteaka man warámpea korop moi napon?” ✧

⁴⁶ Aerapo maok, lotu nap tokwae taokeyakáp konap soldia fákárrerao maomp kar pwarokwaprá sérrá, “Wokwaek kar te arop ankwap te am aropamp kar niamp tak moiapon” ✧

⁴⁷ Aerapo maok, Farisi fákárrerao am fákárreramp kar pwarokwaprá sérrá, “Mao te yumwan kor poupwékáp reaníe?”

⁴⁸ Ae te yumo nke napo, yino arop taokeyak konámp arop, tá Farisi fákáre, yino te ankwap Jisasén mér námp nie? Mo karono! ✧

⁴⁹ Aeno arop fákáre man mérap te am koumteouráp arop te lo épépría napara, Kwaro man ‘Faokorenk’rá sénaenámpon!”

⁵⁰ Nikodemus te Farisi fákáre mekampao wokwaek Jisasén akwapea nkea mérimp aropao maok, am fárákapan sérrá,

⁵¹ “Nomp lo te ‘Arop kwaporok fákápá papenk’rá sénámpanápe, mono. Nomo te nánkár maomp kar fwapia wawiaka mériaka fákeyakrá maok, man fákap konámpon.” ✧

52-53 Aeránko maok, maomp kar pwarokwaprá sérrá, “Ae te amo kor Galili mekamp aropaoi kwapon? Amo Kwaromp Buk fek yaknámp kar fwapia nkeaka mérae! ‘Profet ankwap ankárank te Galili meknámp korop mono’rá sénámpon!”

8

Kokoporinámp yupuamp kar

¹ Arop ponankor wae námokuráp nap mekmwaek tukupapo maok, Jisas mwar Oliv faonkwek pok.

² Tá mao koumounek kar warko ékia lotu nap tokwae mek yakánko maok, koumteouráp arop koropea koupoukourapo, Kwaromp kar yénkrá farákáprá tank.

³ Aenáno poumou nap mekamp yupu ankwap kokoporánko nke nap, lo yénkrá farákáp konap arop ntia Farisi fákárerao am yupu warámp-sankoropea kuk pátea maok,

⁴⁻⁶ Jisasén mokopon nke mwarria poupwékáprá sérrá, “Tisa, má yupu te poumou nap mekampao kokopor náno, arop ankwap man nke námpon. Moseso kumwimp lo karao sérrá, “Taknámp yupuan te yumwi fek aropopá pap kip’rá sénámpon. Aeno amo te mokoprá ninik rap?”

Aerapo maok, Jisaso me woukoupá tankrá kwar mek yae kurépi fek kukumwirá tank. ✧

⁷ Aenáno maok, am fárakap fokouri yakáprá turunkupa wae napantá maok, mao warko fárámpea fokopeyákrá am fárakapan sérrá maok, “Ae te yumu ou mekamp kwatae ninik mo i konámp aropao manénkir am yupuan yumwi ankárank fek yankopano.”

⁸ Aerá séria maok, mao warko me woukoup-tankrá kwar mek yae kurépi fek kukumwirá tank.

⁹ Aenáno, am yupuan kot mwarianap arop fárakap te am kar wawia maok, wae pwarará ankákárankrá tukup. Méro fárakapaomékir tukupapo maok, tá ménki tárápu fárakap wakmwaek tukup. Aenapo, am yupu mwar Jisas tank námp fek fokopeyákrá.

¹⁰ Aeria maok, Jisas fokopeyákrá am yupuan turunkrá, “Má arop fárakap te maok tukup nape? Ae te arop ankwapao amwan kot naenámp yak mo nie?”

¹¹ Tá am yupurao sérrá, “Arop Tokwae, arop ankwap ankárank yak mono.” Jisas kor man sérrá, “Ono kor amwan kot mono. Akwapae. Wakmwaek te warko kwatae niniki kwapono.” ✧

Jisas apárokamp aropan wae yokornámp kar

¹² Jisaso lotu nap tokwae mek yakápnámp fárakapan sérrá, “Ono te apárokamp arop fákáreramp waenon. Arop onan éntér pap námp te, mao te kirikip mek yárák mono, yiki yak sánk naenámp wae kwapwe fek yárák naenámp.” ✧

¹³ Aeránko maok, Farisi fákárerao am kar wawia man sérrá, “Amo te amokuráp karan farákáp napon. Aenapara, má arop fárakap waráp kar te karenoria mér mono.”

¹⁴ Aerapo maok, Jisaso am fákáreramp kar pwarokwaprá sérrá, “Tá kare, ono onokump karan farákáp nampan maok, onomp kar te karenono. Am te apae riteanápe, ono te ono am feknámp fárámpea korop namp némp wae mér, tá ono akwap nanamp némp wae mér nampon. Aeno yumu te onomp némp

kare te mér mo nap, tá ono akwap naenamp némp am táman kor yumo te mér mono.

¹⁵ Yumo te apárokamp ninik fek aropan yurukuprá sérar i konapon. Aeno ono te arop ankwapan yurukup mo i konampon. ✨

¹⁶ Aeno arop ankwapan yurukup naeria te, ono yae-párak kare ninik fek yurukup i konampon. Am tak namp te onoku mwar mono, onomp Naropwaro onan sámp-kérép nánko ék namp, mao onont tére konámpon. ✨

¹⁷ Aeno yiráp lo te kar araki yak námpon: Arop anánkaopwerao ankár pourouráp kar sénépo maok, am arop yaworamp kar te 'Karenó' ria sér i konapon.

¹⁸ Ono onoku te wanonorá farákáprá sénamp, tá onomp Naropwar onan sámp-kérép nánko ék namp, mao kuri onan te wanonorá farákápnám kar te ankárankamp pourouráp karono." ✨

¹⁹ Aeránko maok, Farisi fákáreráo man turunkrá, "Waráp naropwar te maok yak námpon?" Jisaso am kar pwarokwaprá sérrá, "Yumo onan mér moia te, yumo onomp Naropwarén kor mér mono. Yumo onan méria maok, onomp Naropwarén kor mér mwanapon." ✨

²⁰ Lotu nap tokwae mek, mámá kar te Jisaso Kwarén sánk konap mani kák konap aokore wonae fik tankrá koumteouráp aropan kar yénkrá farákápámpon. Aempan maok, arop ankwap man sámp moap te, maomp yae te oukoumwan sik námpantá niapon. ✨

Jisas te yámar mek yaká yak konámp arop'rá sénámp kar

²¹ Mao warko am fárákan ankwap kar sérrá, "Ono wae akwap nae rae. Yumo yiráp kwatae ninik taki yak nánko, yumo sumpwi mwarea napon. Yumo te ono akwap naenamp némpouk te tukup mwanap pourou mono."

²² Aerámpantá maok, Juda taokeyakáp konap arop fákáreráo sérrá, "Apae riteaka mao sérrá, 'Yumo te ono akwap naenamp némpouk te tukup mo kare nono'rá sénámpon? Ae te námoku támao náráp pouroú sámpéa sumpwi naeria ní kane?'" ✨

²³ Aeapo maok, mao am fárákan sérrá, "Yumo te apárokamp arop fino. Aeno ono te yámar mekampono. Yumo te má apár mekampono, ono te má apár mekamp mono.

²⁴ Ae namp kwamp, ono yumwan wae sénampon: Yumo sumpwi napo kor, yiráp kwatae ninik taki yak naenámpon. Táte yumo Ono Taki Yak konampon onan mér moia te, yiráp kwatae ninik taki yak nánko yumo sumpwi mwanapon."

²⁵ Aeránko maok, am fákáreráo man turunkrá, "Ae te amo te wanono?" Aerapo maok, Jisaso am fárákan sérrá, "Ono te wanonorá wokwaek kar yumwan sériamp támaono.

²⁶ Ono yumo i konap ninikan kot i konámp aropnám yurukupia yumwan kot nanamp te, kápae karenono. Aeno mao manénkir onan sámp-kérépánko ékamp te, maomp ninik te ankár kare kar sér i konámpon. Tá ono kor maomp kar ponankor wawi namp, táman saráp apárokamp aropan farákáp konampon."

²⁷ Am fárákap te, náráp yámar mekamp Naropwarén sénámponrá mér moiapon.

²⁸ Aenapantá maok, Jisaso am fárákapan arakrá sér, “Nánkár wakmwaek Aropamp Tárápan yaopwae porokopramp fek narek sampoká aráp napo maok, Ono Taki Yak konamp mér mwanapon. Tá ono onokump ninik fek ankwap ankáránk tére mono, onomp Naropwaro onan yénképrá sérimp karan saráp farákáp konamp yumo mér mwanapon. ✧

²⁹ Onomp Naropwaro onan sámp-kérépánko ono ék namp, mao te onont yak námpon. Mao te onan nápar yakaeria pwar mo nám, am te apae riteanápe, ono kápaie kar por mao warákárnámp ninikaok tére nanko námpon.” ✧

³⁰ Kápaie kare koumteouráp arop Jisas takrá sénámp kar waria man mériapono.

Arop kare kar karan mér nap te amwar kar yakáp mwanap kar

³¹ Aeria maok, Jisaso námwan mérap Juda fákáreran sérrá, “Yumo ono sénámp kar má sámpea fákapea paokopria te, yumo te onomp arop fi kare yakáp mwanapono.

³² Tá yumo am kare kar kar mér napo te, am kare kar karao yumwan fwapokwapeanánko, yumo fwap amwar kar yakáp mwanapono.”

³³ Tá nopok am fárákapao sérrá, “Yino te Abrahamomp fekamp arop fino. Yino ankwap ankáránkamp ke fek arop ankwapamp kwaporok tére konámp arop yakáp moimpon. Aenámp te amo apaeritea yinan ‘Amwar kar yakáp kip’rá sér rape?’”

³⁴ Aerapo maok, Jisaso am fárákapamp kar pwarokwaprá sérrá, “Ono yumwan kare kar sér rae: Arop ponankor kwatae ninik fek yakáp nap te, táte am kwatae ninikamp tére konap aropono. ✧

³⁵ Kwaporok tére konap arop fárákap te nap mek yaká yak mo i konámpon. Am arop námokuráp tárápao maok, mént ankár am nap mek yaká yak konámpono.

³⁶ Ae konámpara, Tárápao yumwan fwapokwapia amwar kar pwatenánko te, yumo amwar kar yakáp mwanapon. ✧

³⁷ Yumo Abrahamomp fekamp arop fi yakáp nap te, ono wae mér nampon. Aenampan maok, onomp kar yiráp ninik mek yak mo námpon. Aenámpara, yumo onan sámp-wouroump mwaria napon.

³⁸ Ono farákáp namp ankank te, onomp Naropwaro yénkép námpan farákáp nampon. Aeno yumo te yiráp naropwaro séri námpaok napono.” ✧

‘Yiráp naropwar te Satan’rá sénámp kar

³⁹ Am fárákapao maomp kar pwarokwaprá sérrá, “Yinomp naropwar te Abrahamono.” Aerapo maok, Jisaso nopok am fárákapan sérrá, “Táte kare yumo Abrahamomp toutounápao nap kwamp te, Abrahamo i konámp ninik niamp taknámp mwanapon.

⁴⁰ Kápaie kare por ono farákápnamp kare kar kar te, ono manénkir Kwaro námpan sámpea ni konampan, yumo oukoumwan onan sámp-wouroump mwaria napon. Abraham te take pourouráp ninik moimpon.

⁴¹ Yumo te yiráp naropwaromp ninikan saráp sámp napon.”

Am fárákapao man sérrá, “Yinomp éntupwar te mwaeao k yárakia yinan sámp mono. Yinomp naropwar ankáránk te Kwarono.”

⁴² Aerapo maok, Jisaso am fárákapan sérrá, “Táte kare, Kwaro yiráp narop-waranánko te, yumo onan warákár mwanaponono. Am te apae riteanápe, ono te Kwarént yakea nampao ék nampon. Ono te onokump ninik fek ék mono. Kwaro onan sámp-kérép nánko, ono ék nampon. ✧

⁴³ Ae te apaeriteaka yumo te ono sénamp kar wa mo kare napara napon? Am fi te ará: Yumo onomp karan wa mwanap pourou mono.

⁴⁴ Yiráp naropwar te Satanara, yiráp naropwaromp ninikaok paokop mwaria kárákáre napon. Wokwaek kar te mao arop tirá wour i konámp aropono. Mao te kare kar ninikaok mo i konámpono. Man te kare kar ninik yak mono, yankar sérar i konámp ninikao saráp yak námpon. Am yankar sérar te mao námokurápara, mao támao yankar sérar i konámpono. Am te apae riteanápe, mao te yankar sérar i konámp arop, tá mao támao yankar sérar i konap ninikamp naropwarono. ✧

⁴⁵ Aenánko yumo te maompara, ono te kare kar karan farákáp konampan maok, yumo onomp kar wawia mér mo napon?

⁴⁶ Yumo nke napo, ono kwatae niniki tenanko te, yumo ankár onomp kwatae ninik am érik sérenke. Aeno táte ono kare kar kar farákáp nánko, yumo apaerá karenoría mér mo napon? ✧

⁴⁷ Kwaromp tárápu te ankár Kwaromp karan saráp wawi konapon. Aeno yumo te Kwaromp tárápu mo napara, yumo Kwaromp kar wa te monoria napon.”

‘Námo wokwaek kar yakampono’rá sénámp kar

⁴⁸ Aeránko maok, Juda fákáreráo maomp kar pwarokwaprá man arakrá sér, “Yino amwan ‘Samaría mekamp arop ankáránk kwatae-arop woukoupeyak nám’rá sérinámp te waeman kare karono.” ✧

⁴⁹ Aerapo maok, Jisaso nopok kar pwarokwaprá sérrá, “Onomp pourouk te kwatae-arop noumpoukoupeyak mono. Ono te onomp Naropwaromp eran sakap nampan maok, yumo onomp e apárok sámp-anámp napon.

⁵⁰ Ono te onokump eran sakap mon, nánkár kot wawi konámp Aropao onan yurukupia onomp e sakap naenámpon.

⁵¹ Ono waeman yumwan kare kar sér rae: Arop ankwap onomp karwaok nám te, mao te sumpwi mo kareno!” ✧

⁵² Aeránko maok, Juda fákáreráo man sérrá, “Yino oukoumwan te amwan wae mér námpon, waráp pourouk te kwatae-arop woukoupeyak námpon! Abraham te wae sumpwi, tá profet fákáreáo kor wae sumpwi tenapan maok, amo sérrá, ‘Arop ankáránkamp onomp karwaok yáarak nám te, mao te sumpwi mono’rá sénap te, mokopianono?

⁵³ Ae te amo nomp ounáp Abrahamén kwe-pwar namp rape? Mao wae sumpwi, tá profet fákáreáo kor wae faokor tenapon. Waráp ninik te amo te wanono?”

⁵⁴ Jisaso nopok sérrá, “Ono onokump eran sakap nánko te, onomp e te kánanke kwataeno. Aeno yumo yiráp Kwarrá sér i konap, mao námoku onomp e sakap námpon.

⁵⁵ Aenámpan maok, yumo te man mér mo napon. Ono maok man mér nampon. Aeno ono sérrá, ‘Ono man mér mo nampono’rá sénanko te, ono kor yumo napnámp kwekár i konamp aropono. Aeno ono wae man méria nampan, ono maomp karwaok akwap nampon. ✧

✧ 8:42: Jo 16:28 ✧ 8:44: Stt 3:4; 1 Jo 3:8 ✧ 8:46: 1 Pi 2:22 ✧ 8:48: Jo 7:20 ✧ 8:51: Jo 5:24

✧ 8:55: Jo 7:28-29

⁵⁶ Yiráp ounáp Abraham mao te ono ék nanamp ke nke naeria warákár karimpon. Takia wae nkeaka yonkwae kárámpámpón.”

⁵⁷ Aeránko maok, Juda fákáreráo man sérrá, “Amo te oukoumwan 50 yopwar yak moi napao, amo yakrá ‘Námo wae Abraham nke namp’rá sér rapie?”

⁵⁸ Aerá sénapo maok, Jisaso am fárákapan sérrá, “Ono waeman yumwan kare kar sér rae: Abraham te oukoumwan yak mo fek onomékir Ono Taki Yakampon.” ✧

⁵⁹ Aeránko maok, am fákáreráo yumwi sámprá paokoprá Jisásén yankop mwariakapo maok, Jisaso sánánkar e-poup lotu nap tokwae meknámp akwap. ✧

9

Yi aompi yaknámp aropamp kar

¹ Jisas akwapria nke nánko, arop ankárank éntupwaro sámpámp ke feknámpia yi aompi yak námp yak.

² Aenko maok, Jisaso éréképá yárák i konámp arop fákáreráo man turunkrá, “Tisa, wa mokop kwatae ninikianánko, éntupwaro am yi aompi yaknámp táráp sámp námpon? Am arop námoku kwatae niniki námp ni, tá éntupwar naropwaro kwatae ninik nep nie?” ✧

³ Mak rapo maok, Jisaso am fárákamp kar pwarokwaprá arakrá sér, “Am aropao námoku kwatae ninik námp fek mo, maomp éntupwar naropwaro kor kwatae niniki nep fekamp mono. Am ankank maomp pourouk koropámp te Kwaro māmá aropamp pourou fwapokwapianánko, maomp kárákare érik korop nánko, koumteouráp arop fárákap nke mwanapria námpon. ✧

⁴ Oukoumwan te wakor wae yak námp fek ara, onan sámp-kérépánko ékamp Kwaromp tére mwanámpon. Kumor nánko te, arop tére mo mwarea naponó.

⁵ Ono oukoumwan má apár mek yak namp ke fek te, ono māmá apár mekamp aropamp wae yak nampono.” ✧

⁶ Mao makrá sériaka pwarará maok, táte kwar mek atopia arákaria maok, am kwar yokwapea am aropamp yi mek pap.

⁷ Aeria maok, mao man sérrá, “Amo akwapeaka ént aokore Siloam mek waráp yimetáp yáráae.” (Am ént aokore ‘Siloam’rá sénap te, am te arakono: ‘Sámp-kérépánko akwap’rá sér i konaponó.) Aenánko maok, am yi aompi yaknámp arop akwapea yimetáp yárária, yi wae fwap nkeria arákarrá koropámpon.

⁸ Aenko maomp némpoukamp arop, tá man wokwaek ‘Mani sápenk’ ria sérrá tank nánko nkeap aropao kor, am fárákapao sérrá, “Ae te nko arop te tankrá aropan ‘Mani sápenk’ ri konámp arop támaoi kane.”

⁹ Aerapo maok, ankwap fárákapao sérrá, “Mono. Arop ankwapao mao niamp námpon.” Aerapo maok, am aropao námoku sérrá, “Máte ono támaono.”

¹⁰ Aeránko maok, am fárákapao man sérrá, “Ae te mokopia waráp yi fwap námpon?”

¹¹ Aerapo mao am fárákapan sérrá, “ ‘Jisas’ ri konap aropao kwar ént mek ouroukoupea onomp yi mek forokwapea maok, onan sérrá, ‘Amo akwapea ént Siloam aokore mek yi yáráae.’ Aeránko maok, ono akwapea am mek yi yárária nanko, wae fwap nánko, ono nke nampon.”

12 Aeránko maok, am fárákapao man turunkrá, “Ae te am arop te maok yak námpon?” Aerapo maok, mao sérrá, “Ono mér mono.”

Farisi fákáreaonapok am arop yi fwapinámp fi oupourounkap kar

13 Arop fárákapao am yi aompi yakámp arop warámpea Farisi fákáreaonapok tukup.

14 Am te Sabat yae fek Jisaso am kwar ouroukoupea maomp yi firékarea pap tenánko niapon.

15 Farisi fákáreaonapok warámpea tukupapo maok, am fárákapao man warko turunkrá, “Waráp yi te warko mokopia fwapi námpon?” Aerapo maok, mao am fárákapao sérrá, “Mao kwar ouroukoupea onomp yi mek forokwapeanánko, ono yi ént mek yáraria maok, fwap nke nampon.”

16 Aeránko maok, Farisi ankwap fákáreaonapok sérrá, “Yino te wae mér, am arop te Sabat loaok mo námpara, Kwaro man sámp-kérép moimpon.” Aerapo maok, Farisi ankwap fárákapao sérrá, “Ae te kwatae ninikráp arop te mokopiaka nkwaekwe make kárakáre takrá yoro naenámpon?” Aerá séria maok, anánk fi pirékarapono. ☆

17 Aeria maok, Farisi fákáreaonapok warko am yi aompi yakámp aropan turunkrá, “Waráp yi fwapi papnámp arop te amo mokope aroponorá ninik rap?” Aerapo maok, am aropao sérrá, “Mao te profet ankwapono.”

18 Tá kare, wokwaek am arop te yi aompi yakámp am maok, oukoumwan te wae yi fwap firikir námpon. Aenámpan maok, Juda taokeyakáp konap arop, am kar te karenorá mér te monoria nap kwamp maok, am yi fwap nkenámpan aropamp éntupwar naropwarén koropenkria wumwi.

19 Maomp éntupwar naropwar korop nepo, man arakrá turunk, “Má arop te yiráp táráp nie? Yumo sérrá, ‘Éntupwaro sámpámp fek yi aompi yakámpono’rá sénap nie? Takanánko te mokopiaka warko fwap nke námpon?”

20 Aerapo maok, éntupwar naropwaro sérrá, “Yino te wae mér nempono, am te yinomp tárápono. Wokwaek éntupwaro sámpámp feknámpania yi aompi yaká yak námpan te, yino wae mér nempono.

21 Aeno oukoumwan te maomp yi mokopia fwapiánrá mér mono. Tá wa maomp yi firékarea pap námpan am táman kor yino mér mono. Wae tékép námpara, námoku fwap sénaeria námpano. Man turunkenke.”

22-23 Am te wokwaek kar, Juda taokeyakáp konap arop fákáreaonapok sérrá, “Arop ankárankao ‘Jisate Kraisono’rá sénánko te man te, lotu nap mek korop kwaponoria yérepe mwanámpon.” Aerá sér i konapantá, éntupwar naropwar am táman apápría maok, ‘Wae tékép námpara, yumoku man turunkenk’rá sénepon. ☆

24 Aerepo maok, warko am yi aompi yakámp arop táman am fárákapao man koropaerá wumwia sérrá, “Waráp yi fwap nánko te, Kwaro nke námpan fek man saráp kare kar warákárrá ‘Aesio’rá sérampo. Yino wae mérono, am arop te kwatae ninikráp aropono.”

25 Aerapo maok, mao kar pwarokwaprá arakrá sér, “Mao te kwatae ninikráp arop ni fwap nie? Ono kor mér mono. Aeno ono mérnámpan ankank te, wokwaek onomp yi aompi yakámp am maok, oukoumwan onomp yi wae fwap kwapwe kare nánko nke nampon.”

26 Aeránko maok, am fárákapao man sérrá, “Mao te amwan apae námpan? Waráp yi te mokopia firékarea pap námpan?”

27 Aerapo maok, mao am fárakapamp kar pwarokwaprá sérrá, “Ono waeman yumwan sénampan maok, yumo am kar wa te monoria napon. Apaeritea yumo kápae kare por turunk rap? Ae te yumo kor maomp wokwaek paokop mwaria nape?”

28 Aeránko maok, am Farisi fákáre man wouroumpriaka sérrá, “Amoku maok am arop kwataeramp wakmwae yárankap aropono. Yino te Mosesomp wakmwae paokop i konámpono.

29 Yino te Kwaro Mosesén sérinám karan saráp mérámpono. Aeno yino te am arop te maoknám koropreanrá mér mono.” ✧

30 Aerapo maok, am aropao am fárakapamp kar pwarokwaprá sérrá, “Am onomp yi fwapi papnám aropan yumo sérrá, ‘Yino mér mo nám te maoknám koropean’rá sénapo, ono korokop tokwae nampono.

31 Nomo te wae mér, Kwar te kwatae ninikráp aropamp kar te wa mo i konámpono. Aeno arop ankárank Kwarén loturiaka Kwaromp ninikaok akwapnám aropan maok, Kwaro maomp karan wawi konámpon. ✧

32 Wokwaek karia koropea oukoumwan nám te, arop ankárank éntupwaro sámpám fek yi aompiyakám arop maomp yi fwapi papám kar te yak mono.

33 Aeno Kwaro am arop sámp-kérép moi yakánko te, mao te am takeniamp tére mono.” ✧

34 Aeránko maok, am fárakapao maomp kar pwarokwaprá sérrá, “Waráp éntupwaro amwan sámpnám ke feknám pia koropea amo oukoumwan nap te kwatae ninikráp aropono. Amo yinan yénkrá farákáp nae rape?” Am fárakapao makrá séria maok, man lotu nap mekamp yérépea ek sámp-kérép.

Jisasén mér monap aropamp ninik te yi aompiyak nám niamp’rá sénám kar

35 Jisaso am aropan arop fárakapao yérépea sámp-kérépnap kar wawia maok, mao akwapea oupouroukia nke. Jisaso man nkea maok, man arakrá sér, “Amo te Aropamp Tárápan mér nap ni mo nie?”

36 Aeránko maok, am aropao maomp kar pwarokwaprá sérrá, “Arop Tokwae, am Aropamp Táráp te wanono? Amo onan sénapo te, ono fwap man mér nanampon.”

37 Aeránko maok Jisaso man sérrá, “Amo am arop te wae nke napono. Am arop te oukoumwan má amwan kar sénámpono.”

38 Aeránko maok, am aropao man sérrá, “Tokwae Kar e! Ono wae mér nampon.” Makrá séria maok, Jisasén kwaráp torokomprá man lotuimpon.

39 Aenko maok, Jisaso sérrá, “Ono ék namp te apárokamp arop fárakapaonap ninikan yurukup naeria ék nampon. Aenampara, arop fárakap yi aompi yakáp nap te fwap nke mwanapono. Tá arop fárakap náráp yi te fwap nke námprá ninik nap te, yi aompi yakáp mwarea napono.” ✧

40 Aeránko maok, Farisi ankwap fákáre wonae fík am fek yakápia maok, am kar wawia man sérrá, “Ae te yinan kor yinomp yi te aompi yaknámprá sénae rape?” ✧

41 Aerapo maok, Jisaso am fárakapan sérrá, “Yumo yumokuráp yi aompi yaknám mér nap te, arop yumwan mokopia kot mwanapanáp, fwapono. Aeno yumo sérrá, ‘Yinomp yi te fwap yae-párak yakáp námpono’rá sénap te, yumo te oukoumwan kwatae ninik fek yakáp napon.”

10

Sipsipamp yáran wounáprá sénámp kar

¹ Jisaso warko ankwap kar sérrá, “Ono waeman yumwan kare kar sér rae: Arop sipsipamp yár ménki porok yoump moria, yár ankwap feknámp oupukarrá piknámp arop te, am te oukun arop, tá ankwapamp ankank sámp naerianámp aropono.

² Aeno arop ménki porok yoump námp te, táte sipsip taokeyak konámp arop námoku támaono.

³ Aenko maok, ménki kikip konámp aropao, am arop mankanoria ménki kik-pwaránko maok, am arop mankria námokuráp sipsipamp e ankákárankrá nánáránko, maomp kar wawia ouroumpea mank napo éréképea ek akwap konámpon.

⁴ Mao náráp sipsip ponankor éréképea ek akwapea maok, mekia akwap nánko, maomp sipsip ponankor maomp kar wuri wawia maomp wakmwaek éntér kákeaka tukup konapon. ✧

⁵ Am sipsip fákáre te arop ankwapamp wakmwaek te tukup mo, pírikimpá tukup i konapon. Am te apaerianápe, mao wa nap te, ankwap aropamp kar námpantá napono.”

⁶ Jisaso am fárákapan mámá wounáp kar farákáp námpan maok, am fárákapao kar fi fwapia mér moiapon.

Jisas te ‘Sipsip kwapwe kare taokeyak konámp arop’rá sénámp kar

⁷ Aeria maok, Jisaso warko sérrá, “Ono yumwan waeman kare kar sér rae: Ono támao ono sipsip akwap korop naenámp ménkinono.

⁸ Sipsip taokeyak konap arop ponankor manénkir yakápap te, am arop fárákap te oukunrá, ankank ti konap aropono. Ae konapara, sipsip te am fárákapamp kar wa moiapon.

⁹ Ono támao ono ménkino. Arop ankárank ononampok koropeaka am yár mek yoump námp te, Kwaro man warko warámp naenámpnon. Aenanánko mao te mek youmpea warko ek akwapria fir oupourounkrá fánaenámpnono. ✧

¹⁰ Oukun arop te ankwap ankankan nikia korop mono. Sipsip oukunria, yénképrá kákria sámpá yampourou naeria korop konámpon. Aeno ono te am fárákap fwap yiki yak sámpa napo, yiki yak am fárákapan top koupouri yak naenámpria korop nampono.

¹¹ Ono támao ono sipsip kwapwe kare taokeyak konamp aropono. Sipsip kwapwe kare taokeyak konámp arop te mao námoku am sipsip fárákap yaewour naeria náráp pourou sámp konámpono. ✧

¹² Aeno maniantá saráp térerá yarak i konámp arop te sipsip taokeyak konámp arop kare mo, tá sipsipamp naropwar mo ara, nke nánko, yao pwe mekamp as korop nánko te, am sipsip párakoprá farákapá akwap konámpono. Aenanánko, yao pwe mekamp asao ankwapmwaek yourounkwe nánko, ankwapmwaek pírikimp konapono.

¹³ Am taknámp arop te sipsipantá ninik mono, maniantá saráp tére námpono.

¹⁴⁻¹⁵ Ono támao sipsip kwapwe kare taokeyak konamp aropono. Onomp Naropwaro onan wae mér, ono kor onomp Naropwarén wae mérnamp taknámp, onomp sipsipao kor onan wae mér, ono kor onomp sipsip wae

mér nampono. Aenampara, onomp sipsipan yaewourria, fwap sumpwi nanampon. ✧

¹⁶ Onomp sipsip ankwap fákáreao kor yakáp napon. Am fákáre te má yár mekamp mo ara, ankwap fek yakáp napon. Ono am fákáreao kor éréképá koropea nanko, am fárákapao kor onomp kar wa mwanapon. Aeria maok, ankárankamp fi sipsip mwar yakáp napo maok, ankárankamp sipsip taokeyak konámp arop yak naenámpo. ✧

¹⁷ Ono am sipsipantá onomp pourou sámpea, sumpwia warko fárámp nanampara, onomp Naropwar onan warákár kare námpono. ✧

¹⁸ Arop ankárankao onan kwaporok sám-pouroump mono, onokump ninik fek onoku fwap sumpwi nanampon. Ono fwap onomp pourou sámpea sumpwi nanampon. Tá ono fwap warko yiki yak sámpea fárámp nanam pwi nampono. Onomp Naropwaro onan ‘Tak nanapono’rá séri námpono.’ ✧

¹⁹ Aeránko, Juda fákáreao am kar wawia maok, warko anánk fi pí-r-pwar.

²⁰ Takia maok, kápae kare aropao sérrá, ‘Mao te kwatae-arop noumpoukoupea épépérép námpono. Yumo apaerá man woupwi pátea maomp kar wa rape?’

²¹ Aerapo maok, táte nopok ankwap fárákapao sérrá, ‘Má kar máte arop kwatae-arop noumpoukoupá yaknám aropamp kar mono. Ae te kwatae-arop woukoupá yak námpe te, fwap arop yí aompi yak nánko, firékarea pap naenámp nie?’

Juda fákáre Jisasén ‘Mono’ ria yoporiap kar

²² Jerusalem mek, komontnámpe ke fek lotu nap tokwae ménki kik-pwarariap yae ninikria warákárrá lotu i konap yae koropámpe.

²³ Am ke fek maok, Jisaso lotu nap tokwae mek Solomonomp naepik mwaeak yárakrá akwap.

²⁴ Aenángo maok, Juda fákáreao mankea man kuk-sirarrá, am fárákapao man sérrá, ‘Amo Kraiso nap kwamp te, mae ke fek amo te wa karenorá érik sénanapon? Yinomp ninik épérép námpe tane!’

²⁵ Aerapo, Jisaso am fárákapaomp kar pwarokwaprá sérrá, ‘Ono waeman yumwan séri nampam yumo mér mo napon. Onomp Naropwaromp kárákáre fekamp ponankor tére tére namp te, am tére támao, ono te wa karenorá yumwan yénkép námpono. ✧

²⁶ Aeno yumo te onomp sipsip fi mo napara, yumo onan mér mo napon.

²⁷ Onomp sipsip fákáre te ono wae mér nanko, am fárákap onomp kar wuri wawia, onomp wakmwae korop konapon.

²⁸ Aenapo maok, ono am fárákapan yiki yaká yakáp mwanap nénk nanko, mao te moyakáp mo kareno. Tá arop ankwap te onomp yaekamp pouroukoump mono. ✧

²⁹ Onomp Naropwaro am fárákapan onan sámp námpe te, námoku ankárankamp támao tokwae karia ankank ponankoran kor poukeyak námpara, arop ankwap te maomp yaekamp pouroukoump mono.

³⁰ Onomp Naropwar te, yino ankárankamp támaono.’

³¹ Aeránko maok, Juda fákáre am kar wawia yumwi sámprá warko man yankop mwariakapo maok,

³² Jisaso am fárákapan sérrá, “Ono yumwan manénkir onomp Naropwaromp kápaé kare tére kwapwe wae yénkép namp te, yumo apae téreran ninik nap kwamp onan yumwian yankop mwaria nape?”

³³ Aeránko maok, Juda fákáreráo man kar pwarokwaprá sérrá, “Yino te tére kwapweran ninikria amwan yumwi fek yankop mono. Amo arop kareao maok, Kwarén wouroump sérria ‘Ono te Kwar’rá sénap fekeano.”

³⁴ Makrá sérapo maok, Jisaso am kar pwarokwaprá am fárákapan sérrá, “Yumokuráp lo karan kumwia nap te Kwaromp kar araki yak námpon: ‘Ono sérrá, “Yumo te kwar fákárenono.”’ ✧

³⁵ Kwaro am arop fárákapan kar farákápria, ‘Am fárákap te “Kwar”rá sérimpon.’ Nomo te wae mér, Kwaromp Buk fekamp kar te ankár taki yak konámpono.

³⁶ Aeno onomp Naropwaro onan nánapia sámp-kérép nánko, ono má apár mek ék nampara, ono sérrá, ‘Ono te Kwaromp Tárápono’rá sénanko, yumo onan apaerá ‘Kwarén wouroump nap’rá sénapon?’ ✧

³⁷ Aeno táte ono onomp Naropwaromp tére mo nanko, yumo onomp kar karenorá mér mo mwanapono.

³⁸ Aeno ono te maomp tére nampon. Táte yumo onan, amo te karenorá mo nap kwamp te, yumo ono tére namp máman mér kipo. Aeria maok, onomp Naropwaro onont yak nánko, ono onomp Naropwarént yak namp fwapi ninikia mér mwanapon.” ✧

³⁹ Am fárákapao warko man fákákap mwariakapo maok, mao am ankwap mwaeknámp warákarrá akwapámpon.

⁴⁰ Jisaso warko arákarrá akwapea ént Jordan tápampá akwap. Akwapea manénkir Jono arop ént mek énérrá kákámp fek yak.

⁴¹ Aenko maok, kápaé kare koumteouráp arop maonámpok koropea maok, sérarrá, “Karenó. Jon te nkwakwe make ankank kárákáre yoro moimpan maok, máma aropao naenámp karan mao farákápámp kar te ponankor kare karonó.”

⁴² Aeria maok, am fek táman kápaé kare arop man méria, karenoriapono.

11

Lasarus sumpwimp kar

¹ Arop ankárank touwe sámpámp, mao te Betani mekamp Lasarus. Am Betani te Maria ntia Marta aenenkamp némpono. ✧

² Am yupu Maria te Tokwae Karamp puk wel kwarákárria maok, mao námokuráp me pwae fek pukamp wel féki torokorimpon. Am touwe sámpnámp arop Lasarus te am aenenkamp ménkinono. ✧

³ Aenko maok, antáp yaworao Jisasnámpok kar sámp-kérépria arakrá sér, “Tokwae Kar e, amo man nouroupria warákár konap arop te touweane.” ✧

⁴ Jisaso am wawia maok, sérrá, “Am touwe te arop sumpwi naenámp touwe mono. Am te koumteouráp arop Kwaromp kárákáre nkea man warákarrá man e tokwae sánk mwanaponó. Tá am fek táman Kwaromp Tárápao kor e tokwae sámp naenámp.” ✧

⁵ Jisas te Marta, maomp nánae Maria, tá ménkináp Lasarus am anánkwapooan te warákár konámpon.

6 Am Lasarus touwenámp kar koropánko maok, wawitea am yaknámp némpouk anánki yak.

7 Aea maok, wakmwaek námoku éréképá yáarak i konámp arop fákáreran sérrá, “Nomo warko Judia mek tukup mwaro.”

8 Aeránko maok, am éréképá yáarak i konámp arop fákárerao man sérrá, “Tisa, oukouwman kar amwan Juda fákárerao yumwi fek arokoepa sumpwi pap mwaria wae nap te, amo warko am fek akwap nae rapie?” ✧

9 Jisaso maomp kar pwarokwaprá wounáp kar sérrá, “Ae te ankárankamp yae fek yámar éntér-sámpramp ke akwap mo i konámp nie? Aeno arop yámar wae kare fek yáarak námp te, sikirip mo i konámpono. Am te apae riteanápe mao te waeman apárok yokorámp wae nke námpono.

10 Aeno arop kumuruk yáarak námp te, mao nke naenámp wae yokor mo námpara, sikirip konámpono.”

11 Makrá séria maok, wakmwaek am fárákan sérrá, “Nomp nouroup Lasarus amp námpono. Aenámpan maok, ono akwapea kéménkia fárámpá pap nanámpono.” ✧

12 Aeránko maok, am éréképea yáarámp arop fákáre támao am kar wawia maok, sérrá, “Tokwae Kar e! Mao amp nánko, maomp touwe warko fwap naenámpno.”

13 Jisaso sérámp kar te Lasarus sumpwimpan séránko maok, am fárákap te Lasarus párák amp námpan sénámpwe nínikiapono.

14 Aeapo maok, warko Jisaso érik sérrá, “Lasarus te wae sumpwi námpono.

15 Aenámpan maok, ono am ke fek méntér yak moi namp táman yumwan nínikria warákár nampono. Aenampara, yumo am fek táman Kwarén mér mwanapono. Oukouwman nomo maonámpok tukup mwaro.”

16 Jisas takrá séria pwar nánko, Tomas maomp ankwap e Tam Feae, mao Jisasén paokop i konap ankwap fákáreran sérrá, “Tak mwaro. Nomo ponankor tukupea mént sumpwi mwaro!” ✧

Warko fárámp naenámp ntia yiki yak te Jisas ‘Námo támaono’rá sénámp kar

17 Jisas ntia mao éréképá yáarak i konámp arop fárákap tukupea némp Betani wonae fikria maok, mao wa nánko, Lasarus te wae péri me mek yiwori yak námpono.

18 Betani te Jerusalem mek wonae fik kar 3 kilomita fek yak námpon.

19 Aenámpara, Juda mekamp kápae kare koumteouráp arop Marta ntiaka Maria aenenkamp ménkináp sumpwi námpantá, am aenenkan yonkwae porokwe sánk mwaria koropea méntér yakáp.

20 Aenapo maok, Maria nap mek tankánko maok,

21 Marta ‘Jisas koropán’rá sénap kar wawia akwapea mwaeao kikipia maok, Jisasén sérrá, “Tokwae Kar e, amo mapek yakaporía te, onomp ménki te sumpwi mono.” ✧

22 Aerá séria maok arakrá sér, “Ono wae mér nampon, amo Kwarén ‘Ankank sápaé’ ria sénapo te, amwan fwap sánk naenámpno.”

23 Aeránko maok, Jisaso man sérrá, “Waráp ménki te fwap warko fárámprá yiki yak naenámpno.”

24 Tá Marta man sérrá, “Ono wae mér nampon, nánkár pwarnámp yae fek, sumpwinap arop ponankor warko ferámp nap fek fárámp naenámpno.” ✧

²⁵ Aeránko Jisaso man sérrá, “Warko fárámp konap te onoku támao, tá yiki yak te onoku támaono. Arop onan mér námp sumpwi námpao kor, mao oukoumwan yiki yak naerámpon.

²⁶ Tá arop ponankor yiki yakápria onan mér nap fárákáp te sumpwi napao kor, fwap yiki yakáp mwanapon. Amo te mámá wae mér rape mo nie?”

²⁷ Aeránko maok, tá Marta Jisasén sérrá, “Tokwae Kar, yeno! Ono wae mér nampon, amo te Kwaromp Tárápono. Amo te am arop Kwaro apárok sámp-kérép nánko, náráp koumteouráp arop warko érékép nanap rimp támaono.” ✧

Jisaso Lasaruséntá yonkwae touweria émimp kar

²⁸ Marta aerá séria pwarará, youmpea nánae Marianámpok akwapea warámpá youmpea aop mwaek yakria maok, sánánkar sérrá, “Tisa koropea yakria amwan koropaenáne.”

²⁹ Mak ránko maok, Maria am kar wawia koupour fárámprá Jisasén akwapá nke.

³⁰ (Jisas te oukoumwan némpouk akwap mo, máte akwapea Marta man kikipimp fek yak.)

³¹ Juda fákáreráo Marian koukarrá yonkwae touwerá nap mek am mek yakáp napao nkeapo, Maria am feknámp fárámprá ek oukur akwapánko maok, am fárákápao niníkrá, máte akwapea péri me fek ém naeria akwapri kanria éntér kákia énéki tukup.

³² Maria akwapea Jisaso yak námp fekria maok, man nkea maomp puk wonae fik kwaráp torokompria man sérrá, “Tokwae Kar e! Amo mapek yakaporia te, onomp ménki sumpwi mono.”

³³ Maria ém nánko maok, tá mént koropap Juda fákáreráo kor éménk. Aenapo maok, Jisas man nkeria maok, mao kuri yonkwae touwea waeria maok, ém naenámp niamp.

³⁴ Aeria maok turunkrá, “Yumo man te maok pap napon?” Aeránko maok, am fárákápao kor man sérrá, “Tokwae Kar, amo koropea nkeae!”

³⁵ Aerapo maok, Jisaso kor ém. ✧

³⁶ Aenángo, Juda fákáreráo nkea sérrá, “Yumo nkenke! Mao te am aropan nouroup kar i konámp kwamp námpon.”

³⁷ Aenángo maok, arop ankwap fárákápao sérrá, “Má arop te arop yi aompi yak námpan kor firékarea pap konámp te, mámá aropan kor apaeritea yaewour mo nánko, sumpwi námpon?” ✧

Jisaso Lasarusén fárámpea papámp kar

³⁸ Jisaso warko yonkwae touwea waeria maok, akwapea am papnap péri me táp fek. Am papnap me te manénkir péri me yokoroepaka maok, péri ankwap kárakére sámpea top kor fek nánkáráp tenapono.

³⁹ Ae tenapo maok, Jisaso sérrá, “Yumo am péri kárakére támá far-farrá tukupenke!” Aeránko maok, am sumpwinámp aropamp antápnáp Marta man sérrá, “Tokwae Kar e! Mao am mek tank námp te wae yiawori yak námpara, wae mákáre kwatae korop naeria námpono.”

⁴⁰ Aeránko maok, Jisaso man sérrá, “Ono wae manénkir amwan sériampon, ‘Amo méria te, Kwaromp kárakére fwap nke nanapon!’” ✧

⁴¹ Aeránko maok, am fárákápao péri kárakére keakapapo maok, Jisaso narek tokoreyakrá sérrá, “Ayao, amo ono sénamp kar wawi napantá amwan ‘Aesio’rá sér rae.

42 Ono te wae mér nampon, amo ono sénamp kar ankár wa saráp yak konapon. Aeno ono ninik namp te, mamá yakápnap kounteouráp arop amo onan sámp-kérép napo ék namp mér mwanapria, mamá kar sér rae.” ✧

43 Makrá séria pwarará maok, tékén kar wumwia sérrá, “Lasarus, amo ek oukur-koropae!”

44 Makránko maok, am sumpwinámp arop fárámpeaka érik mankánko maok, maomp pu, yae, tá yimetápok waempyam fek woukoup tenap yak nánko, Jisaso am fárákapan sérrá, “Yumo am waempyam aokor-aokoria pwarapo akwapano.”

‘Jisasén sámp-wouroump mwanámp’ ria kar papap kar

45 Kápae kare Juda fákáre koropea Mariant koukarrá yonkwae touwenap arop fárákapan Jisaso am ankank taknámp nkeaka man mériapono. ✧

46 Aenapan maok, ankwap fárákapan te tukupea Farisi fákáreaonapokria am Jisasoinámp ankank táman fárákápan.

47 Aenapo maok, pris tokwae fákáre ntia Farisi fákáre Kaunsil fákáreran koropenkria wumwi. Wae koropea koupoukour napo maok, am fárákapan sérrá, “Am arop te kápae kare nkwakwe make ankank yoro námp te, mokop mwanámpon?”

48 Táte nomo man kwaporok takanoria pwate nánko te, arop ponankor man mér mwarea napon. Tá Rom mekamp arop fákáre koropea nomp lotu nap tokwae souroumpouriaka nomp arop fárákapan kor méntérantáno.”

49 Aerapo maok, arop ankárank Kaiafas mao te pris taokeyak konámp arop am yopwar fek yakria maok, mao am fárákapan sérrá, “Yiráp ninik te épépérép kare nape.

50 Yumo te ankárankamp ankank yumwan fwap yaewour naenámp te mér mo napon. Arop ankárankao ponankor kounteouráp aropantá sirarrá sumpwi naenámp te kwapwe kareno. Takria nomp arop fi ponankor surumpwiantáno.”

51 Kaiafas te námokuráp ninik mekamp karan sér mono. Mao te am yopwar fek pris éréképa yak konámp aropara, Jisaso Juda fian yaewourrá sumpwi naenámp profet kar fek sénámpon.

52 Mao sumpwi námp te Juda firan saráp yaewour mono, am sumpwi námp te Kwaromp tárápu ponankor apar-apar yakáp nap koupoukareaka ankárankamp fi yakáp mwanapria námpon. ✧

53 Aeria maok, am yae feknámpia man sámp-wouroump mwanap mwae oupourounkrá kar sérarrá tukup.

54 Aeapo maok, Jisaso warko Juda fákáre ou mek érik akwap mono. Am fek pwarará námoku éréképa yarak i konámp arop fákáre éréképea arop yak mo apar wonae fikamp taun ankárank Efraim mek énéni tukupea am fek yakápiapon. ✧

55 Juda firamp Pasova Fári konap Yae wae fae nánko maok, kápae kare némpouk mwaekamp arop Jerusalem mek Kwaro nke námp fek námokuráp ninik fwapokwap mwaria tukup. ✧

56 Aeria maok, Jisaso te maok yakánra oupourounk. Am fárákapan lotu nap tokwae mek yinkea yakápra námoku kok sérarrá maok, “Yumo te mokoprá ninik rap? Mao te koropea Pasova Yae Tokwae te nkea ni moi kane?”

⁵⁷ Aerapo maok, pris tokwae fákáre ntiaka Farisi fákárerao kounteouráp aropan sérrá, ‘Arop ankárankao Jisas te maok yakánrá mér námp kwamp te, yinan sénapo, man fákap mwanámp’rá séri naponon.

12

Maria Jisasomp puk sanda kwarákarimp kar

¹ Pasova Fári konap Yae oukounwan tokwampok yae tankánko maok, am ke fek Jisaso apár me mekamp kéménkia papámp arop Lasarusomp némp Betani mek akwap. ✧

² Aenko maok, am némpouk am fek Jisasén ‘Aesio’rá sér mwaria, maompor fir nánap. Marta fir yorokwae nánko maok, Lasarus Jisasént fár mwanap aropént tank.

³ Aeapo maok, Maria sanda mani tokwae fekamp, hap kilo botol sankoro-pea maok, Jisasomp puk forokwapea pwarará maok, námokuráp me pwae fek féki torokorrá yakánko maok, am nap mek sanda nánákáre kwapwe top-pwarámpá yak.

⁴ Aenko mént paokopiap arop ankárank Judas Iskariot am arop te nánkár wakmwae Jisasén arop outiri naenam pao sérrá,

⁵ “Am sanda te nomo aropan sánkria am fekamp 300 yae fek térea sámp konámp niamp 300 mani silva sámpeaka, ankank monap aropan nénk mwar mpup!” ✧

⁶ Mao te ankank monámp aropan ninikrá sér mono, mao maniráp yam taokeyakria mani oukun i konámp aropao námpon.

⁷ Aeránko maok Jisaso sérrá, “Am yupu te numwar takano. Mao am taki námp te, niki-samp yakrá akwapea, ono sumpwi nanko, onan apár me mek papnap yae fek naenámpon. ✧

⁸ Ankank moráp arop fárákap te yumont yakápi yakáp mwanapon. Aeno ono te yumont yaká yak nanamp mono.”

Pris tokwae fákárerao Lasarusén sámp-wouroump mwaria sérariap kar

⁹ Kápae kare Juda fákárerao wa napo, Jisas Betani mek yakánko maok, am arop fárákap te maonámpok korop. Am fárákap te Jisasén saráp koroepa nke mono. Manénkir Jisaso Lasarusén apár me mekamp kéménkia papámpan mér napara, Lasarusén kor nke mwaria korop napon. ✧

¹⁰⁻¹¹ Aeriaka, kápae kare Juda fákáre pris tokwae fákáreran pwarará tukuprá Lasarusén nkeaka Jisasén mérapantá maok, pris tokwae fákárerao sérrá, ‘Lasarusén kor mént sámp-wouroump mwar’ ria kar papaponon.

Jisas Jerusalem mek king niampia akwapámp kar

Matyu 21:1-11; Mak 11:1-11; Luk 19:28-40

¹² Jisaso Lasarusént fária pwaránko, ankwap yae fek kápae kare kounteouráp arop Pasova Yae nke mwaria Jerusalem mek koroepa koupoukour yakáp. Aeria am fárákapao wawapo maok, ‘Jisas Jerusalem mek korop naean’rá sér.

¹³ Am wawia maok, oupuk pwae niamp yao pwae fékéria tukupea, mwaeak Jisasén kikipia tékén arakrá sér, “Nomo Kwarén warákár mwaro! Kwaro Tokwae Karamp e fek koropnámp arop má e tokwae sánkano!

Mao te Israel firamp King yak naenámpono.” ☆

¹⁴ Jisaso donki soup ankárank sámpea am fek tank. Aenángo, am te Kwaromp Buk fek yaknámp kar niampon. Am te arakrá sénámpono:

¹⁵ “Taun Saion mekamp kountouráp arop, yumo te apápi kwapon!

Yiráp king oukoumwan má korop námp nkenke.

Mao te donki soup fek tankrá korop námpono.” ☆

¹⁶ Manénkir am ke fek te mao éréképá yarak i konámp arop fárakap te am kar fi te mér moiapono. Aeno nánkár wakmwaek Jisas warko arákarrá pokria wae tokwae sámp námp fek maok, am Kwaromp Buk fek yaknámp kar ninikria, arop fárakapao Jisaséniapan kor ninikia, ‘Am te Jisas táman sénámpón’rá mériapan.

¹⁷ Wokwae kápae kare kountouráp arop Jisasént yakápria nkeapo, Jisaso Lasarusén apár me mekamp fárámpea papámpón. Oukoumwan am kountouráp arop te am Jisasoimp táman arop ankwap fárakapan kar farákáp napon.

¹⁸ Aenapo, kápae kare kountouráp arop Jisaso manénkir am ankank yoroimp kar táman wawia maok, am fárakap maonámpok tukupea mwaeak kikip.

¹⁹ Tá Farisi fákárerao kor námoku támao am nkea námoku kok sérarrá, “Nkenke! Nomo mwaria nánap námp te tak mwanámp pourou moiane! Ponankor kountouráp arop te man éntér kákia tukup napon.”

Grik ankwap fárakap Jisasén nke mwarianap kar

²⁰ Koumteouráp arop fákárerao tukupea Jerusalem mek Pasova yae fek Kwarén lotu mwariakapo maok, táte Grik ankwap fákárerao kor mént tukup.

²¹ Am Grik fákáre te Galili mekamp taun Betsaida mekamp arop Filiponámpok koroepa maok, man arakrá sér, “Arop Tokwae, yino te Jisasén nke mwarianeano.”

²² Aerapo maok, Filipino kor akwapea Andrun séria warámpea énénkér akwapea Jisasén sérepo maok,

²³ tá Jisaso am arop yaworamp kar mao sumpwi naempan wounáp kar sérrá, “Oukoumwan má ke fek te Aropamp Táráp e tokwae sámp naenámp ke te wae korop námpón. ☆

²⁴ Ono waeman yumwan kare kar sér rae: Wit ki apárok piká tankrá yipi takére mo námp te, am ankárank támao saráp yak konámpón. Aeno apárok piká tankea yipi takérea téri poeka maok, ki kápae kare tank konámpón.”

²⁵ Am wounáp kar séria pwarará maok, kar kare sérrá, “Aeno arop námokuráp pourouan yiki yak naenámpán ninikrá yarak námp te, maomp yiki yak moyak naerámpon. Aeno arop námokuráp pourouan wampwe pwarará, onan ninik námp te, mao fwap ankár yiki yaká yak naenámpón. ☆

²⁶ Aeno arop ankárank onomp tére naenámp kwamp te, ankár ononampaok kuno. Takria maok, mae némpouk ono yak namp te onomp tére aropao kor onont am fek yak naenámpón. Aeria maok, arop onomp tére nángo te, onomp Naropwar te man e tokwae sánk naenámpón.” ☆

Jisaso námoku sumpwi naenámpán sénámp kar

²⁷ Jisao warko ankwap kar arakrá sér, “Oukoumwan te ono yonkwae touweria ninik tokwae nampono. Aenampara apaerá sénanampon? Ae te ono onomp Naropwarén sérrá, ‘Oukoumwan má ankank korop námp má sám-pisrae’rá sénanam nie? Ono takrá sér mono. Am ankank te ankár onomp pourouk korop naenámpria ék namp támaono. ✧

²⁸ Ayao, waráp e tokwae kwapwe yéknép napo, arop fárakapao nke mwanapono.” Jisao makrá séránko maok, táte yámar meknámp kar ankárak arakrá sér, “Ono te wae onomp e tokwae kwapwe kare yéknép nampara, warko oukoumwan kor tak nanampono.”

²⁹ Aeránko am koumteouráp arop fárakap wonae fik am fek yakáp napao, am kar wawia arakrá sérrá, “Wi! Okukurér párákapáne!” Tá ankwap fákáreao sérrá, “Mono, enselo mént kar sénámpono.”

³⁰ Aerapo maok, Jisao sérrá, “Am kar yumo wa nap te onan yaewour mono. Yumwan yaewour naenámpnan námpon.

³¹ Oukoumwan Kwaro má apár mekamp koumteouráp arop younkoupria, táte má apár mekamp arop poukeyak konámp arop kwatae yérepea kérép naenámpnon. ✧

³² Oukoumwan te ono má apár mek yak nampnan maok, nánkár te onan kamsampokea napo, am ke fek táman ponankor koumteouráp arop ononampok érékép-korop nanampono.” ✧

³³ (Jisao am takrá sérimp te námoku sumpwi naenámp mwae kamp ninik fek sérimpon.)

³⁴ Aeránko maok, am koumteouráp arop fákáreao maomp kar pwarokwaprá man sérrá, “Yino wa nánko Kwaromp loao sérrá, ‘Krais te ankár yaká yak naenámpnono’rá sénámpon. Amo mokopia ‘Aropamp Táráp narek sampok mwanap’rá sér rape? Am ‘Aropamp Táráp’ te wanono?’” ✧

³⁵ Aerapo maok, Jisao am fárakapan wounáp kar sérrá, “Wae te fae tákáre ke fek yumont yak námpon. Oukoumwan wae yumont yak námp fek yiráp paokop te ankár wae fek paokop kip. Yumwan kirikip koropea oupouroup naeane. Arop kirikip mek yárakria te, mao te maok akwap raerá mér mo i konámpon. ✧

³⁶ Wae te oukoumwan yumont yak námpara, yumo ankár wae táman méria maok, yumo waeramp arop fákáre yakáp mwanapono.” ✧

Juda kápae kare Jisasén mér moiap kar

Jisao makrá séritea maok, am fárakapan pwarará youmpea mek yak.

³⁷ Am fárakap Jisao nkwakwe make kárakáre yoro nánko nke napao maok, man te mér mo napon.

³⁸ Aenapo maok, profet Aisaiamp kar méntér pwi námpon. Aisaiao sérrá, “Tokwae Kar e!

Wa mokop yinomp kar wawia mér námpon?

Wa mokop Tokwae Karao

náráp kárakáre yéknépnámp tére

oukoumwan má térenámp niamp nke námpon?” ✧

³⁹ Am fárakap Jisasén mér mwanap pourou mono. Am tak mwarap fi táman Aisaia ankwap kar kumwi námpon:

⁴⁰ “Kwaro am fárakapamp yi nke mwanap pourou moi papria

ninikan kor épérépi pap.

Takria am fárakap ankank nkeria, kar fi méria, ononampok arákarrá korop napo,

ono am fárakapan fwapokwapi papantáno.” ✧

⁴¹ Aisaia am takrá sénámp te, apae riteanápe, Jisasomp kárakáre tokwaeran nkea pwatea am Jisas táman sérimpon. ✧

⁴² Karenono, kápae kare Juda taokeyakáp konap aropao kor man mérapo maok, Farisi fákárerao námwan, lotu nap mek korop kwaponoria taokorantá apáp nap kwamp, maomp mérap érik sér moiapon. ✧

⁴³ Am fárakap te Kwaro námwan warákár naenámpria te mono, arop fárakapao námwan warákáranápon kar i konapon.

Jisaso farákápnámp kar támao aropamp ninik yurukup naenámp kar

⁴⁴ Jisaso tékén sérrá, “Arop onan mér námp te onan saráp mér mono, onomp Naropwaro onan sámp-kérép nánko ék nampan kor mént mér námpon.

⁴⁵ Arop onan nke námp te, onomp Naropwaro onan sámp-kérépánko ék namp man kor nke námpon. ✧

⁴⁶ Ono má apár mek ék namp te ará: Arop fárakap onan mér nap te kirikip mek yakáp mono. ✧

⁴⁷ Aeno arop ankárankao onomp kar wawiaka onomp karwaok yarak mo námp te, man te ono arop yurukuprá kot i konámp aropnámp taknámp mono. Ono ék namp te má apár mek yakrá kounteouráp aropan yurukuprá kot naeriaka ék mono. Ono ék namp te am arop fákáreran warko érékép naeria ék nampon. ✧

⁴⁸ Aeno arop onan younkwek sirarrá onomp kar sámp mo námp te, man yurukuprá kot naenámp arop te yak námpon. Ono farákápnamp kar támao nánkár pwarnámp yae fek mao am fárakapan yurukuprá kot naenámp. ✧

⁴⁹ Ono te onokump ninik fek má kar farákáp mono. Onomp Naropwaro onan sámp-kérépánko ono ékamp, mao námoku kápae kare kar onan farákápaerianámp sámpria, am farákáp nanamp ninikan kor sámp námpon.

⁵⁰ Ono te wae mér nampon, onomp Naropwaromp kar te yiki yaká yakáp mwanap nénk konámpon. Aenámpara, kápae kare kar ono farákáp namp te onomp Naropwaro ‘Arakae’rá sénámpaok i konampono.” ✧

13

Jisaso námoku éréképá yarak i konámp arop fákáreramp pu yárárimp kar

¹ Pasova Yae kumur korop naerianánko, am ke fek táman Jisas wae mér, má apár pwarará Naropwaronámpok pok naenámp ke korop. Aenángo maok, náráp kounteouráp arop fákáreran má apár mek yakáp napan yonkwae touwemp te ankár yonkwae touwe tokwaerá akwapea, sumpwimp ke fekimpon. ✧

² Kumuran Jisas ntia mao éréképá yarak i konámp arop fárakap fépérrá tankáp. Aenapan maok, Saimon Iskariotomp táráp Judasén te wae Satano Jisasén arop outiri naenámp ninik wokwaek sánk tenámpono.

✧ **12:40:** Ais 6:10; Ap 28:26-27 ✧ **12:41:** Ais 6:1 ✧ **12:42:** Jo 9:22 ✧ **12:45:** Jo 14:9 ✧ **12:46:** Jo 1:9; 8:12 ✧ **12:47:** Jo 3:17 ✧ **12:48:** Hí 4:12 ✧ **12:50:** Jo 8:28 ✧ **13:1:** Jo 15:13

³ Jisas te wae mér, Naropwaro ankank ponankor maomp yaek sánkámp, tá námwan sámp-kérépánko ékiakámpan warko arákarrá Kwaronámpok pok naenámpan kor wae mér. *

⁴ Ae námp kwamp maok, Jisaso am fir taki tank nángo, fárámpea waempyam éri wor paprá tawel sámprá kámpea pwarará maok,

⁵ ént dis mek kwarákár. Takia maok, wae am feknámp námoku éréképá yárak i konámp arop fárákámp pu yáraria * pwarará maok, táte am kámpnámp tawel fek am fárákámpan féki torokor.

⁶ Takria Saimon Pitamp wonae fik koropánko maok, Pita man sérrá, “Tokwae Kar e! Amo te onomp pu yárar nae rape?”

⁷ Aeránko maok, Jisaso maomp kar pwarokwaprá sérrá, “Ono térenamp ankank te oukoumwan te amo mér mono, tá nánkár wakmwaek maok, amo mér nanapon.”

⁸ Aeránko maok, Pita man sérrá, “Amo onomp pu te yárar mo karonol!” Aerá séránko maok, Jisaso maomp kar pwarokwaprá sérrá, “Ono amwan éntup moia nanko te, amo warko onont yak nanap pourou mono.”

⁹ Aeránko maok, Saimon Pita man sérrá, “Tokwae Kar e, ae te takanángo te, onomp pu mwar yárari kwapon. Ankár yae kor, me kor méntér yárarael!”

¹⁰ Mak ránko maok, Jisaso man wounáprá sérrá, “Arop wae éntupianámp te warko koupour kar éntup mo i konámp. Puan saráp yárar napo kor, waeman ponankor yiki kukurámpon. Yumo te waeman yiki kor yakáp napan maok, ono yumwan ‘Ponankor’rá sér mono.”

¹¹ (Jisas te am arop námwan yopor aropamp yaek pap naenámp te wae mér. Ae námp kwamp maok, mao sérrá, “Yumo ponankor yiki kukur mono.”)

¹² Jisaso am fárákámp pu yáraria pwatea warko náráp waempyam sámpea yirimptea warko tank. Aeria maok, am fárákámp turunkrá, “Ono yumwan má térenamp fi te yumo wae mér nap nie?”

¹³ Yumo onan ‘Tisa’, tá ‘Tokwae Kar’rá sénap te, tá kare yae-párak kare sénapon.

¹⁴ Ono Tokwae Kar, tá Tisa wuriman, tére arop arákarea yiráp pu yárar nampara, yumo kor yiráp ankwapnámp ankwap fárákámp puan kor takrá yárar kipo. *

¹⁵ Ono mámara ninik yumwan yénkép namp te, yumo kor ono yumwan yénkép nampnámp maknámp tére kip. *

¹⁶ Ono yumwan kare kar sénámpon: Tére konámp arop te maomp arop tokwae kámákár akwap mono. Tá sámp-kérép nángo korop námp te, am sámp-kérépnámp aropan kámákarrá nareki yak mono.

¹⁷ Oukoumwan te yumo ono amnamp ninik fi kor wae mér napara, yumo ampaokria te, yumo fwap warákár mwanapon. *

¹⁸ Ono te yumwan ponankor sér mono. Ono onomponoria nánkárápnamp arop fárákámp yumwan te wae mér nampan maok, Kwaromp Buk fek kar arakrá yak námp waeman kare korop naenámp mér nampon. Am kar te arakrá sér, ‘Arop onont pan fánámpao onan younkwe sinaeria námpon.’

¹⁹ Am ankank te oukoumwan korop mo nángo, ono yumwan manékir sér rae: Nánkár wakmwaek am ankank koroepanángo, yumo fwap Ono Taki Yak namp mér mwanapono. *

* 13:3: Jo 13:27; 16:28 * 13:5: Pu yárar i konámp tére te tére aropao saráp i konámpono. * 13:14: Lu 22:27 * 13:15: Fl 2:5; 1 Pi 2:21 * 13:17: Je 1:25 * 13:19: Jo 14:29

²⁰ Ono waeman yumwan kare kar sér rae: Ono tére arop sámp-kérép nanko, man warámpea yaewour nám p te, tá onan táman warámpea yaewour námpon. Tá arop onan warám p nám p te, mao onan sámp-kérépánko ékamp Kwarén kor warám p námpono.”

*Judasó Jisasén yopor aropamp yaek pap naerianám kar
Matyu 26:20-25; Mak 14:17-21; Luk 22:21-23*

²¹ Jisas takrá séria pwarará, yonkwae touwea waeria maok, érik farákarrá arakrá sér, “Ono yumwan waeman kare kar sér rae: Yumo ou mekamp ankwap ankárank onan yopor aropamp yaek pap naerámpon.”

²² Makrá séránko maok, mao éréképá yárák i konám p arop fárákap námoku kor am kar épérép nap kwamp maok, nonopok énounkouprá, máte wan sérianria mér mono.

²³ Mént paokop i konap arop ankárankamp Jisaso man warákár kar i konám p arop te Jisasomp éntér mwaek wonae fik kar tank. ✧

²⁴ Aenánko maok, Saimon Pita, man wan sérianrá turunkaeria me fi wink.

²⁵ Aeránko maok, mao wonae fik kar éntér kor fek youmprá woukoupria maok, Jisasén sérrá, “Tokwae Kar, amo te wan sér rap?”

²⁶ Aeránko maok, Jisaso sérrá, “Nánkár nomo énéni fánám p arop ankárankampan ono pan sámpea sup mek anámpea sánk nampao maok, am arop táman sénampon.” Mak ritea maok, pan sámpea sup mek anámpea Saimon Iskariotomp táráp Judasén sánk.

²⁷ Judaso am pan sámpea pwar nánko maok, Satano maomp ninik mek yoump. Aenko maok, Jisaso man arakrá sér, “Ankank amo tak naenap te koupour takae.”

²⁸ Aeránko maok, arop ponankor énéni tankáp nap Jisaso Judasén sénám p kar fi te ankwap ankárankampao mér mono.

²⁹ Ankwap fárákapao ninikrá, Judas te mani kérépam yam poukwap konámpara, Jisas man te ‘Am mani fek lotu mwanap yae fekamp ankank akwapá tiae’rá sérámpwe ninik. Tá ankwap fárákapao ‘Ankank monap aropan nénkae’rá sérámpwe nikiapan. ✧

³⁰ Aeapo maok, Judas am pan fákáre sámpea pwarará koupour kar apárok oukur akwapánko maok, wae kirikipeyak.

Jisaso mao éréképá yárák i konám p arop fákáreran lo wourékam nénkám kar

³¹ Judas wae apárok akwap tenánko maok, Jisaso sérrá, “Oukoumwan te Aropamp Táráp wae e tokwae sámp námpon. Tá Kwaro Aropamp Tárápaonám p fek e tokwae sámp námpon.

³² Kwaro mao tére nám p fek e tokwae sámpria te Aropamp Tárápan kor Kwaro námoku e tokwae sánk nánko, am ankank te koupour kar naenámpon. ✧

³³ Onomp tárápu kwae! Kánanke kwarok ke fek saráp ono yumont yak nanampon. Aeno nánkár te yumo onan oupouroung mwanapon. Ono manénkir Juda taokeyakáp konap fákáreran makrá sériampan oukoumwan yumwan kor take pourouráp kar táman sér rae: Yumo te ono akwap nanamp némpouk te tukup mo kareno. ✧

³⁴ Ono te yumwan oukoumwan lo wourékam nénk nampon. Am te arak: Yumo ankákárank nonopok nounouroupra warákár kipo. Ono yumwan

nourouphia warákár kari namp te, yumo kor taknám ankár nonopok nounourouphia warákár kar tak kipo. ✧

³⁵ Yumo yiráp ankwapyaeánáp fárakapént nonopok nounourouprá warákár kare napo maok, arop ponankoran yumo onomp firáp yakáp nap yénkép napo, mér mwanapon.” ✧

Jisaso 'Pita te "Námwan mér mono"rá sénaeán'rá sénám kar

Matyu 26:31-35; Mak 14:27-31; Luk 22:31-34

³⁶ Saimon Pita man sérrá, “Tokwae Kar, amo te maok akwap nanapon?” Aeránko maok, Jisaso maomp kar pwarokwaprá arakrá sér, “Ono akwap naerianamp némpouk te amo oukoumwan onan éntér papá akwap nanap pourou mono. Aeno nánkár wakmwaek maok amo onan éntér papá korop nanapon.”

³⁷ Aeránko maok, Pita man turunkrá, “Tokwae Kar, apaeritea ono oukoumwan waráp wakmwaek akwap mo nanampon? Ono fwap amwan yaewourrá onomp pourou sámp nanamp tene!”

³⁸ Aeránko maok, Jisaso man sérrá, “Waráp ninik te, amo fwap onan yaewourrá waráp pourou sámp nanap nie? Ono amwan waeman kare kar sér rae: Kakaruk oukoumwan aráp mo nánko, amo onan te ‘Mér mo namp’rá yinink por sénae rapono.”

14

Jisas te 'Arop Naropwaronámpok pok mwanap mwae kup'rá sénám kar

¹ Jisas warko am fárakapan sérrá, “Yumo te kokorokoriaka yonkwae touwe tokwae kwapon. Yumo Kwarén méria ankár onan kor mént mér kip. ✧

² Onomp Naropwaromp nap aok-aokore te kápae kare ara, ono pokea yiráp por nap aokore nánaprá párapok nanampon. Aeno am nap aokore yak mo nánko te, ono yumwan takrá sér mono.

³ Ono pokeaka yiráp por népe nánapia pwar namp kwamp te, warko ékia yumwan éréképa pokeaka ono yak namp fek énéni yakáp mwanámpon. ✧

⁴ Yumo te ono pok naenam némpouk poknám mwae te yumo wae mér napon.”

⁵ Aeránko maok, Tomaso man sérrá, “Tokwae Kar e, amo te maok akwap nae rape? Yino am te mér mo námpon. Tá mwaeran kor mokopia mér mwanámpon?”

⁶ Jisaso man sérrá, “Onoku támao mwae kupono. Tá ono kare kar sér i konap fi korono. Ono te yiki yak fi korono. Arop Kwaronámpok korop naenámp te ankwap mwae te yak mono, ono mwarono. ✧

⁷ Yumo onan wae méri yakáp nap kwamp te, oukoumwan yumo fwap onomp Naropwarén kor mér mwanapon. Yumo man te wae nke napara, oukoumwanian man mérrá tukup napon.”

⁸ Filipino Jisasén arakrá sér, “Tokwae Kar e, amo yinan Naropwar yénképea napo maok, am támao wae yinomp ninik fwap farákár naenámpon.”

⁹ Nopok Jisaso man sérrá, “Filip, ono yumont waeman kápae kare ke fek yak nampnan maok, amo te onan oukoumwan mér mo nap nie? Arop onan nke nám te, onomp Naropwarén kuri wae nke námpon. Amo mokopiaka ‘Waráp Naropwar yinan yénképea’rá sér rape? ✧

10 Ae te amo onomp Naropwarént koumpeyak nanko, onomp Naropwaro onan koumpeyak námp te amo mér mo rape? Ono yumwan sénamp kar te onokump ninik fek sér mono, onomp Naropwaro onont yakria maok, náráp tére am tére konámpon. ✧

11 Yumo te má kar man ankár mér kipo: Ono onomp Naropwarén koumpeyak nanko, tá onomp Naropwaro kor onan koumpeyak námpon. Táte yumo takrá mér mwanap pourou mo nánko te, yumo ankár ono kápae kare tére namp táman ninikria maok, yumo onan mér kip. ✧

12 Ono waeman yumwan kare kar sér rae: Arop onan mér námp te, mao kor ono nkwakwe make tére konamp te, fwap takrá tére naenámpmon. Mao te tére tokwaeria onomp tére kámákár akwap naenámpmon. Am te apae ritea námpanápe ono te onomp Naropwaronámpok pokea yak nanampon.

13 Kápae kare ankank yumo onan mér nap fek turunk nap te, ono fwap yumwan nénk nanampon. Aenanko maok, Tárápao tak námp fek Naropwaro e tokwae sámp naenámpmon. ✧

14 Ponankor apae ankank yumo onomp e fek turunk nap te, ono fwap ampaok nanampon.”

Jisaso 'Yiki Kor Spirit sámp-kérép nanamp'ra sénámp kar

15 Jisas warko arakrá sér, “Yumo onan nouroup kareria te, yumo ankár ono sénamp kar ponankor ampaok mwanapon. ✧

16 Aenapo, ono onomp Naropwarén turunk nanko, yumont Fearámpá Yakria Kárákare Sánk naenámp Ankwap sámp-kérép naenámpmon. Aenángo maok, mao te ankár yumont yaká yak naenámpmon. ✧

17 Am Fearámpá Yak naenámp te kare kar sér i konámp Spiritono. Apárokamp koumteouráp arop te man sámp mwanap pourou mono. Am te apae riteanápe man nke mo, man mér mono. Aeno yumo maok man mér napara, yumont yakria, yiráp ninik mek yaká yak naenámpmon. ✧

18 Ono te yumwan kwaporok taki yakápenkria párapok tenanko, yumo kweri tárápu niampia yakáp mono.

19 Ono te fwap warko yumonapok korop nanampon. Kánanke kwarok ke fek, apárokamp koumteouráp arop te onan warko nke mono. Aeno yumo maok onan nke mwanapon. Ono yiki yak nampara, yumo kor taknámp yiki yakáp mwanapon.

20 Am yae fek táman maok, ono onomp Naropwarént koumpeyak nanko, yumo kor onont koumpeyakáp napo, ono yumont koumpeyak namp mér mwanapon. ✧

21 Arop onomp kar sámpea ampaok kar námp te, am arop onan nouroup kare námp yénkép námpon. Tá arop onan nouroup kare námp te, onomp Naropwaro nouroup kare nánko, tá ono kor man nouroup kareria onoku kare man érik yénkép nanampon.” ✧

22 Jisaso makrá séránko maok, Judas Iskariot te mono, Judas ankwapao, Jisasén sérrá, “Tokwae Kar e, apaeritea amo yinan saráp amoku kare yénképria máma apárokamp koumteouráp aropan yénkép mo nanapon?”

23 Aeránko maok, Jisaso nopok man arakrá sér, “Arop onan nourouprá warákár kare námp te, mao te ono sénamp karwaok kar yárok naenámpono.

Aenánko onomp Naropwaro kor am aropan nouroupria warákárria maok, yino énékér koropeaka mént yaká yak nenempon. ✧

²⁴ Arop onan nouroup kar mo námp te, mao te fwapia onomp karwaok mo i konámpon. Mámá yumwan yénkrá farákápnamp kar máte onokump kar mono. Onomp Naropwaro onan sámp-kérépánko ono ékamp maomp karono.

²⁵ Ono oukoumwan yumont yaknamp ke fek, ono yumwan am kar farákápnamp.

²⁶ Aeno ‘Yumont Fearámpá Yakria yumwan Kárákáre Sánk naenámp’rá sénamp te Yiki Kor Spiritono. Onomp e fek onomp Naropwaro man sámp-kérép nánko, ék naenámp. Mao te yumwan kápae kare ankank yénk naenámp. Tá mao yumwan ninik sánk nánko, ono yumwan wokwaek farákápnamp kar ponankor warko nik mwanapon. ✧

²⁷ Ono yumwan pwar naeramp kwamp, yonkwaé porokwe nénk tenanko, am yiráp ninik mek yak naenámp. Tá ono yumwan yonkwaé porokwe nénk naeramp te, apárokamp aropao nénk konap niamp mono. Aenampara, yumo te kokorokoriaka apáp tirinkia yonkwaé sékéria wae kwapon. ✧

²⁸ Yumo te ono yumwan farákápnamp kar mámá wae wa napon: Ono yumwan pwarará akwap nae rae. Tá ono warko yumonapok arákarrá korop nanampon. Yumo onan warákár nap kwamp te, ono onomp Naropwaronámpok akwap nampan kor warákár mwanapon. Am te apaeritea námpanápe, onomp Naropwar te narek kar onan kámákár yak námpon. ✧

²⁹ Mámá kar yumwan farákápnamp te, am ankank oukoumwan korop mo nánko, ono manénkir farákápnamp. Aenampara, nánkár am ankank korop nánko, nkea maok, yumo mér mwanapon.

³⁰ Ono te yumwan kápae kare kar sénanamp pourou mono. Am te apae riteanápe, apárokamp arop poukeyak konámp arop wae koropáne. Mao te onan kwe-pwar naenámp kárákáre te yak mono. ✧

³¹ Aeno ono ninik namp te apárokamp arop fárákápnamp te fwapia mér kipo: Ono onomp Naropwarén te warákár tokwaeria maok, kápae kare ankank tére namp te mao onan séri nampaok nampono.

Yumo fápárámpenke! Wae tukup mwaro.”

15

Jisas te ‘Yao wain aopwe niampono’rá sénámp kar

¹ Jisaso wounáp kar arakrá sér, “Ono te yao wain aopwe karenono. Onomp Naropwar te yao wain yopwar naropwarono.

² Onomp yowe kor ponankor tank mo nánko te, onomp Naropwaro karrá tokopea épér i konámpon. Tá yowe kor ponankor ki tank konámpan maok, onomp Naropwaro ki kápae kare tank naenámpria yowe fae tákáre fek fékerrá, yowe kor fwapokwap i konámpono.

³ Ono sénamp karao yumwan wae fwapokwapianánko yiki kukur yakápnamp.

⁴ Yumo te ankár onont koumpeyakápnamp napo, ono yumont koumpeyak nanampon. Yao wain yowe fek pukupá yak mo námp te ki tank naenámp pourou mo i konámpon. Tá taknámp yumo kor onont koumpeyakápnamp moia te, yumo kor yao niamp ki tank mono.

✧ 14:23: Yé 3:20 ✧ 14:26: Jo 15:26; 16:7 ✧ 14:27: Jo 16:33; Fl 4:7 ✧ 14:28: Lu 24:31-32 ✧ 14:30: Jo 12:31

⁵ Onoku támao ono wain aopwe kor nanko, yumo te wain yowe kor niampon. Arop ankwap onont koumpeyak nánko, ono kor mént koumpeyak nanko te, mao te kápae kare ki tank naenámpon. Aeno yumo onan pwararea te, yumoku mwar tére mwanap te pwi mono. ✧

⁶ Arop ankwap onont koumpeyak mo nánko, man far-pwar mwanap te, yao yowerao yákare nánko, koupoukarea yaomwi mek épéria yank i konap niamp taknámp mwanapon.

⁷ Aeno yumo onont koumpeyakáp napo te, onomp kar yiráp ninik mek yak nánko, yumo fwap apae ankank turunk napo, am ankank fwap korop naenámpon. ✧

⁸ Aeno yumo kápae kare yao ki niamp éнки nap te, arop nke nap fek yumo te onomp fákáre yakáp nap yéńkép nánko, am fek táman onomp Naropwaromp e sakap napo, e tokwae sámp naenámpon. ✧

⁹ Onomp Naropwaro onan nouroup tokwae konámp te, ono kor takeniamp ninik fek yumwan nouroup tokwae nampono. Yumo kor ankár am ono nouroup i konamp ninik mek saráp yakáp kipo.

¹⁰ Táte yumo onomp lo karwaok kar paokop nap te, yumo waeman ono yumwan nouroup i konamp ninik mek am mek yakáp nap te, ono kor onomp Naropwaromp karwaok karria ono maomp nouroup i konámp ninik mek yak konamp niamp napon. ✧

¹¹ Onomp ninik te, onomp warákár konamp yumont yakria, am warákár yiráp ninik mek top-pwarámpyek naenámpria, ono yumwan máma kar sénampón. ✧

¹² Onomp lo te araki yak námpon: Ono yumwan nouroup kare nampnámp taknámp yumo ankákárank ankár nonopok nounouroup kipo. ✧

¹³ Táte arop náráp nouroup fárákapán nouroup kareriaka man yaewourrá náráp pourou sámp námp te, am ninikao koumteouráp aropao ankwapan nouroup i konap ninikan kámákár akwap námpon. ✧

¹⁴ Táte ono yumwan sénampnámp maknámp nap te, yumo onomp nouroup yakáp napon.

¹⁵ Tére konap arop te, tére taokeyak konámp aropamp ninik te mér mono. Ae konapara, ono yumwan warko ‘Tére konap arop’rá sér mono. Onomp naropwaromp kar ponankor wawi namp, am te ono wae yumwan séri namp támao yumwan onomp nourouprá yéńkép námpon.

¹⁶ Yumo te onan náráponoria nánkáráp mono. Ono maok yumwan onomponoria nánkárápea nanko maok, onomp firáp yakáp napon. Aenampara, ono yumwan tére néńk tenanko, tukupea ki éńkiriaka, yiráp ki éńkinámp am yae-párák yaká yak nae-námpono. Aeria maok, yumo onomp Naropwarén apae ankank sámp mwaria ono warákárnamp niniként turunk nap te, mao yumwan fwap sáńk naenámpón. ✧

¹⁷ Ono yumwan lo arakrá sáńk nampon. Yumoku kok ankákárank ankár nonopok nounouroup kar kipo.”

Jisas ‘Yumwan apárokamp aropao yopor mwanap’rá sénámp kar

¹⁸ Jisas warko sérrá, “Aeno apárokamp arop fárákap yumwan ampwae-sámp nap te, yumo te wae mérono, manéńkir onan tak napara napon. ✧

✧ 15:5: Jo 15:16 ✧ 15:7: Jo 14:13 ✧ 15:8: Mt 5:16 ✧ 15:10: 1 Jo 2:5 ✧ 15:11: Jo 17:13
 ✧ 15:12: Jo 13:34 ✧ 15:13: 1 Jo 3:16 ✧ 15:16: Jo 15:5; 16:23 ✧ 15:18: 1 Jo 3:13

¹⁹ Aeno yumo apárokamp aropamp yakáp nap niamp wuri popwar yakáp napo te, am apárokamp arop fákáre te, tá wae yinoku finoria warákár mwanapon. Aeno yumo te mámá apár mekamp arop mono. Ono yumwan wae onomponoria nánkáráp namp te, yumo mámá apár mekamp niniként tapokwap mo mwanapria ninampon. Aenampara, apárokamp koumteouráp arop yumwan ampwae-sámp napon. ✧

²⁰ Ono yumwan farákápnamp kar má yumo fwapiaka niki-samp kip: Tére konap arop te náráp arop tokwaeran kámákár akwap mono. Arop fárákap onan nkwaewe make touwe sámp nap te, yumwan kor tak mwarea napon. Táte arop fárákap onomp karwaokia nap te, yumwan kor yiráp karwaok mwanapon. ✧

²¹ Aeno am fárákap te onomp Naropwar onan sámp-kérépánko ékamp man mér moitea napara, am fárákap ponankor kwataenámp ninikan tak napon. Am te apaeritea napanápe, am fárákap te yumo onomp firáp yakáp nap wae méria napon. ✧

²² Táte ono ékia kar farákáp mo nankoria te, am fárákap náráp kwatae ninik yak námprá mér mono. Aeno oukoumwan te am fárákapamp kwatae ninik mek wouroump mwanap mwaee te yak mono.

²³ Aeno arop onan ampwae-sámp námp te, onomp Naropwarén kor ampwae-sámp námpon. ✧

²⁴ Táte ono am fárákap ou mek yakria tére namp, arop ankwapao wokwaek takrá tére moimpanánko te, am fárákap yino te kwatae ninik námprá mér mono. Aeno am fárákap onomp tére wae nke napara, onan ampwae-sámpria, onomp Naropwarén mént ampwae-sámp napon.

²⁵ Am fárákapao am taknap ninik te am fárákapamp lo kumwi napao sénámp niamp napon. Am támao arakrá sér, ‘Arop fárákap onan kwaporok fwapnae mek ampwae-sámp napon.’ ✧

²⁶ Aeno yumwan yaewourria kárakáre sánk naenámp Spirit te onomp Naropwarént yak námpan, nánkár ono yumonapok sámp-kérép nanampon. Am Spirit te kare kar sér i konámpao Naropwarént yakeanámpnan ék naenámpmon. Mao ékia te, ono i konamp ninik érik farákarrá yéncép naenámpmon. ✧

²⁷ Aenángo, yumo kor wokwaek onont yakriaka, ono tére fi yokor námp feknámpia onont yakáprá koropea oukoumwan napara, yumo kor ono te wanonorá farákáp mwanapon.” ✧

16

¹ Jisae wae am fek ankwap kar arakrá sér, “Yumo onan mér nap pwar te monoria namp kwamp, ono yumwan mámá kar sénampon.

² Arop fárákapao, yinont lotui waponoria táraokwamprá yérépe mwarea napon. Nánkár wakmwaeek, ankwap ke fek te arop fárákapao yumwan tirá wouria am fárákapamp ninik te yino Kwaromp tére kwapwe námpan mpwe mwarea napon. ✧

³ Am fárákap te onomp Naropwarén mér mo, tá onan kor mér mo napara, am ninik tak mwarea napon. ✧

4 Aeno oukoumwan te ono yumwan sérinamp am ankank te korop naerámpon. Am te nánkár wakmwaek arop fárakapao yumwan tak napo maok, ono yumwan sérarinamp kar mámá warko ninik mwanapon.”

Jisaso Yiki Kor Spiritamp téreran sénámp kar

Jisaso warko ankwap kar sérrá, “Wokwaek kar onoku yumont yak nampara maok, ono yumwan má ankank korop naenámp kar sér moiámpon.

5 Aeno oukoumwan te mao onan sámp-kérépánko ékamp Naropwaronámpok pok nae nae. Yumo te ankwap ankárankamp onan ‘Amo te maok akwap nae nap’rá turunk moi napon.

6 Ono oukoumwan yumwan mámá kar sénanko te, yumo yonkwae touwe tokwae napon.

7 Aenapan maok, ono yumwan waeman kare kar sénampon: Yae-párák ono yumwan pwarará pok namp te, yumwan yaewour námpon. Aeno ono pok mo nanko te, yumwan kárákáre sánk naenámp Spirit te yumonapok ék naenámp pourou mono. Aeno táte ono pokea maok, ono sámp-kérép nanko yumonapok ék naenámp. ✧

8 Mao ékiaka yénkép nánko te apárokamp arop fárakap kwatae ninik fi kor mérrá, tá yae-párák kare ninik fi kor mér, tá Kwaro arop kot naenámp fi kor mér mwanapon.

9 Kwatae ninik fi kor yénkép námp te, arop fárakap onan mér mo nap aranon.

10 Yae-párák kare ninikrá sénámp fi te ará: Ono onomp Naropwaronámpok pok nanko, yumo te warko onan nke mono.

11 Kwaro arop kot naenámp fi yénkép námp te, mámá apár mek taokeyaknámp aropan te Kwaro waeman kot námpon. ✧

12 Ono te kápae kare kar oukoumwan yumwan farákáp nanamp yak námpan maok, oukoumwan yumo sámp mwanap pourou moiane.

13 Nánkár kare kar sér i konámp Spiritao ékia maok, yiráp ninik ékéker nánko, yumo kare kar kar mér mwanapon. Am tak námp te, mao námokuráp ninik feknámp sér mono. Mao Naropwaromp kar wawianámpan, am táman yumwan farákáp naenámp. Mao te yumwan wakmwaek korop naenámp ankank farákáp naenámp. ✧

14 Mao te onomp karan sámpea yumwan farákáp nánko, am taknámp ninik támao arop wanap fek onomp e tokwae ntia onomp kárákáre yénkép naenámp.

15 Ono Naropwaromp kápae kare ankank te onompono. Aenámpara, ono sérrá, ‘Mao te onomp karan sámpea yumwan farákáp naenámp.’ ”

Yonkwae touwenap pwarará warákár mwanap kar

16 Jisas warko ankwap kar sérrá, “Kánanke kwarok ke fek saráp yumo onan warko nke mono, tá warko wakmwaek kánanke kwarok ke fek yumo onan nke mwanapon.”

17 Aeránko maok, mao éréképá yárák i konámp arop ankwap fákáreao námoku kok sérarrá, “Mámá kar te apae kar firan nomwan sériane? Mao sérrá, ‘Kánanke kwarok ke fek saráp yumo onan nke mono. Warko wakmwaek kánanke kwarok ke fek onan nke mwanapon’rá sénámpon. Tá ankwap sérrá, ‘Ono onomp Naropwaronámpok pok nanamp’rá sénámp te apae kar finono?’ ”

18 Aeria maok, am fárakapao sérrá, “Am ‘Kánanke kwarok ke’rá sénámp te apae ankankono? Nomo am kar fi mér mo námp tane!”

19 Am fárakapao man turunk mwaria nap te, Jisas wae méria maok, am fárakapan sérrá, “Ae te ono farákápnamp kar fi man yumo téréménk rape?” Aerá séria maok, “Ono te arakrá sénampon: Kánanke kwarok ke fek saráp yumo onan nke mono. Tá wakmwaek kánanke kwarok ke fek yumo warko onan nke mwanapon.

20 Ono waeman yumwan kare kar sérrá: Yumo te yonkwae touwe tokwaeria, éménka wae mwanapon. Aenapan maok, apárokamp koumteouráp arop te warákár mwanapon. Yumo te yonkwae touwe napan maok, warko am pwarará warákár kar mwanapon.

21 Yupu táráp sámp naerianámp ke fek te, touwe tokwae sámpria yonkwae touwe konámpon. Aenámpao maok, mao wae táráp sámpea te, am touwe sámp námp te wae nik mo pwarará, táráp wae koropá yak námp táman warákár konámpon.

22 Ae konámpnámp taknámp oukoumwan yumo yonkwae touwe sámp napon. Nánkár wakmwaek ono yumwan warko nke nanko te, yiráp ninik te warákár naenámp. Yiráp am warákár te arop ankwapao sámp-sir mono.

23 Am ke fek te yumo onan ankwap ankank turunk mono. Ono yumwan waeman kare kar sénampon: Yumo onomp Naropwarén onomp e fek ‘Ankank sápaé’ ria kar toropwap napo te, mao yumwan fwap nénk naenámp. ✧

24 Yumo wokwaekia koropea oukoumwan nap te, onomp e fek onan ankank sámp mwaria kar toropwap moiapon. Oukoumwan te yumo ankár onan kar toropwapria te, yumo fwap sámpea warákár napo, am warákár te yiráp ninik mek top-pwarámp kari yak naenámp.” ✧

Jisaso apárokamp kárákáreran kwe-pwarnámp kar

25 Jisas warko sérrá, “Ono manénkir te yumwan te wounáp kar fek máma kar sérariampon. Nánkár wakmwaek te ono yumwan warko wounáp kar fek sér mono. Yumwan te onomp Naropwaro i konámp ninik érik sénanampon.

26 Nánkár am ke fek ono te onomp Naropwarén sénanko, yumwan yaewour naenámp te yak mono. Am te apae riteanápe, yumo ankank sámp mwaria te, fwap yumoku kor onomp Naropwarén onomp e fek turunk mwanapon.

27 Onomp Naropwaro námoku yumwan warákár námp te, apae riteanápe yumo onan nouroupria warákárria, wae ono Kwarént yakea ékamp méri yakáp napo námp. ✧

28 Wokwaek te, ono onomp Naropwarént yakea, ono man pwarará apárok mapek ékampon. Aeampam oukoumwan te ono máma apár má pwarará, onomp Naropwaronámpok arákarrá pok nae rae.”

29 Aeránko maok, mao éréképea yarak i konámp arop fákáreráo sérrá, “Tá kare, oukoumwan te amo wounáp kar sér mono, wae érik sénapon.

30 Oukoumwan te yino amwan wae mér námp, amo te nánkár aropao amwan turunkia napo, nopok sénaeria yépék mono. Amo ankank ponankor méri yak napon. Aenapara, yino kor amo Kwarént yakea ék nap wae mérámpon.”

31 Aerapo maok, Jisaso am fárákapamp kar pwarokwaprá sérrá, “Oukoumwan te yumo wae mér nap nie?

32 Yumo wawenk! Oukoumwan te ankank korop naenámp ke wonae fik kar námpon. Ye! Oukoumwan te wae korop námpara, yumwan ti yérépe napo, yumo ponankor ankákáránkrá yiráp némpoukmwae turukumpria onan pwate napo, onoku nápar yak nae rampon. Aenanampan maok, onoku nápar yak mono. Onomp Naropwaro onont yak námpon. ✧

33 Ono yumwan má kar fárákáp namp te, yumo onont koumpá yakápria yonkwae porokwe fek yakáp mwanapria nampon. Má apárok te yumwan nkwakwe make touwe korop naenámp yak námpan maok, yiráp ninik te fwapia kárákáre fek yakáp kip. Wawenk! Ono te mámá apár mekamp kárákáre te waeman kwe-pwar tenampon!” ✧

17

Jisaso náráp arop fákáreran Kwarén kar toropwapimp kar

1 Jisaso mao éréképá yárak i konámp arop fárákapan kar fárákápea pwarará maok, narek yámar mek tokoreyakrá arakrá sér, “Ayao, oukoumwan te wae yae faeane. Amo waráp Tárápan e tokwae érik yénkép napo, waráp Tárápao kuri amwan e érik yénkép naenámpon.

2 Am te apae riteanápe, amo man tak naenámp kárákáre sánk napon. Amo man koumteouráp arop ponankor taokeyakria amo man nénknep arop fárákapan yiki yak nénkeanáno, yiki yaká yakáp mwanapria nánapi napon. ✧

3 Tá am yiki yaká yakáp mwanap kwapwe te aráno: Am yiki yak sámpnap arop fárákap te amo ankáránkampao saráp Kwar kare yak nap mér napon. Aeria maok, amo Jisao Kraiss sámp-kérép napo, ék námp mér napon. ✧

4 Ono te amo onan, takrá téreaeria sámpnap tére te wae térea pwar nampon. Am tak namp támao apárokamp aropan waráp e tokwae ntia kárákáre yénkép námpon. ✧

5 Ayao, wokwaek kar má apár oukoumwan yak mo fek, ono amont yakamp fek te e tokwae sámp-fákeyakampono. Onomp ninik te, oukoumwan kor waráp wonae fik yak namp fek, onan am e tokwae sápaeria nae. ✧

6 Amo mámá apár mekamp arop onan sámp nap te, am fárákapan amo wanonorá te wae érik yénképá pwara nampon. Am arop fárákap warápan onan sámp nap te, waráp kar wae wawiaka fwap mántwaok yae-párak paokop napon.

7 Oukoumwan te am fárákap kápae kare ankank amo onan ti-sámp nap te amonapoknámp korop námprá wae mér napon.

8 Kápae kare kar amo onan sámp nap te, ono wae am fárákapan fárákáp nanko, sámpae karenoria mér napon. Wokwaek ono amont yakea nanko amo onan sámp-kérépapo ono ékampan kor, wae mér napon. ✧

9 Ono am fárákapan yaewouriaka kar toropwap nampon. Ono te ponankor apárokamp arop fárákapan yaewourrá kar toropwap mono. Ono te amo onan sámpnap arop fákáreran yaewourrá kar toropwap nampono. Am te apaeria námpanápe am fákáre te warápon. ✧

10 Onomp arop fárákap ponankor te waráp fárákapono. Tá waráp arop fárákap ponankor te onomp fárákapono. Tá arop fárákap am onomp fákáre táman nkeria onomp e sakap napon.

11 Ono te warko má apár mek yak nanamp pourou mono. Oukoumwan te ono wae amonapok aok nanampono. Aeno má má fárákap te apárok yakáp mwanapon. Onomp yiki kare Ayao! Am fárákap amokuráp kárákáre fek taokeyakampo. Aenapo maok, nomo ankárankamp yak nempnám, am fárákapao kor ankárankamp kare yakáp mwanapon. ✧

12 Ono am fárákapént yakria, man taokeyakamp te amo onan sápnap waráp kárákáre feki nampon. Ono fwapia am fárákapao yae-párak taokeyak nanko maok, am fárákap te ankwap ankárank moyak moimpon. Moyak naenám arop ankárank mao saráp moyak tenámpon. Am tak namp te, waráp Buk fek yaknám kar te kare korop námpon. ✧

13 Oukoumwan te ono amonapok aok naeria namp kwamp, oukoumwan ono apárok yak namp fek má kar séria nanko, onomp warákár am fárákapamp nínik mek top-pwarámpá yak naenámpon. ✧

14 Waráp kar onan sápnap te, ono wae am fárákapao farákápnampon. Ono má apár mekamp mo nampnám, am fárákapao kor má apár mekamp mo napara, má apár mekamp arop fárákapao am fárákapao ampwae sápnap napon. ✧

15 Ono amwan kar toropwap namp te 'Mamá apár pwarará éréképaé'rá sé mono. Ono amwan kar toropwap namp te, amo am fárákapao taokeyak napo, arop kwatae am fárákapao sámpá yampourou mo naenámpan nampon. ✧

16 Am fárákap te onoku má má apár mekamp mo nampnám taknám, mao kuri má apár mekamp mono.

17 Waráp kar te ponankor kare karara, onomp nínik te amo am fárákapao yaewour napo, am kare kar am fárákapamp nínik mek tére nánko, waráp fákáre yiki kukur kare yakáp mwanapon.

18 Amo wokwaek onan sámp-kérépapo, ono ékia, apárokamp koumteouráp arop ou mek yakampon. Táte taknám ono kor amo onan sápnap arop fárákap tirá kérép nanko, tukupea apárokamp koumteouráp arop ou mek yakáp mwanapon. ✧

19 Tá am fárákapao yaewour naenám te onomp pourou ponankor waráp tére nanampria amwan sápnap napara, kare kar am fárákap te waráp tére mwanapria, ankár waráp arop fárákap kare yakáp mwanapon.

20 Aeno ono kar toropwap namp máte am fárákapao saráp yaewour mono, arop am fárákapamp kar wawia onan mér mwanapan kor mént kar toropwap nampono.

21 Onomp nínik te, am ponankor arop fárákap ankárankamp nínik fek onomp Ayao amo onont yak napo, ono amont yak namp niampi yakáp mwanapon. Tá taknám am fárákap nomont ankárankamp kare yakáp napo maok, apárokamp arop fárákap amo onan sámp-kérép napo ék namp mér mwanapon. ✧

22 Amo onan kárákáre tokwae ntia wae kwapwe sápnap te, ono kor am fárákapao nénk tenanko, nomo ankárankamp nínik fek yak nempnám taknám am fárákapao kor tak mwanapon. ✧

²³ Ono te am fárakapént yak nanko, tá amo onont yak napo, am ninik támao am fárakap ankárakamp ninik fek yakápanáponria nampon. Aenapo maok, am apárokamp arop fárakap amo onan sámp-kérépapo, ékamp mér napo maok, táte amo am onomp fárakapan warákár nap te amo onan warákár nap niamp naenampon.

²⁴ Ayao, onomp ninik te amo onan sápap kounteouráp arop te am ono yak namp fek, mao kuri am fek onont yakáp mwanapria nampon. Tá am fárakap máma apár oukouwwan yak mo fek, amo onan warákár tokwaeria, wae kwapwe ntiaka kárakáre tokwae sápap am nkeanáponoria nampon. ✧

²⁵ Yae-párak kare Ayao! Apárokamp arop fárakap te amwan mér mono. Aeno ono mwar amwan mér nampon. Tá máma onomp fákáre te amo onan sámp-kérépapo ono ékamp te wae mér napon.

²⁶ Ono amo te wanonorá am fárakapan wae yéknép nampon. Aenampara ono kánámpár warko yéknép nanko maok, amo onan warákár konapnámp taknámp am fárakapao arop ankwapan kor warákár mwanap ninik sámp mwanapon. Aenapo maok, ono kor fwap am fárakapént yak nae nampon.”

18

Judasó Jisasén yopor aropamp yaek sánkámp kar

¹ Jisaso am kar toropwapia pwarará maok, mao ntiaka éréképa yarak i konámp arop fákáre ént kánanke Kidron tépéri pokea, ankwapmwae fik tankáp i konap yao pékri fek tankáp. ✧

² Am Jisasén yopor aropamp yaek sánk naerianámp arop Judas mao kuri am yopwar wae mér. Am te apae riteanápe kápae kare por Jisas náráp arop fárakap érékép ko, tukupá am mek koupoukour konapara.

³ Ae konapara, Judaso Rom mekamp soldia érékép, tá pris tokwae fákáre ntiaka Farisi fákáreráo tirá kérépnep plisman fákáre éréképea maok, am fek korop. Am fárakap te lam yaek tí, sarom poupoukia maok, yorowar i konap ankank tia korop.

⁴ Jisas te kápae kare ankank man korop naenámp te wae mérámp kwamp maok, youmprá wonae fikria am fárakapan turunkrá, “Yumo te wan oupourouk rape?”

⁵ Aeránko maok, am fárakapao kar pwarokwaprá sérrá, “Yino te Nasaret mekamp Jisasén oupouroukrap koropreano.” Makrá sérapo maok, tá Jisaso am fárakapan sérrá, “Am te Ono Taki Yak konámp má támaono.” Judas am fárakapamp yaek Jisas sánk naerianámp te am fárakapént fokopeyak.

⁶ Am fárakapao wa napo, Jisaso ‘Am te Ono Taki Yak konámp má támaono’rá sénánko maok, am fárakapao younkwe mwaeknámp éréképrikú tukupria maok, apárok piká pér.

⁷ Tá Jisas warko am fákáreran turunkrá, “Yumo te wan oupourouk rape?” Tá am fárakapao sérrá, “Yino te Nasaret mekamp Jisasén oupouroukrapreano.”

⁸ Jisaso nopok arakrá sér, “Ono yumwan wae séri nampon: Am te Ono Taki Yak konámp má támaono. Yumo onan oupourouk nap kwamp te, máma arop fákáre máte tukupanápon pwar kipo.”

⁹ Am takrá sénámp ninik te mao manénkir sérinámp kar aran ninikria ninámp, ‘Amo onan sápnep arop fákáre te ankwap ankárakamp moyak mono’rá séripk kar mént pwi námp. ✧

¹⁰ Saimon Pita bainat sankorop nâmp am yîpi mekâmp akaprâ pris taokeyak konâmp aropamp tere arop yae-pârák mwaeâmp woupwi kor porokwapea aop-sir. Am aropamp e te Malkusono.

¹¹ Aenko maok, Jisaso Pitan sérrá, “Bainat warko yîpi mek kérépae. Amo ník nap te onan Ayao sâpnâmp kap mâtane, am mek fâr moaeria nape?” ✧

Am fârákapao Jisásén Anasonâmpok warâmpá tukupap kar

¹² Aerá séránko maok, soldia fákâre, tá man taokeyak konâmp arop, tá Judamp plisman fákâre, makia maok, Jisásén sámpeaka paok fek yarokwap.

¹³ Aea maok, Anas Kaiafasomp wunâpnâponâmpok warâmpá tukup. Am yopwar fek te Kaiafaso pris taokeyak konâmp arop yak.

¹⁴ Kaiafas te mao manénkir Juda fákâreran sérrá, ‘Ae te arop ankârankao mao saráp sumpwiaka kounteouráp arop fârákapan yaewourano’rá sérimp arop támaono. ✧

*Pita Jisásén mér mo nampono’rá sénâmp kar
Matyu 26:69-70; Mak 14:66-68; Luk 22:54-57*

¹⁵ Saimon Pita ntia Jisas éréképá yârak i konâmp arop ankwap Jisásén sâmpá tukup napo wakmwaeak akwap. Pris taokeyak konâmp arop am arop ankwapan te man wae mér nâmpara, mao te Jisas youmpnâmp yâr mek am mek yoump.

¹⁶ Aenâmpan maok, Pita te yâr younkwek wonae fik ménki fek fokopeyak. Aenânko am mént paokop i konap arop ankârank pris taokeyak konâmp arop man mér nâmp támao youmpea, ménki taokeyak konâmp yupuran séria, Pitan yâr mek warâmpá mank.

¹⁷ Aenânko maok, tá am ménki fek taokeyakâmp yupurao Pitan turunkrá, “Amo te mént paokop i konap arop ankwap támao nie?” Aeránko maok, Pita sérrá, “Ono te méntér paokop i konap arop mono.” ✧

¹⁸ Aenânko maok, nkenko tere konap arop, tá plisman fákâre makia nâmpare nânko, yaomwi yankia pwatea am fek yae yérénkrá yakâp. Aenapo, Pita kor youmpea am fârákapént yae yérénkrá yak.

*Pris taokeyak konâmp aropao Jisásén kotimp kar
Matyu 26:59-66; Mak 14:55-64; Luk 22:66-71*

¹⁹ Pris taokeyak konâmp arop Jisásén mént paokop i konap aropan mér nae yonkwaerá turunkria maok, maomp kar am arop fârákapan sérarimp kar mént turunkup.

²⁰ Aenânko maok, Jisaso maomp kar pwarokwaprá arakrá sér, “Ono kounteouráp arop fârákapan te érik karaok kar yénkrá fârákâpampono. Kâpae kare por kounteouráp aropan lotu nap mek, tá lotu nap tokwae yâr mek kâpae kare Juda fákâre koupoukour konap fek ono am fârákapan yénkrá fârákâp namp te, kar ankwap mek wouroumprá sér moi nampon. ✧

²¹ Aenamp te amo apaeria onan turunk rap? Amo ankâr am kar wawi konap arop fârákapan turunkupae! Am fârákap te ono fârákâpnamp kar wae méri yakâp napon.”

²² Jisas takrá séránko maok, am fek fokopeyakeanâmp plisman ankwapao Jisásén yae faeran táraporeria maok sérrá, “Amo te apaerâ pris taokeyak konâmp arop tokwaeran takrá kar pwarokwaprá sér rape?”

²³ Jisaso man nopok sérrá, “Ae te ono kwatae kar sénanko te, amo am ono kwatae kar sénamp érik sérae. Aeno táte ono kwapwe kare kar sénamp te, amo apaerá onan porokwap rap?”

²⁴ Takia maok, Anas Jisasén yarokwap nap taki yak nángo, make pris taokeyaknámp arop Kaiafasnámpok sámp-kérép.

Pita warko ‘Ono te Jisasén te mér mono’rá sénámp kar

Matyu 26:71-75; Mak 14:69-72; Luk 22:58-62

²⁵ Saimon Pita yae yérénkrá yakánko maok, am fárákapao man sérrá, “Amo kor mént yáarak i konap arop támao nie?” Tá mao sérrá, “Mono. Ono te mono!”

²⁶ Aenámpan maok, pris taokeyak konámp aropamp tére arop te Pita woupwi kor porokwap aop-sírarinámp aropamp ankáránkamp fi aropara, man sérrá, “Ae te ono amwan mént yakepo yopwaraok nkeamp támao nie?”

☆ ²⁷ Aeránko Pita warko sérrá, “Mono.” Aeránko maok, am ke fek táman kakaruk fárámp. ☆

Jisasén Pailatonámpok warámpá tukupap kar

Matyu 27:11-14; Mak 15:1-14; Luk 23:1-5

²⁸ Koumounek kar Jisasén Kaiafasomp nap mekamp gavman taokeyaknámp aropaonámpok warámpá tukup. Aea maok, am fárákap te Kwaro nke námp fek Pasova fári konap yae fek oum sámpantánoria ankwap fi aropamp nap mek yink mo, ek yakáp.

²⁹ Am fárákap ek yépékrá yakáp napo, Pailato mankea am fárákapan turunkrá, “Yumo mámá aropan apae tenánko kot mwaria nape?”

³⁰ Aeránko maok, am fárákapao sérrá, “Má arop te sokoro mo, yae-párak kare nángo te, amonapok warámpá korop mono.”

³¹ Aerapo maok, Pailato am fárákapan sérrá, “Ae te yumoku warámpá tukupea yumokuráp lo fek man kotenk.” Aerá séránko maok, Juda fákáraero nopok man sérrá, “Rom yiráp loao arop ankwapan sámp-wouroump kwaponorá námpon. Aeria námp kwamp, yino man amonapok warámpá korop námpono.” ☆

³² (Am tak nap te Jisaso wokwaek apae mwae fek námo sumpwi naenámp ninikan sérímp, am ankank te wae kare korop naeria námpon.) ☆

³³ Tá Pailato warko arákarrá nap mek youmpea maok, Jisasén mankaeria maok, man turunkrá, “Amo te Juda firamp King nie?”

³⁴ Aeránko maok, Jisaso maomp kar pwarokwaprá sérrá, “Ae te amoku támao ninikia am kar sér rape, arop ankwapao amwan onan takrá séri nap nie?”

³⁵ Aeránko maok, nopok Pailato sérrá, “Ae te ono te Juda fi mekamp nie? Amoku yaknap fi mekamp arop ntia pris tokwae fákáre amwan ononampok warámpá korop napon. Amo te apae mokopi napon?”

³⁶ Aeránko maok, Jisaso sérrá, “Onomp firáp taokeyak nanamp te mámá apár mekamp mono. Táte onomp firáp taokeyak konamp mámá apár mekampaonánko te, onomp arop fákáre fwap yorowar napo, arop ankáránkamp onan Juda fárákapamp yaek pap mono. Aeno onomp firáp taokeyak nanamp te mámá apár mekamp mono.”

³⁷ Aeránko maok, Pailato man sérrá, “Tak napan nángo te, amo te King nie?” Jisaso nopok man sérrá, “Amo ‘King’rá sénap te amoku támao

sénapon. Ono má apár mek ék nanko, onomp éntupwar onan fárákáp námp te onomp ankarankamp tére te, arop fárákapan kare kar kar fárákáp nanko, wa mwanapria ninampon. Tá arop ponankor am kar kare wawia ampaok paokop nap te, am fárákáp onomp kar wawi konapono.” ☆

³⁸ Mak rángo maok, Pailato man turunkrá, “Kare kar kar te apae ankankono?”

Pailato ‘Taken’rá sénánko, Jisasén yaopwae porokopramp fek pukupap kar Matyu 27:15-31; Mak 15:6-20; Luk 23:13-25

Makrá séri pwarará warko apárok youmpea maok, Juda fákáreran sérrá, “Ono te ‘Mao sumpwiano’rá sénanamp fi te mér mo rae.

³⁹ Aeno ono i konamp ninik te wae mér naponono. Yopwar méntép lotu i konap Pasova Yae Tokwae fek arop ankarank kalabus mekamp yumoku am arop e sénapo, man yumonapok sámp-kérép konampono. Ae konampara, yiráp ninik te mámá Juda fákáreramp king man yumonapok sámp-kérép nanamp nie?”

⁴⁰ Tá am fárákapaow warko tékén sérrá, “Mao te mono! Amo ankar Barabasén aokor-pwarae!” (Barabas te arop tirá wourrá yárákrá am fárákapaow yaekamp ankank pouroukoup konámp aropono.)

19

¹ Pailato séránko maok, soldia fákárerao Jisasén sámpea ain tákáre tokoro-pramp paok fek paonkore kor fek fek.

² Aea pwarará maok, am soldia fákáre wiráp paok sámpea moukoupea, kingo yirímp konámp kumpan erékáprá Jisasomp me korok yirímp. Aeria maok, waempyam noumouri sámpea kingo yirímp konámp erékáprá maomp pourouk aowarámprá yirímpá pwar.

³ Aea maok, maomp wonae fik ankákáránki tukuprá man sérrá, “Yo...! Juda firamp King e!” Aeri ko man yae faeran tárapore.

⁴ Pailat warko apárok youmpea maok, Juda firan sérrá, “Yumo nkenke! Ono man yumonapok warámp sa-mank namp te, ono maoinámp ankank nke mo namp aran mérenkria nae.”

⁵ Jisas ek mank námp te, maomp me korok yirímp, nap wiráp paok te oukoumwan taki yak, tá waempyam noumouri yirímp napao kor taki yak. Aenánko maok, Pailato am arop fákáreran sérrá, “Má arop man nkenke!”

⁶ Aeránko maok, pris tokwae fákáre, tá lotu nap tokwae mekamp plisman fákáre mao man nkea tékén sérrá, “Yaopwae porokopramp fek pukupenke! Yaopwae porokopramp fek pukupenke!” Aerapo maok, Pailato am fárákapan sérrá, “Ae te yumoku man santukupea yaopwae porokopramp fek pukupenke! Ono te maoinámp ankank nke mo nampono.”

⁷ Aeránko maok, Juda fákárerao maomp kar pwarokwaprá sérrá, “Yinomp lo ankwap yak námp te am loao sérrá: Mao ‘Námo Kwaromp Tárápono’rá sénámp te, mao te ankar sumpwi naenámp.” ☆

⁸ Pailato am kar wawia apápa wae.

⁹ Aeria mao warko nap mek youmpria maok, Jisasén turunkrá, “Amo te mae némpoukampono?” Aeránko maok, Jisas te maomp kar pwarokwaprá sér mo. ☆

¹⁰ Aenko maok, Pailato man sérrá, “Amo onan kar pwarokwaprá sénanap te apaeritea napon? Ono te arop tokwae ara, amwan fwap pwar nanamp,

tá amwan fwap 'Yaopwae porokopramp fek pukupenk'rá sénanampon. Ae te amo am te mér mori kwapon?"

¹¹ Tá Jisas maomp kar pwarokwaprá sér, "Kwaro amwan kárákáre sánk mo nánko te, amo onan apárok sámp-anámp nanap pourou mono. Aenámpara, arop onan waráp yaek sánknámp aropamp kwatae ninik te waráp kwatae ninikan kámákarea tokwae kari yak námpon." ✧

¹² Pailato am kar wawia maok, man pwar nae yonkwaerá mwae kup oupourouk. Aenámpan maok, Juda fákáre man kar tae fek sérrá, "Amo am aropan sámp-kérépea te, amo te Sisaromp nouroup mono! Aropao sérrá, 'Onoku kingono'rá sérámp te mao te Sisarén ampwae-sámpnámp aropono." ✧

¹³ Pailato am kar wawia maok, Jisasén ek warámpá youmpea kaerikamp kot i konap sia fek tank. (Am kaerik e te 'Yumwi fekamp Kaerik.' Judamp Hibru kar fek sér i konap te 'Gabata'.)

¹⁴ Am Yae Tokwae te Pasova fár mwanap fir nánap i konap yae fek maok, yámar kukánko Pailato Juda fákáreran sérrá, "Yiráp king má nkenke."

¹⁵ Aeránko maok, kápae kare ou aropao tae fek sérrá, "Sámpá tukupenke! Sámpá tukupenke! Yaopwae porokopramp fek pukupenke!" Pailato am fárákapan sérrá, "Yumo te onan yiráp king 'Man yaopwae porokopramp fek pukupenk'rá séraeria nape?" Aeránko maok, pris tokwae fákárerao sérrá, "Yino te king ankwap te yak mono! Yinomp king te Sisar ankárank támao mwarono!"

¹⁶ Aerapo maok, Pailato Jisasén am fárákapamp yaek sánk nánko, pukup mwarea napon.

*Jisasén yaopwae porokopramp fek pukupap kar
Matyu 27:32-44; Mak 15:21-22; Luk 23:26-43*

Aea maok, am fárákap Jisasén warámpeaka tukup napo maok,

¹⁷ Jisas námoku námwan pukup mwanap yaopwae kakapeanángo, am taun pwarará tukupea apár ankwap, 'Arop Me Kor Yaknámp Apár'rá sér i konap, tá Hibru kar fek te 'Golgota'rá sér i konap fek.

¹⁸ Am fek táman arop yaworan fápae yawor pukupria maok, Jisasén kuk pukupapon.

¹⁹ Pailato sénánko, am fárákap kar ankárank kumwia yaopwae porokopramp fek Jisasomp me kor yarápae fek tiriri pwar. Am kar te arakrá kumwi napon: "Mámáte Nasaret mekamp Jisas, Juda firamp Kingono."

²⁰ Am kar te Hibru kar, tá Rom kar, tá Grik kar makia am fek kumwiapon. Am Jisasén pukupap apár te taun wonae fik yak námpara, kápae kare Juda koropea am kar nkerá farákáp konapon.

²¹ Aenapo maok, Juda firamp pris tokwae fákárerao Pailatén sérrá, "Amo te 'Juda Firamp King'rá kumwi kwapon. Amo ankár 'Mámá arop te "Námo Juda Firamp King"rá sénámp'rá kumwi mpupo."

²² Aerapo maok, Pailato sérrá, "Wampweno! Kar ono kumwi tenamp am támao yakano!"

²³ Soldia fákáre Jisasén yaopwae porokopramp fek pukup tea maok, mao yirir i konámp ankank ponankor tia maok, yiawor fi kákea maok, táte am soldia fákáre ankákáránkrá tiapon. Aeno ankárank mwae saráp wouriramp waempyaman kor sámpea,

²⁴ soldia fákáre námoku sérarrá, “Mámá te pápaeri kwapono! Nomo satu pilairiaka wa mokop kárákáreria sámpén nke mwanámpón.” Am takiap te, Kwaromp Buk fek wokwaek kumwiap kar kare korop námpon. Am kar te arakrá sér,

“Arop fárákapao ono yirir i konamp ankank tia nénk napo mao ti mwanapon.

Tá onomp waempyam sámp naenámp arop nke mwaria satu pilai mwanapon.”

Am soldia tak nap te, am kar wae mént pwi námpon. ✧

²⁵ Tá Jisasomp éntupwar ntia maomp nánaenáp Maria Klopasomp yupuia maok, Makdala mekamp Maria, am koumteou támao Jisasén yaopwae porokopramp fek kukup tenapo, wonae fik am fek foukouri yakáp.

²⁶ Aeapo maok, Jisaso náráp éntupwar ntiaka mao nouroup kare i konámp arop wonae fik foukouri yakepo, éntupwarén sérrá, “Ayae, támáte waráp tárápono.”

²⁷ Tá mao am námoku warákár konámp aropan sérrá, “Támáte waráp éntupwarono.” Aeránko maok, am ke fek táman am aropao Jisasomp éntupwarén warámpá akwapea námokuráp nap mek taokeyak.

Jisas sumpwimp kar

Matyu 27:45-56; Mak 15:33-41; Luk 23:44-49

²⁸ Jisas te maomp tére ponankor wae oukoumwan pwar námp mér. Tá mao sérrá, “Onan éntao oumpour kor kákeane.” Am takrá sénámp te, Kwaromp Buk fekamp kar ankwap méntér pwi námpono. ✧

²⁹ Farákére mek top i konámp wain tankánko maok, yao yir niamp am mek anámp napo, am top i konámp wain am mek pwarámpeyakánko maok, yaopwae hisop fek norokarea Jisasomp táp mek sánk. ✧

³⁰ Jisas am top i konámp wain fária pwarará maok, mao sérrá, “Wae táman pwar nae rae.” Makrá séria pwarará maok, me fikiprá waemp worokwaprá sámp-kéréprá wae sumpwi. ✧

Soldia Jisasén amor fárákap mek oumpañ faropámp kar

³¹ Am yae te Pasova fár mwanap nánap mwanap yaenono. Am Sabat Yae te tokwae karara, Juda firamp ninik te arop yákáre yaopwae porokopramp fek Sabat yae fek yakantáno. Aeria maok, Pailatén sérrá, ‘Pu kor tokoprá pára kopea napo, koupour surumpwi napo am yákáre tirá épér mwar’rá sér. ✧

³² Aerapo maok, soldia fákáreriao tukupea Jisasént pukup tariap arop yaworamp pu kor tokoprá kák.

³³ Aenapao maok, Jisasén te tukupá nke napo maok, wae sumpwi yak. Aenámpantá maok, pu kor ták-pap mólapono.

³⁴ Aeno soldia ankárankao oump fek amor fárákap mek faropánko maok, koupour kar yiri ntiaka ént kwarákár ék.

³⁵ (Arop am kar farákáp námp te, am te wae nke tari námpan farákáp námpon. Aenámpara, mao farákápnámp kar te kare karonno. Mao námoku kor am kar te karenorá mér námpon. Aenámpara, yumo kor fwapia mér kipo.) ✧

³⁶ Am takiap ankank te Kwaromp Buk fekamp kar kare kar korop námpon. Am kar te arakrá sénámpon, “Maomp kour ankwap ták-pap mo mwarea napon.” ✧

³⁷ Tá Kwaromp Buk fekamp kar ankwap sérrá, “Arop fárakap am faropnap aropan tokore yakáp mwaria napon.” ✧

*Jisasomp yákáre péri me mek papap kar
Matyu 27:57-61; Mak 15:42-47; Luk 23:50-56*

³⁸ Takia pwate napo maok, Arimatea mekamp Josepo Pailatén sérrá, “Ono Jisasomp yákáre sámp nae.” Am Josep te Jisasomp firápao maok, Juda firan apápia maok, kánánkámp mérrá yárakimpon. Aempao maok, Pailato takaeránko, Josep akwapea Jisasomp yákáre sámpámpon. ✧

³⁹ Nikodemus, manénkir Jisasén kumuruk koropá nkemp, mao kuri méntér korop. Mao te yao yiri anánk aopwe ankára mek tapokwapeakámpan sankorop. ✧

⁴⁰ Maomp kápae te 30 kilogram. Am arop yaworao Jisasomp yákáre sámpea maok, Juda firao arop papria nánákáre kwapwenámp ankankan forokwap konapnámp takrá forokwapea maok, waempyam mek papea yarokwap.

⁴¹ Am Jisasén yaopwae porokopramp fek pukupap fek te yopwar ankárak am fek yak. Aenánko, am yopwar mek te péri me wourékam yoroia napao, oukoumwan arop yákáre pap moinal yak.

⁴² Juda firao Pasova fári konap kumur wae wonae fik námpantá, am arop yawor koupour kar Jisasomp yákáre sámpá akwapea wonae fik yaknámp am péri kor mek pap.

20

Jisas warko fárámpámp kar

¹ Sande fek oukoumwan kirikip yakánko, koumounek kar Makdala mekamp Maria koropeaka, péri me nke nánko maok, péri kárakére ménki fek yak mo.

² Aenánko maok, mao fárakoprá akwapea Saimon Pita, tá ankwap Jisaso man nouroup kar i konámp, am arop yaworan sérrá, “Tokwae Karamp yákáre te arop fárakapao péri me mekamp te wae sámp te nap te, nomo mér mono. Maok sámpá tukupá páte nape?” ✧

³ Aeránko maok, Pita ntiaka am Jisaso warákár konámp arop taun pwarará énékér péri me fek akwap.

⁴ Am arop yawor énékér fárakoprá akwapepao maok, ankwap Jisaso warákár konámp aropaomékir akwapá péri me fek.

⁵ Aea maok, mek pik mono, péri me fek saráp tankria papeyakrá nke nánko maok, waempyam mwar tank.

⁶ Saimon Pita maomp wakmwaek korop námpao maok, péri me mek youmpea nke nánko maok, waempyam ankwap mwar tankáp.

⁷ Tá nke nánko, Jisasomp me korok woukoupap waempyam ankwapao kor me kor papámp yarápae fek aropao moukoupea papnap niampi tank.

⁸ Aenko maok, manénkir akwapeakámp am Jisaso warákár konámp aropao kor mek yoump. Tá mao kor am ankank nkea wae mér.

⁹ (Am ke fek te am fárákáp te Kwaromp Buk fekamp kar Jisas apár me meknámp fárámp naenámpán sénémp kar te oukoumwan fwapi mér mono.)
 ☆

¹⁰ Aea maok, am Jisasént yárapep arop yawor warko némpouk arákarrá akwap.

*Makdala mekamp Maria Jisasén nkemp kar
 Matyu 28:9-10; Mak 16:9-11*

¹¹ Maria ek péri me táp fek fokopeyakrá maok, émrá yakria tank-kékiráprá péri me mek nke.

¹² Aeriaka nke nángo maok, ensel anánkaopwe waempyam wupwiráp am Jisasomp yákáre pátariap fek am fek tankria maok, ankwapao me kor tankámp fek tank, tá ankwapao puyar sírarámp fek tank.

¹³ Aeria maok, am ensel yaworao Marian sérrá, “Yupu! Amo te apaeritea ém rape?” Aerepo maok, mao am arop yaworan sérrá, “Onomp Tokwae Karamp yákáre sámp tenap te, ono mér mono. Maok samp-tukupá páte nape?”

¹⁴ Makrá séria pwarará maok, arákarrá nkenko maok, Jisas fokopeyak. Aempan maok, Maria te máte Jisas támaonorá mér mono. ☆

¹⁵ Aeránko maok, Jisaso man sérrá, “Yupu! Amo te apaentá émrá yarak rape? Amo te wan oupouroung nae rape?” Aeránko maok, Mariamp ninik te, am arop te yopwar taokeyak konámp arop ritea man sérrá, “Arop Tokwae, amo te man sámpá akwapea pap nap kwamp te, onan am pap nap sénapo, ono akwapea warko sámpá korop nae.”

¹⁶ Aeránko maok, Jisaso man sérrá, “Maria.” Aeránko maok, Maria sámp-arákarrá man Hibru kar fek sérrá, “Rabonai!” (Am kar te ‘Tisa’rá sénámpon.)

¹⁷ Aeránko maok, Jisaso man sérrá, “Ono te oukoumwan narek onomp Naropwaronámpok pok mo nampara, amo onan sérémékéri kwapono. Aeno amo ankár akwapea onomp nánaeounáp fárákapan arakrá sérampo, ‘Ono te narek pokria, onomp Naropwar, tá yumo kor yiráp Naropwar maonámpok pok rae. Tá onomp Kwar, tá yumo kor yiráp Kwar, maonámpok pok rae.’” ☆

¹⁸ Aeránko maok, Makdala mekamp Maria akwapea mént paokop i konap arop fákárean sérrá, “Ono te Tokwae Karan nketea korop rae.” Aeria maok, Jisaso sérimp kar am fárákapan farákáp.

*Jisas éréképá yarak i konámp arop fárákáp Jisasén nkeap kar
 Matyu 28:16-20; Mak 16:14-18; Luk 24:36-49*

¹⁹ Jisasént paokopiap arop fárákápao Juda taokeyakáp konap fákáreran apápriaka mao yakápnap nap ménki kárakáre fek kériitea yakáp. Am Sande fek táman wae yámar porokor nángo, kumur mek Jisas koropeaka kuk mek fokopeyak. Aeria maok, mao sérrá, “Yiráp ninik te sánánkar porokwe fek yakano.”

²⁰ Aerá séria pwarará maok, náráp yaekamp nil toupou, tá amor fárákáp mekamp oump toupou yénkép. Am arop fárákáp Tokwae Karan nkea am fárákápamp ninik mek te warákáránka wae. ☆

²¹ Aenapo maok, Jisaso warko sérrá, “Yiráp ninik te sánánkar porokwe fek yakano. Onan te onomp Naropwaro sámp-kérépánko koropámpnám taknámp, ono kor yumwan tirá kérép nanko, tukup mwanapono.” ☆

²² Makrá séria pwarará maok, mao táp meknámp náráp ouwipár am fárákapan fori pwarará maok, mao am fárákapan sérrá, “Yumo Yiki Kor Spirit yiráp ninik mek akwapano sámpenke.”

²³ Aeria maok, sérrá, “Yumo arop ankwapamp kwatae ninik sám-p-sinapo te, Kwaro kor am fárákapamp kwatae ninik sám-p-sinánko, moyak naenámpo. Aeno yumo arop ankwapamp kwatae ninik sám-p-sir mo nap te, Kwaro kor am aropamp kwatae ninik sám-p-sir mono.”

Tomaso Jisasén nkemp kar

²⁴ Jisaso am fárákapaonapok koropámp ke fek te, arop éntér-sámpramp ou mekamp ankwap ankárank te am ke fek yak mo. Am arop te Tomas, ankwap e te “Tam Feae’rá sénapono.” ✧

²⁵ Wakmwaek am fárákap man sérrá, “Yino wae Tokwae Karan nke námpon.”

Aeránko maok, Tomaso am fárákapan sérrá, “Táte ono maomp yaekamp nil toupou nke mo, tá onomp yae kurépi am nil toupou mek norokor mo, táte ono maomp amor fárákap mekamp oump toupou mek yae pap mo namp fek te, ono te kare sénapria mér mo kareno.”

²⁶ Warko ankwap Sande fek, am arop fárákap am nap mek am mek yakáp napo, Tomas kor méntér yak. Aeria maok, am fárákap ménki ponankor kárákáre fek kákari pwatea yakáp. Aenapo, Jisas mankea kuk mek fokopeyakria sérrá, “Yirip ninik te sánánkar porokwe fek yakano.”

²⁷ Aeritea yakrá maok Tomasén sérrá, “Amo waráp yae kurépi onomp yae kwae mek mamek fokopria onomp yae nkeae. Tá amo koropea onomp amor fárákap mek yae papae. Amo te anánk ninik pwarará, ankár mérae!”

²⁸ Aeránko maok, Tomaso maomp kar pwarokwaprá arakrá sér, “Amo onomp Tokwae Kar, amo onomp Kwarono!”

²⁹ Aeránko maok, Jisaso man sérrá, “Amo te onan nkeaka mér rape? Arop fárákap onan oukoumwan nke mo yakáprá mér nap, am arop fárákapan te Kwaro ourour nénk naenámpono.” ✧

Jono má buk kumwimpon fi kor kar

³⁰ Jisaso Kwaromp kárákáre yéknépnámp kápae kare ankank námoku éréképá yáakimp aropao nkeap fek yoroimp te, ono te am ankank te má buk fek mapek ponankor kumwi mono.” ✧

³¹ Aeno ono máma kar kumwi namp te, yumo Jisasén méria, mao te Kraiss, mao te Kwaromp Táráponorá mér mwanapria kumwi nampon. Yumo man méria te, maomp e fek táman yiki yak sám-p mwanapon.” ✧

21

Jisasént paokopiap arop fákáneka Jisasén nkeap kar

¹ Jisaso warko wakmwaek ént aokore Galili, ankwap e Taiberias wonae fik, námoku éréképá yáak i konámp arop fárákapan akwapá kikip. Mao am arop fárákapaonapok akwapámp te ará:

² Saimon Pita, Tomas (Ankwap e te Tam Feae), apár Galili mek Kana mekamp Nataniel, tá Sebedimp tárápyar, tá Jisasént paokopiap arop ankwap anánkaopwe énéni am fek yakápapo maok,

³ Saimon Pita am fárákapan sérrá, “Ono te akwapea éntékamantá umben sineae.” Tá am fárákapaon man sérrá, “Yino kor amont énéni tukup mwaro.” Aenapao maok, am kumuruk te éntékam ankárakamp sámpono.

⁴ Aenapo maok, kouroump yámar aok naeria nángo, Jisas ént woupwi mek fokopeyak. Aenánko maok, am arop fárákapan mao te Jisasonorá mér mo.

⁵ Aenapo maok, Jisaso am fárákapan arakrá turunk, “Tárapu ó! Yumo te éntékam wae sámpono máki nape?” Aeránko am fárákapaon sérrá, “Mono.” ✧

⁶ Aerapo maok, mao am fárákapan sérrá, “Yumo umben sámpea bot tank námpono fek yae-párak mwaeke sirenke. Yumo fwap ankwapmwaeke ti mwanaponon.” Aeránko am fárákapan umben am mao sénámpaon sirapao maok, éntékam pik te máki kápaon karenko maok, mokopia narek forokwaprá saok mwarria kouroump. ✧

⁷ Mént paokopiap arop Jisaso man warákár konámpaon Pitan sérrá, “Am te Tokwae Kar támaoianel!” Saimon Pita waempyam wor-pátea térerá yárapimpao wa nángo ‘Mao te Tokwae Karono’rá sénámpantá maok, warko waempyam kámpea ént mek féker-pikia maok, érrá akwap.

⁸ Aenánko, am ankwap fákáre bot meknámpon ént woupwi mek panek tae morok 90 míta fek yakápria, éntékamrap umben am éréképrá koropea kárakáre fek pap.

⁹ Am fárákapan wae koropea kárakáre fek yakápria maok, nke napo yaomwi yak. Tá am yaomwi mek éntékam tank nángo, panao kor tank.

¹⁰ Aenánko maok, Jisaso am fárákapan sérrá, “Éntékam ankwap am sankoropenke.”

¹¹ Aeránko maok, Saimon Pita bot mekamp am umben éréképea koropea kárakáre kánko maok, éntékam kápaon kare nununkwi te kouroump napo te, 153 nono. Aenámpaon maok, am umben te fárákár moimpon.

¹² Aenko maok, Jisaso am fárákapan sérrá, “Yumo koropea fárenke.” Aeránko maok, am fárákapan te apápia ‘Amo te wanap?’rá turunk mo. Am te am fárákapan wae mér, mao te Tokwae Kar támaonon.

¹³ Tá Jisas yaomwi fek wonae fik youmpea, pan sámprá am fárákapan nénke pwarará, tá warko éntékaman kor sámpea am fárákapan nénk.

¹⁴ Mámáte Jisaso apár me meknámpon fárámpea yárapria mao éréképa yárapria i konámp arop fárákapan yininkan koropá nkemp karono. ✧

Jisaso Pitan ‘Sipsip taokeyakamp’rá sénámp kar

¹⁵ Mao wae fépéria pwarará maok, tá Jisaso Saimon Pitan sérrá, “Jonomp tárápon Saimon e! Amo te onan nourop kare nap te, arop ankwapao onan nourop námpan kwe pwar nap nie?” Aeránko maok, Pita man sérrá, “Yeno, Tokwae Kar, ono amwan nourop nampon wae mér napon.” Mak ránko maok, Jisaso man sérrá, “Ae te amo onomp sipsip morok fir wunampoi!” ✧

¹⁶ Tá warko anánkan man sérrá, “Jonomp tárápon Saimon, amo te onan nourop kare rape mo nie?” Aeránko maok, Pita man sérrá, “Yeno, Tokwae Kar! Amo te wae mérapon, ono amwan nourop nampon.” Aeránko maok, Jisaso man sérrá, “Ae te amo onomp sipsip anképe fákáre taokeyakampo.” ✧

¹⁷ Tá Jisas warko yininkan turunkrá, “Jonomp tárápon Saimon, amo te onan nourop rape?” Aeránko maok, Pita námwan yininkan por sérámpantá pwarápaerá ninik tokwaeria Jisasén sérrá, “Tokwae Kar, amo te kápaon kare ankank te wae ponankor mér napara, ono amwan nourop nampan kor

wae mér napon.” Aeránko maok, Jisaso man sérrá, “Ae te amo onomp sipsip anképe fákáre wunampo.

¹⁸ Ono waeman amwan kare kar sér rae: Amo oukoumwan tár-ménki fek te amoku amokuráp sépér fákapea amoku akwap nae rap mwae yáráki napon. Aeno nánkár wakmwaek amo wae mér pourou nap fek te waráp yae kor narek kakap napo, arop ankwapao amwan sépér fek fákapea sámpeaka amo akwap mo naenap mwae santúkup mwanapon.”

¹⁹ (Jisaso má kar makrá sérimp te nánkár Pita mokoprá sumpwiria Kwarén e tokwae sánk naenámpan ninikrá sénámpon.) Tá Jisas warko Pitan sérrá, “Amo te onomp wakmwaek koropampo.” ✧

Jisaso nouroup kar i konámp aropamp kar

²⁰ Pita sámp-arákarrá Jisaso nouroup kar i konámp aropan nke nánko maok, maomp wakmwaek korop. Am arop te wokwae Jisasént tankáprá fárap ke fek maomp wonae fik éntér kor fek me kor woukourá, “Tokwae Kar, amwan te wa yopor aropamp yaek pap naenámpono?” rá turunkimp arop. ✧

²¹ Pita man nkea maok, Jisasén sérrá, “Tokwae Kar e, mámara arop te mokop naenámpon?”

²² Aeránko maok, Jisaso man sérrá, “Waráp ankankanápe? Ono man takanoria nanko te, mao fwap yakrá akwapea, ono arákarrá ék namp fek naenámpon. Aeno amo te onomp wakmwaek koropae!”

²³ Aeránko maok, am kar yárákánko maok, táte am mént yárákimp arop te sumpwi mo, yak naenámpan mpwe yonkwaeapon. Aeno Jisas man te ‘Sumpwi mo, yak naenámp’ karan sér mono. Mao sénámp te, ‘Ono takanoria nanko, mao yakrá akwapea, ono arákarrá ék namp fekanoria nanko te, am te waráp ankank ni?’ rá sénámpon.

²⁴ Am arop támao oukoumwan mao am ankank táman farákápria mámara kar kumwi námpon. Tá nomo wae mér, am kar mao farákáp nám te kare karon. ✧

²⁵ Jisaso térenámp te kápae kare ankwap ankankao kor yak námpon. Aeno táte arop farákap am ankank ankákárank ponankor kumwia naporía te, nomo am kápae kare buk kák mwanámp apár yak mo naempon. ✧

Aposel Fákáre Téreap Kar Mekia Akwapnámp Kar

Mámá Aposel Fákáre Téreap buk mámáte Luko kumwinámp Kwapwe Kare Kar méntér kirimpá akwap námpon. Mao kumwi námp te Tiofilusompor pas niámp araknámp kumwi námpao maok, am kumwi námp fek te kápae kare ankwap némpouk mwaeakamp kounteouráp aropan ninikria kukumwimpon.

Buk Aposel mek te, Jisaso yámar mek pokea, Yiki Kor Spirit sámp-kérép nánko, aposel fákárean oupouroup nánko, am fákáreao térerá paokopiap karan sénámpon. Tá am fárákámp manénkir Jerusalem meknámpia Kwapwe Kare Kar farákáprá tukupea, distrik Judia mek, tá Samaria mekia, ponankor apár mek farákáprá paokopiapan sénámpon. (Sapta 1:8 fek nkeampo.)

Pita térerá yárakimp kar te Sapta 1 fekia akwapea Sapta 12 fek pwar námpon. Pol térerá yárakimp kar te Sapta 13 fekia akwapea Sapta 28 fek pwar námpon.

Jisaso 'Yiki Kor Spirit sámp-kérép nanamp'rá sénámp kar

¹ Itiofilus, ono am buk wokwaek kar kumwiámp te Jisaso wokwaek nkwakwe make tére fi yokarea kounteouráp aropan farákáprá koropea, ✧

²⁻³ oukoumwan mámá yae fek nánko, Kwaro yámar mek warámpá poknámp karan sámpea maok, warko kumwi nampon. Mao te manénkir fárámpea yiki yakria maok, aposel fárákapaonapok koropámpon. 40 yae fek am fárákapao man nke napo, mao am fárákapan Kwaro náráp fi taokeyak konámpan farákáp. Tá nkwakwe make ankank yénk nánko, am fárákámp te wae kare kar yiki yak námp mér kare naponu. Aenapo am aposel fárákámp te mao námoku nánkáráp tari námpan mao am fárákapan Yiki Kor Spiritámp kárákáre fek nkwakwe make tére mwanap kar sérianánko, wakmwaek Kwaro man warámpea narek pok námpono. ✧

⁴ Mao oukoumwan am fárákámpént yakámp fek te, mao sérrá, “Yumo te Jerusalem pwar kwaponu, am mek yakáprá, onomp Naropwaro yumwan sánk nanamprianánko, ono yumwan wokwaek sériámp ankank táman yépék kip. ✧

⁵ Jon te kápae kare kounteouráp aropan ént fek nérrá kákámponu. Aeno oukoumwan yaeamp mo nánko, Naropwar Kwaro Yiki Kor Spirit fek yumwan nérrá kák naenámponu.” ✧

⁶ Am ke fek am fárákámp Jisasént koupoukour yakáprá, Jisasén turunkrá, “Tokwae Kar, amo Israel fi warko fwapokwapia napo, mao warko apár-apár arop fi ponankor taokeyakáp mwanap ni mo nie?”

⁷ Aerapo maok, Jisaso am fárákámp kar pwarokwaprá sérrá, ‘Kwar te yumwan, am ke ntia am yae papnámp mérenkria monu. Mao námoku am ankank poukwap námpon. ✧

⁸ Aeno nánkár Yiki Kor Spiritao ékia yiráp pourouk noumpoukoupea yak nánko, yumo am fek kárákáre sámp mwanaponu. Aeria maok, yumo

✧ 1:1: Lu 1:1-4 ✧ 1:2-3: Lu 24:49-51 ✧ 1:4: Lu 24:49; Jo 14:16-17 ✧ 1:5: Mt 3:11 ✧ 1:7: Mk 13:32

onoinamp karan tukupea Jerusalem mek farákáp, tá Judia mekmwaek ponankor, tá distrik Samaria mekia maok, apár-apár ponankor tukupria maok, nkwakwe make tére nanko yumo nkeap, tá nkwakwe make kar farákáp nanko yumo wawiap, am táman farákáp kip'rá sérimpon. ✧

Jisas yámar mek pokámp kar

⁹ Am kar farákápeaka pwaránko, am fárakapao fokouri yakáprá tokoreyakáp napo maok, mao yámar mek poká pokea kouwme wupwi mek papár nánko maok, warko man nke mo.

¹⁰ Mao pok tenánko, am fárakap yámar mek tokoreyakáp napo, koupour kar waempyam wupwiráp arop anánkaopwe am fárakapént fokouri yak.

¹¹ Aeria maok, am arop yaworao sérrá, “Galili mekamp arop fákáre, yumo te apaeritea fokouri yakáprá yámar mek tokoreyakáp rape? Am Jisas te oukoumwan waeman yumwan pwarará, Kwaro yámar mek warámpea pok námpon. Mao te oukoumwan yumo nke napo, pok námpnámp taknámp arákarrá ék naenámpono.” ✧

Judas yakámp éri mek yak naenámp arop yoroi papap kar

¹² Aea maok, am fárakapao am Oliv Faonkwe am pwarará pikia warko Jerusalem mek arári tukup. Am Oliv faonkwe te Jerusalem wonae fik yak nánko ankárankamp kilomita fek tukup konapono.

¹³ Am fárakapao wae taun tokwae mek tukupea maok, am néntép konap narekamp aokore mek am mek pok. Am fárakapamp e te ará: Pita, Jon, Jems, Andru, Filip ntiaka Tomas, Bartolomyu ntiaka Matyu, tá ankwap Jems Alfusomp táráp, tá Saimon Selot, tá Judas ankwap Jemsomp táráp.

¹⁴ Am arop fárakap ponankor ankára mek koupoukarrá tankápria maok, Kwarén kar toropwap. Tá koumteou, Maria Jisasomp éntupwar, tá Jisasomp nánaeounápo kor taknámp énéki kar toropwapiapon.

¹⁵ Am ke fek Jisasén mérnep arop fárakap koupoukour yakáp nap te 120 arakeno.

¹⁶ Aeapo maok, Pita am arop fárakap ou mek fokopeyakrá kar arakrá farákáp, “Onomp ankwapyae fákáre, Kwaromp Buk fekamp kar ankárank wokwae kar Yiki Kor Spiritao Devitén ninik sánkánko sérimp te, Judaso Jisasén sámp mwanap mwae yénpépanko sámpap kar te oukoumwan te wae kare korop námpon. ✧

¹⁷ Wokwae te Judas te yinomp firáp yakria, yinont ankárankamp tére arop yakápámpon.”

¹⁸ Am arop Judas te kwatae ninikimp fekamp mani sámpea am fek apár kánanke sámp. Aea maok, wakmwaek mao am apár mek piká párákapea yare pukur akwapea, yare ponankor am apár mek wakor pikámpon. ✧

¹⁹ Wakmwaek arop ponankor Jerusalem mek yakápap am táman méria maok, námokuráp kar fek sérrá, “Am apár te Akeldamanono.” Am takrá séráp te, am apár te ‘Yiriráp Apárono’.

²⁰ Pita warko sérrá, “Mamá kar te Devito Buk Song fek kumwimp te ará: ‘Mao yak námp mek te amwar éri yak naenámpono.

Amo am mek arop ankwap yakanoria pwar kwapono.’

Buk Song ankwap fek sérrá,

‘Arop ankwapao maomp tére sámp naenámpono.’ ✧

21 Aeno oukoumwan te nomo nomp Jisas Tokwae Kar nomont akwap koropnámp ke fek nomont paokop i konap arop ou mekamp ankárank warámp mwanámpon.

22 Wokwaek Jono koumteouráp aropan ént mek nérrá kákámp tére, tá am feknámp Jisas térrá koropeanánko, oukoumwan Kwaro yámar mek warámpá pok námp, am ankank ponankor nkenámp aropan maok, warámpeanánko, mao nomont téreria, Jisas fárámpá poknámp kar farákáp naenámpon.”

23 Pita takrá sénánko maok, arop anánkaopweran éréképap te, Josep Barsabas maomp ankwap e Jastus, tá arop ankwap te Matias.

24 Am arop yawor éréképea tankáprá maok, am fárákapao arakrá kar toropwap, “Tokwae Kar e! Amo te kápae kare aropamp ninik te wae mér napon. Amo te yinan yénképapo: Amo te wa mokop

25 Judaso aposel téremp tére sámp naenámp nánap rape? Judaso am tére pwarará námoku akwap naerianámp némpouk akwap tenámpon.”

26 Aea maok, am arop yaworamp e kumwiramp yumwi sirarea maok, Kwar te wa mokop am tére sámp naenámp arop nánapánrá nke napo maok, Matiasomp e kumwiap yumwiraomékir korop. Aenánko maok, nkea man mom-sámpramp aposelént tére naenámpria pwararapono.

2

Yiki Kor Spirit ékámp kar

1 Pentikos * yae fek, Jisasén mérnep arop fárákáp ankárankamp nap mek koupoukour yakáp. ✧

2 Aenapo maok, yámar meknámp ouwi tokwae ounk niampá ékia am tankápnep nap mek top fákáp yak.

3 Aenko am fárákapao nkeapo maok, yaomwi yurunk niampao ékria maok, am fárákapamp pourouk ankákárankrá fápárákár akwap. ✧

4 Aeria maok, Yiki Kor Spiritao am Jisasén mérnep aropamp pourouk woukourria maok, táte moumountukri kar sérar. ✧

5 Am ke fek Kwarén lotu i konap Juda fi kápae kare apár mekamp koropeaka Jerusalem mek yakáp.

6 Am ouwi tokwae ounk niamp korop nánko maok, kápae kare koumteouráp arop wawia koropá koupoukour. Aeria maok, am Jisasén mérnep arop fárákapamp kar waria kokorokor. Am te apae riteanápe am fárákáp ankákárank wa napo, náráp kar kare fek sérar.

7 Aenapo maok, am fákáre kokorokoria sérrá, “Mámá arop fárákáp má kar sérarap te am te Galili mekamp arop fino!

8 Mokopiaka nomp naropwaromp kar kare fek sérar napo, nomo ankákárank ponankor wa námpon?

9 Makia mapek koropá yakápnámp arop nomo apár Patia fi mekamp, Midia fi mekamp, Elam fi mekamp, distrik Mesopotemia mekamp, distrik Judia mekamp, provins Kapadosia mekamp, provins Pontus ntia Esia mekamp,

10 distrik Frigia ntia Pamfilia mekamp, tá Isip fi mekamp, distrik Libia ankwapmwaek kirikiri Sairini taun wonae fikamp arop, tá nomo Rom fi mekamp arop mapek koropea yakáp námp.

* 2:1: ‘Pentikos’rá sénap te Pasova Yae Tokwae akwap tenánko, fákáneke Sarere akwap námp te, éntik fére-sámpramp yaeno. Am te yae tokwae kar am fek warákáránkria wit manénkir yonkwaenámp koupoukarea ankwapmwaek Kwarén sánk konapono. ✧ 2:1: Lo 16:9-11 ✧ 2:3: Mt 3:11; Jo 3:8

✧ 2:4: Jo 14:17; Ap 4:31; 10:44-46

11 Tá nomo Judaoia maok, tá nomo arop ankwap fi Juda lotu i konap nínikaok lotu i konámp arop, nomo apár amor ke Krit, tá distrik Arebia, nomo ponankor am fárakapao Kwaromp kárakáre kor tére konap kar nomp kar fek sérarap wa námpon.”^{*}

12 Aeria maok, ponankor kokorokoria nínika waeria maok, námoku kok támao arakrá sérarria téréménkrá maok, “Máte apae fi korono?”

13 Aeapo maok, ankwap fárakapao aposel fákáreran wouroumprá sérarrá, “Táte wain ént wourékam fária mánmánrá paokop napono.”

Pita kar farákápámp kar

14 Tá Pita mom-sámpramp aposel fákárerént yakria maok, kar kárakáre fek séria maok, am koumteouráp aropan arakrá sér, “Juda yumo, tá Jerusalem meknámp koropnap arop fákáre yumo te ono sénamp kar má fwapia woupwi pátea wawia maok, yumo am ankank fi nke nap má mérenke.

15 Yumo te, máma arop fákáre máte mánmán napon yonkwae rape? Mono. Oukoumwan koumounek fépér mo nap fek sarakok ke mwar ara, arop mánmán mwanap pourou mono.

16 Máma ankank oukoumwan korop námp te wokwaek profet Joelo sérimp niamp. Mao arakrá sér,

17 ‘Kwaro sérrá, “Pwarnámp yae fek te, ono onomp Spirit fek koumteouráp aropamp pourouk oupoupourrá kák nanampono.

Tá yiráp poumou-tárápu tá yiráp yupu-tárápuao kor profet † kar fek onomp kar farákáp mwanapon.

Tá ono yiráp tár-ménkiran nkwaekwe make yém nke nap niamp yéncép nanko nke, tá mér aropao kor yémén nke mwanapon.

18 Tá am ke fek táman, onomp tére konap arop ntia tére konap koumteouamp pourouk onomp Spirit oupoupour nángo, am fárakap onomp kar profet kar fek farákáp mwanapon.

19 Tá yámar mek te momwar pourouráp ankank yororia, tá apárok kárakáre yororo nanamp te yiri, yaomwi tokwae, yaomwi souri má apár má oupouroup yak naenámp te, am yae korop naenámp ke fek námpon.

20 Am ke fek ono yámar sámpea arákár nanko kirikip korop, yunk sámpea arákár nanko yunk noumouriria yiri niamp naenámp. Nánkár wakmwaek te, Kwaro náráp Yae Tokwae fek náráp kárakáre ntia wae tokwae má apár ponankor yéncép naenámp.

21 Am ke fek ponankor koumteouráp arop Tokwae Karan ‘Námwan yaewourae’ ria wumwi napo,

^{*} 2:11: Yé 7:9 † 2:17: ‘Profet’ ntia ‘Profet kar’ an sénap kar fi te, “Juda Tére konap Ninik” Buk 2 fekamp kware 44 fek nkeae.

mao am fárákan warko éréképeanánko,
yae-párak yakáp mwanapon.” ’ ✧

Joelo profet kar fek makrá farákápámpón.”

22 Pita warko ankwap kar sérrá, “Israel fi mekamp arop yumo te woupwi pátea onomp kar wawenke. Ono yumwan Nasaret mekamp Jisasoi námpan sénae rae: Yumo te nkwakwe make tére kárákáre Kwaro maomp yaek yumo ou mek yororo nánko nkea méri napon. Mao takimp te yumwan, námoku sámp-kérép nanko éknámp aroprá mérenkria ninámpón. ✧

23 Kwaro wokwaek kar tak mwanaponorá niniki tari námpan maok, am aropan yiráp yaek pwar námpon. Aenánko yumo támao kwatae ninikráp aropamp yaek sánk napo, yaopwae porokopramp fek man pukupia, sumpwi pap napon. ✧

24 Aenapan maok, Kwaro warko man fárámpea papria, mao warko, am sumpwi sámpnámptouwe kwatae mek taki yakanori pwar moi námpon. Am te apae riteanápe, sumpwi te man sámp-fákeyak naenámp pourou mono.

25 Devito kor man takrá sérimp,
‘Ono nke nanko Tokwae Karao kumur méntépt
onomp wonae fik kar yak námpon.
Mao wonae fik yakriaka onan kárákáre sápt námpara,
onan ankwap ankank te apápia kour me woukoupá
pap mono.

26 Aenámpan onomp ninik te kwapwe kare nánko,
ono máma kar warákárria sénampon.
Ono te sumpwi nanamp aropao maok,
Kwaro onan kwapwe kare ankank sápt naenámpan
yépekrá yak nampon.

27 Am te apae riteanápe,
amo onan, waempomp némpouk yakaeria pwar mono.
Tá amoku nánapinap arop te,
numwar apár me mek mákáreanoria pwar mono.

28 Amo onan yiki yak nanamp mwae
wokwae yénképt naponono.

Tá amo te onont yak napo maok,
am fek táman warákár tokwae nanampon!’
Máma kar te Devito wokwaek makrá farákápámpón.” ✧

29 Pita warko ankwap kar sér, “Kémpiyae tárápu, ono yumwan érik sénampon: Nomp ounáp Devit mao te wae sumpwi nánko maok, apár me mek papapono. Am man papap apár me te, nomo ou mek yakrá koropea, oukoumwan kor yak námpon. ✧

30 Aeno Devit te profetara, mao te wae mér, Kwaro kare kar narek séria arakrá sér, ‘Nánkár wakmwaek te, ono waráp ounápén nánapitenanko, mao te amo King yak napnámptaknámptak naenámpón.’ ✧

31 Wokwaek kar te, Devito Kwaro tére naenámp ankank wae nkeanámpan, Kraiso warko fárámp naenámpan sérimpon. Mao sérrá, ‘Kwar te man, waempomp némpouk yakaeria pwar mo, tá maomp pourouao kor mákáre mono’rá sérimpon.’ ✧

32 Am takrá sérimp Jisas táman Kwaro fárámpea pap nánko, yino wae nke námpan sénámpon.

33 Oukoumwan te wae narek pokeaka, Kwaromp yae-párak mwæk tankrá e tokwae sámp námpon. Mao te wae wokwæk sérimp niamp maomp Naropwaromp yaekamp Yiki Kor Spirit sámp námpon. Aenámpara oukoumwan te maomp kárakáre kwarokor nánko, yumo am wae nkea maomp kar wa napon. ✧

34 Devit te Jisas narek pok námp niamp tak mono. Aenámpao maok, mao arakrá sér,

‘Tokwae Karao onomp Tokwae Karan arakrá sérimpon,
“Amo onomp yae-párak mwæk tankrá akwapea napo,

35 Nánkár ono waráp yopor arop tirá
waráp yae ankore mek kák tenanko,
yakáp mwanapon.” ’ ✧

36 Aerimpara, yumo Israel fi ponankor te arakrá mérenke: Am Jisas, yumo yaopwae porokopramp fek pukup nap te, Kwaro man sérrá, ‘Tokwae Kar yoroi páte nánko, mao te Kraís yak námpon.’ ”

37 Aeránko maok, koumteouráp arop fárakap Pitamp kar wa napo maok, am kar te am fárakapamp ninik mek párakap. Aenáno maok, am fárakapao Pita ntiaka ankwap aposel fákáreran arakrá turunk, “Ankwapyae fárakap e! Yino oukoumwan te apae mwanámpon?”

38 Aerapo maok, Pita am fárakapan sérrá, “Yumo ponankor ankákárank ankár kwatae ninik pwararea, Jisas Kraísomp e fek ént mek nér napo, Kwaro yiráp kwatae ninik tirá épérano. Yumo tak napo, Kwaro yumwan Yiki Kor Spirit nénkano. ✧

39 Am te wokwæk kar Kwaro sérrá, ‘Yumwan, tá yiráp tárápuan, tá ponankor koumteouráp arop panek yakáp nap man Yiki Kor Spirit sánk nanamp’rá sérimpon. Nomp Tokwae Kar Kwaro mao wumwirinámp ponankor koumteouráp aropan ‘Yiki Kor Spirit nénk nanamp’ ria sérimpon.” ✧

40 Tá Pita ankwap kar kápae kare am fárakapan tae fek farákápria maok, arakrá sér, “Yumo te fwapia mér kipo: Yumo takria am kwataenap arop fárakapént touwe sámp mwanape.”

41 Aeránko maok, am Pitamp kar wanap arop fárakap méria maok, ént mek nér. Am yae fek táman 3,000 koumteouráp arop manénkir Jisasén mérnáp aropént koropá tapokwap napon. ✧

Wourékam Kristen fákáreramp kwapwe kare ninikan sénámp kar

42 Am fárakap te kárakárerá aposel fákáreramp kar wawia maok, ankwapyaeinápen yaewour, tá ankára mek koupoukarea fir fépérrá maok, énéni Kwarén kar toropwapiapon. ‡

43 Aeapo maok, Kwaro aposel fákáreamp yae kor fek kápae kare kárakáre yororo nánko, koumteouráp arop fárakap ponankor nkea kokorokoria apáp tirink. ✧

✧ 2:33: Ap 1:4,8; 7:55-56; 1 Pi 3:22 ✧ 2:35: Sng 110:1 ✧ 2:38: Ap 16:30-33 ✧ 2:39: Ef 2:12-13,17

✧ 2:41: Ap 4:4; 5:14 ‡ 2:42: Kápae kare mérnáp aropamp ninik te manénkir Kristeninap arop fákáre ankára mek koupoukarrá énéni fépérap ke fek te manénkir párak kar fir koupoukarrá fépéria maok, wakmwæk Jisasomp pourou ntiá yiriran ninikrá fépér i konapono. ✧ 2:43: Ap 5:11-12

⁴⁴ Jisasén mérnáp arop fárákáp kápae kare por koupoukour saráp yakáp. Tá am fárákáp te náráp ponankor ankank te Kwarén mérnáp arop fárákápamp ponankoronorá ninik.

⁴⁵ Aeria maok, ankwap fárákápan náráp apárráp ankank nénkria, am fek mani sámpria te, ponankor arop fir ankank mo napén nénkapono. ✱

⁴⁶ Ponankor ankáránkamp ninik fek kápae kare por lotu nap tokwae mek tukup ko koupoukour. Am fárákáp nonopok nap-nap koupoukarrá énéni fépér. ✱

⁴⁷ Am takrá fépérap fek te, am fárákápamp ninik yae-párák kareria warákáránkrá énéni fépériapono. Aeria am fárákáp Kwaromp e sakap saráp yakáp napo, arop ankwap am fárákápan nkea te, yae-párák kare naprá ninik. Aenapo, Kwar Tokwaerao kumur méntép kounteouráp arop warko éréképrá, man manénkir mérnáp aropént tapokwapá pwar. ✱

3

Arop ankáránk pu kwataenámpao warko fwapimp kar

¹ Ankwap ke fek Pita ntiaka Jon yámar yinink ke nángo, Kwarén kar toropwap i konap ke fek lotu nap tokwae mek pok.

² Am arop yaworao wae nke nepo maok, arop ankáránk pu kwataenámp am fek tank. Éntupwaro sámpánko taki yakámp. Kumur méntép santukupea am lotu nap tokwae ménki fek páte napo tankrá, Kwarén loturá poknap kounteouráp arop fárákápan 'Mani sápenk' ria wumwirá tank konámp. Am ménki e te 'Kwapwe Kare'rá sér i konapono. ✱

³ Pita ntia Jon lotu nap tokwae mek yoump neria nepo maok, am pu kwataenámp arop támao am arop yaworan nkea, 'Yumo onan ankank sápenk'rá sér.

⁴ Aenángo maok, Pita ntiaka Jono am aropan tokoreyakria maok, Pita man sérrá, "Amo yinan tokor yakae!"

⁵ Aeránko maok, táte am aropao Pita ntiaka Jono yakep mwaek éntér arákarrá maok, námo te am arop yaworamp yaekamp ankank sámp nanamp mpwe ninik.

⁶ Aenámpan maok, Pita sérrá, "Ono te mani mono. Ono amwan sánk nae namp ankank te Nasaret mekamp Jisas Kraisomp kárákáre fek ono amwan sér rae: Amo fárámpea akwapae!" ✱

⁷ Aeria maok, Pita maomp yae-párák mwaek yae tokoroepa sámp-fokopá fákeyak nángo, koupour kar maomp pu ntia kwaráp kor wae kárákáre.

⁸ Aenángo maok, mao wae fékér-pokrá fokopeyakea maok, wae yarak. Aeria maok, am arop yaworamp wakmwaek lotu nap tokwae mek youmpea maok, fékér-pok fékér-pokrá yarákrá, Kwaromp e sakap.

⁹ Ponankor kounteouráp arop man nke napo, mao te yarakriaka Kwaromp e sámppea sakap nángo maok,

¹⁰ am fárákáp wae mér, am arop te kápae kare por lotu nap tokwae 'Ménki Kwapwe Kare'ri konap fek tankrá, mani ankankantá wumwirá tank konámp támaono. Aeria maok, am fárákáp man nke napo, mao wae kwapwe kare nángo maok, am fárákáp kokorokoria ninik tokwae.

Pita lotu nap tokwae mek kar farákápámp kar

11 Mao Pita ntiaka Jonén sámpá yakánko maok, kourteouráp arop kápae kare kokorokoria maonámpok foporakorrá koropea ‘Solomonomp Kaerik’rá sér i konap am fek nouroump.

12 Aenapo, Pita am táman nkea, kourteouráp aropan arakrá sér, “Israel fi mekamp arop yumo te apaeritea máná ankankan nkea korokop rape? Apaeritea yumo yinan énoukoup tokwae rape? Yiráp ninik te yinokump kárakáre tokwae fek, tá Kwaro nke námp fek yino kwapwe kare yaknemp ninik fek máná arop fwapia yárákrá mpwe yonkwae rape? Am te mo karonó.

13 Abraham, Aisak, Jekop, tá nomp wokwaekamp appeyaenámpomp Kwar, am Kwar te náráp tére arop Jisasén námokuráp wae tokwae sánkámpón. Am arop te yumo yopor aropamp yaek papapono. Tá yumo Pailato nke námp fek man younkwe sánkápon. ✱

14 Yumo te am yae-párak yiki kare aropan younkwe sirarrá maok, nopok Pailatén ‘Arop sámp-wouroumpámp arop táman pwarae’ ria kárakáre fek sériapón.

15 Aenapan maok, yumo sámp-wouroumpnap arop am te nomwan yiki yakáp mwanámp kare nénk konámp arop ankárank támani napon. Aenapan maok, Kwaro man apár me mekamp fárámpea pap námpon. Yino kareao am nke nempan érik farákáp nempon. ✱

16 Aeria maok, yino te wae Jisasén mér nempon. Aenempara, Jisasomp kárakáreráo máná aropan kárakáre sánk nánko, yumo man nkea wae mér napon. Jisas námoku yinan mér sápeanángo, am mér fek táman yumo ponankor nke nap fek am aropamp pu wae fwap námpon.

17 Kémpiyae tárápu, ono te wae mér nampon, yumo te fwapia mér mo, tá yumwan taokeyakáp konap fárákapao kor mér moria am takiapón. ✱

18 Aeapan maok, wokwaek kar Kwaro ponankor profet fákáreramp top kor feknámp kar farákápámp te, Kraís * te touwe sámp naenámpan nimpon. Aempan, oukoumwan yumo am takinap ninik te wae am karént pwi námpon. ✱

19 Aenámpara, yumo te yiráp kwatae ninik te pwarará Kwaronámpok korop napo, Kwaro yumwan aminap ninik torokoria yiki kukarrá papano.

20 Yumo tak napo te, táte Tokwae Karao yumwan wourékam kárakáre sánkria maok, mao yiráp por nánapinámp arop Kraís yumonapok sámp-kérép nánko ék naenámpón.

21 Oukoumwan te yámar mek yakrá, Kwaro nánkár warko kápae kare ankank te fwapokwapiaka wourékam ke yépékrá yak naenámpón. Am te wokwaek kar man saráp tére konap profet fákáreramp top kor fek sérimp niamp naenámpón.

22 Am profet fákáre ou mekamp arop ankwap Moseso arakrá sér, ‘Yiráp Kwar Tokwae Karao yiráp ankwapnáp ankárank warámpea profet páte nánko, ono yak namp niamp maknámp yak naenámpón. Yumo te ankár maomp kar wawia, mao yumwan sénámp ponankor karwaok kipo.

23 Tá arop ponankor am profetomp kar wa mo napo te, Kwaro am fárákapán “Faokorenk”rá sénaenámpón. Aetenánko, am fárákap Israel fi mek yak mono.’ ✱

✱ 3:13: Kis 3:15; Lu 23:13-25 ✱ 3:15: Ap 2:32; 5:30 ✱ 3:17: Lu 23:34 * 3:18: “Juda Tére konap Ninik” Buk 2 fekamp kware 68 fek nkea. ✱ 3:18: Lu 24:27 ✱ 3:23: Lo 18:15,18-19

²⁴ Profet fákáre, tá Samuel ntia wakmwaek yakápinap profet fárakap, Kwaro kar sánkánko, am farákápap te am te waeman oukoumwan mámara ke fek kare kar korop námpon.

²⁵ Yumo te profet fákáreramp tárápu yakáp napon. Yumo te Kwaro yiráp por kontrak yoroinámp fekamp ankank sámp mwanap arop yakáp napon. Kwaro yiráp wokwaekamp ounáp Abrahamén sérrá, ‘Waráp appeyaenáp tárápu fek mámara apár mekamp arop fi ponankor kwapwe kare tankáp sámp mwanapon’ rimpon. ✧

²⁶ Aempara, Kwaro náráp téré konámp aropan kéménki papea, yumwan, ourour nénkanoria manénkir yumonapok sámp-kérép námpon. Maomp ninik te, yumwan ponankor ankákárankrá kwatae ninik mekamp tiarárrá kák nángo, am kwatae ninik pwarará koropenkria námpon.”

4

Pita ntiaka Jonén fákápap papap kar

¹ Pita ntiaka Jon oukoumwan koumteouráp aropan kar farákáprá yakepo maok, táte pris fákáre, lotu nap tokwae taokeyakáp konap plisman fákáreramp kepten, tá Sadyusi fákáre, makia maok, korop.

² Am fárakap te wae mér, am arop yawor te koumteouráp aropan Jisas apár me meknámp fárámp námp, tá arop ponankor sumpwi napao kor warko ferámp mwanap kar farákápp nepria, am táman yopor tokwaeria, am arop yaworan tia kot mwaria napon.

³ Aenapan maok, wae kumur naeria námpantá, am arop yaworan ounpouran kot mwanámpria kalabus nap mek kák te. ✧

⁴ Aeno kápae kare koumteouráp arop oukoumwan am kar wawiaka Jisasén mér nap te, manénkirkampént tapokwapea 5,000 arakeno.

Pita ntiaka Jonén Kaunsil fákáre nke nap fek kotiap kar ✧

⁵ Wae wakor nángo, Juda taokeyakáp konap pris fákáre ntiaka némpouk yakáp konap yonkwae kourráp arop fákáre, tá lo mérnáp arop fákáre, makia Jerusalem mek koupoukour.

⁶ Pris taokeyak konámp arop Anas, tá Kaiafas, Jon, Aleksander, táte Anasomp firáp ankwap fárakap makia am fárakapént koupoukour.

⁷ Takia maok, am aposel yaworan, am fárakapao nke nap fek fokopeyakenk ritea maok, arakrá turunk, “Yumo te mokope kárakáre sámpea, apae e séria am ankank takrá téré nepon?”

⁸ Aerapo maok, Yiki Kor Spirit Pitamp pourou mek top-pwarámpá yak námp fek am fárakapan sérrá, “Yumo Israel mekamp arop tokwae, tá yumo arop taokeyakáp konap arop, ✧

⁹ yumo te yino pu kwataenámp aropan yaewourinemp aran yinan turunk mwaria nape? Ae te yumo am arop te, mokopia fwapínámponorá mér mwaria nape?

¹⁰ Ae te tak nap kwamp te, yumo ponankor, tá Israel fi ponankorao kor, Nasaret mekamp Jisas Kraisomp eramp kárakáre fek am pu kwataeráp arop warko fwapia oukoumwan yumo nke nap fek fokopeyaknámp aran mér kipo. Yumo wokwaek man yaopwae porokopramp fek arápapan maok, tá Kwaro man warko apár me mekamp fárámpá papámpon. ✧

11 Am Jisas táman Kwaromp Buk fek arakrá sénámpon: ‘Nap ti konap arop, yumo, kwatae yumwinoria sitenapan maok, Kwaro man sámpea, nap am fek fokopeyak naenám yumwi kwapwe yoroia páte námpon.’ ✧

12 Nomwan yaewour naenám te arop ankwap yak mono. Apár-apár ponankor te nomwan warko érékép naenám arop ankwapamp e te Kwaro nomwan yénkép nám yak mono.” ✧

13 Aeránko maok, am fárakap nkeapo, Pita ntiaka Jon te apáp mono, kar kárakáre fek sér. Am fárakap te wae mér, am arop yawor te skul moinep arop yaworonoria ninik tokwae. Aenapan maok, am fárakap wae mér, am arop yawor te wokwaek Jisasént yakepara nepon.

14 Tá am fárakapao nkeapo, am arop te maomp pourou te wae fwapia maok, am arop yaworént fokopeyak yak. Aenánko maok, am fárakap te nopok am arop yaworamp kar pwarokwaprá sér mwanap yak mono.

15 Aeria maok, am arop fárakapao am arop yaworan sérrá, “Yumo Kaunsil nap aokore pwarará ek akwapenk!” Aerá sérapo, am arop yawor akwap tepo maok, am arop fárakap kar arakrá téréménk,

16 “Nomo am arop yaworan te mokop mwanámpon? Am arop yawor te wae Kwaromp kárakáre ankárak yoro nepo, Jerusalem mekamp koumteouráp arop te wae mér napara, nomo te am kar mek wouroump mwanám pourou mono.” ✧

17 Aeno takria am kar te kápae kare koumteouráp aropao wa nap fek akwapantara, nomo ankár kar kárakáre fek am arop yaworan taokor mwanámpon. Aenánko maok, am arop yawor Jisasomp e fek ankwap fárakap wanap fek warko kar farákáp mo kare nenepon.

18 Aeria maok, am fárakapao arop yaworan wumwiria maok, ‘Yumo te Jisasomp e fek koumteouráp aropan kar yénkrá farákáp kepono’ ria kar kárakáre fek taokor.

19 Aerapan maok, nopok Pita ntiaka Jon am fárakapamp kar pwarokwaprá arakrá sér, “Yumo ník nap te, apae ninikao Kwaro nke nám te fek yae-párak námpon? Yino te ankár Kwaromp karwaok akwap nenemp ni, yiráp karwaok akwap nenemp nie? Yumoku támao youroukoup kipo.

20 Yino te am kar farákáp mo nenemp pourou mono. Yino te ankár kápae kare ankank yino wokwaek nkemp, tá wawimp te ponankor farákáp nenemp.” ✧

21 Aerepo maok, am Kaunsil fákáreráo am arop yaworan kot mwanap kar fi yak mo námpantá maok, am arop yaworan ankwap kar kárakáre fek séria maok, pwar napo, akwap. Am te apae riteanápe, arop ponankor Kwaro térenám táman ninikria maomp e sakap napantá, takria, námwan yorowarantánorá apápria pwar napon.

22 Am arop arop yaworao Kwaromp kárakáre fek fwapi papep te, maomp yopwar te wae 40 yopwar kámákár akwap námpon.

Kristen fákáre kouwoukarrá Kwarén kar toropwapiap kar

23 Kaunsil fákáreráo Pita ntiaka Jonén pwatapo, am arop yawor maomp firáp yakápnap nap mek arákarrá akwapea maok, am fárakapan pris tokwae ntiaka lo mérnep arop fákáreráo sérariap kar farákáp.

24 Am fárakap am kar wawia maok, ponankor ankárakamp ninik fek tankápria maok, Kwarén énéni arakrá kar toropwap: “Tokwae Kar e! Amo

wokwaek yámar, tá apár, tá solwara, ntia ponankor ankank am mek yakáp napan yoroiapono.

²⁵ Wokwaek kar waráp Yiki Kor Spiritao yinomp appenáp waráp tére konámp arop Devitomp ninik mek sánkánko, mao arakrá sérimpono:

‘Apae riteaka ankwap fi arop
yopor yonkwae pwarámpa wae napon?
Apaeritea am koumteouráp arop te
Kwarén yopor mwanámpria
kwaporok ninik mwar pap napon?’

²⁶ Apár ponankor mekamp king fákáre
yorowar mwaria nánap napon.
Gavmanomp poukeyakápnap arop fákáre
énénki koupoukarea maok,
Tokwae Karan apárok anámpá paprá,
tá am Kraisen kor anámpá pap mwaria napon.’ ✧

²⁷ Oukoumwan te am kar te waeman kare karono. Herot, Pontius Pailat ntiaka ankwap fi, tá Israel fi, makia maok, amo wokwaek nánapiap waráp tére arop kwapwe kare Jisasén anámpá pap mwaria, am taun mek tapokwaprá koupoukoura napon. ✧

²⁸ Am fárakapao am ankank tak nap te, waráp kárakáre ntia amo takenkrá ninik napaok támani napon. ✧

²⁹ Tokwae Kar e! Amo ankár yinan apáp sáprá sérarnap kar mamá ninikria, waráp tére arop yinan yaewourampo. Aenapo maok, yino fwap apáp moria kárakáre fek waráp kar farákáp mwanámpon. ✧

³⁰ Aeria maok, amoku waráp tére arop Jisasomp kárakáre fek amo touwe-
nap aropamp pourouk yae papria, fwapokwapria maok, nkwakwe make kárakáre yoroampo.”

³¹ Am fárakapao kar toropwapia pwar napo maok, táte am néntépap nap am te némp yérup koropánko maok, táte am fek am fárakapamp pourou mek Yiki Kor Spirit top-pwarámpánko maok, táte am fárakapao kor apáp mono, kárakáre fek Kwaromp kar farákáppon. ✧

Kristen ponankor ankwapan yaewouriap kar

³² Jisasén mérnep arop ponankor ankárankamp ninik fek saráp yakáp. Arop ankwap ankárank náráp ankank nkea ‘Onokump kareno’rá sér mono. Ankank ponankor te ankár arop ponankor-ampono. ✧

³³ Aposel fákárerao Jisas Tokwae warko fárámpámp kar farákápap te, am fárakapamp kar te kárakáre kor kare. Tá Kwaro am mérnep koumteouráp aropan warákár tokwaeria ourour kwapwe nénkámpon.

³⁴ Aenko maok, am ou mekamp arop te ankwap ankárankamp firráp ankank monámp arop yak mono. Arop ponankor maomp apár yak, tá maomp nap yak nánko te, arop ankwapan nénkria, am fek mani tiria maok,

³⁵ tá am mani te aposel fákáreran sankoropá sánk napo maok, am fákárerao ankank monap koumteouráp aropan nénkapono. ✧

³⁶ Tá arop ankárankamp yak námp, maomp e te Josepén maok, aposel fárakapao ankwap e tákapap te ‘Barnabas’ ri pap nap te, am e fi te, ‘Aropamp ninik mek kárakáre sánk konámpon.’ Barnabas te Livaimp fi fekamp apár amor ke Saiprus mekamp aropono. ✧

³⁷ Am aropao apár arop ankwapan pwararea maok, am fek mani sámpea maok, sankoropea aposel fárakapan sánkámp.

5

Ananias ntiaka Safaira Kwarén poupwekápi kar

¹ Arop ankwap maomp e te Ananias, tá maomp yupu te Safaira. Am Ananiaso náráp apár ankwapmwaek arop ankwapan pwar.

² Aeria am fekamp mani sámpea, ankwapmwaek námoku nanampria pap. Aenánko maomp yupuao kor am wae mér. Aea maok Ananiaso am mani ponankoronoría, ankwapmwaek saráp sankoropá aposel fákáreran sánk. ✱

³ Aenánko maok, Pita arakrá sér, “Ananias, amo apaeritea Satan waráp ninik mek top-pwarámpanoria pwatea, Yiki Kor Spiritan kwekár séria waráp apár fekamp mani ankwapmwaek mek wouroump napon? ✱

⁴ Wokwaek oukoumwan am arop am apár sámp moap fek te, amokuráp apárono. Tá wakmwaek am apár sámpeanánko te, mani te amoku sámpea poukwap nanap tene. Aeno amo apaeritea am ninik kwatae sámp napon? Amo te aropan poupwekápi mono. Kwarén poupwekápi napon.”

⁵ Aeránko maok, Ananias am kar waria maok, apárok piká párákapria wae sumpwi yak. Aenko maok, arop ankwap fárakapao am kar wawia maok, apáp tirinka wae.

⁶ Aenko maok, ménki-tárápu fárakap koropea, maomp yákáre waempyam fek woukoupea santukupea pap.

⁷ Aetapo, yinink ke akwap tenánko maok, maomp yupu am te mér moitea maok, am mek korop.

⁸ Pita man nkea sérrá, “Yumo apár fek sámpnep mani te wae támao nie?” Aeránko maok, yupurao sérrá, “Kare, wae támaonono.”

⁹ Aeránko maok, Pita man sérrá, “Yumo apaeritea Tokwae Karamp Spiritan mokoepan nke neria poupwekápi nepon? Amo wawae. Waráp poumaropamp yákáre santukup-papnap arop fárakap te mankea ménki fek máyakáp napon. Am fárakap amwan kor sámpá tukupá pap mwanapon.”

¹⁰ Aerá séránko maok, táte am fek táman am yupuao kor Pitamp wonae fik piká párákapria wae sumpwi yak. Aenko maok, am ménki-tárápu mankea nke napo, am yupu wae sumpwi yak. Aenánko maok, am fárakap man sámpea santukupea poumaropan papnap wonae fik pap.

¹¹ Aenapo maok, sios ponankor, tá arop ankwap fárakapao kor, am anánkwapao taknep kar wawia maok, apáp tirinka waeapon.

Aposel fákáre nkwakwe make kárákáre yororoiap kar

¹² Koumteouráp arop ou mek aposel fákárerao Kwaromp kárákáre fek nkwakwe make kárákáre yororo. Aenapo, Kwarén mérnáp arop ponankor ankáránkamp ninik fek lotu nap tokwae mekamp Solomonomp naepik koupoukour konapon. ✱

¹³ Ponankor arop ankwap fárakap te am fárakapamp e sakapria, apápria maok, am fárakapént koropea koupoukour mo.

¹⁴ Aenapo maok, kápae kare koumteouráp arop fákáre Tokwae Karan méria koroprá, am fárakapént tapokwap.

¹⁵ Aeapo maok, koumteouráp arop fárakapao kor touwenap arop ti-koroprá, mwaeao nkwakwe make kwanpae ankank yunkrá párákoprá

maok, am fek tirá kák. Am tak nap te, Pita yámar fek yáarak nánko, maomp wunérirao, am fárakapamp pourouk oupoupour nánko, am fákáreamp touwe fwapanáponoria niapon.

¹⁶ Jerusalem wonae fik mwaekamp, ponankor taun mekampao kor koroepa koupoukour. Am fárakap te touwenap arop fárakap ntia kwatae-aropao woukouria kwatae káknámp arop fárakap ti-korop napo maok, am kounteouráp arop te warko fwapiapono. ✱

Enselo aposel fákáreran kalabus nap mekamp yaewourimp kar

¹⁷ Aenko maok, pris taokeyak konámp arop, tá maomp ponankor mént yakáp konap, tá Sadyusi fákáre, makia maok, am fárakapao aposel fákárerao am tére napan nkea kokwarokria yonkwae pwarámp.

¹⁸ Aeria maok, am fárakap aposel fákáreran tia, kalabus nap mek kwatae-nap arop fákáre yakáp nap mek kák. ✱

¹⁹ Aenapan maok, kumuruk Kwar Tokwae Karamp ensel ankárankao kalabus nap ménki kik-pwararea maok, am fárakapan ek éréképá mankea sérrá,

²⁰ “Yumo tukupea lotu nap tokwae mek kounteouráp aropan wourékam yiki yakamp ponankor ninik farákápenke.” ✱

²¹ Aposel fákárerao am kar wawia maok, kounteounek kar lotu nap tokwae mek tukupea maok, kounteouráp aropan kar farákáp.

Pris taokeyak konámp arop, táte maomp arop fákáre, Kaunsil fákáre ponankor wumwi napo koroepa koupoukour. Aeria maok, kalabus nap mek kar sámp-kérépria sérrá, “Am aposel fákáre éréképá koropenke.”

²² Mak rapo maok, plisman fákárerao am kalabus nap mek tukupea nkeapo maok, aposel fákáre yak mo. Aenapo maok, warko arákarrá tukupea am fárakapan kar sérrá,

²³ “Yino tukupea nke nánko maok, am kalabus nap te ménki kéri yak nánko, am fek taokeyakáp konap soldia fákárerao ménki méntép fokouri yakáp napo maok, yino ménki kik-pwarará yinkeá am nap mek nke nánko te, aposel fákáre te ankárankampao kor am mek yak mono.”

²⁴ Aerapo maok, lotu nap tokwae mekamp kepten, tá pris tokwae fákáre makia maok, am kar waria ninikria maok, “Ae te am arop fárakap te mokopia moyakáp napon?”

²⁵ Aerapo maok, arop ankárank koroepa am fárakapan sérrá, “Yumo te wawenke. Yumo am arop fákáre kalabus nap mek kák nap te, am fárakap te lotu nap tokwae mek yakáprá kounteouráp aropan kar farákáp napon.”

²⁶ Aerá sénánko maok, kepten ntia plisman fákáre tukupea am aposel fárakap tiria maok, éréképá korop. Aenapao maok, man te fupuk mono. Takria, kounteouráp aropao nomwan yumwi fek yérenképántánorá apápria párák sánánkar érékép napon.

Aposel fákáre Kaunsilén apáp moria kar farákápap kar

²⁷ Plisman fákárerao aposel fákáre éréképá koroepa Kaunsil fákáre nke nap fek párapo napo maok, fokouri yakáp napo, pris taokeyak konámp aropao am fárakapan sérrá,

²⁸ “Yino waeman yumwan sérrá, ‘Kounteouráp aropan maomp e fek kar farákáp kwapon’rá séri námp te, yumo wa moi yakáprá, oukoumwan am kar farákáprá yakáp napo, Jerusalem mek mwaekamp kounteouráp arop

waeman am kar wawia pwi napono. Tá yumo yinan ‘Am aropan sámp-wouroump napono’rá sérar napon!’

²⁹ Aerapan maok, Pita ntiaka aposel fákáreao am kar pwarokwaprá arakrá sér, “Yino te ankár Kwaromp karwaok saráp mwanámpono. Yino te aropamp karwaok tukup mono. ✱

³⁰ Yumo Jisasén yaopwae porokopramp fek pukupia sumpwi papapan maok, nomp appeyaenánpomp Kwaro man fárámpea papámpon.

³¹ Kwaro man warámpea narek pokeaka, yae-párak mwaek páte nángo tank námpon. Aeria mao nomwan mwae kup yénkrá, nomwan warko éréképnámp arop yak námpon. Am taknámp ke fek táman maok, mao fwap Israel fi nomwan yaewour nángo, nomo kwatae ninik pwarará maonámpok tukup nángo, mao nomp kwatae ninik tirá éper naenámpon. ✱

³² Yino te Kwaro am ankank tére nángo nkenámp karan farákáp konámpon. Tá Yiki Kor Spiritao kor am ankank táman farákáp námpon. Aenángo, am karwaok tukupnap kounteouráp arop farákapan Kwaro am Yiki Kor Spirit nénk námpon.” ✱

Gamalielo Kaunsil fákáreaan ‘Aposel fákáreaan porokwe fekenk’ rimp kar

³³ Am Kaunsil fákárea Pitamp kar waria maok, yonkwae pwarámpria am aposel fákáreaan tirá wour mwari wae.

³⁴ Aenapan maok, am ou mekamp Kaunsil ankwap yak námp mao te Farisi fi mekamp, maomp e te Gamaliel. Mao te lo méria farákáp konámp tisa yak nángo, ponankor kounteouráp arop maomp e sakap konap. Mao sérrá, “Aposel fákáreaan ek éréképá yinkea napo, kánanke kwarok ke fek yakápanápono.”

³⁵ Aeránko maok, aposel fákárea wae ek yink tenapo, Gamaliel Kaunsil ankwap fákáreaan sérrá, “Israel fi mekamp arop fákárea, yumo te mámá arop fárákapan apae mwaria te, yumoku támao fwapia ninik kouritea kip.

³⁶ Yumo te wae mér napon, wokwae tae morok te Tiudas sérrá, ‘Ono te arop tokwae, ono te kárákáreno.’ Waeman 400 naenámp niamp arop maomp wakmwae tukupapon. Aeapan maok, Gavmano soldia tirá kérép nángo, am aropan yaonk-pap napo, man mérap arop fárákáp pirikimpea tukup napo, maomp tére te kwaporok pwara námpono.

³⁷ Tá wakmwae, Gavmano kounteouráp aropamp e ti naenámp ke fek, Galili mekamp Judaso arop ankwap fárákapan yopor kaea Gavmanén yorowaria yérépe mwaria éréképá akwap. Aempan maok, man kor yaonk-pap napo, maomp wakmwae tukupnap arop fárákáp pirikimpea tukupapon.

³⁸ Aenapantá, ono oukoumwan yumwan sénampon: Yumo te am arop fárákapan te kánanke nkwaok maki kwapon, pwar kipo. Am aposel fákárea aropamp ninik fek saráp tére napo te, am tére kwatae akwap naenámpon.

³⁹ Aeno Kwaro námoku nénk námp téreanángo te, yumo am fárákapan taokor mwanap pourou mono. Yumo takria, Kwarén yorowar mwanape.”

⁴⁰ Aeránko maok, am Kaunsil fákárea Gamalielo sérámpaokria maok, aposel fákáreaan wumwiria, koropapo maok, am soldia fákáreaan sérrá, “Aposel fákáreaan paok ke fek fupukenke.” Aerapo, am fárákapan fupukia pwarará maok, sérrá, ‘Yumo te warko Jisasomp e fek kar farákáp kwapon’rá séria, tirá kérép.’ ✱

⁴¹ Aeapo maok, aposel fákárerao am kaunsilén pwarará tukupria maok, Kwaro waeman námwan Jisasén mérnáp fek pwarápae sámp mwanap fwap pwi naponorá ninik námponoria warákáránk. ✧

⁴² Ae nap kwamp maok, kumur méntép lotu nap tokwae mek, táte aropamp nap mek kor tukuprá 'Jisas te Kraís támaono'rá am Kwapwe Kare Kar yénkrá farákápria maok, am tére te ankár pwar moiapon. ✧

6

Aposel fákárerao námwan yaewour mwanapria arop fákánek yoroi kákap kar

¹ Am ke fek táman maok, Jisasén mérnáp arop te ou tokwae. Aeria maok, Grik kar fek farákáp konap arop farákáp Judamp kar fek farákáp konap arop farákapan kokwarok napon. Am te apae riteanápe, am farákapao fir monap aropan yaewour napao maok, náráp kae kounteouén te yaewour mo napria napon.

² Aenapo maok, aposel éntér-sámprampao Jisasén mérnáp arop farákapan kopropenkria wumwiria maok, sérrá, "Yino Kwaromp kar farákáp mo pwarará, fir mwar nénk námp te, kwatae yak námpon.

³ Aenámpara, kémpiyae farákáp, yumo ou mekamp arop fákánek, arop ponankor man warákár konap, tá Yiki Kor Spirit top-pwarámpá yakáp námp, tá yonkwae kour kwapweráp aran oupouroukia napo, nomo am farákapan yoroi kák nánko, am tére tére mwanapon.

⁴ Aeno yinoku te kápae kare por kar toropwaprá, kounteouráp aropan Kwaromp kar fek yaewour mwanámpon."

⁵ Makrá sérrá maok, kounteouráp arop ponankor am aposel fákáreramp kar wawia, warákárria maok, fákánek aropan éréképea korop. Maomp e te ará: Stiven te maomp mér te kárákare kor kareria maok, táte Yiki Kor Spiritao maomp pourouk aowarámpá yak námpon. Tá ankwap te Filip, ankwap te Prokorus, ankwap te Nikanor, ankwap te Timon, ankwap te Parmenas, ankwap te Nikolas. Nikolas te Antiok mekamp aropao maok, Juda lotunap ninik sámpae ampaok i konámp arop.

⁶ Am fákánek aropan éréképá koropea aposel fákáreamp wonae fik párapok napo, am farákapao maomp me korok yae paprá Kwarén kar toropwapia maok, am tére mwanap arop yoroi kák. ✧

⁷ Aeapo maok, Kwaromp kar kápae kare apár mek akwapánko maok, kápae kare kounteouráp arop Jerusalem mek Jisasén méria, maomp firáp yakápiapon. Táte kápae kare pris fákáreao kor Jisasén méria Kwaromp karwaokiapon. ✧

Juda firao Stivenén kотиap kar

⁸ Kwaro ourour kwapwe ntia kárákare tokwae Stivenén sánkánko maok, am fek táman kounteouráp arop nkeap fek nkwakwe make kárákare yoro.

⁹ Aenko maok, arop ankwap fákárerao Stivenént kar yorowar. Am arop farákáp te Judamp 'Amwar Yakápnáp Arop Fákáreamp lotu nap'rá sér i konap mekamp arop farákáp, taun tokwae Sairini mekamp, tá taun tokwae Aleksandria mekamp, tá provins Silisia ntia provins Esia mekampoiapon.

¹⁰ Yiki Kor Spiritao Stivenén yonkwae kour sánk námpara, am arop farákáp te maomp kar te kwe-pwar mwanap pourou mono. ✧

¹¹ Aenámpantá maok, am fárakap arop ankwap fárakapan kar porokwerá arakrá sér, “Yumo yankar-séria ‘Yino wa nánko, Stiven te Moses ntiaka Kwarén wouroump-séri námpono’rá sérenke.” ✧

¹² Amnap ninik fek kounteouráp arop, tá Juda taokeyakáp konap arop, tá lo yénkrá farákáp konap arop, Stivenén sámp-wouroumpenkria fopwaok. Aenapo am fárakapao tukupea Stivenén sámpea maok, Kaunsil fákáreaonapok sámpá tukup.

¹³ Am fárakapao man kwekár sér mwanap arop fákáre éréképá tukupeakapo maok, am arop fárakapao arakrá sér, “Am arop te kápae kare por Kwaromp nap ntiá maomp loan kwatae kar sér i konámpon.”

¹⁴ Mak ritea maok, arakrá sér, “Yino wanánko, mao sérrá, ‘Am Nasaret mekamp Jisas te lotu nap tokwae souroumpouria, Moseso nomwan sámpámp ninik pwarará, ankwap yiki ninik kák naenámp’rá sér i konámpon.”

¹⁵ Aerapo maok, am Kaunsil tankápnap fákáre ponankor Stivenén tokoreyakápria nke napo maok, maomp yimetáp te enselomp yimetáp wae niampi yak.

7

Stiveno Kaunsilén kar farákápámp kar

¹ Aenánko maok, pris taokeyak konámpon arop Stivenén arakrá turunk, “Mámá kar amwan sénap te kare kar ni mo nie?”

² Aeránko maok, Stiveno sérrá, “Kémpiyae tárápu, tá onomp tékénou fákáre, yumo wawenke! Wokwaek kar nomp ounáp Abraham oukoumwan taun Haran mek akwap mo, apár Mesopotemia mek yakámp fek maok, am ke fek táman yámar mekamp wae tokwaeráp Kwar Abrahamonámpon koropámpon.

³ Aeria maok, Kwaro man arakrá sér, ‘Amo waráp firáp arop, tá waráp apár fi máte wampwe pwarará, akwap napo, amwan am mek yak nanap apár yénkép nanampon.’

⁴ Aeránko maok, Abrahamo am apár Kaldia pwarará akwapea Haran mek yak. Aenko am ke fek maomp naropwar sumpwi nánko, warko Kwaro man sámp-kérépánko maok, koropeaka nomo oukoumwan yakápnámp apár mek mamek yakámpon. ✧

⁵ Aeno Kwar te Abrahamén apár ankwap námoku naenámp kare te sánk mo, tá ankwap kánanke kareanánko pwar moimpon. Aempan maok, Kwaro, wakmwaek mámá apár sánkea nanko, maomp apár yak, tá maomp tárápu firamp apár yak naenámp rimpon. Abraham te am ke fek oukoumwan táráp sámp mo nánko maok, ✧

⁶ Kwaro man takrá sér, ‘Nánkár wakmwaek waráp ounáp tárápu te ankwap fi apár mek tukupá yakáp mwanapon. Aeria am fárakap te ankwap fi aropamp kwaporok tére arop yakáp napo, am fárakapao man sámpá yam-pourourá tukupea 400 yopwar fek mwanapon.

⁷ Aenapan maok, nánkár wakmwaek te ono am takinap ankwap fi arop fárakapan nopok touwe nénk nanampon. Aea napo maok, nánkár wakmwaek am fárakap am fi pwarará koropea, mámá apár mek onan lotu mwanap’rá sérimpon. ✧

⁸ Kwaro Abrahamén kontrak yoroinámp yénképria, mao ankár yipi fárakap naenámp rimpono. Tá wakmwaek Abrahamo Aisakomp naropwar yakria,

yukupuk yae fek Aisakomp yipi fárakapámpón. Aeakánko maok, Aisak te náráp táráp Jekopomp yipi fárakap. Tá nomp appenáp Jekop maomp tárápu éntér-sámpraman yipi fékérímpón.

⁹ Am appeyaenáp támao náráp nánae Josepén kokwarokria kwaporok tére konámp arop niampia sámprá, ankwap fi aropamp yaeek sám-p-kérépaponó. Aenapo, am fárakapao man Isip mek warámpá tukupapan maok, Kwaro ménér yakámpón.

¹⁰ Mao man yaewourria, maomp ninik kápae tirá épéri pwar. Tá Josep Isip mekamp kingént kar sénánko maok, Kwaro man kingo warákár naenámp yonkwae kour sánk. Aenánko maok, kingo man Isip mekamp ankank poukwap naenámp Gavman Tokwae yoroi pap. Aetenánko maok, mao kingomp nap mekamp ankankan kor poukeyakámpón. ✧

¹¹ Nánkár wakmwaek maok, Isip mek fir mo nánko, yae-porokwe tokwae ponankor apár mek koropria, Kenan mek kor tak nánko, kounteouráp arop ponankor ninik kápae tokwae sámpapon. Tá nomp appeyaenápo kor fir fár mwanap moimpon. ✧

¹² Aeria maok, Jekopo wanánko, ‘Fir te Isip mek tank námp’rá sénapo maok, táte mao nomp appeyaenáp manénkir tirá kérép. ✧

¹³ Aeapan maok, warko anánkan tukupap te Josepo náráp naeounápén sérrá, ‘Ono te Josepono.’ Aeránko maok, táte kingo kor Josepomp fi am mérimpon.

¹⁴ Aeria maok, táte Josep náráp naropwar Jekopén kar kérépria wumwi nánko maok, Jekopo náráp kounteouráp arop fi éréképea koropámp te 75ono. ✧

¹⁵ Aea maok, Jekop Isip mek akwapá yakea maok, wakmwaek sumpwi tenánko, nomp appeyaenáp fákáreao kor wae surumpwi pwar. ✧

¹⁶ Aenapo, am fárakapamp kour te apár Kenan mek tiarárrá ti-tukupea taun Sekem mek, wokwae Abrahamo Hamoromp tárápuran mani silva sánkria sámpámp apár mekamp péri me mek kákapono. ✧

¹⁷ Kwaro wokwae kar Abrahamén sérimp yopwar 400 wae akwapá pwar naeria nánko maok, am fek táman Isip mekamp Israel fi wae námoku kápae kare forokora wae.

¹⁸ Aenapo maok, am ke fek táman king ankwap Isip mek yakria maok, Josepomp tére te mér moitea yakrá maok, ✧

¹⁹ am king támao nomp firáp arop firan poupwékápria sámpá yampourou. Taktia maok, am fárakapan, ‘Yiráp tárápu ek épéri tenapo surumpwianápono’ ria fopwaoka wae napon. ✧

²⁰ Am ke fek táman Mosesomp éntupwaro man fárakapea-nánko, am táráp te kwapwe kare kare nánko maok, Kwaro man warákár. Aenánko, éntupwar naropwaro kánánkámp sámpá yak nepo, wae yinink yunk akwap te.

²¹ Aenánko maok, wakmwaek am táráp ek sakwapea páte nepo maok, tá kingomp yupu-tárápao akwapea nkea sámpea, mao námokuráp tárápnámp wurumpámpón.

²² Takianánko maok, Moses éririaka, Isip mek skuliaka am mekamp mér kwapwe sámpea maok, kárakáre kor arop yakria, kar kárakáre fek farákáprá, nkwakwe make ankank kárakáre térempóno. ✧

✧ 7:10: Stt 17:11; 39:23; 41:37-44 ✧ 7:11: Stt 41:54 ✧ 7:12: Stt 42:1-5 ✧ 7:14: Stt 45:1-11

✧ 7:15: Stt 46:1-7; 49:33 ✧ 7:16: Stt 33:19 ✧ 7:18: Kis 1:7-8 ✧ 7:19: Kis 1:10-11 ✧ 7:22: Kis

2:1-10

23 Mao am mek yakrá akwapea 40 yopwaria maok, warko náráp ankwapyaenáp Israel firan nke naeria akwap.

24 Akwapea nke nánko maok, Isip mekamp arop ankárankao Israel mekamp aropan yorowarrá yárakánko maok, Moseso man yaewourria Isip mekamp aropan porokwapea sumpwi pap.

25 Aeria maok, Mosesomp ninik te maomp ankwapyaenáp fárákap, Kwaro náráp yaerént purá am fárákapan yaewour naenámprá ninik mwanapan mpwe námpon. Aenámpan maok, am fárákap mér mono.

26 Takia maok, táte ankwap yae fek Moseso nke nánko maok, Israel mekamp arop yawor nonopok yorowar. Aenepo maok, mao akwapea sérémékéria taokarrá pap naeria maok, am arop yaworan sérrá, 'Ae! Yumo te mwearono. Apaeritea yumoku támao nonopok touwe sámp neria nepe?'

27 Mak ránko maok, am manénkir nikia yorowarámp arop támao Mosesén panánkár sakwapria sérrá, 'Amo te akwapea. Amwan te wa yinan taokeyakrá tárakwamp nanap arop pap námpon?'

28 Amo te yipirman Isip mekamp aropani napnám, onan kor porokwap pap nae rape?'

29 Aeránko maok, Moses am kar wawia mao wae farákap. Mao farákápá akwapea Midian firamp apár mek yak. Aeria maok, wakmwaek am mekamp yupu sámpea maok, poumou-táráp anánkaopwe ti. ✧

30 Moses am mek 40 yopwar yakeanáko maok, Sainai faonkwe wonae fik arop yak mo apár mek ensel ankwap maonámpok korop. Am ensel te Moseso nke nánko, yao kánanke yowe mek yaomwi yurunk nánko am mek yak.

31 Moseso am táman nkea ninik tokwae. Aeria maok, mao fwapi nke nae yonkwaerá wonae fik akwap nánko maok, Tokwae Karao man sérrá,

32 'Ono waráp appewarápomp Kwaro nae, tá Abraham, Aisak, Jekop, maomp Kwaro nae'rá sér. Aeránko maok, Moses wará yárakrá kour me woukoupria maok, am mek énounkoup naerianámp te, apápa wae.

33 Aenángo maok, Kwar Tokwaerao man sérrá, 'Amo ankár waráp pukamp su te wor-papae. Am te apae riteanápe, táma apár amo am mek fokopeyak nap te, onokumpria maok, am te fou karenó.

34 Ono te Isip mek onomp firáp koumteouráp aropan nap kwatae ninik te wae nke nampono. Ono am fárákapamp ém kar te wae wawia nampan, am Isip fárákapamp yaekamp warko érékép naeria ék nampon. Ae namp kwamp, ono amwan Isip mek warko sámp-kérép nae rae.'

35 Manénkir te Israel fi Mosesomp kar ták-pwarará arakrá sér, 'Amwan te wa yinan taokeyakria yinan kot nanap arop pap námpono?'rá sériapono. Aeapan maok, Kwaro am arop Moses táman arop taokeyak konámp arop, tá am fárákapan érékép naenámp arop yoroia sámp-kérép námpon. Yao kánanke mek yaomwi yurunk nám meknámp enselomp yae kor fek Kwaro man tak naenámp kárakáre sánk námpon. ✧

36 Aeránko maok, Moseso Isip mek akwapea, Kwaromp nkwakwe make kárakáre yoroia, am feknámp Israel fi éréképá akwapea Noumouri Solwara mek, tá kwar saráp mek 40 yopwar fek kor nkwakwe make kárakáre yororo. ✧

37 Am Moses támao Israel firan sérrá, 'Nánkár Kwaro yiráp ankwapnáp ankárank nánapi pwate nánko, onoku yak namp niamp yak naenámp.' ✧

³⁸ Wakmwaek Israel fi tukupea kwar saráp mek koupoukour yakáp napo, am Moses támao am fárákapént yakámp. Tá mao narek Sainai faonkwe wi fek pokeanáno maok, enselo man kar sánkánko, mao am Kwaromp yiki yak konámp kar nomwan fárákápámpo. ✧

³⁹ Aenámpan maok, nomp appeyaenáp te maomp kar wa moria kar ták-sírírá paokopria, warko Isip mekamp ankankan kikiankria, am mek arári tukup mwaria waeapon. ✧

⁴⁰ Am fárákap te Mosesomp nánae Aronén sérrá, ‘Am yinan Isip meknámp éréképea koropnámp Moses te, mao te apae mokoprian nomo mér mo námpono. Amo ankár yinomp kwar yoroia napo, mao mekia akwapria, yinan éréképá akwap naenámpo.’

⁴¹ Am ke fek táman gol fek bulmakau soup ankárank niamp kwekár kwar yoroi papea, man ofa sánk. Aeria am námokuráp yae fek yoroiap kwekár kwar táman warákáránkrá koupoukarrá fir kékérouá fépér. ✧

⁴² Aenapo maok, Kwaro am fárákapán, yumoku naponoria younkwe sitenánko maok, kwaporok námoku támao takrá kwekár kwarén loturá paokopria maok, yámar, yunk, térmeráp ankankan lotuiapono. Am tak nap te, profet fákáreramp buk fek yak námp niamp. Am kar te arakrá sér, ‘Israel fi yumo te kwar saráp mek

40 yopwar fek yakápria
bulmakauráp sipsip fupukrá tia ofa nap te,
ae te yumo am ofa taki nap te onani nap nie?
Mo karono.

⁴³ Am yumo sampnap sel nap te
kwekár kwar Molekompono.
Tá yumo yiráp kwekár kwar
Refanomp térme wunérian kor samp napon.
Yumo te am kwekár kwaromp wunéri yororoia
man lotu napon.
Aenapara, ono yumwan mapekamp
fárarámpá párapok nanko,
nkwampok Babilon firamp apár yak námp mwaek
tukupá yakáp mwarea napon.’ ✧

⁴⁴ Wokwaek kar nomp appeyaenáp fákáre te kwar saráp mek yakápap sel fekamp Kwaromp lotu nap sámpá yakápiapon. Am lotu nap yak námp te am fárákapán, Kwar te yiráp ofa mek yak konámponorá yénkép námpon. Am sel nap ti nap fek te Kwaro Mosesén sérimpaokria, Moseso nkenámp wunéri mántwaok tiapono. ✧

⁴⁵⁻⁴⁶ Wakmwaek maok, Josua nomp appeyaenámpomp tárápu éréképá ko-ropea Kwaro ankwap fi aropan yorowaria kwe-pwaranámp apár sámpea am apár mek am sankoropap sel fekamp lotu nap sámp-fokopapono. Am sel fekamp lotu nap te ankár taki yakrá koropea Kwaro warákár konámp arop King Devit yaknámp ke fekimpon. Tá Devito nomp ounámp Jekopomp Kwaromp nap ti nae yonkwaeria Kwarén kar toropwapimpon. ✧

⁴⁷ Aempan maok, wakmwaek Solomono mamá nap tímpon. ✧

⁴⁸ Aeno narek yaknámp Kwar Tokwae te aropao tinap nap mek te yak mo i konámpono. Profeto makrá sérimpon,

49 ‘Kwar Tokwaerao arakrá sér:

“Yámar te onomp sianono,

tá apár te ono am yumuntuk pu pátea tank konampono.

Ae konámpara,

yumo onompór te mokoep pourouráp nap ti mwanapon?

Tá ono te anepér nanamp némp te

maok yak naenámpón?

50 Onoku támao am ankank yoroi nampono.” ’ ’ ✧

Tá Stiveno Kaunsil fákárean warko arakrá sér,

51 “Yumo te kwekápnap aropono. Yumo te ankwap fi aropamp ninik niamp nape. Yiráp woupwi te kéri yak nángo, Kwaro sénámp kar wa mo napon. Yumo te wokwaek yiráp appeyaenápoiapnámp Yiki Kor Spiritamp kar ták-siri napon. ✧

52 Wokwaek te apae profet yakánko, yiráp appeyaenápo man sámpá yampourou moiapon? Am fárakap te ‘Yae-párak kare ninik naenámp arop korop naenámp’rá sérámp aropan te tirá wouriapon. Aeapan maok, oukoumwan te am arop wae koropeanámp an yumo man yopor aropamp yaek pap napo, man sámp-wouroumpapon. ✧

53 Yumo te enselomp yaekamp Kwaromp lo sámp napao maok, yumo ampaok tukup moi napono.” ✧

Stivenén yumwian arokop papnap kar

54 Stiveno makrá sénánko maok, Kaunsil fákáre am kar wawia, youpoukwap tokwaeria, you kikimpia wae.

55 Aenapan maok, Stivenén Yiki Kor Spiritao woukoupeyak nángo maok, yámar mek tokoreyakria nke nángo maok, Kwaromp wae kwapwwe tákap nángo, am mek Jisas Kwaromp yae-párak mwaek fokopeyak námp nke.

56 Aeria maok, Stiveno arakrá sér, “Yumo wawenk! Ono yámar mek nke nanko, yámar kikir akwap nángo, Aropamp Táráp Kwaromp yae-párak mwaek fokopeyak nángo nke nampon.” ✧

57 Aeránko maok, am fárakap am kar wawia maok, tékén kar kárakáre fek sérarrá, Stivenomp kar wawantánoria woupwi mek yae kákar. Aeria maok am fárakap ponankor ferámp rá foporakorrá tukupea Stivenén sámp.

58 Man sámpea santukupea ek taun younkwek sirarrá paokoprá man yaonk-pap mwaria yumwian arokop. Am manénkir man wouroump-sériap arop fárakap náráp waempyam éri worépámpá tukupea, arop tár-ménki ankwapamp wonae fik kák. Am aropamp e te Sol. ✧

59 Aeria maok, táte wae Stivenén yumwi fek arokopap ke fek te, Stiven arakrá kar toropwap, “Jisas Tokwae Kar e, amo onomp waemp sámpae.” ✧

60 Aeria maok, mao kwaráp torokomprá, tékén warko wumwiria sérrá, “Tokwae Kar e! Amo te am fárakapaonap kwatae ninik te nopoki kwapono.” Stiveno makrá séria pwarará maok, mao wae sumpwi. ✧

8

1 Aenapo maok, Sol te, fwaprá kar Stivenén sámp-wouroump naponorá ninikimpon.

Solo siosén sámpá yampourouimp kar

✧ 7:50: Ais 66:1-2 ✧ 7:51: Kis 32:9 ✧ 7:52: 2 Sto 36:16 ✧ 7:53: Ap 7:38; Hi 2:2 ✧ 7:56: Kl 3:1

✧ 7:58: Ap 22:20 ✧ 7:59: Lu 23:46 ✧ 7:60: Lu 22:34

Stivenén sámp-wouroumpnap ke feknámpia maok, Jerusalem sios koumteouráp aropan sámpá yampourouiapono. Aenapo, sios mekamp ponankor koumteouráp arop te pirikimpea distrik Judia ntia distrik Samaria mekmwaek turukump napan maok, aposel fákáre te oukoumwan Jerusalem mek am mek yakáp. ✧

² Arop ankwap fárákap Kwaro warákárnámp ninikaok kar paokop i konap te Stivenomp yákáre papria maok, éménka waeapon.

³ Sol te térea waerá sios mekamp koumteouráp aropan sámpá yampourou. Aeria maok, mao te nap-nap koumteouráp arop ti-akwaprá kalabus nap mek kák. ✧

Samaria mek Kwaromp Kwapwe Kare Kar farákápap kar

⁴ Am koumteouráp arop fárákap pirikimpea tukupnap mwaeknámp te, am némpouk mwaek Kwaromp Kwapwe Kare Kar farákáprá tukup.

⁵ Aeria maok, Filip te Samaria mekamp taun ankwap mek akwapea maok, Kraisoinámp Kwapwe Kare Kar am fárákapan farákápámp.

⁶ Kápae kare koumteouráp arop fákáre Filipomp kar waria maok, mao nkwakwe make kárákáre yoro námp nkeria maok, am fárákap woupwi pátea tankáprá maomp kar yae-párák wawiapon.

⁷ Kápae kare kwatae-arop koumteouráp aropamp pourouk woukouri yaknámp yéréperá kérépánko nke. Tá kápae kare arop pu kor surumpwi yakáp námp, tá pu kwataenap arop fárákap te warko fwap. ✧

⁸ Aenapo maok, táte am taun mekamp koumteouráp arop te nkea warákár tokwaeapono.

⁹ Arop ankárank am taun mek yak námp maomp e te Saimon. Mao te kápae kare yopwar fek fouráp, nkwakwe make ouwur tia yárakria maok sérrá, “Ono te arop tokwaeno.”

¹⁰ Aeránko maok, am némpouk yakápnap arop tokwae, tá kwaporok yakáp konap arop ponankor Saimonomp kar táman waria maok, ‘Am te Kwaromp kárákáreráo maomp pourouk yaknámp “Kárákáre Tokwae’ ”rá sér i konapon.

¹¹ Aenapo maok, kápae kare por mao nkwakwe make kárákáre yoronámpantá maok, kárákáre fek maomp kar wawia ninik tokwae.

¹² Aeapo maok, wakmwaek Filipino Kwaromp firáp taokeyak konámp Kwapwe Kare Kar farákápria maok, Jisas Kraisoimp e mént farákápánko maok, am fek táman koumteouráp arop wawia méria maok, ént mek nér.

¹³ Aeapo maok, Saimono kor wawia méria maok, ént mek anámpeaka Filipént yárakria maok, Filipino nkwakwe make kárákáre tokwae yororo námp nkeria, mao te ninik tokwae.

¹⁴ Tá Jerusalem mek yakápnap aposel fákáre wa napo maok, “Samaria fi te Filipino farákápnámp Kwaromp kar yae-párák wa nape.” Aerá sénapantá maok, am aposel fákáreráo Pita ntiaka Jonén am mek tirá kérép.

¹⁵ Aeapo maok, am arop yaworao akwapea am mekria maok, ‘Kwaro am fárákapan Yiki Kor Spirit nénkano’ ria kar toropwap.

¹⁶ Am te apae riteanápe am arop fákáreramp pourouk Yiki Kor Spirit oukoumwan ék mo nánko, am fárákápao kwaporok Jisasomp e fek saráp ént mek nér.

¹⁷ Aeapantá maok, arop yaworao am arop fákáreramp me korok yae paprá kar toropwap nepo maok, am fárákap wae Yiki Kor Spirit sámp. ✧

18 Aepo Saimono am aposel arop yaworan nke nánko, am fárakapamp me korok yae papepo, am fárakap Yiki Kor Spirit sámp nap nke. Aeria maok, mao kor mani sámpea, am arop yaworaonepok koropea sérrá,

19 “Yumo am kárákáre te onan kor sámp nepo, ono kor arop ankwapamp me korok yae pap nanko, mao Yiki Kor Spirit sámp naenámpon.”

20 Aeránko maok, Pita man sérrá, “Kwaro sánknámp ankank te kwaporok sánk námpon. Aeno amo am te mani fek sámp konapan mpweria, amo mani fek sámp nae nape? Am mani te tomorea amont moyak naenámpon.

21 Waráp ninik te Kwaro nke námp fek te yae-párak mo námpara, amo te yino Kwaromp térenámp mek yinont tére nanap pourou mo kareno.

22 Aenapara, amo te waráp kwatae ninik am ankár younkwe sánkea, amo Tokwae Karan kar toropwapria sénapo, waráp ninik mekamp ninik kwatae am tirá épér kuni mo nie?

23 Ono amwan nke namp te, amo Kwaro kwaporok sánknámp ankankantá kikianknap ninik kwatae támao waráp ninik kwatae papria, amwan kwatae ninik mek fákapá fákeyak námpon.”

24 Aeránko maok, Saimono am arop yaworamp kar pwarokwaprá maok, arakrá sér, “Ae te yumo onan yaewour riaka Tokwae Karan kar toropwap nepo maok, mao onan yaewour nánko, takeniamp korop mo naenámpon.”

25 Aenánko maok, am aposel yawor man wae pwarará, koumteouráp aropan Tokwae Karamp kar farákápria, tá Kwaro am arop yaworan yae-wourinámp ankank am táman kor méntér farákáp. Takia pwarará, am arop yawor arákarrá Jerusalem mek akwap. Am arop yawor akwapep fek te, am Samaria mekamp némp kánanke-táráp mekmwaek Kwapwe Kare Kar farákáprá akwapepono.

Filip ntiaka Itiopia mekamp aropamp kar

26 Kwar Tokwaeramp enselo Filipén sérrá, “Amo fárámprá Jerusalem meknámp Gasa mek piknámp épi mwae-páraok akwapaie.”

27 Aeránko maok, Filip am mwae-páraok akwapria nke nánko maok, Itiopia mekamp Kwin Kandasimp mani ankank taokeyak konámp aropao Jerusalem mek lotuia pwarará ✧

28 warko námokuráp apár fi mek akwap naeria korop. Mao te karis mek tankrá, profet Aisaiamp buk fekamp kar farákáprá akwapánko maok,

29 Yiki Kor Spiritao Filipén sérrá, “Amo karis firi wonae fiaok akwapaie.” ✧

30 Aeránko maok, Filip fárakoprá akwapea am karis wonae fik am fekria wanánko maok, am aropao profet Aisaiamp buk fekamp kar farákáp. Aenánko maok, Filipino man sérrá, “Amo te am farákápnep kar fi te mér rape mo nie?”

31 Aeránko maok, am aropao Filipomp kar pwarokwaprá arakrá sér, “Arop am fi kor onan sér mo nánko te, mokopia mér nanampon?” Aerá séria maok, Filipén sérrá, “Amo narek karis mek aokea onont tankae.”

32 Am Kwaromp kar ankwapmwaek farákáp námp te arakrá sénámpon, “Sipsipan porokwap pap mwaria warámpá tukup, tá sipsip morokamp pwae fárakáp mwaria napo, apánk mo i konámp niamp, mao kar tákap mo námpon.

33 Am fárakapao

am nkwakwe make wouroumprá sérarrá tukupap te,
 yae-párak kot i konap fek kot mono.
 Tárápu forokarea yakáp napo,
 arop fárákapao am fárákapan
 maoinámp kar fárákáp mwanapanápe, mono.
 Arop fárákapao waeman faropá páte napo,
 warko má apár mek yak mo námpon.” ✧

³⁴ Mao am kar fárákápea pwarará Filipén turunkrá, “Am profet takrá sénámp te wan sérimpon? Mao te námokuráp pourou karean sérimp ni, arop ankwapan sérimp nie?”

³⁵ Aeránko maok, Filipino am aropao nkerá fárákáp námp fekamp kar fi séria maok, am feknámp Jisasomp Kwapwe Kare Kar ankwap fárákáp.

³⁶ Takrá mwaeao akwapea nke nepo, ént ankwap yak. Aenáno maok, am Itiopia mekamp aropao sérrá, “Amo ént máma yak námp nkeae. Apae ankankao onan taokor náno, ono ént mek anámp mo nanampon?”

³⁷ Aeránko maok, Filipino man sérrá, “Amoku támao wae mér kare nap kwamp te, fwaponno.” Makrá séránko maok, tá am aropao kar pwarokwaprá sérrá, “Ono te wae mér nampon, Jisas Kraiss te Kwaromp Tárápono.”

³⁸ Aerá séri pwarará maok, náráp tére aropan sénánko, mao hosan taokor náno, karis fokopeyak. Aenáno Filip ntia am arop ént mek pikia maok, Filipino man ént mek anámp pap.

³⁹ Takia pwarará, kárákáre fek aok nepo, koupour kar Tokwae Karamp Yiki Kor Spiritao Filipén warámpá akwap náno, am arop te warko man nke mono. Aenámpao maok, am arop te warákárria maok, wae námokuráp mwae-páraok akwap.

⁴⁰ Tá Filip wae akwapea Asdot mek am mekamp taun kápae mek am mek yárákrá Kwaromp Kwapwe Kare Kar fárákáprá yárákia maok, wakmwae Sisaria mek akwapámpon. ✧

9

Solo Kristenim pap kar

¹ Am ke fek te Solo Jisasomp firáp aropan sámpá yampourourá tirá wour naeria kárákáre. Aeria maok, pris taokeyak konámp aropaonámpok akwapea maok,

² man sénánko, mao taun Damaskus mek Judamp lotu nap taokeyakáp konap arop fárákapampor pas kumwia, Solomp yaek sánk. Am pas fek te arakrá sér, “Solo yárákrá, Jisasonámpaok tukup konap kounteouráp arop fárákáp nke námp kwamp te, mao tirá fápákamánkia Jerusalem mek éréképa korop naenámppon.” ✧

³ Aeria maok, Sol wae Jerusalem pwarará akwapea Damaskus wonae fik náno maok, tá koupour kar yámar meknámp wae maomp pourouk tákap.

⁴ Aenáno maok, Solo apárok piká párákap. Aeria maok, mao wa náno, arop ankárankampamp kar arakrá sér, “Sol, Sol, apae riteaka mao onan sámpá yampourourá térea wae rape?”

⁵ Aeránko maok, nopok Solo sérrá, “Tokwae Kar, amo te wa nape?” Tá nopok mao sérrá, “Ono Jisaso nae. Amo te onan sámpá yampourou napon.” ✧

⁶ Aeno amo fárámpea taun mek akwapae. Nánkár arop ankárankao amo ankár takrá tére nanap ankank sénaenámon.”

⁷ Am arop fárákáp Solént tukupap te kokorokoria kar tákap mono. Am fárákáp foupourou yakáprá am arop kar sénámp wa napan maok, am fárákáp te am arop pourou nke mono.

⁸ Aeapo maok, Sol am feknámp fárámprá yi fikarrá nke námpao maok, maomp yi te oukoumwan kirikip yak. Aenámpantá maok, arop fárákápao man yae tokoropeaká taun Damaskus mek tukup.

⁹ Mao am mek yinink kumuri yak námp te, maomp yi te oukoumwan sukupi yak. Aenáno mao te firráp éntéráp fár mono.

¹⁰ Tá Jisasomp firáp arop ankwap Damaskus mek yakámp, maomp e te Ananiais. Man Tokwae Karao yém sérrá, “Ananiais!” Mak ránko maok, mao sérrá, “Tokwae Kar e, ono máyak rae.”

¹¹ Aeránko maok, Tokwae Karao man sérrá, ‘Amo fárámpea māmá mwae kup maomp e ‘Yae-Párak Kare Mwae’ am mwae akwapea, Judasomp nap mek oupouroukamp. Tarsus mekamp arop ankárank, maomp e te Sol, mao am mek Kwarén kar toropwaprá yak námpon.

¹² Maomp yi te oukoumwan kirikipyak námpan maok, mao yémén nke náno, arop ankwap, maomp e te Ananiais, akwapea maomp yi warko fwapanoria maomp pourouk yae pap námpon.

¹³ Aeránko maok, Ananiais napok kar pwarokwaprá arakrá sér, “Tokwae Kar e, ono wa nanko, kápae kare arop sérrá, ‘Am arop tene waráp firáp Jerusalem mekamp aropan sámpá yampourou i konámpon.’

¹⁴ Mao te pris tokwae fákáreao ‘Takaerá sénapo, mapek yakáp konap waráp e séria amwan lotunap arop fárákapan fápákamánkrá yarak námpon.”

¹⁵ Aerámpan maok, Tokwae Karao man sérrá, “Amo te akwapae. Am arop te oukoumwan onomp tére arop yak naenámon. Ono man ankwap fi aropan, king fákárea, tá Israel fi mek kor yarakrá onomp e érik farákáprá sénaenámpria nánapi tenampon. ✧

¹⁶ Mao onomp e farákáp námp fek nkwaekwe make touweráp kápae koropánk náno, sámpea kárakáre fek fokopeyak naenámp yénkép nanampon.” ✧

¹⁷ Aenáno maok, Ananiais akwapea maok, nap mek youmpea Solomp pourouk yae paprá maok, arakrá sér, “Nánae Sol, amwan Jisas Tokwae Karao mwaeak kikipi námp, mao támao onan sámp-kérép náno, ono korop namp te, waráp yi fwap nke napo, amwan Yiki Kor Spirit woukouponoria nampon.”

¹⁸ Ananiais takrá séri pwar náno maok, Solomp yi mek káre niamp am kárakápá yak námp koupour kar kwarákár éká párákap náno maok, maomp yi wae fwap nkeria, fárámprá ént mek anámp.

¹⁹ Aeria maok, wakmwaek Sol wae fwap fir fária kárakáre sámp.

Sol Damaskus mek Kwapwe Kare Kar farákápámp kar

Solo Damaskus mek Jisasomp firáp arop fárákápént ankwap yinink yae yakea maok,

²⁰ wakmwaek Juda firamp lotu nap mekmwaek yarakria maok, ‘Jisas te Kwaromp tárápono’rá farákáprá sér.

²¹ Aeránko arop ponankor Solomp kar wawia maok, kokorokoria arakrá sér, “Wi! Am arop te Jisasomp e fek loturá kar toropwapnap arop fárákapan

sámpá yampourou i konámp támaono. Mao te Jerusalem mek takianámpao, mapek koropea arop fápákamánkia pris Tokwae fákáreaonapok éréképá akwap naeria korop námpon.” ✧

22 Aerapan maok, Solo ‘Jisas te Kraiso támaono’rá farákápnámp kar te kárakáre kor karia maok, érik karaok farákár. Aenángo maok, Juda farákáap Damaskus mek yakáp nap am kar wawia maok, kokorokoria, nopok kar sér wwanap pourou mono. ✧

Juda firao Solén sámp-wouroump mwariakapo farákáap akwapámp kar

23 Kápae kare yae akwap tenánko maok, am Juda fákáreao koupoukarea maok, Solén sámp-wouroump mwaria kar pap. ✧

24 Aeria Juda fákáre Solén mwanámpria, taun yár ménki fek yámaraok, tá kumuruk kor man yééréki yakáp. Aenapo, Sol am taknap kar wae wa.

25 Aenángo maok, Solo éréképea yarak i konámp arop farákáapao man kumuruk taunan yarokwapnap yumwi fekamp yár windo meknámp basket tokwae mek papea paok fek ér-popwarrá pikia apárok papapono.

Sol Jerusalem mek yakámp kar

26 Wakmwae Sol Jerusalem mek akwapea Jisasomp firáp aropént yak naerianámpan maok, am farákáap te man, Jisasomp firáp moan mpweria apáp tirink.

27 Aeapo maok, Barnabaso Solén aposel fákáreaonapok warámpá akwap. Aea maok, mao Solo Tokwae Karan mwaeao nke nánko, Tokwae Karao man sérinámp kar farákáprá sér. Aeria maok, tá Solo apáp mo, Jisasomp e kárakáre fek Damaskus mek érik farákápnámp táman kor farákáprá sér. ✧

28 Aenángo maok, Solo Jerusalem mek am farákáapént yakria maok, mént akwapria maok, apáp mono, kárakáre fek térerá, Tokwae Karamp e fek érik sérar.

29 Mao te Grik kar mérnámp Juda fákárent kar séria maok, am farákáapént kar yorowar. Aenámpan maok, am farákáap, man te mokopia sámp-wouroump mwarrá mwae oupourouk.

30 Aeapo maok, Jisasomp firáp ankwapyenáp farákáap am méria maok, Solén warámpá tukupea, taun Sisaria mekia maok, taun Tarsus mek sámp-kérép.

31 Aenapo maok, táte am apár Judia mek mwaekamp, tá Galili mek mwaekamp, tá Samaria mek mwaekamp sios mek kump kounteouráp arop yae-párak yakáp. Aeria maok, am farákáap te Tokwae Karamp yae ankore mek yakáp i konap ninikaok napo, Yiki Kor Spiritao am farákáapamp ninik mek kárakáre sánk nánko, kápae kare kounteouráp arop farákáap sios mek korop napon.

Pita Ainiasomp pourou fwapi papámp kar

32 Pita ponankor némpouk mwaek yarakia maok, taun Lida mek kuri akwapea, am mek kump Kwaromp firáp aropént yak.

33 Aeria nke nánko maok, am némpouk arop ankáránk maomp e te Ainias, yukupuk yopwar máte ankár kour ponankor sumpwi yakánko yarak mono, nap mek saráp amp.

34 Aenámp aropan Pita sérrá, “Ainias, oukoumwan te Jisas Kraiso amwan warko fwapi pap námpono. Amo fárámprá waráp amp i konap ankank

nánapae.” Aeránko maok, mao wae pu kor fwapria koupour fárámpánko maok, ✧

³⁵tá am Lida ntiaka Saron mekamp arop ponankor nkerá paokopria maok, kwatae ninik pwararea Tokwae Karaonámpok koropap.

Pita Tabitan fárámpá papámp kar

³⁶Taun Jopa mek am mekamp Jisasén mérnámp yupu, maomp e te Tabita, Grik kar fek te ‘Dorkas’rá sér i konaponó. Mao te ankár kumur méntép kwapwe kare ninik fek yárakria maok, kápae kare kounteouráp arop ankank mo napén yaewour i konámpono.

³⁷Am ke fek táman maok, am yupu touwe sámpea sumpwinko maok, maomp yákáre ént fek yáraría narekamp aokore mek páte.

³⁸Lida te Jopa wonae fik yak námpara, Jopa mekamp Jisasén mérap arop fákáre wa napo, Pita Lida mek yak námpon. Aerapo maok, am fárákap arop anánkaopwe Pitanámpok tirá kérépapo, akwapea man sérrá, “Amo yinonámpok koupour koropae. Apwapi kwapono!”

³⁹Aerepo maok, Pita fárámpá am arop yaworént akwapea am fekánko maok, táte kounteouráp arop fárákapao man warámpea narekamp aokore mek pok. Aeria maok, ponankor kae kounteou koropea Pitan ikarrá éménkrá yakáp. Aeria maok, Pitan, yino Dorkas énéni yakápriaka yoroinámp waempyámráp ankank mámánrá yénk.

⁴⁰Tá Pita am mekamp kounteouráp aropan apárok tirá kérépea pwatea maok, námoku mwar kwaráp torokompria kar toropwap. Takia pwarará, sámpe-arákarrá am yupu yákáre táman nkeria maok sérrá, ‘Tabita, amo fárámpae!’ Aeránko maok, am yupu yi firékarrá Pitan nkeaka maok, fárámpea tank. ✧

⁴¹Aenánko maok, Pita maomp yae tokoroepa ka-pap nánko, fokopeyak. Aenka maok, Pita Kwaromp kounteouráp arop ntiaka kae kounteouran wumwiria am fárákapan Dorkas fárámpea yiki yak námp yénkép.

⁴²Am Pita takinámp kar Jopa mek am mek akwapánko, kápae kare arop fárákap Tokwae Karan mériapon.

⁴³Aeapo maok, arop ankwap, maomp e te Saimon, méntér kápae kare yae yak. Am Saimon te bulmakauráp fir yipi térerá ankwap téreampor nánap i konámp aropono.

10

Ensel koropea Rom mekamp arop Korniliusén kar sérimp kar

¹Arop ankwap Sisaria mek yak konámp, maomp e te Kornilius. Mao te Rom mekamp 100 soldia taokeyak konámp arop. Am soldia fákáre te ‘Itali mekamp Soldia’rá sér i konapon.

²Mao te Kwaro warákár konámp ninikaok i konámp arop, tá mao ntiaka maomp nap mek yakápnap arop fárákap Kwaromp yae ankore mek yakáp i konaponó. Mao te ankank monap Juda fákárean yaewour naenámp mani kápae kare néni konámp, tá mao te ankár kumur méntép Kwarén kar toropwap saráp yak konámpono.

³Mak i konámpao maok, ankwap yae fek kumuran yámar yinink ke nánko, yém niamp nke námpao maok, ankár érik karaok farákár. Mao nke nánko,

Kwaromp ensel ankárank nap mek koropea maok, man arakrá sér, “Kornilius!” ✧

⁴ Tá Korniliuso man nkea apápa waeria maok, man sérrá, “Arop Tokwae, apaeno?” ✧

Aeránko maok, enselo Korniliusén sérrá, “Kwaro waráp kar toropwap nap te wae waria maok, amo arop mani ankank mo napo nénk konap ninik táman ninikia warákár námpon. ✧

⁵ Oukoumwan te amo ankár arop ankwap fárákap Jopa mek tirá kérép napo, tukupea arop ankárank maomp e te Saimon, tá ankwap e te Pita, man oupouroukia man sénapo korop naenámpono.

⁶ Am arop te ankwap Saimon bulmakau yipi fwapokwap i konámp aropént yak námpon. Maomp nap te solwara woupwi fik yak námpon.” ✧

⁷ Enselo wae séri pwarará akwapánko maok, tá Korniliuso náráp tére konep arop yawor, ntia soldia ankwapan wumwi. Am soldia te Kwarén lotu i konámp, tá kápae kare por Korniliusént yak konámp.

⁸ Korniliuso am yininkaopweran námwan korop nánko nkenámp ankank fwapnae kari séria maok, Jopa mek tirá kérép nánko, tukup.

Pita yém niamp fek nkenámp kar

⁹ Am fárákapao tukupea mwaeao k pampia wakoránko, tukupea némp Jopa wonae fik tae napo maok, yámar kuk. Aenánko, am ke fek táman Pita nap yumuntuk poka kar toropwap naeria.

¹⁰ Pita yae-porokwe nánko, fánaeria námpan maok, oukoumwan fir yankrá nánapapo maok, mao yém niamp arakrá nke:

¹¹ Mao nke nánko, yámar kikir akwap nánko maok, waempyam tokwae niampao ék. Am ankank te, yiawor woupwirápan ér-popwarrá ék.

¹² Mek am mek te nkwakwe make nape fir kápae kare yakápánko maok, tá tákamráp sipar, antráp, arao kor mek am mek yakáp.

¹³ Tá arop top kor niampao Pitan sérrá, “Amo fárámprá mámá fupukrá kákea fépérae.”

¹⁴ Aerá séránko maok, tá Pita sérrá, “Tokwae Kar, ono te wae kare kar sénampon: Ono wokwaek kar te amo nke nap fek yiki kukur monámp nape fir loao taokor námmp te fár mo i konampon.” ✧

¹⁵ Aeránko maok, warko ankwap por arop kar niampao arakrá sér, “Ankank Kwaro yiki kukarrá pap námpan te amo ‘Yiki kukur monámp ankank’rá séri kwapono.”

¹⁶ Am ankank te yinink por takia maok, waeman yámar mek arákarrá pok.

¹⁷ Aetea maok, Pita am yém nkenámp fi táman, máte apaenoria ninika waerá yarakánko maok, am ke fek táman Korniliuso tirá kérépámp arop fárákap te wae koropea Saimonomp yár ménki fek fougouri yakáp.

¹⁸ Aeria am fárákapao arakrá wumwi, “Saimon, ankwap e Pita te, mapek yakán ni mo nie?”

¹⁹ Aerapo maok, Pita oukoumwan am yémi námmp táman ninikrá yak nánko maok, Yiki Kor Spiritao man sérrá, “Amo wawae! Arop yininkaopwe koropea amwan oupourouk nape. ✧

²⁰ Amo niniki kwapono. Onoku am arop tirá kérép nampono. Amo pikia énenki tukupenke.”

✧ 10:3: Ap 9:10 ✧ 10:4: Yé 8:4 ✧ 10:4: Yé 8:4 ✧ 10:6: Ap 9:43 ✧ 10:14: Wkp 11:3,13,20,26

✧ 10:19: Ap 11:12

21 Aeránko Pita am arop fárákapaonapok pikia sérrá, “Am arop yumo oupouroung nap te ono támaono. Yumo te apae ankankan korop napon?”

22 Aeránko maok, am fárákap sérrá, “Kornilius, mao te 100 soldia taokeyak konámpao, yinan tirá kérép námpon. Mao te yae-párak kare arop, tá Kwaromp yae ankore mek yak konámp arop. Tá Juda fi ponankor man ‘Kwapwe kare arop’rá sér i konapon. Am aropan Kwaromp enselo sérrá, ‘Mao amwan wumwi nángo, amo maomp nap mek akwapea napo, mao waráp kar wawano’rá séri námpon.”

23 Aerapo maok, Pita am fárákapan nap mek éréképá youmpea pampia maok, kounounek fápáramprá Pita énéni tukup. Tá Jopa mek yakápnap Jisasén mérap arop fárákapaonap kor énéni tukup.

Pita Korniliusomp nap mek akwapámp kar

24 Tukupeaka mwaeapok pampia tukupea Sisaria mekapo maok, Korniliuso man, wokwae korop mwanapria maok, náráp nouroup fákáre ntia námokuráp ankwapyaenáp fákáre éréképea maok, koupoukour yakáprá yépékrá yakáp.

25 Pita akwapeaka am fekánko maok, Korniliuso mankrá maomp pu wonae fik woukourá lotu.

26 Aenáo maok, Pita man sérrá, “Amo fárámpae! Ono kor aropono.” ✧

27 Aeria maok, Pita mént kar séria maok, táte nap mek youmpea nkenko maok, kápae kare arop am mek néntépeyakáp.

28 Pita am fárákapan arakrá sér, “Yumo te wae mérono, yino Juda fi te arop ankwap firént yak mo i konámpan maok, oukoumwan te Kwaro onan yénképrá, ‘Arop ankwap fi te Kwaro nke námpe fek yiki kukur mono’rá séri kwaponori námpon.

29 Aenámpantá ono te yiráp kar ták-pwar mono. Ono wawiaka korop nampono. Oukoumwan te ono yumwan turunk rae: Yumo te apaeritea onan wumwi napon?”

30 Aeránko maok, Korniliuso man sérrá, “Ono ankank nke namp te oukoumwan yininki yak námpon. Am te ará: Ono onokump nap mek tankrá yámar yinink ke nángo, Kwarén kar toropwaprá tank nanko maok, arop ankárankamp ono nke namp fek fokopeyak nángo, maomp waempyam te waentar kwapwe.

31 Aenámpao mao sérrá, ‘Kornilius, Kwaro amo kar toropwap nap te wae wa, tá amo arop mani ankank mo napo nénk konap kwapwe kare ninikan kor wae ninik námpon.

32 Aenámpara, amo arop sámp-kérép napo, Jopa mek akwapeaka Saimon Pitan wumwia warámpea koropanápono. Mao te Saimon ankwap bulmakau yipi fwapokwap i konámp aropént yak námpono. Maomp nap te solwara fik yak námpon.’

33 Aerá sénámpantá maok, ono koupour arop amonapok tirá kérép nanko, tukupea napo, amo yae-párak koupour korop napon. Oukoumwan te yino ponankor koropeaka Kwaro nke námpe fek mapek yakápria maok, táte Kwar Tokwaerao amwan sánkámp kar yinan farákápnap wa mwaria námpon.”

Pita Korniliusomp nap mek kar farákápámp kar

34 Pita arakrá sér, “Kare karono, oukoumwan te ono wae mér nampon: Kwar te arop fi ponankor ankárankamp puri fek yae-párak kare ninik i konámpono. Mao te apae-apae arop firan kor fwaponu. ✧

35 Ponankor arop fi mekamp arop maomp yae ankore mek yakápria yae-párak kare niniknap arop fárákapan warákár konámpon.

36 Yumo te wae mér napon, máma kar te Kwaro Israel fi yinan sámp námpon. Am Kwapwe Kare Kar te ará: Jisas Kraiso arop ponankoramp Arop Tokwaerao maok, mao te nomwan fwapokwapiaka, Kwarént nouroup mwanap yoroi pwate námpon. ✧

37 Yumoku te wae mér napon, Jono wokwaek kar ‘Ént mek nérenk’ ria kar farákápea pwar nángo, wakmwaek tae morok tokwae kar ankank koropámp kar Galili meknám pia maok, Judia mekamp apár ponankor mekmwaek koropea koropámpon.

38 Kwaro Nasaret mekamp Jisasén nánapia, Yiki Kor Spirit ntia kárakáre tokwae sánkea maok, Kwar námoku méntér yak nángo, mao némp-némp yárakrá ponankor koumteouráp aropan Satano sámpá yampourou námp yaewourrá fwapokwapimpon. ✧

39 Aenámpan yino te kápae kare ankank mao Juda yinomp ponankor apár mek, tá Jerusalem mek tére námp farákápnámp aropono. Arop fárákapao yaopwae fek man pukupia sumpwi papapon.

40 Aenapan maok, yinink yae fek Kwaro man fárámpea paprá, yinomp yi mek yénki námpon. ✧

41 Aenámpan maok, mao te Juda fi ponankor nke nap fek korop mono. Mao te wokwaek Kwaro yinan náráp kar farákámp mwanapria nánkárápnámp arop fárákámp, yinomp yik saráp korop námpon. Mao apár me meknám fárámpá koropnámp ke fek te yino mént fépéri námpon. ✧

42 Aeria maok, mao yinan ‘Koumteouráp aropan Kwapwe Kare Kar érik arakrá farákámp kip’rá séri námpon: Kwaro am aropan saráp nánapi tenánko, mao yiki yakápnámp aropamp kot wa, sumpwitenap aropamp kotan kor wanaenám arop yak námpon. ✧

43 Wokwaek kar kápae kare profet Kraiso naenám kar farákámpria arakrá sér, ‘Arop ponankor Kraiséen mér napo te, maomp e fek saráp Kwaro ponankor onan mérnámp aropamp kwatae ninik tirá épér naenámpon.’ ✧

Ankwap fi mekamp arop fárákámp Yiki Kor Spirit sámpap kar

44 Pita am kar farákáprá yakánko maok, Yiki Kor Spirit am Kwaromp kar wanap ponankor aropamp pourouk ék.

45-46 Jisasomp firáp Juda fákáre Jopa meknám Pitant koropap, mao wa napo, am koumteouráp arop fárákámp ankwap-ankwap kar fek sérarrá, Kwaromp e narek sampok napo, kokorokoria maok, sérrá, “Nkenke! Kwaro Yiki Kor Spirit kwaporok sánk konapnámp ankwap fi aropan kor nénk námpon.” Tá Pita arakrá sér, ✧

47 “Am fi te waeman nomo Yiki Kor Spirit sámp nám niamp wuri popwar sámp napara, nomwan te wa taokor nángo, nomo am fárákámp ént mek nérrá kák mo mwanámpanáp?”

48 Aeria maok, Pita am fárákámp sérrá, “Yumo ankár Jisas Kraiso e fek ént mek nérenke!” Aeránko maok, am fárákámp ént mek néria pwarará, man

sérrá, “Amo yinont nánkár ankwap yinink yae yakea akwap nanapon.” Pita am kar wawia maok, mént yak. ✧

11

Pita Jerusalem mekamp siosén Kwaro námwan yénkimpan farákápámp kar

¹ Aposel fákáre, tá Judia mek yakápnap Jisasén mérnáp arop farákáp wa napo, ‘Ankwap fi arop wae Kwaromp kar wawia sámp nap’rá sér.

² Pita Jerusalem mek akwapámp ke fek te, Jisasomp firáp ankwap fákáreao yipi farákáp konap ninikaok napao, Pitan yopor.

³ Aeria sérrá, “Amo yipi farákáp mo i konap arop farákápamp nap mek akwapea méntér tankrá fánáp te apaeritea ninapon?”

⁴ Aerapo maok, Pita am nkenámp ankank ponankor táman kar farákápria, arakrá sér,

⁵ “Ono taun Jopa mek yakria, kar toropwaprá tankria maok, ono yém niamp fek nkeria nke nanko maok, waempyam tokwae niamp te yiawor woupwi fek yámar meknámp sámpea ér-popwar napo ononampok ékámpon.

⁶ Aenánko maok, ono fwapia nke naeria am waempyam mek ta mek nke nanko maok, apárokamp nkwakwe make fir am mek yakápnap te, yao pwae mekamp fir, tákamráp sipar niamp, ant, makia yak.

⁷ Aenko maok, ono wa nanko, arop ankárankampamp kar niamp onan sérrá, ‘Pita, amo fárámprá, má fupukrá kákea fárae.’

⁸ Aeránko maok, ono sérrá, ‘Tokwae Kar e, ono tak mo kareno! Ono te wokwaekia koropea oukounwan namp te amo nke nap fek yiki kukur monap nape fir, tá loao taokornámp fir fár moi nampon.’

⁹ Aeranko maok, táte yámar meknámp warko kar ankwap por sérrá, ‘Kwaro yiki kukarrá pap nám te amo am táman “Yiki kukur monámp”rá séri kwapono.’

¹⁰ Am takámp te yinink poria maok, am ankank ponankor warko yámar mek pokámpon.

¹¹ Aenko maok, am ke fek táman koupon kar Sisaria mek yakámp aropao arop yininkaopwe tirá kérépánko, ono yak nampok korop.

¹² Aeapo maok, Yiki Kor Spiritao onan sérrá, ‘Amo pikia méntér akwapea. Ninik tokwae kwapono!’ Mámá farákáp tokwampok ankwapyae fákáre mao kuri onont tukupea maok, yino énéni am aropamp nap mek yinkámpon.

¹³ Aenko maok, mao yinan sérrá, ‘Enselo náráp nap mek koropea yakria sérrá, “Amo arop Jopa mek tirá kérép napo, tukupea, Saimon, ankwap e Pita, man sénapo, koropano.

¹⁴ Mao te amwan kar ankwap sénaenámpono. Aenánko maok, am kar fek táman yumwan Kwaro warko warámpria, waráp nap mek yakáp napan kor ponankor mént érékép naenámpono.” ✧

¹⁵ Am onan wumwinámp arop takrá séri pwar nánko, ono am feknámp kar sénanko maok, am fek táman am farákápamp pourouk Yiki Kor Spirit ékám te wae manékir nomp pourouk ékám niamp wuri popwarono. ✧

¹⁶ Aenánko maok, ono Tokwae Karao wokwaek sérimp kar warko ninik. Mao arakrá sér, ‘Jon te koumteouráp aropan ént fek saráp nérrá kák námpan maok, yumwan te Yiki Kor Spiritao oupourouk naenámpono.’ ✧

17 Wokwaek nomo Jisas Krais Tokwaeran méránko Kwaro Yiki Kor Spirit kwaporok sá pámp niamp, oukoumwan kor Kwaro take pourouráp am fárákapan nénk námpon. Aenámpara, ono te wa namp kwamp, Kwaro námoku am fárákapan takrá tére nám fwap taokor nanampon?”

18 Aeránko maok, am arop fárákap Pitamp kar wawia, am fárákapao kor warko man yopor mwanap ninik pwararea, Kwaromp e sakapria maok, arakrá sér, “Oukoumwan te nomo wae mér námpon: Kwar te ankwap firan kor numwar kwatae ninik pwarará, ninik wourékam nénkeanáno, yiki yak sámpanáponoria námpon.” ✧

Antiok mekamp arop fárákap Kristeniap kar

19 Wokwaek kar Stivenén sám-pwouroumpea maok, táte am mekamp arop Jisasén mérnep aropan kor nkwakwe make sokoro. Aenapantá maok, am mekamp Kristen kápae kare te pirikímpea tukupria maok, ankwap fárákap distrik Fonisia mek, tá apár amor ke Saiprus mek, tá taun Antiok mek, am mek turukumpria maok, Jisasomp Kwapwe Kare Kar farákáp. Aenapao maok, am fárákap te ankwap fi koumteouráp aropan farákáp mono, Judan saráp kar farákáp.

20 Aenapan maok, ankwap fárákap Saiprus mekamp, Sairini mekamp, makia, Antiok mek koropea maok, Jisas Tokwae Karaoinámp kar Grik firan kor farákáp.

21 Aeapo maok, Tokwae Karamp kárakáre am fárákapént yakánko maok, kápae kare arop Jisas Tokwaeran mériaka kwatae ninik pwararea Tokwae Karamp firáp yakáp napon. ✧

22 Aeapo maok, Jerusalem mekamp Kristen fákáreráo kor am kar wawia maok, am fárákapao Barnabasén Antiok mek sám-p-kérép. ✧

23 Aenapo, mao akwapea Kwaro am fárákapan yae-párak kare yaewour námp nkea maok, warákár. Aeria maok, am koumteouráp arop fárákapan Tokwae Karamp ninikaok saráp yakáp mwanapria kar farákáp. ✧

24 Barnabas te kwapwe kare aropria maok, Yiki Kor Spirit man top-pwarámpeanáno, Tokwae Karan mér kárakárenámp aropono. Aenámpara kápae kare koumteouráp aropao maomp kar wawia, Tokwae Karamp firáp yakáp nap mek koropapon.

25 Aeapo maok, táte Barnabaso Tarsus mek akwapea Solén oupouroumk.

26 Mao Solén wae nkea maok, Antiok mek warámpá korop. Takia maok, am arop yawor ankárank yopwar fek Antiok mek sios mekamp koumteouráp aropént yakria maok, kápae kare aropan Kwaromp kar yénkrá farákáp. Aenepo maok, am Antiok mekamp arop fárákap am feknámpia e Kristen sámpono.

27 Am ke fek maok, profet ankwap fárákap Jerusalem meknámp Antiok mek korop.

28 Profet ankwap te Agabus, mao te Yiki Kor Spiritamp kárakáre fek fokopeyakrá sérrá, “Nánkár te mamá apár ponankor némp-némp yae-porokwe tokwae korop naenámpon.” (Nánkár Klodius Sisar yak nánko, am yae-porokwe támao koropámpon.) ✧

29 Aerámpantá maok, Kristen fákáre am Agabusomp kar wawia maok, ‘Nomo Judia mek yakápnep naeou fárákapan yaewourrá mani sám-p-kérép

mwanámpo' ria kar pap. Aeria maok, Kristen ankákárank námoku nénk mwarianap puri fek nénk. ✧

³⁰ Takia maok, Barnabas ntia Solén tirá kérép napo maok, am mani ti-akwapea, sios taokeyakáp konap arop fárákapamp yaek nénk.

12

Heroto Jemsén sámp-wouroumpria, Pitan fákapá papámp kar

¹ Am ke fek táman maok, King Heroto sios mekamp arop ankwap fárákapán sámpá yampourou.

² Aeria maok, mao soldia fárákapán Jonomp naenáp Jemsén 'Yápare kor kar fárákapenk'rá sér. ✧

³ Am tak napo maok, Heroto nke nánko, Juda taokeyakáp konap arop fárákap táman warákárapo maok, táte warko Heroto Yis Moráp Pan Fári konap Pasova Yae fek maok, Pitan fákapá pap. ✧

⁴ Pitan sámpeaka kalabus nap mek páte napo, 16 soldia man poukwapá yakáp. Yiwor yáre yiworaopwera fougouri yakápria maok, am mekamp ankákárank yáre soldia tukup ko, Pitan poukeyakáp. Herotomp ninik te, am yiwor yáre soldia támao poukwapá yakáprá tukupea napo, Pasova yae pwaránko, Pitan warámpá koropea kounteouráp arop fárákapao nke nap fek kotia sámp-wouroump nanampria námpon.

⁵ Aenángo maok, Pita kalabus nap mek yakánko maok, soldia fákáre man poukeyakáp. Aenapan maok, sios mekamp arop kumur méntép Kwaro man yaewouranoria kárakáre fek kar toropwap saráp yakáp. ✧

Enselo Pitan kalabus mekamp warámpámp kar

⁶ Heroto Pitan kotia sámp-wouroump nanamprianámp yae te wae ankárank tank. Aenángo am kumuruk táman, soldia anánkaopwerao Pitamp yae yawor fek sen yaonkia námokuráp yaek tukuri pwatea poukwapá yak nepo, amp. Táte soldia ankwap anánkaopwe te ek ménki fek yérékra yak.

⁷ Aenapo maok, tá koupour kar Kwar Tokwaeramp ensel korop nánko maok, am kalabus nap mek maomp wae tákap nánko maok, enselo Pitamp kárae kor fek porokwapea kéménkria sérrá, "Koupour fárámpae!" Aeránko maok, tá Pitamp yaekamp sen anánkaopwe aokor-aokoria apárok pik. ✧

⁸ Aenángo maok, enselo Pitan sérrá, 'Waráp sépér fákapria pukamp su yirimpae'rángo maok, Pita kor mántwaok nánko maok, tá mao sérrá, "Waráp sakét yirimpea, onomp wakmwaek koropae!"

⁹ Aenapo maok, Pita am aokore pwarará enselomp wakmwaek akwap. Aempao maok, mao te enselo wae érik takámp te mér mono, yémén nkerampwe ninik.

¹⁰ Aeria maok, am arop yawor youmpria am soldia yéréknámp ménki ankwap kámá-pwarará youmprá warko ankwap ménki kámá-pwarará youmprá, taun mek tukup konap ain fekamp ménki fek nepo maok, am ménki námoku kikir akwap. Aenángo am arop yawor am mwae páraok akwapria maok, enselo koupour kar Pitan pwarará akwap te.

¹¹ Aenángo maok, tá Pitamp ninik wae érik farákár nánko sérrá, "Ono oukouwman te wae mér rae: Kwar Tokwaerao náráp ensel sámp-kérép nánko, ékiaka onan Herotomp kárakáre ntia Juda fákáreao mwarianap mekamp warámp námpon."

¹² Aeria maok, Pita amnámp ankank wae méria maok, táte Jon Makomp éntupwar Mariamp nap mek kápae kare kounteouráp arop koupoukarea Kwarén kar toropwaprá tankáp napo, am mek akwap.

¹³ Pita ekamp ménki fek porokwap nanko maok, am mek tére konámp yupu ankárank ménki kikip naeria mank. Maomp e te Roda.

¹⁴ Aenámpao maok, mao Pitamp kar wuri wa námp kwamp maok, warákárria ménki kikip mo, warko pwatará nap mek fárakoprá youmpea kounteouráp aropan sérrá, “Pita koropea ménki fek yakáne!”

¹⁵ Mak rángo maok, táte am fárakapao man sérrá, “Amo te épépérépri kwapono.” Aerapo maok, mao kárakáre fek sérrá, “Kare kar mao yak námpono!” Mak rángo maok, tá am fárakapao sérrá, “Ae te amo maomp enselén nkeri kwapono.”

¹⁶ Aenámpao maok, Pita oukoumwan ménki fek poporokwaprá yak nánko, am fárakap tukupea ménki kik-pwarará Pitan nkeria kokorokor.

¹⁷ Aenapo maok, Pita am fárakapan kari kwaponoria yae popwakop. Aeria maok, námwan Kwar Tokwaerao kalabus nap mekamp warámpea korop námp táman fárakápria maok, arakrá sér, “Yumo ankár Jemsén séria maok, ankwapyae fárakapan kor fárakáprá sér kipo.” Pita aerá séri pwarará, wae oukur tará ankwapmwaek akwap. ✱

¹⁸ Táte koumounek soldia fákáre nke napo, Pita yak mo nánko, kokorokoria maok, námoku kok támao Pita te maok akwap teaná turunkup.

¹⁹ Aeapo maok, Heroto am wawia am fárakapan “Tukupea yumo Pitan oupourounkenk’rá sénánko, tukupá oupourounk napao maok, man nke mono. Aenapantá maok, am Pitan poukeyakápinap arop kotia maok, ‘Am fárakapan tirá wourenk’rá sér. Takia maok, wakmwaek Heroto Judia pwarará pikia taun Sisaria mek yak.

Herot sumpwimp kar

²⁰ King Heroto taun Taia ntiaka Saidon mekamp kounteouráp aropan yopor tokwae. Aenámpantá maok, am fárakap mao poukwapnámp apár mekamp fir sámp konap kwamp maok, am mekamp taokeyakáp konap arop fárakap koupoukarea Sisaria mek tukupea man nke mwaria. Am fárakap kingomp nap taokeyak konámp arop Blastusénmékir, námwan yaewouranoria man kar séria pwarará maok, wakmwaek tukupea King Herotén nkea maok, ‘Amo yinan aropompria am yopornap wampwe pwarae’rá sér.

²¹ Heroto yae ankwap páte námp, am yae fek kingomp ankank moporia náráp sia king fek tankria maok, am fárakapan kar tokwaeri sér.

²² Aenángo maok, kounteouráp arop téken arakrá sér, “Wi! Máté aropamp kar mono! Mámá arop maté kwar ankwapono!”

²³ Aerapo maok, Heroto am fárakapamp kar wawia, námo saráp tokwae kar nampara, Kwaromp e narek sampok te monoria námpantá, koupour kar Kwar Tokwaeramp enselo man porokwap nángo maok, torompérrero man fépér nánko, touwe sámpea sumpwimpono.

²⁴ Aetánko maok, Kwar Tokwaeramp kar te kárakáre kareria némp-némp akwapámpono. ✱

²⁵ Aeránko maok, Barnabas ntia Sol Jerusalem mek mani nénkea pwarará maok, warko arákarrá Antiok mek akwapria maok, Jon Makén warámpea énéngi tukup.

13

Sios fákáreao Barnabas ntia Solén Kwaromp tére nenep nánapi pwaranap kar

¹ Antiok mekamp sios mek te profet ankwap fárakap, tá Kwaro warákárnámp ninik yénkrá fárakáp konap arop fákáre, makia yakáp napono. Am arop fákáreramp e te Barnabas, Simion, ankwap e te Yákáre Kor Arop, tá taun Sairini mekamp Lusius, ankwap te Gavman Tokwae Herotént pi-tikipámp Manaen, ankwap te Sol.

² Ankwap ke fek sios mekamp kounteouráp arop Kwarén loturia fir wuriapo maok, Yiki Kor Spiritao am fárakapan arakrá sér, “Yumo ankár Barnabas ntia Solén am tére nenep nánapi pwar kipo. Ono wae am arop yaworan wumwiria nánapi tenampon.” ✧

³ Aerámpantá maok, am fárakap fir wuriria am arop yaworamp pourouk yae paprá kar toropwapia tirá kérép. ✧

Barnabas ntia Sol Saiprus mek Kwapwe Kare Kar farákápep kar

⁴ Yiki Kor Spiritao Barnabas ntia Solén tirá kérépánko, akwapea taun Selusia mekia maok, sip mek korokwapea nepo sipao tia apár amor ke Saiprus mek akwap.

⁵ Am arop yaworao akwapea taun Salamis mekia maok, Juda fárakapamp lotu nap mek Kwaromp kar fárakáp. Jon Mako kor am arop yaworént yakrá yaewour. ✧

⁶ Am arop yaworao akwapeaka am mek némp-némp ponankor yárákrá akwapea, taun Pafos mek. Aeria am mek nke nepo maok, arop ankárankamp Juda mekamp kwekár profet ankárank, maomp e te Bar-Jisas. Mao te foupourá, nkwakwe make yoporokwam ti-yárák i konámp arop.

⁷ Mao te Gavman tokwae Sergius Paulusént yak konámpono. Am Sergius Paulus te ninik kwapwera yonkwae kourráp arop. Mao Kwaromp kar wa naeria maok, Barnabas ntia Solén koropenkrá sérrá, “Yumo koroepa nepo, Kwaromp kar wa nae.”

⁸ Am fou ntia yoporokwam ti-yárák i konámp aropan te Grik kar fek ‘Elimas’rá sér i konapono. Am arop yaworao kar fárakáp nepo, Sergius Paulus wawiaka mérantánoria maok, Elimaso Barnabas ntia Sol tére nepan taokarrá pap naeria wae.

⁹ Aenámpan maok, Sol, ankwap e Pol, man te Yiki Kor Spiritao topwarámpá yak nánko, Elimasén kárakáre fek tokoreyakrá arakrá sér,

¹⁰ “Amo te Satanomp tárápara, kwapwe kare ninikan ponankor yorowar napon! Amo te kwekár ninik ntia ponankor kwatae ninikao amwan topwarámp kari yak námpon. Aenángo amo Tokwae Karamp yae-párak kare kar sámpá korokore mwaek sakwap nap te makár pwar nanapon?” ✧

¹¹ Amo wawae! Oukoumwan te Tokwae Karamp yae korao amwan porokwap nánko waráp yi wurumpi yak nánko, oukoumwan amo yámar wae nke nanap pourou mono, waráp yi te éri tae morok ke fek oupouroupeyak naenámpon.” Polo makrá séránko maok, táte am fek táman koupour kar kouwé kirikip támáre niampao Elimasomp yi nánkáráp. Aenángo maok, Elimas te kwaporok nkwarek mamek akwaprá, námwan yae tokoroepa mwaek kup yénképenkria arop oupourouk.

¹² Aenko maok, Gavman Tokwae am ankank táman nkea maok, Jisasén mér. Mao te Jisasoinámp kar farákámp námp wawia korokop kare.

Barnabas ntia Sol apár Pisidia mekamp taun Antiok mek kar farákápep kar

¹³ Pol ntia mént paokopnap arop te Pafos meknámp sip sámpea tukupeaka provins Pamfilia mekamp taun Perga mek tukupapo maok, tá Jon Mak te am farákapan pwarará arákarrá Jerusalem mek akwap.

¹⁴ Am farákapao Perga pwatará tukupea maok, distrik Pisidia mekamp taun Antiok mekria maok, táte Sabat yae fek Judamp lotu nap mek yinkea tankáp.

¹⁵ Yinkea tankápapo maok, tá lotu nap mek taokeyakáp konap arop farákámp Mosesomp lo ntia profet fákáreramp kar nkerá farákápea pwarará maok, wakmwaek Pol ntia maomp fákáreran sérrá, “Naeou tárápu! Yumo kountouráp aropamp ninik mek kárákáre sánk mwanap kar ankwap yak nángo te, yumo fwap farákámp mwanapono.”

¹⁶ Aerapo maok, Polo am farákapan kari kwaponoria yae fek saráp pop-wakoprá arakrá sér,

“Israel fi, yumo tá arop ankwap fi Kwarén lotu i konap, yumo wawenke!

¹⁷ Israel firamp Kwar te nomp appeyaenápén naráponoria nánkáráp tenánko, mao náráp apár pwarará, Isip mek tukupea amorik kékéri yakápría, arop fi tokwae forokarapono. Aenapo, wakmwaek mao námokuráp kárákáre fek Isip mekamp éréképea koropámpon. ✧

¹⁸ Aeria maok, am farákámp arop yak mo apár mek yakáprá kwatae ninik napan Kwaro, am te monoria ninik tokwaerá akwapea 40 yopwar fekimpon. ✧

¹⁹ Aeria maok, apár Kenan mek te Kwaro fákáneki fi kountouráp arop kwatae papria, am apár Israel firan sánk tenánko, Israel firamp apár yakámpon. ✧

²⁰ Am ankank ponankor koropánki námp te 450 yopwar * akwap námp mekimpon. Israel fi am apár sámpá yakápiá napo, wakmwaek Kwaro Israel fi taokeyakáp mwanap arop kák tenánko yakáprá tukupea, profet Samuel yakámp ke fekiapon.

²¹ Am ke fek am farákámp ‘King sámp mwar’rá Kwarén sénapo maok, tá Kwaro am farákapan poukwap naenámpría Kisomp táráp Solén king yoroi pwate nángo, 40 yopwar fek yakámpono. Mao te Bensamin yakámp fi mekamp aropono. ✧

²² Aempan maok, Kwaro man far-pwarará, Devitén king yoroi pap. Mao arop farákapan sérrá, ‘Jesimp táráp Devitén ono wae nkea man warákár nampon. Mao te ankár onomp ponankor ninikaok yárák naenámpon.’ ✧

²³ Kwaro am tak námp te, mao wokwaek séri námp niamp. Am Devit yakámp fi mek Israel nomwan warko érékép naenámpanápía sámp-kérép nanámprí námp te, am arop te Jisasono. ✧

²⁴ Jisas oukouwán tére mo nángo, Jono Israel firan ‘Ankár kwatae ninik pwarará, ént mek nérenk’ ria kar farákámp. ✧

✧ 13:17: Kis 6:6; 12:51 ✧ 13:18: Kis 16:35 ✧ 13:19: Nam 7:1 * 13:20: Am 450 yopwar te arakrá kouroump napon: 400 yopwar te Kwaro nánkárápnámp arop farákámp Isip mek yakápiap yopwarono. (Stat 15:13) 40 yopwar te arop yak mo apár meak tukupapono. 10 yopwar te tukupea Kenan mekria Jekopomp tárápu apár oumwi kákákrá tirá am mek turukumpiap yopwarono. ✧ 13:21: 1 Sml 8:5,19 ✧ 13:22: 1 Sml 13:14; 16:13 ✧ 13:23: Ais 11:1 ✧ 13:24: Mt 3:1-2

25 Jono námoku térenámp tére wae pwar naeria maok, arakrá sér, 'Yumo te ono te wa námpria nap? Ono te am yumo yépekrá yakápnap arop támao mono. Aeno yumo wawenke. Am arop ankárank onomp wakmwaek korop naenámp te, ono su aokoroepa worokwap konámp aropamp yae ankore mek kánanke kwatae yak nampara, ono maomp su aokoroepa worokwap nanamp pourou mono.' ✧

26 Nánaeou tárápu, yumo te Abrahamomp fekamp arop fi, tá yumo arop ankwap fi Kwaromp yae ankore mek yakáp i konap, yumo wawenk. Am arop Kwaro 'Koumteouráp aropan warko érékép naenámp'rá sénámp te mononámpok sámp-kérép námpon.

27 Aenámpan maok, Jerusalem mek yakápnap arop, ntia am fárákapan taokeyakáp konap arop fárákap te, am arop nomwan warko érékép naenámp aroponrá wuri nke moi napon. Aeria maok, profet fákáreramp kar Sabat yae méntép farákáp konap te ninik mo. Aenapara, am fárákapao sérrá, 'Am arop te ankár sumpwiano'rá sériap te wokwaek profet fákáreao sériap kar méntér pwi námpon.' ✧

28 Am fárákapao mao am fek sumpwi naenámp ankank te nke mo napan maok, gavman tokwae Pailatén, amo sénapo, soldia fákáre man sámp-wouroumpañaponoria kárákareapon.' ✧

29 Wokwaek profet fákáreao, arop fárákapao man tak mwanapan sérimpaokia pwarará, man yaopwae porokopramp fekamp sámpá ékia péri me mek santukupá papapon.' ✧

30 Takiapan maok, Kwaro man warko péri me mekamp fárámpea pap nángo,

31 kápae kare yae fek arop fárákap wokwaek Galili pwarará méntér Jerusalem mek tukupap fárákapao man kápae kare yae fek nke napon. Aeapan oukoumwan te am arop fárákapao Juda firan am kar táman farákáp konapon.' ✧

32 Yino námá Kwapwe Kare Kar yumwan farákáp námpt te ará: Wokwaek kar Kwaro nomp appeyaenápén sérrá, 'Mao nomwan warko érékép naenámp arop sámp-kérép nanamp' rimp te,

33 oukoumwan nomo yakápnámp ke fek Jisasén fárámpea pap nángo, am fárákapamp tárápu nompor am támao wae kare am karént pwi námpono. Am ankankamp kar te Sam anánk fek arakrá sénámpon, 'Amo te onomp tárápono.

Ono oukoumwan waráp naropwar yak nampono.' ✧

34 Man am apár me mekamp fárámpá pap námpt te, warko apár me mek pikia mákare mono. Am tak námpt te, Kwaro wokwaek sérrá,

'Ono wokwaek Devitén sériampnámp taknámp, yumwan yaewourria yiki kor kare ankank kwapwe nénk nanampon. Am ankank te ankár kare kar ono sérinampaok korop naenámpon.' ✧

35 Tá Kwaromp Buk fek yaknámp ankwap karaok arakrá sér, 'Amoku waráp tére naenámpria nánapinap arop te numwar apár me mek mákareanoria pwar mono.' ✧

36 Nomo wae mér, Devito apárok yakámp fek te, mao ankár Kwaromp ninikaokimpon. Tá wakmwaek mao sumpwi nángo, maomp appeyaenápén kákap apár me mek páte napo, maomp pourou te wae mákare tenámpon.' ✧

37 Aeno am arop Kwaro fárámpá pap námp te mákáre mono.

38 Aenámpara, nánaeou tárápu, yino kar arakrá farákáp námpon: Yumo am arop yiráp kwatae ninik tirá épér naenámpria ék námp aran fwapia mér kipo.

39 Mosesomp lo kar te yiráp kwatae ninik te tirá épériaka yumwan ‘Yae-párák kare arop’rá sér mo kareno. Aeno am Jisas te ponankor arop man mér napo, maomp ponankor kwatae ninik tirá épéria man ‘Yae-párák kare arop’rá sér i konámpono. ✧

40 Aenámpara, yumo mér kip: Profet fákáreao wokwaek kar sériap kar yiráp pourouk koropantáno. Am kar te arakrá sériapon:

41 ‘Yumo wouroump-sér i konap arop

yumo nkeria tokoreyakápenke!

Yumo te korokopria surumpwi mwanapon.

Ono te yumo ou mek mwar pourouráp ankank

yoro nanko, korop naenámpmon.

Táte arop ankwapao ono tak naeramp ankank

yumwan sénapo kor

yumo karenoria mér mwanap pourou mono.’ ” ✧

42 Polo am kar farákápea pwarará Barnabasént wae ek akwap neria nepo maok, am arop farákapao arakrá sér, “Sabat yae ankwap fek te yumo ankár arákarrá koroepa yinan am ankankamp kar warko farákáp kipo.”

43 Am kar séria pwarará, arop ponankor am lotu nap pwarará apárok mank. Aeriaka Juda kápae kare, tá arop ankwap fi Juda fákáreao lotu i konap ninikaoknap arop fákáre Pol ntiaka Barnabasomp wakmwaek tukupapo, am arop yaworao am farákapan ‘Ankár Kwaromp ninikaokria maomp aropompnámp ninik kárákáre fek niki-samp yakáp kip’rá sér.

44 Ankwap Sabat fek am taun mekamp arop kápae kare Judamp lotu nap mek Pol ntiaka Barnabas farákáp nepo, Kwaromp kar wa mwaria korop.

45 Aenapon maok, Juda fákáre am arop ou táman nkea kokwarok. Tá am farákáp Polomp kar apárok anámpea paprá, man wouroumprá sér. ✧

46 Aeapo maok, Pol ntiaka Barnabas kar tae fek arakrá sér, “Yino te Kwaromp kar ankár Juda yumwanmékir farákáp nenempan maok, yumo am kar kwe-pwararea, ‘Yino te yiki yakápá yakáp mwanámp sámp mono’rá sénapon. Makrá sénapan maok, yumo wawenk! Oukoumwan te yino warko yumwan kar farákáp mono. Yino te ankwap firan kar farákáp nenempono. ✧

47 Am te apae riteanápe, Kwar Tokwaerao yinan arakrá séri námpon,

‘Ono amwan ponankor arop firamp wae niampi

pap nanko,

amo ponankor apár mekamp kounteouráp aropan

yaewour napo,

ono am farákapan warko érékép nanampon.’ ” ✧

48 Am mek yakápnap ankwap fi kounteouráp arop am kar wa napo, kwapwe kare nánko, warákáránkria am táman Kwarén ‘Aesio’rá sér. Ponankor kounteouráp arop Kwaro yiki yaká yakáp sámp mwanapria nánkáráp tenámp, am kounteouráp arop farákáp te wae mér nap támaono.

✧ 13:38: Ap 10:43 ✧ 13:39: Ro 10:4 ✧ 13:41: Hab 1:5 ✧ 13:45: Ap 17:5 ✧ 13:46: Ap 18:6

✧ 13:47: Ais 49:6

⁴⁹ Am fárákáp te Kwar Tokwaeramp kar sámpea am apár mekamp némpouk mwaek farákáprá paokopiapon.

⁵⁰ Aeno Juda fákáre te am némpoukamp e tokwaeráp Kwarén lotu i konap ninikaok i konap kounteou, tá am taun taokeyakáp konap arop fárákapan fopwaok napo maok, arop fárákapao Pol ntia Barnabasén sámpá yampourouria am apár mekamp yérépea ankwapok kérép.

⁵¹ Aenapaná maok, am arop yawor náráp pukamp su fekamp woup kwar poporokomp. Am tak námp te, am námokuinap kwatae ninik méranáponoria nepon. Tá am arop yawor Antiok pwarará Aikonium mek akwap.

⁵² Aepan maok, Antiok mekamp Jisasén mérnáp kounteouráp aropan te Yiki Kor Spiritao am top-pwarámp nánko, am fárákáp warákár kareapon.

14

Barnabas ntia Sol Aikonium mek kar farákápep kar

¹ Pol ntia Barnabas Antiok mekip niamp taknámp rá Aikonium mek kor Juda firamp lotu nap mek youmpea kar farákápepo maok, am kar érik farákár kwapwenko maok, kápae kare Juda fi ntia kápae kare Grik fi am kar wawia maok, mér.

² Aenapan maok, mér monap Juda ankwap fákáre te ankwap fi mekamp kounteouráp aropan fopwaok napo, am fárákapao am mérnáp kounteouráp aropan kokwarok napon. ✧

³ Aeapo maok, am arop yawor te apáp mono, Aikonium mek tokwaeri ke fek yakria Tokwae Karamp aropomnámp kar táman farákáp. Aenepo, Tokwae Karao am arop yaworan kárákáre nénk nánko, nkwakwe make kárákáre yororo. Amnámp ninik táman Kwar Tokwaerao kounteouráp aropan arakrá yénkép: Mámá kar am arop yaworao farákáp nep te waeman kare korono. ✧

⁴ Aeapo maok, am taun mekamp kounteouráp arop te kuk pirékarea maok, ankwap fákárerao Juda fákárerént yakáp, ankwap fákáre aposel yaworént yakáp.

⁵ Tá wakmwaek, Juda fákáre ntia ankwap fi arop, tá man taokeyakáp i konap arop fárákáp, makia Pol ntia Barnabasén sámpá yampourouria maok, yumwian arokoea surumpwi kák mwaria wae. ✧

⁶ Aenapo, Barnabas ntia Sol am tak mwarianap kar wawia maok, farákapea distrik Likonia mek taun Listra ntia Derbe mek akwapea maok, am mek yakápnámp némpouk mwaek yárákrá

⁷ Kwapwe Kare Kar farákápepono.

Barnabas ntia Sol Listra ntia Derbe mek térep kar

⁸ Listra mek arop ankárankamp yak námp, maomp pu kor te kárákáre mo, mao te wokwaek éntupwaro fárákápámp fek pu kwatae yak nánko, kánanke yárák mo, párák kar tank konámp. ✧

⁹ Ae konámpao maok, am arop Polo farákápnámp kar wa nánko, Polo man kárákáre fek tokoreyakrá nke nánko maok, am arop te wae méria, mao te wae kwapwe kare naenámp pourou. Aenámpantá maok,

¹⁰ Polo kar tae fek arakrá sér, “Amo fárámpea fokopeyaka.” Aeránko maok, am arop fékér pokrá fokopeyakea maok, yárákrá akwap.

11 Aenko maok, kápae kare koumteouráp arop Polo am taknámp ankank nkea maok, Likoniamp kar fek arakrá sér, “Kwar fákáre arop arákarea nomonámpok korop napon.”

12 Aeria maok, Barnabasén sérrá, “Mao te Kwar Susono.” Pol te kar farákáp konámp aroponoria maok, man sérrá, “Mao te Kwar Hermesono.” Susomp lotu nap te am taun mek faek yak.

13 Aenap maok, pris am lotu nap mek am mekampao bulmakau touroup ti, tá yao fu paok fek aria maok, am taun ménki fek koropea maok, koumteouráp aropént am arop yaworan ofa sánk mwaria.

14 Aenapan maok, am aposel yawor Barnabas ntiaka Pol am kar wawia maok, námokuráp waempyam pápearia maok, am fákáre ou mek fárakoprá akwapea tékén arakrá sér, “Nouroup arop fákáre! Yumo apaeritea tak ninik rape?”

15 Yino te arop kare yumo niamp takeno. Yino te Kwapwe Kare Karan yumwan arakrá farákáp nempon: Yumo te ankár am ankank kánanke kwataeran lotu i konap te pwarará, yiki yak konámp Kwaronámpok arári tukupenke. Mao te yámar yoro, tá apár yoro, solwara yoroia maok, am mek yakáp mwanap ankankan kor ponankor yoroinámp Kwarono. ✧

16 Tá kare, wokwaek kar te, appeyaenáp fákáre yakápap ke fek te ponankor arop fi, numwar takanáponoria pwate nánko, námokuráp ninik fek paokopiapon.

17 Aenámpan maok, mao te ponankor mek wouroumpeyak nánko, arop fárakáp man mér mo mwanap te mono. Mao te waeman érik kápae kare por yumwan yae-párak kare yaewour i konámpono. Mao te yumonapok warákam sámp-kérép nánko, yiráp fir forokor konámpono. Mao te yumwan fir sánkrá, yiráp ninik mek warákár sánk konampon.” ✧

18 Arop yaworao máamá kar má makrá farákáp nepan maok, koumteouráp aropao am arop yaworan ofa sánk mwaria kárakáre napo, arop yaworao, taki kwaponoria kárakáre fek tárakwamprá yárapipon.

Polén yumwian arokopap kar

19 Tá Antiok mekamp, Aikonium mekamp Juda fákárerao kor taun Listra mek koropea am mekamp koumteouráp aropan Polénenkria fopwaok. Aenapo maok, am fárakáp Polén yumwian arokop. Arokopea pátea maok, mao te wae sumpwi námp ritea, man taun mekamp éréképá tukupea ek sir. ✧

20 Aeapan maok, Jisasén mérnáp arop fárakáp koropea man ikir napo, mao fárámpea warko taun mek akwap. Tá wakmwaek ankwap kumuruk Barnabasént taun Derbe mek akwap.

Barnabas ntiaka Pol Jisasén mérnáp aropan kárakáre sámpanáponoria yaewourinep kar

21 Am arop yaworao Kwaromp Kwapwe Kare Kar am taun mek farákápria maok, kápae kare arop fárakáp Jisasomp firáp arop arárrá kák. Aea maok, wakmwaek am arop yawor arákarrá Listra, Aikonium, Antiok mek akwapea maok, ✧

22 am mekamp Kristen fárakapan kárakáre sámpanáponoria yaewourria maok, am arop yaworao kárakáre fek arakrá sér, “Yumo mér nap te ankár kárakáre fek yakáp kipo. Nomo Kwaro náráp firáp taokeyak námp mek tukup

mwarianámpan maok, manénkir te nomo ankár nkwakwe make ankank kwatae sámp mwanámp yak námpon.” ✧

²³ Am arop yaworao némp-némp ponankor sios taokeyakáp mwanap arop farákap nánaprá párapop. Tá am arop yawor fir wuriria Kwarén kar torop-wapria maok, am Tokwae Karan mérnep arop farákapan maomp yaek kák.

Barnabas ntia Sol distrik Siria mekamp Antiok mek arákarrá akwapep kar

²⁴ Wakmwaek Barnabas ntia Pol akwapea distrik Pisidia mek kukia maok, provins Pamfilia mek akwap.

²⁵ Am arop yaworao taun Perga mek Kwaromp kar farákápea maok, wakmwaek taun Atalia mek pik.

²⁶ Am arop yawor Atalia meknámp sip sámpea warko Antiok mek pik. Am taun mek te wokwaek Kristen fákárerao am arop yaworan Kwaro aropompia yaewour nánko tére nenepria Kwaromp yaek papapono. Aeapan, oukoumwan te am arop yawor wae térerá yárakia pwarará, Antiok mek arákarrá akwap nepon. ✧

²⁷ Am arop yawor wae akwapea maok, am sios mekamp arop fákáreran wumwi nepo, koropea koupoukour. Aenapo maok, am arop yaworao kápae kare ankank Kwaro am arop yaworént téremp, táman farákápria arakrá sér, “Kwaro arop ankwap firan kor mwae fik-pwar nánko, wae mér napon.” ✧

²⁸ Aeria maok, am arop yawor am mekamp Kristen fákárerént Antiok mek kápae kare yae yakepon.

15

Jerusalem mek aposel fákáre ntia sios taokeyakáp konap arop koupoukareap kar

¹ Juda mekamp arop ankwap farákap Antiok mek yinkea maok, Kristen fákáreran kar yénkrá farákápria maok, arakrá sér, “Yumo Mosesomp loaok tukup moria yipi fékép monap arop yumwan te Kwaro warko érékép naenámp pourou mono.” ✧

² Takrá sérapo maok, Pol ntiaka Barnabas am arop farákapano taknap kar wawia maok, am fákárerént kar yorowara waeria maok, am táman téréménk tokwae. Aenapo maok, Kristen fákárerao Pol ntia Barnabas, tá arop ankwap farákap makia man sérrá, “Yumo tukupea Jerusalem mekamp aposel fákáre, tá sios taokeyakáp konap fákáre makia kar fwapokwapenke.”

³ Aeria maok, sios fákáreao am farákapan tirá kérép napo, distrik Fonisia ntia distrik Samaria mek kukria maok, am mekamp arop farákapan Kwaro ankwap fi aropamp ninik ti-arárrá kák námp táman farákáp. Aenapo maok, am mekamp Kristen farákapano kor am kar wawia warákáránk.

⁴ Am fákárerao tukupea Jerusalem mekapo maok, sios mekamp kountouráp arop ntia aposel fákáre, tá sios taokeyakáp konap arop makia man warákáránkria érékép. Aenapo, Pol ntiaka Barnabaso am farákapan kápae kare ankank Kwaro méntér tére námpan farákáp. ✧

⁵ Aenepan maok, Farisi mekamp Kristen ankwap farákapano arakrá sér, “Ankwap fi arop farákap nomo yakápnámp fi mek korop mwaria napo te, ankár maomp yipi farákápria, am farákapan ‘Yumo ankár Mosesomp loaok tukup kip’rá sér kipo.”

✧ 14:22: Ap 18:23; 2 Ti 3:12 ✧ 14:26: Ap 13:1-2 ✧ 14:27: Ap 15:4,12 ✧ 15:1: Ga 5:2 ✧ 15:4: Ap 15:12

⁶ Aerapo maok, aposel fákáre ntia sios taokeyakáp konap arop fákáre am kar fwapokwap mwaria koupoukour.

⁷ Am fárakapao kar tokwaeri sérarrá tukup napo maok, Pita fokopeyakrá am fárakapan arakrá sér, “Nánaeou fákáre, yumo te wae méron: Kwaro wokwaek yumo ou mekamp námwan tére ti-sápria, onan te, ankwap fi aropan Kwapwe Kare Kar farákáp napo, wawia mér mwanaponria nánapi námpon!

⁸ Kwar te ponankor koumteouráp aropamp ninik wae mér námpara, mao nomwan ti-sáp námپ niamp take pourouráp Yiki Kor Spirit am fárakapan nénk námpono. Am taknámپ ninik támao am fárakapan warákarrá érékéپ námپ nomwan yéńkéپ námپon.

⁹ Mao te nomwan ankwap pourourápria, ankwap firan ankwap pourouráp ninik mono. Am fárakap te man mér napo, am mér nap fek táman am fárakapamp ninik mao námoku nke námپ fek yiki kukarrá kák námپon. ✧

¹⁰ Aenámp te, yumo apaeritea Kwarén kokwae sánk napon? Wokwaek nomp appeyaenáپ, tá oukouwman nomo kor am kápaenáپ ankank samp mwanámپ pourou mo námپ te, yumo apaeritea Kristen fárakapamp fére kor fek am kápae yarokwapea pap napon?

¹¹ Aenámpan maok, nomo arakrá mér námپon, Jisas Tokwae Karamپ aropomp fek Kwar te am fárakapanináپ taknámپ nomwan kor warko érékéپ naenámpon.” ✧

¹² Pita makrá séránko maok, am néntépap arop fárakap te kar pwarokwaprá sér mwanap mo nánko, karmparáp tankáp. Aenapo, Barnabas ntia Polo Kwaro man yaewour nánko, ankwap fi arop ou mek kárakáre yoroi nep táman farákáprá sénepo, am fárakapao woupwi pátea wará tankáp.

¹³ Arop yaworao séri pwar nepo maok, Jems arakrá sér, “Naeou, nánaeou fárakap, yumo onomp kar wawenke!

¹⁴ Yumwan wae Saimono séri námپon. Wokwaek manénkir te Kwaro ankwap fi aropaonapok koropea am ou mekamp arop ankwap fárakapan éréképeanánko, mao námokuráp firáp yakáp napon.

¹⁵ Tá profet fákáreramp karan kor take pourouráp karan arakrá kumwiapon:

¹⁶ “Tokwae Karao arakrá sér,
 “Devitomp fi te napao tukur tank námپ niamp
 námپan maok,
 nánkár wakmwae ono arákarrá ékia
 warko sámp-fokop nanampon.
 Aeria am mekamp ankank kwatae akwap námپ te,
 ono warko wourékam yororoia sámp-fokop nanampon.

¹⁷ Ae nanampara, arop ankwap fi te
 Tokwae Kar onan oupourouńkia nke mwanapon.
 Am koumteouráp arop ponankor te
 ankwap fi mekampan maok,
 ono am fárakapan onokumponoria
 nánkáráp tenámپono.”

¹⁸ Mámá kar te Tokwae Karao mámá ankank
 oukoumwan korop námپ máman,
 wokwaek kar sérimpon.” ✧

19 Aenámpara onomp ninik te arak námpon: Nomo ankwap fi arop kwatae ninik pwarará Kwaronámpok tukup nap te, nomo man ninik kápae sánk mwareano, mono.

20 Yae-párák nomo te am fárákapampor pas kumwia arakrá sér mwanámpon: Kwekár kwarén ofanap fir te fári kwapono. Am te Kwaro nke námp fek oumnámp ankankono. Tá kokopor niniki kwapono. Tá fir yápare kor fek paok fákapea porokwap pap nap te fári kwapono. Am te oukoumwan yiri am mek yak námpon. ✧

21 Nomo te wae mér námpon: Wokwaekia koropea oukoumwan námp te, ponankor ankwap fi aropamp taun mek te arop fárákapao am Mosesomp lo kar farákáp konapono. Tá ponankor Sabat yae méntép lotu nap mek am kar nkerá farákáp konapon.”

Ankwap fi mekamp Kristen fákáreran pas sámp-kérépap kar

22 Aeria maok, aposel fákáre, tá sios taokeyakáp konap arop, ntia sios mekamp kounteuráp arop ponankor, makia maok, am pas sámpá tukup mwanap arop farákápá pwar. Am arop fárákapamp e te Judas Barsabas tá ankwap te Sailas, am arop yawor te Kristen fákáre taokeyak konepon. Man Pol ntia Barnabasént Antiok mek tirá kérépria,

23 am arop yaworamp yaek sánpap pas te arakrá sér,

“Yino aposel, yino Kristen taokeyakáp konámp arop, yiráp ankwapnápo, mámá pas kumwia yumo ankwap fi mekamp ankwapyaenáp fárákap taun Antiok mek yakáp nap, tá provins Siria ntia provins Silisia mek yakáp nap, yumonapok sámp-kérépria ‘Gude’rá séreano.

24 Yino wae arakrá wawi námpon: Yino ou mekamp arop ankwap fárákap tukupea yumwan kwataenámp kar fek korokopea pap napono. Am fárákap te yiráp ninik sámpá yampourou napan maok, yino te am fárákapán ‘Tak kip’rá sér moi námpon. ✧

25 Yino am ankank koropnámp kar wawia koupoukarrá ankárankamp ninik fek kar papea mámá arop anánkaopwe Barnabas ntia Polént yumonapok tirá kérép námpon. Am Barnabas ntia Pol te yino man warákár kare konámpon.

26 Am arop yawor te námwan napo kor, apáp mono. Námoku te wampwe pwarará, nomp Tokwae Kar Jisas Kraisomp eran érik sér i konepono.

27 Aeno yino Judas ntiaka Sailas arop yaworan tirá kérép námp te, am arop yaworao kor pas fekamp kar niamp taknámp yumwan top kor fek sénenepón.

28 Yiki Kor Spirit yinont yak nánko, yino kar arakrá pap: Yino te yumwan kápaenámp ninik kápae kare pap mono. Aenámpara, yumo ankár am séri námp táman saráp mántwaok kipo. Am te ará:

29 Yumo fir kwekár kwarén sánk nap fári kwapono. Tá yumo oukoumwan yiri yaknámp nape fir fári kwapono. Yumo fir yápare kor fek paok fákapea porokwap pap nap fári kwapono. Nkwakwe make kokopor ninik te ankár warákarrá tukup kipo. Yumo mér karria mámá ninik ponankor warákarrá tukup nap te, yumo kwapwe kare yakáp mwanapon. Wae támaono.” ✧

30 Aea maok, sios fákárerano am fárákapán Antiok mek tirá kérép. Aenapo maok, yinkea Antiok mek sios mekamp kounteuráp aropan koupoukarea maok, am pas sánk.

31 Aenapo, am sios fákárerano am pas sámepe nkerá farákápea maok, am fárákapán kárakáre nénk naenámp kar nkea warákáránk.

³² Judas ntiaka Sailas arop yaworao kor profetara, kápae kare kar kwapwe Kristen fákáreran farákápepo maok, tak nep támao am fárákapamp ninik mek kárákáre nénk.

³³ Am arop yawor te Antiok mek éri tae morok ke yakea nepo maok, wakmwaek am mekamp Kristen fákárerao man 'Ye...!' ria maok, manénkír tirá kérépap aropaonapok tirá kérép.

³⁴ [Aenapan maok, Sailas te warko ankwap ninik sámpea Antiok mek yak námpon.]

³⁵ Aenko maok, Pol ntiaka Barnabas te Antiok mek yak. Am arop yaworao kápae kare ankwap arop fárákapént koumteouráp aropan Kwaromp kar yénkria maok, Tokwae Karamp Kwapwe Kare Kar farákáp.

Pol ntiaka Barnabaso moumountukri ninik sámpep kar

³⁶ Nánkár wakmwaek ankwap ke fek maok, Polo Barnabasén arakrá sér, "Nomo ankár arákarrá akwapea ponankor taun mekmwaek nánaeou tárápu nke nenempono. Wokwaek nomo Tokwae Karamp kar farákápemp te, am fárákáp fwapi yakáp te mokop nap mér nenempono."

³⁷ Aeránko maok, Barnabaso Jon Mak warámpeaka énéni tukup mwaria.

³⁸ Aenámpan maok Pol sérrá, "Am arop te wokwaek nomo Pamfilia mek énéni tukupá tére mwareakámpao, nomont akwap moimpara, nomo man te warámpono." ✧

³⁹ Aeria maok, am arop yaworao am kar táman nonopok kákkaria maok, táte warko énékér tére mo, pwararea maok, Barnabaso Mak warámpea Maként sip mek korokwapea apár amor ke Saiprus mek pok.

⁴⁰ Aepe Polo Sailas warámpea énékér akwap neria nepo maok, Kristen fákárerao am arop yaworan arakrá sér, "Tokwae Karamp aropomp te fwap yumont yak námpon."

⁴¹ Am arop yaworao provins Siria nti provins Silisia mekmwaek akwapri-aka sios fákáre kárákáre sámpanáponoria Kwaromp kar farákáprá yarak.

16

Timoti Polént akwapámp kar

¹ Pol akwapeaka Derbe mekia maok, Listra mek kuri akwap. Am némpouk Kristen ankáránk yak nám, maomp e te Timoti. Timotimp éntupwar te Juda mekamp yupurao maok, mao te Kristen. Maomp naropwar te Grik fi mekamp. ✧

² Listra mekamp Kristen, tá Aikonium mekamp Kristen fákárerao sérrá, "Timoti te kwapwe kare aropono." ✧

³ Aerapo maok, Polomp ninik te Timoti námont akwapanoria. Aeria maok, mao Timotin warámpea, maomp yipi fárákáp. Am tak nám te, am mekmwaek yakápnep Juda fárákáp Timotimp naropwar te Grik fi ara, maomp kar wa moantánoria námpon.

⁴ Am fárákáp taun mekmwaek tukupria maok, am kar wokwaek aposel fákáre, tá sios taokeyakáp konap arop fákáre Jerusalem mek kar papea nap táman am mekamp Kristen fákáreran farákáp. Aeria maok, am fárákapao sérrá, "Yumo te ankár mámá kar táman ampaokrá yakáp kipo." ✧

⁵ Aerapo maok, am sios mekamp koumteouráp aropamp mér akwapea kárákáreria maok, kumur méntép ankwap fárákáp kwatae ninik pwarará korop napo, am sios akwapea tokwae kari yakámpono.

Polo yém niamp fek Masedonia mekamp aropan nkemp kar

⁶ Pol mao distrik Frigia ntiaka distrik Galesia kuk tukupapo maok, Yiki Kor Spiritao sérrá, 'Provins Esia mek te kar fárákáp kwapono' ria taokor. ✧

⁷ Aenámpantá maok, tukupeaka distrik Misia mekia maok, tá warko am feknámp provins Bitinia mek tukup mwaria napan maok, Jisasomp Spiritao, ampok tukup kwaponoria taokor.

⁸ Aerámpantá maok, Misia kámá pwarará taun Troas mek tukup. Tá am kumuruk Polo ampria maok,

⁹ yém niamp arakria nke nángo, provins Masedonia mekamp arop ankáránk fokopeyákrá maok, Polén wumwiria sérrá, "Amo ankár solwara tápamprá koropea Masedonia mek yinan yaewourae."

¹⁰ Polo am nkeaka pwar nángo, yino * énéni koupour Masedonia mek tukup mwanámp mwae kup oupourouk. Yino wae mér, Kwar te yinan 'Am mek tukupea am fárákapan Kwapwe Kare Kar fárákápenk' ria wumwi námpon.

Lidia Kristenim kar

¹¹ Aenko maok, yino Troas meknámp sip sámpea maok, ankár apár amor ke Samotres mek tukup. Tá ankwap kumuruk taun Neapolis mek tukup.

¹² Takia maok, yino am ént fikamp taun pwarará tukupea provins Masedonia mekamp taun tokwae Filipai mek tukup. Am némp te wokwaek Rom fi koropea manénkir tankámp némp támaono. Am te Masedonia mek ankwap mwaek yaknámp taun tokwaeno. Yino am taun mek ankwap yinink kumuri yakápinpon.

¹³ Tá Sabat yae fek yino tukupea taun mekamp yár younkwek ménki fekia maok, ént fik tukup. Yinomp ninik te am ént fik te Kwarén kar toropwap i konap yak námponoria tukup. Aea maok, yino am ént fik nke nángo maok, koumteou am fek koupoukour yakáp napo, yino tukupea am fek tankáprá am fárákápént kar sérar.

¹⁴ Aenángo maok, yupu ankáránk maomp e te Lidia, Kwarén lotu i konámp, am kar wa. Am yupu te taun Taiataira mekamp, mao te waempyam noumour yorororá, am fek mani sámp konámpono. Ae konámpao maok, Kwar Tokwaerao maomp ninik sámp-arákarrá pwar nángo, mao woupwi pátea Polo fárákápámp kar táman wará tank.

¹⁵ Mao te ént mek anámp nángo, méntér ankáránkamp nap mek yakáp i konap arop fárákápao kor énéni ént mek nér. Mao ént mek anámpea pwarará maok, yinan sérrá, "Yumo nik napo, ono wae Tokwae Karan mér kare nam-pao nanko te, yumo te fwap onomp nap mek koropea yakáp mwanapon." Aeria maok, mao kárákárea wae námpantá, yino mao sérámpaokimpon. ✧

Pol ntiaka Sailasén Filipai mek fákápá papap kar

¹⁶ Ankwap yae fek yino kar toropwap i konap fek tukup nángo maok, kwaporok tére konámp yupu ankáránk koropea yinan mwaeak kikip. Am tére konámp yupu te yao-pwaeráprápara, wakmwaek korop naenámp ankank

✧ 16:6: Ap 18:23 * 16:10: 'Yino'rá sénámp te, Luk mámá buk kumwi námpara, námoku méntér sénámpo. Polo man Troas mek kikipia Filipai mek énéni tukupapon. Aposel 20:6 fek kor nkeae.

✧ 16:15: Ap 16:33; 18:8

érik farákáp konámpono. Aenánko maok, am yupuran taokeyakápnap arop farákap te am yupuao tére námp fek táman mani tokwae sámp konapono.

17 Am yupu te Pol yinomp wakmwaek koroprá arakrá wumwi, “Mámá arop farákap te narek karaoki yaknámp Kwar Tokwaeramp tére aropono. Am farákap te yumwan Kwaro warko érékép naenámp mwae kup sér i konapono.” ✧

18 Kumur méntép am yupu takae yak nánko maok, wakmwaek Polo maomp wumwi karan kokwaeria maok, mao sámp-arákarrá am yao-pwaerápan arakrá sér, “Ono Jisas Kraisomp e fek amwan sénampono: Amo mámá yupu pwarará worokor pikae.” Aeránko maok, am yao-pwaeráp koupour kar am yupuramp pouroukamp worokor pik. ✧

19 Aenánko maok, am yupuran taokeyakápnap arop te warko mani sámp mwanap mwae kup mo námpantá maok, Pol ntiaka Sailasén ti-fápákamánkia éréképá tukupeaka némpoukamp taokeyakápnap arop aropaonapok koupoukour konap fek.

20 Aea maok, am arop yaworan éréképá tukupea jasonámpokia maok, am jas yaworan arakrá sér, “Mámá arop yawor te Juda mekampao maok, nomp taun mekamp kounteouráp aropan kwatae sokororá yarak nepono.

21 Takria maok, am arop yawor te kounteouráp aropan nomo Rom firao mono ri konámp nínikaok éréképá akwap nepon.”

22 Tá kounteouráp arop koropea koupoukarrá, mao kuri sérrá, “Kare takrá yarak nepono.” Tá jaso am arop yaworamp pouroukamp waempyam woropea pwarará, soldia fákáreran ‘Am arop yawor te paok ke fek fupukenk’rá sér. ✧

23 Aeránko maok, am arop yaworan paok ke fek táramak fukia maok, am arop yaworan santukupea kalabus mek papria maok, am kalabus nap taokeyak konámp aropan kar kárákáre fek sérrá, “Amo fwapnae karia yérékrá yakampo.”

24 Am taokeyaknámp arop am kar kárákáre wawia maok, arop yaworan éréképá akwapea nap kuk karaokamp aokore mek kákea pwarará maok, yao kárakére me mek pu kor noropea maok, kountoumprá lok farákapá pwar.

25 Aetánko maok, Pol ntiá Sailas te kumur kupuk Kwarén kar toropwaprá tár sámprá tank nepo maok, ankwap kalabus farákapao kor wae wará tankáp. ✧

26 Aenapo, am fek táman maok, némp yérur tokwae koropria maok, nap sámp-kákaewi naenko, am fek táman kalabus nap ménki ponankor kirip-akwapránk nánko, kalabus fákáreramp pouroukamp sen te ponankor aokor-aokori akwap.

27 Aenko maok, am taokeyakápnap aropao kor fárámprrá nke nánko maok, kalabus nap ménki te ponankor kirip-akwapránk nánko maok, maomp nínik te kalabus fákáre wae ponankor pírikimpá tukup tenapan mpwe nínik. Aeria maok, námokuráp bainat ak-sámprá námoku támao námokuráp pourouk karámp-fárákapea sumpwi naeria.

28 Aenámpnan maok, Polo tékén sérrá, “Amo te amokuráp pourouk taki kwapono. Yino ponankor máyakápreano.”

29 Aeránko maok, arop taokeyakápnap arop támao wumwirá, ‘Yaomwi sankoropenk’ ria maok, Pol ntiá Sailas yaknep aokore mek farákoprá akwap. Mao

apáp tokwaeria maok, kour me woukoupa waeria Pol ntia Sailasomp pu wonae fik piká párákap.

³⁰ Tá wakmwaek, am arop yaworan éréképea youmpea ekria maok, sérrá, “Arop tokwae yawor e, ono te apae mokop nankó Kwaro onan warko warámpano?”

³¹ Aerá séránko maok, tá arop yaworao man sérrá, “Amo ankár Jisas Tokwae Karan mér napo maok, Kwaro amwan warko warámpea waráp séraroan kor méntér éréképeanánko, maomp firáp yakáp mwanapon.”

³² Aeránko maok, am arop yaworao Kwar Tokwaeramp kar man farákápria maok, maomp nap mek yakápapan kor farákáp.

³³ Aeria maok, am kumuruk táman, am arop yaworamp ankáráp fupuia paprá, mao ntia maomp nap mek yakápnap arop ponankor énénti ént mek nér.

³⁴ Aea maok, am arop yaworan éréképea pokea námokuráp nap mekria maok, am arop yaworan fir nént. Aeria maok, mao ntia maomp nap mekamp arop ponankor Kwarén mér nap táman warákáránka waeapon. ✧

³⁵ Aeaka wakoránko maok, jas plismanén tirá kérépánko maok, koropea am taokeyak konámp aropan sérrá, “Amo am arop yawor pwar napo, akwap kipono.”

³⁶ Aeránko maok, am arop am kar sámprá Polén sérrá, “Jas yaworao sérrá, ‘Yumwan tirá kérép napo akwap kipono’rá sénépe. Aerámpantá ono yumwan tirá kérép nae rae. Yumo akwapria yiráp ninik porokwe fek yakenke.”

³⁷ Aeránko maok, Polo man sérrá “Wi! Yino te Rom firamp e fek yak nempañ maok, jas yawor apaeritea yinan kar fi oupourouk moi yakrá, yinan koumteouráp arop nke nap fek kwaporok fuki nepon? Ae te oukoumwan te mao yinan kánánkámp tirá kérép nenep nie? Tak mo kareno! Ankár mao námoku koropea yinan kalabus nap mekamp éréképea ek párapok nenepon.” ✧

³⁸ Aeránko maok, plisman fákáreráo am kar santukupea jas yaworan sénapo, am kar wawia apáp.

³⁹ Aeria maok, am jas yawor akwapea kalabus nap mekamp Pol ntia Sailasén aropomp kar séria maok, éréképá tukupea ek párapok. Aeria maok, am arop yaworan ‘Yumo ankár māmá taun pwarará akwapenk’rá sér.

⁴⁰ Aerepo maok, am arop yaworao kalabus nap pwarará maok, pokea Lidiamp nap mekia maok, am mekamp Kristen fákáre nkea maok, am fárákap ninik kárákáre sámpanáponoria kar farákáp. Takia maok, wakmwaek am arop yawor taun pwarará wae akwap.

17

Tesalonika mekamp arop fákáreráo Pol ntia Sailasén porokwap mwarianiap kar

¹ Am arop yaworao akwapeaka Amfipolis mek. Tá am taun Amfipolis pwarará taun Apolonia mek akwap. Tá am taunan kár-pwarará taun Tesalonika mek akwap. Am taun mek te Juda firamp lotu nap yak. ✧

² Aenánko Polo wokwaek i konámpnámp taknámpria maok, yinink Sabat yae fek Juda fákárent tapokwap ko am lotu nap mek yink.

³ Aeria maok, Kwaromp Buk fek yaknámp kar am fárákapént sérarrá tankáp. Mao Kwaromp kar fi am fárákapan farákápria arakrá sér, “Am Kwaro

koumteouráp arop warko érékép naenámp Kraís te mao ankár manénkir touwe sámpea sumpwia maok, warko wakmwaek fárámp naenámpono.” Tá warko mao arakrá sér, “Mámá Jisas ono yumwan maoinámp kar farákáp namp, am arop támaonono.” ✧

⁴ Arop ankwap fárákap wae méria maok, Pol ntiaka Sailasomp wakmwaek tukup. Táte Grik mekamp ankwap fákáreráo kor Kwarén lotu i konap arop kápae kare, tá e tokwaeráp koumteou kápae kare, makia am arop yaworamp wakmwaek tukup.

⁵ Aeapo maok, Juda fákáreráo am tak nap táman nkea yonkwae pwarámp. Aeria maok, am fárákap tukupea koupoukour konap fek mwae yakápnap kokwae tákár i konap arop kwatae éréképea, tá am némpoukamp koumteouráp arop kápae kare mént éréképea fopwaoka wae napo maok, tukupea Jesonomp nap méni fopwari sir. Aeria maok, Pol ntiá Sailasén ek santukupea koumteouráp aropamp yaek pap mwaria.

⁶ Aenapao maok, am fárákap te am arop yaworan nke moria maok, Joses ntiá ankwap Kristen fákáre taun taokeyakáp konap arop fárákapaonapok éréképá tukup. Aea maok, am fárákapao arakrá sér, “Mámá arop fárákap te ponankor apár mek mwae paokoprá kwatae ninik napao maok, oukoumwan mapek korop napon.” ✧

⁷ Jeson náráp nap mek éréképá akwap námpon. Am ponankor arop fárákap te Sisaromp lo kwe-pwar konapon. Aeria am fárákapao sérrá, ‘Ankwap king yak nám, maomp e te jisasono.’ ” ✧

⁸ Koumteouráp arop ntiá am taun mekamp taokeyakáp konap arop am kar wawia, kokorokoria kára wae.

⁹ Am taun mekamp taokeyakáp konap arop Jeson ntiá arop ankwap fárákapan, kot paimia napo, pwarará tukupanáponoria wae.

Pol ntiá Sailaso taun Beria mek térep kar

¹⁰ Wae kumur nánko, Kristen fákáreráo Pol ntiaka Sailasén taun Beria mek tirá kérépapo maok, am arop yawor akwapea Beria mekia maok, Juda fákáreramp lotu nap mek yoump.

¹¹ Juda fákáre Beria mekamp te kwapwe kare koumteouráp aropria, am fárákapamp ninik te Tesalonika mekamp Juda fákáreamp ninikan kámákár akwap. Aeria Polomp kar wawia maok warákár kare. Am fárákap te, Polomp kar te kare kar ni mo nierá mér mwaria te, Kwaromp Buk fekamp kar kumur méntép énoukouprá farákáp. ✧

¹² Aeria maok, kápae kare Juda fi mekamp koumteouráp arop wae mér. Tá eráp kápae kare Grik koumteou, tá Grik poumou-tárápu kápae kare énéni mériapon. ✧

¹³ Tá wakmwaek Tesalonika mek yakápnap Juda firao wa napo, Polo Beria mek kuri Kwaromp kar farákáprá yak. Aeria maok, am fárákap am taun mek tukupeaka am koumteouráp arop fárákapamp ninik sámpá yampourou napo maok, am fárákap kokorokor. ✧

¹⁴ Aeapo maok, koupour Kristen fákáreráo Polén solwara woupwi mek sámp-kérépapo maok, Sailas ntiaka Timoti arop yawor mwar Beria mek yak.

¹⁵ Am arop fárákap Polén mwaeak warámp santukup nap te, ankár warámpá tukupea Atens mek pwararea korop mwariakapo, Polo am

fárákapan sérrá, “Yumo tukupeaka Sailas ntia Timotin ‘Yumwan onan mao koupour korop kiprian’rá sér kipo.”

Polo Atens mek kar farákápámp kar

¹⁶ Polo Atens mek arop yaworan yépekrá yakria nke nángo maok, am taun mek te kwekár kwaromp wunéri kápaé kare yakáp. Mao te am ankank nke nángo, maomp ninik mek te kwatae kare.

¹⁷ Aeria maok, mao Juda fákáreramp lotu nap mek akwap ko maok, Juda fákáre ntia ankwap fi Kwarén lotu i konap arop farákapént térémenkrá kar sérar. Aeria maok, kumur méntép koumteouráp arop koroprá koupoukourap mek am farákapént kor térémenkrá kar sérar.

¹⁸ Aeria maok, Polo Jisasomp Kwapwe Kare Kar farákápria, mao apár me meknámp farámpámp karan kor farákáp. Aenánko maok, mérnep arop ankwap farákáp Epikurian * ninik fek paokop, ankwap farákáp Stoik † ninik fek paokopnap arop te Polént kar yorowar. Tá ankwap farákápao sérrá, “Am arop kwaporok karan sérarrá yarak námp te, apae karan séreane?” Tá ankwap farákápao arakrá sér, “Ae te mao ankwap némpoukamp kwar farákápamp karan farákáprá karane!”

¹⁹ Aeria maok, am farákáp Polén kaunsil fákáre Areopagus wik koupoukour konap fek warámpea tukup. Aeria maok, am farákápao man sérrá, “Amo koumteouráp aropan farákáp konap wourékam kar am te yino wawiaka mér mwaro.

²⁰ Yino waráp kar wa nángo te, momwar pourouráp námpantá, yino am kar fi táman fwapia mér mwarianeano.”

²¹ (Am te apae riteanápe, ponankor Atens mekamp arop, ntia ankwap némpoukamp arop koroepa am taun mek yakáp nap te, ankwap ankank te mono, ankár wourékam ninik korop námpan námoku kok sérarrá, ‘Wa mwar kar’ i konapono.)

²² Aerapo maok, Polo Areopagus wik kaunsil fákáre koupoukour yakápnep ou mek fokopeyakria maok, arakrá sér, “Ono Atens mekamp arop yumwan nke námp te yumo ponankor nkwakwe make lotu ninikan kárakáre napon.

²³ Ono wae manénkir akwapea yumo lotu i konap ankank nke nampon. Tá ono nke nanko, alta ankwap fek arakrá kumwi tenapon, ‘Mámá te yino man mér monámp kwar ankwapamp altano.’ Tá am Kwar te yumo man mér moria kwaporok loturá yakáppon.

²⁴ Ono oukoumwan maomp kar yumwan farákáp nae rae. Kwaro apár ntiaka ankank ponankor má apár mek yak námp yoroimpon. Am Kwar te yámar ntia apáramp Tokwae Karono. Aenámpara, mao te aropao tinap lotu nap mek te tank mo i konámpono. ✧

²⁵ Mao te apae ankank mo námpan arop nomo man nomp yae fek yaewour mwanámpanápe, mono. Mao te wae námoku yiki yak, tá nékér, tá ankank ponankor arop ponankoran nénk konámpon.

* **17:18:** Epikurus wokwaek kar yakeaka yopwar 270 B.K. fek sumpwimpon. Mámá Epikurian fákáre Epikuruso yénkrá farákápámp ninikaokia arakrá sér: “Warákár konap ninik te kwapwe kareaka, ankank ponankor kámákár akwap konámpono.” † **17:18:** Seno wokwaek kar yakeaka yopwar 265 B.K. fek sumpwimpon. Mámá Stoik fákáre Seno yénkrá farákápámp ninikaokia arakrá sér: Warákárnámp ninik kare te ará: Pouroukamp ankankan warákár konap, tá pouroukamp touwe te wampwe pwarará, pourou poukwaepa kárakáre fek fokopeyakáp konap támaono. ✧ **17:24:** Ap 7:48

²⁶ Ankáránkamp appenáp fekampan saráp mao kápae kare arop fi forokarrá papea, ponankor apárok káká pwatenánko, yakáp napon. Mao námoku am fárákampor nkwakwe make ke nánaprá párapopria, apár oumwian kor kák tenánko yakáp námpon. ✧

²⁷ Mao taki námp te am koumteouráp arop fárákap námwan oupouroukia námonámpok koroprá mér mwanapria nimpon. Aeno mao te nomo ponankor ankákárankan pwatea panek yak mono. Wonaé fik kar yak námpon. ✧

²⁸ Wokwaek mérnámp aropao sérrá, ‘Nomo te maonámpan saráp yiki yak sámp nánko, mao ankáránk támao nomwan kárákáre sámp nánko, nomo paokop námpon.’ Yiráp mérnámp ankwap fárákapao ‘Nomo kuri maomp tárápu yakáp námpón’rá sér i konap niampono.

²⁹ Nomo Kwaromp tárápu yakáp námp kwamp te, nomo Kwar te gol, silva, yumwi, arakerá ninik mwareano. Tá arop nomo ninikia nomp yae kor fek yoro i konámp ankank niampan mpwe ninik mwareano. ✧

³⁰ Wokwaek te arop fárákap mér mo napara, am ke fek kwatae ninik nap te Kwaro am fárákapan kar tokwae sér moimpon. Aeno oukoumwan te ponankor némpoukamp ponankor aropan ‘Kwatae ninik pwarenk’ ria kar kárákáre fek sénámpon.

³¹ Mao te koumteouráp aropan kot naenámp yae wae páte námpon. Mao námokuráp yae-párak kare ninik fek, ponankor apár mekamp ponankor koumteouráp aropamp ninik youroukoup nae-námpon. Tá mao ankáránkamp saráp am kot poukwap nae-námp arop ankáránkamp nánapi pwate námpon. Am arop te sumpwianánko, Kwaro apár me mekamp warko fárámpá pap námpon. Am fek táman, Kwaro man am tére sánk námp nomwan yénkép námpon.” ✧

³² Arop fárákap am apár me meknámp fárámpnám kar wawia maok, ankwap fárákap Polén wouroump kar sér. Tá ankwap fárákapao sérrá, “Amo am ankank warko fwapi sénapo wa mwaro.”

³³ Makrá sérapo maok, Polo am fárákapan pwarará akwap.

³⁴ Aenapan maok, arop ankwap fárákap Polomp wakmwaek tukup nap te karenoria Kwarén mériapon. Arop ankwap te, Areopagus wi fek koupoukour konap kaunsil ou mekamp arop, maomp e te Dionisius, tá yupu ankwap maomp e te Damaris, tá ankwap koumteouráp arop fárákapao kor mériapon.

18

Polo taun Korin mek kar fárákápámp kar

¹ Wakmwaek Polo Atens pwarará taun Korin mek akwapea maok,

² Polo Juda mekamp arop ankáránkamp Akwilan kikip. Akwilamp némp kare te provins Pontus mek yak námpon. Mao te wokwaek tae morok náráp yupu Prisolant Itali fi pwarará koropepon. Am te Sisar Klodiuso sérrá, ‘Juda fi Rom mamek yakáp nap te wae ankwapok tukup kip’rá sénánko koroepa Korin mek yak. Aepo maok, Polo akwapea am anánkwapan nke.

³ Pol te am anánkwapao tére nep niamp take pourouráp tére konámpara, mént yakria, sel nap énéni térerá yakáp. ✧

✧ 17:26: Stt 10:32; 11:9 ✧ 17:27: Ais 55:6 ✧ 17:29: Stt 1:27; Ap 19:26 ✧ 17:31: Jo 5:22; Ap 10:42

✧ 18:3: 1 Ko 4:12

⁴ Aeria maok, ponankor Sabat yae méntép Pol Juda firamp lotu nap mek akwap ko, kar kárakáre fek farákáprá sér. Maomp ninik te am Juda fákáre, tá Grik fákáre makia Jisasén méranáponoria námpon.

⁵ Aenángo maok, wakmwae Sallas ntiaka Timoti Masedonia meknámp korop nepo maok, Polo am sel nap tére námp pwarará Juda firan kumur méntép kar farákápr saráp yak. Aeria maok, mao kar kárakáre fek arakrá sér, “Jisas te Kraís támaono.” ✧

⁶ Aerá sénámpan maok, am fárákápao maomp kar wa moria maok, man wouroump kar sér. Aenapo maok, mao náráp waempyam fekamp woup poporokompia pwarará arakrá sér, “Yumo yaomwi mek pikria kor apae onont napanápe, yumoku napon. Oukoumwan te yumwan pwarará akwape ankwap fi aropan kar farákápr nanampono.” ✧

⁷ Titius Jastus te Kwarén lotu i konámp arop, maomp nap te Juda firamp lotu nap yak námp fik wonae fek yak nángo maok, Polo lotu nap pwarará akwapeaka maomp nap mek yak.

⁸ Juda firamp lotu nap taokeyak konámp aropamp e te Krispus, mao ntia maomp séraro te Tokwae Karan mér. Tá Korin mekamp kápae kare koumteouráp arop Polomp kar wawia maok, am fárákápao kor méria ént mek nér.

⁹ Ankwap kumuruk Pol amprá yém nkenko maok, Tokwae Karao man sérrá, “Amo te apápia kar farákápr mo, pwar kwaponno. Amo ankár érik farákámpo.” ✧

¹⁰ Am te apae riteanápe, onomp firáp korop mwanap kápae kare koumteouráp arop mámá taun mek yakáp napon. Tá ono amont yak nampara, arop ankwap amwan sámp-wouroump mono.”

¹¹ Polo ankárank yopwaria tokwampok yunk fek Korin mek yakria Kwaroump kar farákáprá yak.

¹² Aenámpan maok, Galio apár Akaiia mek gavman tokwae yakámp ke fek, Juda firao énéngi tapokwapea maok, Polén yopor. Aeria maok, am fárákáp man warámpá tukupea kotria maok, arakrá sér,

¹³ “Mámá arop te koumteouráp aropan ‘Lo kar ták-pwarará, ankwap ninik fek Kwarén lotuénk’ ria yénkrá yarak i konámpono.”

¹⁴ Aerapo maok, Polo nopok am fárákapan kar pwarokwaprá sénaerianámpan maok, Galio am Juda fákáreran arakrá sér, “Juda fákáre, yumo te mámá arop máte lo ták pwar, táte ankwap ankank sokoro, makianánko te, ono te fwap yiráp am kar wa nanampono.”

¹⁵ Aeno yumo koropea onan sénap kar te yumokuráp kar, yumokuráp lo tene yumoku fwapokwapenke. Ono te am takeniamp kot te wa mono.”

¹⁶ Aeria maok, mao, am fárákáp kot mwaria nap te monoria tirá kérép.

¹⁷ Aenámpantá maok, Korin fákáreráo Judamp lotu nap taokeyak konámp arop Sostenes man am kot i konap nap topik am fek sámpá fuk napan maok, tá Galio am tak nap táman ninik tokwae mono, wampweri pwararámpon.

Pol Siria apár mekamp Antiok mek arákarrá akwapámp kar

¹⁸ Polo kápae kare yae Korin mekamp Kristen fákárerént yakea maok, am fákáreran ‘Ye...!’ ri pwarará, taun Senkria mek akwap. Mao akwapea am mek yakria maok, me pwae aok-sir. Am me pwae aok-sinámp fi te, Kwarén sérinámp kar ankár mántwaok naenámpan yénkép námpon. Aea pwarará

maok, mao Prisila ntia Akwila anánkwap éréképea sip sámpea distrik Siria mek akwap.

¹⁹ Am fárákap tukupea taun Efesus mekria maok, Polo am anánkwapan am fek pwarará, mao námoku Juda firamp lotu nap mek akwapea am fárákapént kar sér. ✧

²⁰ Aenko maok, am fákárerao man sérrá, “Ae te amo yinont yak tae morok nanapon.” Makrá sérapo maok, tá Polo sérrá, “Mono. Ono te mapek yak mono.”

²¹ Makrá séria pwarará maok, am fárákapán ‘Ye...!’ ri pwarará maok, arakrá sér, “Nánkár Kwaro onan takaerianánko te, ono fwap yumonapok arákarrá korop nanampon.” Aerá séria pwarará maok, sip sámprá, Efesus pwarará pik. ✧

²² Sip pikia taun Sisaria mek nánko maok, Polo sip pwarará Jerusalem mek pkea sios mekamp kounteouráp aropan ‘Gude’rá séria pwarará wakmwaek apár Siria mekamp Antiok mek akwap.

²³ Polo Antiok mek éri tae morok ke fek yakea maok, distrik Galesia tá Frigia mekmwaekamp némpouk mwaekamp Jisasén mérnep arop fárákapán kárákáre sámpanáponoria yaewourrá yarak.

Apoloso kar farákápamp kar

²⁴ Juda fi mekamp arop ankárank taun Aleksandria mekamp, mao koropea Efesus mek yak. Maomp e te Apolos. Mao te Kwaromp Buk fekamp kar mér karia kar kwapwe kare sér i konámpono. ✧

²⁵ Mao te Kristen i konap mwae mér námpara, maomp ninik te ankár kárákáre kare fek kounteouráp aropan Jisaso térenámp ankank táman yae-párak kare yénkrá sér i konámpon. Aenámpan maok, Yiki Kor Spiritao oupouroup konámp te mér mono, Jono arop ént mek nér i konámpan saráp mér námpon. ✧

²⁶ Aeria maok, mao te Juda fákáreramp lotu nap mek akwapea kounteouráp aropan apáp mono, am mek kar érik farákáp. Aenánko maok, Prisila ntia Akwila anánkwap maomp kar wawia, man nap mek warámpá akwapea, mao warko fwapnae kar méranoria Kwaro i konámp kar ankwapmwaek farákáp.

²⁷ Warko Apolos provins Akaia mek akwap naeria nánko maok, Efesus mekamp Kristen fárákapao man ninik kárákáre sánk. Aeria maok, am fákárerao Akaia mekamp Kristen fákáreran pas kumwiria sérrá, “Yumo ankár mámá arop warámp kipo.” Mao akwapea Akaia mekia maok, Kwaro námokuráp ninik fek yaewouria mér nénknámp kounteouráp aropan kápae kare yaewour.

²⁸ Am te apaerianápe, mao te kounteouráp arop nke nap fek kárákáre fek kar farákápria, Juda firao épérépnámp kar sénep te, am kar pwarokwaprá sérria apárok anámpá pap konámpono. Mao te Kwaromp Buk fekamp kar farákápria am fárákapán ‘Jisas te Kraís támaono’rá fi farákarrá sér i konámpon. ✧

19

Polo Efesus mek téremp kar

¹ Aposol Korin mek térerá yak námp te, Pol oukoumwan am provins Galesia ntia Frigia mekmwaekamp némpouk mwaek Kristen fákárean kárákáre sámp mwanapria yaewourrá yárákia maok, wakmwaek koropea taun Efesus mek. Aeria maok, am Efesus mek Kristen ankwap fárákapan kikipia maok,

² Am fárákapan arakrá turunk, “Yumo wokwaek Jisasén mérnáp ke fek te, Yiki Kor Spirit sámpap ni mo nie?” Mak rángo maok, am fárákapao Polomp kar pwarokwaprá sérrá, “Mono. Yino te ‘Yiki Kor Spirit ankwap yak námp’rá sénáp te wa mono.” ✧

³ Aerapo maok, Polo am fárákapan sérrá, “Aenánko te yumo te mokoprá ént mek énéri naponono?” Tá am fárákapao sérrá, “Yino te Jono sérinámpankia ént mek néri námpono.” ✧

⁴ Polo sérrá, “Wokwaek kar Jono koumteouráp arop fákáreran ént mek néria maok sérrá, ‘Yumo te kwatae ninik pwarareaka ént mek nérenke.’ Aeria maok sérrá, ‘Yumo te ankár onomp wakmwaek korop naenámp arop táman mér kipo.’ Am arop Jono sérimp te Jisas támaono.” ✧

⁵ Am fárákapao am kar wawia maok, Jisas Tokwae Káramp e fek ént mek nér.

⁶ Tá Polo am fákáreramp pourouk yae papánko maok, Yiki Kor Spirit am fákáreramp pourou mek top-pwarámpria maok, moumountukri ankwap-ankwap kar fek sérarria maok, profet kar sérar.

⁷ Am arop fárákapan onankor te éntér-sámpramp niamp arakeno.

⁸ Yinink yunk fek Polo Efesus mek yakria Judamp lotu nap mek yoump ko, am mekamp arop méranáponoria kárákáre fek kar farákáp. Aeria maok, Kwaromp firáp taokeyak naenámp mekamp ankank am fárákapan sérar.

⁹ Aempan maok, am mekamp arop ankwap fárákapan te námokuráp ninik fákapea kárákáreria mér mono. Aeria maok, am koumteouráp arop nke nap fek Tokwae Karaonámpankia tukup mwanap mwae kupan wouroumpará sér. Aenapantá maok, Polo am Jisasén mérnáp arop fárákapan am Juda fákáreamp lotu nap mekamp éréképá yakria maok, kumur méntép Tiranusomp skul nap mek yoump ko kar farákápae yak. ✧

¹⁰ Mao takrá yak námp te akwapea anánk yopwar yak. Aenánko maok, provins Esia mek yakápnáp onankor Juda koumteouráp arop ntia Grik firao kor méntér Tokwae Káramp kar wa.

Sivamp tárápu kwatae-arop yérépe mwarianap kar

¹¹ Kwaro Polomp yaerént puiyakrá nkwaekwe make kárákáre kor ankank yororo. ✧

¹² Aenko maok, am fárákapao hankisip, tá waempyam fákáre tia maok, Polomp pourouk kákea maok, wakmwaek am ankank ti-tukupea touwenap aropán nénk. Aenapo, am touwenap arop am ankank ti napo maok, am fárákapamp touwe wae pwar, tá arop fárákapamp pouroukump kwatae-arop woropompi tukup. ✧

¹³ Juda ankwap fárákapan paokoprá kwatae-arop yéréperá kéréprá am fek mani ti. Ae konapao, am fárákapan mokopon nke mwaria Jisasomp e séri te ko, am fek kwatae-arop yéréperá kérép mwaria. Aeria maok, am fárákapao arakrá sér, ‘Ono te Polo maomp kar farákáp konámp Jisasomp e fek kárákáre fek sér rae, “Yumo ankár nkwapok tukupenke.”

14 Juda fi mekamp pris taokeyak konámp arop Sivamp tárápu fákánekao kor kwatae-aropan take pourouráp kar takrá sériapon.

15 Tá ankwap kumuruk am fárákap kwatae-aropan takrá sérapo maok, napok kwatae-aropao am fárákapamp kar pwarokwaprá arakrá sér, “Jisas te ono wae mér, Polén kor ono wae mér namp. Aeno yumo te wa nape?” ✧

16 Am kwatae-arop woukoupeyáknámp aropao kor férékaprá yárákrá, am fárákapam fupukria kwe-pwarará maomp waempyam pápeará souroumpour. Aenánko am fárákap am nap pwarará pourou mwar pírikimpea tukup.

17 Ponankor Juda ntia Grik fákáre Efesus mek yakáp nap am ankank koropnámp kar wawia apáp tirinka wae. Aeria maok, am fárákap Jisas Tokwae Kárampe sakap.

18 Jisasén mérnáp kápae kare kounteouráp arop koroprá, kápae kare ninik kwatae te ankwap kounteouráp arop nke nap fek érik farákápono.

19 Manénkir te kápae kare kounteouráp arop foupourá nénk konap, tá ouwur yoporokwam yoro i konap kar yakápnámp buk ti-koropá koupoukarea maok, ponankor kounteouráp arop nke nap fek yaomwi mek yanki pwar. Am buk sámpap mani te kouroump napo, akwapea 50,000 mani silva. ✧

20 Amnap ninik támao Tokwae Káramp kar am fárákapamp ninik mek tére kárakáre nánko, am fárákap kápae kare némpouk mwaek paokoprá kar farákápono.

Efesus fákáreao Polén kokwarokrá kákkarrá paokopiap kar

21 Efesus mekamp tére akwapea kárakáre nánko maok, Yiki Kor Spirit Polomp ninik ékékéranke maok, Polo provins Masedonia ntiaka Akaia mek akwapea maok, tá wakmwaek Jerusalem mek akwap naeria. Mao arakrá sér, “Ono am mek akwapea maok, wakmwaek te Rom mek kuri akwapá nke nanampon.” ✧

22 Aeritea maok, námwan yaewour i konap arop yawor Timoti ntiaka Erastusén Masedonia mek tirá kérépea maok, Pol námoku provins Esia mek yak tae morok.

23 Am ke fek Efesus mekamp arop ankwap fárákap Tokwae Karaonámpaok tukup mwanap Mwaeran yoporrá kar yorowara wae.

24 Arop ankáránk Demitrius mao te silva fek ankank yororo i konámpono. Mao te yupu kwar Artemiséns lotu mwanap napamp wunéri silva fek yoro i konámp bisnisrápon. Aeria maok, silva tére konap aropan tére kápae kare nénk nánko, téreria am fek mani tokwae sámp konapon.

25 Mao am fárákap ntia ankwap kwekár kwarén lotu mwanap ankank tére konap aropan éréképea koupoukarea yakáprá maok, mao arakrá sér, “Onomp ankáránkamp tére arop fákáre, yumo te wae mér napon: Nomo te mámá tére fek maok yae-párák mani tokwae sámp konámpon.

26 Am arop Pol te kápae kare kounteouráp aropamp ninik tirá náráp ninikaok párapop naeria námpan, yumo wae nkea wawi napon. Am taknámp ninik te Efesus mek mwar mono, waeman provins Esia mek ponankor pwi pap naenámp niamp námpon. Mao sérrá, ‘Nomo yae fek yoronámp máte kwar kare mono.’ ✧

27 Polomp am kar te nomp bisnis e kwatae pap naenámp pourou námpon. Aeriaka am támao mwar mono. Maomp kar te yupu kwar tokwae Artemi-somp lotu nap te am koumteouráp aropamp ninik mek te kánanke kwatae niampi pap naeria námpon. Manénkir provins Esia mekamp arop fákáre, tá apár-apár mekamp arop ponankor am yupu kwar táman lotu i konapan maok, táte Polomp karao maomp e tokwae te apárok anámpa pap naeria wae námpon.”

28 Am fákáreráo am kar waria maok, yonkwae pwarámpa wae. Aeria maok, tékén arakrá sér, “Efesus fákáre nomp Artemis te tokwae kar kareno!”

29 Aeria maok, am taun tokwae mek te ponankor koumteouráp arop wumwinke tikirá kara wae. Aeria maok, am fárákap ponankor ferámprá koupoukour konap fek foporakorrá tukup. Aeria maok, am fárákap te Gaius ntiaka Aristarkus, Masedonia mekamp Polént yarak i konep arop yaworan yae topwe fek érépea énéni tukup. ✧

30 Pol námoku te am koumteouráp arop ou meaok akwap naerianámpan maok, Kristen fákáreráo man taokor.

31 Esia mekamp Polomp nouroup kiapo kar sámp-kérépria sérrá, “Amo te am koupoukouráp mek am mek te akwáp kwapono.”

32 Am koumteouráp aropamp ninik te épépérépra paokopria maok, wumwinke tikirá maok, ankwap-ankwap kar sérar. Aeria maok, kápae kare arop te am koropá koupoukourap fi kor te mér mono.

33 Juda fákáreráo Aleksander man, mekok akwapea kar séraeria fop-waok. Tá Aleksander akwapea fokopeyakrá koumteouráp aropan nopok kar pwarokwaprá sénaeria, kar pwarenkria yae fek saráp popwakoprá taokor.

34 Aenámpan maok, am arop fárákap man te Juda fi mekamp arop wae wuri nke. Aeria maok, ponankor koumteouráp arop énéni tokwae tékén sérarria maok, “Efesus nomp Artemis te tokwae karonu!” Am takrá sérar nap te akwapea, anánk ke fek.

35 Aeakapo maok, wakmwaek Efesus taun poukeyak konámp kuskus am koumteouráp aropan kar pwarenkria yoporia maok, sérrá, “Yumo Efesus mekamp arop yumo te wawenke. Apae aropao Efesus taun te Artemis yupu kwar tokwaeramp lotu nap taokeyak konámp, tá yámar meknámp éká párákap námp am yumwi fou taokeyak konámp te mér mo námpon?”

36 Aeria maok, sérrá, “Arop ankwap te mámá kar te ták-pwar mo karenono. Aenapara, yiráp top kor te kákarenke. Apae ankank tére mwaria kéréri kwapono.

37 Yumo mámá arop yawor éréképá korop napan maok, am arop yawor te nomp lotu nap mekamp ankank oukun-ti mo, tá nomp yupu kwar man kor wouroump-sér moi nepono.

38 Táte Demitrius ntia maomp tére arop arop ankwapan kar sérinámp yak nánko te, nánkár maomp kot mwanap ke yak námpon. Tá gavman arop tokwae yakáp napon. Am fárákapao am mwaek saráp arop ankwapan kotanápono.

39 Táte yumo kar ankwap yak nánko te, yumo ankár am kar fwapokwap mwaria koupoukour nap kare mek sér mwanapon.

40 Aeno yumo wawenk! Nomo oukoumwan yorowar mwaria wae námp máte gavman fákáre wawia te, fwap nomwan kot mwaria napon. Nomo

am taki námp te, fi kor yak mo kare námpara, nomwan turunk napo, nopok pwarokwaprá sér mwanámp kar yak mono.”

⁴¹ Kuskus am kar séri pwarará maok, mao am koumteouráp arop tirá kérép nánko tukup.

20

Polo Masedonia ntiaka Akaia mek yárákimp kar

¹ Am kar wae pwaránko maok, Polo Kristen fákáreran koropenk ritea maok, am fárákapan kar farákápea kárákáre nénkánko wawia mérapo maok, aesioria pwarará apár Masedonia mek akwap.

² Mao am mekmwaek Kristen fárákapan yaewourrá kápae kare kar farákáprá yárákia maok, wakmwaek Akaia fi mek akwap.

³ Am fek yinink yunk yakea maok, wakmwaek sip meknámp Siria mek akwap naeria. Aenámpan maok, Juda fákáre man sámp-wouroump mwanámpria kar papnap kar wawia warko sip mek akwap naerianámp ninik pwarará, warko Masedonia mek arákarrá apáraok akwap. ✧

⁴ Aenánko maok, taun Beria mekamp Pirusomp táráp Sopater mao Polént akwap. Tá taun Tesalonika mekamp arop yawor Aristarkus ntiaka Sekundus, tá Derbe mekamp Gaiusia maok, Timoti, tá provins Esia mekamp arop anánkaopwe Tikikus ntiaka Trofimius, am fárákapaok kor Polént tukup. ✧

⁵ Am fárákapaomékir tukupea yinan taun Troas mek yépekrá yakáp.

⁶ Yino oukoumwan Filipai mek yakápia, Juda firao Yis Moráp Pan Fári konap Yae wae akwapá pwar nánko, am feknámp sip mek kunkuria tukup. Éntik kumur fek tukupea, Troas mek am fárákáp yakáp nap fekia maok, tá yino Troas mek fákáneki yakáp.

Troas mek Polo Yutikusén fárámpea papámp kar

⁷ Sarere kumuruk yino Kristen fákárent koupoukarea, énéni fir fépér. * Aenánko maok, Polo oumpouran akwap nanampria námp kwamp maok, kar kápae kare farákáprá akwapea kumur kupuk.

⁸ Am yino koupoukournámp aokore te narek yak nánko, lam kápae kare am mek wae puri yakáp.

⁹ Aenánko maok, arop tár-ménki windo fek tank námp, maomp e te Yutikus, Polo kar kápae kare farákáp nánko, wará ouwipirá tankrá akwapea, yonkwae tákáriaika narek yinink kárar mekamp aokore meknámp apárok piká párákap. Aenánko arop fárákapaok pikiaka man sámpapan maok, mao te wae sumpwi yak.

¹⁰ Aenánko maok, Polo kuri pikia man sámppea pourouk woukoupeyak. Aeria maok, koumteouráp aropan arakrá sér, “Mao fwap oukoumwan yiki yak námpon.”

¹¹ Aerá séria pwarará maok, warko narek pokea pan fékéria koumteouráp aropént énéni fépér. Fépéria pwarará, mao kar farákáp námp éri te makrá akwapea wakor. Wakor nánko maok, Pol wae akwap.

¹² Am arop tár-ménki te yiki yakánko maok, maomp fákárerao warámpá tukupea warákáránk.

Pol Troas meknámp Miletus mek akwapámp kar

✧ 20:3: Ap 20:19 ✧ 20:4: Ap 19:29; 21:29; Ef 6:21 * 20:7: ‘Énéni fir fépér’: Sapta 2:42 fekamp kware fu fekamp kar nkeampo.

¹³ Yino Polén pwarará, yinomékir sip mek kounkouria tukupea taun Asos mek. Tá yino am mek Polén yépékrá yakáp. Polo námoku wokwaek yinan sérrá, ‘Yumomékir tukupenke. Námo te wakmwaek apáraok korop nanamp’ rinámpantá.

¹⁴ Aenánko maok, Pol wae koropea Asos mek yinan kikipianánko, yino man warámpea sip mekia taun Mitilini mek tukup.

¹⁵ Tá ankwap kumuruk Mitilini pwarará tukupea apár amor ke Kios mek wonae fik pamp. Tá warko am feknámp tukupea taun Samos mek. Tá warko ankwap kumuruk tukupea provins Esia mek amp taun Miletus mek.

¹⁶ Polomp ninik te Esia mek tokwae ke yak tae monoria námp kwamp, taun Efesus kámá pwarará akwap naeria. Mao koupour akwap naerianámp te, fwap pwi nángo, Jerusalem mek Pentikos yae fek akwapá nke nanampria námp.

Polo Efesus mek arop taokeyak konap aropan ‘Ye...’ rimp kar

¹⁷ Yino tukupea taun Miletus mekria maok, Polo Efesus mek amp sios taokeyak konap aropan námwan koropá nkenkria kar sámp-kérép.

¹⁸ Am fákáreráo maonámpok koropea napo maok, mao am fárákan arakrá sér,

“Ono manmékir Esia mek koropea yakamp fek, tá kápae kare por yumont yakamp fek te, onoinamp ninik yumo wae nkea mér napon.

¹⁹ Yumo te wae mér napon, kápae kare por Juda fákáre onan mwaria kar sérarapo, am támao onan ninik kápae sámp nángo, tá ono ém saráp yak nampao maok, ono ankár onokump e ponankor apárok sámp-anámpea paprá Tokwae Karamp térean saráp tére nampon.

²⁰ Tá yumwan yaewour naenámp nkwakwe make kwapwe kare ninik yumwan farákáp nae namp te, ono kokwae moi nampon. Koumteouráp arop koupoukour nap mek, tá yiráp nap-nap ponankor ono yumwan yénkrá farákáp namp am te yumo wae mér napon.

²¹ Kumur méntép Juda firan tá Grik fi méntér ‘Ankár kwatae ninik pwarará Kwaronámpok koropria Jisas Tokwaeran mérenk’rá kar kárákáre fek sér i konampono.

²² Aeno yumo wawenk: Oukoumwan te, Yiki Kor Spirit támao onan tére nángo, ono ankár Jerusalem mek akwap nae kar nampon. Onan Jerusalem mek te apae ankank korop naenámp te ono mér mono. ✧

²³ Máman mwar mér nampon: Kápae kare apárok ono akwap namp te, Yiki Kor Spiritao kalabus ntia kápae kare kápae onan yépék námpán méramprá yénk námpon. ✧

²⁴ Aenámpán maok, ono te onokump pourouan tokwae kar ankankrá ninikia kárákáre fek sámp-fákeyak mono. Ono te ankár Jisas Tokwae Karao onan sápnámp tére térerá akwapea pwar nanamp mwae-párak akwapria, koumteouráp aropan Kwaro aropompia yaewournámp Kwapwe Kare Karan farákáp naeria nampon. ✧

²⁵ Onomp ankwapyae fárákap e, yumo wawenk. Wokwaek kar ono yumo ou mek yakria, Kwaromp firáp taokeyak naenámp kar farákámpampon. Aeampan maok, oukoumwan te ono wae mér, wakmwaek te yumo ponankor warko onomp pourou nke mwanap pourou mono.

26 Aeria namp kwamp, ono oukoumwan yumwan érik farákarrá sénaeria nae: Yumo ou mekamp arop ankwap ankáránkamp yaomwi mek pik namp te, ono nanko námpanápe. Námoku námpono.

27 Am te apae riteanápe, Kwaromp ponankor ninik ono yumwan farákáp namp te kokwae moiámpon.

28 Yiki Kor Spiritao yumwan sios taokeyakáp mwanap yorororá kák námpara, yumo ankár yumokuráp pourou fwapi taokeyakápria, Kwaromp sipsip fákáre náráp Tárápamp yiri fek yamokwapea érékép namp am fwapi taokeyakáp kipo. ✧

29 Ono wae mér nampon, ono yumwan pwatea akwap nanko te, nánkár wakmwaek yao pwae mekamp kwatae kare as fákáre yumo ou mek koropea sipsip fákárean sámpá yampourou mwarea napon. ✧

30 Tá yumokunap mekamp arop ankwap fárákapao kor yumwan kwekár sérarrá, Kwaromp kounteouráp aropamp ninik érépea am fárákapamp ninikaok tukup mwaria napon.

31 Ae mwaria napara, yumo ankár kumur méntép fwapia taokeyakáp kip. Yumo te onoinamp ninik te nik moi kwápono. Ono te yinink yopwar fek kumur, yámar kokwae mono, yumo ankákárankan ponankor yae-párák kare paokop mwanap kwapwe kare ninik te wae yénkrá yáak nampon. Yumwan am taknamp ke fek te, onomp yi mekamp émti méntér kwarákáranámpon.

32 Oukoumwan te yumwan Tokwae Karamp yaek pap nampono. Onomp ninik te, maomp aropompnámp kar ankár niki-samp mwanapria nampon. Am aropomp te yumwan fwap kárákáre sánkria Kwaro námoku nánkárápnámp kounteouráp aropan nénk konámp kwapwe kare ankank yumwan fwap nénk naerámpon. ✧

33 Ono te arop ankwapamp silva, tá gol, tá waempyam ankank kikiank moiámpon.

34 Yumoku támao wae mér napon: Ono te onokump yae kor fek tére nanko, am támao onan yaewourria, onont yakápnap aropan kor yaewour i konámpon. ✧

35 Kápae kare tére ono tére namp te, nomo ankár am ninikaok tére kárákáreria, nomo fwap porokwenámp aropan yaewour mwanámpan yumwan yénkép námpon. Tá nomo ankár Jisas Tokwae Karao námoku sérimp kar am ninik mwanámpon. Mao te arakrá sér, 'Ankwap aropan ankank sánknámp aropamp warákár te maomp yaekamp ankank sámprá warákár konámpan kámákár akwap námpon.'

36 Polo máma kar farákápea pwarará maok, kwaráp torokomprá am sios taokeyakáp konap arop fákárerént Kwarén kar toropwap.

37 Aea maok, wakmwaek ponankor éména waeria maok, am fárákap Polén koukoupwiyakrá aop mukuriápono.

38 Am fárákap Polén yonkwae touwe tokwae nap te, mao 'Yumo te warko náráp pourou nke mono'rá sénámp aran napon. Takia am fárákap Polén warámpá tukupea sip mek kérép. ✧

21

Polo sip mek korokwapea Jerusalem mek akwapámp kar

1 Yino am fárákapan aropompria ‘Ye...!’ ri pwarará sip mek kounkouránko maok, sip wae akwap. Yino ankár tukupea apár amor ke Kos mekia maok, wakmwae ankwap kumuruk tukupea ankwap apár amor ke Rodes mek. Tá Rodes pwarará tukupea provins Esia mekamp taun Patara mek.

2 Yino am Patara mek nke nánko maok, sip ankwap distrik Fonisia mek akwap naerianánko maok, yino am sip mek kounkourianánko maok, am sip wae akwap.

3 Aeria maok, yino tukupria solwara kuk yaknám pwarará apár amor ke Saiprus yae-mánkwan mwae yakánko, warákarrá tukup. Tukupea provins Siria mekamp taun Taia mekia maok, sip ankank apárok ouroukour naeria.

4 Aenánko maok, yino tukupea Kristen fákáreran nkea, yino am taun mek méntér fákáneki yakáp. Aenánko, Yiki Kor Spiritao Kristen fákáreran Polén mwanap kar yénkép nánko, am fárákap Polén sérrá, “Amo Jerusalem mek akwap kwapono.”

5 Wae sip akwap naenám ke fek, yino am taun pwarará tukup. Aenánko maok, Kristen fákáre ntia maomp tárápu kounteou yinan éréképá tukupea ek párapop. Aenapo, yino solwara woupwi mek kwaráp torokompria Kwarén kar toropwap.

6 Aea maok, am fárákapao yinan ‘Ye...!’ rapo, yino kor am fárákapan ‘Ye...!’ ri pwarará, sip mek kunkur nánko, am fárákap wae taun mek arári tukup.

Sisaria mek profet Agabuso Polén kar sérimp kar

7 Yino Taia pwarará tukupea taun Tolemes mek, yino am mekamp Kristen fákáreran ‘Gude’rá séria am fárákapént ankáránki yakáp.

8 Aea maok, tá ankwap kumuruk, Tolemes pwarará tukupea taun Sisaria mekia maok, yino Kwaromp Kwapwe Kare Kar farákáp konám arop ankwap, Filipomp nap mek tukup. (Am arop te aposel fákárean yaewour i konap fákáneki arop ou mekamp ankwap ankáránkono.) ✧

9 Mao te yupu-táráp yiaworaopweao maok, oukoumwan poumou nap mek tankáp mo. Aenapao maok, am fárákap te Kwaromp profet kar farákáp konapon. ✧

10 Yino Sisaria mek ankwap yininki yakáp nánko maok, profet ankwap maomp e te Agabus Judia meknám Sisaria mek ék. ✧

11 Mao yinonámpok koropea maok, Polomp sépér sámpea námokuráp pu yae fekarrá yarokwapea sampeyakra maok, arakrá sér, “Yiki Kor Spiritao arakrá sénámpon: ‘Jerusalem mekamp Juda firao mamá sépéramp naropwarén te mámakrá yarokwapea arop ankwap firan sánk mwanapon.’” ✧

12 Aeránko, yino am kar táman wawia maok, táte am nempoukamp aropént Polén ‘Jerusalem mek te akwap kwapono’ ria kárakáre fek taokor.

13 Aerapo maok, nopok Polo am fákáreramp kar pwarokwaprá sérrá, “Yumo te apae riteaka éménkrá paokopriaka onomp ninik kwatae pap napon? Ono te numwar fákápá papanáponoria nánap nampon. Tá ono Jerusalem mek sumpwi nánko, am támao Jisas Tokwae Karamp e sakap nae-námpria nánap nampon.” ✧

14 Yino nke nánko, Pol te akwap naeria kárakáre námpantá maok, yino warko man taokor mono. Aeria maok, yino sérrá, “Ankank Tokwae Karao námokuráp ninikaok takanorianánko te, waeman korop naerianámpon.”

Polo Jerusalem mek akwapámp kar

15 Ankwap yinink yae akwapá pwar nánko, yino ankank nánapiaka Jerusalem mek pok.

16 Aenko maok, tá Sisaria mekamp Kristen fákáre yinan éréképá tukupea, Nasonomp nap mek pwar. Mao Saiprus mekampao, maomékir Kristeniaka yakámp. Yino maomp nap mek yakáp.

17 Yino poka Jerusalem mekánko maok, Kristen fákárerao yinan warákárria érékép.

18 Pampia koumounek Polo yinont akwapeaka Jemsén nkea kar sér. Aenánko, sios taokeyakáp konap aropao kor am ke fek táman Jemsént koropá koupoukour.

19 Polo am fárákapan 'Gude'rá séria maok, Kwaro ankwap fi koumteouráp arop ou mek maomp yae kor fek kápae kare ankank térenámp karan am fárákapan fwapnae karia farákáprá sérimpon. ✧

Sios taokeyakáp konap arop fárákap Polén 'Lotu nap tokwae mek akwapeae' riap kar

20 Am fárákap Polomp kar wawia pwarará, Kwaromp e sakap. Aeria maok, man sérrá, "Nae e! Amo te wae mér, kápae kare fopwakwap Juda te wae Jisasén méri yakáp napon. Am ponankor koumteouráp arop te kárákáre fek Mosesomp loaok tukup napon.

21 Aeno arop ankwap fákárerao am fárákapan amo 'Arakinap'rá séri napon: 'Pol te Juda firao arop ankwap firamp ou mek yakáp napan sérrá, "Yumo Moseso sénámpaokria tárápuamp yipi fékérrá, Juda firamp manénkirkamp ninikaok paokopi kwapono"rá sérinámp' ria séri napon.

22 Nomo wae mér námpon: Am fárákap te amo wae korop nap kar wa nap te, mokop mwanámpon?

23 Ae te yino, amo ankár ampaokaerianámp ninik ankwap amwan sér mwaro: Yino ou mekamp arop yiworaopwe Kwarént kar páte nap yakáp napon.

24 Amo ankár am arop fárákap éréképea yumo ponankor Kwaro nke námp fek yiki kukur konap ninikaokenke. Tá amo ankár mani papea napo, am fek Kwarén ofa mwanap fir sámpea napo, am fárákapamp me pwae aok-siranápono. Amo tak napo maok, arop ponankor fwap nkea amoinap kar koropá sénap te, kwekár karrá ninikria maok, amo kor Mosesomp loaok nap wae mér mwanapon.

25 Ankwap fi koumteouráp arop Jisasén mér napan nomo wokwaek pas sámp-kérépria, arakrá kar papámpono: Am fárákap ankár fwapi taokeyakápria maok, kwekár kwarén ofa sánknap nape fir, tá nape fir oumpour kor fek paok fákapea porokwap-papea napo, oukoumwan fir yiri yak námp te fépéri kwapono. Tá kokopor niniki kwapono." ✧

26 Aerapo maok, Polo am Kwarént kar papap arop fárákap éréképá akwapea ankwap kumuruk mao am ponankor ninikaokria maok, mao námoku am fárákapént Kwaro nke námp fek yiki kukur konap ninik am tak. Tá mao lotu nap tokwae yár mek youmpea pris fákáreran makár mokop yiki kukarea pwarará, Kwarén ofa sánk mwanap kar sér. ✧

Juda firao Polén lotu nap tokwae mek sámpap kar

27 Wakmwaek fákánek yae wae pwar naerianánko maok, Esia mekamp Juda firao koropea nkeapo maok, Polo lotu nap tokwae mek yakánko maok,

koumteouráp arop ponankor fopwaok napo maok, am fárákap Polén yoporia man sámpea maok, tékén arakrá sér,

²⁸ “Israel fi, yumo te yinan yaewourenke! Mámá arop máte ponankor némpouk mwaekamp ponankor aropan ‘Juda fi nomwan, tá Mosesomp loan apárok sámp-anámpenk’rá sér i konámp. Tá mámá lotu nap tokwae man wouroump-sér i konámp. Aeria maok, am táman mwar mono. Grik firan kor éréképá koroepa, Kwaro námokuráponoria nánkárápnámp nomp lotu nap tokwae te Kwaro nke námp fek oumi pap námp.”

²⁹ Am kar takrá sénap te, ankwap fi mekamp Trofimus Efesus mekamp taun mek Polént yárakepo nkeap kwamp maok, ae te Polo man lotu nap tokwae mek warámpea korop námpwaeria niapon.

³⁰ Aeria maok, Jerusalem mekamp koumteouráp arop ponankor kokorokoria lotu nap tokwae mek foporakorrá tukuprá Polén sámpea ek éréképá koroepa yár fik pap. Aeria maok, lotu nap tokwae ménki ponankor kákar.

Rom mekamp soldia poukeyak konámp arop Polén sámpámp kar

³¹ Am fárákapao Polén sámp-wouroump mwaria fukrá paokopapo maok, Rom mekamp soldia taokeyak konámp ofisa tokwae Jerusalem mekamp arop fákárerao yoporrá yorowar fupukump nap kar wa.

³² Aeria maok, mao koupour kar kepten fákáreráp, soldia fákáre érékép, makia koumteouráp arop fárákap yakáp nap fek foporakorrá pik napo maok, Juda fákáre am ofisa tokwae ntia soldia fákáreran nkea maok, Polén fuk nap wampwe pwar.

³³ Aeapo maok, ofisa tokwae wonae fik koroprá Polén sámpea, soldia fákáreran ‘Sen anánkaopwe fek yarokwapenk’rá sér. Aeria maok, mao am fárákapan turunkrá, “Máte wanono? Mao te apae námp?” ✧

³⁴ Aeránko maok, kápae kare koumteouráp arop yakáp nap támao, ankwap-ankwap kar fek tékén sérar. Aeria am fárákap kápae kare kar ounga wae napo maok, ofisa te am kar fi fwapi wa naenámp pourou mo. Aenámpantá maok, am soldia fárákapan sérrá, ‘Yumo Polén warámpea yérék i konap nap kárákáre mek santukupenk’rá sér.

³⁵ Aenámpan maok, Polo akwapea am nap mek yumwi fekamp punkup fekánko maok, am koumteouráp arop man porokwap pap mwaria kárákárea wae napo maok, am soldia fákárerao man kakapea tukup.

³⁶ Aenapo maok, am kápae kare koumteouráp arop te man éntér kákea tukuprá tékén arakrá sér, “Man te porokwapea sumpwi papenke.” ✧

Polo Juda firan námoku Kwarén mérnámp fi farákápámp kar

³⁷ Am soldia fákárerao Polén warámpeaka am yérék i konap nap kárákáre mek tukup mwariakapo maok, Polo ofisa tokwaeran Grik kar fek arakrá sér, “Ono fwap amwan kar ankwap sénanamp nie?” Aeránko maok, nopok ofisa tokwaerao man sérrá, “Amo te Grik kar te wae mér rap nie?”

³⁸ Ono te amo Isip mekamp arop wokwaek tae morok gavmanén yorowaria maok, 4,000 arop bainat fek yorowar i konap mérnámp arop éréképea arop yak mo apár mek akwapámp arop támao námpwe ninik nampon.”

³⁹ Aenángo maok, nopok Polo arakrá sér, “Ono te Juda fi mekamp aropono. Ono te distrik Silisia mekamp taun Tarsus mekampono. Onomp taun te e tokwaerápono. Kare nampono, ono koumteouráp aropan kar sénae.”

⁴⁰ Aeránko maok, ofisa tokwae 'Fwapon. Takae'rá séránko maok, Polo am punkup fek fokopeyakra kounteouráp aropan, kar pwarenkria yae fek saráp popwakop. Aenánko am fárakap ponankor kar pwar napo maok, Polo am fárakapan Hibru kar fek arakrá sér,

22

¹ “Onomp ankwapyae fákáre ntia onomp tékénou fákáre, yumo wawenk! Oukoumwan te ono yumwan kar érik farákkarrá sénae rae: Ono te kwatae niniki namp yak mono.”

² Tá am fárakap Polo Hibru kar fek sénámpantá maok, am kar pwatea sánánkar kar yakáp. Aenapo maok, Polo warko arakrá sér,

³ “Ono te Judanono. Onomp éntupwaro onan distrik Silisia mekamp taun Tarsus mek sámpeanáno, máma taun mek tékép nampono. Ono Gamalielomp skul táráp yakanko, mao kápae kare nomp toutounápomp lo ponankor onan yénkimpon. Aempara ono ankár tére kárakáreria Kwaro warákárnámp ninik te yumo oukoumwan napnámp taknámp ankár sámpea kárakáre nampon. ☆

⁴ Ono te Jisasén méria am mwae-páraok tukupnap arop fárakapan sámpá yampourouiampon. Am te poumou tárápu kounteou méntér, ono am fárakapan tirá wour naeria waeampon. Ono am fárakapan te sen fek yaonkrá éréképá akwaprá kalabus nap mek kákampon. ☆

⁵ Pris taokeyak konámp arop ntia arop taokeyakáp konap Kaunsil fákáre ono am takinamp ankank te wae mér napara, fwap yumwan sér mwanapon. Am fárakap támao nomp firáp arop Damaskus mek yakáp napo, maompor pas kumwia onan sápapono. Ono sámpá akwapea Damaskus mekamp Kristen fákáre Jisasén mérnamp mwae-párak tukupnap arop fákáre fápákampia Jerusalem mek éréképá koropea nanko, arop tokwaerao man touwe nénkanáponoria akwapampon.”

Polo námoku Kristenimpan farákápámp kar Aposel 9:1-19; 26:12-18

⁶ Polo warko arakrá sér, “Ono akwapea Damaskus wonae fik nanko, yámar kuknámp niamp arake fek. Aenankó maok, koupour kar yámar meknámp wae tokwae ékriaka onomp pourouk wae tákapámpon.

⁷ Aenánko maok, ono apárok piká párákappria wa nanko maok, yámar meknámp arop ankárankampamp kar onan arakrá turunk, ‘Sol! Sol! Apaeritea amo onan sámpá yampourourá térea wae napon?’

⁸ Aeránko maok, ono maompor kar pwarokwaprá arakrá turunk, ‘Tokwae Kar e, amo te wa nape?’ Aeránko maok, mao onan sérrá, ‘Ono te Nasaret mekamp Jisaso nae. Amo onan sámpá yampourou napon.’

⁹ Arop onont yakápap te am wae te wae nke napao maok, am onan kar sénámp aropamp kar te wa moiapono.

¹⁰ Tá ono sérrá, ‘Tokwae Kar, ae te ono oukoumwan te mokop nanampon?’ Aerankó maok, Tokwae Karao onan sérrá, ‘Amo fárámpea taun Damaskus mek akwapea. Aenapo am mekamp arop ankárankao ono waráp por nánapitenamp tére ponankor amwan sénaenampon.’

¹¹ Am wae te wae tákapa wae náno maok, ono te ankank nke nanamp pourou mo nanko maok, am arop ono éréképea akwapamp aropao onan yae tokoropea Damaskus mek santukupapono.

¹² Arop ankárank Damaskus mek yak námp, maomp e te Ananaias. Mao te ankár Kwarén lotu kareria, loak yae-párak kare akwap konámp aropono. Damaskus mek yakápnap ponankor Juda te man 'Kwapwe kare arop'rá sér i konapon.

¹³ Mao mankea onomp wonae fik fokopeyakra onan sérrá, 'Nánae Sol e, waráp yi te warko fwap nke nanapon.' Aeránko maok, am fek táman onomp yi warko fwap nángo, ono man nke.

¹⁴ Aeanko maok, mao onan sérrá, 'Nomp appeyaenáppomp Kwaro amwan nánkáráp námp te, amo fwap námoku ninik námp méria am Yae-Párak Kare Ninik i konámp Arop táman nkeaka maok, mao námokuráp top kor fekamp karan wa nanapon.

¹⁵ Aeria maok, amo ponankor kounteouráp aropan amo nkea wawinap kar farákápnap nanapon.

¹⁶ Ae te amo apaentá yépék napon? Amo fárámprá Kwaromp e sérrá wumwiria, ént mek anámp napo, amwan yáraria waráp kwatae ninik tirá épérano.' "

Polén Kwaro arop ankwap fi mek sámp-kérépámpán sénámp kar

¹⁷ Polo am kounteouráp aropan warko arakrá sér, "Takwa pwarará ono warko arakrárrá koropea Jerusalem mekamp lotu nap tokwae mek Kwarén kar toropwapria maok, yém niamp arakria Tokwae Karan nke.

¹⁸ Aenanko maok, mao onan arakrá sér, 'Amo koupour fárámprá Jerusalem pwarará akwapae. Amo máma taun mek onomp kar farákápnap napo te, wa mo mwarea napon.'

¹⁹ Aeránko maok, ono sérrá, "Tokwae Kar, am fárakap te waeman ono wokwae kar lotu nap méntép yárakrá kounteouráp arop amwan mér nap, ono am fárakapan fápákamprá kákrá táramak fupukiamp wae méri yakápnap napon. ✧

²⁰ Tá waráp kar farákápnap konámp arop Stivenén sámp-wouroumpap ke fek kor, ono am fárakap nkeapo wonae fik yakrá, am te fwaprá kar nap ninikiampon. Tá am sámp-wouroumpap arop fárakapamp waempyam taokeyakampon.' ✧

²¹ Aerampán maok, Tokwae Karao onan sérrá, 'Amo akwapae! Ono amwan sámp-kérép nanko, amo panek ankwap fi mekamp kounteouráp aroponapok akwapampo.' ✧

Pol 'Námo te Rom firamp e fekyak namp'rá sénámp kar

²² Juda fákáre Polo 'Ankwap fi aropan'rá sénámp táman wawia maok, mao 'Yino take pourouráp kar wa te mono' ria maok, tokwae tékén arakrá sérar, "Taknámp arop yak te mono! Ankár sámp-wouroumpenke! Mao te yiki yak naeane!" ✧

²³ Am fárakap kara waerá paokopria maok, waempyam woroprá épérrá maok, woup yorokwaerá narek épérrá paokop. *

²⁴ Aenapantá maok, ofisa tokwaerao sénánko, soldia fákáre Polén yérék i konap nap kárakáre mek warámpá mank. Aenapo maok, ofisa tokwaerao sérrá, "Yumo man porokwapria fwapia turunk napo, am meknámp kar fi kor sérano." Mao te kounteouráp arop Polén yonkwae pwarámpria kara wae napan mér naeria.

✧ 22:19: Ap 8:3 ✧ 22:20: Ap 7:58 ✧ 22:21: Ap 9:15 ✧ 22:22: Ap 21:36 * 22:23: Waempyam épér nap, tá pápear nap, tá woup yorokwaerá narek épér nap, am te 'Arop Kwarén wouroump sénámpo' ria yonkwae pwarámp napan yéknép námpo. (Mt 26:65 fek nkeampo.)

²⁵ Aeránko maok, am fárakapao Polén porokwap mwaria maomp pu yae fápekarrá yaonk. Aenapo maok, Polo nke nánko, ofisa ankwap wonae fik fokokeyak nánko maok, mao man arakrá turunk, “Ae te loao sérrá, ‘Yumo fwap Rom firamp e fek yaknám aropan takenk’rá sénám ni mo nie? Yumo oukoumwan onan kot mo yakáprá onan porokwap nap am te pwi yak nám nie?” ✧

²⁶ Aeránko ofisa am kar wawiaka akwapea maok, ofisa tokwaeran sérrá, “Mámá arop máte Rom firamp e fek yaknám arop te, mokop nanapon?”

²⁷ Aeránko maok, ofisa tokwae Polonámpok koroepa man sérrá, “Amo onan sérae. Amo te Rom firamp e fek yaknap arop nie?” Polo kor sérrá, “Yeno.”

²⁸ Tá ofisa tokwaerao sérrá, “Ono te Rom mek mani tokwae sirari nampara, Rom firamp e fek yaknamp aropono.” Tá Polo sérrá, “Ono te tak mono. Onomp éntupwar naropwar ankár Rom e fek yakea nepara, ono kor ankár tak nampon.”

²⁹ Aeránko maok, soldia fákáre man porokwap mwaria nap te koupour wampwe pwar. Tá ofisa tokwae arakrá mér, Pol te Rom mekamp aropan soldia fákárean ‘Sen fek yarokwapenk’rá séri namp niamp teria maok, mao kuri apáp.

Polo Juda mekamp kaunsilén kar farákápamp kar

³⁰ Ofisa tokwae makria maok, Juda fírao Poloinámp kar fwapi sénapo wa naeria maok, ankwap kumuruk maomp pouroukamp sen aokorop pwararea maok, pris tokwae fákáre ntia Kaunsil fákáreanapok kar sámp-kérép nánko, koroepa koupoukour. Aenapo maok, Polén warámpá pikianánko, mao am fákáreao nke nap fek fokokeyak.

23

¹ Polo Kaunsil fákáreran yi kárakáre fek tokoreyakrá kar tae fek arakrá sér, “Naeou tárápu, ono Kwaro nke nám fek yáraknamp ninik te wokwaekia koroepa oukoumwan má ke feknám yae-párak kare yarak nampon.”

² Makrá séránko maok, pris taokeyak konám arop Ananiaso Polomp wonae fik am fek yakápnap aropan sérrá, “Man top kor fek porokwapenke.”

³ Aeránko maok, Polo man sérrá, “Amo lo méria yarak napao maok, warko am lo kwe-pwarará arop ankwapan onan ‘Man porokwapenk’rá sénap te, pourou yipi fek saráp kwapwe kare niamp napon. Mek te kwatae kare napon. Amwan nopok nánkár Kwaro porokwap naenámpo.”

⁴ Aeránko maok arop ankwap fárakap am fek yakápapao, am kar wawia maok sérrá, “Amo te Kwaromp pris taokeyak konám aropan wouroump-sér rape?”

⁵ Aeránko maok, Polo sérrá, “Naeou tárápu, mao te pris taokeyak konám arop támao nie? Ono mér mo nampon. Kwaromp Buk fek yaknám karao sérrá, ‘Yumo te arop taokeyak konám arop ankwapan wouroump-séri kwaponó’rá sénámpara, ono takrá sér mo nae mpupo.” ✧

⁶ Aeritea nke nánko maok, Kaunsil yakáp nap te ankwap fákáre te Sadyusi, tá ankwap fákáre te Farisi. Aenapantá maok, Kaunsil fákáreran wumwia sérrá, “Naeou fákáre, onomp naropwar te Farisi ara, ono kuri Farisinono. Ono mér namp te arop sumpwi nap warko fápárámp mwanapon. Ono má kar fi man farákáp nanko maok, am fi fek táman onan kot napon.” ✧

⁷ Mao má kar farákápánko maok, Farisi fákáre pir-pwar, Sadyusi fákáre pir-pwararea maok, kar yorowar.

⁸ (Am taknap fi te, Sadyusi fákáreao Spirit ntia ensel te yak monorá mér. Tá arop surumpwi nap te, warko fápárámp mo mwanaponorá mér. Aenapan maok, Farisi fákáre te spirit ntia ensel yak námprá mér, tá sumpwinap arop fápárámp mwanaprá mér napon.) ✧

⁹ Aeria maok, kar yorowara wae. Aenapo maok, Farisi mekamp lo mérap ankwap fárákap foukouri yakáprá tae fek arakrá sér, “Yino nke nángo te, má arop máte nkwak mo mak mo, yae-párák yak námpon. Takria te spirit ankwap, tá ensel ankwapao man am kar séritenánko, am kare kar karan sér ri kane.”

¹⁰ Aeriaka am arop fákáre támao yorowara waeapantá maok, ofisa apápria maok, soldia fákárean sérrá, “Takria Polomp pourou sámpea niniriprá paokopia sumpwi pap mwanape. Yumo pikia Polén warámpea saokeaka yérék i konap nap kárakáre mek papenke!”

¹¹ Aeakapo am kumuruk maok, Tokwae Karao Polomp wonae fik fokopeyakrá sérrá maok, “Amo te apápi kwapono. Kárakáre fek fokopeyakampo. Amo onomp kar Jerusalem mek tae fek farákáp nap niamp, Rom mek kor ankár tak námprá farákápampo.” ✧

Juda firaó ‘Polén sámp-wouroump mwar’rá sériap kar

¹² Ankwap yae fek Juda fákáre koupoukarea tankápria maok, Polén sámp-wouroump mwanámpria kar pap, “Oukoumwan te waeman kare kar Polén sámp-wouroump mwanámpono. Nomo oukoumwan man sámp-wouroump monámp ke fek te nomo te firráp ént te fár monoi!”

¹³ Am takrá kar papap arop fárákap te 40 kámákár akwapnámp aropono.

¹⁴ Aeria maok, am fárákapao pris tokwae fákáre, tá arop taokeyakáp konap arop fákáreaonapok tukupea arakrá sér, “Yino te waeman kárakáre fek fou e séri tari námpara, fir te fár mo karenon, nánkárar yakáprá tukupea Polén sámp-wouroump maok, fár mwanámpon.

¹⁵ Aenámpara, yumo ntia kaunsil fákáre makia koupour ofisa tokwaeran kar sámp-kérép napo, mao Pol yumonapok sámp-kérép naenámpon. Yumo man poupwekáprá ‘Yino Polomp kar fi fwapi wa mwar’rá sér kip. Yino te mwaeoek yérékia oukoumwan yumonapok korop mo námp fek, man sámp-wouroump mwanámpon.” ✧

¹⁶ Aerá sérarapo maok, Polomp antápamp táráp wawitea akwapea soldia fákáreao yérék i konap nap kárakáre mek youmpea Polén sér.

¹⁷ Aenko maok, Polo ofisa ankárak wumwia sérrá, “Amo arop tár-ménki má ofisa tokwaeraonámpok warámpá akwapea napo, kar sérano.”

¹⁸ Aeránko maok, ofisa man warámpea akwapea ofisa tokwaeran sérrá, “Fákápá yaknámp arop Polo onan wumwiria sérrá, ‘Amo má má tár-ménki má warámpá amonapok akwap napo, mao man kar ankwap sérano’ ri námpon.”

¹⁹ Aeránko maok, ofisa tokwae man yæk tokoroepa akwapea aop mwaeek námoku mwar yakria man turunkrá, “Amo onan te apae kar sénae nap?”

²⁰ Aeránko maok, am tár-ménki támao kor man sérrá, “Am Juda taokeyakáp konap arop fákáre amwan oumpouran “ ‘Polén warámpea kaunsilonámpok ékae’rá sér mwanámp’ ri napono. Am fárákap te amwan poupwekápria sérrá, ‘Maomp kar fi fwapi oupourouk mwar’rá sér mwanape.

21 Aeno amo am fárakapamp kar wawiaka mántwaoki kwapon. Am arop ankwap fárakap 40 kámákár akwap námpao, kar kárakáre papea, firráp ént fépér mo tukupea Polén sámp-wouroump mwanámpri napon. Oukoumwan te, am fárakap amo náráp kar wa te mokop nanapria yépékrá yakáp napon.”

22 Aeránko maok, ofisa tokwae am tárápan sámp-kérépria kar kárakáre fek sérrá, “Amo akwapeaka arop ankwapan onan koropá sérinap kar mamá érik séri kwapon.”

Ofisa Polén Gavman Tokwae Filiksonámpok sámp-kérépámp kar

23 Ofisa tokwae ofisa anánkaopweran wumwiria maok, arakrá sér, “Yumo te 200 soldia ntia 70 soldia hos fek tankáp mwanap, tá 200 soldia oump nánapia ti-samp nap, makia nánapia Sisaria mek kumuruk 9 kilok nánko tukup kip.

24 Aeria maok, yumo Polompor hos ankwapmwaek nánapia napo, am fek tank nánko fwapnae karia warámpea Gavman Tokwae Filiksonámpok tukup kipo.”

25 Aerá séria maok, ofisa tokwae pas arakrá kumwi:

26 “Ono Klodius Lisias, ono má pas má kumwiaka Gavman Tokwae Filiks amwan sámp-kérépria, ono amwan ‘Gude’rá sér rae.

27 Juda firao mamá aropan sámpea man sámp-wouroump mwaria napan maok, ono wa nanko maok, mao te Rom firamp e fek yaknám arop námpantá, ono soldia fákáre éréképá akwapea man am fárakapamp yaekamp pwarokwap nampon. ✧

28 Ono man kotnap kar fi mér naeria, Kaunsil fárakapaonapok warámpá akwap nampon. ✧

29 Aeria maok, ono am fárakapan turunk nanko, námokuráp loao sénámp karan onan séria, am fek táman man koti naponono. Aenapan maok, man sámp-wouroump, tá man fákap mwanap kar te yak mono.

30 Ono oukoumwan wawinamp kar te, arop ankwap fárakap, man sámp-wouroump mwanámpria kánánkámp sérarrá paokop napaná, ono koupour amonapok sámp-kérép rae. Aeria ono am taknap arop fárakapan sérrá, ‘Ankár tukupea amo nke nap kare fek am fárakap maoinámp kar farákáp napo, amo man kotnap ankank fwapia mér nanapria sénampon.’ ” Mao pas fek makrá sérimpon. ✧

31 Aeránko maok, am soldia fákárerero mao sérimpaok Polén kumuruk taun Antipatris mek warámpá tukup.

32 Tá ankwap kumuruk hos mek tankápap fákárerero saráp Polén Sisaria mek warámpá tukup. Aenapo, pu kor fek tukupap soldia fárakap te Jerusalem mek arári tukup.

33 Am hos fek tankáp i konap soldia fákáre Sisaria mekia maok, Gavman Tokwaeran am pas sánkria, Polén kor warámpá yinkea maok, maomp wonae fik pwar.

34 Aenapo maok, Gavman Tokwaerao am pas nkerá farákápea pwarará, Polén arakrá turunk, “Amo te mae provins mekampono?” Aeránko maok, Polo sérrá, “Ono te Silisia mekampon.”

35 Aeránko maok, mao sérrá, “Amwan kot mwarianap arop korop napo maok, ono waráp kar wa nanampon.” Aeria maok, Filiks námokuráp soldia fákáreran sénánko, Polén warámpá tukupea king Herotomp nap mek pwatea taokeyakáp.

24

Juda fi taokeyakáp konap aropao Polén kotiap kar

¹ Éntik yae akwap tenánko maok, pris taokeyak konámp arop Ananaiaisia maok, arop taokeyakáp konap arop ankwap fákáre, tá Rom firamp lo mérnámp arop ankáránk, maomp e te Tertulus, makia taun Sisaria mek tukup. Am fárákáp te Polén kot mwarianap kar táman Gavman Tokwaeran farákáp.

² Gavman Tokwaerao Polén wumwi nánko, koropeanánko maok, tá Tertuluso kar farákáprá maok arakrá sér, “Arop Tokwae Filiks, amo wokwaek yonkwae kour kwapwe fek yinan taokeyak napo, yorowar ankank korop mo nánko, yino yae-párák yakámpimpono. Waráp kwapwe kare ninik fek maok yinomp arop fi wokwaek fwapi tankáp moimp amo fwapokwapi napon.

³ Aenapo yino am ankank táman nkea maok, yinomp ninik kwapwe kare kareria maok amwan aesioria warákarimpon.

⁴ Aeno yino takria amwan youpoukwap kar sámp-fákeyakáp mwareano. Amo yinan aropomp napo, yinomp fae tákáre kar kánanke sér mwaro.

⁵ Yino nke nánko, mámara arop te kápae kare nkwaekwe make sokoro námpon. Mao te Juda firan kákkarrá yorowarrá yákrá, némp-némp apár-apár ponankor yorowar i konámp. Mao te yinomp fi mekamp arop éréképea náráp Nasaret pati mek párakop konámp aropono. ✧

⁶ Mao te Kwaro nke námp fek lotu nap tokwaeran kor kwatae pap naeria námpantá, yino yinokump lo fek kot mwaria sámp námpon. ✧

⁷ Aenámpan maok, ofisa tokwae Lisiaso koropea kárákárea yinomp yaekamp pwarokwapá akwap námpon.

⁸ Mao ‘Arop man kot naeria námp kwamp te amo nke nap fek akwap kun’rá sérimpon. Aenámpara, amoku támao mámara aropan turunkia maok, am ankank ponankor yino man koti námpan wawia mérae.” Tertuluso makrá sér.

⁹ Aeránko maok, Juda fákáreráo kor Polén takrá kotiaaka énéni sérrá, “Am kar am te wae ponankor kare karono.”

Polo Filiksén kar farákápámp kar

¹⁰ Gavman tokwaerao Polén yae fek sarápánko maok, Polo kar pwarokwaprá arakrá sér, “Ono wae mér nampon, kápae kare yopwar amo má firan fwap taokeyak konapara, amwan fwap sénanampon.

¹¹ Amoku arop fárákapan turunkupia te, onoinamp kar arakrá wa nanapon: Ono Jerusalem mek pokea lotu nap tokwae mek akwapamp yae te éntér-sámprampi yak nampon.

¹² Am ke fek te Juda fákáre te ono lotu nap tokwae mek kar yorowar namp nke moi napon. Koumteouráp arop lotu nap mek koupoukour; tá taun mek kor koupoukour napo, am fárákáp ono fopwaok namp nke moi napon.

¹³ Am kar oukoumwan onan kot nap máte, ankwap érik farákár nánko, amo am kar kare karrá mér nanap yéknépnámp ankank yak mono.

¹⁴ Aeno ono kare kar sénamp te aránono: Ono am fárákápao, mwar pourouráp arop fi ri konap mwae-páraokria, ono yinomp appeyaenámpomp Kwarén loturá yak nampon. Ponankor lo kar; tá profet fákáreao wokwaek kumwiap karan kor mént ponankor méri yak nampon. ✧

15 Ono te Kwaro sumpwinap arop fárákap yae-párák kare arop, tá kwatae-
nap arop méntér fápáramprá kák naenámpan, mámá arop fákáraero i kon-
apnám taknám méria yépekrá yak nampon. ✧

16 Aeria maok, ono te kápae kare por onomp ninik yae-párák yakria Kwaro
nke námp fek, tá koumteouráp aropao nke nap fek méntér kwatae ninik yak
mo naenámpan tére kárákáre konampon.

17 Ono ankwap yinink yopwar fek ankwap némpouk mwaek yárakia maok,
wakmwaek onomp fi mek arákarrá korop nampon. Ono maniráp ankank
ti-koroepa ankank monap aropan yaewourria, lotu nap tokwae mek ofa
sakwapampon. ✧

18 Aeria maok, ono am mek youmpea am ofa sánk namp fek onomp ninik
fwapokwapanko, onan nkeapon. Aeria maok, arop ankwap onont yak mo,
tá arop am mek pouroukoup nap yak moimpon. ✧

19 Aempan maok, provins Esia mekamp Juda ankwap fákáre onan koroepa
sámpap te, oukoumwan kor onoinamp yak nánko te, am fárákap ankár
koroepa amo nke nap fek onan kotanápon mpupo.

20 Aeno mo napo te, mámá arop fárákap máte ono kar farákáp namp ke fek
kaunsil fákárent yakápi napara, mao onoinamp apae ankank nkea napan,
amwan sér mwanapon.

21 Ae te ankáramp kar ono sénanko, am fárákap warákár moi nap arao
karane: ‘Ono mér namp te, sumpwinap arop te warko fápáramp mwanapon.
Mámá kar fi fek táman onan yiráp kot mek oukoumwan warámpá kot
napon.’ ✧

22 Feliks te Tokwae Karan mérnep arop fárákapao i konap ninik te wae
mér námpara, am koupoukournap ke te pwaranoria Juda fákárean sérrá,
“Síkono, taki yakápenke. Nánkár ofisa tokwae Lisiaso ékianánko maok, yiráp
kar fwapokwap mwaro.”

23 Aeria maok, Polén taokeyak konámp ofisan sérrá, “Polén kalabus mek
papea maok, man kárákáre fek fákápá pap kwapono. Tá maomp nouroupo
fwap man ankank yaewour mwanap taokor kwapono.” ✧

Filikso Polén anánk yopwar fek fákapea papnám kar

24 Ankwap yae akwap tenánko, Filikso náráp yupu Drusilant korop. Drusila
te Juda fi mekamp yupu. Filikso Polomp kar wa naeria man wumwi.
Aenánko maok, Polo man Kraiss Jisasén mér i konap ninikan farákáprá sér.

25 Aeria maok, Polo man yae-párák kare ninikan séria maok, arop ankár
námoku fwapi poukeyakáp mwanap, tá wakmwaek Kwaro nomwan kot
naenámpan kor farákáprá sér. Polo makrá séránko, Filikso wará yárakrá
apápria maok, táte, “Amo akwapae. Nánkár wakmwaek wumwi nanamp ke
yak nánko te, ono warko amwan wumwi nanampon.”

26 Aeria maok, Filiks kor Polo námwan kalabus pwar nánko akwap naeria
mani kánánkámp sánk naenámpan mpwe ninik. Aeria maok, kápae kare por
man wumwi te ko, méntér kar sér.

27 Filiks te Juda firao námwan warákáranáponoria maok, Polén kalabus nap
mek pwate nánko yak. Takrá akwapea, anánk yopwar pwar nánko maok,
Porkius Festus Feliksomp weri mek yakámpon.

25

Polo 'Sisar náráp kar wawano'rá sérimp kar

¹ Festus koropea distrik Judia Gavman tokwaeramp tére sámprá, yininki yakea maok, taun Sisaria pwararea Jerusalem mek akwap.

² Aenánko maok, pris tokwae fákáre, tá Juda taokeyakáp konap arop fákáre makia koropea maok, Festusén 'Polo nkwak mak námpono'rá sérar. Am fárakapao kar kárakáre fek arakrá sér,

³ “Amo te yinan yaewouria maok, am arop Jerusalem mek sámp-kérép napo, korop kuno.” Am takrá sérap te mwaeaoik kuk yérérékia Polén farop mwar yonkwaerá niapon. ✧

⁴ Aerapo maok, Festuso am fákáreran kar pwarokwaprá sérrá, “Pol te Sisaria mek fákapea yak námpon. Wae ono Sisaria mek pik nanamp fápaé námpono.

⁵ Aenámpara, yiráp taokeyakáp konap arop fárakapao onont pik mwanaponno. Aeria am fárakapao am arop kwatae niniki námp yak nánko te, man kot mwanaponno.”

⁶ Festus Jerusalem mek yukupuk niamp, tá fére-sámpramp niamp yae yakea maok, Sisaria mek pik. Tá wakmwaek ankwap kumuruk mao kot i konap nap mek tankria maok, kalabus taokeyakáp konap arop fárakapan 'Pol warámpá mankenk'rá sér.

⁷ Mao wae mankeanánko maok, Jerusalem meknámp koropnap Juda fákáre ikarrá yakáprá kápaé kare kar sérarrá, 'Mao te kápaé kare nkwakwe make kwatae kare niniki námpono'rá sénapan maok, am kar te kare karonorá yénkép mwanap fi kor yak mono. ✧

⁸ Am fárakap takrá séri pwar napo maok, napok Polo sérrá, “Ono te kwatae ninik mo, ono Juda firamp lo ták-sir mo, tá lotu nap tokwae mek kor sokoro mo, tá King Sisarén kor kwatae ninik moi nampono.”

⁹ Aerá sénámpan maok, Festuso Juda firao námwan warákaranápon yonkwaeria maok, Polén arakrá turunk, “Ae te amo Jerusalem mek akwapá kot nae rape? Takanánko te, ono fwap Jerusalem mek akwapea waráp kot wananampono.” ✧

¹⁰ Aerámpan maok, Polo arakrá sér, “Mámá nap ono oukoumwan fokopeyak namp máte Sisaromp kot i konap nap támaono. Mámá nap mek táman onomp kot wa mwanapon. Amo wae mér naponno, ono te Juda firan kwatae ninik moi nampon.

¹¹ Aeno ono am fek sumpwi nanamp pourouráp kwatae niniki nampao nánko te, ono fwap am fek sumpwi nanampon. Aeno am kar onan kot mwaria nap am kare mo nánko te, arop ankárank onan sámpea am fárakapamp yaek sánk mwanap pourou mono. Onomp ninik te, Sisar námoku ankár onomp kot wawano.”

¹² Aeránko maok, Festus manénkir náráp kaunsil fákárerént kar séria maok, Polén sérrá, “Amo 'Sisar waráp kot wawano'rá sénap kwamp te, Sisonámpok akwap nanaponno.”

Festuso King Agripan Polén kotnap karan sénámp kar

¹³ Ankwap ke fek King Agripa ntiaka maomp antáp Bernisi am anánkwapao Sisaria mek ékia Festusén 'Amo korop napan warákár nempono'rá sér.

14 Am anánkwap Sisaria mek, kápae kare yae yak nepantá maok, Festuso Polo yak námpan am Kingén sérrá, “Arop ankáránkamp wokwaek Filikso kalabus mek páte nánko yakámpao, oukoumwan taki yak námpon.

15 Wokwaek ono Jerusalem mek yakamp ke fek, pris tokwae fákáre, tá Juda fi taokeyakáp konap arop fárákap koroepa onan, maoinámp karria farákáprá séria maok, am fárákapamp nínik te ono ankár ‘Am arop te kwatae nínik itenámpono’rá sénanko, soldia fákárerero man touwe sánkanáponoria napon.

16 Aenapan maok, ono am fárákapamp kar pwarokwaprá arakrá sér, ‘Rom yino te take pourouráp nínik fek kwaporok arop ankwapan touwe sánk mo i konámpnon. Mao ankár am kot mwanap aropamp wonae fik fokopeyak nánko, man kotnap kar farákápea pwar napo maok, mao nopok kar pwarokwaprá sénánko, wawia maok, tak i konámpnon.’

17 Aeria maok, ono Sisaria mek arákarrá koropnamp ke fek te, am fárákap mapek onont koropapono. Tá ono am fárákapan ‘Nánkár yépékenk’rá sér mono. Ankár ampi wakarrá akwapea kot i konap nap mek tankrá ‘Am arop warámpá mankenk’rá sériampon.

18 Aenanko maok, man kot mwanap arop foukouri yakápapo, onomp nínik te mao kwatae nínikinámp karan farákáp mwanapan mpwe nampan maok, mono.

19 Am fárákap te mao náráp lotu i konap nínikan kar yorowarrá, tá ‘Arop ankáránk Jisas te wae sumpwi námpono’rá sénapan maok, Polo ‘Am arop te yiki yak námpono’rá sénámpnon. ✧

20 Aerapo maok, ono am kar fi fwapia wawia mér naeria nampan maok, onomp nínik te fwapiaka mér mo. Aeria maok, ono man turunkrá, ‘Amo te Jerusalem mek akwapea napo, ono waráp kot am mek wa nanamp nie?’

21 Aeraman maok, Polo sérrá, ‘Ono te kalabus nap mek yak nae rae. Nánkár Sisaro námoku onomp kot wa naenámpnon.’ Aerámpantá maok, ono man sérrá, ‘Ankár kalabus mek yak napo, ono mwae kup oupouroukia amwan Sisaronámpok sámp-kérép nanampon.’ ✧

22 Agripa am kar wawia maok, Festusén sérrá, “Ae te onoku am aropamp kar wa nae.” Tá Festuso sérrá, “Oumpouran amo fwap wa nanapono.”

23 Aea maok, ankwap kumuruk Agripa ntiaka Bernisi anánkwap ankank kwapwe moporia korop. Am anánkwap koroepa, ami ofisa fákáre, am taun mekám arop tokwae, makia koupoukour konap nap mek yoump. Aenepo maok, Festuso séránko, Polén warámpá mank. ✧

24 Aeapo maok, Festuso sérrá, “King Agripa, tá yumo arop ponankor yinont yakáp nap, yumo te má arop má nkenke! Jerusalem mekamp Juda koumteouráp arop ponankor, tá mapek kor man ono nke namp fek ‘Mao sokoro námpono’rá kar farákáp napon. Am fárákapao onan téken arakrá sér, ‘Amo te ankár am arop sámp-wouroumpae! Takria yakantáno!’ ✧

25 Aenapan maok, ono man nke namp te, mao am fek sumpwi naenámp ankank te yak mo kare námpon. Aenángo maok, maomp nínik te Sisar námoku náráp kar wawanoria námpon. Aenámpantá maok, ono Sisaronámpok sámp-kérép nanampria nampon.

26 Aenampan maok, ono apae karao kare kara waenrá mér mo namp kwamp, nomp Arop Tokwaerampor pas kumwiaka sámp-kérép moi nampon. Aeno King Agripa, ono mámá arop amonapok, tá kápae kare arop nke

nap fek war-sankoropá pwar nampono. Nomo ankár maomp kar wawia maok, ono am kar pas fek kumwi nanampon.

²⁷ Aeno ono arop ankwap kalabus nap mek sámp-kérép nampao maok, man kotnap ankank maonámpok sámp-kérép mo namp te, am te pwi yak mo námpon.”

26

Polo Agripan kar farákámp kar

¹ Agripa Polén sérrá, “Amo te amokuinap kar farákápae.” Aeránko maok, Polo náráp yae narek paprá maok, arakrá sér,

² “King Agripa, ono warákár namp te, Juda fákáreráo kápae kare kar onan sérar napan ono nopok amwan farákáp naeria nampon.

³ Amo te Juda yinomp ninik wae mér, táte yino apae ankank kar yorowar námp wae mér. Aenapara, onomp ninik te, amo sánánkar porokwe fek tankrá onomp kar ponankor fwapi wawae.

⁴ Ponankor Juda fi te onan wae mér kare napon. Am fárákáp onan mér kare nap te, ono oukoumwan épér morok yakamp fek te onokump firáp arop ou mek yakea, wakmwaek Jerusalem mek akwapea yakamp wae mér napon.

⁵ Am fárákáp te onan wae mér napara, mao námoku onoinamp ninik amwan sér mwanapon. Am fárákáp te wae arakrá mér napon: Ono oukoumwan tár-ménki yakamp feknámpia yakrá korop namp te, ono Farisi ankwap yakria, Farisimp lo kárákáre Juda ankwap fárákáp ampaok mwanap pourou monámp lo ankore mek yakampon. ✧

⁶ Aeno ono oukoumwan mapek fokopeyak nanko, onan kot napon. Am kotnap fi kor te ará: Ono méria Kwaro wokwaek nomp appeyaenápén sérimp ankank táman kare tak naerámponoria yépék namp fek napon. ✧

⁷ Yinomp éntér-sámpramp firao kor wokwaek Kwarén loturia maok, kumuru, wae fek kor loturia maok, ankár mér kareria maok, am ankank táman saráp yépékiapon. King e! Ono kor, ono méria am támantá yépék nampon. Am fi fek táman Juda firao onan kot napon.

⁸ Apaeritea yumo Juda fi Kwaro sumpwinap arop warko fápárámpá kák naenámprá mér te monorá ninik napon?

⁹ Wokwaek kar onoku támao Nasaret mekamp Jisasomp e kwatae pap naeria kápae kare ankank sámpá yampourouiampon.

¹⁰ Ono Jerusalem mek am ankank takrá yárakiampon. Ono te pris tokwae fákáreramp kar sámpea, Kwaromp kápae kare koumteouráp arop tirá fápákamánkiampon. Tá ono am Juda fákáreráo ‘Am fárákapan tirá wour mwar’rá sérarapo maok, ono kor ‘Tak mwar’rá sériampon. ✧

¹¹ Ono te kápae kare por lotu nap mek akwaprá arop fárákapan, amnap ninik pwaranáponoria am mekamp tirá fupukiampon. Ono te ankár am fárákapan ‘Jisasén mér nap pwaranápono’ ria kárákárea waeampon. Ono te yonkwae pwarámpa waeria panek yaknámp taun mek kuri oupourounkrá akwaprá touwe nénkampon.” ✧

Polo námoku wokwaek Kristenimpan farákápámp kar *Aposel 9:1-19; 22:6-16*

12 Polo warko ankwap kar arakrá sér, “Aeria maok, onan pris tokwae fákáreamp kar sámpea nanko maok, onan sámp-kérép napo, ono taun Damaskus mek akwapampon.

13 King e, ono akwapea, yámar kuk nánko ono am mwae-páraok akwap nanko maok, yámar meknámp wae tokwae ék nánko ono nke nampono. Am wae tokwae te kárakáre kareria maok, yámaramp wae kámákár akwap námpono. Am te koropea onan wae tákapria maok, onont tukupnap arop fárákapan kor wae tákap.

14 Aenko maok, yino ponankor apárok piká párákapria maok, ono wa nanko, arop ankáránkampamp kar Hibrump kar fek arakrá turunk, ‘Sol, Sol, amo te apaeritea onan ouroukup napon?’ Ono amwan wumwi nampan maok, amo amokunapaokria amoku támao touwe sámp napon.’

15 Aeránko maok, ono sérrá, ‘Tokwae Kar, amo te wa nape?’ Tá Tokwae Karao sérrá, ‘Ono te Jisas nae. Amo te onan sámpá yampourou napon.

16 Aeno amo fárámpea fokopeyaka. Ono oukoumwan amonapok korop namp te, onomp tére nanapria amwan nánap nampon. Tá amo arop ankwap fárákapan amo oukoumwan nkenap ankank, tá nánkár wakmwaeek ono amwan yénkép nanamp ankank farákapananpon.

17 Nánkár amwan amoku waráp arop fi, táte arop ankwap firao kor mao amwan mwaria napo kor, ono te numwar takanáponoria yi kare yépék mono.

18 Ono te amwan ampok sámp-kérép nanko, akwapea am firamp yi fipirékarrá kák napo, am fárákap kirikip pwararea, wae fek korop mwanapon. Aeria maok, Satanomp kárakáre pwararea Kwaronámpok koropea onan mér napo, ono am fárákapamp kwatae ninik tirá épéria maok, onoku nánkárápnamp koumteouráp arop fi mek párakop nanampon.’ * ✱

Polo misin tére námpan Agripan farákápámp kar

19 Polo warko ankwap kar sérrá, “King Agripa, ono am yámar mekamp kar wawi namp te, ono maomp kar ták-pwar mono.

20 Aeria maok, ono Damaskus mekamp aropanénkir am kar farákápea maok, tá wakmwaeek Jerusalem mekamp aropan kor farákápria maok, táte Judia apár me mwaeekamp koumteouráp aropan, tá ankwap fi koumteouráp aropan kor mént am kar farákáp nampon. Ono arakrá farákáp, ‘Yumo te ankár Kwaronámpok arákarrá koropea man méria maok, yumonap ninikao yumo wae kwatae ninik pwaranap yénkép naenámpon.’ * ✱

21 Ono make pourouráp kar táman farákáp nanko, am fek táman Juda fákáreráo onan lotu nap tokwae mekamp sámpea farop mwaria wae napon. ✱

22 Kwaro onan yaewour nánko, ono fwap yakrá koropea oukoumwan nampon. Ae namp kwamp, ono oukoumwan mámara fokopeyakrá arop fákáre ponankor, tá arop nununkwi méntér yakáp napo, ono am kar farákáp nampon. Ono te ankwap pourouráp kar farákáp mono. Ono te wokwaeek profet fárákapao sériap kar, tá Moseso kor sérimp kar táman saráp farákáp nampon.

23 Am fárákapao arakrá sériapon: ‘Krais te ankár touwe sámpea sumpwiaka, apár me meknámp kápae kare arop fárákapan mekrá fárámp naenámpon. Mao te Kwaromp wae kwapweramp kar Israel firan farákápria, arop ankwap firan kor mént farákáp naenámpon.’ * ✱

Polo Agripan 'Amo Kwarén mérae'rá sénámp kar

²⁴ Polo makrá séránko maok, Festuso man kar tae fek sérrá, “Pol, amo te épépérép nape! Amo te kápae kare skulia mér tokwae sámp nap támao amwan épépérépi papáne!”

²⁵ Aeránko maok, Polo sérrá, “Arop Tokwae Festus e! Ono te épérép mono. Ono waeman ninik kwapwe fek kare kar sénampon.

²⁶ King Agripa te am ankank ponankor méri yak nánko, ono séri nampon. Aeria ono man apáp mono, érik karaok sénampon. Mao nke námp fek, tá mao wa námp fek am Jisaséniap ankank mek mono, érik koropámpon. ✧

²⁷ King Agripa, amo te profet fákáreramp kar te wae mér nap ni mo nie? Ono te amo wae mér naprá ninik nampon.”

²⁸ Aeránko maok, Agripa Polén turunkrá, “Apaeritea amo oukoumwan kar táman ‘Koupour Kristenae’rá sénapon?”

²⁹ Aeránko maok, tá nopok Polo sérrá, “Fae tákáre ke fek kuri fwap, tá tokwaeri ke fek kuri fwap, ono Kwarén sénanko, amo ntia māmá arop fárákap ponankor onomp kar wanap, yumo fwap ono niamp maknám mwanapono. Aeno māmá onan fákákap konap sen má yiráp pourouk yak te monoria nampon.”

³⁰ Polo makrá séránko maok, King, tá Gavman Tokwae tá Bernisi, tá arop ankwap fárákap mént yakáp nap, makia ferámprá am nap aokore pwarará ek yink. Aeria maok, am fárákap námoku kok arakrá sérar,

³¹ “Mao te apae kwatae ninikinám fek mao sumpwi, tá mao fákápá yak naenámpanápe?”

³² Tá Agripa Festusén arakrá sér, “Amo te fwap am arop pwar napo, amwar akwap naenámpan maok, mao námoku Sisar náráp kot wawano’rá sénámpon.”

✧

27

Polén sip mek papea Rom mek sámp-kérépap kar

¹ Yinan am fákárerao ‘Sip meknám kantri Itali mek tukup mwanapono’rá séri pwate. Am fárákapao Pol ntia ankwap kalabus arop fárákap 100 soldia poukwap konám ofisamp yaek kák te. Am ofisamp e te Julius. Am ami fákáre te Sisar námokurápono.

² Yino Pol mao Adramitium mekamp sip mek kounkourianánko, am sip provins Esiamp solwara fikamp taun mek akwap naerianánko maok, apár Masedonia mekamp taun Tesalonika mekamp arop Aristarkus mao kor yinont akwap.

³ Ankwap kumuruk yinkea Saidon mek nánko maok, Juluso Polén aropompria man sérrá, “Fwapono, amo akwapea waráp nouroup arop fárákapan nkea maonap amo monap firráp ankank tia.” ✧

⁴ Yino warko Saidon pwarará sip sámpea tukupánko maok, ouwi tokwae koropria sip éntér panánkár nánko maok, sip akwapea apár amor ke Saiprus mek. Tá yino Saiprus mekia maok, am ouwi porokwenám mwaeknám

⁵ provins Silisia ntiaka Pamfilia wonae fikamp ke fek solwara tápamprá tukupea provins Lisia mekamp taun Maira mekimpon.

⁶ Am taun Maira mek soldiamp ofisa nke nánko maok, taun Aleksandria mekamp sip am mek yakea Itali mek akwap naeria. Aenánko maok, yinan am sip mek éréképá akwap.

⁷ Aenko maok, yino sip mek kounkouria tukup nánko maok, ouwi tokwae koropria sip panánkár nánko, sip apporokwe akwap nánko maok, yino sip mek ankwap yinink kumuri yakáp. Sip mek tére konap arop fákáre tére kárákáre napo maok, yino tukupea taun Nidus wonae fik nánko maok, ouwi kárákárea wae nánko, tukup mwanámp pourou mono. Aenámpantá maok, apár amor ke Krit mekamp solwara firiaok ouwi yak monámp mwaeknámp Salmone akokwap wonae fik warákarrá tukup.

⁸ Aeria maok, warko am amor ke solwara firiaok tukupea taun Lasea mek wonae fikamp ‘Sip Poká Yak konámp Ént You Kwapwe Kare’ mek yakáp.

⁹ Kápae kare kumur akwap tenánko maok, Juda firao fir fári kwaponrá taokor konap yae wae pwar, tá ouwi tokwae koropria, ént nákkarrá souroukoup. Aenámpantá maok, Polo am fárákapan sérrá, [☆]

¹⁰ “Yumo wawenk. Ono wae mér nampon, nomo oukoumwan tukup nánko te, nomp kápae kare ankank te ént mek pik naerámpon. Ankankráp sip mwar ént mek pik mono, nomo kor mént ént mek pik mwareanámpon.”

¹¹ Aerámpan maok, am ofisa te Polomp kar wa mono. Mao te sip santank konámp arop, tá sip naropwar, maomp ninikaok námpon.

¹² Aeria maok, am arop fárákapaó sérarrá, ‘Mámá sip yak konámp ént you máte kwapwe kareria ouwi korop naenámp nánkárápeyak mo i konámpon’rá sér. Aeria maok, kápae kare sip mekamp arop fárákap ‘Wae tukup mwanámpono’rá sérar. Am fárákapaó sérrá, “Fwap pwi nánko te, tukupea Finiks mekia ouwi tokwaenámp ke fek te am mek yakáp mwanámpon.” Am Finiks te ént you kwapwe apár amor ke Krit mek yámar piknámp nke nap mwaek yak námpon.

Ouwi tokwaeria ént solwara nákkarrá koropámp kar

¹³ Ouwi yae-mánkwan mwaeknámp korop námpao maok, am te kárákáre kar mono, fwap porokwe fek yak. Aenámpantá maok, fwap am séri nap mek tukup mwanámpan mpweria maok, wae am ént porokwe yak nánko, sip fwap tank naenámpria tukuprá Krit mek wonae fik kar.

¹⁴ Aenapan maok, koupour kar yae-párak mwaeknámp ouwi tokwae korop. Am ouwi te apár amor ke Krit meknámp koropria, kárákáre fek sip panánkára wae.

¹⁵ Aenángo, am sip mek tére konap arop fárákap tére kárákáreria sip sámp-arákarea tukup mwanámpan mpwe napan maok, tak mwanap pourou mono. Aenámpantá wampwe kwaeri pwar napo, ouwirao námoku sip sámpea akwap.

¹⁶⁻¹⁷ Yino tukupea, apár amor ke Kauda nánkárápeyak nánko maok, ouwi kánankenámp ke mek. Am mekia maok, yino koupourouia sip mek wakmwaek tokorop tenap bot kánanke koupour for-saokea maok, sip mek narek papria maok, kárákáre fek yarokwapá pwar. Aeriaka sip faokorantá apápria maok, baklain sip ankore mek sirarrá saokea, am baklain fek sip kárákáre yakanoria fákapá yarokwapea pwar. Sip akwapea Afrika wonae fikamp kárak mek fumpantá apápria maok, sel worokwapea pap napo maok, ouwirao sánánkar sip sámpea akwap.

¹⁸ Aetea maok, warko ankwap kumur fek ouwirao yinan sámpea kárákárea wae námpantá maok, am feknámp sip kakéreanoria ankank tirá ént mek épér.

[☆] 27:9: Wkp 25:9

19 Warko yinink kumur fek, sip mek tére konap arop náráp pourouantá yonkwae sékérria maok, sip mek amp selráp, yaopwae, paok ankank ankwampwae k náráp yae fek táman solwara mek épér.

20 Kápae kare yae fek te yino te yámar nke mo, térme nke mo, ouwi tokwaerao yinan panánkár sakwap nánko maok, yino te warko fwap yakáp mwanámp ninik mono, yino waeman ponankor ént mek surumpwi kan niniki námpono.

21 Kápae kare kumur te fir fár moapo maok, wakmwae Polo am fárákap ou mek fokopeyakrá arakrá sér, “Yumo ono sénampakria Krit pwar moria te, nomo mámakria ankank ponankor épér mak mono. ✧

22 Aeno ono yumwan arakrá sénampon: Nomo ou mek amp arop ankwamp sumpwi mo, fwaponno. Yonkwae porokwe fek yakáp kipo. Sipao saráp ént mek pik naerámpno.

23 Ono te Kwaromp aropara, man lotu i konampono. Yipirman kumuruk te Kwaromp ensel onomp wonae fik fokopeyakria, mao arakrá sér,

24 ‘Pol e! Amo te apápi kwaponno. Amo te ankár Sisaromp yi mek youmpea fokopeyak nanapon. Kwaro amo man kar toropwapnap kar te wae wa námpara, arop ponankor amont sip mek yakáp nap te sumpwi mo, fwap yakáp mwanapon.’ Enselo aerá séri námpara, ✧

25 arop fárákap yumo te apápi kwaponno! Ono mér namp te, Kwaro ankár am ankank mao onan sérinámpaok naerámpno.

26 Aeno nomo te nomwan ouwirao sámpá akwapea apár amor ke fek nánko, sip akwapá am fek téréképea kárakáre yak naerámpno.” ✧

27 Aeria maok, ankár fére-sámpramp kumur fek ouwirao yinan sámpea solwara tokwae Mediterenian mek akwap. Kumuruk éntér-sámpramp ke wonae fik nánko, sip mek tére konap aropao ninik napo, sip wae woupwi fik tae morok akwap námp niamp pourouráp.

28 Aenámpantá maok, ént purump konap paok ént mek sirarea nke napo maok, 40 mita fek yak. Aenángo warko tukup tae morokria sirarea nke napo maok, 30 mita fek yak.

29 Aenángo maok, am fárákap takria sip akwapea péri kor fek téréképria tákar akwapantánoria apáp tirink. Aeria maok, anka yiawor tia sip weaok mwae épéria maok, táte am fárákapao koupon wakoranoria maok, kar toropwap.

30 Sip mek tére konap arop fákáre sip pwarará pirikimpá tukup mwar yonkwaerá mwae kup oupourouunk. Aeria maok, me kor mwae knámp anka sinámp ritea, bot kánanke aokoroepa ént mek sir mwaria.

31 Aenapan maok, Polo ofisa ntiaka soldia fákáreran sérrá, “Mámá arop fákáre sip mek yak mo, tukupria te, yumo sumpwi mwarea napon.”

32 Aeránko maok, soldia fákáre bot fekamp paok karámp-fárákap napo, bot solwara mek pik.

33 Wae yámar aok naenámp wonae fik nánko maok, am fek Polo arop ponankoran sérrá, “Yumo te fir fária yare fek yakáp moi naponno. Yumo te ankár fére-sámpramp yae fek apáp tirinkria kwaporok yakápi naponno.

34 Aenapantá ono yumwan kárakáre fek sér rae: Yumo te fir fépéria pourou kárakáre sámpenke. Yumo te ankwamp ént mek pik mono, yumo ponankor fwap yakáp mwanapon.” ✧

³⁵ Aerá séria maok, mao pan sámpeaka am arop fárakap nkeap fek Kwarén 'Aesio'rá séria maok, wae maomékir fár.

³⁶ Aenánko maok, am arop ponankor man nkerá paokoprá warákárria maok, am fárakapao kor wae fépér.

³⁷ Yino sip mek yakápinámp arop ponankor te 276ono.

³⁸ Am fárakapao fépérapo wae pwi nánko maok, wit ankwapmwaek te sip kápaeanánoria ént solwara mek épériapono.

Sip faokor akwapámp kar

³⁹ Yámar aok nánko maok, am sip mek tére konap fárakapao am apár nke napan maok, am apár te maokeanorá mér mono. Woupwi mekamp you nkeapo maok, kwapwe kare. Aenánko maok, am fárakapamp ninikao sip am mwaek youmpea woupwi mek kárak fek tank naenámpan mpwe.

⁴⁰ Aeria maok, anka fekamp paok ponankor karrá fékéria, anka solwara mek pwar. Tá paok ankwap sip stia me mek yarokwapnap aokor-aokori pwar. Tá me kor mwaekamp sel narek ér-sampokea pwar. Makia napo maok, sip wae ouwirao sámpea woupwi fik sakwap.

⁴¹ Aenámpan maok, sip yoump raeria me kor mwaek te kárak mek fumpeyak. Aenánko maok, éntao weaok mwaeknámp korop ko panánkarae yak nánko sip fopwari akwap.

⁴² Tá soldia fákáreramp ninik te takria kalabus fákáre érrá tukupea pirikimpá tukupantáno, man kar fékér mwaria.

⁴³ Aenapan maok, maomp ofisa Polén yaewourámp kwamp maok sérrá, "Taki kwapono, mono. Ponankor arop ér i konap te solwara mek fékérkirámpá érrá tukupeaka fikanápono.

⁴⁴ Tá ankwap fárakap te sip mekamp yao kárakére má ti, tá ankwap sip fopwarianámp kárakére má tia érrá tukupanápono." Aeránko maok, am fárakap sérámpaokria, yino ponankor tukupea fikria maok, arop ankwap ént mek pik mo, fwapono. ✧

28

Pol apár amor ke Malta mek yakámp kar

¹ Yino fwap koropeaka solwara woupwi mekia maok, yino wa nánko, am apár amor ke e te Maltano.

² Am mekamp arop fárakap te yinan kwapwe kare ninikria yaewouriapono. Am ke fek warákam koropria námpare námpantá maok, am fekamp arop yaomwi yankia pwarará maok, yinan ponankor yaomwi fek éréképá tukup napo, yae yérénkrá tankáp.

³ Aenánko, Pol yao ankwapmwaek tiaka yaomwi mek sinaeria nánko maok, tá tákam-ti yao mek yakea yaomwi touwe nukup nánko, ek mankria Polomp yae yampea tokoropeyak.

⁴ Aenánko maok, am fekamp kounteouráp aropao kor am tákam Polomp yaek yampea tokoropeyak námp nkea maok sérrá, "Ae te am arop te arop tirá wour i konámpon. Mao te solwara mek sumpwi mo námpao maok, kwatae ankank napo nopok i konámp kwar te, mao yiki yak te monoria námpon."

⁵ Aenapan maok, Polo am tákam far-siránko maok, yaomwi mek piká párakap nánko, Pol te touwe kánanke sámmp mo. ✧

6 Aenko maok, koumteouráp arop te Polomp pourou yámpria, apárok piká párákapria sumpwi naenámpan mpwe ninikria, yépékrá yakáp napan maok, ankár mo karono. Aenángo maok, am fárákapaó sérrá, “Máte kwar ankwapono.” *

7 Am tankáp nap fek wonae fik yaknám páp te am apár amor ke taokeyak konám arop Publiusomp apárono. Am arop te yinan éréképá pokea námokuráp nap mek yinink kumur fek yinan taokeyak námpono.

8 Publiusomp naropwar te touwe woukoupea yare touwe kwatae méntér sámpea amp. Aenángo maok, Polo maonámпок youmpea, maomp pourouk yae papria kar toropwap nánko maok, maomp touwe warko fwap.

9 Mao takánko nkea maok, am apár amor ke mekamp touwenap arop te ponankor koropapo maok, Polo am fárákapan fwapokwaprá kákámpon.

10 Aenángo maok, am fárákap yae-párák kare ninik fek yinan yaewouria maok, yino sip mek tukupnám ke fek yino monám ankank yinan tisápono.

Polo akwapea Rom mekimp kar

11 Yino am apár amor ke Malta mek yinink yunk yakáp. Am mek te taun Aleksandria mekamp sip ouwi tokwaenám ke fek am mek yépékrá yakeanámpan akwap naerianánko, yino am mek kounkour. Am sip me kor mek te kwekár kwar Susomp tam feaenám poumou-tárápyaramp wunéri kumwi tenapono. *

12 Yino tukupea taun Sirakyus mek yininki yakáp.

13 Aea maok, am feknám tukupea Regium mek ankárangi yakápia ankwap kumur nánko, ouwi tokwae yae-mánkwan mwaeknám korop nánko maok, yino Regium pwar. Tá yinink yámar táman yino tukupea taun Puteoli mek sip pwar.

14 Am némpouk am fek yino Kristen ankwap fákáreran kikipánko maok, am fárákapaó yinan sérrá, “Yumo te yinont mapek fákáneke yae yakáp mwanapono.” Aerapo maok, yino am fek mént yakápia maok, warko am fárákapan pwarará, taun tokwae Rom mek tukup mwaria.

15 Aenángo maok, Rom mekamp Kristen fárákap yino koropnám kar wawia am fárákap koropea yinan mwaeao kikip. Yino am fárákapan te Apius maket mek kikipimpono. Am fek te ‘Arop Néntép konap Nap Yininkaopwe’rá sér i konapono. Am fek Polo am fárákapan nkea maok, Kwarén ‘Aesio’rá séria, maomp ninik mek wae kárákare sámpe.

16 Yino tukupea Rom mekánko maok, gavman tokwaerao Polén sérrá, “Fwapono. Amo nap ankwap sámpea, am mek amwan taoke-samp yáraknám soldia méntér yakenke.”

Polo Rom mek Kwaromp Kwapwe Kare Kar farákápamp kar

17 Polo Rom mek yininki yakea maok, juda taokeyakáp konap arop fárákapan koropenkria wumwi. Aenángo, am fárákap koropea koupoukour napo maok, am fárákapan arakrá sér, “Nánaeou tárápu, ono te wokwaek námoku nomp arop fi mek sám pá ouroukup mo, tá nomp toutounápomp loan kor ták-sir moi nampon. Aenampan maok, onan Jerusalem mek fákapea Rom fákáreramp yaek pwar napon.

* 28:6: Ap 14:11 * 28:11: Am kwekár kwaromp poumou tárápyar Kastor ntia Poluksan am sipamp e takrá tákapapon. Sip mek tére konap kápae kare arop te am kwar yawor táman lotu i konapon.

18 Aeria maok, onan am fákárerao Rom mekamp aropao, onomp kot wawanoria pwar napan maok, am fárákapao nke nap te, onan sámp-wouroump mwanap kwatae ninikinamp ankank te yak mono. Aenángo, onan pwar mwaria napon.

19 Aenapan maok, Juda fákáre am kar ták-pwar napon. Aenapantá maok, ono ankwap mwae kup yak mono. Ankár Sisaro onomp kot wawanoria nampon. Aenampan maok, ono te onomp firan kot nanamp kar yak mono.

☆

20 Aeno, am táman saráp ono yumwan wumwiri nampon. Onomp ninik te, ono yumwan nkeaka kar sénaeria nampon. Ono te nomo Israel fi ponankor yépeknámp arop táman méria yépekrá yak nampon. Am fi fek táman oukoumwan onomp yaek sen máma fákap tenapon.” ☆

21 Tá am fárákapao man arakrá sér, “Yinan te Judia mekamp arop te amwan taknap kar pas fek kumwia sér mono. Tá Juda ankwap ankárank am mwaeknámp yinonámpok koroepa amoinap kar farákáприя, amwan kwatae kar sér moi námpon.

22 Aeno yino te amoku kareao waráp ninik farákáp napo, wa mwaro. Yino te wae mérono: Ponankor némpouk mwaekamp koumteouráp arop te nomo Juda ou mek wourékam fi yoronap arop fárákapan kar kwatae sérar napon.”

23 Tá am fárákap yae ankwap séritea maok, am yae fek kápae kare arop koroepa, Polo yakámp nap mek koupoukour. Polo am fárákapan Kwaro náráp firáp taokeyak konámp kar, tá Mosesomp lo fek yaknámp kar, tá profet fákáreamp kar aran am fárákap ‘Jisasén méranápono’ ria koumouneknámpia fákáráre fek farákápra akwapea kumur mek.

24 Aenámpan maok, arop ankwap fárákap ninik nap te am Polo farákápnámp kar te kare karonu. Aeno ankwap fárákap te maomp kar karenoria mér mo.

25 Aeria maok, am fárákap te námoku kok támao kar yorowarrá tukup mwaria napo maok, Polo kar ankwap arakrá sér, “Yiki Kor Spiritao nomp toutounápén profet Aisaiamp top kor feknámp arakrá sér,

26 ‘Amo akwapea am arop fárákapan arakrá sérampo:

Yumo te kápae kare por kar wa mwanapan maok,

Tá yumo am kar fi te mér mwanap pourou mono.

Tá yumo te kápae kare por énounkoup mwanapan maok, yumo ankank ankwap wuri nke mwanap pourou mono.

27 Am arop fákáreamp ninik te ankár épérépi yak nángo,

Tá am fárákap kar wa mwanap woupwi te kokwae.

Tá am fárákapamp yi wouri yakáp mwanaponu.

Takria am fárákap ankank ankwap nkeria, kar wawia

am kar fi méria ononampok arákarrá korop napo,

ono am fárákapan fwapokwapi papantáno.’ ☆

28 Aerimpara, yumo te mérenke: Kwaro nomwan warko érékép naeria kwapwe kare térenámp kar máte Kwaro ankwap fi koumteouráp aropaonapok sámp-kérép tenámpara, am fárákap te waeman wa mwaria napon.” ☆

29 Polo takrá séria pwaránko maok, am Juda fákáre wae tukupria maok, námoku kok sérarrá téréménkrá tukup.

30 Aeria maok, Polo am nap mek te anánk yopwar fek yakria, am nap mek yak námp fek nap naropwarén mani nénkrá yak. Aeria maok, arop náráp nap

mek korop napo nkerá te, 'Fwaprá kar korop napono, nap mek koropenk'rá sér i konámpon.

³¹Aeria maok, mao te kounteuráp aropan Kwaro maomp firáp taokeyak konámpan farákápria maok, Jisas Krai Tokwae Karamp kar yénkrá farákáp konámpono. Mao kar farákáp naeria te apáp mo námpara, arop ankwap te man te taokor mono.

Polo Rom Firampor Kumwimp Pas Mekia Akwapnám Kar

Polo taun Korin mek yakria, mámá pas apár Itali mekamp taun tokwae Rom mekamp Kwarén mérap Kristen kounteouráp arop farákapampor kumwia, yupu Fibimp yaekamp sámp-kérépámpo. Am Kristen fákáre te ankwapmwaek Juda fi, tá ankwapmwaek ankwap-ankwap fi mekampono.

King Sisar te am taun tokwae mek yakria, kápae kare arop fi taokeyak námpono.

Am pas fek te Polo makrá sér: Juda mekamp arop fi, tá ankwap fi mekamp aropao kor, ponankor te kwatae ninikráp arop farákapono. Aenapao maok, kápae kare kounteouráp arop Jisasén méria mao sénámpaok paokop napo maok, Kwaro am fákáreran 'Yae-párak kare kounteouráp arop'rá sénámpo.

1 Ono Pol, ono Krais Jisasomp tére konamp aropono. Kwaro onan, aposel yakaeria maok, onan sérrá, 'Amo onomp Kwapwe Kare Kar farákáp nanap' rimpon. Ono má pas kumwi namp máte taun tokwae Rom mek yakápnap Kristen fákáre yiráp por saráp nampono. ✧

2 Wokwaek kar Kwaro námokuráp profet fákáreran 'Onomp Kwapwe Kare Kar wakmwaek kare kar korop naenámpo'rá séránko, profet fákáreao Kwaromp buk fek kumwiapono.

3 Aeap am te mao náráp Tárápan sénámp Kwapwe Kare Karono. Arop nomo mwaek te, mao King Devit yakámp fi mek arop kare yakámpo.

4 Kwar námokunám mwaek te spiritara, aropao man faropea sumpwi papo, Kwaro man apár me mekamp farámpea papria maok, nomwan náráp kárakáre tokwae yénképrá, "Mao te onomp tárápono' rimpon. Mao te nomp Tokwae kar Jisas Kraisono. ✧

5 Kwar námoku onan ninikia Jisasén sénánko, onan, aposel téreaeriaka, tére tokwae kwapwe sápnám te, Kraisomp eran sakap mwanapria nimpon. Am takimp te, arop fi ponankor mériaka má karaok paokop mwanapria nimpon. ✧

6 Yumo Rom mek tankápnap arop fákáre, yumwan kor Jisas Kraiso wumwianánko, wawia méntér maomp firáp yakápnano.

7 Rom mekamp arop yumwan te Kwaro warákárriaka wumwi námpono. Yumo te maomp arop fákáre yakápnapara, ono yiráp por mámá kar kumwi nampono. Ono ninik namp te, nomp Naropwar Kwar ntiaka Jisas Krais Tokwaerao yumwan námoku ninikiaka yaewourria yonkwae porokwe sánk nepo, yumo yonkwae porokwe fek yakápenkria nae.

Polo Rom mekamp aropan nke nae rimp kar

8 Ono manénkír sénae namp te, arop némp-némp ponankor yiráp mér kárakáreran sérap naponno. Aenapantá maok, Jisas nomp ninik mek tére námpek, ono yumwan ponankor ninikria yumwan onomp Kwarén 'Aesio'rá sénampono. ✧

9 Ono te Kwaromp térean saráp tére kárakárerá maomp Tárápamp Kwapwe Kare Kar farákáp konampono. Aeria kápae kare por yumwan ninikria kar toropwap i konamp te, Kwaro wae mér námpono. ✧

¹⁰ Ono yumwan nke mo, yak namp kwamp te, ono Kwarén turunk nanko, mao onan takaeria námp kwamp te, mao onompor mwae kup yoro nángo, yumwan koropá nke nanampon. ✧

¹¹ Ono yumwan nke nae kar namp te, yumwan kárákáre sánk nanamp Yiki Kor Spiritamp ourour wor-pwar naeria nampon.

¹² Ae naenámpara, onomp ninik te yiráp Kwarén mér nap onan yaewour, tá onomp Kwarén mér nampao kor yumwan yaewour, arak nángo maok, am támao nomwan énéngi nomp ninik mek kárákáre sáp nángo yakáp mwar kar nampono.

¹³ Kémpiyae tárápu, onomp ninik te yumo fwapia mér mwanapria nampon: Ono waeman kápae kare por yumonapok korop naeria ninik nampon. Onomp tére te arop ankwap firan yaewour nanko Kristeni napara, yumwan kor taknámpá, yaewour naeria nampan maok, kápae kare por ankwap téraero onan taokor fákeyak námpon.

¹⁴ Kwaro onan yaewourianánko, ono maompara, nopok ono ami námp fek taun mek yakápnar aropan yaewour, tá némpouk mwae k yakápnar aropan yaewour, tá mér tokwaeráp aropan yaewour, tá mér mo kare nap aropan kor yaewour nanampani námpon.

¹⁵ Aeria maok, onomp ninik te Rom mek tankápnar arop fárákap yumwan kor Kwapwe Kare Kar fárákap naenampon.

‘Kwapwe Kare Kar te Kwaromp kárákáreno’rá sénámp kar

¹⁶ Ono te Kwaromp Kwapwe Kare Kar máte pwarápae mo i konampon. Am te apae riteanápe, Jisas nomwan warko éréképnámp kar te Kwaromp kárákáre am fek yak námpara, arop ponankor Kwarén mér napo te, warko éréképria maok, yino Juda firanmekir éréképea sámpá yakrá, arop ankwap firan kor mént érékép nángo, korop napon. ✧

¹⁷ Am Kwapwe Kare Karao nomwan Kwaro fwapokwapia ‘Yae-párak kare arop’rá sénámpan yéngép námpon. Am te nomo Kwarén mérrá tukup námp fek saráp yak nángo, Kwaro nke námp fek yae-párak kare arop yakáp námpon. Am te Kwaromp Buk fekamp karao arakrá sénámp niamp námpon: “Arop fárákap Kwarén mér napo maok, mao man ‘Yae-párak kare arop’rá sénánko, mao te fwap yiki yakáp mwanapon.” ✧

Arop ponankor Kwarén pwatea kwatae ninikaok paokop i konap kar

¹⁸ Nomo te wae mér námpon, arop ponankor Kwaromp ninik pwarará, námokuráp nkwakwe make ninik kwataeak paokopria, am kwatae ninik támao kar kare sámp-anámpea pap nap fek te, yámar mek yaknámp Kwaro am fek táman náráp yopor yonkwae yéngép námp te, taknap arop fárákapan nopok touwe kwatae sánk konámpon. ✧

¹⁹ Am te apae riteanápe, am fárákap Kwaromp ninik kápae kare ankwapmwae waeman érik nkea mér napao napantá námpon. Kwar námoku am ninik wae yéngép námpon.

²⁰ Kwaro kápae kare ankank wokwae kar yoroiakámp te, yakrá ouk-oumwan kor yakánko, arop ponankor wae nke napara, Kwaromp ankank arop nke mo nap, ankwapmwae érik yak mo námp, Kwaro ninik námp fi kor ntiaka kárákáre tokwae yaká yak naenámpan kor wae fwap mér napon.

Aenapara, arop ankwap te 'Ono Kwaronámp ninik mér moria nampara, ono Kwatae niniki namp yak mono'rá sénaenámp pourou mono. ✧

21 Kwarén te wae mér napao maok, mao te 'Kwar kareno'rá ninik mo, tá Kwaromp e sakap mo, tá Kwarén 'Aesio'rá sér mo napon. Am fárákapamp ninik te épéérépi akwapria, ninik ntia mér te kirikip yak námp niamp námpon. ✧

22 Am fárákap támao kwekápria sérrá, 'Yino te mér tokwaeráp'rá sénapao maok, épéérép kari tukup napon.

23 Aeria maok, sumpwi mo, yiki yak konámp Kwarén younkwe sirarea, warko lotu mo, námokuráp ninik fek sumpwi konámp ankankamp wunéri táman, arop niamp yoro, ant niamp yoro, yao pwae mekamp fir niamp yoro, tákam niamp, tá sipar niamp yororoia, am ankank táman lotu i konapon. ✧

Nkwakwe make ninik kwatae

24 Aeapantá maok, Kwaro wampwe kwaeria pwate nángo, námokuráp kikiank ninikao éréképeanánko, ounnámp ninikaok paokopria maok, popwarápaé sámp konap ankank táman nonopok pourou kwataerá kák konapon.

25 Am taknap arop fárákap te Kwaromp kar kare te pwateaka, nopok kwekár karwaok paokop napon. Aeria maok, ankank ponankor yoroimp Kwarén younkwe sirarea, Kwaro wokwaek kar yoroimp ankank táman loturá, am ankankamp yae ankore mek paokop napon. Kwaro námoku ponankor ankank fi korara, nomo maomp eran sakap saráp yakáp mwaro. Kare tak mwaro.

26 Am fárákap Kwarén younkwe sánk napantá, Kwar te am fárákapan kwaporok pwate nángo, am fárákap námokuráp pwarápaé konap kikiank ninik mek yakáp napon. Tá am fárákapamp koumteourao kor poumou nap mek tankáp konap yae-párák kare ninik pwarará, kwatae pwi yak monámp ankank táman koumteou námoku kok pourou mwaek térerá paokop napon.

27 Aenapo maok, poumou-tárápuaó kor náráp koumteourént yakáp konap ninik kwapwe te pwatea maok, arop ankwapan yupunámp taknámp kikianka waeria maok, arop ankwapan nkeaka pwarápaé mono, yupunámp kokopor napo, am námoku taknap ninik kwatae támao nopok námokuráp pourouk touwe kwatae sámp konapon. ✧

28 Am taknap fárákap te Kwaromp yae ankore mek yakáp mwanap ninik sámp mo napantá maok, Kwaro wampwe kwaeria pwate nángo maok, námokuráp ninik kwataeak paokopria nkwakwe make ninik kwatae aropao tak mo i konapan mao tak napon.

29 Nkwakwe make ninik kwatae te ninik mek top koupouri yak nángo maok, arak i konapon: Pwi yak monámp ninik, tá kikiank ninik kwatae, tá arop ampwae sámp konap ninik, tá ankank tokwaeráp aropan kokwarokrá paokopria, tirá wourrá yoporrá paokop i konapon. Poupwekáprá, arop ankwapan mao saráp kwatae ninik námpan mpwe ninik i konapon. Tá ankwap fárákapan kánánkámp sérarrá paokoprá,

30 tá ankwapamp e kwatae pap mwanap kwekár kar sérarrá paokoprá maok, Kwarén kor yoporrá kara waerá paokopria maok, arop ankwapan pourou wouroumprá paokopria, námo te wae mér nampria maok, námokuráp e sakap konapon. Aepae mokop mwaria ankwap wourékam

ninik kwatae mént térerá paokopria, éntupwar naropwaromp karan kor ták-sir konapon.

³¹ Kwapwe kare ninik yak mo. Tá mao námoku sénap karan kor mériaka mántwaok mo i konapono. Námoku mwearoao kor nouroup mo, tá arop ankwapan kor aropomp mo i konapon.

³² Kwaromp yae-párák kare karao sérrá, “Taknap arop fárákap te faokor mwanapono.” Am arop fárákap te am kar te wae mér napao maok, am táman te apáp moria maok, ankár am kwatae ninik táman sámpea paokopria, arop ankwapao napan kor, fwaprá kar naponoria warákárrá maomp e sakap konapono.

2

Kwar kotnámp te ‘Yae-párák karenórá sénámp kar

¹ Aeria maok, yumo ponankor arop yae kurépi fokoprá ankwapan sérar i konap te, ono yumwan ankárárankrá sér rae: Amoku te ‘Ono kwatae ninik moi namp’rá sénanap pourou mono. Wawae! Amo ankwapan yae kurépi fokoprá sénapan maok, amo kuri tak i konapara, am sénap kar te amokuráp pourouk kuri akwap námpon.

² Nomo te wae mér námpon: Kwaromp kot te yae-párák kare ara, am taknap arop te touwe tokwae kwatae sánk nae-námpono.

³ Amo arop ankwapao nángo, wawiaka man yae kurépi fokoprá kar sénap te, amoku kor tak i konap te Kwar te amwan pwar nángo, fwap yak nanámpan mpwe ninik rape?

⁴ Kwar te amwan touwe koupour sánk mo, yae-párák kare ninikria yépékrá yak námp te, ‘Am te kánanke kwatae’ ritea nape? Kwaromp ninik kwapwe amwan, am kwatae ninik te pwaraeriaka amwan yépékrá yak námp te, amo wae mérapono.

⁵ Amo kwatae ninik pwar mo, sampá yak napo akwapea tokwae yak námp te, amoku, am fek touwe tokwae sámp nanampria napon. Nánkár wakmwaek Kwaro arop ponankor kotnámp yae fek te youpoukwapria amwan am fek touwe tokwae kwatae sánk naenámpon.

⁶ Kwar te am yae fek arop ponankor youroukoupria te, maoinap ninikan puri fek youroukoup naenámpon. ✧

⁷ Arop ankwap fárákap kárákeré kwapwe kare ninikaok tukupria, Kwarént yámar mek kwapwe kare yakápria te, e tokwae sámpria pwar mo i konámp yiki yak sámp mwanámpria napon. Am koumteouráp aropan te Kwaro yiki yaká yaká mwanap nénk naerámpon.

⁸ Aeno ankwap fárákap námokuráp ninik fek paokopria, Kwaromp kar kare pwarará kwatae ninikaok paokop nap te, Kwaro am fárákanap youpoukwapria touwe kwatae nénk naerámpon. ✧

⁹ Arop ponankor kwatae ninik fek yaká napan te touwe kwatae korop naenámpon. Am touwe te Juda firaomékir touwe sámpea napo, ankwap fi aropao kor sámp mwanapon.

¹⁰ Aeno arop kwapwe kare ninikaok paokop nap te, e tokwae ntia yonkwae porokwe sámpria, wakmwaek yámar mek Kwarént yae-párák kare yaká mwanapon. Am te Juda firaomékir sámp napo maok, ankwap fi mekamp aropao kor énéni sámp mwanapon.

11 Kwar te ankárankamp fi aropan saráp ninik mo i konámpono. Mao te ankárankamp puri fek ponankor arop firan youroukoup i konámpono. ✧

12 Ae konámpara, arop ankwap fi ponankor lo moria, nkwakwe make ninik fek térerá paokopi nap fek te, Kwaro am fárákapan lo fek youroukoup mono, am kwatae ninik fek paokopi napan naenámpón. Aeno arop ponankor lo mér napao, kwatae niniki nap te, Kwaro am lo fek yaknámp kar youroukouprá am arop fárákapan kot naenámpón.

13 Arop lo kar wawiaka mántwaok yárák mo námp te, Kwaro nke námp fek yae-párák kare arop mono. Aeno arop lo kar wawia mántwaok yáraknámp aropan saráp Kwaro man yae-párák kare aroponorá sénaenámpón. ✧

14 Arop ankwap fi lo mo napao maok, ankwap fárákáp námokuráp ninik fek lo sér i konámpanok kwapwe kare ninikrá paokop nap te, am lo monap aropao maok, námokuráp ninik mek lo niampi yaká naponó.

15 Am fákáreao lo wa mo napao loaok paokop nap te, Kwaro wokwaek am fárákapan ninik mek sánkeakámpán érik yéńkép námpon. Arop kwatae ninik napo, námokuráp ninik mekamp fwapnae ninikao sérrá, “Am te kwataenono.” Tá yae-párák kare ninik nánko, ‘Am te kwapwe kareno’rá sér i konámpon. Am fwapnae ninikao kor Kwaromp lo karao aropamp ninik mek yakria yéńkép námp niampon.

16 Nánkár wakmwaek Kwaro aropamp ninik mek yakápnámp ninik younkoup naenámp yae fek te, Kwaro am younkoup naenámp tére Jisas Kraiséń sánk nánko, mao tére naenámpóno. Ono farákáp konamp Kwapwe Kare Kar mek te, mámara kar yak námpón. ✧

Juda fi, Lo mér nap támao fwap námwan yaewour naenámpán mpwe niniknap kar

17 Yumo te Juda fiara, yiráp ninik te lo mér napara, kot napo, loa yumwan fwap yaewour naenámpán mpwe ninik napon. Yumo sérrá, ‘Yino te Kwaromp firápara, fwaponó’ ria yiráp e narek sampok konapon.

18 Yumo te Kwaro ‘Arakrá térenk’ránko, mérap te, yumwan kápae kare por lo kar farákáp napo, méria yaká napara, ‘Yae-párák kare ninik námpara, yino te kwapwe kareno’rá sénapon.

19-20 Yumo te arakrá ninik i konapon: ‘Yino te lo kar fi sámpea, mér kwapwéria, kare kar sér i konap ninik mér námpara, arop yi wurumpi yak nánko te, fwap mwae yéńkép mwanámpon. Yino te arop kirikip mek yaká napo, yino sarom wae niampara, Kwaronámpok koropenkria éréképea korop konámpon. Yino te arop yonkwae kour mo napo, mérenkria yéńkép konámp aropono. Yino te oukoumwan mér monap aropamp tisanono.’

21 Táte karenono. Yumo arop ankwapan yéńk napao maok, ae te apae nánko yumoku kareao kor mántwaok mo napon? Yumo ankwap firan ‘Okuni kwaponó’rá sénapao maok, yumo kor oukun nap tene.

22 Yumo sérrá, ‘Arop ankwapamp yupuréńt kokopori kwaponó’rá sénapao maok, yumoku kor tak i konap tene. Yumo kwekár kwarén ‘Mono’rá sénapao maok, maomp lotu nap mekamp ankank oukun i konap tene.

23 Yumo te warákár sérrá, “Yino maok Kwaromp lo te wae mér námpono.” Makrá sénapao maok, yumoku kareao kor am lo kwe-pwar konapon. Yumo taknap ninik te Kwaromp e kwatae pap napon.

²⁴ Kwaromp Buk fekamp karao am fek arakrá sénémpo: “Yumoku taknap ninik táman nkeaka arop ankwap firao kor Kwarén wouroumpria, maomp e apárok sámp-anámp napon.” ✧

Yipi fárákap konap kar

²⁵ Kareno, yumo Kwaro Mosesén sánkámp loaok tukupria, yipi fárákap nap am te kwapwe karenono. Yumo ampaok mo nap te, yipi fárákap moinalp arákár napon.

²⁶ Aeno arop fárákap maomp yipi fárákap moi napao, loaok yae-párák kare ninik fek yáraknámp arop te, Kwaro nke nángo te, yipi fárákapnap arop niamp napon.

²⁷ Kare, kumwiap lo yumont yak nángo, yiráp yipi fárákap napan maok, yumo am lo kwe-pwarapo te, nopok arop yipi fárákap moi napao loaok yae-párák kare paokopria te, yumwan wouroump mwanape.

²⁸ Arop Juda fi mekampao saráp te Juda kare mono. Yipi fárákap konap ninik te apae pourou yipi fekamp ankankanápe.

²⁹ Aeno arop námokuráp ninik meknámp kar Juda námp kwamp te mao te Juda kare támaono. Tá yipi fárákap konap ninik kare, am támao kor aropamp ninik kare meknámp korop námpon. Kumwianap lo fekamp karan saráp mántwaok térenap feknámp korop mo i konámpon. Kwaromp Spiritampon. Arop am tak námp te, aropao nke nap fek arop tokwae yak mono. Aenámpao maok, Kwaro nke námp fek te arop tokwae kar yak námpono. ✧

3

‘Kwatae ninik te kwapwe kare ninik kwe-pwar naenámp pourou mono’rá sénémp kar

¹ Nomo Juda te, ankwap fi aropan kámákár tukup námp nie? Am yipi fárákapnap ninik te am mek tére kwapwe yak námp ni mo nie?

² Wakwe! Waeman Kwaro Judan nkwaekwe make kwapwe kare ankank nénk námpon. Ankárank te, Kwaro wokwaek kar Juda fi nomwan náráp kar sánkámp te, fwapia taokeyakáp mwanapria nímpon.

³ Kareno, Juda ankwap fárákap am kar níkia paokop mo napon. Am tak napo te, Kwaro námoku sérímp kar am te mántwaok mo, wampwe pwar naenámp nie? ✧

⁴ Mo karono. Arop ponankor te kwekár i konapan maok, Kwar ankárankao saráp kare kar sér i konámpon. Am te Kwaromp Buk fek arakrá sénémp niamp:

“Kwar e! Amo te yae-párák kare ninik fek onan kot napon.

Tá amwan kot mwaria ninik napo te, amo am kot kwe-pwar nanapon.” ✧

⁵⁻⁶ Ono aropamp ninik niamp fek sénae nae: Nomp ninik kwataerao Kwaromp ninik kwapwe kare érik yénkép nángo te, nomo te apaera sér mwanámpon? Kwar te nopok onomp kwatae ninik fek touwe sámp námp te ‘Am te pwi mo námpon’rá sér mwanám nie? Mo karono! Kwar te yae-párák mo námp kwamp te, mokopiaka ponankor aropamp ninik younkoup naenámpo?

⁷ Arop ankwapao arakrá sénaeane: Ono kwekár nampao, Kwaromp kar kareran érik yénkép nanko, maomp e sakap napo, tokwae kari yak nánko te, apae riteaka Kwaro onan, amo te kwatae aroponoria am fek touwe kwatae sáp naenámpon?

⁸ Arop ankwap fárakapao onan wouroumprá kwekárá sérrá, “Polo arakrá sénámpon, ‘Ae! Nomo kwatae ninikan kor sámpea paokopria, am fek Kwaromp kwapwe kare ninikan érik yénkép mwanámpon.’ ” Aerapan maok, am ninik te kwapwe kare nie? Kwatae kareno. Makrá sérarnap aropan te Kwaro waeman yae-párák kare ninik fek am fárakapan kot naenámpon.

Yae-párák kare ninikráp arop ankwap yak mono’rá sénámp kar

⁹ Kwaro Juda fi nomwan warákárria, arop ankwap firan warákár mo námp ni, mokopono? Ono wokwae arakrá séri nampon: Juda nomokuia maok, arop ankwap firao kor ponankor mént ankár kwatae ninik fek saráp yakáp námpon. ✧

¹⁰ Kwaromp Buk fekamp karao sérrá,
“Arop ankwap yae-párák kare ninik i konám arop yak mo karenono.

¹¹ Arop ankwap yae-párák kare ninik fi fwapia mér mo,

Tá arop ankwap Kwarén oupouroung námp yak mono.

¹² Arop ponankor Kwarén te wae pwate napono.

Arop ponankor ankárankamp pourouráp fek

kwatae kare arop yakáp napono.

Am ou mekamp arop ankwap

kwapwe kare ninik mo kare napon. ✧

¹³ Am fárakapamp kar kwatae sérarnap top kor te

arop papnap apár me kikir akwap nánko,

mákáre aok konám niampi napon.

Am fárakapamp táp meknám te kápae kare kwekár kar sér i konapono.

Am fárakapamp táp mekamp kar touwe te

karnaerao arop yamp nánko,

sumpwi konám niampao top koupouri yak námpon. ✧

¹⁴ Aropamp ninik mek touwe sánknám kar

sérar i konapon.” ✧

¹⁵ “Koupour yopor yonkwae pwarámpria

arop ankwap tirá wour i konapon. ✧

¹⁶ Ankár takrá paokopria maok,

Kápae kare aropan nkwakwe make sokororia

maomp ankankan kor souroumpoura waerá

ninik mek kápae fápáramprá kák napon.

¹⁷ Ankwap fákárerént ankárankamp ninik fek

yakáp i konap ninik te mér mo napon.

¹⁸ Kwaro námwan naeanria

kánanke apáp mo i konapon.” ✧

¹⁹ Nomo te wae mér, má kápae kare kar lorao sénámp te, loramp yae ankore mek yakápnap arop fárakapan sénámpon. Aenámpara, arop ankárankao

✧ 3:9: Ro 3:23 ✧ 3:12: Sng 14:1-3 ✧ 3:13: Sng 5:9; 140:3 ✧ 3:14: Sng 10:7 ✧ 3:15: Snd 1:16

✧ 3:18: Sng 36:1

sérrá, ‘Ono te kwapwe kare aropono’rá sénaenámp pourou mo kareno. Apár-apár ponankor mekamp ponankor arop te waeman Kwaro nke námp fek te kwatae niniki tenámpnon.

²⁰ Arop lo karaok saráp yárák námp te, Kwaro nke námp fek yae-párák kare yaknámp arop yak mono. Lo te párák nomp kwatae ninikan yéknép námpon.

Arop Kraiséén mér námp te ‘Yae-párák kare arop’rá sénámp kar

²¹⁻²² Oukoumwan Kwaro ankwap mwae kup yéknép námp te, námoku nke námp fek yae párák kare arop yakáp mwanapan námpon. Am te loamp mwae páráknámp korop mono. Am te Jisasén mér nap fek korop námpon. Oukoumwan te Kwaro Jisas Kraiséén mérnámp aropan fwapokwapia yae-párák kare kák námpon. Lo kar kumwi naprént profetomp kar sénámp te, am Kwaronámp kwapwe kare ninik táman farákáp napon. Am ninik te araki yak námpon:

²³ Nomo ponankor waeman kwatae niniki tenámpara, nomo Kwaromp waeráp kwapwe kare niniként pwi mwanámp pourou mo kareno. *

²⁴ Aenámpnan maok, Kwaro nomwan ninikia yaewour naeria nomwan Kraís Jisasomp tére fek warko yamokwapea ‘Yae-párák kare arop’rá sénámpnon. Am te námoku tére námp fek yae-párák kare arop mono. Kraís Jisasomp tére fek nomwan kwaporok ti-sáp námpon. *

²⁵⁻²⁶ Wokwaek kar Kwaro ninikia sérrá, “Jisasén apárok sámp-kérép nanko, pikia sumpwianánko, arop ponankor man mér napo, Jisasomp yirirao kwatae ninik tirá épér naenámpnon.” Am taknámp ninik támao Kwaro nomwan yéknéprá: ‘Yumo te yae-párák kare aropono’rá sénanampria nimpon. Wokwaek kar arop ponankor kwatae ninik fek yakápapo, Kwaro yépékimp te, ‘Oukoumwan mér mo napon’ ria koupour touwe kwatae sánk moimpon. Aeno oukoumwan mao má ke fek nomwan yéknépnámp yae-párák kot i konámp ninik érik koroepa yak námp te, nomo wae mér námpon: Kwaro námoku te ankár yae-párák kareao námp kwamp maok, arop ponankor Jisasén mér napo te, am fek táman ‘Yae-párák kare arop fárákapono’rá sénaenámpnon. *

²⁷ Aenámpara, námoku támao ‘Kwaro nomwan érékép námpono’rá warákár sénaenámp ankank te yak mo kareno. Am te apae riteanápe, Kwaro nomwan érékép námp te nomp yae-párák kare ninik fek mono. Nomo Jisasén mér námp fek saráp érékép námpon.

²⁸ Oukoumwan te nomo arakrá mér námpon: Loaok paokop nap fek te, Kwaro ‘Yae párák kare arop’rá sér mo i konámpnon. Ankár Jisasén mériaka paokopnap aropan saráp Kwaro man ‘Yae-párák kare aropon’rá sér i konámpnon. *

²⁹ Ae te Kwar te nomo Juda firamp saráp ni, arop ankwap firamp méntér mo nie? Mo. Ankár arop ankwap firan kor mént am fákáreramp Kwarono. *

³⁰ Juda arop yipi fárákapnámp Jisasén mér námpan Kwaro mént ‘Yae-párák kare aropon’rá sér i konámpnon. Tá arop yipi fárákap moinámp Jisasén mér námpan kor, Kwaro am aropan kor ‘Yae-párák kare aropon’rá sér i konámpnon.

³¹ Aenámpara, nomo te Jisasén saráp mériaka lo kar pwar mwanámp nie? Tak mono. Ankár lo mént tapokwapea kárákáre fek fokopeyak naenámpnon.

4

Kwaro Abrahamén 'Yae-párák kare aropono'rá sérimp kar

¹ Abraham te nomp ounáp, nomp pourou niamp makeno. Aeno mao am lo ntia Kwarén mér námp fek apae oupouroukrá nkempono?

² Tá kare Abrahamo kwapwe kare yarakámp fek, Kwaro nkeaka 'Amo te yae-párák kare arop'rá sénánkoria te, am fek táman Abrahamo 'Námo kwapwe kare nampono'rá warákár sénaenampono. Ae naempan maok, take ninik fek te Kwaro nke námp fek te yae-párák kare arop yak mono.

³ Aeno Kwaromp Buk fekamp kar te apaerá sénámpon? Am te arakrá sénámpon: "Abrahamo Kwaromp karan karenoria mér nángo maok, Kwaro táman nkea, 'Amo te yae-párák kare aropon'rá sérimpon. ✧"

⁴ Nomo te wae méron: Arop téreaka mani sámpria te, 'Kwaporok sámpanpono'rá sér mono, am te tére fek nopok sánk napo sámpanpono.

⁵ Aeno arop ankárankao námoku te mokopia yae-párák kare arop yak naenampanáp. Mao te Kwarén saráp mér nángo, Kwaro man maomp mérán nkea sérrá, "Amo te yae-párák kare ninikráp aropono' ri konámpono. Am Kwar te kwatae ninikráp aropao kor man mér nángo te, man fwapokwapria 'Yae-párák kare ninikráp aropono'rá sér i konámpono.

⁶ Devito kor taknámp kumwiria sérrá, "Aropao mokoprá yarak námpan, Kwaro man 'Yae-párák kare arop'rá sénámpon te, am arop te fwap warákár kuno."

⁷ Mao kumwiria makrá sérimpon, "Kápa kare aropamp kwatae ninik te wae Kwaro ponankor tirá épéria torokoria pwate nángo te, am arop fárakap fwap warákár mwanapon.

⁸ Kwar Tokwaerao arop ankwapamp kwatae ninik warko nik mo, pwar nángo te, am arop te warákár kuno." ✧

⁹ Ae te Juda yipi fárakapnap arop fákáreao saráp warákár mwanap ni? Arop ankwap fi yipi fárakap moi napao kor énéni warákár mwanap nie? Nomo te wae Kwaromp Buk fekamp karan arakrá sér i konámpon: Abrahamo Kwarén méránko, Kwaro maomp mérán nkeaka 'Yae-párák kare ninikráp'rá sérimpon.

¹⁰ Am te Abraham mokoprá yarakánko Kwaro man ninikia 'Yae-párák kare aropon'rá sérimpon? Mao te wae yipi fárakapea yakánko sérimp ni, tá oukoumwan yipi fárakap monko, sérimp nie? Mao te oukoumwan yipi fárakap mo nángo, Kwaro man 'Amo te yae-párák kare aropon'rá sérimpon.

¹¹ Mao te oukoumwan yipi fárakap moitea Kwarén méránko maok, Kwaro man 'Yae-párák kare aropon'rá sérimpon. Am yipi fárakap námp fek te arakrá yéncép námpon: Abrahamo Kwarén karenoria méránko, Kwar 'Amo te yae-párák kare aropon'rá sérimpon. Aempara, mao te waomp ounápono? Arop yipi fárakap mo nap Kwarén mérnep arop, Kwaro am fárakapan 'Yae-párák kare aropono'rángo, am arop fárakapamp ounápono.

¹² Tá mao te Juda yipi fárakapea napan kor maomp ounápono. Yipi fárakapea nap fek saráp mono, mérnep fek kor méntono. Wokwaek Abrahamo oukoumwan yipi fárakap momp fek kor Kwarén mérimpnám taknámpnap arop ponankor te, maomp ounáp karenono.

'Kwaro wokwaek kar sérimp te man mérnáp arop ponankoramp'rá sénámp kar

13 Wokwaek kar Kwaro Abrahamén 'Amo, tá waráp appeyaenápo kor apár ponankor sámpeaka am mek yakáp mwanapono'rá sérimp te, apae loan mérámp fek sérimpanápe? Abraham man mér námp fek Kwaro 'Amo te yae-párák kare arop'rá sérámp kwamp maok, 'Am apár sámamp'rá sérimpon.

14 Táte kare, arop lo karwaok tukup nap fek saráp am Kwaro 'Sánk nanamp'rá sérínámp kápae kare ankank am sám mwanapanánko te, Kwarén mérnáp ninik te kwaporok yakria, Kwaro wokwaek 'Yumwan yaewour nanamp'rá sérínámp karao kor kwaporok yak naerámpon. ✧

15 Nomo te wae mér námpon: Lo yak nánko, arop fárákapao lo ták-sináp te, am táman Kwaro yonkwae pwarámpria touwe kwatae sánk nae-námpon. Aeno lo yak mo nánko te, nomo 'Arop lo ták-sir konap aropono'rá sér mono. ✧

16 Kwar Abraham ntia maomp appeyaenápén, kwaporok sánk nanampria am kar sérimpono. Aempara, arop Kwaro am fárákapán sérínámp ankank sám mwaria te, ankár Kwaromp karan méria maok, sám mwanapon. Am te lo karwaok tukupnap aropamp saráp mono. Arop ponankor Abrahamo mér námpnám taknám am fárákapao kuri Kwarén mérrá yakáp napao sám mwanapon. Abrahamomékir Kwarén mérimpara, nomo kor ponankor Kwarén mér námp te nomo Abrahamomp appeyaenáp támaono.

17 Am mér námp fek táman Kwaro náráp Buk fek Abrahamén arakrá sér, "Ono te amwan kápae kare arop firamp appenáp yoroi pwar nampono." Takrá sérínámp kar te Kwaro nke námp fek kárákáre yak nánko, nomp ounáp yak námpono. Am Abrahamo mérnám Kwar te sumpwinap aropan kor yiki yak warko sánk, tá yak monám ankankan kor mao sénánko forokor konámpon. ✧

18 Abraham te, am Kwaro sénámp ankank te mokopia korop naenámpaoeanrá mér mo námpao maok, mao ankár karenoriaka mántwaok námp te, aropao wae ankank koropnám nkea mér i konap niampimpon. Aenámpara, Kwaro séri námpnám mao te kápae kare arop firamp appenápono. Am te Kwaro wokwaek sérrá, "Abraham e! Waráp appeyaenáp tárápu forokor mwanap te, yámar mekamp térmeniam mwanapono." ✧

19 Abraham te 100 yopwar niamp araki yak nánko, maomp pourou te porokwe kare nánko, Sara te táráp sám naenámp pourou mo námpono'rá ninik. Aenámpao maok, Abraham te Kwarén mérnám ninik te pwar moimpon. ✧

20 Kwaro wakmwaek korop naenámp ankankan séránko maok, Abrahamo kor ankár am táman wawia am mér námp pwarará, ankwap ninik sám mo. Am mér támao man kárákáre sánk nánko, Kwaromp e sakapimpon.

21 Aeria maok, Kwaro wokwaek kar sérimp kar te pwar mono, fwap tak naenámpria mérrá yárampon.

22 Aenko maok, Kwaro Abrahamo mérámp ninik nkea ninikia maok sérrá, 'Am ninik te yae-párák ninikono' rimpon. ✧

23 Kwaromp Buk fek yaknám kar máte Kwaro ninikiaka 'Yae-párák kare aropon'rá sérimp te, Abrahamén saráp sér mono.

²⁴ Nomwan kor mént sénámpon. Nomo Kwarén mér námp am Kwar támao nomp Tokwae Kar Jisasén fárámpea pap námp, mao te nomp méran ninikria, nomwan 'Yae-párák kare ninikráp'rá sénaenampon. ✧

²⁵ Kwaro Jisasén 'Numwar aropao man faropanápono' ria pwararámp te, nomp kwatae ninikan tirá épér naenampría ninámpon. Tá Kwaro man apár me mekamp fárámpá papámp te, am fek táman nomwan 'Yae-párák kare arop'rá sénanampría ninpon. ✧

5

Kwaro nomwan 'Yae-párák kare'rá sénámp kar

¹ Nomo Kwarén wae méri yakáp nángo maok, Kwaro nomwan 'Yae-párák kare aropono'rá sénámpon. Aenánko maok, nomp Tokwae Kar Jisas Kraiso nomwan éréképeanánko, nomo Kwarén nouroup námpon. ✧

² Nomo Kwarén mér mwanámp mwae kup te Jisaso fikareanánko, nomo oukoumwan Kwaromp aropomp mek yinkea yakáp námpono. Nomo am táman méria Kwaro nomwan éréképeanánko méntér yámar mek kwapwe kare yakáp mwanámpan yépék nángo, am támao nomwan warákár sáp námpon.

³ Aeria am táman saráp warákár mwareano. Nkwakwe make kar nomp pourouk korop námpan kor warákár mwanámpon. Am te apaerianámpanáp, nkwakwe make ankank korop námp támao nomp ninik mek kárákáre yakáp mwanámp sáp námpon. ✧

⁴ Nomo ankár kárákáre fek térerá yakáp nángo, Kwaro nomp tére kárákáre nkea warákár konámpon. Nomo Kwaro nomwan warákár námpan ninikia man yépékrá yakáp nángo maok, nomwan yaewouriaka warko érékép naenampon.

⁵ Ae naenampara, nomo yépékrá yakáp námp te, nomo kwaporok yépékrá yakáp mono. Kwaro nomwan wae Yiki Kor Spirit sáp tenánko, am Yiki Kor Spiritao nomp ninik mek Kwaromp yonkwae touwe konámp ninik kwarákár námpon.

⁶ Wokwaek kar kwatae ninikao nomwan porokwe pap nángo, nomo nomwan yaewour mwanámp pourou monámp ke fek táman, Kwaro Kraiso sumpwia nomwan warko érékép naenampría nánapi pwara námpon.

⁷ Ae te wa loak akwap konámp aropantá yaewourria 'Ono sumpwi nae'rá sénaenampon? Táte fwap ankákárank kare aropao kárákáreria kwapwe kare konámp aropan yaewourrá mao sumpwi naeria te, fwap tak naenampon.

⁸ Taknámp nomo oukoumwan kwatae ninik fek yakápánko, Kraiso sumpwimp te, nomwan ponankor yaewourimpon. Am ninik te Kwaro nomwan yonkwae touwe tokwaenampan yéinkép námpon. ✧

⁹ Jisasomp yirirao kwarákareanámp fek nomwan yáraría pap námp fek maok, oukoumwan Kwaro nomwan 'Yae-párák kare arop fárákapono'rá sénámpon. Aenampara, oukoumwan te nomo waeman mér kare námpon: Jisao nomwan yaewour saráp yak námpara, Kwaro nomwan kot mo, fwapono. ✧

¹⁰ Wokwaek kar te nomo Kwarén yopornámp arop niampi yakáp nángo, am fek táman Kwaromp Táráp sumpwia am yopor niampia yak námp souroumpouri sirarrá, nomo Kwarént nouroup mwanámpan pap námpon.

✧ 4:24: Ro 15:4 ✧ 4:25: Ais 53:5 ✧ 5:1: Ro 3:24 ✧ 5:3: Je 1:2-3 ✧ 5:8: Jo 3:16; 1 Jo 4:10

✧ 5:9: Ef 1:7

Aenámpara, nomo wae mér kare námpon: Am Táráp warko fárámpea yiki yak nám p fek táman, Kwaro nomwan warko érékép naenámp. ✧

¹¹ Am taki nám p fek saráp mono. Nomp Tokwae Kar Jisas Kraís nomo Kwarén yopornám p nínik pwarará, Kwarént nouroup mwanámpi pap námpara, oukoumwan te nomo Kwarén warákár kare námpon.

Adam sumpwi sámp-pap nánko, Jisas yiki yak papnám p kar

¹² Nomo wae mér námpon, Adamo kwatae nínikianánko, am kwatae nínik támao má apár mek yak námpon. Aenángo, ponankor arop sumpwi sámp nap te apae riteanápe, arop ponankor kwatae nínik napara napon. ✧

¹³ Lo kar oukoumwan korop mo námpan maok, kwatae nínik má apár mek yakámpono. Oukoumwan lo kar yak mo nánko, Kwar te lo kwe-pwar nap fekria ankákárank kwatae níniki nap fek kot mono.

¹⁴ Adam feknám pia koroepe Moses yakám p ke fek napan maok, am sumpwiraó ponankor aropan sámpámpon. Arop ankwap fáráká p Adamo Kwaromp kar ták-pwarari nám p nám p taknám p kar ták-pwar mo napao kor sumpwi napon.

Adam te am arop wakmwaek korop naenámp aropan wounáp nám p niampono. ✧

¹⁵ Aeno Adamomp kwatae nínik ntia Kwaro námokuráp nínik fek aropan yaewour i konám nínik te ankáránkamp puri fekamp mono. Arop ankáránkampamp kwatae nínikaoianánko, am fek kápae kare arop surumpwi napon. Aeno Kwaromp aropompamp káráká rerao Adam sankoropám p sumpwi kwe-pwararea, kápae kare aropan yaewour námpon. Am arop Jisas Kraísomp aropomp fek Kwaro nomwan yoroianánko, nomo yae-párák kare arop yakáp nám p te, kwaporok sápnám p ankank niampon.

¹⁶ Tá taknám p, am Kwaromp nomwan kwaporok sá p nám p, tá Adamomp kwatae nínik, am te nomwan ankáránkamp pourouráp ankank korop mo kareno. Am Adamomp kwatae nínik fek paokopnap apárokamp koumteouráp arop fárákapan te, Kwaro ankár kotia am fárákapan 'Yumo te yaomwi mek pik mwanaponó'rá sénámpon. Ae mwanapan maok, arop kwatae nínik fek yakáp napo, Kwaro námoku nínikia Jisasén sámp-kérépánko ékia sumpwianám p fek, Kwaro 'Yumo te yae-párák kare arop fákáre'rá sérimpono.

¹⁷ Arop ankáránkao kar ták-pwaranám p kwatae nínik fek sumpwianánko, am te king tokwae niampi yakria, arop ponankor apárok tirá nérámpon. Aeno Kwaro námokuráp nínik fek nomwan yaewourria kwaporok sá p nám p am te sumpwiramp kárákáre kwe-pwararea tokwae kari akwap námpon. Aenámpara, nomo wae mér kare námpon: Arop ponankor am sámp napo, Kwaro am fárákapan 'Yae-párák kare arop'rá sénánko, am fáráká p Jisas Kraísomp tére fek yiki yakápria, king yakáp mwanapon.

¹⁸ Ae mwanapara, nomo arop ankáránkao kar kwe-pwararimp fwapia mér mwaro. Am kwatae nínik fek támao nomo ponankor wour mwanámpon. Aeno arop ankáránkao kwapwe kare nínikimp fekamp te, Kwaro am nínik táman nínikia fwap nomwan 'Yae-párák kare arop'rá sénánko, nomo ponankor yiki yaká yakáp mwanámpon. ✧

¹⁹ Arop ankáránkamp wokwae kar ták-pwararimp nínik fekamp támao maok, arop ponankor kwatae nínik fek yakáp napon. Tá taknám p, arop

ankwap ankárank karwaok akwapeanánko, am ninik fek táman kápae kare kourmteouráp arop Kwaro nke námpe fek yae-párak kare arop mwanapon.

²⁰ Wokwaek Kwaro Mosesén sánkámp lo kar sámpría, lo ták-sira wae. Aeria am fárakap kápae kare kwatae niniki napan maok, Kwaro am fárakapan aropomp tokwae námpon.

²¹ Kwatae ninik te king niamp arop ponankor poukeyakria, sumpwi sankoropá papámpon. Aenámpan maok, oukoumwan te Kwaromp aropomp tokwaerao kor king niampi yak námpon. Nomp Tokwae Kar Jisas Kraisomp tére fek, Kwaro nomwan aropompia ankár nomwan ‘Yae-párak kare arop’rá sénánko, nomo yaká yak naenámp yiki yak sámpe mwanámpon. ✧

6

Nomo te Kraisént ‘Sumpwi námpon’rá sénámpe kar

¹ Aeno oukoumwan te nomo apaerá sér mwanámpon? ‘Ae te nomo warko kápae kare kwatae ninik fek yak nánko, Kwaro warko nomwan ninikia kánámpár yaewour naenámpono’rá sér mwanámpe nie?

² Tak mo karenono. Nomo waeman arop sumpwi konámpnámpe araknámpe sumpwiria kwatae ninik waeman pwatari námpe te, warko mokopiaka oukoumwan kor am kwatae ninik sámpe warko am fek paokop mwanámpon?

³ Nomo waeman Krais Jisasént yakáp mwanámpria ént mek nér námpe te, mao sumpwi námpe niamp sumpwi námpe te, yumo am te mér mo nap nie?

⁴ Nomo ént mek nér námpe te, Kwaro nomwan Kraisént apár me mek pap námpe niampara, wokwaekamp ninik te níkia paokop mo, ankár pwar mwanámpon. Naropwar Kwaromp kárakáre tokwae fek Kraisén apár me mekamp fárámpea papánko, yiki yakámpara, nomo kor ankár wourékam yiki yak sámpe am fek paokop mwanámpon. ✧

Nomo kor Kraisént yiki yakáp mwanámpe kar

⁵ Nomo mao sumpwi námpe námpe taknámpe nomo kor sumpwi námpe te, am te nomo Kraisént yakáp námponoria námpon. Fárámpe námpeo kor taknámpe Kraiso fárámpeámpe mént fárámpe námpon.

⁶ Nomo te wae mér námpon, nomp wokwaekamp kwatae ninik te wae Kraisént yaopwae porokopramp fek sumpwi námpe, kwatae ninikamp kárakáre nomp ninik mek yakrá tére konámpe te wae pwarari námpon. Aenámpara, kwatae ninikao nomwan warko poukeyak mono. ✧

⁷ Nomo waeman Kraisént sumpwi námpe, warko kwatae ninikao nomwan sámpe-fákeyak mono.

⁸ Kareno. Nomo te waeman Kraisént sumpwi námpe niampara, nomo fwapia mér mwaro: Ankár mént yiki yakria wourékam ninik fek yakáp mwanámpon.

⁹ Nomo te wae mér námpon: Krais apár me meknámpe warko fárámpe námpe, mao te warko sumpwi mono. Sumpwi te kárakáre mo námpe, warko man kwe-pwar mono. ✧

¹⁰ Mao te wae ankárank por sumpwi námpe, mao kwatae ninikamp kárakáre te tirá épéri pwarámpono. Aeno oukoumwan mao yiki yakria Kwarént yiki yak námpono. ✧

¹¹ Aenámpnám taknám yumo kuri takrá ninik kip. Yumo te kwatae ninikamp kárakáre fek yakáp mono. Waeman Kraís Jisasént koumpá yakáp napara, yumo kor Kwarént yiki yakáp napon. ✱

¹² Yumo te yiráp sumpwi konap pourou kwatae ninikao poukeyakanoria pwar mwanape. Yumwan pouroukamp kwatae ninikao warámpea akwap nánko, am ninikaok tukup mwanape.

¹³ Yumo te yiráp pourou ankwapmwaek ponankor kwatae ninikan sánk kwapon. Takriaka kwatae ninikaok tukup mwanape. Yumo te arop sumpwiaka apár me meknám fárámpea yiki yak konámpnám taknám yiráp pourou ntiaka ninikan kor ankár ponankor Kwarén sánk kipo. Yumo te yiráp pourou ankár ponankor Kwarén sánk napo, mao yumwan poukwap nánko maok, yumo yae-párak kare ninikaok paokop mwanapon.

¹⁴ Yumo oukoumwan te wae mér napon: Yumo lo ankore mek yak mo, yumo te Kwaromp aropomp ankore mek yakáp napara, kwatae ninik yiráp ninik poukwapá yak naenámp pourou mono.

Nomo yae-párak kare ninikamp tére arop yakáp mwanám kar

¹⁵ Aenámp tane, nomo te mokop mwanámpon? Nomo te lo ankore mek yakáp mono, Kwaromp aropomp ankore mek yakáp nám te, mokopia warko kwatae ninikrá paokop mwanámpon? Am te ankár mo karono. ✱

¹⁶ Yumo te mér mori kwapon? Yumo arop ankwapan yiráp pourou ponankor sánkria te, maomp karwaokria maomp tére arop yakáp i konapono. Ae konapara, taknám yumo kwatae ninikamp tére arop yakápria te támao nánko, yumo te faokor mwarea napon. Ae mwarea napara, yumo Kwaromp karwaok paokopria maok, Kwaro nke nám fek yae-párak kare arop mwanapon. ✱

¹⁷ Kare karono, wokwaek kar te yumo kwatae ninikamp yae ankore mek téreapan maok, warko yumwan 'Kwaromp ninikaokenk' ria yénknep kar am wawia, ankár am karwaok kar paokop napon. Aenapara, am táman maok nomo Kwarén 'Aesio'rá sér mwanámpon.

¹⁸ Yumo kwatae ninikamp yae ankore mek yakáp napan maok, Kwaro yumwan warko éréképeanánko, amwar yakápria, yae-párak kare ninikamp tére arop yakáp napon. ✱

¹⁹ Yiráp ninik te oukoumwan kárakáre mo námpantá, ono arop tokwae nti maomp tére aropan wounáprá sénampon: Wokwaek kar te yumo yiráp pourou ponankor kwatae ninik ntiaka lo kar ták-sir konap ninik ankore mek papria, ampaok térerá paokopria maok, am lo karan kor ták-sir saráp yakáp konapon. Aeno oukoumwan te yiráp pourou ponankor ankár yae-párak kare ninikamp tére arop yakápria maok, ankár yae-párak kare yiki kor ninik fek saráp yakáp kip.

²⁰ Wokwaek kar kwatae ninikao yumwan ankár poukeyak nánko, am ke fek te yae-párak kare ninik te yumwan poukeyak mono.

²¹ Yumo wokwaek kwatae ninik fek téreapara, oukoumwan kor am ninik táman yumo pwarápa napon. Am ninik fek yakáp te am fek te kwapwe kare ankank te sámp mono. Take pourouráp ninik te arop sumpwi pap konám támaono. ✱

²² Aeno oukoumwan te Kwaro yumwan kwatae ninik mekamp éréképea námokuráp tére arop páte nánko yakáp napon. Aenapara, yumo te maomp

kwapwe kare ankank arakrá sámp kipo: Yumo paokop nap te, ankár ponankor yiki kukur yakápria maok, yumo fwap yiki yaká yakáp mwanap sámp mwanapon.

²³ Kwatae ninik te náráp tére aropan am tére námp fek nopok ankank sánk konámpono. Am nopok sánknámp ankank te sumpwi támaono. Aeno Kwaro nomwan kwaporok sámp námp te, nomp Tokwae Kar Jisas téremp fek yiki yakáp mwanámp sámp námp. ✧

7

Oukoumwan wourékam ninik fek tére mwanámp kar

¹ Kémpiyae tárápu, ono mámara kar te wae lo méri yakápnap arop mér napara, yumwan sénae rampon. Arop oukoumwan yiki yak námp fek saráp lo ankore mek yak námp. Ono te yumo ará ninik wae mér naponorá ninik nampon.

² Poumou nap mekamp yupu, maomp poumarop yiki yak námp fek te, loao maomp poumaropént sámp-fákeyak námp. Wakmwaek poumarop sumpwi nángo te, lo te warko man sámp-fákeyak mono.

³ Aeno poumarop oukoumwan yiki yak nángo, yupu ankwap aropamp nap mek tank nángo te, man sérrá, ‘Mao te kokopor yupuno’rá sérar i konapon. Tá poumarop sumpwi nángo, ankwap nap mek tank námp te mao te lo ták-sir mo, fwapono.

⁴ Onomp kémpiyae tárápu, yumo kor taknámp Kraisomp pourount koumpea mént sumpwi napara, lo te warko yumwan sámp-fákeyak mono. Yumo te Jisas Kraisompon. Am arop te manénkir apár me meknámp fárámp námp te, Kwaromp tére kwapweria yaonámp ki tankáp mwanapria ninámpon. ✧

⁵ Nomo oukoumwan wokwaekamp kwatae ninikaok paokopámp ke fek te, loao kwatae ninik mwanámp, ninik mek farop-sinánko, nomo am ninikaokria pourou ponankor kwatae ninik i konámpon. Am tak námp támao sumpwiamp tére aropria maok, yaonámp ki kwatae tankáp napon. ✧

⁶ Ae konámp te, nomo waeman arop sumpwiria kwatae ninik pwar konap niamp, nomwan sámpá yakámp kwatae ankank te wae pwarari námpara, oukoumwan te nomwan wokwaek kumwiap loao sámp-fákeyak nángo, ampaok tére mono. Nomo oukoumwan te Yiki Kor Spiritao sápnámp ninik wourékam fek Kwaromp tére tére námp. ✧

Kwatae ninikao nomwan kwatae papámp kar

⁷ Aenámpara, ‘Lo te kwatae námpono’rá sér mwanámp nie? Mo karonono. Aeno lo karao onan kwatae ninik yénkép mo nángo te, mokopia kwatae ninik mér nanampon? Lo karao sérrá, “Amo te ankwapamp ankank kikianki kwapono.” Lo karao makrá sér mo nángo te, ono mokopia am kikiank ninik te kwataenorá mér nanampon? ✧

⁸ Aeno loao onomp ninik mek am kwatae ninik yénkép nángo, am kwatae ninik támao kikiank ninik kápae kare ti-sámp námp. Tá lo yak mo nángo te, kwatae ninik te arop sumpwi tenámp niamp naenámp. ✧

⁹ Ono wokwaek kar lo kar korop monámp ke fek te, ono fwap yiki yakampon. Aeno oukoumwan Kwaromp lo kar mér nanko maok, kwatae ninik fárámpeaka yiki yak sámp nángo,

10 ono sumpwi nampono. Manénkir te Kwaromp lo karao onan sérrá, 'Loaok akwapria yiki yak nanaponu' ria séritenánko, ono am lo karwaok nampao maok, yiki yak mono, onomp waemp kwatae yakámpon.

11 Am te apae riteanápe, lo karao kwatae ninik yénképeanámpao, am kwatae ninikao onan kwekáriaka, am lo fek táman warko onan sumpwi pap námpon.

12 Aenámpara, nomo loan te apaerá sér mwanámpon? Kwaromp lo te Kwaronámpoknámp korop námpon. Tá kar ponankor lo fek yak námp te am támao kuri kwar námokurápara, yae-párak kareria arop yaewour naenámp kwapwe kareno. ☆

13 Aeno oukoumwan te mokopono? Am kwapwe kare ankank támao onan sumpwi pap námp nie? Am te mo karonu. Kwatae ninikao saráp onan sumpwi pap námpon. Am kwatae ninik támao am kwapwe kare ninikan téreanáko, onan am fek sumpwi pap námpon. Kwaro am kwatae ninikao 'Numwar takano' ria pwar námp te, nomwan am kwatae ninikao takrá tére námp érik farákár nánko, nomu méria, 'Kwatae ninik te kwatae kare ankankono'rá ninik mwanámpria námpon. Amnámp ninik támao Kwaromp lo érik farákarrá yénképrá: 'Kwataeao i konámp ninik kare te takére kwatae kare ankankono.'

Kwatae ninikao nomp ninik sámpea yaknámp kar

14 Nomo te wae mér, Mosesomp lo te Kwaromp Spirit fekamponu. Aeno ono te apárokamp arop yak nampara, Kwaromp ninikaok akwap nanamp pourou mono. Am te apae riteanápe, kwatae ninik onan poukeyak nánko, ono am kwatae ninikamp tére arop yak namponu.

15 Ono apae-apae tére namp am te, apaen tére raerá am fi kor kare fwapia mér mo i konampon. Ono tére naeriaka ninik namp te, am te tére mo i konampon. Aeno ono monoria namp tére te nopok táman tére saráp yak konampon.

16 Ae konampan maok, onoku támao kwatae ninikaok akwap monoria nampan, tak nanku te, am támao, Kwaromp lo te kwapwe kare ankankrá yénkép námpon.

17 Aeno oukoumwan te nomu wae mér námpon: Apae onokump ninik fek nampanápe? Am kwatae ninikao onomp ninik mek yak námp am támao námpon.

18 Ono wae mér nampon, onomp ninik mek wokwaekamp ninikaoui yak námpara, onomp ninik mek te kwapwe kare ninik ankárak yak mo kare nánko maok, kwapwe kare ninik fek yárák nae nampan kor épérépi yak nampon.

19 Kare karonu, ono kwapwe kare ninikan saráp sámpea méria yárák nae nampao, am ninik te sámpea yárák moria maok, warko pwarará kwatae ninikan kwataenoria pwar naenampao, nopok am táman warko takrá tére konampon.

20 Am monoria nampao, warko am ninik sámpá yárák namp te, apae onokump ninik fek nampanápe? Am kwatae ninik támao onomp ninik mek yak nánko nampon.

21 Aenámpara maok, ono nke nanku, take pourouráp ninik te onomp ninik mek poukeyak námpara, kwapwe kare ninik sámp nanampan kor, kwatae ninikao onan nánkáráp fákeyak konámpon.

22 Onomp ninik te Kwaromp lo karan warákár tokwae nampon.

²³ Aenampan maok, ono nke nanko, ankwap lo onokump ninik mek yak námp te, Kwaromp lo kar onomp ninik mek yak námpént yorowar i konepon. Am lo támao náńko, onomp pourou mwaek yaknámp kwatae ninikamp lo támao onan sámpá tankria onomp pourou poukeyak námpón. ✧

²⁴ Awu! Koupoute nae! Am támao onomp ninik kwatae pap námp te, onan wa yaewour náńko, máma sumpwiramp pourou pwar nanampon?

²⁵ Aenampan maok, ono Kwarén 'Aesio'rá sénampon: Mao nomp Tokwae Kar Jisas Kraisomp tére fek onan yaewouri námpón. Aeanánko onoku kare, tá onomp ninik ponankor te Kwaromp lo ankore mek yak nampan maok, tá kwatae ninikamp lo ankore mek kuri oukoumwan yak nampon. ✧

8

Kraiso kwatae ninik tirá épériaka nomwan Yiki Kor Spirit sápnámp kar

¹ Oukoumwan te nomo Krais Jisasént koumpá yakáp námpara, lo te warko nomwan kot naenámp pourou mono.

² Oukoumwan te nomo te Krais Jisasompara, yiki yak sánk konámp Yiki Kor Spiritamp kárakáreao kwatae ninik ntia sumpwiramp poukwapnámp mekamp érékép náńko, amwar yakáp námpara, am lo te warko yumwan poukeyak mono.

³ Lo te nomp kwatae ninik yaewour naenámp pourou mo námp te apae riteanápe, nomp épi ninik te Mosesomp loaok naenámp kárakáre te mo námpón. Aeno am ankank loaok tére naenámp pourou mo náńko, Kwaro námoku tére námpón. Mao náráp táráp sámp-kérép náńko, ékia nomo kwatae ninikráp arop niampi námp te, nomp kwatae ninikan tirá épér naeria ék námpón. Tá maomp sumpwi fek Kwaro nomp kwatae ninik kákea kotia tomorompá pwará námpón.

⁴ Kwaro am takimp te, nomo oukoumwan te wokwaekamp ninik fek paokop mono, Yiki Kor Spiritamp ninikaok paokopria maok, nomwan, loamp yae-párak kare ninikaok paokop mwanapria nimpon. ✧

⁵ Arop fárakap wokwaekamp ninikaok paokop i konap te am ninik támao tokwae kari yakria poukwap námpón. Aeno arop Yiki Kor Spiritamp ninikaok paokop nap te, am fárakapamp ninik Yiki Kor Spiritao poukwap námpón.

⁶ Aeno aropamp épi ninikaok saráp yáarak námp te, am arop te sumpwi naerámpon. Tá Spiritamp ninikaok saráp yáaraknámp arop te, yiki yakria onkwae porokwe fek yak naenámpón. ✧

⁷ Aeno aropamp ninik wokwaekamp ninik fek saráp yáarak námp te, Kwarén yopornámp aropono. Am te apae riteanápe, mao Kwaromp lo ankore mek yak moria, am loaok nae-námp te pwi mo kare námpón.

⁸ Aropamp ninik wokwaekamp kwatae ninikaok saráp yáarak námp te, Kwaro warákárnámp ninikaok naenámp pourou mono.

⁹ Aeno yumo oukoumwan te wokwaekamp kwatae ninik fek yakáp napanápe, mono. Kwaromp Spirit kare kar yumwan oupouroupeyak náńko te, yumo Yiki Kor Spiritamp ninik fek paokop mwanapon. Aeno arop ankárank Kraisomp Spirit yak mo námp te, mao te Kraisomp arop mono. ✧

10 Kwatae ninik te yiráp pourouan sumpwi pap naenámpan maok, Kraiso yiráp pourou mek yak nángo te, yumo Kwaro nke námp fek waeman yae-párák kare arop yakáp napara, yiráp waemp te kwapwe kare yiki yakáp mwanapon.

11 Kwaro Jisasén apár me mekamp fárámpea papámpon. Aeno am Kwaromp Spiritao yumwan oupouroupeyak nángo, Kwar te Jisas Kraisen apár me mekamp fárámpea papámpara, maomp Yiki Kor Spiritamp tére fek yumwan kor taknámp yiráp sumpwi konap pourouan yiki yak nénk konámpono.

Yiki Kor Spiritao tére námp fek Kwaromp tárápu yakáp námp kar

12 Kémpiyae tárápu, wokwaekamp ninikaoi námpan, nomo kor nopok ampaok paokop mwanámpanápe mono. Nomo nopok mwanámp yak námp te Yiki Kor Spiritamp ninikaok paokop mwanámpon.

13 Aeno yumo wokwaekamp ninik fek paokopria te, yumo sumpwi mwarea napon. Aeno Yiki Kor Spiritamp kárákáre fek maok, yumo pourou fekamp wokwaekamp ninik sámp-wouroumpea, yiki yakáp mwanapon. ✧

14 Arop ponankor Kwaromp Spiritao paokop nap te, am arop fárákap te Kwaromp tárápono.

15 Kwaro yumwan sánknámp Spirit te yao-pwaeráp niampao yiráp waemp poukeyak námpan yumo apáp mwanapanápe. Yumo sámpnap Spiritao yumwan fwapokwapianángo, yumo Kwaromp tárápu yakáp napara, Yiki Kor Spiritamp kárákáre fek táman maok, nomo nomp Naropwarén 'Ayao'rá wumwi ri konámpon. ✧

16 Kwaromp Yiki Kor Spiritao nomp waempént tapokwapria maok, nomo énéngi érik sérrá, 'Nomo Kwaromp tárápu yakáp námp'rá sér i konámpono. ✧

17 Ae konámpara, nomo Kwaromp tárápu yakáp námpara, nánkár wakmwaek nomp Naropwar Kwar nompór nánapi pátenámp ourour te Kraiso sámp námpnám taknámp mwanámpon. Ae mwanámpara, nomo oukoumwan máyakáp námp fek, Kraiso tére kwapwera touwe sámpámpnám taknámp sámpéanám te, nomo kor Kraisént yámar mek wae tokwae kwapwe fek énéngi yae-párák kare yakáp mwanámpon. ✧

Nánkár wakmwaek nomo yámar mek kwapwe kare tankáp mwanámp kar

18 Onomp ninik te, nomo oukoumwan sámpnám nkwaekwe make touwe kwatae máte kánanke kwarokono. Nánkár wakmwaek nomwan Kwaro yámar mek sámp naenámp wae te yoporop tokwae karonó. ✧

19 Kwaro yoroimp ankank ponankor te, Kwaro nomwan náráp tárápu érik farákár mwanámp kean kárákáre fek yépkérá yakáp námpon.

20 Oukoumwan te Kwaro yoroimp ankank ponankor yae-párák yak mo, kounkour námpon. Am taknap ankank te námoku kwaporok napanápe. Kwar námoku taki yakápanáponria pwate nángo napon. Nánkár wakmwaek Kwaro kwapwe kare tére tére naenámpan yépkérá yakáp nap te arak naenámpon: ✧

21 Oukoumwan tomore naenámp ankank fákapá yakáp nap, nánkár Kwaro má ankank ponankor fwapokwap nángo, am ankank Kwaromp tárápu nomont amwar kar kwapwe kare yakáprá warákár tokwae mwanámpon. ✧

22 Nomo wae mér námpon: Ankank ponankor Kwaro yoroi námp te, yupurae táráp sámp naeria touwe sámprá fépén i konámpnám taknámp fépénénkrá yakáprá koropea oukoumwan námpon.

²³ Am ankank támao mwar fépénénk mono. Nomo kuri fépénénk námpon. Nomo Yiki Kor Spirit sámp nám p te, Kwaro nomwan kwaporok sápnámp kwapwe kare ankank niámpono. Aenámpan maok, nánkár am yae pwar nángo te, Kwaro nomwan 'Náráp tárápuno' ria érik sénámp fek te, nomp pourouao kuri amwar kar yakáp mwanámpan yépék námpon. ✧

²⁴ Manénkir te, Kwaro nomwan éréképanoria yépékrá yakápánko, érékép námpon. Aeno nomo ankank nke mwanámpan yépékrá yakápiánámpan wae nke nám p te, warko yépék mono. Táte arop ankárankao wae nke nám p te, warko apaerá yépék naenámpánáp.

²⁵ Aeno nomo oukoumwan nke monámp ankankan maok, táman nke mwanámpan am táman ninik kárakáre fek yépékrá yakáp konámpon.

²⁶ Tá ankwap te, kárakáre monámp arop nomwan te Yiki Kor Spiritao yaewour i konámpono. Nomo apae ankank Kwarén sér mwanám p mér mo námpan maok, Yiki Kor Spiritao érik kar tákaprá sér mono, yonkwae meknámp saráp yonkwae touwe fopo. Aenángo, am fek táman Yiki Kor Spiritao nomp kar toropwap nám p yaewour i konámpono.

²⁷ Kwar te aropamp ninik mek nkeria, Yiki Kor Spiritamp am ninik wae mér i konámpon. Am te apae riteanápe, Yiki Kor Spirit te Kwar námokuráp ninikaokria, Kwaromp firáp arop fárákap nomwan yaewourrá kar toropwap i konámpon. ✧

²⁸ Nomo te wae mér námpon: Kwarén nourouprá warákárnámp arop fárákan Kwaro kápae kare ankank méntér téteria kwapwe kare yaewour námpon. Am taknámp arop fárákap te Kwaro 'Warko érékép nanamp' ria wumwi nám p támaono. ✧

²⁹ Am te apae riteanápe, am arop fákáre te Kwaro wokwaek kar mériaka, náráponoria nánkárápámpara, am fárákapao kor ankár maomp Táráp niamp yakáp mwanapon. Aeria maok, maomp kápae kare tárápu yakáp napo, Kraiso am fárákapamp naenáp yak naenámpón. ✧

³⁰ Am arop fárákap te wokwaek kar náráponoriaka nánkárápámpara, am fárákan kor wumwi námpon. Aeriaka am fárákan wumwirá sénámp te, 'Yumo te yae-párak kare arop fákáreno'rá sénámpon. Mao 'Yae-párak kare arop'rá sérinámp arop fárákan te yiki yak kwapwe, tá námokuráp wae am fárákan nénk námpon. ✧

'Ankwap ankankao Kwaromp aropompan taokor mono'rá sénámp kar

³¹ Aenámpara, Kwaro am ténéámp ankank kwapwe te nomo te apaerá sér mwanámpanáp. Kwaro nomwan yaewour nám p te, nomwan wa ampwae sámp naenámpánáp.

³² Mao te wokwaek námokuráp Táráp wuriman námoku sámp-fákeyak moimpon. Mao te waeman nomwan ponankor yaewour naenámpria man sámp-kérép námpon. Mao námokuráp Táráp wuriman sámp námpan nángo te, nomwan ponankor ankwap ankankan kor fwap ti-sámp naeria námpon.

³³ Kwar te waeman námoku nomwan náráponoria nánkáráp nám p te, wa nomwan kot naenámpón? Kwaro námoku waeman nomwan fwapokwapia 'Yae-párak kare arop'rá sénámpon.

³⁴ Nomwan te wa 'Kwatae niniki nap fek touwe sámp nanap'rá sénaenámpón? Waeman Kraissumpwia warko fárámpea Kwaromp yae-párák mwaek ankank poukeyak námpara, mao kor nomwan yaewour naeria Kwarén sér i konámpón. ✧

³⁵ Kraiso nomwan aropomp tokwae námp te, apae ankankao mao aropomp námp mekamp pwarokwap naenámpánáp. Nomp ninik mek kápae fárámp námpao ni, touwe sámp námpao ni, aropao nomwan nkwakwe make sokoro napao nie? Nomwan yae-porokweao ni, wae waempyam mo námpao nie? Apáp mwanámp ankank korop námpao ni, nomwan tirá wour napao nie? Am ankank am te nomwan aropomp i konámp arop Kraissomp yaekamp te pwarokwap mono.

³⁶ Am ankank nomp pourouk korop konámpán maok, arop ankárankao Kwaromp Buk fek kumwianámp karao sérrá, "Yino waráp arop fi yakáp námpara, kápae kare por yinan tirá wour i konapon. Arop fárákapao yinan nke nap te, yénképrá kák mwanap sipsip niamp námpóno."

³⁷ Aeno Kraissomp nomwan yonkwae touwenámp te, apae ankank nomp pourouk korop námpán kor, mao nomwan yaewour nánko kwe-pwar konámpón. ✧ ³⁶ Sng44:22'

³⁸ Kare karon. Ono waeman mér kare nampon: Apae ankankao nomwan yonkwae touwenámp Kwaromp yaekamp samp naenámpánáp. Ae te sumpwi konapao ni, yiki yakao nie? Ensel fákáreao ni, kwatae-arop nkwakwe makeramp kárákáreao nie? Oukoumwan yakápnáp ankankao ni, wakmwaek korop naenámp ankankao nie?

³⁹ Yámar kear mekamp ankankao ni, waempomp némpouk kamp ankankao nie? Mámá ponankor ankank máte, nomwan Kwaro aropompnámp mekamp pwarokwap mwanap pourou mono. Am aropomp te nomp Tokwae Kar Kraissomp Jisas námpán sámp námpón. ✧

9

Polo Israel firan nkea aropompa waemp kar

¹⁻³ Awu! Onomp firáp Israel fákáre kwae! Awu! Onomp Juda ankwayaenámp fákáre! Ono te yumwan yonkwae touwe tokwaeria, Kraisonámpok korop napo Kwaro yumwan warko éréképano kar nampon! Aeria kápae kare por yumwan yonkwae touwe kateria yumwantá ninik tokwae konampono. Ono te Kraissompara, ono kare kar sénampono. Ono yankar mono. Yiki Kor Spiritao onomp ninik mek yiki kor ninik sápeanáno, ono am kar sénamp te, wae kare karonorá mér nampon: Kraiso onomp ninikaok naenámpánria te, ono man turunk nanko, onan náráp fi mekamp ek far-pwar nánko, nopok yumo fwap am éri mek koropea Kraissomp firáp yakáp mwanapon.

⁴ Kwar te Judan te waeman kápae kare ankank sánk námp tane, am fárákap te apae nánko, Kwaromp kar wa mo napon? Am fárákap te Israel fi ara, Kwaro náráp tárápunoria nánkárápea maok, náráp kárákáre ntiaka wae tokwae kwapwe nénkámpon. Kwaro am fárákapán sérrá, 'Mao náráp tárápu yakáp napo, taokeyak nanamp' rimpon. Mao am fárákapán námokuráp lo

karan nénkria lotu mwanap ninik méntér yéncépámpón. Tá mao 'Ono yumont yakriaka yaewour nanampono'rá sérímpón.

⁵ Am fárákámp wokwaekamp appeyaenáp Abraham, Aisak, Jekop te Israel fi forokoranap appeyaenáp támaono. Táte wakmwaek Kraiso apárokamp arop arákarea, am fi mek arop kare yakámpon. Mao te námoku Kwarara, anank ponankor taokeyak námpara, nomo ankár maomp eran saráp sakap mwaro! ✧

Kwaro kounteouráp aropan náráponoria nánkárápámpán sénámp kar

⁶ Kápae kare por onomp fi aropan aropomp nampan maok, Kwaro Juda fi 'Yumwan yaewour nanamp'rá sérímp kar te kwaporok pwar mono. Ono wae mér nampon, am ou mekamp arop ankwapmwaek Kwarén mér mo nap te, Kwaromp Israel fi kare mono.

⁷ Nomo Máté ponankor Abrahamomp ou fekamp yakáp nap te Kwaromp tárápu kare'rá sér mwareano, mono. Wokwaek kar Kwaro Abrahamén, 'Aisakomp fekampao saráp waráp firáp yakáp mwanapono' rimpon. ✧

⁸ Arop éntupwar naropwaromp yiri fek saráp forokarea yakáp nap te Kwaromp tárápu mono. Arop ankár Kwaro tak nanamprinámp kar wawia karenoria mér nap fek forokarinap aropao maok, maomp tárápuno. Am tak nap te Abrahamomp finon.

⁹ Kwaromp arop ankwapan nánkáráprá 'Onompono'rá sénámp te ará: Kwaro arakrá sérímpón: 'Ono wae séri tari nampara, warko arákarrá kárákáre mént korop nanko te, Sara kárákáre sámpeaka fwap poumou-táráp sámp naenámp' rimpon. ✧

¹⁰ Am támao mwar mono. Warko wakmwaek nomp wokwaekamp appe Aisak Rebekan sámpeanáno, táráp anánk feae sámpánko, Kwaro sérímp kar ankwap aran ninikenke.

¹¹⁻¹² Am tárápyar oukoumwan éntupwar sámp mo fek, am tárápyarao kwapwe kare ninik sámp nep te, oukoumwan mér mo, kwatae ninik sámp nepan kor mér moepo maok, Kwaro Rebekan 'Nae-táráp te nánaeramp yae ankore mek yak naenámp' rimpon. Am táman Kwaro námoku aropan náráponoria nánkáráp konámp ninik érik yéncép námpón. Am tárápyaran apae nenepaoeaná nánkáráp mono. Kwaro námoku ankwapan náráponoria nánkárápriaka, ankwapan te mono. ✧

¹³ Aeno Kwaromp Buk fek te arakrá sénámpon, "Ono te Jekopén maok warákár kare nampon. Aeno Ison te warákár mo nampon." ✧

¹⁴ Kwaro am tak námp ninik nánko te nomo 'Pwi yak mono'rá sér mwanámp nie? Mo karono.

¹⁵ Aeno wokwaek kar mao Mosesén arakrá sér, "Arop onomponoria namp te man fwap yaewour nanampon. Tá ankwap man aropomp namp te, taknámp fwap aropomp nanampon." ✧

¹⁶ Aerá sénámpara, Kwaro aropan náráponoria nánkáráp námp te aropomp ninik fek, tá maomp tére tokwae fek te mono. Am te Kwaro námokuráp ninik fek saráp aropompria námpón. ✧

¹⁷ Moseso manénkir Kwaro King Feron sérímp karan kumwimp te arakrá sérímpón: "Ono amwan 'King yakae'rá séri namp te, onomp kárákáre tokwae amwan yéncép nanko, kounteouráp arop kápae kare apárok mwaek onomp e tokwae érik farákáp mwanapón." ✧

✧ 9:5: Mt 1:1-2; Jo 1:1 ✧ 9:7: Stt 21:12 ✧ 9:9: Stt 18:14 ✧ 9:11-12: Stt 25:21,23 ✧ 9:13: Mal 1:2-3 ✧ 9:15: Kis 33:19 ✧ 9:16: Ta 3:5; Ef 3:9 ✧ 9:17: Kis 9:16

18 Aempara, nomo wae mér námpon: Kwar te arop ankárankampan aropomp naerianámp te fwap man aropomp i konámpon. Tá ankwap te monoria kárakáre naenámp ninik sánk naeria te, fwap am ninik sánk naenámpon.

Kwaromp youpoukwap ntiaka aropompnámp kar

19 Ono má kar má kumwi namp, yumo nkeaka onan makrá sér mwanape: “Ae te Kwaro arop ankákárankrá náráponoria nánkáráp námp kwamp te, apaeritea arop kwatae napo, kar sér i konámpon? Arop te wa fwap námokuráp ninikaokria Kwaromp ninik kwe-pwar naenámpánáp.”

20 Amo te wa nap kwamp, Kwaro taknámp ninikan man yopor nanapon? Ae te arop kwar fek sospen yoroianánko am sospenao man ‘Amo onan apaerá makrá yoroi nap?’ rá sénaenámp nie? ✧

21 Aropao kwar ankárank fek sospen anánkaopwe yoroia maok, ankwap mek kwápwe kare ankank kákriaka, tá ankwap mek sampwae kák naenámp te am te kwatae námp nie? ✧

22 Kwaro kuri tak i konámpon. Mao te námokuráp youpoukwap námp érik yéncép nánko maok, ponankor arop maomp kárakáre tokwae mér mwanapon. Am sospen te nopok Kwaro youpoukwapria kot nánko, touwe kwatae sámp mwanap wae nánapi yakáp napan maok, Kwaro tamak fopwari pap mo, yépékrá yak námpon.

23-24 Am te apae riteanápe, maomp ninik te arop ponankor náráp wae tokwae ntiá kárakáre, tá kwapwe kare tankáp mwanap maomp aropomp sámp mwanap arop fárákapan nénc nae ritea námpon. Am aropomp sámp mwanap arop fárákap te nomo Juda firao saráp mono. Nomo arop ankwap firao kor mént sámp mwanámpon.

25 Profet Hosea kor wokwaek kar arop Kwaro nánkáráp konámp ninik fek kumwiaka arakrá sérimpon:

“Wokwaek te
am arop fárákap onomp firáp yakáp moiapao maok,
wakmwaek te onomp firáp yakáp mwanapon.

Wokwaek te am fárákapan
ono warákár moiampan maok,
wakmwaek te ono am fárákapan
warákár kare nanampon. ✧

26 Am némpouk te ono sérrá,
‘Yumo te onomp arop fi mono’ ri nampan maok,
am némpouk táman ono sérrá,
‘Yumo te yaká yak konamp Kwar
onomp tárápuno’rá sénampon.’ ✧

27 Wokwaek kar Aisaia arakrá sérimpon: “Juda fi éképoukamp kárak kápae ni-amp arak nánko te, Kwaro némpi ankwap yinink fi mwar érékép naenámpon.”

28 Am te apae riteanápe Kwar Tokwaerao koupour koropeaka apárokamp arop ponankor youroukoupia kápae kare aropan ‘Yumo te faokorenk’rá sénaenámpon. ✧

29 Tá wokwaek kar Aisaia ankwap kar am fek séri námp te arakrá sérimpon: “Aeno yámar mekamp ankank ponankor poukeyak konámp Kwar Tokwaerao nomo ankwap yininkaopwe nomwan kor taokeyak monkorria te,

Sodom ntiaka Gomora mekamp aropani nám্পnám্প taknám্প ponankor arop fi tomore mwarámpon.” ✧

Juda fi mér kare moria, yae-párák kare arop yakáp monap kar

³⁰ Arop ankwap fi Kwaromp yi fek yae-párák kare arop yakáp mwaria tére kárákáre mo nap te, wae Kwarén mér nap fek maok, Kwaro nke nám্প fek te yae-párák kare aropono.

³¹ Aeno Israel fi te Kwaro nke nám্প fek yae-párák kare arop yakáp mwaria lo ankwap oupourounkapao maok, am lo nke moria, yae-párák kare arop yakáp mono.

³² Am te Jisasén mér nap fek yae-párák kare ninik sám্প te mono, námoku térerá am fek yae-párák kare arop yakáp mwanámpan mpweria napon. Jisas te yumwi fek pu tikipria sikiríp konap niampara,

³³ Kwaro wounáprá sérímp kar profet Aisaia kumwimp te arak rimpon:

“Yumo nkenke! Ono Saion Faonkwek
arop pu tikip mwanap yumwi ankárak páte nampon.
Ono kárákáre kor yumwi páte nanko,
arop kápae kare nke moitea tukupria
am yumwi fek pu tikipria sikiríp mwanapono.
Arop man mér nám্প te
kwaporok yé péki pwarápaé mono,
mao sénám্প kar kare kar korop naenámpono.” ✧

10

Juda fi Kwaromp ninik kwapwe mér moiap kar

¹ Kémpiyae tárápu, ononamp Juda fi Kwaro oukoumwan érékép mo nám্পantá, am fíran aropomprá ninikria, Kwaro am fárákapan warko éréképanoria kápae kare por kar toropwap nampon.

² Ono te am fárákapan te wae mér nam্প kwamp arakrá sénampon: Am fárákap te Kwaro warákárnám্প ninikaok mwaria kárákáre kar napao maok, Kwaromp ninik kare mér mo napon.

³ Kwaro námoku ninik námpaok ‘Yae-párák kare arop’rá sér i konám্প ninik te mér mono. Námokuráp kárákáre fek, yae-párák kare arop yakáp mwarria napon. Aenapara, am fárákap te Kwaromp yae ankore mek yakápria, mao námoku térea, yae-párák kare arop yoroi papanoria yénképeyakáp mo napon.
✧

⁴ Am fárákap te mér mo napon: Kraís te mao lo tapokwapea pwate námpara, arop ponankor Kraísén mér nap te, Kwaro nke nám্প fek yae-párák kare arop yakáp napon.

⁵ Moseso am ninikia lo aropan fwapokwapia yae-párák kare kák konám্প ninikan kumwiaka sérrá, “Arop ponankor lo karwaok tukup napo maok, am loao am fárákapan yiki yakáp mwanap nénk konámpon.”

⁶ Aeno nomo Kraísén mér nánko, Kwaro nomwan ‘Yumo te yae-párák kare aropono’rá sénánko, nomo Moseso sérímp niamp pourouráp sérrá, “Yumo te ninikrá arakrá sér mwarea napon: ‘Wa narek pok naenámpnon?’ ” [Am te Jisasén warámpea ékia napon, nomwan yaewour naenámpria nap niampono.]

⁷ Tá “Yumo te ninikrá sér mwarea napon: ‘Wa waempomp némpouk pik naenámpou?’ ” [Am te Kraiséen warámpea aokea napo, nomwan yaewour naenámpria nap niampon.]

⁸ Aenapan maok, mámá kar fi kor ninik te ará:

“Kwarén mér mwanap kar te wae yino érik farákápeanánko waeman yiráp wonae fik yak, tá yiráp ninik mek yak, tá yiráp táp mek yak námpon.” ✧

⁹ Aeno amo ‘Jisas te Tokwae Karono’ ria érik sériaka, amo kor Kwaro Jisasén apár me mekamp fárámpea pap nám karenoría mér napo maok, Kwaro amwan kor warko warám naenámpou.

¹⁰ Nomp ninikao Jisas Kraiséen mér nánko te, Kwaro nomwan ‘Yae-párak kare arop’rá sénámpon. Tá nomp am mér nám érik farákáp nánko te, Kwaro nomwan warko érékép konámpono.

¹¹ Kwaromp Buk fekamp karao sénámp te ará: “Arop Kwarén mér kare nám te, kwaporok yépéki pwarria pwarápae mono.” ✧

¹² Kwar Tokwae ankáránkamp támao nomo ponankor nomp Tokwae Karono. Juda fi, tá ankwap fi ankáránkamp pourouráp ninik fek saráp námpon. Aenámpara, arop ponankor man sénapo te, kwapwe kare karerá kák konámpon. ✧

¹³ Kwaromp Buk fekamp karao am fek arakrá sér: “Arop ponankor Kwar Tokwaeramp e karákaprá wumwi napo te, am fárákapan warko érékép naenámpou.” ✧

¹⁴ Aeno arop fárákáp man mér moria te, mokopia man nomwan yae-wouraeria turunk mwanapon? Tá arop kar wa moria te, mokopia man mér mwanapon? Tá arop ankwap am fárákapan kar farákáp mo napo te, mokopia am fárákáp kar wa mwanapon?

¹⁵ Tá kar farákáp naenámp arop tirá kérép mo napo te, mokopia kar farákáp mwanapon? Kwaromp Buk fekamp kar te arakrá sénámpon: “Koumteouráp arop te Kwapwe Kare Kar sámpá koropnám aropan nkea te warákár kare mwanapon.” ✧

Israel fi ankwapmwaek saráp Kwapwe Kare Karwaok tukupap kar

¹⁶ Aerámpan maok, ponankor koumteouráp arop te am Kwapwe Kare Kar wa mono. Profet Aisaia mákia kokwaetea Kwarén sérrá, “Tokwae Kar e! Wa mokop yino farákápnám kar méria, karenorá ninik námpon?” ✧

¹⁷ Nomo wae mér námpon: Nomo Kwaromp kar wa nánko maok, am támao nomp ninik mek mér mwanám sáp konámpon. Am kar nomo wa nám te Kraisoí námpan farákápnap karono.

¹⁸ Tá ono ankwap turunk nae: Ae te Israel fi te oukoumwan mámá kar fi wa mo nap nie? Mono. Mao te wae wawi naponu.” Buk Song fek kumwiakapao arakrá sénámpon, nomo wae mér námpon:

“Kwaro sámp-kérépám aropamp kar waeman apár-apár ponankor, némp-némp ponankor akwap námpon.” ✧

¹⁹ Aeno ono ankwap turunk nae: Ae te Israel fi te má kar te mér mo nap nie? Mono. Waeman méri yakáp napao napon. Manénkir te yumo ankár Moseso farákápamp kar aran ninikenke:

“Ono e moráp kánanke kwatae yonkwae kour moráp ankwap fi arop érékép nanko, amnamp ninik támao yumwan am fárákapan kokwarokria yopor mwanap ninik sánk naenampon.” ✧

²⁰ Aisaia kor kar kárákáre fek arakrá sérimpon, “Arop fárákap onan oupourouunkia nke moïnáp te oukoumwan onan wae nke napon.

Arop ankwap fárákap onan te ‘Maeno?’rá turunk moïnáp arop fárákapao nke nap fek te ono wae érik korop nampon.” ✧

²¹ Aeno Aisaia te Israel firan ninikria arakrá sérimpon: “Ono waeman kápae kare por am kwekáprá ták-sir i konap arop fárákapan warko érékép naeria yae nánapia yépekrá yak konampon.” ✧

11

Kwaro Israel fi ankwapmwaek aropompnámp kar

¹ Ono arakrá turunk nae nae: Am tak nap te, Kwar te náráp Israel fi mekamp koumteouráp aropan te ponankor sinamp nie? Mo karono. Ono kor Israel fi mekamp aropono. Ono te Abrahamomp ou fekampao nampono. Ono te Bensamin yakámp fi mekamp aropono. ✧

² Am fi te Kwaro wokwaek kar nárápono rimpara, am firan te younkwe sir moimpon. Ae te yumo Kwaromp Buk fekamp Elaijaoïnámp kar te mér mori kwapon? Mao aropomp kar fek sérrá,

³ “Tokwae Kar e, arop fárákapao waráp profet fákáreran tirá wouria maok, waráp alta yumwi yokwarámp rá épér napono. Aenapo, ono ankárankamp mwar yak nanko, oukoumwan onan kor sámp-wouroump mwaria wae nape.” ✧

⁴ Aerámpan maok, nopok Kwar te nopok man apaerá sérimpon? Mao te arakrá sér: “Amo nápar yak mono. Ono éréképnamp arop 7000 te kwekár kwar Balén kwaráp torokomprá man lotu moi napono.” ✧

⁵ Taknámp, oukoumwan mámara ke fek kor ankwapmwaek yakáp napo, Kwaro am fárákapan aropompria náráponoria nánkáráp námpon.

⁶ Mao te tére napan nkea ninikia nánkáráp mo i konámpon. Námokuráp ninik fek ninikia érékép námpara, térenap ninikan nkea nánkárápeanánko te, am námoku ninikia éréképeanánko te, námoku ninikia yaewour naerianámp ninik te kare kar mono.

⁷ Aenámp te nomo apaerá sér mwanámpon? Am ankank Israel firao sámp mwaria tére kárákáreap te sámp moiapon. Kwaro náráponoria nánkárápnámp arop ankwap fárákapao saráp sámpapon. Tá ankwap fárákap te maomp ninik kárákáre námpara, sámp moiap te.

⁸ Kwaromp Buk fek sénámp niámpon: “Kwaro am fárákapan ouwipi pamp i konap

✧ 10:19: Lo 32:21 ✧ 10:20: Ais 65:1 ✧ 10:21: Ais 65:2 ✧ 11:1: Fl 3:5 ✧ 11:3: 1 Kin 19:10,14

✧ 11:4: 1 Kin 19:18

niampi pap nánko,
yirao kor Spiritamp ankank nke mo,
woupwiraokor wa moïnáp te,
Am takiáp te yakrá koropea oukoumwan námpon.” ✧

⁹ Devito kor takrá sérimpon,
“Kwar e! Amo am fárákapan pounk napo,
kwapwe kare ankank fek warákareaka,
mao te wae, amont yae-párák yakáp námpan mpwe
yonkwae napo,
amo touwe kwatae nénk napo,
nape firao apár me mek pik námپ niamp mwanapon.” ✧

¹⁰ Am fárákapamp yi te kirikipá pap napo,
nke mwanap pourou mo mwanapon.
Am fárákap kápae sámp nap fek te,
ankár kare kor nánákápa páte napo,
ankár taki yaká yakáp mwanapon.”

Kwaro arop ankwap fi warko éréképnámپ kar

¹¹ Aenapan, ono turunk nae rae: Am Israel fi te Jisasén mér mo nap te,
wae ponankor kwatae akwapria moyakáp nap nie? Mo karonó. Am fárákap
Kwarén younkwe sinapo maok, am mwae kup fek táman Kwaro ankwap
fi aropan warko érékéپ námپ. Kwaromp ninik te, Israel fi am kwapwe
kare ninik mao ankwap firan takrá tére námپ nkea kokwarokrá kikiank
mwanapria námپ. ✧

¹² Wokwaek Israel fi Kwarén younkwe sánpak ke fek te, Kwaro ponankor
apár mekamp koumteouráp aropan yaewoura wae námپono. Am Israel fi
Spiritamp ankank mo nap fek te, Kwaro ankwap fi aropan kwapwe kare
fwapokwap námپ. Aenámpara, nánkár Israel fi warko Kwaronámپok arári
krop napo te, nomo wae mér, Kwaro ponankor koumteouráp arop firan
kwapwe kare kare ninik fek yaewoura wae naerámپon.

¹³ Aeno oukoumwan te ankwap fi koumteouráp arop yumwan kar sánp
nae nae: Kwaro onan sámp-kéréپ námپ te, arop ankwap fi yumo ou
mek téreaeria sámp-kéréپ námپantá, ono má tére man, am te tokwae kar
ankankonoría aesioría warákár namپon.

¹⁴ Am te apae riteanápe, onomp ninik te Kwaro ankwap fi yumwan
éréképeanánko, kwapwe kare yakáp napantá, Juda fiao kor nkea kokwarokria
koropanáponoria namپon. Tá am fek táman ono ankwap fárákap érékéپ
nanamپon.

¹⁵ Karenono. Kwaro Juda firan far-pwar námپ te, warko ankwap arop
fi ponankor éréképeanánko, Kwaronámپok koropea méntér ankáránkamp fi
yakáp napon. Aenámpara, Kwaro warko Juda firan érékéپ nángo te, sumpwi
napao, warko fárámپ konap niamp araknámپ mwanapon.

¹⁶ Arop pan tokwapea, am fekamp kánanke sámپea Kwarén sánp nap te am
pan te ponankor Kwaromپon. Ankwap te, yao arák Kwarompao nángo te,
yowe ponankorao kuri Kwaromپon.

¹⁷ Israel fi te yao oliv kwapwe niampnan maok, Kwaro yowe ankwapmwae
karrá tokopea épéri námپon. Tá ankwap fi yumo te yao pwae mekamp
kwaporok yaknámپ oliv yowe kor niampnan maok, Kwaro yumwan tia oliv

aopwe kare fek kirimpea yárákarea pwate námpon. Aetenánko oukoumwan te yumo am oliv aopwe fekamp yiri kwapwe am yowe kor kareao sámp námp níamp sámpria kwapwe kare yakáp napon.

¹⁸ Aenámpara, yumo te, am yowe kor karean kámákár tukup námprá níniki kwapono. Yumo takrá nínik nap kwamp te, yumo ankár fwapi nínikitea kipo. Yumo yowe kor te am aopwe koran yiri sánk mono. Aopwerao maok yumwan yiri sánk konámpon.

¹⁹ Aeno yumo te 'Kwaro am yowe kare karámp-tákapnámp fi te, ankwap fi námwan am fek kírím naeria nínámpono' ria sér mwanape.

²⁰ Tá kare, Kwaro taki námpan maok, amnámp fi kor te mér mo napantá, karrá tokopea épéri námpon. Tá yumo mér napara, fwap yakáp napon. Yumo te 'Ono wae mér nampono' ria warákár-séri kwapono. Apáp fek yakáp kíp.

²¹ Kwar te oliv yowe kare wuriman taki yakanoria pwar moi námpara, yumo mér mo napo te, yumwan kor taki yakápenkria pwar mono.

²² Yumo te ankár fwapia nínik kipo. Kwar te arop aropomp naenámp nínik, tá yopor naenámp nínik méntér i konámpono. Arop Kwaromp nínikaok mo, pwar nap te, am fek táman yopora waeria touwe tokwae sánk konámpono. Aenámpao maok, yumo oukoumwan kor man méria paokop napo, Kwaro nkeaka warákáránko, yumo maomp kwapwe kare nínik mek yae-párak yakáp napon. Mo naporía te, yumwan kor yao yowenámp taknámp karrá tokop naerámpon. ✧

²³ Aeno am yao yowe ankwap wokwae karrá tokopámp warko mér napo te, Kwaro warko am yowe kor aopwe kor fek kirimpea pwar naenámp. Kare karono, Kwar te fwap warko mént kirimpea pwar naenámp.

²⁴ Yumo wae mér napon: Wokwae te yumo yao pwae mekamp oliv yowe yakápapan maok, Kwaro yumwan karrá tokopea sankoropea oliv kwapwe mek kirimpea pwarari námp te, am te yumokuráp yao aopwe kare mono. Aenámpara, kareno, am oliv yowe kare fwap warko sámpeaka námokuráp yowe fek am fek kirimpea pwar naenámp.

Kwaro náráp aropomp ponankor aropan yénkép naerianámp kar

²⁵ Kémpiyae tárápu, takria yumo, yino te wae mér tokwae námponorá nínik mwanape. Aeria namp kwamp, am mek wouroumpyeknámp karan yumwan mérenkria érik sénaeria nae. Juda ankwap fárakap ankár námokuráp nínikaok tukupria kárakáreapo maok, arop ankwap firaomékir Kwaronámpok koropea mao kouroump tari námp fek akwapá sámpea pwi yakanoria nínámpon.

²⁶ Tá am ke fek táman Kwaro warko Israel firan ponankor érékép naenámp te, mao náráp Buk fek Aisaia kumwiakámp kar niampon:

"Arop ankárank Israel firan érékép naeria

yépékrá yak námp,

Jerusalem meknámp fárámpea korop naenámp.

Mao te Jekopomp fekamp koumteouráp arop ponankor

yaewour nánko,

kwaromp kar ták-sir konap nínik pwar mwanapon.

²⁷ Am ke fek táman

ono am fárakapént kontrak yororia

maomp kwatae nínik ponankor

tirá épéria pwar nanampon!” ✧

²⁸ Juda fi te Jisasoinámp Kwapwe Kare Karan younkwe sinapono. Aeria maok, am fárakap te Kwaromp yopor arop niampi yakáp napo, am támao ankwap fi arop yumwan yaewour námpono. Aeno wokwaek kar Kwaro náráponoria nánkárápnámp arop fárakapan te, oukoumwan nouroupi yak námpon. Mao te maomp appeyaenápen nínik nám kwamp, am tak námpono.

²⁹ Am te apae riteanápe, Kwaro arop nánkárápea wumwiria ‘Ankank sánk nae’ ria sénámp te, ankwap nínik sámpria pwar mo i konámpon.

³⁰ Wokwaek yumo te Kwaromp kar ták-siranapan maok, oukoumwan te Israel fi kar ták-sinapo, am fek táman yumo Kwaromp aropomp sámp napon.

³¹ Tá taknámp oukoumwan Israel fi Kwaromp kar ták-sinapan maok, am yumo oukoumwan sámpnap aropomp am fárakapao kor wakmwaek sámp mwanapon.

³² Kwaro numwar takanáponorianánko, am kar ták-sinap nínik támao ponankor aropan fákápá fákeyak námp te, am ponankor aropan náráp aropomp yénkép nanampria námpon.

Nomo Kwaromp eran sakap mwanámp kar

³³ Wakwe! Kwaromp kwapwe kare nínik, tá maomp yonkwae kour, tá maomp mér te yoporop tokwae karia top-pwarámpea solwara youao pik námp niampon! Arop nomo te Kwaro námoku naeria nínik námp méria ankwap aropan farákáp mwanámp pourou mono. Nomo te mao térenámp nínik te mér mwanámp pourou mono.

³⁴ Aenámp te Kwaromp Buk fekamp karao sérrá,
“Wa mokop Kwar Tokwaeramp nínik méri námpon?
Tá wa mokop man nínik sánk námpon?”

³⁵ Wamékir Kwarén ankank sánkeanánko,
Kwaro nopok man sánk naenámp?
Am te mo karono.” ✧

³⁶ Kwar námoku te ankank ponankor yoroia, mao kápae kare ankank fi korono. Ankank ponankor te mao námokuráp sarápono. Aenámpara, nomo te ankár maomp eran sakap saráp yakáp mwanámpon. ✧

12

Nomp pourou ankár Kwarén ofanámp sánk mwanámp kar

¹ Kémpiyae tárápu, ono Kwaromp aropomp tokwaeran nínik namp kwamp, yumwan érik kárakáre fek sér rae: Yumo yiráp pourou te ankár oukoumwan yiki yakáp nap fek ankár Kwarén ofanámp sánkria, maomp tére mwanap amwar kar yakápria, Kwaro warákárnámp nínikaok saráp paokop kipo. Yumo tak nap te ankár yiráp Kwarén lotu kare nap támaono. ✧

² Yumo te apárokamp aropao kwatae nínik fek paokop nap niamp paokopi kwapono. Yumo ankár, Kwaro numwar yiráp nínik wourékam yoroi papanorá yénképá yakáp kipo. Takria maok, yumo fwap Kwaromp nínik mér mwanapono. Am nínik te ará: Kwapwe kare nínik mériaka, Kwaro warákárnámp nínik, tá ankár pwi yaknámp nínikan mér mwanapon. ✧

Yiki Kor Spiritamp nínik fek tére mwanámp kar

³ Kwaro námoku ninikia onan ourour sápea, náráp tére nanapria nánkáráp námpara, ono yumwan ponankor ankákárankan mér kipria sénæ rae: Yumo te yiráp mér, yiráp ninik younkoup nap te, námo ankwapan kámákár akwap namprá ninikia warákár-séri kwapono. Yumo ankár fwapi youroukoupia maok, yae-párák kare ninikia yiráp Kwaro sánknámp mér am puri fek tére kipo. ✧

⁴ Nomo te wae mér námpon, nomp pourouk yakápnámp ankank te kápæ karerao maok, mounountukri tére napono.

⁵ Taknámp, nomo kuri aropao kápæ kare námpao maok, Kraisén mér námpara, ankárankamp finono. Nomo ankákárank ponankor maomp pourouk tukuri yakáp námpara, énéngi yakáp námpono. ✧

⁶ Kwaro námokuráp ninik fek nomwan yaewourria maok, námokuráp ourour nomwan wor-pwate nánko, ankákárankrá mounountukri mér ti-sáp námpon. Aenámpara, arop ankwap profet kar farákáp konámp kwamp te, mao ankár náráp Kwarén mér námp puri fek farákáp kuno.

⁷ Táte arop Kwaromp ankwap koumteouráp aropan yaewour naenámp mér námp kwamp te, mao ankár am tére táman tére kuno. Táte arop ankwap tisamp térean mér námp kwamp te, mao ankár tisa tére táman tére kuno.

⁸ Táte arop ankwap ankwap fárakapamp ninik mek kárákære sánk naenámp tére mér námp kwamp te, mao ankár am táman tére kuno. Táte arop ankank monap koumteouráp aropan yaewourrá ankank néng námp kwamp te, ankár aropompria warákár fek néng kuno. Tá arop ankwap tére taokeyak konámp te, mao te ankár am tére táman kárákære fek tére taokeyak kuno. Tá arop ankwapao arop ankwapan aropompria yaewour naenámp kwamp te, ankár warákárrá yaewour kuno. ✧

Nomo ankár ankwapyaenáp fárakapan nouroup kare mwanámp kar

⁹ Yumo arop ankwapan nouroup mwaria te, ankár kare kar ninik meknámp kar kipo. Yumo te kwekár ninik feki kwapono. Kwatae-námp ninik te ankár younkwek pwarará ankár Kwaromp kwapwe kare ninik fek saráp kip.

¹⁰ Yumo Kwaromp ankwap koumteouráp aropan nouroup nap te, ankár yiráp ankwapnáp karean nouroup i konap niámp kipo. Yumo ankár arop ankwapamp eran saráp kárákære fek sakap kip. ✧

¹¹ Yumo te Kwaromp tére mwaria nap te, kokwæ kwapono, kárákære fek ankár tére mwar karrá warákárrá tére kipo. ✧

¹² Yumo te Kwarén mériaka, Tokwæ Karao yumwan yaewouranoria yépékra yakáp nap kwamp te warákárria maok, yiráp pourouk kar korop námpon kor, wampwe kwaeria kárákære fek yakápria, Kwarén kápæ kare por kar toropwap saráp yakáp kip. ✧

¹³ Aeria maok, Kwarén mérnep arop ankwap fárakap ankank mo napo te, yumo am fárakapan yaewourria maok, tá ankwap némpoukamp arop yumonapok korop napo te, am fárakapan fwapia taokeyakáp kipo.

¹⁴ Tá ankwap te, arop yumwan kar napo kor, yumo Kwarén 'Am fárakapan yae-párák kare yaewourae'rá sér kipo. Kareno, ankár makrá sér kipo. Aeno yumo te, Kwaro man kwatae papanoria kar toropwapi kwapono. ✧

¹⁵ Yumo te ankár warákáránknáp aropént warákáránk kipo. Tá yumo éménknáp arop fárákapént éménk kipo.

¹⁶ Yumo te ankár yumokuráp pourouran yaewour i konap niamp, take pourouráp ninik fek arop ankwapan kor tak kipo. Yumo te, arop tokwae yakáp mwarrá niniki kwaponó. Yino te mér kwapweráp aroponoria yiráp e sakap kwapon. Yumo te némpoukamp aropént fekarea tére mwarría warákár kipo. ✧

¹⁷ Yumwan kar sénapo te, yumo nopoki kwapon. Yumo te arop ponankor nke nap fek te yae-párák kare ninikaok paokop kip. ✧

¹⁸ Yumoku kok ampwae sámprá yorowar mwanap ninik sámp kwaponó. Yumo ankár kápae kare por arop ponankor ankáránkamp ninik fek yakáp mwanap ninikan saráp oupourouunk kipo.

¹⁹ Onomp kémpiyae tárápu, yumwan napo te, yumo nopok mwaría niniki kwaponó. Nánkár Kwaro námoku am fek nopok naenámpria pwar kipo. Kwaromp Buk fekamp karao arakrá sénámp te, yumo wae mér napon: Kwar Tokwaerao sérrá, “Nopok i konap tére te onomp téreno. Nánkáráp onoku am fárákapan touwe kwatae sánk nanampon.” ✧

²⁰ Aeno táte arop amwan yopor i konámpao yae-porokwe nánko te, amo ankár man fir sánkampo. Tá mao ént níkip nánko te, amo ankár man ént sánkampo. Tak napo maok, amo taknap nkeaka amwan i konámp ninikia pwarápaie tokwae sámp naenámpón.

²¹ Aeno arop yumwan kwatae sénapo, yumo nopok sér mwanap ninikao yumwan kwe-pwar naeane. Amo ankár kwapwe kare ninikria maok, kwatae ninik apárok sámp-anámp nanapono.

13

Nomo ankár Gavmano sénámpaok mwanámp kar

¹ Arop ankár ponankor Gavmano sénapaok kip. Nomo te wae mér námpon: Gavman te námoku kwaporok yak mono. Kwaro páte nánko yak námpara, am Gavmano tére nap te Kwaro sánk námpan tére napon. ✧

² Aenapara, arop Gavmano sénánko, kar ták-pwar nap te, Kwaromp karan kor tak napara, am fek touwe sámp mwanapon.

³ Yumo te Gavmanén apáp te monoria nap kwamp te, kwapwe kare ninik fek yakáp napo maok, yiráp e sakap mwanapono. Gavman yakáp nap te, kwapwe kare niniknap aropan apáp sánk mono. Kwatae niniknap aropan saráp apáp sánk napon. ✧

⁴ Gavman fákáre te Kwaromp tére konap aropara, yumwan yaewour nánko maok, yumo yae-párák yakáp mwanapon. Aeno yumo kwatae ninik nap kwamp te apáp kipo. Yumo wae mér napon: Gavmano sampnámp bainat te kwaporok samp mono. Mao te Kwaromp tére aropara, kwatae niniknámpp aropan touwe kwatae sánk naerámpon.

⁵ Aenapara, nomo ankár Gavmanomp yae ankore mek yakáp mwanámpon. Nomo te touwe sámp mwanámp táman saráp apápria maomp karwaok mwareano. Nomo fwapia ninikia maok, am karwaok i konap te yae-párák kare ninikonoria méria ampaok mwanámpon.

✧ 12:16: Ro 14:19; Fl 2:2-3 ✧ 12:17: 1 Te 5:15 ✧ 12:19: Lo 32:35; 2 Te 1:6-7 ✧ 13:1: Ta 3:1

✧ 13:3: 1 Pi 2:13-14

⁶ Am fi kor fek táman maok, yumo takis sir konapono. Am te apae riteanápe, Gavman te Kwaromp tére aropara, am Kwaro sánknámp tére kárakáre fek taokeyakáp konapono.

⁷ Aenapara, yumo te apae ankank Gavmanén sánk mwaria nap te, ankár sánk kipo. Yumo te nkwakwe make takis sámp konap aropan te ankár am takis sánk kipo. Yumo arop poukeyakáp konap aropamp yae ankore mek yakáp nap kwamp te, ankár maomp kar waria, man e tokwae sánk kipo. ✧

Nomo mokopia lo karwaok paokop mwanámp kar

⁸ Yumo te ankank nopok sánk mwanámpria, kwaporok sámp nap, numwar taki yakanoria pwar kwapono. Koupour nopok sánk kipo. Aeno kwaporok nopok mwar sámpnámp ankárankamp ankankao saráp yaká yak naenámp te, nomo arop ankwapan warákár kare mwanámp aránon. Am te apaeritea námpanápe, arop ankwapan warákár námp te mao waeman loak kar námpnon. ✧

⁹ Nomo te wae mér námpon: Lo karao sérrá, “Amo ankwapamp yupu, poumarop kokopori kwapon. Amo arop ankwapan sámp-wouroump kwapon. Amo oukuni kwapon. Amo arop ankwapamp ankank kikianki kwapon.” Mámá lo, tá ponankor ankwap lo yak námp am tapokwap námp te: ‘Amokuráp pourouan yonkwae touweria yaewour i konapnámp taknámp, ankwapan kor yonkwae touweria yaewouramp’rá sénámpon. ✧

¹⁰ Arop ankwapan nouroup i konámp te, man kwatae ninik mo i konámpon. Aenámpara, arop ankwapan nouroup i konámp te, mao Kwaromp loak kar i konámpon. ✧

Ankár yae-párak kare paokop mwanámp kar

¹¹ Ono yumwan mámá ninik sénamp te apae riteanápe, oukoumwan nomo yakápnámp ke máte yumo wae mér napon. Aenapara, oukoumwan te yumo pamp nap pwarará ferámp mwanap kenono. Yumo te wae mér napon, nomo wokwaek kar Kraiséen manénkir mérámp fek te, Kwaro nomwan érékép naenámp yae te oukoumwan éri yakámpon. Aeno oukoumwan mámá ke fek te wae fápaerá korop námpon.

¹² Kumur te wae pwar naeria nángo, wae wakor korop naenámp wonae fik námpon. Aenámpara, nomo te kwatae kare kirikip mekamp ninik pwararea, aropao yorowar naenámp ankank yirir i konámpnámp wae fekamp ankankan ti mwanámpon. ✧

¹³ Nomo te arop wae fek paokop i konapnámp taknámp yae-párak kare paokop mwaro. Nomo te patiriaka mánmán ént fépérrá paokoprá, mánmán riaka nkwak mak mwareano. Nomo te kokoporrá paokopria loak tukup mo, námokuráp ninikaok paokop mwareano. Nomo te arop ankwapan kokwarokrá yorowarrá paokop mwareano. ✧

¹⁴ Yumo te yumokuráp wokwaekamp pourou fekamp ninik kwatae fek paokopi kwapono. Yumo te ankár Jisas Krai Tokwae Karan saráp sámpea káraenámp yirimpea paokop kipo. ✧

14

Nomo ankwapamp yáranan kwatae youroukoup mo mwanámp kar

¹ Arop Kwarén méria, nkwakwe make lo mént tia yárakria te, Kwaro onan warákár námpan mpwe ninik nángo te, yumo man yiki mwaeak akwapnámp ninik táman yopori kwapono. Sánánkar porokwe fek sios mek warámp-sankorop kip. ✧

² Arop ankwap Kwarén mér kárákáre námp te, mao fwap ponankor nkwakwe make ankank fári konámpon. Aeno arop ankwap, Kwarén mér namp saráp pwi monoria ankwap tére méntér tapokwap nanampan mpwenámp arop te, fir émi fár mo i konámpon.

³ Tá arop fir ponankor fwap fári konámp aropao, fir émi fár monámp aropan nkea ninikrá wouroump-séri kwapono. Tá nopok fir émi fár mo i konámp aropao fir ponankor fwap fánámp aropan nkeaka, mao lo ták-sinámponorá niniki kwapono. Mono, Kwaro waeman am aropan kor warámp námpo.

⁴ Amo te wa nap kwamp, ankwap tére aropamp tére nkea youroukoup nanapon? Táte mao kárákáre fek fokopeyakria tére námp, tá mao piká párákap námp, am te mao námokuráp arop tokwaerao saráp youroukoup naenámpon. Aeno mao fwap kárákáre fek fokopeyak námp te, waeman Tokwae Karao námoku kárákáre sánk nángo, fokopeyak námpo. ✧

⁵ Ankwap fákáreao ninikrá ankárankamp yae fek saráp Kwarén lotu i konapono. Ankwap fákáreao ninikrá, ankár kumur méntép kor fwap Kwarén lotu mwanámperia ninik i konapon. Arop ponankor ankárankrá námoku karerao fwapia ninikia méria, námoku ninik namp te yae-párákonoria ampaok tukup kipo.

⁶ Arop ankwap fárákap ankárankamp yae fek saráp tokwae kar yaenoria lotu nap te, Kwar Tokwaeran ninikrá lotu napon. Ankwap fárákap fir ponankor fánap te, tá Kwarén ninikrá waeman warákár fek Kwarén aesioria fánapon. Tá ankwap fárákap fir émi wuri nap te, Kwarén ninikria waeman warákária Kwarén aesioria wuri konapon.

⁷ Nomo wae mér námpon: Nomo ou mekamp arop ankwap yiki yak te námokuráp ankankonorá ninik naeane. Tá sumpwiran kor taknámp námokuráp ankankonorá ninik mono.

⁸ Nomo yiki yakáp námp te ankár Tokwae Karampono. Tá nomo sumpwi námpao kor Tokwae Karamp sarápono. Aenámpara, nomo yiki yakáp námp, tá nomo sumpwi námpao kor, nomo te Tokwae Karamp sarápono. ✧

⁹ Am te apaeria Kraiso kor sumpwia fárámpea yiki yak námp te, mao te sumpwinap arop, tá yiki yakápnap arop fárákapamp Tokwae Karono.

¹⁰ Aenámpara, amo te apaeria waráp ankwapwarápomp yárak nkeaka amo man 'Kwatae námp'rá sénapon? Táte arop ankwap amo apaeritea waráp ankwapwarápén wouroump-sénapon? Yumo te waeman mér napon: Nomo ponankor te Kwaro kot námp fek fokouri yakáp mwanámpon. ✧

¹¹ Aeria Kwaromp Buk fekamp karao am kot mwanap kar táman sérrá: "Tokwae Karao arakrá sénámpon:

'Ono yiki yak nampao waeman kare kar sénámpon:
Arop ponankor kwaráp torokomprá me woukouria
onan loturia maok,
arop ponankor onan sérrá,

"Mao te Kwar kare támaono"rá sér mwanapon.' " ✧

¹² Ae mwanapara, nomo wae mér námpon: Kwaro nomwan kot naenámp yae fek nomo ponankor ankákárank, nomoinámp ponankor fi kor nínik Kwarén sér mwanámpon. ✧

Waráp ankwapnápo kwatae nínik naenámp nínik sánk kwapono

¹³ Ae mwanámpara, nomo te nonopok 'Amo kwatae níniki nap'rá sér mwareano. Nomo fwapia arakrá nínik mwanámpon: Nomo nánko, arop nkeria kwatae nínik fek akwapantáno.

¹⁴ Ono Jisas Tokwae Karént yakria, arakrá mér kare nampono: Nkwakwe make ankank námoku te oumi yak mo i konámpon. Arop námokuráp nínik mek, am ankank oumi yak námprá nínik námp kwamp te, wampwe pwar kun. Am te apae riteanápe mao námoku nínik nánko te, am ankank te oum námpono. ✧

¹⁵ Aenámp te waráp ankwapwarápo námoku, máte oumnámp fironorá nínik námpan amo fánapo, mao amwan nkea nínik kápae sámp námp te, am támao yéknéprá: Amo warko waráp ankwapwarápén nouroup mo napon. Krai sumpwi námp te am aropan kor warko warámp naenámpara, amo fir fánap fek waráp ankwapwarápopomp nínik kwatae pap kwapono. ✧

¹⁶ Aeno amo firan fwaponorá nínik nap kwamp te, arop ankwapao 'Am te kwataeno'rá sénaeria námpara, amo mérampo.

¹⁷ Am te apae riteanápe, Kwaro náráp firáp taokeyak konámp te firráp ént fépér i konap lo fek koumpeyak mono. Kwaro náráp firáp taokeyak konámp nínik te yae-párák kare nínik, tá yonkwae porokwe konap nínik, tá warákár konap nínik mámá te Yiki Kor Spiritao nomp nínik mek kák námpon.

¹⁸ Arop am tak námp te Kraiomp tére tére nánko, Kwaro maomp nínik kwapweran nkea warákáránko, aropao kor nkeaka warákár mwanapon.

¹⁹ Aenámpara, nomo ankár nomwan yaewour nánko ankárankamp pourouráp nínik fek yakáp mwanámp nínikaokria maok, nonopok mér námp mek kárákáre sánk naenámp. ✧

²⁰ Amo te firan saráp nínikria, Kwaromp sios fákáreran sámpá yampouroui kwapono. Fir te ponankor kwapwe karean maok, amo ankwap fir ankárank fánapo, am támao arop ankwap nkeaka kwatae nínik námp te, am te amo kwatae nínik napon.

²¹ Amo fir émi fánap, tá mánmán ént fánap, tá ankwap ankank fánapo, am táman waráp ankwapwarápo kor nkea mántwaokria kwatae nínik sámp nánko te, am ankank te warko taki kwapono. ✧

²² Amo am ankank mériaka fánap kwamp te, ankwap aropan séri kwapono. Kwarént sarápampo. Arop ankank fánaeria nínikia Kwaro yonkwae porokwe sánk nánko te, am ankank te fwapara, warákár kuno.

²³ Aeno arop fir émi ankank fánámp ke fek anánkaopwe nínik fek fánámp te, amnámp nínik támao mao kwatae nínik námp yéknép námpon. Am te apae riteanápe, am ankank te yae-párák kare nierá fwapia mér moria námpon. Táte nomo ankwap ankank nomo fwaponorá mér moria, tak námp te kwatae nínik námpon.

15

Nomo ankár Kraiomp nínikaok mwanámp kar

¹ Nomo Kwarén mér kárakärenámp arop fárakap nomo te Kwarén fwapia mér kárakáre moria ninik kápae sámpnap aropan te ankár yaewour mwanámpnon. Nomo takria nomoku saráp ninikrá yaewour mwareano.

² Nomo ponankor ankákárankrá nomp ankwapyañépén warákár sánkria yaewour nángo maok, am fárakapao kwapwe kare ninik sámpea mér kárakáre fek yakáp mwanapon. ✧

³ Nomo te wae mér námpon: Kraiso kor námokuráp ninik fek saráp yarak moimpon. Maomp ninik Buk Song fekamp karao sénámp te, Kwaro sérrá, “Arop amwan wouroumpnap kar te onomp pourouk koropá oupouroup námpon.” ✧

⁴ Kwaromp kar ponankor wokwaek kar kumwiap te nomwan yéknép naenámpria kumwiapon. Am kar te nomp ninik mek kárakáre sámp nángo, Kwaro nomwan érékép naenámp kárakáre fek yépekrá yakáp mwanámpnon. ✧

⁵ Nomo te Kwar ankárankamp kárakáreran saráp sámp nángo, mao saráp nomwan yaewour nángo, mér kárakáre fek yakáp námpon. Ono am Kwarén sénanko, yumwan yaewouránko maok, ankár Krai Jisasomp ninik fek saráp paokopria, ankárankamp ninik fek yakáp mwanapon.

⁶ Aeria maok, yumo ankárankamp ninik fek yakápria yumo ankár énéni Kwaromp e sakap mwanapon. Mao te Kwar, nomp Tokwae Kar Jisas Kraiomp Naropwarono.

Kraiso Juda firan yaewourria arop ankwap firan mént yaewourinámp kar

⁷ Aeriaka Kraiso nomwanmékir koropenkria éréképámpnámp taknámp, nomo kor ponankor ankákárankrá arop sios mek korop napo te, fwaprá kar korop naponoria éréképrá warákár mwanámpnon. Am tak námp te aropao am nkeaka Kwaromp e sakap mwanapono. ✧

⁸ Ono arakrá sér: Krai te Juda fi nomwan yaewour naenámp tére arop yakámpon. Mao am taki námp te, Kwaro wokwaekamp appeyaenápen sérimp kar te, wae ponankor kare karonorá yéknép námpon.

⁹ Am takimp te, arop ankwap firao kor Kwaromp aropomp nkeaka, maomp e sakap mwanapria nimpon. Buk Song fekamp karao makrá sénámpon:

“Ono arop ankwap firént yakria,
Kwarén ‘Aesio’rá séria maok,
ono waráp e fek tár kar sámp nanampon.” ✧

¹⁰ Kwaromp Buk fekamp ankwap kar arakrá sénámpon:
“Arop ankwap fi yumo te
Kwaro nánkárápámp firént warákár kip.” ✧

¹¹ Buk Song fekamp ankwap kar arakrá sénámpon:
“Yumo arop ankwap fi ponankor
Tokwae Karamp eran sakapria maok,
ankár ponankor apár mekamp arop fi te
maomp eran sakapanápono.” ✧

¹² Tá Aisaia kumwimp karao kor arakrá sénámpon:
“Arop ankárank Jesimp fi meknámp koropea
arop ankwap fi taokeyak naenámpnon.
Am fárakap te

✧ 15:2: Ro 14:19; 1 Ko 10:24 ✧ 15:3: Sng 69:9 ✧ 15:4: 1 Ko 10:11 ✧ 15:7: Mt 11:28; Hi 13:5
✧ 15:9: Sng 18:49; Ap 3:25-26 ✧ 15:10: Lo 32:43 ✧ 15:11: Sng 117:1

mao koropea námwan yaewour naenámp keran méria yépék mwanapon.” ✧

13 Nomo mériaka yépéknámp fi te Kwarén námpon. Aenámpara, ono ninik namp te, yumo Kwarén mér napara, mao yumwan yonkwae porokwe ntia warákár sánk nánko, yiráp ninik mek top-pwarámpá yakano. Tá Yiki Kor Spiritamp kárákáre fek yumo Kwaro sérinámp ankank kwapwe korop naenámp ke yépékrá yakáp napo, am támao kor yiráp ninik mek tokwae kari yakano. ✧

Polo térenámp fi kor ninikan sénámp kar

14 Onomp kémpiyae tárápu, yumo te kápae kare por aropomprá yaewour i konap ninik te yiráp ninik mek top-pwarámpeyak námp wae mér kare nampon. Tá yumo ponankor nkwakwe make mér kwapwe napara, yumo te ankákárank fwap nonopok, kwapwe kare ninik sámpenkria yaewour mwanap wá napon.

15 Yumo tak napantá maok, yiráp por ankwap kar kumwi namp te, kar kárákáre tae morokan maok, ono am kar kumwi naeria te apáp mono. Yiráp ninik yaewour nánko, yumo kor am kar warko ninik mwanapon. Am te apaerianápe, Kwar námoku onan ninikia

16 Kraís Jisasomp tére arop yakria ‘Ankwap fi arop ou mek téreae’rá séri námpon. Am tére fek táman ono Kwaromp Kwapwe Kare Kar farákápra pris niampi yakrá, ankwap fi arop Kwaronámpok éréképá koropá párapok namp te, Kwaro warákár kare konámp ofa niampono. Tá Yiki Kor Spiritao am farákapan yaewour nánko, Kwaromp arop fi kare yakáp mwanapon. ✧

17 Aenamp te ono Jisas Kraisént yakriaka Kwaromp tére namp táman warákár nampon.

18-19 Ono te ankwapao tére napan sér mono. Ono te Kraiso onomp yae kor fek tére námpan saráp sénae rae: Mao te ono farákápnamp kar yaewourria, onomp yae kor fek kwapwe kare tére námpon. Tá mao onan ourour sáp nánko, Yiki Kor Spiritao kor onont tére kárákáre nánko, ono nkwakwe make kárákáre yororoí nampono. Mao am tére ponankor onan tak námp te, ono ankwap fi aropan ‘Kwaromp karwaok tukupenk’ ria yaewouraeria ninámpon. Ono Kraísomp Kwapwe Kare Kar ponankor farákáp namp te Jerusalem meknámpia farákápra akwapea Provins Ilirikum mekmwaekamp taun mekmwaek farákáp nampon. ✧

20 Ono Kwapwe Kare Kar farákáp naeria warákár namp máte, ankwap apárokamp arop oukoumwan Kraísomp e mér mo nap mek akwapá farákáp nanampon. Ono te arop ankwapaomékir kar farákáp tenánko, am mek warko ono akwapea farákáp te mono. ✧

21 Ono ninik namp te Kwaromp Buk fekamp karao sénámpnám maknám: “Arop ankwapao oukoumwan am kar farákáp napo wa moi nap té, man nke mwanapon. Tá arop farákáp wokwaek maomp kar wa moiap te mao fwap mér kar mwanapon.” ✧

Pol Rom mek akwapá nkea pwarará, Spen mek akwap naeria nimp kar

22-23 Ono te ankár yumonapok korop naeria ninikrá yarak nampao maok, onan má tére máte tokwae kápara, oukoumwan táman térerá yarakria tamak

✧ 15:12: Ais 11:10 ✧ 15:13: Ro 14:17 ✧ 15:16: Ro 1:5 ✧ 15:18-19: 2 Ko 3:5; Ap 19:11-12

✧ 15:20: 2 Ko 10:15-16 ✧ 15:21: Ais 52:15

yumonapok korop mo nampon. Aeno oukoumwan te ono maomwaekamp tére te wae pwar nampon. Kápaé kare yopwar fek ono yumwan nke nae karrá yak konampon.

²⁴ Ae namp kwamp Spen mek akwapnanamp ke fek te, manénkir te yumwan koropá nkea akwap nanampon. Ono yumwan nkea warákárria, ankwap yinínk yunk fek yumont yakea nanko, wakmwaek yumo onan yaewourria mwaeao kérép mwanapon. ✧

²⁵ Aeno oukoumwan te Jerusalem mekmékir akwapea am mek yakápnap Kwaromp arop fárákapan yaewour nae.

²⁶ Ae naeria provins Masedonia ntiaka Akaia mekamp Kristen fákáre mani ti-sáp napo, sámpea Jerusalem mek Kwaromp firáp arop fákáre ankank mo napan sankoropá nénk nanampon. ✧

²⁷ Kare, am anánk fi arop te kwapwe kare niníkria am taki napan maok, am firao kor Jerusalem mek nopok Judamp pourouampor yaewourrá mani nénk mwanap yak námpon. Am te apae riteanápe, Juda firaomékir ankwap fi aropan spiritan yaewournámp ankank nénkapon.

²⁸ Aenámpara, onomp niník te máamá kwapwe kare ankank Jerusalem mekamp aropan nénkea, am tére namp wae pwar nánko maok, Spen mek akwapnámp mwae-páraok akwapria, yumwanmékir nkea pwarará akwap nanampon.

²⁹ Ono wae mér nampon, ono yumonapok korop nanko te, Kraisomp ourour onan top-koupouri yak nánko yumonapok korop nanampon. ✧

³⁰ Kémpiyae tárápu, yumo nomp Jisas Krai Tokwae Karan niníkria, Yiki Kor Spiritao nomwan nounouroup konap niník ti-sáp námpara, ono yumwan kárákáre fek sénampon: Yumo te ankár onont tére kárákárerá Kwaro onan yaewour naenámpan kar toropwap kipo.

³¹ Yumo Kwarén sénapo, kar ták-sir i konap Judia mekamp arop onan mwaria napo kor, Kwaro onan nánánkária sámpá yak nánko, fwap yak nanampon. Aeria maok, yumo ono Jerusalem mekamp Kristen fákáreran yaewourriaka am mani nénk nanamp tére warákár mwanapan kar toropwap kipo. ✧

³² Aenapo maok, Kwaro takaerianánko te, ono yumwan koropá nke-ria, warákár karia, yumont anepér kánanke sámpria, warko kárákáre sámp nanampon.

³³ Ono niník namp te, Kwar te nomo yonkwae porokwe sámp konámp fi korara, mao fwap yumont yakanoria nampon. Kare tak naenámpon.

16

Kápaé kare aropan 'Gude'rá sérímp kar

¹⁻² Yumo nomp antáp Fibi taun Senkria mekampao korop naenámp te, yumo Kwar Tokwaeran niníkria maok, Fabin warámpea napo, yumont yak naenámpon. Mao te Senkria mekamp sios mek yae-párak kare téreria onan kor yaewour kwapwe námpon. Yumo kor mao apae ankank moian nkea man fwapia yaewour kipo.

³ Yumo onomp 'Gude' má Akwila ntia Prisila anánkwapan sér kipo. Yino énénki Krai Jisasomp tére námpon.

⁴ Onan yaewouria, yino fwap sumpwi nenemprá nínikepara, ono saráp am anánkwapan ‘Aesio’rá sér mono. Sios ponankor ankwap némpoukampao kor am anánkwapan ‘Aesio’rá sér i konapon. ✧

⁵ Yumo te ono ‘Gude’rá sénamp kar má am anánkwapamp nap mek koupouk-our konap sios fákáreran sér kipo.

Yumo Epainetusén ono ‘Gude’ namp má sér kipo. Mao te yinoku mént kar i konempono. Oukoumwan Esia mekamp arop Kristen moapo manénkir Kristenimpon. ✧

⁶ Yumo ono Marian ‘Gude’rá sénamp má sér kipo. Mao kor yumwan yawourrá térea wae námpon.

⁷ Tá ankwap taknámp yumo Andronikus ntiaka Juniasén ono ‘Gude’rá sénamp má sér kipo. Am arop yawor te yinoku ankarankamp fi ara, yino énéni kalabus mek yakápámpo. Ono Kristen moamp fek manénkir Kristenia, aposel fákáre ou mek tére kwapwe nepara, kápae kare arop man mér napon.

⁸ Yumo Ampliatúsén ono ‘Gude’rá sénamp má sér kipo. Mao te Tokwae Karamp nínik fek yinoku mént kar i konempon.

⁹ Yumo Urbanusén kor ono ‘Gude’rá sénamp má sér kipo. Mao te nomo Kraisomp ankarankamp tére konámpon. Aeriaka Stakisén kor ono ‘Gude’rá sénamp má sér kipo. Mao te yinoku mént kar i konempon.

¹⁰ Yumo Apelisén ono ‘Gude’rá sénamp má sér kipo. Mao te Kristen yaráknámp e kwapwerápon. Yumo Aristobulusomp nap mek yakápnap arop fákáreran ono ‘Gude’rá sénamp má sér kipo.

¹¹ Yumo ono Herodionén ‘Gude’rá sénamp máte yinoku ankarankamp fi támaono, man sér kip. Aeria maok, Jisas Tokwaeramp arop fákáre Narsisusomp nap mek yakáp napan ono ‘Gude’rá sénamp má sér kip.

¹² Yumo ono Trifina ntiaka Trifosan ‘Gude’rá sénamp má sér kipo. Am yupuyar te Kwar Tokwaeramp yae-párak kare tére kárakáre konepono.

Tá ankwap yupu Persisén ono ‘Gude’ namp má sér kipo. Mao te onomp nouroup karenono. Mao te Kwar Tokwaeramp térea wae námpon.

¹³ Yumo Rufusén ono ‘Gude’rá sénamp má sér kip. Mao te Kristen arop yae-párak kare kárakáre kwapwenon. Aeria maok, maomp éntupwaro kor takeno. Mao te onan kor náráp táráp kare niamp yaewour i konámpon. ✧

¹⁴ Yumo Asinkritis, Flegon, Hermes, Patrobas nti Hermas, tá am fárakapént yakápnap arop makia man ono ‘Gude’rá sénamp má sér kipo.

¹⁵ Tá ankwap Filologus ntiaka Julia, tá Nereus ntiaka maomp antáp, tá Olimpás, makia maok, Kwaromp arop fákáre énéni am fek yakáp nap ponankor ono ‘Gude’rá sénamp má sér kipo.

¹⁶ Nomo Kwaromp kounteouráp aropamp nínik fek yumo ponankor ankarankamp nonopok yae koukoupwiyak kipo. Kraisomp sios mekamp arop ponankor yumwan ‘Gude’rá sénapon. ✧

Arop ankwap fárakapao siosén ankwap nínik kwatae sánknap kar

¹⁷ Kémpiyae tárápu, ono yumwan kárakáre fek sér rae: Yumo ankar arop fárakap yumo wawiap karan ták-sírirá, nkwakwe make kar sérarrá siosén pípirikir párapop konap arop fárakapan te mér kar kipo. Taknap nínik támao sios mekamp kounteouráp aropamp mér nap pwararea kwatae akwap konámpono. Taknap aropamp wonae fik tukup kwapono, panek yakáp kipo. ✧

✧ 16:4: Ap 18:2,26

✧ 16:5: 1 Ko 16:19

✧ 16:13: Mk 15:21

✧ 16:16: 1 Ko 16:20; 1 Pi 5:14

✧ 16:17: Ta 3:9-10

18 Am fárákap te nomp Tokwae Kar Kraisomp térean tére mono. Am taknap arop fárákap te námokuráp pouroukamp ninikaok paokopria maok, arop kwatae ninik ntia kwapwe kare ninik fwapia mér monap aropamp woupwi mamokor naenámp kar poupwekáprá, kar porokwerá sérar i konapono. ✧

19 Yumo Kwaromp karwaok paokop i konap te, ponankor arop yumo tak i konap ninik wae wawi naponono. Aenapantá, ono yumwan am táman warákár nampono. Aeno onomp ninik te, yumo ankár kwapwe kare ninikan mér kareria, kwatae ninikan te épépérép kar kipria nampon. ✧

20 Kwar te nomo yonkwae porokwe sámp konámp fi korao Satanén pumpuri anámpea yiráp yae ankore mek pwate nánko yak naenámp ke te wae wonae fik námpono.

Ono ninik namp te, nomp Tokwae Kar Jisaso yumwan námoku ninikria yumont yakria yaewouranoria nampon.

Arop ankwap fárákap Rom mek 'Gude'rá sériap kar

21 Yino ankárankamp tére konemp Timoti yumwan mao 'Gude'rá sénámpon. Tá Lusius ntiaka Jeson, tá Sosipater yino ankárankamp fi, mao yumwan 'Gude'rá sénápon. ✧

22 Ono Tertiuso, Polo onan 'Kumwiae'rá sénánko, má pas má kumwi nampao, Tokwae Karamp e fek yumwan 'Gude'rá sér rae.

23 Gaius yumwan 'Gude'rá sénámpon. Mao te onan náráp nap mek yae-párák taokeyakria maok, sios mekamp ponankor kounteouráp aropan kor taokeyak konámpon. Erastus te taun mek gavmanomp mani poukwap konámp arop, tá nomp ankwapnáp Kwartus, am arop yaworao yumwan 'Gude'rá sénepon. ✧

24 Ono ninik namp te, nomp Tokwae Kar Jisas Kraiso námoku ninikria yumwan ponankor yaewouranoria nampon. Kare tak naenámpon.

Polo kar pwar naeria Kwarén 'Aesio'rá sénámp kar

25 Kar ono farákáp konamp te Jisas Kraisoinámp Kwapwe Kare Karono. Am fek táman Kwaro yumwan kárakáre sánk nánko, mér kárakárerá yakáp mwanapon. Am Kwapwe Kare Kar te wokwaek kar mek wouroumpyekámpan maok,

26 oukoumwan te yaká yak konámp Kwaro wokwaek kar profetén séránko, kumwiakap kar mek wouroumpyekámpan yino érik farákáp námpon. Aenánko maok, ponankor fi arop am mek wouroumpyekánámp kar táman wae méria, Kwaro warákárnámp ninikaok paokop mwanapon. ✧

27 Am Kwar mao ankárankampao saráp yonkwae kour kare námpon. Nomo ankár mao Jisas Kraisomp yae kor fek térenámp ankank táman ninikria nomo ankár maomp e sakap saráp yakáp mwaro. Kare tak mwaro. ✧

Polo Korin Firampor Manéⁿkir Kumwimp Pas Mekia Akwapnámp Kar

Jisas pok tenánko, 26 yopwar niamp arake fek Polo máma pas kumwimpon. Mao provins Akaia mekamp taun Korin mekamp Jisasén mérap arop fárakapampor sámp-kérépámp te, Efesus mek yakria nimpon.

Am taun mek te kápae kare kwatae ninik am mek yak nánko, Polo ankárank yopwaria ankwap amor mek arake fek Kwaromp kar farákáprá fwapokwapi tarimp kwamp, warko kwatae ninik sámp napantá, máma pas kumwi námpon. Tá am mekamp arop fárakapao kar ankwap pas fek turunkrá kumwia sámp-kérép napan, Polo nopok kar pwarokwaprá sérria kumwi námpon. Pol ankwap kar sénámp te, Yiki Kor Spiritao nkwakwe make tére mwanap ourour nénk námp sér, tá lotu i konap kwapwe kare ninik, tá nonopok nounouroup i konap ninik, tá sumpwinap arop warko ferámp mwanap kar aran sénámpon.

¹ Ono Pol, onan Kwaro námoku warákárámp ninik fek Jisas Kraisoimp aposel páte nánko yak nampono. Ono má pas kumwia nampan, nomp ankwapnámp Sostenes yino,

² yumo Kwaromp sios fákáre Korin mek yakáp nap yumonapok kérép re. Kwaro yumwan wumwiria nánkárápea mao námoku yumwan Jisas Kraisoimp tére fek yiki kukarrá kák tenánko, yumo Kwaromp firáp arop kare yakáp napon. Mao kápae kare némpoukamp kápae kare arop nomp Tokwae Kar Jisas Kraisoimp e séria wumwi ri konap arop fárakap méntér, yumwan nánkáráp tenámpon. Mao te waeman nomp Tokwae Kar, tá am arop fárakapao kor maomp Tokwae Karono. ✧

³ Onomp ninik te, nomp Naropwar Kwar ntia nomp Tokwae Kar Jisas Kraiso yumwan námokuráp ninik fek yaewourria, yumwan yonkwae porokwe sánk nepo, yonkwae porokwe fek yakápenkria nampono.

Kwaromp kápae kare ankank néknámp kar

⁴ Yumo Jisas Kraiséén mérap fek, Kwaro yumwan Spiritamp ankank kwapwe nénk námpantá, ono kápae kare por yumwan Kwarén 'Aesio'rá sér i konampono. ✧

⁵⁻⁶ Waeman Kraisoimp kar te yino yumwan farákápea pwate nánko, am kar wae yiráp ninik mek kárakáre yak námpono. Aenámpara, am kar fek táman Kwaro yumwan Spiritamp ankank kápae kare pwi pwate nánko, Kwaromp Kar farákáp mwanap ninik ntia nkwakwe make mér mént fwap pwi mwanapon.

⁷ Aenámpara, oukoumwan yumo nomp Tokwae Kar Jisas Kraiso érik korop naenámp yépékrá yakáp nap fek te Spiritao néknámp ourour te yumo waeman pwi yakáp napon.

⁸ Jisas Kraiso yumwan kárakáre sánk nánko, yumo fwap mér kárakárerá yakáprá tukupea, nomp Tokwae kar Jisas Kraisoimp Yae korop námp fek, yumo kwatae niniki nap yak mo naenámp. ✧

⁹ Kwaro yumwan wumwiria érékép námp te, nomp Tokwae Kar maomp Táráp Jisas Kraisént ankárankamp ninik fek yakáp mwanapria ninámpon. Kwar te am sérinámpon kar, waeman kare tak nanamprá mér námpon. ✧

Sios námoku moumountukri mwaek niniknap kar

¹⁰ Onomp ankwapyae fákáre e! Nomp Tokwae Kar Jisas Kraiso onan téreaeria kárákáre sápeanámpon, am fek ono yumwan kar kárákáre arakrá sénae rae: Yumo ponankor ankárankamp pourouráp kar fek saráp yakáp kipo. Moumountukri kar fek pipirikir tukup kwapono. Yumo ankár ankárankamp fi kare yakápria, ankárankamp pourouráp ninik, ankárankamp pourouráp warákár ninik fek saráp yakáp kipo. ✧

¹¹ Onomp ankwapyae fákáre, yumwan ono takrá sénamp fi te aránono: Kloe mao onan sérrá, 'Yumo ou mek yumoku kok kar yorowarrá paokop nap'rá sénapanotá yumwan kumwia sénampono.

¹² Ono yumwan arak napan sér rae: Yumo ponankor ankákárank arakrá sérarapono: Ankwap fárákap sérrá, "Ono te Polomp firápono." Tá ankwap fárákapao sérrá, "Ono te Apolosomp firápono." Tá ankwap fárákapao sérrá, "Ono te Pitamp firápono." Tá ankwap fárákapao sérrá, "Ono te Kraisoomp firápono." ✧

¹³ Yumo takrá sérar nap am te mokop námpon? Ae te Kraisoomp pourou te fopwari akwapránk námpon nie? Ae te ono Polo yaopwae porokopramp fek yumwan yaewour naeria sumpwi nampon nie? Ae te yumo ént mek néri nap te, ono éréképá yarak nanampon arop yoro mwaria ninap nie?

¹⁴ Yumo ou mek ono Krispus ntia Gaiusén saráp ént mek néri kák nampono. Aeno ankwap te mono. Am táman saráp ono Kwarén 'Aesio'rá sénampono. ✧

¹⁵ Aenampara, arop ankwap 'Námo Polomp e fek ént mek anámpon'rá sénaenámpono mono.

¹⁶ (Tá kare, ono Stefanos ntia maomp arop fárákapan ént mek nérrá kákampono. Ankwapan kor ént mek nérrá kák nampon ni mo nie? Am te ono mér mono.) ✧

¹⁷ Kraiso te onan, arop ént mek nérrá kákaeria sámp-kérép mono. Onan, Kwapwe Kare Karan farákápaeria sámp-kérép námpon. Ono apárokamp arop ninik kouri yakápnap arop fárákapamp kar niamp fek farákápnap mono. Ono tak nanko te, Kraiso yaopwae porokopramp fek sumpwinámpon karamp kárákáre te kánanke kwatae niampi yakantánoria nampono. ✧

Kare kar yonkwae kour, kwekár yonkwae kour

¹⁸ Aeno tá kare! Arop fárákap yaomwi mwae-páraok tukup mwarianap arop fárákapao ninik napo te, Jisas yaopwae porokopramp fek sumpwinámpon kar te épépérép kar niampi akwap konámpono. Aeno nomo koumteouráp arop Kwaro nomwan warko éréképrá yak námpon, nomo wae mérámpon: Am Jisaso yaopwae porokopramp fek sumpwinámpon kar te Kwaromp kárákáre támaonora yénkép námpono. ✧

¹⁹ Kwaro náráp buk fek sérrá, "Ono fwap mér tokwaeráp aropamp mér souroumpouri sinanampono.

Tá kápae kare ninik kourráp aropamp ninik kour tirá épér nanampono." ✧

²⁰ Aenámp te, mér tokwaeráp arop fáráká, kumwi pwae énounkoup i konap, tá mámá apárokamp arop téréménkrá kar yorowar i konap arop fáráká, makia am fáráká te mokop mwanapon? Kwaro mámá apárokamp aropamp yonkwae kour am te sámpá épépérépi pap nánko, am kar wa napo, épépérép kar niampi akwap naenámp.

²¹ Apárokamp arop fáráká te námokuráp yonkwae kour fek Kwarén mér mwanap pourou mono. Námoku yonkwae kour tokwaeráp Kwar te am fárákapan nánánkár nánko, man te mér sámp mo karenono. Aeno Kwaro námoku koumteouráp aropan warko érékép naerianámp te arakono: Am fáráká épérepránámp kar niamp Kwapwe Kare Kar yino faráká námp wawia, Kraiséén mérapo maok, Kwaro am fárákapan warko érékép konámpon.

²² Juda fákáre te Kwaromp kárákáre yénképnámp ankank nke mwaria kárákárea wae napon. Tá Grik fi te yonkwae kour tokwaeran sámp mwaria tére kárákáre napon. ✧

²³ Aeno yino Kraiso yaopwae porokopramp fek sumpwinámp kar faráká nánko, am Juda fákáre wanap te kwatae kar niampara, mér sámp mwanap pourou mo napon. Tá Grik fi ponankor am kar wa nap te, épépérép kar niamp námpono.

²⁴ Aeno koumteouráp arop nomo Juda fi ntia ankwap fi nomo Kwaro nomwan náráponoria wumwi námp te, nomo wae mér námpono: Kraís te Kwaromp kárákáre tokwae ntia yonkwae kour tokwae, arakenoria nomwan yénképnámpono.

²⁵ Aenámpara, am Kwaromp épépérép námp niampnámp am te aropamp yonkwae kouran kámákár akwap námpon. Tá am Kwaromp porokwe yak námp niampnámp am te aropamp kárákáre tokwaeran kámákár akwap námpon.

²⁶ Aenámpara, ankwapyae fákáre, Kwaro wokwae yumwan wumwiri-anánko, yumo Kristeni yakáp napan ankár fwapia ninik kipo: Yumo arop fárákapao nke nap fek te, yumo yonkwae kour moráp arop yakáp napon. Tá kárákáre moráp arop yakápria, e moráp arop yakáp napon. ✧

²⁷ Aeno apárokamp arop fárákapao Kraiso nomwantá sumpwinámp karan 'Am te épépérép ninik' ria sénap te, Kwaro am kar sámpea, mér tokwaeráp aropan pwarápae mwanap sánk námpon. Tá arop fárákapao 'Arop kárákáre mono'rá sér i konap te, Kwaro am sámpea kárákáreráp aropan pwarápae mwanap sánk námpono.

²⁸ Aeria Kwaro arop nke nap fek e moráp arop, tá aropao 'Kánanke kwatae'rá sér i konap arop, ye, am ankank yak mo námp táman sámpea am fek ankank oukoumwan yak námp, am yak mo niampi pap námpon. ✧

²⁹ Aenámpara, arop ankarankamp, námo mér tokwae namponoria Kwaro nke námp fek námokuráp e sakap naenámp te mo karono.

³⁰ Kwar námoku yumwan Jisas Kraisént tapokwapea pwate námpon. Mao te Kraiséén nomp ninik mek yonkwae kour fi kor páte nánko, yonkwae kour kwapweráp arop yakáp námpon. Mao Kraís fek táman nomwan warko yamokwapea paprá, nomwan yiki kukarea páte nánko, nomo yae-párak kare yakáp námpara, kwatae ninik te nomwan poukwap mono. ✧ Ef 1:7

³¹ Aenámpara, Kwaromp ninik te nomo ankar maomp Buk fek sénámp ninik niamp taknámp, "Arop ankwap warákár-sénae rámp kwamp te, ankar

Tokwae Karan saráp warákár-sér kuno.” ✧

2

Kraiso yaopwae porokopramp fek sumpwimp kar

¹ Onomp ankwapyae fákáre, ono kuri wokwaek yumonapok koropea Kwaromp Kwapwe Kare Kar farákápampao maok, ono te yumwan, onomp kar kour wawenkria kar porokwera mér tokwaeráp aropao farákáp konámp niamp fek farákáp moiampono. ✧

² Onomp ninik mek te ono waeman arakrá séri nampon: Ono yumo ou mek yak namp te, ankwap ankankan ninik mono. Ono te ankár Jisas Kraisén saráp ninik nampono. Ye, Jisas Krais yaopwae porokopramp fek sumpwimpan saráp ninikia yumwan farákáp nampono.

³ Am ke fek ono yumonapok koropamp fek te, ono kárákáre mo, apápria kour me woukoupa waeampono.

⁴ Ono kar farákápria Kwaromp Kwapwe Kare Kar séramp fek te, ninik kourráp aropao náráp ninikaokenkria farákáp moi nampono. Ono te am kar farákáp namp fek Yiki Kor Spiritamp kárákáreran yumwan yénkép nampon. ✧

⁵ Ono tak namp te apae riteanápe, onomp ninik te aropamp yonkwae kourao Kwarén mér mwanap mwae kup yénkép te mono. Kwaromp kárákáre námoku Kwarén mér mwanap yénképanoria nampon.

Kwaromp Yiki Kor Spiritao yonkwae kour néknámp kar

⁶ Tá kare, arop fárákáp te maomp waemp te aropnámp téképa yakáp napan, yino Kwaromp kar farákáp námp te yonkwae kourráp karan farákáp naman wawi konapon. Am te apárokamp arop fárákápamp yonkwae kour mono. Tá mámá apár poukeyaknámp kárákáre akwapá yak mo naerianámp kárákáreramp yonkwae kour te mono.

⁷ Yino te wokwaek mek yakámp Kwaromp yonkwae kouran farákápámp. Kwaro oukoumwan apár yoro mo námp fek, nomo yámar mek mént yae-párák tankáp mwanámpan maomp yonkwae kour fek nánapi pwararámp. ✧

⁸ Mámá apár poukeyakápnáp kárákáreráp arop am yonkwae kour te mér mono. Am fárákápao wae méri yakápria te, yámar mekamp Tokwae Karan sámpea yaopwae porokopramp fek pukupá pwar mono. ✧

⁹ Aeapan maok, yino te mámá ankank Kwaromp Buk fek arakrá sénámpan yino sénámpon:

“Ankank arop yi fek nke moi nap,

tá woupwi fek wa moi nap,

tá aropao kuri ninik moi nap,

am ankank táman

Kwaro námwan warákár konap arop fárákápampor

nánapi pwate námpon.” ✧

¹⁰ Am yonkwae kourráp kar te mek yakámpan maok, maomp Yiki Kor Spiritamp tére kárákáre fek Kwaro nomwan érik yénképámp. Yiki Kor Spirit te kápae kare ankank nke konámpara, mao Kwaro mek karaok niniknámp ninikan kor wae nke námpon.

¹¹ Arop te wa ankwap aropamp ninik mekamp ninik mér i konámpanáp, mono. Mao námoku saráp wae méri yak námpon. Tá taknámp, arop ankwap Kwaro ninik námp te mér mono. Kwaromp Spiritao námoku saráp méri yak námpon.

¹² Nomo te máná apár mekamp aropan poukeyak konámp yao-pwaerápan sámp mono. Nomo te Kwaronámpoknámp koropnámp Spiritan sámpria, Kwaro ti-sápnámp kápae kare kwapwe kare ankank am fwap mér mwanámpon. ✧

¹³ Am ti-sápnámp farákápnámp kar am te aropamp yonkwae kour meknámp korop mono. Yiki Kor Spirit námoku yinan yénkianámpan yino am kar táman sénámpon. Yino Yiki Kor Spiritamp karan Yiki Kor Spiritráp arop farákapao wa nap fek farákápnámpon.

¹⁴ Aeno arop Yiki Kor Spirit mo námp te, Kwaromp Spiritamp kar te épérépnámp kar ritea sámp mo i konámpono. Am kar nomo sámp konámp te Yiki Kor Spiritao námpan sámp konámpara, Yiki Kor Spirit monap arop te am kar fi mér mwanap pourou mono. ✧

¹⁵ Yiki Kor Spiritráp aropao saráp ponankor ankank youroukoupia fi mér i konámpono. Aeno arop ankwap am Spiritráp aropan youroukoup naenámp pourou mono.

¹⁶ Am táman Kwaromp Buk fek sérrá,
 “Tokwae Karamp ninik te wa mér námpon?
 Wa Tokwae Karan ninik yénképnámpon?”
 Aeno nomo te wae Kraisomp ninik sámpá yakápnámpon. ✧

3

‘Aposel fákáre te Kwaromp tére arop’rá sénámp kar

¹ Ononamp fákáre, ono wokwae k yumont yakamp fek te yumwan oukoumwan Spiritráp aropan farákápnámpon niamp take pourouráp kar farákápnánámpon pourou moimpon. Ono te apárokamp ninik fek yakápnámpon arop farákápnámpon farákápnámpon konap kar niamp fek farákápnámpon. Am ke fek te yumo oukoumwan Kraisén ninik nap te tárápu kánanke-tárápnámpon niamp yakápnámpono.

² Aenapantá yumwan te mom wouri niamp pourouráp kar kánankeran farákápnámpono. Fir niamp pourouráp kárákáre kor kar farákápnámpono. Oukoumwan má ke fek kuri yumo kárákáre kor fir sámp mwanap te yumo oukoumwan pwi mono.

³ Am te apaeritea námpanápe, yumo oukoumwan apárokamp ninik fek yakápnámpon niamp. Kare, yumo yiráp ankwapyaenápnámpon kokwarokrá, kar yorowar i konap te, oukoumwan fákeyakápnámpon napon. Tá am ninik yumo tak i konap te wokwae kamp ninikono. Am te aropamp ninik támaono.

⁴ Yumo arak i konapono: Arop ankwapao sérrá, “Ono te Polompono.” Tá ankwapao sérrá, “Ono te Apolosompono.” Yumo taknap ninik támao yumo oukoumwan apárokamp arop niamp yakápnámpono.

⁵ Yumo fwapia ninikenke: Apolos mao te wanono? Tá ono Pol ono te wanono? Yino te párák kar Kwaromp tére aropono. Tokwae Karao yinan moumountukri tére ti-sápnámpono, yino am tére námp fek táman yumo Kraisén méri napon.

⁶ Ono te ankankou yoroi nampono. Apolos te am ankankou mek ént kokorar námpono. Aeno Kwaro námoku nánko, ankankou pápáre námpon. ✧

⁷ Aenámpara, arop ankankou yoro námp, tá arop ankankou mek ént kokorar námp am te tokwae kar ankank mono. Kwaro námoku am tére sánk námpara, mao námoku maok tokwae karonó.

⁸ Ankank yoronámp arop ntia ént kokorarnámp arop, am yaworamp tére te ankár puri fekampono. Tá am yawor te ankákáránk námoku térenep puri fek nopok sámp nenepono.

⁹ Yino te Kwaromp térean énénkér tére nempono. Yumo te Kwaromp yopwar niampono. ✧

'Sios mek tére konámp arop te kamda niamp'rá sénámp kar

Tá yumo te Kwaromp nap námoku ti tenánko yak námp niampono.

¹⁰ Kwaro onan ourour sáp námp fek ono kamda tére maránki yakrá tére kwapwe konámp niampara, ono wae oumpwar yimp tenampono. Ae tenampara, Apolos am fek nap kare ti námpon. Aeno apae-apae arop ponankor te ankár fwapia ninik kour fek nap ti mwanaponó.

¹¹ Yumo wae mérapon: Am napamp oumpwar te wae fokopeyak námp, am te Jisas Kraisono. Tá arop ankwapao oumpwar ankwap yimp naenámp te mono. ✧

¹² Táte arop am oumpwar fek nap ti mwanap kwamp te, ankwap fárákap gol fek ti, ankwap fárákap silva fek ti, ankwap fárákap mani tokwae fekamp yumwi fek ti, ankwap fárákap yao wi kar fek ti, ankwap maonk pwae fek te, ankwap fárákap wit poro kor fek ti mwanapon.

¹³ Am fek tére napan maok, ponankor aropamp tére te nánkár wakmwaek kot naenámp yae fek érik farákár nánko, nke mwanapon. Tá am kot naenámp yae te yaomwi niamp pourouráp korop naenámp. Aeria am yaomwi niamp támao námoku ponankor ankákáránk aropamp tére youroukoup nánko, am fárákapao, námokuráp tére te fwap ni, kwatae nierá nke mwanapon.

¹⁴ Táte arop ankwap am oumpwar yumuntuk nap ti tenánko, táte maomp nap yaomwirao wouroukour mo nánko te, am tére arop nopok kor fwap sámp naenámp. ✧

¹⁵ Aeno táte ankwap tére aropamp nap ponankor wouroukour nánko te, maomp térenámp ponankor kwaporok pwar nánko, am tére arop mao námoku kare te fwap yak nánko maok, man te yaomwi mekamp yae tokorop pap napo yaknámp arop niamp naenámp.

'Yumo te Kwaromp yiki kor napon'rá sénámp kar

¹⁶ Yumo te Kwaromp yiki kor nap yakáp napo, Kwaromp Yiki Kor Spiritao am nap mek yak námpon. Yumo am te mér mo nap nie?

¹⁷ Táte arop ankwapao Kwaromp yiki kor nap kwatae pap nánko te, Kwaro am aropan kor kwatae pap naerámpon. Am te apae riteanápe, Kwaromp nap te yiki kor kareno. Am nap te yumo támaono.

'Aropamp eran narek sampok kwapono'rá sénámp kar

¹⁸ Takria yumo yumoku támao kwekár mwanape. Táte arop ankwap yumo ou mekamp mao apárokamp ninikaokria, mao arakrá ninik: Ono te wae yonkwae kour kwapweráp aropará ninik naeane. Mao te ankár am ninik

pwarará, Kwaromp épépérép nâmp niamp ninikaok akwapano mpupo. Mao takria te, yonkwae kourráp arop kare yak naenámpon.

¹⁹ Am te apae riteanápe, mámá apár mekamp mér te Kwaro nke nâmp fek te épépérép ninikono. Kwaromp Buk fek am táman arakrá sénámpon:

“Am mér tokwaeráp arop te mao námokuráp nkwakwe make kwekár ninik nâmp fek táman aopwerao kouan porokwap konámp niamp touwe sâmp naenámpon.” ✧

²⁰ Tá ankwap karao kor arakrá sénámpon:

“Tokwae kar te wae mérámpon: Mér tokwaeráp arop fárákapamp ninik te kánanke kwataeno.” ✧

²¹ Aenámpara, arop ankwap aropamp eran narek sampok kwapono. Ankank ponankor te yirápono.

²² Pol, Apolos, Pita, tá mámá apár, yiki yakáp nap, sumpwi, ankank oukoumwan yaknâmp, ankank wakmwaek korop naenámp, makia mámá ponankor ankank te yirápono.

²³ Tá yumo te Kraisompono. Tá Krais te Kwarompono.

4

Tokwae Karao náráp tére aropan youroukoup naenámp kar

¹ Yumo te ankár yinan te, Kraisomp tére arop yakria, Kwaromp kar wokwaek mek wouroumpyekámp kar yae-párak taokeyak konap aroprá ninik kipo.

² Am poukwapnâmp aropamp tére te lo araki yak námpon: Am poukwapnâmp arop te ankár námokuráp tére fwapia taokeyak naenámpon.

³ Aenámpara, yumo ono i konamp ninik youroukoup mwaria nap, tá arop ankwap fárákapao youroukoup mwaria nap te, ono am táman ninik tokwae mo kareno. Tá ono kuri ono onokump ninik te youroukoup mo i konampono.

⁴ Kare, onokump kwatae niniki namp yak nâmp te nik mo nampao maok, ‘Ono yae-párak kare arop’rá sénanamp pourou mono. Onan youroukoup naenámp tére te Tokwae Karamp tére mwarono.

⁵ Aenámpara, táte am ke oukoumwan sik nánko, yumo ankwapaonap ninikan youroukoupi kwapono. Yumo ankár Tokwae Karao ék naenámp yépék kipo. Mao te ankank ponankor kirikip mek wouri yak nâmp tia wae fek kák naenámpon. Tá ponankor aropaoinap ninik érik farákár naenámpon. Tá am ke fek táman Kwaro nomo Kristen tére námpan youroukoupia nomwan ankákáranrá tére nâmp puri fek warákár-séar naenámpon.

Korin fákáre námokuráp e narek sampoknap kar

⁶ Ankwapyae fákáre, ono yumwan yiráp ninik mek yaewourria, ono Apolos yinomp pourouan wounáprá am karan yéncép nampono. Yumo yinan níkria yae-párak kare ninikaokria, loao sénámp niamp taknâmpria maok, am karan oupoukur-tukup kwapono. Aeria yumo ankwapamp e narek sampokria, ankwapamp e apárok sâmp-anâmp kwapono.

⁷ Ononamp fákáre, ae te mokopono? Amwan te wa arop tokwae yoroí pap námpono. Tá amo apae ankank Kwaronâmp sâmp moi naponó? Táte kare, amo Kwaronâmp fekamp sâmp napan maok, apaeritea amo amokuráp

e narek sampokria amoku támao amo am ankank yoroinap fi kor niampi yak rape?

⁸ Yeno, yumo te waeman top-pwarámpá yakáp napon. Yumo wae kápae kare ankankráp yakápria yumo wae pwi napon. Yumo yinan kámákarea king niampi yakáp napon. Koupoutáráp nape! Onomp ninik te, yumo king yakáp napo te, yino kor yumont king yakáp mwanámpan mpwe nampan maok, mo napon. ✧

⁹ Ono arakrá nik nampon: Kwaro aposel yinan kák tenánko yakáp námp te, aropao wakmwaek kar kánanke kwatae yakáp nap niampon. Yino te arop yinan kotia napo, wae sumpwi mwanámp arop niampon. Aenámpara arop fárákapao yinan ponankor ensel fákáreao nke nap fek, tá arop fárákapao nke nap fek, yinan tirá wour mwaria wae napon.

¹⁰ Kraïomp e narek sampoknámp fek táman, yino épérép arop niamp yakáp námpan maok, yumo Kraïso i konámp ninik fek mér tokwaeráp arop yakáp napon. Yino te kárákáre mo námpan maok, yumo waeman kárákáre tokwaeráp yakáp napon. Yino te e moráp yakáp námpan maok, yumo te wae e tokwaeráp arop yakáp napon.

¹¹ Wokwaek, tá koropea oukoumwan má ke fek kor, yino yae-porokwe yakápria, yinomp oumpour kor kákea wae nángo, tá yinomp waempyam te turupwi. Arop fárákapao yinan fupuk. Tá yino fwapi tankáp mwanámp yak mono. ✧

¹² Yino te yinokump yae kor fek tére tokwaerá yakáp i konámpono. Arop fárákapao yinan wouroumprá séri konapan maok, yino nopok am fárákapan yaewouranoria Kwarén sér i konámpon. Arop fárákapao yinan sámpá yampourou napo te, yino nopok mo, kárákáre fek yakáp i konámpono. ✧

¹³ Yinan kwatae kar sér i konapan maok, yino am fárákapan nopok kwapwe kare karan sér i konámpono. Yino te ponankor apár mekamp aropao tiri pwae épér i konap niamp, tá ankank kwataerao sorok karenámp niampi yakáp námpono. Yino taki yakáp námp te koropea oukoumwan námpon.

Korin fákáre ankár Polomp ninikaok mwanap kar

¹⁴ Ono te yumwan pwarápae sánkria mámá kar kumwi mono. Ono onomp tárápu yumwan aropompia ono yiráp ninikan fwapokwap nampono.

¹⁵ Táte kare yiráp Kristen yakáp nap mek yumwan taokeyakápnar naropwar 10,000 yakáp napan kor, wampweno, yumo te kápae kare Naropwar yak mono. Yumo Kristen yakáp nap fek ono ankárankamp mwar yiráp naropwar yak nampono. Am te ono Kwapwe Kare Kar farákáp namp fek yumo onomp tárápu niampi yakáp napon.

¹⁶ Aenapantá ono ‘Yumo ankár ono i konampaok paokopenk’ ria sénampono. ✧

¹⁷ Am fek táman ono yumonapok Timoti sámp-kérép nanko, akwap námpono. Mao Kwaromp firáp námp fek onomp tárápara, ono man warákár tokwae nampono. Mao te Tokwae Karamp tére ankár yae-párak tére konámpono. Mao warko yiráp ninik farákareanángo, yumo fwap ono Kraïomp ninikaok akwap konamp mántwaok mwanapon. Ono kápae kare némpoukamp kápae kare sios mek take pourouráp ninik táman yénkrá farákáp konampono. ✧

¹⁸ Ae te yumo ankwap fárakapamp ninik te onan, mao te yumonapok akwapea nke mo naeanria, yumo, ankwapan kwe-pwar námponorá ninikrá paokop napon.

¹⁹ Tak napan maok, mono. Táte Tokwae Karao takaerianánko te, ono yumonapok koupour kar akwap nanampono. Tá ono korop namp fek am yae-párak mér tokwaeráp yakáp námpria waenap aropamp kárakáre onokump yi kare fek nke nanampono. Am fárakapaonap kar mwar saráp wa te wampweno.

²⁰ Am te apae riteanápe, Kwaro maomp firáp taokeyak námp te kar mwar sarápanápe mono, am te kárakáre méntér koropnám ankankono. ✧

²¹ Yumo te apae ninikan warákár rape? Ae te ono yumonapok koropea, yopor fekrá fwapokwapaeria nape, yumwan warákária yonkwae porokwe niniként koropaeria nape?

5

Kokopor ninik Korin mek yaknám kar

¹ Kar sérarrá koroprá, ‘Yumo ou mek kokoporrá paokop i konap yak námprá sénapon. Tá am te mwar pourouráp ninikan Kristen mo aropao kor, take pourouráp ninik tak mo i konapan napono. Am te ará: Arop ankárankamp náráp naropwaromp yumuntukamp yupu warámp-akwapea kokopori námpono.

² Tá yumo, ankwapan kwe-pwar námpon ninik rape? Yumo te ankár am ninik am pwarará éménk mpupo. Am kwatae niniknám arop yumont yakantá ek far-pwar mpupo.

³ Kare, onomp pourou te yumwan panek yak naman maok, onomp ninik te yumont yak námpon. Tá ono kareao yumont yak namp niamp nánko, am aropamp kwatae niniki námpono wae youroukoupi pwar nampon.

⁴ Ono yumwan wae arakrá séri nampon: Jisas Tokwae Karamp e fek koupoukarrá térémén kipo. Aenapo nomp Tokwae Kar Jisasomp kárakáre ntia onomp ninikao kor yumont yak naenámpon.

⁵ Tá nomo ankár am aropan Satanomp yaek páte nánko maok, mao am aropamp pourouan kwatae pap naenámpon. Nomo tak nánko maok, Kwaro fwap Tokwae Karamp yae fek am aropamp waemp warko warámp naenámpon. ✧

Sios mek arop kwatae ninik nánko ek pwar mwanap kar

⁶ Yumo te, yino te kwapwe karean mpwe napan maok, am te kwapwe kare ninik mono. Yis kánanke kwarok te mákia pan ponankor yárámprá kák konám, am te yumo mér mo nap nie?

⁷ Yumo te yis moráp pan niampara, yumo wokwaekamp yis kwatae te ankár nkwapok sirarea maok, yumo fwap pan wourékam niamp yiki kare yakáp mwanapon. Am te apae riteanápe, nomp Pasova mwanám Sipsip Morok te wae ofai tenapono. Am ofa te Kraisono. ✧

⁸ Aenámpara, nomo te ankár lotu mwanap yae tokwae fek nánap i konám araknám mwanámpon. Nomo ankár nomp pourou mekamp ponankor kwatae ninik te am arop fárakapao wokwaekamp yis nap mekamp ponankor tirá épér i konap niamp mwanámpon. Tá nomo ankár yiki kare ninik ntia

kare kar ninikaokria maok, am yis moráp pan wourékam niampi yakáp mwanámpón. ✧

⁹ Ankwap pas ono wokwaek yiráp por kumwiria arakrá sériampono: Yumo kokopornap aropént nourouprá yakápi kwapono.

¹⁰ Ono te yumo máná apár mekamp ponankor arop kokoporrá kikiankáprá, ankwapamp ankank pouroukouprá, kwekár kwarén éntér paprá, mak i konap arop fárákapan ponankor 'Pwar tukupenk' ria sér mono. Táte yumo am arop fárákapan pwar mwaria te ankár am apár ponankor pwar mwarea napon.

¹¹ Aeno ono am kumwiamp kar fi te aráno: Táte arop yumo man yiráp ankwapnáprá sér i konapao, mao kokopor, tá mao ankwapamp ankank kikiank, kwekár kwarén éntér pap, wouroump kar sér, mánmán ént fária mánmán, tá arop ankwapan poupwekápia maomp ankank pouroukoup, araknámp aropan te nouroupria méntér fári kwapono. ✧

¹² Mokopono? Arop sios mek korop mo, ek yakápnap aropan youroukoup i konap tére te onomp tére nie? Mono. Aeno arop sios mek yak námpan maok, am te yumo youroukoup mwanap tére támaono.

¹³ Ek yakápnap arop fárákapan te Kwaro námoku am fárákapaoinap ninik youroukoup naenámpón. Kwaromp Buk fek sérrá, 'Yumo ankár yumo ou mekamp am kwataenap arop fárákapan ek fárarámprá párapok kip'rá sénámpón.

6

'Kristen nonopok koti kwapono'rá sénámp kar

¹ Táte yumo ou mekamp arop ankwapan kar kwatae sénánko te, ae te mao Kwaromp koumteouráp arop fárákapan oupoukur akwapea Kristen monap aropamp yi fek kot i konámp nie? Mao takria te pwarápaie mo nie?

² Nomo Kwaromp koumteouráp arop nomo ponankor apárokamp aropamp ninik youroukoup mwanámp te, ae te yumo mér mo nie? Tá kare, yumo te waeman apárokamp ponankor aropamp ninik yurukup mwanapono. Ae te mokopono? Yumo kánanke kwarok karan kor yurukup mwanap pourou mo nie?

³ Ae te yumo mér mo nie? Nomo ensel fákáreramp ninikan fwap youroukoup mwanámpón. Aenámpara, nomo waeman apár mekamp ankankamp kar youroukoup mwanámpán kor wae fwap pwi námpono.

⁴ Yumo fwap tak mwanapara, yumo ou mek kar yak nánko te, apaeritea Kristen monámp arop fárákapan kar youroukoup mwanap tére sánk napon?

⁵ Ono yumwan 'Pwarápaie sámpenk!' ria sénámpóno. Ae te mokopono? Yumo ou mek te Kristen ankwapnáp yaworamp kar youroukoup naenámp yonkwae kourráp arop ankwap yak mo nie?

⁶ Take arop yak námpan maok, ankwapnápo yakrá náráp ankwapnápén Kraisén mér monap aropao nke nap fek takrá kot napon?

⁷ Ye, yumo te yiráp ankwapnápén kot nap támao, yumo wae kwatae niniki tenapon. Yumo apaeritea numwar yumwan kwatae papanáponorá yénképeyakáp moi napon? Yiráp ou mekamp arop fárákapan yiráp ankank pouroukoup napo te, apae ritea numwar takanáponorá yénképeyakáp moi napon? ✧

8 Yumo fwap tak mwanapan maok, yumoku kok támao arop ankwap fárákapan kwatae ninikria maomp ankank pouroukoup napon. Ye, yumoku yiráp ankwapnáp karean yumo take pourouráp ninik tak i konapon.

9 Yumo yumokuráp ninik mek kwekár mwanape. Arop fárákap kwataenámp ninik i konap te Kwaro náráp firáp taokeyak naenámp némpouk te yink mono. Kokopor ninik i konap arop fárákap, tá kwekár kwaronámpaok i konap, poumaropráp koumteou, yupuráp arop kokopor i konap, arop fárákap pwarápae moria poumou-tárápu kok kwatae kokopor i konap,

10 oukun i konap, tá ankwapamp ankank kikiank i konap, tá mánmán ént fária mánmán i konap, tá arop ankwapan wouroump kar sér i konap, tá ankwapamp ankank pouroukoup konap arop fárákap, ponankor take pourouráp arop fárákap te, Kwaro maomp firáp taokeyaknámpe mek te tukup mwanap pourou mono. ✧

11 Tá yumo wokwaek te takeniamp arop yakápiapan maok, Kraisomp yirirao yiráp kwatae ninik torokor námpon. Kwaro yumwan náráponoria nánkáráp tenámpono. Nomp Kwaro Jisas Kraisomp e ntia Kwaromp Yiki Kor Spiritamp kárákáre fek yumwan fwapokwapia kák tenánko, waeman yae-párák kare arop yakáp napon. ✧

Nomp pourourao Kwaromp e narek sampok naenámp kar

12 Kare kápae kare ankank te ono fwap tak nanampan maok, am kápae kare ankank te onan yaewour i konámpanápe. Ponankor ankank ono fwap tak nanampan maok, ono ankwap ankankao onan poukwapanoria yénképá yak mono.

13 Kare, fir te yare mek pik konámp, yare te fir sámp. Mak i konámpan maok, am anánkaopwe te waeman Kwaro yak moi pap naerámpon. Aeno pourou te kokopor ninikamp mono. Am te Tokwae Karampono. Tá Tokwae Kar te pourouampara, pourouan yaewour i konámpono. ✧

14 Mao námokuráp kárákáre fek Kwaro Tokwae Karan apár me mekamp fárámpá papámp te, taknámpe nomwan kor fárámpá kák naenámp. ✧

15 Yumo Kraisomp pourou ankwapmwaekao yakáp nap te mér mori kwapon? Ae te ono Kraisomp pourou ankwapmwaek fárákapea kokopor yupuamp pourouk pap nanko te, kwapwe kare naenámp nie? Am te tak mo kareno. ✧

16 Arop kokopor yupurént akwapá koumpeanámp te, waeman méntér ankárankamp pourou yak nepon. Yumo am te mér mo nie? Kwaro am táman wae arakrá séri námpon: “Am anánkaopwe te waeman ankárankamp pourou sámp nepon.” ✧

17 Aeno arop Tokwae Karént kounpá yak námpe te, mao wae méntér ankárankamp Spirit fek yak nepon.

18 Kokopor ninik te yiráp wonae fik yakantá, ankár panek pirikimp kipo. Ponankor ankwap kwatae ninik aropao i konap te, ek pourou yipi fek saráp yak námpon. Aeno arop kokopor ninik námpe te waeman námokuráp pourou mek ponankor kwatae pap námpon.

19 Yiráp pourou te Yiki Kor Spiritamp yiki kor napon. Ae te yumo am mér mo rape? Kwaro yumwan wae Yiki Kor Spirit nénk tenánko, yiráp pourou mek yak námpon. Yumo te yumokuráp mono. ✧

²⁰ Kwaro arean tokwae fek yumwan warko yamokwap námpono. Aenámpara yumo te yiráp pourou fekamp ankank tére nap te ankár Kwaromp e narek sampok kipo.

7

Yupu ti konap kar

¹ Oukoumwan te ono yumwan yiráp pas fekamp kar nopok sénae rae. Táte arop yupu sámp mo, kwaporok yak námamp te kwapwe kareno.

² Aeno nkwakwe make kokopor ninik yak námpara, arop ankákárank ponankor moumountukri yupu ti, tá koumteou ankákárank ponankor moumountukri poumarop nap mek tankáp mwanap te fwaponó.

³ Aeria poumaropamp pourou te maomp yupurampono. Poumarop kákánki kwapon. Tá taknámp yupuamp pourou te poumaropampono. Yupuao kor kákánki kwaponó.

⁴ Yupu te námokuráp pourou poukeyak mono, maomp poumaropao poukeyak námpon. Tá taknámp poumaropamp pourou te námoku poukeyak mono, maomp yupuao poukeyak námpon.

⁵ Aenepara, anánkwap yumo te nonopok younkwae sirarea yiráp pourou kákánki kepono. Kare, táte yumo ankárankamp ninik fek Kwarén kar toropwaw nenepe ke fek saráp pwate yak neria te fwaponó. Aeno wakmwaek te ankár koumpá yak nenepon. Takria yumo yiráp pourou yumo fwapi taokeyak mo napo, Satano yiráp ninik mek kwatae ninik kákántáno.

⁶ Ono námá kar sénamp te, yumwan yaewour naenámpán sénampono. Am te ono yumwan ampaok mwanap loan pap mono.

⁷ Ono warákár namp te, ponankor koumteouráp arop te ono nampnám are yakápenkria namp te, maok, Kwaro ponankor ankákárank aropan ninik ankákárankrá nénk námpono.

⁸ Aeno are yakápnap koumteouráp arop fárákap, tá kae koumteou, am fárákan te ono arakrá sénampon: Táte am fárákap ono are yak namp niamp makria te am te kwapwe kareno.

⁹ Aean maok, am fárákap námokuráp pourou fwapi taokeyak moántáno, fwaponó. Poumou-tárápu koumteou ti, tá koumteou poumou nap mek tankáp kipo. Tankria te fwaponó. Tak moia te am fárákapamp ninik fárámp nánko, kokoporántáno. ✧

¹⁰ Am yupu tinap arop fákáre ntia poumou nap mek tankápnap koumteouran ono lo nénk nampon. Am te onokump lo mono, Tokwae Karamp lonono. Am te arak: Yupu náráp poumarop pwar-akwap naeane.

¹¹ Mao náráp poumarop pwarará akwap nám kwamp te, ankár kwaporok yak kuno. Aeno kwaporok yak naenámp pourou mo nám kwamp te, ankár arákarrá akwapea am pwaranám poumaropamp nap mek tank kun. Tá poumaropao kor maomp yupu pwar te mo karonó.

¹² Tá ankwap fárákan te onoku támao sénampon. Am te Tokwae Karamp kar mono. Ono arakrá sér: Kristen arop yupu sámp námamp, maomp yupu Kraisén mér mo nám pao maok, am yupu fwap maomp poumaropan warákár nánko te, am Kristen arop te am yupu pwar kwaponó.

¹³ Tá Kristen yupu poumou nap mek tank nánko, maomp poumarop Kraisén mér mo nám pao, fwap am yupu sámpá yak naerianánko te, am yupu te maomp poumarop pwarará akwap mono.

14 Yumo wae mérapon: Poumarop Kwarén mér mo námpao náráp yupunt akwapá koump námp te, waeman fwap Kristen ou mek yak námpon. Tá yupu Kwarén mér mo námpao Kristen aropamp nap mek tank námp te, mao waeman fwap Kristen ou mek yak námpon. Aeno tak moia napo te, maomp tárápu fárákápe te sios mek yakáp mo mwanape. Aeno oukoumwan te am fárákápe sios ou mek yakáp napon.

15 Aeno táte poumarop Kristen mo námpao, náráp yupu pwar naeria te, fwap pwar nae-námpon. Tá taknám, yupu Kristen mo námpao, náráp poumarop pwar naeria te, fwap pwar naenámpon. Am yiráp ankwapnáp ntia yiráp antápan take ninik korop námp te, apae man taki kwaponoria fákápá fákeyak námpanápe. Kwaro yumwan wumwiri námp te, yonkwae porokwe ninikaok mwanapria ninámpon. ✧

16 Aenámpara, yupu amo te fwap waráp poumarop Kristen moinámpan yaewour napo, mao Kristen naenám ni mo nie? Am te amo mér mono. Tá poumarop amo fwap waráp yupu Kristen moinámpan yaewour napo, mao fwap Kristen naenám ni mo nie? Am táman kor amo mér mono. ✧

Nomo ankár Kwaro sápnám ninik fek yakáp mwanám kar

17 Aeno arop ankwapan Tokwae Karao wumwiria mokope pourouráp tére sánkeanánko te, mao te ankár am fek saráp yakáp mwanapon. Ono te ponankor sios mek lo takrá pap konampon. ✧

18 Ae te arop ankwap maomp yipi fárákapea napo, Kwaro man wumwi námp nie? Tak nánko te, mao am yipi fárákápnám warko yárákarea pwarará, am toupou mek wouroump naenám mono. Ae te arop ankwap mao yipi fárákápe moi námpan Kwaro wumwi námp nie? Takanánko te am arop te yipi fárákápe naenám te mono.

19 Am yipi fárákápnáp ninik ntia yipi fárákápe monap ninikao kor kánanke kwataeno. Aeno Kwaromp loaok tukupnap ninikao maok, am te tokwae kar ankankono. ✧

20 Arop mokope yak nánko, Kwaro man wumwi námp te, mao oukoumwan ankár take támao yak naenámpon.

21 Ae te amo kwaporok tére konap arop * yak napo, Kwaro amwan wumwi námp nie? Takanánko te, amo am táman yonkwae sakáp yak kwaponno. Aeno táte amo kwaporok tére konap aropamp tére pwar akwap nanap mwaie kup yak nánko te, fwap mántwaok nanapon.

22 Aeno arop slev yak námp mekamp Kwaro wumwiri námp te, mao te Tokwae Karao nke námp fek te, mao warko slev mono. Aenámpara, arop slev yak mo, amwar yak námpan Tokwae Karao man wumwianám te, oukoumwan mao Kraiosmp slev yak námpon.

23 Kwaro yumwan arean tokwae fek warko yamokwapea érékép námpon. Aenámpara, yumo te épi ninik fek yakápnáp arop fárákápnáp slev yakápi kwaponno.

24 Ononamp fákáre, nomo mokopi yakáp námpan Kwaro nomwan wumwirianánko te, ankár take pourouráp ninik fek Kwarént yakáp mwanámpon.

Are yakápnáp koumteouráp aropan sénám kar

✧ 7:15: Ro 12:18 ✧ 7:16: 1 Pi 3:1-2 ✧ 7:17: 1 Ko 7:24 ✧ 7:19: Ga 5:6 * 7:21: 'Slev' a, 'Kwaporok tére konap arop'rá sénám firan mér nae rap kwamp te, "Juda Tére konap Ninik" Buk 2 kware 35 ntia 36 fek nkeampo.

²⁵ Tokwae Karamp lo te mono, onoku niniknamp karan are yakápnap koumteouráp aropan sénae nae. Kwaro onan aropompia onan ninik kour sápnángo, yumo fwap ono sénamp kar wawia, karenorá ninik mwanap pwi námpono.

²⁶ Oukoumwan mámá ke fek te nkwakwe make ninik tokwaenámp ankank koropánk námpara, fwapono. Yumo ponankor oukoumwan yakáp napnámp taknámp yakáp kipo.

²⁷ Ae te amo wae yupu sámp nap nie? Takanánko te, amo am yupu pwar nanap mwae kup oupourounki kwapono. Ae te amo oukoumwan yupu sámp mo nie? Takanánko te, amo yupu sámp nanap niniki kwapono.

²⁸ Tá taknámp amo yupu sámp nap am te kwatae ninik yak mono. Tá éнки yupu poumou nap mek tank námp, am támao kor kwatae ninik mo, fwapono. Aenapan maok, am fek apárokamp ninik tokwae yak nángo, kápae kare kar pap mwanape. Ae mwanapara, ono am ankank yumwan koropánk te 'Mono' ria sénampon.

²⁹ Ononamp fákáre, ono arakrá sénampono: Oukoumwan mámá ke te wae fae námpon. Oukoumwan mámá yaknámp ke fek te yupuráp arop fárákap te ankár yupu moráp niampi yakáp mwanapon.

³⁰ Tá arop fárákap éménk i konap te ankár éménk monap arop fárákap niampi yakáp mwanapon. Tá warákáránknep arop fárákap te ankár warákáránk monap arop fárákap niampi yakáp mwanapon. Arop fárákap mani fek ankank ti konap te, ankank ti-fákeyak moi nap niampi yakáp mwanapon.

³¹ Tá arop fárákap apárokamp ankankan tére konap te, ankár mámá apár mwae kamp ankank kárákáre fek ti-fákeyak mo i konap arop fárákap niampi yakáp mwanapon. Arak námpara, nomo wae mér námpon: Nánkár mámá apár mwar pourourápi akwap naerámpon. ✧

³² Ono te kápae kare ankankao yiráp ninik sámpá yampourou te, monoria nampon. Arop yupu sámp mo námp te fwap Tokwae Karamp ninikan ninik tokwaeria, Tokwae Karao warákárnámp ninik fek tére konámpon.

³³ Aeno arop yupu sámpeanámp te, yupuao námwan warákár naenámp ninik fek tére nae ritea mámá apár mekamp kápae kare ankankan saráp ninik tokwaerá tére konámpon.

³⁴ Aenámpara, maomp ninik te kápae kare mwae-párak akwapránk námpon. Tá yupu poumou nap mek tank mo námp te, am yupu éнки fwap Tokwae Karamp ninikan ninik tokwae konámpon. Aeria mao fwap pourou ntia maomp waempao kor yiki kukarrá yak naeria námpon. Aeno yupu poumou nap mek tank námp te, náráp poumaropao warákár naenámp ninik fek tére nae ritea, apárokamp ankankan saráp ninik tokwaerá tére konámpon.

³⁵ Ono mámá kar sénamp te yumwan yaewour nángo, yumo yae-párak yakáp mwanap karan sénampon. Am te yumwan, poumou nap mek tankáp, tá yupu ti kwaponoria taokor mono. Ono nik namp te kápae kare por yumo yae-párak kare yakápria Tokwae Karamp tére napo, ankwap ankankao yiráp ninik mek sámpá yampourou mo naenámpria nampon.

³⁶ Táte arop ankwap náráp por kar yoroitenap yupu yak nángo, námo kwaporok yakrá yépékria, kwatae ninik koropantá námp kwamp te, mao fwap námoku ninik námpaok am yupu sámp nae-námpon. Am tak námp te, mao kwatae ninik mo, fwapono. Am anánkwap fwap koumpeyak nenepno.

³⁷ Aeno táte arop ankwap maomp ninik kárákáreria man fopwaok naenámp ankank mo nánko, mao fwap námokuráp ninik taokeyak námp támao náráp ninikao sérrá, 'Am yupu éнки náráp por kar yoroi nap taki yakano' rianámp te, am te kwapwe kareno.

³⁸ Aenámpara, arop náráp éнки yupu sámp námp te, kwapwe kare ninik námpon. Tá arop yupu sámp mo námp te kwapwe kare kare ninik námpon.

³⁹ Táte yupu ankwapamp poumarop oukoumwan yiki yak námp fek te, am yupu méntér koumpá yak námpon. Aeno maomp poumarop sumpwi nánko te, am yupu warko poumaropént koump mo, párák yak námpon. Táte mao ankwap poumou nap mek tank naeria námp kwamp te, mao fwap tak naenámpan maok, mao te ankár Kristen aropamp nap mek tank kuno. ✧

⁴⁰ Aeno onoku te arakrá ninik nampon: Mao kwaporok yakria te, mao fwap warákár tokwae naenámpon. Tá ono ninik namp te, ono waeman Kwaromp Spirit onan woukoupá yak nánko, ono mámá kar farákáp nampon.

8

Kwekár kwarén ofa sánknáp nape firan sénámp kar

¹ Ono oukoumwan te kwekár kwarén ofa sánknáp nape fir yumo turunki napan sénae rae. Tá kare, nomo ponankor wae mér tokwaerápan maok, mér sámp konap ninik mwar te 'Námo mér tokwaerápao namp'rá warákár-sér mwarea napon. Aeno nomo arop ankwapan nouroup mwanámp ninik sámp námp, am támao maok nomwan fwap kárákáre kor Kristen yoroi pap naenámpon.

² Táte arop ankwapao, námo te wae méri yak namprá ninik námpao maok, am aropamp mér te oukoumwan pwi kari yak mono.

³ Aeno arop ankwap Kwarén nouroup kari yak námp te, Kwaro man mér kari yak námpono. ✧

⁴ Am kwekár kwarén ofa sánkeanap fir émi fári konap ninik te ono arakrá sénampon: Nomo wae mér námpon: Kwekár kwar te kare kar ankank mono. Am te wunéri mwar sarápono. Kwar kare ankárankampao saráp yak námpon.

⁵ Kare, wae kápae kare ankank táman 'Kwarono'rá sér, tá kápae kare ankankan 'Náráp Tokwae Kar'rá sér i konapon. Tá kare, am kwar fákáre te yámar mek yakáp, apárok yakáp napan maok,

⁶ am te wampweno. Nomo waeman ankárankamp Kwaro mwar nomp Naropwarono. Mao támao ponankor ankank yoroinámp fi kor yak nánko, nomo maomp kare yakáp námp, nomo wae mérámpon. Tá waeman ankárankamp Tokwae Kar mwar yak námp, am te Jisas Kraisono. Mao námoku Kwarént ponankor ankank yoroia nepo, nomo mao fek táman yiki yakáp sámp námpon. ✧

⁷ Aeno Kristen ankwap fárákap te am kwekár kwar te kánanke kwataenorá mér mo napon. Am fárákap te wokwaekamp arop kwekár kwarén lotunap ninikan nkeaka, am kwekár kwarén ofa sánknáp fir émi te, ofa kare támao ara, am fir émi te kwekár kwaromponorá ninik i konapon. Am fárákapamp Kwarén mérap te oukoumwan ninik kour mo nánko, am fir émi fánapara, am fárákapamp ninik mek oum sámpantá ninik napon.

⁸ Aeno fir te támao nomwan Kwaromp wonae fik tirá párapop mono. Táte nomo fár moria, nomo Kwaro nke námp fek kwatae yakáp mono. Táte nomo fánámpao kor Kwaro nke námp fek kwapwe kare yakáp mono.

⁹ Aeno yumo arakrá ninik kip: Yumo fwap apae fir fár mwaria nap, fwap fár mwanapan maok, takria am ankank yumoku nap támao kárakáre monap arop fárakapamp ninik mek nánko, am fárakap kwatae ninik fek tukup mwanape.

¹⁰ Wae mérnáp arop amo kwekár kwaromp lotu nap mek akwapá tankrá fánapo, táte arop ankwap, máma fir onan kwatae pap naeanrá apáp námpao, mao amwan nke nánko, am támao maomp ninik fárámp nánko, am kwekár kwarén ofa sánknáp fir fánaerámpon.

¹¹ Tá waráp mér támao nomp ankwapnáp Kraiso sumpwia warko warámpnáp arop am te kárakáre mo nánko, man kwatae pap námpon. ✧

¹² Yumo wawenk: Nomp ankwapyaenáp ankwap fárakap Kwarén mérap te kárakáre mo napara, fir fár mwanap te apáp napon. Táte yumo am fwapan mpweria napo, am fárakapamp mér kwatae akwap námp te, am ninik támao yumo Kraiséen kwatae ninik napon.

¹³ Aenámpara, táte fir támaoianánko, onomp ankwapnápo kwatae ninik nánko te, ono warko émi fár mo akwapea sumpwinámp ke fek nanampon. Takria ono am tére namp fek tapek onomp ankwapnápo kwatae ninikantáno. ✧

9

Polo kwaporok aposel tére námp fek warákárnámp kar

¹ Ae te lo ankwapao, tá ankwap kwatae ninikao onan sámp-fákeyak námp nie? Mo karon. Ae te ono aposel mo nie? Ae te ono nomp Tokwae Kar Jisasén nke moi namp nie? Ono Tokwae Karamp tére nanko, yumo am tére fek saráp Kristen moi nap nie? ✧

² Ankwap fárakapamp ninik te onan, mao te aposel monorá napan maok, wampweno. Yumo waeman onan te, aposel karenorá mér napon. Ono Tokwae Karamp aposel kare yak namp te yumo Kristeni yakáp nap támao yénkép námpon.

³ Arop ankwap fárakap onan kot i konap te, ono am fárakapan nopok arakrá sér i konampon:

⁴ Ae te yino yinomp tére fek mwaek fir féperrá ént féperrá mak námp te kwapwe kare mo nie?

⁵ Ae te yino Kristen yupu sámpea méntér ankwap aposel, tá Tokwae Karamp nánaeounáp, tá Pita, arao i konapnámp éréképea paokop mwanámp te kwatae nie?

⁶ Ae te Barnabas yino mwar yinokump pourou taokeyak nenemp mani tére nenko, ankwap aposel fárakap te mo nie?

⁷ Apae aropao soldia téreria námokuráp fir oupourouk i konámpon? Apae aropao yopwar yororia námoku fánaenámp fir sámp mo i konámpon? Tá apae aropao bulmakau taokeyakria maomp mom wouri fár mo i konámpon?

⁸ Ae te ono arop fárakapamp ninikaok sarápria, ono takrá sénamp nie? Mono. Kwaromp lo támao kor takrá sér i konámpono.

⁹ Moseso lo fek kar arakrá kumwi námpono: “Bulmakau wit yipi aokop naeria pumpurékamprá yarakria, am fekamp sámpá fánaerianánko te, amo

maomp top kor fek sérémékéri kwapono.” Ae te Kwar te bulmakauan saráp ninik nâmp nie?

10 Mono. Waeman nomwan kor nikia sénâmpnon. Ye. Am kumwi yak nâmp te yinan sénâmpnon. Kwar te arake ninikan warákár nâmpnon. Arop yopwarampor kwar nânâprá párapop nâmp, tá arop fir noumourinâmp tinâmp arop te, am tére nemp fek fwap fir ankwapmwaek sâmp nenemprá ninik nepon. ✱

11 Aeno yino te Spiritamp ankank yumo ou mek ankankounâmp yoro nâmpnon. Aenámpara, táte yumo yinan pourouamp ankank ti-sáp nap am te kwatae nie? Am te yino yoroinâmp ankankou támao wae ki tank nâmp niamp nâmpnon. ✱

12 Táte arop ankwap fárákâp yumonap ankank fwap sâmp mwanapan nânko te, yino fwap kâpae kare sâmp mwanâmpnon.

Aenámpan maok, am ankank yino fwap sâmp mwanâmp am te yino sâmp mo i konâmpnon. Yino te Kraisomp Kwapwe Kare Kar akwap naenámp mwae kup taokor te monoria nâmpnon. Aeria nâmp kwamp, yino nkwakwe make ninik tokwaeran kor sámpea fokoheyakâp konâmpnon.

13 Pris fárákâp Kwaromp nap mek tére nap te, am Kwaromp nap mekamp fir sâmpá fári konapon. Tá arop fárákâp alta fek tére nap te am alta fekamp Kwarén ofa sânk konap fir émi tirá fári konapon. Ae te yumo am mér mori kwapono? ✱

14 Tá taknâmp Tokwae Karao máma lo pap nâmpnon: Arop fárákâp Kwapwe Kare Kar farákâp konap te, am Kwapwe Kare Kar wanap aropoainap pourouran yaewour naenámp ankank ti mwanapon. ✱

15 Aerimpan maok, ono te take pourouráp ankank ankwap sâmp moi nampon. Tá oukouwman kuri ono ankank ankwap sâmp naeria máma kar kumwi mono. Takria te ono pwarápa tokwaeria manékir sumpwi nanampono. Ono tére namp fek fwap yiráp yaekamp mani sâmp nanampan maok, sâmp moria, táman warákár nampon. Am te, arop ankwapao taokor te monoria nampon.

16 Ono Kwapwe Kare Kar farákâp konamp te, onoku táman warákárria ‘Ono te kwapwe kare ninik namp’rá sér mono. Am Kwapwe Kare Kar farákâpnamp tére te Tokwae Karao onan sâp nâmpara, ono ankár takrá tére nanampon. Táte ono Kwapwe Kare Kar farákâp moria te, ono waeman kwatae yak naerampon.

17 Táte ono onokump ninik fek ono am téreria te, ono fwap nopok mani sâmp nanampon. Aeno am tére fek mani sâmp mo nâmp te, am te apaeriteanápe Kwaro sâpnâmp tére onokump ninik fekamp tére monoria nampono.

18 Aenámpara, ono te apaeran nopok sâmp nanampon? Onomp nopok sâmp nanamp te aráno: Ankank ono am tére namp fek fwap sâmp nanampan, ono sâmp mo nampon. Ono Kwapwe Kare Kar farákâp namp te, arop fárákâpan kwaporok nénk nampon. Kwaro onan takampria sâp nâmpara, ono kor tak tére nampan warákárampon. Tak namp táman maok, nopok ankank sâmp namp niampnon.

Pol aropamp kwaporok tére konâmp arop niamp yaknâmp kar

19 Ono te arop ankáránkampamp kwaporok tére konamp arop yak mo nampao maok, onokump ninik fek ponankor aropamp kwaporok tére konamp

arop niamp yakria, ono fwap kápae kare arop Kwaronámpok éréképá korop nanampria nampon.

²⁰ Aenampara, Juda firaó nke nap fek te, ono Juda niampi yakria, fwap Juda fi érékép nanampon. Onoku kare te loamp yae ankore mek yak mo nampao maok, loamp yae ankore mek yakápnap aropao nke nap fek, ono loamp yae ankore mek yaknamp arop niampi yakria, loamp yae ankore mek yakápnap arop fárákáp érékép naeria nampon.

²¹ Lo monap arop fárákáp nke nap fek te, ono lo monamp arop niampi yakria, lo monap arop fárákáp érékép naeria nampon. Aenam-pao maok, ono te apae Kwaromp lo pwar nampanápe, mono. Ono Kraisomp loaok nampon.

²² Kárákáre monap arop fárákápao nke nap fek te, ono kárákáre moráp arop niampi yakria, kárákáre monap arop fárákáp érékép naeria nampon. Ono ponankor aropao i konap ninik sámpea, arop ankwap fárákáp érékép nanamp ponankor mwae kup oupourouk nampon.

²³ Ono mámá kápae kare tére tak i konamp te, Jisasomp Kwapwe Kare Kar am fárákápaonapok akwap nánko, arop fárákáp kwatae ninik pwarará Kwaronámpok korop napo, ono kuri warákár tokwae sámp nanampon.

Nomo Kristen kárákáre fek yakáprá tukup mwanámp kar

²⁴ Arop fárákáp foporakor nap te kámá-pwar akwapnámp arop ankáránkampao saráp ankank sámp konámpono. Yumo am te mér mo nie? Yumo kuri ankár ankank sámp mwanámpria kárákáre fek foporakor kipo. ✧

²⁵ Tá arop ponankor ankwapan kwe-pwarará ankank sámp mwaria te, námokuráp pouroukamp ninik ponankor tirá nér i konapono. Am arop fárákáp mao tak nap te, kwatae akwap naenámp ankankan sámp mwanámpria ni konapono. Aeno nomo térerá tukupnámp ankank te kwatae akwap naenámp pourou mono. ✧

²⁶ Aeria maok, onoku te ono farakop nampao maok, ono te nkwarek nke, mamek nkerá farakop mono. Ono te arop yorowarria ni konapnámp, yae sirarrá akwap nampao maok, kwaporok nkwarek mamek yae sirarrá akwap mo i konámpono.

²⁷ Ono ankár onokump pourou fwapi poukwapea nanko, ankár akwap naeria ninik nampaok akwap konámpono. Takria ono ankwap arop fárákápan saráp Kwapwe Kare Kar farákáp nampao, onoku kare te wakmwae am ankank sámp moantáno.

10

Nomwan Israel firaói nap yéknép námp mér mwanámp kar

¹ Ononamp fákáre, yumo aran mérenke: Moses yakámp ke fek, nomp appeyaenáp Kwaro taoeyaknámp kouwme ankore meaok, pu kor fek saráp Kwaro yéknépnámp mwae-páraok solwara Retsi tápamprá tukupapono.

² Tá am fárákáp kouwme ntia solwara mek baptais sámpap te, Mosesomp wakmwae tukup napan yéknép námpon.

³ Tá am fárákáp ponankor am Kwaromp Spiritao nénkámp fir fáriapono.

⁴ Tá am fárákáp ponankor Kwaromp Spiritao sánkámp ént fépériapono. Ye. Mao am Spiritamp yumwi mekamp ént am fárákápént akwapámpan fáriapono. Am yumwi te Kraisono.

⁵ Aeapan maok, am ou mekamp kápae kare koumteouráp aropamp ninik te Kwaro warákár moimpon. Aenko am fárákap kwar saráp mek surumpwiapo, maomp yákáre te ampok tankápimpon.

⁶ Aeapan am ankank ponankor te nomwan yéknép nánko, nomo nkea am fárákapao kwatae ankankan kikiankiap, am te nomo kor takantá mér mwanámpon.

⁷ Tá yumo kwekár Kwaromp ninikaoki kwapono. Ankwap fárákap am ou mek yakápap takiapono. Kwaromp Buk fek am fárákapan arakrá sénámpon: “Koumteouráp arop fárákap tankáprá fir fépérrá ént fépéria, wakmwaeak poumou tárápu fárámpea tukuprá koumteount kokoporiapon. ✧

⁸ Tá yumo ankwap fárákap am ou mekamp kokoporiapnámp taknámp yumo kor kokopori kwapono. Am fárákap takria ankárankamp yae fek 23,000 surumpwiapono. ✧

⁹ Tá nomo Tokwae Karamp yopor te mokopon nke mwarria nkwak mak mwareano. Wokwae am arop fárákap ou mekamp ankwap fárákap takapo, fou-tákamao yourounkwe nánko, am fárákap surumpwiapono. ✧

¹⁰ Tá wokwae Israel fi mekamp ankwap fárákap Kwarén kokwaroki-apnámp yumo kor Kwarén takrá kokwaroki kwapono. Am fárákapan te arop paok i konámp ensel koropea paoki pwaránko surumpwiapon. ✧

¹¹ Mámá ponankor ankank Israel firan koropámp máte, arop mér mwanapono. Tá amiap kar Buk fek yak námp, nomo oukoumwan mámá ke fek pwar naenámp yae wonae fik nánko, yakápnámp arop nomwan ninik sápnámpon. ✧

¹² Aenámpara, arop, námoku waeman kárákáre yak namponorá ninik námp kwamp te, mao ankár mér kuno: Takria mao piká párákapantáno.

¹³ Yumwan mokop nap nke naeria koropnámp ankank te mwar pourouráp mono. Waeman ponankor aropan mokop naprá nke naeria korop konámp wuri popwarono. Tá Kwaro yumwan kwaporok pwate nánko, am ankankao yiráp kárákáre kwe-pwar mono. Táte yumwan mokop nap nke naerianámp ankank korop námpan kor, Kwaro yumwan yaewour naenámp mwae kup yoro naeria námpon. Am mwae kup te aráno: Mao yumwan kárákáre sánk nánko, am koropnámp ankank yumwan apárok tirá nér mono. ✧

Kwarén loturia kwatae Spirit méntér lotu i konap kar

¹⁴ Aenámpara, onomp nouroup fárákap kare, yumo ankár kwekár kwarén lotu i konap ninik te younkwe sánk kipo.

¹⁵ Yumo te wae mérapara, ono yumwan sénampon: Yumoku ankár onomp kar mámá youroukoup kipo.

¹⁶ Mámá kap te waeman Kwaromp ourour yak nánko, nomwan Kwaro Kraisomp yirirént tapokwapeanánko, nomo fár mwaria ‘Aesio’rá sér i konámpon. Tá am pan nomo fopwar i konámp te, mao nomwan Kraisomp pourourént tapokwapá pwar konámpon.

¹⁷ Waeman ankárankamp pan saráp námpara, nomo kápae kare koumteouráp arop, nomo ankárankamp pourou saráp yakáp námpon. Am te apae riteanápe, nomo ponankor am ankárankamp pan táman saráp sámp konámpara námpon. ✧

18 Yumo Israel fákáreran ninikenke! Arop fárákap te alta fek yankapnap ofa ankwapmwaek fári konap te, am támao am alta poukeyaknámp Kwarént tapokwap napon.

19 Aeno yumo takria, onan, mao te ankwap fi aropao kwekár kwarén ofa sánk konap fir támao kare kar ankankrá sénámpan mpwe mwanape. Tá ono, am kwekár kwar fárákapan kare kar ankankonorá sér mono. ✧

20 Mono! Ono te arakrá sénampon: Ankank Kwarén mér monap ankwap fi aropao ofa i konap te, mao kwatae spirit fárákapan ofa sánk napon. Am fárákap te Kwarén ofa sánk mono. Tá onomp ninik te yumo kwatae spirit fákárerént tukupá tapokwap te monoria nampon.

21 Yumo te Tokwae Karamp kap mek fárrá, tá kwatae spiritamp kap mek méntér fár mwanap pourou mono. Yumo Tokwae Karamp kákánar fek tankáprá fépéria, kwatae spiritamp kákánar fek méntér tankáprá fépér mwanap pourou mono. ✧

22 Yumo tak nap te, Tokwae Karao nomwan kokwarokria yoporania nape? Nomp kárakáre te maomp kárakáreran kwe-pwar námp nie?

Nomo ankár nomp Kristen ankwapnápén ninik mwanámp kar

23 Kare, kápae kare ankank nomo fwap tak mwanámpan maok, am kápae kare ankank te nomwan yaewour mono. Kápae kare ankank nomo fwap tak mwanámpan maok, am kápae kare ankank te nomwan kárakáre kor Kristen yoroi pap mono.

24 Nomo, námoku támao saráp fwapi yakáp mwarrá ninik mwareano. Nomo ankár arop ankwapan fwapi yakanoria ninikrá yaewour mwanámpon. ✧

25 Yumo maket mekamp fir émi mani fek sámp nap kwamp te, 'Kwekár kwarén ofai nap ni mo nie?'rá turunkupi kwapon. Yiráp ninik sánánkar porokwe fek yak naenámp fekono.

26 Am te apae riteanápe, nomo wae mérámpon: Mámá apár ntia kápae kare ankank am mek top-pwarámpá yak námp te, Tokwae Karamp sarápono. ✧

27 Táte arop ankwap Kwarén mér mo námpao, mao yumwan 'Nomont fárenk' ria wumwi nánko te, yumo tukup mwaria nap kwamp te, am te fwapon. Kápae kare ankank yumwan nénk nap te fwapon, fár kipo. Yumo ninik tokwaeria turunkupi kwapon.

28 Aeno táte yumo tankáprá fánap arop ankwapao yumwan arakrá sér, 'Mámá te kwekár kwarén ofainap fir émino'rá sénánko te, yumo am sénámpon aropan wawia man ninik napara, yumo fári kwapon.

29 Ono te yumo kareao kwatae ninikántánoria sér mono. Ono sénamp te, am arop ankwapao yumwan, kwatae ninik naprá ninikántánoria sénampon.

Ono waeman fwap am fir fánanamp te, apae ritea am arop ankwapamp ninikao onan taokor naenámp? ✧

30 Táte ono Kwarén 'Aesio'rá fánanko te, ankwap arop te apaeritea ono 'Aesio'rá sénamp táman 'Amo kwatae nap'rá sénaenámp?'

31 Aenámpara, táte yumo fir fépérrá, ént fépérrá, tá yumo ankwap apae ankank nap, am te ponankor ankár Kwaromp e narek sampok mwaro. ✧

32 Yumo te ankár Juda fi, Grik fi, tá Kwaromp sios mekamp koumteouráp arop fárákap aran ninikria, arop yumonap ninik fek piká párákap naeane. Fwapnae karia paokop kipo. ✧

³³ Ono kuri kápae kare ankank tére namp te, arop ponankor fwap ninikrá tére namp warákár mwanap námpan tére konampon. Ono te onoku, onan yaewouranoria tére mono. Ono kápae kare aropan yaewourrá tére nanko, Kwaro fwap am fárákapan warko érékép naenámpria tére nampon. ✧

11

¹ Ono Kraisomp ninikaok yáarak i konampara, yumo kor ankár onomp ninikaok paokop kipo.

Lotu nap mek me korok woukwap konap ninikan sénámp kar

² Yumo te kápae kare por ono i konamp ninikria am kápae kare kar ono sámpea yumwan nénk namp niki-samp yakáp konapono. Aenapara, ono 'Yumo te kwapwe kare ninik i konap'rá sénampon.

³ Aeno ono ninik namp te, yumo kuri mámá kar ankwap aran mérenkria nae: Ponankor poumou-tárápuamp yépe kor te Kraisono. Tá yupuamp yépe kor te maomp poumaropono. Kraisomp yépe kor te Kwarono.

⁴ Táte koumteouráp arop koupoukarrá lotu mek poumarop náráp me korok woukwapea Kwarén kar toropwap nám, tá Kwaromp kar farákáp nám te, am arop námokuráp me kor Kraisen pwarápaie sánk námpon.

⁵ Táte yupu ankwap lotu mek náráp me korok woukwap moi yakrá Kwarén kar toropwap, tá Kwaromp kar farákáp nám te, mao kuri námokuráp me kor, náráp poumaropan pwarápaie sánk námpon. Am te yupu me pwae ponankor fárákápá pwar nám nampon.

⁶ Táte yupu náráp me korok woukwap mo nám kwamp te, mao ankár me pwae fárákapea fae tákáre naenámpon. Táte am yupu me pwae fae tákáre nánko, poumaropao pwarápaieantá nám kwamp te, ankár me korok woukwap kuno.

⁷ Aeno poumarop te maomp me korok woukwap mono. Am te apae riteanápe, mao Kwarén wounápria maomp e tokwaeran yénkép námpon. Tá yupu te poumaropan wounáprá maomp e tokwaeran yénkép námpon. ✧

⁸ Kwar te yupuamp pourou fek poumarop yoro mono, poumaropamp pourou fek yupu yoroí námpon. ✧

⁹ Kwar te yupuan ninikia man yaewour naenámpria poumarop yoro mono. Mao te poumaropan ninikia man yaewour naenámpria yupu yoroí námpon. ✧

¹⁰ Aenámpara, yupuamp me korok woukwap nám te ankár poumaropamp yae ankore mek yakáp nap yénkép nánko, ensel fákáre fwap nke mwanapon.

¹¹ Aeno nomo Tokwae Karént yakápria te, yupu te kwaporok námoku nápar yak mo i konámpono. Tá poumaropao kor kwaporok námoku nápar yak mo i konámpono. Aenepara, nonopok yaewour nenepono.

¹² Kwaro poumaropamp pourou fek yupu yoroimpan maok, oukoumwan te taknám, yupuamp pourou meknám arop forokor konámpono. Aenámpan maok, Kwaro námoku ankank ponankoramp fi korono.

¹³ Yumoku támao ankár mámá kar youroukoup kipo. Yupu lotu mek me korok woukwap moi teyakrá Kwarén kar toropwap nám te, ae te mao kwapwe kare ninik nám nie?

¹⁴ Nomo koumteouráp arop námoku nomwan arakrá yénkép námpon: Táte poumarop me pwae tokwaerinám te pwi yak mono.

¹⁵ Aeno yupu me pwae tokwaeri námp te, maomp mopor kwapwe kare támaono. Am te apae riteanápe, Kwaro maomp me korok oupouroup naenámpria me pwae tokwaeri sánk námpon.

¹⁶ Aeno táte arop ankwapao am ankank táman kar yorowar naeria námp kwamp te, mao ankár arakrá mér kuno: Yino te ankwap ninikaok tukup mono, tá Kwaromp sios mek kor ankwap ninikaok tukup mo i konapono.

Korin fákáre komunion sámp nap mek sámpá yampourouiap kar

¹⁷ Oukoumwán te ono yumwán lo ankwapmwaek nénk nae nampan maok, ono te yumo i konap ankank táman yiráp e narek sampok mono. Yiráp koupoukour konap nap mek te kwapwe kare ninik korop mo i konámpono, kwatae ninik mwar korop konámpono.

¹⁸ Manénkir te ono aran sénae rae: Yumo lotu mwaria koupoukour nap te pipirikir i konapono. Ono takrá sénap kar wawia am táman kareaoi kanrá mérampon. ✧

¹⁹ Am te apae riteanápe, ono nik namp te, yumo ou mekamp arop ankwap fárakapamp kar fek yiráp sios kuk-pipirikir napo, Kwaromp ninikaok kar tukupnap arop fárakapao saráp fwap érik farákár napono.

²⁰ Aenapara, yumo ponankor Tokwae Karamp firan fári konap niamp mono.

²¹ Yumo ponankor kárakáreria yumokuráp firanmékir fépér i konapono. Takria maok, ankwap yae-porokwe tank nánko, ankwapao mwar wain ént kápae kare fária mánmán i konámpono.

²² Ae te mokopono? Ae te yumo yiráp fir fépérrá ént fépér i konap nap yak mo nie? Ae te yumo nik napo, Kwaromp sios te kánanke kwatae námpantá, ankwapyae fárakapao fir mo napo, man pwarápaé sánk rape? Ono yumwán te mokoprá sénanampon? Ae te ono fwap yiráp e narek kakap nanamp nie? Mono. Am yumo tak nap táman te ono yiráp e narek sampok mono.

Jisas Tokwae Karao pan ntia wain ént nénkámp kar

²³ Ono máma kar yumwán sánk namp te, Tokwae Karao onan séri námpan nampono. Am kar fi te ará: Judaso Jisasén yopor aropamp yaek pap naerianámp kumuruk, Jisas Tokwae Karao pan sámpea,

²⁴ Kwarén ‘Aesio’rá séria pwarará, fopwaria sérrá, “Mámá te onomp pourou, yumwán yaewour naenámpan nénk nampon. Yumo ankár mámaknámp rá onan ninikrá yakáp kipo.”

²⁵ Am fárakap pan fépéri pwarapo, mao warko wain ént rap kap sámpea taknámp takrá sér, “Mámá kap wain máte onomp yiri fek yoronamp kontrak wourékamono. Yumo makrá fépér nap ke fek te onan ninik mwanapono.” ✧

²⁶ Yumo máma pan, tá máma wain ént fépéria maok, yumo Tokwae Karao sumpwinámp kar fárakáp mwanapon. Yumo mámak námp rá yakáp nap te, ankár takrá tukupea mao arákarrá éknámp ke fek mwanapon.

Komunion sámp mwanámp fek ninik fwapokwap mwanámp kar

²⁷ Aenámpara, táte arop ankwap manénkir fwapi ninik moitea yakrá Tokwae Karamp pan kwaporok fár, tá Tokwae Karamp kap kwaporok fár, taknámp te Tokwae Karamp pourou ntia yiriran wouroump námpara, nopok amnámp fek touwe kwatae sámp naenámpon.

²⁸ Ae naerámpara, arop ankár námokuráp ninik mek fwapia youroukoui pwatea te, am pan ntia wain ént fwap fánaenampon. ✧

²⁹ Am te apae riteanápe, mamá te, arop Tokwae Karamp pourounorá fwapia ninik mo yakrá mao kwaporok pan ntia ént fánámpara, mao námokuráp pourouk touwe kwatae korop naerámpon.

³⁰ Am taknap fi fek táman yumo ou mekamp kápaie kare arop kárakáre moria, touwe sámpea, ankwap fárakap surumpwi napon.

³¹ Aeno táte nomp ninik fwapi youroukoupitea nomo Jisasomp pourou ntia yiri sámp nánko te, nomwan touwe kwatae korop mo, fwapono.

³² Aeno táte Tokwae Karao nomp ninik kwatae nánko, nkea fwapokwapria nomwan touwe kwatae sámp námp te, takria nomo apárokamp aropént yaomwi mek pikantánoria námpon. ✧

³³ Aenámpara, ononamp fákáre, yumo fár mwaria yumo ankár nánkár ankwap fárakapan yépekia kipo.

³⁴ Táte arop ankwap oukoumwan yae-porokwe nánko te, mao námokuráp nap mek fánaeria námpon. Takria yiráp koupoukourap mek yumoku támao yumwan Kwaro kot naenámp ninik pap mwanape. Kar ankwapmwaek oukoumwan yak námpono, nánkár wakmwaek ono yumwan koropá nkeria fwapokwap nanampono.

12

Yiki Kor Spiritao ourour nénkánamp kar

¹ Ononamp fákáre, ono te yumo Yiki Kor Spiritao tére mwanap ankank nénk námp te, épéperépi kwaponoria nampon.

² Yumo te wae mérapon: Wokwaek yumo oukoumwan Kristen mo nap, am ke fek te yumwan ankwap ankankao, kar sér mo i konámp kwekár kwaronámpok éréképá akwap nánko te, yumo ankár ampok tukupapono.

³ Aeapan ono te yumo mérenkria nae: Táte Kwaromp Spirit arop ankwapént yak nánko, mao te 'Jisas te yaomwi mek akwapano'rá sénaenámp pourou mono. Tá arop Yiki Kor Spirit mo námp te 'Jisas am te Tokwae Karono'rá sénaenámp pourou mono.

⁴ Yiki Kor Spiritao nénk konámp nkwakwe make tére mwanap kárakáre yak námpao maok, waeman ankárankamp Spiritao saráp yak námpon.

⁵ Tá nomo fwap Tokwae Karamp nkwakwe make pourouráp tére námpan maok, waeman ankárankamp Tokwae Karampor tére námpon.

⁶ Wae nkwakwe make ninik fek tére konap yak námpan maok, am ankárankamp Kwaro ponankor aropan kárakáre nénk nánko, am fárakap fwap tére mwanapon.

⁷ Yiki Kor Spirit te ankwap arop fárakapan yaewour mwanapria náráp kárakáre am arop fárakap ankákárankan nénk konámpon. ✧

⁸ Arop ankwapan Yiki Kor Spiritao arop ankwap fárakapan yonkwae kouria kar sénaenámp ourour sánk, tá ankwap aropan am ankárankamp Spirit támao Kwaro papnámp mér fek kar sénaenámp, ourour sánk.

⁹ Tá arop ankwapao am ankárankamp Spirit fek táman, Kwar te fwap tak naenámponorá mér kar naenámp ourour sámp. Tá ankwapao am fek touwenap arop fwapi pap naenámp ourour sámp konámpon.

¹⁰ Tá ankwap Kwaromp kárakáre yénpépnámp yoro naenámp ourour sámp. Tá ankwapao profet * kar farákáp naenámp ourour sámp. Tá ankwapao nkwakwe make spiritan youroukoup naenámp mérnámp ourour sámp. Tá ankwapao ankwap-ankwap kar fek sénaenámp ourour sámp. Tá ankwapao am kar arákarrá sénaenámp ourour sámp.

¹¹ Am ankárankamp Spirit támao saráp mámá ankank ponankor nénk konámpon. Mao námokuráp ninik fek arop ankwapan ankwap tére naenámp ourour sánk, tá ankwapan ankwap tére naenámp ourour sánk. Mak i konámpon.

'Nomo ponankor ankárankamp fek toukouri yakápnámp pourou'rá sénámp kar

¹² Arop pourou te ankárankampao maok, kápae kare pouroukamp ankank am fek toukouri yak námpon. Tá kápae kare am fek tukuri yaknámp ankank am te ankárankamp pourou mwar yak námpon. Kraiso kor tak námpi yak námpon. ✧

¹³ Am te apaeritea námpanápe, ankárankamp Yiki Kor Spirit támao nomwan ponankor oupoupouria kák tenánko, nomo ankárankamp pourou yakáp námpon. Nomo Juda, ta Griik, tá nomo slev, tá nomo amwar yakápnámp, nomo ponankor ankárankamp pourou yakáp námpon. Tá nomo ponankor ankárankamp Spiritan fária kárakáre sámp námpon. ✧

¹⁴ Nomo wae mérémpón: Pourou te ankárankamp ankank mwar yak mono. Waeman kápae kare ankank am fek toukouri yak námpon.

¹⁵ Táte pu korao arakrá sér, 'Ono te yae kor mo ara, pourou ankwapmwaek mono'rá sénaenámp maok, maomp kar te wampweno. Mao waeman pourouk tokoropeyak námpono.

¹⁶ Tá woupwirao sérrá, 'Ono te yi mo ara, ono pourou ankwapmwaek mono'rá sénaenámp maok, maomp kar te wampweno. Waeman mao kor pourouk yak námpono.

¹⁷ Táte pourou ponankor yi mwaranánko te, mokopia kar wa naenámpón? Táte pourou ponankor woupwi mwar yak nánko te, mokopia ankank nounoump naenámpón?

¹⁸ Aeno pourou te tak mono. Kwaro waeman pourouk toukouri yaknámp ankank Kwaro námoku warákárnámp ninik fek yoroia pap námpon.

¹⁹ Táte pourou ponankor ankárankamp mwaek saráp yak nánko te, pourou kare niámp pwi yak mono.

²⁰ Ae naenámpara, pourou te take pourouráp mono. Kápae kare ankank pourouk toukouri yak námpao maok, waeman pourou te ankárankampono.

²¹ Tá yi te yae koran 'Ono amwan ninik mono, onoku mwar fwap yak nanámp'rá sénaenámp pourou mono. Tá me korao pu koran, "Ono amwan ninik mono, onoku mwar fwap yak nanámpono'rá sénaenámp pourou mono.

²² Am pourouk yakáp námp táman, nomo kárakáre moan mpwe konámpan maok, táte am ankank yakáp mo nánko te, pourou ponankor fwapi yak mo kareno.

²³ Tá nomo pourou ankwapmwaek 'Kwatae tae morokono'rá ninik námpan kor, nomo fwap yae-párak taokeyakáp i konámpono. Táte nomp pourou ankwapmwaek te pwarápae konámpan maok, nomo fwap waempyam fek nánkáráp te konámpon.

* **12:10:** 'Profet': "Juda Tére konap Ninik" Buk 2 fekamp kware 44 fek nkeae. ✧ **12:12:** Ro 12:4-5

✧ **12:13:** Ga 3:28

²⁴ Aeno pourou ankwapmwaek arop nke nám̄p fek kwapwe karenoria nap fwap kwaporok yakanoria pwate konám̄pon. Kwar te waeman pourou toukouri yakápnám̄p tapokwapea páte nánko, énéni yakápnápon, ankwapmwaek kirikiri e monap niampi yak nám̄p te, mao fwap kwapwe kare yak nám̄pon.

²⁵ Mao tak nám̄p te pourou fápákárápia akwapantánoria nám̄pon. Ponankor pouroukamp ankank fwapi yakáprá ankárankamp puri fek nonopok taokeyakápnám̄pon.

²⁶ Aenapara, táte pourou ankwapmwaekampao touwe sámp nánko te, pourou ponankor énéni touwe sámp konapon. Táte pourou ankwapmwaekampao e kwapwe sámp nánko te, pourou ponankor énéni warákár sámp konapon.

²⁷ Aeno yumo ponankor te Kraisomp pourou yakápnápon. Yumo ankákárank te maomp pourou ankwapmwaek kirikirino. ✧

²⁸ Tá Kwaro arop ankwap fákárean sios mek tére mwanap arakrá kák nám̄pon: Manénkir te aposel fákáre, am fek te profet kar farákápnápon arop fákáre, tá am fek Kwaro warákárnám̄p ninik kwapwe yéni i konap tisa fákáre, tá am fek Kwaromp kárákáre yéni nám̄p yoro i konám̄p arop, tá touwe fwaprá kák konám̄p arop, tá arop yaewour i konám̄p arop, tá nkwakwe make tére youroukoupia néni konám̄p arop, tá nkwakwe make kar fek sér i konám̄p arop, arakrá kák nám̄pon. ✧

²⁹ Arop ponankor te aposel mono. Tá ponankor te profet, tisa mono. Tá ponankor Kwaromp kárákáre yéni nám̄p yoro i konap mono.

³⁰ Tá ponankor touwenap arop fwaprá kák konap kárákáre sámp konap mono. Tá ponankor nkwakwe make kar fek sérar i konap mono. Tá ponankor fwap am kar arákár mwanap te mono.

³¹ Aeno yumo ankár kámákarea narek yaknám̄p Yiki Kor Spiritamp ourouran sámp mwaria kárákáre kipo.

Tá oukoumwan pwi kare yaknám̄p ninik ankárankampan yumwan yéni nám̄p nae rae. ✧

13

Nomo ankár arop ankwapan nouroup kare mwanám̄p kar

¹ Táte ono aropamp nkwakwe make kar fek, tá ensel fákáreramp kar fek, Kwaronám̄pok korop mwanapria koumteouráp arop fárákapan sér i konampan maok, ono am fárákapan nouroup kare mo nám̄p te, ono kwaporok wur fokop konap niamp, tá garamut porokwap nap pouroukonap niamp nampono.

² Táte ono fwap profet kar fek sénanám̄p, tá Kwaromp ninik ponankor mek wouroumpéyak nám̄p ono wae mér, tá ono ponankor ankwap mér tokwae nampao kor, táte ono wae Kwarén mér kárákáre kare fek sénanko, faonkwe tokwae nkwampok ér-sakwap naenám̄pan maok, ono arop ankwapan nouroup mo nám̄p te, ono kánanke kwatae niampono.

³ Táte ono ankank monap aropan onomp ponankor ankank néni nanám̄p, tá arop fárákapan onan sámpea yaomwi mek yankap napo, sumpwi nanampan maok, ono aropan nouroup kare moia nám̄p te, am ponankor ankank te onan kánanke yaewour mono.

⁴ Arop ankwapan nouroup kar nâmp te námwan kwataenâmp kar sénapo kor, koupour kar nopok sér mo i konâmpôn. Nouroup i konâmp arop te kâpae kare aropan kwapwe kare ninik fek yaewourrá tére konâmpôn. Mao te ankank tokwaerâp aropan kokwarok mo i konâmpôn. Mao námokurâp e narek sampok mo i konâmpôn. Mao te, námoku narek yak nampria wae mo i konâmpôn. ✧

⁵ Tá kwekâp mo i konâmpôn. Mao te námokurâp ankankan sarâp ninik tokwae mo i konâmpôn. Mao te koupour yonkwae pwarâmp mo i konâmpôn. Mao te námwaninap kwatae ninikan warko ninik mo i konâmpôn.

⁶ Mao te yae-párâk monâmp ninikan te warákár mo i konâmpôn. Mao te yae-párâk kare ninikan sarâp warákár konâmpôn. ✧

⁷ Arop ankwapan nouroupnâmp arop te man ankwap ankankao apârok sâmp-anâmpánoria yénképeyak mo i konâmpôn. Kâpae kare por Kwarén mériia, Kwaro námwan yaewour naerâmpánoria yépék i konâmpôn. Aenâmpara, ponankor ankank maomp pourouk korop nâmp te, kárákâre fek fokopeyak konâmpôn. ✧

⁸ Nánkár wakmwaek te Kwaromp profet kar farákâp konap tére, nkwakwe make arop firamp kar fek sér i konap, tá arop fârákapamp nkwakwe make mér, makia máte ponankor akwapá pwar nae-nâmpôn. Aeno nomo arop ankwapan nouroupnâmp ninik máte pwar naenâmp pourou mo karenono.

⁹ Nomo oukoumwan te aopwek ankwapmwaek sarâp mérâmpôn. Tá wakmwaek kare korop naenâmp karan kor aopwek ankwapmwaek sarâp farákâp nâmpôn.

¹⁰ Aeno nánkár wakmwaek pwi kari yaknâmp ankank korop nae-nâmpôn. Tá am ke fek ankank ponankor aop-aopwek nâmp te ponankor pwar naenâmpôn.

¹¹ Am te tárâpao akwapea tékép nâmp niampon. Wokwae ono oukoumwan épér morok tárâp yakamp ke fek te, épér morok tárâpao i konâmp kar, ninik, youroukoup niampiampono. Aeno ono wae tékép yak namp fek te, épér morok tárâpao i konâmp ninik te wae pwar nampon.

¹² Oukoumwan te nomo ankank nke nâmp te wunéri kor mek nke nâmp niamp oukoumwan érik karaok farákár mo nâmpôn. Aeno nánkár wakmwaek am ke fek nomo Kwaromp yimetâp kare kar nke mwanâmpôn. Oukoumwan te ankwapmwaek kânanke mérâmpôn. Aeno nánkár te mao nomwan mér karnâmp taknâmp nomo kor man mér kar mwanâmpôn. ✧

¹³ Tá oukoumwan te Kwarén mér i konap ninik, tá Kwaro nomwan yae-párâk karia kák naenâmp yépék i konap ninik, tá nomo arop ankwapan nouroup i konâmp ninik, makia māmá yininkaopwe ankank te yaká yak naenâmpôn. Aenâmpan maok, tokwae kari yak nâmp te arop nouroup i konap ninikonono.

14

Kwaromp profet kar farákâp konap ourour tokwae

¹ Yumo te ankár kárákâre fek koumteourâp aropan nounouroup sarâp yakâp kip. Aeria maok, yumo ankár Yiki Kor Spiritao nkwakwe make tére mwanap nénknâmp ourour sâmp mwaria kárákâre kar kipo. Tá yumo

Kwaromp kar profet námp farákáp mwanap ourouran ankár kárákáre karia sámp kipo. ✧

² Am te apae riteanápe arop Yiki Kor Spiritao sánknámp ankwap kar fek kar farákáp námp te, arop fárákapan sér mono. Am te Kwarén saráp sénámpon. Am te ará: Arop te am kar wa moantá Yiki Kor Spiritamp kárákáre fek am mek wouroumpeyaknámp kar sénámpono.

³ Aeno arop Kwaromp profet kar farákáp námp te, am aropamp kar támao arop fárákapamp mér nap mek kárákáre sánk námpon. Tá am arop fárákapan, kwapwe kare ninikaok tukupenkria am fárákapamp ninik kápae yak námp, yonkwae porokwerá kák námpon.

⁴ Arop ankwap kar fek farákáp námp te námokuráp waempén kárákáre sánk námpon. Aeno arop Kwaromp profet kar farákáp námp te, ankár siosomp méran kárákáre sánk námpon.

⁵ Yumo ponankor fwap ankwap firáp aropamp kar fek kar farákáp napo, ono warákár nampon. Aeno ono warákár tokwae namp te, yumo profet kar farákáp napan nampon. Arop ankwap kar fek kar farákáp námp te, arop ankwapao arákarrá sénánko, sios fwap kárákáre sámp mwanapon. Táte arop arákarrá sér mo námp te, Kwaromp profet kar farákápnámp aropao am ankwap kar fek farákápnámp aropan kámákár akwap námpon.

⁶ Ononamp fákáre, yumo mámá kar fwapia ninik kipo. Ono fwap yumonapok akwapea ankwap kar fek farákáp nanampan maok, táte ono Kwaro onan yénképnámp kar yumwan sér mo, tá ono yumwan kwapwe kare ninik nénk mo, tá ono Kwaromp profet kar farákáp mo, tá ono yumwan yénk mo, makria te ono mokopia yumwan yaewour nanampon?

⁷ Tá yiki yakáp monámp ankank wur fokoprá gita porokwap konap ankankao kor, maomp aráp fwapi yak mo námp te, mokopia am tár kar yarápae nomo wa mwanámpanápe?

⁸ Táte arop yorowar korop námp te, wur fokop nap fwapi aráp mo námp te, wa fwap wawia koupour nánap naenámpo?

⁹ Yumo kor takeno. Táte yumo ankwap kar fek kar farákáp napo, arop fárákapao am kar wa moria te, mokopia am kar fi mér mwanapon? Mono. Waeman yiráp kar am te kwaporok akwapá pwar naeria námpon.

¹⁰ Kare, kápae kare moumoutukri kar mámá apár mek yakáp námp te, ponankor waeman ankákárank námoku fi kor fwap érik farákáp konapono.

¹¹ Táte ono arop ankwapao farákápnámp kar fi mér mo námp te, ono am aropan ankwap fi mekamp aropao nampwe ninik naerampon. Tá mao kuri ono ankwap fi mekamp aropao námpwe ninik naerianámpon.

¹² Yumo kuri yumo ou mek ankwap kar fek farákáp napo, take ninik yak naeria námpon. Ae naerámpara, yumo Yiki Kor Spiritamp ourour sámp mwar kar nap te ono wae mérámpon. Aenampara, yumo ankár tére kárákáreria nkwakwe make ourour siosén kárákáre sánk mwanap te, yumo ankár am táman sámp mwaria tére kárákáre kipo. ✧

Arop ponankor wa mwanap kar fek Kwarén sér mwanap kar

¹³ Aenámpara, arop ankwap kar fek sér i konámp kwamp te, mao ankár am kar arákarrá sénaenámp ourour Kwaro sápanoria kar toropwap kuno.

¹⁴ Táte ono ankwap kar fek kar toropwap námp te, onomp waemp támao kar toropwap nampnan maok, onomp ninik te párák yak námpon.

¹⁵ Aenámp te ono mokop nanampon? Ono ankár onomp waemp meknámp, tá onomp ninik meknámp kar toropwap nanampon. Ono ankár onomp waemp meknámp, tá onomp ninik meknámp tár sámp nanampon. ✧

¹⁶ Aeno amo tak moria, waráp waemp meknámp saráp amo Kwarén ‘Aesio’rá sénapo, arop ankwap yak námp te mao am kar mér moria, mokopia mao waráp ‘Aesio’rá sénap ‘Karenó’rá sénaenampon? Am te mér mo námpara, tak naenámp pourou mono.

¹⁷ Kare amo fwap kwapwe kare ‘Aesio’rá sénapan maok, amo te arop ankwapamp waempén kárakáre sánk mono.

¹⁸ Ono yumo i konap ninikan kámákár akwapria kápae kare por ankwap ankwap kar fek sér i konampan Kwarén ‘Aesio’rá sénampon.

¹⁹ Aenampan maok, siosomp koupoukarrá lotu nap fek ono ankwap arop fárákap fwap wa mwanap éntik kar fek farákápria yékn nanamp te kwapwe karenó. Tá ono 10,000 ankwap kar fek farákáp nanamp te, wampweno.

²⁰ Ononamp fákáre, yumo yiráp ninik mek épér morok táráp niamp yakápi kwaponó. Kwatae ninikan maok épér morok tárápao oukoumwan épérép i konap niamp yakáp kipo. Aeno yiráp ninik te ankár mér kárakáre aropamp ninik niamp fek yakáp kipo. ✧

²¹ Kwaromp lo fek te arakrá sénámpon:
“Tokwae Karao arakrá sér,
‘Ankwap karráp aropamp top kor feknámp,
tá ankwap fi mekamp top kor feknámp
mámá arop firan kar sénanampan maok,
am fárákap te onomp kar wa mo mwaria napon.’ ” ✧

²² Aenámpara, nomo wae mérámpon: Ankwap kar fek kar farákáp konap ourour te Kwarén mérnap arop fárákapan Kwaro, náráp kárakáre yéknépenkria sánk mono. Kwarén mér monap arop fárákapan yéknépenkria sánk námpon. Aeno profet kar farákáp mwanap yéknép námp te Kwaro man méráp arop fákáreran náráp kárakáre yéknép námpon. Mér monap arop fárákapampor te mono.

²³ Aenámpara, táte koumteouráp arop ponankor sios mek énéni koupoukour napo, tá yumo ponankor ankwap-ankwap kar fek kar farákáp napo, táte ankwap fárákáp Kwarén mér moria man lotu mo i konap am kar wa mo napao, am mek koropea te mao sérrá, ‘Yumo te épérépép nap’rá sérantáno.

²⁴ Aeno táte yumo ponankor Kwaromp kar farákáp napo, táte arop ankwap Kwarén mér moria, lotu mo i konámpao am mek korop nánko, ponankor yumo farákápnap kar te mao am aropamp ninik mek parákápria mao te kwatae ninikráp aroponorá yéknép naenámpon. ✧

²⁵ Aenámp, maomp ponankor kwatae ninik mek wouroumpyak námp érik farákáp naenámpon. Tá mao fwap apárok me kor woukouprá Kwaromp e narek sampokria sérrá, “Kare Karono! Kwar te yumo ou mek yak námpon!”

Kwarén lotunap tére yae-párák kare naenámp kar

²⁶ Aenámpara, ononamp fákáre, yumo te ankár apae mwanapon? Nánkár yumo lotu mek koupoukour nap fek te yumo ponankor tére mwanap yak námpon. Ankwapao tár sámp naenámp, tá ankwapao yumwan kar yéknép naenámp, tá ankwapao Kwaro man sánknámp kar am farákáp naenámp, tá ankwapao ankwap kar fek sénánko, ankwapao am kar arákár naenámpon.

Yumo ankár kápae kare ankank takrá tére napo, sios am fek kárakáre yak naenámpon.

27 Táte ankwap fárakapao ankwap kar fek kar farákáp nap kwamp te, anánkaopwe, yininkaopwerao saráp tak mwanapon. Am te fwapon. Tá am fárakap énéni ponankor kar séri kwapon. Mono. Nánkár ankwapaomékir séria pwar nánko, ankwapao wakmwae sérianánko, ankwapao kar arákarrá sénaenámpon.

28 Táte kar arákarrá sénaenámp arop mo nánko te, arop ankwap karráp kar fek sénámp, am te ankár sios mek sénaeria námpao kor wampweno. Mao námoku támao séria Kwarén saráp kar sénaenámpon.

29 Tá Kwaro arop anánkaopwe, yininkaopweramp ninik mek náráp profet kar sánk nánko, am fárakapao saráp sér mwanapon. Aenapo, arop ankwap fárakap fwap maomp kar youroukoup mwanapon. ✧

30 Táte arop ankwap tank námp Kwaro man kar ankwap yénkép nánko, mao am kar sénaerianánko te, manénkir fokopeyará sérinámp arop ankár kar pwar naenámpon.

31 Am taknap ninik támao yumo ponankor ankákárankrá profet kar farákáp napo, arop ponankor fwap Kwarén mér nap mek kárakáre sámp mwanapon.

32 Profet kar farákáp konap arop fárakap te námokuráp top kor fwapi poukwaepa námoku farákáp mwanap ke korop nánko, farákáp konapon.

33-34 Am te apaeria námpanápe, Kwar te mao náráp tére ponankor yae-párak kare tére konámpon. Aeria mao te ankank sámpá yampourouia épépérépi kák mo i konámpono. Maomp ninik te nomwan, ankárankamp ninik fek yakápria énéni fwapi térenkria námpon.

Sios lotu mek koupoukour nap fek te koumteou te kar sérari kwapon. Ankár karmparáp tankáp mwanapon. Ponankor sios nomo Kwaromp koumteouráp arop te tak saráp i konapon. Koumteou te sios mek tokwae kar yoroi yak mo i konámpono. Ankár loao sénámp niamp yae ankore mek yakáp mwanapon. ✧

35 Táte mao kar fi ankwap mér mwaria te, námokuráp nap mek náráp poumaropan turunk mwanapon. Táte yupuao sios lotu mek koupoukour nap fek kar sénámp te pwi yak mo námpon.

36 Kwaromp kar te yumo meknámp fárámp námp nie? Tá yumo saráp Kwaromp kar sámp napo, ankwap koumteouráp arop fárakap te mo nie? Yumo takrá ninik mwanape.

37 Táte arop ankwap námoku ninikia, námo te profetono, námoku wae Yiki Kor Spiritamp ourour ankwap sámpá fákeyak námp kwamp te, mao ankár mér naenámpon: Mámá kar ono yiráp por kumwi namp máte Tokwae Karam lono.

38 Táte arop ankwap onomp kar man younkwe sinánko te, nomo man ninik námp te, mao Kwaromp kar farákáp konámp arop mono.

39 Aenámpara, ononamp fákáre, yumo ankár Kwaromp profet kar farákáp mwanap tére te fwapia kárakáre kipo. Yumo ankwap kar fek farákáp mwanap ninik te taokarrá pap kwapon.

40 Aeno yumo ankár yae-párak kare ninikaokria lotu i konap kwapwe kare ninik fek lotu kipo. ✧

15

Krais sumpwia fárámpámp kar

¹ Ononamp fákáre, ono yiráp ninik mek warko ninik nének nae rae. Am Kwapwe Kare Kar wokwaek farákámp táman sénae rae: Yumo am Kwapwe Kare Kar wokwaek sámpea napan, yumo am táman kárákáre fek fokopeyakáp naponó.

² Ono wokwaek farákámp Kwapwe Kare Kar Kwaro am fek táman yumwan warko érékép naenámp. Aeno yiráp mér kare kar mo napo te, mao yumwan érékép naenámp te mono.

³ Ono manénkir yumwan sánkamp kar tokwae kar te ono wokwaek sámpampianámp. Am kar te ará: Krais te wokwaek Kwaromp Buk fek sérimp niampnámp kwatae ninik ponankor tirá épér naeria sumpwimpon. ✧

⁴ Tá arop fárakapao maomp yákáre apár me mek páte napo, wokwaek Kwaromp Buk fek sérimp niamp taknámp yinink yae fek fárámpámp. ✧ Ap 2:24-32'

⁵ Takia wakmwaek Pita nkemp fek koropea, tá wakmwaek mao éntér-sámp ramp aposel nkeap fek korop. ✧

⁶ Tá wakmwaek am ke fek 500 kámákár akwapnámp ankwapyaenáp fákáre énéni man nkeapon. Kápae kare am nkeap ankwapyaenáp fákáre oukounwan yakáp naponó. Aeno ankwap fárákáre te wae surumpwi tenapon.

⁷ Tá am fek wakmwaek Jems nke, tá am fek wakmwaek aposel ponankor man nkeapon.

⁸ Tá am fek wakmwaek kar onomp yi mek kor koropámp. Ono te táráp kánankeao éntupwaro wakmwaek kar fárákámp námp niamp. ✧

⁹ Ono te aposel fákáre ou mek kánanke kare nampon. Onan te arop fárakapao 'Aposel'rá sér mwanap pourou mono. Am te apae riteanápe, ono Kwaromp síosén sámpá yampourouiampon. ✧

¹⁰ Aeampán maok, Kwaró námokuráp ninik fek onan aropompia fwapi papeanáno, ono oukoumwan máyaknamp arop yumo nke napon. Mao onan takrá aropompi námp am te kwaporok pwar mo karenó. Aenámpara, ono tére kárákárea waeria ankwap aposel fárákámp kámákár akwap konampon. Ae konampan maok, am te onóku támao takrá tére mono, Kwaromp aropomponont yak námp támao onan kárákáre sámp nánko, ono takrá tére nampon. ✧

¹¹ Aenampan maok, ono tére namp, tá am aposel fárakapao tére nap te wampweno. Yino ponankor Jisas sumpwia fárámpnámp kar táman saráp farákámp nánko, yumo am wawia mér napon.

Nánkár wakmwaek sumpwinap arop ponankor ferámp mwanap kar

¹² Yino kápae kare por Krais sumpwianánko, Kwaro warko fárámpá papnámp karan farákámp konámpono. Tá apaeritea yumo ou mek amp ankwap fárákámp 'Arop wae sumpwi námp te, warko fárámp naenámp pourou mono'rá sér i konapon?

¹³ Táte kare, sumpwinap arop warko fárámp mwanap pourou mo nánko te, nomo ankár arakrá sér mwanámpon: "Kwar te Kraiséen fárámpá pap moi námpon."

¹⁴ Táte kare, Kwaro Kraiséen fárámpá pap moianánko te, mómá kar yino farákámp konámmp máte yak mono. Tá yumo mér napao kor, fi kor yak mono.

✧ 15:3: Ais 53:8-9 ✧ 15:4: Lu 24:46 ✧ 15:5: Lu 24:33-34,36 ✧ 15:8: Ap 9:3-6 ✧ 15:9: Ap 8:3

✧ 15:10: 2 Ko 3:5; 11:23

15 Táte taknámp yino kor Kwaro i konámpan kwekárrá sér i konap arop fárákámp mwarámpono. Am te apae riteanápe, yino Kwaro Kraiséen fárámpá papnámp kar érik sénámpara. Aeno táte kare Kwaro sumpwinap arop ferámpá kák mo i konámpan nánko te, mao Kraiséen kor fárámpá pap mono. ✧

16 Yeno, táte kare Kwaro sumpwinap arop fárákámp ferámpá kák mo i konámpan nánko te, nomo ankár arakrá sér mwanámpon, “Kwar te Kraiséen fárámpá pap mono.”

17 Táte kare Kwaro Kraiséen fárámpá pap moianánko te, yiráp mér napao kor yumwan yaewour naenámp pourou mono. Yumo oukoumwan yiráp kwatae ninik fek waeman moyakáp mwarapono. Tá arop fárákámp Kraiséen mér napao sumpwi nap, mao kor waeman moyakáp mwanapon.

18 Nomo Kraiséen méria man yépekrá yakáp námpon.

19 Aeno táte nomo mámá apár mekamp yiki yakáp námmp fek saráp yépekrá yakáp námpan maok, kare kar nomo koupoutáráp kareria, mámá apár mekamp ankwap fárákámp koupoutáráp kar napan kámákár akwap naenámpono.

20 Aeno take mono. Krai wae sumpwi námpan kare kar Kwaro warko fárámpá pap námpon. Mao te sumpwinap arop ferámp mwanapan mekia fárámp námpon. Am taki námmp te nomo wae mérámpon: Kwaromp firáp ponankor sumpwinap warko fárámpea yiki yakáp mwanapon. ✧

21 Arop ankwapao sumpwi mwanap ninik sankoropá papeanánko, tá taknámp arop ankwapao sumpwinap arop warko ferámp mwanap ninik sankoropá pap námpon. ✧

22 Am te ará: Arop ponankor te Adamomp firáp yakáp nap te, sumpwi konapono. Tá taknámp arop ponankor Kraiomp firáp te yiki yak sámp mwanapon.

23 Taknámp nomo ponankor arop ankákáránk nomo ferámp mwanámp ke fek yiki yak ti mwanámpon. Manénkir te Kraisoí námpon. Tá nánkár wakmwaek mao arákarrá ék námmp fek te, nomo maomp firáp ponankor nomo ferámp mwanámpon. ✧

24 Am ke fek te ankank ponankor pwar naenámp. Tá Kraiso nkwakwe make ankank poukwap konap kárákáre tokwaeráp spirit kwatae ponankor tomoromp pwararea, mao kingnámp ankank ponankor poukeyak konámp Naropwar Kwaromp yae pap naenámp.

25 Am te apae riteanápe, Kwaro ponankor yopor arop Kraiomp pu ankore mek kák tenánko, mao ponankor pumpuri néri pwar naenámp.

26 Mao ponankor ankwap yopor arop wae fi tomore papea pwararea, sumpwiran kor ankár yak moi pap naenámp. ✧

27 Kwaromp Buk fek arakrá sénámpon: “Kwaro ankank ponankor maomp yae ankore mek kák tenámpono.” Aenámp nomo wae mérámpon: Kwaro ankank ponankor Kraiomp yae ankore mek kák námpao maok, Kwaro námoku te maomp yae ankore mek yak mono. ✧

28 Tá wakmwaek ankank ponankor Kraiomp yae ankore meki pwar nánko, Kwaromp Táráp námoku kareao kor Kwaromp yae ankore mek pap naenámp. Manénkir te ankank ponankor Kraiomp yae ankore mek kákeanánko, Krai námoku Kwaromp yae ankore mek pap námmp fek te,

Kwaro námoku fwap ankank ponankor maomp yépe kor tokwae kari yak naenámpon.

²⁹ Táte sumpwinap arop ferámp mwanap pourou moanáno te, apae fi kor kare fek arop ankwap fárakap sumpwinap aropao kor Kwaromp firáp korop naenámp yaewourrá, ént mek nér i konapon? Táte kare sumpwinámp arop ferámp mo naenámpanáno te, apaeritea arop fárakap sumpwi aropan yaewourrá ént mek nér i konapon?

³⁰ Sumpwinap arop ferámp moanáno te, kápae kare por arop ankwap fárakapao yinan tirá wour mwaria wae napo, yino mokopia pwar mo, ankár takrá fárakáp mwanámpon?

³¹ Ononamp fákáre, ono kare kar sénampon: Kumur méntép onan sumpwi pap naenámp ankankao kikip saráp yak konámp! Tá taknámp ankwap kare kar sénamp te, nomo ponankor Krai Jisasént yakáp námp yumwan ono warákár tokwae konampara, am kar érik sénampon. ✧

³² Ono ankank sámp nanamp fi kor ninik fek Efesus mek mamek yao pwae mekamp firént yorowari nampanáno te, am fek apae sámp nampon? Táte kare sumpwinap arop ferámp moanáno te, Kwaromp Buk fek sénámp niamp: “Oumpouran sumpwi mwanámpara, oukoumwan táman fir tokwae toupourrá fépérrá warákár mwaro.” ✧

³³ Takria arop fárakapao yumwan kwekár mwanape: “Nomo kwataenap arop fárakapént paokop náno te, am fárakapao nomp kwapwe kare ninik sámpá yampouroui papantáno.”

³⁴ Yumo ankár épéperépnámp ninik pwararea ninik yae-párak kipo. Yumo warko kwatae niniki kwapon. Yumo wawenk! Yumo ou mekamp ankwap fárakap te oukoumwan Kwarén mér mo, épérep napon. Aenapantá ono yiráp ninikan pwarápae sámpenkria māmá kar sénampon. ✧

‘Warko fárámp naenámp pourou te mwar pourouráp’rá sénámp kar

³⁵ Aeno arop ankwap arakrá turunk naeria námpon, “Sumpwinap arop fárakap te mokopia ferámp mwanapon? Ferámp nap fek te mokoep pourou ti mwanapon?”

³⁶ Ae te amo épérepri kwapon. Amo ankankou yoro i konap te, am ankankou yipi tarakére moria te yiki yak sámpria páre aok mono.

³⁷ Am ankankou amo yoro nap te pwae, tá aopwe kor táman yoro mono. Amo yu kor mwar yoro i konapon. Am te wit yánk, tá ankwap fir yánk, aran yoro i konapon.

³⁸ Mao námoku warákárnámp ninikaok Kwaro yowe kor, pwae, am yoroinap yu koran nénk konámpon. Tá mao nkwakwe make aopwe korráp pwae ankank, táte kápae kare pourouráp ki ankákárankrá yoroinapan nénk konámpon. ✧

³⁹ Ponankor pourou te ankárankamp pourouráp mono. Aropamp pourou mwar pourouráp, tá nape firamp pourou mwar pourouráp, tá antamp pourou mwar pourouráp, tá éntékamamp pourou mwar pourourápono.

⁴⁰ Tá waeman yámar mekamp ankank mwar pourouráp yak, apárokamp ankankao kor waeman mwar pourourápono. Aenámpan maok, yámar mek yakápnámp ankank te ankár ankárankamp pourouráp moporrápono. Tá apárok yakápnámp ankank mwar ankwap pourouráp moporrápono.

41 Yámar mwar ankwap waeráp, tá yunk mwar ankwap waeráp, tá térme fárákap mwar moumountukri waerápono.

42 Sumpwinap arop ferámp mwanapao kor takeno. Pourou nomo apár me mek pap námp te kwatae akwap konámpono. Aeno warko fárámp naenámp pourou wourékam te kwatae akwap naenámp pourou mono.

43 Pourou nomo apár me mek pap námp te, kwatae kare ankankono. Pourou warko fárámp naenámp te, kwapwe kare kareno. Pourou nomo apár me mek pap námp te, kárákáre morápono. Pourou warko fárámp naenámp te kárákáre tokwaerápono. ✧

44 Sumpwinámp pourou te sumpwi nánko pap konap te, apárok yakápinap pourouno. Pourou warko fárámp naenámp te yámar mek yak naenámp pourouno.

Nomo wae apárokamp pourou yak nánko, nke námp te, yámar mekamp pourouao kor yak naerámpon.

45 Kwaromp Buk fek kor am fek arakrá sénámpon: “Manénkirkamp arop Adam te Kwaro kwar fek yoroia yiki yak sánkámpon. Tá wakmwaekamp Adam te arop yiki yak sánk naenámp spiritono.” ✧

46 Aeno Spirit fekamp yiki yak te manénkir korop mono. Mámá apár mekamp yiki yak manénkir korop námpon. Tá Spirit fekamp yiki yak te wakmwaek korop námpono.

47 Manénkirkamp arop te apárokampono. Kwaro man kwar fek saráp yoroí námpono. Wakmwaekamp arop te yámar mekampono. ✧

48 Apárokamp arop ponankor am apárokamp arop Adam niamp kwar fek yoroinámp pourouráp napon. Tá arop ponankor Kraisén mér nap fek yámar mekamp arop yakáp nap te, Krais niamp wuri popwarono.

49 Oukoumwan nomo am apárokamp arop niamp wuri popwar yakáp námp te, taknámp nánkár wakmwaek nomo am yámar mekamp arop niamp wuri popwari yakáp mwanámpon.

50 Ononamp fákáre, ono yumwan waeman kare sénampon: Mámá apár mekamp arop te Kwaro náráp firáp taokeyak naenámp mek te yinkria maomp kwapwe kare ankank sámp mo kareno. Kwatae akwap konámp ankank te kwatae akwap mo i konámp ankank sámp mwanap pourou mono. ✧

51 Yumo wawenk! Ono mek wouroumpeyaknámp kar ankwap yumwan sénae rae. Nomo ponankor te sumpwi mo námpao maok, nomo ponankor ankwap pourouráp arákár mwanámpon.

52 Wakmwaek kar, pwarnámp wur aráp námp fek táman koupour ankár kar am korop naenámp. Ye. Wur aráp nánko, sumpwinap arop fákáre ferámpea maok, warko kwatae akwap naenámp pourou mono. Nomo oukoumwan sumpwi mo námp te, nomo ankwap pourouráp arákár mwanámpon. ✧

53 Am te ará: Mámá kwatae akwap konámp pourou te ankár fwap yaká yak naenámp pourou arákár naenámp. Mámá sumpwi konámp pourou ankár sumpwi mo, yiki yaká yak naenámp pourou arákár naenámp. ✧

54 Kare! Mámá pourou kwatae akwap konámp te mao fwap yaká yak naenámp pourou arákár naenámp. Tá mámá pourou sumpwi konámp te yiki yaká yak naenámp pourou arákár naenámp. Am taknámp ke fek

Kwaromp Buk fekamp kar kare kar korop naenámpon. Kwaromp Buk fek te arakrá sénámpon:

“Kwaro yorowar kwe-pwararea

sumpwiran apárok anámpea

tomorompá pwar naenámpon. ✧

55 Sumpwi e!

Waráp arop tirá nér i konap kárakáre te maeno?

Sumpwi e!

Waráp arop faoporrá épér i konap oump te maeno?” ✧

56 Sumpwiramp oump te kwatae ninikono. Kwatae ninikamp kárakáre te lono. ✧

57 Aeno nomo Kwarén ‘Aesio’rá sér mwaro. Nomp Tokwae Kar Jisas Krai-somp kárakáre fek Kwaro nomwan kárakáre sáp nánko, nomo sumpwiamp kárakáre kwe-pwar mwanámpon. ✧

58 Aenámpara, onomp ankwapyae fákáre kare, yumo ankár kárakáre fek yakáp kipo, poporokwe tae moroki kwaponno. Yumo te arakrá mérenk: Yumo Tokwae Karamp tére tokwae konap te kwaporok akwapá moyak naenámp pourou mono. Ae naenámpara, yumo ankár kápae kare por Tokwae Karamp tére te ankár tére kárakáre kipo. ✧

16

Mani koupoukarea Kristen ankwap fárakapan yaewour i konap kar

1 Ono oukoumwan am mani yumo koupoukarea Jerusalem mekamp Kwaromp koumteouráp arop fárakapan nénk mwaria nap táman ono sénae rae: Ono wae am tak tére mwanap mwae kup Galesia mekamp sios fákáreran yénkép nampono. Aeno yumo kor ankár taknámp kipo. ✧

2 Sande méntép yumo ponankor ankákárank te am wik fek sámpnap mani táman yumoku youroukoupia maok, píir-pwararea ankwapmwaeek mwar fek pap kipo. Aenapo, nánkár ono korop nanko, am fárakapan sánk mwanap mani te maenorá oupourounk mono.

3 Nánkár ono korop nanko te, ono yumoku ankár am ankank tia Jerusalem mek tukup mwanap arop farákápá pwarnap fárakapamp yaek am fárakapan mér mwanap pas sánkea nanko, tukup mwanaponno.

4 Táte ono ninikia fwaponno, ono kor akwap naeria nanko te, am fárakapan onont tukup mwanapon.

Pol akwapea Korin fákáreran nke naerianámp kar

5 Nánkár ono provins Masedonia mek yakápnep sios fárakapan manénkir akwapá nkea pwarará maok, wakmwaeek yumonapok korop nanampon. ✧

6 Ae te ono yumont yak tae morok nanamponno. Ono mér mono. Ono yumont yakrá akwapea solwara ouwi tokwae koropria námpare konámp ke pwar nánko, wakmwaeek ono ankwap némpouk akwap naeria nanko, yumo fwap onan mwaeakok sámp-kérép mwanapon.

7 Yumo wae mérapon: Ono yumwan mwaeakok saráp nke te monoria nampon. Táte Tokwae Karao onan ‘Takaerá sénánko te, ono yumont kánámpár yak nanamp ninik nampon.

⁸ Aeno oukoumwan te ono Efesus mek mamek yakrá akwapea Pentikos yae * korop námp fek nanamp ninik nampono.

⁹ Am te apae riteanápe, Kwaro onan wae mwae kup yoroi tenánko, ono kápae kare koumteouráp arop Kristen mwanap yaewour nanamp tére tokwae yak námp. Tá kápae kare arop Kwaromp karan yopor napao kor yakáp napan maok, kwatae wampweno. ✧

¹⁰ Nánkár wakmwaek Timoti yumonapok akwap nángo te, yumo ankár man yaewour napo, yumo ou mek apáp mo, yonkwae porokwe fek yak naenámp. Mao te onoku i konampnámp Tokwae Karamp tére konámp aropono. ✧

¹¹ Aenámpan takria arop ankwap mao te kwaporok párák yáraknámp aropan mpweria man younkwe sánk mwanape, mono. Yumo ankár man yonkwae porokwe sánkrá yakápria, wakmwaek man mwaeak sámp-kérép napo, mao fwap ononampok arákarrá korop naenámp. Ono mao ntia ankwapyae fárákan yépék nampon. ✧

¹² Tá nomp ankwapnáp Apolosomp karao kor aránon: Ono kápae kare por mao ankwapyae fákáreran yumwan tukupá nkenkria kar kárákáre fek sénampan maok, mao, oukoumwan má ke fek ampok akwap te monoria námp. Aeno nánkár mao akwap naenámp ke pwi yak nángo, nkeria te fwap akwap naenámp. ✧

Kar pwarnámp mwaekamp kar

¹³ Yumo ankár fwapia yérékrá, yiráp Kwarén mérnep am te ninik kárákáre fek sámp yakáp kipo. Yumo ankwap ankankan apápi kwaponno. Yumo ankár kárákáre kor fek fokopeyakáp kipo. ✧

¹⁴ Ponankor ankank yumo tére nap te yumo ankár Kwarén nourouprá, tá arop ankwap fárákan kor nourouprá tére kipo.

¹⁵ Ononamp fákáre, yumo te Stefanas ntia maomp firáp arop fárákan provins Akaia ankwap fárákan oukoumwan Kristen mo napo, am fárákan manékir Kristeniap wae mérapono. Mao námokuráp ninik fek Kwaromp koumteouráp aropan yaewour mwanap tére sámpapono. Ono yumwan takenkria kárákáre namp te, ✧

¹⁶ yumo ankár take pourouráp aropamp yae ankore mek yakáp, tá ponankor am fárákan yaewourrá tére kárákárenap arop fárákan kor, maomp yae ankore mek yakápenkria nampon. ✧

¹⁷ Stefanas, tá Fortunatus, tá Akaikus mao yumwan ér-pwarará wae ononampok korop nap táman, ono warákár nampon. Am te apae riteanápe, yumo te onan koropá nke mwanap pourou mo napon.

¹⁸ Aenapantá mao tak nap támao onan yonkwae porokwe ntia warákár ninik sápria, yumwan kor yonkwae porokwe sánk napon. Aenapara, yumo ankár take pourouráp arop fárákan te maomp kwapwe kare ninik táman warákár kipo. ✧

¹⁹ Provins Esia mekamp sios fákáre yumwan 'Gude'rá sénapono. Akwila ntia Prisila anákwap ntia maomp nap mek koupoukour konap sios fákáre yumwan nomo ponankor Tokwae Karampara, yumwan warákár tokwaeria 'Gude'rá sénapon. ✧

* **16:8:** Ap 2:1 fekamp kar fi nkeampo. ✧ **16:9:** Ap 19:1-2,8-10 ✧ **16:10:** 1 Ko 4:17 ✧ **16:11:** 1 Ti 4:12 ✧ **16:12:** 1 Ko 3:6 ✧ **16:13:** Ef 6:10 ✧ **16:15:** 1 Ko 1:16 ✧ **16:16:** 1 Te 5:12 ✧ **16:18:** Fl 2:29 ✧ **16:19:** Ro 16:3-5

²⁰ Mapekamp ponankor ankwapyae fákáre yumwan 'Gude'rá sénapon. Nomo Kwaromp koumteouráp aropao i konap ninik fek, nomp ankwapyae fákáreran yumo ponankor ankákárank man nounourouprá yae ninir kipo.

²¹ Ono Pol onokump yae fek † māmá 'Gude'rá sénamp kar kumwi nampono.

²² Táte arop ankwap Tokwae Karan nouroup mo námp te, mao te yaomwi mek pik naenámp arop yak námpon. Tokwae Kar e, amo koropae! ✨

²³ Ono ninik namp te, Jisas Tokwae Karao námokuráp ninik fek yumwan yaewour i konámp ninik fwap yumont yakanoria nampon.

²⁴ Nomo ponankor Krai Jisasompara, ono yumwan ponankor nouroup kare nampon.

† **16:21:** Pas kápae kare te Polo sénánko, arop ankwapao kumwi námpono. Mámá yáre fek te Pol námoku kumwi námpono. ✨ **16:22:** Yé 22:20

Polo Korin Firampor Wakmwaek Kumwimp Pas Mekia Akwapnámp Kar

Wakmwaek ankwap yopwar fek Polo provins Masedonia mek yakria, mámá pas ankwap por taknámp kumwia Korin mek yakápnap Kristen fákáreran sámp-kérépámpon.

Am ke fek Polomp manénkirkamp pas Korin mek kérép námp fek te, Taitus am mek yakria Kristen fárákapan yaewourimpon.

Am ke fek Taitus nke nángo, ankwap fárákap Polomp kar wawia náráp kwatae ninik párapok napo maok, ankwap fárákap te sérrá, 'Pol te aposel kare mono' ria, náráp ninik kwatae fwapokwap mono.

Wakmwaek Taituso Polonámpok akwapea, Korin mekamp aropao térenap ninik farákáprá sér. Aenángo maok, am ke fek Polo warko pas ankwap kumwia Korin mek sámp-kérép. Mao am fárákapan námoku aposel yak námp fi kor érik farákarrá sér. Tá Jerusalem mekamp Kwaromp koumteouráp aropampor 'Mani nánapi pap kip'rá sénámpon. Tá faek te 'Kwekár aposel fárákapan mér kip'rá sénámpon.

¹ Ono Pol, onan Kwaro námoku náráp ninik fek Krai Jisasomp aposel pap námpon. Ono mámá pas kumwi nae rae. Timoti yino Kwaromp sios mekamp koumteouráp arop Korin mek yakáp nap, ntia provins Akaia mek yakáp nap yumonapok sámp-kérép re. ✧

² Ono ninik namp te, nomp naropwar Kwar ntia Jisas Krai Tokwae Karao fwap námokuráp ninik fek yumwan aropompria yaewour nepo, yumo yonkwae porokwe fek yakápenkria nampon. ✧

Polo Kwarén 'Aesio'rá sénámp kar

³ Kwar, tá nomp Tokwae Kar Jisas Krai somp Kwar, tá maomp Naropwar, mao te nomwan yonkwae touwe konámp nomp Naropwarono. Mao te ponankor koumteouráp aropamp ninik mek kápae tokwae sámp napo, yaewouria ninik mek kárákare sánk konámpon. Nomo mámá ankank táman ninikia 'Aesio'rá sér mwaro. ✧

⁴ Yinan kápae kare kwataenámp ankank korop námpan kor, mao támao yinan yaewouria ninik mek kárákare sánk konámpono. Ae konámpara, yino fwap arop ankwap fárákap kápae kare ankank kwatae korop námpon kor, man yaewouria ninik mek kárákare sánk mwanámpon. Kwaro yinan yaewouria ninik mek kárákare sáp konámp niamp yino kor tak mwanámpon.

⁵ Kraiso touwe tokwae sámpámpan yino kor sámp konámpon. Tá taknámp Krai yinan yaewouria ninik mek kárákare sánk konámpao yinan topwarámpi yak námpon.

⁶ Táte yino touwe sámp námp te, am támao yumwan yaewouria, yiráp ninik mek kárákare sánk konámpono. Táte Kwaro yinomp ninik mek yaewouria kárákare sáp námp te, yiráp ninik mek kor tak naenámpon. Táte Kwaro yinan yaewour námp te, mao yumwan yaewouria yiráp ninik mek kárákare sánk konámp fek yino sámp konámp touwe niamp sámpea, fwap kárákare fek yakáp mwanámpono.

✧ 1:1: 1 Ko 1:1 ✧ 1:2: 1 Ko 1:3 ✧ 1:3: Ro 15:5-6; 1 Pi 1:3

⁷ Tá yino mér kárakáre kare námpara, yumo kárakáre fek yakáp mwanapon. Yino te wae mérámpon: Yumo yinont touwe sámp napara, taknámp yumo yinont Kwaro yaewouria ninik mek kárakáre sámp konámp sámp mwanapon.

⁸ Ankwapyae fákáre, yino ník námp te, yumo yinan provins Esia mek touwe tokwae koropámp aran mérenke! Yoporop touwe tokwae kwatae yinan tirá néria yinomp kárakáre kwe-pwar nángo, yinomp ninik te wae surumpwi kan niniki námpon. ✧

⁹ Kare karono, yino am touwe tokwae sámp námp te, wae jaso aropan ‘Sumpwi nanap’rá sénánko wanámp niampon. Am koropnámp touwe te yino, yinokump kárakáre fek námponorá ninik mwanámpan te mono. Yino ankár Kwaromp kárakáre mao sumpwinap arop fárámpá pap konámpan ninik mwanámpani námpon.

¹⁰ Am ankank kwatae te waeman yinan tirá wour naeria námpan maok, Kwaro yinan warko érékép námpon. Tá nánkár wawnwaek kor yinan warko érékép naenámpon. Tá yino man mér kárakáre nángo, kápae kare por ankank kwataerao yinan sámpá yampourounámp ke fek, mao yinan warko éréképeanánko, yino fwapi yakáp mwanámpan námpon.

¹¹ Aeno yumo ankár yinan yaewourrá kar toropwap kipo. Kwaro kápae kare kounteouráp aropamp kar toropwap wawia mao yinan yaewour naenámpon. Tá kápae kare kounteouráp arop Kwaro yinan yaewour námp nkea man ‘Aesio’rá sér mwanapon. ✧

Polo tére naenámp fi farákarrá sénámp kar

¹² Ono te máná ankárankamp ankank táman warákár konampono: Onomp ninik mek te Kwaro onan sápnámp yae-párak kare ninik, tá kare kar ninik fek tére konampan saráp mér nampon. Ponankor kounteouráp arop ou mek on ankár am ninik fek yáarak nampao maok, yumo ou mek te kápae kare por am ninikaok saráprá yáarak nampon. Kwaro onan aropompia am ninik sápnámp te, apárokamp aropamp mér niamp pourouráp te mono. ✧

¹³⁻¹⁴ Ono yiráp por pas kumwia sámp-kérépamp ke fek te, yumo fwap farákápea fi kor mér mwanapan saráp kumwi konampono. Ono te mwar pourouráp kar yiráp por kumwi mo i konampono. Tá kare, kápae kare kar ono kumwi namp te, yumo oukouwman fwapi mér mo. Aeno onomp ninik te, yumo ankár onomp kar fi ponankor méria maok, nomp Tokwae Kar Jisaso kot tokwae naenámp yae fek, ono yumwan warákár nanamp puri fek yumo onan kor warákár mwanapon. ✧

¹⁵⁻¹⁶ Yumo te ononamp kwapwe kare ninikan nkea, warákár mwaria naprá mér kárakáre nampon. Tá ono am fi fek táman wokwaek sérrá, “Ono yumonapokmékir akwapea yumwan nkea pwarará provins Masedonia mek akwapea, warko Masedonia pwarará yumonapok arákarrá korop.” Aenanko, am ninik fek Kwaro yumwan ankwap por warákár sánk nángo, anánk por warákár mwanapon. Tá onomp ninik te yumo fwap onan Judia mek akwap nanamp yaewour mwanapan mpwe ninikiampon.

¹⁷ Aeampam maok, ae te mokopono? Yumo ník nap te, ono yumwan kwekárrá am kar séri namp nie? Yumo onan te apárokamp aropao i konámp niamp kar mwar séria ‘Yeno’ ritea, warko ankwap-ankwap kar fek akwapria ‘Mono’rá sér i konámpao námpwe rape? Ono tak mo kareno!

18 Kwar te námokuráp ponankor karwaok i konámpara, taknámp ono yumwan kare kar sénampon. Ono kápae kare kar yumwan sér i konamp te, 'Yeno'rá sénamp, 'Mono'rá sénamp énékér yak mono.

19 Ono, tá Sailas, tá Timoti yino yumo ou mek kar farákápámp am te Kwaromp Táráp Jisas Kraisomp karonu. Tá yumo wae mérapon: Krais te 'Yeno'rá sér, 'Mono'rá sér i konámp énékér yaknámp arop mono. Krais te kar kare kar saráp séria 'Yeno' ri konámpono.

20 Ye! Kwaromp kápae kare kar am 'Apae nanamp'rá séri námp yak nánko, nomo Kraiso térem p nkea 'Ye, kare karonu'rá ninik mwanámpono. Aenámpara, Kwaromp kar wa námp fek nomo Kraisomp e fek sérrá, 'Am kar te kareno' ria Kwaromp e narek sampok konámpon. ✧

21 Tá Kwaro námoku yinan yumont kárakáre sámp nánko, nomo Kraiséén mérnámp kárakáre fek yakáp námpon. Tá takria mao nánapia,

22 mao námoku nomwan, náráponoria taok-pap nampria, nomp ninik mek Yiki Kor Spirit pap námpon. Am Yiki Kor Spirit te Kwaro nomwan, ankank wakmwaek sánk nanampria manmékir sápnámp ankank niámpon. Aenámpara, nomo fwap arakrá mér mwanámpon: Kare, mao ponankor sámp nae-námpria ninik mwanámpon. ✧

Pol Korin mek koupour akwap moimp fi kor ninik

23 Onomp ninik mek ponankor méri yaknámp Kwaromp e fek ono kare kar sénamp te ará: Ono apaeritea Korin mek koupour korop moi nampanápe, ono koropea yumwan yopor nanko, yumo pwarápae sámpantá ninámpono. ✧

24 Apae yino 'Yiráp mérapan poukwap námp'rá sénámpanápe, mono. Am mér te waeman yumoku kárakáre fek fokouri yakápi naponu. Aenapara, yino te párák yumont tére nánko, yiráp ninik mek warákár koropanoria námpon. ✧

2

1 Tá onokump ninik mek te wae arakrá séri nampono: Ono warko yumonapok akwapea yiráp ninik kápae fárámpea pap mono. ✧

2 Táte ono yiráp ninik mek yonkwae kápae sánk nanko te, wa fwap onomp ninik mek warákár sámp naenámpon? Am te apae riteanápe, onan warákár sámp mwanap te yumo támaono.

3 Yumo te onan warákár fwap sámp konap koumteouráp aropara, ono yumonapok akwapea nanko, yumo onan ninik kápae sámp te monoria nampon. Am táman maok, ono wokwaek pas kumwiampon. Ono te wae mérampon: Táte yumoku fwapokwapi pwate napo, ono am fek warákár nanko te, yumo kor am táman warákár napon.

4 Kare, wokwaek ono yiráp por pas kumwiampe ke fek te, onomp ninik mek kápae tokwae sámpea, yonkwae touweria ono kápae kare ém méntéiriampon. Ono, yiráp ninik mek kápae sámp mwanapria, am pas kumwi mono. Ono am pas kumwiampe te, ono yumwan nouroup kare namp nkea mérenkria ninámpon. ✧

Arop námwan kwatae ninik napo, ník mo pwar mwanap kar

5 Arop ankwapao ninik kápae fárámpea mwanap ankank sankorop-pap námp te, mao te onomp ninik mek kápae tokwae kar sámp mono. Kánanke kwarokon.

Mao te yumwan yiráp ponankor ninik mek kápae nénk námpon. Ono te kar kárakáre fek sér te monoria namp kwamp, 'Ankwap fárakapamp ninik mek kápae kánanke sámp nap'rá sénampono. ✧

⁶ Yiráp ou mekamp kápae kare arop am takinámp aropan nopok touwe sánk nap te, maomp kwatae niniki námp fek pwi námp támaono.

⁷ Aeno yumo ankwap ninikan oukoumwan ninikenke: Yumo maomp kwatae ninik nik mo, pwarará man yonkwae porokwe mwanap te kwapwe kareno. Takria kápae tokwae kar am aropan anámpá papantáno.

⁸ Aeria maok, ono yumwan kárakáre fek sénae namp te ará: Yumo man oukoumwan aropomp nap man yéncép kipo.

⁹ Ono wokwaek am pas kumwiamp te, yumo am aropan mokopia fwapokwap mwanap nke naeria kumwiampon. Yumo te, ankank ponankor ono kumwiamp karwaokria ankank ponankor tére nap ni mo nierá mér naeria niampon.

¹⁰ Táte yumo arop ankwapan kwatae ninik nik mo pwar nap te, ono kor nik mo pwar konampon. Aeno kare, ono kare nik mo pwar nanamp ankank yak nángo te, ono Kraiso nke námp fek yumwan yaewour nanampria nik mo pwar nampon.

¹¹ Ono am tak namp te apae riteanápe, nomo Satanomp ninik te wae mérámpon. Takria mao nomwan kwekária nomwan kwe-pwarantánoria apápria nampon. ✧

Taitusén nke naerianámp kar

¹² Ono wokwaek taun Troas mek Kraiso Kwapwe Kare Kar farákáp naeria akwapamp fek te, Tokwae Karao ono tak tére nanamp mwae kup kik-pwararámpon.

¹³ Aempan maok, onomp ninik te porokwe fek yak mono. Am te apae riteanápe, ono onomp ankwapnáp Taitusén nke moria nampon. Aeria maok, ono Troas fákáreran pwarará koroepa provins Masedonia mekiampon. ✧

Aposel fákáre Kwaromp kárakáre fek yorowar kwe-pwar konap kar

¹⁴ Oukoumwan te ono Kwarén 'Aesio'rá sénampon. Am te apae riteanápe, Kwaro kápae kare por yinan yaewour nángo, yino Kraisént Satanomp kárakáreran kwe-pwar námpon. Aeria yinan yaewour nángo, yino Kwaromp kar farákáp nángo, am arop fárakáp Kraisént mér sámp napon. Aenapo am mér te nánákáre kwapweran ouwira kápae kare mwae tia akwapránk námp niampon. ✧

¹⁵ Tá kare karonu, yinoku támao waeman yankap konap paura nánákáre kwapwe niamp nángo, Kraiso sámpea Kwarén ofa sánk námpon. Am nánákáre te yámar mek pok mwanap mwaeoak yakápnap arop ou mek akwap, te yaomwi mek pik mwanap mwaeoak yakápnap arop ou mek kuri akwap námpon. ✧

¹⁶ Am yaomwi mek pik mwanap mwaeoak yakápnap arop fárakapao nunump nap te, arop sumpwi mákáre niampria, am támao am fárakapan sumpwi nénk konámpon. Aeno yámar mek pok mwanap mwaeoak yakápnap fárakapao nunump nap te yiki yakáp mwanap nánákáre niamp nángo, am támao am fárakapan yiki yak nénk námpon. Wa mokop am tére naenám fwap pwi kare yak námpon?

¹⁷ Aeno yumo te wae mérapon: Yino te kápae kare arop am fek ankank ti mwaria, Kwaromp kar farákáp konap niamp te mono. Yino te Kwaro námoku am tére sápeanánko, yae-párak kare térerá tukup námpono. Yino te Kraisént ankárankamp ninik fek, tá Kwaro nke námamp fek yae-párak kare kar farákáp konámpon.

3

‘Wourékam kontrakamp tére arop’rá sénámp kar

¹ Ae te oukoumwan yino warko yinokump e narek sampok mwanámp nie? Ae te yino arop ankwap farákápao i konapnámamp yino ankár yumwan, yinomp e narek sampokenkria arop ankwap farákápao yumwan pas kumwi nap sánk námamp nie? Tá yumo ankár yinan yaewourrá take pourouráp pas kumwi nap nie? Am te mono. ✧

² Yinomp e narek sampok mwanap pas te yumo kare támaono. Aenapo am pas fekamp kumwi te yinomp ninik mek tank námpon. Arop ponankor am pas nkerá farákápria mér mwanapon.

³ Yumo te Kraiso kumwinámamp pas érik karaok yakáp napono. Yinomp tére fek Kraiso am pas kumwi námpon. Mao te ing fek kumwi mono. Yiki Yak konámamp Kwaromp Spirit fek kumwi námpon. Mao te yumwi worare fek kumwi mono. Mao te aropamp ninik mek kumwi námpono. ✧

⁴ Yino am takrá sénámp fi te aráno: Kraiso yino man mér mwanámp papeanánko, yino Kwarén mér kare námpara, yino sérrá:

⁵ Kare yinoku te mámá tére mwanámp pwi mo námpara, yino te ‘Yinoku ankank tére nám’rá sér mono. Kwar ankárankampao saráp yino tére mwanámp fwap pwi pap konámpon.

⁶ Mao támao yinan tére mwanámp pwi pap nánko, yino wourékam kontrakamp tére arop yakáp námpon. Am kontrak te lo fekamp kumwi ankank mono. Am te Yiki Kor Spiritamp ankankono. Loamp kumwi te, yumo ankár sumpwi mwanapan yéknép námpon. Aeno Yiki Kor Spirit te aropan yiki yak sánk konampon. ✧

⁷ Yumo ninikenke! Kwaro yumo kárakáre fek lo kumwimp te náráp wae kwapwe méntér koropámpon. Aenko, Mosesomp yimetápok te am wae tákapánko yakea wakmwaek éréképrá akwapámpan maok, Israel fákáre maomp yimetápok nke mwanap pourou mono. Aeno am lo sumpwi konap nénk námamp te, am wae kwapwerént takrá koropámpao maok, ✧

⁸ oukoumwan Kwaro koumteouráp aropan Yiki Kor Spirit nénk naeria tére námamp te, am táman kwe-pwararea Kwaromp wae tokwae kar sámp napon. ✧

⁹ Am loamp tére te nomwan kotria sérrá, ‘Nomo ankár yaomwi mek pik mwanám’rá sénámpon. Aeno táte maomp tére Kwaromp wae tokwae méntér koropámpan nánko te, koumteouráp aropao Kwaro nke námamp fek yae-párak kare arop yakáp nap wakmwaek korop námamp te yoporop wae tokwae kar méntér korop námpon. ✧

¹⁰ Am loamp téreao sámpá yaknámamp wae te oukoumwan am wae te warko yak mo námamp niampon. Am te apae riteanápe, mámá ankwap Kraiso tére námampao man kwe-pwarará yoporop wae tokwae kari yak námpon.

✧ 3:1: Ap 18:27 ✧ 3:3: Kis 24:12 ✧ 3:6: Jo 6:63; Ro 7:6 ✧ 3:7: Kis 34:30 ✧ 3:8: Ga 3:2-5

✧ 3:9: Ro 3:21

11 Am loamp tére pwar naerianámp te, Kwaromp waerént korop námpon. Aenámpara, am Spiritomp tére yaká yak konámp te, Kwaromp wae tokwae karrápono.

12 Yino am wae tokwae yinan tokwae kari yaká yak naenámpria mér kareria am táman yépék námpara, apáp mono. Yino ankár érik karaok kar farákáp konámpon.

13 Yino Mosesoimp niamp mono. Israel firao Mosesomp yimetápokamp wae érik éréképrá akwap nánko nkeantánoria waempyam woukoup tenámpono.

14 Aempan maok, am Israel firamp ninik te oukoumwan fákapá yakámpon. Aempara, kápae kare por am fárákap te épi kontrak fekamp karan nkerá farákáp napo maok, am waempyam támao maomp ninik mek nánánkári yakrá koroea oukoumwan námpon. Am aokorop-pwar naenámp arop te yak mono. Aenángo oukoumwan Kraisen mér nap fek maok, Kwaro am waempyam aokorop-sir konámpon. ✧

15 Ye! Kápae kare por am fárákap te Mosesomp lo kar nkea farákáp napao, maomp ninik mek waempyam nánkárápá yak nánko koroea oukoumwan napon.

16 Aeno táte arop kwatae ninik pwararea Tokwae Karaonámpok akwap naerianángo te, Kwaro am waempyam aokoropá sir konámpon. ✧

17 Mámá yaknám 'Tokwae Kar'rá sénámp te Spiritono. Táte Tokwae Karamp Spirit arop ankwapént yak nánko te, ankank ankwap am aropan nánánkár mono. Mao te amwar kar yak námpon. ✧

18 Tá nomo ponankor nomp yimetápok nánkáráp mwanámp ankank yak mono. Aenámpara, Tokwae Karamp wae tokwae nomonámpok korop námp te, nomo te nke konap wunéri kor fekamp waerao arop pourouk akwapá tákap námp niampnon. Kápae kare por nomo am wae sámpa wae nánko maok, am waerao nomwan ankwap pourourápi pap nánko, nomo te Tokwae Kar námokuráp wunéri niamp fek yakáp námpon. Tokwae Kar mao te Spiritara, tak námpon.

4

Porokwenámp arop ntia Kwaromp kwapwe kare ankankan sénámp kar

1 Kwaro yinan aropompia maomp kar farákáp mwanámp tére sáp námpara, yino te am térean kokwae mo i konámpono.

2 Yino te pwarápaie konap kwatae ninik mek yak námp te waeman younkwe mwaek sirari námpon. Yino te kwekár ninik fek paokop mo i konámpono. Yino te Kwaromp kar pwararó ankwap kar sér mo i konámpono. Yino te kare kar kar érik farákáp nánko, arop ponankor fwap yinomp ninik youroukoupia yino Kwaro nke námp fek yae-párák kare ninik fek tére námp mér mwanapon.

3 Aeno táte ankwap fárákap am yino farákáp konámp Kwapwe Kare Kar fi mér mo nap te, am fárákapamp ninik mek oukoumwan waempyam nánkáráp yak nánko, yaomwi mek pik mwanap mwaeao yakáp napara napon.

4 Mámá apár mekamp kwekár kwar Satano am Kwarén mér monap arop fárákapamp ninik mek te nánánkári fákeyak námpon. Aenángo, Kraisoimp Kwapwe Kare Karamp wae yokor námp te, am fárákapamp ninik mek akwap

naenámp pourou mo námpara, am fárákáp Kraiséen nkea, Kwaro kor take pourouráponorá mér mo napon.

⁵ Yino te yinoku i konámp ninikan farákáp mo i konámpono. Yino te 'Krais Jisas támao nomp Tokwae Kar'rá séria, tá yino te Jisasomp e narek sampok mwaria, yiráp tere arop niamp yakáp námpono.

⁶ Wokwaeek kar Kwaro ankank yoronámp ke fek mao sérrá, "Kirikip mek wae koropano." Aerimpan am Kwaromp wae támao koropea yinont yakria yinomp ninik mek am wae tokwae puri yak námpon. Am wae te arakimpon: Yino Jisas Kraisomp yimetápokamp wae tokwae nkea, am fek Kwaromp wae ntia kárákáre tokwae mérámpon. ✧

⁷ Aeno yumo nke napo, mámá Kwaromp Kwapwe Kare Kar yino kárákáre mo, arop mwarao sámp-fákeyak námp te, kwar fekamp kárákáre mo faokor konámp sospen kwatae mek mani ankank kwapwe kareao tank námp ni- ampon. Aenámpara, arop fárákáp ponankor am Kwaromp kárákáre tokwae nke mwanapon. Am te yinomp kárákáre mono.

⁸ Yinan kápae kare apárok mwaek yinomp pourouk touwe kwatae koropánk námpao maok, yinomp kárákáreran taokarrá pap mwanap pourou mono. Kápae kare ankank yinomp ninik sámpá yampourou námpan maok, yinomp ninik te kwatae akwap mono.

⁹ Arop fárákáp yinan kwatae pap mwaria yérépe napan maok, Kwar te yinan pwar mo i konámpono. Tá arop fárákápao yinan fupukrá némpouk épér napan maok, am fárákápao ponankor yinan surumpwi kák mono.

¹⁰ Yino te kápae kare por Jisas sumpwi námp niamp take pourouráp yinan kor korop nae-rámponoria niki-samp paokop i konámpon. Aenámpara, Jisasomp yiki yaká yakao kor yinomp pourouk érik yak nánko arop nke konapono.

¹¹ Yino te Jisasomp tere námpara, kápae kare ke fek yino yiki yakáp nánko, arop fárákáp yinan tirá wour mwaria koupourou i konapon. Aenapo Jisasomp yiki yakao kor yinomp sumpwi mwanámp pourouk érik yak konámpon.

¹² Aenámpara aposel yinan sumpwirao náráp tere konámpan maok, tá am fek Jisasomp yiki yakao yumwan tere námpon.

¹³ Yino Jisasén mér námp am ninik te Kwaromp Buk fek sénámp niamp wuri popwar námpon. Mao sérrá, "Ono wae Kwarén mér nampara, ono érik sénampon." Yino kor wae mér námpara, yino am mér námp érik sér i konámpon.

¹⁴ Yino wae arakrá mérámpon: Kwaro Jisas Tokwae Karan fárámpea papámpara, mao yinan kor Jisasént fárámpea papria yinan yumont éréképa akwapea Jisasomp wonae fik pwate nánko, yakáp mwanámpon. ✧

¹⁵ Am ankank ponankor yinan korop námp te yumwan yaewour nanampan námpon. Am ninik fek táman Kwaromp aropomp fwap kápae kare koumteouráp aropan térea wae nánko, am koumteouráp arop fárákáp fwap Kwarén fáparák tokwaeria maomp e sakap mwanapon.

Aposel fákáre Kwarén méria kárákáre sámpnap kar

¹⁶ Nomo te am Kwaro kwapwe kare tere námp táman ninikria Kwaromp tere te poporokweria pwar mo, kárákáre fek tere konámpono. Tá kare nomp pourou te kwatae akwap naeria námpan maok, wampweno. Yinomp waemp te kumur méntép ninik wourékam sámp konámpono.

17 Am te ará: Mámá touwe yinan korop námp te kánanke kwarokria, am te fae tákáre ke fek saráp yak námp. Aeno ami námp fek nopok nánkár wakmwaek te, yámar mek kwapwe kare tankáp mwanámp yaká yak naenámp sámp mwanámp. Am kwapwe kare tank yámar mek sámp mwanámp te, mámá touwe sámp námp táman kámákár kare akwap námp.

18 Tá nomo te ankank yi fek nke námp táman tokoreyakáp mo i konámpono. Nomo te ankank nomo yi fek nke mo i konámpan kárákáre fek tokore yakáp i konámpon. Am te apae riteanápe, nomo yi fek nkenámp ankank te fae tákáre ke fek saráp yak naenámp. Aeno am kwapwe kare ankank nomo yi fek nke mwanámp pourou mo námp te, am te yaká yak naenámpara, nomo am táman saráp tokore yakáp námp. ✧

5

Apárok yakápnap ntia yámar mek yakáp mwanámp kar

1 Nomo wae takrá mér námp te ará: Mámá sákae nomo am mek yakáp námp am turupwi nángo te, nomo waeman nap kwapwe kare Kwaro nomwan sámp naerianámp yak námp. Am te aropao yae fek ti moi napono. Am te yámar mek yakria ankár taki yaká yak naenámp. ✧

2 Nomo oukoumwan mámá nap mek yakáp námp fek te, nomp am nap yámar mek yak námp táman sámp mwar karrá éménkrá yakáp námp. Am yámar mek yaknámp nap te waempyamnámp nomp pourouk oupoupouri yak naenámp. ✧

3 Am te apae riteanápe Kwaro am nomp pourouk yirímp tenánko te, nomo pourou mwar yakáp mono.

4 Ye, kare, nomo oukoumwan mámá sákae mek yakáprá touwe sámprá éménkrá yakáp námp. Am te apae nomp épi pourou man pwar mwarrá sénámpanápe mono. Nomo te wourékam pourouan waempyam wourékamnámp sámpea mámá sumpwi mwanámp pourouk yirímp nángo, mao fwap yiki yak kare sámpanoria námp. ✧

5 Kwaro námoku nomwan am yiki yak sámp mwanapria nánapi pwararea, mao nomwan Yiki Kor Spirit wae sámp námp. Yiki Kor Spirit am te ankank Kwaro nomwan wakmwaek sámp naenámp yak nángo, manénkir sápnámp ankankono. Waeman kare karonno, mao fwap nomwan ankár ponankor ti-sámp naenámp mérámpon. ✧

6 Ae naenámpara, am támao kápae kare por nomwan ninik kárákáre sámp konámpon. Nomo te wae mér, oukoumwan nomp pourou kare fek yakápnámp ke fek te, Tokwae Karént maomp némpouk yakáp mono.

7 Nomo oukoumwan man mér námp fek saráp paokop námp. Nomo te man oukoumwan nke mono. ✧

8 Aeno ono wae sénámpon: Nomp ninik am fek táman warákárrá kárákáre yakria, nomo mámá pourou mapek pwarará pokea Tokwae Karént mao yaknámp némpouk yakáp nángo, am te nomp némp kare yakano kar námp. ✧

9 Aenámpan maok, wampweno. Nomo apae némpouk yakáp námp kápae kare por nomo ninik kárákáre fek yakáprá, Tokwae Karao warákárnámp ninik fek tére konámpon.

¹⁰ Am te apae riteanápe, nomo wae mér, nomo ponankor te Kraiso kot námp fek nomo tukup mwanámpono. Aeria táte nomo oukoumwan pourou yiki yakáp námp fek kwatae niniki námp, tá kwapwe kare niniki námp, am ankank ponankor nomo ankákárank am takinámp puri fek nopok sámp mwanámpon.

Nomo arop fárakap Kwarént nouroup mwanap yaewour mwanámp kar

¹¹ Yino Kwaro nomwan takrá youroukoup naenámpan ninikia apáp námpara, yino arop fárakapan, Kwarén mérenkria maomp ninik mek kékéménk námpon. Aenámpan maok, Kwaro nke námp fek te yino wae kwataenámpan ninik fek tére mono. Yinomp ninik ponankor te Kwaro wae méri yak námpon. Onomp ninik te, yumo kor yinan, yae-párak kare tére naponora ninikenkria námpon.

¹² Mámá kar te yino yinokump eran sakap nángo, yumo yinan kwapwe kare aropra ninikenkria kar porokwerá sér mono. Yinomp kwapwe kare ninikan warákárenkria, mámá kar kumwi námpono. Yinomp ninik te yumo fwap arop fárakap pourou mwar táman warákárria aropamp ninik younkou-pia warákár mo i konap arop fárakapamp kar pwarokwaprá sér mwanapria námpon.

¹³ Táte kare, yinan 'Épépérép nap'rá sénapan maok, wampweno. Yino te Kwaromp tére námpan maok, yino arop nke nap fek épépérép niamp námpono. Aeno táte yino yae-párak ninik fek tére námp te, am támao yumwan yaewour naenámpra námpon.

¹⁴ Am te apae riteanápe, Kraiso mp yonkwae touwerao yinan tére mek kákea poukwapá akwap nángo tére námpon. Yino waeman énoukou-pia wuri nkea wae mér námpon: Arop ankáránkampa nomwan ponankor ér-pwarará sumpwi námpon. Am takinámp támao maok, waeman nomo ponankor mént koumpa sumpwi námp niampno.

¹⁵ Mao taki námp támao yiki yak sámpnámp arop nomwan yaewour námpara, warko nomoku nomp ninik fek paokop mono. Nomo ankár am arop nomwan ér-pwarará sumpwia warko fárámp námp, man saráp ninikrá paokop mwanámpon. ✧

¹⁶ Aeria maok, nomo Kristen yakápra koroepa oukoumwan námp te, warko épi ninikaokria arop ankwapaonap ninik youroukoup mo i konámpono. Tá kare nomo wokwaek te épi ninikaokria Kraiso mp ninikan takrá youroukoupimpono. Aeno oukoumwan te yino man take ninik fek youroukoup mo i konámpono.

¹⁷ Aenámpara, arop ankwap Kraisént koumpá yak námp te, Kwaro man wourékam kare yoroí páte nángo yak námpon. Yumo fwapi wawenk: Oukoumwan te épi ninik fek paokop i konap te wae ponankor pwate nángo, wourékam ninik fek paokop mwanapao wae korop námpon. ✧

¹⁸ Kwaro námoku nomp am ankank ponankor yoroí námpon. Wokwaek nomo te maomp yopor arop yakápimpan maok, Kraiso mp tére fek mao yinan méntér nouroupi yakáp mwanámp nánapi pwara námpon. Aeria mao yinan man yaewourrá yopornap arop tirá méntér nourouprá párapok mwanámp tére sámp námpon. ✧

¹⁹ Yino sénámp kar te ará: Kwaro waeman Kraiso mp tére fek ponankor aropan tére nángo, yopor i konap sirarea méntér nouroup napono.

Aenámpara, mao te am aropainap kwatae ninik ponankor warko ninik mo, pwar námpon. Tá mao aposel yinan, am yopor nap pwarará man nouroupi yakápnap kar farákápenkria tére sápnámpon. ✧

²⁰ Aenámpara, yino Kraisomp top kor fekamp kar sámpeanámpan farákápnámpon. Am te ará: Kwaro námoku kápa kare aropan yinomp top kor feknám wumwi námpon. Yino Kraís námokuráp karan ponankor aropan farákápria yino am farákapan arakrá sér: ‘Yumo ankár Kwarén yopornap ninik pwarará mént nouroupi yakápenk’rá sér i konámpono.

²¹ Kraís te kwatae ninik mo i konámpan maok, Kwaro nomwan yaewour naerianámp kwamp, nomp kwatae ninik tia maomp pourouk koupoukarrá yurumuntukia pwate nángo, mao kwatae ninikinámp arop niampi námpon. Kwaro am takimp te, nomo fwap Kraisént yakápnángo, maomp kárakáre fek nomo fwap Kwaromp yae-párak kare koumteouráp arop yakápnángo mwanapria nimpon. ✧

6

¹ Yino te Kwarént téreria yino yumwan kar kárakáre fek arakrá sénámpon: Yumo wae Kwaromp aropomp sámp naponó. Takria yumo am maomp aropomp kwaporok pwar mwanape.

² Kwaro náráp Buk fek sérrá,
“Onoku papnamp ke fek táman
ono waráp kar wawia
amwan fwapokwap nampon.
Am ke fek táman ono waráp koupoute kar wawia,
amwan yaewouri nampono.”

Wawenk! Oukoumwan saráp Kwaro nomwan yaewour naenámp ke támaono. Oukoumwan te Kwaro nomwan warko éréképnángo naenámp yaenono. ✧

Aposel fákáre Kwaromp tére nap fek touwe sámpap kar

³ Yino te arop farákapao yino tére námpan wouroump-sér te monoria námpara, yino te arop ankwapan kwatae ninik fek akwap naenámp ankank fek téreantánoria mér kar i konámpon.

⁴ Yino te Kwaromp tére arop yakápnámpara, kápa kare por yinomp kwapwe kare ninik, ponankor aropan arakrá yénképnángo konámpon: Yino te nkwakwe make kar ntia touwe yinomp pourouk koroprá, yinan sámpá yampourou námpan kor, kárakáre kare fek foukouri yakápnángo i konámpon.

⁵ Arop farákapan yinan fupukrá fápakamánkrá kák naponó. Yopor arop fákáre te yinan wouroump-séria ti-yérepe naponó. Yino te térea wae námpon. Yino te kumuruk yérékria fwapi pamp moria, mwae touwe yakápnángo i konámpon.

⁶ Aenámpan maok, yino te yiki kare ninikrá kwapwe kare yonkwae kour sámp-fákeyakápnángo i konámpon. Yino koupour kar yopor mo i konámpon. Yino te arop farákapan yae-párak yaewour i konámpon. Yino te Yiki Kor Spiritamp kárakáre sámp konámpono. Yino te arop ankwapan nouroup i konap ninikan saráp tére konámpon. ✧

⁷ Yino te kare kar karan farákápnángo konámpono. Yino te Kwaromp kárakáre fek tére konámpono. Yino sampnángo yae-párak kare ninik te yorowar i konap ankankan ankwap yankopampor yae-párak mwae samp, ankwap

kwe-pwarampor yae-mánkwán mwaek samp konap niamp fek, am fek táman yorowarria Kwaromp tére námpono.

⁸ Arop ankwap fárákap te yinomp e narek sampok konapan maok, ankwap fárákap te nopok yinomp e apárok sampik konapon. Ankwap fárákap te yinomp younkwe mwaek kar kwatae sérar napan maok, ankwap fárákap te arop ankwap fárákapán sérará yinan ‘Mao te kwapwe kare ninik naponó’rá sérar i konapon. Arop ankwap fárákapamp ninik te, yinan, kwekár sér i konap aropan mpwe napan maok mono, yino te kare kar karan saráp sér i konámpon.

⁹ Arop yinan mér námpan yak mo niampán maok, kápae kare arop yinan wae mérapon. Yino te arop sumpwi mwarianámpan niampán maok, mono. Yino oukoumwan yiki yakáp námpan. Aropao yinan touwe kwatae sápan napan maok, yinan sumpwi fupukrá kák mono. ✧

¹⁰ Yino te ninik mek kápae tokwae sámp námpan maok, wampweno. Yino te warákár saráp yakáp i konámpon. Yino te pourou fekamp ankank ponankor mo kare yakáp námpan maok, wampweno. Yino Spiritamp ponankor ankank kápae kare aropan nénk nánko, kápae kare ankankráp arop niampi yakáp naponó. Yino te pourou fekamp ankank mo námpan maok, wampweno. Yino Spiritamp kápae kare ankank sámp námpan. ✧

¹¹ Korin fákáre, yumwan yino yinomp ninik ponankor érik farákarrá séreano. Tá yino te yumwan nouroup kare námpon.

¹² Yino yumwan nouroup mwanámpan ninik te séremékéri fákeyakáp mono. Yino yumwan nouroup kare námpon. Aenámpan maok, yumoku támao yiráp nouroup mwanap ninik nánánkári fákeyakáp napo, nomo ankáránkamp ninik fek yakáp mo námpon.

¹³ Ono oukoumwan te yumwan naropwaro náráp tárápuan sér i konámpan niamp fek arakrá sénaeria nampon: Yumo am yino i konámpan ninikan nopok yinan sápan mwaria te, yumo kor ankár yinan ponankor nouroup kar kipo.

‘Nomo te Kwaromp Yiki Kor Nap’rá sénámp kar

¹⁴ Kristen mo, amwar yakáp nap arop te mwar pourourápara, yumo te am fárákapént paokopria maonap ninik am fárákapán yaewouri kwaponó! Mokopia yae-párak kare ninik ntia lo ták-sir konap ninik am anánkaopwe fwap tapokwaprá tére nenepon? Wae te mokopia fwap kirikipént tapokwap naenámpon. ✧

¹⁵ Ae te Kraís Satanént nourouprá yak námpan nie? Mokopia Kwarén mérnapan arop, tá mér monap arop am anánkaopwe fwap ankáránkamp pourouráp ninik sámp nenepon?

¹⁶ Mokopia nomo Kwaromp nap ntia kwekár kwarén lotu i konap nap ankáránkamp mek tapokwap mwanámpan? Yumo te wae mérapon: Nomo támao nomo yiki yak konámpan Kwaromp yiki kor napara, wokwae Kwaro nomwan ninikia arakrá sérimpon:

“Ono am fárákapént yakria am fárákapamp ou mek yarak nanampon. Tá ono am fárákapamp Kwar yak nanko, am fárákap onomp firáp koumteouráp arop yakáp mwanapon.” ✧

17 Aeria Tokwae Karao Kristen moyakápnap arop fárákapan ninikia ankwap kar sérrá,
 “Yumo te ankár am fárákapan pwarará tukupea ankwap fek yakáp kipo.
 Tá yumo Kwaro nke námp fek oumnámp ankank sámp kwaponono.
 Aenapo maok, onoku támao ono yumwan éréképea, ✧
 18 ono yiráp naropwar yak nanko, tá yumo onomp tárápu yakáp mwanapon.’
 Ponankor Kárákáre Tokwaeráp Tokwae Karao arakrá sénámpon.” ✧

7

1 Ononamp fákáre, nomo te Kwaro kar kárákáre pap námp te wae sámp námpon. Aenámpara, nomo ankár nomp pourou ntia wunéri mekamp oum ponankor tirá éperia yiki kare yakáp mwanámpon. Tá nomo ankár Kwarén apápia, maomp yae ankore mek yiki kare ninikaok kar saráp yakáp mwaro.
 ✧

Korin fákáre kwatae ninik younkwe sinapo Polo warákárnámp kar

2 Yino te arop ankwapan kwatae pap mo i konámpono. Yino te ankwap sámpa yampourou mono. Yino te arop ankwapan kwekária maomp ankank pouroukoup moi námpon. Ae konámpara, yumo te ankár yinan nouroup kar kip.

3 Ono takrá sénamp te, yumo pwarápa mwanap karan sér mono. Ono wae arakrá séri nampon: Yino te yumwan pwar mono. Nomo sumpwi, tá nomo yiki yakáp námpan kor, wampweno. Yino te yumwan oukoumwan warákárrá yakáp námpon.

4 Yumo yae-párak kare paokop napan wae mér karia, yumwan warákár tokwae nampon. Kápae kare ninik kápae yinan korop námpan kor, ono yumwan nikia kárákáre sámpeyakrá ono warákára wae nampon.

5 Yino wokwaek koropea Masedonia mekánko maok, ampok kor yinomp pourou te anepér kánanke sámp mono. Yinan nkwakwe make kápae tokwae koropámpono. Yino arop ankwap fárákapént kar yorowaria yinomp ninik te apáp tirink.

6 Aempan maok, Kwar te arop ninik mek kápae fárámpá yaknámp aropan yaewouria ninik mek kárákáre sánk konámpono. Ae konámpao, mao Taitusén yinonámpok sámp-kérép nánko korop námp, am támao yinomp ninik mek yaewouria kárákáre ti-sáp námpon. ✧

7 Am támao saráp Kwaro yinomp ninik mek yaewouria kárákáre ti-sáp mono. Yumo manénkir Taitusomp ninik mek yaewouria kárákáre sánk nap, mao am kar yinan koropá fárákáp nánko, am táman Kwaro yinomp ninik mek kor yaewouria kárákáre ti-sáp námpon. Taitus yinan sérrá, ‘Yumo onan nke mwar kar’rá yonkwae touwe tokwaeria onont ankárankamp ninik fek yakáp mwar karrá yakáp nap, táman ono warákára wae nampon.

8 Ono wae mér, onomp pas te yiráp ninik mek ninik tokwae sánk námpan maok, am támán ninik tokwae mono. Kare, wokwaek te ono ninik tokwaeampan maok, oukoumwan te mono. Ono wae mérampon: Am pas yiráp ninik

mek ninik tokwae sánk nánko, yumo pwarápae napan maok, am te fae tákáre ke fek saráp námpono.

⁹ Aeno oukoumwan te ono warákár nampon. Ono te yumo ninik tokwae napan warákár mono. Ono warákár namp te, yumo ninik tokwaeria kwatae ninik younkwe mwaek sinapan warákár nampon. Ono wae mérampon: Kwaro námoku yumwan am ninik tokwae sánk námpara, yinomp kar te yumwan kánanke sámpá yampourou naenámp pourou mono.

¹⁰ Ninik tokwae ntia pwarápae Kwaro ninik mek pap námp am támao nánko, arop nomo kwatae ninik younkwek pwarará Kwaronámpok tukup konámpono. Tá am ninik fek táman Kwaro nomwan warko érékép konámpon. Aenámpara, nomo te am kwatae ninik pwar mwanámp ninik tokwae táman ninikrá yonkwae touwe mono. Aeno aropao apárokamp ninik tokwaeria pwarápae sámp námp te, am támao akwapea sumpwi mwanap sankoropá pap konámpon. ✧

¹¹ Yumo te ankár fwapia ninik kipo: Am ninik kápae Kwaro yumwan sánk námp te, mao yiráp ninik mek nkwakwe make kwapwe kare ninik kák námpon: Yumo onomp pas sámp nap te, koupour kar am aropan fwapokwapia yumo, yino te monoria yénkép napon. Mao yumwan takenkrianánko, am kwatae ninikinámp aropan yoporia, warko am kwatae ninik arákarrá koropantá apáp napon. Yiráp ninik te yinan nke mwaria yonkwae touw-eria maok, yumo kárakáre fek am kwatae ninikinámp aropan fwapokwap napon. Yumo ponankor am aropamp kwatae ninik fwapokwap nap tére mek te yumoku kare kwatae ninik yak mo námp érik yénkép námpon.

¹² Ono wokwaek, yiráp por am pas kumwiampan maok, am kwatae ninikinámp aropamp ninikan fwapokwap nae ninikia kumwi mono. Tá ono am aropao arop ankwapamp ninik kwatae papnámp arop man ninikria kumwi mono. Ono warákár namp te, yiráp kwapwe kare ninik érik karaok farákár nánko, Kwaro yumo yinan warákár tokwae nap mér namp yumo kor mér mwanapon. Aeria am fi kor fek táman mámá pas kumwi nampon.

¹³ Oukoumwan te yiráp amnap ninik támao yinomp ninik mek yonkwae porokwe sáp nánko porokwe fek yakápria warákár námpon.

Aenámpan maok, yinomp ninik mwar porokwe fek yak mono, yumo ponankor Taitusomp ninik mek yonkwae porokwe sánk napo, maomp ninik wae kwapwe kare námpon. Yino am táman nkea yino kor warákár tokwae námpon.

¹⁴ Wokwaek ono Taitus nkemp fek yiráp e narek sampokamp te, ono am kar sériamp táman pwarápae sámp mono. Kápae kare kar yumwan farákáp konámp te waeman kare karon. Aempnámp taknámp yino Taitus nke námp fek yiráp e narek sampok námp am karao kor am kar te waeman kare karon.

¹⁵ Taitus yumonapok akwap nánko, yumo apáp tirinkrá kour me wouk-ouria maok, yumo man warámpea yumo ponankor maomp karwaoki napon. Mao am táman oukoumwan ninikria, maomp ninik yumwan aropomp kare námpono.

¹⁶ Oukoumwan ono warákár kare namp te, am te apae riteanápe ono wae arakrá mér nampon: Yumo te waeman yae-párak kare ninikaok tukup mwaria napon.

8

Kristen fákáre ankwap Kristen fákárean yaewour nap kar

¹ Ononamp fákáre, yino te Kwaro Provins Masedonia mekamp sios fákáreran aropomp tokwae sánkámpan yumwan sér mwarianeano. ✧

² Am fárakapamp ninik mek kápae tokwae korop námpan maok, am fárakapamp ninik mokop nap nke naeria námpon. Tá am ke fek te am fárakap ankank mo napao maok, am te wampwenoria, am fárakap énéni warákár tokwae napon. Aeria maok, am fárakap te ankwap Kristen fákáreran ninikria kápae kare maniráp ankank nénk mwanámpria koupoukour napon.

³ Ono wae mér nampan érik sénampou: Am fárakap te námokuráp ninikaokria am mani papapono. Am fárakap te ankank nénk mwanap wae pwi nángo, táman nénkapao maok, am kámákarea kápae kare nénkapon. Am fárakap te ankank nénk mwanap wae pwi námp te, táman nénkapao maok, am kámákarea kápae kare nénkapon.

⁴ Am fárakap te yinan 'Yumo taken'rá sénapo, ankwap siosént téreteria Judia mekamp Kwaromp kounteouráp aropan yaewour mwaria kárákarea waeapon. ✧

⁵ Wokwaek te yino arakrá ninik: Am fárakap wae mani ankwapmwaek nénk mwarea napon. Aerimpan maok, am fárakap te am kámákarea tukup napon. Manénkir te námoku támao Kwarén ponankor sánkea maok, mao Kwaromp ninikaokria námoku támao yinan kor ponankor sáp napon.

⁶ Wokwaek Taituso am arop aropomp mwanap tére yumo ou mek térempan yino, ankár warko arakarrá akwapá térea pwanoria kárákare námpon.

⁷ Ankank ponankor te yumo kwapwe kare ninik fek kámákár napon. Yumo te Kwarén mér kárákáreria am mér nap érik farákáp konapon. Yumo te waeman mér kápae kare napara, yumo Kwaromp tére mwaria warákarrá tére napon. Tá yumo yinan kor warákár kare napon. Táte taknámp oukoumwan kor yumo ankár am aropomp mwanap tére te kwapwe kare ninik fek téreteria kámákár tukup kipo. ✧

⁸ Ono te yumwan lo sánk mono. Ono parák karan 'Arak kip'rá sénamp te, ankwap fárakapao am tére yae-parák tére mwaria napan, am ninik fek táman yiráp ankwapan aropomp nap te, tokwae kar ankank nie nke naeria nampon.

⁹ Yumo te nomp Tokwae Kar Jisas Kraisomp aropomp te waeman mérapon. Mao te waeman ankank kápaerápao maok, yumwan yaewour nanampria te, ankank moráp arop niampimpon. Tá mao ankank moráp arop niamp yak námp te, támao yumwan yaewouránko, yámar mekamp kápae kare ankank ti mwanapria nimpon. ✧

¹⁰ Am te yumwan yaewour kwapwenámp ninikan yumwan érik sénae rampon. Ankwap yopwar fek yumomékir ankwap siosén yaewour mwanap am mani ankank koupoukournap tére fi yokoria yumomékir takrá tére mwaria warákár tokwae napon. Taki napara, yumo ankár takrá térea pwar kipo.

¹¹ Oukoumwan te yumo fwap térerá tukupea pwar mwanap te kwapwe kareno. Wokwaek yumo am tére koupour kar tére mwaria wae napara, tá taknámp oukoumwan koupour yiráp ankanként puri fek térea pwar mwanapon.

12 Táte arop ankank nénk mwaria warákár napo te, Kwaro kor am ninik táman warákár tokwae konámpon. Kwar te arop mao fákeyaknámp ankankan nkea maomp ninikan saráp youroukoup i konámpon. Aeno mao te aropao monámp ankankan ‘Sápae’rá ninik mo i konámpon. ✧

13 Ono te ‘Yumo kápae tokwae sámp napo, ankwap koumteouráp arop fárákáp kánanke sámpenk’ ria sér mono. Ono warákár namp te, yumo ponankor ankwap fárákapént puri fek yakápenkria nampon.

14 Oukoumwán má ke fek te yiráp kápae kare ankank fwap ankank monap aropan pwi pap naenámpón. Tá wakmwæk yumo ankank mo napo kor, mao ankank kápae kareria te fwap nopok yunwan pwi pap mwanapon. Takria maok, yumo nonopokria ponankor ankárankamp puri fekamp ninik fekria kwapwe kare yakáp mwanapon. ✧

15 Am te wae Kwaromp Buk fek sénámp niampón:
 “Arop fir mana kápae kare sámepea te,
 ponankor fári pwar námp te ankwap tank mono.
 Tá arop kánanke sámepea fánámpao maok,
 maomp yare mek wae pwi námpón.” ✧

Taitus Korin mek akwapá yaewournámp kar

16 Ono Kwarén ‘Aesio’rá sénámp te mao Taitusomp ninik mek tére nánko, maomp ninik te yinomp ninik niampria, yumwan yaewour naeria warákár tokwae námpan nampon.

17 Mao wae yino sénámpaok námpao maok, mao námoku kor am tére naeria warákár námpara, mao námokuráp ninik fek yumonapok akwap námpon.

18 Tá yino yinomp ankwapnáp ankárank Taitusént akwapanoria sámp-kérépreano. Am arop te sios mek Kwapwe Kare Kar farákáp konámp eráp aropono.

19 Tá am támao mwar mono. Sios fákáreráo man yinont yárákrá am arop aropompria, mani koupoukor konap tére yaewour naenámpria pap naponno. Yino am tére tak námp te Tokwae Karamp eran saráp sakapria, arop fárákapan yéncép nánko, mao wae fwap yino am tére mwanámpria warákár námp mér mwanapria námpon.

20-21 Yino te Kwaro nke námp fek saráp kwapwe kare ninik mwaria mono, ankár arop nke nap fek méntér kwapwe kare ninik mwarianámpon. Táte yino arop ankwapao yino mani taokeyakáp námp fek yinan kar kwatae sér te monoria námpon. Aeria námp kwamp, yino yinomp ankwapnáp méntér sámp-kérépreano.

22 Tá yino yinomp ankwapnáp ankwap am arop yaworént sámp-kérépreano. Kápae kare por yino wae mokopon nke mwaria, nkwakwe make tére mek pap tea nke nánko, mao fwap tére kárákáre konámpono. Mao arakrá mér kare námpon: Yumo man kwapwe kare ninik mwanap mér kare námp, mao am tére naeria kárákárea wae námpon.

23 Yumo Taitusén te wae mérapono: Mao te onont fearámpea onomp ankárankamp téreria yumwan yaewour i konempon. Tá Taitusén ankwapnáp yawor te yumo fwap arakrá mér kipo: Am yawor te sios fákáreamp tére arop yakria am arop yawor tére nep fek, Kraisomp e narek sampok konepono.

24 Tak nepara, yumo te ankár yiráp aropomp am arop yininkaopweran yéncép kipo. Aenapo maok, am aropan sámp-kérépnáp sios fákáre yiráp

aropomp mér karia am fárákap yino yiráp térean warákár námp am te kwaporok mwar táman warákár mono, waeman kare karnámp nke mwanapono.
✧

9

Ankank monap Kristenan yaewournámp kar

¹ Yumo te, Judia mekamp Kwaromp koumteouráp aropan yaewour mwanámpria koupoukouranap mani te wae mér napon. Aenapara, ono te am ankank táman kar tokwaeri kumwi mono. ✧

² Ono wae mérampon: Yiráp ninik te am ankwap fárákapan yaewour mwanap tére nap táman kápaé kare por ono yiráp e Masedonia fákáreao wa nap fek narek sampok konampono. Ono am fárákapan arakrá séri nampono: “Ankwap yopwar fek Akaia fákáreao am tére mwaria nánapiapono.” Tá arop fárákapao yumo am tére mwaria ninik kárákáre nap kar wae waria, tá am támao Masedonia fákáre kápaé kare maomp ninik mek kor tak mwanap ninik sámp napono.

³ Aeno onomp ninik te yino yiráp e narek sampok námp kwaporok kar mwar saráp niámpi akwap te monoria námp. Kwapwe kare te yumo ankár yumwan séri nampnámp taknámp ankár nánapi yakáp kipo. Ono am táman ninik nampara, ono yumonapok onomp ankwapnáp fákáre tirá kérép nampono.

⁴ Yino te, yumo waeman am ankank nénk mwanámpria nánapi pap naponoria mér kare námp. Aenámpara, takria Masedonia ankwap fákáre onont tukupea yumwan nke napo, yumo nánap moi tenapo, yino pwarápaé sámp nángo, yumo kor pwarápaé tokwaeantánorá ninik nampon.

⁵ Aenampara, onomp ninik te ono ankár onomp ankwapyaenáp fákáreao sénanko, yumonapok meki tukupea yumwan yaewourapo maok, yumo ankank monap Kristenampor nénk mwanámprianap ankank nánap mwanapono. Aea napo maok, yino koropá nke nángo, yumo wae nánapia pátea sánk mwaria warákár nap nke mwanámp. Apae yino yiráp maniráp ankankan pouroukoup mwaria nikir námpanápe.

⁶ Yumo te aran fwapia ninik kip. Arop yopwar kánanke fek yoroianámp te, firan kor kánanke fek sámp konámp. Tá arop yopwar tokwae yoroianámp te firan kor tokwae kar toupour i konámp. ✧

⁷ Aenámpara, yumo ponankor ankákárank ankár yumokuráp ninik mek fwapia ninikia pwatea maok, am ninikaok táman ankank nénk kipo. Takria arop ankárankampao námwan ankwapao ‘Sánkae’ ria fopwaok nángo, sánk namprá ninik naeane. Take ninik fekamp ankank nénk te kwataeno. Kwar te arop námokuráp ninik fek nénk naeria warákárria nénknámp aropan warákár konámp.

⁸ Kwar te mao fwap yumwan nopok kor nénk nángo, yumwan fwap ankank kápaé karea top koupour naenámp. Takria maok, kápaé kare ke fek yumo ankank wae pwi yak nángo, tá yumo waeman kápaé kare ankank fek kwapwe kare tére mwanap ponankor pwi yak naenámp.

⁹ Kwaromp Buk fek am ninik táman arakrá sénámp: “Am arop ankank monap arop fárákapan kápaé kare ankank nénk konampono. Aenángo,

Kwaro maomp yae-párák kare ninikan te nkeaka, nopok maomp e niki-samp yak naenámpón.” ✧

¹⁰ Kwaro aropan yoro mwanap ankankou nénkea, mao nkwakwe make fir arop ponankor fépér mwanap nénk konámpono. Ae konámpara, Kwaro yumwan fwap kápae kare ankank nénk nánko, yumoku fwap pwiria Kristen ankwap fárákapan kor ankwapmwaek nénk mwanapon. Tak napo maok, yiráp ankank kápae kare nénk konap kwapwe kare ninikao kor aropao ankankou yoro tenapo, wakmwaek fir karea wae konámp niamp taknámp naenámpón. ✧

¹¹ Kwaro yumwan apae-apae mwaeknámp ankank kápae kare nénk námpara, yumo fwap yiráp ankwapyaenápen ankank kápae kare nénk saráp yakáp mwanapon. Aenapo, yino yumoinap ankank nénk nánko, am kounteouráp arop yumonap ankank tiria Kwarén ‘Aesio’rá sér mwanapon.

¹² Yumo takrá Kwaromp kounteouráp aropan yaewournap tére támao yumo am fárákap ankank mo nap waeman pwirá kák napo, am fárákapao Kwarén aesiorá fáparáka wae mwanapon.

¹³ Am tére yumo nomp ankwapyaenápen fárákapan yaewour napo maok, yiráp kwapwe kare ninik érik farákár naenámpón. Nomp ankwapyaenápen wae mér, yumo te Kwaromp Kwapwe Kare Kar érik farákápea, ampaok yae-párák kare tukup naponrá ninik napon. Tá am fárákapao yumo man mani tokwae nénkria, ponankor ankwap fárákapan kor nénk napo, am fárákap am nkea Kwaromp e sakap mwanapon.

¹⁴ Aeria am fárákap wae mér, Kwaromp aropomp te yumwan tokwae kari yak námpón. Aeria maok, yumwan warákár tokwaeria mao Kwaro yumwan yaewouranoria kar toropwap mwanapon.

¹⁵ Am Kwaro nomwan kwaporok ti-sáp námp te yoporop tokwae karara, nomo te kar fek fárákáp mwanámp pourou mono. Nomo am tak námp táman Kwarén ‘Aesio’rá sér mwaro.

10

Polo mao tére námp wouroump sénapo, nopok sérinámp kar

¹ Yumo ankwap fárákap te kwekarrá ono i konampan arakrá sér, “Mao te nomont wonae fik yak námp fek saráp, námoku te apápnámp aropao i konámp niamp apárok anámpea porokwe fek yak námpao maok, panek yak námp fek te, nomwan kar kárákáre fek sér i konámpon.” Aerá sénapan maok, ono Pol onomp ninik te, Kraiso námokuráp ninik apárok sámp-anámprá arop fárákapan porokwe fekinámp ninik aran yumwan ono sénanampan kar ‘Fwapi ninikenk’ ria sénampon. ✧

² Ono yumwan arakrá sénampon: Nánkár ono yumonapok korop nanko te, takria ono yumwan kar kárákáre fek sérantá ankár fwapia mér kipo. Aeno onomp ninik te arop ankwap fárákap yinan, mao te apárokamp ninik fek paokop naponrá niniknap arop fárákapan fwap kar kárákáre fek sénanampono. ✧

³ Tá kare, yino te apárokamp arop puri fek yakáp námpao maok, apárokamp aropao yorowar i konap ninik niamp fek yorowar mo i konámpon.

4 Yorowar i konap ankank ponankor yino samp námp te, mámá apár mekamp ankank mono. Am te yopor arop Satanomp kárákáre kor yár pápárámp naenámp Kwaromp kárákáreráp ankankono. ✧

5 Yino te arop fárákapao Kwarén mér mwaria napan, nánánkári fákeyaknámp nkwakwe make ninik, tá kwekár kar, aran apárok nérrá kák konámpono. Tá yino, arop fárákap Kraisomp ninikaok tukupanáponoria, am fárákapamp ninik kákári samp-tukup konámpono.

6 Tá yino yumwan yépék námpon. Táte yumo yino sénámp kápae kare kar mántwaok napo te, yino kar ták-pwar konap arop fárákapan nopok touwe kwatae nénk mwaria nánap námpon.

7 Yumo ankár am ankank nke nap am fwapia youroukoup kipo. Táte arop ankwap, námo te Kraisomp kare arop yak nampria námp kwamp te, mao ankár námokuráp ninik fek arakrá ninik kuno: Mao námoku Kraisomp arop yak námpan nánko te, yino kor mao niamp Kraisomp aropono.

8 Tokwae Karao yinan am tére mwanámp kárákáre sámp námp te, yino yiráp mérnáp kárákáre sánk mwanámpani námpon. Am te yumwan kwatae pap mwaria mono. Táte ono yinokump eran saráp am tére námp fek kánanke warákár-sérria te, ono am fek pwarápae sámp mono.

9 Aeno onomp ninik te yumo, yinan apáp sáприя kumwinamp pasan mpwe ninik te monoria nampon.

10 Tá kare, arop ankwap fárákap onan takrá sér i konapono, “Ye! Maomp pas fek te nkwakwe make kárákáre kor kar sénámpao maok, mao námoku kare korop nánko, nomo maomp pourou kare nke námp te kárákáre moria, tá maomp kar farákáp konap ninikan kor mér mo námp niamp námpon.” ✧

11 Arop fárákap take pourouráp kar sér i konap te, am fárákap fwapia ninikía arakrá mér mwanapon: Yino panek yakáprá yiráp por pas kumwi námp, táte yino yumont yakáp námpao kor, yino waeman ankárankamp pourouráp kar pas fek kumwi námp támaono. ✧

12 Yino te arop ankwap fárákapao námokuráp e sakap i konap niamp kar sér mwanámp pourou mono. Tá yino te ‘Yinoku i konámp ninik ankwapao i konap ninik niamp’rá sér mwanámp pourou mono. Am épépérép karenap arop fárákap te mao námoku akwapá pwi yak nae námp fek ninik papea námoku i konap ninik méntér youroukoup i konapon.

13 Aeno yino te yinokump e sakapa wae mwanámpria yino yinomp tére, tá yinomp kárákáre narek kar pap mono. Takria Kwaro sápnámp puri fek yino yinokump mao sápnámp tére youroukoup mwanámpon. Táte yumo kor yinan tére sápnámp mwaek am mek yakáp napon. ✧

14 Yumo am mek tére mwanapria papnámp fi mek yakáp napo, yino tokwae panek koroepa, am mek Kraisomp Kwapwe Kare Kar farákáp námpon. Yino te yinomp oumwi kámákarrá ankwap mek tukup mono.

15 Yino te yinomp oumwi oupoukur tukuprá, ankwap fárákapao tére napan ninikrá yinokump e narek pap mo i konámpono. Yinomp ninik te am Kwaro sápnámp oumwiaok yae-párák kare tére nánko, yiráp mér kárákáreria yinomp térao kor yumo ou mek tokwae kari yak naenámpon.

16 Aenánko maok, yino Kwapwe Kare Kar yiráp younkwek yámar porokornámp mwae sámpá tukup mwanámpon. Yino te arop ankwap fárákapan

Kwaro sánknámp apár mek tére nap am táman kwaporok yinokump e sakap mono.

¹⁷ Kwaromp Bukao sérrá, “Arop warákár-sénaenámp kwamp te, Kwaroi námpan warákár-sér kuno.”

¹⁸ Nomo wae mérámp: Arop námokuráp eran warákárria narek sampok námp te, am arop te Kwaro nke námp fek maomp e te yak mono. Táte Tokwae Karao arop ankárankampamp e narek sampok námpao saráp, mao fwap e tokwae sámp naenámp. ✧

11

Polo aposel kare monap aropámp nínik érik sérímp kar

¹ Onomp nínik te yumo onan, námwan takanoria napo, ono épérépnámp kar kánanke sénae. Ye! Yumo sánánkar taki yakápenke.

² Kwar te, koumteouráp arop fárákámp ankár mao ankárankampamp yae ankore mek sarápi yakápenkria nínik tokwae nánko, ono kuri mao nínik námpnámp taknámp, yumo ankár Kraisonsp nínikaok karenkria nínik tokwae konampono. Ono támao yumo Kraisonsp firáp yakáp mwanap yoroí pwarará Kraís ankárankampaonámpok éréképá akwap namp te, éнки yupuaó yiki kukur yak nánko, sámp naerianámp poumaropaonámpok warámpá tukup nap ni-ámp nampon. ✧

³ Aeno ono tákamamp kwekár i konámp nínik mér kar námp wokwaek Ivén kwekárímp táman yumwan tak námpantánoria apáp nampon. Takria yiráp nínik épérépria yumo yiki kukarrá yakápria Kraiséén saráp nínik mwanap am pwarantáno. ✧

⁴ Ono apáp namp te apae riteanápe, arop ankwap fárákámp yumonapok korop ko, ankwap Jisasomp kar farákámp nap te, mámá Jisas yino maomp kar farákámp konámp niamp mono. Tá yumo mwar pourouráp spirit sámp nap te, yumo wokwaek sámpap Yiki Kor Spirit mono. Tá yumo ankwap Kwapwe Kare Kar sámp nap te, yumo manénkir sámpap Kwapwe Kare Kar niamp mono. Táte arop ankwapao yumo ou mek take pourouráp tére nánko, yumo, mao takrá téreanoria yi kare yépékria maomp kar wa mwaria nánap napon. ✧

⁵ Yumo wawenk! Ono ník namp te yumo, mao te aposel tokwae karonorá níniknap arop, ono te maomp yae ankore mek yak mo kareno.

⁶ Kare, ono kar kour kare konap nínik sér mo nampao kor, onomp nínik te fae tákáre mono. Yino te waeman kápae kare por yino i konámp ponankor nínik te wae yumwan am mér yénkép námpon. ✧

⁷ Yumo te wae mérápon: Ono wokwaek yumwan Kwaromp Kwapwe Kare Kar farákámpamp fek te, ono nopok am tére fek ankank sámp moi nampon. Am taknamp nínik fek táman, onoku te apárok sámp-anámprá yumwan narek pap nanampon. Ae te mokopono? Ae te ono taknamp nínik te kwatae níniki namp nie?

⁸ Ono te ankwap sios fárákapaoinap maniráp ankank ti namp te yumo ou mek tére nanko, onan yaewour naenámpria nampon. Am taknamp nínik te, ono am fárákámpamp ankank kwaporok pouroukoup namp niampon. ✧

⁹ Wokwaek ono yumont yaknamp ke fek ono ankank ankwap moria te yumonap mekamp arop ankwapan onan yaewouranoria nínik tokwae pap moi nampon. Ankwapyáenáp fákáre Masedonia pwarará mampok koroepa,

✧ 10:18: 1 Ko 4:4-5 ✧ 11:2: Ef 5:26-27 ✧ 11:3: Stt 3:4,13 ✧ 11:4: Ga 1:8-9 ✧ 11:6: Ef 3:3-4

✧ 11:8: Fl 4:15-18

am fárakapao ono monamp ankank onan pwi papapon. Ono te takria yumwan ninik kápae kánanke sánkantá, tá wakmwaek kor sánkantánoria, am ninik fek saráp yak nampon.

¹⁰ Kraiso kare kar karan saráp sér i konámpnám taknám, ono kor waeman kare kar arakrá sénampon: Ponankor provins Akaia mekmwaekamp arop te, ono yumwan, ankank sápenkria kápae sánk mo i konamp táman, ono, tak i konampria warákár-sénae ranko te, onan taokor naenámp arop yak mono.

¹¹ Apaeritea ono tak nampon? Ae te ono yumwan aropomp tokwae mo namp nie?

¹² Ono te yiráp yaekamp mani ankank sámpantá ankár mér kari yakrá akwapea wakmwaek kor tak nampon. Ono ninik namp te, ono taknamp ninik fek am kwekár aposelomp ninikan taokor nanampon. Am fákáre te arop nke nap fek yinan, mao térenap puri fek tére námprá kwekárá sér mwar ritea napantá nampon.

¹³ Am arop fárakap te kwekár aposel fákáreno. Mao te kwekár tére aropono. Mao te, arop fárakapao námwan Kraisomp aposel karerá sér mwanapria pourouran saráp aposel yoroia paokop napono. ✧

¹⁴ Tá yumo am fárakapaonap ninik táman nkea korokop tokwae kwapon. Yumo wae mérapon: Satan te poupwékápria pourou yipi fek saráp wae fekamp ensel niampimpon.

¹⁵ Aenámpara, táte maomp tére arop fárakapao kor aropao nke nap fek mwar pourouráp arákarea, yae-párak kare ninikan sér i konap tére arop niampia korop napo, yumo táman nkea korokopea ninik tokwae kwapon. Am fárakap te nánkár am tére nap niamp puri fek touwe kwatae sámp mwanapono.

Polo aposel tére námpp fek maomp pourouk koropnám ankankan sénámp kar

¹⁶ Ono wae manénkir séri nampan warko oukoumwan sénampon: Yumo te ono épépérép námpp niamp kar sénámp wawia onan, mao te épépérép aroprá niniki kwapono. Táte yumoku takrá ninik mwarea te, yumo ankár onan numwar takanoria yépék napo, ono fwap warákár-sér tae morok nanampon.

¹⁷ Ono te Tokwae Karampp ninikaokria mámara kar sér mono. Ono te épépérép arop niampria ono onokump e narek sampok nampon.

¹⁸ Kápae kare arop te apárokamp ninikaokria námokuráp e narek sampok konapono. Ae konapara, ono kor am ninikaokria onokump e narek sampok nae rampon.

¹⁹ Yiráp ninik te yumo waeman kwapwe kare ninikrápara, yumo námoku mwar épépérép arop fákáre épépérép námpp kar yumwan sánkanáponoria napon.

²⁰ Táte kare, arop yumwan éréképea maomp fákapea yakáprá tére konap mek tukup, tá yiráp ankank ponankor tia pwar, tá yumwan kwekár ninik mek érékép, tá, námo arop tokwaerao namppria wae, tá yumwan wouroump kar sénapo kor, yumo am fárakapan takanáponoria yénképá yakáp konapono.

²¹ Kare, yino yumwan take pourouráp ninik tak mwanámpp te kárakáre mono. Aenámpara, ono pwarápae nampono.

Táte arop ankwap námoku i konámpp ninik érik sénaeria kárakáre nánko te, ono kor fwap érik sénaeria kárakáre nanampon. Ono oukoumwan te épépérép aropamp kar séniamp nampon.

²² Am kwekár aposel fárákap te Hibru nie? Tak nánko te, ono kor ono Hibru i konámpaok i konampono. Am fárákap te Israel fi mekamp arop nie? Ono kor Israel fi mekampono. Mao te Abrahamomp ou fekamp nie? Ono kor Abrahamomp ou fekampono.

²³ Am fárákap te Kraisomp tére arop nie? (Ono oukoumwan te mánmán kare aropamp kar séniamp nampon.) Ono Kraisomp tére te am fárákapan kámákár akwap nampon. Yoporop tére tokwae te ono am arop fárákapan kwe-pwar nampon. Onan fákápá pap napo, tá arop ankwap fárákapao onan kápae kare por fuk napo, am touwe tokwae te am fárákapan kwe-pwar nampon. Kápae kare por ono wae sumpwi naeria wae konampon.

²⁴ Éntik por Juda taokeyakáp konap arop fákáre onan wip fek fupukrá tukupea 39 pori napon.

²⁵ Rom mekamp taokeyakáp konap arop yinink por onan paok ke fek porokwappono. Ankárank por onan yumwi fek arokop napon. Yinink por ono am mek yaknamp sip kwatae akwapria solwara mek pik námpon. Ankárank kumur ntia ankárank yámar ono solwara mek pikia yumuntuk kakámpampono. ✧

²⁶ Kápae kare por ono tokwae panekamp némpouk mwaek yarak i konampon. Éntenkao onan sámp naeria wae konámpon. Ono kwataenámp arop fárákap mwaeak yéérékrá ankank pouroukoup konap am fárákapamp yaek sumpwi nanamp niampiampon. Onomp nouroup fárákapao kuri onan sámp-wouroump mwaria wae. Tá ankwap fi aropao kor onan sámp-wouroump mwaria wae napon. Ono taun mek sumpwi naeria wae, tá arop yak mo apár mek sumpwi naeria wae nampon. Ono solwara mek sumpwi naeria wae, tá onomp kwekár ankwapyáenáp fárákapamp yaek sumpwi naeria wae nampon. ✧

²⁷ Ono nkwakwe make tére namp te yoporop tére tokwae nanko, onomp pourou mek sorompor i konámpon. Kápae kare por ono kumuruk amp mo i konampono. Ono yae-porokwe yak, tá éntantá oumpour kour káke. Kápae kare por ono fir fár mo pwar. Ono námpare sámp, tá ono waempyam mo i konampon.

²⁸ Tá am támao mwar mono. Ankwap kápae kare ninik kápaerao kor onan korop konámpono. Kumur méntép ono sios ponankor taokeyakáp i konap ninikan ninik tokwae nanko, am támao onomp ninik mek kápae tokwae fárámpeyak námpon.

²⁹ Táte Kristen arop ankárankampamp kárákáre pwar nánko te, ono ník namp te onomp kárákáreráo kor pwar námp niamp. Táte ankankao Kristen ankwapamp pourouk korop nánko, mao kwatae ninik mwaek akwap nánko te, ono amnámp ankank táman yopora wae konampon.

³⁰ Táte ankwap mwae kup mo nánko, ono ankár onokump e narek sampok namp kwamp te, ono fwap 'Ono porokwe yakria, kárákáre mo namp fek táman onokump e narek sampok nanamp'rá sénanampon.

³¹ Kwar te mao Jisas Tokwaeramp Kwar, tá maomp Naropwar ono kwekár mo namp wae mérámpon. Nomo ankár maomp e kápae kare por narek sampok mwaro!

³² Némp tokwae Damaskus mek King Aretasomp kiap mao onan sámp mwanap arop Damaskus yár ménki fek kák tenánko, mao onan sámpea

yarokwap mwaria yérékrá yakápiapon. ✱

³³ Aeapan maok, onomp ankwapyaenáp fárakapao onan basket mek papea némp tokwaeramp yár pu-pwaek yaknámp windo meknámp oumpwi-furuk sampikia pap napo, ono am kiapén pwarará farákapea akwapampon.

12

Kwaro Polén yémén kápae kare kar yénképámp kar

¹ Ankwap mwae kup yak mo námpara, ono ankár warákár-sénanampon. Tá kare, am ninik te nomwan yaewour naenámp pourou mo námpan maok, wampweno. Ono yém nkenamp kar, tá onan Tokwae Karao mek wouroumpyaknámp kar farákáp námpan sénae rae.

² Ono Kraisomp arop ankwapan mér namp te wokwaek 14 yopwar fek Kwaro man warámpá pokea mao yak konámp yinink kárar yámar mekimpan mérampon. Am te pourou make yakámp ni, pourou pwararea yakámp ni, ono mér mono, Kwaro saráp mérampon.

³⁻⁴ Ono am arop táman mérampon: Kwaro man warámpea kwapwe kare némp yámar mek pokámp. Am te pourou make yakámp ni, pourou pwararea yakámp nie, ono mér mono. Kwaro saráp mérampon. Yámar mek mao wa nángo, kar aropao farákáp mwanap pourou mo, tá arop farákáp mwanap fou kare niamp pouroráp kar wawimpon.

⁵ Ono am aropamp eran saráp sakap naerampono. Aeno onokump e te sakap monó. Ono fwap ‘Ono te kárakáre mo namp’rá sénanampon. Ono am ankárankamp ankank fek saráp fwap onokump e sakap nanamprá sénanampon.

⁶ Tá kare, ono warákár-sénamp te ono ‘Épépérép arop’rá sénanamp pourou mono. Am te apae riteanápe, ono kare kar karan saráp farákáp nanampono. Aeno ono te warákár-sér mono. Am te apae riteanápe, arop ankwapao onomp ninikaokria onan e tokwae sáp te monoria nampon. Onomp ninik te am fárakap ankár ononamp ninik nke, ono farákáp namp kar waria, am ninik fek táman youroukoupia onan, yae-párak kare aroprá ninik mwanapon.

Polomp pourouk wirao koumantérenámp niamp kar

⁷ Am kar Kwaro onan yénkép námp te tokwae kar ankankono. Tá Kwaromp ninik te onan onokump e narek karaok sampok te monoria námp kwamp, mao onan ankwap ankank wirao pourouk párákeyakrá koumantérenámp niamp sáp námpon. Am te Satan náráp tére aropan sámp-kérép nángo, onan porokwapea ono onokump e narek sampok te monoria onan apárok anámpá pap námpon. ✱

⁸ Ono yinink por Tokwae Karan ‘Am tirá épérano’ ria tékén kar kar torop-wapi nampono.

⁹ Aenampan maok, mao onan arakrá sér, “Onomp aropomp te amwan fwap pwi námpono. Am te apae riteanápe, onomp kárakáre te kárakáre moráp aropan térea wae konámpono.” Tokwae Karao aerá sénánko, ono kárakáre moráp arop niampia yak namp táman warákára wae nampon. Aenanko maok, Kraisomp kárakáre fwap onont yak naenámp. ✱

¹⁰ Aenámpara, táte am Kraisomp tére fek ono kárakáre mo, tá arop fárakapao onan pwarápae fwap sámp nanampránámp ankank kwatae pap, ta ono nkwakwe make touwe sámp, tá Kwaromp firáp yak nampara, arop

fárákapaó onan sámpá yampourou, tá nkwakwe make kápae fárámpnámpank sápnapan kor, onomp níník fwap porokwe fek saráp yak námpon. Ye! Ono kárákáre mo namp ke fek táman Kraísomp kárákáre onont yak nánko, ono kárákáre kare nampon.

Polo Korin fárákapan, mér kárákáre sámpanáponoria yaewournámpan kar

11 Ono māmá kar sénamp te, ponankor épérépi akwapnámpan karonó. Aeno yumoku kareao onomp níník mek farákár napo, ono arakrá sénampon. Nopok yumo maok onomp e narek sampok mwanapan maok, yumo tak moi naponó. Kare ono te kánanke kwataeao maok, ono te yumo ‘Aposel tokwae’rá sénap fárákapamp yae ankore mek yak mono.

12 Ono yumont yak namp fek te ono kárákáre fek fokopeyakra téréra akwap nánko, am fek táman yumo ou mek Kwaro nkwakwe make kárákáre yoro nánko, am támao ono aposel kare yak namp yénpék námpon. ✧

13 Ono yumo ou mek tere namp niamp take pourouráp níník ankwap sios mek takrá tere konampon. Ankarankamp ankankan saráp yumo ou mek take pourouráp níník moi namp te, ono yiráp ankank pouroukoupria yumwan níník tokwae pap moi nampon. Ae te ono yumwan kwatae níníki tenamp yak nánko te, onomp kwatae níník nik mo, pwar kipo. ✧

14 Oukoumwan te ono yininkan yumonapok akwap naeria nánap nampono. Am ke fek kor ono yumwan kápae sánk mono. Yumo wawenk! Ono yiráp ankank te sámp mono, yumwan saráp érékép nae rampon. Yumo mérapon: Tárápu te tere tokwaera éntupwar naropwarén yaewour mwanap fir oupourounkrá koupoukour mo i konaponó. Éntupwar naropwaro mwar tárápuan yaewour naenámpan ankank koupoukour konaponó.

15 Ono te fwap warákárria onomp ankank ponankor, tá onomp pourouan kor yumwan yaewour naeria sinanampon. Ono yumwan yonkwae touwea wae nánko, tá nopok am támao yiráp yonkwae touwe kánanke námpanie?

16 Aeno ankwap fárákapan te onan arakrá sér, ‘Kare, mao te érik nomp ankank ti mo námpano maok, mao te aropan kar porokwera kwekár sérar i konámpan arop’rá sénapan.

17 Ae te mokopono? Ono arop ankwap fárákapan yumonapok tirá kérép namp te, ono ankwap ankarankampamp yae kwekárria séria, ‘Yiráp ankank pouroukoupá sankoropano’ ria tirá kérép namp nie?

18 Ono wae Taitusén akwapanoria nánko, mao yumonapok akwap nánko, ono ankwapnámpan mént sámp-kérép nánko, akwap námpono. Am te Taitus kwekária yiráp ankank ankwap pouroukoup námpanie? Ae te yino ankarankamp pourouráp níníkaokrá tere mo i konemp nie? Yino ankarankamp mwae-porok saráp yarak mo i konemp nie? Am fi kor te yumo fwapia níníkenke.

19 Onomp níník te yumo ponankor māmá pas fekamp nkerá farákápea, yumo yinan, mao te náráp kwatae níník mek oupouroup fákeyakápra yinan ‘Fwapono’rá sérenkria kumwi napan mpwe napan maok, mono. Yino te Kraísomp arop yakápnámpana, yino Kwaro nke námpan fek māmá kar sénampon. Tá onomp nouroup fákáre kare, yino māmá kar ponankor sénámpan te yiráp mér nap mek kárákáre sánk naenámpanria námpan.

20 Ono apáp tae morokria arakrá níník nampon: Takria ono yumonapok koroepa yumwan nke nánko, yumo ono nke naeria níník namp pourouráp

yakáp mo mwanape. Tá takria yumo kor onan nke napo, ono yumo nke mwaria niniknap arop niamp yak mo nanae. Takria nkwakwe make ninik araki yakantáno! Kar yorowar i konap ninik, tá ankwapnápén kokwarok i konap ninik, tá yopor i konap ninik, tá námoku nae nampan saráp ninik i konap ninik, tá arop pourou wouroump i konap ninik, tá kánánkámp sérar i konap ninik, tá námoku saráp ninik i konap ninik, tá siosomp ninik yampourou i konap, ono am táman apáp nampon.

²¹ Takria manénkiri nampnámp taknámp ono warko yumonapok akwap nanko, onomp Kwaro yumo nke nap fek yiráp kwatae ninik fek onan pwarápaé sápanáno. Takria kápaé kare koumteouráp arop wokwaek kwatae ninikiap, oumnámp ninik kwatae, tá kokopor ninik, tá kwataenámp ninik ninik mek oumnámp fárámp konámp, ará kwatae ninik mao wokwaekiap. Am oukoumwan younkwe sir mo, taki yakáp napo, ono am nkeria te yonkwae touwe tokwaeantánoria apáp nampono. ✧

13

Korin fákáre maomp mér fwap taokeyakáp mwanap kar

¹ Ono oukoumwan yininkan yumonapok korop naeria nae. Kwaromp Buk fek arakrá sénámpon: “Táte anánk, yinink aropao kwatae ninik nánko nkea ankáránkámp pourouráp karan saráp sénap te nomo fwap wae karenoria fwapokwap mwanámpon.” ✧

² Arop fárákámp wokwaek kwatae ninikiap, tá yumo ponankor ankwap wakmwae kwatae ninik sámp-fákeyakápnámp arop fárákapan kor, ono anánkan akwapea yumont yakria ono tére naenamp ninik wae yumwan sériampon. Tá oukoumwan kor ono panek yakria yumwan warko takrá sénámpon. Táte ono warko yumonapok arákarrá koropria te, am arop fárákámp kwatae ninik nap te, kwaporok taki yakanori pwar nanamp pourou mono.

³ Yumo te fwapia mér mwaria napon: Kraiso onomp top kor fek purá kar sénámp ni mo nie? Takria te yumo fwap mér mwanapon: Kraiso te yumwan fwapokwaprá tére naenámp te porokwe mono. Mao te ankár yumwan tére kárákáre námpon.

⁴ Kare, wokwaek te mao arop arákarrá yakámp fek kárákáre mo nánko, arop fárákámpao yaopwae porokoramp fek pukupapono. Aeapan maok, Kwaromp kárákáre fek oukoumwan te mao yiki yak námpon. Tá kare, yino méntér koumpá yakáприя yino kor wae kárákáre mo námpon. Aenámpan maok, yino Kwaromp kárákáre fek Kraisént yiki yakáприя, yino am kárákáre yumo ou mek yénkép mwanámpon. ✧

⁵ Yumo ankár kápaé kare por, yumokuráp ninikan mokoponrá youroukou-pia fwapia mér kip: Ae te yino wae mér kárákáre nám ni mo nierá mér kip. Yumoku ankár takrá youroukoup kipo. Ae te Kraiso yiráp ninik mek yak nám te yumo mér mo nie? Táte mér mo nap te Kraiso yiráp ninik mek yak mono.

⁶ Tá ono nik námp te: Yumo ankár, yino aposel kare yakáприя Kraiso mp térerá tukup nám wuri nkea mérenkria nampon.

⁷ Yino te Kwaro yumwan yaewour nánko, yumo kwatae ninik mo mwanapria Kwarén kar toropwap i konámpon. Yino te, yinoku wae Kraiso mp tére arop kare yakámp nám nkea ninik mwanapria Kwarén sér mono.

Yumo yinan, kwekár tére arop fárákaprá sérria kor; wampweno. Yinomp ninik tokwae te, yumo ankár yae-párak kare ninik fek paokopenkria námpon.

⁸ Yumo wae mérapon: Nomo te ankwap ankank tére námp fek kare kar kar apárok sámp-anámp mwanámp pourou mono. Nomo fwap am kare kar kar táman saráp térerá yaewour mwanámpono. ✧

⁹ Aeria yino kárakáre mo nánko, yumo kárakáre nap te, yino fwap warákár konámpon. Tá, yiráp Kristen yakáp nap akwapá tokwae kari yakanoria kápae kare por Kwarén kar toropwap i konámpono.

¹⁰ Oukoumwán ono panek yakria ono yiráp por máma kar kumwi namp te apae riteanápe, ono yumonapok korop namp fek, yiráp ninik fwapokwapria kar kárakáre fek sér te monoria nampon. Aeria namp kwamp, ono panek yakria, yumwan, yumoku manménkir fwapokwap kipria ono pas fek sér rae. Tokwae Karao onan, náráp tére taokeyak nanapria nánkárapea, mao ono takrá tére nanamp kárakáre sámp námpon. Mao am kárakáre onan sámp nám te yumwan kwatae pap naenámp te mono. Yiráp mér nap mek kárakáre sánkaeria ninámpon. ✧

Polo 'Gude'rá sérimp kar

¹¹ Ankwapyae fákáre, ono kar wae mapek pwarará 'Gude' ria pwar nae rae. Yumo ankár nkwakwe make mo, kárakáre kor kare Kristen yakáprá tukup kipo. Yumo ankár onomp kar wa kipo. Yumo ankár ankárankamp pourouráp ninik fek saráp yakáp kipo. Tá Kwar te mao yumwan warákár, tá yonkwae porokwe sánk, tá yumont yak naenámpo.

¹² Nomo Kwaromp koumteouráp aropao i konámpon ninik fek yumo ponankor ankákárank yiráp ankwapyae námpén ankár nounourouprá koukoup-wiyak kipo. Mapekamp ponankor Kwaromp koumteouráp aropao yumwan 'Gude'rá sénapon.

¹³⁻¹⁴ Ono ninik namp te Jisas Krai Tokwae Karao yumwan fwap námokuráp ninik fek yaewour nánko, tá Kwaro fwap yumwan warákár nánko, tá Yiki Kor Spiritao fwap yumo ponankor ankárankamp ninik fek yakáp mwanap yoroi kákanoria nampon. Wae támaono.

Polo Galesia Firampor Kumwimp Pas Mekia Akwapnámp Kar

Jisas pok tenánko, 32 yopwar niamp arake fek, Polo má má pas má kumwia provins Galesia mekamp Kwarén méria yakápnap koumteouráp aropampor sámp-kérépámpon.

Manénkir te Polo am fárakapént yakria Jisas Kraisomp Kwapwe Kare Kar farákáp. Aenámpan maok, Juda mekamp arop ankwap fákáre koropea sérarrá, “Yumo te Mosesomp lo karaok napo, yumwan Kwaro warko érékép naenámpon.” Galesia mekamp ankwap fákáre te má má kar wawia am fárakapamp ninikaok tukup. Aenapo maok, Polo sérrá, “Mono. Nomo Kraisén mér námp fek saráp maok Kwaro nke námp fek yae-párak kare yakápria, yiki yak sámp mwanámpon.”

Tá ankwap te, Yiki Kor Spiritao nénknámp ankank sénámp te Septa 5:22 fek yak námpon.

¹⁻² Galesia mek yakápnap Kristen fárakap e! Ono aposel Polono. Ono onont yakápnap onomp Kristen ankwapyaenámp am fárakapént má pas kumwia yumonapok kérép rae. Arop fárakapao onan am aposel tére mek sámp-kérép mo, tá arop ankwapao onan am tére mek pap mo. Ono aposel tére sámp namp te Jisas Kraís ntia Naropwar Kwar Kraisén sumpwi námpan apár me mekamp fárámpea pap nám, maomp yaekamp sámp nampon. ✱

³ Ono ninik namp te, nomp Naropwar Kwar ntia Jisas Kraís Tokwaerao námokuráp ninik fek yumwan yonkwae porokwe sánk kiponoria nampon.

⁴ Kraiso nomp Naropwar Kwaromp ninikaokria nomp kwatae ninik tirá épér nae yonkwaeá, námokuráp pourouk touwe sámpámpon. Am takria námá apárokamp kwatae ninik mek yakáp nám fekamp warko érékép naenámpria námpon. ✱

⁵ Aenámpara, nomo fwap Kwaromp e sakap saráp yakáp mwanámpono. Am te kareno.

‘Ankáránkamp Kwapwe Kare Kar mwar yak nám’rá sénámp kar

⁶ Wae! Wokwaek Kwaro Kraisomp aropomp fek yumwan wumwiria éréképeanáko, yumo warko koupour kar am pwarará ankwap kar fek tukup nap te, ono am táman wawia ninik tokwae nampon.

⁷ Tak napan maok, ankwap Kwapwe Kare Kar yak mono. Arop ankwap fárakapao yumonapok koropea yiráp ninikan yampourouria Kraisomp Kwapwe Kare Kar kwatae pap mwaria napon. ✱

⁸ Aeno táte yinoku támao, tá yámar mekamp ensel ankwapao Kwapwe Kare Kar farákápámp te, yino wokwaek kar farákápámp Kwapwe Kare Kar méntér wuri popwar mo nám te, taknámp arop te yaomwi mek pik naenámp aropao námpon. ✱

⁹ Yino wokwaek sérimpan, taknámp oukoumwan kor, take pourouráp kar sénampon. Táte arop ankwapao yumwan Kwapwe Kare Kar farákáp nángo, am kar te yumo wokwaek wawia Kwapwe Kare Kar méntér wuri popwar mo nám te, am arop te yaomwi mek pik naenámpon.

10 Yumo ñik nap te, ono má kárákáre fek sénamp kar te am ankwap kar sankoropnap arop fárákapao onan warákár mwanapria namp ni, Kwaro onan warákár naenámpria namp nie? Ae te ono aropan kar porokwerá yáarak raewe? Táte ono aropan kar porokwerá yáarakrá téreteria te, ono te Kraisomp tére arop kare mono. ✧

Polo aposel yaknámp kar

11 Ononamp fákáre, ono yumwan waeman kare sénampono: Mámá Kwapwe Kare Kar ono wokwaek yumwan farákámpamp te arop ankwap ankárankampamp ñinik meknámp korop mono. ✧

12 Onan te arop ankwapao mámá Kwapwe Kare Kar sámp mono. Táte arop ankwapao am kar onan yénkrá farákámp mo karonó. Jisas Kraís námoku onan yéknép námpono.

13 Ono wokwaek Juda firamp ñinikaok akwapamp te, yumo wae wawia-pon. Ono te Kwaromp sios fákáreran fupukrá kákrá yáarakrá, am fárákapan ponankor sámpá yampourou i konamp aropono. ✧

14 Onomp onont ankárankamp puri fekamp Juda ménki-tárápuan kámákár akwapria, ankár onomp tékénou Juda firamp ñinikaok akwapampon. Ono ankár kárákárea waeria kápae kare onomp appeyaenámpomp ñinikaok térerá akwapampon. ✧

15 Wokwaek onomp éntupwar onan oukoumwan fárákámp mo námp fek Kwaro onan námokuráp ñinik fek ñinikia, náráp firáp yak nanapria nánkáráp námpon. Tá mao námoku ñinikitenámp ke fek,

16 onan warámpria mao náráp Táráp yéknép námp te, ono man nkea arop ankwap firan Kwapwe Kare Kar farákámp nanamp térean sámpaeria ñinámpon. Mao onan am yéknép námp fek te ono arop ankwap fárákapan turunk mó.

17 Tá ono Jerusalem mek akwapea manénkir aposel yakápnok akwap mono. Onoku nápar Arebia fi mek akwapea warko wakmwaek Damaskus mek arákarrá akwapampon. ✧

18 Wakmwaek yinink yopwar akwap tenánko, Pitant kar sénaeria Jerusalem mek akwapampono. Aea ono am mek méntér ankár sáarak kirékapramp yae yakampon.

19 Aeampao maok, ono aposel ankwap nke mono, Jems Tokwae Karamp nánae man saráp nke nampono.

20 Ono yiráp por mámá kar má kumwi namp te, ono Kwaro nke námp fek kare kar sénampono, ono kwekarrá sér mono. ✧

21 Warko wakmwaek ono provins Siria ntia provins Silisia mekmwaek akwapea yárákiampón.

22 Aeampán maok, Judia mekamp sios fákáre am fárákámp oukoumwan onomp pourou nke mono.

23 Am fárákámp te karan saráp wa napo, am arop wokwaek yinan yoporrá nkwaekwe make sokoroimpao maok, oukoumwan te mao wae Kwapwe Kare Kar manénkir sámpá yampourouimpan fwap am Kwapwe Kare Kar farákámp námpono.

24 Am fárákapao Kwaro onan taknámp wawia, warákarrá Kwaromp e sákap naponó.

✧ 1:10: 1 Te 2:4 ✧ 1:11: Mt 16:17 ✧ 1:13: Ap 8:3 ✧ 1:14: Ap 22:3 ✧ 1:17: Ais 49:1; Ap 9:3-6

✧ 1:20: Mt 13:55

2

Aposel ankwap fárakap Polén warákár nap kar

¹ Ono ankár fére-sámpramp yopwari yakea maok, Barnabas yino warko Jerusalem mek akwap. Ono ankwap fi mekamp Taitus warámpea méntér akwapampon.

² Kwaro onan yénkép nánko, akwapea, am Kwapwe Kare Kar ono ankwap arop firan farákáp konamp te, ono am farákápamp Karan wae sios taokeyakápnap arop fárakapan námokuráp nap mek saráp érik farákáp nampon. Ono te arakrá ninikria ninampon: Ono wokwaek téreamp, tá oukoumwan tére nampao kor, kwatae niampria kwaporok pwarantáno. Am aposel fárakapao námoku onomp kar yurukup mwanapria nampon.

³ Taitus onont yak námp te Grik fi mekampao maok, am sios taokeyakápnap arop fárakap te 'Taitusomp yipi fárakapae'rá sér moi napon.

⁴ Tá kare, arop ankwap fárakap Kristen kare mono, yipi fárakap konap ninik sámp napao, kánánkámp nomo koupoukour námp mek korop napon. Am fárakap te am mek koropea Kraiso Jisaso nomwan sápeanámp wourékam ninik táman kánánkámp énoukoup mwaria napon. Jisaso nomwan loao fákápá fákeyak námp mekamp aokoroepa anwar pwate nánko, tá am arop fárakapao warko nomwan am lo fek fákápá pap mwaria napon.

⁵ Tak napan yino am fárakapamp karan yenoria Taitusomp yipi fárakap mo kareno. Yino ník námp te, ankár Kwaromp Kwapwe Kare Kar támao saráp yumont yae-párak yaká yak naenámp. Takria Judamp lo kánanke-tárápaok fákápá tukup mwanape. ✧

⁶ Sios taokeyakápnap konap nkwakwe make eráp arop mao warko ono farákáp namp fekamp kirimprá, ankwap kar sér moiapono. Waeman ono farákápnamp kar támao wae pwi námpono. (Aenámpan maok, apae mokoep e sámp nap te, am te wampweno. Kwar te arop mekia akwapnámp aropamp eran ninik mo i konámpon.) ✧

⁷ Am fárakap te wae mérapono, oukoumwan te Kwaro onan, ankwap arop firan Kwapwe Kare Kar farákápaeria sámp-kérép námp te, mao Pitan Juda fi mek sámp-kérép námpránámp taknámp.

⁸ Ye, Kwaro Pitan, Juda ou mek aposel téreaeria kárakáre sánk námpan, tá taknámp onan kor, ankwap fi arop ou mek aposel téreaeria Kwar námoku kárakáre sápnámpon.

⁹ Jems, Pita, Jon sios taokeyakápnap konap eráp yakápnap, mao kuri waeman mérapono, Kwaro onan ourour sáprisa maomp kar farákáp nanamp tére sápnámpon. Aenángo am yinínkaopwerao Barnabas yinan náráp ankwapnápnap karean i konapnámp araknámp yinan nourouprá yae niniriapono. Yino waeman ankárankamp ninik fek sérrá: Barnabas yino fwap ankwap fi arop ou mek tére nenko, námoku am fárakapao Juda fi ou mek tére mwanapon.

¹⁰ Aeria maok, am fárakapao yino ankárankamp ninik fek yakápnápnap warákárrisa maok, ankwap ankank kánanke sánkenkrá sér, 'Yumo ankár yinomp ankank monap arop fárakapan ninikria yaewour kip'rá sériapono. Am ninik táman ono warákár tokwaeria ono takrá tére nanampono. ✧

Polo Pitamp épérép ninik érik sérimp kar

11 Wokwaek Pita Antiok mek koropámp ke fek te sios ou mek mao námoku kare wa námp fek 'Taki kwapono' ría séri nampono. Am te apae riteanápe maonámp ninik te épérép ninik námpono. Am te araki námpono:

12 Jemsént yakápnap Kristen fárakap mao oukouwman Jerusalem mek yakápap ke fek te, Pita te Antiok meknap Kristen ankwap fi arop fákárerént fir fári konámpon. Ae konámpao maok, táte Jemsomp fárakap koropnap ke fek te, mao, yipi fárakapenkria wae konapantá Pita apáppia warko am ankwap fi aropént fir fár mo. Aeria maok, am fárakapént yak mo pwarará akwap. ✧

13 Tak nángo maok, Antiok mek yakápnap Juda Kristen fákáreao kor Pita nángo nkea, mántwaok am Kristen ankwap fi pwarará tukup. Tá warko am fárakapamp apáp ninik támao Barnabasomp ninikan kuri am mek ér-sakwap námpono.

14 Aenapo maok, am ke fek ono mao námoku kare wa námp fek 'Mono'rá séri nampono. Ono nke nanko, am arop fárakap te Kwaromp kar kwapwerao sénámpaok mono, yae-párak kare paokop mo napo, ono am fárakapao nke nap fek Pitan arakrá sér, "Amo te Juda fiao maok, amo ankwap fi aropaoi kwapnámp, Juda firamp lo kánanke-táráp wokwae pwararea ankwap fi meknap arop niamp naponno. Aeno amo apaeritea ankwap fi meknap arop fárakap Judamp loaok tukupanáponoria kárakáre rape?"

Arop Jisasén mér námp fek yae-párak kare arop yak konámp kar

15 Tá kare Juda fi nomo te 'Kwatae ninikráp'rá sér i konámp ankwap fi meknámp korop mono, nomo te waeman Juda fi meknap aropono.

16 Aenámpao maok, nomo wae mér námpon: Kwar te loaok tukupnap aropan ninikia 'Yae-párak kare arop'rá sér mono, arop Jisas Kraisén mér námp fek táman saráp Kwaro am aropan 'Yae-párak kare arop'rá sér i konámpon. Nomo wae Jisas Kraisén mér námpara, am mér námp fek tapek Kwaro nomwan 'Yae-párak kare arop'rá sénámpon. Am te arakono: Loaok tukuprá tére nap fek, Kwaro am aropan 'Yae-párak kare arop'rá sér mono. ✧

17 Aeno nomo Kraisént yakáp nángo, Kwaro nomwan 'Yae-párak kare arop'rá séranoria námpao maok, warko nomo kwatae ninikráp ankwap fi arop fákáre niamp yakáppia te, táte nomo fwap 'Krais te kwatae ninikamp tére aropono'rá sér mwanámp nie? Am te mo karonno.

18 Táte ono ankwap ninik kwe-sira nampao warko am ankank pap nanko te, arop fárakap onan waeman méria 'Kwatae ninikráp aropono'rá sér mwarea napon.

19 Ono loaok akwap nanamp pwi mo nanko, am lo támao onan porokwapeanángo, ono sumpwi niamp yak nampara, am lo támao onan sámp-fákeyak mono. Am tak namp fek táman, Kwarént yiki yak nampon.

20 Ono wae Kraisént yaopwae porokopramp fek arápá yakea nampan, oukouwman te ono wae Kwaro nke námp fek maomp kwapwe kare ankanként yiki yak nampono. Aenampara, oukouwman ono yiki yak namp te onokump mono. Kraisó onomp ninik mek yiki yak nángo yak nampono. Aenampara, ono oukouwman kápae kare por máma apár mek yarak namp te, ankár Kwaromp Tárápan mérnamp ninik fek saráp yarak nanampon. Kwaromp Tárápaonon yonkwae touwea, námokuráp pourouan sirarea onan yaewouri námp táman mér nampono. ✧

²¹ Táte loao yae-párák kare arop yoroi papánkoria te, Kraís te kwaporok táman sumpwi naempon. Onomp ninik te, Kwaromp aropomp kánanke kwatae niampi akwap te monoria nampon.

3

Loaoknap ninik ntia mérnep ninik

¹ Yumo Galesia mekamp épépérép arop, yino yumwan Jísas Kraís te wae yéknép námpono. Mao yaopwae porokopramp fek aráp-sir yak nánko, yumo wae yiráp yi fek nke nap niampono. Yumwan te wa apaeanáko, yumo épépéréprá paokop napon?

² Ono yumwan ankárankamp ankankan turunk nae rae: Yumo Yiki Kor Spirit sámp nap te mokopia sámp napon? Ae te yumo loaok tukup nap fek sámp nap ni, yumo Kwapwe Kare Kar wawia méria am fek yumo Yiki Kor Spirit sámp nap nie?

³ Ae te kare yumo takrá épépérépri kwapon? Yumo wae Yiki Kor Spiritamp kárákáre fek Kristenia wourékam yiki yak sámpea térerá korop napao, warko am pwarará yumo oukoumwan yumokuráp kárákáre fek térerá tukupea pwi yakáp mwaría nape?

⁴ Ae te yumo Kristen yakáp nap fek yumwan nkwaekwe make touwe kwatae korop nánko, yumo am sámpea kárákáre fek fokopeyakápi nap te kwaporoki nap nie? Ono nik namp te, yumo am touwe tokwae sámp nap fek yumo fwap kárákáre kor Kristen yakáp mwanapan mpwe nampono.

⁵ Apaeritea Kwaro yumwan Yiki Kor Spirit sánkea yumo ou mek Kwaromp kárákáre yéknép námpon? Mao te yumo loaok tére napan ninikia ninámp ni, mao nik námpe te, yumo Kwapwe Kare Kar wawia mér napan ninikria taki námpe nie?

⁶ Kwaromp Buk fekamp kar arakrá sér, “Abrahamo Kwaro sérimp karan méránko, Kwaro maomp mér táman nkea man ‘Yae-párák kare arop’rá sérimpon.” ✧

⁷ Aenámpara, yumo fwapia mér kip: Kwarén mér i konap arop fárákap, am arop fárákap te Abrahamómp tárápu karenono.

⁸ Kwaromp Buk fekamp karao wokwaek sérimp te ará: “Nánkár wakmwaek arop ankwap fi Kwapwe Kare Kar wawía mérap, Kwaro am arop fárákapan, ‘Yae-párák kare arop’rá sénanampría námpon.” Taknámp wokwaek Kwaro Abrahamén Kwapwe Kare Kar farákápámp te, Kwaromp Buk fek arakrá sér, “Amo mér nap fek táman, mámá apár mekamp arop fi ponankor ourour fwap sámp mwanapono.” ✧

⁹ Aerimpara, oukoumwankamp arop fárákápao kor Kwarén méria ankank kwapwe Abrahamo sámpámp niamp take sámp mwanapon. ✧

¹⁰ Aeno táte kápae kare arop loaok tukupnap ninik te kápae kare ankankan pwi yak námpan mpwe napao maok, am arop fárákap te waeman yaomwi mek pik mwanapono. Kare! Kwaromp Buk fek sérrá, “Kápae kare arop ponankor fwapia Kwaromp lo Buk fek yaknámpe ponankor mántwaok mo nap te, waeman yaomwi mek pik mwanapono.” ✧

¹¹ Kwaromp Buk fek sérrá, “Arop Kwarén mér nánko te, Kwaro am aropan ‘Yae-párák kare arop’rá sénánko, am arop te fwap yiki yak naenámpon.”

Aeránko nomo wae am táman ník námpon: Arop ankwap loaok saráp akwap nánko, Kwaro man 'Yae-párak kare arop'rá sénaenám te yak mono. ✧

¹²Loaok nap te Kwarén mérap ankank mono. Kwaromp Buk fek arakrá sér: "Arop lo ponankor mántwaokia pwi yak nám te mao waeman am fek yiki yak sámp naerámpon." ✧

¹³Aenámpan maok, nomo kuri ampaok tukup mwanám pwi mo nánko, lo te mao nomwan kar kárakáre sérrá, 'Yumo te yaomwi mek pik mwanap arop'rá sénámpon. Aeno Kraís námoku am kar kárakáre sámpea nomwan yaewouria yamokwap námpon. Apae riteanápe Kwaromp Buk fek takrá sénámpon: "Kápaé kare arop ponankor yao mek aráp-sir yakáp nap te, yaomwi mek pik mwanap arop fárakapono." ✧

¹⁴Kraís am tak nám te, Kwaro wokwaek Abrahamén ourour sánkria, ponankor ankwap fi aropan kor nénk nanamp' rimpon. Am tak nám te, nomo ponankor fwap Kwarén mérria wokwaek Kwaro sérimpnám taknám Yiki Kor Spirit sámp mwanámpon.

'Kwaromp lo te Kwaro "Tak nanamp"rá sérinám kar far-sir mono'rá sénám kar

¹⁵Ononamp fákáre, ono oukoumwan arop sumpwi konám wounáp kar sénae rae. Táte arop ankwapao sumpwi naenám ke niníkria náráp tárápuran ankank fwapia pípirikírrá nénk naeria-nánko te, arop ankwapao maomp kar tak-pwar mo i konámpono. Tá arop ankwapao ankwap kar am feknám kirimprá sér mo i konámpono.

¹⁶Tá taknám Kwaro 'Kwap nte kare ankank wakmwaek korop naenám'rá sérimp te, Kwaro Abraham ntia maomp tárápan sérimpon. Mao te kápaé kare aropan niníkria 'Waráp tárápu fárakap'an sér mo, táráp ankáránkamp karean 'Waráp táráp'rá sérimp te Kraísén sérimpon. ✧

¹⁷Ono sénamp kar fi te ará: Wokwaek Kwaro Abrahamént kontrak páteaka, 'Ono kare kar tak nanamp'rá sénánko, tá wakmwaek 430 yopwar akwap tenánko, lo koropámpon. Am lo te wakmwaek korop námpao maok, wokwaek Kwaro papnám kontrak far-sir moria, Kwaro wokwaek Abrahamén sérimp karan kor tirá épér mono. ✧

¹⁸Táte nomo loaok tukupnám niník fek Kwaro nompor pátarinám ankank sámp námpan nánko te, nomo Kwaro sérimp fekamp te sámp mono. Aean maok, mono. Kwaro wokwaek séria Abrahamompor nánapi pap námpara, mao am ankank táman sánkámpon. ✧

¹⁹Aeno apaeritea lo yak námpon? Am te ará: Kwaro niník nám te, kwatae niník fi kor érik yak nánko, arop am fek mér mwanapria mao wakmwaek lo am kontraként kirimprá pap námpon. Am lo te yakrá akwapea wakmwaek am Kwaro wokwaek sérimp táráp korop naenámpon. Am lo te enselomp táp meknám korop nánko, tá amore mek yaknám arop Mosesomp yaeknám korop námpon. Kwaro Mosesén amore mek yakrá, lo sámp naenámpria nánapi pwará nám te,

²⁰am támao yéknéprá: Wokwaek Kwaro Abrahamén sérimp kar amore mek yaknám aropan sér mono, Kwaro námoku karerao man sérimpon.

Kwaromp lo térenám kar

✧ 3:11: Ga 2:16 ✧ 3:12: Ro 10:5 ✧ 3:13: Lo 21:22-23; 2 Ko 5:21 ✧ 3:16: Stt 12:7; Lu 1:54-55

✧ 3:17: Ap 7:6 ✧ 3:18: Ro 4:14; 11:6

²¹ Aeno lo te Kwaro wokwaek sérarinám̄p kar táman yorowar nám̄p niamp nie? Mo karonó. Táte lo ankwapao nomwan fwap yiki yak sá̄p nánko te, loaok tukup nám̄p fek fwap yae-párák kare arop yaká̄p mwarám̄pono. ✧

²² Aeno oukounwan te Kwaromp Bukao sérrá, “Kwatae ninikao ponankor aropan fáká̄pá fákeyak nám̄pon.” Am tak nám̄p te, nomo Jisas Kraisé̄n méria am ankank Kwaro sérim̄p mérap arop fáráká̄p fwap sá̄mp mwanapria nám̄pon. ✧

²³ Mér oukounwan korop mo nám̄p fek te, loaó nomwan fáká̄pá fákeyakám̄pon. Aenko nomo fáká̄pá yaká̄pánko, nomo mér mwanám̄p ke érik koropám̄pon.

²⁴ Lo te nomp nánae naropwar niampao, nomwan Kraisonám̄pok éréképea, mént párapok nám̄pon. Am tak nám̄p te, nomo Kwarén mér nám̄p fek mao nomwan ‘Yae-párák kare arop’rá sénaenám̄pon.

²⁵ Oukounwan te wae Kwarén mér mwanám̄p ke korop nám̄para, warko nomo loamp yae ankore mek yaká̄p mono.

Nomo mérám̄p fek Kwaromp tárápu yaká̄pám̄p kar

²⁶ Yumo ponankor Kraís Jisasén mér napo, am mérap fek táman yumo Kwaromp tárápu yaká̄p napon. ✧

²⁷ Arop yumo wae Kraisé̄nt ént mek néri nap te, yumo ponankor Kraisé̄n wae waempyam niamp kámp napon. ✧

²⁸ Am te arak: Juda fi ankwap mo, Grik fi ankwap mo, kwaporok tére konám̄p arop ankwap mo, amwar yaknám̄p arop ankwap mo, poumarop ankwap mo, yupu ankwap mo, oukounwan Kraís Jisasén mér nap fek te ankáránkamp fi kare yaká̄p napon. ✧

²⁹ Aeno táte yumo Kraísomp arop yaká̄p nap te, yumo waeman Abrahamomp tárápu yaká̄p napon. Yumo waeman am ankank Kwaro wokwaek Abrahamompór nánapi pátenám̄p ankank sá̄mp mwanap arop yaká̄p napon.

4

Wokwaek lo ankore mek yaká̄pia oukounwan Kwaromp tárápu kare yaká̄pnám̄p kar

¹ Ono sénamp wouná̄p kar ará: Táráp te náráp naropwaroinám̄p ankank nánkáráp téképea am ankank sámpea taokeyak nae-nám̄pon. Am ankank te námokuráp karerao maok, épér morok táráp yak nám̄p fek te, oukounwan sá̄mp mo, kwaporok tére konám̄p arop niamp yak nám̄pon.

² Oukounwan am naropwaroinám̄p ankank sá̄mp naenám̄p pourou mo nánko te, oukounwan nánae naropwaromp yae ankore mek yak nám̄pon.

³ Nomo kuri take, nomo oukounwan táráp kánanke niamp yaká̄pnám̄p ke fek te, kápaē kare apárokamp kwatae spiritráp ankankao nomwan fáká̄pá yak nánko, nomo maomp yae ankore mek tére nám̄pon. ✧

⁴ Takrá akwapea Kwar námoku nánapinám̄p ke fek, mao náráp táráp sá̄mp-kérépám̄pono. Aenánko, yupuao man fárákapeanánko, mao koropea lo ankore mekamp arop yaká̄mp te, ✧

⁵ nomo lo ankore mek yaká̄pnám̄p arop nomwan warko yamokwapea éréképeanánko, nomo Kwaromp tárápu yaká̄p mwanám̄pria ninám̄pon.

⁶ Oukoumwán yumo Kwaromp tárápu yakáp napon. Aenapara, Kwaro náráp Tárápamp Spirit nomp ninik mek sámp-kérép tenánko, nomo 'Ayao, ayao'rá wumwi konámp. ✧

⁷ Aenámpara, amo te warko tére arop mono. Amo te Kwaromp tárápono. Táte amwan Kwaro warámpeanánko te, amo waeman Kwaromp tárápao yak napara, amo te maomp waráp por nánapinámp ankank sámp nanap arop yak napon. ✧

Polo Galesia mekamp Kristen fákáreamp paokopan ninik tokwaenámp kar

⁸ Tá kare, wokwaek te, yumo Kwarén mér mo nap fek ara, apárokamp ankank Kwar kare mo, táman maomp yae ankore mek térerá paokopiapon. ✧

⁹ Aeno yumo wae Kwarén mérápon. (Tá ono kwapwe kare sérrá, “Kwaro kor waeman yumwan mérámp.) Aenámp te, yumo apaeritea warko am ankank ponankor taokeyak konámp kárákáre moráp spiritaonámpok tiarárrá tukupea maomp yae ankore mek tére mwaria wae napon?

¹⁰ Yumo waeman kápaé kare por yae tokwae koropnámp nke, yunk wourékam aoknámp nke, lotu tokwaenap nke, wourékam yopwar korop nánko nke, mak i konapon. ✧

¹¹ Ono yumwan ninik tokwaeria ono apáp nampon. Takria ono yumwan yaewourrá tére namp am kwaporok mwar téreantáno.

¹² Onomp ankwapyae fárákap, ono yumo arop ankwap fi niamp arákarea, lo fek fákápá yak moriaka, ono yumwan yonkwae touweria kárákáre fek sérrá, “Yumo ono nampnámp amwar yakáp kipo.” Ono te yumwan yoporrá sér mono.

¹³⁻¹⁴ Ono wokwaek kwatae touwe sámpanko, onomp pourou kárákáre mo nánko, am fek táman yumwan manénkir Kwaromp Kwapwe Kare Kar farákámpampono. Kare, onomp pourou kárákáre moria, am támao yumwan tére tokwae sánk námpan maok, yumo onan kokwaeria onan younkwe sir moiapono. Yumo enselén niamp, tá Jisas Kraiséen nap niamp onan warámpea yaewour kwapwe napon. ✧

¹⁵ Yiráp kwapwe kare ninikan ono kare kar sénampono: Wokwaek ono yi mekamp touwe kwatae sámpamp fek te yumo onan yonkwae touweria yiráp fwapnae yi wurukupea onomp yi mek papria te, yumo fwap wurukupea pap mwarapon. Am yiráp warákár kwapwe te maok pap napon?

¹⁶ Ae te mokopono? Ono yumwan kare kar kar farákáp namp támao, ono yiráp yopor arop arákár namp nie? ✧

¹⁷ Tá kare, am arop fárákap koroepa yumwan nouroup napao maok, am te yumwan yaewourria mono. Am fárákapamp ninik te yumo onan pwarará námónámpaok koropenk ritea, yiráp ninik mek nánánkarrá kar porokwerá tére napon.

¹⁸ Táte ono yumont yak namp fek, tá mo nampan kor yumwan nourouprá kar porokwe napan maok, yumwan yaewour naenámp kwapwe kare ninik fek napo te fwapon.

¹⁹ Onomp tárápu fárákap e, ono te yupuao táráp fárákap naeria touwe sámp konámp niamp take pourouráp yonkwae touwe nampono. Ono ankár am touwe te sámpea yakrá akwapea mekia Kraiso yiráp ninik mek koroepa yak nánko maok, pwar nanampon.

20 Koupoute kare nape, ono oukoumwan te yumont yak mo nampon. Ono yumont yakria te, yumwan ankwap kar fwap tae morok sénaeampon. Ono oukoumwan te, yumonap ninikan wawia mokopia yaewour nanamponorá ninik tokwae nampono.

Hagar ntia Saran wounápnámp kar

21 Arop fárákap yumo lo ankore mek tukup mwarianap arop, yumo onan sérenke! Ae te yumo lo kar te wa moi nap nie?

22 Kwaromp Buk fek sérrá: Abraham te tárápyar anánkaopwérápono. Tére konámp yupu mao ankwap fárákap, tá námokuráp amwar yaknámp yupu kareao ankwap fárákap. ✧

23 Am tére konámp yupuamp táráp te apárokamp koumteouráp aropao sámp konap ninik fek sámpámpon. Aeno námokuráp amwar yaknámp yupu kareamp táráp te Kwaro sérímp fekampan sámpámpon. ✧

24 Am kar mek te wounáp kar yak námpon. Am yupuyaran sénámp te Kwaromp kontrak anánkaopweran sénámpon. Hagarén wounáp nám te Sainai faonkwekamp kontrakan námpon. Maomp tárápu fárákap te tére konámp yupu feknámp korop napon.

25 Hagar te apár Arebia mekamp faonkwe wi Sainai ntia Jerusalem oukoumwan yak námpan sénámpon. Am Jerusalem ntia maomp tárápu te ankwapamp tére konap yakáp napon. ✧

26 Aeno ankwap Jerusalem yámar mek yak nám te, amwar yak námpara, am te nomp éntupwar Sara támaono. ✧

27 Kwaromp Buk fek arakrá sénámpon:

“Mapo yaknap yupu amo te warákárae!

Tá yupu amo táráp sámpria
touwe sámp konap mér mo i konap,

amo yonkwae kárámpria

tár sámprá warákárae.

Yupu poumaropao pwar akwap tenánko,
ono amwan kápae kare tárápu nénk nanko,

poumaropráp yupuamp tárápuan

kámákár akwap naenámpon.” ✧

28 Onomp ankwapyae fárákap e! Yumo te wae Aisak niampono, yumo waeman Kwaro séri nám feknámp yumo wae Kwaromp tárápu yakáp napon.

29 Aeno wokwae te am koumteouráp aropao sámp konap fek sámpnámp táráp te éntupwaro Yiki Kor Spiritamp kárákáre fek sámpnámp tárápan wouroump-sérímpo. Oukoumwan kuri, take pourouráp ninik támao yak námpon.

30 Kwaromp Buk fek te apaerá sénámpon? Mao te Abrahamén arakrá sér:

‘Am tére konámp yupu ntia maomp táráp te

nkwampok far-pwarampo!

Am tére konámp yupuamp táráp te

takria naropwar ntia amwar yaknámp yupu kareamp

tárápamp ankank sámpantáno.” ✧

31 Aenámpara, onomp ankwapyae fárákap, nomo te tére konámp yupuamp tárápu mono. Nomo te amwar yaknámp yupu kareamp tárápuano.

5

Kraiso nomwan yaewourianánko amwar yakáp mwanámp kar

¹ Kraiso nomwan fákapá fákeyaknámپ mekamp aokoroepa páte nánko, nomo fwap amwar yakáp námpon. Aenámpara, yumo ankár kárákáre fek fokopeyakáp kip. Warko arop fárákapao yumwan fákapá papanáponoria yénképá yakápi kwapono. ✧

² Yumo wawenk! Ono Polo yumwan sénae rae: Táte yumwan, yiráp yipi fárákanáponoria yénképá yakáp napo te, Kraiso térenámp tére yumwan yaewour mo karenono.

³ Yumo arop ponankor, yiráp yipi fárákanáponoria yénképá yakápnap arop fárákap, yumwan warko érik sénae rae: Táte yumo am yipi fárákapnap ninik táman tak nap kwamp te, ankár lo ponankor mántwaok kipo.

⁴ Táte yumo, yino loaok tukup nánko, am fek Kwaro yinan 'Yae-párák kare arop'rá séranoria nap te, yumo waeman Kraisén pwar napon. Aeria yumo Kwaromp aropomp mek yakáp mo, pwar napon.

⁵ Nomo Yiki Kor Spiritamp kárákáre fek Kwarén méria, nomwan 'Yae-párák kare arop'rá séranoria yépék námpon.

⁶ Aeno táte arop Kraís Jisasént yak námپ te yipi fárákap nap te, kánanke kwataeno. Tá yipi fárákap monap ninikao kuri kánanke kwataeno. Aeno Kwarén mérnáp ninikao maok, arop nouroup mwanap ninik sánk konámپ, am támao maok kwapwe kare ankankono.

⁷ Wokwaeke yumo yae-párák kare paokopi nap te, yumwan wa am ninik taokoránko, yumo warko kare kar karwaok paokop mo napon?

⁸ Kwaro yumwan wumwiria érékéپ námپ te támao mono.

⁹ Nomo yis te wae mérámپon. Pan mek kánanke kwarok papea napo, am pan te yámپ tokwae konámپon. Aeno táte nomp kwatae ninikao kor kánankerao am fek-am fekrá akwapea wakmwaek tokwae kar i konámپon.

¹⁰ Ono mér namp te Jísas Tokwae Karao yumwan yaewouri námپara, yumo ankár onomp ninik niampaokria yumo te ankwap ninik sámp mo mwanapono. Arop yiráp ninik mek sámpá yampourounámپ aropamp e te ono mér mono. Aenampao maok, maomp e te wampweno, mao námoku am tak námپ fek touwe sámp naenámpon.

¹¹ Ononamp fákáre, táte kare ono yumwan, ankár yipi fárákapenkria am kar táman fárákapankoria te, apaeritea am Juda fákáre onan sámp-wouroump mwaria wae mwanapon? Táte ono arop fárákanap 'Ankár yipi fárákapenk'rá sénanko te, Jísaso yaopwae porokopramp fek sumpwi námپ te am fárákapamp ninik mek kwatae pap mo, fwapono. ✧

¹² Am arop fárákap yiráp ninik sámpá yampourourá yipi fárákap mwaria kárákáre nap te, am fárákap námokuráp yipi ponankor fárákapria kémpí méntér tákapá sirano mpupo.

¹³ Tá kare, onomp ankwapyae fákáre, Kwaro yumwan wumwiria érékéپ námپ te, yumo amwar kar yakáp mwanapria ninámپon. Aeno yumo takria arakrá ninik mwanape: 'Yino te waeman amwar yakáp námپara, wokwaeke ninik kwatae fwap taki yak nae-námپan mpwe' mwanape. Yumo tak niniki kwapono. Yumo ankár yiráp ankwapyae fárákanap nonopok nounourupria, yumo ankár am fárákanap yaewour mwanap tére arop yakáp kip. ✧

14 Amo te ankár arop ankwap fárákapan warákár nap te ankár amoku waráp pourouan warákár konapnámp taknámpampo. Kwaromp ponankor lo kar te mámá ankárankamp kar fek mapek toukouri yak námpon. ✧

15 Aeno táte yumo yumoku támao yorowar fupukumprá paokop nap kwamp te, mér kip: Yumo takria yiráp nonopok nounouroupanap ninik énéni ponankor kwatae akwap naeane.

Yiki Kor Spirit ntia wokwaekamp ninik tére konep kar

16 Ono sénamp kar te ará: Yumo te ankár Yiki Kor Spiritamp ninik fek paokop kip. Yumo takria te wokwaekamp ninikaok te paokop mono. ✧

17 Nomo te wae mérámp: Wokwaekamp ninikao Yiki Kor Spiritamp ninikan anámpá pap naeria wae nánko, tá nopok Yiki Kor Spiritamp ninikao wokwaekamp ninikan anámpá pap naeria wae. Takria am yawor te nonopok yorowar i konepon. Aenámpara, yumo kápae kare ankank tére mwaria napao kor, yumo tak mo i konapon. ✧

18 Aeno táte yumo Yiki Kor Spiritamp ninikaok nap kwamp te, yumo warko lo ankore mek yakáp mono. ✧

19 Wokwaekamp ninikamp tére te yumo wae mérámp. Am te arake ninikono: Kókopor i konámp ninik, kóumteouráp arop nonopok kikiankápnap ninik, námokuráp pourouan saráp ninik i konap,

20 kwekár kwarén lotu i konap, tá fou i konap, tá ampopwae tirink i konap, yopor i konap, youpoukwap i konap, kokwarok i konap, námoku saráp ninik i konap, kar pap i konap, mómountukri mwaek pipirímp i konap,

21 yonkwae mek pouw kwapwe kare yaknámp aropan ninik kwatae konap, mánmán ént fária mánmán i konap, tá toupour fek námokunap sokororá mánmán i konap. Arakia mámá nkwakwe make ninik kwatae yak nánko, ono wokwaek yumwan sériampán warko oukoumwan sénámp. Arop ponankor take pourouráp ninikaok paokop nap te Kwaro náráp firáp taokeyak nám mek te tukup mo karenon.

22 Aeno Yiki Kor Spiritao maok mámá kwapwe kare ninik mao taokeyaknámp aropamp ninik mek kák konámp. Arop nouroup kare konap ninik, warákár konap ninik, yonkwae porokwe ninik, nomwan napo nopok mo, wampwéri pwar konap ninik, arop ankwap fárákapan yaewour i konap ninik, kóumteouráp aropan yae-párak kare i konap ninik, kwapwe kare ninik pwar mo i konap ninik,

23 Kwaromp yae ankore mek porokwe fek yakáp i konap ninik, námoku poukwap kour i konap ninik. Arakia mámá ankank máte lo ankwapao mámá ninikan taokor naenámp yak mono. ✧

24 Kraisén mérap arop te ponankor maomp wokwaekamp ninik te Kraiso sumpwi nám araknámp wae yaopwae porokopramp fek sumpwi pap napon. Yi fek nkerá kikian i konap ninikan kor wae méntér yaopwae porokopramp fek sámp-wouroump tenapono. ✧

25 Yiki Kor Spiritao nomwan yiki yak sámp námpara, nomo kuri ankár Yiki Kor Spiritamp ninikaok paokop mwaro.

26 Nomo te nomwan ankwap fárákapao warákáranáponoria tére mwareano. Tá nomo arop ankwapamp ninik mek kóupoumprá, am fárákapao nap kikian mwareano, mono. ✧

6

Kristen ankwap kwatae ninik napo nomo yaewour mwanámp kar

1 Ononamp fákáre, yumo nke napo, arop ankwap kwatae ninik nánko te, Yiki Kor Spiritamp ninikaok paokopnap arop fárákap yumo am aropan sánánkar porokwe fek yaewourrá fwapokwap kipo. Yumo te, mao kwatae námpría wae napo, yumwan Satano yae pap nánko, yumo kor taknámp mwanape, mér kipo. ✧

2 Tá yumo ankár arop ankwap fárákap nkwakwe make touwe sámp napo te, am fárákapan yaewour kip. Yumo tak nap ninik támao maok, yumo waeman Kraísomp lorént pwi kari tukup napon. ✧

3 Táte arop ankwap ninikrá, námo te ninik kwapwe tokwaeráp aropao nampan mpwe námpao maok, mono. Mao te námokuráp ninik mek yankar sérarámpon.

4 Arop ponankor ankár námoku tére napan 'Am te fwap ni, kwatae nie?'rá yurukup kip. Arop takria námokuráp tére nkea yae-párak nánko te, fwap táman warákár naenámpon. Aeno mao takria námokuráp niniként, tá ankwapamp niniként yurukup naeane.

5 Ponankor arop ankákárank námokuráp nkwakwe make tére sámpea fokopeyakáp mwanapon. ✧

6 Yumwan Kwaromp Kar farákáp napo, wanap arop yumo te yiráp ankank kwapwe pirékarea am Kwaromp Kar farákápnap aropan sánk kip. ✧

7 Aeno yumo takria yumoku támao kwekárria yiráp ninik te yumo fwap Kwarén poupwekáp mwanámpanápe mwanape, mono. Táte ono wounáp kar sénae: Arop yopwar mek apae ankankou yimpianámp te, ankár am yimpnap fir táman sámpá fári konapon.

8 Táte arop ankwap épi ninik fek térerá akwap námp te, am épi ninik fekamp fir kare naenámp te sumpwinono. Aeno arop ankwap Yiki Kor Spiritamp ninik fek térerá akwapeanánko te, am Yiki Kor Spiritamp fir kare naenámp te, mao fwap yiki yak sámpea yak naenámpon. ✧

9 Aenámpara, nomo te yae-párak kare ninik fek paokop mwanámp te kokwae kwapono. Táte nomo tére kárákáreria te, am fir toupour i konap fek nomo fwap fir kwapwe sámpea fár mwanámpon. ✧

10 Aenámpara, ankwap ke fek nomo arop yaewour mwanámp ankank ninik námp kwamp te, nomo ankár kwapwe kare ninikrá arop ponankor yaewour mwanámpon. Nomo takria maok, tá tokwae kar ninik te ponankor Kristen fárákapan yaewour tokwae mwanámpon.

Polo kar pwar naerianámp kar

11 Yumo wae onoku pen sámpea yiráp por kumwi tokwae kumwi namp nke kipo.

12 Arop ankwap fárákap yiráp yipi fárákap mwaría kárákárea wae napon. Am te apae riteanápe arop ankwapao nkea 'Yumo te arop tokwae'rá séranáponoria napon. Am fárákap te arakrá ninik napon: Takria arop ankwap fárákapao nomo Jisas yaopwae porokopramp fek sumpwinámp mér námpént yipi fárákap mwanap ninik farákáp nánko, námwan fupuk mo, fwap mwanapria napon. ✧

¹³ Am arop fárákap te Juda fi yakáp napria yipi fárákap napao maok, am fárákap námoku kor loaok tukup mo i konapon. Am arop fárákap te yiráp yipi fárákapria yumo wae náráp kar wanap ritea warákár mwaria napon.

¹⁴ Táte tak napan maok, ono te ankwap ankankamp eran sakap mono. Ono te ankár Jisas Kraisomp eran saráp sakap nanampono. Mao yaopwae porokopramp fek sumpwi námpan ono warákár tokwae nampon. Kraisomp tére fek táman onomp ninik mek te máma apár mekamp ninik te wae sumpwi tenánko, onoku kuri sumpwi yak namp niampara, apárokamp ankank te onan warko sámpá akwap mono. ✧

¹⁵ Yipi fárákap konap ninik am te kánanke kwataeno. Tá arop yipi fárákap moao kor am te kánanke kwataeno. Aeno Kwaro nomwan fwapokwapia wourékam yoroi pap námp támao maok, tokwae kar ankankono. ✧

¹⁶ Ono ninik namp te, arop ponankor am ninik táman méria, ninik mek sámpea mántwaok napo te, Kwaro námoku ninikia am fárákapan fwap yonkwae porokwe sánkanoria nampon. Ono am fárákapan saráp ninik mo, Kwaromp Israel kare ponankoran ninikria, Kwarén takrá sér i konampon.

¹⁷ Waeman ono Jisas Kraisomp aposel kare yak nanko, arop fárákapao onan fukia napo, am youwae wae onomp pourouk yak námp táman, ono Kraisomp tére arop kare yak namp yénkép námpon. Aenámpara, arop ankwapao onan kápae ankwap sámpantáno. ✧

¹⁸ Ononamp fákáre, onomp ninik te, Jisas Krais Tokwae Karamp aropomp te fwap yiráp waempént yakanoria nampon. Kare tak naenámpon.

Polo Efesus Firampor Kumwimp Kar Mekia Akwapnámp Kar

Jisas pok tenánko, 32 yopwar niamp arake akwap nánko, Polén Rom mek kalabus mek páte napo yakria, mao yiawor aopwe pas kumwimpon: Filipai mekamp siosompor kumwi, tá Kolosi mekamp siosompor kumwiria Filemonompor kumwia méntér sámp-kérépámpono. Tá Efesus mekamp siosompor kumwiaka, Tikikusompa yeak sánkria sérrá, “Yumo nkea am feknámp ankwap-ankwap sios mek sánk napo, nkea farákáprá tukupria mér mwanapon.”

Mao wokwaek anánkan yáarak námp fek, taun Efesus mekamp Juda firan Kwaromp Kwapwe Kare Kar farákápriaka, wakmwaek ankwap ke fek yinink yopwar fek yakria Kristen yakáp mwanap mwae kupan yénkrá yakámpono. Aenánko kápae kare ankwap fi koropea Juda fint tapokwapea Kwaromp ankárankamp fi arop yakápiapon.

Tá mao mámá pas kumwi námp fek te arakrá sér: Kwaro Kraisomp tére fek ankwap-ankwap fi ankár mek tapokwapea, ankárankamp fi arop yoroi pwate námpon. Ankwap te, Kristen yakáp nap ankár Satanompa kánánkámp térenámp ninik kwataeran yorowar kárákárerá kwe-pwar mwanámp karan sénámpon.

¹ Efesus mek yakápnamp Kwaromp firáp e! Ono Pol ono te Krais Jisasomp aposelono. Kwaro námokuráp ninik fek onan aposel yoroi pap námpon. Ono mámá pas kumwia yumo Kwaromp koumteouráp arop Efesus mek yakápriaka, Jisas Kraisonámpaok kar nap yumonapok ono mámá pas kumwi nampono. ✧

² Onompa ninik te, Nomp Naropwar Kwaro ntia Jisas Krais Tokwae Karao námoku támao ninikia yumwan yaewourria yumwan yonkwae porokwe sánk kipunoria nampon.

Kraisomp tére fek Kwaro nomwan ankank kwapwe sápnámp kar

³ Kwar te nomp Tokwae Kar Jisas Kraisomp naropwar, tá maompa Kwarono. Nomo maompa e narek sampok mwaro. Am te apae riteanápe, nomo Jisas Kraisént tapokwapá yakáp nánko, Kwaro nomwan yámar mekamp kápae kare kwapwe kare ourour nomp waempén yaewour naenámpria ti-sáp námpon.

⁴ Wokwaek kar Kwaro oukoumwan apár yoro mo námp fek, nomwan Kraisént tapokwapea Kwaro nke námp fek kwatae ninik mo, yiki kare yakáp mwanámpria nánkárápámpono. Wokwaek kar mao nomwan aropompria,

⁵ Jisas Kraisomp tére fek nomwan éréképeanánko, nomwan maompa tárápu yakáp mwanámpria nánkárápámpono. Am te Kwaro námoku warákárnámp ninik fek tak nanámpria ninikimpono. ✧

⁶ Kwar te mao warákárnámp táráp Jisas Kraisomp tére fek nomwan aropomp tokwaeria, mao nomwan yámar mekamp kápae kare kwapwe kare ankank kwaporok ti-sáp námpon. Aenámpara, nomo am fek táman Kwaromp e narek sampok mwanámpnon.

⁷ Kwaromp aropomp tokwae te táp fákáap námpara, am fek Kraís sumpwia nomwan warko yamokwapea maomp yiri fek Kwaro nomp kwatae ninik ponankor tirá épéri námpon.

⁸ Kwaro nomonámpok am aropomp tokwae kar kwarokarea nomwan kápae kare nkwakwe make mér ntia ankank youroukouprá fwapokwap mwanámp tokwae kour ti-sáp námpon. ✧

⁹ Wokwaek kar Kwaro Kraísomp tére fek ‘Am ankank tak nanamp’rá sérimpon. Aempan maok, am ninik oukoumwan mek yakámpan, oukoumwan te am ninik wae nomwan érik yénkép námpon.

¹⁰ Kwaromp am ninik te ará: mao te kápae kare ankank ponankor ékékérrá akwapea, pwar naenámp ke fek ankank ponankor yámar mek yakáp námp, apárok yakáp námp ponankor koupoukarea Kraísomp yaek páte nángo, Kraiso yépe kor tokwae yoroí yak naenámpon.

¹¹ Mao te námokuráp am ninikaokria Juda fi yinan wokwaek kar nánkárápámpon. Aeria maok, yinan Kraísomp tére fek náráp firáp páte námpon. Aeno tá kare, Kwaro, apae ankank tak nanamponri námp te ankár tak i konámpon.

¹² Yino manénkir Kraiséen méria maonámpaok nángo, Kwaro yinan náráponoria nánkáráp námpara, yino ankár kápae kare por maomp aropomp táman ninikria maomp e narek sampok mwanámpon.

¹³ Ankwap fi yumo kuri wae kar kare wa napo, Kwaromp Kwapwe Kare Kar am támao yumwan éréképeanángo, yumo wae Kraiséen méri yakáp napon. Aeria yumo Kraiséen yakáp napo, Kwaro yumwan Yiki Kor Spirit sánkria náráponorá nánkáráp námpan yénkép námpon. Am te wokwaek mao ‘Sánk nanamp’rá sérimp támao. ✧

¹⁴ Am Yiki Kor Spirit nomwan oupouroupa yak námp te, Kwaro náráp firáp arop nomwan ankank wakmwaek ti-sáp naerianámpan yénkép námpon. Tá taknámp Kwaro nomwan warko yamokwapea, nomwan Yiki Kor Spirit fek nánkáráp tenámp yakápria, mao nomwan éréképeanángo, nomo méntér yakáp mwanámp ke yépék námpon. Nomo am taknámp ninik támao arop ponankor wanap fek Kwaromp e tokwae kari yak námpon. ✧

Polo Efesus fian yaewourria kar toropwapimp kar

¹⁵ Tá ono wa nanko, yumo Jisas Tokwae Karan mér kareria kápae kare Kwaromp firáp arop fárákapan nounourouprá yakáp napon.

¹⁶ Aenapantá ono Kwarén ‘Aesio’rá sér saráp yak nampono. Ono yumwan pwar mono. Onomp kar toropwap namp mek te ono kápae kare por yumwan ninikria yumwan yaewourrá Kwarén kar toropwap nampono.

¹⁷ Nomp Tokwae Kar Jisas Kraísomp Kwar yámar mek tokwae kari yak námp man kar toropwap i konampono. Ono man kar toropwap i konamp te ará: Mao yumwan yonkwae kour sánkria, náráp kar fi érik farákápanoria nampon. Aenanko yiráp Kwarén mér nap fwap tokwae karrá akwap naenámpon.

¹⁸ Ono ník namp te, mao yiráp ninik mek wae kwapwe sánk nángo, yumo fwap am yumwan wumwirinámp ankank, yumo táman ninik kárákáreria warákárrá yépékrá yakápenkria nampon. Tá kápae kare kwapwe kare ankank Kwaro maomp firáp nomwan ti-sáp nanampria nánapi tenámp te, kwapwe kare kare ankankara, táman érenkria nampon.

19 Tá ono ník namp te, am Kwaromp kárakáre nomo Kwarén mérámp nomwan yaewourrá tére saráp yak námp, nomo yurukup mwanámp pourou mo námp, yoporop tokwae kar, am fwap yumo mérenkria nampon. Am kárakáre tokwae nomwan tére námp te, ✧

20 am támao wokwaek Kraiséen térempon. Aenáno, mao sumpwianánko, am kárakáre fek tapek Kwaro fárámpá papea, mao yámar mek námokuráp yae-párak mwaek páte náno tank námpon. ✧

21 Oukoumwan te Kwaro Kraiséen narek karaok páte náno yakria, kápae kare arop taokeyakáp konap arop, mekia akwapnámp arop, kárakáre tokwaeráp arop, tá kápae kare king tokwae man te ankore mek kák tenámpon. Aeria e tokwaeráp arop oukoumwan má ke fek yakáp nap, tá nánkár wakmwaek yakáp mwanap am fárákan kor Kraiso ankár narek karaoki yak námpon. ✧

22 Kwaro kápae kare ankank ponankor Kraisomp yae ankore mek papria, Kraiséen am ankank poukeyak naenámp yépe kor tokwae yoroi páte náno, siosomp ankank ponankor mao taokeyak námpon.

23 Sios te Kraisomp pourouno. Krai námoku mwar te pwi mono. Sios méntér maok wae pwi yak námpon. Tá Krai námoku te ankank ponankor pwi pap námpon. ✧

2

Nomo sumpwinámp arop Kraisént Yiki yakápnámp kar

1 Wokwaek te yumo nkwakwe make kwatae ninik napo, yumwan am támao surumpwirá kákámpon. ✧

2 Am ke fek te yumo námá apár mekamp kwatae ninik fek paokopiapon. Aeria yumo yámar meaok paokop i konap kwatae spirit fárákan taokeyak konámp spiritamp ninikaok paokopiapon. Oukoumwan am kwatae spirit te Kwaromp kar ták-sinap aropamp ninik mek tére konámpon. ✧

3 Wokwaek te nomo ponankor am fárákapént yakápria nomp pouroukamp épi ninikaok saráp paokopimpon. Nomo nomp épi ninik ntia nomp kikiánk ninik fek paokopimpon. Nomoku támao takrá yakáp námpara, nomo fwap am fek arop ankwap fiao napnámp taknámp Kwaromp yonkwae pwarámp sámp mwarámpon. ✧

4-5 Kare, waeman nomp kwatae ninikao nomwan surumpwirá kák tenánko, nomo sumpwi yakáp námp niampi yakáp námpon. Aenámpan maok, Kwaromp aropomp te top-pwarámp náno, nomwan yonkwae touwe tokwae námpon. Aeria maok, mao nomwan yaewourianánko, nomo Kraisént yiki yakáp námpon. Ye, am aropomp fek táman Kwaro yumwan warko érékép námpon.

6 Mao nomwan Kraisént kéménkia pap námp niamp náno, nomo Kraisént yámar mek ankank ponankor poukeyakáp mwanámpon. ✧

7 Mao am takimp te kápae kare nánkár wakmwaek yakáp mwanap arop fárákan maomp aropomp tokwae yénkép naenámp. Maomp am aropomp te nomwan warákarria yaewour naenámp ninik fek námpon. ✧

✧ 1:19: Kl 1:4-11 ✧ 1:20: Hi 1:3,13 ✧ 1:21: Fl 2:9-10; Kl 2:15 ✧ 1:23: Kl 1:18 ✧ 2:1: Kl 2:13
✧ 2:2: Ef 6:12 ✧ 2:3: Ta 3:3 ✧ 2:6: Ro 6:8 ✧ 2:7: Ro 2:4

⁸ Am te arak: Kraisén mérapo, Kwaromp aropomp fek mao yumwan warko érékép námpon. Am te yumoku térenap ankank mono, Kwaro yumwan kwaporok sánk námpono. ✧

⁹ Am te yiráp tere fek nopok am ankank sámp mono. Aenapara, arop ankwap námoku támao warákár sénaenámp te yak mono. ✧

¹⁰ Kwaro námoku nomwan yoroi námpono. Aeria mao nomwan Krais Jisasént wourékam arop yoroi pap námp te, nomo am kwapwe kare ninik fek yakáp mwanámpria ninámpon. Am kwapwe kare ninik te Kwaro wokwaek nomwan am fek paokop mwanapria nánapi pwara námpon. ✧

Kraiso Juda ntia ankwap fi ankára mek tapokwapnámp kar

¹¹ Yumo te wae nik napon: Juda fi námokuráp yae fek yípi fárakap konapon. Aeria ankwap fi arop yumwan 'Yípi fárakap mo i konap arop'rá sér. Ae konap te, yumo ankár fwapia ninik kip: Yiráp pourou yípi fek te yumo wokwaek ankwap arop fi yakápiapon.

¹² Aeria am ke fek te Kraisén panek yakápiapon. Yumo Israel firént tapokwap mono, mwar ankwap fi yakápiapon. Kwaro Israel firan 'Yumont yak nanámp'rá séria kontrak yoroi námpan maok, yumo am mek tukup mo, amwar yakápiapon. Yumo máma apár mek yakáp nap te, ankwap kwapwe kare ankank wakmwaek korop nae-námpra yépék nap yak mono. Tá yumwan yaewour naenámp Kwar ankwap yak mono. ✧

¹³ Wokwaek te yumo panek karaok yakápiapon. Aeno oukoumwan te Kraisomp yirirao yumwan éréképá koropeanáko, Krais Jisasént koumpea Kwaromp wonae fik kar yakáp napon.

¹⁴ Krais te nomp yonkwae porokwe sámp konámp fi támaono. Wokwaek Juda fi ntia ankwap arop fi nonopok yoporapo, am yopor te am fárakapamp amore mek farmae niampi yakámpon. Aeno oukoumwan te Krais námokuráp pourou fek am farmae niampi yaknámp párámpá sirarea, anánkaopwe fi ankára mek tapokwapea pwate náno, ankárankamp fi saráp yakáp napon.

¹⁵ Mao te waeman Juda firao lo kákrá kukumwirá párakop tenap te wae tirá épéri pwate námpon. Mao taki námp te anánkaopwe fi ankára mek tapokwapeanáko, Kraisént ankárankamp wourékam arop yakápria, am feknámp ankárankamp ninik fek yakáp mwanámp ninikani námpon. ✧

¹⁶ Mao yaopwae porokopramp fek sumpwiria, maomp pourou fek táman anánk fi arop tapokwapea pwara námpon. Aeria am yaopwae porokopramp fek yopor i konap ninik wae sumpwi pap námpon. ✧

¹⁷ Takia maok, mao koropea Kwapwe Kare Kar arakrá farákáp: "Oukoumwan te yumo ankárankamp ninik fek yakáp napon." Mao am Kwapwe Kare Kar te yumo panek yakápiap arop fi, tá yino Juda fárakap Kwaromp wonae fik yakáp námpan kor méntér farákáp námpon.

¹⁸ Am Kwapwe Kare Kar te arak: Kraisomp tere fek nomo anánk fi aropan ankárankamp Spiritao nomp Naropwaronámpok pok mwanámp kik-pwara námpon. ✧

Nomo Kristen ponankor te 'Kwaromp nap'rá sénámp kar

¹⁹ Aenámpara, yumo te apár moráp aropamp amorik kékéri yakáp nap niamp mono. Yumo te waeman Kwaromp koumteouráp aropént ankárankamp fi yakáp napon. Yumo te Kwaromp fi kare yakáp napon.

²⁰ Yumo te Kwaro nap ti námp niampon. Mao aposel yino ntia profet fákáre te oumpwar woupwiran yoroi tenámp niampon. Tá Kraís Jisas te kukamp oumpwar kare niampon. ✧

²¹ Kápae kare nap yao wi te Kraisomp pourouk poupoukouri yak nángo, am nap yae-párák kárákáre yak námpon. Kwar te am nap tirá yak nángo, am nap akwapá tokwae karia, námokuráp yiki kare nap yakanoria námpon. ✧

²² Yumo kor Kraisént koumpá yakáp napo, Kwaro yumwan ankwap Kristen fárákápént tapokwapea pwate nángo, yumo Kwaromp Spirit yak naenámp nap kare yakáp naponon. ✧

3

Polo ankwap fian Kwapwe Kare Kar farákápnámp kar

¹ Nomo énéngi ankáránkamp firáp yakáp mwanap fi fek táman maok, ono Pol ono Kraís Jisasomp tére namp fek fákápá páte napo yakria, ono fwap ankwap fi arop yumwan yaewour namponon. ✧

² Ono ninik namp te Kwaro onan ourour sáp nángo, ono yumwan taokeyakea yaewour namp te yumo wae wawi napon.

³ Mámá kar wokwaek mek yakámp, am te Kwaro onan farákáp nángo, ono wae méria, ono yumonapok fae tákáre kar kumwia kérépamponon.

⁴ Táte yumo am kar nkea yumo am Kraisomp kar ponankor mek yakámp te onomp ninik mek wae érik farákár nám mér mwanapon. ✧

⁵ Wokwaek kar kápae kare ke fek, Kwar te am mek yakámp kar te érik farákáp moimpon. Aeno oukoumwan te náráp Spiritao maomp nánkárápámp aposel fákáre ntia maomp profet fákáreran érik farákáp námpon.

⁶ Am kar te ará: Kwapwe Kare Kar wa nap fek yumo ankwap fi arop ko-ropea Juda yinont ankáránkamp fi arop yakápria yinont ankáránkamp pourou yakáp naponon. Aeria maok, nomo ponankor Jisas Kraís sámp námpara, Kwaro nompor nánapitenámp kápae kare ankank énéngi sámp konámpon. ✧

⁷ Kwaro onan am Kwapwe Kare Kar farákáp nanamp tére arop páte námpon. Mao onan ourour sápria náráp kárákáre sáp nángo, am kárákáre támao ono térenamp mek kárákáre sánk námpon. ✧

⁸ Ono te Kwaromp koumteouráp arop ponankor maomp yae ankore mek kánanke kwatae yak nampan maok, Kwaro onan am ourour sáp námpon. Am taki námpe te, mao onan, Kwapwe Kare Kar ankwap firan farákápaeria ninámpon. Am Kwapwe Kare Kar te Kraisoinámp kápae kare kwapwe kare ankank, arop námokuráp ninik fek oupouroukia nke mwanap pourou mo námpan sénámpon. ✧

⁹ Kwaro námoku kápae kare ankank yoroianámpao maok, manéngir te námoku am tére naerianámp ninik te mek wouroump taeri námpon. Aenángo, am ninik te wokwaek kar kápae kare ke fek mek wouroumpyek námpon. Aeno oukoumwan te mao wae onan maomp ninik érik farákáp nanamp tére sáp námpon. ✧

¹⁰ Wokwaek te mek wouroump fákeyak námpon. Aeno oukoumwan te siosén tére sánk nángo, am Kwaromp nkwaekwe make yonkwae kour yámar mek kamp spirit taokeyak konámp kárákáre kor spiritan farákáp napo, mao mér mwanapon.

✧ **2:20:** Mt 16:18; 1 Ko 3:11 ✧ **2:21:** 1 Ko 3:16; Kl 2:19 ✧ **2:22:** 2 Ko 6:16 ✧ **3:1:** Ef 4:1; Fl 1:13
✧ **3:4:** Ef 1:9; Kl 1:26 ✧ **3:6:** Ef 2:13,19 ✧ **3:7:** Kl 1:25 ✧ **3:8:** 1 Ko 15:9-10 ✧ **3:9:** Kl 1:29

11 Wokwae kar Kwaro nomp Tokwae Kar Kraiss Jisasomp tére fek, am tak nanampria nánapi tari námpan námpon.

12 Nomo te waeman Kraisen méria, méntér koumpá yakáp námpara, nomo te wae mér kare námpon: Kraiss te nomwan Kwaronámpok éréképá akwap naenámp támao ara, nomo apáp mono, fwap Kwaronámpok tukup mwanámpon. ✧

13 Aenámpara, ono oukoumwan yumwan sénampon: Ono yumwan yae-wouria touwe sámp nanko, yumo táman ninikria yumo mér nap porokweria pwar mwanape, mono. Am te yumo e tokwae sámp mwanapan yumwan yaewour námpono. ✧

Polo Efesus fian Kwarén kar toropwapnámp kar

14 Kwaro ‘Arop fi ponankor érékép nanamp’ ria niniki námpan, ‘Am te tokwae kar ankankono’rá ninikria onomp Naropwarén kwaráp torokomp nampon.

15 Nomo maomp firáp arop fákáre ponankor yámar mek poká yakáp nap, tá oukoumwan apárok yakáp nap ponankor maomp e karean sámp námpon.

16 Ono te arakrá kar toropwap i konampon: Maomp kwapwe kare ankank ouroukour yak námmp meknámmp Naropwaro yiráp ninik mek náráp Yiki Kor Spirit top-pwarámpá pap nánko, am táman yumwan yaewour nánko, yumo kárakáre kare mwanapon.

17 Tá yumo Kwarén mérap fek táman, Kraiso yiráp ninik mek akwapá yaká yakanoria nampon. Onomp ninik te, yiráp ninik ankár Kwaromp nouroup i konámmp mek yaoao kwar mek arák térea kárakáre yak konámmpnámp takenkria nampon.

18 Takria maok, yumo fwap Kwaromp firáp kápae kare koumteouráp aropént kárakáre sámpea, am fek yumo fwap ponankor Kraissomp nouroup i konámmp ninik mér kar mwanapon. Am te tokwae kar, tá tokwaeri kar akwap, tá narek karaok akwap, tá ankorek kar pik námpon. ✧

19 Ye, yumo Kraiso yumwan nouroup i konámmp fwap mér mwanapria nampon. Am te aropao námoku méria pwi mwanámmp pourou mono. Kwaro nomwan nouroup i konámmp niniként kápae kare ankank kwapwe te Kwaro námoku top-pwarámpá yak námpara, yumwan kor fwap am ankank top-pwarámp naenámpmon.

20 Maomp kárakáre te nomp ninik mek tére konámpon. Am kárakáre te nomo kápae kare kar toropwap i konámmp, tá nomp ninik táman kor kwe-pwararea térea waeria, nomwan kwapwe kare yaewour námpon. ✧

21 Aenámpara, yino sios arop ponankor Kraiso tére námpan ninikrá, éréképnámmp mwae yoro námpantá, nomo ankár Kwaromp e kápae kare ke fek sakap saráp yakáprá tukup mwanámpon. Kare támaono.

4

‘Kristen te Kraissomp pourouno’rá sénámmp kar

1 Ono Tokwae Karamp tére fek fákápá páténap arop yak nampon. Ono Kwaro yumwan wumwi námpan ninikria yumwan kárakáre fek sér rae: Yumo am wumwi námpaokria yae-párak kare paokop kipo. ✧

² Yumo te ponankor aropamp yae ankore mek yakápria, am fárákapan te sárán porokwe fek kip. Koupour yonkwae pwarámp kwapono. Sánánkar porokwe fek yépék kip. Yiráp ankwapyaenáp yumwan touwe kwatae sánk napo kor, yumo ankár nopok man nouroup kipo. ✧

³ Yiki Kor Spiritao nomwan ankárankamp pourouráp ninik fek yakáp mwanámp sáp tenánko, am ninik támao nomwan paokao fákapá fákeyak námp niamp nánko, nomo ankárankamp fi yakáp námpon. Aenámpara, yumo te ankár am ninik táman tére kárákárerá sámp-fákeyakáp kipo. ✧

⁴ Pourou te waeman ankárankampria Spiritao kor ankárankampon. Tá taknámp Kwaro yumwan wumwiri námp te, yumo ankár ninik fákaepa ankárankamp ankank táman saráp yépék mwanapria ninámpon. ✧

⁵ Nomo te waeman nomp Tokwae Kar ankárankamp mwarono. Tá nomo wae ankárankamp puri fek Kwarén mér námpon. Tá nomo waeman ankárankamp puri fek ént mek nér námpon.

⁶ Waeman Kwar ankárankamp támao nomo ponankor nomp Naropwaron. Mao ponankor aropan oupoupouria narek yak, tá ponankor arop ou mek tére, tá ponankor arop ou mek yak konámpon.

⁷ Kraiso nompór náráp kápae kare ankank kwapwe mekamp, nomwan ponankor ankákáranrá mao námokuráp ninik fek ourour tokwae ti-sáp konámpon. ✧

⁸ Aenámpan Kwaromp Buk fek sérrá,
 “Mao kwe-pwararea fákapá yakápinap arop
 narek éréképá pokea,
 arop fárákapan ourour nénk námpon.” ✧

⁹ Am má kar ‘Narek pokámp’rá sénámp karao nomwan yénképrá: Manénkir te kwar mek ankorek kare mek pik námpon.

¹⁰ Am arop támao maok manénkir ankorek pikia warko narek kuri pok námpon. Mao yámar kear mek pokea, kápae kare ankank ponankor námoku támao am mek top-pwarámpá yak nanampria nimpon.

¹¹ Mao támao nkwakwe make tére nénkria ourour arakrá nénk: Ankwap fárákapan aposel tére nénk, tá ankwap fárákapan profet tére nénk, tá ankwap fárákapan evanselis tére mwanap nénk, ankwap fárákapan pastor yakáp mwanap, tisa yakáp mwanap tére nénk námpon. ✧

¹² Kraiso nomwan yaewourrá ourour wor-pwar nánko, nomo Kwaromp firáp koumteouráp arop nomo fwap maomp tére kwapwe kare mwanámpon. Tak nánko maok, Kraiso mpourou te aropao tékép námp niamp naenámpon. ✧

¹³ Am tére te ankár akwapea nomo ponankor ankárankamp ninik kare fek Kwarén méria, nomo waeman Kwaromp Tárápamp méran kor nkea niniknámp ankárankamp puri fek yak naenámpon. Aeria maok, nomo tékép konap niampia Kraiso niamp ninik kárákáreráp arop yakáp mwanámpon. ✧

¹⁴ Nomo te épérmou tárápu niamp yakápi kwapono. Kar porokwenap arop fárákap te Kwaromp kar ták-siria ankwap poupwékáp kar nomwan farákáp nap te, kareran mpweria ninik mwareano. Takria am fárákapamp kar támao nomp ninik solwara tokwaerao botan sámpea akwapá, koropá konámpnám

✧ 4:2: Kl 3:12-13 ✧ 4:3: Ro 12:16-18; 1 Pi 3:8 ✧ 4:4: 1 Ko 12:12-13 ✧ 4:7: Ro 12:3,6 ✧ 4:8: Sng 68:18 ✧ 4:11: 1 Ko 12:28 ✧ 4:12: 1 Ko 14:12 ✧ 4:13: Kl 1:28

taknámp naeane. Tá ouwirao yao sámpea yiki mwaek akwap konámpnámpp taknámp, nomp ninikan kor takantá.

15 Mono. Nomo ankár arop fárákapan nouroupria kare kar sér i konap ninikaokria arop ankwapan kor kare kar kar sér mwanámpon. Aeria maok, nomo ankár aropao épérmou táráp yak mono, téképrá akwapea tokwae konámpnámpp taknámp, Kraiss te nomp yépe korara, am fek toukouri yakáp mwanámpon. ✧

16 Am yépe kor támao poukwap nángo maok, nomo pu, yae kor, yi, pouroukamp ankank ponankor, kikiri yakáp námpon. Aeria maok, am ankank ankákárankrá námoku tére konap ninikaok tére napo, nonopok nouroup námpp ponankor méntér toukouri yakáp fek ponankor mént téképrá yakápria kárákare sámp konámpon. ✧

Kristen wourékam ninik fek paokop mwanámpp kar

17 Aeria ono yumwan kar ankwap sénae rae. Ono Tokwae Karampp e fek yumwan kárákare fek arakrá sénampon: Yumo te Kristen monap arop fárákappamp ninikaok paokopi kwaponno. Am fárákappamp ninik te kwaporok kwataenámp ankankan saráp ninik i konaponno.

18 Am fárákappamp mér te kirikipá yak námpp niampon. Am fárákapp te épérépria maomp ninik mek te fákapá yak nángo, Kwaro sánknámpp yiki yak mek te yakáp mo naponno. ✧

19 Am fárákapp te námoku kwatae ninik nap te pwarápaee mono, ankár kwatae ninikrá paokoprá, nkwakwe make pouroukamp ninik táman tak mwar karrá paokop napon.

20 Yumo Kraisompp ninik sámp nap te, take pourouráp mono.

21 Ono nik namp te, yumo waeman Kraisompp kar wawiaka, tá Jisas námoku niniknámpp kar kare sámpea méri yakáp napon.

22 Am kar kare te arak: Yumo kuri wokwae te am wokwae kamp ninikaok paokopiapon. Mao i konap ninik te kwekárá sérarrá, kikiankáp napo, am ninik támao arop kwatae akwap naenámp mwaek warámpá akwap konámpon. Aenámpara, yumo ankár am épi ninik te nkwapok far-sir kipo.

23 Aeria maok, yiráp ninik te ankár arákarea, wourékam naenámppon.

24 Yumo ankár wourékam arop yakáp kip. Kwaro am aropan wourékam yoroi námpara, mao te ankár Kwar niamponno. Am wourékam aropamp ninik te ankár yae-párak kareria yiki kare yak naenámppon. ✧

25 Aenámpara, yumo ankár kwekár i konámpp ninik te nkwapok far-sir kip. Yumo ponankor arop ankwap fárákapan te ankár kare karan saráp sér kip. Yumo wae mérapon, nomo énékki ponankor te Kraisompp ankáránkamp pourou yakáp námpon. ✧

26 Táte yumo yonkwae pwarámp nap kwamp te, yumo mér kip: Takria yumo kwatae ninik mwanape. Takria yumo oukoumwan yonkwae pwarámp fákeyakáp napo, yámar porokor naeane.

27 Takria yumo Satanén ménki kik-pwar mwanape.

28 Oukun arop te warko oukunantáno. Mono. Oukoumwan te mao ankár tére mwanapon. Mao ankár námokuráp yae kor fek tére kwapweria mao ankank kwapwe sámpria ankank monap aropan yaewour mwanapon. ✧

✧ 4:15: Ef 4:25 ✧ 4:16: Kl 2:19 ✧ 4:18: Ro 1:21 ✧ 4:24: Ro 12:2; Kl 3:9-10 ✧ 4:25: Ef 4:15

✧ 4:28: Ap 20:35

²⁹ Yiráp táp meknámp kwataenámp kar sér mwanape. Ankár kwapwe kare karan saráp sénapo, porokwenap aropan kárakáre sánkrá, tá yiráp kar wanap ponankor aropan kor yaewour naenámp. ✧

³⁰ Yumo arop yaewour monámp karan sénapo, Kwaromp Yiki Kor Spiritao wawia te, ninik mek kápae sámp naenámp. Yumo Yiki Kor Spirit sámp nap te, yumo Kwaromp firáp yakáp napan yumwan warko éréképeanánko, yumo amwar kar yakáp mwanap yae pap námpan yénképrá taok-pap námpono. ✧

³¹ Yumo ankár kokwarok i konap ninik, yonkwae pwarámp konap, kar tékén sér i konap, arop wouroump sér i konap, tá arop ankwapan i konap nkwakwe make ninik kwatae méntér ankár nkwapok tirá épér kipo. ✧

³² Yumo te ankár yiráp ankwapyaenáp fárákapan kwapwe kare ninikria nounouroup kipo. Yumo te ankár Kwaro yiráp kwatae ninikan Kraisomp e fek nik mo pwar námpnámp taknámp, am fárákapao yumwaninap kwatae ninikan kor nik mo pwar kipo. ✧

5

Nomo ankár Kwaromp wae fek paokop mwanámp kar

¹ Kwaro yumwan yonkwae touweanánko, yumo maomp tárápu yakáp napon. Aenapara, yumo ankár mao námoku i konámp ninikaok paokop kip.

² Kraiso nomwan yonkwae touweria námokuráp pourou te wampwe pwarará nomwan yaewouri námpon. Mao námokuráp pourou Kwarén ofa nánákáre kwapwe konámp niamp sánk námpon. Taki námpara, yumo kor arop yonkwae touwe konap ninik fek paokop kip. ✧

³ Kokopor i konap ninik, tá kápae kare ounnámp ninik, kikiank ninik kwatae, yumo ou mek kánanke korop naeane. Mo karon. Nomo Kwaromp firáp arop te nomo take kar sérar mwanámp pourou mono.

⁴ Yumo ounnámp kar, épérép námp kar, faperá kwataenámp kar sérari kwapono. Am ninik te pwi yak mono. Yumo ankár Kwarén saráp 'Aesio'rá sér mwanap te kwapwe kareno. ✧

⁵ Yumoku te wae mérapon: Kokopor i konámp arop ntia ounnámp ninik sámpnámp arop, tá kikianknámp arop (am kikianknámp ninik te kwekár kwarén lotu nap niampara), am arop fárákap te Kraís ntia Kwaromp firáp yakáp nap mek te korop mwanap pourou mono. ✧

⁶ Yumo ankár mér kip: Takria yumwan aropao kwatae ninik mwaek éréképá tukup mwaria sérarnap kwekár karwaok tukup mwanape. Am take pourouráp ninik fek támao nánko, Kwaro náráp kar tak-sinap arop fárákapan yonkwae pwarámp námpono. ✧

⁷ Aenámpara, yumo te am fárákapént fearámpea paokopi kwapono.

⁸ Wokwaek te yumo kirikip mek yakápiapan maok, oukoumwan te Tokwae Karao yumwan wae fek kák tenánko yakáp napon. Aenapara, yumo te ankár wae fekamp aropamp paokop niamp sámp kipo.

⁹ Am wae te kápae kare kwapwe kare ninik, tá yae-párák kare ninik, tá kare kar sér i konap ninik, aráte am feknámp korop konámpon. ✧

¹⁰ Yumo te ankár mokope pourouráp ninikan Tokwae Karao warákár námpaeanrá ninikia táman sámp kip. ✧

✧ 4:29: Ef 5:4; Kl 4:6 ✧ 4:30: Ef 1:13-14 ✧ 4:31: Kl 3:8 ✧ 4:32: Kl 3:12-13 ✧ 5:2: Ga 2:20
✧ 5:4: Ef 4:29 ✧ 5:5: 1 Ko 6:9-10 ✧ 5:6: Ro 1:18 ✧ 5:9: Kl 1:13; 1 Pi 2:9 ✧ 5:10: Ro 12:2

¹¹ Yumo te arop fárákáap kirikip mekamp ninik fek paokop napént fearámpea paokopi kwapono. Take pourouráp ninik te wakmwae kwapwe kare ankank korop mo i konámpono. Yumo te ankár, am ninik te kwataenorá érik yénk kipo.

¹² Ono te am kápae kare kwatae ninik mek tére nap farákáp nanamp te kwatae kare námpara, pwarápaie nampono.

¹³ Aeno Kwaromp wae kwapwe am kwatae ninik fek yokor nánko, kwatae ninik fi kare ponankor érik yénkép námpon.

¹⁴ Ankank kwataeran wae yokor nánko, wuri nkeria, am younkwek sirarea waeráp arop yakáp mwanapono. Am te apaerianápe, Kwaromp Buk fek sérrá:

“Arop amo oukoumwan amp nap kwamp te amo koupour fárámpae.

Amo apár me meknámp fárámp napo, Kraisomp wae kwapwe amwan yokorano.” ✧

¹⁵ Aerá sénámpara, yumo te ankár yiráp paokop napan fwapia mér kipo. Yumo te épérépnap aropamp paokop niampi kwapono. Yumo ankár yonkwae kourráp aropamp paokop niamp kipo.

¹⁶ Oukoumwan te yumo Kwaro niniknámpe tére mwanap kenono. Takria am tére mwanap ke kwaporok akwapantáno. Am te apae riteanápe, oukoumwan te yae wae fae nánko, kápae kare kwatae ankank koropánk námpono. ✧

¹⁷ Aenámpara, yumo te épéperépi kwapono. Yumo ankár Jisas Tokwae Karao yumwan apaenkrá ninik námpe fwapia mér kip. ✧

¹⁸ Yumo te mánmán i konap ént fépéra waerá mánmánrá paokopi kwapono. Am taknap támao yumwan ninik kwatae pap konámpono. Yumo Yiki Kor Spiritao yiráp ninik mek top-pwarámpanoria yénképa yakápenke. ✧

¹⁹ Yumo te ankár yiráp Kristen ankwapyaenápént nonopok Kwaromp Buk fekamp song ntia lotu i konap song, tá maomp waempén kárakáre sánk naenámp tár kar táman farákáp kip. Yumo ankár kápae kare por Tokwae Karan ninikrá yiráp ninik meknámp tár sámpe kip. ✧

²⁰ Aeria kápae kare por nomp Jisas Tokwae Karamp e fek yumo ankár Naropwar Kwarén kápae kare ankankan ‘Aesio’rá sér kip. ✧

Poumou ntia yupu anánkwapan sénámp kar

²¹ Yumo ankár Kraisomp e sakap mwaria nap kwamp te yumo nonopok yiráp Kristen ankwapyaenápomp yae ankore mek yakáp kipo.

²² Koumteou yumo kor ankár yiráp poumou-tárápuamp yae ankore mek yakáp nap te, Tokwae Karamp yae ankore mek yakáp napnámpe taknámpe kipo. ✧

²³ Am te apae riteanápe, poumarop te yupuramp yépe korono. Tá Kraiso kor siosomp yépe kor nánko, sioso Kraisomp pourouria Kraiso man warko éréképe námpon. ✧

²⁴ Aenángo, sioso Kraisomp yae ankore mek yakáp námpe taknámpe, koumteou yumo kor ankár kápae kare por yiráp poumou-tárápuamp yae ankore mek yakáp kipo.

²⁵ Poumou-tárápu yumo kor ankár yiráp koumteouran yonkwae touwe kip. Am te apaerianápe Kraiso kor siosén yonkwae touweria námokuráp pourou te wampwe pwarará siosén yaewouri námpon. ✧

²⁶ Mao taki námp te siosén ént ntia Kwaromp kar fek yáraria kák nánko, sios yiki kwapwe yakáp mwanapria ninámpon. ✧

²⁷ Am taknámp ninik te siosén námokuráponoria nánkáráp námpon. Mao te takianánko mao námoku nke námp fek sios oum kánanke, tá yipi yaepae kánanke yak mo, kwatae niniki námp yak mo, ankár yiki kukarrá pap naeria námpon. ✧

²⁸ Tá taknámp poumou-tárápu yumo kor yiráp koumteouran yonkwae touwe nap te, yumokuráp pourouan yonkwae touwe i konapnámp taknámp kip. Arop náráp yupuan yonkwae touwe námp te waeman námoku náráp pourouan yonkwae touwe námpon.

²⁹ Nomo wae mérámpon, arop ankwap ankárankamp námokuráp pourouan te yopor mo i konámpono. Ankár fir wurumprá yae-párak Kraiso náráp sios taokeyak námpnámp taknámp námokuráp pourou taokeyak konámpon.

³⁰ Nomo te Kraiso pouroukamp pu, yae kor, yi niamp arakeno.

³¹ Kwaromp Buk fek yupu sámp konapan arakrá sér:

“Arop tár-ménki náráp éntupwar naropwar pwararea náráp yupurént koumpá yak námp te, waeman ankárankamp pourou yak nepon.” ✧

³² Mámá mek-wouroumpá yaknámp kar te ninik tokwae kar am mek yak námpon. Onoku te Kraiso ntia siosén wounáprá sénámponorá ninik nampon.

³³ Aenampan maok, tá arop ankákárank yumwan kor arakrá sénámpon: Amo ankár amoku waráp pourouan yonkwae touwe konapnámp taknámp waráp yupuan kor yonkwae touweampo. Tá yupuao kor ankár náráp poumaropamp e narek pap naenámpon.

6

Táráp ntia éntupwar naropwarén sénámpp kar

¹ Tá taknámp, tárápu yumo te Tokwae Karampara, yiráp éntupwar naropwaromp karwaok kipo. Am te yae-párak kare ninikono. ✧

² Kwaromp Buk fek sérrá:

“Amo ankár waráp éntupwar naropwaromp yae ankore mek yakria maomp karwaokampo.”

Am te Kwaromp lo fek “Nánkár nopok sánk nanamp’rá sérinámpp kar kárakáre méntér yak námpon.” ✧

³ Am sérinámpp kar kárakáre te araki yak námpon: “Amo takria te, mámá apár mek fwap tokwaeri ke fek yak nanapon.”

⁴ Tá yumo naropwaryaenápo kor yiráp tárápuamp ninik mek sámpá yampourou napo, mao yumwan yonkwae pwarámp mwanape, mono. Yumo ankár am fárakapan yae-párak taokeyakápria fwapokwaprá Kwaromp niikan yénkrá farákápp kipo. ✧

Tére arop ntia taokeyakápp konap arop fárakapan sénámpp kar

✧ 5:25: Kl 3:19 ✧ 5:26: Jo 15:3; Hi 10:10 ✧ 5:27: 2 Ko 11:2 ✧ 5:31: Stt 2:23-24 ✧ 6:1: Kl 3:20

✧ 6:2: Kis 20:12 ✧ 6:4: Snd 22:6; Kl 3:21

5 Tá yumo tére arop yumo kor ankár yumwan poukeyakápnap arop fárakapamp yae ankore mek yakáp kip. Yumo ankár am fárakapan apáp kip: Yumo takria anánk ninik fek tére mwanape. Yumo ankár Kraisomp karwaok i konapnámp taknámp am fárakapan kor maomp karwaok kipo. ✧

6 Yumo takria mao nke nap fek saráp, námwan warákaranáponoria tére mwanape. Yumo ankár Kraisomp tére arop yakápria yiráp ninik te kárakáre fek ankár Kwaro ninik námpaok tére kipo.

7 Yumo te ankár yonkwae kárámprá tére kipo. Yumo te apae aropamp tére napanápe, Kwaromp térean tére napon.

8 Yumo wae mér napon: Arop ankwap kwapwe kare téreanámp te, am fek Kwaro nopok sánk naenámp. Am tak naenámp te tére aropan, tá amwar yakrá tére poukwapnámp aropan kor méntér puri fek nopok nénk naenámp. ✧

9 Táte arop poukeyakáp konap arop yumo ankár tak mwanapono: Yumo apáp sánk konap ninik te ankár pwar kip. Tokwae Kar yámar mek yak námp te yiráp Tokwae Karao maok, tére aropao kor maomp Tokwae Karono. Mao te arop e ntia arop pourouan yurukup mo i konámpon. ✧

‘Kristen te soldia niamp’rá sénámp kar

10 Tá ono wae má kar séri pwar nae rae: Yumo ankár Tokwae Karamp kárakáre fek fokopeyakáp kip.

11 Yumo ankár yorowar i konap ankank Kwaro yumwan nénk námp, am yiriria yorowar mwanap nánaprá kárakáre fek fokopeyakáp kip. Yumo takria maok, am kárakáre fek Satanomp meaok téreanámp kwatae ninik kápae kare fwap kwe-pwar mwanapon. ✧

12 Am te apaerianápe, nomo te aropan yorowar mono. Kápae kare yao-pwaeráp narek yakáp nap méntér yorowar námpon. Nomo kwatae-aropan yépe kor tokwae yoroi yak námp, tá am fárakapan meki akwap námp, táte kárakáre tokwaeráp yépe kor yoroi yakria, kirikípan poukeyak konám, am fárakapént yorowar mwanámpon.

13 Ae mwanapara, yumo ankár Kwaro yumwan nénknámp yorowar kwe-pwar mwanap ankank ponankor am yirir kipo. Takria maok, yumo ponankor kwe-pwararea fwap oukounwan fokopeyakáp mwanapon. ✧

14 Ye, yumo ankár takia fokopeyakáp kip: Kare kar i konap ninik te yumo ankár sépérnámp fákapia, yae-párak kare ninik te káraenámp yirimp kipo. ✧

15 Yumo ankár arop Kwaro man nourop naeria námpan man Kwaromp Kwapwe Kare Kar farákáp mwanap nánap kipo. Yumo ankár am ninik te suan yiráp puk yirimp konapnámp taknámp kipo. ✧

16 Yumo ankár am kápae kare ankank tiria yumo Kwarén mér napan kor yiráp pourouantá nánánkár i konap yao kárakérenámp taknámp samp kipo. Am yao kárakére fek tapek maok, arop kwatae Satanomp yaomwiráp oump am fek porokwapá torokwari pap mwanapon.

17 Kwar yumwan warko érékép námpan niki-samp nap te, ankár yiráp me korok kárakáre kor koumpnámp woukwap kipo. Aeria yumo ankár Yiki Kor Spiritamp bainat samp kip. Am te Kwaromp Karono. ✧

18 Am ankank ponankor takria, Yiki Kor Spiritao yénknámp ninikaok Kwarén kor kar toropwap saráp yakáp kipo. Aeria yumo ankár kárakáre fek

nkwakwe make ankank Kwarén kar toropwaprá wumwi kipo. Takria maok, yumo kokwae kwapono, ankár fwapia yérék kipo. Yumo ankár Kwaromp firáp koumteouráp aropan ponankor yaewourrá Kwarén kar toropwap kipo.

☆ 19 Yumo ankár onan kor yaewourrá Kwarén kar toropwap kipo. Ono ník namp te, yumo takrá kar toropwap napo, Kwaro onomp táp mek náráp kar pap nánko, ono apáp sámp-anámprá fwap Kwaromp Kwapwe Kare Kar mek wouroumpá yaknám্প méria farákáp nanampon. ☆

20 Ono te Kwaromp Kwapwe Kare Kar farákáp konam্প aropara, am fek táman ono fákapá yak nampon. Yumo onan yaewourrá Kwarén sénapo, ono apáp ninik pwarará kárákáre fek Kwaro ninik námpaok kar farákáp nanampono.

Pwarnám্প kar

21 Ono térerá yak namp te Tikikuso mér námpara, mao akwapea yumwan sénaenampono. Tikikus am te nom্প ankwapnáp kareria, mao te Tokwae Karam্প tére arop kwapwe karenono. ☆

22 Ono man yumonapok sámp-kérép nanko, mao sénánko, yumo fwap yino te mokopi yakáp námpaoenanrá mér napo, mao yiráp ninik mek kárákáre sánk naenampono.

23 Ono ninik namp te, Naropwar Kwar ntia Jisas Kraís Tokwae Karao Kristen ankwapyaenáp yumwan yonkwae porokwe sánkria yonkwae touwe mwanap ninik ntia man mérnamp ninik nénkanoria nampono.

24 Aeria, Nomp Tokwae Kar Jisas Kraísén warákár nap pwar mo i konap arop farákapan ponankor, Kwaro námoku ninikia am farákapan yaewouranoria nampono. Wae támaono. ☆

Polo Filipai Firampor Kumwimp Pas Mekia Akwapnámp Kar

Jisaso pok tenánko, 32 yopwar niamp arake fek, Polo Rom mek kalabus mek yakria máná pas kumwimpon.

Wokwaek Polo am anánkan yarak námp fek akwapria, provins Masedonia mekamp taun Filipai mek Kwaromp Kwapwe Kare Kar farákápampono. Tá wakmwaek Rom mek kalabusi yak nángo, Filipai firao maompor mani Tikikusomp yae kánk napo, sámpria nopok Filipai firan aesioria maok, sérrá, ‘Ono kalabus mek yak namp te, fwap warákárrá yonkwae porokwe fek yak nampara, yumo kor yonkwae touwe kwapono. Warákár fek yakáp kip’rá sérimpono. Tá ankwap te, Filipai firan ‘Yumo yiráp niníkaokria “Arop tokwae námpono”rá niníki kwapono. Kraisoí námprámp yumoku te apárok sámp-anámp kip’rá sérimpon. Aeria nomo am pas fek nke námp te, Polo Filipai mekamp siosén te warákár kare námpon.

¹ Filipai mekamp Krai Jisasomp firáp arop e! Ono Pol ntia Timoti yino Krai Jisasomp tére konemp aropao, máná pas má yumo Jisasomp firáp arop farákápn tia sios taokeyakáp konap, tá sios mek tére konap arop, yumonapok sámp-kérép reno.

² Onomp ninik te, nomp Naropwar Kwar ntia Jisas Krai Tokwae Karao námokuráp ninik fek yumwan yaewouria yonkwae porokwe sánk nepo, yumo fwap yonkwae porokwe fek yakáp kipria nampon. ✧

Polo Kwarén ‘Aesio’rá sérimp kar

³ Ono kápae kare por yumwan niníkria onomp Kwarén ‘Aesio’rá sér i konampono.

⁴ Ono yumwan yaewourrá kápae kare kar toropwap namp te, ono kápae kare por warákár fek saráp kar toropwap i konampono.

⁵ Ono yumwan warákárnamp fi te yumo manénkir Kwaromp Kwapwe Kare Kar sámpap yae feknámpia, yumo yinan yaewour napo, yino am Kwapwe Kare Kar farákáprá koropea oukoumwan námpan warákár nampono.

⁶ Ono wae mérampono: Kwaro yumwan kwapwe kare tére fi tompea térerá akwap námp te, ankar takrá térerá akwapea Jisaso arákarrá éknámp yae fek maok, am tére pwar naenámpo. ✧

⁷ Kare ono yumwan ponankor arakrá warákárnamp ninik te yae-parákono. Am te ará: Ono kalabus nap mek yak, tá amwar yak namp fek kor, yumo ponankor onont Kwapwe Kare Kar farákáp mwanámp ourour sámp napon. Ono kápae kare aropan ‘Kwaromp Kwapwe Kare Kar te kare kar námpaná, yumo man mér kip’rá kárakáre fek sénamp fek yumo onan yaewour kwapwe napon. Am fek táman yumwan ponankor onomp yonkwae kare mek pap konampono.

⁸ Kwar te ono wae kare kar sénamp te wae mérampon: Krai Jisasomp yonkwae touwe támao onomp ninik mek yak námp fek, ono yumwan nke naeria ninik tokwae nampon.

⁹ Kápae kare por ono irakrá kar toropwap i konampono: ‘Yiráp nounouroup i konap ninik yiráp ninik mek top koupouri yak nángo, am fek

yonkwae kour kwapweria ankank yurukup mwanap ninik ankár méntér tokwae kari yakano'rá sér i konampon.

¹⁰ Takria maok, yumo fwap ponankor ninik youroukoupia kwapwe karenámp ninik mwar sámpria maok, yumo fwap Kraiso arop kot naenámp yae fek kuri yumo yiki kukarrá yae-párak kare yakáp mwanapono. ✧

¹¹ Tak napo maok, Kraiso papnámp yae-párak kare ninik yiráp ninik mek top-pwarámpá yak naenámp. Aenángo, am támao Kwarén e tokwae sánkria maomp e sakap mwanapono.

Polo fákapá yak námp fek Kwapwe Kare Kar akwapámp kar

¹² Onomp Kristen ankwapyae fákáre e! Ono te, yumo aran mérenkria nae: Mámá ankank onan korop námp te, am támao Kwapwe Kare Karan taokor mono, am fek táman Kwapwe Kare Kar akwapá kárákáre námpon.

¹³ Aenámpara, Sisaromp nap taokeyakáp konap soldia fákáre ponankor, tá mamek yakápnap aropao kor ponankor ono Kraiso mp tére namp fek fákapá yak namp wae mérapono. ✧

¹⁴ Tá taknámp kápae kare Kristen ankwapyae fákáre Tokwae Karan mérap, ono fákapá yak namp fek am fárakap ninik kárákáre sámpria apáp pwarará kárákáre fek Kwaromp kar farákáp napon.

¹⁵ Kare, ankwap fárakap te arop fárakapao onan e tokwae sáp nap nkea onan kokwarokria onan anámpá pap mwar ritea, am fi fek táman Kraiso mp kar farákáp napon. Tá ankwap fárakap te wae kwapwe kare ninik fek kar farákáp napon.

¹⁶ Kwaro náráp Kwapwe Kare Kar akwapá kárákáre naenámpria 'Mapek fákapá yakamp'rá onan sénánko, am fárakapao onont ankáránkamp ninik fek yakápriaka yaewourria am kar farákáp napon.

¹⁷ Aeno am ankwap fárakap te Kraiso mp kar farákápnap fi te námoku támao aropao nke nap fek e tokwae sámpr mwanapria napon. Am fárakap te yae-párak kare ninik fek tak mono. Ono fákapá yak namp mek warko am yumuntuk ankwap kápae kwatae pap mwaria napon.

¹⁸ Aenapan maok, am apaen ninikria kwekár ninik fek tére nap, tá kwapwe kare ninik fek tére nap, am te wampweno. Am te waeman Kraiso mp karan farákáp naponoria nampara, am te ono warákár kare nampono. Kare, ono táman warákár saráp yakrá akwap nanampono.

Apae ankank Polomp pourouk korop námp támao Kwaromp e narek sam-poknámp kar

¹⁹ Aenanampara, ono wae mér nampono: Kápae kare por yumo onan yaewourrá Kwarén sénapo, mámá ankank onomp pourouk korop námp te, Jisas Kraiso mp Spiritao onan kárákáre sáp nánko, ono fwap yak nanampono. ✧

²⁰ Aenanampara, onomp ninik tokwae te, onan pwarápaie sáp naenámp ankank fek tére mo karon. Ono ník namp te, ono oukoumwan, tá nánkár wakmwaek kor, wokwaek i konamprámp taknámp kárákáre fek fokopeyakra, kwapwe kare ninik fek térerá akwap naeria nampon. Tá, ono yiki yak namp kwamp, tá onan sumpwi pap napan kor, apaie-apaie ankank korop námp te, am támao Kraiséen e tokwae sánk naenámp. ✧

²¹ Onomp ninik te arak nampon: Táte ono yiki yakria kor onomp yiki yak mek Kraiso tokwae kari yak, tá ono sumpwiria kor ono waeman Kraisén érik karaok nke nanamp te kwapwe kare karenó. ✧

²² Táte ono oukoumwan yiki yak namp kwamp te, ono fwap kápae kare koumteouráp aropan yaewour nanampono. Aeno ono apae mwae kupan mántwaok nanampono? Am te ono mér mono.

²³ Ono táman anánkaopwe ninik nampono. Ono Kraisént akwapá yak nae kar namp maok,

²⁴ ono oukoumwan apárok mapek yakrá yumwan yaewour nanampan kor am te tokwae kar ankankono. ✧

²⁵ Ono arakrá mér kárákáre nampon: Ono oukoumwan yumwan yaewourrá tére nanamp yak námpara, ono wae mér, ono oukoumwan yumont yakrá téreteria, yiráp mér yaewour nanko, yumo kárákáre sámpría warákár mwanaponó.

²⁶ Aeria ono warko yumonapok koropnamp ke fek yumo onan nkea, warákárría Krais Jisasomp e sakap mwanaponó.

Filipai fákáre tére kárákárería Kraisént touwe sámrap kar

²⁷ Aeno yumo yiráp paokop te, ankár yae-párak kareria Kraisomp Kwapwe Kare Karwaok paokop kip. Tak napo maok, ono yumwan akwapá nke namp, tá ono yumo térenap karan saráp wa namp kor wampweno. Onomp ninik te yumo énéni ankár nonopok nounouroup ninik fek fokopeyakápria ankárankamp ninik fek nonopok yaewourria arop fárákápao Kwapwe Kare Kar wawía méranáponorá kárákáre fek farákáp napan mér naeria nampono. ✧

²⁸ Yumwan Kwaromp térean monorianap arop fárákáp yumwan apae-apae mwanapan apáp mo napan wa nae rampono. Táte am fárákápao nke napo, yumo apáp mo nap te, am fárákáp te yaomwi mek pik napo, Kwaro námoku yumwan yaewourianánko, yumo yae-párak yakáp mwanapan yéncép námprá mér mwanapon.

²⁹ Kwaro yumwan Kraisomp tére mwanap tére kwapwe nénk námpono. Mao te yumwan Kraisén mér mwanap ninik mwar nénk mono. Yumo Kraisompara, touwe sámrap mwanap méntér nénk námpono. ✧

³⁰ Wokwaek ono tére kárákárea wae namp yumo nkeapan, oukoumwan kor, oukoumwan tére kárákárerá yak namp yumo wae wa naponó. Yumo ankár onan yaewourrá am ankárankamp tére táman saráp yakáprá tére kípó. ✧

2

Námoku te wampwe pwarará ankwapan aropomp mwanámp kar

¹ Yumo te wae yiráp ninik mek Kraisomp kárákáre sámpría, maomp aropomp méntér sámrap napo, yiráp ninik porókwe fek yak nám nie? Tá yumo Yíki Kor Spiritént tapokwapea énéni yakápria, nonopok nounourpria aropomp i konap nie?

² Yumo tak napo, ono warákárnamp ninik onan top koupouranoria nap kwamp te, yumo ankár ankárankamp pourouráp ninik fek yakápria, tá ankárankamp pourouráp nopok nounouroup nap ninik fek yakápria, ankárankamp pourouráp ninik fek tére kípó.

³ Yumoku mwanapan saráp ninik tokwaerá tére kwaponó. Yumoku támao e tokwae sámp mwanapan saráp ninikrá tére kwaponó. Yumo nonopok ankar yiráp ankwapyaenápen saráp e tokwae sánkrá yumoku te wampwe pwar kipo. ✧

⁴ Tá yumo yumoku mwanapan saráp niniki kwaponó. Yumo ankar nonopok ankwapan ninikria mao mwanapan kor ninik kipo. ✧

Krais námoku wampwe pwarará arop niamp yakeanáno, Kwaro man narek papnámp kar

⁵ Yumo te ankar Krais Jisaso námoku wampwe pwarará Kwaromp yae ankore mek yaknámp ninik niamp sámp kipo.

⁶ Mao te Kwar kare yakámpao maok, ankar Kwar yakria sámp-fákeyak konámp kárakáre sámpá yak naenámp ninik moimpono. ✧

⁷ Mao te námokuráp ninik fek am Kwar yak námp pwarará, arop kare arákarea kwaporok tére konámp arop niampi yak nánko, arop fárakap man nkeaponó. ✧

⁸ Mao námoku te wampwe pwarará Kwaromp karwaokrá akwapea sumpwi naemp ke fekimpon. Mao te kwapwe kare aropamp sumpwi niamp mono, fwap arop kwatae niampria yaopwae porokopramp fek sumpwimpon. ✧

⁹ Am takimp fek táman maok, Kwaro man narek karaok papria, man kápae kare ankankamp e kámákár akwapnámp e tokwae sánkámpon. ✧

¹⁰ Am e tokwae 'Jisas' sánk námp te, yámar mekamp arop ponankor, tá apárokamp arop ponankor, tá némp ankore mekamp arop ponankor kwaráp torokompiaka érik sérrá, ✧

¹¹ 'Jisas Krais te Tokwae Karono'rá sénapo, Naropwar Kwaromp e ankar narek karaoki yak naenámpno. ✧

Nomo ankar arop ou mek wae niampi yakáp mwanámp kar

¹² Ononamp fákáre, yumo wokwaek ono yumont yakamp fek kápae kare por onomp karwaokiap te, oukoumwan kor ono panek yak namp fek, yumo ankar takrá yakáp kipo. Kwaro wae yumwan warko érékép námpara, oukoumwan te yumo ankar táman apápria kour me woukourrá, am yae-párak tankáp nap am akwapá moyakantáno, ankar kárakáre fek sámp-fákeyakáp kipo.

¹³ Kwaro yiráp ninik mek tére konámp te nomo wae mér námpon. Mao námoku yiráp ninik mek warákár sánk nánko, yumo fwap mao 'Takenk'rá ninik námpaok tére mwanapon. ✧

¹⁴ Yumoku apae-apae ankank tére mwaria nap te, yopor i konap ninik ntia kar yorowar i konap te, ankar pwararea yonkwae porokwe fek tére kipo.

✧ 2:3: Ro 12:10-16 ✧ 2:4: 1 Ko 10:24 ✧ 2:6: Jo 1:1-2 ✧ 2:7: 2 Ko 8:9 ✧ 2:8: Hi 5:8; 12:2
✧ 2:9: Ef 1:20-21; Hi 1:3-4 ✧ 2:10: Ro 14:11 ✧ 2:11: Ro 10:9 ✧ 2:13: 1 Te 2:13

15-16 Yumo ankár takria maok, arop ankwapao nke nap fek yumo Kwaromp yae-párak kare tárápu yakápria, kwatae ninikitenap yak mo, ankwap kwatae ankank méntér yak mo kare naenámpono. Yumo te, kwapwe kare ninik pwarará kwatae mwaek tukup konap apárokamp arop ou mek waerao yokor námp niamp, yiki yak sánknámp kar sámpea yénk kipo. Tak napo maok, Kraiso koropnámp yae fek ono fwap arakrá ninik nanampon: ‘Ono kwaporok tére mo, tá onomp kárakáre kwaporok sir moi nampono’rá warákár-sénanampon.’

17 Yiráp mérap te yumo Kwarén panan ofa sánk nap niampono. Táte arop fárakapao onan sumpwi pap napo, onomp yiri wain ént niamp yiráp ofa sánk konap pan yumuntuk kwarokor konapnámp taknámp napo kor, wampweno, ono fwap oukoumwan warákarrá yak nanampono. Kare, ono fwap yumont warákár sénanampono.

18 Ae nanampara, yumo kor ankár onont warákár kipo.

Polo Timotin sámp-kérép naeria sénámp kar

19 Táte Jisas Tokwae Karao takaerianánko te, wae fwap yumonapok koupour kar Timotin sámp-kérép nanampono. Tá mao akwapea yumo yakáp nap nkea warko arákarrá koropea onan farákáprá sénánko, ono fwap yonkwae kárámp nanampono.

20 Ono te Timoti námpnámp maknámp onont ankárankamp niniknámp arop ankwap yak mono. Mao saráp yumwan yaewour naeria ninik tokwae konámpono.

21 Kápae kare arop ankwap fárakap te námokuráp ankankan saráp ninik tokwae naeria, Jisas Kraiso ninik námpaok tére naerá ninik tokwae mo i konapono.

22 Aeno yumo Timotin te wae mérapono, mao te kwapwe kare aropara, ono Kwaromp Kwapwe Kare Kar farákápnamp térean tárápao naropwarén yaewour i konámpnámp onan takrá yaewour i konámpono.

23 Táte ono manénkir onan korop naenámp ankank te, mokopia korop naenámpaeanrá mér namp kwamp te, ono koupour man sámp-kérép nanko, yumonapok akwap naenámp.

24 Táte ono mér namp te, Tokwae Karao onompor mwae kup fikir nángo, ono fwap wakmwae tae morok yumonapok korop nanampono.

Polo Epafroditusén sámp-kérép naeria sénámp kar

25 Onomp ninik te, ono ankár Epafroditusén yumonapok sámp-kérép nae rae. Mao te nomp ankwapnámp onont ankárankamp tére fek fearámpea am Satanént yorowar namp mek yak námpono. Yumo wokwae onan yaewouranoria ononampok sámp-kérép napo, mao koropámpono. *

26 Aempan oukoumwan te maomp ninik yumwan nke naeria yonkwae touwe námpon. Aeria yumo mao touwe sámpnámp kar wawia yonkwae séker nap táman, mao ninik tokwae námpono.

27 Kare, wokwae te am touwe fek tapek waeman sumpwi naempan maok, Kwaro man aropompi námpono. Aeria Kwar te man saráp aropomp mono, onan kuri aropompi námpono. Maomp ninik te touwe tokwae kar onan koropá oupourop antánoria ninámpon.

²⁸ Aenámpan ono man yumonapok sámp-kérép nanko, yumo warko man nkea warákárenkria nampon. Aenapo onomp ninikao kor anámp tae morok naenámpon.

²⁹ Yumo énéngi Tokwae Karampara, ankár man warákárria man warámp kipo. Yumo take pourourámp aropan te ankár maomp e narek kakap kipo.

³⁰ Mao te waeman Kraisoimp tére fek sumpwi naenámp niampi námpono. Mao te yiki yak naenámp ninik te sámp mono. Yumo ono tére namp yaewour mwanap pourou mo napantá, mao am tére táman yaewour nángo pwianoria námpon.

3

Polo ankár Kraiséen saráp niki-samnámp kar

¹ Ononamp fákáre, ono máma kar pwar naeria, sénae ramp te ará: Yumo ankár Tokwae Karan warákár kipo. Ono manéngkir sérinamp kar táman warko kumwi namp te, yumwan yaewour nampara, kokwae mono. ✧

² Arop sios mek koroepa oukun asao sipsip yourounkwe konámp niamp tére kwataenap arop aran mér kipo. Am arop fárakap te yiráp yipi fékérrá kwataerá kák mwaria napon.

³ Aeno nomo maok Kwaromp Spiritamp kárakáre fek Kwarén loturia, nomo Jisas Kraisént yakápria warákár tokwae námpon. Am támao maok yipi fárakap kare námpon. Nomo wae mérámpon: Arop fárakap pourou yipiran térenap ankank te am fárakapan te kánanke yaewour mono. ✧

⁴ Táte ono am pourou yipiran tére konap ninik táman tak naeria namp kwamp te, waeman onan yaewour naenámp mwae kup yak námpono. Arop ankwap fárakapao am pourou yipiran tére konap ninik námwan fwap yaewour naenámp rá mér napan maok, ono te am táman fwap kárakáre fek takrá ninika wae naeampon.

⁵ Waeman yukupuk yae fek onomp yipiran kor fárakapapono. Onomp éntupwar naropwar Israel fi kare mekamp aropria, ono am fi mekamp Bensaminomp fekampono. Tá ono Hibru fiamp ankárankamp yiri fekamp kareno. Tá ono Farisi, ono loaok saráp akwap konamp aropono. ✧

⁶ Am ke fek ono Kwaromp térean tére kárakáre rampweria nopok Kwaromp sios fákáreran sámpá yampouroui nampono. Am ke fek arop fárakapao lo fekamp karént ononamp ninik méntér yurukup napo te, ono kwatae namp yak mono. ✧

⁷ Ono wae sénampon: Ono am pourou fekamp ankank táman ampaokria te, arop ankwap fárakapan kwe-pwar naempon. Aeno oukoumwan ono Kraiséen ninik namp fek te, am ono wokwaek téreampan nke nanko te, kánanke kwataeno. ✧

⁸ Táte ono Juda fákáreamp ankank má farákáp namp, táman mwar sér mono. Ono máma apár mekamp ponankor ankank te kwatae moyak nae-rámponoria younkwe sirarrá, Jisas Krai te onomp Tokwae Karonorá mér nae rae. Am mér nae namp te tokwae kar ankankono. Máma apár mekamp kápae kare ankank te tiri pwae kwatae niamp námpara, ono te ankár Kraiséen mwar kárakáre fek sámp-fákeyakria,

⁹ ankár méntér yak nae rampono. Onoku loaok akwapnamp ninik fek táman e 'Yae-párak kare arop'rá sámp namponorá ninik mó nampono. Ono

e 'Yae-párák kare arop'rá sámp naenam p nínik te aránono: Ono Kraisé n mér nanko maok, Kwaro námoku onan 'Yae-párák kare arop'rá sénámpon. ✧

¹⁰ Ono te ankár Kraisé n mér kare nae nampon. Mao warko apár me meknámp fárámpnám p kárákáre táman nke naerampon. Mao touwe sámpea sumpwi námp táman ono méntér fearámpea mántwaok nae nampono. ✧

¹¹ Ono takria maok, ono kor warko apár me meknámp fárámp nanamprá nínik nampono. ✧

Polo Kwaro nánapitenám p ankank kwapwe sámp nanampria fárakopnám p kar

¹² Onomp nínik te ono wae Kraisomp nínik sámpea pwi yak namprá nínik mono. Ono oukoumwan am nínik sámpea fákapá fákeyak naeramp te, Kraisé ono am fek akwap nanampan námoku manénkir onan sámp-fákeyak námp niamp naerampon. ✧

¹³ Ononamp fákáre, ono te am nínik wae sámpea pwi namprá mono. Ono te ankáránkamp nínik fek yakria, wokwaekamp nínik kwatae te wae ník mo pwarará, am ankank wakmwaek sámp nanampria tére kárákáre nampono.

¹⁴ Ono Kwaro páténám p ankank yak námp fek akwapá korokwapria am ankank sámp naeria kárákáre fek fárakop nampono. Am ankank te ará: Jisas Kraisomp tére fek Kwaro onan 'Yámar mek pokea yiki yak nanap' ria wumwi námpon. ✧

¹⁵ Táte nomo Kraisé n mérnám p nínik aropao akwapea téképá yaknám p niampria te, nomo ono sériamp kar má fwap nínik mwanámpono. Aeno yumo mwar ankwap nínik napo te, Kwaro yiráp nínik am fwap fwapokwap naenámpono. ✧

¹⁶ Aeno nomo oukoumwan kwapwe kare nínik sámp námp te ankár kárákáre fek sámp-fákeyaká p mwanámpono.

¹⁷ Ononamp fákáre, yumo ponankor ono nínik nampaok kipo. Tá yumo ankár arop fáráká p onomp nínikaok nap táman nkea, yumo kor mántwaok kipo. ✧

¹⁸ Kápae kare por ono wae yumwan sér i konampan, taknám p oukoumwan kor ono émria yumwan sénampon: Kápae kare arop Kraiso yaopwae porokopramp fek sumpwinám p karan yopornap arop yaká p napon.

¹⁹ Kwar karan ník moria, námokuráp pourou yaewour naenám p ankank táman Kwarén nap niamp lotu napono. Aeria aropan pwarápae sánk konám p nkwakwe make nínik táman warákárrá tére napono. Aeria am fáráká p te apárokamp ankankan saráp nínik napara, am fáráká p te yaomwi mek pik mwanapono. ✧

²⁰ Aeno nomo Kwaromp némpouk pok mwanám p koumteouráp arop yaká pria, nomo Jisas Kraisé Tokwae Kar yámar me pwarará ékia nomwan warko érékép naenámpan 'Koupour ékael' karrá yépék námpono. ✧

²¹ Mao maomp kárákáre fek kápae kare ankank mao námokuráp yae ankore mek párokop tenánko, yaká p mwanapono. Am take kárákáre fek táman, mao te fwap nomp nkwakwe make touwe sámpea sumpwi konap pourou máte arákarea, mao námokuráp pourou niamp kwapwe kare yoroi pap naenámpon. ✧

✧ 3:9: Ro 3:21-22 ✧ 3:10: Ro 6:3-5 ✧ 3:11: 1 Ko 15:23 ✧ 3:12: 1 Ti 6:12 ✧ 3:14: 1 Ko 9:24
✧ 3:15: 1 Ko 2:6 ✧ 3:17: 1 Te 1:7 ✧ 3:19: Ro 16:18 ✧ 3:20: Ef 2:6 ✧ 3:21: 1 Ko 15:28

4

Nomo ninik kwapwe sámprá nonopok warákár mwanámp kar

¹ Ae naenámpara, ononamp fákáre, yumo onomp má kar sénampnámptaknámpt yumo ankár Tokwae Karént kárákáre fek fokopeyakáp kipo. Ono yumwan warákár tokwaeria, yumo panek yakáp napara, yumwan yonkwae touwe konampono. Ono téré kárákáre nanko, am fek yumo Kwarén mér napo, am támao onan e tokwae kwapwe sápnánko, ono warákár nampono.

² Yumo Yuodia ntia Sintiki yumo wawenke! Yumo te Tokwae Karamp arop fint ankárankamp firápara, yumo te ankár énénkér ankárankamp ninik sámp kipo.

³ Tá onont téré konap arop kwapwe e! Amo ankár am yupuyaran yaewourampo. Am te apae riteanápe, ono Kwaromp Kwapwe Kare Kar farákáprá téré nanko, am yupuyar, tá Klemen ntia ankwap farákap onont tapokwapea téré konapono. Am farákapamp e te yiki yakáp mwanap eráp buk fek yak námpono. ✧

⁴ Yumo ankár Tokwae Karamp warákár saráp yakáp kipo. Ono warko sénæ: Yumo ankár warákár kipo.

⁵ Tokwae Kar ék naenámp ke waeman wonæ fik námpono. Aenámpara, yumo ankár ponankor aropán sánánkar porokwe fek napo, am farákap yiráp kwapwe kare ninik nkeanápono. ✧

⁶ Yumo te apae ankank koropantá ninik tokwae kwapono. Kápæ kare por yumo apae ankank sámp mwaria Kwarén sénap te, yumo ankár 'Aesio'rá séria 'Yinan yaewouræ' ria Kwarén sér kipo. ✧

⁷ Tá Kwaro nomwan ti-sápnámpt yonkwae porokwe te tokwae kwapwe ara, arop nomo youroukoupia maomp fi kor mér mwanámpt pourou mono. Yumo Jisas Kraisént koumpá yakáp napara, am yonkwae porokwe yiráp ninik sámp-fákeyak nánko, yumo yonkwae porokwe fek yakáp mwanapon. ✧

⁸ Ononamp fákáre, ono yumwan ankwap kar sénæ nae. Ankár máma kwapwe kare ninik, tá aropao nke Kwaromp e sakap konap ninik mámao yiráp ninik mek top koupourano: Kare kar i konap ninik, te arop nkeaka ampaok tukup mwanap kwapwe kare ninik, yae-párák karenámpt ninik, yiki kukurnámpt ninik, tá ankwap aropao nke nánko, man yaewour i konap ninik, tá arop kwapwe kare ninik nánko, wawia warákár konap ninik.

⁹ Kápæ kare ninik kwapwe te ono yumwan wæ yénképnánko, yumo wæ sámp naponno. Aenapara, kápæ kare kwapwe kare ninik yumo waeman wawia, wæ yumo kareao yi fek onan nke napara, yumo ankár kápæ kare por taknámpt kipo. Aenapo maok, nomwan yonkwae porokwe sápnámpt konámpt Kwaro yumont yak naenámpno.

Polo Filipai fákáreao námwan ankank nénkapo, warákarámpt kar

¹⁰ Oukoumwan te yumo onan aropomp nap táman onan pwar mo nap yénképnánko, ono Tokwae Karamp warákár tokwæ nampono. Kare wokwæek te yumo onan ninikapao maok, yumo yaewour mwanap mwæ kup te moimpono.

¹¹ Am te 'Ono ankank mo namp'rá ninikria sér mono. Ono apæ ankank korop námpan kor, ono wæ mérí yakrá, 'Fwapono'rá sér i konampono.

✧ 4:1: 1 Te 2:19-20 ✧ 4:3: Ro 10:20 ✧ 4:5: Hi 10:37; Je 5:8-9 ✧ 4:6: Mt 6:25; Ef 6:18; 1 Pi 5:7

✧ 4:7: Jo 14:27

¹² Ono fwap ankank moráp arop yak nanamp, tá ono fwap ankank kápae kare sámp nanamp. Tá fir tokwae fánanamp ninik, tá yae-porokwe konap ninikan kor wae mérampono. Tá ankank kápae kare sámp konap ninik, tá ankank moráp arop yakáp i konap ninik, am táman kor ono wae mér nampara, kápae kare apárok, kápae kare ke fek yak nampao kor, ono ankár 'Fwaponó'rá sér i konampono.

¹³ Am te apae riteanápe, Kraiso onan kárákáre sámp konámpara, maomp am kárákáre fek tapek ono fwap kápae kare ankank tére nanampono. ✧

¹⁴ Aenampan yumo yae-párak onan yaewouria onont kápae sámp naponó.

¹⁵ Yumo Filipai mekamp kourteouráp arop yumoku támao arakrá mérapono: Ono wokwae Kwapwe Kare Kar farákáp nanamp tére sámpria Masedonia pwarará, akwapamp fek te ankwap sioso onont fokopeyakápria onan ankank sámp moiaponó. Aeno yumo saráp am takiaponó.

¹⁶ Ono Tesalonika mek kwaporok yakamp fek yumo onan kápae kare por tae morok yaewouriaon.

¹⁷ Máte ono yumwan 'Ankank sápenk' ria wumwi mono. Ono ninik namp te, yiráp kwapwe kare ninik ankár akwapea tokwae kar nánko, ono Kwaro nke námp fek te yiráp e tokwae kari yakanoria namponó.

¹⁸ Kápae kare ankank onan pwi námp te, ono wae sámea pwiria ankwapmwaek kámákár akwap námponó. Yumo onompor Epafroditusomp yaek sámp-kérép napo, am te ono wae sámp namponó. Yumo am sámp-kérép nap te, ofa nánákáre kwapwe Kwarén sánk nap niamponó. Kwar te take pourouráp ofa táman sámpria warákár kwapwe konámponó.

¹⁹ Onomp Kwar te kápae kare kwapwe kare ankank Jisasomp yaek nénk námpara, yumo monap kápae kare ankank te Kraiso fwap yumwan pwi pap nae-námponó. ✧

²⁰ Kwar te mao támao nomp Naropwar ara, nomo ankár maomp eran saráp narek sampok mwaro! Kare tak mwanámponó.

Wae pwar naerianám kar

²¹ Ono Kraiso Jisasomp kourteouráp arop yumwan ponankor 'Gude'rá sér rae. Tá onomp ankwapyae fákáre onont yakáp napao kor yumwan 'Gude'rá sénaponó.

²² Tá kápae kare Kwaromp kourteouráp arop yumwan 'Gude'rá sénaponó. Tá ankwap fárakap Sisaromp nap mek tére konap aropao kor warákár tokwae fek am 'Gude' kar yumwan sámp-kérép naponó.

²³ Ono ninik namp te, Jisas Kraiso Tokwae Karao námokuráp ninik fek yiráp waempént yakrá, yumwan yaewour saráp yakanoria namponó.

Polo Kolosi Firampor Kumwimp Pas Mekia Akwapnám Kar

Jisaso pok tenánko, 32 yopwar niamp arake fek, Polo Rom mek kalabus mek yakria Kolosi mekamp siosomp kumwia Tikikus ntia Onesimusomp yae sámp-kérép námpon. Ankwap pas te Filemonomp méntér sámp-kérép námpon.

Wokwaek te Polo Efesus mek Kwapwe Kare Kar farákápámp ke fek, taun Kolosi wonae fik tae morok yak námpara, mao Epafrasén sámp-kérép nánko, mao Kolosi mek akwapea Kwapwe Kare Kar farákápámpon.

Aempan maok, wakmwaek Epafras nke nánko, arop ankwap fákáre Kolosi mekamp siosomp Kwarén mérnáp sámpá yampourou napantá, Polo am farákápámp ninik mek kárákáre sánkria máma pas kumwimpon.

Tá Polo ankwap kar arakrá sér: Kwaro Jisasomp yae kor fek kápae kare ankank yoroimpon. Kwaro Jisasén sámp-kérépámp te, kápae kare ankank Kwaronámpok tia koupoukour naenámpria ninámpon.

¹⁻² Taun Kolosi mek yakápnáp sios kounteouráp arop e! Ono Pol onan Kwaro aposel yakaerianánko, ono Kraís Jisasomp aposel yak nampon. Ono nomp ankwapnáp Timotint yumo Kraiséén mér nap kárákáre fek yakáp nap, yiráp por má pas kumwi re. Yinomp ninik te nomp Naropwar Kwaro námokuráp ninik fek yumwan yaewour nánko, yumo yonkwae porokwe fek yakáp mwanapria nampon.

Kolosi mekamp arop farákápao Jisasén mér karenap kar

³ Yino yumwan ninikia Kwarén sénemp fek yino te ankár nomp Jisás Kraís Tokwaeramp Naropwar Kwarén ‘Aesio’rá sér saráp yak konempon. ✧

⁴⁻⁶ Am te apae riteanápe, yumo wokwaek kar Kwaromp Kwapwe Kare Kar wawia méria, Kwaro yiráp por yámar mek nánapia pátenámp ankankantá yépékrá yakápnáp kar te yino wae wawi nempon. Aenempara, yumo te ankár Kraís Jisasén mérria maok, am fek Kwaromp arop fákáreran kor ponankor warákárrá nouroup napon. Yumonkir Kwaromp Kwapwe Kare Kar korop nám wawia, Kwar námokuráp ninik fek aropomp i konámp nkea mériaaka, yae-párák kare paokop napo, am Kwapwe Kare Kar támao ankár apár-apár mek kor tokwae yak nánko, yumonapnám taknám arop ponankor ankár kwapwe kare ninik fek yakáp napon. ✧

⁷ Epafras te yino énéni tére konámpara, yumwan am Kwapwe Kare Kar akwapá farákáp nám te, yino man warákár konempon. Mao te yumwan yaewourrá Kraísomp téreran yae-párák kare tére konámpon.

⁸ Mao koropeaka ‘Yumo Kwaromp kounteouráp aropan nouroup kare nap te, Yiki Kor Spiritao yiráp ninik mek kékéménk nánko napono’rá yinan séri námpon.

Polo Kolosi mekamp arop fákáreran Kwaro kárákáre sánkanoria kar toropwapimp kar

⁹ Am kar yino kor wawia maok, yino am yae feknámpia yumwan yaewourrá kar toropwapi nempon. Kwaro yumwan yaewouranoriaaka Kwarén sér i konempara, yumo te Kwaro yumwan kar sénámp wawia mántwaok

mwanapon. Aenapo maok, Yiki Kor Spiritao yumwan nkwakwe make mér kwapwe ntia ninik kwapwe sánk nánko maok, yiráp ninik mek tokwae kari yak naenámpon.

¹⁰ Aenángo maok, yumo fwap Kristen kare paokop mwanap pwi kari yakria maok, yumo fwap Kwaro warákárnámp ninikaok paokop mwanapon. Taktia maok, arop aropompria yaewourrá nkwakwe make tére kwapwe napo, yumo Kwarén mérnáp ninikao kor akwapea tokwae kari yak naenámpon. ✧

¹¹ Yinomp ninik te, Kwaromp kárákáre tokwaerao yiráp ninik mek tokwae kari yak nánko, nkwakwe make ankank kwatae korop námpan kor, yumo kokwae mo, fwap kárákáre fek yakáприя maok, am táman kor mént warákárria

¹²⁻¹⁴ Naropwar Kwarén 'Aesio'rá sér mwanapon. Mao te Satanomp kirikipao nomwan sámp-fákeyak nám mekamp éréképriaka, náráp Táráp kwapwe karerént yakápnáp arop fákárerént tapokwapá pwarari námpon. Aenángo maok, Kwaromp Tárápao nomwan yamokwapeaka nomp kwatae ninik nik mo pwarareanángo, nomo amwar yae-párák kare yakáp námpon. Kwar te yumwan fwapokwapia, yumo am wae kwapwe fek yakápnáp arop fárákapént sámp mwanapria ankank kwapwe kare yiráp por nánapia páte nám p sámp mwanap pwi napon. ✧

Kraisomp ninik ntia maomp térean sénámp kar

¹⁵ Nomo Kwarén te nke mwanámp pourou mo námpan maok, wae nomo Kwaromp Tárápan nke nám te maomp Naropwar Kwaro kor, take pourourápono. Mao te Kwaromp Táráp, tá kápae kare ankank Kwaro yoroim-pan kámákár akwap námpon. ✧

¹⁶ Kwaro kápae kare ankank yámar mek yak nám, tá apárok yak nám yoroimp te, Tárápao kor énénkér yoroi nepon. Mao te ankank ponankor nomo yi fek nke konámp, tá nomo nke mwanámp pourou monámp ankank, tá nkwakwe make kárákáre kor ensel fákáre, tá nkwakwe make kárákáre kor spirit, tá ponankor nkwakwe make kárákáre tokwaeráp ankank yoroi nepono. Mao am ankank ponankor yoroi nepara, am ankank ponankor te maó námokurápon. ✧

¹⁷ Mao te ankank wokwaek kar yak mo fek manénkir yakrá, maó námokuráp kárákáre fek má kápae kare ankank má ponankor wokwaek kar forokareakámpan maó ankár yae-párák kare sámp-fákeyak nánko, kwapwe kare yakáp napon. ✧

¹⁸ Mao te siosomp me koron. Sios te maomp pourounon. Mao te siosomp yiki yak fi kare támaonon. Mao te sumpwiaka am sumpwian kwe-pwarará maomékir fárámpeanáp aropara, amnámp kárákáre fek ankank ponankoran kor kámákár akwap námpon. ✧

¹⁹ Kwaromp ninik te náráp ninik te ponankor Jisasén sánkea Kwaro námoku am mek top-pwarámpá yak naerianámpon. ✧

²⁰ Kwaromp ninik te náráp yámar mekamp ankank ponankor, tá apárokamp ankankan kor ponankor wokwaek te paneki yakápia napan, oukoumwan te am ankank tia maó námokunt ankárankamp ninik fek ankára mek tapokwapea pwar naerianámpon. Aeria nám p kwamp, maó Kraiséen yaopwae

✧ **1:10:** Ef 2:10; Fl 1:27 ✧ **1:12-14:** Ef 1:18-19 ✧ **1:15:** Jo 1:18 ✧ **1:16:** Jo 1:3 ✧ **1:17:** Jo 1:1
✧ **1:18:** Ef 1:22-23 ✧ **1:19:** Kl 2:9

porokopramp fek sumpwiaerianánko, maomp yiri kwarákarea námp fek táman Kwaro nomp yopor ninik sámp-anámpá pap námpon. ✧

²¹ Wokwaek te yumo kwatae ninik fek panek yakáp napo, am kwatae ninik nap támao nángo, yumo Kwarén yopor-arop yakápiapono.

²² Aeapan maok, oukoumwan te Krai yaopwae porokopramp fek sumpwianánko, Kwaro yumwan am fek fwapokwapia éréképea yumwan námont ankarankamp ninik fek yakáp mwanapria ninámpon. Mao taki námp te, yumwan éréképá koropea námokuráp wonae fik párapok tenánko, yumo amwar kar yiki kukarrá yakápria, mao nke námp fek yumo kwatae niniki nap yak mo naenámria ninámpon. ✧

²³ Yumo wokwaek mérinap mér te ankar am fek táman kárakáre fek yakáp kip. Yumwan kwekár ninik kwataerao éréképea akwap nángo, yumo yiráp Kwaromp Kwapwe Kare Kar wa napao, nánkár wakmwaek yámar mek yakáp mwanap ninik nap pwar mwanape. Ono Pol ono Kwaromp Kwapwe Kare Karamp tére arop yakria, maomp apár mekamp ponankor koumteouráp aropan yino am kar farákáp námpon. ✧

Polo Kolosi mekamp aropan yaewourimp kar

²⁴ Oukoumwan te ono yumwan yaewourria touwe sámp nampan warákár nampon. Ono Kraiomp siosén yaewour nae namp te, Kraiomp pourouno. Kraiso siosén yaewour riaka sámpámp touwe tokwae te oukoumwan pwar mono. Am touwe onomp pourouk korop nángo, ono sámp naeria namp te, Kraiso sámpnám touwe méntér pwianoria nampon.

²⁵ Kwar námoku onan sios mek téreaerianánko, ono yumwan yaewour riaka farákápnamp kar máte Kwaromp karan ponankor farákáp nampon.

²⁶ Má kar máte wokwaek kápae kare ke fek te mek wouroumpyakánko, ponankor arop fárakap te am kar mér moiapon. Aeno oukoumwan te Kwaromp ponankor koumteouráp aropao nke nap fek wae érik korop námpon. ✧

²⁷ Kwaro am táman náráp finoria nomwan yénkép námp te, nomo wae mér námpono. Má kar mek wouroumpá yakeakámp te kwapwe kare ara, arop ankwap fi ponankoran kor yaewour naenámpon. Mámá kar mek wouroumpyak námp te arak naenámpon: Krai yumont yak námpara, mao yumwan éréképá pokeanánko, méntér yámar mek wae kwapwe fek yakáp mwanapan yépék napon. ✧

²⁸ Yino te ponankor ankarank aropan Kraiomp Kwapwe Kare Karan farákáp konámpon. Yino te kwapwe kare ninik ntia kwapwe kare méraok am fárakapan yénkria, kárakáre kor kar farákáp námp te, am fárakap kárakáre kor Kristen yakáp napo, yino am fárakapan Kwaronámpok éréképá tukupá párapok mwaria námpon. ✧

²⁹ Aeria namp kwamp maok, ono ankar kárakáre fek térea wae namp te, Krai námoku onan kárakáre sámp námpon. ✧

2

Polo Kolosi mekamp sioso Kwarén mér napan ninikimp kar

1 Onomp ninik te yumo ntia taun Leodisia mekamp arop, tá arop ponankor onan nkea mér mo napan kor, man yaewourrá térea wae namp aran mérenkria nampon.

2 Ono térea wae konamp te, am támao yumwan yaewouria, yiráp ninik mek kárákáre sánk nánko, nonopok nounourouprá wonae fik kari yakáp mwanapria ni konampon. Onomp ninik te, yumo kwapwe kare ninik sámpea napo maok, am támao yiráp mérnáp ninik kárákáre sánk naenámpria nampon. Onomp ninik te yumo ankár Kwaromp kar fi mek wouroumpeyak námp fwapi mérenkria nampon. Kraís te námoku támao am mek wouroumpeyaknámp kar fi koronia. ✧

3 Kwaromp nkwakwe make ninik kwapwe ntia mér kápae kare te Kraísomp ninik mek yak námpara, stua mek kápae kare nkwakwe make ankank kwapwe kare top-pwarámpeyak námp niampón. ✧

4 Onomp ninik te arop ankwapao yumwan kwekárárá kar porokweantánoria namp kwamp, yumwan má kar má sér rae: ✧

5 Ono te yumont yak moria panek yak nampao kor, yumwan ninik namp te wae ono kareao yumont yak namp niampara, yumo yae-párák téreria Kraísén mér kárákáre napan ono nkea warákár nampon.

Nomo ankár Kraísént yakria yiki yak mwanámp kar

6 Yumo te wae Jisas Kraís Tokwae sámp napara, ankár mént koumpea paokop kip.

7 Yumo ankár méntér koumpea kárákáre yakáp nap te, yaoao kwar mek arák mek karaok pikeyak nánko, yao kárákáre yak konámp niamp, tá nap oumpwar fek ti tenapo kárákáre yak konámpnámp taknámpi yakáp kipo. Yumo ankár am Kwapwe Kare Kar yino yumwan yénkrá farákáp námp táman mér kárákáreria, kápae kare por ankár Kwarén ‘Aesio’rá sér kipo. ✧

8 Yumo te fwapnae karia mér kar kip: Takria arop ankwapao yumwan apárokamp mérámp kar mwar sankoropea yumwan farákáp napo, am kar támao yumwan poupwekápia sámp-fákeyak naeane. Takrá paokopnap arop fákáre te Kraísomp karan farákáp mono, tékénou kar, tá yámar ntia apár poukeyak konámp spiritamp karan farákáp nampon.

9 Yumo te wae mér napon: Kraís te arop nomo niamp arákareanángo, Kwaromp kápae kare ninik ponankor te maomp pourou mek top-pwarámpá yak námpón. ✧

10 Kraís te ponankor ankank poukeyak konámp kárákáre tokwaeráp spiritamp yépe kor tokwae yak námpón. Yumo te Kraísént koumpá yakáp napara, Kwaro yumwan yiki yak sánk nánko, am yiki yak te yumwan top koupouri yak naenámpón. ✧

11 Yumo ankár mént kari yakria yipi fárákápnáp ninik am te pourou yipi fekamp mono. Yumo Kraísomp ninikaok tukupria, wokwaekamp ninikamp yae ankore mek yakáp mo nap, am te yipi fárákáre kare támaono. ✧

12 Yumo ént mek nér nap te, Kwaro Kraísént yumwan apár me mek kák námpria yénkép napon. Tá yumo Kwaromp kárákáreriao Kraísén apár me mekamp fárámpea papámpán mér napara, yumo kor ént meknámp forokor nap te, yumwan Kraísént apár me mekamp fápárámpae kák námpán yénkép námpón. ✧

13 Yumo wokwaek te Juda mo ara, loaok tukup moria, nkwakwe make kwatae ninikaok paokop napo, am támao yumwan surumpwirá kák námp niamp námpón. Aenámpán maok, am ke fek táman Kwaro yumwan yaewour

nánko, yumo Kraisént yiki yak sámp napo, Kwaro yiráp ninik kwatae am ponankor tirá épér námpon. ✧

14 Nomp nkwakwe make ninik kwatae námp, tá maomp loao nomwan sámp-fákeyak námpan kumwi tari nap te, am ponankor warko Kwaro námoku yaopwae porokopramp fek pukupia ponankor torokoria pwate námpon. ✧

15 Mao te yaopwae porokopramp fek kápae kare yao-pwaeráp kwataeramp kárákáre tokwae ponankor tirá épéri pwate námpan, arop nke nap fek am fárákap te kárákáre mo, kánanke kwataenorá yénkép námpon. ✧

'Nomo wae Kraisént sumpwi námpara, nkwakwe make lo te nomwan yae-wour mono'rá sénámp kar

16 Aenámpara, arop ankwapao yumwan fir fári konap lo, ént fári konap lo, yopwar méntép koupoukour konap yae, yunk méntép, tá sabat yae méntép koupoukour konap táman yumwan mántwaok mwanapria sénapo, táman woupwi pap kwapono. ✧

17 Am lo karaok térerá tukupnap ke te youpoukwap yak mono, wakmwaek korop naenámp ankankan wounáp námpon. Aeno Kraiso maok ankár kare kar ankankono. ✧

18 Táte arop ankwap yumwan yémén nkenámp ankankan farákápria, 'Yumoku te wampwe pwarará, ensel fákáreran lotuenk'rá sénánko te, yumo mao numwar yumwan apárok sámp-anámpanoria yénképá yakápi kwapono. Take pourouráp arop te wokwaekamp ninikaok yáarak námpao maok, námoku te mér kwapwerápao namp ritea námpon. ✧

19 Aenámpao maok, mao te nomp yépe kor kare Kraisén te warko sámp-fákeyak mo, pwar námpon. Am yépe kor te nomp pourouan fir nénk nánko, am támao ke mekmwaek, arák mekmwaek ankank pourouk yae-párak nonopok toukouri yak konámpon. Aenánko maok, pourou Kwaro ninik námpaok akwapea tokwae kari yak konámpon. ✧

20 Yumo te waeman Kraisént sumpwi napo, yámar ntia apár taokeyak konap spirit yumwan warko sámp-fákeyak mo nap te, apaerá yumo warko apárokamp aropamp paokop námpon? Apaeritea yumo warko nkwakwe make loaok paokopria,

21 nkwakwe make ankank kákánkrá wurirá paokop napon? ✧

22 Take pourouráp lo te nomo yae fek yoronámp ankankan sérar námpara, koupour kar tomore konámpono. Am lo te arop fárákapao saráp papea napan, nomwan ampaokenkria yénk i konapon. ✧

23 Tá kare, am take pourouráp lo te námwan, námoku te wampwe pwarará, enselén loturá, nomp pourouan fopwaoka wae námpon. Aenánko, arop ankwap fárákapamp ninik te, am lo te kwapwe kare ninik ntia yonkwae kourwaok akwap námpan mpwe napon. Aenapan maok, am lo te nomwan yaewour nánko, nomo nomp pouroukamp nkwakwe make ninikan kwe-pwar mwanámp pourou mono.

3

Kwaro nomwan Jisasént fárámpá papámp kar

✧ 2:13: Ef 2:1,4-5 ✧ 2:14: Ef 2:14-16 ✧ 2:15: Kl 1:13 ✧ 2:16: Ro 14:1-12 ✧ 2:17: Hi 10:1
✧ 2:18: 1 Ko 4:6 ✧ 2:19: Ef 4:15-16 ✧ 2:21: Ga 4:3-5,9 ✧ 2:22: 1 Ko 6:13

1 Kwaro yumwan waeman Kraisént fápárampea kák námpara, yumo te ankár narekamp ankankan saráp térerá sámp kipo. Am narekamp némpouk te Kraiso Kwaromp yae-párák mwaek náráp sia king fek tank námpon. ✧

2 Yumo te ankár kápae kare por narekamp ankankan saráp ninik kip. Apárokamp ankankan te niniki kwapono. ✧

3 Yumo te sumpwi tenap niampria, Kwaromp wonae fik yakáp napo, Jisasomp pourou yumwan nánkárápá yak námpon. ✧

4 Kraise te yiráp yiki yakáp mwanap fi támao ara, nánkár wakmwaek érik korop nánko, yumo kor mént érik Kwaromp wae kwapwent korop mwanapon. ✧

Nomo wourékam arop yakápnámp kar

5 Aenámpara, yumo te má apár mekamp kwatae ninik yiráp ninik mek yak námp ankár tirá wour kipo. Ono sénamp te ará ninikan sénampon: Kokopor i konap ninik, ounnámp ninik, tá yi fek nkea ninik mek saráp kwatae ninik i konap ninik, tá ankár kwataenámp ankankan saráp ninik kárákáre konap, tá arop ankwapamp ankankan nkea kikiank i konap ninik. Am kikiank i konap ninik am te kwekár kwarén lotunap niamp ninikono. ✧

6 Am taknap arop fákáre Kwaromp karwaok tukup mo i konapara, nánkár Kwaro am arop fákáre ponankoran touwe kwatae nénk nanampria nánapi tenámp. ✧

7 Wokwaek te yumo kor am takap arop fákárerént paokopria ponankor am ninik takiapon.

8 Aeapan maok, yumo oukoumwan te ankár ponankor tirá épér kipo. Am tirá épér mwanap ninik te ará: Yonkwae pwarámprá yopor i konap ninik, tá arop ankwapan kokwarokria, apae fek sámp-wouroump naerá ninik i konap ninik. Wouroumprá ounnámp kar sér i konap ninik te yiráp táp meknámp kánanke oukur naeane.

9 Yumo te yiráp ankwapyaenápén kwekári kwapono. Am te apae riteanápe, yumo manénkir sámpea paokopinap ninik kwatae wae pwarará,

10 Kraiso wourékam ninik fek paokop napon. Kwaro yumwan wourékam arop yoroi papria, mér kwapwe nénkria, yumwan yaewour nánko, maomp ninik niampi yakáp napon. ✧

11 Aenámpara, nomo am wourékam yoronámp arop te nomo ponankor waeman ankárankamp pourouráp yakáp námpon. Aenámpara, nomo warko arakrá ninik mwareano: Nomo te mwar Grik fi, tá mwar Juda fi, yipi fárákap konap, yipi fárákap mo i konap, mounountukri kar, tá nkwakwe make fi arop, ankwapamp tére konap arop, amwar yaknámp aropono. Am te apae riteanápe, Kraiso saráp yakria, mao námoku ponankor nomo ou mek yak námpono.

Nomo ankár aropomp i konap ninikan sámp mwanámp kar

12 Kwaro yumwan yonkwae touwea waeria nárápria nánkárápeanáko, yumo te Kwaromp arop fi yakáp napara, yumo kor ankár take pourouráp ninik sámpeaka arak kip: Yumo ankár arop ponankor yonkwae touweriaka fwapnae karia yaewour kip. Yumokunap ninik te ankár apárok sámp-anámp, arop sánánkar porokwe fekria maok, yumwan nkwak mak napo kor, koupour nopok mwaria yonkwae pwarámp kwapono. ✧

✧ 3:1: Mk 16:19 ✧ 3:2: Mt 6:33 ✧ 3:3: Ro 6:6-7; 2 Ko 5:17 ✧ 3:4: 1 Jo 3:2 ✧ 3:5: Ef 5:3-5
✧ 3:6: Ro 1:18 ✧ 3:10: Ro 12:2; Ef 4:25-32 ✧ 3:12: Ga 5:22-23

13 Yumo ou mek nonopok kar séri tenap yak nánko te, yonkwae porokwe fekria am ninik nik mo, pwar kip. Kwar Tokwaerao yiráp kwatae ninik tirá épéri námpara, yumo kor tak kip. ✧

14 Arop yonkwae touwe konap ninik te ponankor kwapwe kare ninikan kámákár akwapria, am kwapwe kare niniként tapokwapea, énéni tére konámpon. Ae konámpara, yumo ankár arop ankwapan yonkwae touwe kipo. ✧

15 Kraiss te nomwan yonkwae porokwe sáp konámpara, kwatae ninik yak nánko, am yonkwae porokwe yak mo i konámpon. Tá ninik kwapwe fek yakáp napo te, am yonkwae porokwe ninik támao yak námpon. Kwaro yumwan wumwiria érékép námpe te, yumo wae am yonkwae porokwe fek ankárankamp pourou niamp, ankárankamp ninik fek yakáp napon. Tá yumo ankár Kwarén aesiorá saráp yakáp kip. ✧

16 Kraissomp kar te ankár yiráp ninik mek kárákáre yak nánko maok, yumo nonopok kar farákápria maok, nkwakwe make kar kwapwe mér mwanapan saráp farákáp kip. Aeria maok, yumo ankár Kwarén 'Aesio'rá séria maok, tár kar Kwaromp Buk fekamp sámpriaka, lotu i konap tár karan kor sámpá paokpria maok, yiráp waemp kárákáre naenámp tár karan sámp kip. ✧

17 Yumo ankank ponankor tére mwaria nap, tá kápae kare ankank sérar nap ponankor te Jisas Tokwae Karao ninik námpaok tére kipo. Aeria maok, mao yumwan yaewour námpan ninikia Naropwar Kwarén 'Aesio'rá sér kip. ✧

Kristen yakápnap fiouan sénámp kar

18 Koumteou yumo te yiráp poumaropao sénap karwaok paokop nap te, Kwaro nke námpe fek yae-párák kare ninik napon. ✧

19 Poumou-tárápu yumo kor ankár yiráp koumteouran yonkwae touweria maok, am fárákapan kar tokwae fek séri kwaponono. ✧

20 Tárápu yumo te ankár yiráp éntupwar naropwaro sénap karwaok paokop kip. Am te Kwar Tokwaerao takenkrianámpe ninikono. ✧

21 Naropwaryaenámp, yumo kor yiráp tárápuran youpoukwap yopor saráp yakápi kwaponono. Tak napo, yiráp tárápu kokwaeria yumwan warákár mo mwanape. ✧

Taokeyakáp konap arop ntia tére aropan sénámp kar

22 Tére konap arop yumo te yumwan taokeyak konámpe aropao sénánko te, ankár mántwaok tére kip. Yumo mao warákáranoria mao nke námpe fek saráp tére mwanape. Yumo ankár Kwar Tokwaeran apápria maok, kwapwe kare tére mwanapan saráp ninik kipo.

23 Apae kápae kare ankank yumo tére nap te fwapnae karia kárákáre fek tére kipo. Yumo aropamp téreran tére napanápe, yiráp Kwar Tokwaeramp téreran tére napon.

24 Yumo takria maok, mérenke: Kraiss te yumwan taokeyak konámpe Arop Tokwae ara, yumo maomp tére nap fek te nánkár wakmwaeak maomp firáp arop ponankoran nopok néni nanampria nánapitenámpe ankank yak námpon.

25 Tá kwatae ninikinámpe arop te nánkár námoku ami námpe fek touwe kwatae sámp naenámp. Kwar te ankárankamp puri fek arop ponankoran yurukup i konámpon. ✧

4

1 Arop taokeyak konap arop yumo kor ankár yiráp tére aropan kwapwe kare yae-párák kare ninik fek kipo. Yumo te wae mér napon, yumwan taokeyak konámp Kwar Tokwaerao kor yámar mek yak námpon.

Kwarén kar toropwapria yae-párák kare paokop mwanámp kar

2 Yumo te ankár kar toropwap i konap ninikan kárákáre fek sámpá paokopria maok, am kar toropwapnap ninik te fwapnae karia ninik kourria Kwarén 'Aesio'rá sér kip. ✧

3 Yumo ankár Kwarén sénapo, yinan kor kar farákáp mwanámp mwae kup kik-pwarano. Mámá kar te wokwaek mek wouroumpeyakámpan oukounwan te wae érik korop námpon. Aenámpan maok, arop farákáp am kar wa te monoria nap kwamp, onan fákapá páte napon. ✧

4 Yumo ankár Kwarén sénapo, ono Kwaro onan, takrá kar farákápaerianámp ninik fek mámá mek wouroumpeyaknámp kar érik farákár nanampon. ✧

5 Yumo te arop ankwap farákáp oukounwan Kristen mo nap nke nap fek te yiráp paokop fwapia ninik kour fek paokop kipo. Yumo ankwapan yaewour mwanap ke kwaporok pwar mwanape. ✧

6 Yiráp kar te ankár kwapwe kare nángo, arop wa mwar karrá woupwi pap mwanap karan saráp sérar kipo. Yumo ankár arop ponankoran fwapia ninik kouria yae-párák kare karan pwarokwaprá sér mwanapon. ✧

Polo Tikikus ntia Onesimusén Kolosi mek tirá kérépnámp kar

7 Tikikus te Kwar Tokwaeramp tére pwar mono, ankár kwapwe kare tére konámp aropono. Mao te nomo énéni tére konámp támaonon. Aenámpantá ono man warákár tokwae nampono. Mao te ono tére namp yumwan sénaenámpno. ✧

8 Ono yumonapok man sámp-kérép namp te, yino te mokoprá yakáp námpaoenrá yumwan farákáprá sénánko, yumo wa napo, am támao yiráp waempén kárákáre sánk nángo, warákár mwanapon. ✧

9 Onesimus te tére kwapwe konámpantá ono man warákárampono. Mao te nomp ankwapnápara, ono man Tikikusént akwapenkria sámp-kérép nanko, akwap nep te, yumwan mapek koropánknámp ankank ponankor farákáp nenepón. ✧

Polo Kolosi firan 'Gude' rimp kar

10 Aristarkus te yinan fákaepa páte napo yak nempao, mao kor yumwan 'Gude'rá sénámpon. Tá Barnabasomp naompnáp Mak, mao kuri yumwan 'Gude'rá sénámpon. Mao yumonapok akwap nángo te, ono wae manénkir yumwan sériampnámp taknámp, yumo man warámp kipo.

11 Tá Jisas, ankwap e te Justus, mao kor yumwan 'Gude'rá námpon. Juda fi meknámp te, am yininkaopwe támao mwar Kristenia, onan yaewour kwapwera téreria arop Kwaromp firáp yakápenkria kar farákáp námpon. ✧

12 Epafras kor yumwan 'Gude'rá sénámpon. Mao te Krai Jisasomp térenámp arop, yiráp nouroup támao ara, ankár Kwaro yumwan yaewouranoria arakrá kar toropwap saráp yak konámpon: 'Yumo ankár kárákáre fek fokopeyakria, yumo ankár arop méri yakáp konapnámp araknámpi yakria

maok, Kwaromp kar te kare karonoria mér kárákáreria, yumo ankár Kwaro takenkria warákárnámp ninikaok saráp yakáp mwanapon'rá sér i konámpon.

¹³ Ono man te waeman mér namp kwamp yumwan sér rae: Mao te térea waenámpara, yumwan yaewouria maok, tá Leodisia ntia Hierapolis mekamp aropan kor mént yaewour námpon.

¹⁴ Luk te nomp dokta kwapwe kare nomo man warákár konámpara, mao ntia Demas yumwan kor 'Gude'rá nepon. ✧

¹⁵ Yumo ono 'Gude'rá namp máamá Leodisia mekamp nouroup fákáreran séria maok, Nimfa ntia sios arop maomp nap mek koupoukour konapan méntér onomp 'Gude' má sér kipo.

¹⁶ Yumwan sánknamp pas má nkea fákeyakrá warko Leodisia mekamp siosén sánk kip. Tá Leodisia mekamp siosén sámp-kérépnamp pasan nopok kor nkeaka yumwan sánk mwanapon.

¹⁷ Yumo Arkipusén arakrá sér kip: 'Amo Kwar Tokwaeramp tére sámpea tére nap am pwar kwapono. Ankár fwapnae karia taokeyakrá fwapi téreamp'rá sér kipo.

¹⁸ Ono Pol onokump yae fek yumwan 'Gude'rá sénamp kar má kumwi nampono. Yumo te ankár ono kalabus mek yak nampan onan ninik kipo. Ono ninik namp te, Kwaro námokuráp ninik fek yumwan yaewouria yumont yakanoria nampon.

Polo Tesalonika Firampor Manénkir Kumwimp Kar Mekia Akwapnám Kar

Jisaso pok tenánko, 20 yopwar niamp arake fek Polo taun Korin mek yakria, Masedonia mekamp taun Tesalonika mekamp siosén mámá pas kumwimpono. Arop ankwap fárakap te Polo mámá pas manénkir kumwi námprá ninik napon.

Mao yininkan yarak nám p fek taun Filipai pwarará akwapea Tesalonika mek Kwaromp Kwapwe Kare Kar farákáp nánko, kápae kare arop maomp kar wawia Kristen napon. Aenapo, Juda ankwap fárakap am nkea kokwarokria Polén mwaria napa, Kristen fárakap man sámp-kérép napa, mao Korin mek akwapámpono.

Ankwap arop fárakapao am Kristen fákárean sámpá yampourou napa, am fárakapao Kwarén kárakáre fek mériaka, nonopok nounouroup napan Polo wawia, Kwarén 'Aesio'rá sénámpon. Tá ankwap te, am Kristen fárakap 'Jisas arákarrá korop nám p fek sumpwinap arop ferám mwanap mér moria, am te mokop naenámpon?'rá turunk napa, Polo nopók Jisas mokopia ékia man mérnáp aropan éréképea pok naenámpan érik sénámpon. Tá mao am fek sérrá, 'Yumo yae-párak kare ninik fek yakáprá nánap kip'rá sénámpon.

1 Taun Tesalonika mek yakápnáp sios koumteouráp arop e! Yino Pol, Sailas, Timoti, makia yino má pas má kumwia yumo Naropwar Kwar ntiaka Jisas Kraís Tokwaerént koumpá yakáp nap, yiráp por kérépreano. Ono ninik namp te, Kwaro yumwan ninikia yaewouria yumwan yonkwae porokwe sánk nánko, yumo yonkwae porokwe fek yakápenkria nampon.

Tesalonika mekamp aropao Kwarén méria yae-párak yakápnáp kar

2 Yino te ankár kápae kare por yumwan ninikrá Kwarén aesioria, kar toropwap nám p te, yiráp e kouroumpea Kwarén sér i konámpono. ✧

3 Yino yumo Kwarén mér nap fek kwapwe kare ninik sámprá, yumo arop ankwapan yonkwae touwe nap fek táman térea waeria, nomp Jisas Kraís Tokwae Karantá yépék te pwar mo napan Kwarén sénám p te kokwae mo i konámpono.

4 Kémpiyae tárápu, yino wae mér námpon: Kwaro yumwan nouroupria náráponoria nánkáráp námpara, yumo te ankár maomp karenono.

5 Am fi te ará: Yino sankoroepa farákápnám Kwapwe Kare Kar máte kar mwar farákáp námpanápe, mono. Máte ankár Yiki Kor Spiritao yoronám kárakáre méntér akwap nánko, yumo am kar te kare karonoria mér kare napon. Yino yumont yae-párak yakápria yumwan yaewourinámp kwapwe kare ninik te yumoku wae mér napon. ✧

6 Yumo wae Kwaromp kar wa napa, am fek yumwan kápae kare touwe korop námpan maok, yumo Yiki Kor Spiritao sánknám warákár sámpea, yino i konám ninikaok, tá Tokwae Karaoinám ninikaok napon. ✧

7 Aenánko maok, yumo yiráp ninik kwapwe am te Kwarén mérnáp arop apár fi Masedonia ntiaka Akai mekamp aropan yénkép napon. ✧

⁸ Kwaromp kar yumo farákáp nap te Masedonia ntiaka Akaia mek saráp wa mono, waeman némp-némp akwap nángo, yumo Kwarén mérnáp kar wae wa napara, yino te ampok tukupea kar farákáp mwanámp tére yak mono. ✧

⁹ Am arop fárakapao yumo mér napan yinan arakrá sér, ‘Yino yumonapok tukup nángo, yumoku karerao yinan, yumo fwaprá korop naponoria warákárria yinan farákáprá, “Yino te wae kwekár kwar pwararea yiki yak konámp Kwar kareaonámpok tukupria, Kwaromp tére konámp arop yakáp mwaria námpon”rá séri nap’rá séri napon.

¹⁰ Te am fárakapao sérrá, ‘Yumo Kwaromp Táráp Jisas Kwaro apár me mekamp fárámpá papámp te, warko yámar meknámp ék naenámpria yumo yépékrá yakáp napara, Kwaromp yonkwae pwarámp wakmwae korop naenámp mekamp yumwan Jisasó érékép námp’an sénapon. ✧

2

Polo Tesalonika mek téremp kar

¹ Ankwapyae fákáre, yumoku te wae mér napon, yino wokwae kar yumonapok tukupeaka téremp te am tére kwaporok moyak mono.

² Yumo te waeman mér napon, yino oukounwan yumonapok korop mo, Filipai mek yakáprá tére námp fek, yinan touwe sáприя yinan wouroump napon. Aeapan maok, yino yumonapok korop námp fek te, Kwaro yinan kárákáre sáп nángo, arop ponankor yinan taokorapan kuri, kwe-pwararea píríkimp mono, kárákáre fek fokopeyakáprá yumwan Kwaromp Kwapwe Kare Kar farákápnámp. ✧

³ Yino yumwan Jisasén mérenkria farákápnámp kar máte yino ankwap ninik mek yak nángo, poupwekápria épérépnámp ninikaokria farákápnámp kar mono.

⁴ Kwar námoku yinan nkea younkoupia sérrá, ‘Fwap náráp Kwapwe Kare Kar farákáp mwanap’ ri tari námpara, yino am kar táman farákáp námpon. Apae aropao yinomp tére nkea warákár mwanapria tére námpanápe. Kwaro námoku yinomp ninik youroukoupia mao saráp yino térenámp warákár naenámp. ✧

⁵ Yumo te wae mérapono: Yino te yiráp ankank sámp mwaria kikiankrá kar porokwerá kar farákáp mono. Kwar námoku yinomp ninik mek youroukoupia mér námpon. ✧

⁶ Tá kare, yino te Kraisomp aposel yakáp námpan maok, yino te yumo, tá arop ankwap fárakapao kor yinan e tokwae sápenkria tére mono. ✧

⁷ Yino yumont yakria yumwan taokeyak námp te éntupwaro tárápuan porokwe fek taokeyak námpnámp araknámp námpon.

⁸ Yino te yumwan yonkwae touwe námp kwamp maok, yino yumwan Kwaromp Kwapwe Kare Kar má farákáp námpon. Am táman saráp mono. Yino te yumwan yaewourrá sumpwi mwanámp nánap námpon. Am te apae riteanápe, yumo yinomp nouroup kar yakáp napantá námpon.

⁹ Ankwapyae tárápu, yino yumont yakáp námp fek kápae kare térea wae námp te yumo wae mér napon. Yino te ‘Yinan fir sápenk’rá sérantá námp kwamp, yinoku kor Kwaromp Kwapwe Kare Kar farákáприя maok, yinokump ankank mént térerá paokopria, wae fek, tá kumuruk kor mént térea wae námpon. ✧

¹⁰ Yumo te waeman mér, tá Kwaro kor yino Kwarén mérnáp arop yumwan tére nâmp te wae mér nâmp. Yino am yumwan yaewourrá térenâmp ninik te yae-párak kateria yiki kukur nâmpara, kwatae ninik moi nâmp.

¹¹ Yumo te waeman mér napon, naropwaro náráp tárâpura taokeyakrá fwapokwap i konâmpnâmp taknâmp, yino kor yumwan ankákáranrá yirâp ninik fwapokwapria, kárákáre sâmpenkria farákáprá sénâmp. ✧

¹² Kwar te yumwan mao náráp firâp taokeyak nâmp mek koropeaka nomont yámar mek wae kwapwe sâmp mwanapria wumwi nâmp. Aenâmpara, yino yirâp ninik mek kárákáre sânkria fopwaokrá, 'Ankár Kwaromp ninik pwi yaknâmpaok sarâp paokopenk' ria sénâmp. ✧

Tesalonika mekamp Kristen fákáreao Kwarén méria kárákáre fek fokopeyakápnâp kar

¹³ Tá yumo yino Kwaromp kar farákápanko wawia mér napaná, yino Kwarén aesiorá sarâp yakâp konâmp. Am yumo sâmpnap kar te aropamp kar niamp sâmp mono, Kwaromp kar kare karan wa napara, am kar támao Kwarén mérnáp arop farákâp yirâp ninik mek tére kárákáre nâmp. ✧

¹⁴ Onomp ankwapyae fákáre, yumo te Judia mek yakápnâp sios fákáre Kraiss Jisasén méria, Kwaromp koumteourâp arop farákâp yakápiap niamp napon. Am farákâp te Juda fákáreramp yae kor fek touwe sâmpap niamp, yumo kor taknâmp yirâp némpoukâmp arop ankwâp farákâpamp yae kor fek touwe sâmp napon. ✧

¹⁵ Am Juda fi te profet fákáreran tirá wouritea, tá Jisas Tokwaeran sâmp-wouroumpea napan, yinan kor yérépe napon. Am taknap ninik te Kwaro warákárnâmp ninik kwe-pwararea, kâpae kare aropan kor yopor napon. ✧

¹⁶ Am farákâp te yinan kor arop ankwâp firan Kwaro warko érékép naerianâmp kar farákâp mwarianánko, mwae kâkar napon. Am tak nap te, kâpae kare por takrá tukup nâp, am farákâpamp kwatae ninik akwapea tokwae kari yak nânko, Kwaromp yonkwae pwarâmp am farákâpamp pourouk koropea yakanoria napon. ✧

Polo warko Tesalonika mek akwap naeria ninik tokwaenâmp kar

¹⁷⁻¹⁸ Aeno ono yinoku tére nâmp nâmpa sénâe rae: Onomp arop fákáre, yino yumont yakâp mwarianánko, Juda firao yinan yérépeapo, yino fae tákáre ke fek yumwan pwar korop nâmp fek yino kweri tárâpu arákari nâmp. Kareno, yino te yirâp pourou kare nke mwanâmp nâmp maok, yinomp ninik te yumont yak nâmp. Aeria yino yumwan koropá nke mwaria kárákárerá mwae kup oupourouk nâmp. Onoku kor korop naeriaka nkwarâp korop nae, makâp korop naeriaka, ninikrá yâp nânko, Satano yinan taokorâmp.

¹⁹ Nânkâp nomp Tokwae Kar Jisas éknâmp ke fek te, apae ankankao yinan yaewour nânko, kárákáre fek fokopeyakria, mao nke nâmp fek warákâp mwanâmp? Yino te apae ankank maonâmpok santukup nânko, am támao yino yae-párak tére nâmp yéknép naenâmp? Yino am tére nâmp fek sâmp mwanâmp te yumo támao. ✧

²⁰ Ye, yumo támao maok yinomp e tokwae sâmpria warákâp mwanâmp támao.

3

Polo Timotin Tesalonika mek sámp-kérépnámp kar

1 Yino yumonapok korop mwarianámpao, mapek saráp yakrá yépék te kokwae námpantá, Sailas yino mwar Atens mek mamek yakriaka, ✧

2 yino yiráp nouroup Timoti sámp-kérép nenko, akwapea yumo Kwarén mérnáp yaewourria kárakáre nénkanoria nempon. Mao te yinont Kwaromp téria Kraisomp Kwapwe Kare Kar farákáp konámp aropono.

3 Takria yumo ankwap fárakáp, arop ankwap fárakápao yumwan nkwakwe make sokoro napo, am táman nkea apápriaka Kwarén mér napan pwarantánoria nampon. Yumo te wae mér napon, am te Kwaro yumo am táman sámpenkria ninik námp támaono. ✧

4 Yino yumont yakriaka 'Yumwan wakmwaek nkwakwe make sokoro mwanap'rá sérimp te, am támao yumwan kare korop nángo, yumo wae mér napon. ✧

5 Aeria námp kwamp, ono te warko yépék mono. Ono Timotin sámp-kérép nanko, akwapá yiráp mér nkea warko arákarrá koropea onan sénaenámpria nampon. Satano yumwan kwekár nángo, yino tére námp kwaporok akwapá moyakantáno. ✧

Timoti kar kwapwe sankoropá sénánko, Pol warákarimp kar

6 Tá Timoti wae arákarrá koropea yinan yumo Kwarén mérnáp kar kwapwe, tá arop ankwapan nounouroup i konap ninikan farákáp námpon. Tá mao yinan sérrá, "Yumo yinan ninikria warákária yinan nke mwaria ninik nap te, yino kor yumwan nke mwaria ninikimpnámp taknámp napon." ✧

7 Ankwapyae fákáre, yino te nkwakwe make ninik kápae sámprá yakáp námpao maok, yumo mér kárakáre fek yakápnáp kar wa nángo, am támao yinan kárakáre sápnámpon.

8 Yino te wae mér, yumo Tokwae Karént koumpea kárakáre yakáp napo maok, yino kor yumwan nkeaka yiki yakáp námpon.

9 Yino te Kwarén sér mwaria yumwan ninikria warákár tokwae námpon. Aenámpara, yino te am warákárnámp ninik fek táman Kwarén 'Aesio'rá sér saráp yak konámpono.

10 Yino te yumwan nke mwaria te ankár wae fek, tá kumuruk kor Kwarén sér saráp yak konámpon. Yumo Kwarén mér nap pwi mo nángo te, yino warko yaewouránko, yumo fwapia mér karenkria námpon.

11 Yinomp ninik te, nomp Naropwar Kwar ntiaka nomp Jisas Tokwae Karao námoku yinan fwap éréképea yumonapok tirá kérép keponoria nempon.

12 Yinomp ninik te, Tokwae Karao yumwan yiráp ninik mek arop ankwapan nounouroup mwanap ninik kák nángo, top-pwarámpá yakanoria námpon. Aenángo maok, yumo nonopok nounouroupria, ankwap fárakápan kor nounouroup napo, yino yumwan nouroup i konámppnámp taknámp tokwae kari yak naenámpon.

13 Yinomp ninik te, Kwaro yumwan takriaka kárakáre sánk nángo maok, nomp Tokwae Kar Jisas warko náráp arop ponankor éréképrá ék námp fek te, yumo nomp Naropwar Kwaro nke námp fek yiki kukur yakápria maok, mao nke námp fek nkwak maki nap yak mo naenámpon. ✧

✧ 3:1: Ap 17:15 ✧ 3:3: Ap 16:1; 2 Ti 3:12 ✧ 3:4: Ap 14:22 ✧ 3:5: Fl 2:16 ✧ 3:6: Ap 18:5

✧ 3:13: Fl 1:9-10

4

Kwaro warákár naenámp niamp ninikaok paokop mwanámp kar

¹ Ononamp fákáre, yumo Kwaro warákárnámp kwapwe kare ninikaok paokop nap te, yino wae yumwan ponankor am ninik yénki námpara, yumo ampaok paokop napon. Aenapan maok, yino oukoumwan yumo ankár kánámpár takrá yakáp mwanapria, Jisas Tokwae Karamp e fek yiráp ninik mek kárakáre sánk námpon.

² Yumo te wae mér napon, yino yumwan farákápnámp ponankor kar máte Jisas Tokwae karamp ninikaok farákáp námpono.

³ Kwaromp ninik te arak námpon: Yumo ankár kokopor i konap ninik te pwarareaka, yiki kor ninik fek yakápenkrá ninik námpon. ✧

⁴ Aeria maok, yupuráp arop yumo ponankor ankár yumokuráp yupurént saráp yakápnap ninik te yiki kor yae-párak kare yakáp i konap ninik fek yakáp kip. ✧

⁵ Yiráp ninik te Kwarén mér monap arop niampia kokopor ninikan kikiankrá paokopi kwaponno. ✧

⁶ Yumo te yiráp ankwapnápén, mao te Kristenara, onan yopor mo, fwaponoria maomp yupurént kwatae niniki kwaponno. Am taknap arop fárakapan te Kwar Tokwaerao touwe tokwae kwatae sánk naenámpnon.

⁷ Kwaro nomwan wumwiria érékép námp te apae am kokopor ninikaok paokopenkria ninámpanápe, mono. Mao nomwan wumwiria érékép námp te, ankár yiki kor ninik fek yakápenkria ninámpnon. ✧

⁸ Aenámpara, kar yino farákáp nánko, arop am kar ták-sinámp te, mao te aropan younkwe sir mono. Kwarén younkwe sinámpnon. Am Spirit Kwaro nénk námp te kwaporok spirit mwar mono. 'Ankár Yiki Kare Spirit'rá sér i konaponno. ✧

⁹ Ono te yumo nonopok yiráp ankwapyaenámpén nounouroup i konap ninikan kumwi mono. Am ninik te Kwaro yumwan wae yénk nánko méri yakáp naponno. ✧

¹⁰ Yumo te waeman ponankor Masedonia mek mwaekamp Kristen ankwapyaenámp fárakapan takrá nounouroup napo, yino wawiaka yumwan kárakáre fek sérrá: Yumo te ankár am ninik fek saráp yakáp napo, támao tokwae yak kuno.

¹¹ Yumo te ankár yino wokwaek séri námpnámp taknámp sánánkar tankáprá yumoku tére mwanap ninikan sámpea kárakáre kipo. Ankwapamp térean énoukouprá sérari kwaponno. Yumo ankár yumokuráp yae kor fek téreteria maok, yumo fwap yumoku taokeyakáp mwanaponno. ✧

¹² Aenapo maok, yiráp ankank wae yumwan pwi nánko, yumo arop ankwapan 'Yinan yaewourria fir sápenkrá sér moria maok, Kwarén mér monap arop nke nap fek yae-párak kare paokop napo, am fárakapao yumonap ninik táman nkeaka warákár mwanaponno. ✧

Jisas Tokwae warko ékria nomwan fápárámpá kák naenámp kar

¹³ Yinomp arop fákáre, yinomp ninik te yumo arop sumpwi nap fek épérép te mono, fwapia mérenkria námpon. Takria yumo Kwarén mér moria warko ferámp mwanap ke yépék mo i konap aropao i konapnámp yonkwae touwe kéképrá éménka wae mwanape. ✧

14 Jisas sumpwiaka warko fárámp námp te nomo wae mér námpon. Taknámp warko Jisas apárok ék námp fek te Kwarén mériaka sumpwinap arop te Kwaro warko Jisasént éréképa korop naenámpon.

15 Yino Jisas Tokwae Karao naenámp karan yumwan farákáp námp te ará: Tokwae Karao koropnámp ke fek te nomo oukoumwan yiki yakápnámp arop te sumpwinap aropan mekia tukup mono. ✧

16 Kwaro tékén wumwi kar fek sénánko, wur fokop napo, am fek ensel tokwaerao tékén wumwi nánko, Jisas Tokwae Karao námoku yámar meknámp warko ék námp fek te Kwarén méria sumpwinap aropaomékir ferámp mwanapon.

17 Am tak nap fek maok, nomo oukoumwan yiki yakápnámp nomwan kuri Jisas Tokwae Karao am fárákapént éréképea koumwe mek pokeanáno maok, am fek nomo Kwar Tokwae Karan kikipia maok, nomo méntér yámar mek yakápi-yakápnámp mwanámpon.

18 Ae mwanámpara, yiráp ankwapyae nápo ninik mek kárakáre sámpea warákár fek yakápanáponorá ankár máná kar farákáp kipo.

5

Nomo ankár Jisas Tokwae ék naenámp keran nánaprá yakápnámp kar

1-2 Jisas ék naenámp ke te, oukun naenámp aropao kumuruk e-poup korop konámp niampono. Am te yumoku wae mér napara, yino am ankank korop naenámp ke te sér mono. ✧

3 Ae naenámpan maok, arop ankwap fárákapao sérrá, “Oukoumwan te kwapwe kare kenono. Fwap yae-párak yakápnámp mwanámpo.” Aerá ninik napo, am ke fek táman yupurao táráp tank naeria arokwap konámp niamp, faokor mwanap touwe tokwaerao am fárákan koupour korop nánko te, wouroukoup mwanap pourou mono. ✧

4 Aeno onomp kémpiyae fárákap, yumo te apae kirikip mek yakápnámp napan oukun arop korop nánko, korokop konapnámp taknámp, am yae korop námp nkerá korokop mwanapanápe.

5 Yumo ponankor yámar ntiaka wae kwapwe fekamp aropon. Nomo te kirikip ntiá kumurukamp arop mono. ✧

6 Aenámpara, nomo arop ankwap fárákapao pamp i konapnámp araknámp pamp mwareano. Nomp yi te ankár firékarea yak nánko, nomp ninik te ankár érik karaok farákáran.

7 Nomo te waeman mér námpono, arop pamp nap te kumuruk pamp i konapon. Tá arop kwatae ént fáritea mánmánrá paokop konap te kumuruk i konapon.

8 Aeno nomo te wae fekamp aropara, nomo te ankár érik karaok farákár nánko, ankank youroukoupia mér mwaro. Nomo Kwarén mérnámp ninik ntiaka aropomp i konámp ninik te káraenámp yirímpea paokopria maok, tá Kwaro nomwan warko éréképnámp naenámpria kárakáre fek yépekrá yakápnámp ninik te, kaparáp koumpnámp araknámp me korok woukwaepa paokop mwanámpon. ✧

9 Kwaro nomwan nánkáráp námp te nomwan yopor nanampria nánkáráp moi námpono. Nomp Jisas Krai Tokwaerao nomwan warko éréképnámp naenámpria nánkáráp námpono.

10 Jisas te nomwan yaewourrá sumpwi námpara, nomo oukoumwan yiki yakáp námp, tá nomo sumpwi námpao kor, nomo fwap méntér yiki yakáp mwanámpon. ✧

11 Ae mwanámpara, yumo te nonopok yaewour naenámp kwapwe karenámp kar sérar nap te, ankár yumoku oukoumwan napnámp maknámp, nonopok waria kárakáre sámpria warákár mwanapon. ✧

Kwaro yaewour nánko, kwapwe kare ninik fek tére mwanap kar

12 Ankwapyae fákáre, yino yumwan sénámp te ará: Kwaro, sios yumwan taokeyakápenkria arop páte námpara, am fárakapao yumwan taokeyakápria yiráp ninik fwapokwap i konapara, yumo te ankár am fárakapamp yae ankore mek yakáp kipo. ✧

13 Yumo te am tére nap táman ninikria maok, yonkwae kárámprá am fárakapan warákária, énéni ankárankamp ninik fek yakáp kip.

14 Ankwapyae fákáre, yino yumwan kar kárakáre kare fek sénámp te, arak kipria námpon: Yumo te arop kokwaera paokop nap warko éréképea fwapokwapria maok, tá arop ankwap fárakapao kor apáprá paokop napan kor taknámp, kárakáre sámpanáponoria yaewourria maok, tá ankwap fárakap fwapia kárakáre mo napan kor mént yaewour, tá arop ponankoran kor sánánkar porokwe fek tére kipo. ✧

15 Yumwan kwatae ninik napo yumo nopok kor kwatae niniki kwapono. Yumo ankár yiráp ankwapyae námpéni kwapwe kare ninik fek saráp sérarrá paokopria yaewouria maok, arop ponankoran kuri ankár tak kip. ✧

16-18 Yumo Krai Jisasént koumpá yakáp napara, Kwaro yumwan takenkri-anámp ninik te ará: Yumo ankár warákár saráp yakáp, tá yumo ankár Kwarén kar toropwap saráp yakáp, tá yumwan apae-apae ankank korop námpan kor, ankár Kwarén 'Aesio'rá sér kipo. ✧✧✧

19 Yiki Kor Spiritao yiráp ninik mek tére naerianámp man taokor kwapono.

20 Yumo te arop Kwaro maomp ninik mek sánknámp profet kar farákáp nángo te, man kokwaroki kwapono.

21 Aeno yumo te ankár arop ponankor yumwan farákápnap kar am youroukoupia, kwapwe kare ninikan sámpria maok, ✧

22 ponankor nkwakwe make ninik kwatae námp te ankár kwe-pwar kipo.

Kar pwarnámp mwaekamp kar kánanke

23 Yonkwae porokwe fi korráp Kwaro yumwan fwap ponankor yiki kukurrá kák naenámp. Mao námoku yiráp waemp, yiráp ninik, yiráp pourou taokeyak nánko maok, nomp Jisas Krai Tokwae Kar warko arákarrá ék námp fek nkwak maki nap yak mo, kwapwe kare yakáp mwanapon.

24 Kwaro námoku yumwan wumwiria érékép námp te, yumwan kwaporok pwar mono. Mao námoku sérinámp ponankor karwaok i konámpara, fwap tak naerámpon. ✧

25 Yumo 'Kwaro yinan yaewourano'rá sér kipo.

26 Yumo Kristenao i konap ninik fek yiráp ankwapyae námp fárakapan ponankor nounourouprá yae koukoupwiyak kipo.

²⁷ Mámá karan Kwaro onan sáƴ námpan ono yumwan kárákáre fek sér rae: Yumo má pas fekamp kar má yiráp ankwapyaenáp fáráƴapan ponankor farákáƴ kipo.

²⁸ Ono ninik namp te, Tokwae Kar Jisas Kraiso námokuráp ninik fek ankár yumwan yaewouranoria nampon.

Polo Tesalonika Firampor Wakmwaek Kumwimp Pas Mekia Akwapnámp Kar

Polo Korin mek yakria am yopwar fek táman ankwap pas kumwia Tesalonika mek yakápnap siosén sámp-kérép.

Ankwap fákáreao Polonámpok kar kéréprá arakrá sér: Tesalonika mekamp sios fákáre 'Jisas Kraiss te wae má apár mek warko ék tenámpo' ria ninik tokwae napon. Aenapantá maok, Pol, Sailas, Timoti makia am fárakapamp ninik fwapokwapria pas kumwi napon. Polo sérrá, "Am yae te korop mo, sikono." Aeria maok, nánkár Jisas ék námp fek koropánk naenámp ankankan am fek kumwi námpono.

¹ Taun Tesalonika mek yakápnap sios koumteouráp arop e! Yino Pol, Sailas, Timoti, makia yino má pas má kumwia, yumo Naropwar Kwar ntiaka Jisas Kraiss Tokwaerént koumpá yakáp nap, yiráp por kérépreano.

² Yino ninik námp te Naropwar Kwar ntiaka Jisas Kraiss Tokwae Karao námokuráp ninik fek yumwan ninikia yaewour nepo, yonkwae porokwe fek yakápenkria nampon.

Polo Kwarén aesio rimp kar

³ Ankwapyae fákáre, yino te kápae kare por yumwan ninikria Kwarén 'Aesio'rá sér i konámpon. Yino yae-párak tak námp te, apae riteanápe, yiráp mér kárakáre kareria, yumo ponankor ankákárank arop ankwap fárakapan warákár kare napo, am ninik akwapea tokwae kari yak námpan námpon. ✧

⁴ Yumo tak napantá maok, yino tukuprá Kwaromp sios fákáre ou mek yiráp e sakap konámpono. Yino arakrá sér, 'Tesalonika mekamp sios te Kwarén mér napara, man yorowar napo, nkwakwe make touwe korop námpan kor, mao mér kárakáre napara, kárakáre fek yakáp naponó'rá warákár-sér i konámpon. ✧

Kwaro nomwan yae-párak kare ninik fek yurukup naenámp kar

⁵ Yiráp am ninik Kwaro nomwan arakrá yéknép námpon: Mao te náráp yae-párak kare ninik fek nomp ninik younkoup konámpono. Yumo Kwaro náráp firáp taokeyak naenámpan téreria, am fek touwe sámp nap táman, Kwaro yumwan am mek yakáp mwanap pwi kare pap naenámpo.

⁶ Kwaro náráp yae-párak kare ninik fek yurukup naenámp te ará: Yumwan touwe tokwae sánk taeri nap aropan te nopok touwe tokwae nénk naerámpon. ✧

⁷ Nánkár Jisas Tokwae Karao yámar meknámp ensel kárakáre éréképea yaomwi tokwaerént érik ék námp fek maok, yumo sámpnap touwe am fwapia pap nánko, yumo yae-párak yakáprá, nomo énéнки yae-párak anepérrá yakáp mwanámpon. ✧

⁸ Nánkár am ke fek maok, Kwarén mér moi nap, tá nomp Jisas Tokwae Karamp Kwapwe Kare Kar wawia mántwaok paokop moínap aropan touwe tokwae kwatae nénk naenámpo. ✧

9-10 Jisas éknámp yae fek maok, am fárakapao sámp mwanap touwe te Kwar Tokwaeramp wae kárakáre tokwae fek Kwaromp wonae fik yakáp mon, panek yakápria maok, touwe tokwae sámpea nap te, ankár taki yaká yakáp mwanapon. Aeno arop Kwarén méria mént yakápnep fákáreráo maok Kwaromp e sakapria, ponankor man warákárapo, yumo kor énéni tak mwanapon. Am te apae riteanápe, Kwaromp karan farákáp nángo, yumo wawia 'Karenó' riaka méri napara napon. ✨

Polo Tesalonika mekamp aropan kárakáre sánkanoria Kwarén sérimp kar

11 Yino te am yumo Kwaromp e sakap mwanap táman ninikria maok, ankár nomp Kwaro yumwan yaewouranoria kar toropwap saráp yakáp konámpon. Yumo Kwaro yumwan wumwiri námpaok paokop napan, yino ninikia, Kwaro yumwan yaewour nángo, yumo am wumwiri námpaok paokop mwanap pwi kare yakanoria Kwarén sér i konámpon. Yino te Kwaro yumwan kárakáre sánk nángo, yumo ponankor kwapwe kare tére mwaria ninik nap te, fwap yae-párak téreteria, yumo Kraiséén mér nap fek tére ponankor fwap tére mwanaponoria Kwarén sér i konámpon. ✨

12 Yumo am taknap ninik fek táman yumo nomp Tokwae Kar Jisasomp e sakap napo, tá mao kuri yiráp e sakap naenámpon. Nomp Kwar ntia nomp Tokwae Kar Jisas Krai mao námokuráp ninik fek yumwan ninikia yaewour nepo, yumo fwap am ankank tak mwanapon. ✨

2

Kwaromp kar ták-sinaenámp arop korop naenámp kar

1 Ankwapyae fákáre, oukoumwan yino nomp Jisas Krai Tokwae Kar warko arákarrá ék nángo, Kwaro nomwan Jisasént ankára mek koupoukour naenámpan yumwan má kar arakrá sér mwarianeano: ✨

2 Ae te arop ankwap fárakapao yumwan sérrá, "Jisas Tokwae Karamp yae te wae korop námpon!" Am te 'Arop profet kar séri námp'rá sér, tá 'Arop farákáprá séri námp'rá sér, tá 'Yino pas fek kumwiaka séri námp'rá sér. Arakrá sérar napo te, yumo am kar wará koupour kar kokorokoria, yiráp yae-párak yurukup i konap yonkwae kour pwar mwanape.

3 Yumo te arop ankwapao yumwan nkwakwe make kar sérarrá poup-wekáp napo, karé kar napan mpwéria wawi kwapono. Am yae te kwaporok korop mono. Manénkir te nomo nke nángo, kápae kare arop námokunap sokororá Kwaromp kar ták-sirirá paokop napo maok, tá Kwaromp kar ták-sir i konámp arop ankáránk érik korop naenámpon. Wakmwaek Jisas Tokwae Kar éknámp ke fek te am arop te yaomwi tokwae mek pik naenámpon. ✨

4 Mao arop lotu i konap ankank ponankor; tá arop Kwaromp ankankrá ninik nap ponankor kwe-sirarea, námokuráp eran narek papria, Kwaromp lotu nap tokwae mek akwapá tankria sérrá, "Ono támao ono Kwarono." ✨

5 Ono wokwaek yumont yakamp fek, yumwan am kar táman sériamp te yumo te ník mo nap nie?

6 Yumo te am ankank am Kwaromp kar ták-sir i konámp arop oukoumwan taokorámp te wae mér napon. Náncár Kwaro pátenámp yae fek am kwekáp arop érik korop naenámpon.

⁷ Kwaromp lo ták-sinaenámp te kánánkámp térerá yak námpon. Mao te kánánkámp térerá yakrá akwapea nánkár am mwae kákarnámp arop érsakwapnámp ke fek naenámpon.

⁸ Am ke fek táman am Kwaromp kar ták-sir i konámp arop te Satanomp kárákáre fek érik korop náno maok, Jisas Tokwae Kar ékria man náráp táp mekamp ouwipár fek porokwap-pap naenámpon. Tá mao náráp wae tokwaent érik korop námp fek am lo ták-sinámp aropan am wae támao kwatae pap naenámpon.

⁹ Mao Satanomp kwekár ninik fek nkwakwe make kárákáre, tá maomp kárákáre yénknámp kwekár ankank yoro náno, arop ponankor am táman nkea kokorokor mwanapon. ✧

¹⁰ Mao nkwakwe make kwatae ninik fek kwekáránko maok, nánkár faokor mwanap arop am kar wawiaka karenorá mwanapon. Am arop fárákap te Kwaromp karan warákár napo te, Kwaro fwap warko érékép naenámpan maok námoku monoria pwar napon.

¹¹ Aenapantá maok, Kwaro am Satanomp kárákáreráo am fárákapan kwekáránko, am kwekár kar táman méranáponria pwarari námpon.

¹² Aenáno maok, arop ponankor kare kar karan mér moria pwarará maok, nopok kwatae ninikaokria am táman saráp warákáránkinap arop fárákap te Kwaromp kot mek touwe kwatae sámp mwanapon.

Tesalonika mekamp aropan Kwaro warko érékép naenámp kar

¹³ Aeno ankwapyae fákáre, Kwar Tokwaerao yumwan warákárámpantá yino ankár yumwan Kwarén 'Aesio'rá sénámpon. Kwaro wokwaek kar yumwan warko érékép nanampria nánkáráp tenámpara, Yiki Kor Spiritao yoroianánko, yumwan Kwaromp arop fi arákareaka, tá yumo ankár Kwaromp kar kare wawia karenorá sénapo, Kwaro am ninik fek táman yumwan warko érékép námpon. ✧

¹⁴ Maomp ninik te yumo ankár nomp Jisas Krai Tokwae Karamp wae tokwae ntia kárákáre tokwae mek yakáp mwanaprianánko, yino yumwan Kwapwe Kare Kar farákáp námp fek Kwaro yumwan wumwiria warko érékép námpon.

¹⁵ Ankwapyae fákáre, aenámpara, yino yumwan Kwaromp kar kápae kare farákápria, kar fek sérrá, pas fek sénámp kar te, máte kare karonó. Yumo am táman ankár méria kárákáre fek fokoheyakáprá ampaok kipo. ✧

¹⁶ Nomp Tokwae Kar Jisas Krai ntiaka nomp Naropwar Kwaro nomwan warákárria námokuráp ninik fek nomp ninik mek yaewour nepo, nomo kárákáre sámpará warákárrá yakáp námpon. Tá mao nomp méran yaewour náno, nomo Kwaro nomwan fwapokwap kar naenámpan yépék námpon.

¹⁷ Aenámpara, yino ninik námp te, Kwaro yiráp ninik mek kárákáre sánkria yaewouránko, yumo ponankor kwapwe kare ninikaokria kwapwe kare karan saráp séraenkria námpon. ✧

3

Yumo ankár Kwarén sénapo, 'Yinan yaewourano'rá sériap kar

¹ Ankwapyae fákáre, yino warko ankwap kar sénámp te ará: Yumo ankár Kwarén kar toropwap napo, Kwaro yinan yaewouránko maok, maomp karao

kor ankár némp-némp koupour akwapeaka tokwae yak nánko, mao yumo ou meknámp e tokwae sámp námp niamp, take pourouráp e tokwae sámp naenámpon.

² Yumo wae mér napon, kápae kare arop oukoumwan Kwarén mér mo napara, yumo Kwarén kar toropwap napo, kwatae ninikráp arop yinan mwaria napo, mao yinan yaewour naenámpon. ✧

³ Aeno Kwar Tokwae te nomwan yaewour naerámp te pwar mo i konámpara, fwap yumwan kárakáre sánkria taokeyak nánko, Satan te yumwan éréképá akwap mo, fwaponon. ✧

⁴ Tokwae Karao yinan ninik sámp nánko, yino yumwan wae arakrá mér námpono: Kápae kare ninik yino yumwan 'Térenk'rá séri námp te, yumo wae takrá tére napara, nánkáráp kor yumo fwap takrá tére mwaria napon.

⁵ Yinomp ninik te Tokwae Karao yiráp ninik ékéker nánko, yumo Kwaro arop fárákapan warákár kare konámp ninik mér kateria maok, Kraisomp touwe sámpae kárakáre fek fokokeyak konámp ninikan kor mér karenkria námpon. ✧

Ponankor aropao tére mwanap kar

⁶ Ankwapyae fákáre, nomp Jisas Krais Tokwae Karao yinan sénánko, yumwan kárakáre fek sérreano: Arop ankwapao tére moitea kokwaenámp ninik fek yarakriaka yino yumwan farákápnámp kar ampaok yarak mo, pwar nánko te, yumo kor mént paokopria mántwaok mwanape, ankár panek yakáp kipo. ✧

⁷ Yumo te ankár yinomp ninikaok paokop mwanap wae mér napon. Wokwaek kar yino yumont yakápámp fek te, yino kwaporok tankáp moimpon.

⁸ Yino te fir ankwap yiráp yaekamp kwaporok sámpae fár moimpon. Yino ankár mani fek saráp sámp konámpon. Yino ankár yinoku kor yámaroak kumuruk kor yinokump yae fek térea waeria maok, yumwan 'Fir sápenk' ria kar sér moimpon. ✧

⁹ Yino te yumwan Kwaromp kar farákáprá térea wae námpara, 'Nopok fir sápenk'rá sér mwanámpan maok, yino te takrá sér mono. Yino mak nánko maok, yumo yinomp ninik man nkea yumo kor mántwaok takrá tére mwanapria ninámpon.

¹⁰ Yumo te wae mér napon, yino wokwaek yumont yakria yumwan sánkámp lo kar te arakrá sérimpon: Arop námo tére te monoria námp te, mao fir sámpá fár mono.

¹¹ Am te apae riteanápe, yino wa nánko, arop ankwap fárákap tére mo, kwaporok párak yakápria ankwapao térenap ankankan énoukouprá sérarrá paokop napantá sénámpon.

¹² Oukoumwan te yino Jisas Krais Tokwae Karamp e fek am taknap arop fárákapan kar kárakáre fek arakrá sénámpon: Am fárákap te ankár fwapi tankáprá tére ria maok, fwap námoku taokeyakápria fir sámp mwanapon. ✧

¹³ Aeno ankwapyae fákáre, yumo kwapwe kare ninik fek tére nap te kokwae kwaponon.

¹⁴ Táte arop ankwapao yino kumwinámp pas fekamp kar ponankor má mériaka mántwaok yarak mo nánko te, yumo am aropan fwapia mérria,

✧ 3:2: Ro 15:30-31; Ef 6:19 ✧ 3:3: Jo 17:15 ✧ 3:5: Hi 12:2 ✧ 3:6: 1 Te 5:14 ✧ 3:8: 1 Te 2:9

✧ 3:12: 1 Ko 15:58; Ga 6:9

man kwaporok pwate napo, námoku mwar yakriaka námokunámp ninik am mériaka pwarápae naenámpon.

¹⁵ Yino te yumwan, mao te nomo man yopornámp aroponorá ninikia pwar kipria sér mono. Yinomp ankwapnáprá ninikria maomp ninik fwapokwap kipo.

Polo Tesalonika firan 'Gude'rá sénámp kar

¹⁶ Tokwae Kar te yonkwae porokwe fek yakáp i konap ninik fi kor ara, onomp ninik te, nkwakwe make ankank korop námpan kor, mao yumwan yonkwae porokwe nénk nánko, yumo yonkwae porokwe fek yakápenkria nampon. Mao te ponankor yumont yakanoria nampon. ✧

¹⁷ Pol onoku yumwan 'Gude'rá kumwi rae. Ono ankár onomp pas ponankor pwar námp fek onokump yae fek mámake pourouráp kar kumwi konampono. ✧

¹⁸ Ono ninik namp te, Nomp Tokwae Kar Jisas Kraiss námoku ninikia yumwan yaewouranoria nampon.

Polo Timotimpor Manénkir Kumwimp Pas Mekia Akwapnámp Kar

Jisas pok tenánko, 33 yopwar niamp arake fek, Polo má má pas Timotimpor kumwia sánkámpon.

Timoti te provins Galesia mekamp taun Litra meknámp koropnámp arop tár-ménkino. Maomp naropwar te Grik fi, tá maomp éntupwar te Juda fi mekampono. Wokwaek Polo Kwapwe Kare Kar farákápámp fek Timotin warámpea yárákimpan maok, wakmwaek te Timoti Efesus mekamp sios taokeyak nánko, Polo má pas kumwia sámp-kérépámpon. Timoti te ankár arop ankwap fárakapao Kristen fákáreramp mér kwatae papantá 'Fwapi taokeyakria Kwaromp ninikaok mwanap'rá sénámpon. Tá ankwap tokwae kar ankank te, 'Timoti ankár am mekamp sios mek tére mwanap yae-párák kare arop yoroi papamp'rá sénámpon. Tá Timotin kor 'Ankár Jisasomp térenap arop kwapwe kare yakamp'rá sénámpon.

¹ Ono Pol, Timoti amonapok kar kérép rae. Kwar ntiaka Kraiss Jisasó onan wokwaek kar akwapea kar farákápaeria aposel e papeaka onan sámp-kérépepon. Am Kwar te nomwan warko éréképámp Kwarono. Am Kraiss Jisasó te nomo man nke mwanámpria yépekrá yakáp námpon. ✧

² Timoti e, ono Kwaromp kar farákáp nanko, amo wawiaka ankár mántwaok akwap napanatá, amo te ankár onokump táráp kare niamponoriaka ono waráp por má pas má kumwi nampon. Ono ninik namp te, Naropwar Kwar ntiaka nomp Tokwae Kar Kraiss Jisasó mao námokuráp ninik fek amwan ninikia aropompiaka, yonkwae porokwe sánk keponoria nampon. ✧

Nomo kwekár karan ankár apárok anámpá pap mwanámp kar

³ Ono wokwaek kar provins Masedonia mek akwap naeriaka amwan sériámpnámp taknámp warko sér rae: Amo ankár taun tokwae Efesus mek am mek saráp yakria maok, Kwaromp kar yiki mwae yénkrá farákáp konap arop ankwap fárakapan 'Kwekár kar arop fárakapan farákáp kwaponó. Pwar kip'rá kárákáre fek sérampo.

⁴ Tá am kwekár tisan arakrá séramp: "Yumo yiráp tékénouamp e kouroumpea am fek nkwaekwe make kikir kar mwar táman ninik tokwaerá farákáp kwaponó." Am take kar te náráp ninik fárámp nánko, éperépnámp kar sérarrá tárápar mwanape. Am take ninik te Kwaro ponankor aropan ninikia yaewour naenámp ninik tokwae kwapweran yaewour mo karono. Nomo fwap am Kwaromp ninikan ninikia karenoria mér mwanámpon. ✧

⁵ Aeno ono oukoumwan amwan sánknamp kar máte nomwan arakrá yaewour naenámpria nampon: Nomo Jisasén kor kare karonoriaka mér kareria, Kwaro nke námp fek yiki kare yakáprá, tá nomo nomp ninik mek yurukupia kwatae ninik yakantá karrá yakáp mwanámpon. Am ninik fek táman nomo nonopok nounouroup kare mwanámpon.

⁶ Arop ankwap fárakap te am ninik kour pwarará paokopria maok, kwaporok kar mwar táman sérarrá paokopria epéperépi yakáp napon.

⁷ Am fárakapao 'Yino te Kwaromp lo mérnámp tisa yakáp mwar'rá sér i konapon. Aenapao maok, námoku karerao kor am kar fwapia mér moria maok, táte am kar fian kor taknámp fwapia mér mo napon. ✧

⁸ Nomo ponankor wae méron, am Mosesomp lo Kwaro arakrá térenkrianámpaok tére námp te, am lo te kwapwe kare ankankono.

⁹ Aeno nomo am táman kor fwapia mér námp: Loamp tére te arop yae-párák námpan fákup mono. Arop lo kar ták-sir konap arop, sokoro ninikaok i konap, Kwarén kor younkwe sánkria maok, kwatae ninikaok tukupnap aropan fákup konámp. Aeria maok, arop fárakapao Kwaromp ninik te wampwenoriaka pwarará maok, apárokamp ninikaok tukup konap aropan fákup konámp. Aeria maok, loamp tére te éntupwar naropwarén kor tirá wouria, arop ankwapan kor tirá wourinap aropan fákupá pap konámp.

¹⁰ Aeria maok, kountouráp arop kokoporria maok, poumou-tárápu nonopok yupunámp kokoporria maok, arop arop oukun éréképria maok, arop ankwap fárakap kwekár i konap, ankwap fárakap te kwekárria maok, karenoriaka, fou e sér i konap, tá Kristen ninikan yéknépnámp térean yorowar i konap ankwap-ankwap ninik ponankor, am taknap arop fárakap táman loao fápákamánk i konámpono.

¹¹ Má kar kare máte Kwaro onan farákámpria sápnámp Kwapwe Kare Kar mek yak námp. Am Kwaronámpoknámp koropnámp Kwapwe Kare Kar te waeráp kwapwe ara, nomo ponankor man warákár mwaro.

Polo Kwaro nomwan manénkir aropompimpan 'Aesio'rá sérimp kar

¹² Nomp Krai Jisas Tokwae Karao ono fwap maomp karwaok tére nanamp nkea méria maok, onan nánapia náráp tére téreaeria kárakáre sápnámp. Aerianánko maok, ono man 'Aesio'rá sér rae. ✧

¹³ Kare, ono wokwaek kar te Kwaromp e wouroumprá yarakria maok, Kristen fákárean sokororia man kárakárerá yarakiampon. Aeno mao wae mér, ono oukoumwan Kraiséen kare karonorá mér moriaka épérép ninik fek man yopor nampara, mao onan aropompi námp. ✧

¹⁴ Aeria maok, nomp Kwar Tokwaerao námoku ninikia onan warákár tokwae námpono. Aenánko, ono am warákár tokwae fek Kraiséent kounpeyakápnámp aropamp man mér námp, tá nomp ankwapnámpén nouropunámp ninik sámpampono.

¹⁵ Krai Jisas te apárok ékia maok, kwatae ninikráp arop nomwan érékép naeria ék námp. Mámá kar fi te kare karara, arop ponankor kare karonorá méranámpono. Táte onoku kareao kor arop ponankor kámá-pwarará kwatae kare ninikráp arop nampono. ✧

¹⁶ Aeno Krai Jisaso ninik námp te, arop ponankor mao kwatae ninikráp aropan aropompria porokwe fek yépék i konámpan mérenkria námp. Aenámpara, ono arop ponankor kámá-pwararea kwatae kare nampan maok, mao onanmékir aropompi námp te, arop ponankor onan nkea, am fárakapao kor karenoriaka man méria maok, yiki yaká yakáp mwanap sámp mwanapon.

¹⁷ Mao te ankár yaká yak konámp kingono. Mao te sumpwi mo i konámp, arop man te nke mo, mao te Kwar ankárank kare támaono. Nomo ponankor mao te tokwae kar kárakáre kor kwapwe kareara, maomp e kumur méntép ankár sámpea sakap mwaro.

Timoti ankár Satanén yorowaria kwe-pwar naenámp kar

¹⁸ Onomp táráp Timoti, ono siosomp profet fákárerao wokwaek amwan sériap karan ninikia, oukoumwan amwan amo térenanap karan sénae rae: Amo am profet kar táman warko ninik napo maok, amwan kárákáre sánk nánko, amo ankár soldia niamp kárákáre fek fokopeyakria Satanén yorowaria kwe-pwarampo. ✧

¹⁹ Am yorowarnámp mek amo Kwarén mér napan kárákáre fek sámp-fákeyakria, Kwaro nke namp fek waráp ninik mek kwatae ninik yak mo kare námprá ankár mérampo. Arop ankwap fárákap tak mo, kwatae ninik yak nánko, Kwaro man fwapokwap naenámpan monorá napo maok, náráp Kwarén mér nap ankár kwatae akwap námpon.

²⁰ Himeneus ntiaka Aleksander arop yaworao kor takepo, ono Satanomp yaek sánk nanko maok, Satano am arop yaworan sámpá sokoro nánko, warko ninikiaka Kwarén wouroump mo nenepon. ✧

2

Kwarén kar toropwap i konap ninik

¹ Aeno am tére amwan téreampori namp te, manénkir sénaenamp kar te aráne: Ponankor koumteouráp aropan arakrá sérampo: “Yumo ankár arop ponankoran ninikia Kwarén man aropompria yaewouramporia kar toropwarpria mao tak naenámpan ‘Aesio’rá sér kipo.”

² Aeria maok, Kwarén ‘King ntiaka gavman fákáreran kor yaewourampo’rá sénapo, nomo ponankor yonkwae porokwe fek yakápria maok, tá nomo ankár Kwaro warákárnámp ninikaok paokop mwanámpon.

³ Am ponankor aropampor Kwarén sénap kar te kwapwe námpara, nomwan warko éréképeanámp Kwar te wawiaka warákár i konámpon.

⁴ Maomp ninik te ankár arop ponankor warko éréképeanáno, am Kwaromp ninikámp kar ponankor te karenoria mér mwanapria námpon. ✧

⁵ Nomo te wae mér námpon, Kwar te ankárank karerao yak námpon. Aenánko maok, arop ankárankamp kuk yakria Kwaronámp mwaek yak, arop nomonámp mwaek yak. Aenámp arop te Krai Jisasono.

⁶ Kwaro sérimp yae fek Krai námoku karerao arop ponankor warko yamokwapea érékép nanampria sumpwimpon. Am takimp ninik Kwaro nomwan yénpé námp te, maomp ninik te arop ponankor warko érékép nanampria nimpon.

⁷ Aeriaka Kwaro onan aposel yakaeria arop ankwap firaonapok sámp-kérépámpon. Aeránko maok, ono am Kwapwe Kare Kar érik farákápria, Kwarén mér mwanap kare yénp nampon. Ono te kare sénampon, ono te kwekár mo karenon. ✧

⁸ Aeria maok, onomp ninik te, sios ponankor mek arop fákárean yumo kar toropwap nap te, yopor yonkwae, yopor kar sér i konap te ankár pwararea, yiráp ninik yiki kare yakria, yumoku Kwarén sánkria, kar toropwap kipria nampon.

‘Yaewour i konap tére te koumteouamp yae-párák kare moporono’rá sénámp kar

⁹ Tá onomp ninik te kounteou te man pwinámp waempyaman yirir kipo. Náráp me pwae, náráp pourouk kápae kare mopor ntia mani tokwae fekamp waempyam yirirantáno. ✧

¹⁰ Aeno 'Námo te Kristen nono'rá sér i konap kounteou fákáreramp yae-párák kare mopor te ankár nkwakwe make yaewour i konap tére nap támaono. ✧

¹¹ Koumteou te námoku ankár sámp-anámpará, karmparáp tankria Kwaromp karan sámp mwanapon.

¹² Onomp ninik te, kounteourao lotu nap mek poumou-tárápuran poukeyakrá Kwaromp kar yénk te mono ri konampon. Lotu mek kounteou te párák tankrá wa mwanapon.

¹³ Am te arakrianono: Kwaro Adaménénkir yoroia maok, wakmwaek Ivén yoroi námpara. ✧

¹⁴ Aempan maok, Adam te kwekár karan karenorá moimpon. Yupurao maok kwekár karan karean mpweria kwatae ninikimpon. ✧

¹⁵ Aeno kounteourao Kwarén mérrá yakria maok, tá náráp Kristen ankwapyaenápen nounouroupria, tá yiki kor ninik fek yae-párák kare ninik fek yakáp napo, tárápu tankápnep ke fek Kwaro man yaewour naenámpon.

3

Sios taokeyakáp konap arop fárákamp kar

¹ Mámá kar te kare karonu: Arop sios taokeyak naenámp arop yak naerianámp te, am arop te kwapwe kare tére naeria warákár námpon.

² Aeria maok, taokeyak konámp aropao kor yae-párák kare yak nángo maok, arop fákárerao kor mao nkwaek mak námp nke mo, tá mao te ankárankamp yupuráp arop yak nae-námpon. Aeria maok, ninik kour fek yae-párák yárakria maok, ankár námoku poukwap kour kwapwe kateria, ankár yae-párák ninikaok saráp yarak naenámpon. Aeria maok, arop ponankor nounouroupria maok, Kwaromp kar yae-párák yénk konámp arop yak naenámpon.

³ Mao te bia fária mánmán naeane. Mao te koupour yonkwae pwarámp naeane, mono. Arop sánánkar porokwe fek kun. Tá mani ankankantá ninik tokwae naeane.

⁴ Mao te náráp séraroan fwapnae karia taokeyakria maok, náráp tárápuran fwapokwap nángo, maomp karwaok tukup mwanapon.

⁵ Am te apaeriaka, arop náráp séraroan fwapia poukeyak mo námp te, mao te Kwaromp siosén kor mokopia taokeyak naenámpánae. ✧

⁶ Oukoumwan kar Kristeni námp te arop taokeyak te mono. Mao te am tére fek, ono te tokwae karonorá ninik nángo, Kwaro wokwae Satanén kotimpnámp taknámp naeane.

⁷ Am arop kwapwe kare yarak nángo maok, Kwarén mér monap aropao man nkea, 'Mao te kwapwe kare aropono'rá sénapo maok, mao fwap sios arop taokeyak naenámpon. Aeno mao kwapwe kare yarak mo námp te, sérarapo, pwarápae nángo, Satano man fákápá pap naeane. ✧

Sios mek tére konap aropamp kar

⁸ Taknámp sios mek tére konap arop fárákamp arop nke nap fek yae-párák kare ninik fek tére mwanapon. Takria am arop fárákamp anánkaopwe ninikráp

arop yakáp mwanape. Tá bia tokwae fária mánmán mwanape. Maniráp ankankan kikiank mwanape.

⁹ Am fárakap ankár náráp ninik mek Kwaro nke námp fek kwatae ninik yak mo námp méria, Kwaro nomo man mérnámp arop nomwan yéknépnámp kar karanen ankár kárakáre fek mérrá yakáp mwanapon.

¹⁰ Manénkir te amo man térae ritea mokopon nkea maok, tére yae-párak nánko te, man ‘Amo fwap sios mek térae’rá sérampo.

¹¹ Sios mek tére konap koumteouao kor námoku tére mwanap fwapnae karia ninikrá tére mwanapon. Kánánkámp sérari kwapon. Mao te ankár kwapwe kare ninik fek yakápria maok, kwekár ninik ntia kokwae ninik yak mo, ankár yae-párak kare tére mwanapon. ☆

¹² Sios mek tére konap arop te ankárankamp yupuráp arop yakria, náráp séraroan fwapi taokeyakáp mwanapon.

¹³ Arop sios mek tére nap yae-párak kare tére napo te, man nkeaka ‘Mao te yae-párak kare aropono’rá sér mwanapon. Aenapara, am aropao kor Krai Jisasomp Kwapwe Kare Kar fwap tae fek farákáp mwanapon.

‘Kwaromp ninik fi kor te tokwae kar ankankono’rá sénámp kar

¹⁴ Kare, ono amonapok wae koupour korop naenampao maok, warko oukoumwan ono má kar má waráp por kumwi nampon.

¹⁵ Aenampara, ono koupour korop mo nanko te, amo mamá kar man nkea Kwaromp firáp arop fárakapao yae-párak kare yakáp i konap ninik mérampo. Kwaromp firáp yakáp nap te yiki yaká yak konámp Kwaromp siosono. Am sios te oumpwarao nap sámp-fákeyak námp niamp, Kwaromp kar kare sámp-fákeyakea taokeyak konámpon.

¹⁶ Karenono, Kwaro námoku i konámp ninik fi kare yéknépnámp te, am te tokwae kar ankankono:

Mao te arop kare arákarea, érik koropámpon.

Aenámpao maok,

Yiki Kor Spiritao nomwan yéknépnámp te,

mao te Kwaromp yae-párak kare Táráp karenono.

Ensel fákárerao kor man nkeapon.

Aropao maomp kar farákáp napo te,

arop fi ponankor wa napon.

Aenapara, apár ponankor mekamp aropao kor

man karenoria mér napon.

Kwaro man yámar mek warámpea pokria

e tokwae sánk tenánko yak námpon. ☆

4

Aropamp ninik mek épérépi papnámp kar

¹ Yiki Kor Spiritao érik arakrá sénámpon: Nánkár wakmwaek ankwap ke fek arop ankwap fárakap Kwarén mér nap pwateaka Satanomp kwekár i konap kwatae spirit yéknépnámp i konap karan woupwi pátea wawia ampaok mwarea napon. ☆

² Kwekár i konap arop fárakap te kwekár ninikan sámpá paokopria maok, am kwekár karan sér saráp yakáp napara, am kar támao am fárakapamp ninik

mek top-pwarámpeyak nánko, náráp kwatae ninik yak námp warko ninikia mér mo i konapon. ✧

³ Aeria maok, am arop fárákapao 'Yupu sámp kwapono'rá sér, tá nkwaekwe make fíran 'Arop fári kwapono'rá sér i konapon. Aeno mao 'Wurienk'rá sénap ankank te Kwaro yoroimp ankankara, nomo Kwarén méria maomp kar karanon kor mér námp kwamp te, fwapon, Kwarén aesioriaka sámpea fár mwanámpon. ✧

⁴ Nomo te wae méron, ankank ponankor Kwaro yoroimp te, kwapwe kare mwarono. Nomo monorá mwareano. Fwapono, nomo sámpria maok, Kwarén kar toropwaprá 'Aesio'rá séria sámp mwanámpon. ✧

⁵ Kwaromp kar ntiaka nomo Kwarén kar sénámp te am fir fwapokwapi-anánko, Kwaro nke námp fek kwapwe kare konámpon.

Timoti ankár Kraisomp kwapwe kare tére arop yak naenámp kar

⁶ Amo má kar má kémpiyae tárápuran farákáp saráp yakria te, amo te Krai Jisasomp tére arop kwapwe yak nanapon. Amo wokwaek sámpap kar kwapwe Kristen mér i konap niniként tapokwapeaka ankár sámpá yáakria te, am fek kárákáre tokwae sámp nanapon.

⁷ Aeno ankwap fárákapao Kwarén younkwe sánk konap épérép kar mwar farákáp nap te, amo ankár amwar yakria, Kwaro i konámpon ninikaok tére kárákáreampo. ✧

⁸ Amo te wae mér napon, pourou poukwap konap asasais te nomp pourou fwap yakano ritea nomwan fwap tae morok yaewour i konámpono. Aeno Kwaro i konámpon ninikaok tukup námp te, am támao nomwan kápae kare ankank fek yaewouriaka oukoumwan yiki yakáp námp fek, tá nánkár wakmwaek yaká yakáp mwanámpan kor yaewour i konámpon.

⁹ Mámá kar fi te kare karara, arop ponankor kare karonorá mér mwanapon. ✧

¹⁰ Nomo yiki yak konámpon Kwarén yépékrá yakáp námpon. Mao te arop ponankoran warko érékép nae yonkwae námp te, nomo man mériaka 'Karenó'rá sénámp arop nomwan kor kare kar warko érékép konámpon. Nomo am mér námpara, nomo térerá kárákárerá tukup konámpono.

¹¹ Amo te ono farákápnamp kar man koumteouráp aropan méranáponoria yénkrá farákámpo.

¹² Am fárákap amwan nke nap te, tár-ménki tae morok napan maok, takria amwan te kwaporok yaknap aropan mpwe mwanape. Amo am fárákap amonapaokanáponoria, amo kar sénap, amo yarak nap, amo arop ankwapan nourop nanap ninik, amo Kwarén mér nap, Kwaro nke námp fek yiki kukur yaknap ninik, aran ampaok mwanapon.

¹³ Amo oukoumwan onan yépékrá yaknap ke fek te Kwaromp Buk fekamp kar arop wa nap fek nkerá farákáприя maok, kar fi kor érik farákáприя, Kristen i konap ninikan yénkrá farákámpo.

¹⁴ Sios taokeyakáp konap arop fákáreráo waráp pourouk yae pap, tá arop fárákapao amo tére nanapan profet kar farákápapo, Yiki Kor Spiritao amwan ourour sánkámpan nik mo nanape. ✧

¹⁵ Amo ankár am tére fwapia taokeyakria maok, amo ankár takrá térerá yak napo, arop ponankor waráp tére am nke napo, yae-párak kare naenámpo.

¹⁶ Amoku waráp ninik ntia aropan yénkrá farákápnap tére fwapia taokeyakampo. Amo kárákáre fek takrá yak napo maok, waráp waemp, tá waráp kar wanap aropamp waempao kor fwapi yak naenámpo.

5

Timoti sios koumteouráp aropan naenámp kar

¹ Amo mér aropamp ninikan fwapokwap naeria te, yopori kwapono. Waráp naropwarén sánánkar porokwe fek sér i konapnámp taknámpampo. Arop tár-ménkiran kor waráp nánae tár-ménkiran i konapnámp taknámpampo. ✧

² Amo mérnámp yupuran te amokuráp éntupwarén i konapnámp taknámpampo. Yupu-táráp énkiran kor waráp antápan sér i konapnámp taknámpria maok, waráp ninik te ankár yae-párak kare fekampo.

Kae koumteouramp kar

³ Kae yupu námoku nápar yak nángo, man yaewour naenámp nouroup yak mo nángo te, amo man yae-párak yaewourampo.

⁴ Aeno kae yupu wae maomp táráp yak námp, tá kupwináp yak námp, amo am fárákapan yénk napo, am fárákap náráp Kristen tére tokwae te am éntupwarén fwapia wunanápono. Náráp fi taokeyakáp mwanámp támaonorá mér mwanapono. Takria maok, éntupwar naropwar wokwae tére tokwae fek man wunep ponankoran nopok mwanapon. Karenono, Kwar te mámake pourouráp ninik táman warákár konámpon.

⁵ Aeno kae yupu námoku nápar yak námp te, am yupu te ankár Kwarén mérrá yakria maok, yámaraok, kumuruk kor Kwarén wumwirá, ‘Námwan yaewourae’rá kar toropwap saráp yak naenámpo.

⁶ Aeno kae yupu pouroukamp ninikaok saráp yarak námp te, mao te yiki yak námpao maok, wae sumpwí yak námp niamp námpon.

⁷ Aenámpara, amo te kae koumteouan má kar má farákámpampo. Aenapo maok, am fárákap te nkwak mo mak mo, yae-párak kare yakáp napo, arop man kar sér mo mwanapono.

⁸ Arop námoku fi taokeyak moriaka, námokuráp séraroan kor fwapia taokeyak mo námp te, mao Kwarén mér námpan wae pwararea Kwarén mér monámp aropan kámákarea kwatae kare námpon.

⁹ Kae koumteouamp e buk fek kukumwi nap kwamp te, 60 yopwari yak námp, arop ankáránkampamp nap mek tankeanámp yupuramp eran saráp kumwiampo.

¹⁰ Am e kumwiria te, sios arop ponankorao nke nap fek kwapwe kare yaewour i konámp yupu yakano. Arakano: Mao náráp tárápuan kwapwe kare ninikan yénkrá, yae-párak kare taokeyak. Tá ankwap némpouknámp aropan warákárria koropenkria wun i konámp. Tá námoku anámpea Kristen fákáreran yaewouria maok, ninik kápae yaknámp aropan kor yaewour i konámp. Aeria maok, am nkwakwe make tére yaewour kwapwe konámp yupuramp eran saráp kumwiampo. ✧

¹¹ Kae koutemteou oukoumwan éni yakáp napamp e kumwi kwapono. Am te apaeria, 'Kwaromp tére ankár tére nae'rá sénámpao maok, arop ankwapan nkeaka kikiankia, maomp nap mek tank naera' ninik tokwaeria, Kraisen younkwe sánk mwanape.

¹² Takria námoku sérinámp kar warko pwar nánko te, Kwaro man touwe sánk naeane.

¹³ Aeria maok, ankwap ninik te arak i konapono: Kokwae tákarrá nap-nap paokop i konapono. Am fárakap te kokwae tákár mwar mono, ankwap fárakapao kar sérar nap wa mwar karrá paokoprá wawi ko, kánánkámp arop younkwe mwaek sérarrá paokop i konapon. Takria maok, nomo tak mo mwanámp kar kwatae sérar i konapon. ✧

¹⁴ Tak napantá maok, onomp ninik te, kae koutemteou oukoumwan éni yakáp nap te warko poumou nap mek tankápria tárápu tiria maok, nap taokeyakáp napo maok, Kwarén mér monap arop nomwan wouroump mo mwanapon. ✧

¹⁵ Amo te wae mér napon, kae koutemteou ankwap fárakap Kwarén mér nap pwatae warko Satanomp wakmwaek paokop napon.

¹⁶ Aeno Kristen arop náráp firáp mekamp kae koutemteou yakáp napo te, am Kristen arop námoku éréképea taokeyak nánko te, sios te man taokeyak naenámp ninik kápae sámp mono. Kae koutemteou nápar kar yakáp napan maok, sios man yaewour naenámp.

Arop taokeyakáp konap aropamp kar

¹⁷ Yumwan taokeyakáp konap arop, yumwan yae-párak kare taokeyakáp nap te, nopok sámp konap mani narek yakano. Am mani tokwae sámp mwanap arop te Kwaromp kar fárakáp konap, tá am ninik Kwaro warákár námpan yénk i konap kárakáre fek tére konap aropono.

¹⁸ Nomo te wae mér námpon, Kwaromp Buk fekamp karao arakrá sérrá, "Bulmakau wit pumpurékamprá yipi kwarámp rá akwap námp fek te, man top-kump yirimp kwapono." Tá "Tére arop te fwap mani sámp naenámpo." ✧

¹⁹ Arop ankárankao 'Arop taokeyak konámp arop máte sokoro námp' ria sénánko, amo te maomp kar te wawi kwapono. Anánk, yinink arakerao sénapo maok, am táman wawampo.

²⁰ Am arop taokeyakáp konap arop ankwap sokoro napo, amo man fwapokwap naeria te, arop taokeyakáp konap arop ponankor éréképá tankrá fwapokwap napo maok, am fárakapao kor nkeaka apáp mwanapon. ✧

Timoti námokuráp ninik fwapia taokeyak naenámp kar

²¹ Kwaro nke námp fek, tá Krai Jisaso nke námp fek, tá Kwaromp ensel fákáreráo nke nap fek, ono amwan waeman kare kar sér rae: Amo fwapia am ono yénknamp loak téreria maok, amo ankárankamp ninik fek arop ponankoran fwapokwapampo. Amo arop tokwae ntia waráp nouroupén saráp porokwe fekria, arop ankwap fárakapan yopori kwapono.

²² Amo te koupour aropamp me korok yae papria 'Kwaromp tére térae' ria séri kwapono. Ankwap aropamp kwatae ninikan panek yakria, amoku mwar yiki kor yae-párak kare yakampo.

²³ Amo te touwe sámp saráp yakria, waráp yare te kárakáre mo námpono. Ént mwar fári kwapono. Wain ént kánanke méntér fánapo, waráp touwe am fwap naenámpono.

²⁴ Ankwap fárakapamp kwatae ninik manénkir koupour érik korop nánko, nomo koupour nkeaka mér i konámp. Aeno ankwap fárakapamp kwatae ninik te mek yakea nánkár wakmwaek érik korop konámpon.

²⁵ Taknámp ninik kwapwerao kor érik yakria maok, tá ankwap ninik kwapwerao kor tamak érik yak mo i konámpon. Am tak námpao kor youpoukwap mek yak mo i konámpon.

6

Kwaporok tére konap aropamp kar

¹ Kwaporok tére konap Kristen arop fárakap te náráp arop tokwaeran e tokwae sánkria maomp yae ankore mek yakáp mwanapon. Aenapo maok, am poukeyakápnar aropao kor Kwaromp e wouroump sér moria, nomo Kristen yakáp námpan kor wouroump sér mo mwanapon. ✱

² Kwaporok tére konap aropamp arop tokwaerao kor Kristen ara, máte mwearonoria kar ták-pwar mwanape. Arakrá ninik kipo: 'Mao te Kristenara, ono man warákárria maok, ono maompor tére fwapia térea yaewour nanampono' riaka kwapwe kare tére kipo. ✱

'Mani kíkiank te ponankor kwatae ninik fi kor'rá sénámp kar

Amo ankár koumteouráp aropan má kwapwe kare ninikan yénkrá farákáppria am ninikaok 'Arak kip'rá sérampo.

³ Nomp Tokwae Kar Jisas Kraisomp kar kare te Kwaro i konámp ninikaok tupup mwanámp yae-párak farákáp konámpon. Aeno arop ankwap am karan monoria pwarará ankwap aopwe kar farákáp nánko,

⁴ nomo te wae mérono, am arop te ono te ninik kourráp arop tokwaenorá ninik námpao maok, kwaporok mwar táman námpono. Mao kíkiank kwatae námp te, Kwaromp wakmwaek tupup konap yénk konap kar fek arop ankwapént kákkarrá kar yorowar námpan kíkiank i konámpono. Aenámp fek táman kokwarok ninik, kar yorowarnámp ninik, wouroump kar, ankwapan onan kwekár námponorá kwatae niniknámp ninik, am ou mek korop konámpon. ✱

⁵ Am fárakap ankár kákkar saráp yakáprá, kar yurukup mwanap épépérép kare yakáprá, kare kar karan mér mo karenono. Mao ninikrá, Kwarén mér napaok tupup námp te, am fek apárokamp ankank kápae kare ti mwanámpan mpwe ninik i konapon. ✱

⁶ Táte kare, arop Kwaromp ninikaok akwapria te, tá méntér mao mokope ankank sámpá yak námpan fwaponorá warákár nánko te, am támao kápae kare ankankráp arop niamp i konámpono. ✱

⁷ Nomo te wae mér námpon, éntupwaro nomwan fárakapnámp ke fek te, yaenémpi korop námpon. Tá taknámp nánkár wakmwaek mamá apár pwarará tupup námp fek kor, ankank sámpea tupup mono.

⁸ Aeno nomo fár mwanámp fir, tá pourou oupouroupnámp ankank sámpá yakáp námp te, nomo yonkwae porokwe fek 'Wae támaono'rá sér mwaro. ✱

✱ 6:1: Ta 2:9-10

✱ 6:2: Fm 1:16

✱ 6:4: Ga 1:6-9; 2 Ti 1:13-14

✱ 6:5: 2 Ti 4:3-4

✱ 6:6: Fl

4:11-12; Hi 13:5

✱ 6:8: Snd 30:8

⁹ Aeno arop ankank kápae kare ti naeria ninika waerá yarak námp te, kouao aopwe mek pik konámpnám taknám am kikiank ninik támao man sámp-fákeyak konámpono. Am épérépnám kwatae pap konám kikiank ninik te man oupouroupea apárok anámpea ankár souroumpour i konámpono. ✧

¹⁰ Am mani kikiank tokwaenap ninik te, ponankor kwatae ninik fi kor támao. Arop ankwap fárákap te manian kikiank tokwae napo, am ninik támao am fárákapan éréképá akwap nángo, Kwarén mér nap pwate nángo, wakmwaek ono apae maoi naerá ninik tokwae mwarea napon. ✧

Timotin 'Kristenamp ninik kwapwe ponankor sámp fákeyakamp'rá sénámp kar

¹¹ Aeno amo te Kwaromp aropara, amo am kikiank ninikan te ankár younkwe mwae sirampo. Aeriaka amo te yae-párak kare ninik, Kwaro i konám ninik, tá man mérnáp ninikaok kárakáre fek yarakampo. Aeria maok, aropan nouroupia, nkwaekwe make ankank korop námpon kor amo inkirman námpritea kárakáre fek yakria maok, arop ponankor sánánkar porokwe fekampo.

¹² Arop Kraisen mér nám te, arop resis mek fárakop konám niampono. Tak nángo maok, amo te am resis kwapwe mek kárakáre fek fárakopria maok, amo yiki yaká yak konám sámp nanapon. Wokwae amo kápae kare arop nkeap fek waráp Kraisen mér napan kárakáre fek fokopeyakea érik sénap ke fek maok, Kwaro amwan 'Am yiki yaká yak sámpae' ria wumwi rimpon.

¹³ Kwar ankank ponankor yiki yak nénk konám, ntia Krai Jisas Pontius Pailatonámpok kárakáre fek fokopeyakea kare kar karan érik sérimp, Kwar ntia Krai Jisaso nke nep fek ono amwan tae fek sér rae: ✧

¹⁴ Amo am sámpap karwaok ankár yae-párak kare téreampo. Arop amwan wouroump kar sénaeane. Amo te ankár takrá térerá akwapea, nomp Jisas Krai Tokwae Kar érik ék naenám fekampo.

¹⁵ Kwaro Krai ék naenám yae séri pwatenám ke fek táman mao ék naenámpon. Am Kwar ankáránkampao saráp ankank ponankor poukeyak konámpara, nomo maomp e sámpea sakap mwaro. Mao te king fákáreramp King, tá arop tokwae fákárean poukeyak konám Arop Tokwaeno. ✧

¹⁶ Mao ankáránkamp támao saráp sumpwi mo i konámpon. Mao te wae tokwae fek yak námpara, nomo te maomp wonae fik tukup mo karenon. Wokwae kar te arop ankáránk man te nke mo, táte arop man nke naenám te pwi mo karenono. Aenapara, mao e tokwaeráp yakria, tá maomp kárakáre ankár yaká yakano. Kare takano. ✧

Ankank kápaeráp aropamp kar

¹⁷ Apárokamp ankank kápae karenap aropan sérampo: Am fárákapao námo te arop tokwae namp ritea nkwaekwe make ankank koupor toromore naenám táman saráp mériaaka tukup kwapon. Ankár Kwarén maok mér kare mwanapon. Kwar te nomo warákár mwanám nomp kápae kare kwapwe kare ankank ti-sáp konámpono. ✧

¹⁸ Am fárákapamp kwapwe kare ninik te ankank kápae kare niampria, kwapwe kare ninik fek yaewouranápono. Aeria maomp ankank kápae te monap arop fárákapan nénk saráp yakápanápono.

¹⁹ Am fárákapao takria te, nánkár wakmwaek man yaewour naenámp ankank koupoukour napara, mao fwap yiki yak sámp mwanap am te yiki yak karenono. ✧

Timoti ankár náráp tére fwapi taokeyak naenámp kar

²⁰ Onomp Timoti e, Kwaro amwan sánknámp tére fwapia taokeyak kourampo. Aeria maok, Kwaromp ninikaok akwap mo, épérépnámp kar mwar te younkwe sánkampo. Tá am námoku kwekárá 'Ono te mér kare sámpá yak namp'rá sér i konap aropént te yak kwapono. Am fárákap te takria Kwaromp ninikan nkwakwe make kar yorowar i konapono. ✧

²¹ Arop ankwap fárákap take pourouráp mér sámp namprá ninik nap te, Kwarén mérnáp ninik wae pwate napon.

Ono ninik namp te Kwar námoku yumwan ninikia yumwan yaewourano. ✧

Polo Timotin Wakmwaek Kumwimp Pas Mekia Akwapnámp Kar

Jisas pok tenánko, 36 yopwar niamp arake fek, Polo Rom mek kalabus mek yakria má má pas ankwap Timotimpor kumwimpon.

Polo Rom mekamp Gavmano man farop pap mwanap wae wonae fiknámp mér námp kwamp, wakmwaek kar má pas kumwi námpon. Mao te 'Amo Jisasomp e érik séria, Kwaromp Kwapwe Kare Karamp kare kar karan sámp-fákeyokamp'rá sér. Tá touwe kwatae, tá man sámpá yampourou mwanap ninik korop námpao maok, Timotin 'Kwaro sánknámp térean pwar kwapono, ankár kárakáre fek téreamp'rá sénámpon.

¹ Ono Pol te Krajs Jisasomp aposelono. Kwaro námokuráp ninik fek onan aposel pap námp te, ono koumteouráp aropan, mao má má yiki yak Krajs Jisasén mérnáp fárákapan nénk nanamp rá séri námp táman séraraeria ninámpon.

² Timoti, amo te onomp karwaok napantá, amo te onokump táráp kare niamp naponoria, ono waráp por má pas má kumwi rae. Ono ninik namp te, Kwar Naropwar ntiaka Krajs Jisas nomp Tokwae Karao námokuráp ninik fek amwan ninikia aropompia yonkwae porokwe papanoria nae. ✧

Kwaromp karan pwarápaentánámp kar

³ Onomp tékénou fákárerao wokwaek kar Kwaromp ninikaok tukupapnámp taknámp, ono kuri mántwaok akwap nampon. Aeria maok, ono ninik namp te, Kwaro nke námp fek kwatae niniki namp yak mo námpono. Ono kumuruk yámarao amwan ninikriaka Kwarén kar toropwap namp fek, man 'Aesio'rá sér i konampon. ✧

⁴ Amo onan yonkwae touweria ém napantá, onomp ninik te amwan warko nkea, am fek warákár nae kar nampono.

⁵ Amo Krajsén mér kare nap te wokwaek waráp kupwiwaráp Lois, tá waráp éntupwar Yunis maomp mérep niamp kwekár mono, kare kar nap ono wae mér nampono. ✧

⁶ Ae namp kwamp maok, amwan warko ninikampria sér rae. Kwaromp ourour waráp pourouk yak námp, am te ono wokwaek kar waráp me korok yae pap nanko sámpap ourour táman oukoumwan kuri amo am ourour tokwaeanoria tére kárakáre nap te, arop yaomwian fur napo, yurunk tokwae konámpnámp araknámpampo.

⁷ Amo te wae mérono, Kwaro nomwan sámpámp Spirit te nomwan apáp sámp naenámp Spiritan mono. Mao nomwan sápnámp Spirit te nomp waempén kárakáre nénk námp, tá nomp Kristen ankwapyaenáp fákáreran nouroup kareria, nomoku nomp yakáp fwapia poukeyakáp mwanámp ninikan ti-sápnámpon. ✧

⁸ Aenámpara, amo nomp Tokwae Karamp kar farákáp nap te pwarápa kwapono. Tá amo ono kalabusi yak namp táman kor pwarápa kwapono, mono. Amo ankár Kwaromp kárakáre sámpea onont am Kwapwe Kare Kar farákápnap tére fek onont touwe sámpampo. ✧

⁹ Kwaro nomwan wumwiria warko érékép nâmp te, apae nomo kwapwe kare ninik nânko, nomwan warko érékép nâmpañape. Mao nâmkuráp ninik fek nomwan koupoutáráp napria ninikia nomwan érékép nâmpmon. Wokwaek kar Kwaro má apár oukoumwan yoro moi yakrá, nomwan nâmkuráp ninik fek niniki tarimpan Kraís Jisasén érik sâmp-kérépâmpmon. ✧

¹⁰ Aeno oukoumwan máma ke fek te Kraís Jisas nomwan éréképnâmp arop wae érik korop nâmp fek, Kwaromp aropompao kor wae érik korop nâmpmon. Kraís Jisas te sumpwiramp kárákáre wae kwe-pwate nânko, maomp Kwapwe Kare Kar koumteouráp arop waria wae yiki yaká yakáp mwanap mér napon. ✧

¹¹ Mao onan 'Kwapwe Kare Kar farákápamp' ria séria sâmp-kérépeanânko, ono te koumteouráp aropan am kar yénkrá farákáp konamp aropono. ✧

¹² Ae namp kwamp maok, am tére fek táman onan kar wouroump napo kuri, ono pwarápae mo nampon. Ono mérinamp Tokwae Karan saráp wae nik nampon. Aeria maok, ono wae mér kare namp te, mao onan sápnâmp tére te kwaporok pwar mono, ankár taokeyakrá akwapea Kraísomp Yae Tokwae korop nâmp fek naenâmpmon.

¹³ Máma kar kare amo onomp top kor fekamp wawi nap, am te amo fwapi ninikria, ankár take pourouráp ninik fek arop farákapan yénkrá farákápampmon. Aeria maok, amo ankár Kraís Jisasén mér kárákáreria man warákárria maok, am ninik fek arop farákapan kar farákáp nanaponno. ✧

¹⁴ Amo má Kwapwe Kare Kar Kwaro amwan taokeyakampria waráp yaek pap nâmp te, am te kwapwe kare kare ankankara, amo fwapia yérék korampo. Aenapo Yiki Kor Spirit nomp ninik mek yak nâmp, mao fwap amwan am tére nap yaewour naenâmpmon.

¹⁵ Amo te wae mér napon, apár fi Esia mekamp arop ponankor te wae onan pwar, tá Figelus ntia Hermogenes mao kuri wae onan pwar nepono. ✧

¹⁶ Aenapantá maok, ono Kwar Tokwaeran sénanko, mao Onesiforusén aropompria maok, maomp séraroan kor aropompanoria nampon. Kápae kare por Onesiforus te ono kalabus namp te pwarápae mono, onomp ninik yae-páraki pap saráp yak konâmpmon.

¹⁷ Mao te Rom taun tokwae mek koropeako onantá oupouroumkrá yárakia wakmwaek onan nke nâmpmon.

¹⁸ Onesiforuso wokwaek Efesus mek onan yaewour saráp yakâmp te, amoku am wae mér kare yak napon. Aenâmpantá, ono Kwar Tokwaeran sénamp te nánkár mao kot tokwae naenâmp Yae fek man aropomp naenâmpria nampon.

2

Timoti te ankár Kraísomp kwapwe kare soldia yak naenâmp kar

¹ Onomp táráp e, Kraís Jisaso amwan nâmkuráp ninik fek ninikia yaewouránko amo maomp kárákáre sâmppea yakamp.

² Ono wokwaek kápae kare arop wa nap fek farákápanko, amo wawiap kar táman arop fwap yonkwae kouria arop ankwap farákapan yénkrá farákáp mwanap aropan farákápampmon.

³ Nkwakwe make ankank korop nâmpo kor yino Jisas Kraísén méria maomp tére konâmp, yinont soldia niamp kárákáre fek fokoheyakampmon.

⁴ Arop soldia yak námp te, mao te ankwap-ankwap tére mo i konámpon. Mao te ankár soldia térean saráp yae-párak kare tére nánko maok, taokeyak konámp soldia kor maomp tére warákár naenámpon.

⁵ Arop resisrá foporakor mwaria te, am 'Foporakorenk' ria sérinámp aropamp ninikaok foporakoria am ninikaok tukup mo napo te, taokeyaknámp aropao sérrá, 'Amo te ankank sámp mono!' ✧

⁶ Arop yopwar yoroia taokeyak námp te námokurápára, kare nánko toupouria te, manénkir námoku fária, wakmwaek arop nénk konámpono. ✧

⁷ Amo te ono sénamp kar man ninikampo. Tak napo maok, Tokwae Karao waráp ninik mek kwapwe kare ninik fwap sánk nánko, amo am kar fi ponankor mér nanapon.

⁸ Ono Kwapwe Kare Kar sér i konamp te, Jisas Kraiss te Devito yakámp fi mekámpao sumpwiaka fárámpámp táman amo ankár fwapia ninikampo. ✧

⁹ Ono am Kwapwe Kare Kar farákáp konamp te, am fi fek táman arop fárákapao onan nke napo te, ono kwataenamp arop niamp nanko, onan nkwakwe make touwe sápría, fákápá páte naponno. Aenapan maok, Kwaromp kar te fákapea pap mono. ✧

¹⁰ Aenámpara, ono te ninik kárakáre sámp teyakra maok, nkwakwe make touwe korop námpan kuri, sámpea Kwaro náráponoria nánkárápnámp arop fákáreran yaewour i konampono. Onomp ninik te, am fárákapao kor ankár am Kraiss Jisasó fákeyaknámp yiki yak sámpea méntér yakápi-yakápanáponoria nampon. ✧

¹¹ Nomo te mámara kar man mér kare mwanámpono:

"Nomo mént kare kar sumpwianámp te, warko yiki yakan kor nomo mént yiki yakáp mwanámpon. ✧

¹² Nomo nkwakwe make touwe korop námpan kor, inkirmaneanria kárakáre fek yakeanámp te, nomo kor mao námpnámp méntér king yakáp mwanámpon. Aeno nomo man younkwe sirareanáno te, mao kuri nomwan younkwe mwaek sinaenámpon. ✧

¹³ Táte nomo sérrá, 'Maonámpaok tukup mwar' ri námpao, ampaok mo námpon kor, mao námoku te námoku sérinámpaok i konámpon. Mao te ankwap kar sér mo i konámp karenono.' ✧

Timoti ankár tére kárakáreria Kwaromp tére arop kare yak naenámp kar

¹⁴ Amo te ankár kápae kare por am arop fárákapao wawanáponoria, Kwaro nke námp fek amo má kar man kárakáre fek sérrá, "Yumo te kar am fik sérarrá yorowari kwaponno! Take kar te arop ankárankan yaewour mo i konámpon. Am kar wanap aropan te, ninik kwatae pap konámpon." ✧

¹⁵ Amo te ankár tae fek tére fáparákapiaka tére arop kare yak napo maok, Kwaro waráp tére nkea warákár naenámpon. Aenáno maok, amo kokwae moria Kwaromp kar kare kar yae-párak kare farákápría maok, amo Kwaro nke námp fek kor pwarápae mo nanapon. ✧

¹⁶ Aeno aropao kwaporok táman sérarnap kar te wawi kwaponno, younkwe sánkampo. Take kar te Kwarén younkwe sánk mwanap mwae páraok arop éréképá akwap konámpono.

✧ 2:5: 2 Ti 4:8 ✧ 2:6: 1 Ko 9:7,14 ✧ 2:8: Ro 1:3-4 ✧ 2:9: Fl 1:12-14 ✧ 2:10: Kl 1:24 ✧ 2:11: 2 Ko 4:11 ✧ 2:12: Mt 10:33 ✧ 2:13: Nam 23:19; Ro 3:3-4; Ta 1:2 ✧ 2:14: Ta 3:9 ✧ 2:15: Ta 2:7-8

17 Take kar te ankáráp kwataerao akwapea tokwae karia arop émi fánámp niamp námpono. Himeneus ntiaka Filetus am fi mekampao takipon.

18 Am arop yawor te má kar kare máte younkwe sirarea arakrá sér i konepon, “Nomo wae warko fápárámp námpara, wakmwae te warko fápárámp mono.” Am makrá sérarep kar te arop ankwap fárákapamp méran épérépia kwatae pap nepon.

19 Aeno Kwaro am fek sios yoro naenámp kárakáre kor oumpwar te wae yimp tenánko, kárakáre fek fokopeyak námpon. Tá am oumpwar fek kar arakrá kumwi, “Kwar Tokwae námokuráp kounteouráp arop te wae mér kari yak námpon.”

Tá ankwap kumwi tenámpao kor sérrá,

‘Námo te Kwaromp firáp aropono’rá

sér i konap arop ponankor te

nkwakwe make ninik kwatae te ankár younkwe sir mwanapon.” ✧

20 Ankankráp aropamp nap tokwae mek dis tankáp námp te, gol fek yoroia, silva fek yoroia, yao fek yoroia, kwar fek yoroia, ará tankáp námpon. Am te ankwapmwae kwapwe kare téreampor, tá ankwapmwae te nkwakwe make téreampor. ✧

21 Kwarén mérnámp aropao am náráp ninik mekamp kwatae ninik ponankor younkwe sinámp te, Kwaro nke námp fek yiki kare yak námp te, mao te ankank yae-párák námp mwar kák konap dis niampria, amwar kar yak námpon. Aeria Arop Tokwaeran yaewourrá nkwakwe make kwapwe kare tére naeria nanap námpon.

22 Aenámpara, amo te ménki-tárápuamp ninik mek korop konámp nkwakwe make kikiank ninik te ankár younkwe mwae pwarampo. Amo te ankár yae-párák kare ninik ntiaka mér napan sámp, ankwapan nouroup i konap ninikan sámp, yonkwae porokwe ninikan sámpea maok, arop ankwap fárákap yiki kare ninik fek yakáprá Kwar Tokwaeran wumwi ri konap aropént saráp yakamp.

23 Aeno épéperépnámp arop fárákapamp kar mwar sérarnap kar kwatae te amo ankár younkwe sirampo. Amo te wae mér napon, am takrá sérarap kar te am fek yorowar i konapon.

24 Tokwae Karamp tére konámp arop te kar yorowar mo, arop ponankor porokwe fekría yonkwae kourráp tisa te man nkwakwe make napo kor yonkwae pwarámp mo i konámp. ✧

25 Aeria maok, maomp kar ták-pwarnap aropamp ninik porokwe fek fwapokwap nánko maok, am támao Kwaro am fákáreran yaewouránko maok, am ninik pwararea má kar má fwap mér mwanapon.

26 Am kwekár i konap tisa fárákapan Satano náráp umben mek tirá kérépámp te, am fárákap náráp ninikaok paokop mwanapria nimpon. Aeno má kar kare man mér napo te, am fárákapamp ninik warko érik farákár nánko maok, Satanomp umben pwarará amwar yakáp mwanapon.

3

Pwar naenámp yae fek mwanap kar

1 Aeno amo ankár yae fápaé nánko te kápae kare touwe kwatae kare korop naeria námponorá mérampo. ✧

² Am te arop fárakapao námoku saráp warákár, tá manian kikiank kare mwarea napon. Arop fárakapao námoku támao warákár sérarrá, tá nomoku saráp kwapwe kare námponoria wae, tá ankwapan wouroump-sér mwarea napon. Tá éntupwar naropwaromp karan kor kwe-sir, tá arop fárakapao námwan yaewour kwapwe napo, am fárakapan 'Aesio'rá sér mo mwarea napon. Kwaromp kwapwe kare ninikan kor wouroumprá amomoránk mwarea napon. ✧

³ Námokuráp firan kor aropomp mo. Wokwaekamp ankankan níki sayakrá yorowar. Aeriaka e-poup sérarrá paokopria maok, námokuráp kikiank i konap ninikao tokwae kari yak nángo maok, námokuráp pourou fwapia poukeyak mo mwarea konapon. Ankár yonkwae pwarámpria aropomp nínik kánanke te yak mo kateria, kwapwe kare ninikan kor mént wouroump mwanapon.

⁴ Aeria maok, námokuráp firan kor ankwapan outiri mwanapon, tá námokunap nínik kápae kare kwataeran ti-paokopria maok, námoku támao nínikrá, 'Yino te Arop Tokwaeno'rá warákár-séria, námokuráp pouroukamp nkwakwe make nínik táman warákáránkrá paokopria maok, warko Kwarén warákár mwarea napon.

⁵ Aeria maok, Kwaromp nínikaok tukup nap te némpi párák pourouan sarápria maok, Kwaromp kárakáreran méria kare karonorá nínik mo. Amo taknap aropént yak kwapon. ✧

⁶ Am taknap tisa fákáre te sánánkar porokwe fek tukupea, nínik fwapi kárakáre moria, náráp wokwaekamp kwatae ninikan nínik tokwae, tá náráp nínik mek nkwakwe make kikiank nínik koropánknámp koumteouramp nap mek tukupea, am fárakapan kar porokwerá sér i konapon.

⁷ Am taknap koumteou yonkwae kour kwapwe ankrá sámp mwaria napao maok, am kar mér mwanap pourou mo.

⁸ Wokwaek Janes ntiaka Jambres Mosesén yorowarrá yárákipnámp taknámp am arop fákáreao kor má kar kare man kor yorowarrá paokop napon. Am fárakapamp kar yurukup mwanap nínik te kwatae akwap tenánko, maomp Kwarén mér napao kuri kwekár napon.

⁹ Wokwaek kar Janes ntiaka Jambres arop nkeap fek takrá nínikrá yárákriaka tokwaeri ke fek yak moipon. Aempnámp taknámp am tak nap nínik te arop ponankor nke nap fek érik korop naenámp. ✧

Timoti ankrá Kwaromp kar kárakáre fek samp naenámp kar

¹⁰ Aeno amo te wokwaek ono amwan warámpea yárákria aropan kar yénkrá fárakáp konamp te am nínik wae mér napon. Aeria maok, onomp yarak, tá am fi kor nínik te amo wae mér napon. Ono Kwarén mér kárakáre namp, tá nkwakwe make kar korop námpan kor sánánkar nínik kárakáre sámpea akwap namp, tá arop nouroup namp, tá kárakáre fek fokopeyakria tére pwar mo namp, am te amo wae mér napon.

¹¹ Antiok, Aikonium, Listra taun mekamp arop fárakapao onan sámpá yampourou napo, ono nkwakwe make touwe tokwae kwatae sámp namp te amo wae mér napon. Aenampan maok, Kwaro onan yaewour nángo, am kápae kare touwe kwatae korop námpan kor, fwap yakampon. ✧

¹² Karenono, arop ponankor Krai Jisasént yakáprá Kwaromp ninikaok paokopnap aropan te, Kwarén mér monap aropao nkwakwe make sokoro i konapon. ✧

¹³ Aeria maok, kwatae ninikráp arop, tá kwekár profet fákáre, makia kounteouráp aropan poupwekáp mwarea napon. Satano kor am fárákapan kwekáránko maok, am fárákapamp ninikao kor kwatae kare naeria námpon.

¹⁴ Aeno amo wokwaek wawia mérinap kar máte kárákáre fek sámpea yarakampo. Tá kounteouráp arop yino am kar yénkrá fárákápamp te, amo waeman mér kare napon. ✧

¹⁵ Manénkir amo oukoumwan épémou táráp yakap feknámpia Kwaromp yiki kor Buk fekamp kar mér sámpap te, amo wae mér napon. Am buk te amwan fwap ninik kwapwe sánk nánko, amo Krai Jisasén méria napo, Kwaro amwan warko warámp naenámpon.

¹⁶ Kwaromp Buk fekamp kar ponankor te Kwaromp Spiritao ninik sánk nánko kumwi napon. Am kar te nomwan yae-párak kare ninik yénkrá farákáp naenámp kwapwe karonó. Tá kounteouráp aropamp ninik kwataenámp érik yénkria, nomp paokop fwapokwap i konámpono. ✧

¹⁷ Aenámpara, am kar támao Kwaromp kounteouráp arop nomwan yaewourianánko, nomo ponankor kwapwe kare ninik pwi nánko, nomo fwap nkwakwe make kwapwe kare tére ponankor tére mwanámp nánap mwanámpon.

4

Timoti ankár kárákáre fek Kwaromp kar farákáp naenámp kar

¹ Krai Jisas te yiki yakápnep aropan ponankor yurukupria, sumpwinap aropan kor mént yurukup naenámpon. Mao te arop ponankor nke nap fek érik koropeaka king yaká yak naenámpon. Ono amwan Kwar ntiaka Krai Jisaso nkenep fek amwan kar kárákáre fek arakrá sér rae: ✧

² Amo ankár kárákáre fek Kwaromp kar farákápampo! Arop am kar wa napan, tá wa mo napan kuri, amo te ankár kárákáre fek am kar farákáp saráp yakampo. Amo te ankár méranáponoria kárákáre kor kare kar farákápria yoporria, yumo fwap tak mwanaponorá warákár sánkampo. Amo kokwae moiaka, porokwe fek kánámpár am fárákapan yénkrá farákápampo. ✧

³ Nánkár wakmwaek arop Kwaromp yae-párak kare kar te warko wa mo mwarea napon. Am fárákáp ankwap-ankwap kar wa mwar kar napan wa mwaria, am kar farákáp mwanap aropan wumwi mwarea napon. ✧

⁴ Aeria maok, má kar kare pwarará maok, nkwakwe make kwaporok kar mwar sérarap kar táman woupwi pátea wawia mántwaok tukup mwarea napon.

⁵ Aeno amoku kare te ankár kápae kare por ninik kouri yakrá maok, nkwakwe make touwe korop námpon kor kárákáre fek fokopeyakria maok, amo Kwaromp Kwapwe Kare Kar táman téreria kounteouráp aropan farákápamp. Amo te kounteouráp aropan yaewour nanap tére yak námpara, amo ankár am táman fwapia téreamp.

Pol wae sumpwi naenámp wonae fik nánko sénámp kar

⁶ Aeno oukoumwan te ono sumpwi nanko, onomp yiri Kwarén ofan sánk mwaria wain ént kwarákár konapnámp kwarákár naenámp te wae wonae fikeane.

⁷ Ono yorowarrá akwapea kwe-sira nampon. Ono te wokwaek resis kwapwe fárakoprá yáraki namp te, oukoumwan te ono te wae akwapea wonae fik yarápae fek yak nampon. Ae namp te, ono Kwarén mér namp kárákáre fek sámpá yáraki nampon.

⁸ Oukoumwan te am fárakoprá akwapea pwar namp fek sámp nanamp ankank te wae nánapia tank námpon. Am sámp nanamp ankank te ará: Tokwae Karao yae-párak kare yurukup konámpara, onan 'Yae-párak kare aropono'rá sénaenámp. Am Yae Tokwae fek te onan makrá sénaenámp. Aeria maok, onan saráp sér mono, arop ankwap fárakap mao érik korop nánko nke mwar karrá yépékrá yakápnamp arop fárakap man kor sénaenámp. ✧

Kar pwarnámp kar kánanke

⁹ Amo te ononampok koupour koropampo.

¹⁰ Demas te onan pwar ankwap teane. Mao te apárokamp ninikan warákárria taun Tesalonika mek ankwap teane. Kresenso kor provins Galesia mek ankwap, tá Taituso kor distrik Dalmesia mek ankwap námpon. Luk mwar yino yak nempon.

¹¹ Amo Mak warámpea koropampo. Mao te ono tére nanko yaewour kwapwe konámp aropono. ✧

¹² Ono Tikikusén taun Efesus mek sámp-kérép nampon. ✧

¹³ Amo korop naeria te onomp waempyam taun Troas mek Karpusomp nap mek pátari namp, ará sámpea maok, tá buk mént sámpea koropampo. Aeria maok, onomp fir yipi fek yoroiap buk nik mo pwar korop nanape. Ankár sámpea koropampo. ✧

¹⁴ Aleksander te bras fek nkwakwe make ankank yoro i konámp arop, mao te onan ouroukup konámpara, nánkáráp Tokwae Karao am taki námp fek nopok man touwe sánk naenámp. ✧

¹⁵ Amo kor am aropan fwapia mérampo. Mao te yinomp karan kor ankár kwekápia sira námpon.

¹⁶ Ono woukourouk kot nap fek te arop ankwapao onont yakria yaewour mo napo maok, arop ponankor onan pwate napo, onoku mwar yak. Aeria ono Kwarén sérrá, 'Am fárakapao tak nap ninik te nik mo pwarampo.'

¹⁷ Aeno Tokwae Karao onont yakria onan yaewouria kárákáre sámp námpon. Aenánko maok, ono Kwapwe Kare Kar fwap fárakáp nanko, ankwap fi ponankor wa naponono. As fir yamp nánko, as táp mekamp akap konapnámp taknámp, Kwaro onan yopor aropamp yae kwae mekamp pwarokwap námpono. ✧

¹⁸ Kwar Tokwaerao onan sokoro napo kuri, fwap yaewourria onan warámpea, námoku poukwapnámp yámar mek pwar naenámp. Nomo maomp eran sámpeaka sakap saráp yaká yaká mwanámpon.

Kar pwarará 'Gude'rá sénámp kar

¹⁹ Amo Prisila ntiaka Akwila, tá Onesiforusomp séraroan kor mént 'Yumwan Polo Guderian'rá sérampo. ✧

²⁰ Erastus te oukoumwan taun Korin mek yak nánko, Trofimus kor touwe nánko, man taun Miletus mek yak nánko pwara nampon. ☆

²¹ Amo te koupour mwae oupouroukia koropampo. Takria amo yépék napo, ouwi tokwaenámp ke koropantáno.

Yubulus, Pudens, Linus, Klodia, tá Kristen ankwapyae fákáre makia amwan 'Gude'rá sénap kar sámp-kérép naponono.

²² Ono ninik namp te, Tokwae Karao waráp waempént yakanoria nampon. Tá yumwan ponankor námokuráp ninik fek ninikia yaewouranoria nampon.

Polo Taitusompor Kumwimp Pas Mekia Akwapnámp Kar

Taitus te Grik fi mekamp aropono. Wokwaek mao te Polo tére námp yaewourimpan, Polo man 'Apár amor ke Krit mekamp siosén taokeyakrá térae' ria pwate nánko, am mek térerá yakámpono.

Polo Timotimpor pas kumwimp ke fek táman, má pas kumwia Taitusompor kor sámp-kérépámpon. Am te mao sios taokeyakáp mwanap arop nánaprá párapop, tá 'Kwaromp kar karanan sámpá yampourou mwanap aropan yoporampo'rá sér, tá 'Sios kounteouráp arop fárákapan Kristen paokopnap ninikan yénkrá farákámpo'rá sénámpon.

¹ Ono Pol, Kwaromp tére konamp arop, Jisas Kraisomp aposelono. Mao onan, náráponoria nánkárápnamp kounteouráp aropan mér nap mek kárákáre sánkea, am fárákapan yaewour napo, kar kare mériaka Kwaro i konámp ninikaok tukup mwanapria sámp-kérép námpon.

² Ono tére namp te, arop fárákáp mér kárákáreria, Kwaro am fárákapan yiki yaká yak nénk naenámp yépékanáponoria yaewourrá tére nampon. Wokwaek kar Kwaro oukoumwan ankank yoro mo fek nomwan yiki yak mwanámp nénk nanamp rimpon. Mao te kwekár mo i konámpon.

³ Koroepa oukoumwan kar am séri tarimp ke fek Kwaro náráp kar farákáp mwanap arop kák tenánko, am fek táman maomp kar érik farákár námpon. Nomwan warko érékép konámp arop Kwaro onan 'Kar farákápa'e'rá séri tenánko, ono am tére sámpea kar farákáp nampon.

⁴ Taitus e, ono Kwaromp kar farákáp nanko, amo wawiaka ankár mántwaok akwap napantá, amo te ankár onokump táráp kare niamponoriaka, ono waráp por má pas kumwi rae. Amo te wae yino ponankor mér námp niamp napon. Ono ninik namp te, Naropwar Kwar ntia nomwan warko éréképnámp arop Krai Jisas amwan námokuráp ninik fek yaewouriaka yonkwae porokwe sánk nepo, yonkwae porokwe fek yakaeria nampon. ✧

⁵ Ono amwan Krit mek pwararamp te, amo tére ankwapmwaek oukoumwan yak námpantá, amo fwapokwapria, ono wokwaek amwan sériampnámp taknámp, amo am mekamp ponankor taun mek sios taokeyakáp mwanap arop yororó kák nanapria nampon.

⁶ Amo ankár sios taokeyakáp mwanap arop yororó kák naeria te, arake pourouráp aropan kákampo: Kounteouráp arop nke nap fek kwatae ninikinámp yak monámp arop, tá ankárankamp yupuráp arop, tá maomp tárápu Kraiséen méria, tá nkwakwe make sokoro mo, tá éntupwar naropwaromp kar ták-pwar moi konap. ✧

⁷ Amo te wae méron, sios taokeyak konámp arop te Kwaromp tére taokeyak konámp aropono. Ae konámpara, am arop te yae-párak kare yarak nánko maok, kounteouráp arop mao kwatae ninik námp nke mo mwanapon. Mao te námo arop tokwae namponoria, arop ankwap fárákapan poukwap naeane. Mao te koupour yonkwae pwarámp naeane. Mao te mánmán ént tokwae fária mánmán naeane. Mao te arop kwaporok fupuk naeane. Mao te mani tokwaerantá kikiank naeane. ✧

⁸ Mao te ankár náráp nap mek koropnap aropan yae-párák taokeyak naenámpón. Mao te ankár kwapwe kare ninikan ponankor warákárria maok, ankár am kwapwe kare ninikaok yarak naenámpón. Aeria maok, mao ankár náráp ninik Kwarén sánkea, yae-párák kare ninikaok naenámpón. Mao te ankár námokuráp yarak fwapi taokeyak naenámpón.

⁹ Mao te má kar kwapwe kare má man fárákáp nap, ankár fwapia kárákáre fek sámpea méria yarak naenámpón. Aeria maok, mao kor fwap arop méranáponoria am kare kar karan fárákáp naenámpón. Aeria maok, arop kar ták-pwarnap fárákapan kárákáre fek sénánko, námokuráp kwatae ninikan pwarápa mwanapon.

Krit mekamp arop ankwapamp mér sámpá yampourounap kar

¹⁰ Ae mwanapara, amo sios taokeyakáp mwanap arop yororá kák nap kwamp te, fwapi ninikampo. Am te apae riteanápe, kápae kare arop sios taokeyak konámp aropamp karwaok mo i konap arop yakáp napon. Am fárákáp te kar mwar saráp táman sérarrá paokopria, arop fárákápamp ninik mek kwekár i konapon. Tá Juda fákáre wae Kristeni yakáp napao kor kar ták-siria wae konapon.

¹¹ Am taknap arop fárákáp te nomo tak mo i konámp ninikan ‘Yumo tak kip’rá séria maok, am tak nap fek mani tirá paokopria maok, arop fiou kápae kareramp mér épérepí kák konapon. Taknap arop fárákapan te amo am kar takorampon.

¹² Wokwaek námoku mér tokwaeráp aropao námokuráp fi mekamp aropan ninikria arakrá sér, “Krit mekamp arop fákáre te kwekár i konapon. Tá yao pwae mekamp fir niámp kwatae kare arop yakáp napon. Tá fár tokwaerá paokoprá kokwae tákár i konapon.”

¹³ Má kar te kare karara, amo ankár fwapia mérenkria kar kárákáre fek séria, am fárákápamp ninik fwapokwap napo, Kwarén mér kare mwanapono.

¹⁴ Am fárákáp Juda firamp tékénou kar, tá nkwakwe make lo kákrá, kar kare pwate paokop i konap aropamp kar woupwi pátea wa mwanape.

¹⁵ Arop fárákápamp ninik yiki kukur kwapwe námp te, arakrá ninik i konapon: Kwaro ti-sápnámp ankank ponankorao kor yiki kukur kwapwe námpón. Aeno arop ankwap fárákápamp ninik kwatae akwap námp te, Kraiséen mér moria maok, ankwap ankank kánanke yiki kukur mono. Am te apae riteanápe, am fárákápamp ninik ntiaka námokuráp ninik yurukup i konap te ankár kwatae kare yak námpón.

¹⁶ Káran saráp sérrá, “Ono te wae Kwarén mér nampon.” Aerá sénapao maok, am fárákápao paokop nap támao Kwarén younkwe sitenap yénpé námpón. Aenapantá, Kwaro am fárákapan warákár mo kar námpón. Am fárákáp te kar ták-sir konap aropara, ankwap kwapwe kare ninik mwanap pourou mo karenono. ✧

2

Mér koumteouráp aropan sénámp kar

¹ Aeno amo te ankár koumteouráp aropan ponankor Kwaromp karwaok akwapnámp ninikan tére kípá arakrá sérampo:

² Mér arop te mánmán ént tokwae kar fáriaka mánmán mwanape. Yae-párák kare ninikria námokuráp ninik fwapnae karia taokeyakáp mwanapon.

Ankár mérnáp kwapwe kare yakápria, yonkwae touwe konap ninikan sámpea, nkwakwe make ankank korop námpan kuri kárakáre fek yakáp mwanapon.

³ Amo ankár mér koumteouan kor sénapo, Kwaro warákárnámp ninik fek paokop mwanapon. Aropan kánánkámp kar sérar mwanape. Mánmán ént fári konámp ninikao tokwae kari yak naeane. Mao te ankár wakmwaek fápárámpnap koumteouan kwapwe kare ninikan yénk mwanap tisa yakáp mwanapon.

⁴ Mao farákápria te arakrá sér mwanapon: “Yiráp poumarop, tá yiráp tárápuan kor warákár kar kip.

⁵ Tá yumokuráp ninik fwapia taokeyakria maok, yiki kukur kare yakáp kipo. Tá yiráp nap fwapia taokeyakria, yiráp poumarop, tá yiráp tárápuan kor yaewour kipo. Tá yiráp poumaropamp yae ankore mek yakáp napo maok, mér monap arop ponankor amnap ninik táman wkeria, Kwaromp karan kor wouroump mo mwanapon.” ✧

Ménki-tárápuao mwanap kar

⁶ Ankár taknámp menkou-tárápuran kor takrá séramp: Am fárákáp te ninik fwapia taokeyakáp kor mwanapon.

⁷ Amoku támao mekia akwap napo, arop fárakapao amonapaokria, nkwakwe make kwapwe kare ninik fek paokop mwanapon. Arop kar yénkrá farákáp naeria te kwataenámp kar mént farákáp kwapono. Ankár kwapwe kare ninik kour fek sarápria, yae-párak kare kar yénkrá farákámpo. ✧

⁸ Amo te ankár yae-párak karenámp karan saráp sénapo maok, am mek kwatae ninik yak námp nke mo mwanapon. Tak napo maok, yopornap arop fárakapao kor nomwan wouroump mono, amwan yopornap ninikan pwarápaé mwanapon. ✧

Kwaporok tére konap aropan sénámp kar

⁹ Amo te kwaporok tére konap aropan * arakrá sérampo: Mao náráp poukeyakáp konap aropamp yae ankore mek yakápria, ponankor nkwakwe make ankank am fárakapao warákár mwanap ninik fek tére mwanapon. Poukeyakápnáp aropao kar kwatae sénapo kor, nopok kar pwarokwaprá sér mwanape. ✧

¹⁰ Mao te ankár am fárakapamp ankank kánanke oukun sámp mwanape, mono. Mao ankár maomp karwaokria yae-párak kare tére napo maok, náráp poukeyakáp konap arop fárakapao nkea warákárria nomwan warko éréképnámp Kwaromp kar farákáp námp táman warákár mwanapon.

Nomo ankár yiki kukur yakáprá Kraisomp Yae yépék mwanámp kar

¹¹ Nomo te wae méron: Kwaro námokuráp ninik fek nomwan aropompnámp ninik te wae érik korop námpon. Aenámpara, mao te fwap ponankor koumteouráp arop warko érékép naenámpon.

¹² Kwaromp am aropomp támao nomwan Kwarén younkwe sitea paokop i konámp ninik, tá apárokamp ponankor kikiank ninik máte pwarará, ouk-oumwan má ke fek táman ankár nomo fwapia ninik kouriaka Kwaromp ninikaok saráp kwapwe kare paokop mwanámp yénk námpon. ✧

✧ 2:5: Ef 5:22 ✧ 2:7: 1 Pi 5:3 ✧ 2:8: 1 Pi 2:15 * 2:9: ‘Kwaporok tére konap arop’rá sénámp te, “Juda Tére konap Ninik” Buk 2 kware 35,36 fek nkeampo. ✧ 2:9: 1 Pi 2:18 ✧ 2:12: Ef 1:4; 1 Jo 2:16

13 Karenono, nomo Kwar Tokwaeran yépekrá yakáp nám̄p, tá arop nomwan warko érékép konám̄p arop Jisas Kraís, mao érik korop nám̄p fek te, Kwaromp mopor ntiaka wae kwapwerént korop naenámp̄on. ✧

14 Kraiso nám̄oku wampwe pwarará sumpwi nám̄p te, nomo ponankor lo kar kwe-pwar konám̄p mekamp warko yamokwapea érékép naeria ninám̄pon. Mao te nomwan yárária yiki kukarea páte nánko, nám̄okuráp arop fákáre yakáp nám̄para, nomo te ankár kárákáre fek kwapwe kare ninik fek paokop mwanám̄pon. ✧

15 Amo te ankár má kar táman koumteouráp arop fárákapan farákáp saráp yakampo. Amo mámá karwaok paokopanáponorá farákápria maok, kar ták-sir konap arop fárákapan kárákáre kor kar sánkria, am fárákapamp ninik fwapokwapampo. ✧

3

Kristenao mwanap kwapwe kare ninikan sénám̄p kar

1 Amo ankár koumteouráp aropan sénapo, Gavman fákáreramp yae ankore mek yakápria, maomp karwaok tukupria yae-párak kare tére mwanap nánap mwanapon. ✧

2 Am fárákap te arop ankwapan wouroumprá sérria kar yorowar mwanape, mono. Am fárákap te ankár porokwe fek yakápria, arop ponankoran kwapwe kare ninik fek yaewour mwanapon. ✧

3 Amo wae méron: Wokwaek te nomo kor Kwaro i konám̄p ninikan épépéripria, kar ták-sirirá paokopánko, Satano nomwan poupwékáp nánko, nomo Kwaromp mwae-páraok tukup moimpon. Aeria maok, nkwakwe make kikiánk ninik ntiá pourou fekamp ankankan warákár i konap ninikao nomwan sámp-fákeyakám̄pon. Aeria maok, nomo ankwapan kokwarokrá paokopria maok, ankwapamp ankank kikiánkrá paokopimpon. Arop ankwap fárákap nomwan yorowarrá paokop napo, nomo kor nonopok yorowarrá yakáp nám̄pon. ✧

4 Aempan maok, nomwan warko érékép konám̄p arop Kwaro nomwan nouroup kareria yaewour kwapwenám̄p ke érik koropria,

5 nomwan warko érékép nám̄pon. Mao te nomp kwapwe kare ninikan ninikria, nomwan érékép mono. Nám̄okuráp yonkwae touwe fek nomwan warko éréképám̄pon. Am takimp te nomwan yárárianánko, nomo táráp yink wourékam niamp nánko maok, Yiki Kor Spiritao nomwan wourékam yiki yak sámp nám̄pon. ✧

6 Jisas Kraís nomwan warko éréképám̄p arop térem̄p fek táman, Kwaro Yiki Kor Spiritamp ourour kárákáre nomp pourouk ponankor kwarákár nám̄pono.

7 Am takimp te Jisas Kraiso nám̄oku nomwan ninikiaka yaewourrá fwapokwap nánko, Kwaro nomwan 'Yae-párak kare arop'rá sénám̄pon. Mao nomwan yiki yak sámp mwanapria nánapi tenám̄para, nomo man méria yépekrá yakáp nám̄pon. ✧

8 Mámá kar máte kare karara, am táman kárákáre fek farákáp napo, Kwarén mérnep arop fákáre am fek ninikiaka kárákáre fek kwapwe kare ninik sámpea yakáp napo maok, am kwapwe kare ninik támao ponankor aropan yaewour naenámp̄on.

⁹ Aeno nkwakwe make moumountukri ninik kákákrá kar yorowar, tá tékénouamp e kouroumprá, tá yoporrá, lo karan saráp kákkarrá yorowar fupukumprá paokop nap te, amo ankár am mek nke kwapono, pwarampo. Nomo te wae méron, am te nomwan yaewour nánko, kwapwe kare ninikaok paokop mwanámp pourou mono.

¹⁰ Arop siosomp ankárankamp ninik fek yakáp nap tirá pipirikirrá párakop nánko te, amo ankár maomp ninik ankárank por; tá anánk por; arake fek fwapokwap napo, waráp kar wa mo nánko te, man younkwe mwaek pwarampo. ✧

¹¹ Amo te wae mér napon: Am taknámp arop te mwae kup kare pwarará, korokore mwaek akwap námpara, námokuráp kwatae ninik támao waeman man kot naenámp. ✧

Pwarnámp kar kánanke

¹² Nánkár wakmwaek te Artemas ni, Tikikus ni, man sámp-kérép nanko te, amo te koupour ononampok taun Nikopolis mek koropampo. Ono 'Oowi tokwae korop nánko, ént tokwae námp fek te Nikopolis mek yak nanamp'rá sériamp támaono. ✧

¹³ Amo te lo mérnámp arop Senas ntiaka Apolosén fwapi taokeyakampo. Amo te ankár am arop yawor mwae akwap nenep ankank moantá, yaewourampo. ✧

¹⁴ Tá nomp koumteouráp arop te fwapia méria kárákáre fek téreteria maok, ankank ankwapmwaek tank nánko, monap aropan yaewour mwanapon. Takria maomp Kristen yakáp nap te yaoao ki tanknámp niamp mo, kwa-porok yakáp mwanape. ✧

¹⁵ Arop ponankor onont yakáp napao, amwan 'Gude'rá sénap kar sámp-kérép napon. Aeno amo kuri yinomp 'Gude'rá sénámp má yinomp tampokamp Kristen nouroupén sérarampo.

Ono ninik namp te, Kwaro yumwan ponankor námokuráp ninik fek yaewourria yumont yakanoria nampon.

Polo Filemonomp^{or} Kumwimp Pas Mekia Akwapnámp Kar

Jisas pok tenánko, 32 yopwar niamp arake fek Polo Rom mek kalabus mek yakria, mámá pas Filemonomp^{or} kumwimpon.

Filemon te Kolosi mekamp kápae kare ankankráp Kristen arop. Maomp kwaporok tére konámp arop e te Onesimus. Am tére arop te Filemonomp nap pwarará, farákapea Rom mek akwapea Polén kikipia maok, Polo man yaeworánko, mao Kristen.

Polo pas kumwia Filemononámpok méntér sámp-kérépria sérrá, 'Onesimus te wae Kristeni námpara, man yopori kwapono. Warko warámpamp'rá sérimpon.

¹ Filemon e! Ono Pol onan Krai Jisasomp tére nanko fákapea pap napon. Nomp nánae Timoti yino waráp por má pas má kumwiaka, sámp-kérép re. Amo te yinont ankáránkamp tére konap nouroup kwapweno.

² Yino yinomp antáp Apiampor kor; tá Arkipusomp^{or} mént kumwia sámp-kérép re. Arkipuso kor mao te yinont soldia yakria, Satanén yorowar i konámpono. Yino kumwi nemp máte sios waráp nap mek néntép konap, maomp^{or} kor kumwi nempon.

³ Yinomp ninik te nomp Kwar Naropwar ntiaka Jisas Krai Tokwae Karao yumwan náráp ninik fek yaewouria nepo, yumo yonkwae porokwe yakápenkria nempon.

Polo Filemonén Kwarén 'Aesio'rá sérimp kar

⁴⁻⁵ Ono wa nanko, amo ankár Jisas Tokwae Karan méria mént kari yakria Kwaromp arop fárákapan kor ponankor nounouroup napantá, kápae kare por kar toropwapnamp ke fek te, amwan ninikria onomp Kwarén waráp e séri ko, 'Aesio'rá sér i konampon. ✧

⁶ Amo te yinont fearámpá yak napara, ono Kwarén sénanko, amwan am mér kwapwe sánk nánko maok, amo nomp Krai Jisasomp ankank kápae kare kwapwe kare sámp konámp mér nanapon. ✧

⁷ Amo te ponankor Kristen fárákapan nouroup kareria, am fárákapamp ninik mek kárákare sánk napon. Aenapantá ono táman warákára waeriaka onomp ninik porokwe kare fek yak námpon.

Polo Filemonén 'Warko Onesimusén warámpamp' rimp kar

⁸ Ae namp kwamp maok, ono arakrá ninik nampon: Tá kare, nomo énénkér Krai somp^{ara}, ono fwap tae fek 'Takrá téreampo'rá sénae nampan maok,

⁹ nomo aropomp ninik fek yae-párak kare yak konemp kwamp, ono amwan sánánkar porokwe fek sér rae: Ono Pol, ono te waeman Krai Jisasomp térerá koropea, mér pourou nanko fákapea páte napon.

¹⁰ Aenapara, ono kalabus mek yakria Onesimusén Kwarén méranoria farákáp nanko méria, am fek onomp táráp niamp námpon. Aenámpantá ono amwan 'Man aropompamp' ria sér rae. ✧

¹¹ Wokwaek kar mao te fwapiaka waráp tére tére moimpon. Aeno oukoumwan te mao fwap nomwan yaewourrá waráp tére, onomp tére makria kwapwe kare tére naenámpon.

¹²⁻¹³ Ono Kwaromp Kwapwe Kare Kar farákáp nanko, onan fákapea páte napo yakria maok, amoku wonae fik yakria onan yaewour nanapan panek yak napantá, nopok Onesimuso onan yaewourano ninik nampan maok, warko amonapok sámp-kérép nampao maok, ono man yonkwae touwe tokwae méntér sámp-kérép nampono.

¹⁴ Aeno ono warámpá yak naenampao maok, nánkár waráp ninikan apaerá sénap wa naeria namp kwamp, man taokor moi nampono. Ono te amwan mao kánámpár onont mapek yará onan yaewouranoria kárákáre mono. Onomp ninik te amoku waráp kwapwe kare ninikaokria tak naeria te tak nanapon. ✧

¹⁵ Onesimus te amwan fae tákáre ke fek pwara námpon. Aeno oukoumwan te amo warko warámpea napo, ankár amont yaká yak naenámpon.

¹⁶ Oukoumwan te amo man kwaporok tére konámp arop saráprá niniki kwapon. Kare, mao te waráp kwaporok tére konámp aropao maok, waeman Kristen kare námpara, oukoumwan te nomp nánae kare námpono. Aenámpara, amo man warákár karampo. Ono man nke namp te, onomp nánae kare niamp nángo, ono man nouroup kare nampon. Aeno ono mér namp te, maomp tére, tá Kraisonsmp yak námpek fek waráp nánae kare ara, amo fwap man nouroup kareria warákár tokwae nanapon.

¹⁷ Amo te nomo fearámpea yarákrá Kraisonsmp tére konemponoria ninik nap kwamp te, amo onan i konapnámp taknámp Onesimusén kor warko warámpampo.

¹⁸ Aeno mao amwan kwatae ninik, tá amwan nopok sánk naenámp yak nángo te, am ankank onomp e fek pwate napo, nánkár ono nopok sánk nanampon.

¹⁹ Ono Pol onokump yae kor fek mámá 'Onoku nopok sánk nanamp'rá sénamp kar mámá kumwi nampono. Ono wokwaek amwan yaewouri namp fek onan nopok amoku kareao onan sámp nanapan maok, ono am fek te sér mo nampon. ✧

²⁰ Onomp nánae e, amo wawae! Kraisonsmp arop yak nempara, ono Tokwae Karamp e fek sér rae: Onesimusén warámp napo, ono am ninik fek warákárriaa yonkwae tikip nanampono.

²¹ Ono wae mér nampono, amo fwap má sénamp kar ampaok tére nanaponoria namp kwamp, waráp por má pas má kumwi rae. Ono waeman mér kar nampono, ono amwan sénamp ninik máte amo takrá tére napo, akwapea tokwae karia kwapwe kare kare naenámpon.

²² Aeno ono ankwap kar sénae: Ono ninik namp te, yumo Kwarén sénapo onan warko yumonapok sámp-kérép nángo, koropea yumont yak nanampono. Aenanampara, ono amont yak nanamp nap aokore nánapia pwa-teampo. ✧

Ankwap fárákapao 'Gude'rá sénamp kar

²³ Epafras kor amwan 'Gude'rá sénámp te, yinan Krai Jisasomp tére fek fákapea napo, yino énénkér yak nempon. ✧

²⁴ Yino tére konámp arop ankwap fárákap Mak, Aristarkus, Demas, Luk, máamá aropao kor amwan 'Gude'rá sénapon. ✧

²⁵ Ono ninik namp te, Jisas Krais Tokwae Karao yumwan ninikia yiráp waempént yak naenámpo.

Hibru Firampor Kumwimp Pas Mekia Akwapnámp Kar

Nomo mǎmá pas kumwinámp arop te mér mono. Arop ankwap fǎrákap te Polo kumwi námponrá nínik napon. Judamp kar te ‘Hibru kar’rá sér i konapara, am fǎrákapan kor ‘Hibru arop’rá sénapon.

Am te Jisas pok tenánko, 35 yopwar niamp arake fek mǎmá pas kumwi nap te, Juda mekamp Kristen ankwap fǎrákap arop fǎrákapaó sǎmpá yampourou napo, Kristen yakápnap pwar mwaria napan yaewourrá kumwi napon.

Mǎmá buk fek sénámp te, wourékam kontrak Jisaso yoroi námp te épi kontrakan kámákár akwap námpon. Am te ará: Jisasomp e te ensel fákáreramp eran kámákár akwap námpon. Tá Kraisomp tére te Mosesomp téreran kámákár akwap námpon. Tá Jisasomp pris tére te wokwaekamp pris fákáreamp téreran kámákár akwapria ankár yaká yak námpon. Wokwaekamp pris fákáreramp ofa te nape firan kǎpae kare por ofa i konapon. Aeno Jisasomp ofa te námokuráp pourouran ofa sánkeanánko, am ofa te ankár arop ponankoram-por yaká yak námpon.

Tá mǎmá buk fek ankwap kar sénámp te, Jisasén mér nap am te ankár fwapia kǎrákáre fek sǎmp-fákeyakáprá ‘Jisasén tokor samp-tukupenk’rá sénámp.

Kwaromp Tárápao nomwan kar sápnámp kar

¹ Kwaro wokwaek kar kǎpae kare por tá kǎpae kare nkwaekwe make nínik fek nomp appeyaenápén profet fákáreramp top kor feknámp kar sánkámpon.

² Aeno oukoumwan mǎmá ke fek wae pwar naenámp yae fek te, Kwaro náráp Tárápamp top kor fek nomwan kar fǎrákáp námpon. Kwar te wokwaek kar Jisasomp yae kor fek apár ntia yámar yoroia pwarará, ankár am Táráp námoku am ankank ponankor sǎmp naenámpria nánapi pwara námpon. ✧

³ Táráp te Kwaromp wae tokwae ara, nomp pourouk wae tákapa wae námp te, mao ankár Kwar niamp kareno. Maomp kar te kǎrákáre korara, kǎpae kare ankank te ponankor ti-fákeyak nánko, am yakápnap puri fek yakáp napon. Mao te arop kǎpae kareamp kwatae nínik tirá épéria, maomp yiri fek yárariaka yiki kukarrá kákea pwatea, narek karaoki yaknámp King Tokwae Karamp yae-párák mwae tank námpon. ✧

Kwaromp Táráp ensel fákáreran kámákár akwapnámp kar

⁴ Naropwaro náráp Tárápan sánknámp e te kwapwe kareria ensel fákáreramp eran kámákár akwap námpon. Aeria mao námoku tokwae kari yak nánko maok, ensel fákáre te maomp yae ankore mek yakáp napon. ✧

⁵ Wokwaek kar Kwaro námokuráp Buk fek náráp Táráp táman sérrá, “Amo te onomp Tárápono.

Oukoumwan te ono waráp Naropwar yak nampono.”

Tá warko arakrá sér,

“Ono maomp Naropwar yak nanko,

mao onomp Táráp yak naenámpono.”

Aeno Kwar te ensel ankwapan makeniamp kar sérimp nie? Mo karono. ✧

6 Mao náráp Táráp ankárank apárok sámp-kérépámp ke fek te Kwaro arakrá sérimpon:

“Kwaromp ensel fákáre ponankor te ankár man lotu mwanapono.” ✧

7 Kwaromp Buk fekamp kar ankwapao ensel fákáreramp térean arakrá sér, “Mao te náráp ensel fákáreran ouwi mirínk niampí pap konámpono.

Mao te náráp tére aropan yaomwi yurunknámp fupukur pokrá kák konámpono.” ✧

8 Aeno Tárápan te arakrá sér:

“Kwar e! Amo te yaká yak konap kingono.

Amo te kounteouráp aropan yae-párak kare ninik fek saráp taokeyak konapon.

9 Amo te kwapwe kare ninikan saráp warákárria maok, kar ták-pwar konap kwatae ninik te amo warákár mo kare napon.

Aenapria maok, waráp Kwar námoku amwan warákár nanap wel kwarákár tenánko, waráp ankwapyaewarápén kámákarea narek e tokwaeráp arop niampí yak napon.” ✧

10 Tá Kwaro Tárápan warko arakrá sér,

“Tokwae Kar e! Wokwaek kar te amo mámá apár yoroia napo kárakáre yak námpon.

Tá amoku waráp yae kor fek yámar me yoroiaapon.

11 Yámar me ntiaka apár te moyak naenámpon.

Aeno amoku kare te yaká yak nanapon.

Yámar me ntiaka apár te warko ponankor waempyam épi niamp araknámp moyak naenámpon.

12 Nánkár amo am ankank aropao waempyaman i konámpnámp araknámp, yoropwarápia paprá, arop warko waempyam wourékam sámp konámpnámp araknámp amo wourékam yoro nanapon.

Aeno amoku te warko tékénou mono, ankár taki yak nanapon.”

13 Wokwaek kar Kwaro Tárápan sérrá,

“Amo te onomp yae-párak mwaek tank napo maok, nánkár wakmwaek ono amwan yoporap arop te waráp yae ankore mek párapop tenanampon.”

Aeno Kwar te mae ke fek ensel ankwapan make pourouráp kar sérono? Ankár mo karon. ✧

14 Ensel te wunéri mwarria Kwaromp tére konapono. Kwar warko érékép naerianámp arop fárákapan yaewouranáponoria am ensel fákáreran tirá kérép konámpono. ✧

2

Kwaro nomwan warko érékép námp te tokwae kar ankankono'rá sénámp kar

✧ 1:6: Lu 2:13-14 ✧ 1:7: Sng 104:4 ✧ 1:9: Sng 45:6-7,10-12; 102:25-27 ✧ 1:13: Sng 110:1

✧ 1:14: Sng 91:11; Ap 12:7

¹ Jisaso Kwaromp ninik farákáprá sénámpara, nomo oukoumwan am kar wawia méria am karaok paokop mwanámpon. Nomo fwapia wa moitea ankwap ankankan ninikria poporokwenáprá panek tukup mwareano.

² Wokwaek kar Kwaro nomp appeyaenápn enselomp top kor feknámp kar sánkámp te, am kar oukoumwan kárákáre yak námpon. Aenámpan maok, arop ponankor am kar ták-sirarea, am fek touwe kwatae sámpapono.

³ Aeno oukoumwan Kwaro nomwan warko érékép naeria tére námp te tokwae kar ankankono. Aenámpara, nomo am Kwaromp térean younkwe mwaek sirarea paokop námp te, nomo te mokopia Kwaromp yonkwae pwarámp wouroukoup mwanámpon? Tak mwanámp pourou mo karono. Manénkir te Tokwae Karao námoku nomwan warko érékép naeria, kar farákápn námpon. Tá maomp kar wawinap arop farákapao nomwan arakrá sér, “Mamá kar te waeman kare karono.” ✧

⁴ Kwaro náráp Tárápamp kar am te kare karonoria yéknép námp te ará: Koumteouráp aropan nkwakwe make kárákáre yororo, tá Yiki Kor Spiritamp ourour námoku niniknámp puri fek yéknimpon. ✧

Jisas te nomwan warko éréképnámp arop ankárank támaono'rá sénámp kar

⁵ Nomo wourékam apár Kwaro wakmwae yoro naenámpria ninik námp kwamp te, nomo wae mér, Kwar te ensel fákáreran am apár taokeyakápn mwanapria pap mono.

⁶ Wokwaek kar arop ankárankampao Kwaromp Buk fek arakrá sérimpon: “Arop yino te apae ankankanánko, amo yinan ninik i konapon?”

Yino te kánanke kwatae te, apaeritea amo yinan yae-párák kare taokeyak konapon?”

⁷ Amo yinan yoroi nap te, fae tákáre ke fek saráp ensel fákáreamp yae ankore mek kák nanampria niapon.

Aeno wakmwae amo yinan narek paprá, kárákáre sáприя, e tokwae sápn napon.

⁸ Amo te yinan amo yoroinap ponankor ankank taokeyakápn mwanapria nánapi pwara napon.”

Mamá kar ‘Kwaro kápae kare ankank aropamp yae ankore mek kák tenápn'rá sénámp te, nomwan arakrá yéknép námpon: Mao te ankwap ankárankamp ankank maomp yae ankore mek yak mo, kwaporok yakanoria pwar mono. Aeno ponankor ankank maomp yae ankore mek yak námp te nomo oukoumwan nke mo námpon.

⁹ Aeno nomo te Jisas e tokwae sámp námp wae nke námpon. Mao ankank kápae kare taokeyak námpon. Manénkir mao apárok ékia yakámp fek te, fae tákáre ke fek enselomp yae ankore mek yakámp te, Kwaromp aropomp yéknéприя, ponankor koumteouráp aropan ér-pwarará, sumpwi nanampria ninámpon. Am touwe sámpea sumpwi námp fek táman Kwaro man narek papria, kárákáre tokwae ntia e tokwae sánk námpon. ✧

¹⁰ Kwar te mao támao námoku yoroinámp ponankor ankank fi korara, maomp ninik te náráp tárápu yámar mek éréképá pokeanáno, yae-párák kare yakápn mwanaprianámpon. Kwaromp ninik te Jisas numwar touwe sámpeanáno, am touwe sámp námp támao, koumteouráp aropan warko

éréképnámp kwapwe kare kare arop yakanorianámp. Am Kwaro takimp ninik te yae-párák kare ninikono. ✧

¹¹ Nomo te wae mér námp: Ponankor kounteouráp aropan yiki kukarrá pap konámp arop, ntia am yiki kukur kare yakápnap arop te méntér ankáránkamp Naropwaromp tárápunono. Aenapantá maok, Jisas te pwarápae mono, ankár 'Onomp nánaeou'rá sénámp. ✧

¹² Kwaromp Buk fek yaknámp kar te ará: "Ono onomp nánaeou fákáre koupoukour napo, am ou mek 'Amo te arak i konapono'rá farákápriaka waráp e sakap nanampon." ✧

¹³ Kwaromp Buk fek sénámp kar ankwap te ará: "Amo 'Nanam'rá séri nap táman fwap tak nae raponria mér nanampon." Tá warko sérrá, "Ono te Kwaro onan ti-sápnámp tárápunt máyak nampon." ✧

Jisas nomwan yaewour nanampria arop arákarámp kar

¹⁴ Am tárápu Jisas sénámp te kounteouráp arop fárákap táman námp. Aenámpara, Jisas kor arop arákarea, am fárákap niampimp te, mao fwap sumpwiaka kounteouráp aropan surumpwirá kák konámp kárákare tokwæráp Satanén kwatae pap nanampria nimpon. ✧

¹⁵ Kounteouráp arop sumpwiantá apá tirink nap te, kápae kare por máma apár mek yakáp napo, am fárákapamp apá támao nángo, Satanomp fákápá kák tenámp mek yakápiapon. Aeapan maok, Jisas sumpwimp te am fákápá yakápnap mekamp érékép naeria nimpon.

¹⁶ Karenono, mao wokwaek téremp te ensel fákáreran yaewour naeria tére mono. Mao sumpwi námp te Abrahamomp appeyaenápén yaewour naeria nimpon.

¹⁷ Náráp nánaeounáp fákáre nomwan yaewour naeria námpara, ankár arop nomo niamp make kare yakria maok, Pris Tokwae yakriaka Kwaromp tére námp. Takria maok, arop aropomprá, tá ankár yae-párák kare tére nángo maok, kounteouráp aropamp kwatae ninik tirá épér naenámp.

¹⁸ Mao námoku Satano poupwekápnámp touwe sámprá kwe-pwarari námpara, fwap aropan kor Satano poupwekáp nángo, sámnpap touwe fwap yaewour naerámp. ✧

3

Jisasomp kárákárerao Mosesomp kárákáre kwe-pwarnámp kar

¹ Kristen ankwapyae fákáre, Kwaro yámar mek yakria yumwan kor wumwiri námp. Aenámpara, yumo fwapnae karia Jisasén ninik kour kip. Mao te aposel, Pris Tokwae Kárra, nomo man méria maomp e érik sér i konámp. ✧

² Kwaro man máma tére sánkeanánko, Kwaromp karwaok kar námp te, wokwaek Mosesén kar sánkánko, mao kounteouráp arop ou mek Kwaromp nap niampi yakria, téremp niamp wuri popwar námp.

✧ 2:10: Hi 5:8-9 ✧ 2:11: Mk 3:35 ✧ 2:12: Sng 22:22 ✧ 2:13: Ais 8:17-18 ✧ 2:14: 1 Jo 3:8

✧ 2:18: Mt 4:1-11; Hi 4:15 ✧ 3:1: Hi 4:14

³ Aeno nomo te wae mér námpon: Nap tinámp aropamp e te tokwae karria, napamp eran kámákár akwap námpon. Taknámp Kwaro Jisasén sánknámp e tokwae te Mosesomp e tokwaeran kámákár akwap námpon.

⁴ Ponankor ankákárank nap te waeman aropao tére napon. Aeno Kwaro námoku maok ankank ponankor yoroimpon.

⁵ Moses te Kwaromp tére arop niámp, mao ankár Kwaromp karwaokria Kwaromp nap mek térempón. Aeria Kwaromp arop fákáreran Kwaro wakmwaek sénaenámp karan farákápámpón. ✧

⁶ Aeno Kraís te Kwaromp Tárápara, Kwaromp karwaok yae-párak kare téteria Kwaromp kounteouráp arop maomp nap mek yakáp napan taokeyak námpon. Táte nomo kápae kare por man kárákáre fek méria warákárria Kwar Tokwaeran yépekrá yakáp námp te, nomo kuri Kwaromp nap niampi yakáp námpon. ✧

'Anepér sámp mono'rá sénámp kar

⁷ Nomo te Kwaromp kounteouráp arop fi yakáp námpara, arop Kwaromp Buk fek Yiki Kor Spiritao ninik sánk nánko, kumwinámp kar man nomo fwapia wa mwaro:

“Yumo oukoumwan Kwaromp Kar wa nap kwamp te,

⁸ yumo te wokwae yakápap

Israel arop fárákapaioiápnámp araknámp

yiráp ninik fákapea kárákáre kwapono.

Kwaro sérrá,

‘Am fárákap te arop yak moap apárok yakáприя onan mokopon nke mwarria onomp kar ták-siriápon. ✧

⁹ Am apár mek yiráp appeyaenápo kor 40 yopwar fek

ono kápae kare ankank térieriaka

am fárákapan yaewouranko nkeapao maok,

Kwaro nomwan yopor te mokepéan nke mwar ritea

sokororá paokopiápon.

¹⁰ Aeapantá maok,

ono ankár am kounteouráp aropan te

yopor yonkwae pwarámpa waeria maok, sérrá,

‘Ankár ono sénampaok pwarará

onomp ninikaok paokop mo napantá,

¹¹ Ono yopor yonkwae pwarámpa waeria maok,

am fárákapan arakrá sénampon:

Kare kar narekampráp yumo te

onomp anepér mwanap némpouk te tukup mo karenono!’ ” ✧

Nomo kor Israel fákáreaoi napnámp taknámp kar ták-sir mwareano

¹² Kémpiyae tárápu, yumo te fwapia mér kip: Takria yumo ou mekamp ankárankao maomp ninik mek kwatae ninik yak nánko sámpria, yiki yak konámp Kwarén younkwe sirarea Kwarén mérnámp ninik pwar naeane.

¹³ ‘Oukoumwan’ yak nánko, nomo kor ‘Oukoumwan’rá sér i konámp kumur méntép yumo ankár nonopok yaewourria kárákáre nénk kipo. Takria, yumo ou mekamp ankwap ankárankampan kwatae ninikao man poupwekáp nánko, maomp ninik kárákáre nánko, Kwarén mér mo naeane.

14 Nomo wokwaek kar méri nám̄p te ankár oukoumwan kor am mér te kárakáre fek sám̄pea yakáprá tukupea sumpwinám̄p ke fek mwanám̄pon. Nomo takria te, nomo ankár Jisasomp koumteouráp arop kare yakáp nám̄pon. ✧

15 Ono manénkir sérinamp kar táman warko Kwaromp Buk fek arakrá sénám̄pon:

“Yumo oukoumwan Kwaromp kar wa nap kwamp te, yumo te wokwaek yakápap

Israel arop fárakapaoiapnám̄p araknám̄p yiráp ninik fákapea kárakáre kwapono.” ✧

16 Wokwaek kar te apae arop firao Kwaromp kar wa napao, am kar ták-sirariapon? Am te Moseso Isip mekaman éréképea akwapám̄p arop ponankor támao takiapon.

17 Kwaro 40 yopwar fek yopor yonkwae pwarám̄prá akwapám̄p te wan-imp̄on? Am yopor yonkwae pwarám̄pám̄p te kwatae ninik fek yakápap koumteouráp aropan nánko, am fárakapao faokorapo, maomp yákáre te kwar mwar mek tankápám̄p te, Kwaro am fárakapan saráp yopor yonkwae pwarám̄pám̄pon.

18 Kwar te wan ‘Onomp anepér mwanap némpouk tukup mwanap pourou mono’ ria fou e séri nám̄pon? Am Kwaromp kar ták-pwarnap koumteouráp arop fi támanimp̄on. ✧

19 Aenám̄p te nomo wae mérono: Am fárakap te Kwarén mér mo kare napara, am fi kor fek táman Kwaromp anepér mwanap némpouk te ankár kare kar yink mo karenono.

4

Kwaromp koumteouráp arop anepér sám̄p mwanap kar

1 Kwaro ‘Yumo te ono yaknamp anepér mwanap némpouk korop mwanap’ rinám̄p kar te oukoumwan máyak nám̄pon. Aenám̄para, nomo ankár apáp mwanám̄pon. Takria Kwaro nke nánko, yumo ou mekamp arop am mek akwap moantáno.

2 Nomo wawinám̄p Kwapwe Kare Kar máte, wokwaek Israel firao wawiap niampon. Aeapan maok, am fárakap te wa mwar waria maok, Kwaromp kar te karenoria mér moiapon. Aeapara, am fárakapao wanap Kwapwe Kare Kar te man yaewour moiapon.

3 Oukoumwan te Kwarén mérnám̄p arop nomo te fwap am anepér mwanap némpouk tukup mwanám̄pon. Wokwaek Kwaro am némp táman námwan mér monap aropan sérrá,

“Ono yopor yonkwae pwarám̄pria fou e sénampono:

Ono yaknamp anepér mwanap némpouk korop mo karenono.”

Am takrá sénám̄p te, námokuráp anepéran sénám̄pan maok, mao máma apár yoroia pwarará te, warko tére naenám̄p yak moiapon. ✧

4 Kwaromp Buk fekamp kar ankwap ‘Fákánek yae’rá sénám̄p te, Kwaro am fákánek yae fek mao térea pwara nám̄p nkea am yae fek anepérimpon. ✧

5 Am kar manénkir nomo nke nám̄p te arakrá sénám̄pon:

“Am fákáre te ono yaknamp anepér mwanap némpouk te ankár yink mo karenono.”

⁶ Ankwap fárakap te fwap maomp anepér i konap némpouk yink mwanapon. Aeno koumteouráp arop ankwap fárakap wokwaek Kwaromp Kwapwe Kare Kar wawiapao ták-siri nap te, am fárakap te am némpouk tukup mo karenono.

⁷ Am fárakap sokororá paokopria kwar saráp mek faokor tenapo, kápae kare yopwar akwapeanánko maok, Kwaro King Devitén yink mwanap yae ankwap ‘Oukoumwan’rá sénámp kar farákápámp te nomo wae sérinámp niamp támaono:

“Oukoumwan yumo Kwaro sénámp kar mámá wa nap kwamp te, yiráp ninik fákapea kárakáre kwapono.” ✧

⁸ Wokwaek kar Josua am arop fárakapan am apár mek anepér sánkearánko te, Kwaro Devitén warko wakmwaek yae ankwaprá sér mono.

⁹ Aempara nomo te wae mér námpon: Nomo anepér mwanámp te oukoumwan yak námpon. Am te Kwaro fákánek yae fek anepérimp niamp.

¹⁰ Nomo wae mér námpon: Arop Kwarént maomp anepér i konámp némpouk yoump námp te wokwaek Kwaro náráp tére pwarará anepérimpnámp taknámp, mao kuri náráp tére pwarará anepérámpon. ✧

¹¹ Nomo ankár am anepér i konap némpouk tukup mwaria te, ankár tére kárakáre mwanámpon. Takria arop ankwap ankárank wokwaekiapnámp taknámp kar ták-sir konap ninikaokria am mek yoump mo naeane.

¹² Kwaromp kar te yiki yak námpara, tére kárakárerá yak námpon. Am te énénkér mwaek wiráp bainat wiran kámákár akwap námpon. Am Kwaromp kar te aropan faropea mek karaok akwap konámpon. Aenánko maok, waemp ntia ninik mek kukkwaraoikia yae ke me mwaek, pu kwaráp kor me mwaek worépámp rá akwap konámpon. Aenánko maok, nomo nomp ninik mekamp ankank ponankor mér i konámpon. ✧

¹³ Kwaro nke námpp fek te, námoku yoroinámp ankank te ankwap ankank ankárank mek yak mo karenono. Ponankor ankank te Kwaro nke námpp fek érik karaok yak námpon. Kwaro saráp nomp ninik ponankor yurukup naenámp. ✧

Jisas te nomp Pris Tokwae’rá sénámp kar

¹⁴ Nomo te wae nomp Pris Tokwae mao yakria yámar mek mek karaok Kwaromp wonae fik youmpá yak námpon. Mao te Jisas, Kwaromp Tárápono. Nomo Jisasén mér námpp farákáprá sér i konámp te ankár kárakáre fek sámpea paokop mwanámpon. ✧

¹⁵ Nomoku mwar te kwatae ninik kwe-pwar mwanámp kárakáre te mo námpara, am nomp Pris Tokwae támao fwap nomwan aropomp naenámp. Am te apaeritea námpanápe, nomwan ponankor nkwakwe make ninik korop námpp te, man kuri wae tak námpan maok, mao te kwatae ninik moimpon. ✧

¹⁶ Aenámpara, nomo fwap Kwaromp wonae fik tukupria apáp mo, fwapono. Am arop te aropomp i konámpara, nomo maonámpok tukupria te, mao nomwan yonkwae touwe námpp nke mwanámpon. Tá nomo apae ankankan ninik tokwae nángo te, mao nomwan námokuráp ninik fek yae-wour naerámpon. ✧

5

Pris Tokwae Jisas nomwan warko érékép naenámp pwinámp kar

1 Ponankor pris taokeyakáp mwanap arop yoroi pap konap ninik te ará: Kwaro arop ankárank warámpea, man maomp térieria koumteouráp aropan yaewour naenámp arop yoroi pap konámpo. Pris taokeyak konámp aropamp tére te nkwakwe make ankank Kwarén kwaporok nénk, ta kwatae ninik tirá épér naenámp nkwakwe make ofa nénk konámpo.

2 Am arop námoku kwatae ninikráp aropia kárakáre yak mo námpara, mao te arop fárakap mér moráp, tá Kwaromp mwae kup pwarnap arop fárakapan sánankar porokwe fek yaewour naenámpo. ✧

3 Tá am arop námoku támao porokwe námpara, mao koumteouráp aropamp kwatae ninikan Kwarén ofa sánkria maok, námokurápan kor mént sánk naenámpo. ✧

4 Am pris taokeyak konámp arop te e tokwaerápara, arop ankárankao námokuráp ninik fek am tére mono. Kwaro wokwaek Aronén wumwiria am tére sánkámpnám taknám wumwiria sánk nángo maok, am tére sámp konámpo. ✧

5 Kraiso kor take. Mao námokuráp eran narek papria pris taokeyak konámp arop yak mono. Kwaro námoku man am téreaeria pap námpon. Kwar te arop ankwapan sér mono, man saráp arakrá sér, “Amo te onomp Tárápono. Oukoumwan ono te waráp Naropwar yak nampono.” ✧

6 Ankwap fek kuri Kwaro sérrá, “Amo te ankár Melkisedeko yakámpnám taknám pris yaká yak nanapon.” ✧

7 Wokwaek kar Jisas apárok arop yakámp fek, mao Kwarén kar toropwapámp fek te, mao námwan warko warámp nángo, sumpwi mo nanampaoenria méria, Kwarén kárakáre fek kar toropwapria tékén wumwirá éma waempon. Mao te námokuráp ninik wampwe pwarará, Kwaromp yae ankore mek yak námpara, Kwaro maomp kar wawimpon. ✧

8 Jisas te Kwaromp Tárápao maok, mao touwe sámpámp te, am ninik támao Kwaromp karwaok tukup konap yénkép námpon.

9-10 Amnám támao, ankár Kwaromp karwaok naenámp arop ankárankamp kare yak námpon. Aenámpantá maok, Kwaro man sérrá, “Amo te Pris Tokwae Melkisedek yakámpnám taknám yak nanapon.” Aerá sérianánko, mao te náráp karwaoknap koumteouráp aropan warko éréképeanánko, yae-párak yakápi-yakáp mwanap arop yak naenámpo.

Nomo te épér morok táráp kánanke niampi yakáp mwareano

11 Jisas ntia Melkisedekomp kar kápae kare yak námpan maok, yino yumwan sér mwarianámpao, yiráp ninik épérép napantá yino mamá kar fi yumwan yénkép mwanámp pourou mo námpon.

12 Kápae kare ke akwap tenánko, yumo fwap wae tisa yakáp mwanapan maok, mo napon. Yiráp ninik te oukoumwan sik napara, yumwan arop ankwapao Kwaromp kar wourékam Kristenén farákáp konap niamp fek warko farákáp mwanap námpon. Yumo te oukoumwan kárakáre fir fár mwanap pourou mo napara, moman saráp fánapon. ✧

✧ 5:2: Hi 4:15 ✧ 5:3: Wkp 16:6,24 ✧ 5:4: Lo 28:1 ✧ 5:5: Sng 2:7; Hi 1:5 ✧ 5:6: Sng 110:4; Hi 7:1,16-17 ✧ 5:7: Lu 22:40-44 ✧ 5:12: 1 Ko 3:1-3

¹³ Nomo te waeman mér námpon: Kápae kare arop mom mwar fánap te oukoumwan épérmou tárápu niampi yakáp napara, yae-párak kare ninik, tá kwatae ninik fwapia mér mo napon.

¹⁴ Aeno kárakáre fir te arop wae méri yakáp napao fári konapon. Am taknap arop fárakap te waeman námoku ninik kour sámpea nkwakwe make tére mwanap ninik mek kákrá, kwataenámp ninik mér, kwapwe kare ninik mér i konapon. ✧

6

Nomo Kwarén mér nám fwapia kárakáre fek sámpea paokop mwanámp kar

¹⁻² Nomo te Kraisomp manmékir wawimp kar kánanke táman saráp sérar mwareano. Nomo te ounpwaran kápae kare por yimp saráp yakáp konap niamp mwareano. Nomwan yiki yak mo i konámp wokwaekamp ninik te ankár younkwek pwararea maok, Kwarén mér i konap ninik, tá nkwakwe make ént mek nérrá kák konap kar, tá arop ént mek nérrá pourouk yae pap konap ninik, tá sumpwianámp arop warko fárámp naenámp kar, tá kwatae ninik fek yakápnap arop fárakap kotiaka fákapea yaká yakáp mwanap kar, ará kar táman saráp farákáp mwareano. Oukoumwan te nomo ankár Jisasén mér kateria am kar te kámá-pwarará mér kárakárean farákáp konap kar fek farákáprá tukup mwanámp.

³ Kwaro nomwan am takenkrianánko te, am te pwararea maok, nomo ankár Jisasomp kárakáre kor kar farákáp mwanámp.

⁴ Arop ankwap fárakap te waeman Kwaromp wae kwapwe sámpría, tá yámar meknámp koropnámp kwaporok sánknámp fir niamp sámp, tá wae Yiki Kor Spirit sámp napara, am arop fárakap warko Kwarén younkwe sánk nap te, warko Kwaronámpok koropria kwatae ninik younkwek sir mwanap mwae kup yak mo kareno.

⁵ Am fárakapao Kwaromp kar te kwapwe karenoria wae mér napon. Aeria Kwaro arop ponankor nánkáráp taokeyak naenámp kárakáre tokwae kwapweran wae mér napao maok,

⁶ Kwarén mér nap pwarará kwatae ninik fek tukup nap te, warko kwatae ninik pwarará, Kwaronámpok arákarrá korop mwanap mwae te yak mono. Am fárakapao taknap ninik te Kwaromp Tárápan warko yaopwae poroko-pramp fek pukup napo, arop ankwap fárakapao man nkea wouroump nap niamp napon. ✧

⁷ Kápae kare por warákam ék saráp yak nánko, apár porokwe kwapwe nánko maok, am apár mek aropao yopwar yororia fir yoro napo, kápae kare tankápría maok, arop yaewour i konámp. Am tak námp te, Kwaro am apáran kárakáre sánk nánko námpon.

⁸ Aeno nkwakwe make paok wi, tá fok kápae forokornámp apár te Kwaro nke námp fek am apár te kwatae námpara, yae amp mono, Kwaro sénánko, koupour kar yaomwírao fánaenámp.

⁹ Kémpiyae tárápu kare, oukoumwan yino yumwan má kárakáre kor kar sénámpan maok, yino te waeman mér námpon: Yumo te take pourouráp sámp mono, kwapwe kare mwaeok tukup napo, fwap Kwaro yumwan yaewouria warko érékép naenámp.

¹⁰ Kwar te kwataenámp aropao yumo térenap tére kwapwe nik mo, pwar naenámpanápe? Yumo waeman Kwarén warákár napara, am ninik

táman maomp kounteouráp aropan yaewour mwanap ninik sánk námpon. Aenángo yumo te ankár takrá yakáp i konapon. ✧

11 Yinomp ninik te, yumo ponankor ankár kárákáre fek takrá térerá tukupria maok, Kwaro yumwan warko éréképea fwapokwap naenámp ke yépék nap, mér kárákáre fek sámp-fákeyakápenkria námpon. ✧

12 Yumo kokwae kwapono. Yumo ankár arop fárákapaowokwaek Kwaro 'Náráp tárápuan nénk nanamp'rá sérinámp ankank sámp mwanámpria méria yépékria koupour kokwae moi nap niamp kipo.

Nomo Kwaro sérinámp kar táman mér kárákáre mwanámp kar

13 Wokwaek kar Kwaro Abrahamén 'Wakmwaek ankank sánk nanamp' ria sérimp kar te, arop ankwap tokwae kar Kwarén kámákár akwap nám te yak nánko, Kwaro maomp e fek fou e sénaenámp te mo námpantá, Kwaro námokuráp e fek fou e sérimpon.

14 Aeria maok sérrá, "Ono waeman amwan kárákáre kor kare kar sér rae: Ono ourour kwapwe kare sánk tenanko, nánkár waráp appeyaenámp fekamp kápaekare arop forokor naenámp." ✧

15 Aerámpantá maok, Abrahamo kuri táman wawi pwatea koupour kokwae mono, am yae táman yépékria akwapea Kwaro wakmwaek nénk nanamprimp ankank ponankor sámpámpon.

16 Fou e sér i konap ninik te ará: Arop ankárank wa mokop tokwae nkea maomp e fek fou e sénapo, am támao am aropamp e te tokwae karia ankwap fárákapan kámákár akwap nám yéncép konámpon. Am támao mao sénámp kar kárákáre sánk nánko, ankwap fárákapan wawia 'Kare námpono'rá sér i konapon.

17 Wokwaek kar Kwaro maomp tárápuan yaewour nanampria sérimp kar te am ke fek érik karaok yéncép naeria, mao kar mwar séria pwar mo i konámpara, náráp kar kare karonoria fou e sérimpon.

18 Aemp te oukouwman kor Kwaro 'Yaewour nanamp' ria sérimp kar, tá fou e sérimp kar makia má anánk kar oukouwman yak námpon. Kwar te am ankank anánkaopwe te kwekária pwar mono. Nomo pírikimpá koropea Kwaromp wonae fik yakáp námpara, am kar anánkaopwe támao nomp ninik mek kárákáre sápnánko, nomp ninik te Kwaro sérimpon ankank máte, fwap sámp mwanámponoria kárákáre fek yépékria yakáp námpon. ✧

19 Am Kwaro sérinámp ankankantá yépék nám te paok perao yao yowe fek térea kárákáre yak konámpnám taknámpon nomp ninik mek taki yak námpon. Am paok pe te Kwaromp Nap Aokore Yiki Kor Kwapwe Kare mek tokorop tenap, waempyam éntér mek youmpá térea kárákáre yak námpon.

20 Jisasomékir nomwan yaewour nanampria am aokore mek youmpea Pris Tokwae Melkisedek yakámpnám taknám pia ankár yaká yak námpon. ✧

7

Melkisedeko pris tokwae téremp kar

1 Am Melkisedek te taun Salem mekamp king, tá Narek Karaok Yáknám Kwaromp prisono. Wokwaek Abrahamo king fákáreran yorowarrá yárakria yéncé pia pwatea koropánko maok, Melkisedeko mwae aok kikipria maok, man ourour sánkámpon.

2 Aenko maok, Abrahamo ankank ponankor fére-sámpramp fi kákea pwateyakrá Melkisedekén ankwap fi sánkámpon. Am ‘Melkisedek’rá sénap e fi te “Yae-párak Kare Ninik i konámp Kingono.” Mao te taun Salem mekamp kingono. Am takrá sénap te ‘Yonkwae Porokweráp Ninikamp Kingono’rá sénapon.” ✧

3 Maomp éntupwar naropwaromp e te buk fek yak mo, tá maomp appeyaenáp fi e yak mo, tá éntupwaro man sámpámp yae arop mér mo, tá mao sumpwimp yaerao kor buk fek yak mono. Mao te ankár Kwaromp Táráp niampia pris yaká yakámpon. ✧

4 Yumo te ankár Melkisedekomp e tokwae táman ninikenke. Mao te kárákáre tokwaeráp arop, tá nomp appe fi kare Abrahamo yorowarrá yárakria kokwapwe kare ankank tirá yárakimp fére-sámpramp fi kákea maok, fére má Melkisedekén sánkámpon.

5 Livai firaó saráp pris tére konapon. Aenapo maok, loao arakrá sér, “Ankwap Israel fi te ankank fére-sámpramp fi kákea, fére te Livai firan nénkenke.” Israel fi te Livai firént mwearoria am fárakapao kuri Abrahamomp tárápu napao maok, am fére-sámpramp fi kákeanap ankank fére fek yak námp te am fárákapan nénkapon. ✧

6 Melkisedek te Livai fi mekamp moan maok, Abrahamo ankank fére fek yak námp am man sánkámpon. Melkisedek te Kwaro ‘Warko sánk nanamp’rá sérinámp arop táman ourour sánkámpon.

7 Nomo te wae mér námpon: Arop ankwapan ourour sánknámp arop te mao te arop tokwaenono. Aeno am ourour sámpnámp arop te maomp yae ankore mek yak námpon.

8 Livai firaó am Israel firaó nénknap ankank fére-sámpramp fi kákea nap ti nap te sumpwi mwanap aropono. Aeno am arop Melkisedeko Abrahamoinámp ankárankamp fi ankank sámpámp te Kwaromp Buk fek te, ‘Mao te oukoumwan yiki yak námp’rá sénámpon.

9 Tá nomo fwap arakrá sér, ‘Kare, Livai kor am fére fek yaknámp ankank sámp konámpan maok, wokwaek Melkisedeko Abrahamoinámp ankank sámpámp te Livai firaó napan sámp námp támaono.

10 Livaimp éntupwar man oukoumwan fárakap mo, mao te Abrahamomp pourou mek yakánko, Melkisedekén am ankank sánkámpon.

Pris wourékam wokwaekamp prisan kwe-pwarnámp kar

11 Kwaro Israel firan lo sánkám te Livai firaó pris yakáprá Israel firan taokeyakápnap ke fekimpon. Am pris tére nap támao arop fwapokwapia yae-párak kare kák nánkoria te, apaerá warko pris ankwap Aron yak námp niamp mono, ‘Melkisedeko yak námp niamp pourouráp pris yakano’rá sénaenámpmon?

12 Pris manénkirkamp pwar napo, ankwap am éri mek koropea yakáp nap te, loao kor taknámp naenámpon.

13 Kwaro ‘Pris yaká yak naenámp’rá sénámp arop am te Livai fi mekamp mono. Mwar ankwap fi ara, alta fek pris tére moiaponono.

14 Nomo te wae mér námpon: Nomp Tokwae Kar korop námp te Juda fi mekampono. Tá Moseso kor am fi ‘Pris yakápenk’rá sér moimpon.’ ✧

Jisas te Pris Tokwae Melkisedek niamp yaká yak konámp kar

15 Nomo wanámp kar fi kor érik yak námp te: Pris wourékam Melkisedek niamp yak námp te,

16 pris yakáp i konap lo karao ‘Amo fwap pris yakae’rá sénámpanápe. Ankár náráp yiki yaká yak konámp kárákáre fek Kwaro man ‘Pris yakae’rá sénámpon.

17 Kwaro náráp Buk fek sérrá:
“Amo te ankár Melkisedeko yakámpnám taknám
pris yaká yak nanapono.” ✧

18 Wokwaekamp lo kar te kárákáre moria nomwan yaewour naenámp mo námpantá Kwaro wae sámp-sirari námpon.

19 Lo kar fek te ankwap ankank yae-párak kare yak moimpon. Aenámpantá maok, Kwaro ankwap kwapwe kare mwae kup kik-pwaránko maok, am mwae támao kwapwe kareriaka lo kwe-pwaránko maok, nomo oukoumwan fwap Kwaromp wonae fik tukup námpon. ✧

20 Kwaro Jisasén ‘Pris yakae’rá sérimp te kwaporok párak ‘Yakae’ ria sér mono, fou e sériaka ‘Yakae’rá sérimpon. Pris fákáre wokwaek yakápap te, arop ankárankao fou e séria ‘Yumo pris yakápenk’rá sér moimpon.

21 Kwar námoku Jisasén ‘Amo pris yak nanap’ ria fou e sérimp kar maomp Buk fek yak námp te arakrá sér,
“Kwar Tokwaerao fou e séria,
‘Amo ankár pris yaká yak nanapon’rá sérimp te,
warko am sérinám kar pwarará ankwap kar sér mono.” ✧

22 Kwaro fou e sérimpara, Kraiso tére nám te, am kontrak te wokwaekamp kontrak kwe-pwararea, ankár yae-párak kare yaká yak naenámp. ✧

23 Pris fi te ankárankamp fi támao mwar yakápá yakáp mono. Manénkirkamp kápe kare wourrá tukup napo, wakmwaek am mek-am mekrá yakáprá tukup konapono.

24 Aeno Jisas námoku mao pris térerá yak námp te pwar nánko, ankwap pris am éri mek korop mono. Ankár yaká yak námpara,

25 arop Jisasén mér nám fek Kwaronámpok korop mwaria napo te, mao te am fárákanan ankár warko éréképeanánko, yakápá yakáp mwanapono. Am te apaerianámpanápe, mao ankár yaká yakria kumur méntép Kwaro ‘Am fárákanan yaewourano’ ria Kwarén sér i konámpon. ✧

Pris Tokwae Jisas te kárákáre korara, fwap nomwan yaewour naenámp kar

26 Take pourouráp Pris Tokwae te nomwan fwap yaewour naenámp. Mao te yiki kareria, nkwak mo mak mo, kwatae ninik yak mo, kwatae ninikráp aropént yak mo, amwar kar yak nánko, Kwaro man warámpeaka yámar mek narek karaok pap námpon. ✧

27 Pris Tokwae wokwaek téreap te, kumur méntép námokuráp kwatae ninikanénkir ofa sánktea yakáprá maok, tá wakmwaek koumteouráp aropamp kwatae ninikan ofa sánk konapono. Aeno Jisas te kwatae ninik yak mo námpara, takrá tére mono, ankár námokuráp pourouran ankárankamp por Kwarén sánkámpon. ✧

28 Lorao manénkir yakápap aropan ‘Pris Tokwae yakenk’rá sérimp te, kwatae ninikráp aropara, kárákáre mono. Am loaomékir akwap tenko maok, Kwaro wakmwaek fou e sérimp te, náráp Táráp ‘Pris Tokwae yak naenámp’

ria sérimpara, Kwaro sánkámp tére ponankor wae yae-párák kare térea pwate nánko, am tére te ankár yaká yak námpon. ✧

8

Jisas yámar mek Pris Tokwae yaknám kar

¹ Nomo máma sénámp kar fi te ará: Nomo te wae nomp Pris Tokwae yak nám, mao te yámar mekamp King Tokwaeramp sia tank nám fek maomp yae-párák mwaek tank námpon.

² Mao te yámar mek Kwaromp yiki kor nap mek pris tére námpon. Am nap te lotu nap kare, aropao ti mono. Tokwae Karao námoku ti námpon. ✧

³ Ponankor Pris Tokwae fákáreramp tére te Kwarén nkwakwe make ofa, tá fir émian ofa nénk konapara, nomp Pris Tokwae Jisaso kor wae ankár Kwarén ofa sánkámpono.

⁴ Mao kor apárok yakria te Pris yak mono. Am te apaeria námpanápe, apárokamp arop ankwap fárákapao Pris Tokwae yakápria, lo karaok Kwarén nkwakwe make ofa nénkapara.

⁵ Am fárákap pris téreap te, apárok yaknám lotu nap mek téreapono. Am lotu nap te yámar mekamp lotu nap yiki kor karean wounáprá niápon. Am te Kwaro Mosesén sérimp niámpono. Moseso lotu nap sel ti naerianánko, Kwaro sérrá, “Amo am lotu nap ti nap kwamp te, fwapnae karia taokeyak kourrá kápae kare ankank ponankor ono amwan faonkwek yéknép nampaok taknám karampo.” ✧

⁶ Aerimpan maok, Jisas térenám pris tére te ankwap pris fárákapao téreapan kámákár akwapámpono. Am te apae riteanápe, Kwaronám mwaek nke, arop nomwan Kwaro kontrak papnám mwaek nkerá amore mek yak námpon. Kwaro wokwaek ‘Nénk nanamp’rá sérimp kar am wourékam kontrak mek yak nám sérimp kar manénkirkamp kontrak mek yak námpan kámákár akwap námpono. ✧

Wakmwaekamp kontrak manénkirkamp kontrakan kámákár akwapnám kar

⁷ Manénkirkamp kontrak támao ankár arop yae-párák kare fwapokwap nánko te, Kwaro warko wakmwaek kontrak wourékam ankwap yoro mono.

⁸ Kwaromp Buk fekamp karao sénámp te, Kwaro náráp arop fárákapamp kwatae ninik yéknép nám te arakrá sénámpon:

“Kwar Tokwaerao sérrá, ‘Wawenke.
Nánkáráp wakmwaek ankwap ke fek te

ono Israel fi ntia Juda firént
kontrak ankwap wourékam tére nanampon.

⁹ Má kontrak wourékam máte
wokwaek am fárákapamp appeyaenápén
apár Isip mekamp yae topwe fek éréképámp fek
kontrak yoroiampan maok,

am fárákap am onoinamp kontrakaok paokop mo napo,
ono am fárákapam younkwek siraramp kontrak niamp
take mono.’

¹⁰ Warko ankwap kar sérrá,

‘Ono warko wakmwaek Israel firan ankwap kontrak

yoro nanamp te ará:

Onomp lo kar am fárákapamp ninik mek pap nanko,
am fárákapao onomp lo kar man mér napo,
ono am fárákapamp Kwar yak nanko,
tá nopok am fárákapao kor
onomp firáp arop yakáp mwanapon.

¹¹ Am ke fek te arop ankwapao
ankwap fárákapam yénkria
'Yumo te Tokwae Karan mérenk'rá sér mono.
Waeman ponankor mér kánanke nap,
tá mér tokwaenap aropao kor
onan méri yakap napon. ✧

¹² Ono am fárákapam yonkwae touweria,
nkwakwe make kwatae ninik tirá épéria pwarará maok,
ono am fárákapamp am kwatae niniki nap te
warko nik mo pwar nanampono.'"
Kwar Tokwaerao arakrá sérimpon. ✧

¹³ Kwaro am wourékam kontrakan sénámp te, wokwaekamp kontrak te wae
épi kwataeria kánanke kwarok ke fek moyak naerámpon. Aeno nomo wae mér
námpon: Ankank akwapea épi námp te, waeman turupwia ponankor moyak
naerámpon.

9

Wokwaekamp pris fir yiri fek ofa sánk konap kar

¹ Am manénkirkamp kontrak te lotu mwanap lo, tá mámá apár mek
yaknámp sel fekamp lotu nap aropao ti mwanap lo yakámpon.

² Am sel fekamp nap tiap te, anánk aokorea maok, wonae fikamp aokore
yink konap mek te am mek lam tank, tá Kwarén ofa sánk konap pan, makiaka
am fek kák konap kákánar yak námpon. Am aokore te 'Yiki Kor'rá sér i
konapon. ✧

³ Waempyam fek youpoukwap tenap mekamp aokore 'Yiki Kor Kare'rá
séria maok, am mek tankápnámp ankank te anánkaopwe:

⁴ Gol fek oupourounap alta, am fek paura nánákáre yankap konap, tá
kontrak bokis, gol fek ponankor oupouroup nap, am mek tankáp námp te
gol fekamp sopen mek fári konap mana papea nap, tá Aronomp mear
yaopwae wokwae taoimp, tá yumwi worare anánkaopwe am fek Kwaro lo
kar kumwiakámp, makiaka am kontrak bokis mek tankápnámp.

⁵ Am bokis yumuntukamp kour fek te Kwaro kounteouráp aropamp
kwatae ninik aropompia tirá épéri i konámp yak námpon. Tá ensel anánkaopwe
niamp yoroí pwate napo, am bokis yumuntuk yak nepo maok, am enselomp
yawor yowe pwae bokis yumuntuk fupukurae yak. Am ensel yawor te Kwar
am mek yak námpan yénkép námpon. Aeno ono oukoumwan te má kar má
ponankor, fi farákarea pwar nanamp pourou mono. ✧

⁶ Am takia maok, ankár kumur méntép pris fákárrerao Yiki Kor Aokore mek
am mek tére konapon. ✧

⁷ Aeno yopwar méntép Pris Tokwaerao saráp ankáránk por am ankwap
Yiki Kor Kare Aokore mek yoump konámpon. Mao Yiki Kor Kare Aokore

mek yoump konámp te kwaporok yoump mo i konámpon. Ankar Kwaro kwatae ninik tirá épér naenámp fir yíriran saráp samp-youmpea, námokuráp kwatae ninikanénkir ofaria maok, wakmwaek fikamp arop fwapia mér moutea térenap kwatae ninikan ofa i konámpon. ✧

⁸ Pris fákáre takrá tére konap táman, Yiki Kor Spiritao nomwan yéncép námp te, aropao am sel fekamp lotu nap oukoumwan térerá yak nánkoria te, Kwaromp Nap Aokore Yiki Kor Kare mek yink mwanap mwae te érik farákár mono. Oukoumwan sikono. ✧

⁹ Am sel fekamp lotu nap mek te, oukoumwan mámara ke fek korop námpan wounáprá yéncép námp. Am sel fekamp lotu nap mek te Kwarén fir nénkria, ankwap ankank ofa sánk konapono. Aeno am ankank ponankor te am lotunap arop fárakapamp ninik fwapokwapia yiki kukarrá pap naenámp pourou mo nángo, arop fárakap kwatae ninik yak monorá mér mono. ✧

¹⁰ Am lo kar te, éntáp fir fépér i konap ankank, tá nkwakwe make ént-éntup i konap, aran sérar napon. Am ankank te pourou fekamp sarápono. Am lo te Kwaro kounteouráp aropan sánk tenánko, ampaokrá tukupea Kwaro ankank ponankor fwapokwap naenámp ke fek mwanapria nimpon.

Krais námokuráp yíriran Kwarén ofa sánkámp kar

¹¹ Aeno oukoumwan te wae Krais ékianámpara, mao Kwaromp kwapwe kare ankank korop námpamp Pris Tokwae yae námp. Mao am sel fekamp lotu nap kwapwe kare mek yoump námp te, wokwaekamp sel fekamp lotu napan kámákár akwap námp. Am lotu nap te mámara apár mekamp moara, aropao yae fek ti mono.

¹² Krais te mememp yiri, tá bulmakau morokamp yiri sámpea am Nap Aokore Yiki Kor Kare mek yoump moi námp. Mao ofa sánk námp te námokuráp yíriran sámpea am Nap Aokore Yiki Kor Kare mek ankárak por yoump námp te, nomwan warko yamokwapea éréképeanánko yakápá yakáp mwanámpria ninámpon. ✧

¹³ Táte arop fárakap Kwaro nke námp fek oum nángo te, pris fákáreráo meme yiri, bulmakau youroup yiri makia tia maok, bulmakau énti yankapnap éntu éntént ouroukoup, makia tia fákeyakrá maok, am táman arop pourouk papárámpapo maok, Kwaro nke námp fek aropamp pourou yiki kukur kwapwe konámpon. ✧

¹⁴ Aeno tá nopok Kraisomp yiri te am táman kámákár akwap námp. Krais te kwatae ninik yak mo kareno. Aenámpara, yaká yak konámp Spiritamp kárákáre fek saráp námokuráp pourou Kwarén ofanámp sánkámpon. Am yiri te pourouan saráp yiki kukarrá pap mono. Mao te nomoinámp kwatae ninik ponankor tirá épérianánko, nomo Kwaro nke námp fek yiki kukur yakáp námp wae mérámpon. Aenámpara, nomo te warko yiki yak mo i konámp loaok tukup mono. Nomo ankár yaká yak konámp Kwaromp téreran tére mwanámpon. ✧

Kraisomp yírirao wourékam kontrak mek kárákáre sánknámp kar

¹⁵ Jisas sumpwi nángo, maomp yiri kwarákarimp te, kounteouráp aropan warko yamokwapea woukouroukamp kontrak yakámp fekamp kwatae ninik ponankor tirá épérimpon. Aeria maok, mao te amore mek yakria Kwarnámp mwae nke, arop nomonámp mwae nkeriaka kontrak wourékaman kárákáre sánk námpara, arop ponankor Kwaro wumwinámp kar

wawia mántwaok tukupnap arop te Kwaro wokwaek sérimpaokria, yae-párák kare yakápá yakáp napon. ✱

¹⁶ Arop, nánkár sumpwi nanko ankank sámpampria te, maompria e fárákpnámp kar te pepa fek kontraknámp kumwi konámpon. Tá tárápao naropwaro séritenámp ankank sámp naerianánko te, arop fárákap manénkir arakrá mér, naropwar te wae sumpwi námpara, táráp te numwar maomp ankank sámpano ri konapono.

¹⁷ Arop oukoumwan sumpwi mo nánko te, am sámpampriinámp ankank oukoumwan kwaporok yak konámpon. Aeno nánkár sumpwi nánko maok, am sérinámp kar te kárákáre námpara, waeman am ankank sámp konámpon.

¹⁸ Tá taknámp, fir yankop napo, sumpwi nánko maok, am fir yiri pápárámp napo maok, wokwaekamp kontrak táman kor kárákáre sánkámpon.

¹⁹ Manénkir te, Moseso koumteouráp aropan Kwaromp lo kar ponankor farákápámpon. Tá wakmwaek bulmakau morokamp yiri sámp, memeramp yiri sámpea éntént arakrá. Tá sipsip pwae noumouri pen fek forokwap námp, yao hisop poro kor fek yarokwapea maok, ént mek anámpea am yiri táman buk fek pápárámpria maok, koumteouráp aropamp pourouk kor ponankor pápárámpimpon.

²⁰ Aeria maok, arakrá sér, “Mámá te Kwaro yumwan ampaok mwanaponrá sérinámp kontrakan kárákáre sánk námp támaono.” ✱

²¹ Tá taknámp, Moses te sel fekamp lotu napan yiri pápárámpria maok, nap mek am mek tankápámp disráp ankank ponankor méntér pápárámpimpon.

²² Aenámp te nomo wae mér, loamp ninik fek te, ankank ponankor ankwapmwaek te yirirao saráp Kwaro nke námp fek yae-páráki pap námpono. Aeno fir yiri kwarákár mo nánko te, Kwaro koumteouráp aropamp kwatae ninik tirá épér mono.

Kraiso kwatae ninik tirá épér naeria, námokuráp pourou ofa sánkámp kar

²³ Am ofa sánkria yiki kor nap mekamp ankankan pápárámpia torokor napon. Am yáránnap ankank te yámar mekamp ankank kareran wounáprá yénkép napon. Aeno yámar mek yaknámp ankank kare yiki kukur yak námpanánko te, ankár kwapwe kare kare ofa, nape firamp ofaran kámákár akwap naenámp.

²⁴ Nomo te wae mér námpon: Aropao yae fek yiki kor nap tia nap, Kwaromp nap kareran wounápnap nap mek te Jisas am mek yoump mono. Waeman yámar mek kar pok námpon. Tá oukoumwan te mao waeman Kwaromp wonae fik kar yakrá, nomwan yaewour námpon. ✱

²⁵ Yopwar méntép Pris Tokwae fir yiri sámpea Yiki Kor Kare Aokore mek yoump ko, Kwarén ofa sánk konámpon. Jisas te tak moi námpon. Mao yámar mek pokea Kwarén ofanámp námokuráp pourouran ponankor sánk námp te kápae kare por moi námpono.

²⁶ Táte mao kápae kare por takria te, mao touwe sámp saráp yakria, ankár Kwaro apár yoroimp feknámpia takrá koropea oukoumwan mámá ke fek naempao maok, mono. Oukoumwan te wae pwar naenámp ke wonae fik nánko, Krais apárok ankárank por ék námp te námokuráp pourouran ofanámp Kwarén sánkeaka kwatae ninik tirá épéri námpon.

²⁷ Ponankor aropao kor ankárank por sumpwiaka nánkár wakmwaek kot mwanapon. ✱

²⁸ Tá taknámp Kraiso kor námokuráp pourouran ofanámp Kwarén ankárank por sánkeaka, kápae kare aropamp kwatae ninik tirá épér naenámp touwe sámpámpon. Tá nánkár wakmwaeek ankwap por ék námp, am ke fek te kwatae ninik tirá épér mono, ankár arop mao ék naenámpria yépékrá yakáp napan párák éréképea pok naenámp. ✧

10

'Woukouroukamp ofa te kwatae ninik sámp-sír mono'rá sénámp kar

¹ Am Mosesomp lo kar te wakmwaeek korop naenámp ankank kwapwer-amp wounáp karan nomo nke námpono. Aeno mao te am ankank nomwan fwapnae karia érik yénkép mo námpon. Loao sérrá, 'Yopwar méntép ankár ankárankamp aopwe ofaran sánk kip'rá sénámp te, am lo te Kwaronámpok korop mwarianap aropan te fwapokwapia kwapwe karerá kák mono. ✧

² Tá lorao fwapokwapianánko, yae-párák kare yakápria te, warko apaerá ofa sánk mwanapanáp. Táte am ankárankamp ofa támao Kwaromp lotu nap mek koropnap koumteouráp aropamp ninik yiki kukarrá páte nánko te, kwatae niniki námp yak námprá ninik mono.

³ Ae mwanapan maok, mono. Yopwar méntép am ofa táman sánkriaka nke napo, náráp kwatae ninik oukoumwan yak námprá ninikitea mér i konapon.

⁴ Amnap fi kor te ará: Bulmakau youroupamp yiri, memeramp yiri te ankár kwatae ninik te tirá épér mo karenono.

⁵ Aenámpantá maok, Krai apárok ékiaka Kwarén sérimp kar Buk Song fek yak námp te arakrá sérimpon:

"Amo fir yankopea ofa sánk te monoria napon.

Aeno amo te pourou ankwapan maok onan sáp naeria nánap napon.

⁶ Am fárakapao fir énéni kor yaomwi mek yankapria, kwatae ninik tirá épér i konap ofa te amo warákár mo kare napon. ✧

⁷ Aeno oukoumwan te ono arakrá sér: 'Kwar, ono wae ék nampono.

Am te wokwaek kar ono nanampan buk fek kumwiap niampono: Oukoumwan te ono wae waráp ninikaok nanampria ék nampono.' "

⁸ Manénkir sérinámp kar te ará: "Lo karaok térenap ofa te, fir yénképrá, nkwakwe make ofa nénkrá, tá nkwakwe make fir yaomwi mek ponankor yank i konap ofa, tá kwatae ninik tirá épér i konap ofaramp ninik, am te amo warákár mo napon."

⁹ Tá wakmwaeek mao arakrá sér: "Ono wae waráp ninikaok nanampria ék nampono." Aeria maok, Kwaro am manénkiramp ofa sánk konap ninik te sámp-sirarrá, am éri mek wourékam ofaran pap námpon.

¹⁰ Jisas Krai te Kwaromp ninikaokria ankárankamp por náráp pourou ofanámp sánkámpon. Am meknámp ninik támao nomwan Kwaromp koumteouráp arop kare yoroi papeanánko, yiki kukur yakáp námpon. ✧

Kraisomp ofa kwatae ninik tirá épér naenámp pwinámp kar

11 Pris fákáreero tére saráp yakápria kumur-kumur tére nap te, ankár am i konap ofa táman saráp tére napan maok, am taknap ofa te kwatae ninik te tirá épér mo karenono.

12 Aeno Kraiso ofa ankárank sánk námp fek kwatae ninik tirá épéri námp te, ankár kápae kare por takrá yakrá akwap naenámp. Mao te takia pwarará, Kwaromp yae-párak mwaek tank námpon. ✧

13 Tá mao te Kwaro maomp yopor arop maomp yae ankore mek kák tenánko, yakáp mwanap keran yépékrá tank námpon. ✧

14 Am kounteouráp arop fárákap te mao ankárankamp ofa fek fwapokwapia yiki kukarrá ankár kwapwe kare napara, am fárákap te fwap ankár yae-párak kare yakápá yakáp mwanapon.

15 Yiki Kor Spiritao kuri nomwan kar arakrá farákáp námpon:

16 “Kwar Tokwaerao sérrá,
‘Wakmwaek ono am fárákapént
kontrak wourékam yoro nanamp te ará:
Ono am fárákapamp mér ntiaka ninik mek
onomp lo kumwiaka pwar nanampon.’”

17 Warko ankwap kar am feknámp kirimprá arakrá sér, “Ono te am fárákapamp kwatae ninik tirá épéria, warko ninik mo pwar nanampon.” ✧

18 Tá Kwaro kwatae ninik wae tirá épéritenánko te, warko kwatae ninik tirá épér mwanap ofa sánk mwaria tére mono.

Nomo ankár mér kareria Kwaromp wonae fik tukup mwanámp kar

19 Kémpiyae tárápu, waeman Jisasomp yirirao nomp kwatae ninik tirá épéri pwate námpara, nomo te apáp mono. Fwap Kwaromp Nap Aokore Yiki Kor Kare mek yink mwanámpon. ✧

20 Jisas námoku mwae kup wourékam kérémp námpon. Mao námoku támao am mwae kupria, mao yiki yak fi korara, nomo te fwap am waempyam pearáari námp mek mwaeknámp yoump mwanámpon. Am te Jisasomp pourouan wounáp námp támaono. ✧

21 Nomo te wae Kwaromp firáp kounteouráp arop taokeyak konámp Pris Tokwae yak námpon.

22 Nomo nomp kwatae ninikan méria pwarápaenámp ninikan mao te námokuráp yiri fek tirá épériaka, nomp ninikan yáráriaka yiki koriaka paprá, nomp pourouran kor yiki kor ént niamp fek éntupia pap námpono. Aenámpara, nomo ankár kwekár ninik te pwararea maok, Kwarén mér kareria maomp wonae fik tukup mwanámpon. ✧

23 Nomo ‘Kwar te am sérinámpaokrá tére naenámpsonoria, maomp kwapwe kare ankankantá kárákare fek yépék mwanámp’an sér i konámpon. Am te apae riteanápe, nomo te waeman mér námpon, Kwaro tére nanamprinámp ankank te ponankor kare kar tére konámpon. ✧

24 Nomo ankákárank ankár Kwaromp kounteouráp arop ankwap fárákapan ninikria maok, tá am fárákapan sérrá, ‘Yumo te ankár arop ponankor warákár konap ninik fek yaewour kip’rá sér mwanámpon.

25 Tá Kwaromp kounteouráp arop nomo te Kwarén lotu mwaria koupoukour konap ninik ankwap fárákapao i konapnámp araknámp pwar mwareano. Kraisk ék naenámp yae te waeman fápae námpara, nomo te ankár kárákare fek

✧ 10:12: Hi 1:3 ✧ 10:13: Hi 1:13 ✧ 10:17: Jer 31:33-34 ✧ 10:19: Hi 4:16 ✧ 10:20: Mt 27:51-52

✧ 10:22: Ef 5:26; 1 Jo 1:7 ✧ 10:23: Hi 4:14

tériaka nonopok Kwaromp karan farákáp nánko, am támao arop ankwap farákapamp ninik mek kárákáre nénk naenámpon.

‘Kwaromp Tárápan younkwe sánk kwapono’rá sénámp kar

²⁶ Nomo waeman Kraisomp kar kare wawi námpao, am ninik wampweri pwarará warko kwatae ninik fek paokop nánko te, am kwatae ninik tirá épér mwanap ofa ankwap te yak mono.

²⁷ Aenámpara, nomo te ankár apáp kareria kot mwanámp yae táman yépekrá yakáp mwanámpon. Tá Kwarén yorowarnap arop te ponankor yaomwi tokwae touwe fopokornámp mek épér naenámp nánapi yak námpon.

²⁸ Nomo te waeman mér námpon: Arop ankárankao Mosesomp lo kar kwe-pwarángo te arop anánkaopwe, tá yininkaopwe, arakerao mao sokoroinámp kar wawia sénapo te, am aropan te aropomp mono, mao te ankár sumpwi naenámpon. ✨ ✨

²⁹ Yumo te Kwaromp Tárápan younkwe sánk námp aropan te mokoprá ninik rape? Am kontrak te karenorá yéknépnámp yirirao am aropan torokoria páte nánko, yiki kor kwapwe kare námpao maok, am arop te warko Kraisomp yiri am te kwatae niampia pap námp te yonkwae touwe konámp Spiritan mékia kwatae pap námpon. Aenámpara, mao te Mosesomp kar kwe-pwarap aropao sámpap touweran kámákár akwapnámp sámp naenámpon. ✨

³⁰ Nomo te waeman mér námpon, Kwaro sérrá, “Nopok i konap ninik te onokump térenono. Onoko támao nopok am farákapan nénk nanampono.” Aeria maok, ankwap kar sérrá, “Nánkárap Tokwae Karao námoku kotria náráp arop ponankor younkoup naenámpon.” ✨

³¹ Yiki yak konámp Kwaro arop ti-fákeyakrá kot naenámp te, am te kwatae kare ara, nomo te ankár apáp tokwae mwanámpon.

Kwarén mér námp ankár kárákáre fek fokopeyakáp mwanámp kar

³² Yumo má kar máte ankár ninik kip: Wokwae yumo te Kwaromp wae sámpap fek te, am ke fek táman yumwan nkwakwe make kar sérarapan maok, yumo kárákáre fek yakápria am kwe-pwararapon.

³³ Ankwap ke fek yumwan arop nkeap fek kuk pátea nkwakwe make kar kwatae séraria maok, yumwan fupukrá touwe nénkapon. Tá ankwap ke fek te yumo napnámp touwe sámpnap aropan aropompria am farákapan yaewouria, yonkwae porokwe sánkapon.

³⁴ Arop ankwap farákapao kalabus mek yakápapo, yumo aropompria yae-wouriapon. Ankwap ke fek te, aropao ankank tirá, makapo kuri yumo wampwe kwae, kwaporok námoku mwar takanáponoria pwatea warákarrá yakápap te, yiráp yaká yak naenámp ankank kwapwe yak námp táman méri yakáp nap kwamp napon. ✨

³⁵ Yumo te ankár yumo wokwae kiap kwapwe kare ninik aran níkia, yiráp am mér kárákáre te pwar kwapono. Kwaro nopok yiráp por ankank kwapwe tokwae pátenámp sámp mwanapan kárákáre fek yéknép kipo.

³⁶ Ae mwanapara, yumo te ankár kárákáre fek yakápria maok, Kwaro warákárnámp ninikaok tukupriaka Kwaro yumwan wokwae kar sérrá, ‘Yiki yakáp mwanap kwapwe kare nénk nanamp’ ri námp fwap sámp mwanapon. ✨

³⁷ Karenono, Kwaromp Buk fekamp karao arakrá sér:

✨ 10:28: Mt 26:27-28 ✨ 10:28: Lo 17:6 ✨ 10:29: Hi 6:4-8 ✨ 10:30: Lo 32:35-36; Ro 12:19

✨ 10:34: Mt 6:20 ✨ 10:36: Hi 6:12

“Am arop ék naeria te wae faenámpara, koupour kar ék naerámpon. Mao te yépék mono. ✧

³⁸ Aeno onomp yae-párák kare arop te mao te wae mér námpara, yiki yak naerámpon.

Táte arop onan mér námpao warko pwarará arákarrá akwap nángo te, ono man te warákár mono.” ✧✧

³⁹ Tá nomo te apae Kwarén mérnámp pwarará arári tukupea, moyakáp mwanámp aropanápe. Mo karonó. Nomo te Kwarén méri yakáp námpara, yiki yak sámp mwanámp aropono.

11

Mérnap nínik firamp kar

¹ Karenoria mérnap nínik te Kwaro nomwan yaewour naenámpria yépékrá yakápnámp nínikan saráp sámpea méria paokop námpon. Am ankank te nomo yi fek nke mo námpao maok, nomp nínik te, am te kare kar yak námponoria mér i konámpon. ✧

² Wokwaek yakápap arop te, Kwar te karenoriaka mérapantá maok, Kwaro am fárákapan kwapwe kare nínikan warákarría sérrá, “Am fárákapamp nínik te yae-párák karenono.”

³ Nomo te waeman Kwarén mér námpara, Kwaro yámar ntiaka apár yoroimp te, námokuráp kar fek saráp séránko yakámp te, wae méri yakáp námpon. Tá kápae kare ankank nomo nke námpan kor Kwaro nomo nke mwanámp pourou monámp ankank fek yoroi námpon. ✧

Abel, Enok, Noamp kar

⁴ Abel te Kwarén waeman kare karonoria méria yáakria maok, mao Kwarén sánkámp ofa te yae-párák kareara, Kenomp ofaran kámákár akwapámpon. Kwaro Abelomp mér nkea, mao te yae-párák kare aroponoria warákarría maok, maomp ofaran kor warákarimpon. Abel te wae sumpwi tenánko maok, mao Kwar te karenoria mérnámp karao yakria nomwan oukoumwan kor farákáp námpon. ✧

⁵ Enok te Kwarén mérámpantá maok, sumpwi mo, yiki yakámp fek Kwaro warámpea yámar mek pok tenko, arop man nke mo, oupourounkrá paokopia pwarariapon. Kwaromp kar Buk fek yak námpao sénámp te, “Oukoumwan Enóken warámp mo fek, Enok Kwaromp karaok yáakánko, Kwaro man warákárámp kwamp man warámpámpon.” ✧

⁶ Arop Kwarén méria ‘Kare kar yak námpono’rá sér mo námp te, Kwaro man warákár mo i konámpon. Aeno arop Kwaromp wonae fik akwap naeria námp kwamp te, mao ankár Kwar yak námponorá méria maok, tá man oupourounkia nkenap arop fárákapan yae-párák fwapokwap i konámp mént mént kuno.

⁷ Noa kor Kwarén karenorá mérámpantá maok, Kwaro kor Noan wakmwaek korop naemp ankank séránko maok, Noa te am ankank oukoumwan nke mo námpao maok, Kwaro sérámp karan kare námponoria maok, sip ankárank yoroimpon. Aea maok, námokuráp yupu, tárápu makia éréképea youmpea am sip mek yakápria faokor mo, fwap yae-párák kare

✧ 10:37: Yé 22:20 ✧ 10:38: Ro 1:17 ✧ 10:38: Hab 2:3-4 ✧ 11:1: 2 Ko 5:6-7 ✧ 11:3: Stt 1:1

✧ 11:4: Stt 4:3-5 ✧ 11:5: Stt 5:24

yakápiapon. Noa takimp te, maomp mérao ponankor kounteouráp aropamp kwatae ninik érik yénkép námpon. Noa Kwarén méránko, Kwaro man 'Yae-párak kare aropono'rá sérimp te Kwaro námwan mérnáp ponankor aropan sér i konámp niampon. ✧

Abrahamomp kar

⁸ Abrahamo Kwarén méria maok, Kwaro man 'Koropae'rá séránko, Abraham te Kwaromp karwaok akwapámpon. Mao náráp némp kare pwarará, Kwaro apár ankwap mao kareampor sánk naerianánko, ampok akwapámpon. Abrahamo kor am te fwapia mér moria, am te maok ankwap nanaeriaka ninikrá akwapámpao maok, waeman mao kor Kwarén mérámp kwamp akwapámpon. ✧

⁹ Mao te waeman Kwarén mérámp kwamp akwapea Kwaro manénkir, amwan sánk nanamprá sérimp apárok akwapá tankámpon. Am apárok tankámp te ankwapamp apárok tank námp niampara, oukoumwan nap kare ti mono, sel fek saráp woukoup ko yakrá akwapeakánko maok, maomp táráp Aisako kor takrá akwapeakánko, appenáp Jekopo forokareakámp fekria maok, Kwaro am koumourean námo má apár sánk nanampri námpan yépékrá yakepon.

¹⁰ Abraham te sel fekamp nap mek saráp yakria, yámar mekamp ankár yaká yak naenámp taunan yépékrá yakámpon. Kwaro námoku saráp am taun tére konap ninik námpara, námoku ti námpon.

¹¹ Sara táráp sámp naenámp ke te wae akwap tenámpan maok, Abrahamo 'Kwaro námwan sérinámp te pwar mo i konámpara, fwap tak naenámpo'rá ninikimpara, Kwaro man tárápamp naropwar yak naenámp kárakáre sánkámpon. ✧

¹² Abraham waeman mér pourou kwataeaka sumpwi naenámp fápaé námpao maok, am arop ankárankamp fekamp kápae kare tárápu forokarea te yámar mekamp térme yakáp nap niamp, tá ént mekamp kárak niamp nánko, arop te kouroump mwanap pourou mo naenámpo. ✧

¹³ Am Kwarén mériap arop fákáre yiki yakápap fek te Kwaro sérinámp ankank kwapwe kare wae kare kar sámp mwanámpria warákárrá yépékrá tukupea mént sumpwiapon. Am fárákapao kor oukoumwan am ankank nkeaka sámp moap fek kor warákárria maok, sérrá, 'Nomo oukoumwan námá apár mek koroepa yakáp námp fek te, ankwapamp apárok yakáp námp niamp oukwan yakáp námpon.'

¹⁴ Am arop fárákap makrá sénap kar máte nomo waeman mér námpon, námokuráp némp karean oupourouk napon.

¹⁵ Tá am fárákapao am manénkir pwatea koropap némpan ninikria te, ampok arári tukup mwarapon.

¹⁶ Ae mwarapan maok, am fárákap te am táman ninik mono, ankár waeman ankwap kwapwe kare apár sámp mwaria nap táman warákár kare napon. Am apár te námá apáran kámákarea kwapwe kare námpono. Am te yámar mek támaono. Kwaro am fárákapampor taun nánapi pwate námpara, am fárákapao 'Nomp Kwar'rá sénapo, Kwar te am táman pwarápaé mono.

¹⁷⁻¹⁹ Kwaro Abrahamén wokwaek sérrá, 'Aisak fekampao waráp appeyaenáp forokor mwanapono'rá sérimpon. Aeritea maok, wakmwaek mao Abrahamo náráp karaok akwap te mokoponrá nke naeria maok sérrá,

'Waráp táráp Aisak ankárankamp am te onan ofa sámpampo'rá sérámpantá maok, Abrahamo kor wawia méria, fwap Aisakén ofa sánk nanko te, warko Kwaro fwap apár me mekamp fárámpá pap naenámpria, náráp táráp Kwarén sánk naeria nimpon. Aemp te Abrahamo Aisakén warko apár me mekamp sámp námp niampimpon. ✧

Aisak, Jekop, Josepomp kar

²⁰ Aisak Kwarén mér námpara, Jekop ntia Ison ourour wor-pwararea wakmwaek sámp nenep ankank sérimpon. ✧

²¹ Jekopo kor Kwarén mérámp kwamp wae sumpwi naeriaka, námoku mearrá yarak i konámp mear yaopwae fek me kor yirip yakrá Josepomp tárápyaran ourour wor-pwarareaka, Kwarén lotuimpono. ✧

²² Josepo kor wae Kwarén mérrá akwapea wae tékénouria sumpwinaemp wonae fikámp kwamp sérrá, 'Nánkár wakmwaek Israel fi yumo warko Isip meknámp tukupria te, onomp kour mént sámpea tukup kip' ria sérimpon. ✧

Mosesomp kar

²³ Mosesomp éntupwar naropwar te Kwarén mérepara, éntupworo Mosesén tankeanáko nkepo maok, táráp kwapwe kare námpantá, apáp moria Isip mekamp kingomp kar ták-pwararea táráp porokwap-pap mo, yinink yunk fek mek wouroump fákeyakepon. ✧

²⁴ Wakmwaek Moseso téképá yakria Kwarén mérámp kwamp sérrá, 'Onan te Isip mekamp Kingomp yupu-tárápamp táráponorá séri kwaponora sérimpon. ✧

²⁵ Mosesomp ninik te kwatae ninikaokria fae tákare ke fekamp ankank táman warákár te monoria maok, maomp ninik te ankár Kwaromp firáp aropént yakria 'Énénki touwe sámp mwanámp' ria sérimpon.

²⁶ Maomp ninik te Kraiso nánkár sámp naenámp niamp pwarápaeran maomékir sámp námp te Isip mekamp mani ntiaka mopor i konap ankankan kámákár akwap námpon. Am te apaeria námpanápe, Kwaro wakmwaek nopok man sánk naenámp ankank kwapweran ninik námp kwamp kárakáre fek fokoheyak námpon.

²⁷ Moseso Kwarén mérámp kwamp maok, Kingomp yoporán apáp mono, Isip pwarará akwapámpon. Aropao yi fek te Kwarén nke mono. Aeno Moses námoku te waeman Kwarén nkemp niampámp kwamp maok, Moses kárakáre yakámpon. ✧

²⁸ Moseso Kwarén mérámp kwamp maok, mao Kwaro Pasova yae tokwae pap náno, ampaokria sérrá, 'Enselo koropeaka poumou-tárápu nae-tárápu fupukrá kák naenámpo. Israel yiráp nae-tárápu fupukrá kákantá, sipsip porokwap papea maomp yiri sámpea ménki fek mwaek foporokwamp kip' rimpon. ✧

Kápaé kare Israel fi Kwar te karenoria mér kárakáreap kar

²⁹ Israel firao kor Kwarén wae mérap kwamp, Noumouri Kor Solwara tépérrá yink mwariakapo maok, Kwaro ént solwara porokwap fárakapánko, fárakár akwapánko, apár kar niampi yak náno, tépérrá yinkapon. Aetenapo maok, Isip mekamp aropao kor am fárakapan éntér káki tukup mwaria yinkapo, warko éntao oupoupouránko surumpwiapon. ✧

✧ **11:17-19:** Stt 22:9-12 ✧ **11:20:** Stt 27:27-29,39-40 ✧ **11:21:** Stt 48:15-16 ✧ **11:22:** Stt 50:24-25

✧ **11:23:** Kis 1:22; 2:1-2 ✧ **11:24:** Kis 2:10 ✧ **11:27:** Kis 12:51 ✧ **11:28:** Kis 12:21-23 ✧ **11:29:**

Kis 14:21-31

30 Israel fi te waeman Kwarén mérapara, Jeriko mekamp yumwi fekamp yár firi fákánek yae fek wapokwaprá paokopapo maok, am yumwi fekamp yár torokopi pikámpon. ✧

31 Kokopor yupu Rahap Kwarén mérámpara, Israel mekamp arop anánkaopwe koropea taunan kánánkámp youroukoupepo, am arop yaworan yaeourimpara, yorowar korópámp fek te Kwarén mér monap aropao faokorapo maok, mao te fwap yakámpon. ✧

32 Aeno oukoumwan te ono ankwap kar te apae karan farákáp nanampanáp? Ono te kápae kare kar farákáp mono. Wae támaono. Ono te Gidion, Barak, Samson, Jepta, Devit, Samuel, aea maok, profet ponankor máte ono farákáp mono. ✧

33 Am arop fákáre te Kwarén mérapara, yorowar kwe-pwararea maok, kápae kare kingomp ami fákáre yénképi pwarariapon. Ankwap farákáp te arop éréképea yae-párak kare ninik yénképrá tukupapon, tá Kwaro ankank nénk nanamprimp wae sámpapon. Aropao laionén arop yamp kwaponoria taokorapo, yourounkwe moiapon. ✧

34 Arop ankwap fákáre Kwarén mérapara, yaomwi tokwae torokwari papapo maok, tá arop ankwap fákáre te pirikimpá tukupapo maok, man kor bainat fek fékérrá épér moiapon. Tá ankwap farákáp te kárakáre moapo maok, Kwaro kárakáre sánkánko maok, wakmwaek kárakáre sámpea tae fek yorowaria maok, ankwap fi mekamp ami farákapan yérepea kwe-pwarariapon. ✧

35 Éntupwaryaenáp farákáp Kwarén mér napara, touwe koropánko tárápu faokorapo maok, Kwaro warko fápárámpea kákánko, éntupwaryaenápo náráp tárápu warko tiapon. Tá arop ankwap farákáp fápákampia yakápapan yorowarap aropao sérrá, “Yumo Kwarén pwar napo te, yino yumwan surumpwirá kák mono.” Aerá sérapo maok, am farákapao kor yorowarap aropao sénapaok mo, ankár Kwarén kárakáre fek méria maok, sérrá, ‘Yino te fwap apár me meknámp farámpea kwapwe kare yiki yakáp mwanámp’rá sénapo, am farákapao surumpwirá kákapono. ✧

36 Ankwap farákáp Kwarén mérapo, yorowarap aropao am farákapan wouroumpra paok ke fek fupuk napon. Kwarén mérnep arop ankwap farákapan sen fek yaonkiaka kalabus mek kákapon. ✧

37 Yorowarap aropao ankwap farákapan yumwi fek yénképrá épéria maok, tá ankwap farákapan so fek kuk-fékérrá kákria maok, tá ankwap farákapan bainat fek faoporrá épériapon. Kwarén mérap arop ankwap farákáp yirimp mwanap ankank mo nánko, sipsip ntia meme yipiran kápérrá, maok tukup mwarrá oupouroukapo, tá arop ankwap fákáre ankank ponankor mo nánko maok, tá arop ankwap farákapan ankwap farákapao ouroukuprá momwar sokororá paokopiapon.

38 Aeapantá maok, Kwarén mérap arop ankwap farákáp am te pirikimpea tukupea kwar saráp mek, faonkwek yakáp, tá ankwap farákáp pirikimpea péri me mek, tá kwar me mek tukupea am mek yakápapon. Am Kwarén mérnep arop fákáreamp ninik te yae-párak kateria, mwar pourourápi yak námpara, ankwap arop fákáreramp ninik te am kwapwe kare niniként akwapá pwi mo kareno.

✧ 11:30: Jos 6:12-21 ✧ 11:31: Jos 2:1-21; 6:25 ✧ 11:32: Het 4:6-5:31; 6:11-8:32; 11:1-12:7; 13:2-16:31; 1 Sml 1:1-1 Kin 2:11 ✧ 11:33: Dan 6:22 ✧ 11:34: Dan 3:23-27 ✧ 11:35: 1 Kin 17:17-24; 2 Kin 4:18-37 ✧ 11:36: Jer 20:2; 37:15-16

³⁹ Am arop fákáre ponankor Kwarén mér napara, Kwaro nkeaka warákarimpon. Aeno Kwaro nénk nanamprimp ankank kwapwe te oukoumwan sámpon moiapon.

⁴⁰ Am te apaeria námpanápe, Kwaromp ninik te, nánkár am fárakapao námont táman énéki tapokwapea mao wokwaek kar nánapitenámp ankank kwapwe kare sámpea pwi yakáp mwanapria námpon.

12

Nomo ankár Jisasén méria man tokor-santukup mwanámp kar

¹ Aeno oukoumwan nomo mérámp te mokop námpon? Am kápae kare manékir yakápiap arop Kwarén mér i konap ninik nomwan yénképria, nomwan ikir-yakáp napon. Aenapara, kwatae ninik nomwan sámpon-fákeyak námpon te ankár tirá épéria pwarará, kápae naenámp ankank pourouk yakantá, woropea pwatea kakére fek am tukup mwanámp fek tokor-samprá kárakáre fek foporakorrá tukup mwanámpon. ✧

² Jisas támao nomp mér námpon fi korara, oukoumwan kuri nomwan kárakáre sáprá, nomp mér námpon ankár yaewourrá akwap naenámp. Ae naenámpara, nomo ankár Jisasén tokor-santukup mwanámpon. Wokwaek te Jisaso wakmwaek warákár sámpon nanampria ninikria maok, yaopwae porokopramp fek touwe sámpea sumpwimp te, pwarápe moi námpon, oukoumwan te Kwaromp sia king wonae fik yae-párak mwaek tank námpon. ✧

Kwaro nomwan fwapokwapria touwe sápon konámp kar

³⁻⁴ Yumo te fwapia ninikia mér kip: Wokwaek kwatae ninikráp aropao Jisasén yoporrá paokopiapon. Aeapan maok, mao ankár kárakáre fek fokopeyakea touwe tokwae sámponámpon. Yumo kwatae niniként yorowar nap te, oukoumwan yumwan napo, yiráp yiri kwarákár mo námpon te, yumo apaen apápa yiráp mérap pwarará poporokwe mwanapanáp. ✧

⁵ Ae te yumo Kwaro yumwan kárakáre sánkria sérinámpon kar te níki moi napon? Mao yumwan te 'Námokuráp tárápono'rá sériaka, náráp Buk fek arakrá sér, "Onomp tárápon e!

Kwar Tokwaerao amo kwatae napo amwan fwapokwapria apae touwe sank nánko te, amo am táman kánanke kwataeran mpwe niniki kwapon. Tá, amo tak te kwataenórá amwan yopor nánko te, kokwaea pwar kwapon.

⁶ Am te apae riteanápe, Kwar Tokwaerao námoku warákárnámpon arop fárakapamp ninikan fwapokwap i konámpon. Táte Kwaro arop ankwap warámpea man 'Náráp tárápono'rá sénámpon kwamp te, man kor paok ke fek porokwap konámpon." ✧

⁷ Kwaro yumwan fwapokwap nánko te, numwar takanoria yénképa yakáp kipo. Kwar te apárokamp naropwaryaenáp nomo kuri nomp tárápon fwapokwap i konámpon niámp taknámpon námpon. Kwar te waeman náráp táráponoria námpon kwamp, yiráp ninik fwapokwap i konámpono. ✧

✧ 12:1: 1 Ko 9:24-25 ✧ 12:2: Hi 1:3; 3:1 ✧ 12:3-4: Mt 27:28-44 ✧ 12:6: Yé 3:19; Snd 3:11-12

✧ 12:7: Lo 8:5

⁸ Kwar te náráp tárápu ponankor maomp ninik fwapokwap i konámpono. Táte mao yumwan fwapokwap mo námp te, yumo te maomp tárápu kare mono, yumo te kokopor fekamp tárápu niampono.

⁹ Nomp apárokamp naropwaro nomwan fwapokwap nánko, nomo maomp yae ankore mek tukup konámnpnám taknám, nomp waempomp naropwarén kor fwap karia maomp yae ankore mek tukupria maok, nomo yiki yakáp mwanámpon.

¹⁰ Nomp apárokamp naropwaro nomwan fwapokwap námp te, kánanke kwarok ke fek saráp námokuráp ninikaok fwapokwap námpon. Aeno Kwaro nomwan fwapokwap námp te, ankár nomwan yaewour saráp yak námpara, nomp ninik te ankár maomp yiki kare ninik niamp fek yakáp mwanámpon.

¹¹ Am nomp Naropwaro nomwan fwapokwapria touwe sápnám ke fek te nomo warákár mo i konámpon. Nomo te ankár touwe táman ninik i konámpon. Aeno mao nomwan fwapokwapria pwate nánko te, nánkár warko kwapwe kare ankank sámp mwanám te ará: Nomo ankár yae-párák kare ninik fek paokopria maok, yonkwae porokwe fek yakáp i konámpon.

Nomo ankár tae fek yakáp mwanám kar

¹² Ae konapara, yiráp yae kour me woukoupria porokwe yak nánko te, yae narek kakapria tére kipo. Táte yiráp pu kor ke sorokwampria sumpwi yak nám niamp nánko te, fárámprá fokoheyakea,

¹³ mwae kup fwapnae páraok tukup kipo. Yumo tak napo maok, yiráp pu kor ponankor kwatae akwap mono, warko fwap naenámpon.

¹⁴ Yumo ankár arop ankwapént kwapwe kare tankápria yonkwae porokwe fek yakáp mwanap ninikaok kárákáre fek paokop kip. Tá yumo ankár kárákáre fek yiki kor ninikan saráp sámpea paokop kip. Am te apae riteanápe, arop yiki kor ninik fek yárák mo námp te Tokwae Karan nke mono. ✧

¹⁵ Yumo te ankár fwapnae karia méria paokop kip. Takria arop ankwap nomwan aropomp i konám Kwarén younkwe sánk naeane. Takria yumo ou mekamp ankwap ankárankamp yaopouroukao narákap konámnpnám taknám yumwan touwe sánk nánko, yumo ponankor touweria Kwaro nke nám fek kwatae ninik fek yakáp mwanape. ✧

¹⁶ Takria yumo arop ankwap kokopor ninik fek yárák naeane. Takria wokwaek Iso impnám taknám Kwarén younkwek sir mwanape. Naropwaro nae-táráp Ison sérrá, 'Ankank má nánkár ono sumpwi nanko, amo sámp nanap' rimpan maok, tá nopok nánae-táráp Jekopo fir ankárank por yankapea Ison sánk nánko maok, Iso náráp am fek nae-tárápao sámp konámpank kánanke kwarokan mpweria nánaeran sánkámpono. ✧

¹⁷ Yumo wae mér napon: Nánkár wakmwae Jekopo Isomp ourour mént e-poup sámp tenánko, Iso kor náráp am ourour warko sámp naeriaka kárákárerá éma waempnan maok, warko sámp naenám pourou mo karimpono. ✧

Nomo waeman Saion Faonkwek mek yakáp nám kar

¹⁸⁻²¹ Israel firao Kwaromp kar wa mwaria Sainai faonkwe ankore mek tukupea yakápapo, Kwaro Mosesén sérrá, 'Yumo mapek yakápria arop ankárankao faonkwe fek yae pap nánko te, man yumwi fek yankop-papria, maomp bulmakauráp sipsiprap man kor mént yénkép mwanapon'rá

sérimpon. Aeránko maok, Israel firao am karan wawia pwatea, am fek yakápapo maok, am faonkwek te yaomwi tokwae yak, kirikip támáre tokwae kar yak, tá ouwi kárákáre tokwae nánko maok, am fek táman wur kar, tá arop ankárankao kar kárákáre fek séránko maok, táte koumteouráp aropao am kar kárákáre táman wawiaka apápria Mosesén sérrá, “Yino am kar wa te mono.” Aeriaka am kar Kwaro sérimp táman mérap kwamp, am ankank táman nkea, apápa waeapo maok, Moseso kor sérrá, “Ono apápa waeriaka kour me woukoupa wae nampon.” Aeno yumo oukoumwan am nkea yae pap mwanap ankank wonae fik tukup mo naponó. ✧

²² Mono. Yumo te waeman yiki yak konámp Kwaromp taun tokwae faonkwe Saion mek yakáp nap te, am te faonkwe Jerusalem yámar mek yak námpon. Yumo te waeman fopwakwap fopwakwap ensel koupoukarrá warákárrá yakáp nap mek korop napon. ✧

²³ Yumo te waeman Kwarén loturá warákár konap aropao koupoukour konap mek korop napon. Kwaro am fárákapan sérrá, “Yumo ponankor onomp nae-tárápunono.” * Kwaro waeman am fárákapamp e wae Buk fek kukumwianámp, yámar mek tank námpon. Yumo koropea Kwaromp wonae fik yakáp naponó. Mao te nomwan ponankor taokeyaknámp Jas tokwae karonó. Yumo te manénkir yakápap yae-párak kare aropamp waempomp wonae fik korop naponó. Kwaro am fárákapan fwapokwap nánko, yae-párak kare yakáp napon. ✧

²⁴ Aeaka yumo te Jisasnámpok korop naponó. Mao Kwaro érékép naenámpría amore mek yakria kontrak wourékam térenámp aroponó. Tá maomp yiriran kor yumwantá sirarrá, am kontrakan pwi pap námp támao kor yak námp mek korop napon. Abelomp yiri kwarákareaka sérrá, “Ken te nopok sumpwiano.” Aeno Jisasomp yirirao kwarákari námpao oukoumwan sérrá yakrá, “Ono yumwan Kwaronámpok éréképea pok namponó.” Aeránko maok, Jisasomp yiriramp karao Abelomp yiriramp karan kámákarea kwapwe kare námponó. ✧

Nomo ankár fwapia mér mwanámp kar

²⁵ Yumo te mér kipo: Takria yumo oukoumwan sénámp aropamp kar má woupwi kákari yakáprá Kwaromp kar wa mo mwanape. Wokwaek kar má apár mek Kwaro kárákáre kor kare kar koumteouráp aropan sérimpon maok, am kar kwe-pwarará yakápiapon. Am ke fek te kwatae ninik fek yakápap fekamp touwe te kwe-pwarará pírikimprá wouroukoup mwarap pourou moimpon. Aeno oukoumwan te Kwar yámar mek yakria nomwan kárákáre kor kar sáp námpon. Táte nomo man younkwe sánkria te, nomo kwatae ninikamp touwe te fwap wouroukoup mwanámp nie? Mo karonó. ✧

²⁶ Wokwaek kar Kwaro séránko apár má némp yururimpon. Aeno oukoumwan te mao wae nomwan arakrá séritenámpon: “Ono warko ankwap por má apár sámpea wouwiria maok, yámar meran kor mént sámpá wouwi nanampon.” ✧

✧ **12:18-21:** Kis 19:12-13,16-20; **12:22:** Yé 5:11; 21:2 * **12:23:** ‘Nae-táráp’rá sénámp te, arop ankárankamp tárápu anánk, yinink, arakerápaó, náráp ankank pipirikiria nánae-tárápuan ankákáránk mwaek nénkria, nae-tárápan náráp nae-tárápara, anánk mwaek sánk konámpono. Nae-táráp te manénkir mekia akwaprá nánaeounápén éréképea, poukwapá akwap konámpon. Nomo Kristen te Kwaro nke námp fek e kwapweráp nae-táráp niampara, nomo fwap Kwaro nánapitenámp kokwapwe kare ankank ti mwanámpon. 1:6 ntia 12:16 fek kor nkeae. ✧ **12:23:** Lu 10:20 ✧ **12:24:** Hi 8:6; Stt 4:10 ✧ **12:25:** Hi 2:1-3; 10:28-29 ✧ **12:26:** Kis 19:18

27 Mámá kar warko ‘Ankwap por’rá sénámp te nomwan sérrá: Kwaro wokwaek yoroimp ankankan oukoumwan sámpá wouwi nánko, am ankank te warko yak mono, tirá épér naenámpon. Aeno tak mo nánko te am ankank fwap yak naenámpon.

28 Nomo Kwaro náráp firáp arop taokeyaknámp némp sámp námp te, am némp wouwi mo, fwapono. Nomo te am táman Kwarén ‘Aesio’rá séria maok, ankár mao takenkria warákárnámp ninikaok man loturia maok, nomo ankár maomp eran saráp sakapria man apápria, maomp yae ankore mek yakáp mwanámpono.

29 Am te apae riteanápe, nomp Kwar Tokwae te yaomwi tokwaerao ankank ponankor wouroukoump i konámp niamp takeno. ✧

13

Nomo ankár nonopok nounouroup mwanámp kar

1 Yumo Kristen te Kápae kare por yumo ankákárank ankár nonopok nounouroup kipo. ✧

2 Yumo te panekamp arop yiráp nap mek korop napo, kwaporok nke pwar kwapon, ankár man koropenkria yaewour kip. Yumo te waeman mér napon: Wokwaek kar arop ankwap fárákápao takria maok, ensel ankwap fákáre náráp nap mek koropap yaewouria maok, am enselén te mér mo, aropao korop napan mpwe yonkwaeapon. ✧

3 Yumo te Kristen fárákap kalabus mek yakáp napan kor, ankár yumo énéni kalabus mek yakápnap ninik niamp taknámp ninikrá aropomp kipo. Tá arop ankwap fárákápao pouroukampa touwe sámp napan kor, yumo kuri tak mwanapan naponno man ninikrá aropomp kip. ✧

4 Yupu sámp konap ninik te kwapwe karenono. Yumo ponankor yupu sámpria te, Kwaro nke námp fek yiki kare ninik fek yakáp kip. Koumteouráp arop kokoporrá paokoprá, ankwapamp yupu, ankwapamp poumaropan kor kokopor i konap te, am taknap arop fákáreran Kwaro am fek táman nopok touwe tokwae kwatae sánk naenámpon.

5 Yumo te maniantá kikiank i konap ninikaok paokopi kwapono. Yumo ankank sámpria te, máte fwap, wae támaonoria warákár kipo. Nomo ankank mo námp kwamp kor, Kwaro wokwaek sérimp kar ankár niki-samp mwanámpon: ‘Ono te amwan kwaporok pwar mo. Ono te amwan younkwe sir mo kareno’rá sérimpon. ✧

6 Aerá sénámpara, nomo fwap ninik kárákáre sámpea yakáprá, arakrá sér mwanámpon:

“Tokwae Kar te onan fwap yaewour i konámpara, ono te apáp mono.

Arop te onan apae mwanapanápe, fwapono.” ✧

‘Nomo Jisasoinámpaok mwanámp te pwarápe kwapono’rá sénámp kar

7 Yumo te ankár yumwan taokeyakápap aropao yumwan Kwaromp kar farákápap aran ninik kipo. Am fárákápamp paokop aran ninikria maok, tá mao méria paokopap ninikaok paokop kip.

⁸ Jisas Kraisomp ninikao kuri ankár ankárankamp pourouráp ninik támao yipirman yak, oukoumwan kor ankár támao yakria, tá ankár am fek saráp yaká yak konámpon. ✧

⁹ Aenámpara, arop ankwap fárakapao farákáp nap mwar pourouráp nkwakwe make kar yiráp woupwi mek korop nángo, yumo Kwaromp mwae kwapwe pwar mwanape. Nomp ninik te Kwaromp aropompan ninik nángo maok, am támao kwapwe kare ara, nomwan kárakáre sáp naenámpon. Aeno nomo te nkwakwe make fir fépér i konap lo karan sámp nángo, am támao nomp ninik mek kárakáre sáp mono. Am ninik te arop am loak paokop napo, man yaewour moimpon. ✧

Kwaro warákár konámp ofaran sénámp kar

¹⁰ Nomo te wae nomp alta yak námpan maok, Pris fákáreao sel fekamp lotu nap mek téreap te, am alta fekamp fir sámpea fár mwanap pourou mono.

¹¹ Pris Tokwae te sipsip ntiaka bulmakauramp yiri táman saráp sámpea Yiki Kor Kare Aokore mek sámpá youmpea kwatae ninik tirá épér naenámp ofa sánk konámpon. Aeno am fir kare te santukupea ek yaomwi mek yankap konapon. ✧

¹² Aeapara, Jisas kor taun younkwek touwe sámpea sumpwimp te námokuráp yiri fek arop fwapokwapianánko, yiki kukur yakáp napon. ✧

¹³ Aempara, nomo kuri némp yarápae fek maonámpok tukupea maoi námpámp pwarápae sámp mwanámpon. ✧

¹⁴ Nomo te wae mér námpon: Apárok mapek te taun ankárank yaká yak naenámp te yak mono. Aeno nomo te wakmwae korop naerianámp taunan nke mwaria yépék námpon. ✧

¹⁵ Aenámpara, Jisasoimp ofa méntér ninikrá, nomo Kwarén warákár saráp yakáp mwanámpon. Nomo Kwarén 'Amo te Tokwae Karono'rá sénámp kar, tá warákárnámp kar, am te nomp ofa támaono. ✧

¹⁶ Yumo te arop ankwapan yaewour mwanap ninik te pwar kwapono. Yumo te arop ankank mo námpan yaewouria ofanámp ankwapmwae sánk kipo. Am taknap ofa te Kwaro warákár tokwae konámpono. ✧

¹⁷ Yiráp yumwan taokeyakáp konap arop fárakap te yumwan yaewourria kápae kare por yumwan taokeyakáp konapon. Tá nánkár wakmwae am fárakap námoku térenap kar ponankor Kwarén sér mwarea napon. Ae mwarea napara, yumo te ankár am fárakapamp karwaokria maomp yae ankore mek yakáp kipo. Yumo tak napo maok, am fárakap warákárrá téreria ninik kápae sámp mo mwanapon. ✧

'Kwarén kar toropwap kip'rá sénámp kar

¹⁸ Yumo te Kwarén yinan yaewour naenámp kar toropwap kipo. Yinomp ninik te Kwaro nke námpea fek yae-párak kare námprá ninik námpara, ankár takrá yae-párak kare ninik fek saráp paokop mwarianámpon.

¹⁹ Onomp ninik tokwae te yumo Kwarén sénapo, onan yaewour nángo, ono warko koupour yumonapok arákarrá korop nanampon. ✧

²⁰⁻²¹ Kwar te yonkwae porokwe fi korara, am ankár yaká yak naenámp kontrakamp yiri fek te, mao te nomp Tokwae Kar Jisasén fárámpea papámpon. Jisas te sipsip taokeyaknámp Arop Tokwae-nono. Ono ninik namp te, mao

✧ 13:8: Yé 1:17-18 ✧ 13:9: Ro 14:17; 1 Ko 8:8 ✧ 13:11: Wkp 16:27 ✧ 13:12: Jo 19:17 ✧ 13:13: 1 Pi 4:1-4 ✧ 13:14: Hi 11:16 ✧ 13:15: Sng 50:14,23 ✧ 13:16: Fl 4:18 ✧ 13:17: 1 Te 5:12 ✧ 13:19: Ro 15:30

yumwan kwapwe kare ninik ponankor sánk nánko, yumo fwap maomp ninikaok saráp paokop mwanapon. Aenapo maok, táte Jisas Kraisomp tére fek nomp ninik mek námoku warákárnámp ninikaok paokop mwanámp sápanoria nampon. Tá nomo ponankor man kápae kare por e tokwae sánk saráp yakáp mwaro. Kare tak mwaro! ✨

Pwarnámp kar

²² Onomp ankwapyae fákáre, ono yumwan kar tae fek sénamp te, yiráp ninik mek kárákáre sánkria sénamp kar má fwapia woupwi pátea wa kip. Ono yiráp por kumwinamp pas má tokwaeri kar mono.

²³ Ono te yumwan arakrá sénampon: Nomp nánae Timoti te wokwaek kalabus mekampan pwarari napara, warko kalabus mek yak mono. Mao ononampok koupour koropeenánko te, yino énékér koropea yumwan nke nenempon.

²⁴ Yino 'Gude'rá sénámp má yumwan taokeyakáp konap arop ponankor séria maok, Kwaromp arop fákáre ponankoran kor sér kip. Tá apár Itali mekamp Kristen fákáreao kor yumwan 'Gude'rá sénamp.

²⁵ Ono ninik namp te, Kwaro námokuráp ninik fek yumwan ponankor ninikia yawouranoria nampon.

Jems Kumwimp Pas Mekia Akwapnám Kar

Jems te Jisasomp nánae. Mao te Jerusalem mekamp sios mek yakápnap kounteouráp arop taokeyakámp.

Jemso má pas Kristen kounteouráp arop pirikimpea ankwap fi mek paokop napampor kumwimpon. Mao má pas kumwimp te Jisas sumpwia pok tenánko, 20 a, 30 yopwar niamp arake feki námpon.

Jems te Kwaromp kounteouráp aropan kwapwe kare ninikaok paokop mwanap yénk naenámpria máma kar kumwi námpon. Tá Jems ankwap kar sénámp te, 'Arop Jisasén mér námpon mwar kwaporok yak naeane. Ankár kwapwe kare ninik méntér yak kun'rá sénámpon.

1 Ono Jems ono Kwar ntia Jisas Krai Tokwae Karamp tére konámp aropono. Ono éntér-sámpramp Israel fi yumo yumokuráp némp pwatea tukupea ankwapamp apárok yakápnapantá, yiráp por má pas má kumwiaka 'Gude'rá sér rae.

Nkwakwe make kar kwatae korop námpon te nomwan kárakáre sápnám kar

2 Ononámp arop fákáre, yumo te nkwakwe make touwe kwatae korop námpan kor, Am te fwap warákár mwanámpon ankankrá ninik kipo.

3 Yumo te wae mérono: Nkwakwe make touwe yiráp méran mokop nap nke naeria korop námpon te, am támao kárakáre sánk naerámpara, inkirman námpritea kárakáre fek fokopeyakápnap kipo. ✧

4 Aeria maok, nkwakwe make touwe korop námpan kor, kárakáre fek yakápnap napo maok, am taknap ninik kwapwe tokwae kari yak nángo, yumo te yae-párak yakápnap, Kwaromp ninikan kor épérép mono, ponankor fwap pwi mwanapon. ✧

Arop ninik kour sápnap naenámp kar

5 Yumo ou mekamp arop ankwap yonkwae kour mo námpon kwamp te, mao ankár Kwarén sénánko, Kwaro man fwap sánk naenámp. Kwar te ponankor aropan kápae kare ankank nénk konámpara, aropao man 'Ankank sápnap' ria kar toropwap napo te, mao yopor mo i konámpon. ✧

6 Aeno am arop te Kwarén mér karia kar toropwap naenámp. Mao fwapia mér moriaka arakrá ninik naeane: 'Kwar te onan fwap sápnap kun ni, mokop kun?'rá ninik naeane. Tak niniknámpon arop te, solwara ouwirao nángo, náre mwaek akwapránknámpon niamp. ✧

7 Am taknámpon arop te Kwar Tokwaerao námwan ankank sánk naenámp mpwe ninik naeane, mono.

8 Am aropamp ninik te ankárank ninikaok saráp mono, kápae kare ninikria, mao apae naenámp tére te fwapia yonkwae kour fek tére mo i konámpon. ✧

Ankankrápnap arop ntiaka ankank monámpon aropamp kar

9 Táte Kristen ankwap ankank mo námpon kwamp te, fwap warákár naenámp. Am te apae riteanápnap, Kwaro nke námpon fek te ankankrápnap aropria e tokwaeráp arop yak námpon. ✧

✧ 1:3: Ro 5:3-5; 1 Pi 4:13-14 ✧ 1:4: Mt 5:48 ✧ 1:5: 1 Kin 3:7,9-12; Mt 7:7 ✧ 1:6: Ais 57:20

✧ 1:8: Lu 16:13; Je 4:8 ✧ 1:9: Jer 9:23-24; 2 Ko 6:10; Je 2:5

10-11 Aeno Kwaro ankank kápaenámp Kristen aropamp ankankan kánanke kwataenóra nínik nánko te, warákár naenámpón. Am te apae riteanápe, kápae kare maniráp ankank koupoukour mwar kar nap te am fárákáp te apwar fuao yámar tákáp nánko, yonkwae konámpnámp araknámp am tére nap meknámp sumpwi mwarea napon. ✧

Kwaro arop kwatae nínik fek warámpá akwap mo i konámp kar

12 Arop nkwakwe make touwe korop nánko, inkirman námp ritea fokopeyak konámp te warákár kuno. Táte mao am kar ponankor wampwe kwaeria pwaránko te, Kwaro man yiki yak konap nopok am tak námp fek sánk naenámpóno. Kwar te arop ponankor man warákár tokwae napan ‘Nopok sánk nanamp’rá sérimpaok man kor takrá sánk naenámpón. ✧

13 Táte arop ankwap man mokopon nkenenámp kwatae nínik korop nánko te, ‘Kwaro onan mámá nínik sáp námpono’rá nínik naeane. Am kwataenámp nínik te Kwarén níkir-sankorop mo, tá Kwar te aropan ‘Kwatae nínikae’rá sér mo i konámpón. ✧

14 Aeno nomoku nomp nínik ankákárankao maok, fárámp rá érékép akwap konámpóno. Nomokuráp am nínik kwatae támao nomwan kákámánkariaka kwékárianánko, nomo am nínikaok tukup konámpóno.

15 Am nínik támao takrá akwapea, táráp yak námp niamp tokwaeaka, yupuo táráp tank konámpnámp taknámp, kwatae nínikao kor akwapea tokwaeria sumpwi sámp-pap konámpón. ✧

16 Ononamp fákáre kare, yumo takria am kwatae nínik taki yakanoria pwate napo, yumwan poupwekápantáno.

17 Ankank kwaporok sánk konap nínik kwapwe kare, tá Kwaro sánk konámp kwapwe kare ankank ponankor yámar meknámp ék konámpón. Am te yámar mekamp ponankor wae yoroinámp Naropwar Kwaro nompór sámp-kérép konámpón. Am Naropwar te náráp nínik pwarar, warko ankwap nínik sámp mo i konámpóno. Mao te aropamp wunéirao kounounek yámar fek wunéri éritea, yámar kuk nánko wunéri fae konámp niamp taknámp mono. ✧

18 Mao te námokuráp nínik fek nomp Naropwar yak námpon. Nomo maomp kar kare fek forokári námpon. Aenámp te nomwan ponankor arop fi ntia nape firamp nae fi yakáp mwanapria yoroi námpon. ✧

Kwaromp kar wawiaka mántwaok tukup mwanámp kar

19 Ononamp fákáre kare, yumo te ankár mámá ankankan fwapia mérenke: Yumo ponankor ankár kar wa mwaria koupour nánapria maok, yumo nopok koupour kar yopori kwapono.

20 Am te apae riteanápe aropamp yopor yonkwae pwarámp te arop nínik mek yae-párák kare nínik sámp-pap mo i konámpón. ✧

21 Ae konámpara, yiráp nínik mek oumnámp nínik, tá nkwakwe make kwatae nínik te ankár ponankor nkwampok tirá épér kipo. Aeria maok, sánánkar porokwe fek yakápria, Kwaro yiráp nínik mek sánknámp karwaok paokop napo maok, am kar támao yiráp waemp warko warámp naenámpón. ✧

✧ **1:10-11:** Lu 12:16-21; 1 Ti 6:17; 1 Pi 5:5 ✧ **1:12:** Dan 6:1-28; Lu 6:22-23; Je 5:11 ✧ **1:13:** 1 Ko 10:13; 1 Pi 2:11 ✧ **1:15:** Ro 6:23 ✧ **1:17:** 1 Jo 1:5 ✧ **1:18:** Jo 1:12-13; 1 Pi 1:23 ✧ **1:20:** Snd 10:19; Sav 7:9; Mt 5:22 ✧ **1:21:** Kl 3:8

²² Aeno yumo sámnpnap kar máte kwaporok wawi pwar kwapono. Ankar ampaok paokop kipo. Aeno yumo kwaporok wawi pwar nap te, yumoku támao kwekár napon. ✧

²³⁻²⁴ Táte arop ankwap Kwaromp kar wa námpao, ampaok akwap mo námp te, wunéri kour meknámp námokuráp yimetáp wunéri nkeanámpao, paprá youmpria, yimetáp nke námp ník mo, pwar konap niamp taknámp napon.

²⁵ Aenapan maok, Kwaromp lo kwapwe kare te nomwan kwatae ninikao sám-fákeyak námp mekamp éréképeanánko, amwar yakáp i konámp te, yae-párak kareno. Tá arop ankwap am lo fwapi nkea pwar mono, ampaokrá yáarak nángo te, Kwaro maomp tére kwapwe kare pap naenámpnon.

²⁶ Táte arop ankwapao arakrá ninik: “Ono te kwapwe kare Kristenara, Kwarén kare kar lotu i konampono.” Makrá sénámpao maok, námokuráp kar te fwapia poukwap mono, námokuráp ninik mek kwekár námpnon. Aenámpara, maomp mér ntia maomp lotu námp te kwaporok párak táman námpnon. ✧

²⁷ Kristenamp ninik ankar kwapwe kareria, nomp Naropwar Kwaro nke námp fek yae-párak kare yakáp i konap te ará: Kweri tárápu, kae kounteouran warámpea yakápria maok, yaewour i konapon. Tá ankwap te, nomo ankar nomoku nomp paokop fwapi taokeyakáp nángo maok, mámá apár mekamp nkwakwe make ninik nomp ninik mek koropea Kwaro nke námp fek oumi pap mo naenámpnon. ✧

2

Ponankor aropan ankárankamp puri fek aropomp mwanámp kar

¹ Ononamp fákáre, yumo nomp Jisas Kraiss Tokwae Karan mér nap te, mao te wae kwapweráp Tokwae Karono. Aenámpara, yumo e tokwaeráp aropan saráp yae-párakria, e moráp aropan younkwe sánk mwanape. ✧

² Aeno arop ankárankao, ankank kwapwe kare yirírira pwarará, gol meráp yae topwe fek yirímpea yiráp lotu nap mek yoump nángo, tá ankank monámp aropao kor siot ankank kwatae yirímprria, mao kor lotu nap mek yoump nángo maok,

³ yumo arop siot ankank kwapwe kare moporinámp aropan yae-párakria sérrá, ‘Amo te sia fek mapek tankae’ ria pwarará maok, tá ankank monámp aropan sérrá, ‘Amo te tapek fokopeyakae’rá sérrá, tá ‘Ono fokopeyak namp fek apárok mapek tankae’rá sér mwanape.

⁴ Am yumo taknap ninik te yiráp ankwapyaenápén yiráp ninik fek yuruku-pia kwatae ninik napon. Yumo am tak nap te, arop kotnámp aropao kotrá kwatae ninik fek yurukup i konámp niamp napon. ✧

⁵ Onomp kémpiyae fárakap, yumo fwapia wawenke! Arop arop ponankor nke nap fek ankank monámp arop te, Kwaro man náráponorianánko, mao Kwarén mér námp mér tokwaerao maniráp arop niampi yak námpnon. Arop man warákár napan, éréképeaka námokuráp arop firént pwar nanampri námpnon. Aenángo maok, am ankank monámp aropao kor, am mek mént yakáp mwanapri námpnon. ✧

⁶ Aenámpan maok, yumo am ankank monap arop lotu nap mek korop napan pwarápaie sánk konapon. Yumo te waeman mér napon, ankankráp arop te yumwan nkwakwe make sokororá paokopria, yumwan éréképa tukupea kot i konap te mér mo napon? ✧

⁷ Kwaro yumwan Kraisomp e kwapwe kare ták-pap námpan maok, am ankankráp arop fákáreráo am eran wouroump konapono.

⁸ Nomp King Kwaro lo ankáránk maomp Buk fek arakrá sérimpon, “Amo amokuráp pourouan warákár konapnámp taknámp arop ankwapan kor warákárampo.” Aeria maok, yumo am lo karwaok tukupria te, yae-párák kare ninik fek paokop mwanapon.

⁹ Aeno yumo arop ankwapan saráp kwapwe kare námprá ninikria, ankwapan te kwatae námprá ninik mwanape. Yumo am takria te, kwatae ninik napon. Yumo am tak nap te, am loao yumwan lo ták-sinaprá yénkép námpon.

¹⁰ Aeno arop ankáránkao lo ponankor mántwaokria maok, ankáránkamp lo ták-pwar námp te, mao lo ponankor ták-pwar námpon.

¹¹ Nomo te wae mér námpon, Kwar te arakrá sénámpon: “Yumo yupuráp arop, tá poumaropráp koumteou, yumo te kokopori kwapono.” Tá ankwap sénám te: “Arop sámp-wouroump kwapon.” Aeno táte kokopor mo napao maok, arop ankáránk sámp-wouroump nap te, am te amo wae lo kar kwe-pwar napon. ✧

¹² Kwar te yumwan fwapia papnámp loran yurukupia yiráp ninik yurukup naenámpon. Aenámpara, yiráp ninik, yiráp kar ankar am loaok tukup kip.

¹³ Aeno arop ankwapan ankwapan yonkwae touwe moianámp te, man te Kwaro yurukuprá kot námp fek te man yonkwae touwe mo karenono. Aeno arop ankwapan aropomp i konámp te, fwap kot kwe-pwar naenámpon. ✧

Kwarén mérnámp ntiaka tére kwapwenámp kar

¹⁴ Ononamp fákáre, arop ankwapano sérrá, ‘Ono Kraisén te waeman mér kare namp’rá sénámpao maok, mao kwapwe kare niniként tére mo námp te, maomp mér te kánanke kwataeno. Am take pourouráp mér te mokopia man warko warámp naenámpánáp, mo karonó.

¹⁵ Aeno yumonap mekamp arop ankáránk, yupu ankáránkao fir mo, waempyamao kor mo nángo, námpare nánko,

¹⁶ yumo ankwapano man sérrá, “Amo yae-párák yakria maok, akwapea amokuráp waempyam sámpea waráp pourouk woukwapria maok, fir amokurápan sámpea fárae.” Ae te yumo man fir ntiá waempyam sánk moria, kar mwar sénapo te, yiráp kar mwar am te mokopia man yaewour naenámpon?

¹⁷ Am Kwarén mérnámp ninikao kor tak námpi yak námpon. Kwapwe kare ninik mént yak mo námp te maomp mér te kwaporok yak námpon. ✧

¹⁸ Aeno táte arop ankwapano sérrá, “Arop ankwap fárákap te mérrá yakáp napon. Tá ankwap fárákap te kwapwe kare ninik fek saráp tére napon.” Aerá sénapan maok, ono yumwan sérrá, ‘Yumo mér nap yénkép napao maok, kwapwe kare ninik mént yénkép mo nap te, nopok ono kuri yae-párák kare ninik fek tére konamp yumwan ono mér namp yénkép naenámpon.’”

¹⁹ Yumo Kwar te ankáránkamp támaonorá mér nap te, am támao saráp kwapwe kare nie? Am te kwatae yao-pwaerápao kor takrá mér napao maok, am fárákapano kor apáp tirínkrá kour me woukoura wae napon.

²⁰ Yumo te épérép kare napon! Yumo kwapwe kare ninik fek tére moitea, Kwarén mér nap mwarriaka, yumo kwapwe kare ninik mént sámp moia te, yiráp mér nap te kánanke kwatae yak námpon. Ae te yumo te am kar fi mér mwaria nape?

²¹ Tak nap kwamp te, yumo wawenk. Wokwaek kar Kwaro nomp ounáp Abrahamo námokuráp táráp Aisakén Kwarén ofanámp sánk naeriaka alta mek pap naerianámp ninik táman nkea maok, man sérrá, ‘Amo te yae-párák kare aropono’ rimpon. ✧

²² Yumo te fwapia ninikenke: Maomp mér te yae-párák kare ninik fek térerá yárák námpara, am takámp ninik ntia mér támao pwi yakámpon.

²³ Kwaromp Buk fekamp karao érik arakrá sénámpon, “Abrahamo Kwarén mér nánko maok, Kwaro man ‘Yae-párák kare arop’rá sérimpon.” (Am kar fi wae kare kar korop námpon.) Aeria maok, Abrahamén ‘Amo te onomp nouroupono’rá sérimpon.

²⁴ Aeno yumo oukoumwan te wae mér napon: Arop Kwarén mér námp mwar yak námp te, Kwar te am aropan te ‘Yae-párák kare aropono’rá sér mo i konámpono. Aeno mao Kwarén mériaka, kwapwe kare niniként tére nánko te, Kwaro man ‘Yae-párák kare aropono’rá sénaenámpon.

²⁵ Ae konámpara, kokopor yupu Rahapo kor Josua tirá kérépeakámp aropan yae-párák éréképá yakea ankwap mwae-párák tirá kérépámpantá maok, Kwaro man sérrá, ‘Amo te yae-párák kare yupuno’ rimpon. ✧

²⁶ Nomo te wae méron: Waemp pourouk woukoupeyak mo námp te am te wae sumpwi yak námpon. Ae konámpnámp taknámp arop Kwarén mwar mériaka yae-párák kare ninik fek tére mo námp te, maomp mérao kor arop sumpwi námp niamp takeno.

3

Nomo ankár fwapia ninikrá sér mwanámp kar

¹ Ononamp fákáre, Yumo ou mekamp kápae kare arop ‘Tisa tére mwar’ ria ikianik mwanape. Nánkár wakmwaek Kwaro koumteouráp aropan yurukup námp fek te, porokwe fek yurukup naenámpon. Aeno tisa nomwan yurukupria te, kar tokwae sénaenámpon. ✧

² Nomo ponankor kápae kare por kwapwe kare ninik mwarianámpao, ankwap ke fek tak mo i konámpon. Aeno arop ankárankao sénámp kar kwatae mo, yae-párák kare námp te, kwapwe kare aropara, námokuráp pourou ntia ninikan kor ponankor fwap poukeyak naenámpon.

³ Arop fárákap te hosamp táp mek ain tákáre papea, paok tokorop tea, am fek samp-tankrá, mao akwap naerianámpaok akwapanoria te, paok fek níkir nánko, am mwae me kor sirarrá akwap konámpono. ✧

⁴ Yumo sipan kor ninikenke. Sip pourou te tokwaenono. Maomp stia te kánanke kwarokao maok, am sip ankwapmwae akwapanoria te, kepteno am stia kánanke fek sámprá arákár nánko, am mwae akwap konámpon.

⁵ Ae konámpnámp taknámp, top kor te pourouk yak námp kánanke kwarokao maok, kar tokwae sérar i konámpono.

Nomo wae mér námpon: Yaomwi énti kánanke santukupea yopwar pounkouroup napo, yaomwi yurunka waeria yopwar wouroukoupa waeriaka, yopwe fépérrá fékér i konámpono. ✧

⁶ Top kor te yaomwi niamp takeno. Am te ankárank mwae kirikiri pourouk yak námpao maok, mao te kápae kare nkwakwe make ninik tirá kák nánko, pourou mekmwae ponankor oupouroup konámpon. Me tokwae mekamp yaomwi touwe támao arop táp mek pounkouroup tenánko, am

yaomwi támao aropamp paokop ponankor wouroukoumpia kwatae pap námpon. ✧

⁷ Aropao wokwaek yao pwae mekamp fir wunria, kou, ant, tákam, tá nkwakwe make éntékam koupoumpéa wunia taokeyakáp napo, am fárákapamp yae ankore mek yakáp i konap te, oukoumwan kor tak napon.

⁸ Ae konapan maok, arop ankwap ankárankamp te námokuráp top kor poukwap naenámp pourou mono. Nkwakwe make kar kwatae sérar námpe te, am te fouao arop surumpwirá kák konámp niamp námpon. ✧

⁹ Nomo te ankárankamp top kor fek táman anánkaopwe kar sér i konámp. Ankwap ke fek Kwaromp e sakaprá, 'Kwar te nomp Naropwar, nomp Tokwae Kar'rá sér. Tá ankwap ke fek Kwaro nomwan yoroiaa námoku niampi papnámp aropan nomo kar kwatae sérar i konámp.

¹⁰ Kwaromp e sakapnap kar ntiaka toropok kar kwatae, anánkaopwe ankárankamp táp meknámp korop konámp. Ononamp fi, am ninik te kwataeno. ✧

¹¹ Ént me meknámp oukurnámp ént te, kwapwe kare ént, tá oukwe topnámp ént méntér oukur mo i konámp.

¹² Ononamp fi, ae te kwantae te fwap ouwip tank naenámp nie? Ae te souwe te fwap kwantae ki tank naenámp nie? Ankár taknámp kwapwe kare ént te oukwe topnámp ént mek méntér korop mo i konámp.

Kwapwe kare mér te Kwarompao ék námpon

¹³ Aeno yumonap mekamp arop ankárank ninik kouria mér kwapwe námpe kwamp te, am arop te námokuráp ninik wampwe pwarará, yonkwae kour sámpea maok, yae-párak kare ninikaok yárakria, arop yaewour i konámp ninik fek tére nángo, arop fárákap nke mwanapon. ✧

¹⁴ Aeno yumo arop ankwapan kokwarok tokwaeria, yumoku mwanapan saráp ninik i konap kwamp te, warákár-séri kwapon. Takria te, yumonap ninik támao kar kare apárok sámp-anámp mwanape.

¹⁵ Am take pourouráp mér te am te yámar meknámp ék mono. Am te apárokamp ninikon. Am ninik te wokwaekamp kwatae ninikan Satano naropwar nánkárápá yak námpono.

¹⁶ Am taknap arop ankwap fárákap te arop ankwapan kokwarokrá paokopria maok, ankwapan pwarará, námoku mwanapan saráp ninikrá paokopnap arop te fwapia tank mono, nkwakwe make kwatae ninik i konapon.

¹⁷ Aeno arop Kwaromp ninik kour kwapwe sámp nap am te arak i konapon: Manénkir te, yiki kor ninikaok paokop i konapon. Tá wakmwaek, arop ankwap fárákapént ankárankamp ninik fek paokopria, yonkwae porokwe fek yakápria, arop ankwapao sénap kar wawi konapon. Tá arop ankwapan aropompria yaewour. Aeria maok, ankárankamp puri fek arop ponankoran ninik i konapon. Am kwapwe kare ninikaok nap te, kwekár mono, ankár kare kar ampaok i konapon. ✧

¹⁸ Arop fárákap aropao yoporrá yorowar napo, taki kwaponorá yonkwae porokwe pap nap te, am yonkwae porokwe ninik támao yopwar mek ankankou yoronámp niamp nángo, firaó karenámp niamp, aropamp paokop mek korop naenámp. ✧

4

'Apárokamp ankankan warákár nap te Kwarén yopor napono'rá sénámp kar

1 Yumo ou mek yoporrá kar yorowar nap te, apae fi kor fek i konapono? Yumokuráp kikiank nínikao yakria maok, am támao nkwakwe make ankankantá kikiankrá, kar séraria maok, am fek táman youpoukwaprá yorowar i konapon. Am te kare nie? ✧

2 Yumo te ankank kikiank napao maok, sámp moria, am fek arop tirá wour i konapon. Yumo te ankank kikiank nap támao, yumo sámp moria yopor yonkwae pwarámpará yorowar i konapon. Yumo ankank sámp mwaria te, Kwarén sér mo i konapara, am fi kor fek táman yumo am ankank sámp mo i konapono.

3 Yumo am ankank sámp mwaria Kwarén kar toropwap napao, am ankank sámp mo nap fi kor te, yumo Kwarén kar toropwapnap nínik te kwapwe kare mo napara napon. Am te yumoku mwanapan saráp sámp mwaria kikiankria napara, am fi fek táman sámp mo napon. ✧

4 Yumo Kwarén pwar nap te, yupuaó náráp poumarop pwar akwapea, kokoporrá yarak námp niampon. Ae te yumo aráte mér mori kwapon? Apárokamp ankankan kikiank nap te, yumo Kwarén yopornap arop fákáreno. ✧

5 Kwaromp Buk fekamp kar te arakrá sénámp: “Kwaro wokwaek nomp nínik mek Spirit papámpan, nomwan yonkwae touweriaka, námoku náráponoriaka kárákáre námpon.” Yumo má kar te kar mwar ritea nape? ✧

6 Aeno Kwar te nomwan aropomp tokwae konámpara, Kwaromp Buk fek kar arakrá sénámp, “Arop námoku tokwae kar nampria waenámp arop te Kwaro man far-pwar konámp. Aeno arop námokuráp e apárok anámpea porokwe feknámp aropan maok, aropomp i konámp.” ✧

7 Yumo te sánánkar porokwe fek yakápria, ankár Kwaro sénámpaok tukupria maok, yumo Satanén far-pwar napo, yumwan pwarará farákapá akwap naenámp. ✧

8 Yumo ankár Kwaromp wonae fik kar tukup napo maok, nopok Kwaro kor yiráp wonae fik korop naenámp. Kwatae nínikráp arop yumo te yiráp kwatae nínik pwar napo, yiráp nínik te yae ént mek yáráp napo, yiki kwapwe konámp niamp araknám nae-námpon. Yumo anánkaopwe nínikráp arop, yumo te am yiráp nínik mek yaknám kwatae nínik am te nkwampok tirá épéri pwar kipo.

9 Yumo te kwatae nínik fek paokop nap kwamp te am fek nínikria yonkwae touwea waeriaka ém tárae kip. Yumo oukoumwan amomoránk nap kwamp te, yumo te am amomoránk pwararea, yumo éménk kip. Yumo oukoumwan warákár nap kwamp te, am warákárap nínik te pwarará yonkwae touwea wae kipo.

10 Kwar Tokwaerao nke námp fek yumo te sánánkar porokwe fek yakáp napo, Kwar Tokwaerao yumwan e tokwae nénk naenámp.

Kwaro saráp arop yurukup naenámp kar

11 Ononamp fákáre, yiráp ankwapyaenápen kwatae napria wouroump-séri kwapono. Arop ankwapnápen wouroumpria, ‘Amo te kwatae napono'rá sénámp te, mao te loan kor kwatae kar séria wouroumpará sénámp. Táte

✧ 4:1: Ga 5:17 ✧ 4:3: Mt 6:9-13 ✧ 4:4: 1 Jo 2:15 ✧ 4:5: Mt 6:24 ✧ 4:6: Jop 22:29; 1 Pi 5:5

✧ 4:7: Ef 6:11-12; 1 Pi 5:8

amo am loan wouroumprá sénap te, amo te lo ankore mek yak monap arop niampono. Amo te arop yurukup i konap arop niamp napon.

¹² Kwar ankárank námoku am lo pap námpara, námoku maok arop ponankor kotriaka yurukupia fákeyakrá, arop ankwap fárákapan warko éréképria maok, arop ankwap fákáreran kwatae pap naenámpon. Ae naenámpara, amo te wa nap kwamp, arop ankwap fárákapan wouroumprá sénénapon? ☆

‘Nomokunámpaok paokopi kwaponó’rá sénémp kar

¹³ Yumo arop ankwap fárákapao arakrá sér i konapono: ‘Oukoumwan, tá oumpouran arake fek, nomo ankwap taun mek tukupea ankárank yopwar fek bisnis téreaka mani kápae kare sámp mwar’ ri konapon. Ono yumwan sér rae,

¹⁴ “Yumo te mér mo napon, oumpouran te apae ankank korop kun. Yumo te yiki yakáp mwanap te mokop námpon? Yumo te yaomwi sourirao pokeaka fae tákáre ke fek yakea moyak konámpnám taknám mwarea napon.” ☆

¹⁵ Aeno yumo te arakrá sér kipo: “Kwar Tokwaerao onan takaerianánko te, ono fwap yiki yakria am tére naerá niniknamp ankank takrá tére nanampon.” ☆

¹⁶ Aeno yumo te yumokuráp ninik fek ‘Námo tére tokwae namp’rá warákár-sérar i konapono. Am take pourouráp kwekáp ninik te kwatae kareno.

¹⁷ Yumo fwapia ninik kip: Arop kwapwe kare ninik wae mér námpaó, am ninikaok tére mo nám te, am arop Kwaro nke nám fek kwatae ninik námpon.

5

Ankank kápaeráp arop fákáreramp kar

¹ Oukoumwan ono ankank kápaeráp arop yumwan sér rae: Yumo te nkwakwe make ankank kwatae korop naerianámp aran ninikria éménkria fépénénka wae kipo.

² Yiráp ankank kápae kare te turupwiria, yiráp mopor i konap ankank te ponankor sárárao wae fépéri pwar námpono.

³ Yiráp mani gol ntiaka silva te sorok nánko, am mani támao yiráp kwatae ninik érik farákár nánko, mao yiráp pourou ponankor yaomwinámp wouroukoup naenámpon. Oukoumwan wae pwarnámp yae wonae fik námpara, yumo maniráp ankank koupoukour nap te, kwaporok táman napon.

⁴ Yumo fwapia wawenke! Yiráp tére konap aropao yiráp yopwar mekamp fir tia koropea napo, yumo kwekáriaka, mani ponankor nénk moia, ankwapmwaek yumokuráp por pap konapono. Tá am ankwapmwaek pátenap mani támao yoporrá wumwi nánko, am tére arop fárákapamp wumwi karao kor Ponankor Kárakáre Tokwaeráp Tokwae Karamp woupwi mek akwap námpon.

⁵ Yumo námá apárok yakáp nap fek warákáránk mwanap kokwapwe ankankan ti napon. Yumo fir tokwae fépérrá nununkwi nap te, bulmakauran tokwae kari yak nánko, yankop mwaria nánap nap niamp napon.

⁶ Yumo kwapwe kare aropan kotiaka ankank moráp arop arákarea pap napo, yumwan nopok am fek kar sér mo, wampwe kwaeria pwarará am fek sumpwi námpon. ☆

Kárákáre fek fokopeyakrá Jisasén yépék mwanámp kar

⁷ Aenámpara, kémpiyae tárápu, yumo te ankár Kwar Tokwae Kar warko ék naenámpara, yépékria kárákáre fek yakáp kipo. Yumo te wae méron: Aropao noump nángo yopwar yoroia pwatea taokeyakápra yépékra tukupea, am fir kare nángo fári konapnámp taknámp mwanapon. ✧

⁸ Kwar Tokwae warko ék naenámp yae te wae fápaie námpara, yumo kor ankár ninik kárákáre sámpea, sánánkar yakápra yépék kipo. ✧

⁹ Ononamp fákáre, yumo te yiráp ankwapyaenápén nonopok yoporrá e-poup sérari kwapon. Am tak nap fek te Jaso yumwan nopok touwe kwatae sánk naerámpon. Yumo fwapia wa kip: Jas ék naeria nánap námp te wae fae námp. ✧

¹⁰ Ononamp fákáre, yumo te fwapia nik kipo: Profet fákáreráo wokwaek kar Kwar Tokwaeramp e fek kar farákápapo, épéréppap aropao man nkwakwe make napo kuri, mao te kárákáre fek yae-párák kare yakápon. Yumo kor am farákápapo takiap ninik táman sámpea mántwaok kipo. ✧

¹¹ Nomo má kar te wae mér námpon: Manénkir farákápap arop te, nkwakwe make kar koropriaka touwe tokwae sámpria kor, kárákáre yakápiakapan, wakmwaek warákárapon. Yumo te Jopomp kar te wae wawiapon. Mao nkwakwe make ankank náráp pourouk koropámpan kor ninik kárákáre sámpea fokopeyakeanángo maok, nánkár wakmwaek Kwar Tokwaeráo man yaewouriaka yae-páráki papámpon. Am takimp te, yumo kor wae mér napon. Kwar Tokwae nomwan kor yonkwae touweria aropomp saráp yak konámpon. ✧

Fou e sér i konámp kar

¹² Aeno ononamp fákáre, yumo fou e sér mwaria te, yámar mekamp ankankamp e, tá apárok mapekamp ankankamp e, tá ankwap ankankamp e fek kor fou e séri kwapon. Taki nap fek Kwaro yumwan nopok kot naeane. Moan nap kwamp, párák 'Mono'rá sér, tá karenoria nap kwamp, 'Yeno'rá sér kip. ✧

Kwapwe kare aropao Kwarén sénámp kar

¹³ Aeno yumo ankwapao nkwakwe make kar korop nángo te, mao te Kwarén kar toropwap kun. Tá ankwapao warákárámp kwamp te, tár kar sámpeaka, Kwaromp e sakap kun. ✧

¹⁴ Tá yumo ankwap ankáránk touwe sámpria te, siosén taokeyakáp konap aropan wumwi nángo maok, koroepa Kwar Tokwaeramp e fek maomp pourouk wel papria maok, Kwarén 'Man yaewourae'rá sér mwanapon.

¹⁵ Táte am farákápapo Kwarén mér nap fek kar toropwap napo te, Tokwae Karáo am aropamp touwe fwapi pap naenámpo. Aeria mao kwatae ninik sámpá yak nángo te, Kwar Tokwaeráo am kwatae ninik ponankor tirá épér naenámp. ✧

¹⁶ Ae naenámpara, yiráp kwatae ninik ankwapyaenápén nonopok érik farákápra maok, yumo Kwaro am farákápan yaewouranoria kar toropwap napo, Kwaro yumwan yaewouriaka yiráp touwe fwapi pap naenámp. Yae-párák kare aropao Kwarén sénámp kar te kárákáre korara, arop ankwap farákápan fwapi yaewour naenámp.

¹⁷ Elaija te arop námoniamp makerao maok, Kwarén ‘Warákam sámp-kérép kwapono’ ria kárákáre fek sérimpon. Aenko, yinink yopwariaka tokwampok yunk máte warákam ék moi yakánko maok,

¹⁸ warko Kwarén kar toropwapánko, warákam ékria maok, yopwar mekamp fir yae-párak forokorimpon. ✧

Arop mwae pwar nánko, warámp mwanap kar

¹⁹ Ononamp fákáre, yumonap mekamp arop ankárankao Kwaromp kar kare pwararea, mwar mwae yarak nánko, arop ankwapao man warko warámpea korop námp te, mao waeman kwapwe kare ninik námpon. ✧

²⁰ Yumo te arakrá ninik kip: Arop kwatae mwae-párak akwapnámp aropan warko Kwaronámpok warámp-sankorop námp te, maomp waemp te yaomwi mek akwap mono, Kwaro maomp kápae kare kwatae ninik tirá épéri námpon. ✧

Pita Manénkir Kumwimp Pas Mekia Akwapnámp Kar

Pita te Jisas éréképá yárákimp éntér-sámpramp arop ou mekamp arop ankwaponò. Jisas pok tenánko, 34 yopwar niamp arake fek Pita máná pas má kumwi námp te, pìrikimpea tukupnap Kristen fárákapamp ninik mek kárákáre sánkria kumwimpon.

Mao Rom mek yakria, Rom taun tokwae táman wokwae am mek kwatae ninik yakámp Babilon taun tokwaeran wounáp námpon. Am ke fek te arop fárákapao sios mekamp koumteouráp aropan sámpá yampourou napo, Pita arakrá sér, ‘Yiráp mér nap pwar kwaponò. Kárákáre fek fokopeyakáp kipo. Aeria maok, Jisas “Ék nanamp”rá séri námpan ninikria, táman yépekrá yakáp kip’rá sénámpon.

¹ Ono Pita Jisas Kraisomp aposelono. Ono máná pas kumwia yumo Kwaromp firáp arop fárákap, yiráp némp kare mek yakáp mono, ankwap apár Pontus, Galesia, Kapadosia, Esia, Bitinia, ará mek yakápnap arop, yumonapok sámp-kérép rae.

² Wokwae kar Naropwar Kwar yumwan maonámpok korop mwanap wae méria náráponorá nánkárápámpon. Mao takinámp ninik te, maomp Yiki Kor Spiritao yumwan fwapokwapia amwar pwate nángo, yumo fwap Jisas Kraisomp karwaok napo, maomp yirirao yumwan yárárianánko, yumo yiki kukur naponò. Onomp ninik te Kwaro námokuráp ninik fek yumwan yaewouria, yonkwae porokwe sánk nánko, yiráp ninik mek tokwae kari yakanoria nampon. ✧

Yiki yak kwapwe sámp mwanámp yámar mek yaknámp kar

³ Nomo Kwaromp e narek sampok mwaro. Mao te nomp Jisas Krai Tokwaeramp Kwar, tá maomp Naropwarono. Mao te nomwan aropomp tokwae námp te, mao Jisas Kraisen apár me mekamp fárámpea papria, am fek Kwaro nomwan wourékam yiki yak sámp námpon. Am wourékam yiki yak támao nomwan kárákáre sámp nánko, Kwaro nomwan warko érékép naenámp yépek námpono. Nomo te am táman Kwarén ‘Aesio’rá sénámpon.

⁴ Tá nomo yámar mekamp yiki yak sámp mwanámpria kor yépek námpono. Am yiki yak te turupwi naenámp pourou mono, ankár kwapwe kare ara, akwapea pwar mono. Am te Kwaro yumo sámp mwanapria yámar mek taokeyak námpono. ✧

⁵ Yumo Kwarén mér napara, mao náráp kárákáre fek yumwan taokeyak nánko, yumo fwap yakáp mwanapon. Mao yumwan warko érékép nanampria ninik námp te, nánkár yae pwarnámp ke fek érik yak naenámp. ✧

⁶ Yumo am sámp mwanámpria warákár napan maok, oukoumwan fae tákáre ke fek Kwaro takanorianánko te, fwap yumwan nkwakwe make touwe kwatae korop naenámp.

⁷ Am taknámp ninik te Kwaro yiráp mér napan nke nae ritea námpon. Nomo wae mérámpon: Nánkár moyak naenámp gol wuri man yiki kukuranoria yankapá nki konaponò. Yiráp Kwarén mérnep te golan kámákarea

kwapwe kare kare námpara, Kwaro am mér te kárákáre kwapweanorianánko, yumwan touwe kwatae korop námpon. Nánkár wakmwaek Jisas Kraís érik korop námpe fek Kwaro yiráp am méri yakáp nap nkea warákárria érik farákáp naenámpon. ✧

⁸ Yumo Jisas Kraísén te nke moi napan maok, yumo man warákár tokwae napon. Oukoumwan kor yumo man te nke mo napao maok, yumo man mérria warákára wae napon. Am warákár tokwae te apárokamp kápae kare warákár konap kámákár akwap námpara, nomo kar fek sér mwanámp pourou mo kareno. ✧

⁹ Yumo Kraísén mér nap fek yumwan nopok Kwaro warko érékép námpon.

¹⁰ Wokwaek profet * fákáreráo Kwaro námokuráp ñinik fek yumwan warko érékép nanamprianámp kar farákápapao maok, am kar fi mér mwaria ñinika waeápon. ✧

¹¹ Kraísomp Spirit am fárákapamp ñinik mek yakrá am Kwaro arop érékép naenámp karan ñinikia yéńképria sérrá, “Kraiso nkwakwe make touwe tokwae sámpea, wakmwaek yámar mek pokeaka e tokwae sámpe naenámpon.” Aerámpan maok, am fárákapao turunkrá, “Mae ke fek mao korop naenámpon? Am ke fek te apae ankank korop naenámpon?” ✧

¹² Kwaro am profet fákáreran wae yéńképrá, am fárákapao tére nap táman man yaewouranoria mono. Yumwan táman yaewour mwanapria ñinámpon. Kwaromp kar farákápnap aropao oukoumwan yumwan am kar táman farákáp napo, yumwan yaewour naenámpria ñiápon. Kwaro yámar meknámp Yiki Kor Spirit sámpe-kérépeanánko, maomp kárákáre fek am fárákapao Kwaromp Kwapwe Kare Kar farákáp napon. Ensel fárákapao kor am kar táman wawia mér mwar kar napon. ✧

Nomp ñinik yiki kukur yak naenámp kar

¹³ Kwaro yumwan takrá érékép námpara, yumo ankár yiráp ñinik fwapokwapia yérék kour kip. Yumo ankár Jisas Kraís érik korop námpe fek, Kwaro yumwan ñinikria yaewour naenámp kwapwe aran kárákáre fek méria ñiki-samp yakáp kipo. ✧

¹⁴ Yumo te Kwaromp tárápu ara, yumo wokwaek Kwaromp kar oukoumwan mér moap ke fek te, kikiank ñinik kwatae yaknámp mwae paokopiapaok paokopi kwapono, ✧

¹⁵ mono. Kwaro yumwan koropenkria érékép námpe te yiki kukurono. Aenámpara, yumo kuri ankár yiki kor kare fek paokop kipo. ✧

¹⁶ Kwaro námoku náráp Buk fek sérrá, “Ono yiki kare yak nampara, yumo kuri ankár yiki kare yakáp kipo.” ✧

Kwaro nomwan Kraísomp yiri fek yamokwapnámp kar

¹⁷ Am Kwarén yumo ‘Ayao’rá sér i konap te, mao te aropamp pourou yipi fekamp nkea yurukup mo i konámpon. Mao te nomp ankákáránk ñinik mek yaknámp ankankan nkerá yurukup i konámpara, yumo ankár táman ñinik tokwaeaka, man apápria máma apár mek yakápnap ke fek yae-párak kare paokop kip. Am te yiráp fi kor némp kare mono. ✧

✧ **1:7:** Jop 23:10; Hi 12:11; Je 1:3; 1 Pi 5:10 ✧ **1:8:** Jo 20:29 * **1:10:** Profet: “Juda Tére Konámp Ñinik” Buk 2 fekámp Kware 44 fek nkeae. ✧ **1:10:** Aís 53:1-12 ✧ **1:11:** Lu 24:26-27 ✧ **1:12:** Mt 13:16-17; Ef 3:10 ✧ **1:13:** Ro 12:2 ✧ **1:14:** Ro 6:19; Ef 4:17-18 ✧ **1:15:** 2 Ko 6:16-18; 7:1 ✧ **1:16:** Wkp 19:2 ✧ **1:17:** Lo 10:17

18 Yumo wokwaek te yiráp appeyaenámpomp kwatae ninik yumwan yae-wour mo námp yumo táman sámpea ampaok paokopiapon. Aeno oukoumwan te Kwaro yumwan am mekamp yamokwapea érékép námpan yumo wae mér napon. Mao te apárokamp tomore naenámp ankank, silva ntia gol niamp arake fek yamokwap mono.

19 Mao te Kraiso sumpwiaka yiri kwarákari námp fek nomwan yamokwap námpon. Am Jisasomp yiri te arean tokwae fekamp niampnon. Kraiso te ofa sánk mwanap sipsip morokao, maomp pourouk ankáráp youwae kánanke yak mo, ankár yiki kor kare niampono.

20 Kwaro me koum sik oukoumwan apár yoro momp fek, Kraiso takrá tére naenámpria nánapi pwararámpnon. Aeno oukoumwan mámara yae pwar naenámp fek, yumwan yaewour nanampria, oukoumwan kar táman Kraiso érik korop námpon. ✧

21 Mao yumwan yaewour nángo maok, yumo Kwarén mér napon. Kwaro námoku Kraisen apár me mekamp fárámpea paprá, man e tokwae sánk námpon. Aenámpan yumo Kwarén mérria, mao yumwan éréképá pok naenámpria yépékrá yakáp napon.

Kristen nonopok nounouroup mwanámp kar

22 Yumo kar kare wawia mántwaok napo, támao yiráp ninik mek yiki kwapwe námpon. Aeria maok, yumo Kristen fárákanap nouroup nap te kwekár fek nouroup mono. Tak napara, oukoumwan yumo ankár kárakáre fek yiráp ankwapyaenámpén nonopok warákáránk kipo. ✧

23 Am te apae riteanápe yumwan te yiráp sumpwi naenámp naropwaro i konámpnámoupouroukia pap mono. Yumo Kwaromp yiki yak sánkria yaká yak konámp karan wawia mántwaok napo, yiki yaká yak konámp Naropwar Kwaro yumwan oupouroukia pap námpono. ✧

24 Am táman Kwaromp Buk fekamp karao sérrá, “Arop fárákap ponankor apwar pwae niampono. Mao ti-fákeyakápnap ankank ponankor te apwar fu niampono.

Apwar pwae te yonkwae nángo, fú te apárok pikrínk i konámpnono.

25 Aeno Kwar Tokwaeramp kar te ankár yaká yak konámpnono.” Mámara kar te am Kwapwe Kare Kar yumwan farákáp nap támaono. ✧

2

Jisas te yumwi kwapwe yiki yak námp niamp kar

1 Yumo am wourékam yiki yak sámp napara, nkwakwe make kwatae ninik, kwekárá sérraria, nkwakwe make poupwékáp i konap ninik ponankor te pwar kipo. Tá arop ankwapamp kápae kare ankankantá kokwarok, tá e-poup sérar i konap, am táman kor pwar kip. ✧

2 Nomo wae mérámpono, táráp yínk te moman saráp warákár konámpnono. Yumo kuri taknám Yiki Kor Spiritamp ninikan momnám taknám kíkiank karrá sámp kip. Am te kwekár i konap ankanként tárapokwamp mono. Am mom te yiráp waempén yaewour nángo, yumo téképá yakápria Kwarént yae-párak yakáp napon.

³ Kwaromp buk fek wounáp kar sérrá, “Yumo Tokwae Karamp aropomp te wae mi nkia, am te nape kwapwe nánko yumo wae mér napon.”

⁴ Yumo te ankár maonámpok korop kipo. Mao te yumwi * ankwapao yiki yak námp niampon. Koumteouráp aropao man te kwataean mpweria fár-sinapono. Aenapan maok, Kwaro man nkea ninik nánko, kwapwe kare kare námpantá waeman nánapi pwara námpon.

⁵ Yumo kuri Kwaromp yiki yak námpráp yumwi niampara, Kwaro ‘Yiki Kor Spiritamp yumwi fekamp nap niamp yakápenk’rá ninik námpon. Aenámpara, yumo te fwap yiki kor pris fákáre yakápria Jisas Kraiso yumwan yae-wouri námp fek yiráp waemp Kwarén ofa námp sánk napo, warákár kare naenámpon. ✧

⁶ Kwaro náráp Buk fek táman arakrá sénámpon:

“Yumo wawenke!

Ono yumwi ankárankamp nánapia pwate nanko,

nap am fek kárákáre yak naenámpon.

Am te kwapwe kareno.

Oukoumwan ono am yumwi te Saion † mek páte nampono.

Aeno arop man mér námp te,

nomwan fwapia yaewour moantánia ninik tokwae kwapono,

fwap tak naenámpon.” ✧

⁷ Yumo Kwarén mérnáp arop te Kraiséen kwapwe kare karenorá ninik napon.

Aeno Kwarén mér monap aropao nke napo,

“Nap ti konap aropao am yumwi far-sirari nap te

oukoumwan am yumwi te kwapwe kare kareria

nap woupwi yirip-fákeyak námpon.” ✧

⁸ Tá ankwap kar Kwarén mér monap aropan ninikia sérrá,

“Mao nke nap fek am te yumwi kánanke-táráp

arop pu kwae mek pépér i konámp niampon.

Tá yumwi tokwaeran

arop am fek téréképria sikirip konap niampon.”

Am arop fárákáp Kwaromp kar ták-sinap te, am fárákapao am fek táman sikirip

napono. Wokwaek Kwaro ‘Mao tak mwanap’rá sérimpon. ✧

Nomo Kwaromp firáp yakápnámp kar

⁹ Aeno yumwan te wae Kwaro náráponoria nánkáráp tenánko, yumo

maomp firáp koumteouráp arop yakáp naponono. Yumo Kingén loturá tére

konap pris fákáre yakáp naponono. Yumo te yiki kare yakápnap koumteouráp

arop fákárenono. Yumo te Kwaromp fákáre kareno. Mao yumwan wumwiria

kwatae ninikamp kirikip mekamp éréképá koropea náráp wae kwapwe fek

párapok tenámpon. Aenáanko maok, yumo fwap mao kápae kare kwapwe kare

ninik yumwan yaewour námp táman farákáp mwanapono. ✧

¹⁰ Yumo wokwaek te kwaporok yakápiapono. Aeno oukoumwan te yumo

Kwaromp firáp arop yakáp napon. Wokwaek te Kwaro yumwan aropomp

tokwae námp sámp moi napon. Aeno oukoumwan te wae sámp napon. ✧

* **2:4:** Taun Jerusalem wonae fik te yumwi mwar pourouráp tankáp námpon. Am yumwi te sámpea ankwapént koump napo te, kárákaprá akwapea, ankárankamp yumwi niampi yakáp konámpan am fek wounáprá sénámpon. ✧ **2:5:** Ro 12:1; 1 Ko 3:11 † **2:6:** ‘Saion’rá sénap te, taun tokwae Jerusalem am Saion faonkwek yak námpon. ✧ **2:6:** Ais 28:16 ✧ **2:7:** Sng 118:22 ✧ **2:8:** Ais 8:14 ✧ **2:9:** Kis 19:5-6; Ais 9:2; Ef 5:8 ✧ **2:10:** Hos 1:10; Ro 9:25; 1 Pi 1:3

Nomo ankár Kwaromp yae ankore me yakáp mwanámp kar

11 Ononamp fákáre, yumo te ankwap némpoukamp aropao koropea máma apár mek kánanke kwarok ke fek yakáp nap niampono. Aenapantá ono yumwan kárakáre fek arakrá sér rae: Pourou fekampan niniknap ninik kwatae yiráp waempént yorowar námp am te younkwe mwaek sir kipo. ✧

12 Aeria maok, yumo ankár Kwarén mér monap arop ou mek yae-párák kare paokop kip. Táte am arop fárakapao ‘Yumo kwatae nap’rá sénapo kor, yumo ankár kwapwe kare ninik fek paokopia napo, am táman nkea méria Kwaro koropnám yae fek maomp e sakap mwanapon. ✧

13-14 Yumo ankár aropamp kápae kare lo karwaok paokop kip. Kingo tokwae kari yak námpono. Yumo ankár maomp karwaokria, gavmanén kuri mao sénampaok mwanapono. Am arop fárakap te kingo tirá kérép nánko, koropea sokoronap arop fárakapan nopok touwe kwatae nénkria, kwapwe karenap aropamp e sakap mwanapono. Yumo te ankár Tokwae Karan ninikria, am fárakapamp yae ankore mek yakáp napo maok, mao Kwaromp e sakap mwanapon.

15 Kwaro yumwan takenkria warákár námp te ará: Yumo kwapwe kare ninik fek paokop napo, épéperép aropao yumwan épéperépnam kar sér mwaria napao kuri, yumwan nkea wampwe pwar mwanapon. ✧

16 Yumo te ankár kwatae ninikao yumwan sámp-fákap naeane. Amwar kar yakáp kip. Yumo te, nomo waeman amwar yakáp námpara, nomo e-poup fwap kwatae ninik mwarrá niniki kwapon. Yumo te ankár amwar yakápria maok, Kwaromp tére arop yakáp kipo.

17 Arop ankwapan kokwae kwapono. Yumo arop kápae karean ponankor warákria yiráp Kristen ankwapyaenápén nounouroup kipo. Yumo ankár Kwarén apápria, ankár gavmanén e tokwae sánk kipo. ✧

Kraisoinámpaokria touwe sámp mwanámp kar

18 Yumo tére konap arop yumo te ankár yumwan éréképá yakápnap aropamp yae ankore mek yakápria, maomp kar wará ampaok kipo. Yumwan kwapwe kare porokwe fek éréképá yakápnap arop fárakapan sarápi kwapon. Yumwan kwatae sokororá éréképá yakápnap arop fárakapan kor maomp yae ankore mek yakáp kip.

19 Tá kare, yumo Kwaromp ninikaok paokoprá am arop fárakapamp tére napo, am fárakapao yumwan kwaporok touwe kwatae sánk napo te, yumo am táman sámp nap te, Kwaro take táman warákár námpono. ✧

20 Táte yumo kwatae sokoro napo, am arop fárakapao yumwan am fek fupuk napo, yumo touwe sámpria te, yumo am fek apae ankank sámp mwanapanáp, mono. Aeno táte yumo kwapwe kare ninik fek tére napan maok, yumwan am arop fárakapao fupuk napo, yumo touwe sámp nap te, Kwaro am táman warákár námpon. ✧

21 Kwaro yumwan wumwiri námp te am take pourouráp ninikaok mwanapria ninámpon. Am te apae riteanápe, Kraiso yumwan yaewour nanampria touwe sámpámpon. Aenámpara, ami námp támao yumwan yénpék nánko, yumo fwap ampaok mwanapon. ✧

22 Mao te kwatae ninik moria, arop wawap fek maomp táp meknám kwekár kar kwatae oukur moimpon. ✧

✧ 2:11: Ga 5:16-17,24 ✧ 2:12: Mt 5:16 ✧ 2:15: 1 Pi 3:15-17 ✧ 2:17: Ro 13:1-7 ✧ 2:19: Ef 6:5-7

✧ 2:20: 1 Pi 4:14 ✧ 2:21: Mt 16:24 ✧ 2:22: Ais 53:9

23 Man kar wouroumpapo, nopok kuri kar wouroump moimpon. Mao touwe sámpámpao maok, am fek yopor moria, am ponankor kápae kare ankank yae-párák kare Kwaromp yaek sánkámpon. ✧

24 Kraiso nomp kwatae ninik maomp pourouk sámpea, yaopwae porokopramp fek sumpwimpon. Mao takimp te nomo kwatae ninik ponankor pwararea yiki yak sámpea Kwaromp yae-párák kare ninikaok saráp paokop mwanámpani námpon. Mao pourouk touwe sámp námpek táman yiráp pouroukamp touwe fwapokwapi námpono. ✧

25 Wokwaek te yumo sipsipaoi kwapnám mwaek kup nke moia épépéréprá paokop naponon. Aeno oukoumwan te yumo wae yiráp waemp taokeyak naenám Kraisonám pok arári koropea yakáp napon. ✧

3

Poumou anánkwapou yae-párák tankáp mwanap kar

1-2 Tá taknám yumo poumou nap mekamp koumteou yumo ankár yiráp poumou-tárápuamp yae ankore mek yakáp kipo. Táte yiráp poumou-tárápu ankwap fárák Kwaromp karwaok mo napao kor, koumteou yiráp kwapwe kare ninikan nkeria, yumo ankwap kar sér mo napo kor, fwap Kwaronámpok korop mwanapon. ✧

3 Érik arop nke nap fek pourou yipi fek saráp pwi yak naenám ankank, me pwaek mek mopor i konap, tá gol yumukwap konap, tá waempyam kwapwe yirimp konap ninik fek ninik tokwae kwapon.

4 Kwaro nke námpek fek pwi yaknám mopor ankank te yonkwae porokwe fekria sánánkar kar yakáp konap am te turupwi mo naenám para, yumo ankár am táman yiráp ninik mek tirá kák kipo. ✧

5 Wokwaekamp koumteou Kwarén méria yiki kare yakáprá, náráp poumou-tárápuamp yae ankore mek yakáprá, am take pourouráp ninik mekamp ankank mopor kwapwe niamp am takiapon.

6 Wokwaek kar Sara kor take pourouráp ninik fek yakria Abrahamomp karwaok akwaprá Abrahamén 'Náráp Tokwae Kar'rá sérimpon. Yumo kwapwe kare ninik nap ara, yiráp poumou-tárápuan te apaeran apáp mwana-panáp, yumo te Saramp tárápu niampon.

7 Yumo koumteou tinap arop fárák, yumo kor yiráp koumteouran yurukupia kárákare mo nap wae mér napon. Aenapan maok, Kwaro náráp yiki yak sánk naenám am te mao kuri yumont sámp mwanapara, yumo ankár yiráp koumteouran yae-párák kareria yaewour kip. Táte yumo am ninikaok yakáp nap te, yumo Kwarén kar toropwap mwanap ke fek kour-sinaenám ankank yak mono. ✧

Kristen ankánkamp pourouráp ninik fek yakáp mwanámp kar

8 Ono oukoumwan mómá kar má wae táman séri pwar nae rae: Yumo ponankor ankár pourouráp ninik fek yakáprá, ponankor aropan aropomp kip. Yumo ankár yiráp Kristen ankwapyenápén nounouroupp karria, yumo sárán ankwapan ninikria yaewourria, yumokunap ninik te wampwe pwar kipo.

9 Táte arop ankwap fárákapa yumwan kwatae sokoro napo kor, yumo nopoki kwapon. Táte yumwan wouroump kar sénapo, nopok kuri yumo

am fárákan kar kwatae séri kwaponó. Yumo nopok am fárákan ‘Ourour kwapwe sánkae’ ria Kwarén sér kip. Am te apaerianápe Kwaro yumwanmékír ourour sánkámpara. ✧

¹⁰ Am te Kwaromp Buk fekamp karao kor arakrá sénámpon:

“Arop kwapwe kare yakrá warákár fek yak naeria námp kwamp te, maomp táp meknámp ankwapan kar kwatae sérrá, ankwapan kwekár kar sér mó i konámpono.

¹¹ Mao te ankár kwatae ninik te younkwek sánka kwapwe kare ninikaok saráp kun.

Mao te ankár náráp ankwapyenápént

ankárankamp ninik fek

yonkwae porokwe fek yak naenámp ninik táman kárákárerá sámp kun.

¹² Am te apae riteanápe?

Kwaro yae-párák yakánpap aropan taokeyakria

am fárákapao kar toropwap napo,

woupwi pátea wawi konámpon.

Aeno kwatae ninik fek paokopnap arop fárákan te

Kwaro man warákár mó i konámpon.” ✧

Nomo kwapwe kare ninikaok paokop námp fek touwe sámp mwanámp kar

¹³ Táte yumo kwapwe kare ninikaok paokop mwaria kárákáre napo te, yumwan wa kwatae sokoro naenámpón? Mono. ✧

¹⁴ Táte yumo yae-párák kare ninikaok paokop nap fek, yumwan touwe kwatae sánk napo te, yumo táman warákár kip. Tá yumwan apáp mwanap kar sénapo, am táman korokopea ninik tokwae kwaponó. ✧

¹⁵ Yumo ankár Kraís ankárankampan yiráp ninik mek tokwae kar papea paokop kip. Aenapo, yumo Kwaromp kwapwe kare ankank sámp mwaria yépék nap táman yumwan turunk napo te, koupour nopok sér mwanap kar nánap i ko sér kip.

¹⁶ Takria maok, yumo kar tae fek séri kwaponó, sánánkar kwapwe kare ninik fek sér kip. Tá yumo am sénap mek kwatae ninik yak mó námp mér mwanapon. Takria maok, yumo Kraísomp ninikaok kwapwe kare ninik fek paokop nap fek arop fárákapao yumwan wouroump séri napao, warko yumwan nkea pwarápae sámp mwanapon.

¹⁷ Aeno táte Kwaro nomo kwatae ninikaok paokopria am fek touwe sámp nánko te, Kwar te nomwan warákár mono. Aeno táte Kwaro nomo kwapwe kare ninikaok námp fek nomo fwap touwe sámp mwanaprianánko te, am te fwaponó.

Kraisó sumpwianámp kwatae ninik torokorínámp kar

¹⁸ Tak námpara, nomo Kraísén kor ninik mwaro. Mao te yae-párák kare aropao maok, nomp kwatae ninik tirá épéria, Kwaronámpok éréképá korop naeria, kwatae ninikráp arop nomo niampia, nomwan ér-pwarará sumpwi námpon. Mao te ankárank por sumpwi námp támaono, warko sumpwi mono. Mao te apárok arop kare yak nánko, faropá papea napo, warko fárámpea, maomp waemp te ankár yiki yaká yak námpon.

✧ **3:9:** Mt 5:44; Ef 4:32; Ro 12:16-18; 1 Te 5:15 ✧ **3:12:** Sng 34:12-16 ✧ **3:13:** Snd 16:7; Mt 10:28; Ro 13:3 ✧ **3:14:** Kl 4:6; Hi 10:5-6; 1 Pi 2:15

19 Mao te waemp yakria maok, akwapeaka fákápá yakápnap waemp fákáreran Kwaromp Kwapwe Kare Karan farákápámpón. ✱

20 Am waemp fákáre te wokwaek Noa sip yoroianámp ke fek yakápap fek Kwaromp kar ták-sirapan maok, Kwaro nopok am farákapan koupour touwe kwatae sánk mono. Mao am farákapan yé pékrá akwapámpón. Táte am sip mek te, arop náre mono, yukupuk koumteouráp aropao saráp am mek yae-párak yakápria, ént mek sumpwi moiapón. ✱

21 Am éntenk tokwae te nomwan oukoumwan aropao ént mek néria érik foroprá kák napan wounáp námpon. Am ént mek nérap fi te yiráp pouroukámpan ouman yárar mono. Am te yumo Kwarén 'Yinomp ninik mek yiki kukarrá papamp'rá toropwapnap kar támaono. Jisas Kraiso mao sumpwiaka farámp námpan fek maok, Kwaro nomwan érékép námpono.

22 Mao wae yámar mek poke Kwaromp yae-párak mwaek tank nánko, kápae kare nkwakwe make kárakárenap ensel, eráp ensel maomp yae ankore mek yakáp naponó. ✱

4

Nomo wokwaekamp ninik ankár pwar mwanámp kar

1 Kraiso náráp pourouk touwe sámpámpara, yumo kuri ankár kárakáre fek mao touwe sámpámp námpan ninik sámp mwanap nánap kipo. Am te apae riteanápe, arop náráp pourouk touwe kwatae sámpéanámpan kwamp te, mao kwatae ninik i konámpan ninik te waeman ankár pwar konámpan. ✱

2 Aenapara, yumo oukoumwan yiki yakápnap ke fek warko yumokunap ninikaok paokopi kwaponó, mono. Yumo ankár Kwaro warákár konámpan ninikaok saráp paokop kip. ✱

3 Yumo Kwarén mér monap aropao warákár konap kwatae ninikaok te wae paokopia pwi naponó. Am ninik te ará: Koumteouén yi fek nkea kikiankrá kokopór i konap ninik, táte toupour fek mwaek fir kikiankrá paokop i konap ninik, mánmán ént kwatae fépérrá, mánmánria kwatae sokoro i konap ninik, tá pwarápae mwanap yaknámpan ankank méntér kwekár kwarén lotu i konap ninik kwatae kare. ✱

4 Aeno yumo oukoumwan te am take pourouráp ninik am arop farákapént tak mo nap ara, am farákapao yumwan nkea korokopria am fek yumwan wouroump kar sénaponó.

5 Aeno nánkár wakmwaek te am arop farákapao námokuráp kwatae ninik fi Kwarén farákáprá sér mwanaponó. Am Kwar Tokwae te yiki yakápnap arop farákap, sumpwinap arop farákap méntia am farákapan ponankor fwap yurukup naenámpón.

6 Sumpwinap arop farákapao wawanáponoria, Kraiso am farákapan Kwaromp Kwapwe Kare Kar farákápámpóno. Wokwaek yiki yakápap ke fek, Kwaro kápae kare aropanimpnámpan taknámpan am farákapan touwe kwatae sánkámpan, oukoumwan te wae Kwaromp Kwapwe Kare Kar wawiaka, maomp waemp te fwap yiki yak konámpan Kwaro yak námpanámpan taknámpan mwanáponó. ✱

Spiritao sánknámpan ourouramp kar

⁷ Kápae kare ankank ponankor pwar naenámp te wae wonae fik námpon. Aenámpara, yumo ankár yonkwae kour fek mér karrá Kwarén kar toropwap saráp yakáp kip.

⁸ Yumo Kristen ponankor ankár kárákáre fek nonopok aropomp kip. Am aropompnap ninik tokwae támao maok, ponankor kwatae ninikan olupouroupon konámpon. Am ninik te ankár kápae kare ninik kwapwe kwe-pwarámpon.

⁹ Yiráp Kristen ankwapyaenáp yiráp némpouk korop napo, yumo éréképea man yae-párák kare yaewour kip. Yumo am tére te kokwae kwapono. ✧

¹⁰ Yumo ankákárank ponankor Kwaromp ourour wae sámp napara, am ourour táman fwapia taokeyakáprá, am fek yiráp Kristen ankwapyaenápén yaewour kipo.

¹¹ Táte arop Kwaromp kar farákáp námp te am ourour fek tapek ankár Kwaromp kar kareran farákáp kuno. Táte arop ankwap, ankwap fárákapan yaewour námp kwamp te, ankár Kwaro ourour sánkámp kárákáre fek tapek yaewour kuno. Yumo Jisas Kraisompara, takrá tére napo, arop fárákapao táman nkea mao Kwaromp e sakap mwanapon. Jisas Krai mao te wae tok-waerápao ponankor arop fi olupouroupea yaká yak námpono. Máte karenó.
✧

Nomo Kraisompara, touwe sámpria warákár mwanámp kar

¹² Ononamp fákáre, yumo Kristeni nap fek aropao yumwan kwatae sokoro napo, yumo am táman nkeria korokopea yumo am te nomo sámp mo mwanámpan mpwe ninikitea yonkwae touwe fopoi kwapono.

¹³ Mono. Kraiso sámpámp niamp touwe tokwae sámp napara, yumo am táman warákár kipo. Nánkár wakmwae k mao náráp wae tokwaerént érik korop nángo, yumo nkea yonkwae kárámpria warákár tokwae mwanaponó.

¹⁴ Yumo Kraisompara, arop fárákapao am fek yumwan wouroump kar sénapo te, yumo fwap warákár mwanaponó. Am te apae riteanápe, Kwaromp Spiritamp wae kwapwe yumont yak námpan nkeria napon. ✧

¹⁵ Takria yumo ou mekamp arop ankwap ankárankampao arop sámp-wouroump, oukun, nkwakwe make kwatae ninik, ankwapao tére nap mek akwapea énounkouprá maomp ninik sámpá yampourourá, mak nángo, am fek touwe sánk mwanape.

¹⁶ Aeno táte yumo arop Kristen yakáp kour nap fek touwe sámp nap kwamp te, yumo am táman pwarápae kwapono. Yumo waeman e Kristen yakáp napara, Kwarén aesioria warákár kipo. ✧

¹⁷ Arop ponankor kot mwanap ke te wae korop námpon. Am ke fek te Kwaro náráp firápanmékir kot naenámpón. Aeno mao nomwanmékir kotrá akwapria Kwaromp Kwapwe Kare Kar ták-sir konap arop fárákapan te mokop naenámpón?

¹⁸ Am te Kwaromp Buk fekamp karao sénámpon:
“Tá yae-párák kare arop fárákapan érékép naenámp,
wuriman kour-sir tae morok nángo te,
Kwarén younkwe sirarea
kwatae ninik i konap arop fárákapan te
mokop naenámpón?” ✧

19 Aenámpara, arop ankwap fárakap Kwaro yumwan takanorianánko, touwe sámp nap kwamp te, yumoku yae-párak kare nínik fek yakápria yiráp pourou ponankor Kwaromp yaek sánk kip. Mao námoku yumwan yoroí námpara, mao yumwan sénámpaokrá ankár taokeyak námpon.

5

Kwaromp firáp taokeyakáp konap arop fárakapan sénámp kar

¹ Taknámpon ono kuri sios taokeyak konampara, Kwaromp sios taokeyakáp konap arop fárakap yumwan sénae rae: Ono wae onokump yi kare fek nke nanko, Kraís touwe sámp námpon. Aenámpara, nánkár wakmwaek ono kuri yumont nomo ponankor Kraís Jisasént wae tokwae fek yakáp mwanámpon. Aeria namp kwamp, ono yumo Kristen taokeyakáp konap yumwan 'Arakrá tére kip' ria sér rae:

² Kwaro náráp sios yiráp yaek sipsipnámpon araknámpon párapok tenámpon te, yumo ankár fwapia taokeyakáp kip. Takria yumoku te tére kokwae napo, aropao saráp yumwan fopwaok mwanape. Ankár yumoku támao Kwaromp nínikaokria am tére táman warákárrá tére kipo. Yumo te téreria, am fek mani sámp mwanap nínik tokwae kwaponó. Yiráp nínik te am arop yaewourrá tére mwanap támanmékír warákárrá tére kipo. ✧

³ Yumo te arop nununkwi niampi yakápria, Kwaro náráp firáp arop yiráp yaek párapok tenámpon apárok nérrá kák mwanape, mono. Yumo te ankár Kwaromp arop fákáreran kwapwe kare paokopan yénkép napo, am fárakapao kor táman nkea mántwaok mwanapon. ✧

⁴ Yumo takia napo te, sipsip taokeyakápnap fákáreramp Arop Tokwae mao námoku érik koropnámpon ke fek yumwan nopok yaká yak naenámp ankank nénk naenámpon.

Nomokunámpon nínik wampwe pwar mwanámpon kar

⁵ Táte taknámpon arop ménki-tárápu yumo kor manénkir mérnámp arop fárakapamp yae ankore mek yakáp kipo. Aeria yumo ponankor yumoku te wampwe pwarará, yiráp Kristen ankwapyaenámp yae ankore mek yakáp i konap nínik fek saráp yakáp kip. Am te Kwaromp Buk fekamp karao arakrá sér:

“Námo mwar kwapwe kare namponoria waenámp aropan te Kwaro man far-pwar konámpono. Aeno námoku te wampwenorianámpon aropan maok, Kwaro man aropomp i konámpon.” ✧

⁶ Ae konámpona, yumo ankár yumokuráp nínik te wampwe pwarará, Kwaromp kárakáre kor yae ankore mek yakáp kip. Tak napo maok, mao námoku pátenámpon yae fek yumwan e kwapwe sánk naenámpon. ✧

⁷ Mao námokuráp aropomp nínik fek yumwan taokeyak konámpona, yiráp touwe kwatae sámp nap, tá yiráp nkwakwe make nínik tokwae nap am te ankár Kwaromp yaek pap kipo. ✧

⁸ Yumo ankár yae-párak kare nínik fek yérék kour kip. Satan te yiráp yopor aropono. Mao laionao mémenkip kar fek aráp tokwaerá arop yampá fáneriaka oupourounkrá yarak i konámpon niampono.

⁹ Yumo te ankár Kwarén mér nap kárákáre fek fokopeyakápria Satanén kwe-pwar kip. Yumo wae mér naponó, yiráp Kristen ankwapyaenáp ponankor kápae kare apárok yakáp napao kor yumonapnámp taknámp touwe kwatae sámprá yakáp naponó. ✧

¹⁰ Kwar te ponankor aropomp fi kor támaono. Mao yumwan wumwiria érékép námp te, yumo Kraisompara, ankár Kwaromp wae kwapwe fek yaká yakáp mwanapon. Aenámpara, yumo fae tákáre ke fek touwe sám nap te, nánkár wakmwae mao námoku yiráp waemp warko fwapokwapi kákeaka, yiráp mér nap mek kárákáre nénk nánko, yumo kárákáre fek fokopeyakáp mwanaponó. ✧✧

¹¹ Kwar te yaká yak konámp kárákáre tokwaerápono. Kare karonó.

Pwar naerianámp kar

¹² Ono Sailasén máma kar fae tákáre fek farákáp nanko, yiráp por kumwi námpono. Ono man ninik namp te, mao te nomp Kristen ankwapnáp karenó. Máma pas fek te, ono yumwan Kwaro aropompria tére konámp ponankor ninikan yumwan yénkép námpan sénaeria nae. Onomp ninik te yumo am Kwaro nénknámp ninik ponankor tia am fek kárákáre fek fokopeyakáp kipria námpon. ✧

¹³ Babilon mek yakápnáp Kristen fárákap te Kwaro yumont naráponoria nánkáráp tenánko yakáp nap, am fárákapao yumwan 'Gude'rá sénaponó. Mako Kwaromp tére námpara, onomp táráp niamponó. Mao kor yumwan 'Gude'rá sénámpon. ✧

¹⁴ Yiráp nounourounap ninik yénkrá yiráp ankwapyaenápén yae kouk-oupwiyak kip.

Onomp ninik te yumo Kraisént yakáp napara, yiráp ninik porokwe fek yakanoria námpon.

Pita Wakmwaek Kumwimp Kar Mekia Akwapnámp Kar

Pita mámá pas ankwap por kumwi námp te, kwekár tisa ankwap fákáre sios mekamp kounteouráp aropan ankwap pourouráp kar yénkrá farákáp nantá, 'Am fárákapamp kar wawi kwapono'rá kumwimpon. Am kwekár kar sérarap arop fárákapao arakrá sér, "Kwatae ninik te kwatae mono, fwapono." Ankwap te, "Jisas te warko ék mono." Aerá sénapan maok, Pita sérrá, "Jisas te 'Arop ankwap yaomwi mek pik te mono. Ponankor kwatae ninik pwarará, námonámpok koropanápono' ria porokwe fek yépekrá yak námpon." (Sapta 3:9 fek nkeampo.)

Mao sérrá, "Yino aposel fárákapao maok Jisasén wae yi fek nkea, mao yénkrá farákápámp wawi námpara, yumo te yinomp karan saráp wawia Jisasén mér kipo."

¹ Ono Saimon Pita, ono Jisas Kraisomp tére konamp, maomp aposel yumo Kwarén mér kwapwe sámpea yakáp nap, yumonapok mámá pas kumwia kérép rae. Yumo Kwaro sánknámp mér nap kwapwe kare am te yinomp mér niampono. Jisas Krais te yae-párak kare ara, nomo am mérámp sámp námpon. Mao te nomp Kwar, mao nomwan warko éréképnámp aropono.

² Oukoumwan te yumo Kwar ntia nomp Jisas Tokwae Karamp ninik nep wae mér. Aenapara, ono warákáramp ninik te Kwaro yumwan ninikia yaewourianánko, maomp yonkwae porokwe yumont tokwae kari yak naenámpon. ✧

Kristen fákáre paokop mwanap ninik

³ Krais te Kwaromp kárakáre fek nomwan maomp kápae kare ankank ti-sáp nánko, nomo fwap Kwaromp ninikaok paokop mwanámp pwi námpono. Nomo Kwarén méria ninik námpara, nomo am ankank ponankor fwap sámp mwanámp. Mao nomo mént náráp wae kwapwe ntia náráp yae-párak kare kwapwe kare ninik sámp mwanámpria wumwi námpon. ✧

⁴ Am tak námp fek táman maok, mao nomwan námokuráp kápae kare kwapwe kare ankank wokwaek ti-sáp nanamprimpan ti-sáp námpono. Kwatae ankankan kikiank i konámp ninik te aropan kwatae pap konámpono. Aeno am kápae kare kwapwe kare ankank Kwaro nomwan ti-sáp námp te fwap yumwan yaewour nánko, am kwatae pap konámp ninik am warákár tará, fwap Kwaromp ninikaokiaka mao niamp yakáp mwanapono. ✧

⁵ Yumo ankár am táman ninikria maok, kwapwe kare ninik te kárakáre fek téreria, am te yiráp Kwarén mér napént tapokwap kip. Tá yumo ankár Kwaro i konámp ninikan mér sámpea, am mér te yiráp kwapwe kare niniként tapokwap kip.

⁶ Tá yumo yiráp pourou ankár poukwap kouria maok, Kwaro i konámp ninikan mér sámp napént tapokwap kip. Tá yumo ankár nkwakwe make kar korop nánko, kárakáre fek fokoheyakápria maok, am yiráp pourou poukwap kour napént tapokwap kip. Tá yumo Kwaro i konámp niamp pourouráp ninik fek paokopria maok, kárakáre fek fokoheyakáp i konap niniként tapokwap kip. ✧

⁷ Aeria yumo ankár yiráp Kristen ankwapyaenápén ponankor nouroupi yakápria, ankár ponankor aropan aropomp kar kip.

⁸ Táte am take pourouráp ninik yiráp ninik mek tokwae kari yak nánko te, yumo Jisas Kraiss Tokwae Karamp ninikan mérap te tokwae kari akwap námpara, am mér te kwaporok yak mono. Am te fwap kápaé kare tére kwapwe naenámpon.

⁹ Aeno arop am take pourouráp ninik mo námp te, maomp yi sukupi yaknámp niampara, wakmwaek korop naenámp ankank panek yak námp te nke mono. Mao te Kwaro maomp kwatae ninik ponankor tirá épérimp te wae ník mo, pwar námpon. ✧

¹⁰ Ononamp fákáre, Kwaro wae yumwan wumwiria, mao náráponoria nánkáráp tenámpon. Aenámpara, yumo ankár kárákáre fek am wumwiri námpaok tukup kip. Yumo takria te, yumo kwatae ninik fek tukup mo, fwapono.

¹¹ Táte yumo am ninikaok napo te, yumwan taokor naenámp ankank yak mono. Yumo fwap Kwaromp wonae fik yámar mek tukupea yakáp mwanapono. Nomwan warko éréképámp nomp Tokwae Kar Jisaso am yámar mekamp némp taokeyak námpon.

¹² Aenángo, yumo am ankank wae méria Kwaromp kar kare sámpea, yumo wae kárákáre fek fokopeyakáp napan maok, wampweno, ono ankár yumwan kápaé kare por sénanko, yumo am táman níki yakáp mwanapono.

¹³ Ono ninik namp te ono oukoumwan yiki yak namp fek, yumo ník moantánoria ankár yumwan farákáp saráp yak nanamp, am te kwapwe kare nínikono.

¹⁴ Nomp Tokwae Kar Jisas Kraiso onan sérrá, “Amo sumpwi nanap ke te wae wonae fik námpono.” ✧

¹⁵ Aeri námpara, ono mwae kárákáre fek oupouroukria, nánkár wakmwaek ono sumpwi tenanko, yumo fwap kápaé kare por mámá ankank ponankor níki-samp yakáp mwanapono.

Pita Kwaromp wae Jisasomp pouroukamp nkemp kar

¹⁶ Yino nomp Jisas Kraiss Tokwae Karao maomp kárákáre fek wakmwaek korop naenámp karan, am kar yumwan farákápámpono. Aempan maok, yino te kwaporok kar mwar karan farákáp mono. Yino yinokump yi kare fek nke nánko, maomp pourouk Kwaromp wae tokwae yak nánko, nkeanámpan, yumwan sénámpon.

¹⁷ Naropwar Kwaro man e tokwae sánkria, man am wae kwapwe kare sánkámpon. Kwar námokuráp yámar mekamp wae tokwae kwapwe meknámp Jisasnámpok kar sámp-kérépria sérrá, “Támáte onomp Tárápono. Ono man warákár tokwae nampono.”

¹⁸ Aenángo, yino méntér Kwaro námoku nánapitenámp faonkwek yakáprá wa nánko, am kar yámar meknámp takrá sérimpon. ✧

¹⁹ Aempan yino am táman nkea wokwaek yakápap profetomp karan mér kárákáre námpono. Yumo kuri am profet fákáreramp kar kárákáre fek níki-samp yakáp nap te, kwapwe kareno. Am fárakapamp kar te lamao kirikip mek wae puri yakrá akwapea wakor nánko, Wap Kumur aok konámp niamp te nánkár pwarnámp yae fek Jisas Kraiss ék nánko, maomp wae yiráp ninik meknámp yokor nae-námpono. ✧

20 Aeno yumo ankár aranénkir mér kip: Nomo te nomoku nomp ninikaokria Kwaromp Buk fek yaknámp profet kar fi fek farákáp mwareano, mono.

21 Am te apae riteanápe, wokwaek te am profet kar arop ankwap ankárankampao námokuráp ninikaokria profet kar farákáp moimpon. Yiki Kor Spiritao námoku am arop farákápamp ninik mek farákápánko, mao am Kwaro sánkámp kar táman arop farákapan farákápon. ✧

2

Kwekár tisamp kwatae ninik

1 Wokwaek kar wekár profet farákáp Israel fi mek téreapon. Aeno tá taknámp yumo ou mek kor wekár tisa farákáp tére mwanapon. Am farákápao kánánkámp námokuráp wekár ninik fek farákápria, yiráp waemp kwatae pap mwanapon. Am farákáp te Jisas Tokwae Karao man kor yamokwapea érékép námpan warko man younkwe sir mwarea napon. Am farákáp takria te námoku támao koupour touwe kwatae sámp mwarea napon. ✧

2 Aeria kápae kare arop am wekár tisa farákápamp kokopor ninikaok tukup napo, arop ankwap farákáp nkea Kraisomp ninikaok tukup konap ninikan te wouroump kar sér mwanapon.

3 Am wekár tisa farákáp te maniantá kikiank kar i konap arop farákápapa, kápae kare wekár kar sérarrá paokoprá, yiráp maniráp ankank ti mwanape. Tak napan maok, wokwaek kar Kwaro yae nánapi pwate námp fek am farákapan kot nánko, am farákápao touwe kwatae sámp mwanapon. Am touwe sánk naenámp ankank te apae ampnámp námpanápe, mono. Am te érik karaok yakrá yépék námpen. ✧

4 Wokwaek ensel ankwap farákáp kwatae ninikapo te, Kwaro námoku mwar takanáponoria yépék mono, mao te am farákapan me tokwae kirikip támare mek épéri tenánko, am mek yakápra mao támao kot naenámp yaeran yépék napon. ✧

5 Wokwaek kar Noa kounteouráp aropan 'Kwaromp ninikaok araki yakápen'rá sérimpon. Aerámpan maok, am farákáp Kwarén younkwe sirapo kor, námoku mwar takanáponoria yépék mono, mao éntenk tokwae sámp-kérépánko, am farákáp ponankor ént mek faokarapono. Aeno Noa te am farákapan yae-párak kare ninik farákápámp aropara, Kwaro Noa ntia maomp fákánek séraroan taokeyakánko, yae-párak yakápiapono. ✧

6-8 Sodom ntia Gomora te taun tokwaenono. Am mekamp kwatae kare arop farákáp poumou kok koporrá paokop napara, Kwaro séránko, yaomwirao fári pwatenánko, yaomwi ntu mwar yakámpon. Am taun anánkaopwe mekamp aropan touwe kwatae sánkámp te, nánkár wakmwaek Kwarén younkwe sinámp aropan touwe kwatae am farákapan kor korop naenámpan yénkép námpen. Loto am Sodom, Gomora mekamp kwataenap arop ou mek yakria am farákápamp kwatae ninik nkerá, kumur méntép kwatae kar sérarapo, wawimpon. Aenámpao maok, maomp ninik te yae-párak kare yakria maok, am farákápao lo kwe-sirarrá, kwatae sokoro nap táman nkea, kokwae kareria, tak te mon karrá ninik tokwae námpen. Aenámp fek, Kwaro am yae-párak kare Lotén am yaomwi wouroukourámp mekamp warámpánko, fwap yakámpon. ✧

✧ 1:21: Ap 3:21; 2 Ti 3:16 ✧ 2:1: Lo 13:1-5; Mt 24:24 ✧ 2:3: Ro 2:24; 16:18 ✧ 2:4: Mt 25:41
✧ 2:5: Stt 6:13,18; Hi 11:7 ✧ 2:6-8: Stt 19:12-13,24

⁹ Kwaro tak i konámpara, nomo wae mér, arop Kwaromp ninikaok tukup napo, man ankank kwatae korop nángo te, Kwaro am wae nkea mérianámpan man yaewour i konámpono. Táte kwataenap aropan kor Kwaro wae nkea mér námpara, nopok am fárákapan touwe kwatae nénk nanampria oukouwman ti-fákeyakrá akwapea kot naenámp yae fek naenámp. ✧

¹⁰ Táte kounteouráp arop pourouk énoukouprá kikiankáprá kwatae kare ninik fek kokoporria, Kwaromp lo karan te kánanke kwataeran mpwenap arop fárákapan Kwaro youpoukwap tokwaeaka touwe tokwae kar nénk naenámp.

Tá am yiráp ou mek yakápnap kwekár tisa fárákapao ták-sirirá paokoprá námokuráp ninikaok sarápria, kárákáre kor enselén te wouroump kar sérria apá mo i konapono.

¹¹ Aeno am ensel fárákapamp kárákáre tokwae te am arop fárákapan kámákár akwap námpan maok, Kwaro nke námp fek am kárákáre kor ensel fárákapao am fárákapan wouroump kar sérria kot mo i konapono.

¹² Am arop fárákap te yao pwae mekamp nape firao yonkwae kour moria námokuráp ninik fek kwaporok paokop i konapnámp, arop ankwap fárákapao kor kar karean sénapo te, am mér moria wouroump-sér i konapono. Am nape fir éntupworo morok fékériánángo, arop yéngéprá fári konapono. Am arop fárákapao kor nape firao i konapnámp taknámp wour mwanapono.

¹³ Am fárákap arop ankwap fárákapan nkwakwe make kwatae ninik napo, nopok touwe kwatae sámp mwanapon. Námokuráp pouroukamp ninikaok nap te kumuruk saráp mono, wae fek kuri takrá paokoprá, kwapwe kare ritea warákár konapono. Takria am fek yumont koupoukarrá fánapao maok, maomp kwatae ninik nap yumo ou mek yakápria, yumwan oumi papria, yiráp eran kor kwatae pap napon. Aenapao maok, am fárákap te námokunap kwekár ninik táman warákáránk i konapono.

¹⁴ Am fárákapamp yi te kápae kare por kounteoump pourouk énoukouprá kokopor mwanap ninikan sámpá paokopria, kwatae ninik te pwar mwanap pourou mo námpono. Táte arop ankwap fárákap ninik kárákáre mo napan, kar porokwerá kwatae ninik mwaria érékép-tukup konapon. Am fárákap te ankwapamp ankank kikiank mwanap ninik waeman mákia maránki yakáp napon. Nánkár Kwaro am fárákapan touwe kwatae kare nénk naenámp.

¹⁵ Am fárákap kwapwe kare ninikaok paokop i konap te pwararea, yiki mwaek tukupria épéprá paokop napon. Am fárákap te Beoromp táráp profet Balamomp ninikaok tukup napon. Mao te kwatae ninikria am fek mani sámp naeria kikiankimpon. ✧

¹⁶ Donki kar sér mo i konámpao maok, Balamo am tak námp fek mao aropnámp kar sérria Balamomp kwatae ninikan yoporimpon. Am donki taknámp ninik te profet Balamomp ninik am épéprépré naerianámp táman taokari námpon.

¹⁷ Am kwekár tisa fárákap te ént merao torokwari yak námp niampono. Táte warákam támárenámp kouwmeran ouwi tokwaerao sámpea yarak námp niampon. Am taknap arop fárákapampor te Kwaro kirikip tokwae mek tukup mwanap némp nánapi pwate nángo yak námpon. ✧

¹⁸ Am arop fárákap te nkwak mak mwanámpá épéprépnámp kar sérara wae konapono. Arop ankwap fárákapan, kokoporrá pouroukamp nkwakwe

make kwatae ninikanáponoria kar porokwerá sérar i konapono. Am fárakap tak nap támao, arop ankwap oukoumwan kar táman kwatae ninikao fákapa yak námp mekamp pwarará Kwaronámpok korop nap arop fárakapan poupwekáp napo, warko am kwatae ninik mek tukupea fákapa yakáp napon.

¹⁹ Am kwekár tisa fárakap am arop fárakapan sérrá, “Yumwan te apae ankankao fákapa fákeyak námpanáp, fwapono.” Aerá sénapao maok, mao námoku kare te kwatae ninikao fákapa fákeyak námpon. Am te arak i konámpon: Ankwap ankankao aropan poukeyak nánko te, am arop te man poukeyaknám ankankamp yae ankore mek yak konámpono. ✧

²⁰ Tá kare, am fárakap waeman nomp Tokwae Kar námwan warko éréképnám Jisas Kraiséen mér kareria, am apárokamp kwatae ninikao fákapa yak námp pwarará, Jisas Kraisonámpok korop napon. Aenapan maok, am fárakap warko arári tukupea, am mek fákapa fákeyakáp nap te araki yakáp napon: Manénkir kwatae ninik fek fákapea, kwatae yakápiapan maok, táte warko tukupea fákapa yakápria kwatae kare yakáp napon.

²¹ Aeno am fárakapao yae-párak kare paokopnap ninik mér mo nap te, am te kwatae napon. Aeno táte am fárakapao Kwaro sánknám yiki kukur sánk konám lo sámpea napao, am táman younkwe sánk nap te, waeman kwatae kare napon. ✧

²² Amnap ankank te as ntia kouao nepo, sér i konám. As youpouki pwatea, warko arákarrá akwapá youpouk fári konám niamp. Táte ankwap kar sérrá: Kou ént mek éntupia pourou yiki kwapwe námpao maok, warko akwapea kwar takére mek énou i konám niampono. ✧

3

Kwaro korop naenámp yae yaknám kar

¹ Onomp fákáre kare! Má pas máte yiráp por ono anánkan kumwi nampono. Yumo yae-párak kare ninik mwanapria kárakáre fek sérria, mámá pas anánkaopwe kumwi namp te, yumo am táman nkea warko ninikia niki yakáp mwanapon. ✧

² Onomp ninik te, yumo Kwaromp wokwaek yakápap e tokwaeráp profet fákáreráo wakmwaek korop naenámp ankankan farákápap aran warko ninik kipria nampon. Yumo ankár nomwan warko éréképnám Jisas Krai Tokwae Karamp lo yiráp aposel fárakapao yumwan farákáp napo wawi nap, am fwapi niki-samp kip.

³ Aeno yumo ankár tokwae kar ankank aran mér kip: Pwar naenámp ke fek kwatae ninik mwar karrá kikiankria ankár táman saráp paokop i konap arop fárakap koropea, wouroumprá arakrá sér mwarea napon:

⁴ “Mao te warko arákarrá korop naenámp nie? Mao te maok yak námpono? Mao te korop mono. Wokwaek nomp tékénou fárakap wouri nap feknámpia koropea oukoumwan nám te, kápae kare ankank wokwaek kar forokarámp feknámpia taki yak námpono.”

⁵ Kwaro wokwaek kar séránko, yámar me tokwae yak, apár tokwae ént meknám aokea yak nám, am táman ninik mwarea, ninik mono. Tá wakmwaek Kwaro séránko, am ént támao nákará aokria, apár ponankor oupouroupea kwatae papámpono. Aempan maok, arop fárakap te am táman ninikia mér mwanapan, mo napon. ✧

⁷ Am kar támao yámar ntia apár taokor fákeyak nánko, oukoumwan yakria, yaomwi koropria ponankor wouroukour naenámp kean yépék námpon. Yámar ntia apár Kwarén younkwe sinap arop fárakap kotia touwe sámp mwanap ke táman yépék námpon. ✧

⁸ Kwaro nke námp fek kápae kare yopwar akwap námpao kor, ankárankamp yae niampono. Tá ankárankamp yae te 1,000 yopwar niampono. Ononamp fákáre, yumo am ninik ník moi kwapono.

⁹ Takria arop ankwap fárakap, Tokwae Karao ék nanampri námp te mae ékénrá ninik mwanape. Mao te arop ankwap ankárankamp yaomwi mek pik te mono. Ponankor arop kwatae ninik pwarenk ritea yumwan ninikria porokwe fek yépékrá yak námpon. ✧

Mámá apár ntia yámar me pwar naenámp kar

¹⁰ Aeno Jisaso Tokwae Kar ék naenámp yae te nomo oukoumwan sikan mpwe nánko, oukun aropao i konámpnámp kwaporok koupour ék naenámpmon. Am ke fek yámar mek pourouk tokwaeria, yámar moyak nánko, ankank kápae kare ponankor yaomwirao fári pwar naenámpmon. Apár ntia kápae kare ankank am mek yakáp námp, am táman kor ponankor yaomwirao fépér naenámpmon. ✧

¹¹ Aeno am ankank taki pwar nánko te, yumo ankár mokope arop yakáp mwanaponon? Yumo ankár yiki kare ninik fek Kwaro niniknámp taknámp paokop kip.

¹² Yumo ankár amnap ninik fek tapek am Kwaromp Yae yépék kip. Tá yumo ankár kárakáre fek tére napo, am yae koupour korop naenámpmon. Am yae fek táman yámar me tokwae yaomwi wouroukoumpia tomoromp nánko, touwe kare yaomwirao ankank kápae kare ponankor wouroukoumpianánko, énténti akwap naenámpmon.

¹³ Mao wokwaek sérimp te ará: “Námo yámar me wourékam yoro, apár wourékam yoroia nanko, am fek te yae-párak kare ninik mwar yakáp mwanapon.” Aerimpan nomo am ankank táman saráp yépék námpon. ✧

Nomo ankár yiki kor yakápria Jisasén yépék mwanámp kar

¹⁴ Ononamp fákáre e, yumo am ankank táman yépék napara, yumo ankár tére kárakárerá yiki kukur yakáp napo, kwataenámp ankank yak moria, yumo ankár Kwarént ankárankamp pourouráp ninik fek yakáp kipo. Aenapo, nánkár wakmwaek Kwaro yiráp yae-párak yakápnáp ninik nke naenámpmon.

¹⁵ Yumo nomp Tokwae Kar oukoumwan yépék námp nkeaka arakrá ninik kip: Aropao man mér nánko, fwap am fárakapan érékép nanampria yépék námpon. Kwaro nomp Kristen ankwapnáp kare Polén ninik kour kwapwe sánk nánko, mao kuri yiráp por make pourouráp kar kwapwe kumwia kérépámpmon. ✧

¹⁶ Polomp kápae kare pas fek te mámá kar táman sér i konámpmon. Maomp kar ankwapmwaek am pas fekamp te érik farákár mo nánko, nomo fwapia ninik mwanámp pourou mo námpono. Arop ankwap fárakap yonkwae kour moria, kárakáre fek fokopeyakáp mo nap, am kar sámpea yiki mwaek tukupria, Kwaromp Buk fekamp kar ankwapmwaekan kuri tak naponon. Taknap arop fárakap am fek touwe kwatae sámp mwanapon. ✧

✧ 3:7: 1 Ko 3:13 ✧ 3:9: Sng 90:4; Ese 18:23; 1 Ti 2:4 ✧ 3:10: Mt 24:35,43-44 ✧ 3:13: Ais 65:17; Yé 21:1,27 ✧ 3:15: Ro 2:4; 10:21 ✧ 3:16: 2 Ko 4:3; Hi 5:11

¹⁷ Ononamp fákáre, yumo am wakmwaek korop naenámp ankank te wae ník naponó. Aenapara, yumoku támao ankár fwapia mér fek yakáp kip. Takria lo kwe-sir konap arop fárákapamp kwekár karao yumwan éréképá akwap nánko, yumo warko mér kárákáre fek fokopeyakáp mo mwanape. ☆

¹⁸ Yumo ankár Jisas Tokwae Kar nomwan warko érékép konámp, maomp aropomp tokwae mek yakáp kipo. Aeria maomp aropomp ntia man méria nínik nap táman sámp-samp napo, yiráp nínik mek tokwae kari yak naenámpón. Nomo oukoumwan, tá nánkáráp kuri Kraisomp e ankár warákarrá sakap saráp yakáp mwanámpón. Kare tak mwanámpóno.

Jon Manénkir Kumwimp Pas Mekia Akwapnámp Kar

Jon te Jisas éréképá yárákimp éntér-sámpramp arop ou mekamp ankwapono. Mao taun Efesus mek yaká yakea, wae mér pourouria, Jisas pokámp yopwar 60 yopwar niamp arake fek má má pas má kumwimpon.

Mao wanánko, arop ankwap fárakap kwekárá sérrá, “Apárokamp aropamp pourou te kwataeria, kwatae ninik am mek yak námpara, Jisas te Kwaromp Tárápara, apárokamp arop pourou kare sámp naenámp pourou mono.” Aerá sénapantá, mao te kounteuráp aropamp ninik fwapokwapi pap naeria, má má pas kumwimpon.

Tá ankwap kar te ará: ‘Kwar te ponankor aropan nouroup námpara, yumo kor ankár ponankor aropan nounouroup kip’rá sénámpon.

Yiki yak sánk konámp kar

¹ Má má yiki yak sánk konámp kar te me koun sik yakámpan yino wae maomp kar wa, tá yinomp yi kare fek man wae nke, tá yino man tokoreyakáprá, tá yinomp yae korao maomp pourouk wae sámp, maki námp kwamp, yino má má kar farákámp konámpono. ✧

² Am yiki yak konámpao érik koroopanánko yino waeman kare nke námpan, yumwan am yiki yaká yakámp mwanámp kar érik farákámp konámpon. Am yiki yak te wokwaek kar Naropwarént yakámpan maok, oukounwan te wae érik koroopanánko yino nke námpan. ✧

³ Yino nkeaka wawinámp karan yumwan farákámp nánko, yumo kor má kar wariaka yinont ankár pourouráp ninik fek yakápria, nomo énéni Naropwar ntia maomp Táráp Jisas Kraisént ankár pourouráp ninik fek yakámp mwanámpon.

⁴ Yino má má kar má kumwi námp te, nomp warákár te tokwae kari yak naenámpria námpono.

Nomo ankár wae fek paokop mwanámp kar

⁵ Yino maomp Tárápao sérimp karan wawianámpan yino yumwan farákámp námp te ará: Kwar te ankár wae tokwaerápára, man te kirikip kánanke yak mono. ✧

⁶ Táte nomo sérrá, ‘Ono Kraisént ankár pourouráp ninik nampono’rá sénámpao maok, nomo am ninikaok paokop moria, nomo kirikip mek paokop námp te, nomp kar te kwekárámpara, nomo te kare kar ninikaok paokop mo i konámpon. ✧

⁷ Táte Kwaro wae fek yak námpnámp taknámp nomo kor wae fek paokop námp te, nomo ankár pourouráp ninik fek nounourouprá yakámp nánko maok, Kwaromp Táráp Jisasomp yirirao nomp kwatae ninik ponankor yárári pwaránko, nomo yiki kor kwapwe yakámp i konámpon.

⁸ Táte nomo ‘Ono kwatae ninik te yak mono’rá sénámp te, nomoku támao kwekárá sénámpara, kare kar sér i konap ninik te nomp ninik mek yak mo námpon.

⁹ Aeno táte nomp kwatae ninik Kwarén érik sénánko te, Kwar te 'Námoku tak nanamp'rá séritenámp kar ták-pwar mono, yae-párak kare ninik fek nomp kwatae ninik ponankor torokorrá épéria nik mo, pwar nánko, nomp ninik yiki kukur kwapwe naenámpon.

¹⁰ Táte nomo sérrá, 'Ono te kwatae ninik moi nampono'rá sénámpao maok, nomo takrá sénámp kar támao 'Kwar te kwekár i konámp aropono'rá sénámp niampon. Aenámpara, Kwaromp kar te nomp ninik mek te yak mono.

2

Krais nomwan yaewour i konámp kar

¹ Onomp tárápu * o! Ono ankár yumo kwatae niniki kwaponoria yiráp por má kar kumwi nampono. Aeno táte arop ankwap warko kwatae ninik fek akwap nángo te, nomwan yaewouranoria Kwarén sér i konámp arop Naropwar Kwarént yak námpon. Am te yae-párak kare arop Jisas Kraisono. ✧

² Kwaro nomp kwatae ninik fek nomwan yonkwae pwarámp námp te, Jisas námoku térea nomp kwatae ninik tirá épéri námpon. Mao taki námp te, nomwan saráp yaewour naeria tére mono, má apár mekamp arop ponankor yaewour naeria sumpwi námpon. ✧

³ Nomwan Kwaro sénámp lo kar wawia mántwaok saráp paokop námp te, am támao nomo Kwarén mér karnámp yénkép námpon.

⁴ Aeno arop ankwap ankárankao 'Ono Kwar te wae mér nampono'rá sénámpao, Kwaromp lo karaok yárok monámp arop te kwekár námpara, kare kar sér i konap te maomp ninik mek yak mono. ✧

⁵⁻⁶ Aeno arop ankwapao Kwaromp karwaok akwap námp te, mao tak námp támao nomwan yénképrá: Maomp Kwarén warákárnámp ninik te wae pwi kare yak námpon. Tá arop ankwapao 'Ono Kwarént yak namp'rá sénámp te, ankár Kraiso yáráki námpnám taknámp yárok nángo maok, mao Kwarént yak námp mér mwanámpon. ✧✧

'Arop ankwapyenápén nouroup námp te, Kwaromp wae fek yak nám'rá sénámp kar

⁷ Ononamp fárakap, ono yiráp por kumwinámp lo kar máte wourékam lo kar mono, épi lo kar wokwaek kar yumo sámpap támaono. Am épi lo te yumo wokwaek wawiap kar támaono. ✧

⁸ Aeno am lo ono warko yiráp por kumwi namp máte, wourékam lo niampono. Nomo wae mér námpon: Má wourékam lo máte Krais námokuráp ninik mek yakriaka, yiráp ninik mek kor tére námpon. Am te apae riteanápe, kirikip te wae pwar naeria nángo, Kwaromp wae karerao koropá yak námpon. ✧

⁹ Táte arop ankwapao 'Ono te Kwaromp wae fek yak nampono'rá sénámpao maok, Kristen ankwapyenápén kokwarokria warákár mo námp te, mao oukoumwan kirikip mek yak námpono. ✧

¹⁰ Aeno arop Kristen ankwapenápén warákár konámp te, mao te wae-man wae fek yak námpara, apae ankankao man nánkaráp nángo sikirip naenámpaná? ✧

* **2:1:** Jono 'Tárápu'rá sénámp te, mao kar farákáp nángo, wawia Kraisonámpok koropea Kristen yakápnas sios fákáreran sénámpon. ✧ **2:1:** Hi 9:24 ✧ **2:2:** Jo 1:29; 11:52; Ro 3:25 ✧ **2:4:** 1 Jo 1:6,8 ✧ **2:5-6:** Jo 14:21,23; 1 Jo 4:12,17; 5:3 ✧ **2:5-6:** Jo 13:15 ✧ **2:7:** 2 Jo 5-6 ✧ **2:8:** Jo 1:9; Ro 13:12 ✧ **2:9:** 1 Jo 3:10,15; 4:20 ✧ **2:10:** Ro 14:13

11 Tá Kristen ankwapyaenápén kokwarok i konámp arop te, kirikip mek yak námpon. Mao te kirikip mek yarak námpara, kirikipao yi nánkárápeyak nánko, mao te apae mwae-páraok akwap raerá mér mo i konámpon. ✧

12 Onomp tárápu o! Yumwan Kraiso mp e kárákáre fek Kwaro yiráp kwatae ninik tirá épéri námpantá, yiráp por kumwi nampon. ✧

13 Naropwaryaenáp fákáre, yumo má má arop wokwaek kar yakeanámpao, oukoumwan taki yak námp wae mér napon. Aenapantá ono yiráp por kor má kar má kumwi nampon. Menkou-tárápu, yumo waeman Satanén kwe-pwate napantá yumwan kor má kar má kumwi nampon.

14 Tárápu, yumo te Naropwar Kwarén waeman mér napantá, ono má kar kumwi nampon. Naropwaryaenáp fákáre, yumo kor má má arop wokwaek kar yakeanámpao oukoumwan taki yak námp wae mér napantá, ono má kar má kumwi nampon. Menkou-tárápu, yumo te kárákáreria Kwaromp kar yiráp ninik mek yak nánko, Satanén waeman kwe-pwate napon. Aenapantá ono yiráp por má má kar kumwi nampon.

Nomwan 'Apárokamp ninikan warákár kwapono'rá sénámp kar

15 Yumo te apárokamp ninikan warákárriaka apárokamp ankankan kor ponankor mént warákár mwanape. Arop ankwapao apárokamp ninikan warákárámp te Naropwarén te warákár mo i konámpon. ✧

16 Apárokamp arop ponankor sámpá paokop i konap ninik te, námokuráp ninik mek poup kikiánk i konap ninik, tá yi fek nkea kikiánknep ninik, tá, námo nkwaekwe make kokop namprianámp ninik, má ankank máte Naropwar Kwaronámpoknámp korop mono, apárokamp ninikono.

17 Má má apár ntia am mek yaknámp kikiánk ninik méntér pwar naenámp. Aeno arop Kwaromp kar wawia mántwaok yarak námp te fwap yaká yak naenámp. ✧

Kraisomp kar kwe-pwar naenámp arop korop naenámp kar

18 Tárápu, oukoumwan te apár pwar naenámp yae wae wonae fikono. Yumo wokwaek te, 'Krais namponoria poupwekápnámp arop korop naean'rá sénap kar wae wawiapon. Táte wae oukoumwan kápae kare, Kraiso namponoria poupwekápnámp mwanap arop wae korop napon. Aenapara, nomo wae mér: Am te wae yae fae nánko napon. ✧

19 Manénkir te am fárákap nomont yakápi napao maok, nomwan pwarará tukup tenapon. Am fárákap te kare kar nomp kare mono. Táte am fárákap nomp kareraoia te fwap nomont yakápnámp mwanapan maok, mao nomwan pwar napo, nomo wae mér: Am fárákap te nomp kare mono. ✧

20 Aeno yumwan Kwaro waeman yiráp pourou mek Yiki Kor Spirit kwarákari námpara, yumo ponankor waeman mér kwapwe sámpá yakápnámp napon.

21 Aenapara, ono te yumwan, kare kar kar mér mo napon ninikria yiráp por má kar kumwi mono. Yumo waeman kare kar kar méria, am kare kar karao kwekár kar sámpap mo i konámp te, yumo wae mér napantá, ono yiráp por má má kar kumwi nampon.

22 Kwekár i konámp arop te wanono? Am arop 'Jisas te Krais mono'rá sénámp arop te támaono. Am arop te Naropwar Kwar ntia maomp Táráp younkwe sánk konámpara, Kraiséen yopornámp aropono. ✧

✧ 2:11: Jo 12:35 ✧ 2:12: 1 Ko 6:11 ✧ 2:15: Ro 8:7; Je 4:4 ✧ 2:17: Mt 7:21 ✧ 2:18: Mt 24:5,24; 2 Jo 7 ✧ 2:19: Ap 20:30 ✧ 2:22: Mt 10:32-33; 1 Jo 4:3; 2 Jo 7

²³ Aropao Tárápan younkwe sánk námp te, Naropwarén kor younkwe sánk námpon. Aropao Tárápan méria ninik mek sámp námp te, Naropwarén kor méria ninik mek sámp námpon. ✧

Yiki Kor Spiritao nomwan kare kar karan yénknámp kar

²⁴ Yumo wokwaek wawiap kar ankár kárakáre fek niki-samp kip. Yumo am wokwaek wawiap kar am niki-samp napo te, Táráp ntiaka Naropwar yumont yaká yak nerepon.

²⁵ Kraiso nomwan sérinámp kar te 'Yae-párak kare yiki yaká yakáp mwanapono'rá séri námp támaono. ✧

²⁶ Ono yiráp por kumwinamp kar máte yumwan poupwekáp naenámp aropamp ninikan érik farákarrá kumwi nampon.

²⁷ Aeno Kraiso náráp Yiki Kor Spirit yumwan kwarákarea pwar nánko, am yumont yak námpara, arop ankwapao yumwan Kwaromp ninikan yénkép naenámp tére yak mono. Am te apaerianápe, Yiki Kor Spiritao yumwan waeman kápae kare ankank farákáp námpara, yumo te ninik fae tákare mono. Am Yiki Kor Spiritamp kar te kwekár mono, kare sénámpon. Aenámpara, Spiritao yumwan yénkép námpnámptaknámpt, yumo ankár Kraiséen ninik mek fákaepa sámpá paokop kipo. ✧

²⁸ Onomp tárápu, yumo te ankár Kraiséen koumpá yakáp kipo. Tak napo maok, nánkár wakmwaek mao érik korop nánko, nomo man nkea pwarápae mo, yae-párak kare kárakáre fek warákarrá yakáp mwanámpon. ✧

²⁹ Táte yumo Kraiséen, mao te yae-párak kare aroponoria mér nap kwamp te, yumo nke napo, arop ponankor yae-párak kare ninik fek paokop nap te, mao kor Kwaromp tárápunorá mér mwanapon. ✧

3

Nomo oukoumwan Kwaromp tárápu yakápnámpt kar

¹ Wakwe! Naropwaro námokuráp ninik fek yonkwae touwe kareria maok, nomwan 'Onomp tárápu'rá sénámpara, nomo te waeman kare kar Kwaromp tárápunon. Apárok mapekamp arop te Kwarén mér mo napara, taknámpt nomwan kor mér mo napon. ✧

² Ononámpt farákapt, nomo oukoumwan te Kwaromp tárápu yakáp námpon. Aeno nánkár wakmwaek te mokoprá yakáp mwanámpaoean, am te nomo fwapia mér mo námpon. Aeno nomo wae mér námpon: Nánkár wakmwaek te Krai érik ék nánko, nomo wae mao karean nkea maok, nomo kor Krai námoku yak námpt niamp taknámpti yakáp mwanámpon. ✧

³ Arop ponankor Kraiséen yépékrá yakáp i konap te, Kraiso yiki kare yak námptnámpt taknámpt am fárakapao kor námokuráp ninik fwapokwaprá yiki kare yakáp i konapon.

⁴ Kwatae ninik te ankár lo kar kwe-sinámpara, arop kwatae ninik fek yarak i konámpt te, Kwaromp lo kar ták-sinámpon.

⁵ Yumo te waeman mér napon: Krai te nomp kwatae ninik ti-akwap naeria, korop námpao maok, mao námoku kare te kwatae ninik yak mono. ✧

⁶ Arop Kraiséent koumpá yak námpt te, mao te kwatae ninik fekamp ninikaok yarak mo i konámpon. Aeno arop ankwap námokuráp kwatae ninikaok yarak

✧ 2:23: Mt 10:32-33; Jo 5:23; 2 Jo 9 ✧ 2:25: Jo 3:15; 6:40 ✧ 2:27: Jo 14:26 ✧ 2:28: 1 Jo 4:17
✧ 2:29: 1 Jo 3:10 ✧ 3:1: Jo 1:12-13; 16:3 ✧ 3:2: 2 Ko 3:18; Fl 3:21 ✧ 3:5: 2 Ko 5:21; 1 Pi 2:22-24

nánko te, nomo waeman wuri nkea mér námpon: Am arop te Kraiséén nke mo, tá Kraiséén mér mo námpon. ✧

⁷ Onomp tárápu o! Yumo fwapia mér kip: Arop ankwapao yumwan kwekárrá sér mwanape. Arop yae-párák kare ninik fek tére nám p te, am arop te yae-párák kare arop Krai námpono. ✧

⁸ Wokwaek kar Satano kwatae ninik sámpámpara, arop kwatae ninik fek yak nám p te, mao te Satano mp aropono. Kwaromp Táráp te Satano mp téreran kwatae papea kwe-pwar naeria érik ék námpon. ✧

⁹ Arop ankwap Kwaromp táráp yoro nám p te, kwatae ninikaok akwap mo i konámpon. Waeman Kwaromp ninikao am aropamp ninik mek yak nánko, Kwaro maomp Naropwar yak námpara, mao te warko kwatae ninikaok yarak mo i konámpon. ✧

¹⁰ Aeno nomo wa mokop Kwaromp tárápaoean, tá wa Satano mp tárápaoean mér mwaria te, arop kwapwe kare ninik fek yarak nánko nkeaka, 'Mao te Kwaromp tárápono'rá sér mwanámpon. Aeno arop kwatae ninik fek yarakria, maomp Kristen ankwapyaenápén warákár mo nánko te, mao te Kwaromp monorá mér mwanámpon.

Kristen ankwapyaenápén warákár konap ninik

¹¹ Yumo wokwaek te kar arakrá wawiapon: Nomo ankár nomp ankwapyaenápént nonopok nounouroup mwanámpon. ✧

¹² Nomo te Kenoimp niamp ninik fek yakáp mwareano. Ken te Satano mp arop yakámpara maok, náráp nánaeran námoku sámp-wouroumpámpon. Am te apaeritea nánaeran sámp-wouroumpámpon? Nánaeramp ninik te yae-párák karenko, námokuráp ninik te kwatae nám p kwamp yopor yonkwae pwarámpria sámp-wouroumpámpon. ✧

¹³ Ankwapyae fákáre, apárokamp arop yumwan, nke te mo karonoria yopora wae napo te, yumo am táman kokorokori kwapono. ✧

¹⁴ Nomo ankwapyaenápén warákár nám p kwamp te, am ninik táman mér mwanámpon, nomo waeman sumpwi mwanám ninik te pwatea yiki yakáp mwanám ninikaok yakáp námpon. Aeno arop Kristen ankwapyaenápén warákár mo nám p te, am arop te sumpwi konap ninik fek yak námpon. ✧

¹⁵ Arop ankwapnápén, námo nke namp fek yak te monoria youpoukwap nám p te, waeman arop sámp-wouroump nap niamp námpon. Yumo te waeman mér napon: Arop ankwapan sámp-wouroumpnám p arop te, mao te yiki yaká yak naenámp kwapwe te sámp mono. ✧

¹⁶ Jisas te nomwan yaewourria náráp pourouk touwe sámpámpon. Takimp ninik te nomwan arop yonkwae touwe konap ninikan yénkép námpon. Ae nám p te, nomo Kristenara, nomo kor nomp Kristen ankwapyaenápén yaewourrá nomp pourouk touwe sámp mwanámpon. ✧

¹⁷ Aeno arop ankwap apárokamp ankankrápao Kristen ankwapyaenápén nke nánko, ankank mo nánko, man yonkwae touwe moria ankank sánk mo nám p te, mao te 'Ono te Kwarompono'rá sénaeane.

¹⁸ Onomp tárápu o! Nomo nomp ankwapyaenápén párák kar fek saráp yonkwae touwe mwareano. Ankár am fárákan yonkwae touwe kareria ankár kwapwe kare ninik fek yaewour mwanámpon. ✧

✧ 3:6: Ro 6:1-2,14 ✧ 3:7: 1 Jo 2:29 ✧ 3:8: Jo 8:44 ✧ 3:9: 1 Jo 5:18 ✧ 3:11: Jo 13:34-35 ✧ 3:12: Stt 4:8 ✧ 3:13: Mt 5:11-12; Jo 15:18-19 ✧ 3:14: 1 Jo 2:11 ✧ 3:15: Mt 5:21-22 ✧ 3:16: Jo 13:1; 1 Te 2:8 ✧ 3:18: Lo 15:7; Je 2:15-16

'Kwarén mérnáp arop te Kwaro nke nám̄p fek apáp mono'rá sénám̄p kar

¹⁹⁻²⁰ Nomo am arop yonkwae touwe mwanám̄p ninikaok paokop nám̄p kwamp te, nomo wae mér nám̄pon: Nomo te waeman am kare kar karwaok paokop nám̄pon. Kwar nám̄moku maok tokwae karara, kápae kare ankank wae nám̄moku méri yak nám̄para, nomo te, wae yae-párák kare ninikaok nám̄p nierá ninik tokwae kwapono. Kwaro waeman nke nám̄para, sánánkar yonkwae porokwe fek yakáp mwanám̄pon.

²¹ Ononamp fárákáp, nomp ninik mek kwatae ninik yak nám̄prá mo nám̄p kwamp te, nomo Kwaro nke nám̄p fek apáp moria, yae-párák kárákáre fek yakáp konám̄pon.

²² Nomo Kwaromp loaok tukupria, Kwaro warákár konám̄p ninikaok paokop nám̄para, nomo Kwarén apae ankank 'Sápae'rá sénánko te, fwap sáp naerám̄pon. ✧

²³ Kwaromp lo te ará: Nomo maomp Táráp Jisas Kraiséen méria maok, mao nomwan séri nám̄pnám̄p taknám̄p nomo ankár nomp ankwapyaenápén nonopok nounouroup mwanám̄pon. ✧

²⁴ Aeno táte arop ankwapao Kwaromp loaok saráp yarak nám̄p te, mao te Kwarén koumpá yak nánko maok, Kwaro kor mént koumpá yak nám̄pon. Kwaro nomwan Yiki Kor Spirit sáp tari nám̄para, am Spiritao Kwaro nomont yak nám̄p yéenkép nám̄pon. ✧

4

Spirit fákáreran yurukup mwanám̄p kar

¹ Ononamp fákáre, kápae kare kwekár profet apárok má paokop napon. Aenapara, arop ponankor 'Námo wae Kwaromp Spiritráp'rá sénánko te, tamak kare karonorá niniki kwapono. Yumo ankár, máte Kwaromp Spiritaoeane, tá ankwap spirit kwataeraoi kanrá fwapia yurukup kipo. ✧

² Yumo Kwaromp Yiki Kor Spirit yakápnap arop te, arakrá sénap aran wawia mér mwanapon: Arop ponankor 'Jisas Krai te apárokamp arop kare arákari nám̄pon'rá sénap te, am arop fárákáp te Kwaromp Yiki Kor Spirit yakápnap arop támaonono. ✧

³ Arop ankwap fárákapao 'Jisas arop kare arákár moi nám̄p'rá sénap te, am arop fárákáp te ankwap spiritrápono. Am te Kwaromp Spiritráp mono. Am spirit te yumo wokwae wawapo, Kraiséen yopornám̄p arop korop naenám̄ponoriap te, oukoumwan wae apárok koropea yak nám̄pon. ✧

⁴ Onomp tárápu o! Yumo te Kwarompara, kwekár i konap profet fákáreramp kar te waeman kwe-pwarari napon. Yiráp pourouk woukoupá yaknám̄p Yiki Kor Spirit te apárokamp aropamp pourouk woukoupá yaknám̄p spiritan kwe-pwar nám̄pon.

⁵ Am arop fárákáp te apárokamp aropara, am fárákapamp karao kuri apárokampono. Aenánko, apárokamp arop ankwap fárákáp am fárákapamp kar táman wawi konapon. ✧

⁶ Nomo te Kwarompara, arop Kwarén mér nám̄p te, am arop te nomp kar wawi konám̄pon. Aeno arop Kwaromp firáp mo nám̄p te, mao te nomp kar wa mo i konám̄pon. Aenapara, am taknap ninik táman maok, nomo nkea méria

✧ 3:22: Mt 21:22 ✧ 3:23: Jo 6:29; 13:34 ✧ 3:24: Ro 8:9 ✧ 4:1: Mt 24:11 ✧ 4:2: 1 Ko 12:3

✧ 4:3: 1 Jo 2:18,22; 2 Jo 7 ✧ 4:5: Jo 15:19

Yiki Kor Spiritao kar kare sér i konámp mér, tá kwekár i konámp spiritamp kar wawia mér mwanámpon. ✧

Kwaro nomwan nouroupnámp kar

7 Onomp nouroup fákáre, nomo te ankár nonopok nounouroup saráp yakáp mwaro. Am te apae riteanápe, nounouroup i konap ninik te Kwaromp ninik támaono. Arop ankár ankwapan nouroup i konap ninikaok yarák námp te, Kwaromp aropara, mao te Kwaromp táráp támaono.

8 Kwar te am arop nouroup i konap ninik fi korara, aropao kor ankwapan nouroup mo námp te, Kwarén mér monámp aropao námpon.

9 Kwar te Táráp ankárankamp karean maok, am Táráp apárok mapek sámp-kérépámp te, nomwan Kraiso yiki yak ti-sáp nángo, am yiki yak sámpenkria sámp-kérépámpon. Am takimp te, Kwaro nomwan aropomp kare námpan yéknép námpon.

10 Aropomp i konap ninik te apae nomomékir Kwarén aropompi námpanápe. Aropomp i konap ninik te Kwaromékir nomwantá aropompiaka náráp Táráp Kraisen sámp-kérép nángo, mao ékia, nomp kwatae ninik fek sumpwianángo, Kwaro am kwatae ninik warko nik mo, pwarará, érékép námpon.

11 Ononamp fákáre, má ninik máte Kwaro nomwan nouroup námpan yéknép námpara, nomo kor taknámp ankár nonopok nounouroupa wae mwanámpon.

12 Arop ankwap ankárankao Kwarén te nke mo kare námpao maok, nomo nomp Kristen ankwapyaeinápen nouroup kare námp te, Kwaro nomont yak nángo, maomp nouroup i konámp ninik nomp ninik mek tokwae kari akwap námpan nkea mér mwanámpon.

13 Ae te mokopono? Nomo Kwarént koumpá yakáp nángo, tá nopok Kwaro kor nomont koumpá yak námp fwap mér mwanámpon nie? Nomwan waeman námokuráp Yiki Kor Spirit sámp tari námpara, wae mér námpon. ✧

14 Naropwar Kwaro, apárokamp aropan warko ponankor éréképaeriaka, náráp Táráp sámp-kérép námp, yino wae nke námpan, yino am kar farákáp konámpon. ✧

15 Tá arop ankwapao 'Jisas te Kwaromp Tárápono'rá sénánko te, Kwaro am aropént koumpá yak nángo, tá am aropao kor Kwarént koumpá yak námpon.

16 Aenámpara, Kwaro nomwan aropompi námpan, nomo am táman mér námpon.

Kwar námoku te ankár aropan aropomp i konámp fi korara, aropao kor ankwapan aropompnámp arop te, Kwarént koumpá yak nángo, te nopok Kwaro kor am aropént yak námpon. ✧

17 Kristen ankwapyaeinápen nouroup i konap ninik nomp ninik mek tokwae kari yak námp te ará: Nomo oukoumwan apárok mapek yakáp námp fek waeman Krai niamp pourouráp yakápi námpara, nánkár wakmwaek kot mwanap yae tokwae fek te, nomo apáp mo, fwaponon.

18 Kwaro nomwan nouroup kwapwe námpara, nomo apáp mono. Am te apaerianápe, am nouroup kwapwe te apáp ninik yéréperá kérép konámpon. Aeno apápnámp fi kor te ará: Arop námokuráp kwatae ninik fek touwe sámp naenámpan ninikrianámpon. Táte arop apáp námp te, maomp arop

nouroup i konámp ninik te maomp ninik mek tokwae kari yak mo námpan mér mwanámpon.

¹⁹ Am te Kwaromékir nomwan nouroup kare námpara, am fek táman nomp Kristen ankwapyaenápen nouroup námpon. ✧

²⁰ Tá arop ankwapao 'Ono Kwarén nouroup kare nampono'rá sénámpao maok, tá warko ankwapnápen kokwarok námp te, maomp kar te kwekár námpon. Arop énéni tapokwapá yakápra wae yi fek nke námpan man kokwarok námp te, mao yi fek nke monámp Kwarén te mokopia nouroup naenámpon?

²¹ Nomo Kraisomp lo sámp námp te aráno: Arop Kwarén nouroup námp te ankár taknámp náráp ankwapyaenápen kor nouroup kuno. ✧

5

Kwarén mérnáp arop apárokamp kwatae ninikan kwe-pwar konap kar

¹ Arop ponankor Jisas te Kraisonorá mér nap te, am fárákap te Kwaromp tárápu yakáp napon. Arop ponankor naropwar ankárankan nouroup nap te, ankár maomp tárápuan kor nouroup i konapon.

² Nomo Kwarén nouroup kareria, nomo maomp loaok tukup námp te, nomo wae mér námpon: Am ninik fek táman maok, nomo Kwaromp tárápuran kor nouroup kare námpon.

³ Nomo Kwaromp lo karaok saráp paokop námp te, am támao yénképra: Nomo waeman Kwarén nouroup kare námpon. Aenámpara, am lo te nomwan kour-sir naenámp pourou mono, fwap ampaok paokop mwanámpon. ✧

⁴ Arop ponankor Kwaromp tárápu yakáp nap te apárokamp kwatae ninik te kwe-sir konapon. Nomo waeman Kwarén mér námpara, am fek táman apárokamp kwatae ninik te yorowaria kwe-pwarará apárok sámp-anámp konámpon. ✧

⁵ Wa apárokamp ninikan kwe-pwar konámpon? Arop Jisasén Kwaromp Táráponoria mérnáp arop támao kwe-pwar konámpon. ✧

Kwaro Jisasoinámp ninikan érik sénámp kar

⁶ Jisas Kraisi ékámpe te, ént mek anámpeka maok, tá yaopwae porokopramp fek námokuráp yirirao oupouroup naenámpria ékámpon. Mao te ént mek anámp konap ninik fek saráp ék mono. Ént ntia yiriramp ninik fek ékámpon. Yiki Kor Spirit mao te kare kar sér i konámp fi korara, mao kuri am Jisas Kraiso námp táman farákáp námpon. ✧

⁷ Waeman yininkaopwerao maoui námp farákápra sénapon. ✧

⁸ Yiki Kor Spiritao sénámp kar, éntao sénámp kar, yirirao sénámp kar, am yininkaopweramp kar máte ankárankamp pourouráp kar sénapon.

⁹ Arop kotriaka am kar fi sénapo, wawia kareno ri konámpan maok, Kwaro sénámp kar te aropamp karan kámákár akwap námpon. Am kar Kwaro farákápra sénámp te mao náráp Tárápao tére námpan nomwan sénámpon. ✧

¹⁰ Arop Kwaromp Tárápan mér námp te, waeman am Kwaro farákápnámp kar sámpeanánko, maomp ninik mek yak konámpono. Aeno arop Kwarén mér mo námp te, Kwar námokuráp Tárápao térenámp kar kare farákáp námpan kor

mér mo námpon. Am tak námpt támao mér naenámp kwe-sinámpara, am arop te 'Kwar te kwekár sér i konámp arop'rá sénámp niampon. ✧

11 Mámá kare kar kar Kwaro farákápt námpt te ará: Kwaro nomwan yiki yakápt mwanámp sápt námpon. Am yiki yak fi te Kwaromp Tárámpamp pourouk yak námpon.

12 Arop Kwaromp Tárápént sarápt koumpá yakápt nap te, waeman am yiki yak sámp námpono. Aeno arop Kwaromp Tárápént koumpá yakápt mo nap te, am yiki yak te mono. ✧

Nomo te wae yiki yak sámp námprá mér mwanámp kar

13 Yumo Kwaromp Tárápt Jisasén mérap te, yumo wae yiki yak kwapwe sámp nap, am fwapia mér mwanapria, yumwan má kar kumwia kérépt nampono. ✧

14 Kwaro nomwan yaewour naeria warákár námpara, nomo apápt mono, maomp wonae fik tukupria, mao waeman námoku sánk naeria nánápnámp ninik mek sénánko te, tá fwap nomp kar wa naerámpon. ✧

15 Nomo wae mér námpon: Nomo man kar toropwap námpt te, mao wae wawí konámpon. Ae konámpara, nomo am táman wae méria, nomo man 'Ankwap ankank sápaé' ria sénámp te, nomo am ankank te wae sápt konámp mér námpon.

16 Aropao nárápt ankwapyaenáptén nke nánko, maomp waemp fwap warko Kwaromp wonae fik korop naenámpao, kwatae ninik fek akwap nánko te, Kwarén sénánko, Kwaro am aropan yiki yak naenámp sánk naenámpmon. Ono te am sumpwi pap mo i konámp pourourápt kwatae ninikan sénampono. Arop ankwap maomp waemp warko Kwaromp wonae fik akwap naenámp pourou monámp kwatae ninik nánko te, ono yumwan 'Kwarén "Maomp kwatae ninik sámp-sirae"rá sér kip'rá sér mono. ✧

17 Ponankor ninik yae-párák mo námpt te, am te kwatae ninikono. Aenámpman maok, ankwap pourourápt kwatae niniki tenánko, fwap Kwaro sámp-sir konámpani námpt te, maomp waemp fwap Kwaromp wonae fik yak naenámpmon.

18 Nomo wae mér námpon: Arop ponankor Kwaromp tárápu yakápt nap te, warko kwatae ninik i konap ninikaok sarápt yakápt mo i konapon. Waeman Kwaromp tárápao man taokeyak námpara, Satan te am aropamp pourouk yae pap mono. ✧

19 Satan te mámá apár poukeyak nánko, ponankor maomp yae ankore mek yakápt napo, nomo te mwar Kwaromp tárápu yakápt námpt te, nomo wae mér námpon.

20 Nomo wae mérámpon: Kwaromp Tárápt waeman ék námpara, mao nomwan ninik sápt nánko, nomo fwap Kwar kare méria waeman Kwar kare ntia maomp Tárápt Jisas Kraisént yakápt námpon. Am Kwar te karenono. Tá mao te yiki yakápt yak fi kor támaono. ✧

21 Onomp tárápu, ankwap ankankao yirápt kwar niamp yak naeane. Ankár younkwe sánk kipo. ✧

Jon Anánkan Kumwimp Pas Mekia Akwapnámp Kar

Mámá pas te Jono warko ankwap por kumwimpon. Mao náráp e érik sér mono, párák ‘Sios taokeyak konám̄p arop’rá sénám̄pon.

Mao te koumteouráp aropan ‘Yumo fwapia ankwap aropan warákár kip’rá farákáp. Aeria ‘Kwekár kar sér i konap arop te Kwaromp Kar sámpá yampourou napon. Aenapara, yumo am fwapia yérék kor kip’rá sénám̄pon.

¹ Yupu * o! Ono sios taokeyak konampao, Kwaro amwan náráponoria nánkáráp námpantá, amo ntiaka waráp tárápuampor † mént má pas má kumwi nampon. Ono waeman kare kar yumwan warákár kare nampon. Tá ono saráp warákár mono. Kwaromp kar kare mérnep arop fárákapao kor yumwan warákár kare napon.

² Am Kwaromp kar kare te nomont yakria, ankár yaká yak naenámpara, am fek táman yino yumwan warákára wae námpon.

³ Ono ninik namp te, Naropwar Kwar ntiá maomp Táráp Jisas Kraiso nomwan kare kar ninik ntiá nouroupnámp ninik fek aropompria námokuráp ninik fek yonkwae porokwe ti-sáp kipunoria nampon.

Nomo nonopok nounourou i konap ninikaok mwanám̄p kar

⁴ Ono waráp tárápu ankwampwaek Naropwar Kwaro nomwan ampao-kenkrá sérinám̄p kare kar karwaok tukup naprá sénap wawiaka warákár kare nampon.

⁵ Yupu o! Ono amwan arakrá sér rae: Onomp ninik te nomo ankár nomp ankwapyaenápént nonopok nounourou mwanám̄pan ampaokamporia sér rae. Mámáte apae oukoumwan wourékam loan amwan sénampanápe. Wae manénkir sámpámp lo kar táman sénampon.

⁶ Nonopok nounourou i konám̄p ninik te ará: Nomo ankár Kwaromp lo karaok paokop mwanám̄pon. Wokwaek kar yumo má lo kar wawiap te arakrá sénám̄pon: Yumo ankár yiráp ankwapyaenápént nonopok nounourou mwanap ninikaok saráp paokop kipo.

Nomo Kraisomp karan kárákáre fek sámp-fákeyakap mwanám̄p kar

⁷ Wawenke! Nomwan poupwekáp mwarianap kápae kare arop apárok má paokop napon. Am fárákap te, Jisas Krai te arop kare arákára námponorá mér mo napon. Taknap arop te poupwekápria Kraisen yopornap aropono.

⁸ Aenapara, yumo te ankár fwapia mér kipo: Yumo takrá am kwekár kar waria Kwaromp kwapwe kare ankank nopok sámp mwanám̄pria térea wae nap pwar mwanape. Yumo ankár kárákáre fek fokopeyakria maok, fwap ponankor ankank sámp mwanapon.

⁹ Aeno arop ankwap Kraisomp kar kárákáre fek niki-samp moria am pwarará ankwap kar fek akwap nángo te, Kwar te mént yak mono. Aeno arop ankwap Kraisomp kar kárákáre fek niki-samp nángo te, Naropwar Kwar ntiaka Táráp Jisas te am aropént yak nenepon.

* **1:1:** ‘Yupu’rá sénám̄p te siosén sénám̄pon.

† **1:1:** ‘Waráp tárápu’rá sénám̄p te, am sios mek yakápnep koumteouráp aropan sénám̄pon.

¹⁰ Táte arop ankwap yumonapok koroepa Kraiso sénámp kar pwarará ankwap karan yumwan farákáp naerianánko te, ‘Gude’rá sériaka, yiráp nap mek warámpá tukup kwapon. ✧

¹¹ Am taknámp aropan ‘Gude’rá sénámp arop te am kwatae tére táman yaewournámp aropono. ✧

Ankwap kar kánanke

¹² Ono yiráp por kápae kare kar sénanampan maok, warko pepa fek te wampwenoria pwararae. Nánkár onoku yumwan koropá nkeaka nomoku énéki tankáprá warákárrá kar sérar mwanámpon.

¹³ Kwaro náráprá nánkárápnámp waráp naenánpomp † tárápurae amwan ‘Gude’rá sénapono.

✧ **1:10:** Mt 10:13-14; Ro 16:17 ✧ **1:11:** 1 Ti 5:22 † **1:13:** ‘Naenáp’rá sénámp te, Jon yaknámp siosao yaewour napo, forokarinap siosén sénámpon.

Jon Yininkan Kumwimp Pas Mekia Akwapnámp Kar

Jono náráp nouroup Gaiusompor māmá pas má kumwia sámp-kérépámpon. Mao te námokuráp e érik sér mono, párák 'Sios taokeyak konámp arop'rá sénámpon. Gaius te ankwap Kristen fárákapan yaewour i konámpantá, man warákár konámpon. Tá mao Gaiusén ankwap kar sérrá, "Amo ankár Diotrefesomp kwatae ninik fwapia mérampo'rá sénámpon.

¹ Onomp nánae Gaius e! Ono sios taokeyak konampao má pas má kumwiaka amonapok kérép rae. Ono waeman kare kar amwan warákár kare nampon.

² Onomp nouroup kwapwe e! Ono wae mér nampon: Waráp waemp te waeman kwapwe kare yak námpara, amo nkwakwe make tére nap ponankor kwapwe kare nánko, amokuráp pourou kareao kor yae-párák yakanoria nampon.

³ Wokwaek arop ankwap fárákapao koropea onan nkea, 'Amo te Kwaromp kar kareao saráp yarak i konapono'rá sénapo, ono am kar wawia warákára wae nampon. Kare karonu, ono wae mér nampon: Amo te kare kar karaok saráp yarak i konapono.

⁴ Onomp tárápuaok Kwaromp kar wawiaka mántwaok paokop napan, ono am kar wanamp ke fek te warákár tokwae konampono. Mámá warákár tokwae te, ankwap ankankan warákár konampan kámákár akwap námpon.

✧

Gaiuso kwapwe kare térenámp kar

⁵ Onomp nouroup kwapwe e! Amo waráp ankwapyaenápen yaewourrá tére nap te, yae-párák kare tére napon. Tá amo panekamp ankwapyaé fárákapan kor takrá yaewour napon. ✧

⁶ Am mekamp arop ankwap fárákapao koropea mapekamp sios mekamp koumteouráp aropan waráp nourouprá yaewour i konap nininkan sénapono. Amo fwap Kwaromp ninikaok nap kwamp te, am arop paneknámp Kwaromp kar koropá farákápea tukup napo te mwaeao mank, am fárákapan fir yaewour nap, am té kwapwe karenono. ✧

⁷ Am te apaeria, am arop Jisasomp kar farákáprá paokop nap fek te, Kwarén mér monap arop fárákapamp yaekamp ankank sámp mo i konapono.

✧

⁸ Nomo Kwaromp kar farákáprá paokopnap arop fákáreran yaewour námamp te kare kar karan térenap yaewourrá énéni tére námpon. ✧

Diotrefes ntia Demitrius

⁹ Ono kar ankwap wae yiráp siosompor kumwi nampan maok, Diotrefeso yiráp am sios námoku taokeyak naeri námamp kwamp, námokuráp ninikaokria yinomp kar wa mo námpono. ✧

¹⁰ Aenámpantá nánkár ono yumonapok korop namamp kwamp te, mao kwatae tére námamp am érik farákáp nanámpon. Mao yinan nkwakwe make kar kwatae sérará yarak námpono. Am táman saráp mono. Arop Kwaromp kar farákáp mwaria korop napo, náráp nap mek éréképá akwap mo, tá

arop ankwap fárakapao námokuráp nap mek éréképá tukup mwaria napo kor, monoriaka tárawampriaka waráp sios mek youmpantá yéréperá kérép i konámpono.

¹¹ Onomp nouroup kwapwe e! Amo te takeniamp kwatae ninikaok yáráki kwapono. Amo ankár kwapwe kare ninikaok saráp yárákampo. Arop kwapwe kare ninik fek yárák námp te, mao te Kwaromp aropono. Aeno arop kwatae ninik fek yárák námp te, mao te oukoumwan Kwarén nke moria námpon.

¹² Arop ponankor te Demitriusomp ninikan érik farákáprá sér i konapon. Tá Kwaromp kare kar karao kor maomp kwapwe kare ninik érik sénámpon. Tá ono kor maomp kwapwe kare ninikan érik farákarrá sénamp te, ono waeman kare kar sénamp yumo wae mérapono.

Ankwap kar kánanke

¹³ Ono amwan kápae kare kar sénaeria nampan maok, wampweria pepa fek kumwi mo nampon.

¹⁴ Onomp ninik te, ono kareao koupour amonapok koropeaka nomo énénkér tankrá kar sénenempon.

¹⁵ Waráp ninik te sánánkar porokwe fek yak kuno. Waráp nouroup fárakapao amwan 'Gude'rá sénapon. Amo kor onomp 'Gude'rá sénamp kar má onomp nouroup arop fárakapan sérarampo.

Jut Kumwimp Pas Mekia Akwapnámp Kar

Jut te Jisasomp nánae ankwap. Jisas pok tenánko, 40 a, 50 yopwar niamp arake fek mao máma pas má kumwimp te kápae kare sios mekamp koumteouráp arop fárákapao fwapia kárákare fek yakápra am Kwarén mér nap fwapia taokeyakáp mwanapria nimpon. Aeria mao ‘Yumo kwekár kar sérarnap arop fárákapamp kar wawi kwapono’rá sénámpon.

¹ Kwaro wumwirinámp arop fárákap e! Ono Jut, Jisas Kraisomp tére konamp arop, Jemsomp nánaerao, yiráp por má pas kumwi nampon. Naropwar Kwaro yumwan nouroup kare nángo, Jisas Krais námoku yumwan taokeyak konámpon.

² Onomp ninik te, Kwaro yumwan yaewour nángo, maomp aropomp ninik ntia yonkwae porokwe ninik, tá ankwapyaenápent nonopok nounouroup i konap ninik, yiráp ninik mek top-pwarámpá yakanoria nampon.

Kwekár tisa

³ Ononamp fárákap, ono manénkir Kwaro nomwan ponankor warko éréképnámp karan kumwi nae nampao, pwarará ono ankár ankwap kumwi namp máte aránon: Yumwan arop ankwapao youwén táman, Kwarén mérnep pwarenkria wouroumpnap kar te yumo ankár am kar far-pwar kipo. Kwaro náráp firáp arop nomwan mérenkria ankárank por sáp námp wae támao ara, yumo fwapia am mér taokeyakáp kipo.

⁴ Am te arakono: Kwaro ninik námpaok monap arop ankwap fárákap kánánkámp sios mek korop napon. Am fárákapao kokopor ninikaok paokopria arakrá kwekárará sér, “Nomo te Kristen ara, fwap námokunámp ninikaok paokop nángo, Kwar te aropomp tokwae námpara, nomwan kot mono.” Takrá sénap arop nomwan taokeyak konámp Jisas Krais Tokwae Karan younkwe mwaek sitea paokop napon. Kwaromp Buk fekamp karao manénkir séri námp te, ‘Kwaro kotianánko, touwe tokwae sámp mwanap’ ri námpon. ✧

⁵ Kwar Tokwaerao Israel firan apár Isip mekamp éréképea ankwap mek akwapámpan maok, am mekamp arop ankwap fákáre man mér mo napo, nkwakwe make touwe nénkángo, am fek faokarapon. Yumo amimp kar wae mér napan maok, yumwan ‘Warko ninik kip’rá sénámpon. ✧

⁶ Wokwae kar te ensel ankwap fákáreao kor námokuráp tére mwanap furu mek yakáp moria, Kwaro sánknámp némp kwapwe pwararapono. Aeapantá maok, Kwaro am fárákap sen fek fápákampia kák tenánko, kirikip támare mek yakápria Kwaro kot naenámp yae tokwae táman yépékrá yakáp napon. Aenapan onomp ninik te, yumo am táman ninikenkria nampon. ✧

⁷ Tá Sodom ntia Gomora mek taun wonae fik am fekmwae yakápap aropao kor am ensel fákáreaoiapnámp taknámp kokoporrá paokopria maok, nkwakwe make sokororá kokopor mént takrá paokopapantá maok, Kwaro am fek táman yaomwi ankár yurunki yaknámp mek fápákamánkia épér i tenámpon. Am takimp kar nomwan érik sénámp te nomwan kor ‘Am takiap ninikaok paokopi kwapono’ ria sénámpon.

8 Aeno oukoumwan yumo ou mek yakápnap aropao kor nkwakwe make ankank yémén nke ko pwarará, am támao ninik nénk nánko, námokuráp pourouan kwatae papria maok, nomp Kwar Tokwaeramp kar ták-sirirá paokoprá, yámar mek yakápnap enselén kor wouroump napon.

9 Manénkir ensel tokwae Maikelo kor, Mosesomp yákáre te wa sámp kunoria Satanént nonopok kar yorowaria maok, Maikel te Satanén nopok wouroump-sér mono. Mao sérrá, ‘Nánkár Kwar Tokwae námoku amwan touwe sánk naenámpón.’ ✧

10 Aeno am yumont yakápnap tisa kwatae te mao fi kor mér monap ponankor ankankan wouroump kar sérar napon. Am fárákap te yao pwae mekamp firaó ninik kour sámp moitea, námokuráp ninik fek paokop nap niamp napara, am taknap ninik támao am fárákapan kwatae pap námpon. Am fárákap te koupoutáráp nape!

11 Am fárákap te Kenomp ninik fek paokop napon. Ankwap te Balamoi námpnám taknám, mani sámp mwanap mwae kupan saráp ninikrá paokopria, Kora Kwaromp kar ták-sirirá yárákimpnám taknámpría am fek sumpwi mwarea napon. ✧

12 Yumo nounourop i konap fir kékérourá fánap ke fek, am kwekár tisa fárákap te am fek koropriaka am fi ninik moria námoku saráp ninikria am fir mwar fára waeria maok, pwarápaé mo i konapon. Am taknap fárákap te yiráp koupoukournap ninikan oumi pap napon. Am fárákap te warákam korop naeria támáre námpán ouwi koropria mankár-sakwap konám niamp taknám pi yakáp napon. Tá ankwap te, ankankoroao tanknám ke fek tank mo nám niamp. Tá ankwap te, am aopwe koran ouwirao tuk-sínáko, fi mokor-tankria yonkwae konám niamp napon. ✧

13 Am fárákapamp ninik te éntenk tokwae ékria kápae kare yao tiri ént you woupwi mek tirá fémpér nánko, am yao tiri ntiaka aroponk fokopa wae konám niamp napon. Tá ankwap te térme ankwap Kwaro pátenám mwae kup yak nánko, námokuráp ninik fek paokop nap niamp napara, Kwaro am fárákapao nopok touwe kwatae sámpá yakápi-yakáp mwanap kirikip tokwae nánapi pwate námpon.

Am arop fárákap touwe sámp mwanap kar

14 Adam feknám pia tokwampok kear akwapeanáko, fákánerao Inok profet téreria am fárákapamp ninikan farákáprá arakrá sér: “Yumo nkenke! Kwar Tokwae náráp kápae kare fopwakwap ensel fákárerént ék námpon.

15 Kwar Tokwae te apárokamp arop fárákapan kotriaka, náráp ninikaok paokop mo, kwatae ninik fek saráp yakria, man nkwakwe make kwatae kar sérrá paokopria, man younkwe sitea paokop i konap arop fákáreran ponankor kotia touwe tokwae nénk naenámpón. Aenáko maok, námoku am takrá paokopi nap fekamp touwe tokwae sámp nap ninik mwanapon.”

16 Am arop fárákapao apae-apae tére nap te, kwatae yak námpan énoukouprá ‘Kwatae nap’rá sérarria, ankwap ankankan warákár mo i konapon. Aeria námokunap ninikan saráp kikiánk napon. Am fárákap te námokuráp eran sakaprá warákár-sér i konapon. Tá arop ankwap fárákapamp ankankan ti mwar ritea kar porokwerá kákámánkar i konapon.

‘Yumo mér kárákáre fek yakáp kip’rá sénám kar

✧ 1:9: Lo 34:6; Dan 10:13; Yé 12:7-8 ✧ 1:11: Stt 4:8; Nam 16:1-3,16,19-21,25-33; 31:15-16; 2 Pi 2:15-16; 1 Jo 3:12; Yé 2:14 ✧ 1:12: 1 Ko 11:20-22; 2 Pi 2:13

17 Ononamp fárákap, yumo te nomp Jisas Kraís Tokwae Karamp aposel fákáreao farákápap kar táman warko ninik kip.

18 Am fárákap te yumwan arakrá sériapon, “Nánkár yae pwarnámp ke korop námp fek arop ankwap fárákap Kwaro i konámp ninikan wouroumprá, man younkwe sirarrá námokuráp ninik kwatae fek kikiankrá paokop mwanape.”
 ☆

19 Am taknap arop fárákap sios fákáreamp ninik sámpá yampourou napo, ankárankamp pourouráp ninik fek yakáp mo i konapon. Apárokamp aropamp ninikaok saráp paokop napara, am fárákap te Yiki Kor Spírit morápono.

20 Aeno ononamp fákáre, yumo ankár kápaé kare por yumokuráp ninik kárákáre fek yakápria, yiráp Jisasén mér nap am te yiki kare ara, fwapia sámp-fákeyakápria maok, Yiki Kor Spíritamp kárákáre fek Kwarén kar toropwap kip.

21 Kwaro yumwan warákár kare námpara, yumo ankár maomp wonae fik kar yakápria, maomp warákárnámp ninik numwar yumwan oupouroupea yaká yakanoria yénképá yakáp kip. Aeria maok, nomp Jisas Kraís Tokwae Karao yumwan aropompria yiki yaká yakáp mwanámp ti-sáp naenámpan yépékrá yakáp kipo. ☆

22 Yumo te arop ankwap fárákapan Kwarén mér nap fwapi kárákáre mo napan yonkwae touwe kip.

23 Arop ankwap fárákap te wae yaomwi mek piká yakáp nap niampnámp, koupour kar yae topwe fek éréprá kák kipo. Arop ankwap fárákapao ankár kwatae kare ninikaok saráp tukupnap aropan aropomp kipo. Aeno am fárákapan yaewour mwaria nap kwamp te, maonap kwatae ankank yumwan korokwapantáno, mér fek kipo. ☆

Kwarén ‘Aesio’rá sér mwanap kar

24 Kwar te yumwan fwap taokeyak námpara, yumo te sikiríp mono. Mao te wae yumwan yiki kukarrá kák námpara, mao námokuráp wae kwapwe yaknámp némpouk éréképa pokeanáno, yumo kwatae niniki nap yak mono. Yumo ankár warákár tokwae kwapwe mwanapon.

25 Am Kwar ankárank támao nomp Jisas Kraís Tokwae Karao tére námp fek, nomwan warko érékép námpara, nomo ankár maomp e ankárankan saráp sakap mwaro. Mao támao kárákáreráp wae tokwae fek yakria, nomp King Tokwae yakrá, kápaé kare ankank te mao ponankor taokeyak námpon. Kwaromp am ankank te wokwaek kar ankank yoro mo fek kor taki yak, tá oukoumwan kor taki yak, tá nánkár wakmwaek kor taki yaká yak naenámpon. Am te kare tak námpono. ☆

Kraiso Jonén Wakmwaek Korop naenámp Ankank Érik Yéknépámp Kar Mekia Akwapnámp Kar

Jisas pok tenánko, 60 a, 65 yopwar niamp arake fek, mao éréképá yarakimp arop Jono apár amor ke Patmos mek kalabusi yak nánko, Kwaro man ninik tokwaeráp yém yéknép.

Am yém te Kwaro kápae kare ankank wakmwaek korop naenámpan yéknép námpon. Am ke fek te, Kwarén mér monap arop fárakapao Kristen fákáreran touwe kwatae nénk napaná, am fárakapamp méran kárakáre sánkria, Jono mómá buk kumwi námpon.

Mámá buk fek te wakmwaek korop naenámp ankankan sénámp kápae kare wounáp kar am mek yak námpon. Wounáp kar fi kor te aránon: Jisas Kraiso te tokwae karara, maomp yae kor fek Kwaro kápae kare yopor arop apárok tirá néria, Satanén kor apárok anámpá pap naenámpon. Tá Jisas am takia pwar nánko, Kwaro koumteouráp arop kárakáre fek foukouri yakápi napan éréképeanánko, wourékam némpouk yae-párak kare yakáp mwanapan sénámpon.

¹ Mámá buk fek yaknámp kar te wokwaek mek wouroumpeyakámpan Jisas Kraiso érik farákáp námpono. Kwaro am kar Jisas Kraisen mao náráp tére aropan, ankank koupour érik farákáranó yéknépaeria sánk námpon. Mao Kwaromp tére arop Jon ononampok náráp ensel sámp-kérép nánko, mao te onan am ankank táman yéknépria sénámpon.

² Ono am ankank wae nkea nampan am Kwaromp kar Jisas Kraiso yéknép námpon táman érik farákáp nampon. Mámá kar te kare karono.

³ Arop mómá Kwaromp ankank wakmwaek korop naenámpan sénámp kar nkea farákáp konap, tá arop mómá profet kar wawi konap, tá arop mómá kumwi tenámpaok i konap, am arop fárakap ponankoran Kwaro ourour sánk naenámpon. Am te apae riteanápe, am ankank korop naerianámp ke te oukoumwan Kwaro wae séri námpara, mao ankár tak naenámpon.

Jono fákánek sios mek kar kumwirá nénkámp kar

⁴ Ono Jon ono mómá kar kukumwia provins Esia mekamp fákánek sios mek yakápnap koumteouráp arop, yumonapok tirá kérép rae. Onomp ninik te, Kwar oukoumwan yak námpon, tá wokwaek kar yakámp, tá nánkár wakmwaek kor yaká yak naenámp, mao fwap námokuráp ninik fek yumwan ninikia yaewourria yonkwae porokwe nénkatoria nampon. Tá Kwaromp tére mwaria nánapnap fákánek spiritaó Kwaromp sia king éntér mwaek yakáp i konap, mao yumwan takanáponoria nampon.

⁵ Tá Jisas Kraiso te Kwaromp kar ponankor yae-párak farákáp konámp aropono. Mao te manénkir sumpwia fárámpea, mao apárokamp king fárakapamp Tokwae Kar yak námpon. Onomp ninik te am yininkaopwe támao yumwan ninikria yonkwae porokwe nénk mwanapan.

6 Aeriaka mao nomwan maomp Naropwar Kwaromp pris tére mwanámp káká pwar nángo, Kwar námoku te nomp King yak námpon. Maomp e tokwae, tá kárákáre tokwae te ankár yaká yak konámpono. Am te karenó! ✧

7 Yumo nkenk! Mao te kóumwe mekia ék nángo, arop ponankor fwap mao námokuráp yi kare fek nke mwarea napon. Arop ponankor man oump fek faropap, tá nil fek pukupap, mao kuri nke mwanapon. Tá apárokamp kápae kare fi arop maniáp táman ninikia, apae maoianria yonkwae touweria éménka wae mwarea napon. Ye! Am te waeman kare kar tak mwanapon. ✧

8 Kwar Tokwae Kar kárákáre tokwaerápao arakrá sénámpon: “Ono manénkir kar yak, tá wakmwae kar yak nampon.” Am Kwar támao oukoumwan yak, wokwae kar yak, tá nánkár wakmwae kor yaká yak naenámpon.

Jono Kraisen nkenámp kar

9 Ono Jon ono te yiráp ankwapnápono. Nomo énéni Jisasomp aropono. Nomo énéni nomwan sápnap touwe sámp konámpon. Nomo énéni Kwaro taokeyak konámp fi mek yakáp námpono. Tá nomo ponankor touwe sámpea kárákáre fek fokopeyakáp i konámpono. Ono Kwaromp kar farákápria, tá ono Jisasén mér namp farákáp nampono. Aenanko, am fek táman onan fákapea santukupea solwara aokokwampianánko, yaknámp apár amor ke kánanke Patmos mek páte napo yak nampon.

10 Jisas Tokwae Karamp yae Sande fek, Yiki Kor Spirit onan oupouroup nángo, am fek táman onomp younkwe mwae arop kar niamp tékén wumwi nángo maok, am te wur kar niamp. ✧

11 Aenánko am karao sérrá, “Ponankor ankank amo nke nap te, amo ankár buk fek kumwia fákánek sios mek tirá kérépampo. Amo Efesus mekamp sios mek, tá Smerna mekamp sios mek, tá Pergamum mekamp sios mek, tá Taiataira mekamp sios mek, tá Sardis mekamp sios mek, tá Filadelfia mekamp sios mek, tá Leodisia mekamp sios mek arakrá tirá kérépampo.”

12 Tak nángo, ono am onan kar sénámp aropan nke naeria sámp-arákár. Ono sámp-arákarea nke nanko, fákánek lam gol tankáp.

13 Tá ono nke nanko, arop ankárankamp am lam ou mek yak. Am arop te Aropamp Táráp niamp. Mao te waempyam tokwaeri * yirimp tenánko, pikia pu kor yarápae fek tank nángo, am waempyam fek tapek parák gol † yumuntuk yirimp tenánko yak.

14 Maomp me pwae te sipsip pwae niamp wupwi ‡ kor kareria, tá kóumwe wupwi niamp arake. Tá maomp yi te yomwi yurunk niamp. §

15 Maomp pu kor te yomwi tokwae mek yankapramp bras * waentar niamp. Tá ono maomp kar wa nanko te, ént tokwaerao souroukoup námp niamp.

✧ 1:6: Kl 1:17-18; 1 Pi 2:9; 1 Jo 1:7; Yé 4:5; 17:14; 20:6 ✧ 1:7: Mt 24:30; Jo 19:34,37; Ap 1:11 ✧ 1:10:

Jo 20:1,19,26 * 1:13: ‘Waempyam tokwaeri’ ran ninik mwanámp te, pris tokwae, tá profet, tá king, arake pourouráp arop tokwaerao yirimp konapan Jisaso kuri takeniamp arop tokwae yak námpan yéknéprá yirimp námpon. † 1:13: ‘Gol’ te kingomp e tokwaeran wounáprá Kwaromp waentar kwapweran yéknép námpon. ‡ 1:14: ‘Me pwae wupwi’ te ‘Yak sorokwap kor aropamp me korokamp

wupwi pwae niamp’rá sénámpon. § 1:14: ‘Yi yomwi yurunk niamp’rá sénámpon te, Jisasomp yi te sios mek kápae kare ankank ponankor nkeria, ankárank aropamp kwatae ninikan kor nkea yopor námpan yéknép námpon. * 1:15: ‘Yomwi tokwae mek yankapramp bras’ te Kwaro kwatae ninikráp koumteouráp aropan kot naenám kárákáre tokwaeran yéknép námpon.

16 Mao te fákánek térme yae-párak mwaek tia fákeyak, tá bainat énénekér mwaek wirápa waenámp maomp táp mek yakámp érik akár koropá yak. Maomp yimetáp te yámarao kárakáre fek tákapa waenámp niampono. ✧

17 Aenángo, ono man nkea mao pu páte yak námp fek wonae fik piká párákapea wae arop sumpwi konámp niampi yak. Aenampan maok, mao náráp yae-párak mwaek yae onomp pourouk papria sérrá, “Amo te apápi kwaponno. Ono manénkir kar yakamp, ono wakmwaek kar kor yak nampon.

18 Tá ono yiki yak konampono. Wokwaek ono wae sumpwiampan maok, amo nkeae. Oukoumwan te ono yiki yaká yak nampon. Tá ono sumpwi mwanap ménkiamp ki, tá sumpwi aropamp némpoukamp ki te ono fákeyak nampon.

19 Aenampara, amo ankár mámá ankank oukoumwan yak námp nke nap, tá wakmwaek korop naenámp ankank nkeria kor kumwiampono.

20 Amo wae mámá fákánek térme onomp yae-párak mwaek yak nángo nke naponno. Tá mámá fákánek lam gol nke naponno. Am te kar mek yak námpono. Tá am fi te ará: Am fákánek térme te fákánek siosomp ensel fákáre, tá fákánek lam te am fákánek siosono.”

2

Efesus mekamp siosnámpok sámp-kérépámp kar

1 Am arop warko ankwap kar arakrá sér, “Amo ankár Efesus mekamp sios fákáreramp enselén kar ankwap kumwia sámp-kérépampo. Am kar te ará: ‘Ono te onomp yae-párak mwaek yae te térme fákánek ti-sámp yak, tá fákánek lam gol ou mek yarak i konampao, ono amwan mámá kar sámp-kérép rae:

2 Amo ponankor apae-apaenap ninik, tá waráp tere tokwae nap, tá amo kárakáre fek fokopeyaknap ninik te am te ono wae méri yak nampon. Tá amo kwatae niniknap aropan warákár mo kare napan kor wae mér nampon. Am arop fárakap amwan arakrá sér, “Yino kuri aposelono.” Aenapan maok, mao te aposel mono. Amo wae am fárakapamp kar youroukoupia am fárakapamp kwekárnap ninik nkea wae mér naponno. ✧

3 Arop fárakap te amo onomp e sámp-fákeyak napan nkea, am fek amwan touwe kwatae nénk napon. Aenapo amo am táman kokwae mo, am touwe sámpea kárakáre fek fokopeyak konaponno. Am te ono wae mér nampon.

4 Aeno ono amwan kar arakrá sénae rae: Wokwaek amo wourékam mérap ke fek te, amo onan warákár kariapan maok, oukoumwan te mo naponno.

5 Wokwaek te amo kwapwe kare ninikiapan maok, oukoumwan te am ninik am pwate naponno. Aenampara, amo ankár wokwaekiap táman warko ninikia, oukoumwan kor kwatae ninik pwararea am kwapwe kare ninik fek akwapampo. Táte amo tak moria kwatae ninik younkwek sir mo napo te, ono amonapok koropea waráp lam warko pwarokwap nanae. ✧

6 Aeno amo oukoumwan fákeyaknap yae-párak ninik te Nikolasomp fi-raonap kwatae ninik monoria yopor i konap te, am te kwapwe karenono. Ono kuri monoria yopor i konampono.

7 Ae konampara, arop waeman woupwirápara, mámá Yiki Kor Spiritao sios fákáreran farákápnámp kar má fwapia wa kuno. Táte arop yorowar kwepwarari námp te, ono fwap ‘Takae’rá sénanko, arop yiki yak sánk konámp

yaoamp ki fwap sámpea fánaenámpón. Am yao te yámar mek Kwaromp yopwar mek yak námpon.’” ✧

Smerna mekamp siosén sámp-kérépámp kar

8 Tá am arop warko ankwap kar arakrá sér: “Tá amo ankár Smerna mekamp siosomp enselén kar ankwap kumwia sámp-kérépampo. Am kar te ará: ‘Ono manénkir kar yak, tá wakmwaek kar yak namp aropono. Ono wokwaek wae sumpwiampnan maok, oukoumwan te yiki yak nampao, ono amwan máma kar sámp-kérép rae.

9 Amwan touwe korop námp, tá amo ankank moráp arop yak nap te ono wae mérampon. Aenampan maok, ono nke namp te, waráp waemp te Kwaromp ankank kápae kareráp námpono. Amwan Juda ankwap fárakapao wouroump sénap te ono wae mér nampon. Am arop fárakapao sérrá, “Yino te Juda fi mekamp”rá sénapao maok, mao te Juda fi kare mono, Satanomp arop fi kare támaono. ✧

10 Nánkár wakmwaek tae morok yumwan touwe sánk mwanapan maok, yumo táman apápi kwapono. Yumo wawenk! Satano yumwan poupwekápria yumo yiráp méran mokop nap nke nae ritea arop ankwap fárakap tia fápákamánk naerámpon. Aenángo, yumo touwe sámp-prá tukupea fére-sámp-ramp yae * fek mwanapon. Aeno amo ankár Kwarén mér nap kárakáre fek sámpá yakrá akwapea amwan sámp-wouroumpnap ke fek napo kor, fwapono. Ono amwan foporakorria manénkir kámákár akwap námpo sámp konámp ankank niamp yiki yak sánk nanámpono. ✧

11 Aenanampara, arop te waeman woupwirápara, ankár Yiki Kor Spiritao sios fákáreran fárakápnámp kar máma fwapia wa kuno. Táte aropao yorowar kwe-pwarari námp te anánk sumpwirao man sámp mo kareno.’” ✧

Pergamum mekamp siosén sámp-kérépámp kar

12 Tá am arop warko ankwap kar arakrá sér: “Tá amo ankár Pergamum mek yaknámp siosomp enselén kar ankwapmwaek kumwia sánkampo. Am kar te ará: ‘Ono te bainat tokwaeri énénkér mwaek wiráp kare námp sámp-fákeyak nampao, amwan máma kar sámp-kérép rae: ✧

13 Ono waráp némp te wae mér nampon. Am némpouk Satano king yoroi yak námpono. Aeno amo onont kárakáre fek yakria, waráp mér nap mek wouroump mo i konapono. Wokwaek am arop Antipas onomp kar fárakáp konámp arop mao te amont yakria, onomp karwaok karrá tére nánko, yiráp Satano poukeyak námp am némpouk am fek am arop fárakapao man sámp-wouroumpapono. Aeapan maok, amo am fek onan mér nap pwar moiapono.

14 Aeno ono amwan kar ankwapmwaek sénae rae: Amont arop ankwap fárakap Pergamum mek kwatae profet Balamomp niníkan sámpea kárakáre naponno. Am te ará: Mao wokwaek ankwap fi mekamp king Balakén Israel fi mekamp aropan kwekárrá kwatae ninik fek tukup mwanap yékn naenámpria yéknépeanángo, am Israel fi ponankor taki naponno. Am te ará: Balak Israel firan, kwekár Kwarén ofainap nape fépérria, tá kokopor niníkaok tukupenkrá kwekárimpono. ✧

15 Tá taknámp arop ankwap fárakap amont yakáp nap am fárakap te Nikolasomp firápamp kar sámpea mántwaok paokop napon.

✧ 2:7: Stt 2:9; Yé 22:1-2,14 ✧ 2:9: 2 Ko 11:13-15 * 2:10: ‘Fére-sámp-ramp yae’rá sénámp te, ‘Fae tákáre ke fekia pwar naenámp’rá sénámpon. ✧ 2:10: Lu 22:31-32; 2 Ti 4:8; Je 1:12; 1 Pi 3:4 ✧ 2:11: Yé 20:14; 21:8 ✧ 2:12: Hi 4:12 ✧ 2:14: Nam 25:1-9; 31:16

16 Aenapara, amo ankár kwatae ninik younkwek pwarampo. Táte amo tak mo napo te, kánanke kwarok ke fek amonapok koropea ono amont onomp táp mek yaknámp bainat fek yorowar nanae. ✧

17 Aeno arop te waeman woupwirápara, Yiki Kor Spiritao sios fákáreran farákápnámp kar máma fwapi wa kuno. Táte arop yorowar kwe-pwarari námp te, ono man yámar mekamp fir ankwapmwaek mek yak námp nénk nanampon. Tá ono man woupwi kor yumwi sámk nanampon. Am yumwi te ono e wourékam am fek kumwi tenanko, arop ankwap am e mér mono. Arop yumwi sámp námp mao saráp mér naenámpon.' " ✧

Taiataira mekamp siosén sámp-kérépámp kar

18 Tá am arop warko ankwap kar arakrá sér: "Tá amo ankár Taiataira mekamp siosomp enselén kar ankwap kumwia kérépampo. Am kar te ará: 'Ono te Kwaromp Táráp, tá onomp yi te yaomwi yurunk niámp, tá onomp pu te bras waentar kwapwe niámpao, ono amwan máma kar sámp-kérép rae: ✧

19 Amo apae-apae nap ninik ponankor ono wae méri yak nampono. Amo arop fárákapan warákarrá, tá amo onan mér, tá amo arop fárákapan yae-wourrá tére nap te, ono wae mérampono. Tá amo kápae kare touwe sámpea kárákare fek fokopeyak nap te, ono wae mér nampon. Tá nkwakwe make ninik amo manékniri nap, am te kwapwe karean maok, oukoumwan nap támao kwapwe kare kareno.

20 Aeno ono amwan oukoumwan máma kar sénae rae: Amo máma yupu Jesebel taki yakanoria pwate napo, amont yak námpono. Am yupu te arakrá sér i konámpon, "Ono te profetono." Aerá sénámpao maok, mao te onomp tére konap arop fárákapan kwekárará, kokopor i konap ninikaok tukuprá, tá kwekár kwarén ofa sánknáp nape fépér mwanap ninikaokenkria yékn námpono.

21 Ono te mao kwatae ninik am younkwek pwaranoria ankwap ke yépék nampan maok, mono. Mao te am kokopornámp kwatae ninik te younkwek sir mo námpono.

22 Aenámpara, wawenk! Ono am yupuan touwe sámk nanampono. Tá am arop fárákáp méntér kokoporrá paokop napo kor, am kwatae ninik younkwek sir mo napo te, am fárákapan kor touwe tokwae sámk nanampon.

23 Maomp wakmwaek tukupnap aropan kor tirá wour nanampon. Aenanampara, sios ponankor wae mér mwanapon: Ono te ponankor aropamp ninik mek youroukoup karia fákeyakrá, ono nopok yumwan ankákárankrá aminap puri fek, take pourouráp touwe nénk nanampon.

24 Aeno ono oukoumwan yumo ankwap fárákáp Taiataira mek yakápap koumteouráp arop yumwan sénampono: Yumo am karwaok mo, tá yumo am 'Satanomp ninik mek kar tukupenk'rá sénap mér mo nap, yumwan ono arakrá sér rae: Taknap arop fárákáp yumwan te ono warko ankwap tére am yumuntuk pap mo, fwapono.

25 Aeno ponankor ankank yumo ti-sámp nap te, ankár sámpá kárákárerá tukupea ono koropnamp ke fek kipo.

26 Táte arop yorowar kwe-pwar, tá mao onomp ninikaokrá akwapea mao sumpwiria pwarnámp ke fek nángo te, ono man kárákare sámk nanko, mao fwap arop fi ponankor taokeyak naenámpon.

²⁷ Tá mao fwap ain yaopwae sámpea am fek kápae kare arop fi kárakáre fek poukwap námp te, aropao kwar fek yoroinap sospenan porokwapá fouria tiri yui sir konap niamp naenámpo. Am tére ono man sánk nanamp te onomp Naropwaro onan koumteouráp arop poukwapaeria sáp námp niampono.

²⁸ Tá ono man térme Wap Kumur sánk nanampono. ✧

²⁹ Aeno arop te waeman woupwirápara, ankár Yiki Kor Spiritao sios fákáreran farákápnámp kar má fwapia wa kuno.’ ”

3

Sardis mekamp siosén sámp-kérépámp kar

¹ Tá am arop warko ankwap kar arakrá sér: “Tá amo ankár kar ankwap kumwia Sardis mek yaknámp siosomp enselompór sámp-kérépampo. Am kar te arakono: ‘Ono Kwaromp fákáneq Spirit sámp-fákeyak namp, tá fákáneq térme samp nampao, ono amwan mámara kar má sámp-kérép rae:

Amo apae-apaenap ninik ono wae méri yak nampono. Arop fárakapao amwan arakrá sér, “Mámara sios te fwap yiki yak námpo.” Aerá sénapan maok, mono, amo wae sumpwi yak naponno.

² Aenapara, amo te ankár amp nap pwarará fárámpae! Waráp kápae kare kwapwe kare ninik te oukoumwan fwap yak námpao maok, wae pwar naeria wae námp am amo ankár kárakáre fek fákeyakampo. Am te apae riteanápe, ono nke nanko, kápae kare amonap ankank te onomp Kwaro nke námp fek ankwap ankárankamp yae-párák kare mono.

³ Amo wokwaek mámara Kwapwe Kare Kar wawia wae sámpapono. Aenapara, amo ankár táman warko nikia mántwaokria kwatae ninik younkwek pwarampo. Táte amo fárámpria ampi tenap pwarará fárámp moia te, kánánkámp oukun naeria yáraknámp aropao i konámpnámp, ono amonapok korop nanko, amo ono korop naeramp ke mér mo nanape. ✧

⁴ Aeno amo te wae arop ankwap yinink oukoumwan Sardis mek yakáp nap maomp waempyam sámpá ouni pap moi naponno. Aenapara, am fárakap te fwap waempyam wupwi kor yiria onont tukup mwanap pwi naponno. ✧

⁵ Táte arop yorowar kwe-pwarari námp te, ono man take pourouráp waempyam wupwi yirimpá papria, maomp e yiki yakáp mwanapamp Buk fek yaknámp te torokor mo, fwaponno. Ono fwap maomp e onomp Naropwaro nke námp fek, tá maomp ensel fákáre nke nap fek érik farákáp namponno. ✧

⁶ Aeno arop te waeman woupwirápara, mao te ankár mámara kar Yiki Kor Spiritao sios fákáreran farákápnámp kar má fwapia wa kuno.’ ”

Filadelfia mekamp siosén sámp-kérépámp kar

⁷ Tá am arop warko ankwap kar arakrá sér: “Tá amo ankár kar ankwap kumwia Filadelfia mek yaknámp siosomp enselompór sámp-kérépampo. Am kar te arakono: ‘Ono yiki kare yakria ono kare kar ninik fi kor kareno. Ono te Devito sámp-yakámp ki sámp-fákeyak namponno. Ono ménki kikip nanko te, arop ankwap ankárankampao warko ménki kér mono. Tá ono ménki kéri tenanko te, arop ankwap ankárankampao warko kikip mono. Ae konampao ono amwan mámara kar má sámp-kérép rae: ✧

⁸ Amo apae-apaenap ninik ono wae méri yak nampon. Aeno amo nkeae! Amo nke nap fek ono ménki kik-pwate nanko yak námp te, arop ankwapao fwap kér naenámp pourou mono. Ono wae mér nampon: Amo te waráp kárakáre oukoumwan kánanke yak námp fek, onomp karwaok akwapria, apae-apae koropánk nánko, amo onan mér nap pwar moi naponu.

⁹ Amo mámara arop fárakap Satanomp firápaó ‘Yino te Juda fi mekamp’rá sénapan maok, mao te Juda fi monap wae mérapono. Aenapan maok, am fárakap te kwekár sérarrá, kwatae ninik fek paokop naponu. Aeno amo wawae! Ono am fárakapan sénanko, waráp pu wonae fik me kor woukourria ono amwan warákár kare namp mér mwanapon. ✧

¹⁰ Amo onomp karwaokria amo amwan koropnámp touwe ponankor sámpea kárakáre fek fokopeyak naponu. Aenapara, ono fwap amwan taokeyak nanko, am kápae kare apár mekamp ponankor koumteouráp aropan mokop nap nke naerianámp ankank korop námpao kor, amwan te korop mo fwaponu.

¹¹ Ono amonapok koupour kar korop nanae. Amo sámp-fákeyaknap kwapwe kare ninik te ankár kárakáre fek fákeyakampo. Takria amo nopok sámp nanap ankank arop ankwap waráp kwapwe kare ninik kwe-pwarará, sámpantáno. ✧

¹² Táte arop yorowar kwe-pwarari námp te, onomp Kwaromp Yiki Kor Nap oumpwarani kwapnámp sámp-fokop tenanko, mao te am yiki kor nap pwarará, warko ek akwap mo kareno. Ono fwap man onomp Kwaromp e, tá onomp Kwaromp taun e, maomp pourouk kumwi nanamponu. Am némp te Jerusalem wourékam, am te onomp Kwaronámpoknámp yámar mek pwararea ék naenámpu. Onokump wourékam e táman kor maomp pourouk kumwi nanampon. ✧

¹³ Aeno arop te waeman woupwirápara, Yiki Kor Spiritao sios fákáreran farákápnámp kar mámara fwapi wa kuno.’ ”

Leodisia mekamp siosén sámp-kérépámp kar

¹⁴ Tá am arop warko ankwap kar arakrá sér: “Tá amo ankár Leodisia mekamp siosomp enselén kar ankwap kumwia sámp-kérépampo. Am kar te ará: ‘Ono te kare kar fi kor yaknamp arop, ono Kwaromp kar ponankor yae-párak kare kare kar farákáp namponu. Ono te Kwaro ponankor ankank yoroinámp fi korao ono amwan mámara kar má sámp-kérép rae: ✧

¹⁵ Amo apae-apaenap ninik ponankor te ono wae méri yak namponu. Ono wae mér namponu, amo te námpare mo, amo te touwe fokor mono. Onomp ninik te amo fwap námpare yak nanap, tá amo fwap touwe fokor nanap. ✧

¹⁶ Aenampan maok, amo te touwe fokor kare mo, tá námpare kare mono, amore mek námpare tae morok naponu. Aenapantá ono te amwan táp mekamp ak-sinae ramponu.

¹⁷ Amo te arakrá sér i konapon: “Ono te wae mani tokwae, tá ankank kápae kare tank nampon. Ono te ankank ankwap mo namp yak mono, ponankor fwap pwi nampon.” Aerá sénapao maok, mono. Amo kwatae kare yak napo, arop fárakapao amwan aropomp mwanap pourou námpu. Amo te ankank moráp arop yakria, yi wurumpi yakrá amo pourou mwar waempyam yirimp mo, yak napao maok, amo am te mér mo naponu. ✧

✧ 3:9: Ais 60:14 ✧ 3:11: Je 1:12 ✧ 3:12: Yé 14:1 ✧ 3:14: Kl 1:15; Yé 19:11 ✧ 3:15: Ro 12:11

✧ 3:17: Lu 12:21; Je 2:5

18 Aenapantá ono amwan mámá ninik sánk rae: Onomp gol te yaomwi mek yankapea nanko yiki kwapwe námpono. Amo fwap am táman mani fek sámpea amo fwap mani tokwaeráp arop yak nanapono. Tá amo fwap waempyam wupwi mani fek sámpea waráp pourouk oupouroup napo, arop fárakap fwap amo pourou saráp yak nap nke mo napo, amo fwap pwarápa mo nanapono. Tá amo fwap gris marasin mani fek sámpea waráp yi mek papea, fwap nke nanapono. ✧

19 Táte ono ankwap arop fárakapan warákár namp kwamp te, am fárakapamp ninik kwatae fwapokwap naeria am fárakapan yopor i konampono. Ae konampara, amo ankár amoku i konap ankankan ninikia am ankank kwatae te younkwe mwae k sirampo. ✧

20 Amo onan nkeae. Ono ménki fek fokopeyará poporokwaprá yak nampon. Táte arop ankwap onomp kar wuri wawia onan ménki kik-pwar nánko te, ono am mek youmpea am aropént yakria, tá ono méntér fár, tá mao onont fánaenampon. ✧

21 Táte arop yorowar kwe-pwarari námp te, ono fwap man sénanko, onont onomp sia king fek tank naenampon. Am te wokwaek ono kuri yorowar kwe-pwararea onomp Naropwarént maomp sia king fek tank namp niamp taknámp naenampon. ✧

22 Ae naenampara, arop te waeman woupwirápara, Yiki Kor Spiritao sios fákáreran farákápnámp kar má fwapi wa kuno.' "

4

Yámar mek Kwarén lotunap kar

1 Am kar wae pwar nánko, ono yámar mek nke nanko, ménki ankárankamp kikir akwap nánko, am meknámp arop kar wur fokop námp niamp ono manénkir wawi namp niamp, take fek onan sérrá, "Amo narek mapek aokae! Ono amwan wakmwaek koropánk naenampon ankank yéng nae."

2 Aeránko maok, ankár kar Yiki Kor Spirit onomp pourou mek kárákarea wae nánko, ono yámar mek nke nanko, kingomp sia ankárankamp tank. Aenánko arop ankárank am sia fek tank. ✧

3 Aenánko maomp wae te mani tokwae fek sámp konap yumwi jaspa waentar niamp, tá noumouri kor yumwi konilian niamp. Tá am fek fou yimpnámp niampao sia king fek koroepa arákari kimpá yak nánko, am te yiki kor yumwi emeral niamp pourouráp nke nampono. ✧

4 Tá am fek nke nanko 24 sia am sia king tokwaeran ikir tankáp nánko, arop taokeyakáp konap arop 24 * sia fek tankáp. Am arop taokeyakáp konap aropamp pourouk te waempyam wupwi yiriria, maomp me korok gol fekamp kump woukouria tankáp.

5 Am sia king feknámp mékér wae te fápákár akwap nánko, tá maomp pourouk tokwae te oukurér párákapnámp niamp. Am sia wonae fik te fákáne sarom wae yakáp. Am sarom te Kwaromp fákáne spiritan wounáp námpon.

✧ 3:18: Ais 55:1 ✧ 3:19: Hi 12:7 ✧ 3:20: Jo 14:23 ✧ 3:21: Mt 19:28 ✧ 4:2: Ais 6:1 ✧ 4:3: Ese 1:28 * 4:4: Arop ankwapao arakrá ninik i konapono: 'Arop taokeyakáp konap arop 24' te, ankwap 12 te Jekopomp tárápu éntér-sámpramp mwearoan wounáprá, tá ankwap 12 te éntér-sámpramp aposel fákáreran wounáprá. Takia tapokwapea te 24no. Kwar te arop ponankoramp Kwarono. Saptá 21:12,14 fek yaknámp karan mént nkeae.

⁶ Am sia king wonae fik te ankwap ankank ént solwara tokwae niamp yak. Aenánko, am te glas mek nke napo, koukwe kwapwe konámp niampono.

Tá yiworaopwe ankank yiki yakáp nap amore mek yakápria am sia king wonae fik ikir yakáp. Am yiworaopwe ankank yiki yakáp nap kápae kare yi † éntér mwaek, tá younkwe mwaek kuri oupouri yak. ✧

⁷ Ankáránkamp ankank yiki yak námp te laion niamp. Anánk ankank yiki yak námp te bulmakau touroup niamp. Yinink ankank yiki yak námp te maomp yimetáp te arop niamp. Yiawor ankank yiki yak námp te ant tu tokwaerao narek furukarea yáarak námp niamp. ‡

⁸ Am yiworaopwe ankank yiki yakáp nap te am ankákárank námoku te tokwampok yowe pwaerápono. Tá kápae kare yi am fárákapamp pourouk oupoupouri yak námp te pu-pwaek kuri yakáp, tá mek kuri yakáp námpon. Tá yámaraok, tá kumuruk kuri am fárákap te arakrá sér i konapono:

“Kwar Tokwae Kar te

ponankor kárákáre tokwaeráp,

mao te yiki kare,

mao te yiki kare,

mao te yiki kare.

Mao te wokwaek kar yak,

tá oukoumwan yak námp,

tá nánkár wakmwaek kor yakea korop naenámpon.”

Am fárákapao makrá sénap te anepér mo i konapono. ✧

⁹ Am yiki yakápnap ankank te yiki yaká yaknámp Kwaro sia king tokwae fek tank námp táman warákárria man loturia, maomp e narek sampokrá ‘Aesio’rá sér i konapono. Tá kápae kare por am yiworaopwe yiki yakápnap ankank tak nap te,

¹⁰ am 24 arop taokeyakáp konap fárákap támao kor, Kwaro sia king tokwae fek tank nángo, wonae fik pouroú méntér éntér mwaeknámp tukupá pér i konapono. Tá am fárákap man lotu nap te, mao yaká yaknámp aroponoria napon. Aeria am fárákap náráp gol fekamp kump sia king tokwae tanknámp wonae fik épéria sérrá, ✧

¹¹ “Tokwae Kar! Amo yinomp Kwarono.

Amo támao narek karaok yak napo,

amwan kápae kare aropao warákárria

waráp e narek sampokria,

waráp kárákáre ankore mek yakáp mwanap te

wae pwi kare yak námpon.

Am te apae riteanápe,

Amo ankank ponankor yoroí naponó.

Amoku waráp ninik fek yoroia napo,

am ankank ponankor oukoumwan yak námpon.”

5

Jono buk ankwap moukoupramp nkenámp kar

† 4:6: ‘Kápae kare yi’rá sénámp te, yéérékrá yakáprá pwar mo, tá ninik kour tokwae karrápono. ✧ 4:6:

Ese 1:5-10 ‡ 4:7: Arop ankwap fárákap arakrá ninik: Kwaro yoroimp ankank ponankor man lotu i konapono: Yao pwaek mekamp fir ou mekamp fir tokwae kwapwe, tá aropao pwaek napo tére konap fir ou mekamp kárákáreráp fir, tá ant ou mekamp koupour kar furukur konámp, tá ankank ponankor taokeyak konámp yonkwae kourráp arop. ✧ 4:8: Ais 6:2-3 ✧ 4:10: Dan 6:26

¹ Kwaro sia king fek tankea, maomp yae-párák mwaek yaek buk ankáránkamp sámpá tank nánko nke nampono. Am te pu-pwaek, tá éntér mek kuri kumwi tenapo yak námpono. Tá am buk te fákánek éntu torompia fápákamánkia pwate napono.

² Tá ono nke nanko, kárákáre kor ensel ankwap tékén arakrá wumwi, “Kwapwe kare arop te wa máma buk fekamp torompi tenap éntu má kwaráp naenámp fwap pwi námpon?”

³ Yámar mek kuri tak naenámp arop ankwap yak mo, apárok kuri yak mo. Kwar ankore mek kuri am buk aokoroepa am buk mek nke naenámp te yak mo kareno.

⁴ Ono nke nanko, arop fárákap te am buk fwap aokorop-pwar naenámp arop nke mo mwanap pourou námpaná, ono táman yonkwae touweria éma wae nampono.

⁵ Aenángo arop taokeyak konámp arop ankáránkao onan arakrá sér, “Amo émi kwapono. Amo nkeae! Juda fi meknámp laion korop námp te, mao king Devitomp arák fekamp taonono. Mao te waeman yopor aropan yoworaria kwe-pwarará apárok anámpá pap námpara, mao fwap am buk fek éntu fákánek ke fek torompiramp kwaráprá fupukuraerá akwap naenámpono.”

Jono Sipsip Morok nkenámp kar

⁶ Aerámpan maok, ono nke nanko, Sipsip Morok ankáránk fokopeyak nánko, am te wokwaek faroepa napo, sumpwi námp niámp pourouráp. Mao te sia king fek tank nánko, am fek am yíaworaopwe ankank yiki yakáp nap, tá arop taokeyakáp konap aropamp sia man ikarea napo, am kuk mek tank. Aenángo, am te souwe fákánek aokránkirámp, tá fákánek yí. Am yí te Kwaromp fákánek spiritono. Kwaro am fákánek spirit te ponankor apár mekmwaek tirá kérép námpono. ✧

⁷ Am Sipsip Morok te mao akwapea Kwaromp yae-párák mwaek yaekamp buk am sámp.

⁸ Mao wae am buk sámpeanángo maok, am ankank yiki yakáp nap, tá 24 arop taokeyakáp konap arop, am fárákap Sipsip Morokamp wonae fik pourou méntér éntér mwaeknámp tukupá pér. Am fárákap ankákáránk námoku gita niámp sámp, tá dis gol ankáránkamp am mek paura nánákáre yankap konap top-pwarámpá yak námpráp sámp. Am te Kwarén koumteouráp aropao kar toropwap i konap wounápono. ✧

⁹ Tá am fárákap takria maok, tár wourékam arakrá sámp:

“Amo fwap fákánek ke éntu torompiramp buk sámpea,
am kwaráp nanap pwi kar napono.

Am te apae riteanápe,

wokwaek arop fárákapao

amwan faroepa sumpwi pap napo,

waráp yiri fek amo arop fárákan

yamokwapea Kwarén sánk napono.

Ye! Amo te ponankor arop fi,

tá ponankor karráp,

ponankor apár mekamp,

tá nkwakwe make pourouráp ponankor makia,

máte amo warko yamokwap napono. ✧

10 Amo takia napo,
am fárákap yinomp Kwaromp
pris fákáre yakáp napo,
mao am fárákapamp King yak námpon.
Tá am fárákap te king yakápria,
apárokamp koumteouráp arop fárákapan
poukwap mwanapon.” ✧

Sipsip Morokamp e narek sampoknap kar

11 Tá ono warko tokoreyakria, kápae kare enselomp kar wawi nampono.
Am fárákapan te kouroump mwanap pourou mono, kápae kare fopwakwap-
fopwakwapono. Am fárákapao kingomp sia, tá am ankank yiki yakápnap
ankank, tá arop taokeyakáp nap aropan kor ikiri yakápria maok, ✧

12 am fárákapao tékén arakrá wumwi:

“Mámá te Sipsip Morok wokwae faropea sumpwi papapono.
Mao te waeman e tokwae,
tá ponankor kwapwe kare ankank,
kwapwe kare yonkwae koukour,
tá kárákáre tokwae kar sámp naenámp te,
waeman pwi kare yak námpono.
Kápae kare arop maomp e narek sampokria
man warákarrá ‘Aesio’rá sér mwanap te,
waeman pwi kari yak námpon!”

13 Tá ono kápae kare nkwakwe make ankank Kwaro yoroi nám yámar
mek yak namp, tá apárok yak nám, tá némp mek yak nám, tá solwara mek
yak nám, maomp kar wawi nampono. Ye! Ponankor ankank ponankor
mekmwae kamp yakáp nap, ono wa nanko, am fárákapao arakrá sér:
“Am arop te náráp sia king fek tank nángo,
tá Sipsip Morokao kuri am yawor
fwap kápae kare ‘Aesio’rá sénap kar,
tá e tokwae sánknap,
tá warákár,
tá kárákáre am te waeman
fwap kápae kare por
sámp saráp yaká yak nenepón.”

14 Tá am yiworaopwe yiki yakápnap ankank támao sérrá, “Am te kare tak
mwanapon.” Tá arop taokeyakáp konap fárákapao maomp wonae fik tukupá
pérrá man lotu napon.

6

Sipsip Morokao buk fekamp éntu kwarápnámp kar

1 Tá ono nke nanko, Sipsip Morok mao am buk éntu fek fákánék ke torompi
tari nap ankáránkamp ke kwarokwap. Aenángo, am fek ono wa nanko
yiworaopwe ankank yiki yakápnap am ou mek kamp ankwap ankáránkampao
kar sénánko, maomp kar te oukuréao párákapnámp niampria mao sérrá,
“Amo koropae!” ✧

2 Aerá sénánko ono nke nanko, wupwi kor hos, tá am fek arop tankria
pir sámpá tank. Aenángo, yorowar kwe-pwar konap kump man sánk napo,

yorowar kwe-pwarará akwapria mao am yorowar kwe-pwarnámp tére ouk-oumwan térea waera akwap námpon.

³ Tá Sipsip Morok buk fek éntu niamp torompi tenap anánk ke fekamp kwarokwap nánko, am fek ono wa nanko, anánk ankank yiki yak námp mao sérrá, “Amo koropae!”

⁴ Tá am meknámp hos ankwap korop. Am te noumouri kor. Am fek tanknámp aropan kárákáre sánk napo, mao fwap apárokamp koumteouráp aropamp kwapwe kare ke tirá épéri pwar nánko, am fárákap fwap arop ankwap fárákapan tirá wour mwanapon. Aeria man bainat tokwae kar am tére naenámp sánk napono.

⁵ Tá Sipsip Morok buk fekamp éntu niamp torompinap yininkan kwarokwap nánko, am ke fek ono wa nanko, yiworaopwe ankank yiki yakáp nap yininkao sérrá, “Amo koropae!” Aeránko, ono hos yákáre kor * nke nampono. Am fek te arop firamp kápae purump konap skel yaek samp-tank.

⁶ Tá ono wa nanko, yiworaopwe ankank yiki yakáp nap meknámp arop kar niamp ankwap arakrá sér, “Amo sospen kánanke mek wit ankárankamp yámar fek térea sámp konámp mani fek purumprá yokwapá papae! Tá amo yinínkaopwe sospen kánanke mek bali ankárankamp yámar fek térea sámp konámp mani fek purumprá yokwapá papae. Aeno amo wel ntia wain souroumpouri kwapono.”

⁷ Tá Sipsip Morok buk fekamp yiwor éntu kwar-pwar nánko, am ke fek yiworaopwe ankank yiki yakáp nap mekcamp yiworao sérrá, “Amo koropae!”

⁸ Aeránko ono nke nanko, pourou yar faokor akwapnámp hos ankwap am meknámp korop. Aenánko, am fek arop tank. Maomp e te Sumpwi. Tá arop ankwap maomp e te Yaomwi mek Pik mwanap maomp wakmwaek tank. Am anánkaopwean takenkria kárákáre sánk napo, mao koumteouráp arop ponankor yiwor mwaeekamp ankárank mwaeekamp kirikiri ponankor tirá wour nenepo. Tá am anánkaopwerao tirá wour nenep te bainat fek, tá yae-porokwe tokwae fek, tá nkwakwe make touwe fek, tá apárokamp yao pwae mekcamp nape firao, arake fek tirá wour nenepo. ☆

⁹ Tá Sipsip Morok buk fekamp éntik éntu kwar-pwar nánko, ono nke nanko, waemp fákáre alta ankore mek yakáp. Am arop fárákap te wokwae Kwaromp kar sámpea kárákáeria arop ankwap fárákapan am kar farákápapo, táman yoporap arop fárákapao tirá wouriap aropono. ☆

¹⁰ Am waemp fákáre tékén arakrá wumwi, “Kárákáre Tokwaeráp Tokwae Kar e! Amo yiki kareno! Waráp ninik te ponankor kare karon! Apaekamp ke akwapea pwate nánko, amo apárok yakápnap arop fárákapan kotria yinan tirá wouri nap fek am fárákapan nopok érou nanapono?” ☆

¹¹ Aenapo Kwaro am fárákapan waempyam wupwi tokwaeri moumoun-tukri nénkria mao am fárákapan arakrá sér, “Yumo ankár kánámpár anepér tae morokenke. Nánkár am yopor aropao yumont ankárankamp tére konap yiráp ankwapyaenámp arop fárákapan kor takrá tirá wouranápono. Nánkár am kouroumprá akwapea pwi nánko, Kwaro fwap am fárákapan nopok érou naenámpo.” ☆

* **6:5:** ‘Yákáre kor hos’ te nánkár wakmwaek pwar naenámp yae fek nánko, yae-porokwe tokwae korop naenámp yéńkép námpon. ☆ **6:8:** Ese 14:21 ☆ **6:9:** Jo 16:2 ☆ **6:10:** Yé 16:5-7 ☆ **6:11:** Yé 3:4-5; 7:9,13-14

12 Tá Sipsip Morok éntu niamp buk fekamp fákup tenap tokwaman kwarokwap nánko, ono nke nánko, némp yérur tokwae koropria apár ponankor oupouroup. Tá yámar te arákarea yam turupwi nokore niamp araknám nánko, yunk te ponankor noumouri koria maok, yiri niampi akwap. ✧

13 Yámar mekamp térme te ponankor apárok mukaria ékrink námp te yao fik kirao oukoumwan noumouri mo námpan ouwirao nánko, némpouk ponankor ékrink i konám niamp.

14 Yámar me tokwaerao kor kwanpae moukoupá pap konap niamprá akwap te. Tá faonkwe, ént mekamp apár amor ke fárakapao kor am yakáp i konap pwarará éréékéri tukup.

15 Tá apárokamp king fárakap ntia e tokwaeráp arop fárakap, tá soldia fákáreamp kepten fárakap, tá mani tokwaeráp arop fárakap, tá kárakáre kor arop, tá kápae kare arop kwaporok tére konap, tá kápae kare arop fwap párák yakáp i konap, am fárakap énéni ponankor pirikimpea apár mekmwaek, tá kounk fi mekmwaek wouri yakáp. ✧

16 Tá am fárakapao kápae kare faonkwe tokwae, tá péri wi aran wumwirá, “Yumo ankár yinomp pouroup mapek koropá péria Kwaro sia king fek tankrá nke naenám fek, tá Sipsip Morokamp yonkwae pwarámp korop naenám fek yinan oupoupourenke.

17 Am te apae riteanápe, am Yae Tokwae fek te am anánkaopwerao arop fárakap kwatae niniki nap fek nopok touwe kwatae nénk nenep yonkwae pwarámp te wae korop námpon. Aenámpara wa fwap am kwe-pwararea yak naenámpon?”

7

Kwaromp firáp yakápnap arop fárakapan taok káknám kar

1 Ono am yém niamp nkea pwarará, ankwap yém nke nanko ensel yia-woraopwe apár mek yiawor woupwi mwaek foukouri yakáp. Am fárakap te apárokamp yiawor mwaekamp apár mwaekamp ouwipár sámp-fákeyakáp napo, ouwipár apár mek korop naenám pourou mo, solwara mwaek kuri korop naenám pourou mo, yao yowe mek kuri korop naenám pourou mo.

2 Tá ono nke nanko, ankwap ensel yámar aok konám mwaeknám yámar meao korop. Mao te yiki yak konám Kwaromp taok pap konám sámpea am yia-woraopwe ensel Kwaro apár ntia solwara souroumpouri siranáponoria kárakáre sánknám ensel táman kárakáre fek tékén wumwi.

3 Aeria mao arakrá sér, “Yumo te apár ntia solwara, tá yao aráte koupour souroumpouri kwapono. Nánkár yino Kwaromp tére aropamp yépe kor fek maoup taok kákea pwar nánko maok, wakmwaek yumo am ankank fwap souroumpour mwanapono.” ✧

4 Tá ono wa nanko, koumteouráp arop fárakapan Kwaromp taok kákrámp kouroump napan ‘Arakae’rá sér, “Mao 144,000 ankákárak Israel fi mekamp ponankor koumteouráp aropan Kwaromp taok káká pwar.”

5 Aenapo maok, Judamp fekamp 12,000 taok sámp, ta Rubenomp fekamp 12,000, tá Gatomp fekamp 12,000,

6 tá Aseromp fekamp 12,000, Naptalaimp fekamp 12,000, tá Manasamp fekamp 12,000,

7 tá Simionomp fekamp 12,000, tá Livaimp fekamp 12,000, tá Isakaromp fekamp 12,000,

8 Sebulunomp fekamp 12,000, tá Josepomp fekamp 12,000, tá Bensaminomp fekamp 12,000. Mámá arop fákáre mao Kwaromp taok sámpono.

Kápaé kare arop ou tokwae Kwarén lotunap kar

9 Ono am ankank ponankor nkea pwarará, ono warko tokoreyakria nke nanko, kápaé kare koumteouráp arop fárákap koupoukour yakáp napo, am arop fárákap te kouroumpea pwi mwanap pourou mono. Am koumteouráp arop fárákap te nkwakwe make pourou yipiráp, tá kápaé kare arop fi ponankor, tá ponankor apár mekamp, tá ponankor moumountukri karráp, am fárákap sia king wonae fik, tá Sipsip Morok nke námp fek foukouri yakáp. Am fárákap te wupwi kor waempyam tokwaeri yiriria, tá oupuk pwae yaek tia, *

10 arakrá tékén wumwi, “Nomp Kwar sia king fek tank námp, tá Sipsip Morok am yaworao nomwan warko éréképea nepo, nomo oukoumwan yae-párák yakáp námpono.”

11 Tá ensel fákáre ponankor, tá arop taokeyakápnap arop fákáre ntia yia-woraopwe ankank yiki yakáp nap, am fárákap sia king ikarea yakáp. Tá am fárákap sia king wonae fik pourou méntér éntér mwaeknámp tukupá pérria Kwarén lotu.

12 Aeria arakrá sér,
 “Kare karonó,
 nomo nomp Kwarén warákára wae mwaro.
 Aeria nomo maomp e tokwae érik sér mwaro.
 Mao te ponankor kwapwe kare ninikrápara,
 nomo man fáparákrá maomp e narek sampok mwaro.
 Mao te kárákáre kareno.
 Ye! Ponankor kárákáre tokwae te
 maomp pourouk yak námpono.
 Mámá ponankor ankank te maomp sarápono.
 Kare karonó.”

Am fárákapao touwe sámponap ke wae pwarnámp kar

13 Tá taokeyak konámp arop ankwapao onan sérrá, “Mámá wupwi kor waempyam tokwaeri yirirnap arop fárákap máte wanon? Tá am fárákap te maoknámp korop napon?” *

14 Tá ono nopok man sérrá, “Tokwae Kar e! Amoku támao amo mér napon.” Tá mao onan sérrá, “Mámá arop fárákap te wokwaek touwe tokwae yopor aropao nénkapo, tia yakápiap arop fárákaponó. Am fárákapamp waempyam te Sipsip Morokamp yiri fek yáraría napo, maomp waempyam wupwi kwapwe námpono. *

15 Aenapara, am fárákap Kwaromp sia king wonae fik foukouri yakáp napon. Tá yámaraok, tá kumuruk kuri maomp Yiki Kor Nap mek maomp tére tére konaponó. Tá Kwar am sia king fek tank konámp, mao námoku am fárákapént yakria taokeyak naenámpo. *

16 Aenángo am fárákap te mwae touwe mo, étantá níkip mo mwanaponó. Am fárákapan yámar touwe fokor mo, tá ankwap ankank man pourou touwe fokor mo naenámpo.

17 Am te apae riteanápe, Sipsip Morok sia king amore mek yakria am fárákapan sipsip taokeyak konámp aropnámp taokeyak námpono. Mao te fwap am fárákap éréképea ént oukurnámp fik akwap nángo, am fárákap yiki yak sánk konámp ént fár mwanaponno. Tá am fárákapam yi mekamp émti Kwaro torokor nángo, am fárákap warko éménk mono.” ✧

8

Sipsip Morokao buk fekamp fákánek éntu kwar-pwarnámp kar

1 Tá Sipsip Morok buk fekamp fákánek tompnámp éntu kwar-pwar nángo, am ke fek te pourounk kánanke yak mo, tá yámar mek kar sérar mo, akwapea hap aua fek.

2 Aenánko, wakmwaek ono nke nanko, ensel fákánek Kwaromp wonae fik fougouri yakáprá fákánek wur tia fákeyakáp.

3 Tá ensel ankwap koropea alta wonae fik fokopeyak. Mao te gol fekamp dis am mek paura nánákáre souri pokanoria yankap konap yaek sám-fákeyak. Aenánko man kápae kare paura nánákáre nénk. Am enselo am tia, kápae kare Kwaromp firáp aropamp kar toropwap i konap koupoukarea mént tapokwapea Kwarén ofa i konap golráp alta fek paprá Kwarén sánk. Am alta te Kwaromp sia king wonae fik yak námpon.

4 Tá am yaomwi souri paura nánákáre yankap nap, ntia Kwaromp kountouráp aropamp Kwarén kar toropwap i konap, am ponankor enselomp yaek pwarará narek poka Kwaromp nás mek. ✧

5 Aenánko ensel paura nánákáre yankap konap dis am sámpea alta fekamp yaomwi am dis mek top-pwarámpea am yaomwi sámprá apárok sir. Mao apárok sirarrá pwaránko oukurér tokwae párákapria pourounk tokwae nángo, mékér wae fápárakár akwap nángo, apár némp yérur tokwae.

Ensel yiaworaopwerao wur fukurnap kar

6 Tá am fákánek ensel fákánek wur kor tia yakáprá wae wur foukour mwaria nánap.

7 Tá ensel ankáránkamp mao náráp wur fokop nángo maok, warákam ais, tá yaomwi ntia yirirént tapokwapea apárok kwarokor pik. Aenánko, ponankor apár yinink mwaekamp ankwap ankáránk mwaek kirikiri mwaekamp apár, tá am mwae kamp yao ponankor, tá yiki kor apwar pwaeran kor ponankor yaomwirao fári pwar. ✧

8 Tá ensel anánkao náráp wur fokop nángo, faonkwe tokwae fek yaomwi yurunknámp niamp sinapo, solwara mek piká párákap. Am solwara te yinink mwaek fékérá oumwi kákea pwate napo, ankwap ankáránkamp mwaek te yiri arákarrá yak.

9 Aenánko am solwara mek yiki yakápnámp ankank yinink mwaek pir-pwara nap am te ankáránkamp mwaek fi te ponankor surumpwi pwar. Tá sip yinink mwaek pirékarea pwaranap, ankáránk mwaek ponankor tokopá akwap. ✧

10 Tá ensel yininkao náráp wur fokop nángo maok, térme tokwae ankáránkamp yaomwi kare saromnámp yurunkia am yámar mek pwararea apárok piká párákap. Ént yinink mwaek pir-pwarará oumwi kák tenap am térme ankáránkamp mwaek ént oukurnámp mek, tá ént kar mek piká párákap.

¹¹ Am térmeamp e te Top i konámp Marasin. Am ént yinink mwae pirékarea pwatenap ankáránkamp mwae te, am ént wae top kwatae kare. Aenánko kápae kare arop am ént fánapo, am fárákamp yare mek topa wae nángo, am fek surumpwi napon.

¹² Tá ensel yiaworao náráp wur fokop nángo, yámar ntia yunk, tá térme ponankor yinink mwae ankáránkamp mwae ponankor souroumpouri yakáp napo, wae yokor konap am táman kor yinink mwae pirékarea napo, ankáránk mwae kirikiri wae yokor konámp akwapea kirikíp. Aenánko, yámar ntia kumur ankáránkamp mwae kirikiri te wae yokor mono.

¹³ Tá ono nke nanko, tu tokwae ankáránkamp yámar mek amorik furukarea akwap. Ta ono wa nanko, mao tékén arakrá wumwi, “Koupoutáráp nap, koupoutáráp nap, koupoutáráp nape, apárokamp koumteouráp arop koupoutáráp nape! Am te apae riteanápe, ankwap yininkaopwe ensel mao náráp wur fókour mwarea nap te, touwe tokwae koumteouráp arop fárákapan korop naenámpon.” ✧

9

Ensel éntirao wur fokopnámp kar

¹ Ensel éntirao náráp wur fokop nángo maok, ono nke nanko, térme ankáránkamp yámar mek pwarará, apárok piká párákap. Aenánko, Kwaro man am apár me tokwaeri fi tikipnámp yak monámp ménki kikip naenámp ki sánk.

² Am térmeao am me kik-pwaránko, am me meknámp yaomwi tokwae yanknap souri niamp aok. Aeria am souri te yámar ntia ouwipáran oupouroup nángo, yámar ntia ouwipár akwapea kirikíp.

³ Aenánko, kápae kare tákár oumpwe niamp am yaomwi souri meknámp apárok pikrink. Tá am fárákapao sámpnap kárákare te kaoamp touwe sánk konámp kárákare niampria, am te arop yamp nángo touwe tokwae naenámp ankankono. ✧

⁴ Tá am fárákapan kar arakrá sér, “Yumo te apwar pwae, tá apárokamp nkwakwe make ankank némpouk forokor konámp, tá yao ankwap aráte kwatae pap kwapono, mono. Yumo ankár am arop fárákap Kwaro náráponoria yépe kor fek taok paprá kumwi námp yak monámp aropan sámpá kwatae pap kipo. ✧

⁵ Yumo am arop fárákapan touwe sánk nap te akwapea éntik yunk napao maok, am arop fárákapan te tirá wouri kwapono.” Tá am arop touwe kwatae nénknámp kao niamp am támao arop youroukwe nángo, touwe tokwae naenámpon.

⁶ Am taknámp ke fek arop wae sumpwi mwaria mwae kup oupourouk napao maok, am sumpwi mwanap mwae kup te nke mono. Ye, arop sumpwi mwar kar napao maok, sumpwi te am fárákapan sámp mono.

⁷ Ono nke nanko, am tákár fákáre te hos fákáreao yorowarrá tukup mwaria nánap nap niampono. Am ankank fárákamp me korok te gol fekamp kump niamp woukouri yakáp. Tá am fárákamp yimetáp te arop yimetáp niamp.

⁸ Tá am fárákamp me pwae te koumteouramp me pwae éréri niamp pourouráp. Tá am fárákamp yu kor te laionomp yu kor niamp.

⁹ Am fárákamp éntér kor fek te kapa fekamp kárae yiriria yakáp. Tá maomp yowe pwae énk te yorowar mek tukup mwanap kápae kare hosráp karisamp ounk niampono.

10 Am fárakapamp kore te kao kore kor niampria, aropan touwe sámp naenámp marasin am meknámp sánk konámp kore kor wiráp yak námpon. Tá am fárakapamp kore kor te arop touwe sánkrá akwapea éntik yunk fek naenámp kárakáre samp naponó.

11 Am fárakap te waeman taokeyak naenámp king yak námpon. Am king te apár me éri fi tikipnámp yak mo, ankár piknámpamp enselono. Am ensel te Híbru kar fek maomp e 'Abadon' ri konaponó. Tá nomp Grik kar fekamp e fi te 'Kápaé kare ankank kwataerá kák naenámp aroponó'.

12 Má manénkir koropnámp touwe tokwae kwatae te wae pwar námpon. Wakmwae korop naenámp touwe tokwae oukoumwan anánkaopwe yak námpon. ✧

Ensel tokwamao wur fokopnámp kar

13 Tá ensel tokwamao náráp wur fokop nánko, ono wa nanko, Kwaromp wonae fik yaknámp alta gol fek yiawor woupwi meknámp kar sér.

14 Mao am wur fákeyaknámp ensel tokwaman arakrá sér, "Am ensel yia-woraopwe ént Yufretis mwae kákapá yakáp nap anwar pwar napo tuku-panápono."

15 Aeránko maok, mao wae am yiaworaopwe ensel pwar nánko, wae am fárakapao ponankor koumteouráp arop yinink mwae kamp pirékara nap ankárank mwae kíkiri ponankor paoki pwar naenámp. Am ensel fárakap te am tére mwanámpria am ke korop naenámp am yae, tá am yunk, tá am korop naenámp yopwar táman yépékra nánapi yakáp napon. ✧

16 Tá soldia fákáre hos fek tankáp nap te 200 milion. Ono am kouroumpea sénapo, wawi nampono.

17 Tá ono yém niamp arakria hos fákáre am fek arop tankáp nap nke. Am arop fárakapao yirirínáp kárae fek yaknámp te noumouri kor, tá muru kor, tá yar kor. Am hosamp me kor te laionomp me kor niamp arake, tá yaomwi yurunk ntia souri, tá yumwi salfa fekamp yaomwi maomp táp meknámp koroprá fápákár akwap.

18 Am fárakapao koumteouráp arop ponankor yinink mwae pirékarea pwar napan ankárank mwae te mámá yinínkaopwe ankank kwatae fek paoki pwar napon. Am mámá yaomwi, tá souri, tá salfa yumwi fek yaomwi yurunk námp, hosamp táp meknámp korop námp, am fek paoki pwar napon.

19 Am hos fákáreamp touwe sánk naenámp kárakáre te táp mek yak, tá maomp kore kor fek yak námpon. Maomp kore kor te tákam niamp me korrápao am me kor fek táman aropan touwe sánk konámp.

20 Arop ankwapmwae ponankor oukoumwan am yaomwi ntia souri ntia yumwi salfa fekamp yaomwi fek sumpwi mo nap te, kwatae ninik younkwek sir mono. Am námokuráp yae fek yoroia man lotu mwanap ankankan pwar mono. Tá kare! Am fárakap te kwatae spirit fárakapan, tá kwekár kwar mao námoku gol, silva, tá bras, tá yumwi, tá yao am fek yoroinap ankank nke naenámp pourou mo, kar wa mo, yarak mo, mak i konámp táman lotu naponó. ✧

21 Am arop fárakap arop ankwap fárakap tirá wourrá, foupourá, kokoporrá, oukunrá, mak i konapan maok, am pwarará kwatae ninikan kor younkwe mwae sir mo napon.

10

Jono enselo buk sánk nánko fárinámp kar

¹ Ono am ankank nkea pwarará, ono warko nke nanko, ensel kárakáre kor ankwap yámar meknámp ék. Maomp pourouk te koumweráo oupouroupá yak nánko, fou yimpnámp yépe kor fek kámpá yak. Maomp yimetáp te yámar wae niamp, tá maomp pu kor te oumpwar fokopeyak nánko, ponankor yaomwi yurunk aowarámp námp niamp.

² Mao buk kánanke ankáránkamp yaek fákeyak nánko, am buk fupukurae yak. Mao te yae-párak mwaek pu solwara yumuntut pumpur, tá yae-mánkwan mwaek pu apár kar fek pumpuri yak námpono.

³ Maomp wumwi kar kárakáre te laionomp kar tokwae niampono. Mao arakrá wumwi nánko, fákánek oukurér párákaprá nopok kar sérar.

⁴ Am fákánek párákapnámp oukurér kar sérar napo, ono koupour am kumwi naeria nampán maok, ono wa nanko, yámar meknámp kar ankwap onan sérrá, “Am fákánek párákapnámp oukuréramp kar am te amo ankár waráp ninik mek fákapea pápae. Amo kumwi kwapono.”

⁵ Tá am ensel ono wokwaek nke nanko, solwara yumuntut, tá apár kar fek fokopeyak námp, mao yámar mek náráp yae-párak mwaek yae ka-sampok.

⁶ Aeria mao narek yiki yaká yak konámp Kwaromp e fek fou e sér. Am Kwar te yámar me ntia am mek yakápnámp ankank ponankor, tá apár ntia am mek yakápnámp ankank, tá solwara ntia am mek yakápnámp ankank ponankor yororoimp Kwarono. Am enselo arakrá sér, “Pwar naenámp ke wae korop námpono. Kwar te warko yépék naenámp pourou mono.”

⁷ Warko wakmwaek ensel fákáneráo wur fokop nánko, am wur kar korop nánko, am ke fek am ankank Kwaro nanampria wokwaek sérimp kar te mek yakámpan mao wae tére nánko, érik korop naenámp. Am kar mao náráp tére konap profet fákárean wokwaek kar sérimp támaono.”

⁸ Tá am aropamp kar manénkir wawi namp, warko yámar meknámp kopropria onan arakrá sér: “Amo akwapea ankwapmwaek pu solwara mek, tá ankwapmwaek pu apár kar fekia fokopeyaknámp enselomp yaek fupukurae yaknámp buk sámpae.”

⁹ Aeránko, ono akwapea enselonámpokria ono man sérrá, “Amo onan támá buk kánanke sápaé.” Tá mao onan sérrá, “Amo sámepe fárae. Am te fária napo, waráp yare mek te yorowar naenámpán maok, waráp táp mek te hani nape kwapwe niamp naenámp.”

¹⁰ Mao takrá séri pwar nánko, ono am buk kánanke enselomp yaekamp sámepe, ono fár. Tá onomp táp mek hani nape kwapwe niamp námpao maok, ono fári pwate nanko, onomp yare mek te yorowara wae.

¹¹ Tá Kwaro onan sérrá, “Amo kápaé kare apár mekamp arop firan, tá kápaé kare pourou yipiráp aropan, tá kápaé kare karráp aropan, tá kápaé kare king fákáreran korop naenámp ankank má profet kar warko farákápaé.”

11

Arop anánkaopwerao kar farákáp nep kar

¹ Ono am fek purump konap yaopwae mear yaopwae niamp sáприя onan sérrá, “Amo fárámpará Kwaromp Yiki Kor Nap ntia alta purumpae! Tá amo am mek lotu i konap koumteouráp arop kouroumpae!”

² Aeno amo yár Yiki Kor Nap pu-pwaek yak nâmp te purump kwapono. Amo ankár pwarampo. Am yár te ankwap fi aropampono. Nánkár am fárákapaó koropea am Yiki Kor Nêmp pumpuri yakáprá tukupea 42 yunk fek mwanapono. ✧

³ Aenapo, ono mǎmá arop anánkaopwe sámp-kérép nanko, onomp kar farákáp nenepono. Am arop yawor te yonkwae touweria yirimp konap waempyam yirimpea onomp kar farákáprá akwapea 1,260 yae * fek nenepon.

⁴ Am anánkaopwe te yao oliv † yawor niamp, tá lam anánkaopwe apár ponankoramp Tokwae Karamp wonae fik yak nepon. ✧

⁵ Táte arop ankwap fárákáp am arop yaworan sámpá yampourou mwaria napo te, am arop yaworamp táp meknámp yaomwi koropria am arop yaworan yopornap arop fárákapan wouroukoumpi pwar naenámon.

⁶ Am arop yawor Kwaromp kar farákáp nenep ke fek te, waeman yámar mek warákam ékantá kér nenep kárákáre yak námp. Tá am arop yawor te ént ponankor yiri arákarrá kák nepo, am támao apárokamp koumteouráp aropan nkwakwe make kwatae ankank fek kwatae pap nenepon. Kápaé kare ke fek am arop yawor tak neria te, fwap tak nenep kárákáre yak námp.

⁷ Am arop yawor Kwaromp kar farákápnep tére wae pwar nepo, yao pwae mekamp fir am fi tikip monámp apár me éri meknámp narek aokea am arop yaworént yorowar. Yorowaria am arop yaworan kwe-pwararea faoporia kák nángo, sumpwi nenepon. ✧

⁸ Aetenánko, am arop yaworam p yákáre te taun tokwae kar mek akwapnámp mwae kupuk tank nenepon. Am ‘Taun’rá sénap te mek wounáprá ‘Sodom’ tá ‘Isip’rá sénapon. Am taun tokwae mek táman wokwae am arop yaworam Tokwae Karan yaopwae porokopramp fek faropá papapono.

⁹ Arop ankwap fárákáp ponankor apár mekamp, tá ponankor arop fi, tá ponankor karráp, tá nkwakwe make pourou yipiráp ponankor, makia am arop yaworan, fwaprá kar sumpwi neponoria am yákáre nkerá tukupea yinink yae akwapea yiawor yámar kuk námp fek mwanapon. Tá arop fárákáp am arop yaworam yákáre ‘Apár me mek pap kwapono’rá sér mwanapono.

¹⁰ Tá apárokamp koumteouráp arop am arop yawor sumpwi nep táman warákáránkrá tár sámprá fir fépérrá nouroup arop fárákapan ankank nénk. Am te apae riteanápe, am profet yawor apárok yakápnep koumteouráp aropan ponankor touwe nénk konepantá mwanapon.

¹¹ Yinink kumuria yiawor yámar kuknámp yae fek táman Kwaro yiki yak naenámp néké am arop yaworam p yákáre mek sámp-kérép nángo, am arop yawor fárámpea fokopeyak. Aenepo, arop fárákáp am arop yaworan nkea apár tirinka wae.

¹² Tá am arop yaworao wa nepo, kar ankwap yámar meknámp tékén am arop yaworan arakrá wumwi, “Yumo narek mapek aokenke!” Aeránko maok, am arop yawor kounwe mekia yámar mek pok nepo, am arop yaworan yopornap arop fárákáp mao pok nep wae nke. ✧

¹³ Tá am ke fek táman nêmp yérur tokwae korop nángo, am taun ankárank mwae kikiriri kwatae akwap nángo, sáarakok mwae okoumwan fwap yak. Tá 7,000 koumteouráp arop am nêmp yérur fek tapek ponankor surumpwi.

✧ **11:2:** Lu 21:24; Yé 13:5 * **11:3:** 1,260 yae te 42 yunk, tá yinink yopwaria yiawor amore mekan sénámp. † **11:4:** ‘Yao oliv’ te kantri Israel firan wounápnámon. ✧ **11:4:** Sek 4:11,14 ✧ **11:7:** Yé 13:1 ✧ **11:12:** 2 Kín 2:11

Tá ankwap koumteouráp arop fárakap fwap yakáp nap apáp tirinka waeria, yámar mekamp Kwaromp e sámpá sakap.

¹⁴ Anánkaopwe touwe tokwae kwatae korop námp wae pwarane. Aeno koupoutáráp nap, wawenk! Yininkan korop naenámp touwe tokwae te wae wonae fik kar námpon. ✧

Ensel fákánerao wur fokopnámp kar

¹⁵ Tá ensel fákánerao náráp wur fokop nángo, ono wa nanko, yámar meknámp kar ankwap tékén arakrá wumwi: “Nomp Tokwae Kar ntia maomp Kraiss am anánkaopwe te apár-apár ponankoramp Kingono. Tá mao ankár King yaká yak naerámpon. ✧

¹⁶ Tá am 24 arop taokeyakáp i konap arop Kwaro nke námp fek sia fek tankáp i konap, am fárakap Kwaromp wonae fik apárok tukupá pérrá Kwarén lotu. ✧

¹⁷ Am fárakapao sérrá,
“Tokwae Kar, amo Ponankor Kárakáreráp Kwarono!
Amo oukoumwan yak nap,
wokwae kar amo yakap,
amo wae waráp kárakáre tokwae sámpea,
amo King yak naponono.

Aenapantá yino amwan ‘Aesio’rá séreano.

¹⁸ Ankwap fi arop, waráp kar wa te monoria
yonkwae pwarámp napan maok,
nopok waráp yonkwae pwarámp te wokwae korop námpon.
Oukoumwan má ke fek te,
sumpwinap arop kot mwanaponono.
Oukoumwan má ke fek te,
nopok kwapwe kare ankank
waráp tére aropan nénk nanap keno.
Am te profet fákáre,
tá waráp koumteouráp arop fárakap ponankor
amwan apápria,
waráp yae ankore mek yakáp i konap,
eráp arop fárakap,
e moráp arop fárakapan kor
ponankor mént nopok nénk nanaponono.
Oukoumwan te apár kwatae pap
konap arop fárakapan
kwatae pap nanap kenono.” ✧

¹⁹ Am taokeyakáp konap arop fárakap takrá séri pwar napo, yámar mek yaknámp Kwaromp Yiki Kor Nap ménki kik-pwar napo, Kwaromp kontrak tanknámp bokis am Yiki Kor Nap mek tank konámp érik tank. Aenánko, mékér wae fápárakár akwap nángo, pouroumkria oukurér párákap nángo, apár némp yururria kápae kare aisráp warákam ék námpon.

12

Yupu ntia wunépir wounápnámp kar

¹ Tá yámar mek wunéri tokwae ankwap korop námp te arake: Yupu *

✧ 11:14: Yé 9:12 ✧ 11:15: Dan 7:13-14; 1 Ko 15:24-25; Yé 19:6 ✧ 11:16: Yé 4:4,9-10 ✧ 11:18: 2 Ko 5:10; Yé 1:8; 20:11-13 * 12:1: ‘Yupu’rá sénámp te, Israel firan sénámpon.

ankárankamp yakria, yámar te mao náráp pourouk waempyamnám yirimp. Tá yunk maomp pu ankore mek yak. Tá kump mek éntér-sámpramp térme yak nám maomp me korok woukwap.

² Mao te táráp † yakria, táráp fárákap naenámptouwe tokwae sámpría tékén apánka wae.

³ Aenáńko, ankwap wunéri yámar mek korop. Am wunéri te ará: Wunépir niamp ankwap yak. Am te noumouri korao maok, fákánek me kor; tá fére-sámpramp souwe aokráńkirámpt, tá kump fákánek kingao woukour i konámpt niamp am fákánek me korok yakáp.

⁴ Maomp kore kor fek ankárank mwaek kirikiri térme yámar mekamp yaokwampia apárok épér. Aenáńko, anánk mwaek kirikirikamp térme mwar yámar mek yak. Tá am wunépir yupu-táráp sámpt naerianámpt, maomp wonae fik yakria am yupu-táráp sámpeanánko, man am táráp sámpt-nonkorop nanampria yépékrá yak.

⁵ Tá yupu poumou-táráp sámpt. Am táráp te nánkár téképa yakria wakmwaek koumteouráp arop fárákap ponankor kárákáre fek poukeyak naenámpt ain yaopwae sámpt naenámpon. Am yupu wae táráp sámpeanánko, koupour kar am táráp sámpea narek pokea Kwaronámptok maomp sia king fek sámptá tukup.

⁶ Aenapo, tá am yupu farákapea kwar saráp mek akwap. Ampok te wae Kwaro maompor némp nánapi pwate nánko, man ampok taokeyakápria man fir nénkrá tukupea 1,260 yae fek mwanapon.

⁷ Oukoumwan te yámar mek yorowar tokwae korop nánko, Maikel ntia maomp ensel fákáre wunépirént yorowar. Tá am wunépir ntia maomp ensel fákáre nopok kor yorowaria maok, ✧

⁸ mao te yorowar kwe-pwar mwanap kárákáre te yak mono. Aenapara, am fárákap te warko yámar mek yakáp mwanap pourou mono.

⁹ Tá Kwaromp ensel fákáre am wunépir apárok far-sinapon. Mao te am wokwae kar yakámpt tákam Satan, ponankor aropan kot i konámpt arop, tá ponankor koumteouráp aropan poupwékáp i konámpt aropono. Man apárok far-sirarrá maomp ensel fákáreran kor méntér fárarámpra épér napon. ✧

¹⁰ Tá ono wa nanko, yámar meknámpt tékén arakrá wumwi: “Oukoumwan te nomp Kwaro nomwan wae warko érékép námpono. Maomp kárákáre wae érik korop nánko, mao King yak námpono. Tá maomp Kraís wae kárákáre tokwae sámpt námpono. Am te apae riteanápe, am nomp ankwapyaenáp fákáreran kot i konámpt arop nomp Kwaro nke námpt fek wae fek, tá kumuruk, am fárákapan kot i konámptan maok, oukoumwan te wae ensel fákáreráo apárok far-sinapon. ✧

¹¹ Nomp ankwapyaenáp fákáre wae Sipsip Morokamp yiri fek kárákáre sámpea, maomp kar kare farákápria amnap ninik fek yopor aropan yorowar kwe-pwararea yérépea pwar napono. Am fárákap te apárok kwapwe kare yakáp mwaria ninik mono. Numwar yopor aropao tirá wouranáponoria yéńképa yakápi napono.

¹² Aenapara, yámar me amo, tá yumo ponankor yámar mek yakáp nap, yumo te warákár kipo! Aeno amo apár, tá amo solwara yumo mér kipo! Yumwan touwe tokwae kwatae korop naeane. Satan te wae yumonapok pik

† 12:2: ‘Táráp’rá sénámpt te, Jisao Israél fi mek ékianámptan warko yámar mek pokea Kwaromp sia king fek tank námptan sénámptan. ✧ 12:7: Ju 9 ✧ 12:9: Stt 3:1; Yé 20:2-3 ✧ 12:10: Job 1:9-11; Sek 3:1

tenámpono. Mao te náráp ke wae fae tákáre nánko, táman mér nám̄p kwamp, yonkwae pwarám̄p tokwae nám̄pon.”

¹³ Am wunépir te nke nánko, námwan apárok far-sinapantá, akwapá am poumou-táráp sám̄pnám̄p yupu táman yérepe.

¹⁴ Tak nám̄pantá maok, am yupu furukarea náráp némpouk kwar saráp mek farákap akwapea am wunépir panek yak nánko, fwap yakanoria, tu tokwaeramp yowe pwae yawor nénk. Tá am ampok man taokeyakáprá fir nénkrá tukupea, yinink yopwaria yawor táman amore mek.

¹⁵ Tá am wunépir táp meknám̄p ént ayam nánko, am ént tokwae am yupuamp wakmwaek kwarákarrá akwap. Am wunépiramp ninik te éntao akwapea am yupu sám̄p nánko, yupu sumpwianoria.

¹⁶ Aenám̄pan maok, kwarao am yupuan yaewouria kwar mek tákár pik nánko, ént am mek piká pwar.

¹⁷ Tá am wunépir te am yupuan yonkwae pwarám̄pea yárakia maomp ankwap tárápuan † yorowar naeria. Am koumteouráp arop fárákap te Kwaromp ponankor loaok tukupria Jisaso farákápnám̄p kar kárákáre fek sám̄p-fákeyakápnap arop fárákapon. ☆

¹⁸ Tá am wunépir te solwara woupwi mek fokopeyak nám̄pan.

13

Yao pwae mekamp fir anánkaopwe koropnep kar

¹ Tá ono nke nanko, yao pwae mekamp fir solwara * meknám̄p korop. Mao te souwe fére-sám̄pramp, tá fákánek me korráp. Am souwi fek fére-sám̄pramp kump kingao woukwap konám̄p am fek woukouri yak. Tá maomp me kor fek te e ankwap yakáp. Am e fi te ‘Kwarén nkwakwe make wouroump séri konap’ enono. ☆

² Am yao pwae mekamp fir oukoumwan ono nke nanko te, lepat niamp, tá maomp pu kor te beamp pu kor niamp. Tá maomp top kor te laionomp top kor niamp. Tá am wunépirao náráp kárákáre am yao pwae mekamp firan sánk nám̄pono. Man mao námoku niamp king yakanoria papria, man kárákáre tokwae sánk nám̄pon.

³ Am yao pwae mekamp firamp me kor ankwap te wae yankopea sumpwi pap nap niamp pourouráp. Aenám̄pao maok, maomp me kor fekamp ankráp te wae aoporea warko fwap nám̄pon. Tá arop ponankor am yao pwae mekamp firan kokorokoria maomp wakmwaek tukup napon.

⁴ Am wunépirao náráp kárákáre yao pwae mekamp firan sánk nám̄para, arop ponankor am méria wunépiran lotu napon. Tá am yao pwae mekamp firan kor loturia arakrá sér, “Wa mámá yao pwae mekamp fir niamp make pourouráp yak nám̄pon? Wa fwap méntér yorowar naenám̄p pwi nám̄pon?”

⁵ Tá Kwaro am yao pwae mekamp firao numwar takanoria pwate nánko, mao kara waerá Kwarén wouroump kar sénám̄pon. Tá mao wae take pourouráp térerá akwapea 42 yunk fek naenám̄pon.

⁶ Mao náráp top kor kununkarrá Kwarén wouroump-séria, Kwaromp e fek, tá Kwaromp némpouk, tá Kwaromp firáp yámar mek yakáp nap man kor wouroump-sénám̄pon.

† 12:17: ‘Tárápu’rá sénám̄p te Jisasomp wakmwaek tukupnap arop fárákapan sénám̄pon. ☆ 12:17: 1 Pi 5:8 * 13:1: ‘Solwara’rá sénám̄p te, arop fi ponankoran wounáp nám̄pon. ☆ 13:1: Yé 17:3,7,12

7 Kwaro ‘Mao numwar takano’ ria pwate nánko, mao Kwaromp koumteouráp aropént yorowaria kwe-pwararea am fárákapan apárok tirá nér námpon. Tá mao fwap kárákáre sámpea ponankor arop fi, ponankor apár mekamp, tá ponankor karráp, tá ponankor pourou yípiráp arop makia ponankor aropan poukwap naenámpon. ✧

8 Apárokamp ponankor koumteouráp arop, am fárákamp e yiki yak sámpon mwanap aropamp eráp buk fek wokwaek Kwaro apár yoro mo námpon fek kumwi moimp, am fárákap yao pwae mekamp firan lotu napon. Am buk te wokwaek sámpon-wouroumpap Sipsip Morokamp bukono. ✧

9 “Arop te waeman woupwirápara, mao ankár mómá kar fwapi wa kuno.

10 Táte Kwaro ankwapan fákapa yakanorianánko te, ankár akwapea fákapa yak naenámpon. Táte Kwaro arop ankwap bainat fek sumpwianorianánko te, mao ankár bainat fek sumpwi naenámpon. Táte am take pourouráp ankank korop nánko te, Kwaromp koumteouráp arop ankár kárákáre fek Kwarén mér nap sámpon-fákeyakáp kip.” ✧

11 Tá ono nke nanko, yao pwae mekamp fir ankwap, kwar meknámpon narek aok. Mao te sipsip morokamp souwe anánkaopwe niamp pourouráp, tá maomp kar te wunépiramp kar niamp pourouráp.

12 Am wakmwaekamp yao pwae mekamp fir te manénkirkamp yao pwae mekamp firamp kárákáre sámpea, am kárákáre fek manénkirkamp yao pwae mekamp firao nke námpon fek tére námpon. Mao te koumteouráp aropan kárákáre fek poukeyakrá fopwaoka wae nánko, apár ntia koumteouráp arop fárákap am mek yakáp nap, am manénkirkamp yao pwae mekamp firan lotu napon. Man te wokwaek sumpwi pap mwaria porokwapnap ankáráp kwatae wae aopore tenámpon.

13 Wakmwaekamp yao pwae mekamp fir te nkwakwe make kárákáre yéknép námpon. Ankwap pourouráp kárákáre te ará: Koumteouráp aropao nke nap fek mao nánko, yaomwi yámar meknámpon apárok éká párákap.

14 Kwar te numwar manénkirkamp yao pwae mekamp fir nke námpon fek, nkwakwe make kárákáre yéknéria amnámpon ankank támao némpoukamp koumteouráp aropan yankar sérarano ritea yépekrá yak. Mao koumteouráp aropan arakrá sér, “Yumo ankár yao pwae mekamp firamp wunéri yorororá maomp e narek kakap mwanapono.” Am yao pwae mekamp fir wokwaek bainat fek porokwapá pap napan maok, mao oukoumwan yiki yak námpon. ✧

15 Tá Kwaro numwar takanorianánko, mao am wunérian yiki yak naenámpon néker sánk nánko, am wunéri kar sér. Táte arop ankwap fárákap man lotu mo napo te, mao sénánko, tirá wour mwanapono.

16 Tá wakmwaekamp yao pwae mekamp firao sérrá, “Wuri nke mwanap ankank yae-párak mwaek yae, tá ponankor aropamp yépe kor fek taok paprá kukumwirá párakopria, e kánankeráp arop fárákap, ntia e tokwaeráp yakápnap arop fárákap ntia mani tokwaeráp arop ntia ankank moráp arop fárákap, tá párák yakápnap arop fárákap ntia slev térenap arop fárákap man kor kukumwirá párakop kipo.”

17 Aenámpara, táte yao pwae mekamp firamp e, tá maomp e fi kouroump námpon am aropamp pourouk yak mo nánko te, mao arop ankwapan ankank

mani fek sámp mo, tá arop fárakapao maonámp ankank mani fek sámp mono.
 ✧

¹⁸ Nomo ankár táman fwapi ninik mwaro. Arop wae mér námp kwamp te, yao pwae mekamp firamp e fi kouroumpea kunwi tenámp fwapia mér kuno. Am kouroump námp te arop ankwapamp enono. Am aropamp eramp fi ponankor tapokwap námp te 666.

14

144,000 arop fárakap tár wourékam sámpnap kar

¹ Ono warko nke nanko, Sipsip Morok Saion faonkwek fokopeyak nángo, 144,000 kounteouráp arop fárakap méntér fokouri yakáp. Aenapo, am fárakapamp yepe kor fek Kwaro Sipsip Morokamp e, tá maomp Naropwawomp e makia kukumwia pwatanámp yakáp. ✧

² Tá ono wa nanko, yámar meknámp ounk korop nángo, am te ént souroukoup tokwaenámp niamp, tá oukuréao párákap námp niamp. Am ounk te aropao gita porokwapnap ounk niamp. ✧

³ Am fárakapao Kwaromp sia king wonae fik, tá yiworaopwe ankank yiki yakáp nap, tá arop taokeyakáp konap fárakapao nke nap fek tár wourékam ankwap sámp. Am 144,000 kounteouráp arop te wae Kwaro apárokamp kounteouráp arop ou mekamp warko yamokwap námp, am fárakap támao saráp am tár kar fwap mér mwanaponno. Tá arop ankwap am tár kar mér mwanap pourou mono. ✧

⁴ Am arop fárakap te kounteou fárakapént kwatae ninik moi naponno. Am fárakap yiki kare yakápi naponno. Apae-apae némpouk Sipsip Morok akwap naerianánko te, am arop fárakap maonámpaok tukup konaponno. Kwaro wae am arop fárakapan apárokamp kounteouráp arop ou mekamp warko yamokwapeanánko, am fárakap te nae-tarápu niamp Kwaro námoku náráponoria Sipsip Moroként warko yamokwapeanánko yakáp napon. ✧

⁵ Am fárakap te kwekár sér moi nap, tá kwatae ankanki nap yak mono.

Ensel yinikaopwerao kar sénap kar

⁶ Tá ono nke nanko, ensel ankwap yámar mek furukarea akwap. Mao te yaká yak konámp Kwapwe Kare Kar samp námpao, am Kwapwe Kare Kar apárokamp kounteouráp aropan farákáp. Mao am kar farákáp námp te ponankor pourou yipiráp, ponankor arop firan, tá ponankor karrápan, tá ponankor apár mekamp aropan farákáp námponno.

⁷ Mao tékén arakrá sér, “Kwaro ponankor aropan youroukouprá kot naenámp ke te wae korop námponno. Aenámpara, yumo te ankár man apápria maomp e narek sampok kipo. Yumo ankár yámar me ntia apár, tá solwara, tá ént oukurnámp ponankor yoroinámp Kwarén lotu kipo.”

⁸ Ensel ankwap manénkirkamp enselén éntér paprá korop. Am wakmwae koropnámp enselo sérrá, “Némp tokwae Babilon te wae kwatae akwap námpon. Ye, am te wae kwatae akwap námpon. Am némp Babilon támao ponankor kounteouráp aropan nángo, maomp kárakáre kor kokopor ninikaok tukup naponno. Am tak námp te mao kárakáre kor wain ént nénk nángo, am fárakapao fánap niampon. ✧

⁹ Tá ensel ankwap am anánkaopweramp wakmwae korop. Am yinink ensel támao tékén arakrá wumwi, “Táte arop ankwap yao pwae mekamp fir ntia

maomp wunériran loturia, maomp taok paprá kumwi námp maomp yépe kor fek, tá maomp yaek sámp námp te,

10 mao te Kwaromp yonkwae pwarámpnámp wain ént ankwap fánaenámp. Kwar te am wain ént ént karént tapokwapea pap moi námp. Mao te náráp yonkwae pwarámpnámp kap mek kwarákárria am arop fárákapan nopok nénk nánko, ankár fár mwanapon. Tá am arop fárákap, yiki kor ensel fárákap nke nap fek, tá Sipsip Morokao kor nke námp fek yumwi salfa fek yurunknámp yaomwi mek touwe kwatae sámp mwanapon.

11 Tá am yaomwi meknámp aoknámp sourirao am fárákapan touwe sánkria am te narek pok saráp yaká yak naenámp. Am arop fárákap am yao pwae mekamp fir ntia maomp wunériran loturá, tá maomp e fekamp kumwi sámp, mak i konap arop fárákap te anepér mono. Wae fek, tá kumuruk ankár touwe sámp yakámp mwanapon.”

12 Táte take pourouráp ankank korop nánko te, Kwaromp kountouráp arop fárákap te ankár kárákare fek fokopeyakámp mwanapon. Am kountouráp arop fárákap te Kwaromp loak tukupria Jisasén mér nap kárákare fek sámp yakámp mwanapon. ✧

13 Tá ono wa nanko, yámar meknámp kar ékria arakrá sér, “Amo kar arakrá kumwiae: Koumteouráp arop fárákap oukoumwan, tá wakmwaek, Tokwae Karamp tére térerá tukupria am meknámp sumpwi nap te, am fárákap fwap warákár mwanapon.” Yiki Kor Spiritao kor sérrá, “Ye! Am fárákapao tére tokwae nap fek te fwap anepér sámp mwanapon. Am fárákap te kwaporok tukup mono. Kwapwe kare niniki nap te am fárákapént yak nánko Kwaronámpok tukup napon.” ✧

Kwaromp yonkwae pwarámp apárok ék naenámp kar

14 Ono warko nke nanko, koumwe wupwi kor yak nánko, am mek arop ankárank tank námpao maok, maomp pourou te Aropamp Táráp niámp. Maomp me korok te gol fekamp kump woukwapá yakria, mao asmaok wiráp kare yaek fákeyak. ✧

15 Tá ankwap ensel Yiki Kor Nap meknámp ek korop. Mao am koumwe mek tanknámp aropan tékén arakrá wumwi: “Amo waráp asmaok fek fir fékérae! Apárokamp fir ponankor wae noumouri námpono. Aenámpara, oukoumwan má ke fek te fir tére mwanap kenono.”

16 Aeránko am koumwe mek tanknámp aropao náráp asmaok fákeyakrá apárokamp fir wae yápaé námp am kar féké.

17 Tá ankwap ensel yámar mek yak námp Yiki Kor Nap meknámp ek korop. Mao kuri asmaok wiráp kare yaek samp.

18 Tá yaomwi poukwapnámp kárákare sampnámp ensel ankwap alta pwarará korop. Mao asmaok wiráp kare sampnámp enselén tékén wumwiria sérrá, “Amo am waráp asmaok wiráp kare fek ponankor apár mekamp wain ki fékéria ankwap fek koupoukourae. Maomp ki te wae ponankor noumouri námpono.” ✧

19 Aeránko maok, am enselo náráp asmaok sámp-fákeyakrá wain ki fékéria koupoukour. Tá am wain ki yumwi fekamp tang tokwae mek

✧ 14:10: Yé 13:11-17; 19:20; 20:10,15; 21:8 ✧ 14:12: Yé 13:10 ✧ 14:13: Hi 4:10 ✧ 14:14: Yé 1:13

✧ 14:18: Mt 13:36-40

pumpurékamprá fákap mwaria am mek tirá épér. Am te Kwaromp yonkwae pwarámpo. ✧

²⁰ Tá ensel fárakapao am tang taun tokwae younkwe mwae yak námp mek wain ke pumpurékamprá ént fápámp. Aenapo, am yiri tang younkwe mwae kwarákárria fopweanápi akwapea 300 kilomita fek, tá narek pokea hos top kor fek yaknámp ain fek yak.

15

Fákánek enselo fákánek ankank kwatae fákeyakápnap kar

¹ Tá wunéri tokwae ankwap yámar mek korop nángo, ono nkea am táman ninik tokwae. Ono am nke namp te ará: Fákánek ensel fákáre arop kwatae pap mwanap fákánek ankank kwatae ti-fákeyakáp. Táte nánkár am ankank kwatae pwar nángo te, wakmwae ankwap korop mono. Am fákánek ankank kwatae fek waeman Kwaromp yonkwae pwarámp wae pwar námpon. ✧

² Tá ankwap ankank solwara tokwae niamp nke. Am te yaomwi yurunkao glas mek yak nángo, nke nap niamp. Tá ono nke nanko, arop fárakap am yao pwae mekamp fir ntia maomp wunériran yorowaria kwe-pwarará, tá am yao pwae mekamp fir, maomp e fi kouroumprá kumwi nap apárok sámp-anámpo. Am fárakap glas niamp solwara fik foukouri yakáp napo, Kwaro warákárria am fárakapan gita nénká pwate nángo, tá am fárakapao tia yakáp.

³ Aeria am fárakapao Kwaromp tére arop Moses ntia Sipsip Morokamp tár sámp. Am tár te ará:

“Tokwae Kar, amo ponankor kárakáre tokwaeráp Kwarono.

Ponankor tére amo tére nap te tokwae kar nángo,

yino nkea ninik tokwae námpon.

Amo ponankor arop firamp King,

tá waráp ninik am te ponankor yae-párákria kare karono. ✧

⁴ Tokwae Kar e!

Amo ankárankampao saráp amo yiki kare yak napon.

Aenapara, arop ponankor amwan apápria,

waráp e narek sampok mwanapon.

Ponankor arop fi koroepa amwan lotu mwanapon.

Am te apae riteanápe,

waráp yae-párák kare ninik te wae érik korop námpon.”

⁵ Am pwar nángo, ono warko nke nanko, yámar mek yaknámp Yiki Kor Nap yak. Am yaknámp Nap Aokore Yiki Kor Kare ménki kikir akwap. ✧

⁶ Tá am fákánek ensel fákánek ankank kwatae arop kwatae pap mwanámpria nap sámp-fákeyakáp nap, am Yiki Kor Nap pwararea ek mank. Am fárakap te waempyam kwapwe kare yinka waeria waentar kwapwe námp képeria, tá mao parák gol par-sorowaria yakáp.

⁷ Tá yiworaopwe ankank yiki yakápnap ou mekamp ankwap ankárank, mao fákánek dis gol fákánek enselén nénk. Tá ankár yiki yaká yaknámp Kwaromp yonkwae pwarámp, am te am fákánek dis mek top-pwarámpá yak námpon.

⁸ Tá Kwaromp kárakáre ntia maomp waeramp souri Yiki Kor Nap mek top-pwarámpá yak. Tá arop ankwap am Yiki Kor Nap mek yoump naenámp

pourou mono, nánkár am fákánek enselo fákánek ankank kwatae térea pwaranápono.

16

Fákánek dis mek Kwaromp yonkwae pwarámp yaknámp kar

¹ Tá Yiki Kor Nap meknámp kar ankwap korop nánko, ono wa. Mao arakrá tékén am fákánek ensel táman wumwiria sérrá, “Yumo ankár tukupea am fákánek dis Kwaromp yonkwae pwarámp am mek yak námp tirá apárok kokorarenke!” ✧

² Aeránko, ensel ankárankao akwapea náráp dis sámprá apárok kwarákár. Aenánko, nkwakwe make kárákáre kor ankáráp kwatae kare yao pwae mekamp fir ntia maomp wunériran lotu i konap taok papnámp kumwi yaknámp aropamp pourouk koropánk. ✧

³ Tá ensel anánkao náráp dis solwara mek kwarákár. Tá solwara sumpwi aropamp pouroukampi yiri niampi akwap nánko, solwara mek yakápnap ankank ponankor surumpwi pwar. ✧

⁴ Tá yinink enselo náráp dis ént tokwae mek, tá ént oukurnámp mek kwarákár nánko, am ponankor yiri niampi akwap.

⁵ Tá ono wa nanko, am ént taokeyaknámp enselo sérrá,
“Amo oukoumwan yak nap,
tá wokwaek kar amo yakapono.
Amo yiki kareno.

Waráp kot te waeman pwi kare yak námpon.

⁶ Am arop fárákap te
waráp koumteouráp arop fárákapan,
tá profet fákáreran tirá wour napo,
am fárákapamp yiri kwarákari námpono.
Aenapan, amo am kwatae arop fárákapan
am yiri nénk napo,
mao fár mwanapono.

Am fárákap te waeman nopok kwatae ankank sámp napon.” ✧

⁷ Tá ono wa nánko, alta fek yaknámp ensel arakrá wumwi:

“Kare! Tokwae Kar,
amo te Ponankor Kárákáre Tokwaeráp Kwarono.
Amo koumteouráp arop fárákapamp ninikan
youroukouprá kot nap,
tá waráp kot te kare kar,
tá ponankor yae-párák kareno.” ✧

⁸ Tá yiwor enselo náráp dis yámaran kwarákár nánko, Kwaro am arop fárákapan yámaramp yaomwi touwe fek numwar nánakáranorianánko, tak námpon.

⁹ Am yámaramp yaomwi tokwae te kéntia waeria am arop fárákapan nánakár námpono. Aenámpao maok, am fárákapao am Kwar kárákáre tokwaerápao am ankank kwatae térea námp man wouroump-séria, kwatae ninik pwarará Kwaromp e narek sampok mo napon. ✧

✧ 16:1: Sef 3:8; Yé 16:17 ✧ 16:2: Kis 9:10; Yé 13:11-17 ✧ 16:3: Kis 7:17-21 ✧ 16:6: Yé 17:6; 18:24

✧ 16:7: Yé 19:2 ✧ 16:9: Yé 9:20-21

¹⁰ Tá éntik enselo náráp dis yao pwae mekamp firamp sia king fek kwarákár. Aenánko, maomp yae ankore mek yakápnap arop firan kirikip tokwae korop. Aenánko, am fárákap touwe kwatae sámpria am táman námokuráp sérékam fek yourounkwe. ✧

¹¹ Am fárákapao náráp pouroukamp touwe, tá ankarápan ninikria yámar mekamp Kwarén wouroump sérar. Aenapao maok, náráp kwatae ninik nap younkwe sirarrá Kwaronámpok korop mono.

¹² Tá tokwam enselo náráp dis ént tokwae Yufretis mek kwarákár. Aenánko, ént ponankor torokwari pok nánko, yámar aoknámp mekamp king ntia ami fákáre korop mwanap mwae kup nánapi yak.

¹³ Tá ono nke nanko, kwatae spirit yininkaopwe péni niamp ankwap wunépiramp táp meknámp korop, tá ankwap yao pwae mekamp firamp táp meknámp korop, tá ankwap kwekár profetomp táp meknámp korop.

¹⁴ Am kwatae kare spirit te nkwakwe make kárákáre yorororia, mao te apárokamp ponankor aropamp kingonámpok tukup. Mao te tukupea am fárákap ntia maomp ami fákáreran ankára mek koupoukarea pwate nánko, am ponankor kárákáreráp Kwaromp yae tokwae fek yorowar mwanapri-anámpo. ✧

¹⁵ “Wawenke! Ono arop mér monámp ke fek oukun naenámp aropao koupour korop konámp araknámp yumonapok korop nanae! Aenanko, táte arop amp moria, maomp waemyam fu fwapi poporakor karia yarak námp te, arop fárákapao maomp pouroukamp ankank nke moi napara, am arop te fwap warákár naenámpo.” ✧

¹⁶ Tá am kwatae spirit fákáre king ntia ami fákáre éréképá koropea Hibru kar fek ‘Armagedon’rá sér i konap fek koupoukarrá pwar.

¹⁷ Tá fákánek enselao náráp dis sámpriá ouwipár yak námp mek kwarákár. Aenánko, Yiki Kor Nap mek Kwaromp sia king feknámp kar ankwap tékén arakrá sér, “Oukoumwan te wae pwarane.” ✧

¹⁸ Tá mékér wae pouri akwap nánko, tá pourouk tokwae korop nánko, oukurér tokwae párákap, tá némp yérur tokwae korop. Am némp yérur te yoporop tokwae, tá kápae kare por apárok yakápnap arop wokwaek take pourouráp koropámp nke moi napan korop námpono. ✧

¹⁹ Aenánko, am taun tokwae yinink mwaek torokopi akwap nánko, kápae kare arop firamp taun tokwae apárok torokopi pikria kwatae akwap. Tá Kwaro taun tokwae Babilonomp ninikan ninikria nopok man kap wain fáraeria fopwaoka wae námpono. Am wain te Kwaromp yonkwae pwarámp tokwae karonó. ✧

²⁰ Tá solwara mekamp apár amor ke ént mek wae fopweri pikrink. Tá faonkwe ankwap ankáránk warko yak mono.

²¹ Tá warákam ais tokwae kar ékrink. Ponankor am ais faokore ankákáránkamp kápae te 50 kilogram niamp arakeno. Am yámar meknámp arop pourouk éká pépér nánko, arop fárákap am warákam ais fek tapek touwe kwatae sámp napon. Tak nánko, am arop fárákap námwan ais warákamao fupuknámp fek táman Kwarén wouroump-sérar napon. ✧

17

Kwaro kokopor yupuan kot naenámp kar

¹ Ensel fákánek, fákánek dis fákeyakápnap ou mekamp ankwap ankárank koropea onan sérrá, “Amo koropae! Mámá kokopor tokwae konámp yupu, mao te narek kápae kare ént tokwae yumuntut tank námp, nopok touwe kwatae sámp naerianámp, ono amwan yéńkép nae rae.

² Apárokamp king fákáre méntér kokoporrá paokopi napon. Tá apárokamp arop ponankor mao kuri méntér kokoporrá paokopria, mánmán ént féperia ni konapnámp épépérép napon.” ✧

³ Tá Yiki Kor Spirit onomp pourou mek koropá kárákáreria onan kakapea kwar saráp mek sakwap. Aenáńko, ampok ono nke nanko, yupu ankárankamp yao pwae mekamp noumouri kor firamp yumuntut tank. Am yao pwae mekamp firamp pourouk te kápae kare e kárámpá top-pwarámpá yakáp. Am e ponankor te Kwarén nkwaekwe make wouroump-sénap eno. Tá am yao pwae mekamp fir te fákánek me korráp, tá fére-sámpramp souwe fákánek me korok aokráńki rámp. ✧

⁴ Am yupu te anánkaopwe pourouráp waempyam noumouri yirímpea, tá nkwaekwe make gol fekamp mopor yiri; tá kwapwe kare yumwi ntia mani tokwae fekamp anani kor * yirímp. Tá mao gol fekamp kap yaek samp-tank. Tá nkwaekwe make ninik Kwaro nke námp fek mákáre kare námp, tá nkwaekwe make oumnámp ankank am yupuamp kokopor ninik fekamp, am ponankor am kap mek top-pwarámpeyak.

⁵ Tá maomp e mao námokuráp yépe kor fek kumwi tenapo yak námp te am e fi te wounáp karonó. Maomp e kare te ará: “Taun tokwae Babilon. Mao te ponankor kokopor koumteou, tá Kwaro nke námp fek mákáre kwatae konap apárokamp ninikamp éntupwar karenono.”

⁶ Am yupu te Kwaromp koumteouráp arop fárákáap, tá arop fárákáap Jisasén méria maomp e farákápnap arop fárákapan tirá wouri námpon. Tá ono am yupuan nke nanko, am fárákápnap yiri fária mánmán nánko nke nampono. Ono am nkea korokop tokwaeria ono ninik tokwae.

⁷ Tá enselo onan sérrá, “Amo apaeritea ninik tokwae rape? Ono amwan am yupuamp kar fi mek yak námp yéńkép nae. Tá am yao pwae mekamp fir fákánek me korráp, tá souwe fére-sámprampráp mao am yupu sámpea akwap námp yéńkép nae.

⁸ Am yao pwae mekamp firan wae nkeapan maok, oukoumwan te yak mono. Aenámpan maok, nánkár wakmwaek am fi tikip monámp me éri tokwae pwarará narek aokea ponankor moyak naenámpón. Apárokamp arop ankwap fárákáap Kwaro am fárákapan e wokwaek apár yoro mo námp fek yiki yakáp mwanap aropamp buk fek kumwi mo námp, am arop fárákáap am yao pwae mekamp firan nkea ninik tokwae mwanapon. Am te apae riteanápe, mao wokwaek yakámpao maok, oukoumwan yak moitea, nánkár wakmwaek korop naenámpón. ✧

⁹ Yonkwae kourráp arop te fwap mámá ankank mér kare naenámpón. Mámá fákánek me kor te fákánek faonkwean wounáp niamp nánko, am yupu narek fákánek faonkwe wi fek tank námpon. Tá am fákánek me kor te fákánek kingén wounáp námpon.

¹⁰ Éntik te wae moyakáp napo, ankárankamp mwar oukoumwan king yak nánko, ankwap ankárankamp te oukoumwan king yak mono, nánkár

✧ 17:2: Yé 18:3 ✧ 17:3: Yé 18:24 * 17:4: ‘Mani tokwae fekamp anani kor’rá sénámp fi te Matyu 13:45 fekamp kar fi nkeampo. ✧ 17:8: Yé 13:8

wakmwaek kánanke kwarok ke fek saráp king yakea pwar naenámpón.

¹¹ Tá am yao pwae mekamp fir wokwaek yakámp, oukounwan yak mo námp, am te yukupao yaknámp kingono. Aenámpao maok, mao te fákánek kingént ankáránkamp fi ara, ponankor kwatae akwap naenámpón.

¹² Tá amo fére-sámpramp souwe nke nap am te fére-sámpramp kingén wounáp námpon. Am fárákap te oukounwan king yakáp mo napao maok, man kárákáre sánk napo, yao pwae mekamp firént tapokwapea ankáránkamp ke fek saráp king yakáp mwanapon.

¹³ Am king fárákap te námoku ankáránkamp ninikráp sarápon. Am fárákap te e tokwae ntia kárákáre tokwae te am yao pwae mekamp firan ponankor sánk mwanapon.

¹⁴ Am fárákap te Sipsip Moroként yorowar napo, Sipsip Morokao am fárákapan kwe-pwar naenámpón. Am te apae riteanápe, mao te ponankor tokwae kar yakápnap arop fárákapamp Tokwae Kar, tá ponankor king fákáreramp Kingara námpon. Tá arop ponankor méntér yakáp nap te mao wumwiria narápono ritenánko, am fárákap maomp karwaok kar tukup konap, am fárákapao kor Sipsip Moroként yorowar kwe-pwar mwanapon.” ✧

¹⁵ Tá am enselo onan sérrá, “Amo wae nke napono, mámara kápae kare ént tokwae kokopor yupu am yumuntut tank námp te, am te ponankor apár mekamp arop fi, tá tokwae kar arop fi koupoukarea yakáp nap, ponankor pourou yipiráp, tá ponankor karráp arakia yakáp nap támaono.

¹⁶ Am fére-sámpramp souwe amo nkenap, am te ponankor am yao pwae mekamp firént tapokwapea kokopor yupuan ampwae sámp napon. Am fárákapao man sámpá yampourouria maomp waempyam ankank ponankor pouroukoup napo, pourou mwar yak naenámpón. Tá am fárákapao maomp pouroukump émi fária man ponankor yaomwi mek yankap mwanapon.” ✧

¹⁷ Ye! Kwaro am fárákapamp ninik mek tak mwanap ninik nénk nángo mwanapon. Wokwaek tak mwanaprá séri tari námpan napon. Am fárákap te ponankor ankár pourouráp ninik fek saráp am kárákáre kingo námpan sámpea am ponankor yao pwae mekamp firan nénk mwanapon. Am fárákap te ankár takrá tukupea napo, Kwaro tak nanamprá sérinámp ankank pwi naenámpón.

¹⁸ Tá am yupu amo nke nap te, am taun tokwae apárokamp ponankor kingén poukwap námpan wounáp námpon.”

18

Babilon kwatae akwapnámp kar

¹ Wakmwaek am pwar nángo, ono nke nanko, ensel ankwap yámar mek pwarará apárok ék. Mao te kárákáre tokwaerápao, maomp mopor te apárok wae tákapa wae.

² Mao tékén kar arakrá sér,
 “Taun tokwae Babilon wae kwatae akwapáne.
 Mao te wae kwatae akwap teane.
 Oukounwan te am taun te
 kwatae-spirit fákáreramp taun yak námpon.
 Kwatae-spirit fákáre,
 tá ounnámp ant fákáre,
 tá kwatae kare ant fákáre,
 támao kuri am mek yakáp napon.

³ Am te apae riteanápe,
ponankor fi méntér kokopori naponó.

Am te ará:

Am ponankor arop fi méntér kokopor ninik nap te,
am fárakap kárakáre kor wain ént fánap niampon.

Tá apárokamp king fákáre
mao kor mént kokopori naponó.

Tá apárokamp bisnis arop fárakap

mani sámp mwanap térerá

am yupuamp nkwakwe make kikiank ninik tokwae fek
mani tokwae ti naponó.”

⁴ Tá ono wa nanko, yámar meknámp kar ankwap arakrá sér,
“Onomp koumteouráp arop fárakap,
yumo ankár am taun pwararea ek koropenke!

Takria yumo maomp kwatae niniként

tukupá tapokwap mwanape.

Tá yumo méntér tapokwapria yumo énéni
kwatae ninik fek nopok sámp mwanape. ✧

⁵ Maomp kwatae ninik te

yu tokwae koupoukarrá pokea yámar mek námponó.

Kwar te am taunamp kwatae ninik ponankor te

waeman niki yak námpon.

⁶ Yumo ankár am kokopor yupuamp

nkwakwe make kwatae ankank fek

ankár nopok kor, take pourouráp fek pwi pap mwanapon.

Mao yumwan mokope pourouráp kwatae niniki námp te,
nopok kuri am yumuntuk ankwap koukoumoumpia sánkenke.

Mao te wae kárakáre kor mánmán ént

kap mek ouroukoupea yumwan sánk námpon.

Yumo ankár maomp kap mek

kárakáre kor mánmán ént ankwap

koukoumoumpia sánk napo, fárano. ✧

⁷ Mao námokuráp e sakapria

kápae kare nkwakwe make ankank

námokuráp pourouk warákár sánk naenámpan saráp

tére konámpon.

Aenámpara, yumo ankár kápae kare touwe sámpea

éma wae naenámp nopokinámp niamp take sánk kipo.

Mao te námokuráp ninik mek sérrá,

‘Ono te Kwin yakria

sia kwin fek tank namp’rá sér i konámpon.

‘Námo te kae yupu niampao kwaporok yak nampanápe.

Námwan te touwe kwatae korop nánko,

námo ém mo kareno’rá sér i konámpon.

⁸ Aenámpan maok,

nkwakwe make kwatae kare ankank

man ankárankamp yae fek saráp korop naenámpon.

Nkwakwe make touwe tokwae korop nánko,

kápae kare arop éménka wae,

tá yae-porokwe tokwae korop naenámpón.
Tá Babilon te ponankor yaomwirao fánaenámpón.

Ye! Am te apaeritea námpánape,

Kárákáre Tokwaeráp Kwar Tokwaerao

maomp kwatae ninik waeman youroukoupí námpán,

‘Nopok touwe kwatae sámp naenámp’rá sénámpón.’ ✧

⁹ King fákáre mao am taun tokwaerént méntér kokopori nap, tá méntér nkwakwe make kápae kare ankank sámp napan saráp tére napon. Aenapara, am king fárákáp man yaomwirao fánánko souri korop námp nkea, am fárákáp náráp éntér kor fek yae poporokwaprá éménk mwanapon.

¹⁰ Mao am touwe kwatae sámp nánko, am fárákáp námoku kor am take touwe sámp mwanapara, apáp tirinka waeria panek foukouri yakáprá arakrá sér, “Koupouteane, koupouteane, Babilon koupouteane. Am taun tokwae, amo kárákáre kor taun nono. Ankáránkamp ke fek saráp nopok touwe kwatae amwan koropáne.” ✧

¹¹ Tá apárokamp bisnis arop fárákáp am taun támantá éménkrá yonkwae touwe napon. Am te apae riteanápe, arop maomp ankank tirá, mani nénk mwanap arop warko yak mono.

¹² Am ankank te gol, silva, kwapwe kare yumwi, mani tokwae fekamp anani kor, tá wupwi kor waempyam kwapwe, tá nkwakwe make noumouri kor waempyam, tá waempyam waentar fekamp aráno. Tá kápae kare nkwakwe make nánákáre kwapwe konámp yao, tá ankank ponankor elefan souwe fek yoroinap, tá ankank ponankor mani tokwae fekamp yao fek yoroi nap, tá bras, tá ain, tá kukumwi kwapweráp yumwi fek yoroi nap.

¹³ Tá ankwap te ará ankank: Sinamon, tá fári konap far, tá yankap konap paura nánákáre, tá nkwakwe make wouri nánákáre, tá sanda kwapwe, tá wain, tá wel, tá pan kwapwe, tá wit, tá bulmakau, tá sipsip, tá hos ntia karis, tá slev yak naenámp arop, maomp ninik ntia pourou mani fek sámp konap. Mámá ankank warko mani fek te mono.

¹⁴ Bisnis tére konap arop fárákáp arakrá man sér mwarea napon: “Am kwapwe kare ankank amo sámp nae kar ri konap te, waeman ponankor amwan pwar-akwap tenámpón. Waráp mani tokwae fekamp kwapwe kare ankank ntia waráp kwapwe kare mopor ankank te, wae ponankor amwan pwar-akwap námpón. Amo am ankank warko sámp mono.”

¹⁵ Tá bisnis arop fárákáp am ankank takrá téreria am taun mek mani kápae kare tákap konap arop fárákáp te am taun tokwaerao touwe tokwae sámp nánko, nkea námwan am touwe kwatae korop naenámpán apáp tirink mwanapon. Tá am fárákáp panek foukouri yakáprá éménkrá yonkwae touwe tokwae mwanapon.

¹⁶ Am fárákápao sérrá, “Koupouteane, koupouteane, am taun tokwae koupouteane! Wokwae mao te wupwi kor waempyam yirimp, tá nkwakwe make noumouri kor waempyam, tá maomp pouroukamp mopor kwapwe, gol, tá yumwi kwapwe ntia mani tokwae fekamp anani kor yiriria yakámpón!

¹⁷ Aempán ankáránkamp ke fek saráp takánko, maomp ponankor mani, tá am mopor ankank ponankor kwatae akwap tenámpón!”

Tá sip mekamp kepten ponankor, tá ponankor arop mani fek sip mek kounkouria ankwap némpouk tukup konap, tá sip mek tére konap arop

ponankor, tá arop ponankor solwara mek mani tákap mwanap tére konap, am arop fárakap panek foukouri yakáp mwanapon.

18 Tá am fárakapao nke napo, am taun wouroukour-námp yaomwi souri nkea arakrá wumwi, “Apae taun mámá taun tokwae niamp yak námpon?”

19 Aeria am fárakap woup kwar yokwaprá námokuráp me korok épérrá yonkwae touwéria éménk. Tá am fárakapao wumwirá, “Koupouteane! Mámá taun tokwae koupouteane! Kápae kare sip solwara mek paokop nap, mámá taun tokwae mekamp mani tokwaeráp yakáp i konapono. Koupoute kare, ankárakamp ke fek saráp am ponankor kwatae akwapáne!”

20 Ankwapao kar arakrá sér: “Yumo yámar me ntia Kwaromp koumteouráp arop fárakap, tá yumo aposel, tá profet, yumo ponankor fwap oukoumwan mámá anank am taun mek korop námp warákáránk mwanapono. Kwaro man youroukoupia nopok touwe kwatae sánk námpono. Tá amnámp ninik te am taun támao yumwan kwatae sokoroi nap fek námpon.” ✧

21 Am kar pwar nánko, kárakáre kor ensel ankwap yumwi tokwae ankáránk wit yánk nounounkrá aokop konámp tokwae niamp sámpea, mao am yumwi tokwae kakapea solwara mek sir. Aeria mao sérrá, “Ono mámá yumwi sinap mâte nánkáráp taun tokwae Babilon mámáknámp kárakáre kare fek sinap, arop fárakap warko nke mo mwanapono.

22 Aeria gita aráp, tá nkwakwe make musik, tá poum ke mek fokop nap, tá wur foukour nap, take pourouráp arápánk te, arop fárakapao warko amo yak nap meknámp tak nánko, wa mono. Tá arop ponankor nkwakwe make tére méria yakápnap aropao amo yak nap mek warko take pourouráp arop nke mono. Wit sokwapnámp yumwi ounk te warko yak nánko, arop fárakap wa mono.

23 Aropao amo yak nap mekamp lam wae te nke mono. Tá amo yak nap mek tameknámp poumarop yupu sámp naenámp kar, tá yupu poumou nap mek tank naenámp kar wa mono. Wokwaek waráp bisnis térenap arop fárakap apárokamp arop nununkwi yakápi naponó. Ta kápae kare arop fárakapan amo foupourrá kwekár sérari naponó.”

24 Tá Kwaro am taun nke nánko te, profet fákáre, tá maomp koumteouráp arop tirá wourinap kwatae ninik te am taun mek yak námpon. Apárokamp arop ponankor yopor aropao tirá wouri nap am támao kor am Babilonomp pourouk sarápi yak námpon.

19

Yámar mek arop fárakap warákár tokwaenap kar

1 Am takianánko, wakmwaek ono wa nanko, yámar mek yakápnap koumteouráp arop ou tokwaeramp wumwi kar tokwae korop. Am fárakapao sérrá, “Nomo Kwaromp e narek sampok mwaro! Nomp Kwar te mao ankárakamp támao saráp námwan warko érékép námpon. Mao e tokwae, tá kárakáre tokwaerápono.

2 Kot mek te Kwaro arop fárakapan kwapwe kare ninik fek yae-párak kare youroukoup i konámpón. Am kokopor yupu am te apárokamp kápae kare aropan náráp kokopor ninik fek kwataerá kák námpono. Aenámpantá, Kwaro nopok man touwe kwatae sánk námpono. Am yupu támao Kwaromp tére arop fárakap tirá wouri tae rinámpantá Kwaro nopok mao kwatae niniki námpek férou námpono.” ✧

³ Tá am fárakapao warko arakrá wumwi, “Nomo Kwaromp e narek sampok mwaro. Am némp tokwae wouroukournámp yaomwi souri yámar mek pok saráp yak námpon.” ✧

⁴ Tá 24 taokeyakáp konap arop ntia yiaworaopwe ankank yiki yakáp námp am fárakap Kwaromp wonae fik pourou méntér éntér mwaeknámp tukuprá Kwaro sia king fek tank nángo, man lotu. Aeria am fárakapao sérrá, “Kare karonó. Nomo Kwaromp e narek sampok mwaro.” ✧

⁵ Tá Kwaromp sia king feknámp wumwinámp kar koropria arakrá sér, “Yumo Kwaromp tére arop, tá yumo párák kar yakápnap arop, ntia yumo e tokwaeráp arop fárakap yumo Kwarén apáp i konap, yumo ponankor Kwaromp e narek sampokenke!”

Sipsip Morokao yupu sámpría fir kékérounámp kar

⁶ Tá ono wa nanko te, koumteouráp arop kápae kare fi koupoukarrá yakáprá kar ounka wae nap niamp korop. Tá ént ounk kápae karerao souroukoup tokwae námp niamp, ta oukurér tokwaerao pourounka wae námp niamp. Am wumwi kar arakrá sér, “Nomo Kwaromp e narek sampok mwaro!”

Tokwae Kar te

mao nomp Kwar Ponankor Kárakáre Tokwaerápono!

Oukounwan te mao King Tokwae yak námpon! ✧

⁷ Oukounwan te nomo fwap yonkwae kárámpria warákára waerá maomp e narek sampok mwanámpono!

Sipsip Morokao yupu sámpría naerianámp ke te wae korop námpon!

Tá maomp yupuao kor wae nánapi yak námpon. ✧

⁸ Tá Kwaro man waempyam wupwi korao

yiki kareria waentar kwapwe námp man sánk nángo, maomp pourouk yirimp.”

Am kwapwe kare wupwi kor waempyam te Kwaromp koumteouráp arop fárakapaoínap yae-párák kare ninikan sénámpon. ✧

⁹ Tá onan enselo sérrá, “Amo mámara kar kumwiae: Am arop fárakap Kwaro Sipsip Morokao yupu sámpría fir kékérou námp fek koropenkria wumwinámp arop fárakap te fwap warákár mwanapono.” Tá mao onan sérrá, “Mámara kar te Kwaromp kare kár karonó.” ✧

¹⁰ Aenángo, ono enselomp puk wonae fik piká párákápria man lotu naeria nanko maok, mao onan sérrá, “Amo taki kwapono! Ono te amo ntia waráp ankwapyaenáp Jisaso farákápnámp kar kárakáre fek sámpría keyak nap, yumont ankáránkamp tére aropono. Amo ankár Kwar ankárankan saráp lotuampo. Am kare kar kar Jisaso námoku farákáp námp táman, Yiki Kor Spiritao sámpea profet fákáreran ninik nénk nángo, Jisasomp e érik farákáp konapono.” ✧

Arop wupwi kor hos fek narek tanknámp kar

¹¹ Tá ono nke nanko, yámar me kikir akwap nángo, wupwi kor hos ankáránkamp yak. Arop am fek tank námp maomp e te ará: ‘Arop námoku térenámp ankár pwar mo i konámp’, tá ‘Kwapwe kare ninik fek saráp i konámp Arop’. Táte mao koumteouráp aropan kotrá youroukoup námp, tá

mao yorowar naerianámp, mao te ankár yae-párák kare ninik fek saráp i konámpón.

¹² Maomp yi te yaomwirao yurunk námp niamp, tá mao te kingamp kump kápae kare maomp yépe kor fek yakáp námpon. Maomp pourouk e kumwi tenapo yak námp, am te mao námoku saráp mér námpono. Arop ankwap te mér mono. ✧

¹³ Maomp waempyam éri te yiri forokwap rámpán yirímp námpono. Tá maomp e té 'Kwaromp Kar'. ✧

¹⁴ Yámar mekamp ami fákáre te náráp wupwi kor hos fek tankápria, am fárákamp maomp wakmwaek tukup. Am fárákampamp pourouk yirirínáp waempyam te wupwi korria yink kwapwe námpono.

¹⁵ Maomp táp meknámp bainat wiráp kare yak námp, am bainat ek oukur korop. Aenángo, mao ponankor arop firan am bainat fek tapek yorowaria kwe-pwar naenámpno. Tá mao ain yaopwae sámpea koumteouráp aropan kárákáre fek poukeyak. Mao yumwi fekamp wain ki fákáp konap tang mek pumpurékamprá wain ént fákáp naenámpno. Am te Ponankor Kárákáre Tokwaeráp Kwaromp yonkwae pwarámp tokwaeran wounáprá sénámpno. ✧

¹⁶ Mao te maomp e maomp waempyam fu fek, tá maomp punampore kor mwae kamp waempyam fek e kumwi tenap yak námpono. Am e te ará: "Ponankor kingamp King, tá ponankor tokwae kar yakápnáp arop fárákampamp Tokwae Karono." ✧

¹⁷ Tá ono nke nanko, ensel ankwap yámar yokor námp mek fokopeyak. Mao ant fákáre amorik furukarea paokop napan tékén wumwia sérrá, "Yumo koropea Kwaromp fir kékérou tokwae fek koupoukourenke!

¹⁸ Aeria yumo fwap king fákáreramp pouroukampi émi fár, tá ami kepten tokwae, tá kárákáre kor aropampi émi fár, tá hos fákáre ntia am fek tankápnáp arop fárákampampi émi fár mwanápono. Yumo ponankor aropampi émi fépéria amwar yakápnáp arop farákáp ntia slev térenámp arop fárákáp, tá kwaporok yakápnáp arop fárákáp, ntia e tokwaeráp arop fárákampampi émi fár mwanápono."

¹⁹ Tá ono nke nanko, yao pwae mekamp fir, tá apárokampi king fákáre, ntia am fárákampampi ami fákáre wae koupoukour yakáp. Am fárákáp te am hos fek tanknámp aropan yorowarrá, tá maomp ami fákárerént yorowar mwarea napon. ✧

²⁰ Aenapan maok, mao am yao pwae mekamp fir ntia kwekár profetéén 'Fápákampi kák námpon. Am profet mao te wokwaek yao pwae mekamp firao nke námp fek nkwaekwe make kárákáre yororia koumteouráp aropan poupwékáp námpono. Aenángo, arop fárákáp te manénkir yao pwae mekamp firamp e fek náráp pourouk kumwi tiria, maomp wunérian lotuiapon. Yao pwae mekamp fir ntia kwekár profet, am yawor te oukoumwan yiki yak nep fek yumwi salfa fek yaomwi yurunk nánko, kéntia waenámp me aokore mek épéria pwar napon. ✧

²¹ Tá am hos fek tanknámp arop, mao am yao pwae mekamp firamp wunérian lotunap ami fákárean am bainat éri maomp táp meknámp korop námp am fek paoki pwar námpon. Aetenánko, ant fákáre am arop fárákampampi émi fépéria yare tokwae napon. ✧

✧ 19:12: Yé 1:14 ✧ 19:13: Jo 1:1,14 ✧ 19:15: Yé 1:16 ✧ 19:16: Yé 17:14 ✧ 19:19: Sng 2:2

✧ 19:20: Yé 13:11-17; 20:10 ✧ 19:21: Yé 19:17-18

20

Satan 1,000 yopwar fek fákápá yak naenámp kar

¹ Tá ono nke nanko, ensel ankwap yámar mek pwarará apárok ék. Mao te me fi tikipnámp yak monámp ménkiramp ki, tá sen tokwae makia yaek sámpá ék námpon. ✧

² Mao am wunépiran sámpea yarokwap námp am te wae wokwae karkamp tákamono. Am arop támao kápae kare aropan kot i konámp mao te Satan nono. Tá ensel man sen fek 1,000 yopwar fek yak naenámpria yarokwapea pap.

³ Enselo man fi tikip monámp me tokwae mek sámp-sirarrá yumuntuk ménki kéria kárakáre fek farákapea pwar. Aetenánko, Satan te warko koumteouráp arop fárakap poupwekáp mono. Mao te nánkár yépékia 1,000 yopwar pwar nánko, wakmwaek man aokor-pwar napo, mao fae tákare ke fek saráp yárák naenámpon. ✧

⁴ Tá ono nke nanko, sia king ankwap yakáp nángo, am fek arop ankwap fárakap tankáp. Kwaro am fárakapan arop youroukouprá kot mwanap kárakáre nénk. Tá ono nke nanko, kápae kare Jisasén méria maomp e érik farákápria Kwaromp kar kárakáre fek farákáp napo, am fek yápare kor fápákarrá épériap aropamp waemp yakáp. Am fárakap te yao pwae mekamp fir ntia maomp wunérian lotu mo, tá maomp taok papnámp kumwi am fárakapamp yépe kor fek ntia yaek yak monap arop fárakap támaono. Am sumpwinap arop fárakap warko yiki yak sámpea Kraisént king yakáprá tukupea 1,000 yopwar fek napon. ✧

⁵⁻⁶ Am te manénkir arop fárakap apár me meknámp warko ferámpnap keno. Am arop fárakap manénkir ferámp nap te fwap Kwaro námokuráponorá nánkáráp námpara, fwap amwar kar yakáprá warákár mwanapon. Anánk por sumpwi te am fárakapan apárok tirá nér naenámp kárakáre yak mono. Waeman Kwar ntia Kraisomp pris fákáre yakápria, waeman Kraisént am 1,000 yopwar fek king yakáp mwanapon. (Aeno ankwap sumpwi arop fárakap te am ke fek ferámp mono. Nánkár am 1,000 yopwar yépékia pwar nánko mwanapon.) ✧

Satan touwe tokwae sámp naenámp kar

⁷ Wakmwaek am 1,000 yopwar wae pwar nánko, am kalabus nap ménki kikir akwap nánko, Satan fákápá yaknámp wae pwar naenámpon.

⁸ Tá mao érik aokea ponankor apár mekamp yakápnap arop fárakap Gok ntia Magokomp arop firan poupwekáp naenámpon. Satan te am fárakapan akwapea koupoukarea éréképea yorowar naenámpon. Am fárakap te kouroump mwanap pourou mono, ént mekamp kárak niampono.

⁹ Tá am fárakapao kápae kare apárok mwaek koropánkria Kwaromp koumteouráp arop fárakap ntia am Kwaro warákár konámp taun sámp-saokarrá souroumpour mwanapon. Aenapan maok, yaomwi yámar meknámp ékria am ami fárakapan ponankor wouroukoump naenámpon.

¹⁰ Satano am fárakapan poupwekápianámpara, Kwaro man me aokore tokwae mek salfa yumwi fek yurunknámp yaomwi touwe mek sinaenámpono. Yao pwae mekamp fir, tá kwekár profet am yawor wae am mek yak nepan,

am yininkaopwe te wae fek, tá kumuruk kuri, ankár touwe tokwae sámpra yakápi-yakáp mwanapon.

Kwaro kot tokwae naenámp kar

¹¹ Tá ono nke nanko, wupwi kor sia king tokwae tank nánko, am fek Kwaro tank. Tá apár ntia yámar me wokwae farákáp akwap teria, warko yak mo.

¹² Tá ono nke nanko, sumpwi arop fákáre yakáp nap te, am arop fárákáp te e tokwaeráp arop fárákáp, tá kwaporok yakápnáp arop fárákáp, takia sia king wonae fik foukouri yakáp. Tá arop sia fek tank námpao, mao buk ankwapmwaek tia aokop. Mao buk ankwapan kor aok-pwar námp, am te yiki yak sámpr mwanap aropamp eráp bukono. Tá mao tankrá ponankor sumpwi aropainap Buk fek yak námp am kumwi nkerá am fek maoianap ankank puri fek youroukoup námpono. ✧

¹³ Solwara warko am mekamp sumpwi arop yakáp nap tirá kérép, tá apár me ntia Waempomp Némp te am mek yakápnáp waemp warko tirá kérép. Aenánko, youroukoup i konámp arop am fárákapan ponankor maoinap ankank puri fek yurukup námp. ✧

¹⁴ Mao Sumpwi ntia Waempomp Némp am yaomwi tokwaeráp me tokwae éri mek tirá épér námp. Am yaomwiráp me tokwae mek pik námp te anánk sumpwino. ✧

¹⁵ Táte arop ponankor maomp e yiki yakáp mwanap aropamp eráp buk fek tank mo nánko te, am aropan yaomwiráp me tokwae mek tirá épér mwanapon. ✧

21

Kwaro yámar me ntia apár wourékam yoronámp kar

¹ Oukoumwan te ono nke nanko, yámar me wourékam, tá apár wourékam yak námpono. Manénkirkamp yámar me ntia apár waeman ponankor akwap tenámpono. Solwara warko yak mono. ✧

² Tá ono am Yiki Kor Taun nke nanko maok, am te wourékam Jerusalem. Am taun te Kwarént yakeanámpao, yámar me pwarará apárok ék. Am te yupurao poumou nap mek tank naeria nánapria mopor i konámp niampono. ✧

³ Tá ono wa nanko, sia king feknámp tékén arakrá wumwi, “Nkeae! Oukoumwan te Kwaromp nap koumteouráp arop fárákápént yak námpono! Am te am fárákápamp ou mek yak nánko, mao te Kwaromp koumteouráp arop yakáp mwanapon. Ye! Kwar námoku am fárákápént yakea, maomp Kwar yak naenámpono.

⁴ Mao fwap am fárákápamp yi mekamp émti ponankor torokor naenámpono. Aenánko arop fárákáp te warko sumpwi mo, yonkwae touwe mo, éménk mo, touwe sámpr mono. Am wokwaekamp ankank te waeman ponankor pwate námp.” ✧

⁵ Tá am Arop sia king fek tank námp mao sérrá, “Yumo nkenke! Ono ponankor ankank te waeman wourékam yoroi pap nampono.” Tá mao warko onan sérrá, “Mámá kar te ponankor waeman kare kar ara, ponankor arop fwap mér kare mwanapon. Kumwiae!”

✧ 20:12: Ap 17:31; 2 Ko 5:10; Yé 13:8; 19:5 ✧ 20:13: Ro 2:6; Yé 22:12 ✧ 20:14: 1 Ko 15:24-26,54-55

✧ 20:15: Mt 25:41 ✧ 21:1: 2 Pi 3:13 ✧ 21:2: Hi 11:16; Yé 3:12 ✧ 21:4: 1 Ko 15:24-26; Yé 7:17

⁶ Mao onan warko sérrá, “Mámá ponankor ankank wae korop námpon. Máte ono támao ono meki yak, tá ono wakmwaek kar yak nampono. Ono kápae kare ankankamp fi kor, tá ono kápae kare tére ponankor térea pwar konampono. Táte arop ént níkip nánko te, ono fwap yiki yak konámp ént oukurnámp mekamp ént man sánk nanko, fánaenámpon. ✧

⁷ Táte arop yorowar kwe-pwarareanáko te, Ono fwap am ankank nénk nanampon. Aeria ono maomp Kwar yak nanko, mao onomp táráp yak naenámpon. ✧

⁸ Aeno arop apápria arári tukup, tá arop Kwarén mér te monoria younkwe sánk konap, tá nkwakwe make kwatae kare ninikráp arop, tá arop tirá wour, tá kokopor ninik, tá foupou, tá kwekár kwarén lotu, tá kwekár i konap, arak i konap arop fárákap te, maomp némp sámp mwanap te yaomwiráp me tokwae salfa yumwi fek yurunknámp am kénti mek pik mwanapon. Am te anánk sumpwino.”

Jerusalem wourékaman sénámp kar

⁹ Tá ensel ankwap ononampok korop. Am te fákánek ensel arop kwatae pap mwanap fákánek ankank kwataeráp dis samp nap ou mekamp ankwapono. Tá am ensel onan sérrá, “Amo koropae! Ono amwan Sipsip Morokan yupu oukouwán táman maomp nap mek tank nám yéknép nae.”

¹⁰ Yiki Kor Spirit onomp pourou mek koropea kárákáre nánko maok, enselo onan kakapea faonkwe tokwae fek narek karaok sampok. Tá mao onan am Yiki Kor Taun Jerusalem Kwarént yakea yámar me pwarará ék nám yéknép. ✧

¹¹ Aenáko, Kwaromp wae tokwae am taun mek wae pouri yak. Am wae te mwar pourourápria mani tokwae fekamp yumwi wae niamp pourouráp. Ye! Am te yumwi jaspa niampria glas niamp pourouráp koukwe kare.

¹² Am taun te yár tokwae narek karaok pok námpon. Am éntér-sámpramp ménki te yár mek yakáp nánko, éntér-sámpramp ensel am ménki ponankor wonae fik foukouri yakáp napon. Tá éntér-sámpramp Israel firamp e am ménki fek yakáp námpon.

¹³ Yámar aoknámp mwaekamp yár te ménki yinínkaopwérápono. Tá yae-párák mwaek kirikiri yár te taknámp ménki yinínkaopweno. Tá yae-mánkwán mwaek kirikiri yár mek te taknámp yinínkaopwenono. Tá yámar piknámp mwaek kirikiri yár mek te taknámp yinínkaopweno.

¹⁴ Am taun yár fi mek te éntér-sámpramp yunwirao yár fi mek kárákáre sánk námpon. Tá Sipsip Morokamp éntér-sámpramp aposel fákáreramp e am yumwi fek yakáp námpono.

¹⁵ Am ensel onont kar sénámp te, am taun purumpria yár ntia ménki pupur naenámp gol fekamp yaopwae sámp-fákeyak.

¹⁶ Am yár fwe yiawor mwaek te ankáránkamp puri fekampono. Ensel te náráp yaopwae am fek némp purumprá akwapeanámp te 2,200 kilomitanono. Am taun tokwaeran purump nám te top yawor ntia aop yawor, tá narek pok nám te, ankáránkamp puri fekampono.

¹⁷ Mao am yáran kor purumpea am yár ouwou te 144 metano. Am meta te arop fárákapao náráp ankank pupur i konap niampono. Tá ensel am yár purump námpao kor, am meta támaono.

18 Am taunamp yár te Kwaro jaspa yumwi fek yoroi námpon. Tá mao taun táman kor gol fek saráp yoroianánko, am taun te glas wae niamp wae tokwae námpono.

19 Yár fi mek te Kwaro nkwakwe make yumwi mani tokwae fekamp fek moporia pwate námpon. Ankáránkamp yumwi kwapwe am yár fi mek yaknámpe te jaspa. Anánk te muru kor yumwi sapaia. Tá yinink te wupwi kor yumwi aget. Yiawor te yiki kor yumwi emeral.

20 Éntik te sadoniks yumwi am te noumouri wupwi méntérnámpe. Tá tokwam te noumouri kor yumwi konilian. Tá fákáneke te yar kor yumwi krisolait. Yukup te ankwap pourouráp yiki kor yumwi beril. Sárak te mwar pourouráp yar kor yumwi topas. Tá fére te yumwi krisopres. Am te yiki kor niamp, tá yar méntérámp. Mom te mwar pourouráp muru kor yumwi jasint. Tá éntér te mwar pourouráp noumouri kor yumwi ametis.

21 Am éntér-sámpramp ménki fek te éntér-sámpramp mani tokwae fekamp anani kor yak námpono. Ménki ponankor te ankáránkamp anani kor tokwae mwarono. Am taun mekamp mwae kup te ponankor gol fekamp saráp nánko, glas wae niamp koukwe faokor akwap námpon.

22 Aenámpan maok, ono te am némpoukamp Yiki Kor Nap nke mono. Ponankor kárákáreráp Kwar Tokwae ntia Sipsip Morok am yawor námoku támao am mekamp Yiki Kor Nap yak nepon.

23 Tá am taun mek te yámar ntia yunkamp wae te warko tére mono. Am te apaeria, Kwaromp wae tokwae támao am mek wae sánk námpon. Tá Sipsip Morok mao námoku am mek yokor konámp lamono. ✱

24 Ponankor arop fi te am némpoukamp wae fek saráp paokop mwanapon. Tá apárokamp king fákáre náráp mopor ankank am mek ti-korop mwanapon.

25 Yámaraok am yár ménki te kér mono. Tá kirikip te am némpouk korop mono.

26 Ponankor arop firamp mopor ankank ntia mani am mek ti-korop mwanapon.

27 Aeno ankank ounnámpe, tá arop nkwakwe make pwarápaé sánk konámp ninik kwatae konap, tá arop kwekár ninik i konap, am te am mek yink mo kareno. Sipsip Morokao arop ankwap fárákapamp e Yiki Yak sámp mwanap Buk fek kumwi tenámp am arop fárákap mao saráp fwap am némpouk tukup mwanapon. ✱

22

Yiki yaknámpe ént ntia yaoan sénámpe kar

1 Tá am ensel onan ént tokwae yéknép námpe, am te yiki yak sánknámpe éntao maok, ént te glas niamp koukwe kare. Am ént te Kwar ntia Sipsip Morokamp sia king feknámpe oukarea,

2 am némpoukamp mwae-párak akwap námpon. Am ént woupwiaok te maomwaek fi mwae, tá nkwanwaek fi mwae kor yiki yak nénknámpe yao yakáp námpon. Am yao te ankáránkamp yopwar fek éntér-sámpramp por ki tank konámpon. Ankár yunk méntép tank konámpon. Tá am yao pwae te ponankor koumteouráp arop firamp pourou mekmwaek fwapokwap i konámpon. ✱

³ Tá kápae kare ankank Kwaro warákár moria kwatae akwapanoria nám̄p te, maomp taun mek yak mo kareno.

Kwar ntia Sipsip Morokamp sia king te am taun mek yak naenámp̄on. Tá Kwaromp tére arop man lotu mwanapon. ✧

⁴ Tá am fárákap takria Kwaromp yimetáp̄ nke mwanapon. Tá mao am fárákamp̄ yépe kor fek náráp̄ e kukumwi naenámp̄on. ✧

⁵ Kirikip te warko korop mono. Tá Kwar Tokwae Kar mao saráp̄ am fárákapan wae sánk naenámp̄ara, lam wae, tá yámar wae warko tére mono. Tá am fárákapao king yaká yakáp̄ mwanapon. ✧

Jisas te koupour ék naenámp̄on'rá sénémp̄ kar

⁶ Tá ensel onan arakrá sér, “Mámá kar te waeman kare karon. Ponankor arop fwap táman mék kare mwanapon. Kwar Tokwae Karao profet fákáreran náráp̄ kar fárákáp̄ mwanap kwapwe kare ninik maomp ninik mek kákria, náráp̄ ensel sámp̄-kérép̄ nánko, maomp tére arop ponankoran wakmwaek koupour kar korop naenámp̄ ankank ponankor yékn nám̄pono.”

⁷ Tá Jisaso sérrá, “Yumo wawenk! Ono yumonapok koupour kar korop nanae! Táte arop ankwap mámá buk fek yaknám̄p̄ profet kar wawia nántwaok nám̄p te, Kwaro man ourour sánk naenámp̄on.”

⁸ Ono Jon ono am kar wawia, tá am ankank nke nampono. Ono wae wawia nkea pwarará, ono am ankank yéknám̄p̄ enselomp puk piká párákaprá man lotu naeria.

⁹ Aenanko maok, mao onan sérrá, “Amo taki kwapono. Ono te amo ntia waráp̄ ankwapyaenáp̄ profet fákáre, yumont nomo ankárankamp̄ tére konám̄pono. Tá ono ponankor arop fárákap mámá buk fek yaknám̄p̄ kar-waok i konap, maomp ankárankamp̄ tére aropono. Aeno amo ankár Kwar ankárankampan saráp̄ lotuam̄po.”

¹⁰ Tá mao onan sérrá, “Mámá Kwaromp kar mámá buk fek yak nám̄p te amo mek wouroump kwapono. Mono! Kwaro am ankank tére naenámp̄ ke te waeman wonae fik nám̄pono.

¹¹ Aenámp̄ara, arop kwatae ninik i konám̄p te, waeman ankár kwatae niniki nám̄p támao yak naerám̄pon. Arop oumnám̄p ninik i konám̄p te, waeman oumnám̄p ninik támao yak naerám̄pon. Tá arop yae-párák kare ninik i konám̄p te wae fwap yae-párák kare ninik támao yak naenámp̄on. Tá arop yiki kukarrá yak nám̄p te waeman fwap am yiki kukarea yaknám̄p ninik támao yak naerám̄pon.”

¹² Jisaso sérrá, “Yumo wawenk! Ono te koupour korop nanampon! Tá ono kápae kare aropan nopok nénk nanamp tia korop nanampon. Aeria arop ponankor ankárankrá ankank maoinap ninik puri fek nénk nanampon.

¹³ Ono saráp̄ ono mekia akwap, ono saráp̄ wakmwaek kar yak nampon. Ono támao manénkir ankárank feknám̄pia akwapea wakmwaek kar pwar nám̄p fekono. Ono te kápae kare ankank ponankor fi korara, ono ponankor térea pwar konampon.

¹⁴ Koumteouráp̄ arop fárákap náráp̄ waempyam yárár korrá yakáp̄ nap te, Kwaro man ourour nénk naenámp̄on. Am fárákap yiki yak sánknám̄p̄ yao ki fár mwanap te fwap pwi nám̄pon. Tá am fárákap Kwaromp taun mek youmpnám̄p̄ ménki-páraok yink mwanap te fwap pwi nám̄pon.

¹⁵ Aeno asao i konámp niamp ninik fek kápae kare kokopor i konap arop fákáre, foupou i konap arop fákáre, tá kokopor ninik i konap arop fákáre, tá arop tirá wour i konap arop fákáre, tá kwekár kwarén lotu i konap arop fákáre, tá arop ponankor kwekár ninikan warákarrá mántwaok i konap, am arop fárákap te Kwaromp taun mek tukup mo, ek yakáp mwanapon.

¹⁶ Ono Jisas onomp ensel yumonapok sámp-kérép nanko pikia mao yumo sios fákáreran am kar farákáp námpon. Ono támao Devitomp yao arák fek taoi nampono. Tá ono maomp fi mekamp tárápono. Tá am térme Wap Kumur aokrá wae tákap konámp te ono támaono.”

¹⁷ Yiki Kor Spirit ntia Sipsip Morokamp yupu am anánkaopwerao sérrá, “Amo koropae!” Tá arop am kar wanámp arop mao kor ankár sérrá, “Amo koropae!” Tá arop éntantá níkip námp kwamp te ankár koropano. Arop ént fánaeria námp kwamp te, ankár koroepa Kwaro kwaporok sánk konámp yiki yak sánknámp ént am sámpano.

Jono mámá buk fekamp kar wanap aropan kárákáre fek sénámp kar

¹⁸ Am profet kar mámá buk fek yak námp wanap arop ponankoran ono Jono kar kárákáre fek sénampon: Táte arop ankwap am fek ankwap kar ke paprá sérianámp te, kápae kare kwatae niniki námp fek méntér tapokwapea mámá buk fek sénámp ankank kwatae tárápokwampia am maomp pourouk akwap naerámpon. ✧

¹⁹ Táte arop ankwap mámá buk fek yaknámp Kwaromp kar ankwapmwaek tirá épéri námp te, maomp yiki yak sámp naenámp yao ki te Kwaro sámp-sinaerámpon. Tá mao te am Yiki Kor Taun mámá bukao sénámp mek te youmpá yak naenámp pourou mono.

²⁰ Am arop kápae kare ankank ponankor korop naenámp farákáprá sénámp arop támao oukoumwan sérrá, “Kare karono. Ono koupour kar korop nanae.”

“Ye! Jisas Tokwae Kar, amo koropae!” ✧

²¹ Ono ninik namp te, Jisas Tokwae Karao námokuráp ninik fek yumwan yaewourria ponankor yumont yakanoria nampon. Am te kare takano.

Read the New Testament daily

January

date	Scripture
1	Matyu 1:1-2:12
2	Matyu 2:13-3:6
3	Matyu 3:7-4:11
4	Matyu 4:12-25
5	Matyu 5:1-26
6	Matyu 5:27-48
7	Matyu 6:1-24
8	Matyu 6:25-7:14
9	Matyu 7:15-29
10	Matyu 8:1-17
11	Matyu 8:18-34
12	Matyu 9:1-17
13	Matyu 9:18-38
14	Matyu 10:1-23
15	Matyu 10:24-11:6
16	Matyu 11:7-30
17	Matyu 12:1-21
18	Matyu 12:22-45
19	Matyu 12:46-13:23
20	Matyu 13:24-46
21	Matyu 13:47-14:12
22	Matyu 14:13-36
23	Matyu 15:1-28
24	Matyu 15:29-16:12
25	Matyu 16:13-17:9
26	Matyu 17:10-27
27	Matyu 18:1-22
28	Matyu 18:23-19:12
29	Matyu 19:13-30
30	Matyu 20:1-28
31	Matyu 20:29-21:22

February

date	Scripture
1	Matyu 21:23-46
2	Matyu 22:1-33
3	Matyu 22:34-23:12
4	Matyu 23:13-39
5	Matyu 24:1-28
6	Matyu 24:29-51
7	Matyu 25:1-30
8	Matyu 25:31-26:13
9	Matyu 26:14-46
10	Matyu 26:47-68
11	Matyu 26:69-27:14
12	Matyu 27:15-31
13	Matyu 27:32-66
14	Matyu 28:1-20
15	Mak 1:1-28
16	Mak 1:29-2:12
17	Mak 2:13-3:6
18	Mak 3:7-30
19	Mak 3:31-4:25
20	Mak 4:26-5:20
21	Mak 5:21-43
22	Mak 6:1-29
23	Mak 6:30-56
24	Mak 7:1-23
25	Mak 7:24-8:10
26	Mak 8:11-9:1
27	Mak 9:2-29
28	Mak 9:30-10:12

date	Scripture
1	Mak 10:13-31
2	Mak 10:32-52
3	Mak 11:1-26
4	Mak 11:27-12:17
5	Mak 12:18-37
6	Mak 12:38-13:13
7	Mak 13:14-37
8	Mak 14:1-21
9	Mak 14:22-52
10	Mak 14:53-72
11	Mak 15:1-47
12	Mak 16:1-20
13	Luk 1:1-25
14	Luk 1:26-56
15	Luk 1:57-80
16	Luk 2:1-35
17	Luk 2:36-52
18	Luk 3:1-22
19	Luk 3:23-38
20	Luk 4:1-30
21	Luk 4:31-5:11
22	Luk 5:12-28
23	Luk 5:29-6:11
24	Luk 6:12-38
25	Luk 6:39-7:10
26	Luk 7:11-35
27	Luk 7:36-8:3
28	Luk 8:4-21
29	Luk 8:22-39
30	Luk 8:40-9:6
31	Luk 9:7-27

date	Scripture
1	Luk 9:28-50
2	Luk 9:51-10:12
3	Luk 10:13-37
4	Luk 10:38-11:13
5	Luk 11:14-36
6	Luk 11:37-12:7
7	Luk 12:8-34
8	Luk 12:35-59
9	Luk 13:1-21
10	Luk 13:22-14:6
11	Luk 14:7-35
12	Luk 15:1-32
13	Luk 16:1-18
14	Luk 16:19-17:10
15	Luk 17:11-37
16	Luk 18:1-17
17	Luk 18:18-43
18	Luk 19:1-27
19	Luk 19:28-48
20	Luk 20:1-26
21	Luk 20:27-47
22	Luk 21:1-28
23	Luk 21:29-22:13
24	Luk 22:14-34
25	Luk 22:35-53
26	Luk 22:54-23:12
27	Luk 23:13-43
28	Luk 23:44-24:12
29	Luk 24:13-53
30	Jon 1:1-28

date	Scripture
1	Jon 1:29-51
2	Jon 2:1-25
3	Jon 3:1-21
4	Jon 3:22-4:3
5	Jon 4:4-42
6	Jon 4:43-54
7	Jon 5:1-23
8	Jon 5:24-47
9	Jon 6:1-21
10	Jon 6:22-40
11	Jon 6:41-71
12	Jon 7:1-29
13	Jon 7:30-52
14	Jon 7:53-8:20
15	Jon 8:21-30
16	Jon 8:31-59
17	Jon 9:1-41
18	Jon 10:1-21
19	Jon 10:22-42
20	Jon 11:1-53
21	Jon 11:54-12:19
22	Jon 12:20-50
23	Jon 13:1-30
24	Jon 13:31-14:14
25	Jon 14:15-31
26	Jon 15:1-27
27	Jon 16:1-33
28	Jon 17:1-26
29	Jon 18:1-24
30	Jon 18:25-19:22
31	Jon 19:23-42

date	Scripture
1	Jon 20:1-31
2	Jon 21:1-25
3	Aposel 1:1-26
4	Aposel 2:1-47
5	Aposel 3:1-26
6	Aposel 4:1-37
7	Aposel 5:1-42
8	Aposel 6:1-15
9	Aposel 7:1-29
10	Aposel 7:30-50
11	Aposel 7:51-8:13
12	Aposel 8:14-40
13	Aposel 9:1-25
14	Aposel 9:26-43
15	Aposel 10:1-33
16	Aposel 10:34-48
17	Aposel 11:1-30
18	Aposel 12:1-23
19	Aposel 12:24-13:12
20	Aposel 13:13-41
21	Aposel 13:42-14:7
22	Aposel 14:8-28
23	Aposel 15:1-35
24	Aposel 15:36-16:15
25	Aposel 16:16-40
26	Aposel 17:1-34
27	Aposel 18:1-21
28	Aposel 18:22-19:12
29	Aposel 19:13-41
30	Aposel 20:1-38

date	Scripture
1	Aposel 21:1-16
2	Aposel 21:17-36
3	Aposel 21:37-22:16
4	Aposel 22:17-23:10
5	Aposel 23:11-35
6	Aposel 24:1-27
7	Aposel 25:1-27
8	Aposel 26:1-32
9	Aposel 27:1-20
10	Aposel 27:21-44
11	Aposel 28:1-31
12	Rom 1:1-17
13	Rom 1:18-32
14	Rom 2:1-24
15	Rom 2:25-3:8
16	Rom 3:9-31
17	Rom 4:1-12
18	Rom 4:13-5:5
19	Rom 5:6-21
20	Rom 6:1-23
21	Rom 7:1-14
22	Rom 7:15-8:6
23	Rom 8:7-21
24	Rom 8:22-39
25	Rom 9:1-21
26	Rom 9:22-10:13
27	Rom 10:14-11:12
28	Rom 11:13-36
29	Rom 12:1-21
30	Rom 13:1-14
31	Rom 14:1-23

date	Scripture
1	Rom 15:1-21
2	Rom 15:22-16:7
3	Rom 16:8-27
4	1 Korin 1:1-17
5	1 Korin 1:18-2:5
6	1 Korin 2:6-3:4
7	1 Korin 3:5-23
8	1 Korin 4:1-21
9	1 Korin 5:1-13
10	1 Korin 6:1-20
11	1 Korin 7:1-24
12	1 Korin 7:25-40
13	1 Korin 8:1-13
14	1 Korin 9:1-18
15	1 Korin 9:19-10:13
16	1 Korin 10:14-11:1
17	1 Korin 11:2-16
18	1 Korin 11:17-34
19	1 Korin 12:1-26
20	1 Korin 12:27-13:13
21	1 Korin 14:1-17
22	1 Korin 14:18-40
23	1 Korin 15:1-28
24	1 Korin 15:29-58
25	1 Korin 16:1-24
26	2 Korin 1:1-11
27	2 Korin 1:12-2:11
28	2 Korin 2:12-17
29	2 Korin 3:1-18
30	2 Korin 4:1-12
31	2 Korin 4:13-5:10

date	Scripture
1	2 Korin 5:11-21
2	2 Korin 6:1-13
3	2 Korin 6:14-7:7
4	2 Korin 7:8-16
5	2 Korin 8:1-15
6	2 Korin 8:16-24
7	2 Korin 9:1-15
8	2 Korin 10:1-18
9	2 Korin 11:1-15
10	2 Korin 11:16-33
11	2 Korin 12:1-10
12	2 Korin 12:11-21
13	2 Korin 13:1-14
14	Galesia 1:1-24
15	Galesia 2:1-16
16	Galesia 2:17-3:9
17	Galesia 3:10-22
18	Galesia 3:23-4:20
19	Galesia 4:21-5:12
20	Galesia 5:13-26
21	Galesia 6:1-18
22	Efesus 1:1-23
23	Efesus 2:1-22
24	Efesus 3:1-21
25	Efesus 4:1-16
26	Efesus 4:17-5:2
27	Efesus 5:3-33
28	Efesus 6:1-24
29	Filipai 1:1-26
30	Filipai 1:27-2:18

date	Scripture
1	Filipai 2:19-3:6
2	Filipai 3:7-4:1
3	Filipai 4:2-23
4	Kolosi 1:1-20
5	Kolosi 1:21-2:7
6	Kolosi 2:8-23
7	Kolosi 3:1-17
8	Kolosi 3:18-4:18
9	1 Tesalonika 1:1-2:9
10	1 Tesalonika 2:10-3:13
11	1 Tesalonika 4:1-5:3
12	1 Tesalonika 5:4-28
13	2 Tesalonika 1:1-12
14	2 Tesalonika 2:1-17
15	2 Tesalonika 3:1-18
16	1 Timoti 1:1-20
17	1 Timoti 2:1-15
18	1 Timoti 3:1-16
19	1 Timoti 4:1-16
20	1 Timoti 5:1-25
21	1 Timoti 6:1-21
22	2 Timoti 1:1-18
23	2 Timoti 2:1-21
24	2 Timoti 2:22-3:17
25	2 Timoti 4:1-22
26	Taitus 1:1-16
27	Taitus 2:1-14
28	Taitus 2:15-3:15
29	Filemon 1:1-25
30	Hibru 1:1-14
31	Hibru 2:1-18

date	Scripture
1	Hibru 3:1-19
2	Hibru 4:1-13
3	Hibru 4:14-5:14
4	Hibru 6:1-20
5	Hibru 7:1-19
6	Hibru 7:20-28
7	Hibru 8:1-13
8	Hibru 9:1-10
9	Hibru 9:11-28
10	Hibru 10:1-18
11	Hibru 10:19-39
12	Hibru 11:1-16
13	Hibru 11:17-31
14	Hibru 11:32-12:13
15	Hibru 12:14-29
16	Hibru 13:1-25
17	Jems 1:1-18
18	Jems 1:19-2:17
19	Jems 2:18-3:18
20	Jems 4:1-17
21	Jems 5:1-20
22	1 Pita 1:1-12
23	1 Pita 1:13-2:10
24	1 Pita 2:11-3:7
25	1 Pita 3:8-4:6
26	1 Pita 4:7-5:14
27	2 Pita 1:1-21
28	2 Pita 2:1-22
29	2 Pita 3:1-18
30	1 Jon 1:1-10

date	Scripture
1	1 Jon 2:1-17
2	1 Jon 2:18-3:2
3	1 Jon 3:3-24
4	1 Jon 4:1-21
5	1 Jon 5:1-21
6	2 Jon 1:1-13
7	3 Jon 1:1-14
8	Jut 1:1-25
9	Érik Yéknép 1:1-20
10	Érik Yéknép 2:1-17
11	Érik Yéknép 2:18-3:6
12	Érik Yéknép 3:7-22
13	Érik Yéknép 4:1-11
14	Érik Yéknép 5:1-14
15	Érik Yéknép 6:1-17
16	Érik Yéknép 7:1-17
17	Érik Yéknép 8:1-13
18	Érik Yéknép 9:1-21
19	Érik Yéknép 10:1-11
20	Érik Yéknép 11:1-19
21	Érik Yéknép 12:1-18
22	Érik Yéknép 13:1-18
23	Érik Yéknép 14:1-20
24	Érik Yéknép 15:1-8
25	Érik Yéknép 16:1-21
26	Érik Yéknép 17:1-18
27	Érik Yéknép 18:1-24
28	Érik Yéknép 19:1-21
29	Érik Yéknép 20:1-15
30	Érik Yéknép 21:1-27
31	Érik Yéknép 22:1-21